CALEMIA DE ŞTIINŢE A URSS
EDITURA ACADEMIEI DE ŞTIINŢE A URSS
MOSCOVA 1^57 - LENINGRAD

ACADEMIA DE ȘTIINȚE A URSS
VOLUM
AL ZECELEA
EDITURA ACADEMIEI DE ŞTIINŢE A URSS
MOSCOVA -1957 - LENINGRAD

M. V. LOMONOSOV
Fotocopia unui original de pictură pierdut, care a aparținut unui descendent al lui Lomonosov
G. I. Nostitsu
Arhiva Academiei de Științe a URSS

=^iafe=

PROIECTE PENTRU RESTRUCTURAREA ACADEMIEI DE ȘTIINȚE ȘI ORDONAREA ACTIVITĂȚILOR EI

393
DECEMBRIE 1745 LISTA ȘTIINȚELOR DIN ACADEMIE CU DISTRIBUȚIA LOR ÎN TREI CLASE
În clasa întâi
1. Matematică superioară.
2. Astronomie.
3. Geografie.
4. Mecanica.
5. Optica.
6. Toată matematica.
7. Arhitectură.
8. Astronomie II.
9. Geografia a doua.
10. Liceul Matematică a 2-a.
În clasa a II-a
1. Fizică experimentală].
2. Fizică teoretică.
3. Chimie.
4. Metalurgie.
5. Anatomie.
6. Fiziologie și patologia.
7. Chirurgie.

8. Botanisti.
9. Zoologie.
10. Fizica a treia.
În al treilea
1. Jurisprudența străină.
2. Jurisprudența rusă.
3. Istoriile occidentale.
4. Istoria Rusiei.

5. Filosofie.
6. Eloventii.
7. Piitiki.
8. Antichități.
9. Limbi orientale.
10. Limbi europene.

394

1754 23 APRILIE. PROIECT DE JURNAL AL COMISIEI „SĂ ELIMERE EXCESUL DIN ACADEMIE”

Înregistrare în jurnalul ultimei ședințe a Comisiei: a

1. Pentru ca Gimnaziul Academic să fie mulțumit de profesorii necesari și eliberat de cei de prisos, trebuie numit rectorul * 6 Nikolai Popovsky, subrectorul Filip Iaremski, iar dintre cei trei informatori ai școlilor inferioare, ar trebui să fie oprit unul, a cărui demnitate este cea mai mică. În germană și franceză, au rămas două dintre cele mai bune și mai utile.
2. Zece elevi demni de la școli sinodale să ceară ca prelegerile să înceapă din nou în curând.

a In proiect se atribuie in continuare de mana grefierului, apoi au judecat w.

6 În proiect, a urmat după părerea mea, apoi tăiat de mâna unui grefier.

3. Costul materialelor către Tipografie pentru a determina o sumă satisfăcută fără surplus, care se poate face după un calcul aproximativ fără nicio dificultate.
4. Legatoria de cărți la Academie nu trebuie să fie sau să-i pună limite, astfel încât vistieria și munca să nu fie cheltuite pentru legarea cărților neutilizabile, iar cărțile legate să fie date din legătorie direct la Librărie, astfel încât să existe nici o tulburare. Acest lucru trebuie observat și în ceea ce privește foile și cărțile răzuite.
5. Să raporteze despre cei care au neajunsuri sau vicii * 6 înaltei sale excelențe, domnule președinte pentru discuție.'

395

1755 IANUARIE-FEBRUARIE. OPINIA EVIDENȚIALĂ PRIVIND CORECTAREA ACADEMIEI IMPERIALE DE ȘTIINȚE SAN PETERSBURG

1

E. i. V. Împărăteasa noastră cea mai milostivă pentru bunăstarea statului ereditar, grija și generozitatea generoasă se întinde la fel de universal prin întreaga patrie și în mod egal la fiecare din treburile de stat ale administrației locului stabilit; pe lângă multe altele, mărturisește Academia Imperială de Științe, care, pentru a o restabili din fosta ei stare stricat și din comportamentul puțin util, este condusă de milă și generozitate maternă, prin adăugarea unei mari sume de bani pentru a o furniza și prin reglementări aprobă toată grija cea mai milostivă de a te demni.

Succesele unei oferte generoase și fără egal ar trebui să fie foarte sensibile și evidente în șapte ani.

a În proiect, în loc să nu cheltuiască, s-a scris ne cheltuit.

6 O listă a fost înscrisă în proiect și tăiată de mâna lui Lomonosov. În proiect, se atribuie în continuare mâinii grefierului cu o declarație specială.

vizibil. Este adevărat că la început au început să apară unele, dar sunt atât de mici încât nu numai că nu pot corespunde unei cantități mari, dar chiar și în comparație cu daunele care au avut loc pe de altă parte, cu greu le pot umple. Într-un cuvânt, după ce a arătat doar milă înaltă și neaplicată față de E.V. starea academică nu s-a îmbunătățit câtuși de puțin, dar mai mult ca niciodată s-a apropiat de o cădere și distrugere definitivă, ceea ce necesită în mod necesar cea mai rapidă corectare posibilă. Acest lucru, așa cum ar fi, trebuie făcut cu succesul dorit,

În primul rând , ar trebui să ia în considerare deficiențele și declinul.

În al doilea rând , arată declinul și deficiențele sale, originea și cauzele.

3 , pentru a oferi o modalitate de a adăuga dezgust și de a corecta întregul corp.

1. Cauza principală și însăși temelia și începutul originii oamenilor de știință ruși - Gimnaziul a intrat într-o stare mai proastă decât înainte. Există dovezi clare în acest sens că până în prezent, în șapte ani, nici un școlar nu și-a încheiat studiile ca elevi demni. Șapte atestați privat anul trecut nu înțeleg latina, prin urmare, nu pot merge la cursuri și nu pot fi studenți, ceea ce s-a dovedit a fi la examenul din adunare.

2. Elevii din 1748 recrutați din școlile sinodale - de la Spasskaya, Novogorodskaya și Nevaskaya - nu oferă Academiei nici un avantaj față de cei recrutați înaintea noului personal în 1732 și 1736. Pentru toată lumea, prelegerile au început doar pentru un timp și s-au oprit fără continuare; originea și munca tuturor sunt egale.

3. Întâlnirile academice au fost mai pline și mai decente. Astăzi, din lipsa profesorilor necesari, aceștia sunt foarte incompleti și dezordonați, pentru că nu există matematician superior, geograf, fizician, botanist, mecanic.

4. Tipărirea cărților și negocierea cu greu pot fi comparate cu fostul subțire.

5. Nu doar că multe mii de datorii vechi nu au fost plătite, dar acestea cresc din nou constant, și mai ales neplata recompenselor promise membrilor străini, care poartă numele de E.V. a fost dispus în mod special prin decret.

6. Biblioteca și Kunstkamera sunt situate la fel de prost ca înainte. Nu menționez neajunsurile care au urmat în urma incendiului, urmate de neglijență extremă.

7. Arta, si mai ales cearta, are o crestere considerabila. Totuși, nu provine doar suma extrem de mare stabilită pentru aceasta în regulament, ci, pe lângă aceasta, se folosește tot profitul care se încasează din arte, ceea ce în argumentul beneficiului incomparabil așteptat de la Academie și Universitate. este foarte disproporționat / Aceste neajunsuri nu ar fi fost niciodată atât de mari, iar nicio predilecție sau interes deosebit nu ar fi putut împiedica creșterea dorită a științelor și să intre în dezordine, dacă în Regulamentul Academic s-ar fi îndeplinit legalizările pentru toate cazurile și s-ar fi aprobat numai imobil, astfel încât nimeni le-ar putea schimba sau interpreta după bunul plac.

Este adevărat că Regulamentul Academic a fost testat și semnat de cel mai înalt e. și. V. de mână, și pentru aceasta ar trebui să fie onorat cu sfințenie și în toate comportamentele academice ar trebui să fie consecvent, dar în primul rând, avem multe exemple nu numai în afara, ci și în interiorul Rusiei, că suveranii înțelepți, după ce au văzut cel mai bun, și-au anulat legalizările. ; 2, în ultimul alineat din Regulamentul Academic, Președintele are voie să facă anulări, din care rezultă că acest regulament nu este recunoscut ca fiind perfect; 3, că nu există nimic în ea despre stabilirea regulamentului universitar și a Gimnaziului care să fie absolut necesar și să nu tolereze întârzieri; Nu menționez că el, fără prescripție de cea mai înaltă ti-
a Tasat inegal.

tula e. i. V. înainte, ca toate celelalte reglementări și legalizări; În al patrulea rând, acest lucru este cel mai clar arătat de multe anulări importante de puncte în diferite cazuri. Acest raţionament şi văzând că atât de mult din vistieria e. fără succesul dorit, și mai presus de toate, cea mai înaltă bunăvoință și intenția și dorința maternă nu sunt împlinite în mod corespunzător, datorită poziției mele atot-supuse și din dragoste zeloasă pentru patrie, accept îndrăzneala de a propune: 1) deficiențe ale Regulamentului academic,
2) cum poate fi corectat și adus la perfecțiunea cerută.
2
Pentru fiecare întreprindere importantă care poate fi făcută, trebuie puse în prealabil baze de nezdruncinat și prescrise reguli de neclintit, astfel încât în lucrarea lor să nu fie supus niciunei piedici, să nu treacă cu vederea nimic necesar și să nu se folosească inutil. Înființarea Academiei Imperiale de Științe se extinde nu numai la creșterea beneficiului și gloriei întregului stat, ci și la creșterea bunăstării întregii rase umane, care provine din noi invenții și se extinde în întreaga lume, la care externă. academiile mărturisesc suficient. Din acest motiv, atunci când pornește în ea, ar trebui să se pună la început bazele generale pe care să se întemeieze și să se localizeze întregul sistem al acestui mare stat și instituție utilă, căci fără ele totul ar trebui să fie instabil și predispus la vechea cădere și distrugere. .
Aceste motive sunt sugerate pe scurt în paragrafele următoare.
1.a Reglementările academice trebuie să fie alcătuite și aranjate în așa fel încât să aibă întotdeauna forța lor și să fie adecvate și agreabile oricărui timp viitor și să fie utile pretutindeni. Pentru aceasta, nu ar trebui să se uite la față, merite și
a Împotriva acestui alineat, în marje sunt atribuite 1. 3. 4. 6. 12. 20. 26. 27 28 (toate cifrele cu excepția 26 sunt subliniate).
<farmacistul germanilor>.
Mă minunez că nici măcar studenții de peste mare nu li se ordonă să fie externați.

neajunsurile celor care se află în Academie în starea actuală, sunt mai mici în comportament și fapte sau împrejurări.
2. Pentru ca Academia să nu se mulţumească numai cu oameni învăţaţi, ci să-i înmulţească şi să-i împartă în tot statul.

3. La elaborarea regulamentelor, ar trebui să se uite cu sârguință la înființarea academiilor glorioase din alte state, care au înflorit din cele mai vechi timpuri, ca exemple bune, excluzând ceea ce nu este în concordanță cu alte legi ale statului rus.
6. Între egali, și mai ales între gradele superioare, ar exista întotdeauna prietenie și armonie, de la mai jos la mai înalt - respect decent, de la subordonați la superiori - supunere legală. Toate acestea sunt necesare pentru creșterea nestingherită a științelor și pentru dobândirea respectului și iubirii de la oameni pentru ele.
7. f Pentru ca binele să aibă aprobare, iar răul să se teamă, trebuie determinat după meritul recompensei, după măsura infracţiunilor de pedeapsă, dar pentru ca excesul de recompense să nu conducă. * 6 și Tasat depravat.
6 Împotriva acestui alineat, în marjă, 16. 19. Se atribuie ședința rusă Împotriva acestui paragraf, în marjă, 18. 23. 24.
d Barat 4. Mai mult, să se vadă că suma cel mai milostivă alocată Academiei nu este doar abundentă, ci și profiturile generate din științe și arte sunt date vistieriei e. și științe în creștere veșnică. 14.31 este înscris în margini.
5. Pentru ca instruirea studenților, hărnicia și munca studenților, și alte științe, succese să se producă fără granițe și opriri, pe drumurile cele mai scurte și drepte. 1) fără ranguri, 2) studenți demni de profesori, 3)
l Împotriva paragrafului 6, în marje se atribuie 1. Nu există ranguri. 2. Interzis. 9.
e Împotriva acestei Clauze, în marje se atribuie 14. Nu se cere nimic în ceea ce privește premiile și amenzile, ei fac cum doresc. Elevii sunt amendați. Exemple locale , exemple străine; exemplul meu: la studenți, la consilieri se amendează.

la aroganță și lene, la tortură nemăsurată - la răutate și disperare.
9.a Pentru ca Regulamentul Academic să fie respectat cu strictețe și decentă, pentru a înființa instituții care nu pot fi desființate niciodată de nimeni fără cea mai înaltă comandă regală, după exemplul altor comenzi, și pentru a prescrie cu exactitate limitele la care comandanții șefi, în circumstanțe necesare, pot desființa și ceea ce cu membrii comuni ai acordului pe care ei înșiși.
10.6 6 Pentru ca în activitatea și conținutul diferitelor departamente și științe academice să se presupună o îngrijire uniformă și să se respecte proporția corespunzătoare. Altfel, Academia va fi ca un corp urât, care, din cauza bolii, a alimentației neuniforme în membrii producători, are acele părți mai mari și mai grase, care în stare sănătoasă ar trebui să fie egale sau chiar mai mici.
3
Autorul Regulamentelor Academice dovedite, despre care profesorul! nu știa, la asumarea acesteia, nu avea în față atât de necesare temeiuri, ceea ce reiese clar din cele ce urmează.
1. Cea mai mare parte a personalului este situat pe fosta fost în Academie, înainte de adăugarea sumei, în cea mai mare parte o stare stricat. De exemplu:
În departamente
1. Biroul este complet redundant. În alte state, nu sunt deloc cu astfel de corpuri. Cu toate acestea, ea a fost și apoi nu numai că

abandonată, dar a primit și mai multă putere pentru a-și distruge demnitatea de profesor.
• Tasat 8. Pentru ca succesele Academiei de Științe să fie cunoscute nu numai în toată Rusia, ci și în întreaga lume științifică, la o creștere din ce în ce mai mare a dorinței rușilor pentru știință și pentru gloria patriei. .
6 Împotriva acestui paragraf sunt puțini profesori, studenți și școlari.

2. Nu a existat o adunare rusă, o instituție atât de necesară; prin urmare, nu este menționat în regulament.
în persoane
1. La ora de astronomie s-a pus un calculator doar pentru faptul că atunci era profesorul Win[s]heim, care este capabil doar de asta. Alte academii nici măcar nu au acest nume.
2. Istoriograful, adică profesorul Miller, a fost numit rector al universității, pentru că atunci era seniorul. Și dacă Miller ar fi fost avocat sau poet, atunci, desigur, un avocat sau un poet ar fi fost numit rector în stat. După modificări și a făcut un botanist.
3. Traducătorul limbilor chineză și manciuriană, adică traducătorul Rossokhin, a fost repartizat istoriografului. Dar dacă ar fi știut persană și tătără în loc de chineză și manciuriană, de exemplu, persană și tătară, atunci, desigur, ar fi fost pus în personal un traducător de limbi persane și tătare.
4. În Cancelarie, membrilor li se atribuie un consilier și un evaluator, care au un anumit concept în științe și limbi străine, adică Schumacher și Teploe. Dar dacă amândoi ar fi fost oameni de mare învățătură și Teploe ar fi fost consilier și atunci, atunci, bineînțeles, doi consilieri, foarte pricepuți în științe înalte, ar fi fost plasați în funcția din Cancelarie.
5. În statele europene, care, de dragul distanței, au mai puțină comunicare cu popoarele asiatice decât noi în vecinătate, există profesori de limbi orientale la universități. Dar nu trebuie să fie în statutul academic, pentru că atunci nu era la Academie.
in salariu
1. Fiecare știință din Academie are demnitate egală, iar în fiecare poate exista egalitate de cunoaștere și inegalitate. Deci, în general, raționând, ar trebui să punem cu toții în stare egală zha-
2 Lomonosov, t X

pentru salarii inegale, studenții se vor strădui mai mult în acele științe în care profesorul are dreptul la mai multe salarii, ceea ce s-a dovedit deja a fi un exemplu, în chilia lui sau în grădină, își poate corecta munca, iar chimistul, dimpotrivă. , trebuie să se transforme în fum, praf și vapori nocivi, toți cei mai buni elevi fac efort la matematică, îndepărtându-se de chimie. Motivul pentru aceasta este că scriitorul, în stabilirea salariului stabilit în stat, s-a uitat la împrejurările de atunci. Și un algebrist are dreptul la un salariu de 1.800 de ruble pentru Euler sau Bernoulli, un astronom - 1.200 pentru a mângâia o persoană drăguță * 1 2 * * * 6 Rusiei, un anatomist - 1.000 de ruble pentru Burgava, alții 8 - 860 și 660 de ruble fiecare, nu după demnitatea și dificultatea științei în sine, ci după circumstanțele

persoanelor care aveau atunci aceste profesii. Totuși, dacă Euler (sau Bernoulius) ar fi fost un chimist așa cum este matematician, atunci, fără îndoială, chimistul ar fi avut dreptul la un salariu de 1.800 de ruble în stat.
Din aceste exemple reiese clar că personalul academic a fost compus, în cea mai mare parte, uitându-se la persoanele și circumstanțele acelei vremuri. Prin urmare, nu poate servi în toate timpurile viitoare, ceea ce este foarte contrar primului motiv.
a Tasat intenționat.
6 Tasat pentru a atrage.
în Împotriva acestei părți a paragrafului se atribuie în marje:
În comportament.
1. Absența președintelui este menționată în mod repetat în orice caz, presupus că a fost o chestiune necesară și legală în toate timpurile viitoare, astfel încât președintele ar fi rareori prezent la Academie.
2. La fel, despre concedierea profesorilor și despre contractele de supraveghere
deniia, se presupune legalizarea, se presupune că va fi mereu în viitor și nu există nicio speranță,
ca să ne mulțumim cu ale noastre. Afacerile temporare în nemișcare nu ar trebui să introducă legalizări de stat, ci să facă special definiții superioare.

2. Baza pentru producerea și reproducerea oamenilor învățați în Rusia nu numai că a fost observată foarte puțin, dar pare să fie destul de contrară. De exemplu:
1) În toate statele europene, este permis să studiezi în academii pe banii proprii și uneori cu salariul oamenilor de orice grad, inclusiv orășeni și copii țărani, deși există deja foarte mulți oameni învățați. Și aici, în Rusia, chiar la începutul științelor, această sursă este deja blocată de regulamentul de la punctul 24a, unde este interzisă acceptarea celor prevăzute în salariul de capitație către Universitate. Ca și cum patruzeci de altyns ar fi o sumă mare și grea pentru trezorerie, pe care este păcat să o pierzi pentru achiziționarea unui om de știință rus natural și este mai bine să scrii! Chiar și acea oprire ar fi suficientă pentru a nu accepta copii servili.
2) Profesorii din alte state, în ciuda marii lor mulțumiri, au, în primul rând, ranguri nobile și sunt întotdeauna considerați mai mari sau cel puțin egali cu evaluatorii colegiali, în al doilea rând, sunt încurajați să studieze cu sârguință nu numai prin promovarea în trepte, ci și prin înălțare la nobilime nobiliară, astfel încât ei sunt adesea, pentru o demnitate deosebită, promovați mai întâi la Consilieri Privați, în al doilea rând la Freigers sau Baroni. Este adevărat aici că încurajarea din lucrare, prin cea mai înaltă milă a lui e.v. suntem încântați să vedem, totuși, că ține de primul, gradele de căpitan sunt mici pentru profesori, iar pentru adjuncți nu există, ceea ce nu rămâne doar în regulament și în personal, dar aproape toată speranța s-a luat. departe pentru originea lor în cele mai înalte ranguri conform pct. 10 . Dimpotrivă, membrilor clericali și altor grade li se atribuie ranguri decente pentru a umili demnitatea profesorală și, în consecință, la nebunie în propagarea predării. Acest lucru împiedică și faptul că nobilii își înscriu copiii mai mult la Cadeți decât la Academie, căci, depunând multe osteneli și ani în predare, nu fac.

iar Lomonosov s-a referit în mod eronat la al 24-lea paragraf din Regulamentul Academic în loc de al 41-lea.
2*

aproape că nu ai nicio speranță să se întâmple de îndată ce căpitanul și chiar și atunci cu greu, există mare /
3) Fiecare academician trebuie să practice în propria sa profesie, și să nu intervină în cea a altcuiva (16) * 6 Acest lucru este foarte strâns limitat, deoarece uneori se întâmplă ca un academician să cunoască bine două sau trei științe și să poată repara noi invenții în ele. Deci, ar fi foarte greșit dacă, atunci când un astronom cade în ideea unui nou colos fizic sau a unei țevi astronomice la un chimist, și nu are voie să încerce să o aducă la perfecțiune și să o descrie, și în ordine să tacă în privința asta sau să cedeze altuia de acea meserie și, prin urmare, onoarea din invențiile sale va fi nevoită să piardă. Acest lucru poate împiedica diseminarea cunoștințelor, iar pentru aceasta trebuie explicat prin anumite reguli.
4) Mai presus de toate, creșterea științelor și înmulțirea oamenilor de știință este împiedicată de un număr foarte mic de studenți și răufăcători în argumentul doar a unei sume mari alocate Academiei și de o împărțire disproporționată a studenților și răufăcătorilor, căci toți sunt doar 50 de persoane, al căror număr, după exemplul corpului de cadeți, este mult mai mare must. Mai mult decât atât, sunt mult mai puțini școlari decât elevi, ceea ce ar trebui să fie într-un mod cu totul opus, pentru că nu orice școlar poate deveni elev, la fel cum nu orice elev poate deveni profesor! Scolarii străini gratuiti nu înlocuiesc acest lucru, pentru că ar trebui să existe atât elevi liberi, cât și străini, fără milă.
5) Astfel de studenți sunt enumerați la universitățile din alte state, nu numai de majoritatea, ci și de mii din diferite orașe și țări. Dimpotrivă, nu este aproape nimeni aici. Motivul pentru aceasta este foarte vizibil și clar, deoarece Universitatea locală nu numai că este activă, ci și nu are nume. Dar ori de câte ori a fost inaugurată Universitatea locală, adică solemnă
a În original, textul acestui paragraf se întrerupe în acest moment.
6 Tasat Acest lucru se presupune a fi foarte general și extins.

o instituție, așa cum se obișnuiește în alte state, și în acest program întreaga lume ar fi fost declarată libertățile și privilegiile cu care i s-a acordat Universitatea: în raționamentul profesorilor, ce onoare, avantaj și putere au și ce științe necesare să predea și în ce grade trebuie să certifice și să producă, în discuția studenților, ce au disponibilizări, 3 în funcție de ce legi ar trebui să acționeze, cum pot apărea diplome și ce avantaje vor avea cei formați la Universitate față de neoamenii de știință în producție - toate acestea, dacă s-ar fi făcut, atunci bineînțeles Universitatea Sf. mulțumită de studenții liberi, care, împreună cu cei ținuți la salariu, ar putea în curând nu numai să mulțumească Academiei, ci și să se răspândească și la alte echipe. .
3. Deși deja se vede clar din cele de mai sus că, la redactarea Regulamentului Academic și a statutului, s-a acordat puțină atenție

instituțiilor lăudabile ale academiilor și universităților din țări străine, există încă multe alte dovezi în acest sens.
1) În țările europene, universitățile sunt împărțite în 4 facultăți: teologică, juridică, medicală, filozofică. Aici, deși teologicul este lăsat în seama Sfântului Sinod, sunt însă necesare alte trei instituții decente: 1) pentru predarea studenților la drept în general, precum și a celor europeni și ruși, pentru înmulțirea medicilor și chirurgilor ruși în Rusia, care sunt foarte puțini, pentru înmulțirea altor oameni de știință care sunt la facultatea filozofică sunt; 2) pentru un produs decent în grade, astfel încât cel care a fost făcut la Universitatea din Sankt Petersburg într-un mod decent și obișnuit, de exemplu, un doctor în medicină, este recunoscut ca medic în toate statele, 3) astfel încât în cazuri dificile judiciare, medicale și de altă natură se poate afla în alte echipe din Academie solicită opinii asupra facultăților, precum
3 Libertăți tăiate.

De regulă, în alte state, sunt raportate consiliului cazuri judiciare, medicale și de altă natură dificile privind academiile și universitățile. Nu se menționează nimic despre această instituție necesară și utilă în personalul academic și în regulament.
2) În universități, cu cât de multă putere se dă rectorilor, cu atât se încredințează puțin. Rectorul are puterea de viață și de moarte asupra studenților și este schimbat la fiecare șase luni prin alegeri. Aici, fie numele ar trebui lăsat, fie făcut într-un mod străin, dar niciunul dintre acestea nu a fost făcut. Voi sugera acest lucru într-o altă parte, care va fi similară cu obiceiurile străine și nu se va opune legilor rusești.
3) Dar nimic nu este prescris în regulamente despre producerea în grade, despre exerciții publice ale studenților și prelegeri ale profesorilor, ceea ce este însă necesar și, în alte state, procedând decent, aduce mare încurajare științelor și aduce onoare.
4) Corpul academic este compus, 1) pentru a inventa lucruri noi, 2) pentru a raționa despre ele împreună cu acordul general. Dar raționamentul nu poate fi general dacă doar cineva cunoaște meritul unei invenții. De exemplu, în toată adunarea există un singur botanist, de aceea, orice-și propune, el trebuie să judece pentru bine, oricât de rău ar fi; atunci că numai unul înțelege botanica. În consecință, întâlnirile academicienilor sunt zadarnice. Deci, în alte academii, fiecare profesie are câte doi-trei pricepuți într-o știință, ceea ce nu este menționat deloc în noile reglementări și nici cazul în sine, exemplele de mai jos nu sunt acceptate în discuție.
4. Deși personalul universitar în sine nu depășește suma prescrisă, totuși, pentru legalizări insuficiente și pentru această mare libertate, li s-a dat să se schimbe după bunul plac.
3 Împotriva acestui punct, este scris în marginea No. Divo că nu există muzică în Academie! ba! Da, Schumacher nu poate dansa.

motivul este că nu numai cantitatea de oameni recrutați fără nevoie este împovărată, dar nu există numere prescrise potrivite, dar vechile datorii nu au fost plătite și cresc altele noi. Cât despre profit, care este din arte, și mai ales către tipografie, nu există instituții în

reglementări cu privire la modul de înmulțire, aranjare și primire mari beneficii. Daca marele stat profita de pe urma, folosul si gloria sunt neglijate, atunci la infiintarea Academiei de Arte / Avand o tipografie in tot statul ar putea ramane multi bani in 7 ani: cel putin 10.000, ar fi. 70.000.

5. Pentru instruirea imediată a elevilor și studenților, trebuie să existe o locație adecvată în Gimnaziul școlilor și claselor, un număr mulțumit și decent de profesori și un număr mare de școlari și examene frecvente. La Universitate, la fiecare șase luni, cursurile profesorale urmează să fie anunțate în formă tipărită și acestea sunt efectiv oferite; studenții să aibă dezbateri publice în fiecare lună etc., urmând exemplul gimnaziilor și universităților europene.

1) Dar la Academia de Științe, în Gimnaziu nu au fost profesori de mulți ani, iar când erau, aproape nevrednici.

2) Dimpotrivă, în clasele inferioare sunt profesori în exces, și aproape toți sunt inutili, cu care școlarii pierd timpul.

3) Unii profesori sunt primiți din milă și, primind un salariu considerabil, nu predau pe nimeni la Gimnaziu, ci locuiesc cu copiii unor domni nobili.

4) Mulți profesori au fost și sunt în școala latină, care nu sunt pricepuți la limba rusă și predau școlari în limba latină din germană. Pentru aceasta sunt nevoiți să învețe mai întâi limba germană. În ceea ce, de dragul dezordinei, după ce au pierdut mulți ani, încep să devină învechiți în limba latină și apoi nu o învață.

a Expresia nu este completată, iar după ea este lăsat un gol, o parte din care este apoi completată de următoarea frază Avere o tipografie. .. deja 70.000, scrise cu alte cerneluri.

5) Motivul întregului neajuns este că în Regulamentul Academic nu este menționat nimic despre instituția și comportamentul gimnaziului.

6) Regulamentul universitar nu a fost alcătuit, deși pentru asta se alocă multă muncă profesorală și timp.

Împotriva a 6 baze

Pentru prietenie, pentru stăpânire, pentru ascultare, ar trebui să slujească: 1) întotdeauna reciproc adecvate și prin forțe comune produse lucrări; 2) grade și echipe cunoscute de toată lumea; 3) membri și alți miniștri, toți pricepuți în munca lor.

Regulamentul Academic prevede că unui profesor de o profesie nu îi pasă de alta. Acest punct distruge societatea conferințelor academice: 1) în sfaturi și raționament,

2) în lucrările acelor profesori care cunosc mai multe științe; căci dacă un astronom știe fizică sau chimie sau botanică, nu ar trebui să compună disertații de fizică, chimică sau botanică, deși găsește ceva nou, pentru că în acest punct profesorii pot argumenta, din invidia față de acele științe, de ce certuri și obstacole în diseminarea stiintelor; 3) un număr mic de profesori: unul la știință. Orice spune el este bine, oricât de rău ar fi.

396

SEPTEMBRIE 1755 1. NOTĂ PRIVIND NECESITATEA DE A PROCEDE LA REVIZUIREA REGULAMENTULUI ACADEMIEI DE ȘTIINȚE

Weil der Herr Profesor Müller viele Kennzeichen gegeben hat, dass er parteyisch ist, dafi ich mich auf ihna in der Con-

o greșeală de ortografie în original.

ferenz nicht verlafien kann, geschweige andere Kennzeichen, die schon vorhanden sind; folglich so werde ich so lange er Conferenz Secretaire ist, kein von ihm verfafites Protocoll un-terschreiben.1
Deoarece ordinul de la senatul de guvernare privind perfecţionarea legilor academice după ordinea maternă a maiestăţii voastre imperiale nu a fost îndeplinit până acum, declar că sunt liber de orice vinovăţie şi cer ca acesta să fie capturat sau, la majoritatea, mâine Acadfemic] a propus Cantzelley.
Mihailo Lomonosov
Сентября первого дня
1755 an
Perevod
Întrucât domnul profesor Miller a dat multe semne de părtinire și nu mă pot baza pe el în Adunarea Academică, cu atât mai puțin pe alte semne deja prezente, atâta timp cât este secretar de conferință, nu voi semna niciunul din protocoalele întocmite. sus de el.1
De la decretul Senatului de Guvernare privind corectarea cartei academice, prin cea mai milostivă poruncă a lui H.I. V. nu a fost încă îndeplinită, declar prin prezenta că nu sunt vinovat de nimic și cer ca astăzi sau cel târziu mâine să fie adusă la cunoștința Biroului Academic.
Mihailo Lomonosov
prima zi de septembrie
1755

397 1758 IANUARIE 7. SUMINIREA PREŞEDINTEI AN ASUPRA „EXCESULUI, CONFUZIILOR ŞI DEFECTELE” ÎN ACADEMIA DE ŞTIINŢE ŞI MĂSURI PENTRU ÎMBUNĂTĂŢIREA SITUAŢIEI EI
Ilustrului hatman de ambele părți ale trupelor Niprului și Zaporizhzhya, adevărat camerlan, președinte al Academiei de Științe, locotenent colonel al regimentului Izmailovski, ambele ordine rusești și alți deținători, grațiosul suveran conte Kiril Grigorievici, Excelența Sa Razumovsky
Cea mai supusă performanță
În lipsa Excelenței Voastre în Rusia Mică, fiind membru al Cancelariei Academiei de Științe timp de zece luni, am văzut în detaliu motivele eșecului Academiei de Științe, principalele fiind trei: 1) exces, 2) lipsa,
3) confuzie.
Redundanța constă în următoarele: 1) Biroul Academiei de Științe este împovărat cu atâtea fleacuri, încât nu poate avea în niciun caz suficient timp să se gândească la problema importantă și cea mai importantă, adică la științe, despre care Am depus o prezentare la acest Oficiu, din care atasez o copie. Cu aceasta, am observat ca cei care vor sa para harnici si, facand multe, nu fac nimic, nu dau nici o atentie acestei idei, dorind sa se arate afaceristi si meritat de fleacurile mai sus amintite; 2) unele deprinderi de prisos, de exemplu, confecţionarea de timbre şi sigilii, şi mai ales de vânzare, * 6 care aparţine doar Monedei, iar la Academia de Arte este atât de necesar, precum ţesutul brocardelor sau ţesut dantelă, în plus, este este periculos în argumentul de a face fals
iar cel mulţumit este înscris de mâna lui Lomonosov.

6 si mai ales de vanzare inscriptionat de Lomonosov.

Documentul 397

bani, iar sarcina principală a Academiei de Arte este să predea desenul și pictura generală, astfel încât să vină din ea în societate oameni care să poată fi folosiți în toate acele abilități, unde pictura este necesară, și arhitecții de asemenea; * 6 3) realizarea de instrumente matematice de vânzare; această artă ar trebui să servească doar la punerea în acțiune a acelor colos și instrumente care au fost inventate la Academia de Științe și Arte; totuși, acum prima afacere din fabrică s-a intensificat atât de mult încât profesorul!, neavând nicio speranță să-și pună invențiile în afaceri, nu se mai bucură deloc; 4) comerțul cu cărți de peste mări face din Academie un schimb; circulă o sumă mare fără profit nobil, pierde timpul, provoacă reproșuri și necazuri prin faptul că fiecare cere după bunul plac cărți, cu care este imposibil să mulțumești tuturor; din toate acestea, în Cancelarie se întâmplă multe lucruri inutile, iar timpul se pierde, care poate fi folosit cu mai mult folos pentru științe; mai mult, într-o asemenea împletire a multor cazuri nu se poate lipsi de erori.
Principalul neajuns îl găsesc: 1) că catedrele academice sunt împărțite, iar miniștrii locuiesc în locuri diferite și îndepărtate, despre care am depus la Cancelarie o depunere care a fost trimisă Excelenței Voastre în Mica Rusia vara trecută și iată-mă. anexarea unei copii a acestuia; 2 2) pentru înmulțirea cărților rusești, pentru a satisface vânătorii pretențioși, nu sunt destule tabere, traducători și, mai ales, că nu există o colecție rusească, unde ar fi obișnuit să se corecteze greșelile grosolane ale celor care , din cauza încăpăţânării lor, introduc folosiri proaste în limbă; 3) Universitatea și Gimnaziul sunt într-o stare foarte proastă și cer ca Cancelaria să fie mai atașată de ele, dar nu poate face acest lucru, fiind îngreunată de meschinii.
si mai mult, este periculos. .. bani falsi atribuiti mainii lui Lomonosov in margini.
6, de altfel, să poke și arhitecților li se atribuie mâna lui Lomonosov în margini.

aceste excese, așa cum se arată mai sus; 4) principalul, în sfârșit, lipsește: regulamente speciale, instrucțiuni și stări pentru diferite catedre, atât pentru Adunarea Academică, pentru Universitate, Gimnaziu, Academia de Arte, pentru Bibliotecă, pentru Departamentul Geografie, pentru Buletinul Expediție, fără de care nu pot fi în regulă, dar trebuie să se întâmple.
Următoarele exemple pot fi suficiente pentru confuzie: 1) se știe destul de bine ce contradicții și înjurături a făcut domnul Miller Cancelariei la plecarea dvs. 3 mai mult, el i-a învățat pe profesori să scoată diverse scuze și murmurări nefondate în prelegeri și, mai ales, că multe dintre ele 3 i-au fost scrise, a încercat mereu să le arate autoritatea lui, că pune Cancelaria în nimic; 2) pe de altă parte, în Cancelarie, cei care doresc să se recomande ca artişti, adică pentru marele merit4 venerare când munca altcuiva este adusă ceva oamenilor nobili, aceştia doresc prin toate mijloacele şi încearcă să umilească ştiinţele. , spunând,

1) că aici nu este nevoie de Universitatea și că totul înainte de atunci ar trebui să fie cedat Universității din Moscova; 2) o astfel de părere neprietenoasă s-a dovedit a fi o faptă când cei mai buni elevi de la Gimnaziu au fost trimiși în loc să tragă la Oficiul Monetar;
3) o oarecare autocrație este atât de mare încât, fără sfatul meu, au făcut lucruri pe care nu le-aș fi permis să fie realizate, cum ar fi reconstrucția casei Bonovsky pentru o mie și jumătate și plata neautorizată a banilor pentru întârziere, împotriva cărora m-am certat; catedra a fost transferată de la Academie la Gimnaziu în mod arbitrar și fără sfaturi generale, motiv pentru care prelegerile s-au oprit cu totul; Biblioteca este deblocată din departamentul clerical și nu au fost transmise rapoarte lunare; dupa cerintele mele nu s-au dat articolele necesare pentru cunostinte, de exemplu, cu cine se pastreaza corespondenta in Cancelaria de peste ocean pentru prescrierea de carti si alte lucruri, pana la artele propriu-zise.
iar multe dintre ele sunt înscrise de Lomonosov

și așa mai departe, că totul servește la supărare, ceea ce împiedică întreprinderile bune și importante.
Toate aceste motive și inconveniente care împiedică bunăstarea academică pot fi evitate în următoarele moduri:
1) Reduceți treburile de prisos care sunt mărunte în Cancelarie, ca să fie timp să vorbim despre creșterea științelor; 2) să lase deoparte aptitudinile inutile și, prin urmare, să reducă povara muncii de birou; 3) să lase comerţul cu cărţi de peste mări, şi ce sunt cărţi vechi 'şi tot ce este tipărit, să dea la mila unui bun negustor cu dobânda cuvenită, prin care Academia de Miniştri, în Biroul de bătaie de cap. iar plângerile vor dispărea; sumele tipărite vor avea mai multe șanse să circule, iar cărțile din Rusia vor fi distribuite mai convenabil;
4) să combine departamentele academice într-o singură clădire pentru comoditate, așa cum am prezentat, sau cum, poate, va fi găsită o modalitate mai bună; 5) în Tipografie se înmulţesc; 6) să înmulțească traducători de la studenți și să alcătuiască colecția rusă; 7) Asigurarea Gimnaziului și Universității cu regulamente, recrutarea de noi școlari și aranjamentele astfel încât școlarii să fie sub strictă supraveghere, iar elevii să aibă o voință decentă, nu așa cum sunt acum, într-un mod depravat; 8) că există instrucțiuni pentru toate celelalte departamente și că este aprobată subordonarea corespunzătoare; 9) că membrii academicieni și alți miniștri, chiar și masteranzi, au anumite grade pentru a evita disprețul față de alte echipe; 10) pentru ca, după exemplul altor echipe, care sunt mult mai puțin academice, să existe un vicepreședinte care, cunoscând științele și starea academică, să poată opri nemulțumirile interne cu sfaturi și fapte, să corecteze toate neajunsurile și să aducă știința. la o stare înfloritoare sub comanda și patronajul tău acest -telsta, facilitându-ți munca.
Mihailo Lomonosov
Ianuarie 7 zile
1758 _
iar cărţile sunt înscrise de mâna lui Lomonosov.

FEBRUARIE 1758 4. HOTĂRÂREA CANCERIEI AN PRIVIND TIPARIREA „ESEURILOR LUNARE” SUB ALTER TITLUL
Potrivit hotărârii Excelenței Sale a Academiei de Științe a Președintelui din 1754, cărțile publicate sub titlul „Opere lunare” au fost dispuse să fie tipărite în două mii de exemplare. Dar în afara Librăriei, comisarul Zboromirskaya, cu un raport înaintat Cancelariei, a prezentat că nici măcar jumătate dintre ele nu diferă, iar din alți ani există până la o mie cinci sute de exemplare, despre care Excelența Sa a fost prezentată de la Cancelarie, potrivit la care Excelența Sa s-a demnat să poruncească să se reducă de acum înainte numărul de exemplare tipărite și să se tipărească o singură fabrică obișnuită, și anume o mie pe obișnuit, două sute de exemplare pe hârtie de comentariu de peste mări și cincizeci pe Alexandria de peste mări; și pentru ca din anii precedenți, cele opt sute de exemplare rămase în plus față de fabrica obișnuită, care, parcă având deja un defect în prealabil, nu s-ar transforma deloc în deșeuri de hârtie și deci nu ar urma o pierdere de stat inutilă, căci de dragul domnilor. cei prezenți în Cancelarie au hotărât definitiv: să considere aceste „Opere lunare” o carte specială și să termine în luna decembrie 1757, iar din prezent 1758 să tipărească o continuare a diverselor materii publicate sub un alt titlu decent, despre care domnului secretar al conferinței Miller pentru că a compus un astfel de titlu decent și o mică prefață sau prefață cu aprobarea Adunării Profesorale de a trimite un ordin.
I. D. Schumacher
Mihailo Lomonosov I. Ştelin Ivan Taubert
Grefierul Dmitri Timofeev 4 zile
1758 _
Biblioteca „Runivers”
Documentele 398-399
31
399
MAI 1753 1. DEPUNEREA LA BIROUL AN AN NUMĂRUL SF.
Către Biroul Academiei de Științe
După puterea testată din e. și. V. din Regulamentul Academic, conform paragrafului 24, se dispune: fiecare dintre academicieni trebuie să citească autori noi în știința sa și, de îndată ce află despre o carte, trebuie să-i ceară de la Bibliotecă, iar apoi, făcându-și notează despre el, anunță-l în ședință și asta va fi memorabil, președintele va ordona traducerea în rusă și tipărirea. Nu este altceva decât să dai declarații din partea Academiei despre treburile oamenilor învățați, atât străini, cât și autohtoni. Dar din moment ce această lucrare utilă a fost acum trecută cu vederea și lăsată inactivă, iar excelența sa extrem de grafică a Academiei de Științe, domnule președinte, mi-a încredințat prin definiție o supraveghere specială a științelor, pentru aceasta prezint următoarele Cancelariei Academia de Științe: 1. Pentru a defini și a indica faptul că domnii. Profesor! și anexe la cărți și disertații, care au fost publicate recent la Academie și vor continua să fie publicate, au compus abrevieri și, în plus, au aplicat raționamente veridice despre bunăvoința lor fără niciun prejudiciu și, după ce le-au citit în Adunare și le-au testat, trimise către Cancelaria, care va comanda tipărirea după examinare. al 2-lea. Citiți-le declarații străine despre treburile oamenilor învățați și scrieți-le în fiecare lună cărți bune pe care să le trimiteți Cancelariei pentru a le scrie. Între timp, care dintre ei are în privat ce carte nouă, poate face un extras din ea cu o opinie. Mai mult, este posibil să introduceți articole din declarații străine despre treburile oamenilor

învățați, anunțând din ce universitate sau oraș și, în plus, aruncând toate obscenitățile și evitând ridicolul și abuzul. Din declarațiile străine menționate mai sus pentru top

ia uneori articole pentru ca cartea să fie cunoscută mai devreme în Rusia. al 3-lea. Lucrări academice locale, care sunt citite și testate la Conferință în timpul ședinței, să facă scurte rezumate și să se publice în listele sus-menționate, deoarece se poate întâmpla cu ușurință ca înainte ca „Comentariile” să iasă din tipar, în alt loc al academician local, invenția ediției este în mod fundamental va fi spre nemulțumirea lui. al 4-lea. Aceste declarații ar trebui publicate și în germană sau franceză. al 5-lea. Emite astfel de declarații săptămânal pe o foaie de un sfert de zece, începând din această lună mayașă, și da titlul „Declarații din Sankt Petersburg despre treburile oamenilor învățați”.

Cât de mult va servi această nouă instituție pentru diseminarea și cunoașterea științelor și pentru distracția vânătorilor și pentru exprimarea lucrărilor noastre academice în rândul poporului rus, reprezint pentru restul domnilor. prezenta la discutie.

Mihailo Lomonosov

Maya 1 zi

1758 _

400

1758-1759. O NOTĂ PRIVIND NECESITATEA DE TRANSFORMARE A ACADEMIEI DE ȘTIINȚE

Introducere

În timpul binecuvântat al domniei celui mai milostiv autocrat al nostru, bucurându-ne de multe pentru noi. subiecte, fapte bune, cu speranță veselă așteptăm o bunăstare deplină, adică stabilirea perfectă a unor legi neclintite și clare, care să alunge toate tulburările dăunătoare din instanțe și șmecherii pernicioase.

Comanda cea mai înaltă e. şi. V. de la Senatul guvernamental privind examinarea și corectarea tuturor legilor rusești

și e^t

Notă de M. V. Lomonosov despre necesitatea reformării Academiei de Științe.
Pagina de început a unui proiect scris de mână (1758-1759)
Arhiva Academiei de Științe a URSS

Biblioteca „Runivers”

în corectitudine se aplică și imp. Academia de Științe. Din acest motiv, foarte amintitul Senat de Guvernare a dispus revizuirea Regulamentului Academic. Totuși, răutatea, înrădăcinată și veche în ea, creează obstacole în această mare grijă și dorință maternă și divine a cel mai milostiv monarh al nostru, căci toată această considerație a fost oprită de intrigi insidioase și arogante .
acțiuni prin care autoproclamatul scriitor, și deci apărătorul acestui regulament, a încercat să alunge de la el cel mai înalt decret al e.v., dat de la Senatul Guvernului privind îndreptarea legilor.

Stând în folosul și importanța decretului menționat mai sus, am fost nevoit să suport o durere nedreaptă și insuportabilă, dar nu menționez

acest lucru în detaliu ca și alte jigniri și persecuții pe care le-am îndurat. Acum * 6 în raționamentul Academiei, m-am angajat să dau patriei ultima poziție, căci dacă nu voi reuși aceasta, voi fi ferm convins că nu există favoarea lui Dumnezeu, pentru ca, după dorința și generozitatea. din marele nostru suveran, popor învăţat se înmulţesc şi ştiinţele se răspândesc şi înfloresc în patrie.
Cu această întreprindere provoc fără îndoială unele indignări, a căror bunăvoință față de mine este încă sensibilă, dar conștiința și poziția lui sunt incomparabil mai puternice. Cum pot să-mi cer scuze justiției? Deja mă prefigurează dinainte și îmi spune în suflet că, având cunoștințe în multe științe, cunoscând comportamentul altor academii, văzând marele declin și starea proastă a Academiei locale, multe neajunsuri și disfuncționalități în regulament și risipa inutilă. a unei fracţiuni din trezorerie e. în felul meu
și strigăt.
6 Ultima mea postare a fost tăiată.
în Academie este înscris în locul ştiinţelor barate.
d Științele tăiate s-au răspândit și au înflorit în patrie.

pozitii. Ce sa raspund? Oare îmi era frică de mâinile celor puternici? Dar am promis să nu-mi crutez stomacul în cazul unui jurământ în fața lui Dumnezeu.
Așadar, dacă nu-mi satisfac adevărata gelozie și, poate, mă pun în pericol, îmi voi îndeplini, totuși, funcția jurată.
Pentru a găsi mai bine modalități de îmbunătățire a Academiei de Științe, ar trebui, în primul rând, să sugerăm starea acesteia, apoi să arătăm motivele unui astfel de declin; în cele din urmă, să anunțe modalități de corectare și de a o aduce într-o stare de înflorire.
Prima parte
Despre starea proastă a Academiei de Științe Capitolul I
Despre starea Academiei de Științe înainte de noile reglementări
1) De la începutul Academiei de Științe, din 1725 până în 1733, nu a fost cu ea nici măcar un student rus care să fi
a Tasat Deși starea academică a fostului nou stat a fost în cea mai mare parte din inexistența mea la Academie, totuși am cunoștințe considerabile despre aceasta, pe care le am parțial prin știri de încredere, parțial după sosirea mea de peste mare. , pentru o perioadă considerabilă am știut despre propria mea artă. Nici memoria mea nu poate cuprinde toate revoltele, sub multitudinea lor îmi permite să le prezint în detaliu. Pentru aceasta, le menționez pe scurt pe cele mai notabile.
1. Membrii Academiei de Științe, oameni glorioși eliberați de Petru cel Mare - Herman, Bernoulius, Bilfinger, Beckenstein și alții <pentru nemulțumiri și insulte de la președintele de atunci al Academiei Blumentrost și de la bibliotecarul Schumacher> au fost nevoiți să plece, iar Rusia a pierdut marele beneficiu pe care îl aşteptau.
2. Certurile lui Schumacher cu vechii profesori care se ridicaseră, și mai ales cu Delisle și Duvernoy, au creat multe obstacole în calea creșterii științelor.
3. Marea înviere și nebunie au fost cauzate de dese petiții nereușite împotriva lui Schumacher: 1) primii profesori menționați mai sus plângeri inutile pentru necunoașterea limbii ruse; 2) studenții care au venit de la Moscova în 1736 au făcut o petiție la Senatul

guvernamental pentru a muri aproape de foame; 3) denunţarea multor academii

ascultarea profesorilor. Iar cei mai buni 12 oameni de la școlile Spassky care au sosit de la Moscova la acea vreme au fost trimiși la expediția Kamchatka și acolo, cu excepția lui Krasheninnikov, au devenit inapți, fiind fără vreo caritate; cei care au rămas la Sankt Petersburg, rătăcind de ceva vreme în sărăcie, pentru bietul conținut s-au hotărât asupra artelor și în Cancelarie.* * * 4 *
2) 12 oameni au fost duși de la Moscova la Academia de la școlile Spassky în 1736, dintre care Lomonosov și Vinogradov au fost trimiși în străinătate pentru știință. Cei care au rămas au fost nevoiți să îndure sărăcia extremă pentru o perioadă considerabilă de timp și să nu aibă mult timp în științele instruirii. Apoi au întrebat despre asta în Senatul guvernamental, iar bibliotecarul Schumacher a primit o recompensă puternică. După aceea, au început cursurile pentru studenți, iar banii de furaj au fost împărțiți în număr mic. La sfârșitul prelegerilor, unii au fost numiți traducători, alții au rămas studenți, iar în cea mai mare parte, fără caritate și bună supraveghere, fiind în distrugere, din deznădejde și deznădejde, s-au scufundat în ticăloșie și s-au pierdut astfel. Lomonosov și Vinogradova cu al treilea, Reiser, au fost hotărâți printr-un decret al cabinetului din 18 martie 1736 să studieze în străinătate cu o sumă specială, de la Oficiul de Stat, în plus față de cea academică. Cu toate acestea, Biroul Academic6, după ce l-a primit, l-a folosit pentru alte cheltuieli, iar acești trei studenți
miniştri religioşi de diferite trepte cu consilierul Nartov, pentru care
a fost înființată o comisie [în] 1742, iar în unele puncte
Schumacher a fost decor, dar, acoperit de o mijlocire nobilă, a scăpat;
4) întreaga Adunare Profesorală a depus plângeri scrise împotriva lui la Senatul de Guvernare <care indica că Adunarea Profesorală trebuie să gestioneze treburile academice, dar totul a fost anulat prin intrarea noului personal, iar Cancelaria a primit putere deplină asupra corpului profesoral> . Astfel, neliniștea continuă a fost un obstacol în calea instruirii tinerilor și mai ales că erau puțini dintre ei la salariu, nu a existat grija și zelul pentru a preda rușii naturali.
iar Lomonosov și Vinogradov sunt scrise în margini cu cerneală diferită în loc de bară Noi suntem doi.
6 Cancelaria academică este scrisă pe margine cu cerneală diferită în loc de Schumacher barat.

au fost nevoiți să locuiască în Sankt Petersburg din 19 martie până la jumătatea lui septembrie, pentru că au așteptat mult timp bani pentru drum și aproape s-au înecat în toamna moartă pe mare. Fiind peste ocean, au suferit o mare nevoie de a-si retine salariile, iar, traind pe credit si luand bani cu dobanda, cei mari au suferit pierderi. În fine, cum au studiat mineritul la Freiberg, iar consilierul Genkel nu a primit în avans cele șase sute de ruble promise, jumătate din plata lui pentru ele; de asemenea, ei, studenții, erau foarte slabi la bani, iar apoi prin el, Genkel, au fost trimiși, pe care a început să-i țină acasă și, nesperand la o răsplată de la Academie, după zece luni, la

sfârșitul lui. cursul de chimie, absolut acestor studenți li s-au refuzat bani. În astfel de circumstanțe, Lomonosov a fost nevoit să caute o oportunitate de a se întoarce în Rusia și, la cererea acesteia, și la ordinul Academiei președintelui von Brevern, a ajuns la Sankt Petersburg. Tovarășii care au rămas după el vreo trei ani nu s-au putut întoarce în patrie pentru datorii, în timp ce Colegiul lor de minerit, la propunerea vicepreședintelui Reiser, i-a răscumpărat, deși între timp suma pentru trei dintre acești studenți a fost eliberată Academiei. în fiecare an în avans.3 5

6)   Care a fost situația în Gimnaziu6, din aceasta3 este clar că nici un școlar nu a absolvit-o ca elev, cu excepția

„A fost tăiat și deja în timpul șederii mele aici, ca adjuncți, patru sute de rubli pe unitate, care se presupune că mi-ar fi trimis în străinătate de la Biroul de Statistică, au fost acceptați în Academie. Lucru minunat! Am fost aici în același timp trei ani și brusc peste mare. < Aici salariul se stabilește la 300 de ruble și la patru sute de peste mări, totuși>. 5) În 1742, observând Schumacher că mulți miniștri academicieni sunt gata să raporteze despre el în infirmarea științelor și în furtul vistieriei, a decis să țină prelegeri doar pentru spectacol și a publicat un catalog de prelegeri ale tuturor profesorilor și adjuncților. , deși au existat doar doi studenți ruși direcți - Protasov și Kotelnikov, care au cerșit voluntar pentru Academia de la Seminarul Nevski. Dar aceste prelegeri au fost întrerupte în scurt timp de „arrestarea lui Schumacher”. Punctele 3 și 4 nu sunt în manuscris.

Cu toate acestea, 6 tăiat este necunoscut pentru mine.

c A tăiat starea ei proastă.

unul sau doi care puseseră anterior o bază bună în alte școli.

7)   Au fost recrutați atât de mulți artiști, iar din motive private au fost acceptați oameni care erau incapabili de anumite lucruri sau complet nepotriviți. Printre alte exemple, un jaeger a fost acceptat în serviciul academic, se presupune că a împușcat păsări și animale la Kunstkamera, dar cu adevărat pentru plăcerea bucătarului cuiva.

Academia a fost atât de împovărată cu această mulțime de servitori de prisos și fără valoare, încât nu doar o anumită sumă de 25 de mii și venituri de la Tipografie și Librărie au lipsit, ci și adaosuri extraordinare, care au fost până la o sută zece mii de ruble în excesul sumei prescrise de împărăteasa Anna Ioannovna de binecuvântată amintire în diverse timpuri ale Academiei acordat. Așadar, a fost întotdeauna nevoie de bani, iar de ani de zile slujitorii academicieni de jos, dar chiar și profesorii au fost adesea forțați să ia un salariu în cărți și să le vândă la un preț foarte ieftin, renunțând la o carte de ruble pentru 70 de copeici sau mai puțin, care a cauzat pierderi si saracie.membrii de onoare carora li s-au promis salarii in numele Academiei nu au mai primit acest lucru de multi ani. Nu menționez aici Tipografia și Librăria, unde de la bun început nu a existat o relatare cuvenită, așa cum reiese clar protestele și denunțurile făcute de diverși miniștri ai academice.

Darurile Cancelariei cu cărți atât aici, cât și în străinătate în legături scumpe au adus o pierdere nespusă pentru vistierie și sărăcia academică constantă nu a fost ultimul motiv și un obstacol extrem în calea educației rușilor naturali.

Toate acestea sunt doar un exemplu. Multe altele, nu-mi amintesc

în alte școli, a fost tăiat și înlocuit cu cuvintele școli Spassky, care se taie apoi și ele, iar cuvintele altor școli sunt restaurate.
6 lucruri bune sunt scrise în marjă în loc să fie tăiate în mod deliberat.
3 Cataloage tipărite tăiate.
d Tasat niciodată nu am auzit altfel.

Cu toate acestea, cred că acest lucru poate oferi o idee despre starea proastă a Academiei înainte de noua statistică.
Ce dezonoare ar fi trebuit să fie săvârșită din partea acestei Academii, atunci, așa cum se poate concluziona raționamentul sănătos, așa a arătat însăși arta. Chiar în vremea când statul politic al Rusiei era încă considerat de străini îndoielnic, când credeau că Petru cel Mare abia începea să introducă iluminismul în patria noastră, mulți dintre cei mai glorioși oameni învățați din toată Europa, unii deja în ei. bătrânețe, nu a venit în Rusia stricată. Acum, când aproape întreaga lume este convinsă de mai marea noastră iluminare anterioară și mai ales că incomparabilul nostru monarh este pretutindeni glorificat cu generozitatea ei maternă și cu proviziile ei bogate și cu cel mai înalt patronaj al științelor, când mila, filantropia și generozitatea strălucește asupra întregului rus. tron, nu numai profesori nobili, ci chiar și cei care au părăsit studenții de curând nu vor să intre în serviciul nostru academic, indiferent de suma nobilă care li s-a oferit.* 6 Au fost chemați vreo zece oameni din Germania, dar toți. refuzat.' Așadar, de la Cancelarie Taubert și Boerhaave au fost trimiși pe țări străine7 nu atât din alte motive, cât pentru a-i asigura pe oamenii de știință străini că statul presupus academic era în cea mai bună culoare.
a Tasat Și astfel, după noul statut, cinci profesori <fără să-l menționeze pe Kratsenstein că nu avea nicio plângere> au părăsit Rusia cu nemulțumire; al șaselea - Weidbrecht a murit de durere <cu puțin patruzeci de ani>.
6 Tasat Căci este mai bine că vor să depindă de ei înșiși (deși nu cu mare prosperitate) după binecunoscutele lor privilegii și libertăți, decât să stea la ușa clericală dintre funcționari sau la Teplov pe holul dintre lachei. și de multe ori, nefiind primit intrare, se întoarce fără succes cu rușine.
în Tăiat Deci, în ziua de azi sunt puțini membri academicieni ai Conferinței, și uneori se întâmplă, dar sunt aproape inutile, atunci nu există cine să se certe cu nimeni <în treburile oamenilor de știință> despre științe înalte. Sfârșitul paragrafului Deci, trimite a fost... în cea mai bună culoare atribuită în margini cu cerneală diferită.

Deși erau nouă adjuncți, de fapt nu aveau unul. Cinci au fost instruiți în străinătate, aici Krasilnikov este doar un geodez și un observator amabil, Trescott este geograf, Shestakovsky este încă - toată lumea nici măcar nu cunoaște primele baze în științe verbale și înalte, unul este Kleinfeld, care în cea mai mare parte a tradus-o pe Boergava. la bolnavi şi în ştiinţa sa anatomică nu a avut timp să se extindă mai departe.3,8
La Universitate, deși un singur profesor de matematică și fizică lipsea conform statutului, totuși, nu era 6 în ea nici o aparență de universitate, după exemplul altor state, erau 6 facultăți, niciun

rector, 8 conform la obiceiul de a fi ales pretutindeni, au fost 6 studenți, fără prelegeri, mai jos prelegeri de catalog / fără dispute, sub promovări formale la licențiați și doctori, și într-adevăr nu pot fi, pentru că Universitatea din Sankt Petersburg nu are nici măcar un nume în Europa. , care se publică de obicei în toată lumea printr-o inaugurare solemnă; iar cuvântul principalului nu era 6 - regulamentele universitare.
Starea proastă a Gimnaziului era demnă de regret nu mai puțin. Profesorii de rusă sunt doar latine bune în clasele inferioare și chiar și aceia sunt insuficiente. Franceză și germană* 3 profesori sunt în mare parte leneși și insuficienți
„S-au eliminat membrii de onoare în cea mai mare parte <toți> germani, ceea ce este contrar nu numai regulamentelor, ci și justiției însăși, pentru că Academia trebuie să aibă comunicare reciprocă cu oamenii învățați din fiecare națiune. Corespondența cu aceștia este rară și pentru un număr mic de membri, în timp ce alții se tem oarecum, având exemple deplorabile.
6 nu a fost inscripționat în locul unui baraj nr.
în Tăiat nici veşnic nici.
d nici nu este înscris în loc de tăiat nr.
l Nu sunt tăiate.
A fost scris cu cerneală diferită.
bine rusești și au fost înscrise în alte cerneluri.
3 și germană scrisă cu cerneală diferită în loc de cea mai bună barată.
și profesorul primar convertit în profesori și apoi tăiat - aproape niciodată nu predă, și alți profesori de franceză și germană.

și adesea schimbat2 din motive private. Deși numărul de școlari a fost intenționat, 6 * * totuși, nu a existat niciun beneficiu de la aceștia ca înainte / deoarece, după cum se arată, 1) nu existau profesori corespunzători * 4 2) elevii 6 locuiau cu toții în casele lor și nu nu au o bună supraveghere și, fiind 3 în lipsă, și-au scuzat lenea și mersul fie plecând de acasă, fie prefăcându-se că sunt bolnavi și în alte cazuri, 3) nu existau 4 examene stricte în acest fel și la ora stabilită. , 4) într-un cuvânt, 4 nu exista nicio rutină despre gimnaziu. 1 * 9
Care este starea Tipografiei și Librăriei, arată tipărirea pe termen lung a cărților, prețurile lor ridicate. Am vorbit destul despre corectarea Tipografiei și Librăriei în fosta comisie din 1754, 10 dar totul a rămas fără succes /
Artele, deși au avut niște „reușite, sunt însă dureroase pentru corpul academic, pentru că conform buletinului academic din trecutul anului 1754, venea la academicieni, la Universitate, la Gimnaziu, la membri de onoare, la traducătorilor și Bibliotecii, abia douăzeci de mii de ruble, iar restul de treizeci și două de mii
a Modificare originală schimbată în schimbat.
6 a fost adăugat în margini cu cerneală diferită.
c Tasat până în prezent.
d Este tăiat și de acum înainte este imposibil să sperăm.
Nu am fost inscripționat cu altă cerneală în loc de un nr. e Tasat într-un număr considerabil de străini.
w Originalul viu și nu a fost transferat în a trăit și nu a avut.
3 Barat la distanță.
iar originalul îmi pare rău este reformulat în sorry.

la originalul nu sa întâmplat redirecționat la nu sa întâmplat.
l În original, a fost salvat din greșeală un nu nebarit.
m din ordin nu a fost înscris în altă cerneală în locul legalizării și comenzilor ferme barate.
n Tasat Pentru o mai bună cunoaștere, anexez aici raționamentul meu despre asta
al secretarului Khanin, care, deși nu atât despre cazul de față, cât mai mult despre accidentele și rangul său, a vrut „să fie el însuși director.
° avea unele inscripționate în loc de tăiate.

iar în afară de aceasta, veniturile din Librărie, atât de la Tipografia locală, cât și din vânzarea de cărți și hârtie în străinătate, mai mult, vânzarea de instrumente matematice și alte lucruri artistice3 se îndreaptă către Oficiu și către art. Nu menționez capitalul care a fost primit de la Senatul de Guvernare și alte comenzi pentru structură.* 6
Din cele treizeci și trei de mii menționate mai sus, dacă ar fi distribuite în mod egal Oficiului și artelor, adăugând celorlalte venituri, ar rămâne cel puțin 13 mii de ruble pentru fiecare an, iar suma reziduală de la 24 iulie 1747 ar fi peste o sută. mii de ruble, pentru care nu numai că ar fi posibil să se repare clădirea academică, ci din nou să se adauge mult și să decoreze și să ardă cărți și lucruri 3 în opt ani a fost posibil să se umple /
Partea 2
Despre cauzele stării corupte a Academiei de Științe
Capitolul întâi
Despre motivele stării proaste a Academiei înainte de noul statut
Există două motive principale pentru starea academică proastă: primul este căutarea și primirea consiliului de conducere al Corpului Academic de la oameni cu puțini oameni de știință, al doilea este lipsa de amabilitate față de studenți.
a A tăiat un cuvânt nrzb și a primit starea de spirit de la.
6 Originalul primit a fost refăcut pentru a fi primit.
= Tasat nu fără sens.
d Tasat Dar toate aceste „circumstanțe” ale alocației nu ajută. Academia a stat multă vreme fără aspect exterior și decor, fără plăcere interioară și mișcare de viață și, într-un cuvânt, într-un corp decrepit abia avea semne de respirație. Cum, dimpotrivă, înflorește Corpul de Cadeți! Deși mai târziu a început Academia, dar armata lui e. plin de ofițeri iscusiți.

Rușii în instruire, conținut și muncă. Aceste motive, nu numai înainte de noul statut, ci și după acesta, au adus mult rău bunăstării academice.
Când primii profesori glorioși! au venit în Rusia,11 l-au găsit pe Schumacher la Bibliotecă sub președintele de atunci Blumentrost, care era în avocatul său. Curând au simțit că pretinde asupra lor la fel de multă putere ca și președintele și aproape tot ceea ce se gândea, îl ducea adesea împotriva bunelor intenții ale profesorilor, care erau indignați de asta și aduceau plângeri inutile. Apoi, când Blumen-trost a plecat la Moscova, totul a rămas în mâinile lui Schumacherov, care, pentru asistența sa în Cancelarie, a înființat fără decret și pentru a-

și pune în aplicare intențiile împotriva profesorilor, l-au acceptat pe studentul Miller în el. Cancelaria (era pe atunci adjunct) . Prin el, a obținut sfaturi profesorale, a semănat certuri între ei, a profitat de dezacordul lor și le-a provocat tot felul de dureri. În cele din urmă, spre supărarea lor, a implorat de la Blumentrost ca împreună cu Euler, Gmelin, Veitbrecht și Kraft, mărturisiți și premiați, Miller nerecompensat să fie promovat profesor!
Cu toate acestea, el însuși a fost înșelat de această înșelăciune, căci Miller, după ce a primit un post de profesor, a devenit mai puternic și a început să ia testamentul de la Schumacher, aplecându-se spre latura profesorală. Schumacher, acoperindu-și înșelăciunea cu lingușiri, l-a sfătuit pe Miller să meargă în Germania, aparent pentru a stabili corespondență cu vânzătorii de cărți pe un koshte academic, în plus, pentru a primi bunurile tatălui lui Miller. La întoarcerea sa de peste mare, Miller a văzut că trucurile în care a fost folosit de la Schumacher erau toate cunoscute de profesori, iar Schumacher a găsit modalități de a-l umili, arătând că Miller a călătorit mult pentru vanitatea și interesul său în locuri. nu este prezentat în instrucțiuni și a cheltuit excesiv banii statului și așa mai departe. *
* Barrat, mai ales primul.

În astfel de împrejurări, Miller, asuprit, căuta o oportunitate de a merge la expediția din Kamchatka, ceea ce s-a întâmplat.3 Între timp, Schumacher, pentru a aduce profesori într-o ceartă între el, își aduna întotdeauna un grup din ei, în funcție de circumstanțe, înarmat și încurajat tinerii profesori împotriva celor bătrâni, i-a atras pe cei care aveau nevoie de el eliberându-le în avans sau mărindu-le salariile, și lânceind, ținându-i, astăzi, mângâindu-i pe cei pe care ieri i-a asuprit, i-a schimbat la nevoie; cearșafuri, pt. pe care s-au cheltuit multe mii de ruble, apoi prin împrumut de la Librăria de stat, din care, sperăm, s-au pierdut multe. El a făcut toate acestea pentru a-și menține și întări autocrația, pentru a crește științele și pentru a ține prelegeri3 fără cea mai mică grijă. La sosirea lui Millerov din Siberia, unde s-a îmbogățit și a căpătat o mare mândrie, ce au fost certuri, dispute, litigii cu Schumacher, este imposibil de descris: toate întâlnirile profesorale au avut loc în certuri. Și acesta este primul motiv / '12
Al doilea motiv este parțial legat de primul, deoarece Schumacher știa că profesorii, atunci când dau prelegeri tinerilor ruși, și în special copiilor nobililor, pot face cunoștință în casele stăpânilor și prin aceasta vor găsi patroni cărora le pot arăta. statutul lor și statutul academic . Din acest motiv, citirea prelegerilor propriu-zise a început foarte târziu, a fost rară și a continuat pentru o perioadă scurtă de timp fără sfârșit.
a Tasat la sosirea sa din Siberia.
6 Doar tăiate - doar pentru a-și păstra autocrația pri[nrzb].
8 și despre prelegeri se adaugă în margini cu cerneală diferită.
d La sosirea lui Millerov. . . survenite în certuri atribuite în margini
alte cerneluri.
l În marjele față de liniile finale ale acestui paragraf se atribuie și tăiat fostul peste Miller.

În plus, era periculos pentru Schumacher să aibă originea în științe și să devină profesor! ruși naturali, de la care se temea mai mult să-și reducă puterea. Din acest motiv, predarea și întreținerea studenților ruși a fost într-o asemenea neglijare, conform căreia s-a dovedit clar că nu avea nicio intenție să le permită să-și perfecționeze predarea. Puteți înțelege acest lucru mai clar * * 6 * * * * * * că Schumacher a vorbit în mod repetat astfel: Am făcut o mare greșeală în politica mea că i-am permis lui Lomonosov să devină profesor! moștenitorul14, a răspuns într-o conversație despre lucrare. a studenților ruși: Chiar avem nevoie de zece Lomonosov? Și unul este o povară pentru noi.3
Discursul3 despre Reglementările Academice și Enunțate
Pentru munca dorită3 de instituții importante acceptabile, trebuie să-și asume și să prescrie reguli nefalse pentru ei înșiși, pentru a nu se expune la nicio piedică, să nu omite nimic necesar și să nu introducă inutil sau chiar
iar Schumacher este inscripționat cu altă cerneală în loc de auto-ul tăiat.
rigla.
6 Este tăiat este dovedit de excluderea multor ruși din înaltele științe prin „folosirea” constrângerii pentru a traduce, de care am scăpat după multe atacuri și i-am adus cu mine pe Popov și Krasheninnikov.
în Aici Yaolonosovya există o pictogramă care indică faptul că
nie este pe o altă foaie, la începutul căreia a fost expus, foarte aparent aceeași icoană. Dar o foaie cu o astfel de icoană se numără printre cei supraviețuitori
Hârtiile lui Lomonosov nu au fost găsite.
d În loc de o considerație barată.
„Scris de mâna lui Lomonosov în loc de tăiat Despre principalul motiv al stării proaste a Academiei sub noul statut, adică despre deficiențele și disfuncționalitățile regulamentelor și statisticilor. În proiect, acest titlu a fost precedat de capitolul doi.
e În schița lucrării dorite, aceasta este înscrisă în loc de toate tăiate.
g În proiectul instituțiilor, se atribuie în marje în locul cazurilor tăiate.

dăunătoare. Institutul de imp. Academia de Științe se extinde nu numai la creșterea beneficiului și gloriei întregului stat, ci și la creșterea bunăstării întregii rase umane, care provine din noi invenții și se extinde în întreaga lume, despre care academiile externe mărturisesc suficient. . Din acest motiv, atunci când se începe să se ia în considerare statutul și regulamentul academic, este necesar să se pună la început bazele generale pe care a fost necesar ca scriitorul să aprobe și să amenajeze întregul sistem al acestui mare stat și întreaga lume utilă clădire, pentru că fără ele totul este supus fluctuațiilor și unei căderi rapide și distrugerii /
Aceste motive sunt sugerate pe scurt în paragrafele următoare.
1) Regulamentul academic să fie alcătuit și aranjat în așa fel încât să aibă forță proprie și să fie decent la timpul viitor și, în orice împrejurare, să fie indispensabil. Din acest motiv, nu ar trebui să se uite la împrejurările reale în componența acesteia, mai jos la

persoană, la meritele și neajunsurile celor care se află în Academie în circumstanțe proaste.
2)   Pentru ca Academia nu numai să se mulţumească cu oameni învăţaţi, ci şi să-i înmulţească şi să-i distribuie în tot statul.
3)   Când se compune reglementări, ar trebui să se uite cu sârguință la instituție - glorioase academii din alte state, din
iar originalul trebuie să fi fost modificat de mâna lui Lomonosov în must.
6 ar fi trebuit să fie înscris în mâna lui Lomonosov în locul celei care ar fi trebuit tăiată.
În schița acestora, totul este supus fluctuațiilor și este înscris în locul celor tăiate, totul ar trebui să fie instabil și să.
d În proiect, acesta a fost tăiat.
L Po inițial a fost modificat de mâna lui Lomonosov în v și tăiat pentru toată lumea.
Era înscris în mâna lui Lomonosov când scria.
g În proiect, circumstanțele nefavorabile sunt atribuite în margini cu altă cerneală în loc de starea actuală tăiată.

din cele mai vechi timpuri prosperând, ca exemple bune, excluzând ceea ce este incompatibil cu celelalte legalizări principale ale statului rus.
4)   Pentru ca întotdeauna să existe acord între egali, și mai ales între gradele superioare, respect decent de la mai jos la bătrâni, supunere legală de la subordonați la superiori, pentru a respecta în alcătuirea regulamentului toate împrejurările necesare pentru aceasta și a se strădui buna ordine, pentru aceasta este necesara cresterea nestingherita a stiintelor si dobandirea respectului si iubirii de la oameni pentru ele.
5)   Pentru ca binele să aibă încurajare, iar răul să se teamă, ea trebuie determinată după meritul răsplatei, după măsura infracțiunilor de pedeapsă.
6)   Pentru ca în instituție * 6 departamente academice diferite să existe o împărțire proporțională. Altfel, Academia va fi ca un corp urât, care, din cauza bolii, a alimentației inegale a membrilor producători, are acele părți mai mari și mai grase, care în stare sănătoasă ar trebui să fie egale sau mai mici.
7)   Pentru ca Regulamentele Academice să fie respectate cu strictețe și decentă, pentru a stabili și a aproba, pentru a nu face, dimpotrivă, anulări fără cea mai înaltă voință regală, după exemplul altor porunci, și pentru a prescrie precis și limite detaliate, la care comandanții șefi în aventuri neintenționate pot repara anularea, și că cu acordul general al membrilor, că de la sine /
a Stabiliți bararea în proiect.
6 Barare și conținut în proiect.
În proiect, spre deosebire de aceasta, este înscris în loc de ceea ce este tăiat în el.
d În schița de aventuri neintenționate, este înscris cu cerneală diferită în loc să fie tăiat de circumstanțele necesare.
l După acest paragraf, scrisul de mână al lui Lomonosov în marja nr. retrage.

Scriitorul statutului și regulamentelor academice15, luând asupra sa această chestiune importantă / nu a avut în față * 6 asemenea temeiuri necesare, ceea ce reiese din cele ce urmează.

Spre deosebire de primul motiv, majoritatea noilor statuturi și regulamente au fost alcătuite conform celui dintâi, și mai ales cu puțin timp înainte, a stării academice stricate.

1) Cancelaria a fost înființată în așa fel încât împrejurările de atunci, și nu însăși dreptatea decenței corpului academic, au cerut pentru tot timpul viitor, deoarece membrii ei erau numiți consilier și asesor, care în științe. iar limbile au un concept, adică Schumacher și Teplov. Dar dacă amândoi erau oameni de mare învăţătură şi, ca şi acum, amândoi consilieri de stat / '16, atunci, bineînţeles, doi consilieri de stat / ambii mari învăţături / 1

2) La clasa de Astronomie, un calculator era furnizat doar pentru faptul că atunci era profesorul Winsheim, care nu era capabil de nimic altceva decât să compună calendare.17 Într-un alt

a Tasat în schiță fără consiliere și comunicare profesorală.

6 În proiectul, întocmit de mâna unui grefier, lipsește următoarea fișă, al cărei conținut (din cuvintele unui astfel de, necesar cuvintelor matematicianului superior, salariul este mare, inclusiv) se tipărește după un scris de mână. proiect.

c În proiect, compus, atribuit în margini cu cerneală diferită.

d În proiect, bararea se bazează pe n situat ca.

ca acum, ambii consilieri de stat sunt înscriși pe margine cu cerneală diferită în loc de bară. Schumacher ar fi atunci consilier de stat, iar Teplov consilier colegial.

Cei doi consilieri de stat sunt inscripționați cu altă cerneală în locul consilierului de stat și colegial tăiat.

g Barat cu altă cerneală 2) Adunarea Rusă, o instituție foarte necesară, nu exista atunci, de aceea nu era menționată în articol.

3 la nimic mai mult, așa cum este inscripționat în loc de <numai> tăiat, nu știa să facă altceva.

în unele academii astfel de membri nu există sub acest nume, iar la noi ar trebui să facă asta un adjunct de astronomie?

3) Istoriograful, adică Miller, a fost numit rector al universității, pentru că atunci era profesor senior, iar scriitorul avea o părere grozavă despre el.* 6 Și dacă Miller ar fi fost avocat sau poet, atunci, desigur, un avocat sau un poet ar fi fost numit rector.

4) Istoriografului i s-a oferit un traducător al limbilor chineză și manciuriană, adică Larion Rossokhin.18 Cu toate acestea, dacă în loc de limbile chineză și manciuriană Rossokhin știa, de exemplu, persană și tătară, atunci, desigur, un traducător al limbilor chineze și manciuriane. Limbile persană și tătară ar fi fost puse în stat sub istoriograf.

5) În statele europene, care, de dragul depărtării din Asia, au mai puțină comunicare cu popoarele orientale decât Rusia din vecinătate, sunt mereu profesori la universități! limbi orientale. Statutul academic nu menționează asta, pentru că atunci nu era profesor de limbi orientale, deși în vecinătate ar fi de folos nu doar un profesor, ci și toată Academia Orientală?

6) Fiecare știință din Academie are o demnitate egală, iar în fiecare poate exista egalitate și inegalitate a cunoștințelor profesorale, pentru că uneori printre învățăturile lor extraordinare poate fi un fizician, când un botanist, când un mecanic sau altele, când în aceleași profesii - oameni vulgari și uneori chiar și cineva cunoaște multe științe de departe, deși este repartizat unei singure profesii.

1 și avem... ar trebui să fie atribuite cu altă cerneală.
6 profesor, și scriitor... de mare părere este atribuit în margini cu cerneală diferită.
în oriental este inscripționat cu altă cerneală în loc de tăiat cu cerneală locală.
g sunt întotdeauna inscripționate cu altă cerneală în loc de barajul conținut.
l Barat posibil.
'desi alaturi... atribuite util în margini cu cerneală diferită. g Tasate și uneori [a] <un cuvânt nrzb> oameni [și].

Documentul 400
5/

Deci, în general, raționând, ar trebui să dăm tuturor profesorilor un salariu egal și o creștere ar trebui reparată după merit și serviciu, pentru că ar fi foarte jignitor pentru un mare botanist, ceea ce este acum Linneu, să aibă 860 de ruble în personalul și un matematician superior, care ni se recomandă foarte mediocri, dau 1800 de ruble. Mai mult, pentru a face salariile inegale, studenții se străduiesc mai mult în acele științe unde este mare, ceea ce s-a dovedit deja a fi un exemplu, pentru că majoritatea6 studenților depun efort la matematică, știind că salariul unui matematician superior este înalt' și, în plus, stând în chilia lor sau plimbându-se în grădină, își poate trimite cazul. Un chimist are dreptul la un salariu de 860 de ruble și, în plus, trebuie să lucreze în cărbune, în funingine și în vapori nocivi. Acest lucru s-a făcut având în vedere împrejurările vremii / că scriitorul punea un salariu de 1.800 de ruble unui algebriist pentru Euler sau Bernoulius, un astronom 1.200 pentru a scrie o persoană glorioasă, un anatomist 1.000 pentru Burgava; altele pe 860 și 660. Dar dacă Euler (sau Bernoulius) ar fi fost un chimist sau botanist așa cum este el matematician, atunci, fără îndoială, salariul ar fi fost de 1.800 de ruble pentru un chimist sau botanist.

7) Inexistența funcției prezidențiale este foarte des menționată în regulament, de parcă ar fi necesar și legile aprobate să fie o cauză demnă. Mi se pare că scriitorul și-a imaginat cu fermitate autocrația schumacheriană din acea vreme, sub care în cea mai mare parte nu existau președinți, sau când

și apoi ce este înscris în altă cerneală.
6 Tasat în șase ani.
• Apoi se tipărește conform schiței, scrisă de mâna unui funcționar.
d Tasat în proiect.Toate acestea sunt motivul.
L, în ciuda împrejurărilor vremii, a fost adăugat în margine de mâna lui Lomonosov în loc să fie tăiat de predilecția sau ignoranța scrisului.
" scriitorul este înscris de mâna lui Lomonosov în loc de el tăiat. g Barat din cauza circumstanțelor vremii.
3 Barat.
iar Despre inexistență este înscrisă de mâna lui Lomonosov în loc de tăiată Despre absență.

4* *

au fost, dar aproape întotdeauna l-au ascultat, pe care și acum moștenitorul său încearcă să le păstreze prin toate mijloacele?

8) Cel mai dăunător și jignitor pentru poporul rus (și regulamentele sunt tipărite în limbi străine), că * * * * * 6 scriitorul, în legile statului rus care ar trebui să fie permanente, a hotărât să fie mulți străini în profesori și în alte posturi, care sunt mai întâi emise de nevoie / și astfel au dat motive să vorbim despre noi în alte state, se presupune că nu era nicio speranță să avem rușii noștri naturali peste tot în profesori Și în alte poziții, apoi s-a uitat la statul de atunci / iar legile ar trebui să servească în viitoarele nașteri / Ce mai poți gândi citind în regulamentele e privind eliberarea unui matematician superior și a altor profesori, despre existența unor adjuncți ca traducători pentru profesorii străini, despre traducerea cărților profesorale pe contracte. cu profesori străini pe grefieri străini și un farmacist tipografic (vezi 5, 9, 13, 26, 50 de puncte și buletinul)

20 Ce poate fi gândit ca acesta, că Academia de Științe din Sankt Petersburg ar trebui să fie acum și de acum înainte de a

dar imaginat. .. moştenitorul lui este scris în schimb de mâna lui Lomonosov

și-a dorit întotdeauna ceva tăiat, astfel încât (după cum s-a dovedit) de unul singur

capriciile lor în Academie de a fi voinic. Mai departe, cu mâna lui Lomonosov,

scris și barat îndreptat către adevăratul președinte, sub denumirea de inexistent

a înțeles absența prezidențială, și-a imaginat unitatea [a] conducerii lui Schumacherov ca fiind eternă. În proiect, arbitraritatea este scrisă în loc să fie tăiată pentru a domina.

6 În ciornă, este tăiat cu altă cerneală cu mândrie fără sens, arogant.

cărora, mai întâi, după nevoie, sunt scrise, atribuite în margine de mâna lui Lomonosov.

d starea de atunci era înscrisă de mâna lui Lomonosov în locul prezentului tăiat, numai neîntemeiate, cărora cuvintele prezente le corespundeau doar în proiect.

e În proiect, atunci ce. . . viitoarea naştere este atribuită în margini cu cerneală diferită.

e în regulament se atribuie în margini de mâna lui Lomonosov.

g De asemenea, este eliminată acordarea unui salariu mai mare.

părți din țări străine, adică că rușii naturali sunt incapabili de asta?

Spre deosebire de cel de-al doilea motiv, împotriva răspândirii științelor în Rusia, orice speranță de a fi promovat la cele mai înalte trepte de profesori este luată în regulament.® În alte state, în ciuda numeroaselor lor, „mai jos, faptul că majoritatea nenobilimii, d-nii profesori sunt promovați la consilieri guvernamentali, în stat și în secret, și mai mult, în nobilimea nobiliară, adică în baronii * 3 * și li se dă cavalerie? În Regulamentul Academic, gradele de căpitan sunt lăsate în mod veche pentru profesori, adjuncții nu li se acordă niciunul și într-un cuvânt nu se localizează gradele, ce ar fi

încurajarea pentru predare? Și pentru aceasta, nobilii își trimit copiii mai de bunăvoie la Corpul de cadeți decât la Academie, căci, după ce au pus mulți ani și osteneli în învățătură, aproape că nu mai au nicio speranță de progres, ca înainte căpitanului? există principala disperare a întregii nobilimi și pericolul de a intra în Akada
a În proiect acum și de acum înainte. .. sunt incapabili de asta, scrise în margini cu altă cerneală în loc de tăiate fără străină <niciodată> nu suportă? Acest lucru s-a întâmplat din faptul că scriitorul s-a uitat la starea de atunci a Academiei, aproape pliată din cele străine.
6 Profesori tăiați.
c În proiect, este bisat pentru a fi considerat la egalitate cu ondulațiile regirungs <outdoor>.
d În proiectul de mai jos la aceea. . . nobilimea este atribuită în margini cu cerneală diferită.
l Originalul rămâne necorectat produs.
Profesorii sunt atribuiți în margine de mâna lui Lomonosov. '
w În proiectul către consilieri. . . secret atribuit în margini cu altă cerneală în loc să fie tăiat consilierilor privati.
3 În proiect, baronii sunt înscriși în margini cu altă cerneală în locul fragerilor tăiați.
si si le sunt date de cavaleria atribuita in camp de mana lui Lomonosov.
la Ciorna este tăiată cu cerneală diferită Mai mult, de la Cancelarie până la membrii titulari, disprețul și ordinele fără sens și controversate între ei: faceți cutare sau cutare, de parcă ar fi o lucrare de profesor, care duce toate gândurile în dezordine și ia îndepărtați dorința de a munci. Era ca atunci când vrei: să te joci în piață sau să pui de gardă.
l În schiță este tăiat și chiar și atunci cu dificultate.

misiune, iar dacă s-ar aranja gradele, atunci nobilii ar avea o dorință nu mai puțin pentru științe, ca și pentru arta războiului, și prin aceea de la Academie în treptele civile nobilii învățați ar înmulți și înălța cinstea științelor. ?
Deși nobilimea * 6 * nu a vrut să intre în serviciul academic, 8 atunci cel puțin raznochintsy ar fi mai dispus să intre; „cu toate acestea, multiplicarea științelor” nu poate fi aproape ignorată de puterea noului statut. În primul rând, 30 de studenți ar trebui să: o sumă mare.3 În statul german, universitățile sunt pline cu multe mii și, deși în cea mai mare parte studiază la propria școală, totuși, chiar și în cei mai mediocri sunt plătiți mai mult decât aici. .
Scolarii din Gimnaziu nu sunt repartizati in functie de proportia de elevi. Scriitorul nu a discutat aici în general despre rasa umană, m 1) că tinerii mor mai mult decât cei mai în vârstă, „deci
iar în proiect, onoarea științelor a fost înălțată, înscrisă cu altă cerneală în loc de tăiată, iar onoarea Academiei ar fi crescut.
6 Deși ar fi înscris în loc de tăiat Dar să fie.
în Originalul nu a vrut să fie corectat pentru nu cu poftă.
d este mai ușor atribuit în margini de mâna lui Lomonosov.
d În proiect, acesta este barat ori de câte ori numărul lor mulțumit a fost, la care.
Este atribuită înmulțirii științelor în margini de către Lomonosov în locul volumului tăiat.

bine atribuit aproape în margini de Lomonosov.
3 Initiala la marele salariu e.v. corectat cu o cantitate mare.
și Douăzeci și cinci de universități au fost tăiate în schiță, din câte îmi amintesc, în loc de care a fost adăugat în marje cu altă cerneală doar la multe universități.
iar universitățile sunt pline cu multe mii de studenți, în loc de cei tăiați la marginea multor universități, mulți sunt plini cu până la 4000, cei mai mici până la 80 de studenți. Deasupra celui tăiat doar în multe de mâna lui Lomonosov, este înscris și barat un număr notabil.
Nu am raționat aici în general, a fost adăugat în margini de mâna lui Lomonosov în loc să fie tăiat, habar nu aveam.
» Tasat nu știa.
la unele mai vechi este înscrisă de mâna lui Lomonosov în locul celor vechi tăiate.

că aproape o patruzecea persoană trăiește până la 30 de ani, pentru care este nevoie de mult mai mulți școlari decât elevi; 2) nu a luat în considerare faptul că nu orice școlar poate fi potrivit pentru elevi din cauza diferenței de concept și sârguință; 6 3) deși unii sunt duhovnici, dar din diverse circumstanțe nu se poate întâmpla mai departe. În conformitate cu toate acestea, ar fi trebuit băgați mai mulți școlari decât elevi, dar statutul ar trebui să fie de 30 de elevi și 20 de școlari.' Dacă scriitorul se gândea la școlari care nu se plâng, atunci ar fi trebuit să se gândească la elevii care nu se plâng, iar școlarii plătiți ar trebui să aibă întotdeauna proporția lor față de elevii plătiți.
Alte state europene sunt pline de oameni de știință de orice rang, dar nici unei singure persoane nu i se interzice să studieze la universități, oricine ar fi el, „iar la universitate de acolo studentul este mai respectabil, care a învățat mai multe”, și al cărui fiu îl este,3 nu este nevoie de asta. Aici, în statul rus, sunt puţini oameni învăţaţi: nobilii nu au încurajare pentru josnicie şi lipsă de rang; la salariul de capitație este interzis să studiezi la Academie? Poate că scriitorul s-a gândit că statul rus ar fi o mare povară dacă ar fi 40 de altyns pe an.
* poate fi atribuit în margini de către Lomonosov.
6 În proiect, diferența dintre concepte și diligență este înscrisă cu altă cerneală în loc de cea tăiată pentru inteligența sa.
• În ciornă sunt scrise 30. a și 20 de persoane cu cerneluri diferite.
d şcolari atribuiţi în margini de mâna lui Lomonosov.
* în fața studenților care au fost plătiți, este atribuit în marjă de mâna lui Lomonosov în loc să fie tăiat între ei.
e În schiță, [?] barat a ajuns la universitate și și-a arătat certificatul că a studiat la școală [?].
g În schiță este barată și s-a arătat că el (trei cuvinte nrzb).
• Nimeni nu este bifat în schiță.
■ răutatea și absența sunt atribuite în margini de mâna lui Lomonosov în loc de mizeria tăiată.
la In draft se bifa la plebei si mai ales.
l Este tăiat în schiță [două sau trei cuvinte nrzb] ar trebui să fie?
m va fi inscriptionat de mana lui Lomonosov.

el va pierde pentru a obține un om de știință rus / dar să * 6 cel puțin 40 de altyns a fost păcat, dar n-ar fi păcat' 1800 de ruble să scrie un străin; totusi, ce vina au cei care, fiind pe un salariu pe cap de locuitor, au o asemenea avere incat isi pot trimite copiii la stiinta pe banii lor? Și de ce sunt toți stinși surd / fără a face deosebire între oamenii buni ai orășenilor și iobagii moșierilor? '
Spre deosebire de al treilea motiv, scriitorul nu s-a uitat la exemple ale altor academii, ci mai ales:

1) În aranjarea orelor academice, care nu numai că este diferită de academiile străine, dar este și contrară raționamentului sănătos și arată clar necunoașterea acesteia în științe. Căci în astronomie există un calculator al cărui nume nu se aude în alte academii, clasa de fizică este împărțită în două, în fizică și în fizică și matematică, se presupune că astronomia nu a avut nicio participare la matematică și fizică, precum și la mecanică! Numai pentru un algebriist, se face o întreagă clasă.”

2) La Universitate a hotărât să studieze prozodia, munca școlară și exact până la Gimnaziul propriu-zis, dar a omis împărțirea profesorilor în facultăți: lucrul potrivit.

3 În proiect, originalul pentru a obține un om de știință persoană fizică a fost refăcut pentru a obține un om de știință rus.
6 dar să fie scris în loc de ceea ce este tăiat, să fie.
În proiect, regret, înscris în loc de tăiat, scuipă.
d În proiect este barată averea pe care o pot plăti de 100 de ori pentru cei patruzeci de altyns, dar copiii lor nu au voie să studieze la Academie.
e În proiect, este tăiată compararea.
e În proiect este de asemenea tăiat de lachei.
Ei bine, în proiect este barat <nebunesc> stângaci de inteligent. În proiectul, redactat de mâna unui grefier, lipsește următoarea fișă, al cărei conținut (de la stratul 1) În aranjarea orelor academice până la stratul Contrar alin. al șaptelea, comandantul șef are voie să anuleze inclusiv) este tipărit conform unui proiect scris de mână,
3 este înscris în mod egal în loc de tăiat pentru.
„Ce ultraj tăiat! nu avea [inaudibil] ce.
la și cu siguranță... dar a coborât inscripția cu altă cerneală în loc de tăiată peste eseu. Și a trecut.
l Barat cu altă cerneală trei.

3) Nimic nu este menționat în regulament* despre amplasarea și întreținerea Gimnaziului, de parcă capul și părțile superioare ale corpului ar putea sta fără picioare, sau ar fi mai bine dacă întregul corp nu ar avea nevoie de hrană pentru alimentația sa și întreținere.
Spre deosebire de cel de-al patrulea motiv, primul, este interzis ca academicienilor să intre în alte științe cu excepția profesiei lor21, prin care nu se oprește doar relațiile necesare, ci și prietenia dintre științe și oamenii de știință. Căci astronomul cere adesea sfatul lui Mekhanikov și al fizicienilor, botanistul și anatomistul întreabă chimiștii, algebristul nu poate întotdeauna să arate golul, dar adesea trebuie să ia materie fizică și așa mai departe. Din acest motiv, atunci când se consultă unul cu celălalt, ei vor trebui să aibă întotdeauna consimțământul prietenesc. Mai mult, este contrar științelor originii ca un anatomist să cunoască chimia și să-și scrie

invențiile în ea? Sau, ce a inventat, apoi i-a dat unui chimist și astfel și-a pierdut o parte din faima? Libertatea și unirea științelor necesită în mod necesar comunicare reciprocă și permisiunea de neinvidiat în faptul că oricine știe să practice.” Un fizician fără matematică este orb, o mână uscată fără chimie. Asa de." dacă nu are ochii și mâinile lui, trebuie să se împrumute de la alții, dar ai lui este mai bine 4 și folosirea lor nu poate fi interzisă”.
Spre deosebire de al cincilea punct, nici încurajarea bună, nici pedeapsa rea nu sunt permise în personalul academic și fără nimic.
iar în cuprins şi în regulament se atribuie în margini în altă cerneală.
6 Unirea taiată.
în exercițiu este înscris în cerneală diferită.
d Deci este înscris cu cerneală diferită în loc de cea tăiată pentru asta.
l Se taie și dacă interzice folosirea, el însuși nu permite].
f Tăiată cu altă cerneală Adunarea profesorală este complet supusă a doi membri clerical, care nu cunosc științele. Ce respect pot avea elevii pentru ei, văzându-le umilirea? Și cu ce râvnă pentru instruire vor acționa profesorii, văzându-se în dispreț?
g Tasat la niciunul.

ce instituție nu poate suporta, dar tinde mereu spre corupție și distrugere, ceea ce s-a dovedit a fi chiar lucrul la Academie / în care amenzile zadarnice se pun cu obrăznicie; dimpotrivă, cei care merită o răsplată vrednică sunt privați, cei nevrednici sunt aprovizionați.
Contrar punctului al șaselea, ceea ce s-a făcut este foarte clar, căci dacă cineva compară6 Academia, Universitatea și Gimnaziul cu artele, va vedea clar un trup urât. Aceasta este prezentată în detaliu în anexele nr....' 22
Spre deosebire de al șaptelea paragraf, este permis1· comandantul șef să anuleze q alineate din regulamente, ceea ce nu este permis în alte regulamente și reglementări.sunt date la trimiteri la distanță, unde în circumstanțe dificile și abrupte este imposibil să se solicite o comandă superioară sau „cea mai înaltă voință regală”.
a Se bifează acolo unde nu există metode.
6 compară înscrisă în loc de tăiată <demolare> comparare.
• Despre aceasta... în anexele Nr. ... este atribuit în margini cu cerneală diferită.
g permis inscripționat cu altă cerneală în loc de testament dat tăiat.
* Anularea este înscrisă în loc de raționamentul barat al tuturor.
În plus, este tipărită conform unei hârtii goale scrise de mâna unui funcționar.
În originalul lui Lomonosov, punctele sunt corectate în mod eronat în puncte.
Ei bine, este permis să fie înscris în mâna lui Lomonosov în loc să fie tăiat uneori.
3 este înscris de mâna lui Lomonosov.
„În proiectul de comanda supremă, sau înscris în margini cu altă cerneală.
la Tăiat Cât de mult a dat acest paragraf motive pentru neliniște, apoi urmează mai jos în capitolul în care este scris și apoi întregul ultimul paragraf al celui de-al doilea capitol este scris de mâna lui Lomonosov.

Conform acestei autorizații, a rezultat că de la începutul acestui statut și regulament până în prezent, câteva puncte au rămas cu greu în vigoare. Un număr mai mare8 dintre ele au fost anulate și încălcate, parțial pentru execuție dificilă, pentru că nu s-a datorat forței cauzei, și parțial din motive neimportante de intenții private, au fost anulate, ceea ce a servit la mari tulburări în Academie și la suprimarea beneficiului dorit.
capitolul 3
Despre neîndeplinirea noilor reglementări și despre utilizarea incorectă a ultimului alineat 24
Deși unele puncte neîmplinite sunt într-adevăr greu de îndeplinit, ele nu-l scuză pe scriitor, îl fac mult mai puțin ușurat, ci mai degrabă îl împovărează.
1) Sunt trei acte publice pe an - § 29, dar la nevoie se întâmplă pe rând.
2) Se stabilesc trei conferințe pe săptămână timp de trei ore, nu în vigoare și inoportun, pentru că profesorii lucrează acasă, dar își citesc invențiile doar în ședințe. Întâlnirile fără citire sunt inutile.
3) Experimentele efectuate de profesori trebuie repetate sub președinte (§ 22): este imposibil să se efectueze nici președintele, nici profesorii.
a Tasat <remaining> stânga.
6 Inițialul din stânga trimis la stânga și apoi tăiat era unul.
■ Majorul inițial a fost mutat la numărul major și apoi bifat Dacă nu este încălcat?].
d Nevoile tăiate.
* Tăiat cu altă cerneală a imprudenților.
Tasat cu cerneală diferită 1) pentru un număr mic de profesori, 2) pentru numiri și comenzi întârziate, 3) pentru diverse supărări și supărări pentru profesori.
Ei bine, invențiile lor sunt atribuite în margini cu altă cerneală.

4) Tipăriți pe cărți avizul prezidențial (§ 26); niciodată efectuat.3
5) Sunt necesare trei examene pe an pentru studenți în prezența Președintelui (§ 49): nu sa întâmplat niciodată.
6) *6 Jurământ de forță străină § : nu întotdeauna împlinit.”
7) Premiile străine pentru rezolvarea problemelor cinci ar trebui acordate Academiei de Științe, g
8) Regulamente universitare, înființarea Tipografiei și Librăriei, precum și a altor toate departamentele pe 44, 54, 55, 65 puncte: nu s-a executat nimic.4,25
9) Deși puține puncte au fost executate cu strictețe, totuși, s-a observat foarte exact un 55, adică că regulamentele Amiralității nu priveau Librăria26, doar Cancelaria ar trebui să știe despre venituri și cheltuieli și despre numărul de cărți și să facă nu trimite conturi pentru revizuire . Totuși, dacă în același punct se întreține o librărie după exemplul celor străine, atunci ar fi necesar să se țină o evidență exactă a cheltuielilor și a încasărilor și a numărului de

cărți, prin urmare, nu ar fi necesar să ne fie frică de această reglementare. într-un caz just.
10) Dar nu numai multe puncte” nu au fost executate, ci multe, dimpotrivă, au fost anulate, fără nici un motiv, sub o singură formă și acoperire a ultimului punct,27 după bunul plac. Și controversată
„Terminat este atribuit în margini cu cerneală diferită.
6 Tasat Universitatea, Tipografia, Librăria.
c Originalul nu este realizat corectat cu altă cerneală pentru a nu se face întotdeauna.
d cinci datorează Academiei lumii învățate inscripționate cu altă cerneală în loc de tăiate în loc de șapte unul emis, în loc de nouă trei numite.
D Este tăiat, și deși profesorul: conform ordinului prezidențial, au lucrat mult timp la Universitate, dar Teplov nici nu a încercat munca lor, nici nu a corectat-o, nici nu a dat-o pe a lui. În mod similar, comisia, în care unii membri academicieni li s-a încredințat să lucreze la analiza miniștrilor academicieni, a fost inutilă, deoarece Teplov, conform intențiilor sale, nu a apărut și a fost doar pentru spectacol.28
este barată nu este observată.

au avut loc afaceri între ei, de exemplu, revistele din Conferință ar trebui să fie semnate sau nu de către membri, pentru orele de absent deduse și nu deduse din salarii, membrii produse fără academicieni și nu produse fără acordul acestora.în prezență, era nevoie de mulți membri. în ea. 29 Câte schimbări minunate au fost făcute membrilor, vor arăta câteva exemple. Profesorul Brown, împotriva voinței sale și fără motiv, a fost excomunicat de la Conferința Academică și de la Observator, iar acum, din când în când, stă cu academicienii după bunul plac; nu a primit nicio încurajare pentru prelegeri sârguincioase de lungă durată.30 Dimpotrivă, Burgav, nefiind la Conferință de vreo patru ani din încăpățânare și nefăcând nimic pentru Academie, a primit o creștere a salariului de 500 de ruble. 31 Secretariatul Conferinței a fost luat de la Winsheim la Strub, de la Strub din nou la Winsheim, după ce a fost dat lui Richman/Grishev, de la Grishev a fost luat și dat lui Millerud'32 - totul din predilecție,' fără motiv și fără sfaturi, și mai ales lui Miller, care a fost3 expus în corespondență suspectă și în discursuri neprietenoase despre poporul rus.33 I s-au adăugat 500 de ruble de salariu și postul de geograf rus; aceasta se realizează prin definiţie, care conţine contradicţii evidente faţă de sine.”'34
Din toate acestea suferă nu numai mulți academicieni, nu doar întreaga Academie, ci toată patria, pierzând fructe, ceai.
iar cazurile sunt înscrise în loc de cazurile tăiate sunt făcute, n [a] exemplu [exemplu] exemplu-
mărturie.
6 Tasat pentru mulți dintre membrii săi.
într-un acum. . . După cum doresc, este atribuit în margini cu altă cerneală.
d Tasat de la Richmann la.
d luat și dat lui Miller este înscris în loc de tăiat lui Miller. Și în ciuda].
' Originalului, după mofturi, i se atribuie în margini cu alte tușuri și fantezii, după care totul se refacă pentru toate după predilecții.

Bine eliminat de el.
3 Barat conform căutării lui Teplov pentru c.
și asta se face... opusul conține atribuit mai târziu.

mogo din generozitatea neaplicată a generoasei noastre monarchine / După ce am judecat toate acestea, se poate vedea clar cât de aproape a fost Academia de distrugerea sa finală, care în loc de gloria rusă să ridiculizeze, în loc de beneficiu pentru rău, în loc de bucurie, a servit celor care iubesc știința la întristare?

Partea 3

Despre Corecția Academiei de Științe

Capitolul întâi

Despre repararea Academiei în general

Argumentând o astfel de stare a Academiei, este imposibil de găsit o modalitate mai bună de a o îmbunătăți, cum de a opri aceste motive care au condus Academia, adică: arătate mai sus în prima și a doua parte; 2) pentru a nu da mare putere supuşilor străini în care se remarcă o oarecare ostilitate faţă de ruşii învăţaţi; 3) anulați regulamentul menționat anterior, pentru ca 1) să nu fie omologat pentru puternic a Tasat Totuși, încă nu există nicio speranță pentru corectarea Academiei: ticălosul înrădăcinat 35 încă se întoarce în gândurile ei conform gândurilor ei; toata lumea merge la el sa intrebe; totul depinde de el; <el> este nemulțumit că a făcut rău numai la Academie, dar încă încearcă să închidă răul vechi cu un rău nou, opunându-se în mod clar celei mai înalte comandă a e. v. din Senatul de Guvernare <privind îndreptarea legilor>, 36 hulindu-i și jignind pe cei care venerează deschis și cu nerăbdare această poruncă prea milostivă și arogantă a lui E. V. despre modificarea legilor. În asemenea nerușinată insolență, când nu s-a aruncat asupra mea să atace,37 știind că eu, mai mult decât alți profesori, pot găsi patronaj, lucru pe care nu-l poate face cu alți profesori care tremură în fața lui și nu îndrăznesc să spună nimic, știind puterea și inima lui rea?

6 Suporturi originale corectate pentru a fi suportate.
0 tristețe servită în loc de tăiată, regretul și lacrimile vor servi.

motive, așa cum se arată mai sus, 2) că este plin de excese nu în concizia sa, 3) punctele cele mai necesare nu sunt incluse și, într-un cuvânt, este insuficient în toate, 4) nu există o bună ordine în ea: adesea spatele este în față, față este în spate și diferite materiale sunt amestecate, de exemplu, punctele care sunt adecvate înainte ca reglementările să fie amestecate cu statistica.

Când ne lansăm în această chestiune importantă, în primul rând, trebuie să punem cu fermitate în minte și inima, pe lângă motivele de mai sus, pentru a observa cea mai înaltă intenție a lui e. i. în toată munca sa. în., extinzându-se spre folosul și slava patriei și să aibă mereu în vedere generozitatea ei fără egal în științe și, pentru aceasta, încercați să fiți vigilenți în toate felurile posibile, ca să nu dați nici cel mai mic loc vreunei predilecție sau să neglijăm, și să nu ratam nimic, că la răspândirea rapidă a științelor în Rusia și să comparăm sau, mai degrabă, să depășim academiile străine care înfloresc în Europa, poate servi, pentru că ne este imposibil să credem că atunci când știința ar putea aștepta cel mai prosper timp pentru întoarcerea

lor perfectă, pe care o pot folosi acum sub domnia mărinioasă a marii Elisabeta . După ce am ratat în zadar această ocazie dată de Dumnezeu, această nespusă binefacere și reverență a lui, dăruită nouă într-un monarh atât de generos și filantropic, nu numai că vom fi siliți să suportăm înțepături în conștiința noastră, ci în fața lumii întregi, printre toate generațiile viitoare, vom fi cunoscuți ca leneși, lași, nerecunoscători și nedemni de asemenea mari binecuvântări și recompense.

capitolul 2

Despre statutul academic

Departamentele academice sunt după cum urmează:

1. Birou.
2. Întâlnire academică.
3. Universitatea.
4. Academia de Arte.

5. Biblioteca și Kunstkamera.
6. Gimnaziul.
7. Departamentul geografic.
8. Expediție de traducere.* * 3 * *

Statul Adunării Academice6

În Adunarea Academică ar trebui să existe trei clase pentru științe superioare: matematică, fizică, istorică. Această împărțire își are baza în cunoașterea umană, dintre care cea inferioară3 reprezintă lucrurile simplu, fără a căuta motive și fără calcul, printr-o singură descriere istorică, a doua cunoaștere sau mijlocie reprezintă lucruri cu cauze, conform raționamentului fizic, a treia sau superioară cunoaştere. , dincolo de indicaţiile cauzelor, le afirmă prin calcul matematic.

Funcția acestei adunări este în principal de a inventa lucruri noi în științele superioare și de a examina invențiile de către consiliul general. Nu se poate ca fiecare profesor să poată vorbi despre toate celelalte științe. Pentru aceasta, trebuie să existe trei membri în fiecare știință, deoarece în cea mai mare parte este în Academia de Științe din Paris.

a Începutul capitolului este redactat din nou în locul celui tăiat în proiect.Întregul corpus academic este format din următoarele părți: 1. Aka-
colecția demică <Academia de Științe>. 2. Universitatea. 3. <Academia Hu-
dogme >. colecție rusă. 4. <Gimnaziul. Colecția rusă >. Gim-
nazist. 5. <Gimnaziul> Academia de Arte. 6. Biblioteca și Kunstkamera.
7. Birou.

6 În locul celui bifat în proiectul Academiei de Științe.

c Prima este barată în schiță.

d S-a tăiat [?] obișnuit în proiect.

e În schiță, una simplă este barată.

e Tasat în natură în proiect.

g În proiectul incomplet supraviețuitor, a urmat următorul text, care nu a fost inclus în proiect. Fiecare funcție, grad și salariu este propus în următorul tabel:

birou
Președinte 3000
Vicepreședinte............... 1800   a
Prorector al Universității.
academician superior.
Inspector de gimnaziu.
Bibliotecar.
Economia profesorilor.
Membrii stau după grad, luând în considerare vechimea.
Două secretare - una pentru știință, cealaltă pentru economie.
Poziții
Clasa de matematică Membru ordinar sau senior al superioarelor
matematică, astronomie, mecanică
Clasa fizica
Fizician obișnuit sau senior
—   —— medic
—   —— chimist
Clasa istorica
Anatomist și zoolog obișnuit sau senior
—   —— botanist
—   ——1 metalurgist
Ranguri
Salariu
Cu gradul de locotenent colonel sau cel puțin prim-ministru
Pentru 660 de ruble.
Total 5940 R.
Secretarul Conferinței -   același rang1000
Fiecare poziție are un   premier sau un secund-
extraordinar sau my-   o majors4500
cel mai tânăr membru 500 de ruble fiecare.
In fiecare post de adjunct -Captain3240
ktu pentru 360 de ruble.
Total 14680
a Numerele sunt înscrise cu cerneală roșie de mâna lui Lomonosov.

Recordere.
grefierii.
Doi funcţionari.
Doi subgrefieri.
10   copişti.
Sunt șase paznici.
Comisar.
Tejghea.
întâlnire academică
Ora de matematică
Membru obișnuit al matematicii superioare.
-    Astronomie.
—   mecanică.
clasa fizica
Fizician obișnuit.
-    medic.
—   chimist.
clasa istorica

Anatomist obișnuit.
— botanist.
- metalurgist.
Nu este nevoie de Secretarul Conferinței, apoi există Biroul.38
Fiecare clasă are câte un extraordinar.
Fiecare profesie are un adjunct.
Notar.
Arhivar.
Funcționar.
Trei copişti.
Doi paznici.

Pe lângă cele de mai sus aparțin:
Laborator.
Grădinar.
Procuror al adjuncților.
Membrii de onoare 10.
universitate
Vice-rector.
La Facultatea de Drept
profesor de drept general.
» Drepturile rusești.
» istorie şi politică.
La Facultatea de Medicină
Trei profesori din academicieni.
La Facultatea de Filosofie
Profesor de Filosofie și Fizică.
» matematicieni din academicieni.
Profesor de elocvență și științe verbale. Profesor de antichități și limbi orientale.
Treizeci de studenți.
Două pedale.
Funcționar la ședințele universitare.
Patru paznici.* 6
* Barat cu cerneală roșie Științe greacă și latină.
6 Hârtia albă, scrisă de mâna unui funcționar, se rupe în acest moment. Alte rânduri până la 34.740 inclusiv sunt scrise de mâna lui Lomonosov cu cerneală roșie, iar pe margine, în aceeași mână și cu aceeași cerneală roșie, s-au făcut calculele aritmetice asociate acestor linii.
5'

Președintelui] și vicepreședintelui[ident]............. 4800
Ordinară]................................ 7740
Extra[a]or[inară]......................... 5940
Adjunct[am]................................ 3340
Facultatea de Drept [final] 3 2580
Facultatea de Medicină [tete] 200 3rd 600 În Philos[of] Facultatea 3 la 860 . . . 2580 30 elevi]............................ 3000
60 de gimnazi[i]..............................2160
Profesori 2000
Matematic]
Fizic]

Istoric]
34740a Geografie[e].
Astro[omii].
Mecanica.
Tu[e]ea[a] matematică[iki].
Fizică.
Anat[omii].
Chem[ii].* * 6
tocilar[iki]
Istoria Jurisprudenţei]. limbi orientale]. Filosofie] și elocventă[chia].
Academicieni15 12 la 660 7920
Extraordinar de la 3 la 50[0]...1500
Adjunctele 12 la 360 4320
13740
Membrii de onoare compensatori1............ 2000
. Presedintele/
a Totul mai departe până la începutul capitolului trei este atribuit de Lomonosov
cerneala neagra.
6 Tasat și catal[og] știință[k].
in Inaintea cuvantului academicienilor se taie Ordinar.
d S-a tăiat 8 pentru 200 <200 și pentru 100> <și pentru I00> ruble.
e Pe linia de mai jos bifată vicepreședinte[ident].

Din tabelul propus al personalului universitar, reiese destul de clar că numai rutina diferitelor departamente necesită nu numai mai mult decât cunoștințele și sensul lui Teplov (pe care, de altfel, le folosește în cea mai mare parte în înșelăciune), ci și persoana cea mai învățată. , efortul său principal în folosul patriei extinderea , unul va fi împovărător. Deci, nu numai după părerea mea, ci și după exemplul lăudabil și cel mai înalt dat de voința celui mai milostiv monarh în lucrarea ® a noii reglementări rusești,39 este necesar să se încredințeze alcătuirea Regulamentului Academic mai multor oameni învățați. , în care ne uităm la următoarele: 1) pentru ca ei să fie cei care și-au continuat decent studiile aici și în alte state, academii sau universități, și au dobândit astfel cunoștințe despre starea acestora; 2) să fie ruși naturali sau să se dea pentru totdeauna la cetățenia rusă / pentru că ar trebui să se aștepte mai multă diligență de la ei; g 3) să nu fie participanți la actuala stare academică coruptă3, deoarece este periculos să nu-și apere comportamentul anterior; 4) pentru ca în serviciul universitar să nu aibă rudele lor, pentru care să nu încerce pentru funcții și grade, inapte pentru Academie, sau să nu adauge la statutul de salariu.
Așa că, deși am destul material pentru Regulamentul Academic, îl las intenționat până la cea mai milostivă instituție. Acum propun doar un plan al acestuia, sau un cuprins pe departamente.
a Barat care s-a terminat.
β Barat < cel mai mare > nedefinit.
c În loc de o instituție grevată.
d Reglementări tăiate.
* Învățat tăiat.
' Tasat pentru o mai mare diligență.

Eu pentru din acestea... zel se atribuie in margini.
• Statistică tăiată.
„Intenționat, este inscripționat în loc de cel tăiat.

Proiecte de reconstrucție a Academiei de Științe
Partea 1
Despre Adunarea Academică
Capitolul 1. Despre exercițiile tuturor academicienilor în general și ale fiecăruia în special.
capitolul 2
capitolul 3
Capitolul 4. Al comentariilor şi altor scrieri.
capitolul 5
Capitolul 6. Despre sarcini și premii în afara Academiei /
Partea 2
Despre Universitate
Capitolul 1. Despre rectorul Universității.* 6
» 2. Prelegeri.
» 3.Odisputah.
» 4. Despre lucrări în grade.
„ 5.Despre” activitatea elevilor din cadrul Gimnaziului.
» 6. Despre eseuri universitare.
» 7. La admiterea studenţilor din afara Academiei.
» 8. Despre trimiterea studenţilor în ţări străine la academic întreținere și pe cont propriu sub patronajul și supravegherea cadrelor universitare.1·
• Tasat Capitolul 7. Despre premii și amenzi în cadrul Adunării Academice.
6 Adjuvanti tăiați.
* Tasat conform?].
d Linia de mai jos a tăiat 9. Despre premii și penalizări.

Partea* * 3
Despre Academia de Arte
Capitolul 1. Despre întâlniri și 6 sesiuni.
» 2. Despre biroul fiecărui membru și despre privire la art gesturi.
» 3. Despre relaţiile cu academicienii.
» 4. Despre lucrările în maeștri.”
Partea 4
Despre Adunarea Rusă
Capitolul 1. Din exerciţiile şi funcţiile membrilor.
» 2. Despre întâlniri și sesiuni.
» 3. Despre scrierile si editiile lor.
» 4. La admiterea membrilor din afara Academiei.
Partea 5
Despre gimnaziu
Capitolul 1. Despre profesori.
» 2. Despre locația orelor la care să predați, și ce, și în funcție ce carti.
» 3. Despre sarcinile de la școală și acasă.
» 4. Cu privire la admiterea şcolarilor.
» 5. Despre întreţinerea şcolarilor.

»	6. Pe adeverinta de scolari si pe transferul pe clasa.*
•	Se scrie o parte în loc de un capitol tăiat.
6 Original sau convertit în i.
în rândul de mai jos tăiat 5. Despre premii și amenzi.
d Exerciții tăiate].
*	Rândul de mai jos este tăiat cu 7. Despre premii și pedepse.

Partea 6
Despre Bibliotecă și Kunstkamera
Capitolul 1. Despre conținutul și locația Bibliotecii și Kunstkamera.
»	2. Despre lăsarea oaspeților să intre.
»	3. Despre folosirea cărţilor de la miniştrii academicieni.
»	4. Pe problema cărţilor şi a tot felul de lucruri către Bibliotecă şi
Kunstkamera.
Partea 7
Despre Birou
Capitolul 1
»	2.Întâlniri.
»	3. Comenzi.
»	4. Inspecţia ştiinţelor şi artelor.
»	5. Despre conținutul sumei plătite.
»	6. Despre conținutul și comportamentul vânzărilor book2.
»	7. Despre alte chestiuni, in fata comisarului si economii cucerind.
»	8. Despre premii și amenzi pentru toate departamentele.
401
1758-1759. PROIECT AL PERSONALULUI ACADEMIEI DE ȘTIINȚE
Statul Adunării Academice a Academiei Imperiale de Științe
Ora de matematică
ruble
Membru obișnuit la Matematică Superioară 660
»	»astronomie......................660
»	»mecanica 660
și originalul Despre librărie a fost retransformat în Despre conținutul și comportamentul vânzării de cărți.

clasa fizica
Fizician obișnuit 660
» medic.............................660
» chimist...............................660
clasa istorica
Anatomist obișnuit 660
» botanist...........................660
» metalurgist......................660
Nu este nevoie de secretarul Conferinței, atunci ce este Biroul?
Fiecare clasă 6 are prima extraordinară pentru 500
r 1500
Fiecare profesie are un adjuvant pentru 360 de ruble. . 3240
Notar................................ 360
Archivist® 360
Grefier 200

La trei copişti................................. 360
Doi paznici pentru 24 48
Total . . 15388
Pe lângă cele de mai sus aparțin:
Laborator............................. 300
Grădinar............................. 300
Procuror al adjuncților1......................... —
Membri de onoare 10 până la   100 1000
_________________ Total . . 16988a 1000 tăiat.
Clasa 6 este înscrisă în locul profesiei tăiate.
c Tasat din adjuvantele unei creșteri de 200 de ruble.
1 Calculatorul tăiat 400
*   Tasat
Rectorului un surplus de trei sute de ruble 300
Facultatea de Drept
Avocat Ordinar 660
» extraordinar.......................500
Istoriograf obișnuit și om politic............660
Biblioteca „Runivers”
14
Proiecte de reconstrucție a Academiei de Științe
colecție rusă
Director de profesori, majorează 200
Membrii profesori si adjuncti.... - Membrii sunt alaturi de ei, 4 traducatori speciali
200 r 800
Secretar adjunct, spor 100
Grefier de clasa I,
incremente................................ 80
Patru copişti   pentru 72 de ruble fiecare 288
Îngrijitor .... .24
______   1292
Facultatea de Medicina
Chimist, doctor Botanist, doctor
Anatomist, doctor
de la academicieni
creșteri de 200 de ruble 600
Facultatea de Filosofie
Filosof și istoric literal......................660 Fizician academician, completări................ ....200 Elocvență și poezie..................................660 Matematician de academicieni, creșteri ....200 de limbi și antichități orientale.................... ..660 La douăzeci de studenți din clasa întâi pentru 120 r........... 2400 Douăzeci de „al doilea” pentru 96 .... 1920 Douăzeci patru „treime” pentru 72 .... 1728 Două săptămâni pentru 180 r............ ....360 Doi paznici pentru 24 48
Total... lì 556
Sub acest text barat, în partea de jos a paginii, este atribuit cu altă cerneală lui BL. Există unul special, iar cuvântul Is este scris în loc de Barat Will, / [urmat de o altă pagină barată:
Gimnazial
Inspector al Gimnaziului de la profesori, spor. . 200 200 scoala ruseasca

Profesor de clasă superioară din adjuncți, spor[i] 100 60
Media elevilor, crește 60   40
Curier inferior 120   120

Biblioteca și Kunstkamera Bibliotecar de profesori, completări. . . 200
Subbibliotecar al adjuvantelor sporului. . . 140 Doi asistenți pentru
150 de ruble 300
Patru paznici 96
736 Birou
Președinte 3000 de ruble, a treia parte pentru Academie
art. Din cantitatea academică. . 2000 Vicepreședinte 1800, două treimi
cu..................1200
Membri: Prorector al Universității, Senior
academician.
inspector de gimnaziu/
scoala latina
Profesor și rector de liceu 400   360
Profesor de liceu, prorector............. 250   240
Profesor de clasa inferioară...........................150 150
Școala de Prime Fundații în Științe
Cea mai înaltă clasă de logică și moralitate din adjuvanti,
adaosuri .... <300> 60
Geometrie și geografie, student, incremente. . . 100 40
Aritmetică, elev, incremente 100 40
scoala greaca
Doar profesorului................................ 300 300
scoala germana
În clasa superioară către profesor 300   300
În partea inferioară 180 180
scoala franceza
În clasa superioară către profesor].................. 300   300
În partea inferioară 180 180
Supraveghetorul 120 120
Patru paznici fiecare 24   9696
<128> 60 de elevi fiecare <24> 40 3072   2400
Total . . 6228   4126
Există unul special.
* Bifat de secretarul Adunării Ruse.

Bibliotecar
Economie de la profesori, majorări 200
Membrii stau după grad, luând în considerare vechimea
Două secretare: una pentru știință, cealaltă pentru economie,
400 .... 800 fiecare
Recordere............................... 300
Grefieri............................... 250
Doi funcționari fiecare 200 400
Doi subgrefieri fiecare   150 300
10 copisti pentru 60 r..................... 600
Watchmen 6 144
5594
Comisar................................ 200

Contor 72
5866
402
21 IANUARIE 1759. DEPUNEREA BIROULUI ACADEMIEI AN PREŞEDINTELE ACADEMIEI LA INFIINTAREA „CLASEI DE CORESPONDENŢI” ŞI LA ADMITEREA LUI P. I. RYCHKOV LA CORESPONDENŢI ACADEMICI.

E. i. V. Micul hatman clarvăzător rus, adevărat camerlan, președinte al Academiei de Științe, locotenent colonel al regimentului de salvare Izmailovsky și diverse ordine ale domnului, Excelența Sa contele Kirila Grigoryevich Razumovsky de la Oficiul Academiei de Științe

La 30 martie 1758 trecut, înaintat Cancelariei Academiei de Științe de la domnul secretar de conferință și profesorul Miller cu un raport, 1 și 20 noiembrie, un raport a fost prezentat excelenței dumneavoastră de înaltă calitate, 2 care de la consilierul colegial Rychkov , care a fost găsit în provincia Orenburg, diverse scrieri și traduceri ale sale, dintre care unele sunt publicate în Monthly Works,

iar altele nu au fost încă tipărite, promite de asemenea că va continua să trimită, și mai ales că va trimite hărțile terestre originale și descrierile geodezice aflate în Orenburg atât acolo, cât și într-o mare parte a Siberiei, compusă din trecutul din 1738 până în 1758, care este foarte necesar, iar pentru acest serviciu, domnule Rychkov, cere o recompensă pentru a-l numi membru de onoare al Academiei Imperiale de Științe. Iar după părerea Oficiului Academic, se pare că, pentru importanța și gloria Academiei de Științe, fără alte considerații, nu trebuie admiși în ea membri și mai ales cei care nu cunosc temeinic limba latină comună în lumea științifică și principalul învățat are nevoie de științele verbale necesare, inclusiv de matematică, cel puțin elementare, și nu înțeleg filozofia * 6, ci doar aceia, prin analiză, pentru a intra în membri/care au cunoștințe în cele menționate mai sus, și mai ales s-au arătat în ce fel lumii învățate, dar dacă cineva are cel puțin cunoștințele menționate mai sus necesare pentru un membru propriu-zis, nu are și poate servi Academiei cu unele note și știri, să accepte astfel de corespondenți. , iar pentru aceasta, urmând exemplul Academiei de Științe din Paris, nu s-ar demni să înființeze o clasă de corespondenți cărora li se va da diplome pentru asta și să pună în funcțiune această instituție să accepte ca corespondent academic pentru dl. Rychkov, consilierul menționat mai sus, și să-i dea o diplomă pentru asta.3

Mihailo Lomonosov
Ivan Taubert
21 ianuarie I. Shtelin
1759 _

* În proiect fericit.
6 În proiectul de după aceea, nu ar fi trebuit să asculte și.
în Proiectul este scris.
d În proiect, dacă vă rog, va lipsi.
' În proiect, dă-l.
' În draft pentru prima.
g În proiectul de mai sus anunțat lipsește.

403

1759 IULIE 15. DEPUNEREA LA BIROUL TIGRĂRII AN LA ACADEMIA "ROSSIYSKIY VEDOMOSTI"
Către Biroul Academiei de Științe*
Depunerea * 6
Urmând exemplul altor state, este foarte util să raționăm pentru a stabili la Academia de Științe tipărirea interioară a „colilor rusești”, de care ar beneficia în economia de stat și oamenii privați, și mai ales în clasa comercianților. patria prin comunicarea cunoștințelor despre starea internă a statului, unde este excesul sau deficiența: de exemplu, fertilitatea penuriei de cereale sau recolte, despre exportul și importul de bunuri sau provizii4 și despre multe alte lucruri care sunt necesare atât pentru știri în toate locurile guvernamentale din stat și pentru cunoștințe persoanelor private care au mâncare pentru ei prin licitații și meșteșuguri. Din acest motiv, de dragul Oficiului Academiei de Științe, propun ca înființarea unui astfel de „Vedomosți” să fie luată o decizie spre aprobare Excelenței Sale a Academiei de Științe, domnule președinte, ceea ce înseamnă în special:
1) să tipărească aceste Vedomosti într-o singură limbă rusă;
2) să tipăriți tot ceea ce este tipărit la declarații obișnuite pentru știri;
3) în loc să se adauge la jurnalele politice despre probleme științifice, reducerea de cărți noi și alte lucruri;
4) începe din noul an 1760;
a În proiectul tăiat de la consilierul colegial și profesorul.
6 În locul propunerii tăiate în proiect.
în În proiectul de export [a] x.
d În proiect, tăiat de unde.
e Tasat în proiect sau introdus.
e declarațiile politice în locul celei tăiate în proiect
Ei bine 1760 este înscris în hârtia albă de Lomonosov.

5) depune un raport la Senatul de Guvernare privind transmiterea din provincii și orașe a știrilor necesare, care va face un proiect la Academie pentru depunerea la Senatul de Guvernare/
Mihailo Lomonosov
Ziua de 15 iulie
1759 * * * 6
404
15 IULIE 7759. EXTRAS DIN Jurnalul Cancelariei AN.
1759 15 iulie joi.
Ajuns la Biroul Academiei de Științe... domnule Taubert, consilier al biroului... domnule consilier colegial Lomonosov...
Și ascultând prezentările domnului consilier colegial Lomonoșov. ..
Cu privire la stabilirea retipăririi într-o singură limbă rusă a „Vedomostiului despre starea internă a statului” și a transmiterii către Senatul guvernamental cu privire la transmiterea știrilor necesare din provincii și, în același timp, domnule consilier , a anunţat verbal că propunerea sa provine tot de la excelenţa sa înalt grafică. Academia Preşedintelui a fost testată, şi s-a demnat să ordone ca în componenţa acelor Vedomosţi, Cancelaria să depună toate eforturile posibile. Pentru aceasta au ordonat: despre stirile apartinand inainte de a fi cuprinse in acele Vedomosti, ca
iar în proiect se taie din care sper să fie de nobil folos statului

la dar şi Academiei de la Tipografie. Semnătura și data din proiect lipsesc.
exista.
6 Data adăugată de Lomonosov.

apoi de la acesta, domnul consilier Lomonosov, a prezentat, inițiind un proiect, iar după aprobarea excelenței sale, îl depune la Senatul Guvernului.1 ...
Mihailo Lomonosov Ivan Taubert
secretar Mihailo Guryev
405
19 IANUARIE-31 MAI 1761
O scurtă cale de a aduce Academia de Științe într-o stare bună
1
Este necesar să se realizeze un echilibru în voturile dintre ruși și străini și, în acest scop, să se adauge un membru rus la Cancelarie. În opinia mea, profesorul Kotelnikov, un om de știință, decent, inteligent și sobru, este destul de capabil de asta.
2
Pentru anumite confruntări și obstacole în calea creșterii științelor, domnul Taubert nu ar trebui să aibă nimic de-a face cu științe, ci să încerce să pună în bună ordine Biblioteca și Kunstkamera și Librăria și să aibă mai multă grijă de numărul și aranjarea corespunzătoare a cărțile necesare, pe care mulți dintre noi nu le avem, mai degrabă decât despre înfățișare, ca să atragă doar privirea. Singurele catedre care mi-au fost încredințate – Universitatea și Gimnaziul, în ciuda marilor rivali ai opoziției și blasfemiei, sunt în ordine, iar acolo unde domnul Taubert are voce, sunt opriri groaznice. Cred că știința poate fi mai bine crezută de doi ruși, eu și domnul Kotelnikov: 1
Destul și așa străinii au împiedicat tineretul rus prin nebunie în originea lor.

P. I. RYCHKOV Gravura de A. Osipov

3
Și pentru o mai bună plăcere și liniște sufletească, puneți deoparte o anumită sumă pentru știință într-un comisariat special și înființați o instituție specială2, căci de la bun început Academiile de Științe au avut nevoie, fiind afacerea principală, iar banii se duceau la completări, reparații, achiziții inutile și așa mai departe. Și așa că acum comisariatul academic datorează științelor aproximativ șaptezeci de mii de ruble.
4
E nevoie de un secretar de conferință în acele academii în care nu există birou, dar aici este complet de prisos ύ și, mai mult, actualul este o persoană neplăcută, de la începutul Academiei a fost o persoană revoltătoare și neplăcută față de Rusia. Fără el și fără niciun proces verbal al Conferinței, ca și până acum, actuarul poate păstra și toți membrii semnează. Fiecare academician din profesia sa ar trebui să aibă corespondență cu străinii, la fel cum fiecare ar trebui să compună o abreviere pentru disertația sa în „Comentarii”, care este dificil nu numai pentru un Miller ignorant, ci și pentru un polihistor. Suficientă

muncă pentru ca el să scrie cu fidelitate și fără chicane * 4 *
„Istoria Siberiei” și „Opere lunare”.
Arta instrumentală a fost instituită la Academia pentru fabricarea instrumentelor după invenții profesorale, iar acum se află în mâinile domnului Taubert. Am nevoie și primesc permisiunea pentru experimente, apoi te poți gândi la ce pot spera alți academicieni. Pentru a face acest lucru, este foarte necesar să se identifice câțiva sculeri, care ar lucra doar cu invenții profesorale și ar aparține departamentului de științe. Atunci6 chiar și cei leneși nu se pot scuza că nu fac nimic conform ideilor lor și vor trebui să dea un răspuns pentru ceea ce nu lucrează, și
iar arta este scrisă în loc de meșteșug barat <afaceri>.
6 Barrat 6. Există o mare lipsă de traducători deoarece
că de la începutul Academiei nu s-a depus un efort mic în privinţa studenţilor.
6 Lomonosov, vol. X

într-un cuvânt, se va putea face să se gândească că nu ar trebui să ia bani degeaba.
Astfel, sper cu siguranță că Academia va ajunge într-o stare înfloritoare, răul străvechi va fi eradicat și va fi diferit - nu un râs, ci un exemplu pentru alte echipe.* 6
406
SEPTEMBRIE 1761 NU TARZIU DE 21. PROPUNERE CĂTRE UN BIRO DE INSTABILIRE A O REMUNERAȚIE PENTRU PROFESORI PENTRU PARTICIPAREA LA REUNIUNI ACADEMICE
Către Biroul Academiei de Științe
Oferi
Artă de lungă durată a remarcat că domnii. academicienii nu se întâlnesc la orele obișnuite pentru Conferință, iar timpul trece în zadar, astfel încât să nu intre în raționamente științifice, din care ideile vin de obicei la noi invenții utile. Pentru aceasta, trebuie găsită o cale prin care să-i inducăm la o adunare sârguincioasă fără constrângere, ceea ce nu este niciodată la locul științelor. În Academia din Paris, din același motiv, pentru fiecare membru se stabilește o recompensă pentru fiecare prezență decentă în adunare, ceea ce, deși nu este grozav, servește totuși destul de bine pentru întâlniri complete și oneste. Din acest motiv, propun dacă Cancelaria, pentru motivul arătat și ca exemplu al acelei glorioase academii, va stabili ca fiecare academician și adjunct pentru o prezență decentă, numărând de la ora 10 la 12, să dea un premiu. Care dintre academicienii și adjuncții menționați mai sus vor veni la ședință în prealabil și vor fi prezenți la discuții, pentru a-i oferi o medalie în relief pentru asta, din care este nevoie de un număr suficient
a Tasat în loc de ceea ce este acum.
6 În partea de jos a foii se află titlul complet al Președintelui Academiei de Științe și sub acesta se află Reprezentarea.

Memorandumul lui M. V. Lomonosov
Academia de Științe „în bine
Foaie de deschidere scrisă de mână
privind măsurile de aducere a statului”
draft (1761)

se pregateste dinainte. Medaliile vor fi eliberate de clericalul prezent la Conferință prin intermediul secretarului. Și după un an întreg, fiecare academician și adjunct trebuie să depună aceste medalii la Cancelarie, de unde să plătească pentru fiecare academician cincizeci de copeici, un adjunct treizeci de copeici în plus față de salariul său. Totodată, trebuie observat că dacă cineva intră în adunare o jumătate de oră mai târziu sau părăsește același număr mai devreme și mai ales dacă nu există raționament științific, nu va primi medalia menționată. Între timp, arhivistul notează pe toți cei care vin și pleacă, cărora li s-au dat medalii când. Nici boala, nici orice alt motiv nu poate scuza absența. Cine nu va primi, nu va primi o medalie. Și pentru ștanțarea acelor medalii, tăiați la Academie în oțel o ștampilă pentru dreptate.
Mihailo Lomonosov
ziua de septembrie
1761 _
407
IULIE 1762-1764 NU TERZIU 4 MARTIE. PROIECT DE REGULAMENT AL ACADEMIEI DE ȘTIINȚE
. . ? scrie cuvinte arogante care dau naștere la certuri și neînțelegeri și, mai ales, cele referitoare la defăimarea onoarei sau la un fel de reproș.
7
Dacă cineva din adunare rostește un cuvânt care dă naștere la certuri sau îl insultă pe tovarășul său, acea * 6 amendă - tăcere, dacă nu se supune, atunci amendă bănească.
• Începutul documentului lipsește.
6 Barat de mâna lui Lomonosov, secretarul va anunța și va înscris cu propria sa mână în marjă Președintele și Vicepreședintele.

8
De ce, de dragul ceartei științifice care se desfășoară între cei doi academicieni, secretarul ar trebui să fie foarte atent și, atunci când cineva încalcă punctul al șaptelea, să dea imediat un semn de tăcere și să-l noteze într-un jurnal, declarând în prealabil că vinovăția infractorului într-o manieră politicoasă /
9
Toate feudele dubioase care nu acceptă dovezi geometrice, să fie decise cu majoritate de voturi.
10
Când academicienii nu sunt de acord cu opiniile lor, atunci secretarul notează toate opiniile în jurnal și fiecare academician ar trebui să-și semneze în special pe a lui. În alte chestiuni, secretarul trebuie să țină un jurnal în același mod ca în colegii și birouri.
unsprezece
Secretarul trebuie să consemneze într-un jurnal tot ceea ce se face în fiecare ședință cu toate împrejurările, și să înscrie eseurile și scrisorile citite în acesta și scrisorile despre care a avut loc o discuție. Potrivit acestui jurnal, el trebuie să compună o poveste cu adăugarea raționamentului său despre ceea ce s-a întâmplat în cazuri științifice și să o publice la începutul anului viitor în limba rusă.

12
Secretarul trebuie să fie singur pe vecie, iar când, din cauza vreunei nevoi importante, lipsește sau, din cauza unei boli, nu își poate trimite afacerea, are voința să-și încredințeze munca oricăruia dintre academicienii pe care îi dorește.
Tot acest punct este marcat în margine de mâna lui Lomonosov cu o linie ondulată.

13 a
Întrucât elemii trebuie să fie obișnuiți cu chestiunile care se desfășoară conform științelor, atunci profesorii au voie să-și aducă la ședință ori de câte ori doresc, care stau în spatele profesorilor lor, * * 6 ascultă cu atenție și nu se amestecă în conversații. a academicienilor, cu excepția cazului în care președintele cere sau în uitare, vicepreședintele acestuia îi va ordona să-și dea cu părerea.
14
Niciunul dintre cei din afară nu are voie să intre în ședință, decât cu raport și permisiunea în ședință și nu se acordă locuri decât pentru cei care au gradul de colonel sau diplomă academică.
15
Oricine trebuie să prezinte Academiei o carte din alcătuirea sa sau invenția sa o mașină pentru aprobare trebuie să fie prezentat de către secretar la ședința academicienilor cu cunoștința președintelui.
16
În zilele și orele stabilite ale ședinței academice, academicienii trebuie să vină la ședință în mod regulat, cu excepția cazului în care boala sau nevoia legitimă împiedică pe cineva, apoi să transmită mesajul secretarului în scris, iar acesta va propune ședinței.
17
Fiecare întâlnire ar trebui să aibă cel puțin unul dintre academicieni să aducă la rândul său o lucrare de cercetare, notă, prezentare, experiență sau observație.
a Împotriva paragrafelor 10, 11 și 13 mâna lui Lomonosov pusă lyah pe cruce.
6 Împotriva acestor cuvinte, Lomonosov a scris în marginea universității. intru cu raport si permis... sau gradul academic este înscris în mâna lui Lomonosov în locul cuvintelor tăiate pe care secretarul conduce cu permisiunea președintelui.

18
Președintele poate demite un academician pentru propriile nevoi timp de șase săptămâni și poate anunța Senatului de guvernare.*
19
Vacanțele sau răgazul din munca academică, urmând exemplul altor academii, vor continua în perioada 1 mai - 5-10 iunie, în care academicienii se retrag din munca lor și au libertatea pentru această perioadă de a pleca oriunde doresc în statul rus.®.
20
Ca recompensă pentru prezența sârguincioasă la întâlnire, de fiecare dată celor prezenți să li se dea medalii cu un preț mic, special făcute pentru aceasta.*
21

Pentru ca să nu existe o oprire în tipărirea operelor și traducerilor academicienilor, pentru că cu cât dorința autorilor de a scrie mai crește, cu atât mai repede ies la iveală lucrările lor, atunci lucrările academicienilor în presă ar trebui să aibă întâietate.1 3
3 şi anunţă Guvernului] Senatul atribuit mâinii lui Lomonosov.
6 Împotriva începutului acestui paragraf, scrisul de mână al lui Lomonosov în marja Pentru privilegii].
în Împotriva acestui paragraf, mâna lui Lomonosov este atribuită în margini pentru orice prezență a unui jeton.
d Împotriva părții finale a acestui paragraf, mâna lui Lomonosov atribuie Nr. în privilegiu.

Capitolul V
1
Științele academice sunt toate cel mai bine împărțite în trei clase: matematice, fizice și filozofice?
5
Conform acestei diviziuni de științe, lucrările publicate de academicieni ar trebui plasate în „Comentarii” în trei clase: matematice, fizice și filozofice.
6
Comentariile ar trebui publicate în funcție de vreme, cu câte un volum în fiecare an.
7
Alegerea eseurilor incluse în „Comentarii” ar trebui să aibă câte doi profesori seniori din fiecare clasă!: doi de la clasa de matematică, doi de la clasa de fizică, doi de la clasa de filosofie.
a În plus taiat:
2
Clasa de matematică conține matematică pură și aplicată; înainte de prima aparține geometria și analiza, înainte de a doua - mecanică și astronomie cu geografia și navigația.
3
În fizică - fizică experimentală și teoretică, chimie, istorie naturală cu botanica și anatomie.
4
În științe filozofice - verbale, antichități, istorie, profesia limbilor orientale, filozofie teoretică și practică.

8
Să adauge la „Comentarii” lucrările profesorilor ordinari, extraordinari, adjuncți și membri de onoare; corespondenți - cu acordul tuturor academicienilor cu permisiunea Președintelui, cu prescripția demnității eseului.'
9*6
„Comentarii” care urmează să fie publicate în latină sau în rusă, cu adăugarea unei istorii academice a științelor, în compoziția căreia ar trebui să se ferească de imaginile care slăbesc gloria Academiei și a academicienilor.
Capitolul VI
Despre întâlnirile academice publice
1

Întâlnirile academice publice ar trebui să aibă loc de două ori pe an: una în cealaltă zi după noul an - 2 ianuarie; iar celălalt după sărbătoarea solemnă a înălțării lui e. i. V. la tronul întregii Rusii - 1 iulie.
2
În fiecare întâlnire, doi academicieni ar trebui să citească despre diverse chestiuni în limba rusă. Dacă printre academicienii ruși există străini care nu cunosc limba rusă, atunci aranjați lectura în așa fel încât unul să citească în latină, iar celălalt în rusă.
a Partea finală a paragrafului (despre corespondenți) este tăiată de Lomonosov.
6 Împotriva paragrafelor 5-7 și 9, de mâna lui Lomonosov plasată în marginile pe cruce.
» În margine, mâna lui Lomonosov este creditată cu traducerea și citirea prietenului său în rusă, cu o rezervă. Desigur, despre disertații și discursuri oratorice ar trebui să fie toate rusești.

3
Lucrările propuse în colecțiile publice nu trebuie să vizeze chestiuni înalte și pentru înțelegere care necesită cunoștințe profunde în științe, precum studii subtile și detaliate în astronomie, mecanică și fizică, combinate cu calcule matematice, ci despre chestiuni inteligibile și atragerea atenției ascultători.
4
Academicienii trebuie să trimită lecturi alternative în ședințele publice. Dacă unul dintre următorii se îmbolnăvește sau este plecat pentru afaceri academice, atunci cel căruia îi comandă exact președintele trebuie să-și preia funcția /
5
Doi academicieni din clase diferite de științe trebuie să se pregătească pentru orice act public, dar pentru a nu exista confuzii cu privire la cine ar trebui să se pregătească din timp, trebuie respectată vechimea.
6* * 6
Un act public nu trebuie să dureze mai mult de două ore.
7
Academicienii stau în ședințele publice în aceeași ordine ca și în cele private.
a În margine, mâna lui Lomonosov a atribuit Cine are o nouă invenție decent.
6 Împotriva paragrafelor 1, 3, 5 și 6 mâna lui Lomonosov a pus o cruce în margine.
în două este înscrisă de mâna lui Lomonosov în locul păcatului tăiat.

8
Discursurile sau eseurile pregătite pentru un act public trebuie tipărite înainte de act, deși acest lucru nu este în întregime necesar?
9
Orice persoană care are un grad sau care practică științe are voie să intre într-o ședință publică.* 6
Capitolul VII
Despre sarcini și premii

1
Până la urmă, științele înfloresc din cauza motivației oamenilor de știință, de dragul de a oferi anual lumii științifice o problemă cu acordarea a o sută de chervoneți sau, la același preț, o medalie de aur celui a cărui decizie o recunoaște Academia . ca demn.
2
Sarcini de propunere la actele publice, care vor fi transmise de la începutul fiecărui an, în a doua zi a lunii ianuarie, de acum încolo pentru opt luni, de dragul cărora cei care lucrează la rezolvarea lor pentru premiul prescris să-și trimită eseurile prin 1 noiembrie, dar după această perioadă nu vor fi acceptate.
” deși acest lucru nu este în întregime necesar atribuit de mâna lui Lomonosov.
6 ranguri unei persoane care are... o persoană atribuită de mâna lui Lomonosov.
în prima zi a lunii noiembrie a intrat de mâna lui Lomonosov în locul celei pe care a bifat-o în septembrie.

3
Toată lumea este invitată să rezolve sarcinile propuse de Academie, inclusiv academicieni, ordinari [ordinari], extraordinari] și adjuncții?
4* * 6
Aceste sarcini ar trebui oferite alternativ pentru clasele de științe: o dată din clasa matematică, o dată din cea fizică și o dată din cea filozofică.
5
Toată lumea ar trebui să-și adreseze decizia direct Academiei, cu o inscripție ca de obicei și adăugarea unei scrisori speciale care își anunță numele, care va fi deschisă la acordarea eseului pentru premiu.
6
Cum ar trebui aceste pachete, precum și altele adresate Academiei, să fie primite de secretarul Academiei și tipărite în ședință, dar nu tipărite în afara ședinței?
408
1764 21 MAI—10 SEPTEMBRIE. IPOZIȚII PRIVIND STRUCTURA ȘI CARTA ACADEMIEI PETERSBURG
Idea status et legum Academiae Petropolitanae
§ 1
Academiae scientiarum Petropolitanae bene constituendae atque rite instaurandae ratioem ineuntes pervidere oportet,
un ordinal, extraordinar] și adjuncte scrise de mână
Lomonosov.
6 Împotriva paragrafelor 1-4, mâna lui Lomonosov a pus o cruce în margine.
în Împotriva paragrafelor 5 și 6, mâna lui Lomonosov a atribuit în marje Nr. Penalități care trebuie luate din descrierea acțiunilor lui Miller [rovy] și T [aubert] ale lui Yepin [noi]. Rom[ovsky]?

la fel ca în toate chestiunile importante și în binele public, din dorința de succes se cere ca ei să construiască întregul sistem al unui sistem atât de mare pe cele mai solide baze. Căci toate celelalte

lucruri vor fi alunecoase și incerte, nu, vor amenința să se prăbușească înainte ca lucrările să fie încă finalizate. Bazele acestei metode sunt cuprinse în capitolele următoare.

1. În stabilirea statutelor și a legilor academice, trebuie avut grijă ca totul să rămână neclintit timp de secole în orice timp și durabil în împrejurări. Prin urmare, acele lucruri care, în starea trecută și prezentă a Academiei, au fost recunoscute de experiență ca dăunătoare bunelor succese ale științelor, trebuie evitate și excomunicate.
2. Statutele academiilor străine, care deja înfloresc de mulți ani într-o stare cât mai înfloritoare, trebuie să fie păstrate înaintea ochilor noștri, ca cele mai bune exemple, și tot ce este convenabil și roditor trebuie adaptat uzului nostru, cu excepția celor. care sunt mai puţin în acord cu restul statutelor imperiului rus .
3. Trebuie văzut că numărul de academicieni și restul erudì-forumului și cursanților este fix, suficient și nu împovărător în același timp cu costurile destinate Academiei; potrivite pentru avansarea progresului științei.
4. Peste tot, în repartizarea funcțiilor și în stabilirea legilor, între asociații superiori și subordonați trebuie să se stabilească o legătură continuă, pentru ca fiecare, pe cât posibil, să fie necesar fiecărui individ în vreun fel! , să exercite ei. autoritate legitimă asupra subordonaților lor; Acest lucru, într-adevăr, dincolo de cel mai bun succes științific, este posibil să câștige favoarea și autoritatea Academiei în republică.
5. Pentru ca onestitatea și sârguința celor buni să aibă răsplata lor, dar perversitatea și lenea celor răi să fie controlate

este necesar ca acestea din urmă să fie verificate de legi adecvate, iar primele să fie afectate de recompense.

6. Egalitatea proporțională trebuie menținută între repartizarea atribuțiilor, sau îndatoririle cadrelor universitare, în special între clase și (catedre), astfel încât să nu se aplice mai multă muncă și cheltuieli acolo unde se cere mai puțin și să se aplice mai puțin acolo unde se cere mai mult. Căci în alții starea Academicului nu va fi diferită de un corp morbid, deformat de alimentația inegală a părților sale.
7. Deoarece în această excelentă instituție suma lucrurilor constă numai în cultivarea științelor și în promovarea progresului lor, este necesar să se prevină cu grijă ca conjuncțiile sau amestecurile externe, și deloc ținând de forul academic, cele din pe care pivotul științelor este întors, într-un fel încetinește, întunecă sau - stinge porcul sufocat.
8. Cu statul academic aranjat în mod corespunzător și legile sancționate, este necesar să se cântărească tot ceea ce este supus unei examinări riguroase, pentru ca un simț ambiguu pe undeva să nu conducă la diverse idei și expuneri adverse acestuia.

§2

După ce am pus înaintea ochilor noștri cele două principii și având în vedere starea actuală a întregului corp al Academicianului și, într-adevăr, în primul rând părțile sale principale, așa cum sunt:

1. Colegiul profesorilor și adjuncților care constituie propriu-zis așa-numita Academie de Științe.

2. O universitate, care este formată din profesori și studenți didactici, sau din profesori și studenți.
3. Un gimnaziu compus din profesori și elevi.
4. Bibliotecă și Technophylacium.

de către Zacherknut, că recompensele trebuie stabilite în funcție de merite, iar pedepsele și precauțiile să fie stabilite în funcție de ceea ce s-a născut.

ь În locul cititorilor <doc> subliniați.

5. Academia de arte, așa cum o numesc ei, care este compusă din anumiți artiști și studenți, la care se referă și diverse lucrări.
6. Tipărire și bibliotecă.
7. Camera geografică.
8. Așa-numitul laborator mecanic.
9. Expediția de noi publicuri.
10. Un atelier de legare de cărți.
11. Cancelarul Academic, cel mai înalt tribunal dintre toate acestea.

§3

După ce analizăm cu atenție aceste lucruri și le comparăm între ele, reiese că: 1) Corpul Academic are prea puțin de-a face cu înființarea altor Academii celebre în Europa, ceea ce intră în conflict cu al doilea principiu. 2) Când sunt amestecați și admiși în același corp de oameni învățați, străini de piață, ba nu, idioți, ale căror minți sunt concentrate pe alte lucruri decât progresul științei, nu se poate aștepta altceva decât invidie, certuri și ura; Toate lucrurile degenerează din ceea ce este prescris în capitolul al patrulea. 3) Cele care sunt pentru prinderea oamenilor de rând, sunt mai zâmbite, sunt considerate cu mai multă atenție, decât cele care sunt de ordin superior. De unde vine tot ceea ce este atribuit științelor, care este plauzibil pentru oameni, dar în realitate are puțină legătură cu acestea, încălcând demnitatea științelor înseși? Academia de Științe, fiind copleșită și aproape sufocată de afacerile externe și externe, a experimentat această incongruență cu problema în sine; Tot ceea ce împiedică progresul și avansarea cunoașterii trebuie tăiat și îndepărtat din asociere; restul să fie eliminat în mod corespunzător și corespunzător.

din Зачеркнуто Prin urmare, se întâmplă că gravurile, sigiliile tăiate în piatră, splendida formă exterioară a cărților și altele asemenea, sunt considerate mai mari decât cel mai bun rod al geniului academic, în care cel de-al șaptelea principiu este cel mai mult jignit.

§4

Academia de Științe, Universitatea, Gimnaziul, Biblioteca și Technophylacium privesc la forumul științelor; la fel, Camera Geografică și Laboratorul Mecanic aparțin profesiilor cu același nume nu mai puțin decât Observatorul Astronomic, Teatrul Anatomic, Laboratorul de Chimie, Grădina Botanică, Camera Instrumentelor Fiziologice pentru Astronomie, Anatomie, Chimie, Botanică, si Fizica. Din acest motiv, nu numai că toate aceste lucruri stau împreună și se topesc convenabil într-un singur trup, dar ele pot și trebuie să fie unite și stabilite prin rodul muncii reciproce. Și deși vedem în general universități înființate separat de academiile de știință, acest divorț nu se naște din diferența dintre problemele de tratat, ci cel

mai probabil din diversitatea locurilor și numărul mai mare de universități, așa cum este cazul Parisului. și Göttingen.
§5
Părțile rămase din starea modernă a Academiei și anume: Academia de Arte astfel dieta, cu ateliere, tipografie, bibliotecă, novorun? campania publicului, lucrarea de legătorie, trebuie să fie complet îndepărtate din corpul științei, fiecare din motivele sale.
1) Deoarece adevărata Academie de Arte este în sine foarte laborioasă și necesită un tip special de companie care să se ocupe de atâtea lucruri diferite sub diferite guvernări și supraveghere; prin urmare, ca nu cumva grija științei să deroge de la opera de artă, sau invers: separat
de Зачеркнуту Киппе, deoarece este mai ușor să le prezinți elevilor învățatul decât să explorezi necunoscutul, așadar a existat și un număr mai mare de profesori decât cei care au sporit cunoștințele cu noi descoperiri.
b care, aparent, lăsat accidental neîncrucișat.
7 Lomonosov, or. X

Tratamentul corpului academic al artelor pare a fi complet deplasat, mai ales că în același oraș s-a înființat o altă Academie de arte, cu multe generații înainte de aceea, care la noi se bucură mai degrabă de nume decât de faptul în sine. . Cel mai bine ar fi pentru arte, dacă ambele ar fi consolidate într-una singură, iar lucrările comune s-ar consacra datoriei lor. Acest lucru ar fi, de asemenea, de acord cu cele mai bune exemple de țări străine.
2) Tipărirea şi vânzarea de cărţi nu au contribuit la înfiinţarea Academiei mai mult decât fabrica unde se face hârtia, care se pare necesară pentru realizarea elucubraţiilor de drept public învăţat, şi tipografia sau librăria. Nici nu pot fi produse exemple în care o celebră Academie de Științe sau o universitate de bibliotecari își profită agresiv de profitul în avans?
3) Ce legătură aveți cu lumina ieftină care se obține din publicațiile noi publicate în detrimentul câștigurilor adevărate în succesul științific? Cât de des această afacere, combinată cu presiunea altor lucruri, a tulburat și împiedicat progresul literaturii? De fapt, să anuleze însumarea treburilor academice, care până acum a fost suma de chestiuni academice, ori de câte ori era nevoit, după considerente științifice, să cheltuiască toate puterile de atenție în corectarea celor care se transmit de la Senatul Suprem, din Colegiul de Afaceri Externe și celelalte tribunale, să fie traduse în Academie în diferite limbi, să fie supuse presei și difuzării publice etc., care sunt într-adevăr bune și necesare în sine, sunt totuși împovărătoare pentru Academii, nu, nu sunt rar pro-bros. Dacă în versiuni, dacă în selectarea articolelor noi
a Зачеркнуто Nu, într-adevăr, ilustrul berlinez, deși este susținut de propriile sale intrigi pe cheltuiala regelui, îi lipsește totuși propria tipografie și bibliotecă, mulțumit cu faptul că tipografii sunt plătiți pentru astfel de lucrări. Să fim, deci, noi, care ne bucurăm de atâta generozitate din partea prinților, să fim mai interesați de profit decât de scrisori și implicați în afaceri comerciale, dar în îndeplinirea datoriei noastre vom lăsa să ne fure timpul cel mai prețios? На полях против этого отрывка грамя Ломоносова использовать Haec de prisos vi-dentur Fischer, Braunio, Kotelnikovio.

b Tasat, într-adevăr, de către înșiși Augustus.

ceva a început, pentru că majoritatea oamenilor de știință nu sunt bine familiarizați cu demnitatea, lăsați-i să se impute, ceea ce este total străin de forul lor.

4) Pe scurt, acel muncitor de legături de cărți este răsturnat între scaunele Muzelor; nu, majoritatea oamenilor sunt mai afectați de aspectul exterior al cărților decât de frumusețea literaturii în sine. Unii au abuzat de acest lucru lăudându-se și lăudându-i pe compilatorii de cărți mai degrabă decât pe autorii lor; arătând că preocuparea lor atinsese culmea perfecţiunii în această artă în Academie: sunt peşti ai prerogativelor literaturii. Și această perversitate a îndrăznit să avanseze, astfel încât compactorului de cărți i s-a dat avantajul unei locuințe în casa academică, disprețuită de pro-de-cus! — și după cele mai necesare părți ale științelor, precum fizica experimentală, pentru care instrumentele necesare pregătirii tinerilor în știința naturii, de atâția ani, nu au găsit un loc unde să poată fi păstrate în siguranță, aranjate în ordine, Spun și folosesc cât mai bine.

Ridicate din infinite neplăceri, aceste avertismente sunt suficiente, astfel încât să fim convinși că progresul, demnitatea și liniștea științei nu pot rezista decât dacă obstacolele menționate mai sus nu sunt îndepărtate din ele, iar studiile pure ale literaturii, unite în cea mai bună companie și în mod corespunzător. împodobiți, aranjați și stabiliti, bucurați-vă de libertatea și fericirea jugului.

§6

Am ajuns acum la cea mai înaltă instanță a Academiei, care acum revine președintelui și cancelarului. Întrucât aceasta este de cea mai mare importanță, asupra căreia se îndreaptă pivotul chestiunilor academice, primele efecte ale acestui tip de guvernare, care au fost experimentate, sunt perceptibile.

я Зачеркнуто Dar nu există nicio îndoială că acest lucru poate fi oportun în felul următor.

este Academia; atunci trebuie să luăm în considerare exemplele academiilor străine; pe scurt, trebuie văzut ce urmează a se decide pe acest subiect.

Efectele pe care adevărata și strictă așa-numita Academie, fie că sunt părinții celor învățați, fie cetățenii, le-a experimentat nu fără durere, acestea le imprimă în mintea lor.

1) Încă de la început, cancelaria a fost pe jumătate educată (ceea ce a fost și - din păcate - confirmat de legi) care a exercitat cele mai învățate drepturi, iar ceea ce este mai rușinos, proștii secretari ai cancelariei, care pot folosi un rus nepoliticos. stil, un vot și o sesiune în asta îndrăznesc să afecteze instanța. Cum s-a ajuns la asta, că, deși în viitor erau numiți acolo judecători din numărul academicienilor, totuși partea opusă a prevalat în cel mai mare detriment al oamenilor de știință?

2) În același timp, ei nu au ratat nicio ocazie de a-și transforma în avantajul lor autoritatea și lenevia profesorilor de literatură prin zvonurile orașului dinaintea lor, zburând prin sală și prin casele

ilustre și vânzând și impunând umbrele științele în locul științelor înseși, adică imaginile exprimate în gravuri.
a Зачеркнуто Nimic, însă, nu poate fi atât de absurd ca atunci când i se poruncește să facă ceea ce nu este înțeles de cel care îl poruncește. Prin exemplul său, cancelarul Academiei știe de vreo treizeci de ani, când subalternii pe jumătate educați și idioți ai servitorilor educați au fost împovăratori, supărați și jignitori.
2) Este bine cunoscut cât de dăunător este un lucru guvernamental în guvern. Desigur, acolo unde subordonații au și dreptul de a exercita judecata independent de superiorii lor, așa cum „se întâmplă în ședințele academice, ale căror pronunțări trebuie consultate în mod corespunzător din ignoranța cancelarului; la ce bine se poate aștepta de la acesta, când o parte poate, dar nu vede, cealaltă vede, dar nu este posibil, prin care voința este subminată, succesul este amânat, nu, sunt complet împiedicați?
3) Nu doar cancelarii semi-educați au asigurat, ci chiar și funcționarii de rang inferior care au abuzat de autoritate și absența guvernatorului nu au făcut nici un rău Colegiului de savanți.
1 2 se scrie în loc de 4 tăiat.

sas, sigilii tăiate din pietre, cărți bine compactate, termometre și barometre, ceasuri de soia și alte astfel de fructe ale muncii și ingeniozității străine făcute pe cheltuiala academicilor, oferindu-le cadou și apoi recomandându-le celor acum alfabetizați. bărbați de o calitate mai bună.
4) Când simt că sunt egali cu Academicienii în splendoarea și meritele cunoștințelor lor, și totuși simt că nu-i pot depăși și totuși sunt pregătiți, intră pe o altă cale de a dobândi prerogativa pentru ei înșiși. Pentru că le-au învăţat şi învăţat controversele, care alteori ar trebui soluţionate pe cale amiabilă, le îndreaptă spre folosirea lor; adică inspiră sufletele dușmanilor ambelor părți; cei mai tineri îi irită mai ales pe cei mai în vârstă; stârnesc certuri și plângeri; și de acolo profitând de ocazie, răspândesc zvonuri, muze nocive, condamnând mai degrabă pe cei care, prin meritele lor, par să se opună mai mult aroganței lor și predică ceea ce este absolut necesar pentru păstrarea păcii în Academie.
6) Nu menționez cât de lent, și de multe ori chiar refuzat, odată cu întreruperea calculului salarial pentru Academicieni, lipsa cărților și instrumentelor necesare pentru avansarea științei, precum și alte abateri cauzate ședinței academice de către cancelar. După care s-a întâmplat, că am răspândit aici în străinătate raportul despre starea unor astfel de erudiți, de către martori oculari, adică de atâția membri care fuseseră alungați și insultați. Și poate fi un cal ciudat, nu numai că niciun om cinstit dintre băștinași nu este dispus să-și trimită copiii să fie educați în Academia noastră; dar chiar străini învățați care au fost chemați să intre în rândurile academicilor, fiindu-le oferit un salariu foarte mare, de aceea au refuzat să meargă la Petropolis.
Dar când ne uităm la exemplele de Academii care înfloresc în restul Europei, găsim un aspect complet diferit al lucrurilor. Nici un arbitru din străinătate nu este admis să soluționeze dezbaterile învățate ale semiînvățăţii. Ei nu așteaptă la ușa cancelarului permisiunea de a intra pentru a obține ceea ce caută. Nu-i pedepsi pe profesorii care așteaptă calculul salariului de la idioții super-depășitori

când i-au bătut și când au încercat să-i respingă; nu pe scurt, lucruri străine, străine de asociația Muzelor, le tulbură liniștea. Nu este, deci, evident că cancelaritatea Academiei de Științe este nu numai de prisos, ci și împovărătoare; și atât de mult de abolit din sediul autentic al cunoașterii; în sfârşit, toată autoritatea şi puterea treburilor în restul treburilor acelui partid să fie conferite adunării profesorilor, sub moderatorul preşedintelui Academiei, cărora le este sediul principal în această venerabilă adunare. fi fixat. Grija mai mare a cancelarului în lucrurile care resping Muzele, decât în interesul Muzelor înseși, este cel mai clar arătată de folosirea abundentă a fondurilor din Trezoreria Academică împotriva legilor Academice și a echității în sine.

§ 7

Separate de asocierea academiei, părțile acelei academii ar trebui stabilite dintr-un număr suficient de oameni învățați, care au făcut deja progrese în dezvoltarea științelor, astfel încât să poată nu numai să transmită cunoștințe celor învățați, ci și să investigheze și să descopere ceea ce nu este încă deschis. Acum, numărul oamenilor consacrați literaturii care, fără deficiență sau exces, au realizat toate științele și învățământul în proporție egală, poate fi determinat aici, împărțiți în trei clase, și anume, în matematică, fizică și istorie, prima dintre care sunt topografii, astronomii, geografii și mecanicii; celălalt fizician, chimist, anatomist și botanist; un istoric, un jurist, un anticar și un expert în limbi orientale îl vor împodobi pe al treilea. Un Academician extraordinar se va apropia de fiecare clasă, iar fiecărui ordin i se va atașa câte un adjunct. Prin urmare, numărul Academicienilor obișnuiți și extraordinari, precum și al adjuncților, va fi format din douăzeci și șapte de șefi. Trebuie remarcat aici că un expert în metalurgie este întotdeauna necesar în chimie sau istorie naturală, ca fiziolog în anatomie sau fizică. filozof, orator, poet, oricare dintre academicieni,

care au făcut progrese mari în aceste studii; retribuindu-l cu un premiu singular, nu spre deosebire de secretarul academic, economistul, bibliotecarul și adjunctul său dintr-un număr de adjuncți.

Pe lângă membrii actuali sau actuali ai colegiului Academiei de Științe, cu ajutorul și podoaba acestei illustre societăți, trebuie să existe, în mod necesar, membri de onoare ai țărilor străine, al căror număr nu este de stabilit ; dar după cum demnitatea și meritele lor îi laudă, ei vor fi asociați. Este adevărat că cei care se pot bucura de o bursă academică sunt membri străini care trebuie aleși, în diferite țări, și într-adevăr în Germania și Franța de două ori, în Anglia, Italia, Spania sau Portugalia, Polonia, sau Suedia, Olanda și China fiecare.

Mai mult, așa cum se practică acum, numărul corespondenților nu este de stabilit, dar pentru comoditatea comerțului literar ei pot fi aleși după ip și activitatea lor, scutiți de purtarea scrisorilor, care vor fi socotiți din Trezoreria Academică. .

Academia, așadar, lărgită și împodobită cu aceste capete ale științei, nu numai în nume, ci și prin fapte illustre și adevărată utilitate

publică, va câștiga un nume ilustru în întreaga lume, spre gloria Imperiului Rus și a autocraților săi.

§8

Universitatea Petropolitană, prietena, chiar germană soră a științei-Tum Academia, încredințată într-un singur trup și suflet, de comun acord, urmează să fie restabilită în folosul țării.

Pentru a evita multiplicarea inutilă a entităților, pentru a reduce costurile, pentru a crește salariile Academicienilor și pentru a stimula studiul savanților, din grupul Academicienilor urmează să fie aleși și numiți profesori din grupul Academicienilor, care formează în public tineri studioși. și prelegeri private; înșiși

după obicei, repartizat între facultăţi. Într-adevăr, nu ar fi necongruent ca lucrurile care se bucură de denumirea de clase în Academia de Științe să fie împodobite cu titlul de universitate de facultăți; dar de vreme ce în toate universitățile s-a acceptat prin practică să se distribuie facultăți în funcție de starea republicii, de aceea și aici rezervată și facultatea teologică a preasfântului Sinod, care de obicei se tratează doar în gimnaziile sale, trebuie înființată o facultate juridică. în statul laic pentru exercitarea judecăţilor şi pentru acordarea de drepturi fiecăruia. Pentru a păstra și proteja sănătatea oamenilor, trebuie înființată o unitate medicală. A promova prosperitatea publică și a asigura diferitele avantaje ale vieții înseamnă a fi împodobit cu facultate filozofică. Lecțiile care urmează să fie prezentate la facultatea juridică sunt: 1) istoric pentru a cunoaște dreptul uman, care de obicei este greșit referit la facultatea de filosofie: 2) filozofie practică, 3) politică, 4) drept public și privat, 5) drept rus În facultatea de medicină trebuie predate următoarele: 1. Anatomie cu fiziologie, 2) Chimie, 3) Botanică, 4) Medicină practică. Pentru a pregăti publicul la facultatea de filosofie: 1) în ambele elocvență, 2) o prelegere despre cursul de filozofie universală, 3) și matematică, 4) fizică experimentală și dogmatică, 5) mecanică, 6) astronomie. Academicienii și adjuncții care sunt angajați în cursuri vor fi afectați de un salariu majorat, în plus față de ceea ce sunt plătiți ca academicieni sau adjuncți.

Bunurile ce urmează a fi direcționate către Universitate urmează să fie predate anual prorectorului prin alegerea dintre numărul profesorilor, care urmează să fie onorat pentru această grijă extraordinară cu o creștere semnificativă a salariului peste cel obișnuit. Se vor discuta despre alegerea, organizarea și onorurile sale, unde se va discuta despre legile și statutele academice.

Numărul studenților care vor urma voluntar la Universitatea din Sankt Petersburg de dragul studiilor lor, deși nu se putea aștepta să fie atât de rar, dacă inaugurarea cu o declarație solemnă a beneficiilor, privilegiilor și imunităților acordate de Universitate din Augusta trebuia să se întâmple după dorinţa noastră; Mai mult decât atât, măreția orașului, măreția curții, frecvența pieței, comoditatea portului și, în sfârșit, reputația profesorilor, toți care vin și din străinătate, sporesc speranța.

regiunile promit un aflux de tineri studenți. Este adevărat că putem urma exemplul lăudabil al altor universități, unde sute de nobili

hrănesc tineri studenți la literatură. Cu toate acestea, din cauza dimensiunii guvernului, din cauza puținității universităților, grupul de studenți din public [costul de hrănire ar trebui extins la câteva sute; cu toate acestea, vistieria academică nu o va suporta, de aceea va fi satisfăcută în primele începuturi, dacă se constituie patruzeci de șefi de studenți.

§ 9

Asistenta universitară sau penumbra este gimnaziul academic. În aceasta, vârsta fragedă trebuie să fie hrănită și impregnată cu pregătire și educație, astfel încât să devină potrivită pentru a urma studii superioare la Universitate. Se solicită din nou un număr minim dublu din cauza unor astfel de tineri studenți; adică un octogenar care va fi suportat din cheltuielile academice. Și nu vor fi, așa cum se întâmplă, cărora li se asigură îngrijirea și cheltuielile părinților.
Clasele de studii educaționale sunt în prezent împărțite în ordinare și extraordinare. Primele sunt absolut necesare, iar fără ele nu se poate aplica la Universitate. Acestea din urmă sunt considerate a fi cele care sunt într-adevăr utile; totuși ei pot trece peste cei care sunt fie mai înaintați în ani, fie mai întârziați în talent; totuși nu l-au disprețuit mergând la școlile obișnuite, unde se preda limba latină, se cultivă limba rusă și se predau primele principii ale matematicii și filosofiei. Școlile care sunt plasate în afara ordinului sunt limbile greacă, germanică și galică.
Școlile obișnuite sunt împărțite în trei clase, cea inferioară, medie și superioară; extraordinar în două, cu excepția grey-cam, pentru care o singură clasă pare să fie suficientă. Iată o listă cu toate școlile și clasele:

Școli obișnuite
Școlile rusești, școlile latine, primele școli principale. pH si m.
Clasa, supe-   Cultura stilului in stil latin la care- Reguli logice
a rade   proza si legata si exercitiul de interpretare.tura ambele vorbire. Sunt livrate.
de mijloc Gramm. și retorică. absolut și expunere crescută. .Se preda geometria si geografia.
Cel mai jos   Exercitiu de citire si scris prompt si corect.rudimentele limbii latine.Se invata operatii aritmetice.
Pentru numărul de școli și clase de înființat sunt 14 doisprezece profesori, dintre care unul va fi clasa superioară de latină și rectorul Gimnaziului, al doilea și al treilea profesorul claselor superioare de limba rusă și logica, dintre care unul va servi ca profesor. Restul sarcinilor sunt clare din tabel în sine.

§10

Urmează aici Biblioteca și Tehnofilaciul, precum și Camera Geo-grafică și Laboratorul Mecanic, a căror îngrijire se predă Academicienilor întrucât se impun (§), ai inferioarei.

Școli extraordinare
Școl. Gr. Sch. german Sch. galii
Limba greacă este stil și versiune stil și ver-Class.

pregătire, ulterior la Universitate cu propriul profesor Mar. orice cultivat.germanica tra-ctatur.siones.sup.

Reguli gramaticale germană, tra-duntur.Reguli gram.infer dar statutul atribuțiilor poate fi prezentat cu ușurință în tabel.11 În cele din urmă, deși vicepreședinții nu sunt de obicei numiți în majoritatea Academiilor din regiuni străine, la Berlin directorii lor joacă un rol important și numai prin titlu au puterea de a contrasta cu autoritatea vicepresedintelui. Într-adevăr, universitățile (care sunt împodobite și cu denumirea de Academii) sunt conduse de rectori și prorectori constituiți, colegiile acestui imperiu de președinți și viceprefecți.

din antichități Зачеркнуто sau limbi orientale <de cultivat>.

Începutul frazei nescrise este tăiat și apoi punctat.

ele raportează stelelor de pe axă. Mai mult, din moment ce președinții Academiei au fost până acum magnați și curteni, care de obicei nu se pot dedica numai problemelor academice prin pacificarea conducătorului suprem sau dedicându-se altor îndatoriri; prin urmare, fie absența lor, fie alta decât ocupația științifică, impune foarte adesea ca, prin autoritatea vicepreședintelui, acest colegiu să fie constituit dintr-un număr de academicieni superiori, care sunt pricepuți în diverse științe și sunt renumiti pentru meritele lor în ţara lor şi în lumea literară.

§ I

În statul care a fost dat Academiei în urmă cu câțiva ani, aceasta nu a fost bine consultată cu progresul științei, numele și reputația Academicienilor și a președintelui însuși. După care (§) gradul de centurion a fost permanent atribuit și fixat academicienilor, iar însoțitorii și slujitorii de o condiție inferioară erau nuli de drept. Și acesta este rezultatul: 1) că profesorii, serioși în ani și merite, sunt plasați în consiliile publice ca evaluatori nu numai ai colegiilor, ci și ai clasei subordonate de cancelari; dar în conversația privată sunt de obicei disprețuiți de ei. De aceea, mintea respinsă nu poate fi îndemnată în mod liber de Muzele sacre și să scoată cu ușurință în lumină și zi acele lucruri pe care le fac în folosul și recrearea muritorilor. 2) Copiii oamenilor de rând sunt de obicei inițiați în cele mai bune studii de literatură, nobilii respingând acest lucru. Pentru că punându-le înaintea ochilor ostenelile și viclenia atâția ani și având în vedere scopul spre care trebuie să se străduiască cu o muncă atât de imensă, și anume gradul de centurion, trebuie să se teamă și să caute o cale mai scurtă prin care să poată să ajungă la funcții și grade mai nobile, [decât] se poate aștepta cei din Academie

În cele din urmă, cei care prezidează pe ceilalți într-un anumit colegiu cu onoruri și autoritate sunt considerați mai iluștri în măsura în care subordonații lor sunt apreciați într-un grad mai nobil de demnitate și invers. Așadar, gloria președintelui nu este puțin ieftină de condiția scăzută a Academicienilor, ca un cap curat suprapus pe un corp subțire.

Este deci foarte necesar ca profesorii, adjuncții și restul slujitorilor condiției inferioare din Academie, fiind numiți la exemplul celorlalte colegii și împodobiți cu gradele de onoare

corespunzătoare, să dobândească autoritatea cuvenită ei în republică și îndeplinesc îndatoririle lor cu minți mai zeloase.
Titlu MuñeraGrad gradSalariu
Președinte Guvernul corpului academicienilor la ex-emplum al colegiilor. Nu mai puțin decât generalul, așa cum îl numesc ei maiorul. După cum a stabilit în prezent de Augustus, există 2200 în univers.
Vice-preşedinte A doua autoritate după președinte, ca și în restul colegiilor.Nu mai puțin decât Brigadierul.Așa cum este stabilită în prezent de Augustus în 1875.
Cei Doisprezece Asa- Servit ca Subtribuni le-860 Rubel-
demi obișnuit. Academicieni și profesori ai Universității, pentru meritele progreselor ulterioare.
Trei academicieni extraordinari de acelasi rang.legatii legiunii.660 rub.
Doisprezece membri ai Acad. Membrii Academiei de ordinul doi sunt admiși la cursuri la Universitatea din Centurion.360 rub.
a Зачеркнуто Toate acestea și nu condiția inferioară admin-Г0Г““
***”1*» muñera, gradele de demnitate și salariile sunt prezentate în tabelul atașat aici pentru vizualizare.
Biblioteca „Runiverse”

Titlu MuñeraPosiție de absolvent1 Salariu
Rector Univers- Lectiones, dispu-Ex numero Asa-400 rub.
Locație oferte, promoții etc. Legile Națiunilor Unite trebuie respectate.
Secretarii con- Diarium actorumExnumero300 rub.
favorit Acad. in Academia de cu-rabit si commer-cium litt. Vezi stătută.Acad. ord?augm.
Bibliotecar Natura cărților și a lucrurilor. și artificiale ge-ret îngrijire. Acad, ord? 300 rub. creştere
Inspector Gym - Săli de sport pentru tineret - Din numărul de Acad. 200 rub.
nas el va dirija studiile si comportamentul sica.ord. fie extraord.augm.
Economist. Aerarlo, responsabil de academician, ar trebui să aibă o socoteală a cheltuielilor.Din umăr ord. sau extraord.200 rub. creştere
10 membri de onoare cu salariu. Aducând ajutorul lui Heuremătis şi consulilor săi la Aca-demia.—2000 rub.
Sala Rectorului. În clasa superioară de latină informa-ţiune; grija informatiilor corecte in limba latina, secundar dupa inspectorul em. Centurion 400 rub.
A Zacherknuto sive extraord. ь Зачеркнуто sau extraord.
Biblioteca „Runivers1

Titlu MuñeraGrad gradSalariu
Constructor Îngrijirea clasei ruse superioare sau filosofice și a celor inferioare.
Mass-media de clasă! school-rum ordina-rium de asemenea su-periorum lin-gu germani și gali și nici măcar preceptori greci. Functioneaza dupa legile prescrise pentru ei.subcenturioni secundari.300 rub.
Clas-sium inferior ord. și extraordinar in-formatorii La fel. Înțeles. 240 de rub.
Preotul cateh-et. Symb va explica de credinţă şi de precepte divine.—150 rub.

40 de studenți Din numărul celor care, ca și studenții Academiilor, sunt predați în mod privat ignoranței lor, sunt demni de purtătorii de stindard ai viitorului și vor progresa mai departe.100 rub.
InGymnasiodis-cipuli 80. Sârguință în învățare, onestitate și curățenie în conversație.—50 rub. i

Titilli MuñeraGradus dignitasSalariu
Nota-rius sau ar-chivarius în registrul academic. Pentru expedierea și notarea academicilor.Grad subcenturion.360 rub.
Scrieți primar. Asistent notar.—240 rub.
Doi scribi subalterni în roz și latină, experți în scris. Pentru transcrierea dosarelor academice. 200 de ruble.
Trei astfel de scribi, care sunt doar experți în scrierea salcâmului roșu. Femeile asemănătoare vor muri. 120 de ruble.
In Universitate doi pedelii. Pe lângă îndatoririle care sunt cerute în universitățile străine, acestea nu vor da studentului un motiv pentru taxă.Sens.. 240 de rub.
scrie Pentru a scrie acte universitare.—200 rub.
Două sub-biblioteci. Ei ţin ordinea cărţilor şi curi-osarumul şi curăţenia sub au-piciis bibliotecarului.Ex adjunctis.a300 rub.
A Вочесть зачеркнутого <Alter centurion, alt rang subcenturionís sau -vexilliferi al subcenturio al insignului.

Titlu MuñeraGrad gradSalariu
Amanuensis patru. Bibliotecarii și sub. spuse au-dientes.—60 rub.
scrie A scrie cataloage.—200 rub.
În gimnaziu sunt doi pedagogi. Manierele și sârguința tinerilor trebuie respectate și admonizate.—120 rub.a
În Camera geo- Pentru a face Subcenturiones 180 rub.
grafica a trei geode. harti geografice.
Cinci trageri de discuri. Ei vor învăţa geografia şi vor ajuta geodeziştii.—96b rub.
În Atelierul Median, un mecanic practic. Cel care construiește cu pricepere mașini fizice și astronomice.Subcenturio.500 rub.
Acei doi subalterni vor ajuta la birou, adică 200 de ruble.
ciupit
Patru studenți vor învăța practica.—48 rub.
praful
Lucrez la un chimist. El va stabili practica sub îndrumarea lui.Signifer.200 de rub.
Grădinar Zicala botanica au-diens.Signifer.200 de rub.
a Зачеркнуто Doi paznici Să aibă grijă de curățenia pivnițelor și să noteze plecările și venirile informaților - 60.
° În loc de zacherknutogo 80.

Titluri Muñera Rang Demnitate Salariu
La Anato-Micum, chi-chirurgul Prosector, student la medicină. 1
Cel care, pe lângă asistarea la teatru, ar trebui să aibă grijă de bolnavi din gimnaziu etc. Subcenturio Signifer.360-400 rub.

Alte cheltuieli academice
Pentru instrumentele astronomului................................. 400
Materiale pentru geografie................................ 200
Mama fizicienilor................................. 600
El lucrează pentru Chym................................ 400
Bot pentru grădină. și iarbă.................. 200
Pentru Teatru rață................................. 100
Pentru creşterea Biblioth...........................1000
Pentru lemn, lumanari pap. etc................... 2000
Pentru 60 de soldați care erau paznici și pe jos
sunt fiecare 24 1440
În întregime
6440
Pentru prelegeri publice
Creștere în obișnuit................................ 300
„extraordinar................................. 240
„ Adjuncții................................. 180
În total.... 3600
Всего .
. 51815
ЬВ. 1. Restul fondurilor destinate Academiei trebuie folosite pentru cheltuieli extraordinare, de exemplu în închirierea caselor în care cadrele universitare predau convenabil în vecinătatea Universității.

pentru a putea trăi Pentru toamna si primavara in special vremea inzapezita si drumurile noroioase sunt o mare piedica pentru cei care vin la el, astfel ca nu de putine ori lectiile sunt de obicei oprite din acest motiv.

2. Academia de arte cu materie tehnică, după ce a fost combinată cu academia de arte recent înființată, va fi suportată din cele mai mari costuri destinate acesteia.
3. Tipografia, biblioteca, expediția de noi lucrări publice și tot ce ține de aceasta, vor avea venituri proprii, cu care vor fi susținute din belșug! ei pot Amintiți-vă, de altfel, și fiți recunoscători, că cheltuielile destinate Academiei au apărut și au crescut, nu fără prejudiciul acesteia.
4. Anularea academică, după ce a fost revocată, nu va necesita cheltuieli; Surplusul de ofiţeri şi grefieri vor fi repartizaţi prin alte tribunale.8 * * *
5. Legile academice nu pot fi stocate înainte ca statutul său să fie aprobat11, ceea ce este de așteptat.

Traducere

Ipoteze despre organizarea și statutul Academiei din Petersburg

§1

Căutând o cale pentru buna înființare și organizare corectă a Academiei de Științe din Sankt Petersburg, întrucât este necesar pentru succesul dorit al tuturor celor mai importante afaceri îndreptate spre folosul publicului, este necesar să înțelegem cum, având a pus bazele cele mai puternice, pentru a construi pe ele întreaga compoziție a unei fracțiuni din vrac, altfel totul va fi oscilant, alunecat, clătinat și, în plus, va amenința să prăbușească clădirea chiar înainte de finalizarea ei. Aceste motive sunt cuprinse în următoarele paragrafe:

a Barat ut nune est apud nos.
b Tasat aeque ac techni[cae]res.

c Tasat cum accidentibus.
d Barat cum opima summa inde numer[ataj.
6 Barat de producție et ut.
f Barat fuerit separata et.
8 Tasat finis.
h Tasat et auspicatum.
8··

1. La întocmirea personalului și a statutelor Academiei, trebuie avut grijă ca totul să rămână pentru totdeauna neclintit și puternic în orice împrejurare. De aceea, trebuie să ne ferim și să luptăm împotriva a ceea ce, atât în vechea, cât și în situația actuală a Academiei, a fost recunoscut din experiență ca dăunător succesului științelor.
2. Este necesar să avem în fața ochilor noștri, ca exemple excelente, statutele academiilor străine, care au înflorit de mulți ani: să folosim ceea ce este bun și roditor în ele și să excludem ceea ce nu este în concordanță cu restul instituţiile Imperiului Rus.
3. Este necesar să se stabilească un anumit număr de academicieni, alți oameni de știință și studenți suficient, dar nu împovărător pentru fondurile alocate Academiei, și capabili să asigure dezvoltarea științelor.
4. În repartizarea posturilor și în elaborarea cartei trebuie să se stabilească o legătură constantă între angajații superiori și cei din subordine, astfel încât fiecare, pe cât posibil, să fie ca sânge aproape unul de celălalt. De aici rezultă că egali între ei, în special dintre academicienii de frunte, vor trăi în comunicare prietenoasă și vor exercita autoritate legală în raport cu subordonații, iar aceștia din urmă le vor face ascultarea cuvenită. Acest lucru, pe lângă faptul că este util pentru excelenta prosperitate a științelor, este și foarte important pentru ca Academia să câștige dragoste și respect în țara noastră.
5. Pentru ca cinstea și sârguința binelui să fie răsplătite, să fie înfrânate viciile celor cu temperament rău și să fie alungată lenea, este necesar să se stabilească3 reguli potrivite, în virtutea cărora aceasta din urmă să fie. suprimat, iar primul ar duce la recompense.
6. La repartizarea atribuțiilor, adică a atribuțiilor academicienilor, în special între clase și departamente, trebuie respectată proporția corespunzătoare: mai multă muncă și fonduri nu trebuie cheltuite acolo unde este nevoie de mai puțin și invers, unde este nevoie de mai mult, ei. nu ar trebui cheltuită mai puțin.În caz contrar, Academia va arăta ca un corp bolnav, desfigurat de alimentația neuniformă a părților.
7. Întrucât întreaga activitate a acestei glorioase instituții constă exclusiv în urmărirea științelor și în promovarea dezvoltării acestora, atunci în toate modurile posibile trebuie să fii atent, indiferent cum s-ar adăuga lucruri care nu au deloc legătură cu activitatea academică și dacă amestecate, nu ar întuneca însăși esența științei, nu ar întârzia dezvoltarea acesteia nu ar sufoca-o deloc.
8. După ce s-a discutat în mod corespunzător cu personalul Academiei și a întocmit statutul, este necesar să se gândească la ele cu strictețe, astfel încât să nu se strecoare nicio ambiguitate care să permită presupuneri și interpretări false.
• Recompensele tăiate în funcție de merit, precum și pedepsele și măsurile preventive în funcție de abatere.
Biblioteca „Runivers”

Documentul 408 .117

§ 2

Fără a pierde din vedere principalele prevederi de mai sus, să luăm în considerare starea actuală a clădirii academice și, în primul rând, părțile sale principale, care sunt esența:

1. O colecție de profesori și adjuncți, care reprezintă Academia de Științe în sensul propriu al cuvântului.
2. O universitate formată din profesori didactici și studenți, adică profesori și studenți.
3. Gimnaziul, format din profesori și elevi.
4. Biblioteca și Kunstkamera.
5. Așa-numita Academie de Arte, care este formată dintr-un număr de artiști și studenți, și căreia îi aparțin și diverse ateliere.
6. Tipografie și librărie.
7. Departamentul geografic.
8. Așa-numitul Laborator Mecanic.
9. Conducerea expediției.
10. Atelier de legături.
11. Oficiul academic, care are toate acestea în cea mai înaltă jurisdicție.

§ 3

Având în vedere și cântărit cu atenție toate cele de mai sus și comparând unele cu altele, vedem că 1) clădirea Academică nu este asemănătoare cu ceea ce este instalat în alte academii europene celebre, iar acest lucru este contrar poziției principale a celei de-a doua; 1 2) după ce au admis în clasa învățată și am amestecat cu ea oameni străini de ea, în plus, chiar ignoranți, ale căror gânduri sunt îndreptate nu spre dezvoltarea științelor, ci într-o direcție cu totul diferită, nu ne putem aștepta decât la invidie, certuri și mânie; toate acestea reprezintă o abatere de la ceea ce este prescris de prevederea a patra; 2 3) ceea ce este accesibil înțelegerii mulțimii îi zâmbește mai mult și se bucură mai mult de atenția ei decât ceea ce necesită cercetări aprofundate și, prin urmare, toată acea gloată dragă duce la umilirea demnității științei, care, deși este atașată. cu științele, nu este deloc înrudit cu acestea.* 6 Toate cele de mai sus au fost experimentate de Academia de Științe: este asuprită și aproape înăbușită de fapte care nu-i sunt proprii și străine; prin urmare, tot ceea ce împiedică utilitatea și progresul științelor trebuie tăiat și aruncat din el, în timp ce restul trebuie așezat în ordinea lor și în relația lor potrivită.

a În loc de lectori tăiaţi.

6 Sunt tăiate, așadar, gravurile pe cupru, sigiliile din piatră, aspectul luxos al cărților etc. sunt apreciate mai sus decât cele mai bune roade ale minții academice, ceea ce încalcă profund a șaptea propoziție de bază.

este

§ 4

Academia de Științe, Universitatea, Gimnaziul, Biblioteca și Kunstkamera se ocupă de știință în același mod; în plus, sunt legate prin legături strânse. La fel, Departamentul de Geografie și Laboratorul de Mecanică nu sunt mai puțin asociate cu meseriile cu același nume decât Observatorul Astronomic, Teatrul de Anatomie, Laboratorul de Chimie, Grădina Botanică sau Biroul de Fizică cu astronomie, anatomie, chimie. , botanica si fizica. Prin urmare, toate

acestea pot și nu trebuie să existe doar cot la cot și să se unească ca parte a unei singure corporații, ci, în beneficiul cauzei comune, să fuzioneze și să combine eforturile. Deși vedem că în cele mai multe cazuri universitățile sunt separate de academii, totuși, această separare nu este cauzată de diferența de ocupații, ci cel mai adesea de îndepărtarea unele de altele și de predominanța numerică a universităților.exemple de performanță a universităților. sarcinile profesorale ale academicienilor din universități, cum ar fi, de exemplu, la Paris și Göttingen.

§ 5

Celelalte părți ale Academiei, în structura ei actuală, și anume: așa-numita Academie de Arte cu ateliere, Tipografia, Librăria, Expediția Departamentală, Atelierul de legături - toate acestea ar trebui separate de corporația științifică, și fiecare instituție – din motivele sale.

1) Adevărata Academie de Arte este o instituție extrem de activă și are nevoie de un colegiu separat pentru a conduce multe afaceri speciale sub îndrumare și supraveghere specială. Prin urmare, pentru ca artele să nu distragă atenția de la științe și invers, este necesar să se scoată artele de sub jurisdicția Academiei de Științe, mai ales că în același oraș s-a înființat o altă Academie de Arte, cu mult înaintea celei. pe care o avem este Academia de Arte mai degrabă în nume decât în esență. Un mare beneficiu va aduce artelor dacă ambele Academii de Arte, ferm unite într-un singur întreg, își vor continua munca cu eforturi comune. Și asta ar corespunde celor mai bune exemple străine.

2) Tipărirea și vânzarea cărților nu sunt mai necesare pentru înființarea Academiei decât o fabrică de hârtie, care este necesară pentru diseminarea lucrărilor științifice, la fel ca o tipografie sau o librărie. Este imposibil să dau un exemplu că vreo renumită academie de științe sau universitate

3 Barat Este mai ușor să înveți elevii ceea ce este cunoscut decât să explorezi Necunoscutul; prin urmare, numărul studenților este mai mare decât numărul celor care contribuie la creșterea științei cu noi descoperiri.

Tet, supărat de vânzătorii de cărți pentru veniturile lor, a căutat să le intercepteze profiturile.

3) Ce au muzele în comun cu veniturile mizerabile primite de la apariția lui Vedomosți în defavoarea adevăratului profit din succesul științelor? De câte ori această afacere de tipărire a lucrurilor străine a interferat cu dezvoltarea științei, perturbându-i cursul? De câte ori Cancelaria, care încă se ocupă de toate treburile academice, a fost nevoită, neglijând nevoile științei, să-și îndrepte toată atenția asupra lucrărilor legate de faptul că Senatul de Guvernare, Colegiul de Afaceri Externe și alte instituțiile 6 sunt trimise Academiei pentru traducere în diferite limbi, tipărire și publicare: toate acestea în sine sunt bune și necesare, dar împovărătoare pentru Academie - în plus, de multe ori nici nu se potrivește. Dacă există o greșeală în traduceri sau în selecția articolelor pentru Vedomosți, atunci cei mai mulți oameni, fără să-și dea seama ce este știința, o învinuiesc de obicei că nu are nimic de-a face cu ea.

4) În fine, un mizerabil atelier de legătorie se află în vecinătatea palatelor muzelor. Pentru majoritatea oamenilor, aspectul cărților este mai important decât frumusețea științei. Unii merg până acolo încât să

înalțe și să laudă mai mult legatorii de cărți decât autorii. Ei se laudă că prin grija lor acest meșteșug a atins cea mai mare perfecțiune în Academie, dar despre drepturile științei ei tac ca peștii. Această perversiune a mers atât de departe încât legatorului i s-a oferit un apartament confortabil într-o clădire academică, în timp ce cele mai necesare ramuri ale științei, precum fizica experimentală, sunt tratate - o rușine! - cu dispreț și nu le acordă atenția cuvenită: instrumente necesare pentru experimente științifice și pentru predarea științelor naturii tinerilor, de câți ani nu au reușit să găsească un loc în care să nu fie doar aranjați cu respect și pusi în afaceri cu cel mai mare beneficiu, ci cel puțin doar păstrați în siguranță .
Dintre nenumăratele tulburări, este suficient să le menționăm doar pe acestea pentru a ne asigura că nu poate fi vorba de dezvoltarea științei, de menținerea păcii și demnității acesteia, până când obstacolele menționate nu vor fi.
a Tăiat Adevărat, glorioasa Academie din Berlin, fără a primi o subvenție regală, se întreține cu veniturile din lucrările sale științifice, dar nu are propria tipografie și librărie și se mulțumește cu ceea ce editurii plătesc de obicei pentru astfel de lucrări. Ar trebui noi, care ne bucurăm de atâta generozitate a suveranilor noștri, să ne pasă mai mult de profit decât de științe și să ne complacăm activităților comerciale, pierzând timp prețios cu asta și distragându-ne atenția de la îndatoririle noastre directe? În marginile opuse acestui pasaj, este scris de mâna lui Lomonosov lui Fischer, Brown, Kotelnikov, acest lucru pare de prisos.
6 Taiate și chiar suveranii înșiși.

vor fi eliminate până când lucrările științifice, neîmpânzite cu nimic străin, desfășurate prin eforturi prietenești unite, distribuite, echipate și livrate corespunzător, vor fi eliberate de jug și dotate cu mijloacele necesare.* 2 3 * *
§ 6
Să trecem la puterea supremă acordată acum în Academie Președintelui și Cancelariei. Întrucât acest articol este deosebit de important, constituind axa de rotație a tuturor treburilor academice, este necesar în primul rând să se stabilească ce a suferit Academia ca urmare a metodei de management mai sus menționate, apoi să se familiarizeze cu exemplul de academiilor străine și, în final, să se gândească ce decizii ar trebui luate în această problemă.
Din tot ceea ce Academia însăși în sensul restrâns al cuvântului, adică senatorii și cetățenii Republicii Oamenii de Știință, le-au experimentat fără durere, ei și-au amintit mai ales următoarele.
Încă de la început, biroul era format din persoane semieducate (aceasta, din păcate, este aprobată prin cartă), care dispuneau de cei mai învăţaţi oameni. Este deosebit de rușinos că grefierii ignoranți ai Cancelariei, care abia știu să scrie în rusă, îndrăznesc să revendice dreptul de vot în ședințele acestei instituții. Acest lucru a condus la faptul că, deși membrii mai târziu au început să fie numiți acolo dintre academicieni, totuși, în marele detriment al științei, partea opusă este încă mai puternică.6
Plimbându-se prin palat și în case nobile, lăudându-și și alunecându-și fantoma în loc de știința însăși, oferind gravuri, sigilii de piatră, cu grație
3 Barat Acest lucru poate fi realizat cu siguranță în felul următor.

6 Tasat Nu poate fi nimic mai absurd decât să prescrii ceea ce tu însuți nu înțelegi; Timp de aproape treizeci de ani, biroul academic a fost un exemplu binecunoscut tocmai al acestei situații: șefii semieducați și subalternii ignoranți erau o povară pentru oamenii de știință, erau dușmani cu ei și îi insultau.
2) Se știe cât de nociv este statul în cadrul statului. Când, alături de autorități și independent de acestea, subordonații au și dreptul de a judeca și pedepsi, așa cum este cazul Adunării Academice, care, la luarea deciziilor, este nevoită să ceară aprobarea unei Cancelarii ignorante, atunci orice poate. bine de așteptat acolo unde o parte are putere, dar oarbă, în timp ce cealaltă este foarte lungă de vedere, dar neputincioasă, din cauza căreia voința ambelor părți slăbește, progresul încetinește sau chiar este complet blocat?
3) Nu numai şefii semieducaţi ai Cancelariei, ci şi cei de jos rânduri de angajați, abuzând de puterea președinților și profitând de acestea
razele, au cauzat mult rău Adunării Oamenilor de Știință.

cărți legate, termometre și barometre, cadrane solare și alte lucrări ale muncii și talentului altora, realizate pe cheltuiala academică, și dându-se drept oameni de știință, nu au ratat nicio ocazie de a-și folosi puterea și faptul că profesorii, dându-se în fața științei ocupații, sunt înstrăinate de zvonuri seculare.
Dându-și seama că în ceea ce privește faima și meritul academic nu pot egala academicienii, cu atât mai puțin îi depășesc, și fiind în același timp superiori lor, se străduiesc să-și dea greutate în alt mod. Cunoscând disputele care apar în rândul academicienilor de oameni de știință, care în alte condiții sunt de obicei soluționate pe cale amiabilă, aceștia beneficiază de aceste dispute: aprind dușmănie reciprocă și, în special, îi pun pe cei mai tineri împotriva celor mai în vârstă; umfla disputele și certurile; ei caută o ocazie de a răspândi zvonuri dăunătoare muzelor și de cele mai multe ori îi defăimează pe cei care, în virtutea meritelor lor, li se par cei mai capabili să reziste obrăzniciei lor și se prefac drept oameni care sunt absolut necesari pentru a-și păstra calmul. în Academie.
Nu voi spune cât de mult rău a fost cauzat de întârzierile în plata salariilor către academicieni și, deseori, chiar de un refuz respingător de a le emite, de lipsa cărților și instrumentelor necesare dezvoltării științei, precum și de alte necazuri cauzate de Cancelaria la Adunarea Academică. De aceea, martorii oculari, membri ai Academiei, care au supraviețuit din ea prin insulte, au răspândit chiar și un zvon rău despre situația oamenilor de știință din străinătate. După aceasta, nu poate fi surprins că nu numai în țara noastră nici o persoană decentă nu vrea să-și trimită copiii la Academie pentru pregătire, dar și oamenii de știință străini invitați la Academie refuză să meargă la Petersburg, în ciuda salariului mare care le este oferit. .
Privind la modul în care funcționează alte academii europene, vedem o imagine foarte diferită. Acolo, adunarea academicienilor este propriul judecător. Nu este permis niciun intermediar exterior semi-educat înainte de analiza disputelor științifice. Venind să primească ceea ce cer, ei nu așteaptă în pragul clerical permisiunea de a intra. Profesorii nu-și așteaptă salariul și nu-l cerșesc de la ignoranți, care îi privesc de sus și îi sperie cu refuz. Liniștea lor nu este tulburată, în sfârșit, de treburile externe, străine de comunitatea

muzelor. Nu este evident că Academia de Științe nu numai că nu are nevoie de Birou, ci îl împovărează și, prin urmare, trebuie expulzată din adevărata casă a științei. Toată puterea și conducerea tuturor părților ar trebui să fie transferate Adunării Profesorilor, care se află sub președinția Președintelui Academiei, căruia ar trebui să i se acorde primul loc în această venerabilă comunitate. Cheltuirea dezordonată a fondurilor din fondul academic cu încălcarea cartei academice și fără cea mai mică corectitudine este cea mai clară dovadă că despre chestiuni care nu au nicio legătură cu muzele. Biroului ținea mai mult decât de beneficiul direct al muzelor.

§ 7

După ce au eliminat părțile menționate din Academie, este necesar să o aranjați în așa fel încât să includă un număr suficient de oameni de știință care au avansat deja atât de mult în activitatea lor științifică, încât nu numai că ar putea spune studenților ceea ce se știe, ci și să exploreze. și descoperă ceea ce este încă necunoscut. Numărul oamenilor de știință, suficient pentru a se asigura că, fără preponderență sau întârziere în vreun domeniu, să îndeplinească în mod egal sarcinile în toate științele, poate fi stabilit astfel, împărțind academicienii în trei clase: 3 matematice, fizice și istorice. Primul va include un matematician, un astronom, un geograf și un mecanic; al doilea - fizician, chimist, anatomist și botanist; al treilea - un istoric, un avocat, un cunoscător al antichităților și un cunoscător al limbilor orientale. Fiecare clasă va avea un extraordinar academic; iar fiecare academician obişnuit va avea câte un adjunct. Astfel, vor fi doar 27 de academicieni ordinari și extraordinari, precum și adjuncți. Rețineți că cunoștințele de metalurgie ar trebui întotdeauna cerute unui chimist sau naturalist, iar fiziologia - unui anatomist sau fizician, dar orice academician care a reușit cel mai mult în acest domeniu se poate dovedi a fi un filozof, orator sau poet. Aceștia ar trebui să fie recompensați în mod special, precum și secretarul academic, trezorierul, bibliotecarul și adjunctul acestuia dintre asociați.

Pe lângă întâlnirea membrilor prezenți sau activi ai Academiei de Științe, sunt necesari și membri de onoare străini pentru a ajuta această întâlnire glorioasă și pentru a o decora, al căror număr nu trebuie stabilit: vor fi aleși după demnitatea lor. si merite. Dar din acest număr de membri străini ar trebui aleși zece care ar putea primi un salariu academic: câte doi în Germania și Franța, și câte unul în Anglia, Italia, Spania sau Portugalia, Polonia sau Suedia, Olanda și China.

Nu este necesar să se determine numărul de corespondenți, așa cum este acum obișnuit: atunci când alegeți, trebuie să luați în considerare numai utilitatea relațiilor științifice cu ei și cu propriul zel. Ei trebuie să fie scutiți de poștă, care ar trebui să fie acoperite din trezoreria academică.

Extinsă și echipată în modul indicat, Academia de Științe va fi așa nu numai prin nume, ci și prin faptele sale celebre și adevăratele beneficii aduse statului și va dobândi faima binemeritată în întreaga lume, spre gloria rusului. Imperiul și autocrații săi.

§ 8

Petersburg, un prieten, în plus, un frate vitreg al Academiei de Științe, care este un singur trup cu ea și va fi una cu ea.

pentru a lucra cu ea în folosul patriei, ar fi trebuit să primească următorul dispozitiv.
Pentru a evita multiplicarea inutilă a posturilor, pentru a reduce cheltuielile, pentru a crește salariile cadrelor universitare și pentru a încuraja zelul pentru studii în oameni de știință, profesorii universitari ar trebui selectați și numiți dintre cadrele universitare, astfel încât să instruiască tinerii studenți prin intermediul publicului. și prelegeri private. După obiceiul existent, acestea trebuie repartizate între facultăţi. Pare potrivit ca ceea ce în Academie se numesc clase să fie numit acolo în stil universitar - facultăți. Întrucât în toate universitățile împărțirea în facultăți este uneori în concordanță cu instituțiile de stat, și aici, abandonând cercul teologic al științelor în favoarea Sfântului Sinod, științe care se predau numai în școlile subordonate acestuia, este necesar în domeniul civil. parte pentru înfăptuirea justiției și pentru apărarea drepturilor fiecăruia de a înființa facultatea de drept. Pentru a păstra sănătatea umană și pentru a avea grijă de ea, este necesară înființarea unei facultăți de medicină. Pentru a crește bunăstarea socială și pentru a crea diverse beneficii ale vieții, este necesar să se organizeze o facultate de filosofie. La Facultatea de Drept să fie cursuri: 1) istorice, pentru cunoașterea dreptului popoarelor, care în alte locuri este în zadar atribuit jurisdicției facultății de filosofie; 2) în filosofia practică; 3) pe politică; 4) de drept public și privat; 5) Legea rusă. Facultatea de Medicină ar trebui să citească: 1) anatomie cu fiziologie; 2) chimie; 3) botanica; 4) medicină practică. La Facultatea de Filosofie, studenții ar trebui să li se predea: 1) atât elocvența4; 2) să se predea un curs de filozofie generală; 3) de asemenea matematicieni; 4) ar trebui expusă fizica experimentală și dogmatică; 5) mecanică; 6) astronomie. Academicienii și adjuncții care sunt angajați în prelegeri ar trebui să primească salarii sporite, în plus față de ceea ce ar trebui să le plătească ca academicieni și adjuncți.
Frâiele guvernului universitar să fie predate prorectorului, care este ales anual din rândul profesorilor și care, pentru muncile sale deosebite, să fie onorat cu un spor de salariu mai mare decât de obicei. Procedura pentru alegerea sa, îndatoririle și privilegiile de onoare vor fi discutate acolo unde se discută statutul și regulile academice.
Numărul studenților care vor începe voluntar studiile la Universitatea din Petersburg va fi, sperăm, să nu fie mic dacă, la inaugurarea Universității, vor fi anunțate solemn, așa cum ne dorim, grațiile, avantajele și privilegiile acordate de Împărăteasa Universității. Speranțele noastre sunt susținute și de splendoarea orașului, de măreția curții, de piața aglomerată, de comoditatea portului și, în cele din urmă, de zgomot.

numele profesorilor. Toate acestea promit un aflux de studenți, chiar și din țări străine. Imitând, însă, exemplul lăudabil al altor universități, unde tinerii curioși se hrănesc cu generozitatea suveranelor, nu putem să nu evidențiem un anumit număr de studenți care, primind sprijin din fonduri academice, s-ar ocupa doar cu

ascultarea prelegerilor profesorale. și munca științifică. Și deși, având în vedere vastitatea statului și numărul mic de universități, ar fi necesară creșterea numărului de studenți susținuți de contul de stat la câteva sute, cu toate acestea, trezoreria academică nu va rezista la acest lucru și, prin urmare, va fi suficient pentru început dacă stabilim numărul acestor elevi la patruzeci de persoane.

§9

Susținătorul universității sau cămară și furnizorul acesteia este Gimnaziul Academic. Aici ar trebui crescută o vârstă mai fragedă, predând discipline școlare pentru ca cei care ies de acolo să poată începe studii de ordin superior la Universitate. Număr

Articole obișnuite

Limba rusăLimba latină Începuturile filozofiei și matematicii

Clasa seniori. Exercitii stilistice in proza si vers si interpretarea textelor.Exercitii stilistice in proza si vers.Sunt enuntate regulile logicii.

Clasă de mijloc. Gramatica si retorica.Gramatica, interpretarea autorilor se termina.Se predau geometria si geografia.

Inferior. Exercitii de citire si scriere rapida si corecta.Primele baze ale limbii latine.Se studiaza operatiile aritmetice.

a Antichități tăiate și limbi orientale.

ar trebui să fie de cel puțin două ori mai mulți astfel de adolescenți decât numărul studenților, adică vor fi 80 de oameni care sunt crescuți din fonduri academice. Vor mai fi, desigur, pe lângă asta, ca și acum, și cei care vor fi susținuți chiar de părinți.

Materiile școlare vor fi împărțite, ca și acum, în obișnuite și suplimentare. Primele sunt absolut necesare, iar cel care nu le-a studiat nu poate intra la Universitate. Al doilea grup îi include pe cei care, deși sunt folositori, pot fi dispensați de cei de vârstă înaintată sau mai puțin dotați, dar care au progresat suficient la discipline obișnuite, cum ar fi predarea limbii latine, studierea rusă și rudimentele matematicii. iar filozofia sunt expuse. Materiile predate dincolo de obișnuit sunt greacă, germană și franceză. Elementele obișnuite sunt împărțite în trei clase: inferioară, mijlocie și superioară; suplimentar - două, cu excepția limbii greacă, pentru care o clasă pare suficientă. Iată un tabel cu toate articolele și clasele:

Articole suplimentare

greacă germană franceză

LIMBALIMBALIMBA

predarea limbii greaca. Ulterior, la Universitate, fiecare, din proprie initiativa, o poate completa cu un profesor 8. Stilistica si traduceri in limba germana.Stilistica si traduceri.Clasa de top.

Se enunţă gramatica germană.Gramatică.Clasa inferioară. i

După numărul de materii și clase, trebuie numiți paisprezece profesori, dintre care unul va fi profesorul clasei de latină la clasa superioară și rectorul Gimnaziului. Al doilea și al treilea vor fi profesori de limba și logică rusă la clasa superioară, iar unul dintre ei va acționa ca director adjunct. Îndatoririle celorlalți sunt clare din masa în sine.

§ YU
Apoi ar trebui să amintim Biblioteca și Kunstkamera, precum și Departamentul de Geografie și Laboratorul Mecanic, a căror îngrijire este încredințată academicienilor (§). Orarul posturilor angajaților inferiori
ușor de înfățișat pe masă. În sfârșit, majoritatea academiilor străine nu numesc de obicei vicepreședinți, dar la Berlin directorii îndeplinesc aceste atribuții și, deosebindu-se de ei doar prin rang, se bucură de toată puterea vicepreședintelui. Universitățile (care se mai numesc și academii) sunt conduse de rectori și prorectori, iar în Colegiile noastre, președinții și vicepreședinții exact îi corespund. Mai mult decât atât, întrucât președinții Academiei au fost până acum nobili și curteni care, însoțindu-i pe purtătorii puterii supreme sau ocupați cu alte îndatoriri, nu s-au putut dedica în totalitate treburilor academice, atunci, având în vedere absențele lor și povara ocupațiilor. străin de știință, este adesea nevoie în numirea unui vicepreședinte plenipotențiar care să conducă adunarea noastră, care să aparțină în rândurile celor mai bătrâni academicieni și să fie versat în diverse științe și renumit pentru meritele sale atât în țara noastră, cât și în întreaga lume. lumea științifică.
§ unsprezece
Regulamentul Academic, aprobat în urmă cu câțiva ani, arată o preocupare insuficientă pentru dezvoltarea științelor și pentru bunul nume și gloria academicienilor și a președintelui însuși. Cert este că (§) pentru academicieni
fix și, mai mult, ca rangul etern de căpitan; adjuncţii şi angajaţii inferiori nu au nici un grad. Consecința acestui lucru este, 1) că în ședințele publice venerabili și cinstiți profesori! se dovedesc a fi mai inferiori nu numai evaluatorilor colegiali, ci și evaluatorilor de birouri secundare și în viața privată întâmpină o atitudine disprețuitoare din partea lor; iar spiritul asuprit de aceasta nu poate rătăci liber prin sanctuarul Muzelor și nu poate aduce cu ușurință în lume ceea ce servește spre folosul și iluminarea muritorilor; 2) de cele mai multe ori băieții din oamenii de rând sunt implicați în cea mai bună trecere a științelor școlare, mai nobile
» Începutul frazei neterminate este tăiat și apoi restaurat cu o linie punctată. Prin urmare, lăsând-o deoparte, pentru a fi luate în considerare.

înstrăinează aceste ocupații; prevăzând munca pe termen lung și vigilenți în viitor și imaginându-și limita atinsă cu preţul unei astfel de munci imense - și anume, gradul de locotenent, ei se tem în mod firesc și caută calea cea mai scurtă pentru a obține ranguri și poziții mai înalte decât cele pe care le pot. conta pe academie.
În fine, cei care prezidează colegii, unde au onoruri și putere mai mari decât alții, capătă în ochii celorlalți cu cât mai multă greutate, cu atât rangurile subordonaților lor sunt mai înalte și invers. Strălucirea președintelui este estompată în mare măsură din cauza poziției degradate a academicienilor: un cap magnific este așezat pe un corp mizerabil.
Prin urmare, este absolut necesar ca, urmând exemplul altor colegii, profesorii, adjuncții și toți ceilalți angajați academicieni inferiori să fie ridicați la trepte adecvate, să se bucure de respectul cuvenit în stat și să își îndeplinească îndatoririle cu spirit vesel. .'

Titluri de locuri de muncă Responsabilități Ranguri Salariu
Presedintele.   Conducerea întregului Corp Academic în maniera colegiilor. Nu mai jos decât generalul-maior. După cum este stabilit acum de împărăteasa, doar 2200.
Vice prezi-   Al doilea după pre-Nu mai jos decât brigantul- Ca acum obosit-
adâncitură.   șef rezident, ca și în alte colegii.dira.reînnoit de împărăteasă, 1875.5
Doisprezece academicieni obișnuiți.   Va indeplini atributiile de academicieni si profesori la universitate.locotenente colonele; dupa merit se va face in urmatoarele randuri.860 ruble.
Trei academicieni extraordinari. Ei vor îndeplini aceleaşi îndatoriri.căpitani.660 de ruble.
Doisprezece adjuncți ai Academiei.   Membrii Academiei de rangul doi; ar trebui să li se permită să țină prelegeri la Universitate.locotenenți.360 de ruble.
a Barat Mai jos, în tabelul atașat, sunt prezentate în mod clar titlurile posturilor, atribuțiilor, gradele și salariile tuturor, inclusiv ale angajaților mai mici.

Titluri ale postului Responsabilități Ranguri Salariu
Rectorul Univers-   Se va ocupa de lek-Din printre ordi-400 de ruble. la-
site-ul.   acțiuni, dispute, obținerea de diplome academice etc. A se vedea carta universitară 6.
Secretarul Aka- Va conduce proto-Din ordi-300 de ruble. la-
adunare demica. mizele Academiei şi corespondenţa pe probleme ştiinţifice. Consultați statutul pentru perechi și cadre universitare.
Bibliotecar.   Se va ocupa de cărți și opere ale naturii și de artă.Din rândul academicienilor obișnuiți.300 de ruble. castiguri.
Inspectorul Gim-   Va supraveghea dintre ordi-200 de ruble. la-
nazist.   studiile şi moravurile tineretului gimnazial.
Trezorier. Zece onoruri -   Trebuie să fie responsabil de trezoreria academică și să țină evidența. Ajutorarea Academiei-Din rândul academicienilor ordinari sau extraordinari.200 rub. castiguri.
membrii cu salariu.   misiuni cu descoperirile şi sfaturile lor.—2UÜ0 rub.
Rectorul Gimnaziului. Predare la clasa superioară de latină;asistență inspectorului în monitorizarea predării corecte a limbii latine.locotenent.400 de ruble.
Corector. Observarea clasei senior ruse sau filozofice și a claselor inferioare.locotenent principal.360 de ruble.
* Barat sau extraordinar.

Titluri ale postului Responsabilități Ranguri Salariu
Profesori de discipline obișnuite în clasele de mijloc, precum și germană, franceză și greacă la cele mai mari.   Fiecare își va îndeplini sarcinile conform regulilor prescrise pentru el.
sublocotenenti junior.300rub-
Profesori de discipline ordinare și suplimentare din clasele inferioare.   La fel. Ensignes. 240 de ruble-
Preot, profesor de catehism.   Va explica crezul și porunca.—150rub·

40 de elevi.   Vor participa la cursuri.Cei dintre ei care sunt încredințați ca student unuia dintre academicieni pentru ocupația exclusivă a unei științe vor primi gradul de insigne, apoi urcând în trepte și mai departe.
80 de elevi ai Gimnaziului.   diligenta in invatare; onestitate și curățenie în viața de zi cu zi.—50 de ruble.
Notar sau arhivar la Arhivele Academice.   Pentru distribuirea și contabilitatea lucrărilor academice.locotenent 360 rub.
Scrib senior.   Asistent Notar Public — 240 rub.
Doi asistenți ai scribului senior care pot scrie în rusă și în. Latin.
9 Lomons   Pentru corespondența lucrărilor academice. > bufnițe. t. X
200 rub.

Titluri ale postului Responsabilități Ranguri Salariu
Trei cărturari, aceleași îndatoriri. — 120 de ruble.
capabil să scrie doar în rusă.
Sunt două săptămâni la Universitate.   Pe lângă sarcinile care le sunt atribuite în universitățile străine, ei vor supraveghea modul de viață al studenților.Ensign.240 de ruble.
Scrib.   Pentru redactarea lucrărilor universitare.—200 ruble.
Doi bibliotecari asistenți.   Ei vor păstra cărțile și raritățile în ordine și curățenie sub supravegherea unui bibliotecar.
Patru servitori.   Executarea ordinelor bibliotecarului și ale asistenților săi.—60 ruble.
Scrib.   Pentru scrierea cataloagelor.—200 ruble.
La Gimnaziu sunt doi profesori. Ei vor supraveghea morala și diligența tinerilor și îi vor instrui.—120 de ruble.* * 6
În Departamentul de Geografie sunt trei   pentru alcătuirea hărților geografice, sublocotenenți, steaguri, 180 de ruble.
inspector.
Cinci elevi.   Ei vor studia geografia și vor ajuta toporii.—96 ruble®
a Tasat <unul în grad de locotenent, celălalt - sublocotenent sau mare-un biciuitor? <sublocotenent> secund.
6 În loc de unul barat, doi paznici vor menține sălile de clasă curate și vor marca orele de sosire și de plecare ale profesorilor. 60
c În loc de 80 tăiat.

Titluri de post
Responsabilitati
ranguri
Salariu
În Mecanic
Mecanic-practician atelier Moscova.
Doi dintre asistenții săi.
Patru elevi
Asistent de laborator la chimist.
Grădinar.
La anatomist chirurgul.
Pentru construcția abil de instrumente fizice și astronomice.
Va ajuta in functie de pozitia lui.
Vor fi instruiți practic.

Va conduce experimente sub conducerea sa.
Executarea comenzilor unui botanist.
eu
Sublocotenent.
Sublocotenent.
Sublocotenent.
Sublocotenent.
Disector, student la medicină.
Pe lângă operațiile din Teatrul de Anatomie, va trata elevii bolnavi la Gimnaziu etc.
Sublocotenent.
500 de ruble.
200 de ruble.
48 freacă.
200 de ruble.
200 de ruble.
eu
eu
360-400
Sublocotenent.
Alte cheltuieli academice
Pentru instrumente astronomice 400
Materiale pentru lucrări geografice.................................200
Materiale pentru munca fizica 600
La Laboratorul de Chimie.................................400
Spre Grădina Botanică și Erbar 200
La Teatrul Anatomic 100
Pentru a completa Biblioteca 1000
Pentru lemne de foc, lumanari etc................................ 2000
Pentru 60 de soldați care servesc ca paznici și mesageri, fiecare câte 24 de ruble 1440
Total . . . 6440
Pentru prelegeri publice
Supliment pentru
obișnuit 300
— extraordinare 240
— adjuvante 180
Total . . . 3600
Total . . . 51 815
9*

LIVRE. 1. Ceilalți bani alocați Academiei urmează să fie folosiți pentru cheltuieli extraordinare, precum închirierea locuințelor în care cadrele didactice universitare ar putea locui confortabil în vecinătatea Universității. La urma urmei, toamna și primăvara, vremea în mare parte ploioasă și murdăria de pe străzi reprezintă cea mai mare dificultate pentru cei care frecventează Universitatea, așa că prelegerile sunt adesea oprite din acest motiv.
2. Academia de Arte Plastice cu ateliere, după comasarea cu Academia de Arte Plastice nou înființată, va fi susținută din fondurile alocate pentru aceasta din urmă.
3. Tipografia, Librăria6, Expediția Vedomosți® și tot ce le ține, vor avea venituri proprii, din care se pot întreține în exces, amintindu-și, de altfel, și simțind recunoștință pentru faptul că au

apărut. și a crescut din fonduri alocate Academiei și nu fără a aduce atingere acesteia din urmă.
4. Oficiul academic, după desființarea sa și încetarea existenței, nu va solicita nicio cheltuială; angajații și scribii de prisos ar trebui repartizați între alte instituții.
5. Carta Academiei nu poate fi redactată înainte de a fi aprobată * 3 personalul acesteia, ceea ce este de așteptat.
409
IUNIE 1764. RĂSPUNSURI LA OBSERVAȚIILE LUI I.-E. FISHER ȘI S. K. KOTELNIKOV CU PRIVIRE LA „PRESUMEȚII DESPRE DISPOZITIVUL ȘI CARTA ACADEMIEI PETERSBURG”
Pag. 3, nr 5. Articulos de poenis expurgandus, vel certe limitandus statuendumque quaenam genera poenarum, in quos et quibus ex causis. Certe hic non recensentur; rezervantur autem ad constitutionem legum Ac.
a Tasat în conformitate cu faptul că ea este acum cu noi.
6 Barate precum și ateliere.
3 Barat cu accesorii.
d Tasat <cu> o sumă copioasă, socotită de aici.
e Tasat creat și cum.
e Strikethrough va fi separată și.
g Sfârșit tăiat.
3 Barat și aprobat.

Pag. 5, lin. 2. De la lectori sau profesori. Lectori și profesori nu sunt termeni sinonimi. Un lector este mult mai jos ca rang decât un profesor.
Pag. 9. Ceea ce s-a spus despre Academia din Berlin, de parcă ar fi susținută de preluările dispensației regale prin elucubrațiile proprii; Dacă unii dintre nobili își dau seama că nu sunt suficient de egali cu Academiei, este posibil ca, pentru a intra într-un asemenea plan, să fie necesar ca academicienii și petropolitenii să fie autosuficienți cu propriile forțe și că au nevoie de liberalitate regală. Exemplul este absolut dezgustător.
Pag. 22. Cu toate acestea, partea opusă prevalează nu mai puțin. - Întuneric Ce este acea parte opusă? Aceștia susțin că acestea sunt infracțiuni private, care într-adevăr nu au nicio legătură cu corpul academic. Și ce câștig îi iau academicienii care, indiferent dacă aceasta sau cutare parte prevalează, sunt încă ținuți de jug și apăsați fie de aceasta, fie de aceea. Continuă acel întuneric? 2 („o parte poate, dar nu vede: cealaltă vede, dar nu poate”). Dacă o parte este Cancelarul, cealaltă Adunarea Academică, problema devine mai clară. Dar dacă acesta este sensul cuvintelor, atunci într-adevăr mă abonez de bunăvoie.
Pag. 22 și 23. Cred că ar fi recomandabil ca §§ 3, 4 și 5 să fie formulate mai moderat, desigur în termeni mai generali; din Gr. că guvernul Cancelariei aruncase deseori lucruri incomode, care chiar dacă s-ar fi făcut munca, puteau fi demonstrate etc. Căci nu cred că este corect să interpunem oameni care sunt înstrăinați de interesele părților în același timp. Și mai sunt și alte argumente
așa că suntem ușori cu cuvintele.
Este corectat, dar exemplul nu este complet exclus.

Sunt acuzat pe nedrept de conflicte private, pentru că sunt entuziasmați de dragul serviciului public și își propun să apere pe toți cei învățați.
Este o chestiune de mare necesitate ca aceste nemulțumiri să fie scoase la iveală. Pentru modelele străine pot fi sparte din mai multe motive, tăcerea primului-ministru cu privire la anularea lui nu o înlătură, Elis. aug. El a stabilit chestiunea. Prin urmare, singurele plângeri sunt greutatea și forma pentru a putea-

ordinul Cancelariei este mult mai serios: 1) nicăieri în lume Academia de Științe nu este prezidată de Cancelar. 2) Petru cel Mare, cel care a pus primul bazele Academiei, nu a făcut nicio mențiune despre Cancelarie; căci el judecă ca un monstru să cadă, ceea ce a fost stabilit dintr-un alt motiv, să prevaleze în autoritate asupra celui pentru care a existat.
Pag. 31. Doi soldați de infanterie - subcenturioni; doi subbibliotecari – purtători standard. Aceștia, într-adevăr, își vor schimba gradele de demnitate între ei: subtrezorierul acționează la rândul său ca bibliotecar, care trebuie să fie bine echipat cu tot felul de învățături și, în primul rând, trebuie să fie familiarizat cu istoria literară. La Vatican este bibliotecarul cardinalului SRE.
Pag. extern Chirurg procuror - ensign. În legiuni chirurgii dețin rangul de sub-centurion, iar funcția de procuror, într-adevăr cea de administrator, sau, dacă preferați, de însuși Însoțitorul Anatomistului, este una onorabilă. Prin urmare, să se bucure și el de gradul de subcent[ur]are a primarului. Iar un birou pare să fie dizolvat de celălalt; într-adevăr, este posibil ca cel care taie un cadavru în acest moment al timpului, să fie chemat chiar în acel moment să viziteze bolnavii.
Schumacher a dat șaizeci de ruble pentru închirierea clădirii și pentru achiziționarea de lemn și lumânări, toate acestea fiind datorate academicianului de către statul lui Peter M. Dar nimeni nu știe că aceste lucruri costă cel puțin două sute de ruble pe an. . Și este timpul ca academicienii să fie analizați și în acest domeniu. Iar necesitatea însăși cere ca cei care participă la prelegeri publice
Voi scoate beciul din Academie.
Aceste straturi pot fi schimbate.
Nici nu sunt foarte scrupuloasă în privința asta.
Preocuparea acestora nu se uită la starea academică, ci parțial la legi, parțial la privilegii. Primul salariu al restului profesorilor era de 600 r. încă 60 pentru închirierea unei locuințe. In sfarsit niste autobuze, in sfarsit, aproape toate 260, adica la 860' de acest padure

Ei trebuie să aibă grijă să aibă clădiri confortabile, ferite de luptele și zgomotele politice și aproape de clădirile publice ale universității. Dacă ni se vor da case, lemne și lumânări în natură, voi cruța cu plăcere șaizeci din acele ruble, care în acele vremuri anterioare s-au opus noilor profesori, Euler, Weit-brecht, Kraft, Muller și Gmelin, sau cei nerecunoscători.
Acestea au fost livrate în prezența celui mai ilustru om, Kotelni-kov, care a fost prezent și deputat.

Traducere
Pagină 3, Ns 5. 1 Articolul privind pedepsele ar trebui eliminat sau cel puțin limitat și să precizeze: ce fel de pedeapsă, pentru cine și pentru ce motive.
Pagină 5, rândul 2. 2 „de la lectori sau profesori”. Lectori și profesori: nu sinonime. Lectorul este mult mai jos decât profesorul.
Pagină 9.3 Despre Academia din Berlin se spune că, neavând subvenții regale, se întreține prin propriile sale eforturi; dacă unii nobili care nu sunt în întregime binevoitori față de Academie află despre aceasta, ei pot decide ca și academicienii din Sankt Petersburg să se întrețină singuri și că nu este nevoie de generozitate regală. Acesta este un exemplu foarte prost.
etc. potest compari. Tamen ut honorum ita et salarii nec hic ultima meta ponitur, ñeque mihi liberum est majus salarium assig-nare. Praesertim cum pro aliis muneribus obeundis possunt professores aliquando ad siquis ex. gr. Rector et Oeconomus simul fiat.a
Aici, desigur, nu sunt enumerate, dar vor fi incluse în carta academică.
Așa tratam ușor cuvintele!
Exemplul ar trebui corectat, dar nu trebuie exclus complet.
a Atribuit în margine de o mână necunoscută... universități aedes, fieri potest, et fit, ut singulis annis, praesertim verno et autumnali tempore, ■deserantur piane lectiones solidis mensibus. Et quemadmodum botanicus, chymicus, astronomus habent suas sibi assignatas aedes, ita aequum videtur •atque adeo aequius professores universitatis.

Pagină 22.4 „Cu toate acestea, partea adversă este încă mai puternică”. - Nu este clar ce este această „parte opusă”? Aici zac scoruri personale care nu au nimic de-a face cu Corpul Academic. Și ce beneficiu pot obține academicienii din asta, întrucât ei, indiferent dacă o parte este mai puternică sau cealaltă, sunt încă sub jug - una sau alta? Această ambiguitate se extinde până la punctul 2 („o parte este puternică, dar oarbă, cealaltă este foarte lungă de vedere, dar neputincioasă”). Dacă o parte este Cancelaria și cealaltă este Conferința Academică, problema devine mai clară. Dacă tocmai acesta este sensul acestor cuvinte, atunci le subscriu de bunăvoie.
Pagină 22 și 23.s Aș crede că ar fi mai oportun să pun §§ 3, 4 și 5 într-o formă mai generală; de exemplu, că stăpânirea Cancelariei a provocat adesea neplăceri, care, la nevoie, pot fi arătate etc. Consider că este greșit să mă amestec în conturile personale ale oamenilor care stau departe de lupta partidelor. Împotriva Cancelariei ar trebui înaintate alte argumente, mult mai semnificative: 1) nicăieri în lume nu se află cancelaria în fruntea Academiei de Științe; 2) Petru cel Mare, care a pus bazele Academiei, nu a pomenit deloc de Cancelarie; ar considera-o o situație monstruoasă în care ceea ce a fost instituit de dragul a altceva are mai multă putere decât cea pentru care a fost creat.
Degeaba îmi reproșează cearta pe bază de conturi personale: sunt cauzate de îndeplinirea unei îndatoriri publice și au ca scop protejarea tuturor oamenilor de știință.
Extrem. trebuie să ne expunem nemulțumirile. La urma urmei, referirile la exemple străine pot fi infirmate prin multe argumente. Tăcerea lui Petru cel Mare nu desființează Cancelaria, iar împărăteasa Elisabeta a stabilit-o de fapt. Prin urmare, numai plângerile au greutate și pot

duce la eliminarea Cancelariei de la participarea la treburile academice.

Documentul 409

Pagină 31.6 Două săptămâni - sublocotenenți, doi bibliotecari asistenți - steaguri. Ei trebuie să facă schimb de grade: bibliotecarul asistent îl înlocuiește pe bibliotecar, care trebuie să aibă o învățare completă și să fie în special versat în istoria literaturii. La Biblioteca Vaticanului, bibliotecarul este Cardinalul St. biserica romana.
Ultima pagina. 7 Chirurg - disector - ensign. În regimente, chirurgii au gradul de locotenent superior, iar datoria de disector, adică de asistent sau, dacă vreți, de tovarăș al anatomistului însuși, este onorifică. Prin urmare, să fie în gradul de locotenent superior. De asemenea, se pare, ar trebui să se separe un cabinet de altul, deoarece se poate întâmpla ca cel care este ocupat în prezent cu autopsia cadavrului să fie chemat simultan la pacient.
Schumacher a dat șaizeci de ruble pentru a închiria un apartament și a cumpăra lemn de foc și lumânări - toate acestea se datorează academicienilor conform decretelor lui Petru cel Mare. Cu toate acestea, toată lumea știe că costă cel puțin două sute de ruble pe an. E timpul să avem grijă și de academicienii din această parte. Este necesar ca cei care trebuie să țină prelegeri publice să aibă apartamente confortabile departe de lupte și țipete de oraș, lângă clădirea universității. Dacă ne vor da un apartament, lemne de foc și lumânări în natură, vom pierde fără jale acele șaizeci de ruble care erau impuse noilor profesori în vremuri.
Aceste lucruri mici pot fi schimbate.
Și nu prea insist.
Acest lucru ar trebui discutat nu atunci când discutăm despre structura Academiei, ci parțial în cartă, parțial în privilegii. Inițial, profesorii aveau dreptul la 600 de ruble. salariu. 60 de freci. adăugat pentru locuințe închiriate. Apoi unele, și apoi aproape toate, au fost adăugate 260, adică până la 860. Lemn de foc și așa mai departe pot fi cumpărate pentru asta. Totuși, și aceasta nu este ultima limită de onoruri și salarii, dar nu stă în puterea mea să măresc salariile. Și, în plus, profesorii pot fi uneori plătiți pentru îndeplinirea altor atribuții, de exemplu, atunci când cineva este atât rector, cât și trezorier.

Euler, Weitbrecht, Kraft, Miller și Gmelin împotriva voinței lor.
Aceasta a fost scrisă în prezența și cu acordul onorabilului domnului Kotelnikov /
410
1764 NU ÎNAINTE DE 10 SEPTEMBRIE-FÂRZIUL MARTIE 1765. PROIECT DE REGULAMENT AL ACADEMIEI DE ȘTIINȚE
Noua locație aproximativă și înființarea Academiei Imperiale de Științe din Sankt Petersburg, compusă pentru cea mai înaltă considerație și aprobare
Regulamentul Academiei Imperiale de Științe Ank-Petersburg
Prima parte
Despre colecția Academiei de Științe
Capitolul I

Despre demnitatea, alegerea și acceptarea membrilor cu drepturi depline ai Academiei

§ 1. Inainte de a stabili si de a dispune de membrii academicieni, este necesar sa se determine calitatile cerute ale primelor persoane ale acestei societati, pentru ca cu demnitatea, cunoasterea si harnicia lor intregul sistem academic intr-o miscare buna si decenta.

a În marjă, o mână necunoscută a atribuit Universității titlul; Se poate întâmpla și se întâmplă în unii ani, în special primăvara și toamna, ca prelegerile să nu se citească deloc luni întregi. Și așa cum botanistul, chimistul și astronomul folosesc locuințele care le sunt puse la dispoziție, ar fi drept, și cu atât mai corect, ca și profesorii Universității să le aibă.

crescut. Cât de multe dintre ele sunt necesare pentru acest guvern, se poate judeca deja din faptul că sunt puse la dispoziția unor oameni ale căror cunoștințe și cercetări se extind până la toate limitele rațiunii umane.

§ 2. Președintele Academiei de Științe, nu numai conducătorul șef și șef, ci și protectorul acesteia de aventurile străine și calomnii, cere o persoană de eminență și noblețe, având acces liber la persoana regală, pentru ca poate reprezenta nevoi academice, care, fara cea mai inalta comanda, sunt .lime Academia nu are putere. Mai mult , el trebuie să cunoască cele mai necesare limbi și să fie comunicativ în toate științele, un rus natural. Ar fi și mai excelent și mai util dacă președintele, cu noblețea și dragostea lui pentru științe, ar fi suficient în diverse științe.

§ 3. Deși se cuvine ca un vicepreședinte să se distingă în societate, totuși renumele lui se cere mai mult în științe decât în alte avantaje, pentru ca el să poată vedea mai comod întreaga stare a Academiei, demnitatea membrilor. și alți miniștri, munci și înclinații, etc despre cum să explice președintelui și să se ocupe cu el în general să ia în considerare. Din acest motiv, vicepreședintele trebuie să aibă cunoștințe în diverse științe, de la academicieni obișnuiți care au slujit în Academia locală o perioadă considerabilă și și-au arătat cunoștințele excelente în științe prin scrieri publicate în lume.

§ 4. Funcția principală a președintelui, și odată cu aceasta a vicepreședintelui, constă în respectarea a tot ceea ce este prescris în regulamentul general pentru gradele lor, încercând în toate modurile să mențină ordinea în Academia de Științe și ca totul să se întâmple așa cum este. legalizate în prezentul regulament, iar pentru a nu se face nicio anulare în acesta, cu excepția cazului în care este prevăzut de acestea și de acordul general al întregii ședințe în prezentul regulament se va recunoaște că este inconsecvent și obstructiv cu practica: să depună la bunăvoinţa monarhului ■ în numele persoanei generale a Academiei, pentru care modificarea poate urma un decret special.

§ 5. Membrii Adunării Academice, și mai ales academicienii de rând, demnitatea principală constă în cunoașterea mulțumită.

a științei sale, al cărei profesor este, dar mai mult, un astfel de membru nu trebuie să fie complet străin și necalificat în alte științe

legate de profesia sa, care aparțin aceleiași clase, ceea ce reiese din următoarele clase.

§ 6. Geometrul, dincolo de arta matematicii superioare, trebuie să aibă o bună cunoaștere a tuturor părților geometriei practice folosite în testarea naturii și în nevoile societății, de exemplu, în astronomie, în navigație. Astronomul are nevoie de geometrie superioară pentru calculele sale, mecanică pentru convergența instrumentelor sale, geografie pentru localizarea observațiilor în sine. Pentru geograf, astronomia servește drept fundație pentru toate, mecanica pentru instrumentele de topografie, algebra pentru calcularea forțelor și acuratețea instrumentelor. Și asta la ora de matematică.

§ 7. În clasa fizică, fizicianul trebuie, în plus, să aibă o cantitate suficientă de cunoștințe în chimie, de care cercetătorul naturii are nevoie ca mijloc prin care numai speră să găsească cauzele proprietăților vizibile în corpurile de la suprafață. rezultate din compoziţia internă. Anatomia și botanica sunt utile fizicianului, în măsura în care pot oferi o oportunitate de a arăta cauzele fizice. Un chimist fără cunoștințe de fizică este ca o persoană care trebuie să caute totul prin atingere. Și aceste două științe sunt atât de legate între ele încât una nu poate fi perfectă fără cealaltă. Anatomistul, fiind, de altfel, fiziolog, trebuie să dea din fizică cauzele mișcării corpului animal, iar ca medic, trebuie să înțeleagă chimia și ierburile medicinale în botanică. Botanistul, pentru a arăta cauzele unei plante, trebuie să cunoască regulile de bază fizico-chimice.

§ 8. În clasa istorică, istoriograful are nevoie, pe lângă cunoștințele sale de istorie universală, mai ales rusă, de o persoană care să nu fie străină de cunoștințele de filozofie practică, drepturi, politică și elocvență prozaică. În plus, juristul trebuie să fie istoric și om politic, un anticar, un istoric al antichităților și să cunoască suficient de greacă și latină. Profesor de limbi orientale - priceput în greacă veche: istorie și popoare orientale.

§ 9. În general, tuturor cadrelor universitare li se cere să cunoască cel puţin ştiinţele elementare ale matematicii. Aici, desigur, există profesii în care nu este atât de necesară o înaltă cunoaștere a științelor matematice, deoarece chiar și în academii se observă că uneori chimiști, anatomiști, botanici, istorici nu au aproape deloc cunoștințe despre primele fundamente matematice și pentru aceasta nu își pot practica și aranja în mod decent și înțelege raționamentul, care, împreună cu logica, este un preliminar de încredere al geometriei.

§ 10. De asemenea, se remarcă în academii că profesorii care sunt foarte cunoscători în ştiinţele lor nu sunt foarte pricepuţi în ştiinţele verbale, astfel că scrierile lor sunt plictisitoare şi de neînţeles la lectură cu răspândire excesivă, expresii obscure, îndoielnice şi nefireşti. Pentru aceasta, academicienii trebuie să fie suficienți într-un calm curat și decent, deși nu se cere ca fiecare dintre ei să fie orator sau poet.

§ 11. Nimeni nu poate fi un academician obişnuit fără să arate experimentele publicate ale artei sale într-o lumină învăţată şi aprobate de oameni eminenti învăţaţi. Extraordinare și adjuncții se fac prin mărturia și alegerea Adunării Academice.

§ 12. În alte lucruri, să se vadă în toate că sunt de purtare cinstită, oameni harnici și curioși, iar în științe ■ ar exercita mai mult pentru

sporirea cunoștințelor decât pentru propria lor hrănire, și nu ca unii, având și-au câștigat propria pâine, nu continua mai mult exercițiu de învățare cu zel. Mai presus de toate, membrii academicienilor nu ar trebui să fie iubitori de sine încăpățânați, gata să stea într-o opinie nedreaptă și să argumenteze până la extreme, care în orice mod posibil ar trebui suprimate și evitate de către comandanții principali.

§ 13. Când există mulțumire în rândul oamenilor învățați, atunci academicienii și asociații obișnuiți și extraordinari trebuie să fie ruși naturali, urmând exemplul bun al Academiei din Paris, unde toți academicienii sunt francezi firești. Onoarea larodului rus necesită, pentru a-și arăta abilitatea și ascuțimea în știință

kah și că patria noastră își poate folosi proprii fii, nu numai în curajul militar și în alte chestiuni importante, de exemplu, și în raționamentul înaltei cunoștințe.

§ 14. Între timp, acum nu se poate face acest lucru, să scrieți oameni vrednici din alte țări cu toate precauțiile, așa cum s-a prescris mai sus, și trebuie să observați: 1) că aceasta nu a fost cu aprobarea privată a unor persoane nobile și fără o alegere decentă. de la Academie, 2) pentru ca cei care vin în Rusia pentru alte nevoi și care hotărăsc să intre în serviciul academic cu ocazia să nu fie acceptați fără precauție specială, fără o examinare strictă și fără cunoaștere a adevăratei sale patrie și comportament. Și acest articol urmează să fie îndeplinit până în momentul în care oamenii de știință din rușii naturali se înmulțesc și nu este nevoie să scrieți pe cei străini. Adjuncții produc întotdeauna din ruși naturali.

§ 15. În general, alegerea de a repara la examinare în acest mod. Când unul este ales prin vot la o clasă de matematică, membrii clasei respective își pun punctajele într-o căsuță specială, iar președintele și vicepreședintele sunt alături de ei, așa că sunt lăsați. Academicienii celorlalte două clase își pun scorurile într-un vas special. Apoi ambele vase trebuie deschise. La primul vas, în care punctele clasei predominante sunt combinate cu cele prezidențiale și vicepreședințiale, acestea au forța unui vot întreg, în timp ce celelalte clase au forța unui vot jumătate. Pentru a face acest lucru atunci când o clasă fizică sau istorică este favorizată pentru alegerea în acel membru. În același timp , observați că președintele pune două puncte, iar vicepreședintele - unul, iar pentru absența sau inexistența președintelui, el pune două. 1) Adjuncții au vot numai la acordarea adjuncților, iar la alegerea academicienilor nu li se admit nici voturi, nici puncte.

§ 16. Să dea diplome academicienilor ordinari și extraordinari pentru semnarea statului, adjuncților - pentru semnarea președintelui și secretarului Conferinței; pentru academicieni, aplicați un sigiliu academic mare cu argint și

chivot aurit, adjunctele au unul mai mic. Pentru diplomele scrise, alcătuiți un formular în Adunarea Academică.

Capitolul II

Despre funcţiile şi lucrările Adunării Academice

§ 17 Când cineva este promovat la funcția de adjunct, se întâmplă în speranța că va atinge demnitatea de academician extraordinar și

obișnuit. Pentru aceasta, primul său exercițiu este să pătrundă în treburile științifice ale unui academician obișnuit, să-l ajute în treburile sale, așa cum ar trebui conducătorul său, al doilea, să citească eseuri despre știința sa, publicate de culegeri științifice glorioase, în special cele din Paris, Berlin, Bonon și Academia Suedeză, Adunarea Academică de la Londra și altele, scrieri speciale ale unor oameni învățați glorioși și cele mai distinse reviste academice. Acest adjunct ar trebui să se pregătească să devină academician, pentru ca, deja în această demnitate, să știe ce s-a inventat în lumea științifică și ce ar trebui să caute din nou el, ca vrednic academician, ca să nu facă ceea ce a fost. făcut și nu pierde timpul și cheltuielile în zadar.

§ 18. Un adjunct care a dobândit o bună cunoaștere a statului în lumina învățată a științei sale și, după ce a dat dovadă de experiență, că este în măsură să dea progrese în ea în viitor, promovat la academicieni extraordinari, ar trebui să se străduiască în continuare. cu atât mai mult pentru a dobândi mai multe cunoștințe și a te obișnui cu invențiile, între timp să cunoști bine alte științe conexe din clasa ta. În cele din urmă, îi este util să vadă care este sau poate fi în curând un loc mai târziu pentru un academician obișnuit din aceeași clasă și să se aplice mai mult la acea știință, ca în caz că ar putea ocupa acest loc.

§19

a În publicația lui Bilyarsky, numerotarea paragrafelor este confuză: §§ 17, 18, 19 sunt desemnate în mod eronat ca §§ 18, 19, 17.

împrejurările permit, iar locul și timpul promit cele mai bune succese și creșteri în noi invenții, pe care, după ce le-a văzut, îi revine lui să le anunțe în Adunarea Academică. Și pentru aceasta, fiecare academician obișnuit trebuie să anunțe la fiecare șase luni și în ședință la nota să dea pe cele ale întreprinderilor sale.

§ 20. Pe lângă invențiile noi pentru Comentarii, este util ca academicienii să publice în special cărți despre profesia lor în limba rusă, totuși, la fel cum nu toată lumea este înzestrată cu un sens sistematic, deși are succes în invenții private și, în plus, există este o afacere inutilă pe care să o publice orice academician care este instructiv în știința lor, apoi se dă fiecăruia după bunul plac, astfel încât, după ce și-a testat forțele, să se apuce cu succes.

§ 21. Poliistorii apar adesea la oamenii învățați, adică diferitele științe știu atât de bine încât pot produce noi creșteri în ei. Pentru aceasta, acest lucru nu numai că nu le este interzis, ci este și venerat ca o faptă utilă și necesară și mai ales ca să fie cineva care să discute despre componențele propuse ale adunării. De exemplu, atunci când un astronom își depune disertația la Adunare și dacă nu există nimeni din alte profesii care să cunoască această știință, atunci acest eseu nu poate fi luat în considerare și un scriitor va rămâne să creadă, de ce întâlnirea ar fi inutilă.

§ 22. În sfârşit, toţi academicienii, ordinari, extraordinari şi adjuncţi, trebuie să respecte pretutindeni onoarea generală a Academiei, a adjuncţilor lor şi a lor, şi cu atât mai mult gloria şi folosul patriei şi cel mai înalt interes al Majestăţii Imperiale prin munca și comportamentul onest și încearcă să-și îndeplinească funcția. Și aici este vorba despre pozițiile și munca Adunării Academice în general. Acum despre fiecare academician obișnuit în special.

§ 23. În clasa de matematică, deși geometrul trebuie să repare incremente în matematica superioară pură, este mult mai util atunci când încearcă să reducă calculele dificile, care sunt adesea folosite de astronomi, mecanici și, în general, unde în teste.

Vedere de la Neva la Insula Vasilyevsky
Clădiri de la dreapta la stânga: 1) Academia de Științe, 2) Biblioteci și Kunstkameras, 3) 12 colegii, 4) Corpul de cadeți de gentry land
Gravură de M. I. Makhaev (1753)
Arhiva Academiei de Științe a URSS

calculul este necesar în științele naturii și în arte. Tovarășii săi, care practică în alte științe și uneori au nevoie de calcule pentru verificare, care le depășesc puterile, pot ajuta prietenos.
§ 24. Un astronom, având la dispoziție un Observator, trebuie să-l furnizeze instrumente sonore, în special cele care sunt nou inventate de alții sau de el însuși și sunt recunoscute ca fiind cele mai bune pentru a fi utilizate în observații, pentru care suma din stat este set și Atelierul este înființat pentru a Aceste unelte au fost cumpărate de peste mări de la meșteri glorioși sau au fost făcute aici. Având cu el un adjunct și, după cum se vede mai jos, predând bere, el trebuie să le încredințeze pentru folosirea lor o anumită parte din unelte, în plus față de cele pe care el însuși le folosește, și asta pentru un dublu beneficiu: 1) pentru ca ei să le poată folosi din ce în ce mai mult în observații, 2) pentru ca și observațiile lui să fie confirmate de aceasta, căci și ei pot fi fericiți în observații pentru o vedere ascuțită și pentru o atenție constantă. Acest lucru este valabil și pentru un academician extraordinar din aceeași clasă și pentru asociații și membrii de astronomie și geografie.
§ 25. Geografului i se încredințează Departamentul geografic, în care exercițiul principal este alcătuirea și corectarea „Atlasului rusesc”, a cărui muncă este aproape necesară, deoarece sunt necesare multe secole pentru alcătuirea unui atlas complet funcțional, iar pentru aceasta ar trebui să încercați să publicați noi atlase rusești, decât mai departe, cu atât mai bine, în douăzeci de ani, folosind cele mai recente desene speciale și știri alese pentru corectare. Pentru a face acest lucru, nu ratați nicio ocazie atunci când geometriștii sunt trimiși de la o altă echipă, dau instrucțiuni de la Academie și aceste echipe acceptă și trimit să dea pentru execuție necondiționat, despre care geograful ar trebui să aibă o diligență diligentă și să viziteze peste tot special nou, și în special hărți rusești și obțineți-le și copiați pentru a furniza arhivele geografice de la Academie.
§ 26. Pentru corectarea cea mai sigură a Atlasului rusesc, Academia ar trebui să trimită la fiecare douăzeci de ani, și mai ales 10 Lomonosov, vol. X

în timpul revizuirii, trimite expediții geografice pentru descrierea și pentru determinări astronomice de locuri nobile și necesare, unde să trimită mesageri din profesia astronomică și geografică și să adaugi din afară din alte echipe care cunosc geodezia pentru ajutor. Timpul de auditare este capabil de teme pentru aceste expediții, că auditorii pot da vești mai bune din locurile înconjurătoare scriitorilor de pământ

academicieni care trec prin locurile desemnate decât țăranii în alte momente și, în plus, noile informații geografice pot fi conectate cu noi Informații geografice, noi locuri și numere conform recensământului rezidenților anularea cărților.

§ 27. Pentru fenomene extraordinare care se petrec pe cer, necesitând observare în diferite locuri, când nu sunt în timpul expedițiilor geografice, trimiteți intenționat observatoare din două profesii, oameni de încredere, de altfel, le încredințează corectarea altor nevoi, precum măsurarea gradelor, nivelarea râurilor, inspecția comunicării apelor nobile și așa mai departe.

§ 28. Un mecanic, pe lângă inventarea cu sârguință de noi mașini/utile în uz general pentru facilitarea muncii omului, ar trebui să fie ordonat în Camera instrumentală, aflată sub jurisdicția sa, să realizeze și să corecteze sub supravegherea sa instrumente astronomice, fizice și geografice și unde numai pentru profesiile academice se va cere acea mecanica, si care se va cumpara, acea amabilitatea de a verifica si de a depune Adunarii o marturie cu evaluare.

§ 29. În clasa fizică, un academician obișnuit de fizică, având la dispoziție Camera Fizică Experimentală, ar trebui să încerce să se asigure că aceasta este aprovizionată cu instrumente satisfăcute, și mai ales cu cea mai recentă invenție a altora și a lui, și să păstreze totul în bună ordine și funcționalitate, folosiți-le pentru creșterea științelor naturale cu noi experimente. Instrumentele menționate mai sus, argumentând pe cât posibil, altele ar trebui făcute aici, în Camera Mecanică, sub supravegherea mecanicii profesorului și a fizicianului însuși, iar altele să fie cumpărate în funcție de

are nevoie. Un adjunct extraordinar din aceeași clasă și o ale, cu acordul și permisiunea unui fizician obișnuit, pot face experimente pentru a asigura sau dovedi scrierile lor, așa cum este prescris pentru Observator.

§ 30. Chimistul, care, de altfel, trebuie să cunoască o parte din istoria naturală, și mai ales corpurile minerale și să nu fie străin în afacerile cu minereu, are în departamentul și locația sa un Laborator de Chimie, îl ține în ordine, cu mulțumire de materiale, ustensile și alte necesități, în plus, ar trebui să existe și un mic cabinet mineralogic, în care se încearcă, în primul rând, să caute noi progrese ale științei semănăturilor, în special în arătarea cauzelor modificărilor chimice, pentru a apropia această știință. și mai aproape de fizică și, în sfârșit, puneți-o pe picior de egalitate cu ea, mai mult, nu lăsați alte lucrări chimice, care se extind la chestiuni practice, utile în societate, care pictează, turnătorie, medicină, economie etc. chimie. În acțiunile cu persoane aparținând chimiei și cu profesii care necesită asistență reciprocă din partea chimiei, care sunt esența fizicii, botanicii, mecanicii, acționați așa cum este prescris mai sus.

§ 31. Botanistul, care este și profesor de toată istoria naturală, păstrează în grija și amenajarea sa Grădina Botanică Academică, o seră, semințe și plante uscate, toate în bună ordine și în număr și cantitate potrivită. Încercați să culegeți semințele prin corespondență de oriunde este posibil, mai mult din toate regiunile Imperiului Rus și din toate țările învecinate, în special cele orientale, și prin aceasta aduceți la perfecțiune partea botanică a istoriei naturale a patriei noastre, astfel încât să servească la corectează mai bine sistemul

general botanic direct. Între timp, încercați să aflați despre ierburile medicinale locale pentru plăcerea farmaciilor locale cu materiale de casă. În fine, grădina ar trebui să fie cât se poate de împodobită și decentă, pentru a arăta că celor din afară nu le era rușine să semăneze știința. Păstrați ierburile străine în seră, atât cât vă permite clima locală și cât

obligate să prezinte diferite sisteme botanice pentru a instrui elevii.

§ 32. Anatomistul, pe lângă noile sale cercetări și dovezi ale corpului uman, fiind fiziolog, trebuie să ajungă la adevăratele cauze ale stării unui corp uman sănătos și bolnav, de altfel, să pregătească preparate anatomice din părți ale omului și ale altor animale. , parțial de dragul creșterii medicinei, parțial pentru Kunstkamera, când în ea care dintre aceste lucruri se va deteriora sau se va deteriora. Înaintea lui aparține nu numai locația și conținutul decent al Teatrului Anatomic, ci, prin afinitate cu medicina, cunoștințele de zoologie, adică istoria naturală a animalelor: trebuie să descrie aspectul și structura internă a animalelor, păsărilor, peștilor și reptile, în special cele locale, diferite de cele străine sau complet necunoscute.

§ 33. În clasa istorică, istoriograful supraveghează prima poziție de a culege tot felul de știri istorice pentru Biblioteca Academică și pentru propria sa informare, relevante pentru faptele rusești și pentru cei încredințați acesteia și popoarelor învecinate, dintre care mai ales. istoria este puţină sau nemulţumită în lumina lumii. Alcătuirea unei istorii complete a Rusiei, după exemplul istoricilor antici sedați, cum ar fi Liviu și Tacitus printre romani, este o chestiune imposibilă pentru fiecare istoric, deoarece nu au fost mulți dintre ei în toate națiunile de-a lungul întregii amintiri a rasei umane. , pentru că aceasta necesită o puternică cunoaștere a filozofiei și elocvenței . Pentru asta, este de ajuns unui istoriograf academic obișnuit când, pentru a păstra antichitățile, publică poporului câteva părți într-un stil simplu, dar decent, stingând tot felul de fleacuri demne de nimic mai mult decât veșnica uitare; sunt destul de multe aventuri notabile în faptele rusești, cu care istoriograful își poate satisface vânătoarea și curioșii. Pentru a-și îndeplini funcția, trebuie să i se acorde permisiunea de a intra în arhivele statului pentru referință în scrierile sale, doar să se uite cu atenție, 1) astfel încât să fie o persoană de încredere și credincioasă și care a jurat în mod deliberat pentru a nu anunța sau raporta niciodată. vești pentru oricine,

propriu treburilor politice de stat critic,
2) rus natural, 3) astfel încât în scrierile sale istorice să nu fie înclinat spre spionaj și ridicolizare.

§ 34. Un jurisprudență, ca un istoriograf, trebuie să adune tot ceea ce aparține drepturilor noi și vechi ale Rusiei și pentru explicarea lor și să le aducă într-un aranjament sistematic pentru utilizarea în scris a drepturilor rusești. Mai presus de toate, un avocat, care pare să cunoască suficientă filozofie, ar trebui să inventeze și să întocmească definiții exacte ale fiecărui termen juridic, complet, fără excese, pentru că folosirea cuvintelor nelimitat și îndoielnic și cu două

semnificații produce mari tulburări în instanță și mișcă. departe de adevăr la greșeală și defăimire. Aceste definiții, adecvate unei anumite materie, pot fi prezentate de la un jurisprudență, ca noi invenții, sub formă de disertație, spre dezbatere Adunării și, după aprobarea acesteia, în „Comentarii” sunt publicate cu condiția ca acestea nu sunt publicate de dragul de a fi publicate pentru ca asupra lor să se facă instanțe, ci de dragul unei mai bune raționamente în stabilirea și corectarea legilor de acum înainte.

§ 35. Un academician obișnuit al antichităților, în ceea ce privește cunoștințele sale despre limbile antice care au căzut deja în dezavantaj, și în artă în antichitățile popoarelor evreiești, grecești, romane și nordice, ar trebui să caute în ele tot ce este este necesar să se remarce starea străveche a strămoșilor ruși, tot din același trib slavi și alte popoare, amestecate cu aceștia, pentru a dobândi o mai mare iluminare în antichitățile rusești, în care, comunicând cu istoriograful, se pot acorda un bun ajutor reciproc unuia. o alta. Revenind la antichități în citirea scriitorilor greci și romani, acest academician nu poate să nu se obișnuiască cu elocvența, în măsura talentului său, căci sunt cel mai bun și mai de încredere exemplu din științele verbale. Pentru a compune chestiuni critice plictisitoare despre antichități, el trebuie să le dea plăcere cu o decorare moderată a Vitianului. El deține și funcția de orator academic pentru ședințe publice, deși o pot îndeplini și alții.

academicienilor, pentru că se poate întâmpla un geometru, un anatomist sau un chimist, priceput în elocvență.

§ 36. Un academician care cunoaște limbile orientale ar trebui să încerce în primul rând să aibă corespondență cu popoarele naturale orientale, oameni de știință cu privire la starea locală a oamenilor și să adune tot felul de cărți și știri despre starea țărilor locale, și în special a popoarelor vecine din discuția despre istorie, deoarece o puteți folosi în descrierea antichităților rusești și a reciprocității politice învecinate, în care un istoriograf și profesor de antichități îi poate ajuta și, dimpotrivă, poate primi explicații de la el.

Capitolul III

Despre membrii de onoare și corespondenți

§ 37. Membrii de onoare, plătiți și neremunerați, precum și corespondenții, trebuie să fie aleși de Adunarea Generală Academică prin vot și, după cum se arată în stat, din diferite popoare, pentru ca Academia să poată folosi succesele științelor din toate. lumea învăţată şi luminată şi distribuie lucrările ei în ea.

§ 38. Membrii de onoare acordati trebuie luati de la oameni savanti de prim rang, care au facut inventii si scrieri glorioase in lume faimoasa, dintre care sa fie doua in Germania si Franta, in Italia, in Spania, in Anglia, in Suedia, în posesiunile slave, în China una câte una. Atunci vedeți că în discuția despre cunoștințele lor principale sunt împărțiți în trei clase academice și nu ar fi mai mult de două persoane într-o singură profesie.

§ 39. Deși numărul membrilor de onoare necompensați se presupune a fi nedeterminat, acesta nu trebuie să fie excesiv și să fie respectat pentru a nu accepta persoane fără nume într-o lumină învățată, numai prin cunoștință privată sau la recomandarea lui. oameni nobili, care în toate cazurile ar trebui evitate, pentru că aici se cer oameni capabili să sporească științele dar

invenţii, şi nu scriitori numai de fapte cunoscute într-o formă nouă. În astfel de membri să accepte și cetățenii ruși, oameni demni în ea. Iar reclamanții trebuie să fie invariabil în afara statului.
§ 40. Corespondenții pot fi aleși nu numai de oamenii învățați, ci și de iubitorii de știință, care sunt cunoscuți pentru dorința și curiozitatea lor de a găsi informații adecvate științelor, deși nu au pus în ele o doctrină temeinică . Astfel de oameni sunt folositori în afara și în interiorul statului, și pentru aceasta ar trebui nu numai să-i aibă în țări străine îndepărtate, ci și să caute intenționat oameni de încredere, rezonabili și curioși în toate provinciile ruse, care să-și trimită observațiile Academiei în natură. [și?] în povești, ce să le dea cu diplome instrucțiuni de la Academie și modalități de cercetare, ceea ce nici Academia și nici localnicii nu sunt împovărătoare.
§ 42.a Membrii străini, în special cei care sunt plătiți, trebuie să comunice tot felul de știri din lumea științifică, proprii și altele, adică cărți, observații, experimente și aventuri cu oameni nobili, declară Academiei, în ce cercetările și scrierile pe care le practică, pentru a se putea vedea ce beneficii reciproce le-ar putea oferi academia sau academia și dacă nu era nevoie să se facă munci comune pentru a grăbi și a asigura ordinea corectă a treburilor.
§ 43. Publicaţiile lucrărilor academice să fie promovate de membrii care au fost premiaţi prin trimiterea disertaţiilor de noi invenţii sau corecţii la cele anterioare; care, în mod corect, este necesar cel puțin unul pe an. Acest lucru nu se cere tocmai celor neplângați, dar cei sârguincioși au mare speranță de a fi primiți în numărul celor plânși, atunci când se arată vrednici în fața lumii învățate.
§ 44. Când devine necesar să se scrie un membru cu drepturi depline la Academie, atunci membrii de onoare trebuie să prezinte candidații, descriindu-și cu exactitate cunoștințele, lucrările publicate, anii, serviciul, manierele și comportamentul. Pentru aceasta, Academia ar trebui să scrie tuturor

* Nu există §41 în publicația lui Beale.

membrilor de onoare din Europa, astfel încât fiecare să-și facă ideea de a accepta ca membru pe oricine poate găsi pentru cei mai capabili.
§ 45. Funcţia de onorific, şi cu atât mai mult, a membrilor de onoare, să primească de la Academie următoarele comisii: 1) dacă unele împrejurări nu permit să se facă aici cercetările necesare, care vor fi prezentate de vreun membru local şi testate. de către Adunare, să se facă unui membru de onoare, acolo unde este posibil, pe care să plătească Academiei o cheltuială dacă nu este împovărătoare, și ce trebuie descris mai întâi; 2) în disputele dintre academicieni greu de soluționat, dacă aici nu se poate, să se ceară voturi de la membrii de onoare care aparțin aceleiași clase în care se produce disputa, însă, comandanții șefi să încerce să-i oprească în interiorul Academiei; 3) asupra elevilor trimiși de la Academie la pregătire, să aibă supravegherea și controlul asupra predării și comportamentului lor, despre care trimit noutăți Academiei.
§ 46. Lucrări trimise de la membri de onoare pentru a fi luate în considerare de către academicienii din acea profesie și din aceeași

clasă și să depună Adunării o declarație, care va fi publicată în știri tipărite despre treburile științifice la „Comentarii” academice. Au depus eseuri de la oameni de știință care nu sunt membri ai Academiei, luând în considerare în același mod și în funcție de importanța și demnitatea problemelor, autorii selectați ca membri. Izvestiya, de la korresgiondentov a raportat, să publice în „Istoria academică”.
§ 47. Corespondenții, dacă sunt oameni bine învățați în universități, care au atins gradul de aptitudine în noi invenții și arată experimente în acest sens, pot fi aleși membri de onoare prin buletin, iar dintre membrii de onoare sunt admiși la merit de onoare. , care este prezentat mai sus, și pentru vot. Să furnizeze tuturor din Academie diplome ale academicienilor plătiți pentru prezidențial, vicepreședințial, academician ordinar și mâna de secretariat conferință, fără salariu - pentru prezidențial și secretariat, corespondenți - pentru secretariatul conferinței, primul și al doilea - pe pergament cu un mare sigiliu academic într-o raclă de argint și aur.

acesta din urmă - în spatele unui mic sigiliu pur și simplu, pe pergament - totul conform formei prescrise în general și o inscripție specială a meritelor fiecăruia în funcție de munca și faima sa în științe.
Capitolul IV
Despre colecțiile academice ordinare și despre publicarea lucrărilor în noul an
§ 48. Şedinţele academice ordinare sunt de două feluri: 1) pentru a lua în considerare lucrările membrilor academicienilor,
2) privind administrarea și aranjarea afacerilor economice. Se stabilesc sedinte extraordinare pentru administrarea treburilor strainilor, inaintea stiintelor proprii altor comandamente. Şedinţele ordinare ar trebui să aibă loc de două ori pe săptămână - luni şi vineri.Sedintele extraordinare sunt desemnate de comandanţii şefi, mai ales când lucrurile nu pot fi amânate. Totuși, chestiunile străine pot fi trimise în anumite zile, dacă graba nu este atât de necesară, iar timp rămâne din treburile academice curente.
§ 49. Respectați următoarea ordine în ședințe: academicienii obișnuiți stau după vechimea de intrare în Academie, apoi cei extraordinari tot după vechime, iar sub adjuncții lor într-o ordine similară. În același mod să semneze revista și așa mai departe. Gradurile alese, cum ar fi prorectorul universității, bibliotecarul, secretarul conferinței și altele în vechime, nu au prioritate, deoarece doar prorectorul în ședințele universității.
§ 50. Toți academicienii și adjuncții trebuie să se întrunească la Academie în zilele stabilite și pe ordinea de zi de urgență, la începutul orei al unsprezecelea și nu mai târziu de un sfert. Dacă cineva nu este prezent, acesta trebuie, în aceeași zi dimineața, să declare în scris secretarului motivul absenței sale. Pentru cei care nu au fost în prezență fără scuze legitime și anticipate, se deduce din salariu conform forței regulamentelor generale.
§ 51

un container, care le introduce într-un jurnal cu inscripția orei când fiecare a fost primit, iar în această ordine sunt trimise membrilor

acasă pentru citire. Nimeni nu trebuie să țină astfel de dizertații mai mult de o săptămână, iar la întoarcerea la secretară, să le citească în aceeași ordine - una după alta, când au intrat în Adunare.
§ 52. Citiţi disertaţii în Adunare autorului însuşi, cu excepţia cazului în care acesta nu poate fi prezent din cauza bolii sau absenţei legale, şi pe care dintre tovarăşii săi va crede; dacă nu vrea să o facă, atunci amână-o până la prezența lui și, între timp, fără a începe să citească și alte lucrări care urmează.
§ 53. Când citesc despre locurile văzute acasă, raționați în ordine și cine are vreo îndoială sau altă părere, să ceară explicații sau dovezi de la autorul disertației. Iar autorul trebuie să răspundă unor astfel de cerințe și să-și curețe cercetarea sau, recunoscând defecțiunea, să o corecteze fără rușine, dacă eroarea privește și poate fi corectată nu la problema principală a tuturor problemelor. Pentru publicare în „Comentarii” sortați comandanții șefi, secretarul și membrii obișnuiți ai acelei clase.
§ 54. În multe disertații de științe practice apar adesea noi experimente și observații, în care academicienii trebuie să observe următoarele: 1) dacă sunt cu adevărat noi și dacă au fost deja inventate de alții și în lumina celor publicate, deci că vechiul nu este considerat nou; 2) care experimente pot fi repetate în sala de conferințe fără a pierde mult timp, apoi să facă înaintea Adunării, ce nu va putea, apoi academicienii se vor aduna la autor sau vor trimite mesageri pentru examinare la locul cercetării. Dacă o astfel de observație nu are loc întotdeauna sau la distanță, atunci bazați-vă pe onestitatea autorului, nu vor exista motive satisfăcute de îndoială.
§ 55. Orice disertație pe care o înfățișează autorul dovedește neclar sau nemulțumit și i se va cere pentru acea justă plăcere, atunci îi este permis să adauge explicații și completări înainte de publicare, căci disertația se citește în Culegere.

Ήβ pentru a face de rușine autorul cu negări, dar pentru a afla însuși adevărul și este necesar să fugiți de tot felul de pume și discursuri supărătoare, pe care comandanții-șefi trebuie să le evite în orice mod posibil prin îndemnuri, mustrări și impunerea tăcerii, iar dacă nu ascultă asta, amendă. Dacă un eseu are un merit discutabil și autorul arată motive întemeiate că nu este acceptabil în Comentariu din cauza predilecțiilor, atunci acest lucru se va decide prin luarea de voturi de la membrii străini, ceea ce, totuși, trebuie evitat pentru onoarea Adunării. . Când nici măcar acestea nu sunt testate, comandanții șefi trebuie să ordone autorului să-și refacă disertația sau să o lase cu totul sau să o publice în afara „Comentariilor”.
§ 56. Noi invenţii să se publice în următoarea ordine: tipăriţi în prealabil dedicaţia (atunci când o cere vechiul obicei), iar dacă nu există dedicaţie, atunci trebuie să existe o scurtă prefaţă, conform cuvenitei anului pentru care. volumul este publicat; după aceea, istoria Academiei, în care, pe lângă rezumatul fiecărei dizertații, se adaugă un extras dintr-un jurnal academic, în care corespondența academicienilor cu oameni învățați și trimiterea de știri de la corespondenți și alte aventuri care servesc creditele Academiei sunt arătate în special; însăşi disertaţiile în ordinea cursurilor şi intrarea lor în Adunare. Pentru fiecare an, tipăriți numele academicienilor, membrilor de onoare și corespondenților.

Secțiunea 57 Abrevierile disertațiilor ar trebui să fie compuse de fiecare autor al lui, iar aventurile istorice - secretarului, ca totul din Colecție să fie citit, luat în considerare și testat.

§ 58. Academia trebuie să-şi publice lucrările în tipografiile de stat, şi mai ales într-una care a luat naştere şi a crescut din suma academică şi ar trebui, pentru ca curentul ştiinţelor şi societatea învăţată să cumpere ma.

materiale, unelte, vânzare de cărți, corespondență cu tipografii străine pentru vânzări de cărți și alte chestiuni mărunte, nu s-a produs nicio nebunie, care era cunoscută anterior prin artă, totuși, ar trebui să aibă un mesaj prin tipărirea afacerilor academice după următoarele: toate cărțile publicate pentru Academie si pentru Universitate si Gimnaziu, de asemenea, calendare, fise si atlase pentru a fi tiparite in aceasta Tipografie la un cost academic cu profit moderat, iar de la Academie sa vinda separat aceste carti de la Libraria de pe langa aceasta Tipografie. sau în vrac către comercianți la un preț gratuit, care ar trebui să fie în considerația trezorierului academic și în departamentul Adunării Academice. Acest lucru este valabil și pentru lucrările lucrării private ale membrilor academicieni cu aprobare academică, care ar trebui tipărite în aceste lucrări, dar fără ea nu se poate considera acea lucrare academică.

§ 59. Tipărirea cărților și lucrărilor menționate mai sus să se facă înaintea tuturor celorlalte, socotind de la intrarea în Tipografie și ținând cont numai de ceea ce va fi trimis spre tipărire acestei Tipografii printr-un ordin imperial sau personal. de la Senatul de guvernare cu excluderea cărților academice din procedura de înscriere.

§ 60. Să admită în Adunare străinii cu treburi, după cum se obişnuieşte în alte locuri de prezenţă. Membrilor de onoare, care aplică aici, la Sankt Petersburg, când sunt invitați la Adunare sau vin ei înșiși cu afaceri, li se acordă locuri în funcție de vechimea gradelor în rândul academicienilor. Membrii străini care nu sunt în serviciu aici, când se întâmplă să fie aici, urmează să fie cinstiți și ca oaspeți ai locului după meritele lor, după raționamentul comandanților-șefi. Corespondenții care sosesc primesc scaune, ca de obicei în alte consilii, în funcție de rangul lor.

§ 61. Când Academia primește scrisori de la societăți învățate sau de la persoane, acestea trebuie citite în Adunare înainte de examinarea disertațiilor și se stabilește o opinie asupra răspunsului pe care secretarul trebuie să scrie în numele Academiei. Scrisorile de corespondență private ale membrilor primesc răspuns privat”

membri, cărora ceea ce este scris, însă, dacă este vorba de științe, să fie citit în Adunare și consemnat în jurnal.

Secțiunea 62. Toți membrii Adunărilor Academice Ordinare trebuie să țină un jurnal și să respecte ordinea secretarului Conferinței, care este biroul său principal. Mai mult, comandanții șefi ar trebui să observe și să se asigure că acest secretar, în timp ce coresponda cu adunările științifice străine și cu membrii Academiei, să nu raporteze nimic, să ceară sau să promite, sau să trimită de fapt nimic de la Academie fără acordul general al Academiei. Întreaga Adunare și toate ale sale el a atașat copii adevărate la jurnalul academic pentru

afacerile academice de scrisori, iar jurnalul a fost semnat de întreaga Adunare a Academicienilor.

Capitolul V

Despre întâlniri academice publice, despre sarcini și despre premii

§ 73.a Pentru a expune publicului lucrările academice, la Academie ar trebui să aibă loc ședințe publice de două ori sau cel puțin o dată pe an, raționând asupra mulțumirii lucrurilor demne de o ofertă solemnă către lumea învățată și către amatorii tuturor. stiinte. Acestea ar trebui să fie la începutul noului an, în primele zile ale lunii ianuarie, sau șase luni mai târziu, adică după sărbătoarea Sf. Apostol Petru și Pavel, pe la 1 iulie. Este permisă desfășurarea acestor acțiuni în alte luni în sărbători solemne de stat sau în nobile aventuri de stat vesele, doar să se observe că de la o ședință publică la alta să nu se piardă mai mult de un an.

§ 74. Compoziţiile propuse în astfel de culegeri ar trebui să fie întotdeauna trei, câte una din fiecare clasă. Coada, deși ar trebui să urmeze vechimea membrilor, totuși, dacă cineva arată chestiunea mai importantă, atunci se supune examinării Adunării și se decide prin vot; permis să citească eseu

o publicație a lui Bilyarsky nu include §§ 63-72.

în Adunare și trecut de coadă, dacă următorul nu are materialul necesar, este mereu nou, care include discursuri oratorice, când acestea conțin imagini decente vitiene de noi fapte nobiliare.

§ 75. Oferiți unul sau două eseuri în rusă, al treilea poate fi în latină. Dacă prezența unor persoane străine foarte distinse, care nu înțeleg nici latină, nici rusă, cere, atunci citiți un singur eseu în germană sau franceză, în care autorul trebuie să fie complet priceput în a raționa într-un calm și pur și simplu mustrare. Rușii naturali ar trebui să-și ofere discursurile în rusă. Vizitatori de onoare: membrii au voie să vorbească în latină sau, dacă este necesar, în limba lor naturală, cu condiția ca aceasta să fi fost mai întâi citită în Adunare și testată prin vot.

§ 76. Lucrările oferite în ședințele publice trebuie mai întâi citite în Conferință, după trecerea în revistă din casă în casă și testate prin vot și să se observe: 1) că problemele cercetării profunde sunt descrise pe cât posibil clar și înțeles, 2) că lucrările nu sunt excesiv de lungi, astfel încât întreaga acțiune cu anunțarea sarcinilor și premiilor nu a durat mai mult de două ore.

§ 77. În astfel de întruniri publice, mărturiile experimentelor servesc pentru claritate și pentru a trezi dragostea pentru științe la ascultători. Pentru a încerca să prezentăm aceste experimente în disertații de profesii practice, care nu necesită un loc și un timp grozav și nu produc nimic contrar, arătați și instrumente nou inventate sau măcar aceste desene, mari și clar desenate, cu interpretare.

§ 78. Pentru a încuraja oamenii învățați din întreaga lume la noi cercetări utile în științe, se stabilește, ca și până acum, o recompensă constând din o sută de chervoneți, care se acordă anual pentru rezolvarea unei probleme propuse cuprinse într-o problemă dificilă. .

teorie, care este încă îndoielnică în lumina științifică sau este complet nouă; trebuie anunțat în fiecare an într-o ședință publică ca program compus dintr-un academician al profesiei căreia îi revine sarcina, sau de către secretarul Conferinței, care îi anunță atât o nouă sarcină de acum înainte, cât și o sentință academică celor care au primit o recompensă pentru sarcina anterioară. Să trimită disertații pentru a stabili termenele cu șase săptămâni înainte de ședința publică.
§ 79. Când Academia nu primește mai mult de o disertație pentru a rezolva o problemă, atunci nu se acordă niciun premiu, deoarece acest premiu este determinat de cel mai bun eseu și nu se poate fi mai bun sau mai rău decât el însuși și, prin urmare, sarcina ar trebui să fie amânat până la o viitoare ședință publică. Cu toate acestea, dacă Adunarea Generală a Academicienilor, în special a clasei căreia îi aparține, este recunoscută ca perfectă și nu necesită cea mai mică corecție sau completare, atunci acordați un premiu pentru o disertație depusă.
§ 80. Să stea Adunarea la o acțiune publică în același mod ca în conferințele obișnuite, cu excepția ca masa să fie așezată una lângă alta, astfel încât niciunul dintre membri să nu stea cu coloana vertebrală la ascultători, dar toți ar să fie în fața lor. Cel care îi citește lucrarea trebuie să stea, iar dacă o Adunare este onorata cu cea mai milostivă prezență regală, atunci întreaga Adunare ar trebui să stea, fiecare membru la locul lui.
§ 81. A chema la o şedinţă publică cu program, de la un secretar sau de la un membru al unui cadru universitar, după decenţă, o chestiune compusă şi examinată, testată şi tipărită în Adunare. În timpul Adunării, străinii nu trebuie să aibă voie să se îmbrace indecent, iar primele locuri să fie date celor mai nobile persoane. Poziția presupune ca studenții să participe la ședințe publice.
§ 82. Nici la începutul, nici la sfârșitul Adunării, nu distribuiți nici programe, nici eseuri, cu excepția celor care au onorat Academia cu prezența celei mai înalte persoane și a familiei regale: după Ședință, după locație. a comandanților principali, o vor trimite sau cui

secretarul conferinței sau însuși autorii lucrărilor menționate vor dori să o facă personal.
411
1764 NU MAI DEvreme de 10 SEPTEMBRIE – NU TĂRZIU MARTIE 1765. PROIECTE PRIVILEGII ALE ACADEMIEI DE ȘTIINȚE
mila prosperă a lui Dumnezeu și așa mai departe.
Demnitatea științelor și beneficiul care decurge din ele, respectând și considerând că între principalele metode de multiplicare a bunăstării umane și a bunăstării oamenilor, ne-am extins atenția asupra acestora de mult timp, făcând sigur că originea în patria cunoașterii superioare crește nestingherită odată cu iluminarea, ridicând stările la cel mai înalt grad de fericire și glorie. Din acest motiv, între primele noastre griji pentru cele mai necesare reglementări de stat, ne-am angajat să facem cel mai milostiv efort pentru a aduce Sf. nostru, poruncim cu cea mai bună milă membrilor și celorlalți slujitori din el să facă o execuție exactă, precum și celorlalți noștri. consiliilor, în considerarea nevoilor legitime adecvate acestuia, să îndeplinească conform cerințelor sale în mod necondiționat și strict.

Și cum altfel nu a fost inaugurată până astăzi această Academie și Universitatea legată de ea, ceea ce ar trebui să confirme această clădire într-o manieră solemnă, pentru ca în întregul nostru imperiu și în întreaga lume să se cunoască despre această instituție academică și despre o nouă corectare, de dragul atotmilostivei porunci ca amintita noastră Academie de Știință să fie inaugurată, unită cu Universitatea, o inaugurare solemnă din decență și în ea să anunțe public un nou statut cu regulamente și avantajele și beneficiile acordate cu cea mai bună grație. de la noi, pentru ca lumea întreagă să cunoască și să conștientizeze grija noastră maternă pentru bunăstarea patriei, care vine din iluminare prin

științele, precum și dragostea și bunăvoința noastră deosebită față de ele, și că toată lumea și toată lumea, în general, știe ce și cum pot folosi subiecții noștri credincioși și de la alte popoare care vin din alte popoare pentru a dobândi cunoștințe în științe în această clădire academică, mai ales pentru ca nobilimea ar avea o deosebită dorință și râvnă pentru dobândirea unor științe înalte, care le vor spori noblețea prin respect și podoabă, vor da un avantaj mai mare în administrarea treburilor statului și o mai mare capacitate de a ne sluji cu fidelitate. Aceste avantaje și beneficii sunt cuprinse în cele ce urmează.

1. Acceptăm această Academie din Sankt Petersburg ca singurul nostru patronaj cel mai milostiv, astfel încât urmărirea afacerilor științifice să prelungească succesul nestingherit și nimeni să nu îndrăznească să provoace nebunie și să-i oprească cu taxe și intrigi. Aceștia vor fi considerați nedoritori ai patriei și contrar celei mai înalte bunăvoințe a noastră. Din acest motiv, nimeni din Corpul Academic nu ar trebui să fie dus sau chemat în judecată fără permisiunea Adunării, cu excepția cauzelor penale importante, deoarece Academia însăși are puterea de a da în interiorul guvernului său între instanța sa și represalii, și despre taxe străine asupra ei la concluzia comandanților principali pentru dezgust ne raportează direct.

2. În toate consiliile și instanțele, cauzele trebuie trimise la birourile guvernamentale, dar este interzis să le faci acasă. Dimpotrivă, membrii Academiei noastre de Științe, deși în anumite zile și ore de raționament, până la științele propriu-zise, ar trebui să se adune într-o casă academică, totuși, cercetările lor mari și profunde și muncile solitare au loc acolo unde au un reședință, în care ar trebui să aibă o posibilă liniște sufletească. Din acest motiv, pentru ca ei să-și poată exersa mereu fără probleme munca, eliberăm toate persoanele, această colecție științifică de constituenți, casele proprii sau închiriate, în care chiar își au reședința, din lagăre și din toate posturile de poliție.

3. Pentru ca această Adunare Academică să nu sufere neajunsuri de oprire, fie în general, sub nimeni, de dragul sumei alocate pentru întreținerea ei, să fie emisă de la Biroul nostru de Statistică Academiei după fiecare treime, înaintea altor comenzi. , cu excepția cazului în care oprirea este inițiată prin decretul nostru personal.

4. În academiile și școlile europene bine înființate, elevilor și studenților li se permite vara să se răcorească și să se odihnească, astfel încât în cursul muncii unei convertiri de un an, să fie oarecum eliberați de oboseala gândurilor. În acest scop, permitem Academiei noastre de Științe, împreună cu profesorii și studenții, să fie libere de la posturile lor pentru întreaga lună iulie, începând după sărbătoarea sfinților apostoli Petru și Pavel până în prima zi a lunii august fără deducere de salariu, moment în care pot lipsi pentru nevoi legitime cu permisiunea comandanților principali din alte orașe și provincii din care te poți întoarce în timpul liber afișat.
5. Corpul nostru de cadeți nobiliști folosește moșiile acordate de la noi pentru stăpânirea lor.Atunci, în dreptate, trebuie să recunoaștem aceleași pentru a furniza Academiei de Științe menționate mai sus, de altfel, pentru faptul că membrii acesteia, având permisiunea de a se bucura de vacanțele de vară. în ea, nu vor eşua să repare fizice, în special economice, note şi experimente şi să le publice în tipărire pentru cunoaşterea şi folosul societăţii. Din acest motiv, acordăm cu bunăvoință Academiei noastre de Științe, legată de Universitatea / ... conacul ... stăpânirea veșnică cu toate pământurile și pământurile care îi aparțin asupra tuturor drepturilor și privilegiilor, care sunt îngăduite nobilimii noastre asupra moşiile ce le-au fost acordate în stăpânire veşnică şi ereditară .
6. Permitem și poruncim Academiei și Universității noastre să promoveze, în numele nostru și prin decret, toți studenții demni la grade academice după exemplul european, adică în Facultatea de Drept și Medicină, la licențiați și doctori,
a Tasat în Koporsky.

Documentul 411
16)
iar în filozofie - maeștrilor și doctorilor cu o astfel de anulare încât 1) să nu ia nici cea mai mică plată pentru producerea vistieriei noastre, 2) oricine dintre subiecții noștri va fi promovat la grade, aceia vor fi premiați cu gradele de licențiat și maeștri - locotenenți, medici - căpitan, deși unii dintre ei nu erau încă în serviciul nostru cu adevărat. Vizitatorii pot folosi aceleași ranguri atâta timp cât se aplică în statul nostru.
7. Nobilimii noastre, care a studiat la această Universitate noastră, după ce a absolvit-o cu bune diplome, să dea în serviciul militar avantajul vechimii la promovarea în gradul întâi, citindu-ne anii de studii pentru serviciul activ.
8. Raznochintsy, care a absolvit științe universitare și a absolvit cu diplome bune, cu cei care nu au studiat la această Academie și nu au atestat nobili în producții de stat, trebuie priviți pe picior de egalitate, ca și cum ar fi egali cu nobilii.
9. Academicienii obișnuiți și extraordinari, în virtutea invenției și prin demnitatea și cunoștințele lor, să numească membri în colegiile, birourile și comisiile noastre oricând sau la momentul potrivit, unde stă în funcție de rang. Căci academicienii nu sunt artiști, ci oamenii de stat și printre popoarele politice au întâlniri în colegii și alte locuri de prezență, motiv pentru care iluminismul va urma în afaceri. Și pentru aceste lucrări extraordinare ale lor, fă-le un salariu față de rangul în care se află în acel consiliu, pe lângă salariul academic.
10. Se întâmplă adesea ca cei care se bazează pe învățarea celor mai buni ani ai lor nu numai că nu au timp să dobândească avere pentru ei

înșiși în moșie, dar își folosesc și bunurile și bunurile pe ea * 6 și trăiesc numai din salariul nostru, și pentru aceasta văduvele și orfanii lor rămân la moartea lor în sărăcie. Din acest motiv, poruncim cu cea mai mare milă Academiei noastre de Științe a academicienilor obișnuiți și extraordinari decedați văduvelor lor să dea soților lor salariul anual o dată. Si daca
„disponibil scris în loc de tăiat propriul
6 Cărțile necesare tăiate
unsprezece*

oricui dorește să ia în rate, acestuia i se va acorda o a șasea cotă pentru anul din salariul anual al soțului ei la salariu până la moarte. Iar pentru copiii neadulti să repare eliberarea la vârsta de existență, contrar a ceea ce se cere în Regulamentul Amiralității.

11. Distribuțiile menționate mai sus se fac din veniturile de carte primite de la tipografiile de stat pentru cărțile compuse și testate de către membrii academicieni sau alții din cadrul Academiei. Și în acest scop, deși acum este separat de Corpul Academic, lucrările academice să fie publicate și vândute pe bază academică, iar banii primiți din vânzarea Librăriei să fie dați Academiei de Științe, pentru ca aceasta, de comun acord al Adunării, să le folosească asupra extrădărilor mai sus menționate și pentru alte nevoi necesare cu o considerație generală ... *. Astfel, Colecția Academică va fi eliberată de preocupările tipografice și va obține profit din scrierile sale, precum și afacerea cu cartea trebuie să-și dobândească beneficiile pentru propria întreținere.

12. Pentru cea mai convenabilă aversiune față de bolile care apar studenților și studenților, să elibereze medicamentele necesare către respectiva Academie de Științe pentru academicieni, adjuncți, profesori, studenți și studenți la gimnaziu, în mod gratuit, conform prescripțiilor prescrise de un medic sau doctor universitar. .

După ce i-am acordat Academiei noastre de Științe, unită cu Universitatea, declarăm public aceste privilegii și abilități și, în primul rând, poruncim cu cea mai mare milă supușilor noștri ruși naturali ca atât nobilii, cât și raznochintsy să folosească mila noastră regală, să aibă o întreagă glorie și favoare față de patrie, și onoare și beneficii pentru noi înșine, în special mila noastră regală, au încercat să câștige. Copiii nobili ai provinciilor cucerite sunt de obicei trimiși la universități străine pentru studii, cărora acum le declarăm cu multă milă că ne va fi mult mai favorabil când, mai întâi, trimiterile în țări străine vor pune bazele științelor la St. Academia din Petersburg.
a Puncte în original.

În cele din urmă, întrucât am aprobat această instituție a corpului academic și ne-am poruncit să acordăm acest privilegiu primordial al monarhiei nu numai supușilor noștri, ci și întregii științe a lumii iubitoare, din acest motiv facem apel solemn la acest cel mai milostiv al toate popoarele care doresc să câștige în această Academie a noastră învățăturile predate și se bucură de aceste libertăți și beneficii.
412

1764 NU ANTICIPURII DE 10 SEPTEMBRIE - NU TARZII MARTIE 1765. PROIECT DE DECRET PRIVIND NOUA ÎNFIINȚARE A ACADEMIEI DE ȘTIINȚE

Proiect de decret declarativ privind noua înființare a Academiei Imperiale de Științe din Sankt Petersburg®

În Bose se află strămoșii noștri care se odihnesc și, în primul rând, bunicul nostru, Suveranul Împărat Petru cel Mare, de memorie nemuritoare, apoi succesoarea statului său, împărăteasa Ekaterina Alekseevna Prima de binecuvântată memorie, Anna Ioannovna, în special mătușa noastră atot-iubitoare. , Împărăteasa Elisabeta Petrovna a memorabilului cât de multe știe lumea întreagă despre științe, printre altele, Sf. Dar, întrucât acest organism de guvernare s-a desfășurat fără statut și regulamente adecvate, conform unui singur proiect scris scurt, nu este de mirare că creșterea științelor nu a avut loc prin intenție și dorință. De dragul amintirii binecuvântate, împărăteasa

a Reglementări academice tăiate.

6 Titlul este înscris de mâna lui Lomonosov în locul celei tăiate. V. Împărăteasa Împărăteasa Ekaterina Alekseevna, autocrată a întregii Rusii. O anuntam publicului.

■ Primul este înscris de mâna lui Lomonosov.

d de mai sus este înscris de mâna lui Lomonosov în locul celor de mai sus. e Există o greșeală în proiectul grefierului.

Ritsa Elisavet Petrovna a dispus să se întocmească un nou statut și regulament al Academiei și să se adauge la acesta Universitatea, Gimnaziul, Academia de Arte, precum și Tipografia și Comerțul de carte cu unele meșteșuguri, pentru a-l păstra la adăugare de până la 53 pentru întreținere. și toate acestea pentru a conduce Președintele și Biroul. Dar arta de lungă durată a știut că combinarea unor lucruri atât de multe și diferite într-o clădire este dureroasă și una este inspiratoare pentru alta și, prin urmare, necesită o instituție și o rutină diferite. Și așa cum noi, având o mare grijă pentru bunăstarea supușilor noștri credincioși, am ordonat tuturor birourilor guvernamentale din imperiul nostru să alcătuiască noi statute pentru un guvern mai bun, așadar, în Academia noastră de Științe, a fost alcătuit un nou statut împreună cu regulamentele * 6, și ni se prezintă de la Academia Președintelui, pe care am indicat cu bunăvoință” să luăm în considerare.·· Și apoi au ordonat: 1) să fie formată din Academia noastră de Științe din Sankt Petersburg din Adunarea Profesorală Academică, din Universitatea și Gimnaziul cu Biblioteca și Kunstkamera și cu alte departamente proprii științelor, așa cum este în statutul academic; 2) conectați departamentul de arte cu Academia noastră de Arte nou înființată, câte se vor potrivi împreună în funcție de statutul său dovedit și separați alte persoane în alte echipe; 3) Separați Tipografia și Librăria într-o clădire separată și stabiliți un director special asupra acesteia și atașați-i Expediția Vedomosți și arta grădinăritului; 4) încredințăm administrarea Academiei noastre președintelui și vicepreședintelui împreună cu Adunarea Profesorală Academică, iar pentru aceasta dispunem distrugerea Cancelariei Academice, și să aibă

iar cu adăugarea conţinutului sumei până la 53. . .inscris de Lomonosov.

6 prelegeri tăiate.

în care am indicat cu cea mai mare bunăvoință că a fost inscripționat de mâna lui Lomonosov în loc să fie tăiat, apoi am indicat statutul și regulamentele cele mai milostive.
d Tasat NN.

Documentul 412

contactul cu respectivul consiliu academic în egală măsură cu colegiile de stat; 5) suma datorată* * * 4 * pentru toate departamentele academice cincizeci și trei de mii. .. definim doar clădirile academice care alcătuiesc Academia noastră de Științe, așa cum ar trebui să fie în statut6, pentru că Cancelaria și Departamentul de Arte sunt distruse, iar Tipografia și Comerțul cărții nu ar trebui să se întrețină numai, dar aduc profit și trezoreriei și, prin urmare, nu este necesară nicio sumă pentru conținut; 6) știm că Tipografia și Piața Cărții și-au început munca de la o anumită sumă pentru întreținerea științelor și de la aceasta a ajuns la starea actuală; Din acest motiv, poruncim să se facă un calcul pentru ca la această instituție, prin împărțirea tezaurului situat în Academie, care este în numerar și circulă în Comerțul cu Carte, să fie împărțit echitabil pentru ca Academia de Științe să fie mulțumită și afacerea de carte separată nu este subminată, iar pentru aceasta dispunem constituirea unui comision de comision.
Și4 Academia noastră de Științe din Sankt Petersburg, conform acestui decret nostru, să efectueze execuția și tuturor în general și tuturor în special despre această nouă instituție să fie responsabilă și să respecte ceea ce este prescris să se facă conform noului statut. , regulamente și privilegii, testate și semnate personal de noi.4
iar cea prescrisă este introdusă de mâna lui Lomonosov în locul celei tăiate.
6, așa cum ar trebui să fie în articol, este înscris de mâna lui Lomonosov.
4 Barat Despre această nouă instituție a noastră.
d Tasat într-un mod nou de a observa.
4 Și Academia noastră din Sankt Petersburg. .. reglementări și privilegii
scris de mână de Lomonosov.

MUNCĂ ADMINISTRATIVE ȘI MENAJĂ
LA ACADEMIA DE ȘTIINȚE

413
FEBRUARIE-MARTIE 1743 1. RĂSPUNS LA ÎNTREBĂRI ALE COMISIEI DE INVESTIGARE ÎN CAZUL ABUZULUI LUI I.-D. SCHUMAKHER
Cele mai scăzute știri despre Academia de Științe pentru Comisia de Investigație foarte înființată.
Înființata comisie de investigație a Academiei de Științe mi-a ordonat, cel mai de jos, să cer știri, în primul rând, că este liberă intrarea în Conferință, profesorilor, fie tuturor oamenilor învățați, precum și traducătorului Gorlitsky, și dacă oricine trebuia să intre în Conferință, atunci era nevoie de permisiunea consilierului lui Schumacher și dacă toată lumea a intrat atunci când acel Schumacher a ordonat cuiva sau într-un alt mod. Nu știu cum să răspund la asta despre alții, dar în ceea ce mă privește, după promovarea mea la

adjunct, am cerut permisiunea consilierului Schumacher să merg la Conferință. La care mi-a spus că deja a fost trimis un decret la Conferință despre asta și că trebuie să merg acolo și să stau liber cu profesorii, timp după care am început să merg la Conferință, fără să-l mai întreb pe consilierul Schumacher despre asta. 2) Prefața „Comentariului” prin ordinul căruia a fost alcătuit și cine a confirmat-o, nu știu, pentru că nu eram la Academie atunci. 3) La întâlnirile publice de la conferințe, foștii traducători Satarov, Ilyinsky și informatorul Gorlitsky „nu i-au dat consilierului Schumacher scaune pentru a se așeza și în

A fost voința mea, nici nu știu, pentru faptul că atunci când eram traducătorii lui Ilyinsky și Satarov și informatorul Gorlitsky nu au vizitat Conferința în prezența consilierului lui Schumacher și în prezența mea. Și dacă au fost capabili să arate, să explice și să interpreteze propuneri profesorale, și uneori pe ale lor din antichități, anatomie și filozofie și alte științe înainte de întâlnire în limba rusă, despre asta sunt și eu necunoscut, pentru că sunt cu traducătorul Gorlitsky în conversații despre Nu am intrat niciodată în științe și nici măcar nu i-am cunoscut personal pe Ilyinsky și Satarov. 4) Adjunctul Brem se dobândește la Clasa Istoric, atunci toată lumea știe destul de bine că este adjunct al Clasei Istorice, dar a fost dobândit mai mult la Bibliotecă. Aproximativ șapte la o comisie foarte stabilită, cele mai mici remedieri de știri
Mikhailo Lomonosov adjunct al Academiei Imperiale de Științe
414
1747 9 MARTIE. RAPORT CĂTRE PRESEDINTE AL O EXPLICAȚIUNE PRIVIND RAPOARTELE DEPUTATE DE ACADEMIENȚI4 LA SENAT
Prea Eminentului Conte Kirila Grigorievici Razumovsky, Real E.I. V. camarelului, Academiei de stiinte presedintelui si diverse ordine cavalerului
Cel mai mic raport
Potrivit hotărârii excelenței dumneavoastră de rang înalt, mi s-a însărcinat, ca și alți profesori, să anunț excelenței dumneavoastră dacă am vreo altă dovadă pentru rapoartele anterioare ale Adunării Profesorale către Senatul de Guvernare și dacă aprob acestea. rapoarte. Din acest motiv, raportez cu smerenie că atunci când, prin decret al Senatului de Guvernare, a fost însărcinată Adunării Profesorale să raporteze aceluiași Senat de Guvernare despre dezordine, de la Cancelarie.

Academiei de Științe a evenimentelor, apoi am subscris la denunțuri de dragul a două puncte: primul, că salariul a fost dat la Academie foarte dezonorant și cu întârziere mare, motiv pentru care mulți au căzut în sărăcie și în mare. datorii, al doilea, că nu era un număr suficient de studenți, care să poată fi pregătiți în folosul patriei. Aceste două puncte nu necesită nicio dovadă, dar sunt destul de bine cunoscute de toată lumea. În alte chestiuni, sper că, prin puterea ilustrei dumneavoastră excelențe, E.I. V. mijlocirea și prin înțeleapta ta considerație, cele două neajunsuri menționate vor fi în curând ocolite. De dragul ei, nu mai am nimic de reprezentat și de transmis.
Academia de Științe profesor Mihailo Lomonosov martie 9 zile

1747 _
415
1748 19 OCTOMBRIE. DETERMINAREA BIROULUI AN PRIVIND Abandonarea lui G.-F. MILLER „ÎN EXTREMĂ SUSPIȚIE” ÎN CAZUL CORESPONDENȚEI SA CU I.-N. DELILEM
In Cancelaria Academiei de Stiinte, conform deciziei luate in aceasta data de 18 octombrie, numarul 1, in prezenta domnului consilier Schumacher si a domnului evaluator Teplov, domnului consilier al Judecatoriei Ste-lin, d-nii. Profesori Winzheim, Strub, Trediakovsky și Lomonosov, scrisoarea trimisă de Delisle profesorului Miller a fost declarată citind întregii prezențe, care a fost numită în unanimitate * că Miller s-a lăsat în extremă suspiciune conform acelei scrisori. De la Delilev autentic la francez
* Deci în original.

Copia scrisorii în limba rusă cu traducere în rusă a fost de încredere la aceeași întâlnire, care are asemănări în toate.
J. D. Schumacher Grigory Teplov J. Staehlin Hristos. Nie. von Winsheim
F. H. Strube de Piermont Vasily Trediakovsky Mihail Lomonosov
19 octombrie 1748
416
1748 19 OCTOMBRIE. HOTĂRÂREA BIROULUI AN PRIVIND EFECTUAREA CĂUTĂRII ÎN APARTAMENTUL G.-F. MILLER
Deși la întâlnirea menționată mai sus profesorul Miller a clarificat întrebările cu răspunsul său, el a rămas totuși suspicios față de scrisoarea lui Delilev. Din acest motiv, s-a dispus prezența pe acel dosar: acele scrisori, despre care a mărturisit în răspunsul său că avea, fără urmă de dus la Cancelarie, și pe lângă acestea, totul în casa lui, indiferent de scrisorile în care se aflau. Rusă și limbile străine, și cărțile scrise de mână, caietele și mănunchiurile, inspectează în toate camerele sale, cufere, sertare și dulapuri, apoi le duc la Cancelarie, care sunt sigilate cu un sigiliu clerical. De dragul acesta, să meargă la el acasă chiar în această zi. profesorii Trediakovsky și Lomonosov și secretarul lor Khanin și, la alegerea sa, raportează Cancelariei.
I. D. Schumacher Grigory Teplov J. Staehlin
C. N. von Winsheim
F. H. Strube de Piermont Vasily Trediakovsky Mihail Lomonosov
19 octombrie 1748

417
1748 20 OCTOMBRIE. RAPORT LUI LOMONOSOV SI V.K. MILLER
Către Biroul Academiei de Științe
raport
Potrivit hotărârii ședinței mai sus anunțate, pentru a inspecta și a prelua orice scrisori, cărți, caiete și pachete scrise de mână în casa profesorului Miller, noi, subsemnatii, am mers și, în toate celulele, cutiile și birourile sale, inspectăm cât am putut găsi, le-am luat, care au fost puse în două cufere mari și într-o pungă, care a fost sigilată cu sigiliul clericului și al lui, al lui Miller și adus ieri la Birou și depus în camera judecătorilor.
Profesorul Vasily Tridiakovsky Profesorul Mihail Lomonosov
secretar Petr Khanin

20 octombrie 1748
418
20 OCTOMBRIE 1748. DEFINIȚIA BIROULUI AN AL AN PRIVIND DEMONTAREA MATERIALELOR SCRISE DE MÂNĂ DESCOPERIT DE LA G.-F. MILLER
La 20 octombrie 1748, ședința de mai sus1 a ordonat: toate scrisorile, cărțile scrise de mână, caietele și pachetele luate din casa profesorului Miller cu toată ședința, după ce au îndepărtat sigiliile din cufere, se demontează și se descriu într-un scurt extras în patru părți. : 1) referitoare la expediția din Kamchatka, 2) reglementări, coduri, decrete, rapoarte, rapoarte, proiecte și altele asemenea, 3) legate de afaceri academice sau istorie și alte lucruri de genul acesta, 4) în ceea ce privește corespondența, au întotdeauna cazuri nerezolvate în spatele unui sigiliu clerical. Când, printre cei prezenți, cineva pentru alte afaceri necesare

în prezență nu va fi, în acest caz, și fără o ședință completă, acea analiză va fi reparată. Iar grefierii Albom, Shtafengagin și lancierul Morozov sunt repartizați la inventar.
I. D. Schumacher Grigory Teplov J. Staehlin S. Winsheim Vasily Trediakovsky Mihail Lomonosov
419
28 OCTOMBRIE 1748 MILLER PENTRU EXPLICAȚII SUPLIMENTARE PRIVIND CORESPONDENȚA SA CU I.-N. DELILEM
Deși domnul profesor Miller a dat o explicație prin scrisori speciale evaluatorului Teplov despre întreprinderea pe care a avut-o cu profesorul Delisle în secret, totuși, pentru că este compusă în așa fel încât este imposibil să se tragă ceva aproape autentic din ea și, în plus, în franceză, Da, și s-a amestecat într-o mulțime de chestiuni străine, care în niciun caz nu fac obiectul cauzei, din acest motiv s-a decis în ședință să-i ceară, Miller, mâine o scurtă explicație în rusă, pentru că, în opinia întregii şedinţe, el înţelege mai mult rusă decât franceză, şi astfel încât a fost alcătuită pozitiv şi să nu fie atât de îndoielnic, astfel încât să se poată concluziona înţelegere de la doi dintre ei.
I. D. Schumacher Grigory Teplov J. Staehlin C. von Winsheim FH Strube de Piermont Vasily Trediakovsky Mikhail Lomonosov
28 octombrie zile
1748

420
1748 29 OCTOMBRIE. DETERMINAREA BIROULUI AN PRIVIND DEPUNEREA OPINIILOR SCRISE PE EXPLICAREA LUI G.-F. MILLER DESPRE CORESPONDENȚA SA CU I.-N. DE LILE
Potrivit deciziei luate în acest octombrie, în data de 28, domnul profesor Miller a înaintat ședinței un raport de sinteză în limba rusă. De dragul acelui dosar și al denunțului acestuia, domnii. cei prezenți să-și prezinte opiniile scrise la ședință în viitoarea ședință, adică în această 31 octombrie.
I. D. Schumacher
Grigori Teplov
J. Staehlin
C. N. von Winsheim

FH Strube de Piermont Vasily Trediakovsky Mihail Lomonosov
29 octombrie zile
1748
421
1748 29-31 OCTOMBRIE. PARERE PRIVIND EXPLICAȚIA LUI G.-F. MILLER DESPRE CORESPONDENȚA SA CU I.-N. DELILEM
Depuse de domnul profesor și istoriograf Miller la o scrisoare trimisă acestuia de la profesorul Delisle din Riga, răspunsurile scrise și verbale nu erau doar nemulțumite de justificarea sa, ci de ideile sale contradictorii între ele, el a dat motive să se gândească mai mult la el cu mai sus amintita De- o dele de intreprinderi reprobabile pentru Academie.
profesorul Mihail Lomonosov

422
31 OCTOMBRIE 1748. HOTĂRÂREA AN BIROUL AN PRIVIND DEPUNEREA PREŞEDINTEI UN EXTRAS DIN CAZUL DE CORESPONDENTE G.-F. MILLER CU I.-N. DELILEM
Aceasta 31 octombrie. cei prezenți și-au prezentat opiniile scrise la întâlnirea cu privire la cazul Millerov, care, în general, concluzionează că răspunsurile lui, ale lui Miller, nu sunt doar la achitarea lui, ci în tot ceea ce urmează la marea suspiciune a lui Miller. Pentru aceasta, au ordonat: din tot acel dosar, alcătuind un extras detaliat prin domnul profesor Lomonosov în limba rusă, să îl depună Excelenței Contelui, domnule președinte și să solicite luați rezoluții.
I. D. Schumacher
Grigori Teplov
J. Staehlin C. N. von Winsheim
FH Strube de Piermont Vasily Trediakovsky Mihail Lomonosov
31 octombrie 1748
423
NOIEMBRIE 1748 NU TARZIU DE 18 UN RAPORT DE BIRO CĂTRE PREŞEDINTE AL UNUI CAZ DE CORESPONDENŢĂ G-F. MILLER S I-N. DELILEM
Excelența Sa Contele Kiril Grigorievich Razumovsky, locotenent-colonel al Gardienilor de viață, camerlan interimar, președinte al Academiei de Științe și al diferitelor ordine ale cavalerului.
raport
După cum a hotărât Excelența Voastră la 18 octombrie, noi, subsemnații membri ai Academiei de Științe, în aceeași 19 octombrie, adunați în Cancelaria Academică, solicităm

Validați profesorul și istoriograful Miller după punctele prescrise în raționamentul scrisorii comunicate nouă, scrisă lui de la Riga de la profesorul Delisle, la care puncte, răspunzând, el, Miller, într-un basm a anunțat următoarele: 1) că a primit două scrisori de la Delisle - una de la Riga și cealaltă de la Paris și că aceste scrisori s-au pierdut; 2) că Delisle i-a lăsat câteva manuscrise; 3) că Miller nu a avut înțelegere cu Delisle, astfel încât, după ce a combinat manuscrisele, să publice în secret; 4) că Delisle nu a fost de acord cu el, ci cu Miller, în nimic altceva, de îndată ce, după părerea lui, că, pe lângă cele menționate mai sus, ar trebui să-i rămână și alte manuscrise, și pentru a fi publicate în afară. statul, nu a avut nicio

înțelegere și intenție cu Delisle, 5) că nu a avut nicio precauție cu privire la ascunderea trimiterii manuscriselor și că Delisle doar într-o scrisoare ordonată să ascundă de la mesager, 6) pe care Delisle a calomniat în prima scrisoare corpul academic.
Pentru a explica aceste răspunsuri și a se justifica, a depus, în prezența aceleiași date, o prezentare scrisă compusă de el, în care prezintă același lucru pe care l-a arătat în basm, cu împrejurimile, și mai ales despre pierderea primei scrisori a lui Delilev, scrie următoarele: că nu a citit pentru secretul acestei scrisori a lui Delilev, nu a crezut că acea scrisoare este motivul unor asemenea interpretări, că nu a considerat că acea scrisoare este grozavă. și nu a recunoscut nicio importanță în ea, și pentru aceasta a pierdut din neatenție * 6 că nu considera scrisorile lui Delisle doar importante să le depoziteze.
Dar cum i s-a dezvăluit în mod clar amintitului Miller că avem o copie a scrisorii scrise de Delisle către el din Riga și că răspunsurile sale și justificarea sa scrisă pentru explicația sa sunt nemulțumite și mai ales în raționamentul acestor cuvinte: „ il servira au dessein dont nous sommes convenus" (acest manuscris va fi
iar în proiect, evident, printr-o neglijență, Lomonosov a lăsat ne-tașat de acord.
6 este introdus din neatenție în draft de mâna lui Lomonosov.
12*

să slujească în întreprinderea asupra căreia am fost de acord), apoi el, Miller, a avut o surpriză nu mică și a arătat cu toate minele sale o mare schimbare în sine și a cerut timp să răspundă și l-a certat pe Delisle și a spus că nu Știi, Miller, nicio întreprindere în care ar fi de acord cu el.
Și întrucât răspunsurile și prezentările sale în prezență sunt recunoscute pentru a explica scrisoarea și pentru a-l justifica, Miller, ca fiind nemulțumit și că el, Miller, a rămas suspicios în scrisoarea sa, pentru aceasta, în prezența aceleiași date, s-a stabilit : sa ia din casa lui toate scrisorile caiete scrise si pachete, care au fost facute la aceeasi data, iar in sedintele urmatoare s-au aranjat aceste scrisori, si ce s-a gasit in ele, se vor discuta unde si cand este nevoie, apoi numai că în acest caz trebuie menționat că printre multe scrisori este un prieten al profesorului Crusius, care, ca un prieten, îi dezvăluie lui Miller cât de proastă părere are despre noul consiliu al Academiei.
În aceeași zi octombrie, în ziua de 21, amintitul profesor Miller, recunoscând că răspunsurile și expunerile sale pentru a-l justifica au fost nemulțumite, a depus în prezență o achitare secundară, în care declară că Delisle, pentru acordul menționat anterior, poate onora ce i-a spus el, Miller, despre întreprinderea pe care el, Delisle, a avut-o, astfel încât, ajungând în Franța, să scrie pe larg unora dintre miniștrii locali despre Academie, cum ar trebui să fie gestionată, ce el, Miller, nu a hulit, pentru ca regulamentele să fie în continuare, din e. Şi. V. testat, atunci nu a fost. Și întrucât i s-a anunțat în prima prezență că a acționat împotriva funcției sale cu scrisoarea menționată mai sus, ascunzând-o Excelenței Voastre, știind câtă onoare academică era reprobabilă, pentru aceasta, în cea de-a doua prezentare, s-a scuzat cu mulți

iar Excelența Voastră este înscrisă în proiect cu grafia lui Lomonosov în loc de Academia Președintelui tăiată.

Documentul 423
13h
zone, din care niciunul dintre ei nu-l poate justifica, de îndată ce din ele reiese foarte clar că el, Miller, a ascuns sau a distrus intenționat scrisoarea menționată și a luat o diligență extremă pentru ca președintele Academiei sau Cancelariei să nu știe despre. Și în consecință, sim a arătat în toate opusul a ceea ce el, într-un basm și într-o reprezentație la prima sa prezență, a anunțat pierderea din neatenție a scrisorii menționate mai sus.
În aceeași octombrie, în ziua de 27 a Oficiului Academiei de Științe, domnul evaluator Teplov a anunțat scrisorile pe care, după începerea acestei anchete împotriva sa, domnul Miller, mai sus menționat profesor Miller i-a scris: domnule evaluator. Acestea, în prezența aceluiași număr de lecturi, din care s-a remarcat, 1) că pledează vinovat pentru că nu a arătat scrisoarea lui Delhi, 2) că el, Miller, are o inimă neprietenoasă față de unii membri ai Academiei, 3) într-un fel a dat un mare motiv despre el însuși să creadă că contractul și întreprinderea lui cu Delisle nu erau despre a pleca cu el, Miller, niște scrisori, așa cum a anunțat în prima prezență, mai jos că Delisle ar trebui să scrie din Franța despre guvernul Academiei către miniștrii locali, așa cum el, Miller, a mărturisit în a doua prezență, dar că acordul lor era despre publicarea unor scrieri condamnabile în afara statului de onoare academică.
Aceste răspunsuri și interpretări scrise, care sunt inconsistente între ele și cu spațiu excesiv de la el, Miller, au dat motive să se îndoiască și mai mult de corectitudinea lui. Tocmai din acest motiv, pe 29 octombrie, i s-a cerut o poveste scurtă, cea mai exactă, adevărată de la el, Miller, în prezența sa și, deși a prezentat povestea scurtă prezenței, totuși, în acordul și intenția sa cu Delisle, Era condamnabilă Academia de Științe, care din scrisoarea lui Delilev și din acest Millerov cu acea scrisoare la faptă, din răspunsurile sale contradictorii între ele, din fântâna lui, Millerov, scrisoare către asesorul domnului Teplov, se vede că nu a mărturisit. .
De dragul aceluiași 31 octombrie, toți anii. cei prezenți în cazul amintitului profesor Miller și-au depus opiniile și
Biblioteca „Runivers”

acestea din urmă diferă doar prin concizie și lungime, dar au aceeași forță, în acest scop s-a hotărât să le combine într-o singură opinie generală pentru a fi supusă Excelenței Contelui dumneavoastră, care este cuprinsă în cele ce urmează.
În primul rând, atât din scrisoarea lui Delilev, cât și din scrisorile și acțiunile altor Miller, reiese că el, Miller, era un prieten sau cel puțin complicele lui Delisle, căci 1) reiese clar din scrisoarea lui Delilev către acest Miller, care conține fidelitate secretă; 2) Profesorul Miller, în a doua propoziție justificativă, scrie: Delisle credea că el, Miller, era din partea lui, a lui Delisle; dar Delisle nu s-ar fi putut gândi la asta fără să-i arate prietenia lui Miller; 3) în aceeași propoziție, Miller scrie că nu a arătat scrisoarea de mustrare a lui Delisle către Excelența Voastră pentru a nu-și pierde încrederea în Delisle și, prin urmare, a preferat-o onoarei întregii Academii.

Dar mai presus de toate, acordul lor este confirmat de aceasta și nu poate fi contestat în nici un fel, că au fost învinși numai de pasiune, adică nu au fost niciodată mulțumiți de guvernul academic[1] și au dorit întotdeauna să fie ei înșiși comandanți, iar pentru aceasta. au avut certuri constante cu președinții Academiei[2] și i-au atacat în scris și verbal; și s-au arătat ascultători față de ei, după cum reiese din scrisorile lui Delisle și din reținerea lui Miller de cărți, proprii expediției siberiei, pe care i s-a poruncit să le dea arhivelor de la excelența voastră; mai mult, au avut intenții periculoase, amândoi au încercat să perturbe ordinea în Academie: Delisle îl îndeamnă pe unul dintre camarazii săi de la Cancelarie să nu se supună, iar Miller întărește o altă persoană neliniștită în întreprinderi perverse și, poate, periculoase, așa cum este destul de clar. din scrisorile scrise lui Miller din biletele Crusius și din corespondența cu doctorul Gmelin; amândoi doreau să separe două departamente importante de Academie și să fie mai ales comandanți în ele și anume, Delisle în Departamentul Geografie, și Miller în Departamentul Istoric, pe care domnul consilier Schumacher le poate dovedi în scris.

Această indignare de nestins împotriva guvernului academic este confirmată și de cazul de față. Miller menționat mai sus știa suficient că Delisle a plecat de acolo cu mare neplăcere de faptul că E.V. s-a destins să invite la Academie un astfel de președinte care, în intențiile sale urâte și avide de putere, se va amesteca și, poate, se va uza și va cere respingere în treburile sale anterioare și, prin urmare, Delisle, nu numai guvernul academic, dar și excelența voastră a urat-o cu răutate și mai ales că atunci când a fost eliberat, severitatea potrivită a fost folosită în justiție. Când Delilev a plecat, Miller însuși a fost nemulțumit de consiliul de conducere și de președintele Academiei și, prin urmare, a fost de acord cu Delisle. La plecarea lui Delilev, Miller a primit o scrisoare de la el, o onoare academică foarte condamnabilă, în care el numește corpus academic fantastic[4], adică imaginar și nedemn de asemenea reverență pe care o au oamenii învățați din lume cu privire la el și promite să se răspândească. aceasta nu numai în Europa, ci și până la marginea cea mai de est a lumii. Primind această scrisoare, amintitul Miller a încercat să o ascundă prin toate mijloacele, așa cum Excelența Voastră este destul de conștientă și că reiese din noțiunea justificativă secundară a lui Miller, pentru că scuzele sale, pentru care a ascuns această scrisoare, nu au nicio importanță în sine, și cel mai bun dintre ei este că se presupune că nu a vrut să deranjeze excelența ta cu mărturia acestei scrisori, nu e bine, pentru că el, Miller, ar putea cu ușurință să creadă că excelența ta va fi cu atât mai îngrijorată când vei auzi că Delisle. trimite într-adevăr scrisori în onoarea Corpului Academic și, prin urmare, Excelenței Voastre în calitate de comandant șef al acestui condamnabil.
Și acest consimțământ neîntrerupt al lor, și mai ales în indignarea lor nesățioasă și constantă față de guvernul academic, rezultă cu mare probabilitate că el, Miller, cu amintitul Delisle, văzând că se află deja în fața lor urâtă și înfometată de putere înainte.

Președintele a întrerupt calea acceptării Excelenței Voastre la Academie de către Președinte, a convenit cu plecarea lui Delilev să alcătuiască o scrisoare împotriva Academiei de Guvern și, din răutatea lor, defăimând onoarea ei și Excelența Voastră, despre care avem o scrisoare clară. semnează la sfârșitul scrisorii lui Delilev. Aceasta se afirmă după cum urmează:

1) Marile precauții pe care Delisle le prescrie lui, Miller, să le folosească și în care Miller s-a închis în basm, la expunerea lui considerabilă,3 arată că ei doresc să înainteze un astfel de caz, care nu este de la o persoană trimisă. , așa cum a arătat Miller, dar de astfel de oameni se ascunde * 6 au existat intenții că ar putea interfera cu întreprinderea lor suspectă și le era frică de a nu fi trimis, ci de vreo persoană nobilă, de la care se temeau de probleme pentru afacerile lor suspecte.

2) Cuvintele de denunțare ale Academiei și cuvintele de amenințare de la sfârșitul scrisorii lui Delilev ar trebui să fie recunoscute ca doar un rezumat al întregii lor întreprinderi și acord, pentru Delile,. ceea ce a avut în vedere la primele rânduri ale scrisorii menționate mai sus, a scris clar la sfârșit.

3) Confuzia și răspunsurile contradictorii ale lui Miller arată în acest caz proasta sa conștiință și mai ales că, atunci când a anunțat o copie din scrisoarea lui Delilev menționată mai sus, s-a schimbat mult și a manifestat o mare indignare în sine și a cerut timp pentru un răspuns, dar cine a cu conștiința curată și spune adevărul, este întotdeauna gata cu răspunsul.

4) Că Delisle a argumentat despre această lucrare, care a fost acceptabilă cu privire la Academie (în care Miller nu argumentează), este mai sigur să facă în afara Rusiei, prin urmare, ceea ce au convenit nu s-ar putea face în Rusia fără nenorocirea lor și, prin urmare, ar trebui să fie

Ce zici de Miller... blocat înscris în proiect de mâna lui Lomonosov,
6 a ascunde intrat în draft de mâna lui Lomonosov.
în Deci în original.

Rusia, sau cel puțin unui loc nobil din ea, este dăunătoare.

5) Dacă această scrisoare nu ar fi însemnat un blestem pentru Academie și pentru președinte, iar Miller nu ar fi fost implicat în acel acord, atunci, după ce a primit o astfel de scrisoare de la Delisle, ar anunța imediat excelența dumneavoastră pentru ca excelența dumneavoastră să poată să se avertizeze pe sine și Corpul Academic în prealabil împotriva blestemelor mele de Delisle și că acest leneș pentru acest reproș adus clădirii Academice din ea a fost dat afară; dar Miller nu numai că nu a comis acest lucru, ci a încercat și în toate modurile posibile să o ascundă, așa cum reiese destul de limpede din răspunsurile sale, ale lui Miller, divergente la răspunsurile menționate mai sus, și mai ales din mărturia scrisă și verbală a dlui. Evaluarea Teplov, despre care el, Miller, a arătat clar, că respectă încrederea lui Delilev mai mult decât onoarea Academiei și a președintelui acesteia.

Din toate cele de mai sus, este destul de clar că el, Miller, are încredere și acord cu o astfel de persoană, care a uitat de marile binecuvântări săvârșite în Rusia, unde s-au cheltuit până la șaptezeci de mii de ruble pentru el,5 s-a angajat să ocărească ea, și cu atât mai mult într-un moment în care Excelența Academiei a fost acordată de

către președinte, mustrând corpul nobiliar din ea, și deci persoana dumneavoastră în special, și că el însuși a vrut să ajute sau să preia eseul de reproș, care Delisle i-a dat începutul aici. Prin urmare, este clar că el, Miller, a fost complicele lui Delisle în a leza onoarea corpului Academiei și, în consecință, șeful acesteia; ce a făcut, Delisle, sau nu, timpul viitor va arăta, deși nu a făcut-o de fapt, cazul doar nu a permis-o, iar dorința la o persoană atât de suspicioasă nu poate dispărea. Și atunci acest lucru ar fi împotriva unei poziții jurate și a unei astfel de persoane străine care slujește în Rusia în baza unui contract pentru o perioadă, dar el, Miller s-a dat Rusiei în cetățenie veșnică și a jurat să servească drept un supus rusesc fidel, 6 pentru aceasta, acest act al lui, Millerov, a fost comis împotriva jurământului său, în care a promis

în toate modurile posibile pentru a păstra onoarea Academiei și împotriva poziției unui sclav supus e. și. V.

I. D. Schumacher Grigory Teplov J. Staehlin Christian Nicolaus von Winsheim FH Strube de Piermont Vasily Trediakovsky Mihail Lomonosov

zi de noiembrie
1748

424

1749 22 IANUARIE. RAPORT CONFERINŢA SECRET AR I F.-G. STRUBE DE PIRMONTA PE ABONAREA CĂRȚILOR ȘTIINȚIFICE DIN STRĂINĂȚINE

Către Biroul Academiei de Științe

raport

Prin decretul e. si. V. Mi s-a ordonat de la Biroul Academiei de Științe, ca și cum aș fi în funcția de secretar de conferință, să prezint tuturor academicienilor să trimită notele pe care le-au făcut autorilor nou publicati la Oficiu pentru a fi traduse în rusă și tipărite și să fie cerute cărți de la Bibliotecă și Librărie necesare până în anul curent 1749.

Și ca răspuns la decretul menționat mai sus, pe care l-am anunțat întregii adunări a academicienilor, d-nii. cei prezenți au răspuns că în anul trecut 1748, nici una din științe legate de cărțile de dinaintea lor, din câte se cunosc, nu a fost inclusă în Bibliotecă și acum nu sunt disponibile în Librărie. Iar ca să se facă înainte de executare conform decretului de mai sus, atunci acești ani. doresc ca cărțile nou apărute în țări străine, care se află în Librărie, să le fie anunțate pe viitor fără a face compromisuri

Planul clădirii Academiei de Științe Gravura de I. A. Sokolov (1741) Al doilea etaj deasupra, primul etaj dedesubt. C, D - camere pentru prelegeri profesorale; E, F, G - camere pentru experimente fizice anumit; H - Camera de conferinta I - Arhiva; K - sala mare a Conferintei; L, M—Departamentul Geografie; N, O, R_Desen la camera Grydorovaya; QR - Camera pentru imprimarea figurilor grupate; CC, DD, EE - Librărie; F.F.G.G. HH, II, KK, LL, MM—Tipografie; S, T, U - Strung, W, X, Y, Z - Sala de scule; AA, BB - Tip turnătorie.

Le-ar fi comunicate furgonete și cataloage ale acestora. Astfel, mai sus amintit y.g. vor respecta academicienii de bunăvoie Regulamentul Academic?
Strube de Piermont
22 ianuarie® zile
1749 _
425
1755 FEBRUARIE 25-1757 FEBRUARIE 13. NOTE PRIVIND MOTIVELE STARE NESATISFACĂTORĂ A ACADEMIEI DE ȘTIINȚE
1) Regulamentul universitar. Comisia a fost în zadar.
2) A fost promovat în calitate de membru fără merit, fără a fi ales de profesori și fără examen.
3) Academia a ars. Birou. Narts.
4) A scris o scrisoare președintelui. Comision. Gol.
5) O petiție a Senatului către Schumacher, a profesorilor, înaintată spre examinare1 Președintelui. Nimeni nu este acuzat sau exonerat; curte data prin mandat.
6) Plecând spre Ucraina, a crezut guvernul în lipsa unui Sh[macher], iar când a sosit, l-a prezentat în prezența a trei persoane: primul este fără scrupule, celălalt e obraznic, al treilea este ignorant.
7) De la sosirea sa, contele a fost o singură dată la Academie.
8) Între timp, știți cât de mult am muncit și am făcut.
9) Acum am avut încredere doar în Miller în foile lunare.
10) După incendiu, s-a anunțat în mod fals despre glob și așa mai departe.
si In proiectul pe care il doresc....cu placere vor fi scrise de mana lui Lomonosov in margini in loc de ceea ce a bifat, intenţionează registre pentru cărţi noi care sunt necesare ştiinţei fiecăreia dintre ele şi despre care vor primiți știri sau vor fi publicate din nou, Cancelaria Academiei de Științe va compune și anunță imediat.
6 În proiectul 23.
Senatul a scris în locul comisiei de eliminare.
d Profesori tăiați.

11) Solicitate gradele; T[eplov] a sfătuit împotriva ei de dragul ambiției și peste tot au spus asta și asta.
12) Prințul Golitsyn a fost mustrat pentru mine. Calmează Teplov.
13) Câți profesori alungați.
14) Ordine de a nu face nimic fără el însuși.
15) Profesorii merg la el, nu la președinte.
16) Numirea lui Miller ca secretar de conferință.
17) A vrut să mă excomunica de la chimie și să mă dea la Boergav.
18) Vacanță la Moscova. l-a întrebat prințul Go[litsyn] pe Schumacher. Schumacher nu a apărut. Teplov nu a vrut să arate literele.
19) a
20) Pentru a ascunde promovarea lor greșită la calitatea de membru, nu numai cei onorifici fără acordul academicienilor, ci și cei actuali sunt concediați și exmatriculați după bunul plac. Nimeni nu merge pentru asta.* 6
21) Numai pentru mine, la sosirea de la Moscova, a fost o mustrare către Adunarea Academică.
22) Nu știu nimic despre răpirile și asuprirea altor miniștri, pentru ca asta să se facă înainte de treburile clericale, la care nu am nicio participare.

23) Ultimul caz.3
24) Mi-am luat diploma de la început, de îndată ce m-am aşezat, şi am dat-o profesorilor când am plecat, apoi după ideile mele dese.
25) Anularea rectorului: pentru istoriograful botanist.
26) Krasheninnikov a fost pus în rectorii permanenți, care, nevăzând universitatea, nu știau să se comporte cu studenții, au stricat-o.
27) Colecție istorică făcută de dragul lui Miller în mod disolut.
28) Brown a fost închis și apoi excomunicat de la academicieni.
29) S-au schimbat secretarii: Winzheim, Strube, Richman, Grishov, Staffenhagen, Miller.
a Tasat Scrie despre cea mai bună tipografie din Berlin[în?] de ce [?] de la· Moscova la.
6 Pentru că nimeni nu călărește atribuit în altă cerneală.
c Tot textul următor este scris cu o altă cerneală.

30) Nu știm dacă să respectăm președintele sau regulamentul. Toate punctele au fost schimbate, dar Teplov spune: nimic nu a fost anulat.
31) Încă de la început, Cancelaria a încercat să preia majoritatea profesorilor. A ridicat tinerii din prietenia lui, a asuprit pe bătrâni.3
32) Biroul nu a dat primilor profesori studenți pentru ca profesorul! prelegerile nu erau celebre.
33) Câte cărți se dăruiesc!
34) Contul Librăriei și Tipografiei!
35) Boergav nu merge și la salariu i s-au adăugat 500 de ruble.
36) Academicienii sunt enumerați ca membri, nu sunt utilizați. Pentru ce suntem? pentru ce suntem plătiți?

426

13 MARTIE 1757. DECRET AL BIROULUI UN SECRETAR DE CONFERINȚA MILLER PRIVIND INTERZICIA DE A TIPARĂ ÎN „LUCRĂRILE LUNAR” EPIGRAMUL LUI A. P. SUMAROKOV ȘI A ARTICOLULUI G. A. POLETIKA

Decretul e.i. V. Autocrat al întregului rus de la Cancelaria Academiei de Științe domnului secretar de conferință și profesor Miller. Conform rapoartelor depuse de dumneavoastră despre publicarea în „Lucrările lunare” a epigramei raportate la dumneavoastră și a piesei deja dactilografiate parțial de către evaluatorul colegial și traducătorul sinodal, s-a dispus Poletika: atât epigrama menționată, cât și asesorul de Poletika piesa despre începutul predării și școlilor în Rusia pentru diferitele obscenități identificate în ea nu se coace

3 Tot ce urmează este scris pe o coală de hârtie de altă calitate, sub următoarea mențiune, realizată, judecând după culoarea cernelii, la un moment diferit:
1) Despre Gimnaziu.
2) Despre Universitate.
3) Despre Academia de Științe.
4) Despre Academia de Arte.
5) Despre Adunarea Rusă.
6) Despre Bibliotecă.
7) Despre birou.

să păstreze, și să vă informeze în continuare întotdeauna în Cancelarie registrul de plăcinte realizat lunar, pentru ca membrii prezenți în

acesta, care, prin forța de 50 de puncte din Regulamentul Academic în inexistența președintelui, să să conducă întregul corp la fel ca însuși președintele, să conducă, despre faptul că se cunoșteau și în cazuri dubioase se putea face o determinare corespunzătoare; ce expresii indecente se gasesc in rapoartele tale, ar trebui sa te feresti pe viitor de asa ceva si sa nu deranjezi Cancelaria cu dispute de genul acesta; și dacă există vreo întrerupere în publicarea cărții din această lună pentru perioada prescrisă, atunci veți fi responsabil pentru aceasta, pentru că aveți întotdeauna suficiente materiale de rezervă și cel puțin, contrar anunțului dvs. obișnuit, nu a existat acum, totuși. , aveti in dispozitie conform instructiunilor Excelenței Sale Domnule Președinte a tuturor adjuncților, traducătorilor și studenților pentru această chestiune, vă puteți pregăti imediat cât este necesar. Și domnului secretar al conferinței și profesorului Miller să impună acest lucru asupra acestui e.i. V. decret. 13 martie * ziua 1757.
Cel autentic are un taco semnat:
Mihailo Lomonosov
Grefier Dmitri Timofeev Grefier Ivan Dandulin
427
14 MARTIE-APRILIE 1757 10. MESAJ DEPUS PREŞEDINTELUI UNUI PRIVIND INTERZICIA TIPAREI ÎN „SCRIERIILE LUNAR” UN ARTICOL DIN G. A. POLITICĂ
Obscenitățile pe care domnul Miller le-a arătat în raportul său din 14 martie * 6 din acest 1757
1
El informează Cancelariei că i se pare îndoielnic dacă domnul consilier Lomonosov a scris acest decret cu cunoștința domnului consilier de stat Schumacher și a evaluatorului colegial domnul Taubert. Aici
» În original, eronat 12.
6 Originalul este eronat 17.

îi numește pe domnul consilier de stat Schumacher și pe domnul evaluator Taubert astfel de oameni gafe și neglijenți care nu fac totul de comun acord, ci din predilecție cedează domnului consilier Lomonosov, că însăși minciuna și membrii amintiți mai sus sunt un blestem, iar domnul consilier Lomonosov este suparat cu rautate , se presupune ca a scris decrete cu cel mai inalt nume e. i. V. în secret și fără acordul dlui. alții prezenți; în plus, îi defăimează pe slujitorii clerical care sărbătoresc decrete. Cu toate acestea, încearcă să defăimeze și să răstoarne instituția prezidențială cu un blestem. Mai scrie: „Nici consilierul de stat, nici domnul evaluator Taubert nu cunosc vrednicia piesei domnului Poletika; Domnul consilier Lomonosov urmărea — unul mai aproape și un judecător. Aici i-a numit pe domnul consilier de stat Schumacher și pe domnul consilier Taubert ignoranți, iar pe domnul consilier Lomonoșov cu un nume disprețuitor și dezonorant — „mai aproape”, cu care nume îi numesc pe oameni ticăloși și suspicioși în cazurile de percheziție.
2
Conform puținelor sale cunoștințe, atât în raportul său anterior, cât și în raportul său actual, el scrie că piesa menționată mai sus este cea mai bună, care este încă cea mai bună și așa mai departe.
Cu toate acestea, el cere cu umilință să citească decretul țarului Petru cel Mare, care este atașat la aceasta, mai mult, el însuși nu își amintește ce a scris în preavertisment; îl exclude pe domnul consilier

Lomonosov de la raționamentul despre plăcinte, unde fiecare membru academic poate raționa liber după forța avertismentului; iar poziția lui de a vorbi despre astfel de obscenități este de două ori mai mult decât Millerov, deoarece ca membru al Cancelariei și membru al Adunărilor.
3
Procedând astfel, domnule Miller, el folosește tot felul de intrigi calomnioase: 1) că domnul Lomonosov nu a fost numit printr-un decret nominal; 2) că este mereu cu el, Miller, într-o ceartă; 3) că scriitorul este jignit, și nu discută el însuși despre insultele întregii Academii, dar mai ales ale Cancelariei; 4) de parcă Oficiul îl îngreunează;

5) că Cancelaria are atunci putere prezidențială atunci când nu există deloc; 6) că aceasta este o chestiune specială 7) și că el poate cădea din nou în ipohondrie. Întotdeauna folosește această scuză obișnuită în apărarea faptei sale obscure, disprețuiește comanda excelenței sale, scriind cu nerușinare Cancelariei cu atâta forță: „Nu recunosc ca membri noii membri numiți de excelența sa, pentru că Senatul nu a încercat."
La toate acestea, el și-a arătat străvechea sa invidie înrădăcinată, răutate și pofta nestăpânită de putere, și disprețul oamenilor cinstiți, cărora le pasă de binele comun și îi opresc faptele insidioase, ceea ce a arătat mereu că el, ducând în confuzie Corpul Academic, prin umilirea dăunătoare și necinstită a altora care caută să se înalțe.
428
IUNIE 1757 2. EXTRAS DIN Jurnalul Cancelariei AN PRIVIND PREZENTAREA LISTEI ARTICOLELOR PLANIFICATE. PENTRU PUBLICARE ÎN „SCRIERI LUNAR”
1757 ... luni 2 iunie.
către Biroul Academiei de Științe. profituri prezente. .. Domnule consilier colegial Lomonosov ... domnule consilier de judecată Shtelin ...
Printr-un decret trimis Conferinței Secretarului și Profesorului domnului Miller la 13 martie 1757, s-a dispus, printre altele, să se informeze întotdeauna Cancelariei registrul pieselor înscrise în fiecare lună, pentru ca membrii prezenți în acesta, care, potrivit forței alin. 50 din Regulamentul Academic în inexistența Președintelui, datorează tot ce se știa să conducă corpul în modul în care a făcut-o chiar președintele, iar în cazuri îndoielnice au putut lua o hotărâre corespunzătoare; numai conform decretului unor astfel de cuprinsuri, cine exact și ce contează compune și traduce, din el, domnule Miller, înainte de publicarea „Lucrărilor lunare” nu se depune niciodată, ci se raportează după.

când acele „Lucrări” vor fi deja epuizate. Din acest motiv, au dispus: să i se transmită un alt decret, domnule Miller, pentru ca cuprinsul indicat de la acesta să fie depus înainte de fiecare lună, care va fi publicat în „Lucrări lunare”, și nu după, când acele „Lucrări” sunt deja tipărite...
Mihailo Lomonosov I. Ştelin Ivan Taubert

Grefierul Dmitri Timofeev
429
IUNIE 1757 6. SUPUNEREA ÎN CANCERIA AN PRIVIND CONSTRUCȚIA DE NOI CLĂDIRI PENTRU INSTITUȚII ACADEMICE
Către Biroul Academiei de Științe
Performanţă
Biroul Academiei de Științe este destul de conștient: 1) că mulți slujitori academicieni locuiesc departe de Academie, nu numai pe insula Vasilevsky, ci și pe partea Petersburgului, de asemenea, lângă Mănăstirea Nevsky și în alte părți la o distanță considerabilă, si asta se face pentru ca au sferturi pe salariu mic sa aiba mai ieftin; 2) că unele departamente academice, precum Laboratorul, Grădina Botanică, Biblioteca, clădirea universității, sunt separate de clădirea principală. Din aceste împrejurări apar următoarele dificultăți: 1) artizanii nu pot veni la momentul potrivit de dragul unei distanțe lungi sau, deși vor veni, sunt obosiți și cer odihnă, ceea ce este o pierdere de timp; 2) acești meșteri, pentru apărarea la distanță a apartamentelor lor, zilele lor absente, pot scuza în voie boala pe care nu au putut-o anunța despre asta la Academie, fără a avea pe cine să trimită; 3) și deși alții sunt cu adevărat bolnavi, ceea ce adesea se întâmplă brusc multora în număr mare, totuși, de dragul

distanțe în diferite părți ale întregului oraș pentru ca un medic universitar să se plimbe nu numai pentru o cură, ci și pentru un martor este imposibil; 4) studenții care învață la Academie, și mai ales la Gimnaziu cu salariu academic, locuiesc în locuri diferite cu părinții sau socrii, iar pentru aceasta, nu doar venind târziu și uneori prefăcându-se bolnavi, sar peste un mult, dar și prin exemple proaste acasă se obișnuiesc cu comportamente indecente; 5) mulți profesori universitari sunt nevoiți să meargă din apartamente pe o distanță deliberată pentru a susține prelegeri, și mai ales toamna și primăvara în zilele ploioase, nu fără dificultăți sensibile, precum și membrii academicienilor pentru a face experimente și pentru a observa, ca un fizician , astronom, mecanic , anatomist, pentru apartamentele îndepărtate nu își pot corecta întotdeauna convenabil pozițiile și, în scuze, pot arăta orice dificultăți; 6) și atunci când își cer asistență reciprocă în experimente, nu o pot repara pentru separarea în apartamente diferite la o distanță considerabilă; 7) pentru angajarea profesorilor de apartamente, si mai ales a profesorilor straini pentru necunoasterea riturilor lor locale, Cancelaria este uneori nevoita sa incheie contracte cu proprietarii de case nu fara grija excesiva, iar acesti profesori, care locuiesc in case particulare, adesea suferă de anxietate pentru posturile de poliție și de nebunie în științe;
8) în locuri diferite, la o distanță notabilă, departamentele academice separate împiedică foarte mult ca comandanții șefi ai academiei să poată inspecta pretutindeni dacă toate lucrurile se desfășoară în ordinea corespunzătoare; 9) pentru supraveghere și trimiteri prin corespondență numai către departamente și apartamente împrăștiate, Academia ar trebui să folosească surplusul de angajați și cheltuieli; 10) trezoreria e.i. V. vor continua să vină multe mii, iar din toate marile neplăceri descrise mai sus vor apărea mereu piedici grave în răspândirea științelor în țara noastră, dacă aceste neplăceri sunt respingătoare.

nu vor fi pui. Este imposibil să scapi de toate aceste neplăceri dăunătoare științelor și patriei, de îndată ce combinând toate catedrele academice într-o singură clădire și toți miniștrii într-o singură clădire, urmând exemplul Corpului de cadeți Gentry. La produsul acestei mari structuri în acţiune fără a aduce atingere trezoreriei e. şi. V. și fără a împovăra poporul, găsesc următoarele căi: 1) la atâtea secții și camere de piatră în care ar putea încăpea toți miniștrii academic, științei și artei, în primul rând, se cere o cantitate mare de cărămidă, până la câteva milioane, care este acum pentru multe clădiri publice și private sunt vândute la un preț mare; cantitatea de caramizi mentionata mai sus o poate avea Academia la jumatate din pret, daca i se acorda un loc fericit nu departe de Sf. era, .si din suma pe care caramida vanzatoare sa plateasca pentru alte materiale si pentru munca;

2) dacă există cel puțin un mic râu în acest loc, de-a lungul căruia va fi posibil să primiți lemn de foc și lemn de la academice sau alte dachas, atunci ar fi posibil să se construiască o ferăstrău pe el, de unde grinzile și tesul , care este necesar pentru clădire, va fi primit de Academie, iar restul vând și folosesc banii pentru alte cheltuieli în construcție; iar când, cu ajutorul lui Dumnezeu, clădirea academică menționată mai sus va fi construită conform intenției, atunci ambele fabrici, cărămidă și ferăstrău, vor continua să servească pentru anexe și reparații academice, iar surplusul va fi folosit pentru noi instituții utile științe și arte, care în timp și incremente de științe și arte vor arăta. Mai mult decât atât, dacă școlarii și studenții plătiți sunt ținuți într-o clădire construită, și nu în modul în care trăiesc acum dispersați, fără vreo caritate și supraveghere și în dezordine, atunci vor avea nevoie de tot felul de rechizite pe masă, care la aceste fabrici. pot fi preparate foarte convenabil proporțional.

Din acest motiv, de dragul Oficiului Academiei de Științe, vă prezint să raporteze Excelenței Sale Președintelui Academiei de Științe, dacă v-ați demni să cereți în Senatul de Guvernare, pentru ca pentru cele mai importante de mai sus. din motive, Academiei de Științe ar avea un loc decent și convenabil pentru punerea în funcțiune a structurii prezentate a unei clădiri academice comune și conectate, oriunde ar putea fi depozitate materialele necesare pentru clădirea prezentată mai sus și alte beneficii pentru creșterea științelor ar putea fi depozitate. să fie obținut. Sper ferm ca toate neplăcerile anunțate, pierderile statului și obstacolele din calea științelor și artelor să fie evitate și ca ceilalți domni prezenți să fie de acord cu zelul meu în folosul patriei și, dacă altceva, la cel mai bun succes în această prezentare. , vor adăuga sau corecta pentru bine , atunci la toate acestea sunt gata să arăt unanimitate corectă, iar dacă urmează ceea ce se dorește, atunci intenționez să aplic o sârguință extremă, parcă aș stabili și a duce această problemă la perfecțiune printr-un consiliu comun. .

Consilier colegial Mihailo Lomonosov

6 iunie zile

1757

430

1757,   17. DECRET AL BIROULUI SECRETARULUI AN CONFERINŢA G.-F.
Decretul e.i. V. Autocrat al întregului rus de la Cancelaria Academiei de Științe domnului secretar de conferință și profesor Miller. În acest Birou se vede: 1) că vin mulți profesori care nu știu altceva decât limbajul lor natural și nu au învățat niciodată reguli gramaticale și e ușor pentru oricine să fie un astfel de profesor, iar dacă testezi așa, atunci toată lumea va primi certificate și din Academie vor deveni profesori mai avizați decât în virtutea unui decret pe meritul curselor

vizualizat; 2) certificatele sunt date foarte instabile și în termeni dubioși, astfel încât din adeverință se poate concluziona că o persoană este demnă și nedemnă; 3) se observă că examinați în franceză, ceea ce s-ar datora domnului profesor Strub, și deci fiecare în limba sa naturală, și cine este mai puternic în ce - ar examina și pe scurt fiecare domnul examinator și-ar da aviz în scris, din care depuneți un raport la Oficiu cu opinia dumneavoastră. Și domnule secretar al conferinței și profesorul Miller să rezolve asta și asta, e.i. V. decret.
Mihailo Lomonosov
Grefier Dmitri Timofeev Grefier Alexander Posnikov 17 iunie
1757
431
1757 DECEMBRIE NU TERZIU 9. DEPUNEREA ANULUI LA CERERE DE LA INSTITUȚIILE ACADEMICE INFORMAȚII PRIVIND MATERIALELE NECESARE PENTRU
1758
Către Biroul Academiei de Științe
În această Cancelarie se depun foarte des rapoarte de la departamentele academice, în care se impune achiziționarea de diverse materiale, fără a se arăta din ce au venit și ce a mai rămas. Și astfel de fleacuri se pierd de cele mai multe ori, decât un mare obstacol este pus în grija adevăratei creșteri a științelor și artelor. Mai mult decât atât, în achizițiile mărunte, daruirea și primirea trebuie să apară conturi dificile și să ia multă lume și timp, se pot întâmpla și disfuncționalități și neîncredere. De dragul unor asemenea dăunătoare

a fost evitată redundanța, pentru a ordona în fiecare departament la sfârșitul anului curent 1757 să se depună o contabilitate aproximativă, comparând totalul ultimilor cinci ani, cât și ce materiale are nevoie fiecare departament pentru întregul viitor an 1758, despre care Cancelaria poate cunoașteți și încercați. Și câte materiale vor rămâne în numerar la fiecare departament până în anul care vine, despre modul de depunere a unui inventar detaliat la Cancelarie. Iar dacă există o cheltuială extraordinară pentru materiale, atunci raportați Cancelariei până la sfârșitul celei de-a treia, dacă necesitatea o cere, pentru ca din aceasta să nu se producă o oprire, iar Cancelaria să suplimenteze în prealabil lipsa materialelor care ar putea urmează, pentru că fiecare departament prevede poate cât din materiale va lipsi pentru restul anului. Iar la fiecare solicitare trebuie depuse inventare ale restului materialelor, ca sa vezi cat ai de cumparat.
Mihailo Lomonosov ziua de decembrie
1757
432

1758 MARTIE 16. EXTRAS DIN Jurnalul Cancelariei AN PRIVIND PREGĂTIREA PLANULUI DE NOI CLĂDIRI ACADEMICE
Luni 16 martie ziua 1758.
Domnilor, toți prezenți la Cancelaria Academiei de Științe aveau sosire la miezul nopții la ora 10.
La această dată, Excelența Sa Micul Hatman Rus și Academiei de Științe, președintele contele Kirila Grigorievici Razumovsky, au sosit la Biroul Academic și, ascultând prezentarea domnului consilier colegial și profesor Lomonosov, care a fost depusă de la acesta în iunie 1757 trecut. în a 6-a zi a unificării tuturor departamentelor academice într-una singură

corp și toți miniștrii dintr-o singură clădire, urmând exemplul corpului de cadeți Shlyakhet, a ordonat camerelor să întocmească un plan atât pentru departamente, cât și pentru miniștri, precum și un calcul al câți bani este necesar pentru acele camere. Și despre asta, în Cancelarie, faceți o hotărâre detaliată și raportați Excelenței Sale. ..
I. D. Schumacher
Mihailo Lomonosov
I. Ştelin
Ivan Taubert
Grefierul Dmitri Timofeev
433
30 MARTIE 1758
În trecutul 1748 și 1751, în luni și date diferite, conform cerințelor fostului general feldmareșal sub Înaltul său Grație, locotenent căpitan al Companiei de viață, camerlan interimar, locotenent-colonel al Regimentului de Cai Salvați și diverse ordine, Contele Alexei Grigorievici Razumovsky, general adjutant (acum brigadier) domnul Sumarokov, a fost tipărit la Academie pe cheltuiala lui pentru diferitele sale lucrări de tragedii și un epistole pentru trei sute optzeci și două de ruble pentru șaizeci și trei de copeici, care, ambele tragedii şi epistole, i s-au dat atunci, şi bani după multe cerinţe, până astăzi nu a plătit Academiei; dar după cum știți, el este e.i. V. primește un salariu de la oficiul de stat de stat, pentru aceasta au ordonat: să trimită o memorie pro-memorie la oficiul de statistică de stat și să ceară ca banii arătați, trei sute optzeci și două de ruble șaizeci și trei de copeici, din banii emiși pt.

la treia ianuarie a acestui an, care expiră acum, domnului maistru Sumarokov, i-au fost deduse salariile și, după deducere, au fost date comisarului universitar Stepan Zboromirsky; și ce se va face, despre asta s-ar raporta Biroului Academic.
I. D. Schumacher
Mihailo Lomonosov
I. Ştelin
Ivan Taubert
30 martie zile
1758
grefier Mihail Firsov
434

26 MAI 1758
Marți Maya 26 ziua 1758.
către Biroul Academiei de Științe. profituri prezente. .. Domnule consilier de stat Schumacher ... domnul consilier colegial Lomonosov, domnul consilier al Oficiului Taubert, domnul consilier de judecată Ștelin. . .
La propunerea domnului secretar de Conferință și a profesorului Miller, pentru ca Academia locală de Științe membrului de onoare și Universității din Pisa, profesorul dl Frizijus să trimită, pe lângă noi, și vechi „Comentarii" din volumele IX-XIV. , au ordonat: Domnul Miller să răspundă că Cancelaria nu am hotărât în folosul acestui profesor Frisius să trimită „Comentariile" pe care le-a cerut, pentru că 1) nu există un asemenea obicei nicăieri în alte academii; 2) dacă îi trimiți, atunci vor cere alții; 3) numărul de membri în timp se poate multiplica astfel

poate ca toata fabrica va ajunge in sfarsit sa cumpere cadouri singura, fara niciun beneficiu pentru Academie si cu pagube extreme aduse interesului public...
I. D. Schumacher Mihailo Lomonosov Ivan Taubert I. Shtelin
Grefierul Dmitri Timofeev
435
1759 1. HOTĂRÂREA CANCELAREI AN ASUPRA EDITĂRII PROFESIONISTILOR „MUNCĂ LUNARĂ"
Pentru marile plângeri aduse de la Tipografie că atât domnul profesor Miller cât și domnul Popov, fără a corecta manuscrisul Lucrărilor lunare, după tipărire, se fac mari corecturi, motiv pentru care dintr-o altă foaie sunt șase sau până la șapte dovezi. , iar în Acesta este adevăratul motiv pentru care numitele „Lucrări" durează atât de mult să fie tipărite și, la fel cum acum nu ies regulat la timpul alocat, nu pot ieși niciodată regulat într-o astfel de dezordine, au ordonat: trimite despre aceasta domnului secretar de Conferință și profesorului Miller și domnului profesor Popov un ordin în care să scrie că manuscrisul dat Tipografiei pentru Lucrări Lunare să fie corectat cu sârguință în prealabil și după un set de astfel de corecții, care necesită mari revizuire și atâtea corecturi, ar fi tot pe foi de probă pe care întotdeauna semnau chitanța și trimiteau înapoi la Tipografie, returnând, de altfel, probele anterioare, și capsând aceste foi la compozitori pentru a le ține acasă; cand sunt acei ani. profesorii nu se vor conforma acestui lucru, iar din această cauză se vor produce întârziere, oprire și confuzie în treburile Tipografiei, atunci compozitorul încadrat în funcția factorială urmează să fie prezentat Cancelariei, iar corectorul Barșov este puternic. a confirmat că este împotriva ortografiei și tipului inițial

a corectat greșelile contelui cu toată sârguința și graba, și a semnat uniform chitanță și lăsat pe foi de probă, de asemenea, el ar fi făcut acele dovezi în Tipografie, și nu acasă; dacă de la el urmează vreo oprire sau dacă rămân greșeli de tipar din neglijarea poziției sale, atunci va fi invariabil amendat pentru aceasta, pentru că Oficiul, văzând că niciun îndemn nu ajută, este obligat să folosească o asemenea

severitate pentru a preveni tipărirea. Casa de la a deveni extrem de dezordonată și la o pierdere inutilă a trezoreriei.

I. D. Schumacher 'Mikhailo Lomonosov Ivan Taubert I. Shtelin

Ziua 1 februarie

1759

436

8 FEBRUARIE 1759. DEPUNEREA CANCELAREI ACADEMIEI PREŞEDINTULUI ACADEMIEI PRIVIND PLATA MAIORĂ A I.-E. PESCAR

E. i. V. Micul hatman clarvăzător rus, adevărat camerlan, președinte al Academiei de Științe, locotenent colonel al regimentului de salvare Izmailovsky și diverse ordine ale domnului, Excelența Sa contele Kirila Grigoryevich Razumovsky de la Oficiul Academiei de Științe

Maya 17 din trecutul 1757 și 1 februarie din acest 759, depuse prin petiții profesorul Fischer prezintă: a intrat în serviciul academic în 1730 și a fost numit apoi rector și adjunct al Academiei la Gimnaziul Academic din localitate și, fiind în această funcție, nu avea doar supravegherea Gimnaziului, dar, în plus, el însuși a predat tinerilor limba latină și diverse științe, în plus, au existat mereu

A participat la întâlniri academice, iar diferiți studenți față de studenții săi de atunci sunt acum într-adevăr dobândiți atât la Academia locală, cât și la Universitatea din Moscova ca directori și profesori, iar din 1739, în virtutea unui decret al Senatului de guvernare, a fost trimis de la Academie. să culeagă tot felul de eseuri „Istoria Siberiană” știri necesare în Siberia, unde a trimis postul care i-a fost atribuit cu cea mai mare sârguință și de acolo s-a întors la Sf. a avut doar trei ani de supraveghere în Gimnaziu și peste studenți, dar mai mult. , a citit și prelegeri la Universitate, iar acum a compus o prescurtare a istoriei Siberiei și a înaintat-o Cancelariei, care este în curs de traducere în limba rusă; și primește un salariu de numai șase sute până la șaizeci de ruble pe an și cere ca pentru cei douăzeci și opt de ani de serviciu credincios, fără vină și folositor și pentru munca depusă în timpul călătoriei prin orașele siberiene, să fie răsplătit cu o creștere a salariului. împotriva altor profesori. Și conform opiniei Oficiului Academiei de Științe, acest domnul Fischer, pentru singurul său serviciu de lungă durată și pentru a-l încuraja să continue să lucreze cu zel, poate fi adăugat în mod corect două sute de ruble la cele șase sute șaizeci și salariu anual de ruble, și astfel să-i producă opt sute șaizeci de ruble pe an, iar pentru acest salariu excedentar, ar trebui să lucreze, pe lângă o funcție de profesor universitar și o întâlnire ca membru al Adunării Istorice, în traducerile necesare din rusă în limba rusă. latină, și mai ales cele istorice, pentru ca știrile despre afacerile suveranilor ruși să se răspândească mai amănunțit și mai sigur în lume.

Mihailo Lomonosov Ivan Taubert I. Ştelin

zi de februarie

1759 _

437

1759 27 MAI. EXTRAS DIN Jurnalul Cancelariei AN PRIVIND DENUMIREA TRADUCĂTORILOR PENTRU „LUCRĂRILE LUNARE”

1759 Maya a 27-a zi de joi.

Ajuns la Cancelaria Academiei de Științe... Domnule consilier de instanță Ștelin... domnule consilier al Oficiului Taubert... domnule consilier colegial Lomonosov... și după ce a auzit următoarele cazuri...
Rapoartele domnului secretar al conferinței și ale profesorului Miller, cărora le-a prezentat: defunctul traducător Golubțov a exersat cel mai adesea traducerea pieselor pe care le-a introdus în Lucrările lunare și, pentru ca ulterior aceste lucrări să nu fie oprite, a cerut încă una în locul său. , și că aceasta ori de câte ori era nevoie, a corectat chestiunea, fără a se descuraja cu alte chestiuni, iar traducerile să fie revizuite și corectate cu multă sârguință pentru ca „Lucrările" să fie nu mai puțin din slujire și frumusețe a calmului, ca de acum înainte aveau să protejeze de chestiuni utile. S-a ordonat: înlocuirea traducătorului Golubtsov pentru traducerea pieselor incluse în „Lucrările lunare" să-l selecteze pe domnul profesor Moderakh dintre studenții a două persoane care ar practica mai mult în limbi străine și, ca și în traduceri și în frumusețea calmului, au putut să se prezinte la Oficiu în timpul raportului, despre care lui, domnul Moderahu, îi trimite un mandat. ...
Mihailo Lomonosov Ivan Taubert I. Ştelin
secretar Mihailo Guryev

438 1759 IULIE 15. SUPUNEREA LA CANCERIA AN
Către Biroul Academiei de Științe
Deși, prin ordinul Excelenței Sale, Academia de Științe a Președintelui a dispus să folosească o anumită sumă din statutul academic din veniturile din carte pentru înmulțirea Bibliotecii și Kunstkamera pentru a o folosi pentru construirea de cabinete și alte decorațiuni decente pentru Bibliotecă și Kunstkamera și, separând-o de cealaltă sumă academică, o păstrează sub sigiliul orașului consilierului Cancelariei Taubert, totuși, următoarele motive nu permit următoarele motive să comită acest ordin: 1) că această sumă de două mii de ruble un an este determinat nu pentru construirea de camere arse, ci pentru reproducerea Bibliotecii și a Kunstkamera; 2) Senatul guvernamental a stabilit o sumă specială pentru această reparație și, de dragul acesteia, nu ar trebui să interfereze cu trezoreria academică, dar ce mai lipsește pentru finalizare ar trebui să fie cerut de la Senatul guvernamental; 3) se știe că lucrurile și cărțile Kunstkamera din Bibliotecă sunt în dulapuri, atunci încă nu este necesar să se facă altele noi, dar pot sta în cele vechi până când suma pentru cele noi este cerută de la Guvernare. Senat;
4) Cancelaria Academică simte și plictiseala cotidiană a celor care cer un salariu binemeritat și pretutindeni aduc plângeri cu privire la deducerea acestuia, care ar trebui mai întâi să se întoarcă, mai degrabă decât să împodobească Biblioteca și Kunstkamera cu dulapuri aurite, și mai ales că adevărata lor decorație constă într-o multitudine de cărți și lucruri rare și necesare, demne de curiozitate; 5) și deși această sumă nu este academică, nu poate fi utilizată pentru completarea camerelor arse, deoarece este necesară corectarea vechii și completarea Tipografiei noi; 6) conform contabilitatii este clar ca suma datorata din momentul confirmarii

reglementări pentru studenți în restul de aproximativ douăzeci de mii; Nu menționez că Academia, în virtutea regulamentului, ar trebui să folosească pensiile membrilor de onoare și premiile pentru sarcini anuale; Dacă iei toate acestea și le separă de suma academică, urmând exemplul consilierului Taubert cerea domnului Cancelarie, atunci cu greu va fi suficientă întreaga sumă anuală. Pentru aceasta, de dragul Oficiului Academiei de Științe, prezint aceasta, pentru a prezenta Excelenței Sale Academiei de Științe, domnule președinte, pentru ca acesta să se demnească să stabilească cererea Senatului de la Guvernare pentru o suplimentare. suma pentru completarea camerelor arse si ca suma separata, asa cum s-a aratat mai sus, sa fie dispusa sa fie impreuna cu restul, comuna conform legilor si comportamentului altor colegii pentru anii generali. cei prezenti prin sigiliu.

.Mikhailo Lomonosov

Ziua de 15 iulie

[1759]*

439

1759 AUGUST 12. AVIZ ÎN CAZUL CONTRACTULUI DE LUCRĂRI DE PIATRA ŞI GIPS ÎN OBSERVATOR

Către Biroul Academiei de Științe

de la consilierul colegial Mihail Lomonosov

Opinie

Deși construcția pe camerele academice arse ale Observatorului cu tencuială din piatră a lucrat către maestrul dulgher liber Kint pentru o mie nouă sute de ruble, un decret semnat de domnii. Mi s-a propus spre semnare biroul consilierului Taubert și al consilierului judiciar Shtelin, pe 12*6 august, dar nu l-am semnat și nu ar trebui să-l semnez, pentru că târgul pentru asta s-a încheiat în timpul meu. mandat, cu permisiunea ilustrului său stăpân -

* Partea de jos a foii unde a fost scris anul este tăiată.

6 Originalul este eronat 19.

a Academiei Președintelui în vacanță și chiar și acea decizie a fost luată prin ordinul acestor ani. Taubert și Stehlin fără acordul meu comun. Si in plus, declar ca constructia pentru pretul aratat, care, impotriva estimarii arhitectului, depaseste patru sute cincizeci si cinci de ruble si saizeci si opt de copeici, sa nu fie data acelui Observator, de altfel, nu au fost antreprenori, decat pentru străinii Kint și Becher, dar cum este clar că nu permit altor antreprenori, și chiar dacă s-au târguit, ci doar pentru un fel, pentru că acea lucrare, după cum știți, a fost preluată de general, și nu numai de Kint , și în faptul că el are asupra lor, Kint și Becher extreme îndoieli. Și din acest motiv, ei nu ar trebui să fie admiși în acea clădire și să nu încheie un contract cu ei, iar la un preț excelent ar trebui să fie refuzați complet și de acum încolo nu numai nu numai în clădire, ci și să nu li se permită să se negocieze cu alții, dar pentru a face publicul mai mult; dacă alți antreprenori nu apar curând, atunci pentru toamna și iarna viitoare să acopere și să îngrădească acel Observator în locuri adecvate cu scânduri, pentru care este nevoie de un mic cost, iar anul viitor să înceapă construcția pe același deviz arhitectural de la Luna Maya, de ce să sperăm că este posibil ca la acel moment, nu numai pentru prețul arhitectural din deviz, ci și cu o scădere considerabilă a finisajelor, alți antreprenori să ia. Și aceasta este părerea mea de atașat acestei definiții.

Mihailo Lomonosov
12 august
1759 _
440
/759 14-15 OCTOMBRIE. DECRET AL CANCELAREI ADUNĂRII AN ACADEMICE PRIVIND ACORDAREA DREPTULUI DE A PARTICIPA A. P. PROTASOV LA ACEASTA ȘEDINȚĂ
Decretul e.i. V. autocrat al Rusului întreg de la Cancelaria Academiei de Științe la Adunarea Profesorală.
Prin decretul e. si. V. în Biroul Academiei de Științe s-a stabilit: adjunct Alexei Protasov să meargă la această întâlnire și
14 Lomonosov, t X

o măsură de alți adjuncți să aibă o ședință în acea ședință, iar adunarea Profesorilor să știe despre asta, iar lui, Protasov, în Cancelaria Academică, i s-a anunțat la 14 octombrie 1759.
Mihailo Lomonosov
Secretarul Mikhailo Guryev al Colegiului Junker Ivan Orlov
441
1760. EXTRAS DIN Jurnalul Cancelariei AN.
1760 februarie 28 zile luni.
Au ajuns la Biroul Academiei de Științe. .. d. Consilier al Oficiului Taubert ... d. consilier colegial Lomonosov ... d. consilier judiciar Shtelin ... și ascultând cauzele anunțate mai jos ... .
Apoi, avand raționamentul că malul care se întinde la Academie dinspre Neva, din lipsa fortificației, a fost atât de spălat cu apă, încât nu se mai putea trece pe lângă o trăsură, de ce pridvorul pentru intrarea în Cancelarie a fost. construit de cealaltă parte a camerelor, iar în timpul unei mici inundații din surplusul de apă și pereții secției înșiși sunt întotdeauna spălați și stricat și, deși sunt reparați anual de un koshto academic în dezgust de pericol, este totuși periculos să părăsiți acest țărm fără întărire, pentru ca odăile să nu sufere cele mai mari pagube și deci nenorociri și pierderi. Și întrucât în cadrele universitare nu se alocă nicio sumă pentru astfel de corecții, iar clădirile publice sunt corectate toate din clădirile de la Cancelarie, de ce aceeași bancă să fie corectată de la aceeași Cancelarie, au dispus: să se trimită un promemoriu acestei Cancelarii și cere să fie mulțumit la camerele de pe malul Corpului Academic în dezgustul pericolului evident și pierderilor inutile

repara anul acesta vara, si se va putea transporta piatra sparta din E. iarna in constructie pana la terasamentul tarmului. V. casa pe barje, iar ceea ce va urma in rezolutie, anunta Cancelaria Academica. ...
Mihailo Lomonosov
Ivan Taubert
I. Ştelin
secretar Mihailo Guryev
442
1760 8 MARTIE. EXTRAS DIN Jurnalul Cancelariei AN
1760, miercuri.
Ajuns la Cancelaria Academiei de Științe... Domnule consilier colegial Lomonosov... Domnule consilier al Oficiului Taubert... Domnule

consilier de instanță Shtelin... și după ce a auzit următoarele cazuri...
Apoi, consilierul Cancelariei, Taubert, a anunțat verbal: în ziua de 7 martie a regimentului Ingermolansky, cartierul, venind la casa nobililor Demidov, unde Biblioteca și Kunstkamera, a cerut o retragere conform biletului dat lui. el de către Biroul Principal de Poliţie-Meister pentru decizia soldaţilor camerelor. Și mai târziu această casă a fost dată Bibliotecii și Kunstkamera în 1747 conform nominalului e.i. V. prin decret, iar acești nobili Demidov nu-l dețin și nu îl folosesc în niciun fel, ceea ce este cunoscut poliției, pentru aceasta au ordonat: să trimită un promemoria la Poliția Principală și să ceară ca cel livrat Kunstkamera și Biblioteca ramane ca un lucru obscen si nemaiauzit in lume sa anuleze, si, mai mult, sa anunte daca de la regimentul Ingermolan conform informatiilor acestui sef de politie.

Cancelaria va veni în continuare la Kunstkamera pentru a sta în picioare și ce violență va urma, apoi despre asta în Cabinetul e.i. V. imediat raportat a fi are. ...
Mihailo Lomonosov Ivan Taubert I. Ştelin
secretar Mihailo Guryev

443

17 martie 1760 GOBENSTEIT A DE LA SERVICIUL ACADEMICE SI DENUMIREA LUI I.-T KELREUTER IN LOCUL SAU

În acest martie, la 15 zile, de la Leipzig pe 9 februarie, a fost primit un raport de la domnul profesor Gebenshtreit la Cancelaria Academică, prin care cere motivele prezentate de la acesta în acel raport pentru a-l demite din serviciul academic, iar în contract pentru a fi în serviciul lui la Academie, nu ar trebui să existe o perioadă. De dragul e. și. V. S-a dispus cancelaria Academiei de Științe: la cererea profesorului Gebenshtreit, acesta să fie demis din serviciul academic, iar în locul său, domnii. Îl recunosc academicienii pe doctorul și adjunctul Kelreuter demn de a fi profesor de botanică și istorie naturală și este necesar ca, pentru a-și asigura cunoștințele de botanică, pe lângă disertațiile pe care le-a depus deja despre istoria științelor naturale, el a depus un specialist special în botanică, sau fără un om deosebit este vrednic, despre asta, în virtutea excelenței sale foarte grafice a Academiei Președintelui instrucțiunii de la paragraful 17, nu numai de la domnii. academicieni, dar si de la domnii. membrii de onoare care cunosc botanica, sa ceara secretarului de conferinta al fiecaruia in scris parerea sa si

la cerere, să se prezinte la Oficiul Academiei de Științe la raportare. Și despre asta, trimiteți un decret Adunării Academice și Istorice.
Mihailo Lomonosov Ivan Taubert I. Ştelin
secretar Mihailo Guryev
Semnat la 17 martie 1760

444

APRILIE 1760 12. HOTĂRÂREA BIROULUI AN ALE AN PRIVIND NUMIREA LUI H. N. MOTONIS ÎN CALITATE DE EDITOR DE TRADUCERI, PUBLICATA ÎN „LUCRĂRI LUNAR”

Mai târziu, domnul secretar al conferinței și profesorul Miller au prezentat în mod repetat verbal Biroului Biroului Academic pe care studenții Samson Volkov și Alexei Razumov i-au repartizat pentru „Lucrările lunare” în traduceri din germană în rusă sunt foarte insuficiente și chiar și pentru traducători. -kami-de, pe care este necesar să-l traducă în aceste „Lucrări”, să privească și să corecteze în calm și pentru a identifica pe cineva care este priceput în limbi străine și în calm rusă. Iar în îndrumarea excelenței sale extrem de grafice către Academiei Președintelui, printre altele, în paragraful 9 scrie: „Lucrări lunare” pentru a continua necondiționat acest domnul secretar de Conferință în virtutea definițiilor fostei sale excelențe, și în aceea Oficiu parcă într-o faptă concepută spre plăcerea publicului, pentru a repara orice ajutor, în al 10-lea: traducătorilor, atât proprii, cât și terți, care, pe lângă funcția lor, vor lucra în traduceri utile și demne, oferi recompense cu bani din veniturile din carte. Din acest motiv, adjuncții Matonis și Kozitskaya au fost chemați la Cancelarie și, în prezența acestui 11 aprilie, li s-a anunțat dacă vreunul dintre ei dorește să preia de la premiu.

corectarea traducerilor incluse în „Lucrările lunare”, cu toate acestea, de la acestea Kozitsky a anunțat că nu o acceptă pentru alte lucruri care i-au fost încredințate, iar Matonis a anunțat că dorește să o corecteze dincolo de poziția sa de la premiu. De dragul e. și. V. Cancelariei Academiei de Științe s-a dispus: să încredințeze corectarea traducerilor cuprinse în „Operele lunare” acestui adjunct Matonis, și pentru faptul că, parcă pe lângă funcția sa, lucrarea i-a impus, să efectuează-i o răsplată de o sută de ruble pe an de la Librărie în contul tipăririi profitabile a acelor „Opere” ale sumei, atâta timp cât va exersa în corectarea plăcintelor introduse în aceste „Opere”. Și despre asta, lui, Matonis, și celor care vor traduce materia în „Lucrări”, tot domnului Miller să trimită mandate de cunoaștere.

Mihailo Lomonosov
Ivan Taubert I. Shtelin
Secretar Mikhailo Guryev aprilie 12 zile
1760 _

445

MAI 1760 5. DETERMINAREA BIROULUI STATELE ACADEMICE DE PRODUCEREA LUI SK KOTELNIKOV CA PROFESOR ÎN ORDINAR!

1760 făcând semn 5 zile, prin decret al e. i. V. Cancelaria Academiei de Științe, ascultând petițiile profesorului extraordinar Semyon Kotelnikov, care cere munca profesorului său obișnuit cu spor de salariu, iar de atunci Kotelnikov slujește la Academie din 1741 și, fiind în pământuri străine, a dobândit suficiente cunoștințe în matematică superioară și un stat onest, pentru care în 1756 a fost promovat la un profesor extraordinar cu un salariu de cinci sute până la șaizeci de ruble pe an, excelența sa extrem de ilustru

Președintele Academiei, când a fost aici despre munca lui, Kotelnikov, un profesor obișnuit la alte Cancelarii Academice gg. S-a demnat să aibă un raționament al celor prezenți, dar după plecarea Excelenței Sale, rezoluția nu a fost încă luată. Pentru aceasta, au ordonat: despre munca lui, Kotelnikov, în discuția despre științe ale lui de

către un profesor obișnuit, cu un salariu de la șase sute până la șaizeci de ruble pe an, numărând munca și salariul generalului de la prima dată a acestui an, să prezentați-l excelenței de rang înalt și pregătindu-vă să trimiteți pentru semnătură și diplomă.
Mihailo Lomonosov Ivan Taubert I. Ştelin
secretar Mihailo Guryev

446
1760 MAI 12. DETERMINAREA BIROULUI AN PRIVIND TRANSFERUL „SPETIMELOR" G. V. KOZITSKOY SI A. P. PROTASOV LA ADUNAREA ACADEMICA

1760 Maya 12 zile prin decretul e. si. V. Biroul Academiei de Științe a ordonat: donat de la domnii. Adjuncții Protasov și Kozitsky ar trebui să fie trimiși pentru examinare la Adunarea Profesorilor pe baza unui decret și după examinarea dacă sunt demni să fie - Protasov de medicină ca doctor și profesor de anatomie și Kozitskaya de elocvență și filozofie și științe verbale latine ca un profesor, să depună un raport Cancelariei.
Mihailo Lomonosov Ivan Taubert I. Ştelin
secretar Mihailo Guryev

447
23 MAI 1760

Când împăratul Petru cel Mare, binecuvântat și veșnic demn de amintit, a înființat Academia de Științe în 1724, în același timp s-a demn de a indica pentru aceasta pe insula Vasilyevsky, în spatele camerelor nou construite de atunci ale Bibliotecii și Kunstkamera și în spatele casă de binecuvântată amintire a împărătesei Paraskeviia Feodorovna dăruită Academiei, pentru a face ca un castel, o clădire de piatră, în care să aibă reședință atât profesorii, cât și alte trepte necesare din Academie, pentru care clădirea a fost proiectată apoi de colonelul Trezin. Înființată ulterior pentru amplasarea decentă a clădirii Sankt Petersburg, Comisia a compus un proiect secundar de conectare într-o singură clădire a tuturor departamentelor academice, care, de asemenea, pentru o sumă nedeterminată, a rămas fără execuție. Și de atunci, Clădirea Academică s-a înmulțit considerabil și unele departamente, cum ar fi Laboratorul de Chimie, Teatrul de Anatomie, Grădina Botanică, Universitatea și Gimnaziul, de extremă necesitate, au fost înființate din clădirea principală academică în locuri diferite îndepărtate. , parțial în case achiziționate, și parțial în case închiriate, de asemenea, mulți oficiali academicieni și miniștri locuiesc în diferite părți ale orașului la o distanță considerabilă, iar din aceste împrejurări apar următoarele dificultăți:

1) profesorii universitari pentru predare sunt nevoiți să meargă din apartamente pe o distanță deliberată, și mai ales toamna și primăvara, în zilele ploioase, nu fără dificultăți semnificative, iar într-o astfel de plimbare pierd o parte considerabilă din timpul alocat predării ; uniform și academicienii, ca un fizician, astronom, mecanic, anatomist și alții, pentru apartamente îndepărtate, nu pot corecta convenabil pozițiile lor; 2) când se cer unii de la alții în experimente de asistență reciprocă, atunci pt

Secțiune longitudinală a clădirii Academiei de Științe Gravura de A. Polyakov (1741)
Bibliotecă
Documentul 447

împărțirea în apartamente diferite la o distanță considerabilă nu poate fi reparată; 3) pentru angajarea profesorilor de apartamente, si mai ales straini care nu cunosc ritualurile locale, Cancelaria este uneori nevoita sa incheie contracte cu proprietarii de case nu fara grija nejustificata, iar acesti profesori, care locuiesc in case particulare, suporta adesea. anxietate pentru posturile de poliție și nebunia în științe; 4-e) studenții de diverse științe și arte care învață la Academie și sunt întreținuți cu un salariu academic, locuiesc în locuri diferite cu părinții sau socrii, și din acest motiv, vin târziu și uneori își fac scuze cu prefăcută boală, ei sar mult timp; 5-e) artiștii de dragul unei distanțe lungi nu pot veni la momentul potrivit și, deși vor veni, sunt obosiți și cer odihnă, ceea ce provoacă și pierdere de timp și întârziere în muncă; 6) acești artiști, pentru a-și ține apartamentele departe, sărind peste zile, își pot cere liber scuze pentru boala lor și că nu au putut să o anunțe la Academie, neavând pe cine să trimită, și când sunt cu adevărat bolnavi, ceea ce adesea se întâmplă brusc multora, atunci intervalul de dragul ei este imposibil ca un medic universitar să meargă în diferite părți ale orașului, nu numai pentru tratament, ci și pentru mărturie; 7) în locuri diferite la o distanță considerabilă, departamente academice separate împiedică foarte mult ca comandanții Academiei să nu poată inspecta pretutindeni dacă toate lucrurile se desfășoară în ordinea cuvenită; 8-e) pentru supraveghere și trimiteri prin corespondență numai către departamente și apartamente împrăștiate, Academia ar trebui să folosească angajați și cheltuieli inutile; a 9-a) pentru bani de locuință pentru profesori în baza contractelor lor, pentru reconstrucția și repararea caselor academice îndepărtate și închiriate proveniți de la trezorerie e.' Și. V. vor continua să vină multe mii, iar din marile neplăceri descrise mai sus, dacă nu vor fi ocolite, vor exista mereu piedici în răspândirea științelor și artelor în patrie. Altfel, este imposibil să scapi de el, de îndată ce combinând toate departamentele academice într-o singură clădire și toți miniștrii

într-o singură clădire, urmând exemplul Corpului de nobiliari Terestre și Navale și a altor instituții similare, de ce în ultimul an 757, consilierul colegial Lomonosov a prezentat din nou la Cancelaria Academică despre construirea unui corp academic într-o pajiște împotriva colegiilor și din ordinul excelenței sale de rang înalt al Academiei din Moscova.Președintele, a compus planuri și fațade aproximative pentru acea clădire și, împreună cu arhitectul academic, a arătat un raport aproximativ că pentru această clădire era necesară suma de până la nouăzeci de mii de ruble. . De dragul e. și. V. Cancelariei Academiei de Științe i s-a ordonat: să prezinte un raport Senatului guvernamental, întrebând dacă nu ar fi demn să se alăture departamentelor academice în clădirea unei clădiri pentru producția și creșterea rapidă a științelor și artelor, pentru a determina suma menționată mai sus de nouăzeci de mii de ruble și emisiune împărțită în cinci ani în părți egale și modul în care se află structura principală a clădirii academice, pentru a prezenta aceste planuri și fațade aproximative cu o descriere spre examinare de către Senatul guvernamental.
Mihailo Lomonosov
Ivan Taubert I. Shtelin

Secretarul Mikhailo Guryev Maya 23 de zile
1760 _

448
1760 NU TARZIU DIN 4 IUNIE. AJUTOR-MEMORIA PENTRU ANGAJAMENTE IMPOTRIVITE LA LUCRARI DE CONSTRUCTII SI REPARATII
Pentru memoria contractelor academice
1
De la începutul8 reparației camerelor academice arse, au existat destul de mulți antreprenori pentru furnizarea de diverse materiale și diverse lucrări. Și așa cum orice antreprenor cere prea mult profit pentru sine și pentru hrană, de aici rezultă că suma dată de Senatul de guvernare - douăzeci și trei de mii - nu a fost suficientă pentru a repara Observatorul, care este enorm de scump ", și mai ales că , conform arhitectului Schumacher, pentru construirea unei noi clădiri , care este clădirea actuală, în care Cancelaria / a pus doar 17 mii. Și așa reparația carenei, și nu toată, care este doar cu un sfert mai mare decât cealaltă / a devenit cu șase mii mai scumpă decât cea care trebuie construită din temelie. Pentru construcția Observatorului și a cabinetelor din Bibliotecă și Kunstkamera, domnul consilier Taubert dorește să folosească bani din suma Librăriei / care nu este stabilită pentru asta, ci pentru achiziția de cărți. Biblioteca nu este formată din dulapuri de aur, ci din cărți.
a Clădiri tăiate în proiect.
6 Totuși, în schiță este foarte înscris în loc de tăiat.
În schiță, este inscripționat extrem de scump în loc de tăiat, foarte surprinzător.
d Clerical tăiat.
L În proiect este barat pe care se află.
e Tasat în proiect, după cum poate fi o estimare.
g Tasat din nou în draft.
3 Originalul din suma academică a fost transferat de mâna lui Lomonosov în din sumă.

gah, cu care Biblioteca noastră este foarte insuficientă? Pentru asta, 0 trebuie să ceară de la Senatul de Guvernare, precum și pentru alinierea anterioară. Totuși, este periculos”, că vor cere contul de douăzeci și trei de mii cheltuiți pentru reparații!!
2
La repararea unei carene ars, li s-a permis să lucreze la rând tâmplarii Becher și Kint, care depășesc orice măsură a costului, de ce am protestat 1 în timpul contractului de reparație a Observatorului din următoarele motive?
3
În lipsa mea, ei, dulgherii, au primit ordin la fabrici pentru a reconstrui casa academică Bonovsky pentru o mie și jumătate de ruble pe vechea fundație (care este cu doi arshini mai înaltă decât pământul) din toate materialele vechi, cu excepția celor care au fost putrezite sau rupte, pentru care a fost complet posibil să se construiască o curte complet nouă doar pe o fundație înaltă, gata și solidă. Dar asta încă nu este suficient. Casa a fost vopsită printr-un contract pentru un cost academic special. Și, în cele din urmă, fără nicio rușine,

tâmplarii-antreprenori s-au plâns că sunt în perdanți și, din acest motiv, li s-au dat din trezorerie încă două sute de ruble, presupuse pentru muncă inutilă, contrar dreptății. Domnul Taubert a locuit în această casă timp de un an și jumătate, fiind „admis pentru o perioadă scurtă de timp, iar prin aceasta profesorul Salhov a avut motive să se descurajeze de la lucrările chimice și astfel s-au pierdut timp și bani pentru a-l plăti, Salhov, pt. un sfert? *6
ci să cumpere cărți. . . foarte insuficiente atribuite în margini de Lomonosov.
6 a fost înscris de mâna lui Lomonosov în locul celei tăiate.
în inscriptionat periculos în mâna lui Lomonosov în loc de tăiat domnul Taubert este la conducere.
Am adăugat în margini de mâna lui Lomonosov.
L În proiect, în margini sunt atribuite și barate cabinetele și Observatorul].
e Tasat fără Excelența Voastră.
Ei bine, în proiect, în marje, este atribuit și tăiat Ca o pierdere pentru trezorerie timp de un an și jumătate: au plătit pentru un apartament pe Zalkhov, care nu a făcut nimic.

4
Casele Volkov și Lutkovsky au fost reconstruite de aceiași dulgheri. Ce s-a întâmplat în același timp, se aud multe despre asta, dar nu trebuie să fii sigur auzind. Abia atunci se știe că rapoartele cer bani de la Cancelarie pentru a plăti clădiri, despre care nu are nicio definiție, iar fără știrea Cancelariei s-a construit un debarcader împotriva noii Tipografii fără știrea Cancelariei.6 6 Mai mult, domnul consilier Taubert a ocupat multe camere și mai sunt bărbați goali, oriunde ar fi posibil să locuiască confortabil un bărbat fără familie, profesorul Grișov, căruia astăzi se plătesc trei sute de ruble pentru un sfert degeaba.
5
Pentru construcția Observatorului s-a făcut mai mult decât estimarea unui arhitect de patru sute de ruble la rând cu aceiași dulgheri, presupunând că pentru o perioadă ulterioară totul va deveni mai scump pentru ei. Cu toate acestea, în ciuda înclinațiilor sale nobile și a prețului excesiv, acest Observator, nu doar pentru perioada toamnei trecute, ci nici până în prezent, nu a fost încă construit, iar astronomii nu îl pot folosi deloc. Și astfel, prin aceasta, se pierde o vistierie excesivă și timp de observație.
6
Reale și case de marcat au fost construite în noua Tipografie de la aceiași dulgheri pe bază de contract la un preț enorm de mare: triplu și știu tăiat în proiect.
6 și fără știrea Cancelariei. . . s-a construit un dig fără știrea Cancelariei înscris în margini de mâna lui Lomonosov.
nu numai... până în ziua de azi, numărul este încă atribuit în margine de mâna lui Lomonosov în loc să fie tăiat pentru o perioadă.
Proiectul se termină aici.
l Introduceți originalul.
e O reparație. . . ani adaugati de mana lui Lomonosov.

şaizeci de ruble. Și acum aceiași dulgheri sunt angajați să facă noi reale în vechea Tipografie. Și de îndată ce tâmplarul rus a venit la acest contract cu un tovarăș, atunci domnul Taubert, consilierul, l-a alungat din contract cu tot felul de măsuri, sufocându-se pe cei dintâi și apărându-le, parcă pentru cei care a luat toate clădirile academice la cheremul a ceea ce a folosit * 6 * diverse amenințări și cereri nerezonabile la adresa rușilor. Dimpotrivă, dulgherii germani veneau uneori beți la Cancelarie și făceau lucruri grosolane, și mai ales cu mine. În cele din urmă, aceste case de marcat au rămas la antreprenorul rus sub 30 de ruble, iar proba de la el este dată mai bine decât cele germane /
7
Dulgherii menționați mai sus, pentru că sunt germani, nu au niciun avantaj față de ruși, pentru faptul că ei înșiși nu numai că fac altceva cu mâinile lor, dar nu sunt acceptați pentru munca lor prin contracte, dar toți rușii lucrează sub supravegherea lor. . Iar Academia îi are pe arhitectul Schumacher și pe tâmplarul Fritsch, care pot și trebuie să se uite la dulgherii ruși.
iar Initial drives away corectat de Lomonosov pentru a alunga.
6 Utilizări inițiale corectate de Lomonosov la folosit, θ Corectate de Lomonosov în schimb vin.
d Și regizat de Lomonosov în loc să facă.
Eu mai ales mie... si proba de la el este mai buna decat cele germane, atribuite in margini de mana lui Lomonosov. Tasate, între timp, realul la rând valorează acum 17 ruble în loc de 60.
8
Cea mai evidentă este îngăduința domnului Taubert față de dulgherii germani, că deși un antreprenor rus s-a contractat să construiască o parte de mijloc de piatră în seră, aceasta a fost amânată până în vara viitoare, deși ar fi trebuit să fie construită până la iarnă. Acest lucru este evident că nu dulgherii lui au fost cei care au contractat, pentru asta i se părea că nu era nevoie de clădire.

9
Acest lucru necesită o atenție strictă pentru păstrarea vistieriei Majestății Sale și, cu atât mai mult, pentru ca o astfel de risipă excesivă să nu-i determine pe miniștrii academicieni în prezent la nevoie finală.
449
20 OCTOMBRIE 1760
La decretul e. şi. V. Douăzeci și două de cărți au fost primite de la Senatul guvernamental 1 la Cancelaria Academiei de Științe din Livonia și Estland drepturi cavalerești, zemstvo și oraș, cu și fără traduceri, și s-a ordonat să depună mărturie deja traduse în limba rusă în bună ordine și netraduse, în însăși viteza de traducere, cu certificare, aduceți imediat Senatului de guvernare. De dragul e. și. V. S-a dispus Cancelariei Academiei de Științe: să înainteze Senatului de Guvernare cu raport: 1.) După puterea celor testate din e.i. V. pentru semnarea e.v. propriile mâini din iulie 1747 trecut, 24 de zile ale Regulamentului Academic și al personalului, cu acesta sunt încadrați un anumit număr de academicieni și adjuncți, care, după exemplul altor academii, nu practică decât în științele matematice, fizice și naturale aparținând istoria științelor naturii, încercând să facă tot felul de lucruri în ele pentru a crește științele în orice lumină, și mai ales

pentru gloria și onoarea Rusiei, invenții și investigații utile, așa cum demonstrează „Comentariile” publicate la Academie și alte lucrări savante, iar în afară de aceasta, conform Regulamentului Academiei, nu sunt obligați la nicio altă treabă. 2-e) Atribuțiile profesorilor și profesorilor de la Universitate și Gimnaziu constau, în egală măsură, numai în a ține cursuri studenților în științe prescrise și a preda tinerilor în Gimnaziu.

Atât cei dintâi, cât și cei din urmă, fiind parțial străini, și parțial ruși naturali, care pentru cunoașterea științelor aveau mai multă nevoie de limba latină decât de germană, sunt incapabili să întreprindă astfel de traduceri și, în plus, după cum am menționat mai sus, sunt obligat la alte posturi; studenții, care se află acum la Universitate pe baze academice, abia încep să studieze științele superioare și limbile străine, iar unii dintre ei vor fi capabili de traduceri în timp, iar cei care au fost studenți vechi, de asemenea traducători, le-au dat de în virtutea Regulamentului Academic certificate respinse la cererea acestora - să fie repartizate altor echipe, inclusiv Universității din Moscova ca profesori și profesori; 3) Potrivit personalului, la Academie sunt solicitați doar doi traducători pentru traducerea ziarelor și a oricăror lucrări publicate în tipărit, care sunt foarte împovărați atât de acestea, cât și de alte treburi academice și, cu toate acestea, din cauza cunoștințelor nemulțumite ale acestora. limba germană, încă necesită corecții, iar pentru a traduce cazurile juridice, el nu este deloc capabil, deoarece nu este suficient ca o traducere corectă să cunoască ambele limbi din care și în care se face traducerea, dar el trebuie să înțeleagă și chestiunea în sine, fără de care intenția dorită nu va fi primită niciodată, iar folosită la traducere, timpul și munca vor fi complet în zadar, ca să nu mai vorbim de confuzia și confuzia care poate apărea în cazurile atât de greșite și obscure. traduceri. De aici, Senatul de Guvernare se dezice să vadă clar că la Academia pentru traducerea în rusă a livonianului și a altor drepturi trimise în rusă, dintre care majoritatea sunt în suedeză, nici unul capabil, și nu există limba suedeză. și nici un traducător, și în funcție de numărul de cărți traduse, chiar dacă Consiliul pentru Afaceri Estoniene și Livoniene mai are de raportat în viitor, ar trebui să se gândească că dacă totul este tradus corect, atunci pentru mulți ani va exista munca, și chiar și atunci nu numai unul, ci mulți traducători împreună. Și cereți Senatului de guvernare să demite Academia pentru imposibilitatea prescrisă de a traduce aceste cărți.

Dacă Senatul de Guvernare dorește să ceară Cancelariei Academiei de Științe prezentarea unor modalități prin care intenția acceptată de a traduce toate aceste legi să poată fi cel mai bine îndeplinită, atunci, după ce a primit un astfel de ordin, nu va lipsi de a se supune Senatul de guvernare.

Semnat la 20 octombrie 1760

Mihailo Lomonosov

Ivan Taubert

I. Ştelin

secretar Mihailo Guryev

450
DECEMBRIE 1760 9. SUPUNEREA CANCELAREI AN ASUPRA ERORILOR FĂCITE LA PUBLICAREA RELATII PRIVIND CAPTURAREA BERLINULUI

Biroul Academiei de Științe

Cu regret, am auzit că nu doar în oraș, ci și la curtea e.i. V. persoanele nobile sunt indignate de Biroul Academic [pentru] un act nedrept, că până în prezent nu a efectuat cercetări și analize despre cum și de la cine au apărut erorile de neiertat în traducerea și tipărirea raportului despre capturarea Berlinului, iar celor vinovați nu a fost aplicată nicio pedeapsă, dimpotrivă, corectorul Barșov a fost amendat pentru că a greșit corectarea titlului de persoană nobilă. V. preocupă și necesită cea mai strictă investigație și amendă, de dragul Oficiului Simței Academice vă prezint să se efectueze cu rigurozitate un studiu, de la care au provenit aceste inescuzabile în relația respectivă.

erori, iar amenzile s-ar fi aplicat în măsura acestora, astfel încât Cancelaria mai sus menționată însăși să nu se expună unei amenzi inevitabile.

Mihailo Lomonosov
9 decembrie zile
1760

451
1760 DEC. O NOTĂ PRIVIND RĂSPUNDEREA LUI I. I. TAUBERT A PENTRU ERORI FĂCITE ÎN TIMPUL PUBLICĂRII
RELAȚII PRIVIND CAPTURA BERLINULUI

Nu participați.

Nr. 1. Taubert este complet vinovat pentru că a tăcut cu privire la ancheta cazului, pentru că el este motivul pentru aceasta. Ar fi trebuit să încerce mai mult decât oricine altcineva și să se grăbească pentru justificarea lui.

2. Deși trebuie să-și observăm poziția peste tot, ar trebui să fii mult mai atent în această chestiune importantă: Berlinul a fost luat cândva.

3. Problema este foarte mică - două foi de citit într-o săptămână.

452
1761 IANUARIE 10. DEFINIȚIA BIROULUI AN
OFIȚERUL SCRIT П. N. GALLA

ianuarie 1761, 10 zile prin decretul e. i. V. Cancelaria Academiei de Științe, ascultând cazurile desfășurate în biroul Cancelariei despre bătălia de către Ensign Gall al Gimnaziului Academic al profesorului Semyon Vedensky în timp ce acesta era sub pază, conform cărora a rezultat din răspunsuri, și anume de la 1: el, Ensign Gall, se presupune că el, Gall, lui , Vedensky, l-a bătut pentru acțiuni dezonorante și beție în timp ce era sub pază; din a 2-a: stând de pază la Academia pentru subofițerul marelui garnizoanei din Sankt Petersburg Semyon Bykov, că el, Gall, l-a bătut, Vedensky, nevinovat; și în plus, au fost lăsați să intre la

absența Camerei Grydorovny, a maestrului Makhaev și a ucenicului Alexei Grekov, care a adus o plângere că el, Gallus, venind în camera lor

pentru supraveghere, fixează tot felul de nebunie în treburile lor și jignește studenții, care în arta și diligența lor sunt cunoscute. la ei, Makhaev și Grekov, duce nevinovat la pedeapsă, și ocrotește alt vin, și a cerut să nu-i mai fie încredințate porunci asupra acelei camere, căci se uită fără el, Galla, ca stăpâni; si de altfel, consilierul colegial si profesorul Lomonosov, care se afla in acest Oficiu in prezenta, a anuntat ca acest Gallus, venind la casa lui, domnul Lomonosov, si a cerut cu harnicie sa fie eliberat din paza mentionatul Vedensky, declarand, de altfel, ca era în stare bună, dar nu s-a ordonat să fie eliberat de el, iar acum în răspunsul său arată necazuri la Vedensky; deci, dacă acest Vedensky, fiind sub pază, a făcut cu adevărat mizerie, atunci el, Gall, ar trebui să raporteze despre asta în Cancelarie, dar în loc să raporteze despre dezordinea lui, a folosit o cerere de eliberare de sub pază; din care se poate concluziona că el, Gallus, a cerut orice fel de delicatețe, dar, neavând plăcere să ceară libertate, pentru asta el, Vedensky, a fost bătut cu biciul. Pentru aceasta, au poruncit: pentru faptele indecente arătate ale lui și pentru lipsa de nevoie în el la Academie, dându-i o sabie, trimite-l, Gallus, să fie hotărât pentru alte chestiuni în biroul Regelui de arme la promemorium. . Și despre extrădarea lui, Gall, pentru a-și trimite salariul comisarului Pankratiev, emite un decret.

Mihailo Lomonosov
Ivan Taubert I. Shtelin
secretar Mihailo Guryev
Semnat [ianuarie] 23 de zile
1761

15*

453

IANUARIE 1761. SUMINIREA PREŞEDINTEI AN DESPRE ACŢIUNI GREŞITE ALE G.-F. MILLER ȘI EU. I. TAUBERT

Pentru știri8 despre circumstanțe academice actuale*6"

R

1. Pospodin] Miller nu numai că scrie, dar tipărește și minciuni și înșală societatea, de exemplu, el l-a reprezentat pe Rychkov ca membru de onoare și, deoarece a fost făcut pe bună dreptate doar corespondent, Miller l-a tipărit ca membru al corespondenței, contrar definiției. și obiceiul. Din aceasta și din multe exemple se vede cât de nedrepte sunt procesele-verbale de conferință, pe care numai el le semnează, L 1
2. Nu numai că domnul Brown a făcut de râs la Conferință, imputând invenția de congelare a mercurului la nimic, dar, fiind de acord cu domnul Epinus, a scris peste ocean, luând această invenție de la Brown și a început să o atribuie, deși lui Zeiger, că totul a fost publicat la Leipzig, presupusa raportat de la Academia Locală, dar nici Cancelaria și nici Conferința nu știau acest lucru.
3. „Comentariile” nu apar tot timpul, în cea mai mare parte pentru că Miller, neștiindu-și poziția, face o disertație

- h

reducerea este incapabilă și forțată de alții să ceară.

a În schiță, deasupra titlului, Capitolul 4 este scris cu cerneală diferită, iar cuvintele Pentru știri sunt tăiate cu aceeași cerneală.
6 Baraj în proiect.

În proiect, sub titlu, este scris Trimis Excelenței Sale Domnule Președinte în luna ianuarie a acestui 1761.
d Cifra romană I în loc să fie tăiată în schiță Despre domnul Miller. La secretariat de afară.
l În proiect, voturile sunt barate și obligate să numească [?] În marje, onoarea președintelui este atribuită și barată Nr. În Conferință] protocoalele sunt fără valoare.
e Tasat în ciornă de strigăte și obrăznicie.
Ei bine, se presupune că a fost raportat. . . Nu știam că în loc de ceea ce a fost tăiat în schiță, în plus, s-a arătat în mod fals despre mine. Așa că domnul Miller se străduiește pentru onoare academică.

4. După cum se știe, Miller a ordonat să fie expulzat lui Salhov din apartamentul terminat, dar în această vară a depus un raport la Cancelarie pentru a-i lua diploma lui Salhov în vacanță fără știrea mea. Iar domnul Taubert a trimis consiliului Amiralității unul, fără consimțământ general, promemoria, pentru ca, la Kronshtat, după ce l-a păstrat pe Zalhov, să-și ia diploma, ofensa cu scrieri abuzive despre guvernarea academică.4
5. Că Miller face corespondență neautorizată6 cu străini, a doua comisie care l-a supravegheat pentru cuvântul „fanatic” este satisfăcută. Și am multe motive să bănuiesc că * conform răspunsurilor sale, în reviste științifice s-au făcut argumente nedrepte despre mine. A încercat să-l trimită pe studentul Arnold aici ca academician, ca să fie și el rivalul meu aici, pentru că a scris împotriva teoriei mele despre căldură și frig.g 5
6. Fără știrea Cancelariei și a Conferinței, a trimis un francez pentru observarea lui Venus în Siberia, de care atât Curtea, cât și Senatul nu sunt foarte mulțumiți, argumentând că francezul, plecând, nu ar publica un jurnal necinstit, așa cum era odinioară / 6
a În loc de ceea ce a fost tăiat în schiță, dați.
6 În proiect, tăiat intenționează să meargă la Academie.
În schiță, a scris totul tăiat.
d Tasat în proiect. Slabele recenzii a disertației lui Zalhov în revistele științifice a venit, după toate probabilitățile, de la Miller, după o ceartă. In discutie.
l În proiect, după aceste cuvinte, subtitlul Despre secretariat, două paragrafe sunt tăiate în interior și dincolo. 7. Obligă prin amenințări împotriva voinței să dea voturi și modifică datele, în caz contrar scriind la protocol. 8. Ofensează membrii Conferinței cu cuvinte rușinoase în prezență, de exemplu, cum la 6 septembrie academicienii și adjuncții ruși au luat masa cu mine după un act public și d-nii. Brown, Modrakh, Fedorovich, i-a numit în Adunare supușii mei.

7. Decretele trimise Conferinței, care, după ideea mea specială, se întâmplă, nu încearcă în niciun caz să le îndeplinească. De exemplu, au trecut mai bine de doi ani de când fiecărui profesor i se cere să aibă un concept prescurtat al științei sale pentru ca studenții care părăsesc Gimnaziul să aibă o imaginație clară în științe, dar acest lucru nu a fost încă îndeplinit. De asemenea, „Lucrările lunare” cerute de Cancelarie nu sunt niciodată raportate în prealabil Cancelariei pentru cunoștințe.7

8. * 6 După ce a avut Departamentul de Geografie în recenzia sa timp de șapte ani, mai jos el a pus bazele compoziției actualului „Atlas rus" și a realizat în mare parte hărți pentru ca oamenii privați să le mulțumească, ca înainte, în loc de istoria Rusiei, tabele genealogice. Și când mi-a văzut ostenelile și succesele, la început totul a mers mână în mână cu domnul Taubert, nu numai, plimbându-se prin oraș, umilit, dar la început îmi spunea ochilor că nu vor exista răspunsuri geografice din partea orașe; iar când au început să vină, el i-a sfătuit pe unii ca Corpul de cadeți de la sol să ne ceară această veste. Pe justul refuz al acestuia, la sfatul lui și, din câte aud, pe o promisiune, pentru a alcătui o geografie pentru Corp prin eforturile sale, Corpul de Cadeți a cerut, după exemplul nostru, de la Senatul de Guvernare și toate decretele orașelor și cererile dificile sau fără răspuns ale lui Miller adăugate. Nu este o subminare evidentă pentru un succes academic bun! e'8

a Vestea pr.

6 În proiect, înaintea numărului 8, subtitlul este barat: De către profesori.

c Corecția este tăiată în schiță.

d În proiect, în margine nu este nevoie de un judecător la științe, pe care nu îl înțelege. Există întotdeauna conflicte cu Biroul. Flagellimi profesorum. Litigii în alcătuirea regulamentelor].

l A existat și o subminare în proiect.

e 10 tăiate în schiță Reprezintă câte 10 membri la un moment dat și astfel încât ei sunt cu greu cunoscuți în lumea științifică, iar ceea ce le scrie, nu citește aproape niciodată în ședințe. Și din corespondența linneană este clar că Miller nu

9. Fiind profesor de vreo treizeci de ani, nu a ținut nici o prelegere și a râs de citirea altora și a comandat Gmelin în Siberia, așa cum am auzit de multe ori de la Krasheninnikov. Și acum urmând aceasta, cu tot felul de cuvinte și profeții false, el răspândește și defăimează noile instituții utile ale Universității și Gimnaziului în tot orașul.

10. Nu a fost publicată nici măcar o singură lucrare, în care să nu fie foarte multe terenuri pustii, și adesea enervantă și condamnabilă pentru Rusia.10

11. Și deși a fost amendat cu privarea de rang pentru o disertație fără valoare despre originea poporului rus, el nu rămâne în urmă acțiunilor sale anterioare, dovezile următoare sunt clare.11

12. „Lucrările lunare" conțin doar erori politice importante, dacă pot fi numite erori / pe care Miller le-a convocat la Conferința Curții și le-a recomandat cu tărie cu puțin timp înainte de a primi o creștere a salariului. Era vorba de cazaci din lună. . .* * * * * Foaia 6 este retipărită și următoarele cuvinte sunt omise... Colegiul străin are deja dificultăți în a răspunde despre raidurile din Zaporojie.12

13. În ciuda tuturor și până acum, nu numai cereri verbale din partea Cancelariei, ci sub decrete, îndeplinește și nu anunță chestiunile cuprinse în „Lucrări"? În luna iulie a „Lucrărilor" din trecutul 1760, p. [41] în nota cazacilor Andreevski din Persia își însușește, de care Colegiul Străin se indignează.13

blasfeme, dar reprezintă sufletul academic: tu qui animam inspiras Academiae Atribuit și barat în marje decât sub-nr.

se afirma.

a În proiect, disertația de Prota-
bufniță și Kozitsky.
6 În schiță, punctele de suspensie, după care următoarea este barată.
16. Consilierul georgian David Petrovici spune că, în raționamentul Andrevtsy din satul Andreeva, Miller a publicat o mare greșeală politică în „Lucrările” sale și dorește să transmită colegiului.

14. Arbitrariul lui Miller s-a întâmplat până acum, mai ales în publicarea „Lucrărilor”, că recent Epinus a depus o scrisoare de reproș împotriva mea și în prezența mea în Adunare și a spus că Miller o poate publica în „Lucrări”. În această scrisoare, el se plânge că am alergat în jurul orașului și i-am defăimat cartea despre trecerea lui Venus peste Soare. Domnul Popov a observat greșeala de a arăta calea, dar mai auzisem de la oameni nobili mai înainte decât de la Popov și numai în Cancelarie le-am amintit tovarășilor mei de asta.
15. Se plânge adesea că nu este nimeni care să-l ajute în „Lucrări”. deși i s-au dat doi studenți și traducători – asistenții săi. În ciuda faptului că Cancelaria l-a numit să-l asiste pe adjunctul Motonis, care, din răsplătirea unei sute de ruble, a acceptat de bunăvoie, dar în curând, printr-o cerere scrisă, a refuzat acel caz și o sută de ruble, netolerându-l pe Millerov la comandă15.
16. Nu numai în Lunar, ci și în celelalte scrieri ale lui, după obiceiul său, insuflă discursuri arogante. De exemplu, descriind ciuvașii, nu m-am putut abține să nu prefer curățenia lor în case locuitorilor ruși. El caută mai ales petele de pe hainele corpului rusesc, trecând prin multe dintre adevăratele ei podoabe.16
17. O dovadă clară și foarte supărătoare a acestei note a mea că Miller scrie și tipărește în germană vremurile tulburi ale lui Godunov și Rastrigin, cea mai întunecată parte a istoriei Rusiei, din care popoarele străine vor trage concluzii despre gloria noastră / Sau nu există. altele din
a În proiect este bisat Puterea lui Millerov este venerată de profesori de până acum.
6 ani tăiați în schiță. Taubert și Stehlin.
c Tasat sus în proiect.
d În schiță, trecerea este scrisă în loc de săritura tăiată.
e În proiect, vor fi subțiri. .. este scris despre gloria noastră în loc de tăiat
că slăbiciunea și ticăloșia noastră se vor încheia.

Știrile și afacerile rusești, unde cel puțin binele și răul puteau fi văzute în echilibru? 17
18. Cea mai evidentă dintre toate este răutatea lui că în diferitele sale scrieri el conține * disertația sa zgârcită despre poporul rus pe părți și, uitând de pedeapsa sa, se laudă că va tipări disertația pentru care a fost amendat cu litere de aur. Mai mult, îl laudă pe marele * 6 pedant Beyer, grozav în „Comentarii” și ne-a acoperit greșelile, astfel că Miller i-a furat totul lui Beyer în disertația blestemată menționată mai sus; și am vrut să reînnoiesc minciuna care fusese tipărită în Comentarii de-a lungul anilor într-o lumină învățată.’18
II '

1. Decret cerut de la Senatul guvernamental pentru transferul drepturilor livoniene. Este adevărat că nu avem astfel de oameni și nu sunt de vină pentru asta, însă, pentru a nu arăta niciun subterfugiu Senatului de la Guvernare, i-am sfătuit pe tovarășii mei să facă ceva în ascultare dacă se poate. Dar domnul Taubert s-a dus în grabă la Senat cu un refuz, unde a fost mustrat pe bună dreptate într-un reproș sensibil de către întreaga echipă.
2. Cer mereu socoteala cheltuielilor de gimnaziu și cu greu primesc o sumă moderată de bani pentru Gimnaziu și Universitate, în ciuda faptului că conturile sunt întotdeauna corecte.
„În schiță, blestemul [al-lea] este tăiat.
6 grozav în loc de prost învățat pru[ssak?] tăiat în draft.
c O notă de subsol a fost tăiată în schiță. Mi-aș aminti de mila lui T., de care se bucură, și de științele în care se bucură, și de pokeții [?] lui Yaropkin etc. și discursul prințului Oleksei Mihailovici] Ch[erkassky].
d În loc de ceea ce era tăiat în proiectul Despre domnul Taubert.
e În proiect, însă, abuzul este tăiat.
e sunt introduse de mâna lui Lomonosov în hârtia albă în locul d. d. profesorul Modrakh supune.

la momentul potrivit, iar banii sunt folosiți cu moderație. Dimpotrivă, nu există rapoarte de la noua Tipografie, de la Bibliotecă și de la Casa de Legături și oricât mi-aș fi cerut, nu le pot obține, ceea ce este împotriva regulamentului și împotriva adevărului însuși /”
3. Urmând exemplul socrului său21, încearcă să înarmeze tinerii profesori și asociați împotriva celor bătrâni. Înclinându-se lângă el, îl folosește pe Epinus în așa fel încât nu numai că îl recomandă aici, dar îl și recomandă Excelenței Voastre peste cunoștințele sale. Este adevărat că este un fizician corect, doar în astronomie este foarte mic în raționamentul practicii. Observațiile astronomice necesită un exercițiu pe termen lung / G. Epinus avea vreo doi ani la Berlin, unde nu există un singur instrument bun și aproape un cadran ruginit, iar Epinus nu a văzut nicăieri instrumente astronomice bune, de îndată ce aici cu Grișev . Cu toate acestea, în opinia domnului Taubert, el a învățat atât de multe, încât în același timp scurt a predat astronomia lui Rumovsky și, deja, la recomandarea sa, poate face o observație, la care chiar și astronomii celebri nu se așteaptă fără precauție. Cât de ușoară și ticăloasă este știința astronomiei! mai rău decât încălțămintea: de la Yepinus Rumovskaya, care nu știe practică, a învățat în trei luni! Între timp, ca fiu al patriei lui Rumovsky, aș fi foarte bucuros de succes și Doamne ferește să fie adevărat! da Altii nu ar fi jignit si echipa principala nu ar fi trebuit criticata. Este scris în mandat, domnule 22 că, în afară de Rumovsky, acest lucru important
a În proiect, obiceiurile sunt, de asemenea, tăiate.
6 În proiectul de precauții
Cu toate acestea, dacă aș avea o înțelegere și mai proastă a astronomiei decât cea a lui Taubert, știu că lexiconele astronomice alcătuiesc doar o carte bună de termeni și toată lumea are nevoie de o națiune atât de imaginativă pentru a prezenta întreaga structură a lumii, ca în palma dvs. mână. Timp de treizeci de ani am început să o studiez și am exersat mereu în acele reflecții, cunosc acea astronomie

și pot mărturisi despre dificultatea ei de către mari profesori pricepuți în ea.
d Este scris în mandat în loc de ceea ce a fost tăiat în proiectul Scrie, excelență.

nu are cine să facă respect. Dacă este adevărat, atunci principala echipă academică în sine este de vină pentru că nu a încercat mult timp; dacă nu este adevărat, atunci este păcat că sunteți atât de amabil încât să acceptați reprezentări private dincolo de Cancelarie, că Excelența Voastră înșivă v-a interzis verbal și în scris la plecarea dumneavoastră și, prin acest ordin, a dus la supărarea și descurajarea celor care au practicat observațiile astronomice de douăzeci și treizeci de ani și tu însuți în această cunoaștere au fost onorați și promovați la grade. Profesorul Popov, auzind că îi este dat lui Rumovsky aproape la comandă, s-a plâns și a primit un grad de la Senat și superioritate în observații, iar la plecare a urmat o oprire, deși nu era încă periculos / 0
4. Se știe destul de bine ce scuze a dat în scris profesorul Epinus pentru a nu ține cursuri experimentale fizice studenților.24 Mi-am imaginat asta, dar i-a ratat, dar acum în Corpul de cadeți m-am apucat de asta / l-am numit un treaba plictisitoare de a ține cursuri fizice studenților, * * * 6 aparent, la instigare / pentru a pune obstacol Universității în corectarea / Și acum nu e doar să omori o vrabie cu un coarne,20 ci și să păstrezi un înregistrarea pentru parohiile de cadeți și ieșirile nu este plictisitor pentru același Yepinus.
5. e Având sechestru de bani de la Librărie, cui dorește, dă un salariu / care să fie sub sigiliul judiciar general.
iar în proiect, totul este tăiat.El face totul la instigarea soţilor Taubert şi
Bineînțeles, nu se va corecta postul de academician. În marginea copiei schiței,
sano Sh. invalide. Jumătate de viață.
6 Tasat în schiță, desigur.
8 Trisat lui Taubertov în draft.
Rușii nu s-au folosit de Universitatea Rusă pentru a face un obstacol în corectare în locul celui bifat în proiect.
* Tasate în schiță Destul dintre cele care sunt devreme la [?]
e În schiță este bisat Strigă, amenință și astfel îi duce pe oameni La frică și ca să nu mă asculte. Și pentru aceasta, obstacolele trăiesc adesea [sic în original] în bunele mele întreprinderi.

6. Cele mai insuportabile și mai respingătoare decât justiția sunt acțiunile domnului Taubert în contracte, despre care trebuie să vă ofer aici mai pe larg și să prezint câțiva ani trecuți, combinați în cei cu timpul prezent: Birourile de stat 23.089 ruble. si mai mult, din suma academica s-au consumat cam o jumatate de treime de mie. Totuși, și până astăzi, „de prea jumătate de an aceste camere nu au fost finalizate din lipsă de bani, și anume Observatorul și bibliotecile, care trebuie menționate în mod special.
2) Observatorul a fost reparat de dulgherii germani Kint și Becher din trecutul 1759, promițând să-l construiască înainte de toamna târzie. Și deși am protestat în scris împotriva acestui lucru în

Cancelarie: 1) pentru prețul excesiv, 2) pentru timpul târziu, că este mai bine să începi devreme în primăvară, iar afacerile de toamnă * 6 sunt fragile, totuși, construcția a fost început târziu și nu a fost finalizat, nu numai în acea toamnă, ci și în toată vara trecută a anului 1760, nu a fost suficient de copt pentru a aproba instrumentele pentru observație. Și tot timpul este irosit și banii sunt cheltuiți degeaba pe astronomi, pe reparații și pe închirierea de apartamente. Și așa cum am vrut să-l pun sub pază pe antreprenorul Kint pentru o astfel de defecțiune, domnul Taubert nu mi-a ordonat să o fac atunci când i-am cunoscut. 3) Dupa ideea si proiectul meu s-a facut socoteala de catre mine si arhitectul cat ar costa o cladire noua din piatra, egala cu cea in care se afla acum Cancelaria si tot asa. Suma necesară este de până la 17.000 de ruble. Și odată ce domnul Taubert a observat că reparația clădirii incendiate a costat cu multe mii mai mult decât era nevoie de întreaga clădire a unei clădiri ceva mai mici, a hotărât spre bine să nu ceară Senatului de guvernare o sumă suplimentară pentru Bibliotecă.
a În proiect, tăiat din 1756[a] la aproape cinci.
6 caz în locul structurii tăiate în proiect.
c Dependența este, de asemenea, tăiată în schiță.
d Nepotismul tăiat în proiect.

Kunstkamera, astfel încât nu a fost obligat să contabilizeze suma anterioară de 23 de mii. Și pentru a obține un mandat pentru el însuși, pentru a folosi suma stabilită în personalul academic pentru reproducere * a Bibliotecii și a Kunstkamera pentru a o folosi pentru cabinete și așa mai departe. Și deși îmi imaginam că, de altfel, mulți bani s-au folosit nu pentru acele cheltuieli pentru care s-a determinat cea mai înaltă milă regală și, din această cauză, științele suferă totuși o scădere, în ciuda faptului că domnul Taubert repara contracte în afara. Cancelaria și dă bani pentru asta fără definiție generală și mandate. 4) În curțile nou construite ale lui Volkov și Lutkovsky, acest Taubert face tot felul de extinderi și reorganizări fără a determina după capriciile sale și emite bani de stat fără mandate clericale.* 6 '26
7. La eliberarea banilor alocați pentru Gimnaziu, întotdeauna se ceartă fără motiv, doar pentru a-mi opri cumva progresul și, în ciuda faptului că elevii gimnaziilor sunt lipsiți de încălțăminte, continuă definițiile cu abonament. Dimpotrivă, în același timp, banii dau alte cheltuieli, complet inutile.
8. Încercând în toate modurile să deturneze departamentele care îmi aparțin de la mine către științe, și-a luat cu obrăznicie să facă un glob și hărți pentru Alteța Sa Suveranul Mare Duce Pavel Petrovici și, pentru a se recomanda, și pentru a nu-mi da participarea la revizuire, i-a dat lui Trescott un cartier profesoral gata făcut fără știrea Cancelariei din casa Bonovsky și, în ciuda faptului că soția și copiii lui Treskotov erau în haine franceze, el i-a ordonat să facă totul în apartament. Aceste lucruri nu sunt însă acceptate în instanță.27
9. Domnul Taubert i-a luat pe meșteri sub controlul său pentru a face unelte „pentru pe placul unora,
și reproducere în locul locației tăiate în schiță.
6 În proiect nu există articole de birou și nu voi menționa aici structura [?] tăiată.
c Tasat pentru cadouri în draft.

și nu pentru ca profesorii să poată folosi și fabrica unelte conform invențiilor lor.

10. Ceea ce domnul Taubert nu a făcut niciodată cu un profesor de botanică pentru propriile sale capricii. După ce l-a cunoscut pe studentul Kelreuter, fiind în Tibingin și dorind să-și căsătorească sora cu el, l-a chemat ca adjunct dincolo de Shchepin, care a fost apoi vândut intenționat Cabinetului medical și că el, Kelreuter, nu trebuia să i se acorde demn profesor de botanică, el l-a sfătuit mai întâi pe Gebenshtreit să meargă în Germania pentru un leac, iar după * 6 și să rămână acolo, pretinzând abshidul de aici. Cu toate acestea, Kelreuter încă se îndoiește dacă ar fi mai bine să meargă acasă decât să-și ia o fată rea, bătrână, fără zestre.

11. După ce a ocupat cele mai bune camere din casele academice Volkovsky și Lutkovsky, splendid decorate pentru costul academicului, el a împărțit alte încăperi în funcție de locația lor; iar legatorul Rosenberg are suficient spațiu pentru a găzdui un profesor bun care are nevoie să se mute în spații scumpe închiriate.

12. În raportul despre capturarea Berlinului, două erori de traducere în limba germană din rusă, care au fost făcute din neglijența sa, priveau prejudiciul adus onoarei armelor rusești, ratate fără urmărire, deși în instanță s-au arătat foarte indignați și mai mult decât onorat pentru o eroare. Dimpotrivă, Barsov a fost arestat de Taubert pentru o greșeală de tipar la titlul unui domn nobil.1 30

» Kelreuter lipsește din draft.

6 În proiect, subțiri amenințătoare sunt tăiate.

în În loc de tăiat în proiect, cel mai mult.

d O notă de subsol a fost tăiată în proiect. Contele P[etr] Ivanovici este un binefăcător pentru mulți, dar a noastră este favorizată doar de Teplov.

454

3 FEBRUARIE 1761. SUPUNEREA CANARIEI AN
CITIREA TOATE DISERTAȚIILE ÎN TRADUCERE RUSĂ LA Oficiul Academiei de Științe

Performanţă

Oficiului Academic este cunoscut că, în măsura în care sunt publicate „Comentarii” locale, din care se produce următorul prejudiciu: 1) societatea învăţată nu poate folosi ceea ce Academia noastră găseşte nou; 2) noi invenții rămân neanunțate în lume, iar de multe ori în alte academii ies aceleași înaintea celei locale; 3) academicienii de dragul indentării își pierd dorința de a lucra în ceva, fără speranța de a se arăta lumii în curând; 4) Academia poartă aici un reproș, pentru că vânătorii locali nu văd lucrări academice directe. Pentru a preveni și a evita obscenitățile și prejudiciile menționate mai sus aduse Oficiului, propun prin prezenta ca: 1) disertațiile academice să fie publicate câte o treime în părți, iar după un an, după ce au compus o prefață generală și un titlu, adunate într-un singur volum; 2) abrevierile disertațiilor să fie compuse chiar de autor, pentru. el își înțelege scrisul mai bine decât oricine altcineva și nu se va opri din tipărire, neavând nevoie să ceară ajutor de la alții; 3) traduceți toate disertațiile în rusă și tipăriți-le. Prin aceasta, vom evita mormăielile, iar societatea rusă nu va rămâne fără beneficii. Și în

plus, studenții pe care îi desemnez se vor obișnui să traducă și să compună disertații din profesori.·.-exemple.
Mihailo Lomonosov
februarie 3 zile
1761. '
* Data este scrisă de mâna lui Lomonosov.

455
24 FEBRUARIE-13 MARTIE 1761. MESAJ CĂTRE CANCELAREI AN AN PRIVIND DESPAGĂRI L. EULER PENTRU PREJUDICII REUSITE ÎN LEGATURA CU ACȚIUNI MILITARE
După ce am primit o scrisoare de la domnul Euler despre ruina sa, am raportat ieri Excelenței Sale, Milosicul Suveran, Contele Mihail Larionovici. Și Excelența Sa înclină să accepte un raport de la Cancelarie. Pentru aceasta, este necesar să mă pregătesc și, înainte de asta, să mă informez în casa Excelenței Sale.
456
29 MARTIE 1761. RĂSPUNSUL CANALERIEI ACADEMIEI LA CEREREA BIRIOULUI SENATULUI PENTRU TIEMUL ALEGEREI LUI I.-G. MODELE MEMBRILOR DE ONORI AI ACADEMIEI
Senatul de Guvernare de la Cancelaria Academiei de Științe a răspuns la cererea ca Farmacia șef locală, farmacistul Model la Academia de Științe, să fie ales membru de onoare în virtutea Regulamentului Academic din 16 noiembrie 1758, prin permisiunea. al Academiei Președintelui și cu acordul academicienilor pentru excelentele sale cunoștințe de chimie, pentru care i s-a acordat diploma de mâna prezidențială. Iar printre profesorii academicieni efectivi nu se numără, în timpul ședinței profesorilor, ședința are, când aduce ceva nou inventat pentru „Comentariile” la știința lor, iar în ședințele academice nu se comandă să aibă voturi în regulament pentru membrii de onoare, și nu au titlu de profesor, dacă nu profesori unde altundeva/ În spatele bretei secretarului Mikhail Guryev În spatele dreptului grefierului Ivan Dandulin
Trimis de o companie a Senatului cu un soldat Alexei Levsky martie 29 zile
1761 _
8 când aduce ceva... unde în alt loc este înscris de mâna lui Lomonosov.

457
IUNIE 1761 1. EXTRAS DIN Jurnalul Cancelariei Adunărilor AN PRIVIND EXECUREA RAPOARTELOR PRIVIND STAREA BIBLIOTECEI ŞI KUNSTKAMMER DE I. I. TAUBERT
1761 Iunie 1 zi de tocuri.
Ajuns la Biroul Academiei de Științe... Domnule consilier colegial Lomonosov... Domnule consilier al Oficiului Taubert...
Apoi domnul consilier colegial Lomonosov l-a anunțat verbal pe domnul consilier Taubert că, deși domnul Taubert fusese informat verbal de multe ori în Cancelarie, i s-a reamintit că ar trebui să prezinte știri Cancelariei Academice despre starea Bibliotecii și a Kunstkamera. si ca se produc oamenii repartizati la aceste catedre, pentru ca dupa multi ani nu se stie despre acea Cancelarie Academica si mai ales daca se

abona sau nu vreo carte pentru a mari Biblioteca, in ce stare si ordine se afla si daca exista. este o lipsă de cărți necesare, și de dragul cărora nu a fost publicat un nou catalog după doar mult timp cărți în folosul oamenilor de știință și al celor care iubesc știința, dar încă nedepuse. Căruia el, domnul Lomonosov, el, domnul Taubert, i-a anunțat verbal că Kunstkamera și Biblioteca nu aparțin Cancelariei, ci el, domnul Taubert, în calitate de subbibliotecar și, în plus, din înalta sa Excelența grafică a Academiei de Științe a Președintelui, ambele departamente au fost încredințate supravegherii sale speciale. Și au ordonat: scrieți despre asta într-un jurnal. ...

Mihailo Lomonosov

I. Ştelin

secretar Mihailo Guryev

458

IUNIE 1761 1. HOTĂRÂREA CANCERIEI AN ASUPRA PRODUCȚIEI RONDAJULUI BIBLIOTECEI ȘI KUNSTKAMMER

Deși i s-a reamintit verbal în repetate rânduri consilierului și subbibliotecarului Taubert, orașul Cancelariei, să dea Lomonosov, vol. X

informații către Cancelaria Academică despre starea Bibliotecii și a Kunstkamera și despre ceea ce se face de către persoanele desemnate în aceste departamente, însă, până astăzi, după mulți ani, nu se știe despre acea Cancelarie Academică și mai ales dacă vreun se abonează sau nu cărți pentru a mări Biblioteca, în ce stare se află și în ordine, și lipsesc cărțile necesare și de ce, după atât de mult timp, nu a fost publicat un nou catalog de cărți în beneficiul oamenilor de știință3 și iubitori de știință. De dragul e. și. V. Biroul Academiei de Științe a hotărât: pentru a avea în vedere aceste departamente, numiți domnii. profesorii Fisher, Brown, Kotelnikov, Fedorovich și adjunctul Protasov și le trimit decrete într-o asemenea forță încât, de acord între ei, să aleagă un moment care nu este incomod pentru ca prelegerile lor să vină la aceste departamente și să ia în considerare toate cele de mai sus în general. , incepand mai intai cu Biblioteca, si ca ei prezinta raport general asupra ordinii, lipsei si excesului de carti, argumentand dupa impartirea stiintelor, astfel incat domnul profesor Fisher sa ia in considerare autorii antici latini si greci si tot ceea ce priveste științe verbale și antichități, dl.' Brown - toate cărțile filozofice, fizice și astronomice, domnul Kotelnikov - toate științele matematice și alte științe aparținând acesteia și, împreună cu domnul Brown, astronomice, domnul Fedorovich - potrivite filozofiei practice, jurisprudenței și istoriei, domnul Protasov - toate cărți, în ceea ce privește istoria naturală: toată lumea ar trebui să se uite la ce cărți nou apărute, cele mai necesare și utile lipsesc; * 6 faceți toate acestea cu bunul lor acord, ajutându-se unii pe alții și faceți totul în prezența lui, domnule .. Biroul consilierului și subbibliotecarului Taubert sau cu asistenții săi, dacă 3 nu se întâmplă, și despre toată această examinare generală a Bibliotecii să o supună Cancelariei.

a În proiect, beneficiile oamenilor de știință sunt introduse în loc de cunoștințe tăiate.

6 toată lumea de urmărit... lipsește util în proiect lipsește.

c În draft, el nu va avea timp tăiat.

d În proiect, se bifează pentru a stabili că în general fac zece ore pe săptămână.

Raportul general al Academiei de Științe cât mai curând posibil; iar acestui domn consilier al Cancelariei şi subbibliotecar Taubert să trimită un decret ca el să fie pomenit de domnii. profesorii și adjuncții nu au pus nicio oprire și obstacole și li s-ar permite întotdeauna accesul liber să ia în considerare și să facă un lucru atât de necesar, astfel încât toți oamenii de știință și oamenii iubitori de știință să știe atunci cum pot folosi Biblioteca academică în cel mai înalt nivel. e. și. V. milă.3 Și despre ordinele îndepărtate ale acestei chestiuni după aceea, se va lua o hotărâre. Și deși, în conformitate cu puterea regulamentelor generale ale Academiei, președintele, Excelența Sa Contele Kirilo Grigoryevich Razumovskoy, a determinat Biblioteca și Kunstkamera ca bibliotecar subordonat să-l privească, Taubert, totuși, este necesar ca Cancelaria să aibă o informație generală despre guvernul său despre tot ceea ce, de dragul de a provoca executarea conform acestei definiții în mare viteză, și să raporteze Senatului de Guvernare și Președintelui.
Mihailo Lomonosov
Secretarul Mikhailo Guryev Semnat la 1 iunie
1761 _
459
1761 SEPTEMBRIE 18. EXTRAS DIN Jurnalul Cancelariei AN PRIVIND DISTRIBUIREA OPERĂRILOR LUI LOMONOSOV CĂTRE OAMENII DE ȘTIINȚĂ STRĂINI-
1761 septembrie 18 zile marţi.
Ajuns la Biroul Academiei de Științe... Domnul Taubert, consilier al Oficiului. .. domnule consilier colegial Lomonosov ... domnule consilier de judecata Shtelin ... si dupa ascultarea cauzelor anuntate mai jos ...
iar acestui oras al Biroului consilierului ... cel mai inalt e. i. V. milă
lipsă din proiect.
6 Partea finală a definiției, începând cu cuvintele Și, deși în ceea ce privește puterea..., lipsește din proiect. În original, era atribuită aceleiași mâini de grefier, dar cu un scris de mână mai mic decât toate precedentele, iar cuvintele către domnul președinte au fost trecute în mâna lui Lomonoșov, în loc să fie șterse.

Atunci domnul Lomonosov, consilier colegial, a sugerat verbal că lucrările sale, publicate în presa unei cărți, nu ajung la mulți oameni învățați și a cerut ca toate lucrările sale de la început până astăzi să fie scoase în 12 exemplare într-un leant. Au poruncit: pentru trimiterea peste ocean la oameni invatati, sa se duca din Librărie la Biroul lucrării domnului consilier colegial Lomonosov de la începutul „Panegiricului” până în ziua de azi, câte douăsprezece exemplare din fiecare carte pe hârtie bună, scriind-o. jos ca o cheltuială fără bani, fără să-l pună în contul nimănui, care și leagă toate ieșirile într-una, însumând douăsprezece cărți, și despre cine ar trebui să dea mandate despre ce. ...
Mihailo Lomonosov
Ivan Taubert I. Shtelin
secretar Mihailo Guryev

1. Nu depune rapoarte și facturi despre Bibliotecă, nici din legatură.
2. Aduce membrii Adunării Profesorale în ședințe, ceea ce are ca rezultat oprirea creșterii științelor. N.B. Yepinus pe mine, Rumovsky pe Popov și Krasilnikov.
3. El ține bani de la Tipografie în spatele sigiliului său.
4. Contracte.
5. Emiterea de bani fără definiții clericale și construiește tot felul de extinderi la casa lui Volkov și Lutkovsky fără știrea lor.
6. Glob către Marele Duce/
8. Prezentat în mod fals Senatului de Guvernare despre imposibilitatea co-observatorilor, la ofensa astronomilor ruși.
a Paragraful 7 a tăiat Raportul despre capturarea Berlinului, a rupt răspunsul.

Tot în casa Majestății Sale3 aceeași falsă reprezentare® a repetat și confirmat verbal și în scris, indiferent de mustrarea care i-a fost făcută în Senatul de Guvernare.
9. El îi jignește pe acei profesori într-un mod insidios și arogant, care sunt mai rău din cauza faptelor sale rele la Academie, și prin aceasta împiedică științe. N3. El a ordonat ca catedra să fie scoasă și pune un obstacol în lecturi.
10. Distruge ideile glorioase utile [științelor] și Academiei și, prin urmare, împiedică beneficiul statului.3
12. A oprit expediția geografică. Carte poştală.
13. Am interpretat greșit decretul Senatului de guvernare și am trimis un promemorium S[tats]-to[ontor] fără definiție. Și Firsov a sigilat-o el însuși, ca să nu-și ia o amendă.
[1.] Își caută profiturile și puterea.
[2] .g Un nedoritor pentru oamenii de știință ruși.
3. De aceea încearcă să mă împiedice.
1. Pofta de putere 4. 13. 16. 19. 20. 21. 26. 28.
2? Tratat 7. 12. 13. 17. 19. 22. 28.
3. Invidia 1. 2. 14. 6. 8. 10. 25. 27.
4. e Ura rușilor 9. 11. 15. 21.
La coloana 5. Ca să înceapă într-o zi și să scape de bătăi de cap. Academie sans, sans. Tepelhof a Strube. Decret din anul 24 din 20 ianuarie și pus[t] la început. Scrisorile mele despre corectarea Academiei de Științe recent către Ucraina. O scrisoare acuzatoare lui Teplov.
KV. într-un denunţ al lui Taubert.
KV . Ko Lv către Simonovici. Morbus Neapol[itanus],
Reprezentare. KV. Scrieți într-un raport despre departamentele mele și un memoriu către Colegiul Camor cu privire la numărul țăranilor.
A fost depus un plan pentru clădirea academică.
și tăiat.
6 Tasat josnic.
la paragraful 11, definițiile general semnate sunt tăiate.
d Colțul foii cu numerele de serie 1 și 2 este rupt.
l S-a eliminat mita.
e Tasat Müsz[i]g[gang?].

1. Despre conectarea tuturor departamentelor academice într-o singură clădire.
2. Lexiconul primitivilor.
3. Necesar!!!
4. Cu privire la emiterea de declarații științifice pe temeiul reglementărilor.
5. Conceptul succint al tuturor științelor.
6. βατοσκοπιον.
7. La cererea Senatului pentru construirea de cabinete.
8. Cu privire la stabilirea declaraţiilor interne ruse].
9. Despre publicarea „Comentarii” pe părți.
10. Despre jetoane pentru profesori.
11. Ștergeți portretele din biserici.
12. Despre contul despre Bibliotecă.
13. Despre glob: dat lui Truscott.
1. Obstacole ale unei expediții geografice.
2. La Gimnaziu.

461

1761 10-24 DEC. SUMINIȚIE CĂTRE PREȘEDINTELE ACADEMIEI PRIVIND RECUPERAREA ÎN DOBANĂ A I. I. TAUBERT

Ilustrului hatman de ambele părți ale Niprului și trupelor Zaporijiene, cel mai ilustru conte Kiril Grigorievich Razumovsky, adevărat camerlan, locotenent colonel al Regimentului de Salvați Izmailovsky, președinte al Academiei de Științe, Ordinele Sf. Andrei, Albul. Vulturul, Sf. Alexandru și Sf. Ana Cavalier

Performanţă

Excelența dumneavoastră de rang înalt cunoaște destul de bine starea Academiei de Științe, stricat de faptele malefice ale Schumacherilor și de intrigile obscure și insidioase ale ginerelui său, moștenitorul direct al continuării academiei.

ci mai degrabă înscrisă de mâna lui Lomonosov.

nenorocire mortală, consilier Taubert, despre care am prezentat în repetate rânduri Excelenței Voastre de vreo nouă ani deja verbal și în scris aici, la Moscova și în Rusia Mică, încercând să pun capăt tuturor confuziei și dezordinei care au prins rădăcini de la inceputul Academiei / impiedicarea raspandirii dorite a stiintei in patria noastra . Și deși mandatele și scrisorile private ale excelenței voastre mărturisesc că excelența voastră este nemulțumită de astfel de acțiuni, dăunătoare științelor, totuși, nu i s-a efectuat nicio investigație adecvată și executare corespunzătoare. Au rămas toate mașinațiunile Schumacher, dragostea de putere, obstacolele în calea rușilor în științe și risipa inutilă a tezaurului e.i. V. după capriciile amintitului consilier Taubert. După introducerea mea în excelența voastră în Ucraina, au avut loc multe din faptele sale, ale lui Taubert, vătămătoare pentru folosul și onoarea statului, pentru care, ca și pentru cele precedente, el, Taubert, este supus unei crunte torturi.* 6

Din acest motiv, înălțată excelență, grațioasă suverană, vă rog cu lacrimi să puneți capăt cunoscutei nenorociri academice și cu reproșul dumneavoastră deosebit, adică să-l puneți sub anchetă pe acest Taubert, „unde este cazul, și până la terminarea cauzei, interziceți. să fie

prezent în Cancelarie, ca o persoană suspectă, pentru a nu distruge ce acte trebuie să servească pentru a-l demasca.
În decretul de binecuvântată amintire a împăratului Petru cel Mare, în ziua de 20 a anului 1724, scrie: „E. Și. V. a ordonat tuturor subordonaților, atât în Senat, cât și în Sinod, și în toate colegiile, birourile și în toate locurile întregului stat, unde se trimit ceea ce este important, să fie în ascultare de comandanții lor în tot ceea ce nu este contrar decretului, iar dacă ceva este contrar, atunci nu este în niciun caz
iar confuzia și dezordinea sunt scrise în margine de mâna lui Lomonosov în locul ticăloșiei pe care a bifat-o.
6 este supus unei torturi crude atribuite lui Lomonosov în locul rangului și moșiei tăiate de mâna lui, dar trebuie și privat de viață de drept.
în cercetare este intrat de mâna lui Lomonosov în loc de curtea tăiată.

a sărutat sub pedeapsă de parcă ar fi fost un criminal al decretului, dar trebuie să declare în secret comandantului său că ceva este contrar decretelor, iar dacă nu ascultă, atunci protestează și raportează la cel mai înalt comandantului care poruncește. Iar dacă vede împotrivire în asta, atunci procurorului general sau, în inexistența lui, procurorului-șef, și dacă vede împotrivire în ele, atunci raportează maiestății sale, dar ca să existe însuși adevărul; dar dacă se va dezvălui o minciună, el însuși va fi pedepsit, ca și cum ar fi făcut-o.
Prin urmare, cer Excelenței Voastre o poruncă grabnică * asupra rezultatului acestui Taubert, „căci nu trebuie”, și nu mai pot să tac și să văd nenorocirea academică și reproșul dumneavoastră și întotdeauna reproș că științele nu înfloresc L proporţional cu generozitatea lui e. şi. V. autocratul nostru atotmilostiv. Dacă excelența dumneavoastră de rang înalt nu se demnează să respecte și să pună în aplicare această plângere importantă a mea pe termen lung în viitorul apropiat de dragul șederii voastre scurte, aparent scurte, aici, * țara noastră de o asuprire obscenă. În același timp, vă anunț punctele „principale” prezentate de mine în fața Excelenței Voastre pe
iar ordinele sunt înscrise în mâna lui Lomonosov.
6 Cele de mai sus sunt tăiate de mâna lui Lomonosov.
în aceasta Taubert este atribuit în margini de către Lomonosov.
r i nu ar trebui să fie înscris de mâna lui Lomonosov.
e că științele nu înfloresc este scris în margini de Lomonosov în loc de <fără condiție> bifată rușii naturali nu au timp în științe.
e respectul și citarea atribuite în margini de mâna lui Lomonosov.
Ei bine, în curând a fost scris de Lomonosov în loc de strictul tăiat.
3, de dragul șederii dumneavoastră scurte, se pare că șederea aici este atribuită mâinii lui Lomonosov.
și declar că este introdusă de Lomonosov în loc de bara pe care o anexez „în mod repetat.
” principalele sunt înscrise în margini de mâna lui Lomonosov.
Am fost înscris anterior de mâna lui Lomonosov.

Ucraina,3 și noi insolențe ale consilierului menționat mai sus Taubert, survenite pentru că primul l-a trecut fără anchetă și fără amendă sau pedeapsă. Și dacă acest lucru se întâmplă într-un mod similar, atunci

el * * 6 se va repezi la cel mai amar rău la cea mai mare asuprire și vătămare a științelor din patrie. Am dovezi satisfăcute și corecte pentru toate aceste puncte, martori vii și documente scrise?
Punctele de insolență ale Biroului consilierului Taubert
1. Nu depune rapoarte și facturi de la Bibliotecă, Kunstkamera și de la alte departamente predate acestuia, ceea ce este contrar decretelor și Regulamentului Academic.
2. Emite bani guvernamentali fără definiții clericale și face diverse extinderi la casa lui Volkov fără știrea Cancelariei în mod autocratic.
3. Între profesori provoacă neliniște și jignește și asuprește pe cei care nu sunt de acord cu ordinele sale, un obstacol clar în calea științelor din Rusia și contrar celei mai înalte comandă a e. i. V.
4. Încearcă în toate modurile să prevină ideile utile Academiei, distrugându-le sau amânându-le în viitor, motiv pentru care se pune un obstacol considerabil în ceea ce privește creșterea cunoștințelor în Rusia și deteriorarea trezoreriei.
5. Înnegrește și distruge dosarele academice și documentele care servesc la demascare.
6. El împiedică în departamentele încredințate altora, oprește bunele lor succese și intră cu obrăznicie în poziția altcuiva, interceptând și neglijând măsurile de precauție pentru integritatea sănătății familiei suverane pentru pofta lui de putere.
a După cuvintele către Ucraina, tăiate de Lomonosov și la care agregate.
6 este înscris de mâna lui Lomonosov.
în Pentru toate aceste puncte. . . şi documente scrise atribuite lui Lomonosov.

7. În articole aparținând lui Vedomoști, el a rostit discursuri condamnabile reprobabile spre gloria armelor rusești și a aliaților ruși.
8. A făcut declarații false la Senatul guvernamental pentru a jigni astronomii ruși.
9. Decretul e.i. V. de la Senatul de la Guvernare, interpretând-o în mod fals, a trimis o promemoria Oficiului de Statistică pentru semnarea sa fără a-i determina și a semna pe ceilalți membri ai Cancelariei, ceea ce nu numai că îi umilește prin autocrația sa, ci și cele mai înalte decrete e. și. V. disprețuiește.
462
1761 10-24 DEC. O NOTĂ PRIVIND INFRACȚIILE OFICIALE ȘI PIERDERILE LUI I. I. TAUBERT
1
În Regulamentul Academic este scris că toate catedrele trebuie să transmită Cancelariei statisticile și rapoartele corecte privind starea lor. Iar consilierul Cancelariei, Taubert, pentru departamentele alocate unei clădiri speciale, în special pentru Bibliotecă și Kunstkamera, nu a fost reparat de mulți ani, așa că Cancelaria Academică nu are informații adecvate despre acestea, ci doar o plângere. se aude de la profesori despre dezordinea si lipsa cartilor necesare. A existat și o petiție a nobilului Nikita Demidov către acest Taubert din Senat, că acest Taubert păstrează în casa lor nu numai oameni care nu aparțin Bibliotecii și Kunstkamera, ci și bere Aglinsky într-un număr considerabil de butoaie, aproximativ care decrete au fost

trimise de la Senatul de Guvernare la Biroul Academiei de Stiinte /
Toate aceste tulburari sunt contrare decretelor e. si. V.
2
Și cum aceste două departamente, în special Biblioteca, servesc, în primul rând, ca principal lucru în folos, în al doilea rând, ca podoabă pentru
» Din care nici unul nu a fost bifat până astăzi.

indicațiile către curioși că primul este mai necesar decât al doilea sunt de la sine înțeles, dar consilierul Taubert, așa cum se arată în primul paragraf, neglijând o chestiune utilă, încearcă să se ocupe de decorațiuni, deoarece are ocazia să se arate în exterior ca un persoană învățată, și pentru aceasta nu, nu încearcă să salveze trezoreria, dar caută și modalități de a face dulapurile mai magnifice și, prin urmare, mai scumpe. Regulamentul academic stabilește o sumă pentru reproducerea Bibliotecii și a Kunstkamera, dar el încearcă să o folosească pentru dulapuri din Bibliotecă și Kunstkamera, indiferent de faptul că există cabinete și altele, decente în ceea ce privește proprietatea camera, care acum conține Biblioteca și Kunstkamera din Casa Demidov, care Biblioteca nu este formată din biblioteci aurite, ci din mulțumirea cărților necesare, indiferent de faptul că pentru construcția de biblioteci ar trebui să necesite bani de la Guvern. Senatul în același mod în care a primit de la acesta pentru construirea camerelor arse. În fine, fără a argumenta că în actuala vreme de război, după oprirea eliberării sumei către Academie, mulți slujitori au nevoie, ei păstrează suma pecetluită pe cabinetele lor pentru ca cu o petiție considerabilă să primim pe credit către Comisariatul Academic pentru repartizările necesare. Acest lucru nu este doar contrar filantropiei, dar tinde la un daune interesant.
3
Emite bani de stat fără definiții clericale, face, fără știrea Cancelariei, diverse extinderi și reorganizări la casa lui Volkov și Lutkovski cu bani de stat, după propriile dorințe, că protecția vistieriei este e. și. V. dezgustător.
4
În raționamentul profesorilor, el acționează la fel ca socrul său, Schumacher, adică încearcă să-i împartă în petreceri și să-i incite pe tineri la bătrâni pentru a-și folosi certurile pentru plăcerea poftei sale. pentru putere. Iar cine se opune intrigilor sale, el repară tot felul de insulte nebunești, deznădăjduiește și ia

timpul să practici știința. Prin toate acestea, provoacă daune semnificative vistieriei statului, anumitor științe și un mare obstacol în calea creșterii științelor în patrie.
5
Mai presus de toate, cei care servesc în folosul și onoarea Academiei încearcă să distrugă sau în orice mod posibil3 să amâne întreprinderi și spectacole. De exemplu, vor fi satisfăcute următoarele: 1) Eliminarea cerințelor zilnice de la Birou pentru diverse cheltuieli și printr-o măsură de frecvente achiziții mărunte, motiv pentru care separat totul se cumpără mai scump, iar articolele mici de birou necesită atât de mult timp încât principalul lucru, atunci este vorba

despre științe în beneficiul lor și nu există timp să ne certăm, mi-am imaginat, pentru a cumpăra brusc totul în avans și a da din magazin cui este necesar proporțional. Totuși, totul continuă. 2) Mi-a fost propus să public aici reviste științifice. 3) Cu privire la stabilirea declarațiilor interne rusești în beneficiul locurilor de comandă și al comercianților. 4) * 6 Întâlnirile profesorilor sunt aproape întotdeauna foarte incomplete și, adesea, nimeni nu este prezent. Cuvintele afectuoase și politicoase nu ajută și sunt venerate pentru lașitate, adevărate mementouri la comandă pentru o insultă sunt acceptate și plângerile sunt risipite. Pentru aceasta m-am depus Cancelariei, pentru ca, după exemplul altor academii, să dau jetoane acelor profesori care vin la Adunare, iar nu celor care lipsesc, dar nici asupra acestui lucru nu s-a luat nicio hotărâre. 5) Se știe că în orașele antice ale capitalei Rusiei, în apropierea mormintelor suveranului, se află portretele acestora, pictate cu picturi de icoane sau lucrări de frescă pe vremuri, care deja se deteriorează din degradare. Pentru aceasta și pentru alcătuirea iconografiei ruse, care, spre memoria vechilor suverani și pentru onoare și profit, poate fi academică
a Tasat previne].
6 Tasat cu privire la publicarea Comentariilor.

mârâit și tipărit, după părerea mea, s-a cerut permisiunea de la Sfântul Sinod să permită pretutindeni în cele mai nobile orașe pe maestrul Andrei Grekov trimis de la Academie. Dar consilierul menționat mai sus Taubert l-a îndepărtat de această expediție într-un mod viclean și a obstrucționat doar o cauză utilă. Toate acestea vin de la el într-un obstacol în bunul progres al științelor și provoacă un asemenea rău patriei, lipsind-o de beneficii evidente pentru capriciul și invidia ei avid de putere.
6
Distruge și extermină dosarele și documentele academice, după capriciile sale, și cu atât mai mult servind la demascare, ca exemplu se arată în paragraful a.
7
Cât de glorios este pentru armata rusă să învingă trupele inamice și să cucerească orașe, și ce tortură este supusă acelei persoane care provoacă în orice fel chiar și cea mai mică pagubă gloriei noastre! Consilierul de birou Taubert, în traducerea raportului despre capturarea Berlinului în limba germană * 6, a publicat astfel de știri false, care servesc la vătămarea evidentă a gloriei armelor lui e. și. in., despre care s-a manifestat o indignare considerabila la instanta si a urmat un ordin verbal in acest sens. Consilierul menționat mai sus Taubert a făcut tot felul de întârzieri și, în cele din urmă, pentru a-și acoperi neadevărul, a rupt în Cancelarie răspunsul pe care îl luase despre acest caz de la actuarul Staffenhagen, care, sub supravegherea acestui Taubert, a căutat prin dovezi.
8
Prezentat în mod fals Senatului guvernamental, de parcă ar fi imposibil ca observatorii ruși să repare observațiile
iar golul a fost lăsat de Lomonosov.
6 Împotriva acestor cuvinte, în marjă, se atribuie modul în care l-a calomniat pe procurorul general.

Venus trecând prin Soare, împreună cu consilierul colegial Epinus. Și deși prezentarea lui obscenată și mincinoasă nu a fost acceptată în înalt-menționatul Senat și pentru asta a fost aspru mustrat, totuși, cu toate acestea, Taubert îl căuta în diferite case, conducând prin oraș cu numitul Epinus, pentru a-și împlini toată intenția rea, instigând persoane nobile la partea sa greșită, în care a îndrăznit să deranjeze cea mai înaltă familie și să defăimească nevinovații, astfel încât acest act obscen al lui Taubert arăta ca un fel de indignare, contrar celei mai înalte familii regale. decrete.

9a

În departamentele încredințate supravegherii mele speciale, și mai ales în Direcția Geografică și pe expediția de observare în orașe, mi-a pus multe piedici. Și mai ales ca să mă arăt prin munca altora și să mă îndepărtez de la prima mea participare corespunzătoare la afacerile de pe glob pentru e.i. V. Suveranul Mare Duce Pavel Petrovici], amintitul Taubert a îndrăznit să ia acest dosar cu globul și cărțile de teren de la Departamentul de Geografie fără nicio hotărâre și cunoștințe clericale și să-l dea adjunctului Truskot, ai cărui soție și copii erau atunci bolnavi de o boală franceză, despre care a fost potrivit într-o scrisoare privată pe care am anunțat-o, iar acest glob și cărți de teren către persoana lui e.i. V. nepermis. Numai aceasta dovedește aroganța și insolența nestăpânită a amintitului Taubert, că pentru mofturile sale neglijează integritatea sănătății doar a unei persoane înalte din lume, singura speranță rusă, pentru care trebuie să ne punem viața. * * 6

a Tasat în Departamentul geografic <doar al meu[mu]?> de la tine-Excelenta Voastra.

6 Printre documentele academice ale epocii Lomonosov s-a păstrat o foaie ruptă dintr-un fel de folie legată, unde o altă versiune a paragrafului al nouălea este schițată de mâna lui Lomonosov:

10

Consilierul menționat mai sus Taubert a interpretat greșit decretul transmis de Senatul guvernamental privind recuperarea banilor de penalizare pentru proiectele de lege cu întârziere către Comitetul de revizuire și, prin urmare, a trimis un promemoria Oficiului de Statistică despre neîncasarea banilor de penalizare la Academia celor o sută douăzeci. ruble. Acest promemoria a fost alcătuit fără o definiție generală pentru această Comisie de Revizuire, semnat de Taubert al său și de secretarul meu, de mâna registratorului Firsov, de la care acești bani amenzi pentru expediția lui de numărare trebuie să fie corectați. Din acest haită se vede cât de mult și des îndrăznește acest Taubert să o transgrede și să o disprețuiască. V. decrete.

o afacere care aparține de drept departamentului academic și nu tipăririi cărților și, pentru recomandarea ei specială, oferă instrumente, totuși, i s-a părut că nu este suficient, deoarece chiar la începutul eforturilor lui Lomonosov cu privire la Departamentul geografic, a început să asuprească el, ca cu lucrări geografice, la Academie compuse şi făcute, să se adauge pe sine [?]. În plus față de cele prezentate mai sus, următoarele servește ca exemplu. La comanda din camera e. si. V. suveran-in. K. P[avl] Petrovici] i s-a ordonat la Academie să facă un glob pământesc cu semnături rusești, care ar putea

fi realizat mai convenabil în camere academice, rapid și regulat, unde sunt aproape tot felul de artizani, de asemenea profesori care cunosc astfel de un lucru putea aproape întotdeauna să vadă și să corecteze în caz, iar consilierul Lomonosov, în funcția sa specială, a aplicat o supraveghere specială. Dar evaluatorul Taubert i-a dat acest caz adjunctului Truscott acasă cu totul, se presupune că pentru o accelerare mai mare, dar tocmai lucrul a fost să-l împiedice pe Lomonosov să participe la serviciile de semănat în instanță, în ciuda faptului că cazul nu ar fi trebuit să fie atât de regulat și , de altfel, mai riguros, dar mai presus de toate, ' că soția și copiii lui Truskotov erau într-o boală lipicioasă. Toll este obrăzător Taubert pentru producerea intențiilor sale rele. Cu toate acestea, pericolul este evitat, iar globul nu are voie să ajungă la Înălțimea Sa, pentru că Lomonosov, auzind acest lucru cu siguranță de la unii profesori și alți miniștri academicieni, a anunțat acest lucru Excelenței Sale Nikita Ivanovici Panin.

a Bani tăiați o sută douăzeci de ruble.

463

IULIE 1762, 18. RAPORT AL CANCELAREI ANIMAȚIEI CĂTRE SENAT PRIVIND RECOMPENSA CĂTRE A.L.LEONTIEV ȘI FAMILIEI MORȚILOR I.K.

Senatului guvernamental de la Cancelaria Academiei de Științe denunţare

La 29 martie 1756, prin decret al Senatului de Guvernare, o carte în șaisprezece volume cumpărată în China în timpul ultimei caravane a fost trimisă Academiei pentru traducere în rusă, care conținea o descriere a întregului popor și guvern manciurian, care, potrivit traducerea, a fost ordonată să fie adusă la Senatul guvernamental, iar după această traducere folosită pentru acest traducător de limbă chineză și manzhur, Rossokhin, care a murit în 761, este încurajat de premiu. Acum, această carte a fost tradusă în traducere și a fost tradusă, și anume volumele 1, 2, 3, 6 și 8, un total de cinci volume cu note prezentate de Rossokhin și celelalte zece volume, cu excluderea celui de-al șaptelea. , ca și cum ar fi inutil, și o genealogie de nume de familie ignorante chinezești care conține, Colegiul de Stat al Afacerilor Externe, traducătorul Aleksey Leontiev, care, în plus, a adăugat interpretări la Manzhur și cuvintele chinezești în traducerea sa, aranjandu-le în alfabetul rus și a compus un declarație din geografia chineză despre toate provinciile Chinei. Și până la urmă, în traducerea acestei istorii chineze, traducătorul Leontiev, care a fost menționat mai sus de către Colegiul Străin, a folosit cea mai mare lucrare, declarând că a tradus acea istorie, corectându-și poziția conform Colegiului Străin și în virtutea încurajarea prescrisă traducătorului academic Rossokhin de la Senatul guvernamental, cere o acordare uniformă. Din acest motiv, Cancelaria Academiei de Științe prezintă prin prezenta dacă Senatul de Guvernare, având în vedere puterea speranței sale menționate mai sus, se va demni să

soției și copiilor rămași după defunctul traducător Rossokhin pentru sărăcia lor, precum și traducătorului Leontiev, pentru munca sa deosebită considerabilă, pentru a acorda un premiu, pe care Senatul guvernamental însuși se demnește să-l demnească. Iar volumele traduse

din această istorie vor fi contribuite cu aceasta la Senatul de Guvernare.
contele K. Razumovsky Mihailo Lomonosov Ivan Taubert
secretar Mihail Guryev
18 iulie zile
1762 _
464
1762 DUPĂ 11 SEPTEMBRIE. PAREI PRIVIND HOTARAREA JURNALĂ A CANANCERII ACADEMIEI PRIVIND VENITUL BANILOR ALE ACADEMIEI
Opinie
Definițiile Cancelariei Academiei de Științe și raportul către Senatul guvernamental la 11 septembrie a acestui 1762, semnat de consilierul de stat domnul Taubert, atunci nu trebuie să semnez, că este foarte greșit, deoarece 1) în cuvintele „cu excepția sumei datorate Academiei, nu există venituri ale statului, desigur, că suma alocată Academiei ar fi fost venit de stat, dar este într-adevăr o cheltuială a statului și se folosește din veniturile pentru Academie ; 2) și la fel cum impozitele pe sare și vin sunt venerate ca venituri ale statului, la fel și profiturile primite de la fabricile și fabricile de stat din Colegiul Berg și Manufacture, precum și de la Tipografia Academică și Librărie și din alte meșteșuguri, banii strânși sunt într-adevăr similari
iar în proiectul din alte meșteșuguri, banii adunați sunt înscriși în loc de tăiați din arte, există profit.

veniturile statului, asupra cărora, în virtutea decretului Senatului de Guvernare, trebuie să i se depună, fără anulare, o scurtă declarație detaliată.
Mihailo Lomonosov3
465
1763 28 IANUARIE - 5 FEBRUARIE. RAPORT PRIVIND STAREA CAMBEREI FIZICE, OBSERVATORULUI SI GRADINA BOTANICA
Despre întâlnirea academică
Ce domnii. profesorii au lucrat anul trecut și ce intenționează să facă în viitor, va urma un raport în curând. Ei bine, în virtutea acestui departament încredințat supravegherii mele, așa cum este indicat în Regulamentul general și stabilit de Excelența Voastră, în funcție de funcția și de conștiința mea, nu pot să nu vă raportez, pretențios suveran, despre starea foarte proastă a celor mai departamentele academice necesare și, în primul rând, despre Camera fizică experimentală.
După moartea profesorului Richmann, a rămas într-o stare deliberată, doar că a putut fi corectată după fostul incendiu academic. Acum, nu numai că nu există nicio imagine sau asemănare a stării în care a fost sub Kraft și Richman, dar chiar și urmele ei sunt abia vizibile. De mulți ani, instrumentele fizice zac împrăștiate în colțuri, în mucegai și rugină, fără nici un folos pentru noi invenții academice, mai jos pentru a citi cursuri fizice către studenți. Domnule consilier colegial și fizician profesor Epinus, indiferent de funcția pe care o are, pentru ca nu doar să mențină Camera Fizică în stare bună, ci să încerce să se mulțumească cu instrumente nou inventate, de la intrarea sa în serviciul academic, cu greu a fost. unde instrumentele fizice zac prin preajmă și au refuzat prelegerile în scris, înainte de

a Nu există nicio semnătură a lui Mihailo Lomonosov în proiect.

stabilind condiţii imposibile. Reamintirea prietenoasă din partea mea l-a transformat într-un dușman amar.

Observatorul astronomic, deși a servit întotdeauna mai mult pentru certurile profesorale decât pentru observațiile luminarilor, totuși, acum seamănă deja cu stâlpul babilonian pustiu după împărțirea limbilor. Indiferent de dependențele necesare construcției turnului după incendiu, de deseele modificări și reparații, în ciuda faptului că 6.000 de ruble au fost date brusc de la Guvernare [Senat] pentru instrumente, Observatorul nu aduce niciun beneficiu lumea învăţată, mai mică decât Academia de Onoare. G. Yepinus, după ce a primit Observatorul pentru sine în singura locație, nu permite profesorului superior de astronomie Popov și adjunct Krasilnikov * cărora intrarea acolo era întotdeauna interzisă sub Delil și Grișov și când Popov era încă student și adjunct. Între timp, domnul Epinus și el Rumovsky al său sunt foarte rar la Observator, astfel încât ceasul astronomic, în loc să funcționeze corect și neîntrerupt, stă uneori câteva săptămâni fără nicio mișcare. În timpul unor aventuri nu fără sens ceresc, demne de observat, am trimis în nopți senine la Observator să mă întreb despre ce se întâmplă acolo. Cu toate acestea, s-a constatat că nu numai că era încuiată, dar pridvorul era acoperit cu zăpadă adâncă. Și acest lucru nu este surprinzător: domnul Yepinus, când era încă doar profesor de fizică, era extrem de nepreocupat de funcția sa, iar acum este astronom și director șef al claselor Corpului de cadeți Gentry1, mai mult, un persoană la intâmplare. Și în viitor nu ne putem aștepta la mai bine, pentru că vara viitoare se pregătesc să reamenajeze Observatorul pe placul domnului Epinus, cu care, cu numeroasele modificări care au fost sub Delil și Grișov și după noua construcție, Cancelaria. ar trebui să fie atât de plină încât nici măcar să nu se gândească la asta.ar putea fără a crea anxietate în stomacul ei de bani.

Grădina botanică, în ce stare ar trebui să fie, se poate concluziona cu ușurință, știind că a stat câțiva ani fără bot, dar Barată și nu face nicio observație în sine.

Nika. Și acum, din câte aud, domnul Miller, fără permisiunea și fără acordul funcționarului, scrie un botanist, despre care cei care îl cunosc nu prea spun de bine.

Aceste departamente academice importante ale celor mai importante științe, fără de care acest corp și Academia de Științe în niciun caz nu pot fi numite, sunt inutile, într-o stare deplorabilă. Salariile și alte cheltuieli din trezorerie se cheltuiesc în zadar. Toate acestea necesită o caritate atentă și reală din partea Excelenței Voastre? În plus, pot urma și circumstanțe și mai grave, excelența ta acoperită și condamnabilă.

466

1763 APRILIE 14. PARERE PRIVIND CAZUL REMUNERARII LUI S. S. VOLCHKOV PENTRU TRADUCERI

Domnule] consilier colegial Volchkov, cazul emiterii cărților traduse de el prin decret personal ar trebui să fie mai mult de afacerile

academice de carte și de negociere, și nu de Academia de Științe în sine, care se află sub supravegherea specială a domnului consilier de stat Taubert , care este pe deplin conștient de toate aceste incidente și trebuie să răspundă. Mi-e de ajuns să mă uit numai la științe, care, domnule Taubert, împiedică eforturile mele utile să crească cu tot felul de întârzieri și mai ales că nu vrea să semneze astfel de cazuri, în care nu există nicio îndoială, ci un beneficiu clar. Și deci, nu semnez acest proces-verbal, pentru motivul că nu sunt asistent în plângeri împotriva domnului Volchkov, dar mai ales împotriva e.i. V. cea mai înaltă comandă.

Mihailo Lomonosov

14 aprilie 1763

a Tasat fără omisiune de timp. Căci, deși acestea îmi sunt încredințate de Excelența Voastră prin puterea Regulamentului General, ca persoană care cunoaște destul de bine profesiile diverselor științe academice, totuși, în ciuda faptului că serviciul meu de lungă durată, credincios și zelos și în educația lume sunt merite cunoscute, încercând în toate modurile să produc nebunătatea mea în membrii autorității date mie de tine, disprețul, și atât.

467

1763 APRILIE NU ÎNAINTE DE 24. OPINIE DESPRE LIBRERIA ACADEMICA DIN MOSCOVA

Opinie

Pentru beneficiul mai mare al comerțului cu cărți academice, susțin:

1

Ce va fi incomparabil mai util societății și mai profitabil pentru Tipografia Academică, atunci când Librăria din Moscova va fi distrusă, iar vânzările de cărți vor fi efectuate de către comercianți din toate orașele, care trebuie să cumpere cărți de la Librăria locală într-un număr nobil de copii.

2

Căci în ceea ce privește binele comun, cărțile vor circula mai convenabil în tot statul, pentru că fiecare negustor, după ce a luat câteva sute de exemplare la un preț stabilit, va încerca în toate modurile să-și vândă bunurile din mâinile sale cât mai curând posibil. , mulțumindu-se cu un profit moderat, va începe să trimită și să livreze la orașe unde are târg sau corespondenți, și în felul acesta, nu numai în provincii, ci în orașele de provincie și de județ, cărțile se vor împrăștia și se vor răspândi, iar cu ele predarea si iluminarea publica. Dimpotrivă, librăria de stat din Moscova nu este în nici un caz capabilă să facă acest lucru, deoarece 1) puțini vânători din orașe vor merge la Moscova să cumpere cărțile de care au nevoie sau vor comanda cuiva să cumpere în lipsă, 2) dacă cineva vine pentru alte nevoi, cu toate acestea, nu atât de liber se poate cumpăra în privat, pentru că și aici, în Sankt Petersburg, în ochii Academiei, librarul nu este întotdeauna în Librărie și se întâmplă rar după cină, atunci ce ar trebui să credem despre distanță vinde? 3) când stă în Lavka, însă, pentru un negustor, nu va căuta întotdeauna cărți din lene sau din lac

proprietate de a lua mai mult de la el; 4) nu va merge din casă în casă și nu va livra vânătorilor cunoscuți de cărți, ca un negustor liber

căruia, pentru propriul său profit, nu va lipsi nimic și va obliga uneori cu sârguința sa să cumpere o carte a cuiva care nici măcar n-ar fi vrut. gândi; 5) cărțile se vor vinde mai ieftin, pentru că comerciantul va lua aici de la Librărie la preț real și de dragul cheltuielilor rapide nu va impune un profit mare și nu va fi ușor să-l înșele, astfel încât prețul oficial. va fi anuntat de trei ori la Vedomosti; și în plus, se poate tipări prețul guvernamental la sfârșitul fiecărei cărți, iar la Moscova, la cumpărarea de cărți, comerciantul trebuie să dea deja un profit pentru transportul de aici, pentru întreținerea Librăriei, pentru salariile oamenilor. și pentru mâncare și, mai mult, el însuși ar trebui să încerce de profitul său, din care, ca din cele de mai sus, există o oprire nespusă în împărțirea cărților și a iluminării în stat.

3

Cât despre profitul Tipografiei Academice, va fi mult mai excelent și mai puternic decât cel actual, 1) că de la negustorii de cărți vândute în număr nobil, banii vor începe să vină la vistierie în sumă nobilă; 2) profiturile nu sunt mari doar pentru că iau mult, ci (și pentru că) nu cu multă suprapunere, ci cu un număr mare de suprapuneri. De exemplu, dacă vindem cinci sute de cărți pe an și luăm un profit de două grivne, obținem un profit de o sută de ruble, dar dacă luăm un profit numai în grivne și dacă vindem o mie de cărți pe an, vom folosesc același profit, pentru că ceea ce este mai ieftin, cumpără mai mult. Și astfel Tipografia Academică nu va suferi nicio pierdere, comercianții vor avea un profit, iar statul un mare folos;

3) în plus, nu vor exista cheltuieli inutile pentru transportul la casă și Lavka, pentru comisar și alți miniștri la Moscova; 4) nu va exista nici un pericol în capitală atât din cauza accidentelor de incendiu, cât și a tulburărilor de vânzare de cărți, despre care Cancelaria Academică este destul de conștientă; 5) câtă corespondență, redirecționare și pro-

ale căror griji cu Librăria din Moscova iau timp, care ar trebui folosit pentru adevărata îngrijire a științelor, te poți ocupa de chestiuni clericale. În ceea ce privește nevoile academice din Moscova, pentru transferuri de bani și alte transferuri, este destul de ușor să te înțelegi fără un comisar academic, ca înainte de Librăria din Moscova. Și pe lângă asta, există acum Universitatea din Moscova, care poate contribui la corespondența reciprocă în nevoile Academiei de Științe.

4

Deci, în opinia mea, este necesar: 1) să distrugem complet Librăria Academică din Moscova, vânzând toate cărțile la un preț real guvernamental, pentru care, deși nu este posibil să obțineți toți banii, va fi crezut de câtiva ani cu garanții de încredere; 2) alcătuiți un catalog de cărți rusești aflate aici cu prețuri reale și, după ce au tipărit câteva sute de exemplare, trimiteți-le aici, în oraș, la negustori nobili, de asemenea la Moscova și în alte orașe fără bani, cu o declarație despre acea adăugare, și vindeți către vânători ■ cât pentru academic Librăria a fost lăsată, iar negustorii ar trebui să fie obligați să nu vândă aceste cărți aici, la Sankt Petersburg; 3) de acum incolo, orice carte va fi publicata, pusa in Vedomosti cu un pret si un rezumat si cuprins al intregii carti, si deci vinde pana la jumatate sau mai mult vanatorilor in vrac. Toate acestea sunt

incomparabil mai bune decât să păstrați comisari pentru Librăria din Moscova sau să contractați cu oameni care nu sunt supuși Academiei, din care pot urma tulburări și necazuri și mai mari.
Mihailo Lomonosov
Ziua de aprilie
1763 _

468
1764 MARTIE 4. DEPUNEREA ÎN CANCELAREA AN AN DESPRE STAREA DE ESSERE A OBSERVATORULUI ACADEMIC-CAMERA DE FIZICĂ ȘI GRĂDINA BOTANICĂ
Către Biroul Academiei de Științe
1
Este destul de cunoscut și de necontestat că părțile principale ale Academiei de Științe, care alcătuiesc însăși ființa și esența ei, sunt științe, în timp ce celelalte departamente * 6 sunt chestiuni străine, fără de care Academia de Științe, în înțelegerea exactă, poate consta în mod liber şi în demnitatea sa perfectă. Un exemplu în acest sens sunt toate academiile înfloritoare de lungă durată din Europa. Iar Academia imperială] locală este împovărată doar de adăugarea acestor departamente, suferă de la bun început mari obstacole în originea sa și se transformă mereu în confuzie, apoi unele departamente străine își iau cea mai mare parte din grija și atenția asupra lor, ceea ce nu ar fi folosit pentru știință.
2
Fără a aminti vremuri trecute, acest lucru poate fi dovedit clar de starea actuală a Academiei, deoarece, în primul rând, principalele profesii cu departamentele lor constau aproape fără acțiune: astronomia și Observatorul / deși de la bun început a fost reelaborat în mare parte după capricii. și puțin în urmă dispute utile, iar acum este și mai rău, pentru că în afară de construirea după incendiu 1
a În proiect, acest titlu este scris în locul celui inițial - și bifat pentru ex[editarea sa] etc. performanţă.
6 În proiect se scrie și se bifează Biroul, Artele, Tipografia, Librăria, Expediția Gazeta, legatoria și alte lucruri.
• Deci în original și în schiță.

sunt necontenite modificări și noi reparații, dar, pe lângă asta, cei care, sub profesorii Delil și Grișov, au avut liber acces la Observator și au făcut observații cu laude, sunt excluși din acesta fără niciun motiv 2 și cei cărora li se încredințează. ea, fă orice în folosul astronomiei, nu știu.*
3
În ce stare bună era Camera fizică sub foștii profesori, sub Kraft și sub Richmann, toată lumea știe destule despre asta și că, chiar și după incendiu, Richman a păstrat instrumentele fizice în ordine și a arătat studenților și invitaților distinși experimente fizice, tot din nou. acestea pentru testarea naturii de către ei.făcut. Acum, de câțiva ani încoace,3 toate instrumentele fizice zac nefolosite și fără caritate. Nu există prelegeri fizice experimentale, nu se fac experimente pentru a studia natura după puterea reglementărilor și după exemplele bune ale foștilor profesori de fizică4 și nu este nimic de întrebat despre asta, astfel încât ei să depună eforturi conform la poziţia lor de a stabili

nou inventat în Europa, instrumentele fizice necesare, care sunt Camera de fizică trebuie să furnizeze întotdeauna.
4
Întreținerea Grădinii Botanice costă și ea foarte mulți bani, dar fără un profesor de botanică totul este inutil, a cărui scriere continuă de câțiva ani. Cum vine de la secretarul Conferinței este foarte îndoielnic și nu lipsit de motiv, de dragul recensămintelor sale suspecte anterioare.
» În proiect este scris și tăiat și foarte îndoielnic atunci,
că, conform unui anunț de la ceasornicar către mine, toate ceasurile din Observator stau inactiv de cele mai multe ori. Fără ele, nu astronomice
nu se pot face observații ale cerului. Deci, lumea învățată cu greu crede că avem acum un Observator].

suc și alte defecțiuni în poziția sa.5 Între timp, Grădina Botanică se află în ruine și arată mai mult ca o curte de lemn.3
5e
Habar n-am de celelalte catedre academice profesorale ale Cancelariei Academiei de Stiinte, dar pana atunci aman pana se vor face cele trei consideratii mai sus mentionate si dispunerea corespunzatoare, ceea ce fara asta, in sfarsit, va aduce declin extrem si reprochi. Academia, iar vistieria statului vor suferi mai multe pierderi inutile.
Mihailo Lomonosov
Ziua de martie
1764 _
469
IULIE 1764 2. EXTRAS DIN Jurnalul CHANCELEI AN
2 iulie 1764, numărul tocurilor.
Consilierul de stat Lomonosov a sosit la Biroul Academiei de Științe... Apoi a ordonat, pentru anumite împrejurări, să se facă o afirmaţie generală şi corectă de la începutul personalului academic încercat, adică de la 1747 până în prezent, despre cheltuieli: 1) câţi ani. profesori, adjuncţi, studenţi, predau
3 Este scris și barat în schiță, fiind umplut cu lemne de foc atât pentru localnici, cât și pentru alți miniștri ai academice.
6 În proiect, acest paragraf începea cu următoarele cuvinte, care apoi au fost tăiate: Laboratorul de Chimie și Teatrul de Anatomie ar putea fi încă în stare. Cu toate acestea, nu este capabil, parțial din lipsa unui profesor, parțial din lipsa de timp. <Produs recent de domnul Protasov de dragul> trimiterea zadarnică a domnului Protasov6 în Olanda a costat cam un an și jumătate timp pierdut.

viței Gimnaziului și studenții erau plătiți cu salarii; 2-e) cât se cheltuiește pentru achiziționarea de unelte și materiale și pentru alte cheltuieli, în urma corpului universitar, care urmează să fie compus în cea mai extremă viteză, și pentru aceasta, slujitorii clericali, cărora să le fie. , vino după-amiaza. Si despre asta, pentru executarea prezentei rezolutii anunta cu abonamente. ..
Ivan Taubert
Mihailo Lomonosov
secretar Mihailo Guryev

1764 NU TARZIU DE 26 AUGUST. SCURT ISTORIC AL COMPORTAMENTULUI BIROULUI ACADEMIC ÎN DISPUTIA PERSOANELOR ȘTIINȚII ȘI CAZURI DE LA ÎNCEPUTUL ACESTEI CORPORAȚII PÂNĂ ÎN PREZENT
Capitolul întâi
conține comportamentul de la început până la noua stare
În timpul sosirii la Sankt Petersburg a primilor profesori: Herman, doi Bernoullis, Bilfinger, Beckenstein și alții, președinte a fost Archiater Dr. Lavrentey Blumentrost, iar la biblioteca suverană a fost numit un bibliotecar, care mai târziu a fost consilier de stat, Ivan-Danil Schumacher, căruia președintele i-a pus sub control și trezoreria alocată Academiei.
§ 2
Prin urmare, acordarea de salarii profesorilor a început să depindă de Schumacher, iar tot ce aveau nevoie a fost nevoit să-i ceară. Mai mult, Schumacher, fiind slab în științe și făcând un exercițiu în ele, a încercat doar să caute

mai mare încredere în Blumentrost și în alții de la curte, în particular, și în slujitori, în care deja spera, a acționat cu profesori nu în felul în care ar fi trebuit să se numească înaintea oamenilor, doar oameni de știință și mari în științe raționamentului, de la care în curând au urmat nemulțumiri și plângeri.
§ 3
Schumacher, pentru a-și întări puterea pe care și-o însușise, l-a mângâiat pe studentul Miller, care acum este profesor, să-l ajute, iar în Cancelaria începută fără nicio instituție formală și decret, l-a pus cu el, căci a văzut că Miller , ca încă tânăr student și apropiat de științele speranței, ar accepta de bunăvoie pentru același meșteșug cu el în speranța de a câștiga cât mai curând cinste, în care Schumacher nu a fost înșelat, căci acest student, umblând printre profesori, a îndurat vești jignitoare unul despre celălalt și, prin urmare, i-au condus la certuri considerabile, de care Schumacher a profitat foarte mult prin dezacordul lor, prezentându-i președintelui amuzant și neliniştit.
§ 4
Mai mult, în aroganța sa, îi disprețuia pe acești oameni respectabili și făcea multe supărări, de ce a fost supranumit flagellum professorum, adică flagel asupra profesorilor, care între timp, plângându-și și bătându-și pe infractorii din Senat cu fruntea, nu au reușit să face orice, pentru că s-au obișnuit să fie mereu cu științe și să nu poată întinde arcurile caselor nobiliare, nu și-au găsit protecție pentru ei înșiși, iar pentru aceasta au cerut abhide de la serviciul academic, ceea ce petiția lui Schumacher a fost corectată cu rigurozitate.
și scris privat în loc de lateral tăiat.

O scurtă istorie a comportamentului Akademicheskaya Kantz Pagina inițială a unui proiect scris de mână Arhiva Academiei de Științe a URSS
elaria"

Dar pentru ca Academia să nu rămână goală, sau mai bine, pentru ca Schumacher să aibă sub mână tineri profesori, ascultători de el însuși, să prezinte cinci persoane ca candidați la funcția de profesor: Euler, Gmelin, Weitbrecht, Kraft și Millerul său favorit / pentru ca vechi profesori plecați locul atestat. Despre primii patru, nu au ezitat deloc să-și dea aprobarea, dar lui Miller i s-a refuzat acest lucru, fie pentru că l-au recunoscut ca fiind nedemn, fie pentru că i-a jignit foarte mult, fie ambele au fost motivul pentru aceasta. Totuși, în acest raționament, părerea lor nu este respectată, deoarece Miller a fost promovat de la Blumentrost împreună cu alții la catedră de profesor prin ideea lui Schumacher.

§ 6

Cu toate acestea, Schumacher a pierdut aproape mai mult decât a câștigat cu această tranzacție. Acest nou profesor, cunoscând trucurile lui Schumacher din practică și comunicare, pretutindeni a început să-i pună obstacole în încercările de asasinat, lipit de unii dintre primii profesori care se ridicaseră încă și, de asemenea, unit cu alții noi, a început să provoace un declin considerabil în puterea lui Schumacher. Dar a găsit o nouă modalitate de a-i scoate de pe gât pe acest rival, pentru că, recunoscându-și dorința de a vizita alte state și nevoia de a călători în patrie pentru a accepta moștenirea, a sfătuit cu asigurarea plăcerii, cu salariul de profesor determinat. pentru el și cu bani de călătorie, a pornit într-o călătorie sub nume presupus pentru nevoile bibliotecilor și vânzărilor de cărți din Germania.

§ 7

După plecarea lui Millerov, Schumacher a avut ocazia să aducă în prietenie lui alți profesori noi și să-i gestioneze deja ca senior și cât de rău îl poți umili

a Atribuit și tăiat în margini Nr. și nu a existat nicio prelegere cu capul [?]

idei, din care putea găsi destule. Da, iar Miller însuși, în speranța mângâierii lui Schumacher, a mers fără voie în Anglia pentru a deveni membru al adunării științifice locale, de asemenea, trecând prin Prusia, a fost pe gloriosul carusel care s-a întâmplat atunci și, ca să se arate, a făcut inutil. cheltuieli de la trezorerie, din care Schumacher la întoarcerea la Petersburg, nu le-a pus în contul statului, ceea ce a provocat o mare ceartă, iar Schumacher a preluat, așa că Miller s-a bucurat la momentul respectiv să plece în expediția din Kamchatka.

§ 8

În această perioadă, doisprezece școlari au fost duși de la școlile Zaikono-Spassky din Moscova la Academia de Științe, printre care s-a numărat și fostul profesor de istorie naturală Krasheninnikov (căci în Academia însăși nu era aproape deloc grija pentru studiul tineretului rus). Jumătate dintre ei au fost duși împreună cu profesorii în expediția din Kamchatka, dintre care unul i-a succedat lui Krasheninnikov, în timp ce restul au fost toți răsfățați de o supraveghere slabă. Jumătatea rămasă din Sankt Petersburg, după ce a fost fără caritate și învățătură de ceva vreme, a fost repartizată funcționarilor și meșteșugurilor. Între timp, din 1733 până în 1738, nicio prelegere la Academie nu a fost predată tinerilor ruși.

§9

Deși, între timp, Miller, aflându-se în Siberia, nu putea fi rivalul lui Schumacher, nu fără nevoie Schumacher a trebuit să se ferească de unii și de dragul de a-l aduce într-o ceartă.' Delisle era încă unul dintre primii profesori și nu și-a permis să-l comandă pe Schumacher, știind că nu avea niciun drept real să facă acest lucru. Pentru a înființa pe Schumacher pe Delilius, tinerii profesori Kraft și Gensius, ca să nu

a În margini scrie despre sosirea la Spitz Bergen

venerat și la Observator, fără cererea și acordul lui, au folosit instrumentele din propria voință, ceea ce a provocat certuri și lupte la Observator.

§ 10

Profesorul Veitbrecht era bun la latină; dimpotrivă, Juncker abia înțelegea autorii latini, dar maestrul scria poezie germană, ceea ce i-a câștigat onoarea și cunoștința cu feldmareșalul contele Minnich. Schumacher, auzind că Weitbrecht vorbea disprețuitor despre Juncker, parcă despre o persoană needucată, l-a ridicat la enervare, ceea ce a provocat o bătaie în Conferință, iar Veitbrecht a fost găsit vinovat, deși Juncker l-a lovit cu un băț și a spart oglinda. Este de remarcat faptul că înainte de aceasta, Schumacher, precum și acum moștenitorul său - Taubert, într-o astfel de ceartă reprezintă tinerii, apoi pentru a-i umili pe bătrâni cu ei și a crește tinerii. Dar același lucru s-a făcut și cu aceștia când s-au întărit oarecum și prin asta, în afară de alte argumente, se dovedesc singuri că ei sunt motivul unor asemenea certuri, pentru a prinde în ape tulburi.

§ 11

În 1735, doisprezece școlari și studenți nou recrutați de la școlile Spassky din Moscova, inclusiv actualul consilier de stat Lomonosov și consilierul de curte Popov și fostul bergmeister Vinogradov, au venit toți împreună la Sankt Petersburg la 1 ianuarie 1736 și au fost pentru prima dată mulțumiți. mâncare, deși era excesiv de scumpă pentru ceea ce era plătită ruda lui Schumacherov, Felting. Pe 19 martie, studenții Lomonosov și Vinogradov au fost anunțați că merg în Germania prin decret personal pentru a studia istoria naturală. Și de atunci, anumiți de la Oficiul de Stat au fost luați în concediu pentru întreținerea lor cu a treia mie două sute de ruble pe an, care în același timp erau folosite pentru alte nevoi academice din lipsă de bani.

în Academie. Iar studenții sus-menționați, împreună cu ei și Gustav Reiser, fiul consilierului lui Reiser de atunci Berg College, au fost nevoiți să aștepte plecarea lor până în toamnă, pe care, fiind patru săptămâni pe mare, în octombrie aproape că s-au înecat.

§ 12

Deficiențele constante de bani proveneau din economia săracă a Schumacherova, căci, în ciuda faptului că, peste suma prescrisă de 25 de mii pe an, o Academie avea tipărirea de cărți în străinătate și comerțul cu altele străine în tot statul, în plus, Împărăteasa Anna Ioannovna, de binecuvântată memorie, s-a plâns Academiei că, în timpul deținerii lor de până la o sută zece mii, miniștrii academicieni au suferit o astfel de nevoie încât au fost nevoiți să ia un salariu în

cărți și să se vândă, primind șaptezeci de copeici sau mai puțin. în loc de rublă, care a continuat până la noul stat.

§ 13

La plecarea celor trei elevi amintiți mai sus, celelalte zece persoane au rămas fără caritate. O masă gata și un apartament au fost oprite, iar săracii au rătăcit mult timp în răutate. În cele din urmă, nevoia i-a obligat să-și ceară sărăcia în Senat împotriva lui Schumacher, care a fost chemat acolo să răspundă, iar acesta a fost supus unei mustrări sensibile cu amenințări cu amendă. De unde, întorcându-se la Cancelarie, petenții principali, studenții, au fost bătuți în obraji și biciuiți cu batoguri, dar a fost nevoit să ordone profesorilor și profesorilor să dea instrucțiuni elevilor amintiți, ceea ce a continuat o vreme, și după examen li s-au dat certificate bune pentru afișare. Și cei mai buni au fost promovați - Lebedev, Golubtsov și Popov ca traducători, iar restul au fost repartizați în alte locuri, iar prelegerile au fost aproape complet oprite.

§ 14

Cei trei studenți menționați mai sus, trimiși în Germania, ajungând în orașul Marburg, au studiat matematica și fizica cu gloriosul profesor Wolf și au pus bazele chimiei de la alții. Și doi ruși au studiat limba germană și au pus bazele în franceză.3 Între timp, pentru un transfer foarte nesigur de bani pentru întreținere, au avut nevoie și s-au îndatorat. Deși Schumacher a primit pentru ei o sumă de o mie două sute de ruble în avans pentru întregul an stabilită de la Oficiul de Stat, el i-a trimis de la Marburg la Freiberg pentru a preda problemele minereurilor doar o sută și jumătate de ruble, promise în avans localului. consilier Genkel pentru că le-a predat chimia, el nu a trimis o mie două sute de ruble la fel, de ce Genkel a început să păstreze banii trimiși studenților pentru întreținere, pe care nu i-au putut suporta și a început să le ceară hrana, cerând dreptate. Dar el a refuzat banii cu mare pasiune și i-a trimis departe de el însuși. În astfel de circumstanțe, Lomonosov a plecat la Marburg către Wolf, ca binefăcător și profesor. Reiser și Vinogradov, rătăciți mult timp, au găsit în cele din urmă patronajul de la contele Keyserling, care i-a aprovizionat pentru o vreme.

§ 15

Între timp, trimiterea sumei pentru întreținerea studenților în Germania a fost complet oprită, iar Reiser, prin tatăl său, a mijlocit că banii pentru întreținerea a doi au început să fie trimiși regulat de la Colegiul Berg chiar înainte de întoarcerea lor. Lomonosov a scris Academiei din Marburg despre întoarcerea sa, iar un an mai târziu a primit doar o sută de ruble pentru călătorii și plățile datoriilor și a plecat în patrie pentru garanția lui Volf. A depus Academiei certificate bune ale succeselor și specializărilor sale, care sunt foarte aprobate de Adunare. Dar nu a fost promovat, așa cum promisese la plecare, la funcția de profesor extraordinar!, ci

a Tasat și în exercițiile elevilor.

șase luni mai târziu, a fost promovat la funcția de adjunct și aștepta aici de patru ani un post de profesor. Este demn de remarcat și de râs

că, atunci când Lomonosov s-a întors în patria sa cu mult timp în urmă și a fost adjunct la clasa fizică la Academie cu un salariu academic de 360 de ruble, Biroul Academic a cerut și a primit de la Oficiul de Stat pentru întreținere patru sute de ruble în avans în fiecare an și ar fi fost doi Lomonosov: unul în Rusia, celălalt în Germania. La fel s-a întâmplat și cu ceilalți doi studenți, pentru care, înainte de a se întoarce, Schumacher a acceptat o anumită sumă de la Biroul de Stat, fără să le trimită nimic. Deși Schumacher l-a curtat pe Reiser înapoiat la Academie, promițându-i un profesor de chimie pentru a-l lua pe Lomonosov din acea profesie, Reiser, cunoscând starea și dezordinea academică proastă, a refuzat complet.

§ 16

În jurul anului 1740, pentru arta sa în mecanică, un consilier al familiei Nart a fost repartizat la Academia de Științe pentru afaceri instrumentale, și mai ales pentru colosul dus la Academie de la turnaria binecuvântată amintire a împăratului Petru cel Mare și un Mecanic. S-a înființat expediția, la care Nartov menționat mai sus a cerut pentru el și slujitori ordonați, în care Schumacher l-a împiedicat foarte mult, temându-se că Biroul său, neaprobat prin decret, și, prin urmare, puterea sa nu va fi umilită. Între timp, Nartov, după ce a aflat de la mulți miniștri academicieni, și cu atât mai mult dintr-o plângere a profesorului Delisle despre marea dezordine, pierderile deșarte și neglijarea învățăturilor tineretului rus, a întreprins toate acestea pentru a transmite amintirea binecuvântată a împărătesei Elisaveta. Petrovna, când s-a demnit să fie la Moscova pentru încoronare. Deci, și după semnarea generală a unsprezece informatori, dintre care principalii au fost comisarul Ka'-er, traducătorii Gorlitskaya și Popov, ceea ce este acum
a Tasat sub conducerea sa.

consilierul de instanță și câțiva studenți, grefieri, slujitori academicieni și artizani, consilierul Nartov a dus la Moscova și a înaintat acest raport lui E. V., conform căruia consilierul Schumacher și cu el notarul Hoffman și librarul Preyser au fost luați sub pază și a fost înființată o comisie de investigație la Academie, în care erau membri amiralul Nikolai Fedorovich Golovin, prințul Boris Grigorievici Yusupov și comandantul local de atunci Ignatiev.

Secțiunea 17

Acești slujitori clericali au raportat despre Schumacher în acțiuni dezonorabile la Academie, în infirmarea științelor și în răpirea unui mare tezaur, care consta în totalitate din 38 de puncte. Prima a fost nebunia lor în succesul lor, cea dintre ei, grefierul Khudyakov, înainte de plecarea lui Nartov la Moscova, a rămas în urmă cu un raport și a anunțat în secret lui Schumacher toate intențiile lor, de ce și-a luat măsuri de precauție, a scris Moscovei prietenilor săi și a încurajat profesorii și adjuncții să citească prelegeri de dragul aspectului, astfel încât numărul cititorilor să fie de trei ori mai mare decât cel al ascultătorilor și apoi, în cea mai mare parte, în locurile identificate anterior. În ciuda faptului că la început comisia a fost concepută fierbinte, totuși, în curând totul s-a îndreptat către informatori, apoi către comisie, și mai ales către prințul Yusupov, o persoană străină puternică la curte a scris apoi pentru Schumacher / Nimic nu s-a făcut că informatorii cerut în virtutea unui decret personal și în corectitudine, adică nu au fost sigilate toate

departamentele necesare, pentru care exista o suspiciune mai mare, iar subbibliotecarul Taubert, în mod arbitrar, s-a dus la cele sigilate, rupând sigiliul și scoase scrisori. Denunțătorii nu aveau voie, în virtutea unui decret personal la acea comisie, să analizeze scrisori și lucruri, și nicio strictețe a justiției nu a fost folosită într-un cuvânt, iar informatorii au fost arestați fără motiv, Schumacher a fost eliberat din arest.

„S-a tăiat care guvern [cuvântul nu este adăugat].

§ 18

În cele din urmă, din partea lui Schumacher, mocasini de la miniștrii inferiori academicieni, care au fost pedepsiți de Nartov pentru beție, au fost convinși să, după ce a îmbunătățit împărăteasa acolo unde au plecat, au căzut la picioarele ei, plângându-se de Nartov, că ar fi obligat să îndure foamea. fara plata. Ei au făcut acest lucru, iar împărăteasa, la calomnia patronului lui Schumacher, a ordonat ca Nartov să fie scos din Cancelarie și Schumacher să fie principalul în ea ca și până acum. Între timp, comisia, deși nu a putut scăpa de faptul că Schumacher nu a fost găsit vinovat în anumite puncte, asupra cărora a fost expus în primele ședințe, a alcătuit totuși un raport către Senatul de Guvernare, care a fost foarte bine intenționat pentru Schumacher, și condamnabil pentru informatori, care au fost condamnați la amenzi și pedepse, dar și iertați, aparent pentru împăcarea cu suedezii. Punctele în care este expus Schumacher sunt următoarele: 1) că a ținut patru lachei sub numele miniștrilor Kunst-Kammer, a condus în liberiul său, care nu avea nicio legătură cu Kunstkamera, cu un salariu academic de 24 de ruble pe zi. an, pentru asta a cheltuit peste 1400 de ruble din banii statului; 2) că a păstrat niște bani pentru tratarea oaspeților care veneau la Kunstkamera, patru sute de ruble pe an, și i-a adăugat la salariu ca să nu dea socoteală despre care s-au cheltuit în total mai mult de șapte mii de ruble; 3) că a păstrat votca franceză deținută de stat, care era întotdeauna disponibilă pentru lucrurile Kunstkammer, și a folosit-o pentru nevoile casnice. Și într-un cuvânt, dacă comisia le permitea informatorilor să ajungă la conturile care aparțineau tipografiei și comerțului cu cărți, atunci s-ar constata, desigur, mari defecțiuni și risipă a sumei statului. Mai mult, consilierul Narts a dovedit că Schumacher a comunicat în secret statelor străine o hartă a navigației și a locurilor noi descoperite de Chirikov și Bering, care a fost apoi ținută secretă. Iar această legitimație a fost scoasă de bibliotecarul de atunci subcomisar Taubert din bunurile lui Osterman, aflându-se în analiza scrisorilor sale, care o avea ca comandant șef al flotei.

§ 19

La eliberarea lui Schumacherov au contribuit mult și profesorii de atunci, și mai ales Kraft prin afinitate, Winsheim prin mare prietenie și comisiile din Siberia Gmelin și Miller care au sosit la momentul potrivit, cărora Schumacher le-a promis că le va da salarii duble siberiene aici în Sankt Petersburg, de îndată ce a plantat va continua să fie în Cancelarie. Acești patru au călătorit prin curțile nobile ale unor oameni la întâmplare, atrăgând alți profesori și au cerut eliberarea tinerilor, dar în curând s-au calmat, apoi Schumacher, după ce i-a chemat pentru o vreme pe Gmelin și Miller cu împlinirea

promisiunii, le-a refuzat în cele din urmă. deloc. Cu alții a început să acționeze în mod arbitrar. Cu Delisle s-a reînnoit vechea vrăjmășie și mai ales că era deputat în comisie de partea informatorilor. Care au fost atunci cearta, sau mai degrabă o rușine dintre Schumacher, Delisle și Miller! A trecut aproape un an întreg fără să se întâmple nimic în Conferință, în afară de zgomote. În sfârșit, toți profesorii! a depus în unanimitate un raport asupra lui Schumacher la Senatul de guvernare în dezordine și insulte, motivul pentru care acest Senat a judecat și a subliniat că, înaintea științelor, chestiunile proprii ar trebui să fie de competența exclusivă a Adunării Profesorale.

§ 20

Dar puterea lor a fost foarte scurtă, apoi în curând Excelența Sa Contele Kirilo Grigoryevich Razumovskoy a fost acordat Academiei de către președinte, căruia toate fostele certuri academice dinaintea lui au fost trimise spre considerare de la Senat, care au fost atât de rezolvate încât au fost luate basme. dintre toți profesorii separat, 3 merită cineva în denunțul său asupra lui Schumacher, la care nu se știe cum au răspuns toți, dar se știe că Schumacher a rămas în puterea lui și a primit în scurt timp mari întăriri.

3 Se taie dacă mai au ceva de transmis lui Schumacher.

§21

În această perioadă, mulți profesori au plecat în patria lor: Kraft, Gainsius, Wilde, Crusius, Delisle și Gmelin, dintre care doi ar trebui amintiți în mod special din motive de plecare și plecare. Delisle, fiind cel mai mare încă de la începutul Academiei, a căutat pe bună dreptate superioritatea față de Schumacher și, după ce a servit douăzeci de ani cu același salariu, a cerut o creștere și, întrucât i s-a refuzat, a vrut să-l oblige să ceară un abshid, care i s-a dat fără explicații sau convingeri, căci Schumacher se bucură că a fost ocazia să-și învingă vechiul rival. Gmelin Schumacher a pus multe obstacole în compoziția florei rusești, de care s-a plâns. Schumacher l-a certat în scris pe Gmelin într-un mod dezonorant, pentru care Gmelin și pentru a refuza să primească un salariu dublu, așa cum era cazul în Siberia, a început să ceară concediu în patria sa, la care Excelența Sa domnul Președinte s-a înclinat dacă ar da garanți de încredere. Prietenul său, profesorul Miller, a fost primul găsit și l-a convins pe profesorul Lomonosov să-i fie tovarăș, care, parcă mângâindu-l pe Millerov. dar a fost mai convins de cuvintele regretatului Krasheninnikov, care i-a spus lui Lomonosov despre inima bună și înclinația lui Gmelinov față de studenții ruși că le ținea cursuri în Siberia, ascunzându-se de Miller, care i-a interzis să facă acest lucru. Gmelin nu s-a întors pentru ce, a arătat motivele și, probabil, și pentru faptul că a auzit prin scrisori amicale despre continuarea stării proaste a Academiei și despre puterea mai mare a fostei Schumacher.

Capitolul doi

Despre acțiunile Cancelariei cu corpul academic după noua stat

Secțiunea 22

La aderarea noului președinte s-a alcătuit un nou statut, în care aranjare și întocmire, din câte se știe, niciunul dintre academicienii membrului nu a fost. Schumacher a dat cu adevărat scriitorului

sfat că din multe dintre semnele sale spirituale, și mai ales din instaurarea unei mari puteri clericale, din numirea profesorilor străini, din îndepărtarea speranței ca profesorii să urce la treptele cele mai înalte, este fără îndoială clar. Acest personal și regulamentul din Colecția de profesori, la primire, au fost citite o dată, iar după aceea, chiar înainte de publicare, au fost ținute în secret. Toată lumea s-a gândit că el este bun, apoi au crezut că este autorul lui Mr. Goldbach. Cu toate acestea, atunci când au fost tipărite, ei nu au văzut gândurile și fermitatea raționamentului lui Goldbach, care a încercat întotdeauna despre avantajele profesorilor. Mulți au regretat că acest regulament a fost tipărit și în alte limbi și au depus un dosar pentru argumente nefavorabile despre Academie în alte state. Ce s-a întâmplat după acest regulament și pentru el va fi în cele ce urmează.

§ 23

Pentru un mai mare respect față de Cancelarie, cu o asemenea schimbare, a fost nevoie și de un loc mai spațios: primul a decis să fie îngust și înghesuit. Schumacher nu a ratat niciodată asemenea împrejurări, pentru a nu-l folosi în nici un fel pentru a-și asupri rivalii, iar pentru aceasta a sfătuit să transfere Cancelaria în Camera de Desen și Ranchiun și să transfere afacerea cu desen către Expediția Mecanică, care era atunci. mai jos de actuala Cancelarie, unde aveau o întâlnire Narts, care, pentru aceasta, a fost nevoit să curețe locul, să-i distrugă întâlnirea, iar uneltele și artizanii erau despărțiți în colțuri înghesuite. Aceasta a fost cauza incendiului academic, deoarece în timpul acestei schimbări unii artizani au fost transferați în camerele Kunstkamera, în astfel de camere în care sobele au fost cu greu încălzite de la începutul acestei clădiri și, în timpul transferului maeștrilor de atunci, fie erau prost. corectate sau deloc examinate. Se spune că lângă țeavă era un buștean, unii

și Tasat Consilierul de stat Lomonosov a scris note despre acest regulament și despre el.

încălzirea aprinsă. Au fost diferite argumente despre acest incendiu, s-a spus și despre Herostratus, dar nu s-a făcut nicio anchetă. Iar paznicul acelor camere a dispărut fără urmă, despre care nu exista nicio pretenție cuvenită. În Academie, pe lângă un număr considerabil de cărți și obiecte anatomice, întreaga galerie cu obiecte siberiene și chinezești, Observatorul Astronomic cu instrumente, Marele Glob din Gottorp, Camera Optică cu toate instrumentele și vechea Cancelarie cu dosare de arhivă rămase în ea, au ars, dar paguba a fost arătată instanței și publicului foarte mic și un glob mare a anunțat că este doar avariat, în ciuda faptului că nu a mai rămas nimic intact, în afară de vechea ușă, care culcați în pivniță. Pentru o mai bună asigurare a micului rău provocat de incendiu, Vedomosti descrie rătăcirea în jurul Kunstkamera a unui anumit cavaler maltez rătăcitor Zagromoza, în care sunt numite lucrurile rămase intacte pe care el, Zagromoza, le-a văzut. Dar dacă chiar și asta ar fi fost anunțat în același Vedomosti, pe care nu-l văzuse în Kunstkamera, atunci cu greu ar fi ieșit din el un registru mai mic.

Secțiunea 24

Astfel, după ce a stins indignarea curții și zvonurile din oameni despre acest incendiu, Academia a fost înființată în 1748 și un glob mare a fost reparat într-un mod nou, adică să facă totul nou, făcând

toate eforturile. Au fost așezați o mulțime de persoane aflate în întreținerea statului, iar cortul de piatră unde se află acum costă aproximativ cinci mii! Între timp, pe măsură ce nemulțumirea de la curte se răcea, așa că construcția globului s-a oprit și la vârsta de șaisprezece ani încă nu era deloc terminată.

§25

În același timp, pentru execuție, deși pentru o vreme, potrivit statisticii, de la seminariile sinodale, din Moscova, Novogorodskaya și Neva, au fost solicitați aproximativ treizeci de școlari, pentru că nu erau băștinași crescuți la Academie, cu excepția a doi din Seminarul Neva, care acum sunt profesori! cazan

Nick și Protasov. Prelegerile universitare și predarea la Gimnaziu au început cu succes. Profesorul Miller a fost numit rector la Universitate conform regulamentelor. Și asta a continuat până când cei care fuseseră chemați de la școlile teologice în cea mai mare parte s-au stabilit pe alocuri. Între timp, Miller, cu Schumacher și cu evaluatorul Teplov, s-a răcit și din acest motiv a fost demis din rectorat, iar în locul său a fost numit un asociat Krasheninnikov, ca și cum intenționat în disprețul lui Miller, deoarece Krasheninnikov era student în Siberia sub porunca lui, ceea ce făcea supărarea și mai mare. În timpul mandatului lui Krasheninnikov, nouă persoane au fost promovate de la gimnaziu la studenți. Numai că nu s-a descurcat bine la sfatul lui Schumacherov că nu a susținut în prealabil un examen public pentru lucrare, pe care, totuși, profesorul Lomonosov l-a corectat, deoarece a luat criticile lui Krasheninnikov și studenților cu un examen susținut în Adunarea Profesorilor și aproape toți studenții noi au fost capabili să asculte prelegeri, care, totuși, nu au continuat decent, iar studenții rătăceau parțial în gol, trăind în jurul orașului în diferite locuri îndepărtate pentru locuri ieftine, parțial aranjandu-se în diferite departamente academice. Patru dintre cei vechi au fost trimiși peste ocean. Așadar, cursul predării universitare a fost complet oprit, cu excepția profesorului Brown, care a ținut necontenit prelegeri filozofice, în ciuda antipatiei lui Schumacher față de aceasta și a mustrărilor și sfatului neprietenos.

§26

Aducându-se la Schumacher în asemenea împrejurări și pregătindu-și mâna ginerelui, moștenitorii și urmașii evaluatorului de atunci (acum consilier de stat) Taubert, se temea de doi profesori în activitatea acestei întreprinderi: vechi rival Miller și Lomonosov, care apoi au început să vină cu scrierile sale în conștientizare. Și de dragul acestui lucru, Schumacher a început să repare următoarele atacuri. Lomonosov însuși a cerut sosirea lui pentru exerciții de chimie

știință, astfel încât s-a construit un laborator la Academie, dar patru ani mai târziu, după ce a depus multiple petiții la Cancelarie, nu a putut obține ceea ce își dorea. Și, în sfârșit, fiind produs în baza aprobării întregii Adunări Academice și prin decret personal de binecuvântată amintire a împărătesei Elisaveta Petrovna, semnat de propria sa mână, a primit decret de la instanță și suma pentru laborator. de la Biroul din clădire la propunerea baronului Cerkasov. Pentru a lua toate acestea, consilierul Schumacher și evaluatorul

Teplov m-au invitat să-mi trimit dizertațiile, care fuseseră deja testate în Adunarea Generală Academică, la Berlin, profesorului Euler, bineînțeles, pentru ca acesta să-i huleze, și dr. Burgav. -menypem, sosit apoi din Olanda, i s-a spus că, de altfel, va accepta profesia de chimist cu un surplus de salariu. Iar Burgav nu a mai spus ascuns că va comanda argilă din Olanda pentru cuptoarele din Laboratorul de Chimie.

§27

Între timp, Lomonosov, auzind acest lucru despre Boergava, a raportat baronului Cerkasov și, prin urmare, eliberarea de bani pentru Laborator a fost suspendată. De asemenea, Burgav, după ce a aflat că i s-a încredințat profesia de chimist pentru a jignit Lomonosov, a refuzat să facă acest lucru. Pe deasupra, asesorul Teplov, arătând în secret certificatul lui Lomonosov Euler al disertațiilor sale, plin de laude, a anunțat că de Schumacher vrea să-l încadreze la traduceri și să-l excomunica din profesor, însă, nu a reușit. Și de îndată ce Lomonosov a cerut certificatul lui Euler, Teplov i-a trimis imediat o tsedulcă pentru a trimite certificatul cu rigurozitate înapoi și pentru a nu-l arăta nimănui, mai ales lui Schumacher: era atât de supus lui Schumacher. După aceea, sub supravegherea și locația lui Lomonosov, a fost construit Laboratorul de chimie, în care, lucrând cu multe experimente, pe lângă alte studii, a inventat masa de porțelan, lucrarea în mozaic și a compus o nouă teorie despre culori.

Secțiunea 28

Arta mozaic inventată, care a fost acceptată fără tragere de inimă de producția de stat, deși Lomonosov a irosit în zadar, a cerut Senatului de guvernare să înființeze o fabrică privată cu bani de împrumut auxiliar și cu salariul țăranilor, care a fost stabilit pentru el. Și pentru a depune o petiție la propunerea țăranilor Senatului, a fost necesar ca acesta să meargă la Moscova, de unde curtea plecase cu puțin timp înainte. Pentru aceasta, Lomonosov a cerut o scrisoare de concediu de la Cancelarie, dar Schumacher a refuzat, spunând că nu îndrăznește să o dea fără permisiunea prezidențială. Dar pe măsură ce călătoria de iarnă a început să slăbească, iar Lomonosov s-a gândit că poate și el va fi refuzat de președinte și cazul lui va fi foarte lung, a cerut permisiunea de la biroul Senatului, de la Amiralul Prințului Golițin, pașaport și a venit la Moscova. direct președintelui, cerându-și scuze pentru nevoia lor legitimă. Excelența Sa l-a primit cu afecțiune și pe tot parcursul șederii i-a arătat dragoste. Împărăteasa atotmilostivă s-a demnit să-i dea semne satisfăcute ale celei mai înalte favoi a ei și i-a acordat satul la cerere. Întorcându-se la Sankt Petersburg, Lomonosov a văzut în Adunarea Profesorală de la președintele onomu la general înfruntat o mustrare în neascultare. Și regretatul prinț amiral Golițin i-a arătat lui Lomonosov o mustrare politicoasă din partea președintelui sub forma unei scrisori a consilierului Teplov, că a mijlocit în poziția altcuiva prin eliberarea la Moscova a numitului Lomonosov: succesele sale au fost atât de dezgustătoare pentru Schumacher.

Secțiunea 29

Împărăteasa E[lisaveta] P[etrovna] de binecuvântată memorie, la curtea lui Lomonosov, prin şamerlanul Şuvalov, s-a demnat să anunţe în timpul şederii sale la Moscova că E.V. ne-ar plăcea

a Tasat La scurt timp după aceea, a urmat nenorocirea lui Richman dintr-o forță electrică tunătoare. Actul public a fost amânat pentru cel pe care Lomonosov era hotărât să-l trimită cu el.

a vrut să vadă istoria Rusiei scrisă în stilul lui. A acceptat acest lucru cu mulțumire și s-a întors la Sankt Petersburg, a început să adune cu zel materialele necesare pentru aceasta. (Primul volum compus a fost prezentat lui E.V. cu dedicație în anul 49 al limbajului scris). În cazul unei plăți ca recompensă pentru sarcina de o sută de chervoneți pentru o disertație de chimie, Lomonosov a spus în Reuniunea Profesorilor că, având lucrarea de a compune „Istoria Rusiei”, nu-i place să practice chimia atât de liber și dacă în acest caz este nevoie de un chimist, atunci el recomandă un medic funciar Dahritsa. Reluând acest lucru, Miller a notat în protocol și, fiind de acord cu Schumacher, fără o explicație lungă cu Lomonosov, i-a prescris brusc doctorului Zalhov, și nu pe cel recomandat de Lomonosov, care a văzut deodată că a sosit un nou chimist și i s-au dat Laboratorul si apartamentul. Zalhov menționat mai sus a fost foarte jalnic după aceea. Căci, după ce Lomonosov a părăsit apartamentul, a intervenit evaluatorul Taubert, iar Zalhov a rătăcit multă vreme în spații închiriate, îndepărtate de Laborator și nu a putut să se apuce de chimie. Între timp, Lomonosov a fost prietenos cu el și nu și-a permis să fie adus la durere pe nevinovatul Salhov. Dar Zalhov nu s-a ținut de partea Schumacher, pentru care a fost expulzat cu dezonoare din Rusia, pentru că nu numai că i s-a dat un abshid din timp, ci și Taubert, deja membru al Cancelariei, fără să ceară și să consimtă și fără să-și semneze camarazii. , consilier colegial Lomonosov și consilier de curte Ștelin, au trimis un promemorium Amiralității pentru ca acest colegiu să trimită un decret la Kronshtat și să-i ordone lui Zalhov să ia diploma care i-a fost dată ca membru academic.

§ treizeci

Următoarele i s-au întâmplat lui Miller cam în aceeași perioadă.

a În original, o greșeală a ceea ce s-a întâmplat.

a fost profesor! Strub, Trediakovsky și Lomonosov, Miller a căzut într-o oarecare antipatie față de președinte și Teplov, iar apoi rectoratul i-a fost luat și dat lui Krasheninnikov. Acest lucru, sperăm, a rezultat din faptul că în primul volum al Istoriei Siberiei a pus o mulțime de excese mărunte și, citind
certat si incapatanat, nevrand sa anuleze nimic, cu mult
aceasta,
profesori gimi si cu insusi evaluatorul Teplov. De asemenea, în loc de cea mai generală chestiune istorică de stat, el s-a exersat mai mult în alcătuirea tabelelor genealogice pentru a fi pe placul unor persoane nobile private. Acest lucru i s-a părut periculos pentru Schumacher la putere și pentru aceasta a încercat să-i inspire pe evaluatorul Teplov totul despre el și a căutat o oportunitate.3

Secțiunea 31

Între timp, în Franța fusese publicată o hartă a călătoriilor maritime americane ale lui Chirikov și Beringov, despre care Academia era foarte tulburată, iar Miller a trebuit să corecteze acest lucru. Cam în această perioadă, a fost interceptată o scrisoare a lui Delilevo către

Miller despre împrejurări academice, în care s-au găsit discursuri dispreţuitoare pentru Academie, iar în acest scop a fost înfiinţată o comisie de anchetă prin decret personal în Cancelaria Academică. Nu i s-a ordonat să iasă din casă, iar scrisorile lui au fost sigilate, în care, în timpul analizei, s-a găsit ceva obscen. Cu toate acestea, din cauza indignării şi a solicitărilor soţilor Millerov la curtea prietenilor, chestiunea a rămas fără intervale.

§32

După aceea, Miller a primit ordin să compună un discurs sau disertaţie din istoria Rusiei pentru un act public la Academie, pentru care a ales o chestiune care i-a fost foarte dificilă - despre numele şi începutul poporului rus, care, în curând ca fără citire în faţa Adunării Profesorale, a fost tipărită la Moscova pentru a trimite preşedintelui spre aprobare, imediat un act public

• Oportunitate scrisă în loc de remorcă convenabilă tăiată.

amânat, iar discursul lui Millerov a fost supus spre luare în considerare unor academicieni, care au văzut imediat multe greşeli şi, în plus, mai multe expresii batjocoritoare în raţionamentul poporului rus, pentru care acest discurs a fost complet dat deoparte. Dar Miller, nemulţumit de asta, a cerut ca disertaţia sa să fie luată în considerare de întreaga Adunare Academică, care a fost dispusă de preşedinte. Aceste întâlniri au continuat mai bine de un an. Nu au fost zgomote, mustrări şi aproape lupte! Miller a mâncat cu toţi profesorii, i-a certat şi i-a dezonorat pe mulţi verbal şi în scris, a ţintuit un băţ către alţii din Adunare şi l-a bătut pe masa de conferinţă. Şi în cele din urmă, în casa preşedintelui, a procedat foarte grosolan şi, mai ales, l-a dezonorat în ochi pe asesorul Teplova. După aceasta, şedinţele profesorale de investigaţie s-au încheiat curând, iar Miller a fost amendat prin retrogradare la adjunct.

§ 33

În timpul plecării prezidenţiale în Ucraina, după aproximativ şase luni de la încheierea comisiei, evaluatorului Teplov şi profesorului Lomonosov li s-au acordat consilieri de facultate la Moscova, aceasta în profesia sa, iar sub hatman, adjunct Popov a fost promovat profesor! iar Miller este iertat şi promovat de la adjunct la profesor!. Şi pentru a-l ridica din umilinţă şi a-l întări împotriva lui Lomonosov, care lui Schumacher i se părea periculos, pentru a nu-i slăbi autocraţia, căci acest Miller a fost în curând numit secretar şi încurajat de o creştere notabilă a salariului, iar Departamentul Geografic a fost încredinţată lui. Mai mult, a fost plasat în comisia care, prin ordin prezidenţial, a fost instituită pentru eliminarea exceselor din Academie, în care erau membri consilierii colegiali Schumacher şi Lomonosov, consilierul de instanţă Shtelin şi profesorul Miller.

şi tăiat numit un mocasnic.

Secţiunea 34

Motivul a fost următoarea comisie de semănat. Zvonul a ajuns chiar în interiorul instanţei despre excesele, neajunsurile şi dezordinea academicului, iar preşedintele a auzit acolo discursuri neplăcute despre domnia sa. Şi pentru aceasta a trimis un ordin de a corecta

acest lucru Cancelariei Academice și consilierului Lomonosov o scrisoare specială, în plus, privată a consilierului Teplov, în care tulburările lui Schumacher sunt descrise cu acuratețe și claritate. Și de aceea este imposibil să renunți prin orice mijloace, pentru că tulburările lui Schumacher erau cunoscute de multă vreme. De la începutul comisiei de semănat, lucrurile au început destul de bine, dar se poate fi sigur că Schumacher, fiind membru al comisiei care s-a constituit pentru a se ocupa de propriile necazuri, a împiedicat un bun succes în toate. Iar consilierul judecătoresc Shtelin a reprezentat mai mult artă decât știință. Secretarul Khanin, care se afla pe atunci în Cancelarie, și-a căutat un asesor și singurul supraveghetor al tipăririi și comerțului de cărți, care era cel mai dureros pentru științe, a încercat în toate modurile posibile să-l mulțumească pe Schumacher. În sfârșit, comisia s-a încheiat, iar președintelui i s-a înaintat un raport, a cărui execuție ar putea îmbunătăți măcar puțin starea academică, dar a fost complet ignorată. Arhitectul Schumacher a fost demis doar pentru beție, dar după aceea a fost din nou acceptat și acționează ca înainte.

§ 35

A urmat cel mai înalt ordin de binecuvântată amintire a împărătesei Elisaveta Petrovna pentru corectarea statutului tuturor consiliilor și scaunelor judiciare, motiv pentru care decretul a fost trimis Academiei de Științe pentru a corecta statutul academic și a-l considera conform ideii de evaluator. Taubert. În acest scop, s-a convocat o adunare generală a profesorilor, la care a fost prezent și consilierul Teploye, care, în calitate de autor al statutului universitar, a început să susțină cu înverșunare că acesta nu este supus vreunei modificări, ca nou, și de aceea ar trebui să fie lăsat în forţa sa. consilier Lomonosov. dimpotriva, si-a imaginat ca sunt multi 19 Lomonosov in acest statut, t X

defectele, reglementările controversate și vătămătoare, το-de se dovedește prin faptul că nu se efectuează nicio executare conform acestuia. Consilierul Teplov nu a vrut să-i asculte cuvintele cu dispreț. De ce a venit din ambele părți cuvinte nepoliticoase și zgomot. Și nu este nimic în adunare. Conform calomniei lui Teplov, Lomonosov a fost demis din prezenta in Adunarea Profesorilor, dar in instanta a fost justificat din punct de vedere legal si demiterea sa a fost declarata invalida si nula in scris. Deși statutul academic a fost din nou depus recent prin decret de la Senatul Guvernului, parcă nu supus modificării, la care Lomonosov nu a semnat, dar câtă dreptate are în toate acestea, a mărturisit Excelența Sa Președintele însuși, ordonând cu ordinul său să face un nou statut academic consilierului de stat Taubert și numit Lomonosov.

Secțiunea 36

La sfârșitul acestui capitol, pentru o mai mare asigurare a stării proaste a Academiei în această epocă, ar trebui arătate următoarele:

1) că pentru cei ai Cancelariei Academice, niciunul dintre oamenii de știință străini nu a vrut să intre în serviciul academic și a fost nevoie să ducă oameni foarte mediocri la profesorii căzuți, dar până și aceștia s-au înclinat prin admonestarea curierului. Profesorul Burgav a fost eliberat în patrie și în alte locuri pe bază academică, sub masca nevoilor academice, potrivite pentru a rezerva afaceri, iar în instrucțiunile sale între punctele principale era prescris ca, în

călătoria sa, să extermine opiniile rele despre Academia noastră în țări străine și asigură despre ea starea de înflorire; 2) Scrisoarea profesorului Strub către consilierul Teplov, căruia Strub a cerut mărirea salariului, i s-a răspuns cu un refuz, anunțând că acum „Academie fără academicieni, Cancelarie fără membri, universitate fără studenți, reguli fără importanță și în final confuzie în totul, chiar și până astăzi incurabil.”

Documentul 470

Despre comportamentul Cancelariei Academice după numirea de noi membri în ea

§ 37 a

La plecarea în Ucraina, Președintele a numit noi membri în Cancelarie, pe lângă consilierul de stat Schumacher: consilier colegial Lomonosov și evaluatorul Taubert; consilierul de instanță Ștelin a fost la început prezent la construcția camerelor academice arse, iar după aceea a fost numit un adevărat clerical. Pe lângă tulburările cunoscute anterior, consilierul Lomonosov părea ciudat: 1) contracte care se desfășoară cu privire la construcția camerelor arse și la înființarea unei noi Tipografii de către evaluatorul Taubert și tot felul de reparații, caz în care nu putea. să fie de acord peste tot fără a încălca legile și pentru aceasta și-a înregistrat vocea mai ales, care exemple pot fi arătate; secretarul academic a protestat cu privire la astfel de contracte după aceea și în Senatul de guvernare; 2) marea împărțire a cărților în dar fără cea mai înaltă comandă în legături bogate, motiv pentru care există un registru al persoanelor, din care se vede cât s-a cheltuit visteria de la începutul Academiei până în zilele noastre; 3) foarte multe lucruri care nu au nimic de-a face cu stiintele, achizitionarea de diverse lucruri pentru Tipografie, pentru Libraria, pentru camerele mestesugarilor, si mai ales pentru fleacuri la avarie, care pierde atata timp ca putina petrecere a timpului liber. este lăsat să încerce principalul lucru - despre științe , care poate fi văzut din reviste și protocoale de papetărie, cărora Lomonosov a sugerat în mod repetat să fie oprit, dar fără succes, pentru că tovarășii săi ar putea să se arate cu atât mai mult ocupați și harnici, pe care nu le puteau arata in stiinte.

a Tâsat în martie 1748 pentru 24 de zile a împărțit președintele după puterea regulamentelor generale ale biroului.

6 Domnul presedinte a bifat dupa puterea generalului

Secțiunea 38

Consilierul Lomonosov a înaintat Adunării Profesorale un proiect de realizare a unei trompete, care se vedea mai clar în amurg, și a prezentat un experiment pe care îl făcuse cu mult timp în urmă. Profesor fizician, că acum consilierul colegial Epinus a făcut obiecte la asta, considerând că acest lucru este imposibil. Lomonosov, puțin mai târziu, a primit de la Chamberlain Shuvalov o trâmbiță de aceeași afinitate trimisă lui și a prezentat-o ca dovadă a dreptății sale. Cu toate acestea, profesorul Epinus nu numai că nu a vrut să asculte, dar a folosit și cuvinte grosolane împotriva lui Lomonosov; și deodată, în locul prieteniei de odinioară, a început să arate fapte ostile. Toată

lumea a înțeles clar că, adică meșteșugul Taubert, după exemplul lui Schumacher, pe care oamenii de știință între profesori îl dispută, care s-ar fi putut termina pe cale amiabilă, l-au folosit în avantajul lor, stricându-le prietenia. Totul s-a dovedit clar că Yepinus nu era doar cu Lomonosov, ci și cu alți profesori, prietenii săi. a încetat să mai fie prieteni, s-a alăturat companiei Taubert și, în loc de diligența de dinainte, s-a predat festivităților. Taubert Epinus a început pretutindeni să laude și să recomande și, prin urmare, a făcut el însuși două câștiguri: 1) că a luat din științe o persoană care, poate, ar începe să acționeze împotriva lui, dacă ar rămâne în științe, 2) s-a găsit un rea Lomonosov să-l ajute , ceea ce este indiscutabil dovedit de următoarele exemple.

Secțiunea 39

Între timp, consilierului colegial Teplov i s-a acordat funcția de consilier de stat. Pentru aceasta, Lomonosov, ca fiind promovat la un moment dat, a înaintat o petiție pentru promovarea sa la Excelența Sa a Academiei, domnule președinte, pe care a acceptat-o favorabil. Consilierul Taubert, după ce a aflat despre aceasta, l-a folosit pe profesorul Epinus pentru această nebunie, condamnându-i pe profesorul Zeiger și pe adjunctul Kelreuter, care era foarte îndrăgostit de Taubert și Miller. A venit în masă la prezi

Dent, ei au cerut să nu urmeze producția lui Lomonosov, lucru pe care l-au comis și cu alte persoane, având-l ca conducător pe Epinus, iar Zeiger a condus discursul. De ce a fost oprită producția lui Lomonosov, în ciuda faptului că el fusese deja în același rang pentru al nouălea an, slujind timp de aproximativ treizeci de ani și trimițând până la patru profesii pe lângă treburile clericale; dimpotrivă, Yepinus, care a fost aici de abia trei ani cu un contract, a fost promovat la un consilier colegial, după ce a arătat un serviciu nu mic patriei ruse, conform recomandării lui Taubert și chiar pe lângă străinii săi în vârstă, care lucrau cu sârguință în instruirea. Tineretul rus la Universitate, de la care Yepinus cu scuze nefondate a refuzat complet.

§ 40

În timp ce prelegerea este dezastruoasă pentru Taubert, deși se poate înțelege destul de mult din cele de mai sus, se va dovedi fără îndoială și din următoarele, dar nu putem decât să menționăm acest comportament. Catedrala profesorală a stat în camerele academice, unde a predat în cea mai mare parte, „Profesorul Brown, a cărui sârguință constantă în a preda studenții ruși și, în plus, o conștiință cinstită merită laudă și răsplată deosebită. Apoi, fără nicio hotărâre și consimțământ al Biroului celorlalți membri și cu totul fără știrea lor, evaluatorul Taubert a ordonat să fie scoasă catedra, care a ajuns ulterior la Gimnaziu. Și dacă nu ar fi fost eforturile lui Lomonosov, atunci prelegerile ar fi fost complet oprite atunci, pentru că amplasarea vieții profesorale și studențești de atunci în spații diferite impunea ca departamentul să fie în camerele academice.

Secțiunea 41

Pentru a salva antichitățile rusești de la distrugere și pentru plăcerea vânătorilor, consilierul Lomonosov a prezentat la Biroul Academic pentru a șterge portretele foștilor go-

și în cea mai mare parte este scris în loc de aproape unul tăiat.

domnilor, care în diverse orașe mitropolitane și specifice din fostele cnezate se află în biserici la morminte, după ce au scos de pe ele desene pe hârtie, la Academie să fie transportați mai curați și, după grămadă, să iasă în lume. Toți membrii au fost de acord, iar maestrul de desen Andrey Grekov a fost recunoscut ca fiind destul de capabil. S-a luat o hotărâre și s-a cerut un decret permisiv de la Sfântul Sinod pentru a-i permite această lucrare peste tot în biserică. Cu toate acestea, Taubert, pentru a opri acest caz, pentru a-și lua cursul nu de la el, ci de la Lomonosov, a găsit o cale, recomandându-i pe acest Grekov pentru predarea desenului Alteței Sale Imperiale. Că a făcut asta din invidie și răutate este indiscutabil, pentru că 1) că prin aceasta se puteau găsi mulți desenatori mai buni, pe lângă Academie, și mai ales că Taubert știa că plecarea lui Grekov era deja pregătită, 2) că, în afară de a-și împlini furia. la Lomonosov, nu l-ar fi recomandat în niciun caz pe Grekov în acel loc nobil, pentru că a fost martor împotriva socrului său Schumacher în timpul comisiei de anchetă împotriva lui, motiv pentru care fratele său mai mic, Alexei Grekov, încă apasă cu sensibilitate.

§ 42

Nu numai în afacerile academice, Lomonosov are multe obstacole, dar și în lucrările sale private, insulte. Când a adus afacerea cu mozaic la atât de desăvârșită, încât mulți au început să-și laude eforturile, în acea perioadă au fost publicate unele știri despre muzie în Lucrările lunare, pline de neștiință în această chestiune și chiar mai mult dispreț pentru această artă, care este acum. la Roma şi aici produse din compoziţii de sticlă şi superioare celei antice. Aceste jigniri la adresa cauzei, pentru glorioasa patrie, din care au provenit, este clar că la finalul acestui eseu se află scrisorile V. T. Profesorul Miller culege eseuri, tipărituri Taubert. Unul poezia lui Lomonosov, altul „Istoria”, un al treilea ambele, și mai ales în Cancelarie, camaraderia este dezgustătoare.

Secțiunea 43a

În conformitate cu puterea regulamentelor generale, departamentele academice sunt împărțite printr-un ordin prezidențial pentru membrii clericali într-o revizuire specială: consilierului colegial Lomonoșov i se încredințează Adunarea Profesorală, Universitatea, Gimnaziul și Departamentul de Geografie, tribunalul. consilier Shtelin - Departamentul de Arte Academice, precum și abilități gredative, sculptate și alte abilități, evaluator Taubert - Tipografie, Librărie și afaceri instrumentale. În aceasta din urmă, deși Lomonosov și Ștelin și-au imaginat atunci că fabricarea de unelte ar trebui împărțită, adică pentru meșteșuguri de nevoi tipografice, sunt necesare doar un dulgher, fierar și lăcătuș, în timp ce alții, precum un maestru în geometrie, optică, astronomie și meteorologie. instrumente, aparțin Departamentului de Științe , care este dat lui Lomonosov în considerare, cu toate acestea, vocea lui Schumacher și Taubert este mai respectată, iar după aceea lucrările maeștrilor instrumentali au fost folosite aproape exclusiv pentru plăcerile private, deoarece nu se știe aproape nimic din Birou despre originea cazurilor în Laboratorul Instrumental. De asemenea, Observatorul Astronomic și fizica cu greu au folosit nimic din el, nu numai în materie de noi, ci și în repararea instrumentelor vechi.

Secțiunea 44
Lomonosov a fost primul din catedrele sale care a respectat Gimnaziul și Universitatea, care erau într-o stare foarte proastă, și mai ales că gimnaziile și studenții locuiau separat în oraș, nu exista un regulament, care a fost dispus de la începutul noului statut de alcătuire a președintelui, din care s-a întâmplat, 1) ca tinerii sus-menționați, fără o rutină la ore și la prelegeri profesorale, să nu fie predați în mod corespunzător, 2) care locuiesc departe de Academie, nu au ajuns la super. -
Tasat în martie 1758.

mincinu ore pentru a studia și, uneori, chiar și câteva săptămâni, au plecat, mulți au primit salarii foarte mici și, de asemenea, au împărțit asta cu părinții lor săraci, au suferit sărăcie în mâncare și au mers în cea mai mare parte în zdrențe și, prin urmare, au pierdut dorinta lor de a studia. Pentru a respinge acest lucru, Lomonosov, cu permisiunea prezidențiale a ambelor departamente, a alcătuit din nou statutele și regulamentele, care au fost testate de Excelența Sa și lucrurile au mers în cea mai bună ordine.
§45
Cu toate acestea, a fost imposibil să-l aducă la cursul potrivit pentru neemiterea de bani pentru studenți, în care consilierul Taubert s-a opus mult, pentru că, având sub supraveghere și pecetea sa vistieria de la Librărie, a dat cu mare greutate Universității și Gimnaziul, când în prezența Comisariatului nu exista o vistierie impunătoare, era, deși toată afacerea de carte și veniturile proveneau dintr-o anumită dependență academică cu prejudicii considerabile pentru științe, încât uneori Lomonoșov ajungea la lacrimi, pentru că, văzând sărmanii școlari desculți, nu putea să-l roage pe Taubert pentru bani, văzând că îi folosește pentru lucruri inutile. De exemplu, fiica unui pumnișor care a murit cu mult timp în urmă, Kupija, a adus după tatăl ei instrumentele vechi rămase, care au fost luate imediat pentru o turnătorie de tipar cu 120 de ruble în numerar, când liceenii nu aveau aproape nimic de mâncare. Asemenea acțiuni l-au obligat pe Lomonosov să ceară președintelui ca Universitatea și Gimnaziul să-i fie încredințate în sarcina exclusivă, iar cuantumul noului statut pentru ambele instituții să fie separat mai ales pentru ca Cancelaria (adică ceilalți membri).) i-ar oferi toată asistența în acest sens. Câte, dimpotrivă, obstacole au fost puse, urmează mai jos. Totuși, în ciuda acestora, prin eforturile lui Lomonosov, au început examenele la Gimnaziu și s-au ținut prelegeri de la clasă la clasă și studenților și la Universitate; iar în patru ani erau deja douăzeci de oameni, iar într-o domnie a lui Schumacher nu s-a întâmplat o singură persoană în treizeci de ani.

Secțiunea 46
Succesele Gimnaziului și Universității, din moment ce Taubert a fost dureros, se văd din obstacolele puse în locul ajutorului mai sus menționat. Profesorul Modrakh, care era atunci inspector al gimnaziului, a adus lui Lomonosov un mandat clerical, semnat de el, Lomonosov, și trimis la Moderakh să accepte bani pentru studenți și studenți de gimnaziu, în care a fost răzuit și în acel loc era scris: „și folosiți-le după ordinele mele verbale”, ceea ce este contrar

legilor și, sperăm, nimeni altcineva, ca al lui Taubert, nu a primit ordin să caute în viitor.

§47

Când Lomonosov a alcătuit statutele și regulamentele pentru Gimnaziu și Universitate, de dragul unei mai bune funcționalități, le-a comunicat consilierului Teplov și a patru profesori pentru revizuire și notițe. Teplov a făcut observații și trei dintre profesori, care au fost în cea mai mare parte corecți și respectați. Cel de-al patrulea, acceptând sfatul lui Taubert, a argumentat împotriva numărului de elevi și studenți de gimnaziu, folosindu-se exact de cuvintele sale: de ce sunt atât de mulți studenți și studenți de gimnaziu? unde vor fi puse si folosite? Aceste cuvinte au fost repetate adesea de Taubert Lomonosov în Cancelarie și, deși s-a răspuns că nu avem ruși naturali, nici medici, nici farmaciști, și sunt puțini vindecători, de asemenea mecanici iscusiți, munteni, avocați și alți oameni de știință și mai jos profesorii lor. în Academie însăși și în alte locuri, dar, fără să acorde atenție acestui lucru, Taubert a repetat și a inspirat mereu pe alții: „unde sunt studenții?”

Secțiunea 48

În prezentarea sa adresată președintelui, Lomonosov cu privire la corectarea Universității și a Gimnaziului a recomandat ca profesori adjuncți Kozitsky și Motonis, una filozofie și alta

a acelui grec, și l-a adus pe Taubert să fie înclinat spre asta, apoi că prezentarea unuia nu numai că era importantă, dar s-a scuzat parțial de lipsa sumei, parțial presupunând motivul pentru care se presupune că nu erau harnici, nu doreau. să facă orice la ordinele lui și așa mai departe. Dar nu așa a procedat cu sfântul său Rumovsky și recent cu insolentul Schlozer, pe care dorește într-un mod inadmisibil să-l aducă la profesorul de istorie. ce este mai jos.

§49

Pentru fundația solidă a Universității din Sankt Petersburg și pentru mișcarea acesteia, consilierul Lomonosov a încercat să solicite privilegii adecvate și să facă o inaugurare solemnă, urmând exemplul altor universități. Pentru aceasta, cu permisiunea Excelenței Sale, Academia Prezidențială a compus, urmând exemplul altor universități, un privilegiu și, cu aprobarea sa și Adunarea Profesorilor, a dat să fie rescris pe pergament cu decorațiuni corespunzătoare și cu toate accesoriile depuse. la Conferința de atunci, unde a fost testat de către Cancelar, Excelența Sa Contele Mihail Larionovici Vorontșov a contrasemnat semnării lui e. binecuvântată amintire a împărătesei și [împărătesei] Ye[lisaveta] P[etrovna] și printre altele s-a propus, dar bolile care s-au petrecut atunci și moartea ei grabnică au oprit acest lucru. Sunt demne în acest caz acțiunile lui Taubert: 1) că nu a vrut să audă despre inaugurarea universității și, din acest motiv, nu a semnat proiectul de privilegiu pentru depunerea la Conferința Curții, care este reprezentată de mâinile prezidențiale și Lomonosov. ;

2) a fost trimis un ordin Adjunctului Protasov în Olanda pentru ca, fără să devină medic acolo, să meargă la Sankt Petersburg pentru o decizie la inaugurare; La aceasta, Taubert nu a subscris, răspunzând că „sunt niște numiri de doctorat aici, nu-l vor onora”, de parcă monarhia locală nu ar fi la fel de importantă ca olandeza. Este adevărat că inaugurarea a fost oprită din motivul de mai sus, dar Protasov a putut întotdeauna

să fie medic aici, dar Taubert, în timpul unei boli grave Lomonosov, l-a trimis din nou pe Protasov în Olanda pentru a primi un doctorat, ceea ce a pierdut timpul și dependența în zadar și s-a făcut prejudiciu autorității academice, pe care președintele în regulament are voie să o producă. la grade stiintifice. Că Taubert a făcut acest lucru nu în beneficiul lui Protasov, ci pentru a obliga Universitatea, reiese clar din faptul că, după revenirea lui Protasov ca medic, când a fost promovat profesor, a continuat timpul, iar dacă Lomonosov nu ar fi accelerat, ducând chestiunea la casa președintelui pentru semnare, apoi Desigur, Protasov a fost un adjunct până în prezent. Cu toate acestea, Taubert a câștigat și, mai mult, că l-a înzestrat pe sfântul său Rumovsky cu vechime față de Protasov.

§ 50

Pentru înființarea Universității a fost nevoie de un profesor de jurisprudență, care, după demiterea lui Strubov, care este acum consilier clerical, era gol. Lomonosov, la recomandarea domnului Goldbach și după aprobarea în Adunarea Profesorală (cu excepția lui Miller), a prezentat auditorul șef Fedorovich, care, pe lângă studiile de jurisprudență la universități, a fost mulți ani mai târziu în serviciul de stat la Cabinetul medical și în Amiraalitate și a învățat mult mai mult decât alții limba și drepturile ruse, motiv pentru care a fost acceptat de Excelența Sa. Taubert și Miller încă îl urăsc și îl persecută pentru că servește la înființarea Universității. Răutate i s-a dat mai ales în două ocazii. A fost învățat de oameni nebunești de la vechii studenți ai traducătorului Polenov, care au ascultat cursuri juridice la Fedorovich, astfel încât a cerut să plece în străinătate pentru știință, declarând că nu poate înțelege nimic de la Fedorovich (acesta a fost motivul pentru care a trimis doi studenți). peste ocean, și nu de dragul învățării). Acest raport al lui Polenov a fost atât de respectat încât, fără a necesita nicio explicație sau justificare de la Fedorovich (de la profesor și profesor), clericalul

definiţie de Lomonosov în reproş lui Fedorovich şi spre plăcerea lui Polenov. Și studentul Lepekhin a fost trimis cu el pentru spectacol. După aceea, Fiodorovich și-a prezentat justificarea în cadrul reuniunii profesorilor, care, respingând, Miller nu numai că l-a certat pe Fiodorovich cu cuvinte dezonorabile, ci chiar l-a dat afară din Conferință. Fedorovich a cerut satisfacție și a fost achitat de dovezi profesorale, dar problema nu s-a încheiat încă. Inaco, Miller a acționat cu studentul Inohodtsev, care, fiind încredințat lui Rumovsky să predea astronomie, apoi a depus o petiție la Cancelarie pentru a fi demis din acea știință din cauza abilității nemulțumite a ochilor săi și a adăugat că rareori aude prelegeri de la Rumovsky. Prin urmare, acest student a fost convocat înainte de ședința profesorală și i s-a dat o mustrare cruntă și i s-a ordonat să rescrie raportul.

§ 51

Aproape de la început, Universitatea și Gimnaziul au fost păstrate în apartamente închiriate, pentru care s-au cheltuit deja multe mii de trezorerie.Pentru aceasta, deja după noua înființare a acestor secții, Lomonoșov s-a prezentat să cumpere casa soților Stroganov situată. în apropierea Academiei pentru Universitate și Gimnaziu, iar negocierile

erau deja în acea intenție de câțiva ani au continuat și mai ales că Complexul Trinity, unde se află acum Universitatea și Gimnaziul, a devenit foarte dărăpănat și, în plus, înghesuit. Taubert nu părea să fie dezgustat de acest lucru până în această primăvară, când Lomonosov, din cauza slăbiciunii picioarelor peste un râu subțire în condiții noroioase, nu a putut fi prezent în Cancelarie doar des și, în plus, a practicat afaceri la ordinul lui. tribunalul E.V. Apoi, Taubert, fără știrea și acordul lui Lomonosov, a pregătit o comandă de cumpărare a acestei case pentru tipărire și alte afaceri și a oprit complet Universitatea și Gimnaziul. Acest ordin, în așteptarea că a fost întocmit de la un consiliu general, a fost semnat de președinte, iar în el se face deja o aliniere conform intențiilor și dispozițiilor lui Taubert.

Motivele pe care le-a arătat la cumpărarea Tribunalului Stroganov pentru afaceri de carte sunt următoarele: 1) pentru a găzdui tipografiile și Librăria, 2) pentru servitorii Kunstkamera, 3) pentru factorii tipografici și compozitori.
4) pentru un apartament pentru un mormant nou eliberat, 5) pentru Teatrul de Anatomie și pentru un profesor de anatomie, 6) pentru un profesor de astronomie, 7) pentru adăpostirea studenților la desen,
8) pentru transferul lucrurilor Kunstkammer din casa soților Demidov, de unde se deportează proprietarii și întreabă în Senat. Aceste motive, dacă nu sunt întemeiate, de aici reiese clar: 1) că o parte nobilă a vechilor camere academice și două case întregi de piatră, construite într-una singură, Volkov și Lutkovski, sunt ocupate de Tipografia și Librăria, în care consilier. Taubert a ocupat multe camere pentru sine și a plasat oameni, până la Tipografie inutile și complet de prisos pentru Academie; 2) Kunstkameria și personalul bibliotecii pot fi în apartamente închiriate, ca și alte academice; 3) vânzătorul poate locui, de asemenea, într-un apartament închiriat, ca și înaintea lui Schmid și alți artiști; 4) Teatrul de anatomie nu ar trebui să fie într-o clădire de locuit, ci într-un loc singuratic, căci cine ar trăi de bunăvoie cu morții și ar suporta un miros urât? 5) mai presus de toate, o anatomie, si mai ales cu un prenume, sa aiba o economie proprie cu o asemenea urâciune?
6) iar astronomul nu mai are dreptul de a locui într-un apartament de stat, ca alții, în plus, mortul nu îi va fi plăcut când va trebui să meargă noaptea la Observator; 7) studenții de desen locuiesc în apartamente gata construite construite intenționat și nu necesită alta, în plus, sunt lichidate dincolo de statut; 8) D-lui Taubert îi este rușine să caute un apartament nou pentru lucrurile Kunstkammer, pentru că reparația camerelor arse durează de vreo doisprezece ani și au ieșit treizeci de mii de sume, dar încă nu suportă. lucruri până în ziua de azi. Din toate acestea, este evident că această achiziție s-a făcut și casa a fost tăiată de la Universitate și Gimnaziu, nu din motive importante, ci de dragul asupririi științelor și al împiedicării lui Lomonoșov să le răspândească, astfel încât

fabrica lui era în stare mai bună decât știința. Deși achiziția s-a făcut din venituri de carte, totuși, toate s-au majorat din suma

stabilită pentru științe, în detrimentul acestora și impun pe bună dreptate aceste modificări.
Secțiunea 53
Atâtea obstacole au fost puse lui Lomonoșov în înființarea Universității și a Gimnaziului; dar nu mai puţin încă în celălalt departament geografic care i-a fost încredinţat. Înainte de această despărțire, profesorul Miller a avut această afacere în recenzia sa timp de aproximativ șapte ani, unde s-au făcut doar copii ale hărților de teren originale din arhivă și s-au făcut hărți poștale, planuri de luptă și altele similare; dar despre principalul lucru, adică despre publicarea celui mai bun „Atlas rusesc” cu corecții, sub care începutul nu ar trebui. Lomonosov, intrând în consiliul acestui departament, s-a angajat cu rigurozitate să compună un nou „Atlas rusesc” incomparabil mai complet și mai eficient. Pentru aceasta: 1) la supunerea și diligența sa, Senatul de Guvernare a trimis anchete din treizeci de puncte geografice, testate la Academie, la care majoritatea răspunsurilor au fost deja trimise; 2) de acolo s-a primit un decret pentru două expediții geografice pentru a determina locurile nobile de longitudine și latitudine prin observații astronomice în vederea alcătuirii unui nou atlas, căruia i-au fost deja atribuite decrete cu citire, alergări și bani auxiliari, iar planul de călătorie al acestor observatori și locurile observate au fost atribuite Departamentului de Geografie și Adunării Profesorale au fost testate cu fiecare membru printr-un aviz special scris; 3) s-a cerut de la Colegiul de Camere o listă cu suflete din fiecare sat pentru a se cunoaște diferența de mărimi, pentru ca cele mari să nu lipsească în atlas și să nu fie incluse cele mici și astfel să nu fie incluse. nu pierde proporțiile; 4) se solicită informaţii de la Sfântul Sinod despre mănăstiri şi biserici din întreg statul, în măsura în care este necesară pentru geografie. Și într-un cuvânt totul în ea

Departamentul a primit o nouă mișcare, iar conform acestei noi locații au fost compuse până la zece carduri speciale, incomparabil mai complete și mai eficiente decât cele anterioare.
Secțiunea 54
Consilierul Lomonosov le-a reprezentat camarazilor sai din Cancelarie cu privire la tiparirea lor, dar a existat o mare rezistenta la aceasta: 1) scuze ca mai sunt multe alte cazuri in Camera Gridor, iar cardul dat deja de ordinul clerical al Sf. ro] valchik și i s-a ordonat să facă altceva. Mai târziu, în timpul bolii severe a lui Lomonosov, hărțile pe care le compunese au fost supuse examinării Adunării Profesorilor și, deși toate au fost lăudate, în opinia profesorului Miller nu au fost premiate pentru tipărire, ar fi observat defecte în numele profesorilor. Satele Chukhon, care, însă, nu concluzionează nicio importanță. După aceea, altă dată, aceste hărți au fost mărturisite și testate, dar deja s-a pierdut deja mult timp , iar alcătuirea hărților ulterioare nu se poate face corect fără observații astronomice, care au fost și ele oprite din invidie, împotriva eforturilor lui. Lomonosov. Nu mai trimitem observatorilor imagini diferite. După ce a solicitat Senatului de guvernare toate cele necesare expedițiilor menționate mai sus, Taubert a sugerat ca acestea să nu fie trimise fără permisiunea Președintelui, împotriva căruia ceilalți membri, nevrând să argumenteze, au scris despre aceasta de la Cancelarie Excelenței Sale în Ucraina, la care, însă, nu au urmat nicio

decizie. Este de dorit ca Taubert să trimită acolo o cerere contestată în mod privat, așa cum se poate concluziona din toate acțiunile sale în discuția acestui caz. Cel mai bun dintre observatorii numiți, Kurganov, care a fost solicitat de la Consiliul Amiralității pentru această expediție la serviciul academic, plictisit de așteptare, a cerut să meargă la fosta sa echipă. Între timp, Krasilnikov a devenit mai bătrân și decrepit. Rumovsky a refuzat în scris. Pe lângă asta, nu

cadranele astronomice erau suficiente pentru aceste expediții: atât de puține instrumente astronomice la Observator! În ciuda faptului că 6.000 de ruble au fost primite de la Senat după incendiu, pentru care a fost cumpărat doar un cadran mare pentru 180 de ruble, iar restul a fost cheltuit pe fleacuri. Consilierul Taubert s-a angajat să emită aceste cadrane din Anglia și a refuzat din nou, deși o face adesea în privat pentru a fi pe plac. Și după aceea, consilierului judiciar Ștelin i s-a promis, dar chiar și el a durat foarte mult timp; și mai ales că aceste cadrane zăceau mult timp în magazie și în cele din urmă au apărut în Cancelarie, în timp ce mai mult decât așteptarea, s-a primit ordin de la Excelența Sa să suspende aceste expediții, iar Taubert și Lomonosov să alcătuiască proiecte și să i se supună din nou. Lomonosov a îndeplinit-o, dar nimic nu se vede încă de la Taubert. Și așa chestia asta a rămas fără producție.

§55

Când Lomonosov și-a revenit oarecum după boala de lungă durată și a început să călătorească la Cancelarie în 1763 pentru a participa, atunci Taubert a anunțat un ordin prezidențial de a încredința Departamentul geografic lui Miller, presupus pentru că în acest departament au loc numai dispute și nu este publicat nimic nou. . Este de remarcat faptul că acest ordin a fost dat în august 1762, când Lomonosov era bolnav, și anunțat în războiul general din 1763, când a început să participe la Cancelarie și Conferință și să încerce să producă un nou atlas. Motivul este evident că Taubert i-a cerut președintelui un astfel de ordin de rezervă, încât, dacă Lomonosov nu moare, să-l producă, astfel încât Miller să poată fi rivalul lui Lomonosov în chestiuni geografice; dacă moare, atunci distruge-l, pentru ca lui Miller să nu i se ofere posibilitatea de a se recomanda în chestiuni geografice. Amândoi sunt prieteni atunci când este necesar să atace Lomonosov, în alte lucruri, dușmani extremi între ei. Acest ordin nu a fost pus în aplicare, deoarece Lomonosov a protestat că 1) despre Geo

Departamentul de grafică a raportat în mod fals președintelui, 2) că acest ordin este întârziat și nu își mai are puterea.

Secțiunea 56

În trecutul 1763, e. și. V. Împărăteasa cea mai milostivă, după ce a acceptat de la Lomonosov planul expedițiilor geografice testat în Adunare (§ 53) și după ce l-a luat în considerare, s-a dezinit să trimită la Academie să se intereseze dacă a existat vreodată o discuție despre o asemenea măsurare a Rusiei. La aceasta a răspuns Lomonosov, prin consilierul de stat Taubert din Miller, presupus că întreprinderea nu a existat la Academie și nu s-a menționat nimic despre planul aprobat, care a fost cauza acestei cele mai miloase întrebări.

§57
În cazul apariției lui Venus în Soare, folosind zelul lui Taubert Yepinosov pentru el însuși și cunoscându-i proprietățile capricioase și capricioase, el i-a învățat pe Krasilnikova și Kurganov, observatori vechi (care, desigur, în această practică nu sunt inferiori lui și pentru care au fost venerati de foștii astronomi locali), astfel încât el a cerut observație pentru a se repara singur, nepermițându-le, ceea ce au cerut în Senatul de guvernare și li s-a ordonat să observe împreună cu Epinus. Totuși, în ciuda acelei comenzi, mai mici decât cele care au fost anterior astfel și apoi s-au dovedit a fi cele mai venusiene observații, exemple clare că pot exista și alți observatori pricepuți alături de cel principal, a refuzat cazul și l-a stricat, pentru că în curând, la cererea sa, Taubert a ordonat ca maestrul de santinelă Bartelo să ia cele mai bune instrumente de la Observator, ceea ce i-a făcut pe Krasilnikov și Kurganov un mare obstacol din cauza încăpățânării și a aroganței lui Epinusov pentru a lua cinste unor astfel de observatori, și mai ales de la Krasilnikov, ale cărui observații. au fost făcute pe măsura Rusiei de la îndepărtata coastă Kamchatka până la insulă
a Tasat împotriva astronomilor ruși l-a învățat să pretindă.

Dag în Europa, sunt cunoscute și aprobate de doi Delisle, astronomi glorioși și pricepuți, și de profesorul de astronomie Grishev. Și atunci nu a existat un consilier Epinus și încă nu există astfel de observații astronomice pe care lumea învățată să le onoreze cu o atenție excelentă. Această iubire de sine și nebunia care rezultă nu sunt doar obstructive pentru științe, ci și condamnabile, pentru că răutatea lui Taubertov și Epinusov a ajuns într-un asemenea punct încât ei. alergând prin case nobile și în casa statului, cu idei false sau, mai bine, cu strigăte violente, au înecat justificări ale nevinovăției însăși în fața celor mai înalte persoane.
§ 58
Nu este suficient că au făcut o asemenea tulburare în limitele locuinței, ci au extins-o în ținuturile exterioare. Astronomul parizian Pingret a publicat despre observațiile de la Sankt Petersburg în mod foarte derogatoriu și este clar că s-a inspirat de rivalii locali Krasilnikov și Kurganov, deoarece, printre alte semne, profesorul Brown, care nu a făcut observații speciale despre Venus pentru public. , dar de dragul curiozității mele și nu am publicat aici în tipărire. Și că aceasta nu este prima dată când l-au atacat pe Brown pentru lipsa de înclinație față de viclenia lor, acest lucru este dovedit de actul lor când a înghețat mercurul, pentru că Miller i-a scris lui Leibzig în numele Academiei fără știrea ei, presupus că începutul acestui lucru. o nouă experiență a venit de la profesorul Zeiger și Epinus, iar Brown, presupus din întâmplare, a reușit, ca un cocoș, să găsească un grăunte de perle.
Secțiunea 59
Dimpotrivă, când Rumovsky, cu promisiuni și mângâieri din partea soților Taubert, a înclinat să-l ajute împotriva lui Lomonosov și a celorlalți pamânteni, deși nu a avut norocul să facă observații despre Venus care trece prin Soare, așa cum recunoaște în scrisoarea sa. de la Nerchinsk la Lomonosov, însă, la întoarcerea sa la Sankt Petersburg, s-a făcut o observație, conform

alte exemple sunt iscusite, în care Epinus a făcut mult mai mult decât Rumovskoy însuși și, în plus, sunt necesare instrucțiuni de la alți astronomi din afara Rusiei. Că Rumovskoy a fost inspirat de Lomonosov reiese clar din concluzia știrilor sale optice, citite într-o colecție publică, în care teoria luminii este blocată în mod nepotrivit. Dar aprobarea lui Rumovsky în această chestiune nu este importantă și blasfemia nu este periculoasă, ca de la o persoană care nu cunoaște fizica.
§60'
Marele cadran astronomic, întocmit sub Grișov, care stă nefolosit de aproximativ zece ani, i-a luat în cap să-l ridice pe consilierul de stat Taubert dintr-un consiliu general cu consilierul Epinus la Observator, ceea ce este contrar uzului, practicii convenabile. și chiar exemplele din Europa. Și pentru aceasta, consilierul de stat Lomonoșov și consilierul de instanță, profesorul de astronomie Popov și-au imaginat că acest cadran de pe un turn înalt * 6 nu trebuie amenajat pentru instabilitate, deoarece micile sale diviziuni sunt mai sensibile la eșalonările variabile ale unei structuri înalte decât cadrane mici, din care o astfel de precizie. Indiferent de toate acestea, intenția lor s-a împlinit și nu numai că acest cadran greu a fost ridicat, ci și să-l întărească, o piatră de vreo mie de lire sterline într-o povară excesivă inutilă asupra turnului, într-o risipă inutilă de vistierie și într-un pierdere de timp, care până în zilele noastre continuă alături de frânghii neîntrerupte, care au costat vistieria multe mii, dar nu există niciun beneficiu în științe. cu excepţia celor cărora le aduc profit contractele constante de meşteşuguri şi modificări.
Secțiunea 61
Pentru a ajuta la scrierile profesorului Miller, un anume străin Shlo-
a Tăiat În cele dintâi atâtea reconstituiri inutile.
6 Barat care este lângă râu

cer, care i s-a părut lui Taubert veema convenabil de folosit în intrigile sale. Și pentru aceasta l-a mângâiat, l-a întors și l-a ademenit departe de Miller, a început să-l laude peste tot și, văzând tendința lui spre acte obscure, a intenționat să-și folosească propriul popor în atacurile sale asupra Lomonoșovului și pentru a-l întări. , a recomandat copiii prezidențiali pentru educație. Primul truc al lui Lomonosov a fost să oprească publicarea „Gramaticii” lui Lomonosov în limba germană: i-a dat toate căile lui Schlözer, astfel încât, învățând limba rusă din „Gramatica” lui, să o întoarcă într-o altă ordine și să o publice, și pentru aceasta a încercat în toate modurile posibile să oprească tipărirea onya, iar Shlotserova a grăbit tipărirea în secret în noua Tipografie, care a tipărit deja multe coli pline de excese ridicole și erori grosolane, așa cum ar trebui să se aștepte de la cineva care nu știe. limba rusă, cuplată cu blesteme grosolane. Deși această tipărire este condamnabilă pentru oamenii de știință ruși, este neprofitabilă pentru trezorerie și este incomod să tipăriți cele mai utile cărți, dar Taubert a produs-o pentru nebunie sau cel puțin pentru a-l supăra pe Lomonosov.

§ 62
Prin decretul Senatului de guvernare, cărțile chineze și manciuriane despre starea popoarelor de acolo au fost traduse în rusă de traducătorii Rossokhin și Leontiev în folosul statului și au fost ordonate să fie tipărite la Academia din 1762. . , iar Aceste cărți, cum au fost cumpărate la un preț mare și traduse cu dependență și muncă considerabilă și încă necunoscute în Europa, trebuiau publicate strict pentru onoarea Academiei și prin poporul Rusiei, dar Taubert nu a ezitat să dea lui Schlozer să facă un extras pentru tipar, o persoană străină, dacă nu erau atât de mulți oameni care știau la Academie sau într-o altă echipă, o persoană care locuise în Rusia de aproape un an.
eu
o elipsă în original

Acest lucru a fost făcut de Taubert fără știrea generală și acordul celorlalți membri și fără permisiunea Senatului, în mod autocratic. Cu toate acestea, nu se știe ce a făcut Schlözer în conformitate cu aceasta. Poate că un extras a fost făcut în germană și comunicat țărilor străine.
Secțiunea 63
Lui Taubert i s-a părut că acest lucru nu este suficient pentru Schlozer, căci el îl laudă ca fiind aproape atotputernic. L-a sfătuit să compună o istorie rusă, a dat permisiunea de a lua manuscrise rusești din Bibliotecă, păstrate într-o celulă specială, care, după exemplele altor biblioteci, ar trebui păstrate mai ales din cele străine. Schlözer nu numai că a folosit aceste cărți acasă, ci a copiat și unele dintre ele. Sperând în toate astfel de întăriri de la Taubert, el a înaintat Adunării Profesorale ideea că vrea să compună istoria Rusiei și a cerut să folosească lucrările istorice ale lui Tatișciov și Lomonosov, la această extremă insultă, care, fiind rus natural, cunoscându-și limba. și destule fapte rusești, exersând colecționarea și scrierea istoriei ruse de vreo doisprezece ani, forțați să îndure o asemenea insolență de la un străin care încă învață limba rusă.
§ 64
La începutul acestei veri, Schlözer a cerut un concediu de trei luni pentru patria sa și l-a asigurat cu certitudine că el și profesorul Zeiger vor merge împreună. Mai mult, în Gazeta Științifică Göttingen este tipărit că Schlözer este declarat profesor acolo. În sfârșit, profesorul istoric căutat pentru el aici prin tot felul de măsuri Taubert, nu în același mod ca despre Kozitsky, Motonis și Protasov și, în ciuda faptului că există doi profesori de istorie - Miller și Fischer, Lomonosov scrie într-adevăr și rusă. istorie – nu a reușit. Că plecarea sa timpurie din Rusia nu era deloc îndoielnică. Între timp, profesorul Miller s-a plâns în mod repetat

Taubert în Adunarea Profesorală, că încearcă să-i dea lui Schlözer toată lucrarea istorică, i-a încredințat întreaga bibliotecă rusă, astfel încât Schlözer scrie și rescrie ceea ce vrea, angajează cărturari pentru ce și păstrează unul intenționat, despre care nu are ce face altceva, se străduiește atât de mult să nu se întoarcă după ce a părăsit Rusia, ci să câștige acolo laude și bani publicând știri istorice rusești. Lomonosov, știind totul din trecut și auzind

plângerile și ideile fundamentale ale lui Miller și temându-se că nu va urma aceeași nemulțumire, ca și înainte de la străinii care părăseau Rusia, nu putea să nu anunțe Senatul guvernamental, ca măsură de precauție. , ce se face acum. Permisiunea lui Taubert Schlözer de a prelua și rescrie manuscrise rusești nepublicate este incontestabilă. Taubert, aparent, vrea să-și ceară scuze spunând că nu ar avea nicio importanță în această permisiune în corespondență, dar i se va dovedi contrariul.

Capitolul patru Note și consecințe

§65

Având în vedere toate cele de mai sus, care sunt dovedite prin martori vii, documente scrise, private și publice, toată lumea trebuie să fie certificată incontestabil și neapărat că Cancelaria Academică a fost fondată de Schumacher pentru pofta sa de putere asupra oamenilor învățați și după aceea a fost aprobată conform la noul statut şi regulament pentru marea asuprire a ştiinţelor, căci 1) avea în el un mod de a forţa profesorii. reținerea unui salariu sau mângâierea acestuia cu spor;

2) acceptarea și respingerea propriei voințe libere, nu judecând cunoștințele și meritele lor, ci doar privind cine este mai bun pentru el

înclinat sau necesar; 3) a insuflat vrăjmășie între ei, înarmându-i în special pe tineri împotriva bătrânilor și prezentându-i președinților ca neliniștiți; 4) l-a împiedicat să-și folosească cunoștințele în folosul său prin sărăcia constantă a reținerii salariilor și lipsa cărților și uneltelor necesare, iar banii a cheltuit în cea mai mare parte după capriciile sale, încercând să înființeze diverse fabrici la Academie. și să ofere cadou lucruri guvernamentale, și mai ales să folosească pentru sine contracte necontenite, achiziții și scrierea diverselor materiale de peste mare; 5) pentru aceasta, a încercat în toate modurile să împiedice intrarea oamenilor de știință în nobilime, dar mai ales pe rușii naturali, despre care Schumacher a fost atât de sârguincios încât chiar și în timpul vieții l-a crescut, a predat, l-a adoptat pe Taubert, care era asemănător cu el în viclean, dar superior în aroganță, iar Cancelaria Academică și Biblioteca i-au dat-o presupus ca zestre pentru fiica sa.

§ 66

Aceasta a fost cauza multor asupriri private, care singure se mulțumesc deja să stârnească indignare față de faptele clericale, căci este imposibil fără supărare și regret să ne imaginăm pe primii profesori Herman, Bernoulli și alții, glorioși în toată Europa, care numai prin marii numele lui Petrov sa mutat să meargă în Rusia pentru iluminarea poporului său, dar, alungat de Schumacher, a alungat, ștergând lacrimile. Asuprirea consilierului lui Nartov și, printre multe altele, atacuri asupra lui Lomonosov, care este o adevărată piatră de poticnire pentru Schumacher și Taubert, fiind un om devotat științelor, cu succes și, mai mult, un rus natural, pentru că pe lângă faptul că ei nu i-au permis să practice chimie, au vrut mai târziu „să-și ia profesia de chimist și să-l atribuie traducerilor, au împiedicat publicarea lucrărilor sale, au luat Laboratorul de Chimie construit de zelul lui și apartamentul terminat, au incitat împotriva lui diverși profesori. , și mai ales Epinus, l-au împiedicat să-l producă prin ambasada lui Epinus cu Zeiger și Kelreiter, a împiedicat

în înființarea Universității, în expedierea expedițiilor geografice, în alcătuirea „Atlasului rusesc” și în copierea persoanelor de stat în orașe. Fără a menționa că Taubert se folosește chiar și acum de Schlözer pentru a-i provoca anxietate lui Lomonosov, el nu a jignit trecutul 1763, cerând acordul lui Epinus, Miller și adjunctului Departamentului Geografic din Trescott, compus într-o mulțime și într-o conspirație diverse calomnii. împotriva lui și trimis la Moscova pentru infirmarea sa definitivă, 3 astfel încât Lomonosov dintr-o durere extremă, aflându-se, de altfel, într-o boală gravă, abia a supraviețuit.

§ 67

Făcând toate acestea, Schumacher și Taubert nu au ținut cont de reproșul pe care l-au adus președinților, din cauza unor astfel de tulburări, următoarele sunt irevocabile. Este adevărat că Blumentrost a fost de același spirit cu Schumacher, ceea ce poate fi dovedit clar prin acțiunile sale la prima înființare a Academiei, iar Lomonosov, fiind participant la înființarea Universității din Moscova, a remarcat destul de mult în el antipatie față de oamenii de știință ruși. când Blumentrost a fost numit curator și a venit de la Moscova la Sankt Petersburg: pentru că nu dorea ca Lomonosov să fie mai mult în consiliile despre universitate, ceea ce a dat primul motiv pentru întemeierea clădirii menționate mai sus. După Blumentrost, fostul Keyserling și Korf, deși au încercat să îmbunătățească științele, totuși, primul a fost pentru o perioadă scurtă de timp și nu a putut să examineze totul, iar al doilea a încercat cu adevărat despre un nou statut și despre instituția studenților ruși, dar s-a bazat mai mult decât era necesar pe Schumacher, care s-a ocupat atât de multe despre ei, este clar din cele de mai sus. În fine, actualul președinte, Excelența Sa Contele Kirila Grigorievici Razumovsky, fiind din Rusia

si asa in original.
6 Rușine tăiată [un cuvânt nrzb].
în Strikethrough și Brevern, totuși.
d Tasat despre învățare.

oameni, ar fi putut face multe dacă s-ar fi aprofundat măcar puțin mai mult în treburile academice, dar de la bun început s-a încrezut imediat în Schumacher, și mai ales că evaluatorul de atunci Teplov era liderul său, și prietenul lui Schumacher. Principala cale prin care Schumacher a ajuns la autocrația sa a fost aprobarea regulamentelor clericale și de comandă, în special ultimul paragraf despre puterile prezidențiale, pentru că Schumacher știa dinainte că atunci când nu se poate face nimic la Academie fără președinte, și se va baza pe el în totul, atunci desigur că ar avea puteri depline cu voință să se păstreze. Acest ultim punct este motivul principal al stării academice proaste și criticilor aduse actualului președinte. Acest punct Schumacher, Teplov și Taubert au tot repetat că onoarea președintelui ar trebui respectată și împotriva dorinței sale și nu vor prezenta nimic și nu vor face nimic, când era necesar ca știința * 6 să facă ceva în beneficiul direct. Dar, așa cum onoarea președintelui nu constă în faptul că puterea lui este mare, ci în faptul că, dacă menține Academia într-o stare înfloritoare, încearcă noi creșteri ale beneficiilor așteptate de la ea, așa și

acești avocați. ar fi trebuit să fie reprezentat că îi servește onoarea în raționamentul pentru binele comun, iar puterea mare, folosită în sens opus, aduce mai multă rușine și reproș.

Secțiunea 68

Intrigile vătămătoare arătate mai sus, hărțuirea profesorilor, zgomotele și disputele, și mai ales străine, fapte necuvenite științelor, de vreme ce s-a pierdut mult timp în patruzeci de ani, se vede din proastele succese din științe, din revistele de papetărie. / care sunt umplute cu tipar, alte meșteșuguri și

o putere tăiată.

6 Trimite rușilor.

în Persecuția tăiată.

d Tasat și pe fostul în mai mult de treizeci de ani de producții studențești.

afaceri comerciale, contracte și achiziții, și rar există ceva despre afacerile științifice, deși acestea ar trebui să fie efectuate prin Cancelarie în conformitate cu statutul. Chiar dacă Universitatea și Gimnaziul au fost fondate la început, așa cum sunt acum, sub supravegherea specială a lui Lomonosov, unde s-au produs douăzeci de studenți în patru ani, în ciuda nebunilor sale sensibile, atunci până în prezent ar fi până la două sute. dintre ei în producție și, sperăm, și mai mulți, pentru că după o bună supraveghere, lucrurile ar trebui să se întâmple treptat. Și asta, dacă va fi nevoie în Rusia, arată lipsa mare de medici naturi, farmaciști și vindecători, mecanici, avocați, oameni de știință, metalurgi, grădinari și alții, dintre care s-ar putea avea deja mulți în patruzeci de ani de la Academie, dacă nu ar fi fost. transformate în mare măsură în fabrică, științele nu ar fi fost asuprite doar sensibil și nu numai instrucțiunile nu ar fi fost suprimate, așa cum se arată mai sus, ci s-ar fi folosit puterea regală, care este evidentă în regulamentele academice și medicale. a seta grade, ceea ce, pe cât nu a vrut Taubert, apare mai sus din exemplul cu Protasov.

§ 69

Ce reproș urmează de aici poporului rus, că pentru o generozitate regală atât de mare, pentru o sumă atât de mare, oameni de știință din poporul rus vin doar indirect! Străinii, văzând aceasta și neștiind cele de mai sus, trebuie să o atribuie unei minți plictisitoare și de neînțeles sau mari lene și neglijență. Cum este pentru adevărații fii ai patriei să citească și să audă când străinii scriu în jurnale și scrieri despre ruși pe care Petru cel Mare le-a încercat în zadar pentru poporul său despre științe, iar acum fiica sa Elisaveta folosește aceeași mare dependență fără niciun rezultat . Ei bine, astfel de argumente ale străinilor apar uneori din invidie și instigare din partea nebunătății locale față de oamenii de știință ruși, acest lucru este dovedit de trimiterea scrierilor lui Lomonosov lui Euler cu intenții rele și după aceea abuzul lor nerușinat în savanții de la Leipzig.

scrieri”, în ciuda faptului că au fost deja testate de Academie și au fost publicate în „Comentarii”, ceea ce grefierii nu ar fi făcut niciodată din respect pentru acest corp, dacă nu ar fi fost îndemnați

de aici. Cu toate acestea, Lomonosov a respins-o cu argumente satisfăcute public. Ce fel de zel pot avea rușii, studenții de la Academie, când văd că primul dintre ei, deja prin științe din patrie și din Europa, care și-a câștigat faima și nu este necunoscut celor mai înalte persoane, este forțat să se apere constant de intrigile răuvoitoare și să sufere atacuri aproape chiar până la cea mai finală respingere și exterminare?

§ 70

În sfârşit, potrivit unor fapte atât de părtinitoare şi insidioase, Corpul Academic nu putea să constea altfel, ca într-o mare dezordine şi în cheltuirea vistieriei nu pe ceea ce a fost repartizat, ci pe aceste diverse costuri, nepotrivite ştiinţelor. Din aceasta s-a întâmplat că, deși Adunarea Academică și alți oameni proprii științelor la Academie nu au fost niciodată în platou și nevoia de catedre științifice a lipsit aproape întotdeauna, totuși au fost nevoiți să îndure sărăcia în plata salariilor, ceea ce se întâmplă și acum. Între timp, de la începutul noului statut și până în 1759, Comisariatul Academic ar fi trebuit să aibă 65.701 de ruble în trezorerie și încă, sperăm, mult mai mult. Dar toate acestea se rezumă la reparații și reparații neîncetate și la întreținerea oamenilor de prisos, căci pe lângă cele douăzeci și trei de mii cerute de la Senat, aproximativ trei mii de ruble academice au fost folosite pentru construirea camerelor arse până când 1759, * 6 pentru repararea caselor academice și închiriate și pentru închirierea șaptesprezece mii în 8 ani, pentru construirea unui cort de piatră sub glob o jumătate de șase mii de ruble, iar după aceea s-au cheltuit multe mii pentru diverse reconstrucții și pentru

• Taiate onorabile!,] elevi, Gimnaziul.

6 Barrat și după aceea multe mii în Bibliotecă.

cumpărături de lucruri în loc de cele arse la Kunstkamera, fără să socotească donația de cărți, tipărite la Academie, din care deseori diverge degeaba, vreo sută de exemplare, destul de multe în legături scumpe, fără a mai vorbi de reparație sau, mai bine, noua structură a globului. Pentru toate acestea, ce fel de contracte există se vede din prezentarea Biroului Academic de la Lomonosov și din raportul către Senat al secretarului Guryev. De asemenea, despre toate economiile, putem concluziona din faptul că Taubert, în apartamentul său dat de președinte, la casa lui Volkov, repară clădiri și modificări fără știrea clericului? Niciodată nu s-au înaintat rapoarte Cancelariei despre starea Bibliotecii și a Kunstkamera și, într-un cuvânt, nu au existat informații despre asta aproape de la început. O librărie, și mai ales una străină, este produsă fără conturi, în Biroul Vizibil, iar librarul Preisser, care a fost arestat timp de douăzeci de ani de Comisia Nart, a murit acum fără nicio investigație și socoteală.

§ 71

Între timp, științele trec prin obstacole extreme, se produc noi neplăceri și nu există speranță în bine, atâta timp cât poate acționa în științe o astfel de persoană, care și-a pus doctrina machiavelica drept lege pentru sine, că totul ar trebui folosit în propriile beneficii, oricât de dăunător ar fi pentru aproapele sau pentru întreaga societate. Singura speranță este acum, după Dumnezeu, în suveranul nostru cel mai milostiv, care, din dragoste adevărată pentru științe și din râvnă pentru folosul patriei, poate lua în considerare și ocolește această nenorocire. Dacă acest lucru nu urmează, atunci

trebuie să credem că nu există nicio favoare divină pentru ca știința să crească și să se răspândească în Rusia.
a Librăria străină barată încă nu a fost numărată de la început, iar librarul Preiser nu a adăugat p.

471
28 IANUARIE 1765
Ad Protocollum Conventus Academici
Când marele Müller, în afara Academiei, era ocupat cu alte lucruri, iar biroul de secretar academician era oficial în adunare! demis, este pe cale să-și părăsească biroul din Moscova, cu siguranță este necesar ca cei mai extinsi și celebri Academicieni să se uite la el,® și să aleagă să-i ocupe locul un om din numărul Academicienilor care alcătuiesc grupul, distins. prin onestitate și merit®, a căror gravitate și energie ilustră această Societate nu se bucură nu numai de liniște și armonie internă, ci și pentru a înflori în academiile străine și în întreaga lume învățată prin relațiile literare și prin reflecțiile noastre publicate în timp util. Când se face acest lucru, ei propun ca candidatura Prea Excelentului Președinte să fie stabilită și confirmată în mod corespunzător.
Mihai Lomonosov
L-as da pe 28 ianuarie
în 1765
Traducere
La protocolul ședinței academice
Din moment ce cel mai venerabil Miller și-a asumat alte atribuții în afara Academiei și, intenționând să plece la Moscova din oficiu, a demisionat oficial din funcția de secretar academic, la cel mai venerabil și glorios.
iar rebus în loc de officio muneri tăiat în draft.
b profecto în loc de igitur, care a fost tăiat în proiect.
0 Barat în eligendo în draft.
d Probum tăiat, meritis gravem et scienti în proiect.
e Tasat în Academia în schiță.
x Barat în schiță illustri.

cei mai distinși academicieni trebuie să se gândească să aleagă în locul său dintre academicienii care alcătuiesc această Adunare, o persoană cunoscută pentru conștiinciozitatea și meritele sale, a cărei fermitate și sârguință ar putea asigura nu numai pacea interioară și armonia celebrei comunități, ci și comunicare științifică vie cu academiile străine și întreaga lume științifică, precum și publicarea la timp a lucrărilor noastre. După aceea, să propună Excelenței Sale Președintele candidatul pe care l-au ales pentru numire și confirmare conform regulilor.
Mihailo Lomonosov
Scrisă la 28 ianuarie 1765

TRECERE
SERVICIUL ACADEMIC
Biblioteca „Runivers”
Biblioteca „Runivers”

În ziua de 4 septembrie 1734, interogați studentul Mihail Vasiliev, fiul Lomonosov, la masa Stavlennichesky a Academiei slavo-greco-latine din Moscova a Școlii de Retorică.
Și în timpul interogatoriului a spus: tatăl său, în orașul Hholmogory, biserica Prezentarea Preasfintei Maicii Domnului, preotul Vasily Dorofeev, iar el, Mihail, locuia cu tatăl său și, în plus, nu fusese niciodată nicăieri. , in dragoni, in soldati si in munca e. si. V. neconsemnat, nu a fost exilat ca tâmplar, un fiu a fost scris de la cărturarii tatălui adevărat și nu a fost inclus în salariu. Și și-a părăsit tatăl la Moscova la 1 octombrie 730 și, ajungând la Moscova, în anul 731, în luna Genvar, s-a înscris la amintita Academie, în care rămâne până astăzi și a avansat la retorică. de stiinta. Tokmo el, Mikhaila, nu este încă căsătorit, are 23 de ani, și ca să fie în preoții care se ocupă de e.i nominală. V. decretul celebrei expediții a consilierului de stat Ivan Kirilov, el, Mihail, dorește. Dar despicarea, boala si surditatea, si in locurile de paguba, nu are paguba si scrie in cursiva. Și dacă a spus în acest interogatoriu că este fals,

si pentru asta va fi lipsit de rangul sacru, si tonsurat si exilat intr-o subordonare crunta fata de o manastire indepartata.
La acest interogatoriu al Academiei slavo-greco-latine din Moscova, studentul Mihailo Lomonosov
pune mâna
Semnătura de mână a lui M. V. Lomonosov sub mărturia în timpul interogatoriului la masa Stavlennicheskiy a Oficiului Sinodal din Moscova (1734)
Arhiva centrală de stat a actelor antice
473
SEPTEMBRIE 1734
Administrația sinodală din Moscova are nevoie de știri de la fostul Colegiu Kamor: orașul Kholmogor, Biserica Prezentării Maicii Domnului , preotul Vasily Dorofeev și împreună cu el, preotul, fiul său Mihailo în timpul recensământului jumătății masculine a sufletelor la acea biserică, au fost valabile și câți el, Mihailo, a fost scris, ani? 4 septembrie 1734. Nr 931. Secretar Pavel Protopopov. Lucrător de birou Alexei Morsochnikov.
Și când a returnat certificatul de mai sus Colegiului Kamor, amintitul Lomonosov a spus că nu este preot, ci curtean

tsovy fiu de țăran, ceea ce înseamnă în detaliu în interogatoriul său ulterioar.
Prin naștere, el, Mihailo, din provincia Arhangelsk din districtul Dvinsky din satul palat Kurostrov, țăranul Vasily Dorofeev, este fiul, iar tatăl său se găsește încă în acel sat cu alți țărani și este pus pe un salariu de capitație. . Și în ultimul an din decembrie 730, pe 9, cu permisiunea tatălui său, el, Lomonosov, a plecat la Moscova, despre care i s-a dat un pașaport (pe care l-a pierdut din neglijență) de la biroul voievodatului Kholmogory din mâna guvernatorului de atunci

Grigori Vorobyov și cu acel pașaport a venit la Moscova și a locuit la ordinul detectivului cu grefierul Ivan Dutikov în ianuarie până în ultimele zile ale anului 731 și nu își amintește exact care dată. Și în acele date, el a înaintat o petiție de la mănăstirea Zaikonospassky arhimandritului (acum Preasfințitul Arhiepiscop de Arhangelsk și Kholmogorsk) german, astfel încât el, Lomonosov, a fost acceptat în școală, conform căreia el, arhimandrit, a acceptat cererea sa. , a ordonat să fie interogat și interogat, iar prin acel interogatoriu la Academie a arătat că el, Lomonosov, era un fiu nobil al orașului Hholmogor. Și conform acelui interogatoriu, el, arhimandrit, l-a repartizat pe el, Mihail, la școli și a ajuns la nivelul retoricii. Și în expediția cu consilierul de stat Ivan Kirilov, el, Mihailo, a dorit să meargă pe cont propriu. Și ceea ce a spus în masa lui Stavlennichesky ca preot, a făcut-o din simplitatea lui, fără speranța că vor exista motive și obstacole pentru a lucra pentru preoție. Și nu l-a învățat nimeni, Lomonoșov, să spună că este preot. Și acum vrea să continue să studieze la aceeași Academie. Și în acest interogatoriu, el a spus adevărul absolut fără minciuni și ascundere, iar dacă a ascuns ceva, atunci i s-ar fi făcut lui, Lomonosov, ca Administrația Sinodală de la Moscova să stabilească cancelaria.
La acest interogatoriu
Mihailo Lomonosov puse mâna
21*

474
1737 PÂNĂ LA 26 SEPTEMBRIE. RAPORT DE CHELTUIELI PENTRU AFACERI ȘTIINȚIFICE ÎN STRĂINATE
Mihai Lomonosoff
În Petersburg und auf der Reise bifi Lübeck aufgegangen 100 Rub.
Von L ibeck bifi Marburg................................37 Th[al].
Ein Kleid hat gekost..............................50 Th[al].
Holtz fur den gantzen / Vinter .... 8 Th[al].
Der Fechtmeister fir den ersten Monat .... 5 Th[al].
Der Zeichenmeister....................4 Thai.
Der frantzosische Schprachmeister.................... 9 Thai.
Perruque, Wăsche, Schuh, Strümpfe....................28 Thai.
Tantzmeister für 5 Monat.............................. 8 [Thai],
Bûcher...........'... ..
60 [Thai].
Summa 100 Rubel și 209 Th[al].
Traducere de Mihailo Lomonosov
În Sankt Petersburg și pe drumul spre Lübeck a cheltuit 100 de ruble.
De la Lübeck la Marburg..................................37 t[al.].
Costul unui costum .... 50 tone [al.].
Lemn de foc pentru toată
iarna .... 8 t[al.].
Profesor de scrimă - pentru prima lună .... 5 t[al.].
Profesor de artă.. 4 tal.
profesor de franceză .... 9 tal.

Perucă, spălătorie, pantofi, ciorapi .... 28 tal.
Profesor de dans - în cinci luni .... 8 [tal.].
Cărți... ... .60 [tal.].
Suma este de 100 de ruble și 209 de tone [al.].

475

30 DECEMBRIE 1738. LISTA CREDITORILOR MARBOURG

Rechnung der Schulder
Freca.]

Dem Riemenschneider.............. 199 44 2 199 22
Dem Wierach......................141 fl. 11 4 94 5 gr.

Dem Mi chali s-Apotheker 61 24 6112
Dem Frantzõsischen Schprach-Meister
Ramet 2222
Dem Buch-Führer Millier 10 12 14 Th[al].5 gr.
Dem Schneider 10 5 10272
Dem Tantz-Meister 5 15 5 Th[al].772 gr
Dem Mamfort 66
Dem Schuster 1515177a gr.
Dem Fecht Meister 88
Suma. . . 484 15 b 437 1 gr.
M. Lomonosoff
d. 10 Januarii Anno 1739
Specification der angegebenen Schulden Herrn Lomonosoff.a

Traducere

Contul datoriilor R|ub.]

Riemenschneider 19944219922
Virahu . 141 fl.114945 gr.
Apoticarul Michelis. . . . 6124 6112
profesor de franceză Rama . 22 22
Librăria Miller. . . . . .. 1012 14 Tal.5 gr.
Portnoy . 105 1021/2
Profesor de dans . . . . .. 515 5 tal.7x/g gr
Mumfort . 6 6
Cizmar . 15 1517 i/2 gr.
Profesor de scrimă. . . . 8 8
Total . .. 4841564371 gr.
10 ianuarie 1739
M. Lomonosov
Lista datoriilor afișate ale orașului Lomonosov.

a Ultimele două coloane de cifre din tabel și cuvintele de încheiere din Spécification der angegebenen Schulden Herrn Lomonosoff sunt scrise de mână ale lui Wolff.

476

1742 IANUARIE ANTRE 8. CEREREA PENTRU SERVICII ÎN ACADEMIA DE ȘTIINȚE

Prea Milostivă, Prea Puternică, Mare Suverană Împărăteasă Elisavet Petrovna, Autocrată a Întregii Rusii, Prea Milostivă Împărăteasă.

Studentul Mihailo Lomonosov bate fruntea Academiei de Științe și despre ce urmează punctele:
1
În trecutul 1736, prin decretul lui e. i. V. binecuvântat și veșnic vrednic de amintirea marii împărătese Anna Ioannovna, dat din înaltul Cabinet, eu, cel mai de jos, mi s-a poruncit să plec în Germania, în orașul Freiberg să învăț metalurgia. Și conform deciziei Academiei de Științe, eu, cel mai de jos, am fost trimis la Universitatea din Marburg pentru a preda matematică și filozofie cu așa speranță încât, dacă eu, cel mai de jos, accept științele indicate pentru mine, atunci mă determin pe mine, cel cel mai de jos, aici ca profesor extraordinar, și de acum înainte, pe merit.
2
Fiind în aceste orașe, după o jumătate de an nu numai că am acceptat științele care mi se indicau, dar la fizică, chimie și istoria naturală a mineritului s-a întâmplat să pot preda pe alții și cărți utile înrudite cu noi invenții, în care sunt. de la Academia de Științe Specialiștii eseului meu și, mai mult, de la profesorii locali de evidență în luna iulie a anului precedent, 1741, au depus raport.

Cererea lui M. V. Lomonosov de admitere în serviciul Academiei de Științe (1742)
Pagina de deschidere, scrisă de mâna unui funcționar și semnată punct cu punct de Arhivele M. V. Lomonosov ale Academiei de Științe a URSS
Biblioteca „Runivers”
Biblioteca „Runivers”

3
Și deși am cerut în repetate rânduri Academiei de Științe definiția mea, totuși, aceasta nu a luat nicio decizie la cererea mea, iar eu, fiind într-un asemenea abandon, am fost nevoit să fiu trist și supărat. Iar pentru a decreta c. Și. V. Această cerere a mea a fost ordonată să mă accepte, cel mai de jos, cu același rang cu care mă va onora Academia Imperială de Științe conform științelor mele, în care eu, cel mai de jos, voi fi de folos patriei în. V. Nu voi eșua să slujesc cu credincioșie și zel.
Prea milostivă împărăteasă, te implor. Și. V. despre aceasta cererea mea, cea mai milostivă decizie de luat.
La această petiție, studentul Mihailo Lomonosov
pune mâna
zi de ianuarie
1742
477
23 APRILIE 1743
Adjunctul aceluiași Academie Mihail Lomonosov raportează Academiei de Științe și despre ce este raportul meu, urmează următoarele puncte:
1
La 1 ianuarie 1742, din ziua 1, am fost numit, cel mai mic, la Academia de Științe, adjunct cu un salariu de 360 de ruble pe an, iar până atunci am fost plătit cu un salariu, fiind în Germania pt. la științe, student în virtutea unui decret trimis de la Cabinet de la specială apoi sume cu alți studenți (care sunt încă în Germania) de la Oficiul de Stat la patru sute de ruble pe an. Din această sumă, eu, cel mai mic, din Germania și aici pe seama acesteia de la Academia de Științe am luat anul declarat 1742.

2
Și de îndată ce eu, cel mai jos, am ajuns la Sankt Petersburg, am luat la fel de la Academia de Științe, și cât, asta înseamnă la Academia de Științe.
3
Și acum am fost informat că nu vor fi deduși doar banii adjuncți, ci și banii studenților, pe care i-am luat în calcul la Academia de Științe din salariu.
Și astfel încât cel mai înalt e. și. V. prin decret s-a dispus ca banii studenților anunțați de mine la Academie să nu fie deduși din salariul meu de adjunct, ci doar banii de adjunct luați de mine la numirea adjunctului meu din 742, deoarece acei bani de student la cont sunt sub rezerva celor mai sus declarate de la Oficiul de Stat, în special pe trei sume de studenți trimise în Germania.
Și despre asta denunțul meu de a lua o decizie bună.
La acest raport, adjunct Mihailo Lomonosov
pune mâna
Ziua de aprilie
1743
478
30 MAI 1743. RAPORT CĂTRE ACADEMIA DE ȘTIINȚE PRIVIND PLATA LUNARĂ
Mihail Lomonosov, adjunct al aceleiași Academii, raportează la Academia de Științe la Cancelarie și despre ce este raportul meu, urmează următoarele puncte:
1
Această Maya este de 28 de zile, conform comisiei de la profesorii din Winsheim și tovarășii date Comisiei de Investigație a Academiei de Științe împotriva mea, presupus în dezonoare, o petiție, sunt cuprins în această comisie

arestat fără știrea Academiei de Științe în zadar. Și din cauza eșecului de a plăti un salariu pe termen lung pentru întreținerea mea, am o nevoie considerabilă de bani,
Din acest motiv, cer cu umilință Academiei de Științe nevoia mea mai sus menționată de a-mi da un salariu pentru o lună.
Și despre asta denunțul meu de a lua o decizie bună.
La acest raport, adjunct Mihailo Lomonosov
pune mâna
Maya zilei
1743
479
23 IUNIE 1743. RAPORT CĂTRE ACADEMIA DE ȘTIINȚE PRIVIND ELIBERAREA DE ATENȚIE
Aceeași Academie de Științe este raportată Academiei Imperiale de Științe de către asociatul Mihail Lomonosov și despre ce este raportul meu, urmează următoarele puncte:
1
Maia trecută, în ziua de 27 a acestui an 1743, în Comisia de anchetă, profesorii Academiei de Științe m-au atacat, cel mai de jos, presupus în dezonoarea acestor profesori și, prin urmare, Comisia menționată a ordonat să fiu arestat de către ei. petiție, în temeiul căreia eu, cel

mai de jos, am fost arestat și până în ziua de azi, fiind excomunicat din științe și mai ales de la alcătuirea cărților folositoare și de la citirea prelegerilor publice.
2
Și din acest caz, nu numai zelul meu sincer pentru științe intră în declin, ci chiar și timpul în care eu, cel mai de jos, am putut să-mi folosesc învățăturile, este petrecut în zadar și nici un folos nu vine de la mine către patrie, pentru că

Eu, cel mai de jos, sunt din acest atac zadarnic într-o durere extremă. Și, de dragul acesta, cer cu umilință Academiei Imperiale de Științe să se demneze să mă elibereze de la arest pentru binele comun al patriei și să depună un efort să ia o decizie bună cu privire la acest raport al meu.
Acest raport a fost scris de asociatul Mihail Lomonosov și a pus mâna
Ziua iunie 1743
480
IULIE 1743 14. RAPORT CĂTRE ACADEMIA DE ȘTIINȚE PRIVIND PLATA PENTRU ULTIMELE DOUĂ LUNI
Adjunctul aceluiași Academie Mihail Lomonosov raportează Academiei de Științe și despre ce este raportul meu, urmează următoarele puncte:
1
Deși eu, cel mai mic, în anul trecut 1742 am primit două treimi din salariul meu, 1 totuși, după un an și jumătate l-am luat de la Cancelarie conform decretelor, mi s-a scazut totul din ele, mai mult, am plătit. datoriile mele, iar pentru asta eu, cel mai mic, nu mai am nimic.
2
Și de vreme ce Academia știe deja că acum sunt ținut sub pază de Comisia de anchetă2 și că a fost cuvenit în casă, atunci se produce un exces considerabil de cheltuieli.

ÎTntitc-jng
D eeecáaro TGg^lii- fCHutí
λπιΐπíí
*
/i tna^e »t4 sgv el^yul. c(~tpchim^
wiCni'S
/w
Ijfc *rn4 ll/il *******' i>*e**,7PMgtju fin L

Raportul lui M. V. Lomonosov cu cerere de eliberare din arest
Original scris de mână (1743) Arhiva Academiei de Științe a URSS

Biblioteca „Runivers”

De dragul Academiei de Științe, cer cu umilință ca prin decretul e. și. V. s-a comandat pentru nevoia mea necesară de rochie care să-mi dea trecutul în 1742, deși pentru două luni de salariu3 și despre această petiție a mea, ar trebui luată o hotărâre bună.
La acest raport, adjunct Mihailo Lomonosov
pune mâna

Ziua iulie 1743

481

1743 AUGUST. RAPORT CĂTRE ACADEMIA DE ȘTIINȚE PRIVIND EMITEREA O ANUMITE SUME DE BANI ÎN CONFORMITATE A SALARIULUI NEPLĂTIT

Academia de Științe este raportată aceleiași Academi de către adjunctul Mihail Lomonosov și despre ce urmează punctele:

1

Mie, cel mai mic, de la Academia de Științe ține să storc salariul pe care-l meritam pentru treia septembrie a ultimului an 1742 și aproape două treimi din acest an 1743. Și așa, aproape un an întreg, eu, cel mai mic, nu am primit un salariu de la Academie și din asta am căzut în sărăcie extremă.

2

Și acum eu, cel mai de jos, sunt bolnav și, în plus, nu numai medicamente, dar nu am nici bani să-mi cumpăr mâncare zilnică și nu pot obține bani nicăieri împrumuți.

Din acest motiv, cer cu umilință Academiei de Științe să fie ordonată să dea bani pentru întreținerea mea în detrimentul salariului pe care l-am câștigat, cât va judeca Academia de Științe în bine.

Raportul a fost scris de asociatul Mihail Lomonosov
și a pus mâna

Ziua august 1743

482

24 OCTOMBRIE 1743

Academia Imperială de Științe este raportată aceleiași Academi de către adjunctul Mihail Lomonosov și despre ce urmează următoarele puncte:

1

Eu, cel mai de jos, am necesarul de bani, atât pentru întreținerea mea, cât și pentru plata datoriilor către nou-veniți1, care în aceste zile intenționează să se îndepărteze de oriunde și îmi cer necontenit plata toată ziua.

2

Eu, cel mai mic, nu am primit salariul pe care-l meritam, nu numai pentru ultimele două treimi ale acestui an, 1743, ci și pentru treia septembrie a trecutului, 1742, nu l-am primit.

Din acest motiv, cer cu umilință Academiei de Științe să primească ordin să dea salariul pe care-l meritam, cel puțin pentru o lună, treizeci de ruble de bani și să ia o decizie cu privire la acest raport al meu.

Raportul a fost scris de asociatul Mihail Lomonosov
și a pus mâna

Ziua octombrie 1743

483

29 noiembrie 1743

Adjunctul aceluiași Academie Mihail Vasiliev, fiul Lomonosov, raportează la Academia de Științe și despre ce este raportul meu, urmează următoarele puncte:

1

Deși eu, cel mai mic, anul trecut 1742 până în septembrie am primit o lună de salariu din salariul meu, totuși, am folosit totul pentru a

plăti datorii și pentru a trăi pe cont propriu, iar acum, de la a nu primi un salariu binemeritat, am intru în datorii neplătibile și am o nevoie extremă de mâncare. Iar salariul pe care l-am meritat în septembrie anul trecut 1742 de la 1 din acest 743 an septembrie până în ziua 1 conform salariului meu este de trei sute șaizeci de ruble, iar la acea dată am primit doar patruzeci și cinci de ruble și chiar și astăzi, din lipsă. de la Academia tezaurului monetar, nu a primit.
Din acest motiv, cer cu umilință Academiei de Științe să fie dispusă să plătească datorii și ca mijloacele mele de existență să elibereze de la Camera Cărții cărțile de care am nevoie, la prețul de optzeci de ruble. Și despre asta denunțul meu de a lua o decizie bună.
Adjunctul Mihailo Lomonosov a contribuit la acest raport
1743 ziua noiembrie
484
1745 30 APRILIE. CEREREA LA ACADEMIA DE ȘTIINȚE PENTRU NUNGIREA PROFESORUL DE CHIMIE
Prea Senină, Prea Puternică, Mare Împărătească Suverană Elisavet Petrovna, Autocrată a Întregii Rusii, Prea Milostivă Împărătească
Adjunctul Mihail Lomonosov bate fruntea Academiei de Științe și despre ce urmează punctele:

1
Trecutul 1736, prin decretul e. si. V. binecuvântat și veșnic vrednic de amintirea împărătesei Anna Ioannovna, dăruită din înaltul Cabinet, și prin hotărârea Academiei de Științe, am fost trimis, cel mai de jos, în Germania, în orașele Marburg și Freiberg pentru a preda fizică, chimie. iar mineritul cu o asemenea promisiune că dacă voi studia științele care mi se indică și voi da certificate și certificate despre asta, atunci la întoarcerea mea să mă numesc, pe cel mai de jos, ca profesor. În ce orașe am fost, după o jumătate de an am învățat științele care mi se indicau și, mai mult, am pus o bază mulțumită în matematică și alte științe utile.
2
Și în ultimul an 1741, prin ordin trimis de la Academia de Științe, eu, cel mai de jos, am fost chemat înapoi din Germania și, la sosirea mea, am depus acestei Academii un certificat și un certificat de știință, care au fost testate de toți profesorii, şi de aceea eu, cel mai de jos, am fost determinat sub aceeaşi Academie adjunct de clasa fizică 1 până la decretul Senatului de Guvernare şi până la numirea Academiei de Ştiinţe a determinării.
3
Când eram la Academia de Științe, eu, cel mai de jos, lucram destul de mult la traducerea limbilor fizice, chimice, mecanice și pietice din latină, germană și franceză în rusă2 și am compus în rusă Cartea Muntelui și Retorica3 și, mai mult, în citirea unor autori glorioși, 4 în predarea studenților care mi-au fost repartizați, 5 în inventarea de noi experimente chimice, cât mai multe din lipsa unui laborator, 6 și în redactarea unor noi dizertații 7 cu posibilă sârguință, exersez, prin care eu, cel mai de jos, a adăugat mai multe cunoștințe științelor menționate mai sus, dar Tocmai, prin forța acestei promisiuni, nu am fost promovat profesor, motiv pentru care nu am nicio încurajare să cercetez în continuare aceste științe.

4
Și astfel încât cel mai înalt c. Și. V. Prin decret, eu, cel mai mic, am fost condus, conform promisiunii sus-menționate și conform științei mele, să fiu numit profesor de chimie cu un salariu corespunzător, în care funcție eu, cel mai mic, cu toată diligența posibilă, atât în producția de științe, iar în predarea tineretului rus la patrie, voi face bine.
Prea milostivă împărătească, te implor. Și. V. iau o decizie cu privire la aceasta petiția mea.
Pentru a fi depus la Academia Imperială de Științe.
Petiția a fost scrisă de aceeași Academie de Științe, adjunct Mihail Lomonosov
și a pus mâna
Ziua aprilie 1745
485
12 AUGUST 1745. CEREREA LA SENAT PENTRU NUMIREA SALARIULUI PENTRU POSTUL DE PROFESOR DE CHIMIE
Prea Senină, Prea Puternică, Mare Împărătească Suverană Elisavet Petrovna, Autocrată a Întregii Rusii, Prea Milostivă Împărătească
Profesorul Mihailo bate fruntea Academiei de Științe. Lomonosov și despre ce urmează punctele:
1
Iulie trecută, a 25-a zi a acestui 1745, conform secolului nominal. Și. V. Eu, cel mai de jos, mi s-a acordat decretul cel mai înalt acestei Academii ca profesor de chimie și ce fel de c. Și. V. să primească un salariu, cam că în acest c. Și. V. ordinea nu este afișată.

2
Profesor de chimie Gmelin, care a fost dobândit la aceeași Academie, a primit c. Și. V. salarii de șase sute până la șaizeci de ruble pe an.
Și astfel încât cel mai înalt c. Și. V. Prin decret, această cerere cea mai mică a mea din Senatul guvernamental trebuia să fie acceptată și de mine, cea mai mică, pentru a stabili salariul anual față de profesorul Gmelin menționat mai sus la șase sute până la șaizeci de ruble, căci știința chimică nu constă doar într-o singură teorie, dar și într-o practică foarte grea, care dăunează sănătății Se întâmplă.
Prea milostivă împărătească, te implor. Și. V. iau o decizie cu privire la aceasta petiția mea.
A se depune Senatului guvernamental. Petiția a fost scrisă de copistul Ivan Ivanov al Senatului.
La acest raport, adjunct Mihailo Lomonosov
pune mâna
zi de august
1745
486
1746 13 FEBRUARIE. RAPORT LA BIROUL AN PENTRU CARE CARE PARTE NEPLĂTITĂ A SALARIULUI ÎN URMĂTORUL lui LOMONOSOV ÎN TIMPUL ŞEDERII ÎN GERMANIA
Profesorul Mihailo Lomonosov raportează Biroului Academiei de Științe la aceeași Academie și despre ce urmează următoarele puncte:
1

După cea mai mare e. şi. V. În binecuvântată amintire a împărătesei Anna Ioannovna, prin decret al înaltului cabinet, când am fost trimis în Germania să predau chimie și minerit, mi s-a stabilit un salariu de patru sute de ruble pe an și

ZC
prin urmare, după plecarea mea din Rusia Maya din ziua de 15 a lui 1736 până la întoarcerea mea și numirea mea ca adjunct la 1 ianuarie 1742, a fost necesar să eliberez doar două mii o sută optzeci și cinci de ruble douăzeci de copeici și o jumătate, dar am primit doar o mie opt sute nouăzeci și patru de ruble optzeci și unu de copeici, și anume aici înainte de plecarea mea trei sute de ruble, în Germania în diferite momente și locuri o mie patru sute șaptezeci și nouă de ruble optzeci și unu de copeici, inclusiv recompense pentru profesori, dar aici, la sosirea din Germania, înainte de a fi numit la adjuncții o sută cincisprezece ruble , și, prin urmare, există încă un deficit de două sute nouăzeci de ruble treizeci și nouă de copeici și jumătate.

2
Și deși Biroul Academiei de Științe a decis să-mi dea trei sute de ruble pe an în timpul șederii mele în Germania și să păstreze o sută de ruble în trezorerie pentru întreținerea mea în Olanda, Franța și Anglia, totuși, nu am fost trimis la terenurile menționate mai sus și anumite trei sute de ruble în timp de un an în Germania nu se puteau mulțumi cu acest sprijin, pentru faptul că, din cauza transferului târziu de bani de la Cancelaria Academiei de Științe, am fost forțat cel mai mult parte să trăiesc pe credit și deci pentru lucruri care erau necesare pentru predarea și întreținerea mea, să plătesc mult mai mult decât atunci când le-am cumpărat în numerar, motiv pentru care mai am datorii neplătite în Germania, despre care, la întoarcerea mea în Rusia, Am anunțat în Cancelaria Academiei de Științe, iar acum le pot dovedi.

3
Și chiar dacă nu am avut astfel de datorii în Germania, trebuie să dau toată suma certă pentru întreținerea și educația mea, urmând exemplul tuturor celor care sunt trimiși la studii în țări străine, cărora li se dau bani integral. în avans, fără a le solicita niciun cont. Mai sus este definit

Suma care mi-a fost dată nu a fost în zadar, ci a fost folosită în folosul și onoarea reală a statului, ceea ce dovedește munca mea legitimă de asociat și profesor.

Din acest motiv, cer cu umilință Biroului Academiei de Științe pentru lipsa menționată mai sus de două sute nouăzeci de ruble treizeci și nouă de copeici și jumătate să-mi ordone să-mi plătesc datoriile menționate în Germania, deoarece Oficiul Academiei de Științe are o anumită sumă pentru întreținerea mea de patru sute de ruble pe an de la Biroul de statistică în fiecare an primit în avans.

Profesorul de chimie Mihailo Lomonosov
13 februarie zile
1746

487
1747 . GARANȚIA LOMONOSOV ȘI G.-F. MORAR PENTRU I.-G. GMELIN CÂND ULTIMUL PLECA ÎN STRĂINĂTATE

Noi, subsemnatii, garantăm prin prezenta că domnul doctor Gmelin, conform promisiunii scrise pe care a făcut-o în Cancelaria Academiei de Științe, cu privire la până la întoarcerea sa și înaintea lucrărilor sale științifice, va împlini totul și promitem, dacă va acționează împotriva așteptării acestui lucru sau nu se întoarce după termenul care i-a fost acordat, banii care i-au fost dat, două sute cincisprezece ruble și jumătate din salariu, care de acum înainte va fi plătit în baza contractului de peste mări, cinci sute de ruble, în total, șapte sute cincisprezece ruble, pentru a plăti actele și desenele care i-au fost date; nicăieri în lume nu au fost publicate tipărite, cu care să fie atașate la registru desenele lui, Gmelin, după mâna lui.

Gerard Friedrich MülJer

profesorul Mihail Lomonosov

488

1749 , 18. RAPORT LA BIROUL ADUNĂRILOR AN CARE NU MAI CERERE DETALII DIN SALARIUL DE GARANȚIE PENTRU I.-G. GMELIN

Către Biroul Academiei de Științe

denunţare

Profesorul Mihailo Lomonosov informează aceeași Academie și despre ce urmează punctele:

1
Conform hotărârii Cancelariei Academiei de Științe, pentru garanția mea pentru dr. Gmelin, mi s-a dispus să rețin jumătate din salariul anual stabilit pentru mine.

2
Dar amintitul doctor Gmelin a trimis o bancnotă directorului de post Asch pentru o parte din garanția mea, iar Cancelaria Academiei de Științe poate accepta acești bani de la directorul de post menționat mai sus.

3
În ceea ce privește returnarea amintitului Gmelin, însăși obligația mea arată că Biroul Academiei de Științe cu siguranță nu poate să-mi ceară acest lucru, dar trebuie să încerce singur și că încerc să-l conving pe Gmelin menționat mai sus să se întoarcă, Biroul de Academia de Științe poate vedea destul de bine din corespondența mea cu Gmelinul menționat mai sus.

Din acest motiv, rog cu umilință Oficiului Academiei de Științe să dispună ca salariul stabilit pentru mine să fie plătit integral ca și până acum și să ia o decizie bună în acest sens.

Profesorul Mihailo Lomonosov

zi de ianuarie

1749

489

1749 9. RAPORT CĂTRE CANCELAREA AN IG. GMELIN

Către Biroul Academiei de Științe a profesorului Mihail Lomonosov

Raport

Potrivit deciziei Biroului Academiei de Științe, în virtutea unui decret transmis de la Biroul Academic Principal, s-a dispus pentru

garanție de către mine și profesorul Miller pentru profesorul Gmelin, care era la Academie, salariul pe care îl avea. a transferat în total șase sute treizeci și unu de ruble șaizeci și șase de copeici și jumătate pentru a fi dedus din salariu la jumătate. Și apoi, în jumătate din sumă pentru mine, trei sute cincisprezece ruble la optzeci și trei de copeici, când dau pentru ultimul septembrie 748, o treime din salariul de o sută zece ruble a fost deja compensată, iar după acea compensare, Mi-au rămas două sute cinci ruble optzeci și trei de copeici și un sfert, pe care Cancelariei Academice și anunță în același timp și cer să se demnească să dea chitanță la primirea acestora.
profesorul Mihail Lomonosov
9 iunie zile
1749
490
1750 AUGUST. RAPORT CĂTRE BIROUL AN PRIVIND PLATA PROBLEMEI EMIS DE LOMONOSOV CĂTRE A. BALK
Către Biroul Academiei de Științe
denunţare
Ulterior, am fost informat că consilierul titular Alexei Balk a depus o petiție la acest Oficiu pentru a-mi deduce bani din salariu și cu dobândă pe baza unei facturi cunoscute în acest Oficiu și a i-o da lui, Balk, sau pentru a da

mă la instanța de judecată și, mai mult, prezintă Cancelaria menționată mai sus, presupus cu scuze diferite una de cealaltă, eu eram la plata acestui bilet la ordin, căruia îi raportez că Balc menționat în mod fals arată cuvinte atât de diferite, pentru că am cerut. o copie a biletului la ordin de la fratele său Serghei, deja după ce am auzit de la el despre manifestarea acestui proiect de lege și că el, Balk, scrie într-o petiție că ar fi trebuit să-mi cunosc datoria și factura, pentru aceasta informez că am era în 1747 în luna octombrie, vrând să-i plătească negustorului Ivan Serebrenikov pe această bancnotă, i-am cerut o bancnotă de o sută de ruble, la care mi-a răspuns că nu are bancnotă de o sută de ruble, dar era o factură de patru sute de ruble și pentru asta i-am plătit apoi acestui negustor o sută de ruble sub chitanță. După aceea, în luna decembrie 1748, după ce a primit două mii de ruble de la cea mai milostivă împărăteasă, am chemat la mine același negustor și am zis că vreau să-l plătesc, a anunțat și o bancnotă de patru sute și a spus că nu mai avea datoria mea pe care o are și, după ce a acceptat de la mine toate cele trei sute de ruble, mi-a dat nota de plată și protestul, iar însuși menționatul Serebrennikov nu se închide în toate cele de mai sus. Și întrucât, după cum am arătat că notarul public Serghei Balk la 19 decembrie 1747, în niciun caz nu m-a vizitat pentru a protesta acest proiect de lege, pe care nu îl neg cu jurământ să îl aprob, atunci din aceasta și din cele de mai sus se vede clar. că proiectul de lege Balk menționat mai sus a fost reținut de la intenția secretă de a acumula creștere. Mai mult, acest proiect de lege a fost protestat nu în același mod ca cel pentru patru sute de ruble de către un notar public Cornelius, ci de fratele său, Serghei Balk, deși în numele comerciantului Serebrenikov, totuși, ca frate cu frate nu poate fi un martor, așa că acest proiect de lege poate fi recunoscut ca fiind protestat, nu ar trebui, ci doar pentru o simplă obligațiune, pe care nu neagă plata sumei de o sută de ruble și nu este în niciun caz necesar să pretin dobânzi pentru ea, pentru că această cambie nu a fost

plătită pe termen nu din cauza reticenței mele, ci datorită intenției sale, a lui Balkov.
Din acest motiv, rog cu umilință Cancelariei Academiei de Științe, luând o bancnotă din acest Balc și protestând, să-i dea o sută de ruble.

leu din cauza salariului meu și nu sunt în niciun caz vinovat că plătesc dobândă ca o cerere deșartă și nedreaptă. Și chiar dacă Cancelaria Academiei de Științe știe că acum sunt după e.i nominală. V. decret cu grabă să compun o tragedie, 1 pentru aceasta, mă rog cu smerenie de la asemenea obrăznici, Balka, să apăr atacurile asupra mea și să nu-i las să deranjeze, căci altfel executarea celor mai înalte e. v. comanda cu succesul dorit în acțiune nu poate fi produsă.
Profesorul Mihailo Lomonosov
491
1751. RAPORT CĂTRE BIROUL O CERERE DE ELIBERARE DE LA EDITARE A TRADUCERII ROSSIYSKIY VEDOMOSTI
Către Biroul Academiei de Științe
denunţare
După cum știe Cancelaria Academică, de aproape trei ani la Academie corectez traducerea lui Rossiyskiye Vedomosti dincolo de profesia mea de chimist, lucru care acum mă împiedică în celelalte treburi ale mele, pentru faptul că, conform nominalului e.i. V. Prin decret, peste jumătate de an compun deja o altă tragedie în limba rusă1, în care îndreptarea lui Vedomoști îmi face multă nebunie, de dragul Cancelariei Academiei de Științe cer să fiu dat afară din îndreptarea mai sus amintită a lui Vedomoști și încredințați-o altcuiva.
Consilier Mihailo Lomonosov
8 martie zile
1751 _

492
4 SEPTEMBRIE 1751
Către Biroul Academiei de Științe
denunţare
1
De la începutul înființării Adunării Istorice, prin hotărâre a celei mai illustre Academii a Președintelui, mi s-a ordonat să fiu prezent cu alți profesori în Adunarea Istorice, ceea ce am făcut chiar atunci, până la ședințele menționate mai sus, care au fost în 1749 rezultatele disertațiilor profesorului Miller, au încetat.
2
Și, după cum știe Cancelaria Academiei de Științe, cât de mult am fost nevoit să suport în zadar blesteme și insulte de la amintitul profesor Miller, * iar în colecțiile istorice actuale se citește Istoria siberiană a lui Millerov și pentru aceasta mă tem că discursurile lui supărătoare obișnuite nu vor rezista în zadar și, îngrijorându-mă de supărarea primită de la asta, să nu se oprească în celelalte treburi ale mele.
3
Căci, pe lângă acele exerciții care necesită aproape întotdeauna prezența mea în laborator, și pe lângă conferințele academice, mi-a

fost repartizată aproape numai funcția de profesor de poezie și elocvență rusă, pentru care trebuie să fiu mereu pregătit, și pe lângă aceasta, trebuie să se încheie și alte părți ale științelor verbale pe care le-am început despre limba rusă,1 care
• A fost tăiat în schiță și nu a primit satisfacție satisfăcătoare pentru asta.

totul ia mult timp. Și mai ales că tragedia,2 care e.i. V. mi-au spus sa compun, ' de trei ori * 6 * pe saptamana nu-mi permite sa merg la Adunare.
Din acest motiv, solicit Cancelariei Academiei de Științe să informeze Excelența Sa Președintele Academiei despre demiterea mea din Colecțiile Istorice și să permită doar citirea lucrărilor profesorului Miller acasă și trimise împreună cu însemnările mele către cele menționate mai sus. Adunare pentru discutii.
Consilier Colegial8 și profesor Mihailo Lomonosov
Ziua septembrie 1751
493
25 FEBRUARIE – 2 MARTIE 1754. „RAPORT” DESPRE SERVICIUL DEPUS LA CANCERIA AN CONFORM CERERII BIROULUI DE BIRURI AL SENATULUI
Consilier colegial și profesor Mihailo Vasiliev fiul Lomonoșov
1. Înscris la școlile Spassky din Moscova la 15 ianuarie 1731. Salariile în șase școli inferioare sunt de 3 copeici pe zi. Și pe a șaptea 4 copeici pe zi.
2. La 1 ianuarie 1736, prin decret al Senatului de Guvernare, a fost dus la Academia de Științe din Sankt Petersburg.Până la 3 septembrie a fost student la Academia de Științe. salariu
a Este barată în proiect.
6 În proiect, înainte de cuvinte, este scris necesită de trei ori.
c În proiect lipsește cuvântul colegial.
d Ziua 4 de redactare inserată în proiect.
l Studiat barat în proiect.
e Strike până la 15 septembrie în proiect.]
g În schița dusă la San [k] t [Petersburg] A [academia] Niauk] este scris în loc de tăiat la [înnegrit și mai mult de necitit”.
3 În draft și lipsă.

nu erau bani, dar a fost ținut pe o bază academică.
3. În septembrie același an, a fost trimis în Germania prin decret de cabinet și a studiat acolo fizica, chimia și mineritul și a revenit în 1741 * 6 în luna iunie. A primit un salariu de 400 de ruble pe an.
4. A fost promovat adjunct prin aprobarea adunării profesorilor și prin definiția Oficiului Academic în 1742 din ianuarie. Salariu 360 rub.
5. Profesorului conform adeverinței Adunării Profesorale, conform hotărârii Senatului de Guvernare și conform nominalului e.i. V. decretul din 1745 iulie 25 zile. Salariul 660 de ruble, iar în 1748 s-au adăugat două sute de ruble pentru corectarea lui Vedomoști, astfel încât a primit 860 de ruble.
6. Ei nominal acordat consilierilor colegiali. V. prin decret semnat de propria mână a Majestății Sale în 1751 la 1 martie „data. Salariu 1200 ruble.

Are patruzeci și doi de ani /
Nu există copii bărbați.
Există două sute unsprezece suflete acordate fabricii din districtul Koporsky.
Similar cu autenticul
Arhivarul Ivan Staffenhagen
a În proiect, patru ani sunt tăiați și numărarea drumului era aproape.
6 41 corectat cu alte cerneluri.
adăugată la corectare în locul textului răzuit.
d În loc de Salariul 660 de ruble, iar în 1748 s-au adăugat două sute de ruble pentru corectarea lui Vedomosți, astfel încât a primit 860 de ruble în proiect Salariul 660 și 860 de ruble, iar 1748 a fost atribuit în marjele draftului.
d hand 1751 March lane a intrat în locul textului răzuit.
„În proiect, în margini, de-a lungul paragrafelor 4, 5 și 6, se atribuie un așternut scribului LB Pe certificatele de profesor, în niciun caz nu se lasă, pentru ca toată puterea să constea în aceea.
g Nu este tăiat în schiță.

494
24 MARTIE 1755. RAPORT CĂTRE BIROUL CARE CERERE SCURTIRE DE LA PROIECTE DE ILUMINARE ȘI DE FOCIO DE ARTIFICIO
Către Biroul Academiei de Științe
raport
Nobilimea sa, domnul consilier de curte Stelin, s-a plâns în repetate rânduri că îi iau posturile, făcând proiecte de iluminare și artificii, în timp ce le reparam după ordinele Cancelariei Academiei de Științe. Și pentru ca mai sus menționat domnul consilier de instanță Stelin să nu aibă de ce să se plângă pe viitor de mine, cer Cancelariei Academiei de Științe să mă concedieze de acum înainte pentru că am multe de făcut dincolo de profesie.
1755
24 martie zile
495
MARTIE 1757 1. EXTRAS DIN Jurnalul Cancelariei AN
Martie la 1 zi 1757
La această dată, domnul consilier colegial și profesorul Lomonosov și domnul evaluator colegial și subbibliotecar Taubert au fost chemați la Cancelaria Academiei de Științe în prezența domnului consilier de stat Schumacher, unde li s-a spus:
1. Academiei de Științe, domnule președinte, contele Kirila Grigoryevich Razumovsky, o propunere pentru prezența sa în comun cu domnul consilier de stat menționat anterior în Biroul Academic.

al 2-lea. Instrucțiuni privind modul în care Cancelaria ar trebui să acționeze la Academie în absența Excelenței Sale.
Ce de dragul acestor ani. la introducerea lor, cei prezenți au ordonat: să noteze în jurnal și conținutul propunerii Excelenței Sale atât în Conferință, cât și în alte departamente academice de a anunța, precum și din instrucțiunile referitoare la punctele dinaintea Conferinței, după scris, să raporteze. Adunării Academice şi Istorice prin decret. ...

I. D. Schumacher Mihailo Lomonosov Ivan Taubert
Grefierul Dmitri Timofeev
496
IULIE 1762. CERERE LA ÎMPĂRATĂSĂ PENTRU RECEDERE DIN SERVICIU
Prea milostivă, cea mai puternică, mare împărătească suverană Ekaterina Alekseevna, autocrată a întregii Rusii, prea milostivă împărătească
Consilierul colegial Mihailo Vasiliev, fiul Lomonosov, lovește cu fruntea și care este petiția mea, următoarele puncte:
1
În serviciu la Și. V. fiind în vârstă de treizeci și unu de ani, m-am întors în științe cu toată sârguința posibilă și în ele am dobândit numai mari cunoștințe că, după mărturia diferitelor academii și a marilor oameni de știință, le-am adus nobilă glorie patriei în toată lumea savantă. , cărora le pot arăta dovezi autentice, iar astfel de învățături, ode, discursuri publice și disertații am folosit și împodobit Academia ta în fața lumii întregi timp de douăzeci de ani.

2
În limbajul natural de diferite feluri, prin scrierile mele, gramaticale, retorice, poetice, istorice, precum și în științe înalte cu fizice, chimice și mecanice adecvate, stilul rus în ultimii douăzeci de ani s-a curățat incomparabil de primul și a devenit mult mai capabil să exprime idei dificile, dovadă fiind aprobarea generală a scrierilor mele și în toate scrisorile cuvintele și expresiile folosite din ele, care servesc mult la luminarea oamenilor.
3
Fiind membru al Cancelariei Academiei de Științe timp de jumătate de an fără promovare și fără majorare de salariu, ceea ce, totuși, s-a făcut camarazilor mei, mi-am trimis postul meu la catedrele care mi-au fost repartizate cu toată diligența, încât Gimnaziul, Universitatea și Secția Geografică au intrat mult mai bine înainte de starea anterioară.
4
Ca urmare a slujirii mele zeloase și credincioase și a multor munci, sănătatea mea a căzut într-o mare slăbiciune, iar picioarele rupte dese și rănile nu-mi mai permit să-mi mai corectez postul, astfel că iarna și primăvara trecute am întins douăsprezece săptămâni în moarte. pat și acum sunt grav bolnav.
5
În ciuda muncii mele sus-menționate și a serviciului zelos și imaculat pentru creșterea științelor în patrie timp de aproximativ doisprezece ani, eu, cel mai de jos, am fost lăsat într-un singur rang de producție și ocolit de mulți, sunt mai tânăr în rândurile statului, ca căruia i se comunică registrul, și prin aceasta într-o mare deznădejde, ceea ce mărește mult boala mea.
Și astfel încât cel mai înalt c. Și. V. mila a fost mulțumită de această cerere a mea cea mai joasă de a mă accepta pentru cele menționate mai sus

Moșia lui M. V. Lomonosov pe Moika
Plan axonometric al secolului al XVIII-lea.
Filiala Leningrad a Arhivei Istorice Militare Centrale de Stat

acea boală concediată din serviciu c. Și. V. deloc, dar pentru muncile pe care le-am făcut dincolo de profesia mea și pentru faptul că am fost de multe ori mai mulți, în producția de tineri, ocolit fără niciunul din serviciul meu, să mă răsplătească cu promovarea în funcția de consilier de stat cu o sumă anuală. pensie de mii și opt sute de ruble după moartea mea din funcția de stat. Între timp, în repaus și în singurătate de necazurile care se întâmplă în funcție de poziție, profitând de astfel de c. Și. V. cu cea mai înaltă generozitate, în orele libere de boală, nu voi lipsi să mă exersez în științe cât pot de bine în folosul patriei.
Prea milostivă împărăteasă, te implor. Și. V. despre aceasta petiția mea de a lua o decizie. Petiția a fost scrisă de Academia de Științe a studentului la geodezie Ilya Avramov.
La această petiție consilier colegial Mihailo Vasiliev fiul Lomonosov pune mâna
Ziua iulie 1762
497
7 AUGUST 1763. EXTRAS DIN Jurnalul Cancelariei AN.
1763 7 august joi.
Consilierul de stat Taubert a ajuns la Cancelaria Academiei de Științe... și după ce a ascultat următoarele cazuri anunțate...
Atunci domnul consilier colegial Lomonosov, intrând în prezență, a anunțat că din cauza bolii nu a fost încă prezent în Cancelarie, iar acum, scăpat de ea, va fi prezent în Cancelaria Academică și va asculta de afaceri. Și au ordonat să scrie despre asta într-un jurnal pentru cunoaștere. ...
Ivan Taubert
Mihailo Lomonosov
secretar Mihailo Guryev

498
IUNIE 1763 18. PROIECT DE DECRET PRIVIND TRANSFERAREA LA CONTROLUL EXCLUSIV AL LOMONOSOV A TUTUROR „DEPARTAMENTELOR ACADEMICE PROPRIE ÎNAINTE DE ȘTIINȚE”
Decrete către [senatul] nostru
Cu cea mai mare milă i-am acordat consilierului nostru colegial M[ikhail] Lomonosov] pentru arta sa excelentă în diverse științe și pentru onoarea și folosul adus de cei care au adus Academiei noastre în calitate de consilier de stat real cu un salariu anual de o mie opt sute de ruble și înainte stiintele, catedrele academice propriu-zise care, in virtutea regulamentelor generale, au fost incredintate de presedinte de aceasta data in supravegherea sa speciala, ii incredintam lui, si lui Lomonosov, singura dispozitie si supraveghere, ca sa se poata stradui fara. orice obstacol în calea creșterii științelor în patrie. Și pentru aceasta, suma stabilită pentru aceste departamente de către stat ar trebui să fie separată de restul într-un comisariat special sub propria sa jurisdicție, Lomonoșov, unică. Si ce zici de aceste catedre academice de suma cuvenita, pentru fosta lipsa de profesori, membri straini de onoare platiti, Conferinta Adjuncta si studenti, nu a fost folosita, asa cum ar trebui sa fie dupa stat, ci cheltuita cu alte cheltuieli, deducere. aceasta din suma totală academică în * 6 ani, iar în caz de necesitate a o suplimenta de la Librăria Academică, pentru ca prin aceasta întreaga clădire academică

să intre în propriul echilibru și ca suma stabilită de la mătușa noastră atot-iubitoare, Împărăteasa Elisaveta Petrovna de binecuvântată memorie pentru răspândirea științelor în patrie, n-ar fi altceva, în afară de asta, n-a fost irosită. Și Senatului nostru să impună această execuție corespunzătoare.
a Tasat pe consilierul nostru real de stat.
6 Introduceți originalul.

Plan de conversație cu Ecaterina a II-a Schiță de mână (1765) Arhiva Academiei de Științe a URSS

Sau:
Am acordat cu cea mai mare bunăvoință consilierului nostru colegial (același ca mai sus) și îl demitem din toate treburile academice pentru sănătatea lui precară, dacă el însuși, ca membru al Academiei noastre, prin puterea și dorința lui în științe, face ceea ce vrea. să facă, ceea ce are voie să facă.

499

1765 26 FEBRUARIE-MARTIE 4. PLANUL CONVERSAȚILOR CU CATHERINA II PRIVIND CIRCUMSTANȚELE CARE OBSTRUICĂ LUCRĂRII LUI LOMONOSOV ÎN ACADEMIA DE ȘTIINȚE

1. A vedea G[empress].
2. Arată-ți munca.
3. Poate o să am nevoie.
4. Nu este nimic de salvat. Totul este deschis nebunului Schlozer. Există mai multe secrete în Biblioteca Rusă. Încredinţat unei asemenea persoane care nu are nici minte, nici conştiinţă', recomandat de ticăloșii mei.1
5. A adus-o la înălțimea dăruirii.2 Da, asta-i tot! si nu e loc.
6. Nu există loc nicăieri în ţări străine.
7. Toată lumea iubește, da Shumahershina.
8. Multa tăcui, multa pertuli, multa concessi [Am acceptat multe in tacere, am dat jos mult, am cedat mult].3
9. Sufăr pentru că încerc să apăr lucrările lui P[eter] V[cel Mare], ca să învețe rușii, ca să-și arate demnitatea pro aris etc. [pentru altare etc.].4
10. Nu mă întristesc de moarte: am trăit, am suferit și știu că copiii patriei mă vor regreta.
11. Dacă nu te oprești, va apărea o furtună mare.

„Am eliminat insulta mea extremă în mod nevinovat.

PLANURI ȘI RAPOARTE
DESPRE LUCRĂRI

500

1737 ÎNAINTE DE 26 SEPTEMBRIE. RAPORT LA ACADEMIA DE ȘTIINȚE DESPRE STUDII DIN MARBURG

Raport
După aceea, pe Maytt-ul tău Imperial. Am fost trimiși la Marburg de la Academia Imperială de Științe pentru a învăța chimia împreună cu alte abilități și limbi înrudite, pentru a ne pregăti pentru metalurgie și,

la sfârșit, primim instrucțiuni despre ce să facem în continuare Specificațiile științelor și limbilor pentru a fi achiziționați, ni s-a ordonat, de asemenea, să transmitem rapoarte detaliate la fiecare șase luni ale studiilor și fondurilor noastre utilizate, precum și să anexăm specimene ale progresului nostru. Prin prezenta raportăm cu umilință că, după ce am ajuns aici la Marburg, la 15 noiembrie 1736, am solicitat imediat un Collegium Chymiae theoretico-practicum pentru 120 de taleri de la un Doctore Medicinae Conradi local, în care Stahlii Fundamenta Chymiae ne explică în latină și ar trebui să aducă în practică experimentele care au loc acolo, dar pentru că el praestanda nici pres-tir și nici nu putea prezida, așa că avem același colegiu cu bunăstarea consiliului guvernamental domnului Wolffs a renunțat după 3 săptămâni, iar în ianuarie a acestui an. 17377, res într-un Collegium Chymiae publicum, pe care profesorul local Duysing îl are peste Institutiones Chymiae a lui Teichmeyer,

și continuă, plecat. Însuși consilierul guvernamental H. a vorbit despre mecanică în curriculumul său matematico și va explica, de asemenea, imediata hidraulică și hidrostatică a acesteia. În ceea ce îi privește pe toți ceilalți în special, îl am pe G. (J. Raiser the architecture la H. Government Council, un prim maestru de limbă franceză din noiembrie anul trecut, precum și un maestru de semne din 2 aprilie, dar acum mai mult de 4 ore pe săptămână. Eu Michael Lomonosoff și eu Demetrius Winogradoff ne-am bucurat de lecții de germană, aritmetică, geometrie și trigonometrie până în aprilie, iar din luna mai am început franceza și desenul.

Perevod

raport

După cea mai mare e. şi. V. Prin comandă, Academia Imperială de Științe ne-a trimis la Marburg1 pentru a studia chimia și alte științe conexe și limbi necesare pregătirii pentru metalurgie. În acest scop, am primit o instrucție2 în care am fost desemnați științele și limbile care urmează să fie studiate și, în același timp, am fost instruiți să transmitem rapoarte detaliate pe jumătate de an despre studiile noastre și despre utilizarea banilor, cu exemple ale noastre. succese atasate. Ca urmare, avem onoarea să raportăm cu cea mai mare respect că, ajunși aici, la Marburg, la 15 noiembrie, stil nou, 1736, ne-am înțeles imediat pentru 120 de taleri cu doctorul local în medicină Conradi să-l ascultăm teoretic și practic. prelegeri de chimie, în care s-a angajat să ne explice în latină, fundamentele inițiale ale chimiei lui Stahl3 și să arate în practică experimentele întâlnite în aceasta. Dar, din moment ce nu numai că nu și-a îndeplinit, dar nici nu a putut îndeplini promisiunea, atunci, cu acordul domnului Regirungsrat Wolf, trei săptămâni mai târziu am refuzat aceste prelegeri și în ianuarie a acestui an 1737 am început să ascultăm prelegeri publice despre chimie. , pe care profesorul local Duising o citește și acum continuă să citească despre Institutiones chymiae a lui Teichmeyer.4 Domnul Regirungsrat însuși citește despre mecanică în cursul său de matematică;5 după aceea va începe să explice hidraulica și hidrostatica.6 Cât despre fiecare dintre noi separat. , eu, G.-U . Reiser, a ascultat prelegeri despre arhitectură de la domnul Regirungsrat și din noiembrie a anului trecut a luat limba franceză de la un profesor,

iar din aprilie, profesorul de desen are la început două, iar acum patru lecții pe săptămână. Eu, Mihailo Lomonosov, și eu, Dmitri Vinogradov, am luat lecții de germană, aritmetică, geometrie și trigonometrie până în aprilie , iar din mai am început să studiez franceza și desenul.

501

14 MARTIE 1738. RAPORT CĂTRE CANCELAREA AN DESPRE STUDII DIN MARBURG

Raport

Nachahlen pe Ihro Kays eri. Maytt. Am fost trimiși la Marburg de la Academia Imperială de Științe pentru a învăța chimia împreună cu alte științe și limbi care îi aparțin și pentru a ne pregăti pentru metalurgie și la final să primim o instrucție în care, împreună cu specimene de științe și limbile care trebuie învățate, ni se oferă instrucțiuni, am fost, de asemenea, instruiți să dăm rapoarte detaliate la fiecare șase luni ale studiilor noastre și ale fondurilor pe care le-am folosit, precum și să documentăm specimene ale progresului nostru. Ca și cum prin prezenta am raportat cu umilință că, după finalizarea raportului nostru anterior, completăm Mecanica, Hidrostatică, Aerometrie și Hidraulică cu H. Consilier Guvernamental Wolf[f] și Collegium Chymicum theo-reticum cu H. Doctor Duysing. Acum, totuși, auziți prelegeri despre fizica dogmatică și logică de la același H. consilier guvernamental Wolf[f]. Fiecare dintre noi a deținut până acum și masterul de limba franceză și masterul de semne. În ceea ce privește celelalte instrucțiuni care ni s-au transmis despre Historiam naturalem, nu am putut încă să facem nimic în privința lor, deoarece cărțile care ni se sugerează nu pot fi obținute înainte de Paște.

Conturile fondurilor noastre aplicate sunt următoarele:

Planuri si unele sau rabotach

G.U. Raiser

Primit la 18 nov. 1737-282 R. thaler din care:

pentru masa.......................52 R. thaler
– camera........................24»
– Holtz și lumini................[вырвано]
– Rochie............................[вырвано]
– Cizme, pantofi................[вырвано]
– Spălătorie...............................9 R. thaler
frizerul.............................5 »
franceză ... 10»
maestrul de scrimă..................6 »
maestrul desenului..................7 »
Perruquier.........................6 »
pentru cină, zahăr, cărți,
Cafenea, hârtie etc.........................32 »
suma . . . 227

M. Lomonosoff

Primit 18 noiembrie 1737 – 282 R. thaler, din care provenea:

pentru masa..............................52 R. thaler
pentru cărți...............................18 »
pentru sufragerie.......................20 »
pentru lemn și lumini..................16 »
pentru îmbrăcăminte și camisole.................27 »

pentru rochie de vara...............................22 »
– Cizme și pantofi.................12 »
– Spălare............................14 »
maestrul de scrimă..................6 »
maestrul de limba franceză ...12»
stăpânul de semne.....................6 »

Perruquier..........................4 »
– Frizer..............................3 »
pentru cină, zahăr, cafenea,
Hârtie etc..........................25 »
suma . . . 237
D. Winogradoff
Primit 18 noiembrie 1737 – 282 R. Thaler, din care provenea:
pentru masa.........................52.R. taler
– camera de zi...............................28»
– Cărți..............................20»
pentru rochie.............................48 »
maestrul de limba franceză ... 15 »
maestrul de scrimă.........................8 »
maestrul de dans........................6 »
pentru rufe.........................18 »
– Pantofi și cizme................13»
pentru lemn și lumini..................16 »
frizerul și perruquier..............14 »
pentru cină, The, Cafe, Paper
etc...............................30 »
suma . . . 268
G.U. Raiser
D. Winogradoff M. Lomonosoff
Marburg pe 25 martie
A. 1738.

Traducere
raport
După cea mai mare e. şi. V. Din ordinul Academiei Imperiale de Științe, am fost trimiși la Marburg pentru a studia chimia și alte științe și limbi înrudite, precum și pentru a ne pregăti pentru metalurgie. În acest scop, ni s-au dat instrucțiuni în care, pe lângă lista de științe și limbi care urmează să fie studiate, i se cere să depunem la fiecare șase luni rapoarte detaliate despre studiile noastre și banii pe care i-am cheltuit, cu exemple. a succeselor noastre atașate. În îndeplinirea acestui lucru, avem onoarea să raportăm cu cel mai mare respect că, după ce am trimis ultimul nostru raport1, am urmat un curs de mecanică, hidrostatică, aerometrie și hidraulică de la domnul Regirungsrat Wolf și un curs de chimie teoretică de la domnul Dr. Duising, în același timp, ascultăm aceleași prelegeri ale domnului Regirungsrat Wolf despre fizică și logică dogmatică.2 În plus, fiecare dintre noi a angajat un profesor de franceză și un profesor de desen. Cât priveşte instrucţiunile de istorie naturală care ni s-au trimis,3 nu am putut face încă nimic cu el, deoarece cărţile oferite nouă4 nu pot fi primite înainte de târgul de Paşte.

Contul banilor cheltuiți de noi este următorul:
G.-U. Raiser
Primit 18 noiembrie 1737 - 282 Reichsthaler, din care a cheltuit:
pe masă ....
- camera ....
- lemne de foc si lumanari ....
- rochie ....
- cizme, pantofi ....
- lenjerie intimă ....
frizer ....
Profesor de limba franceza.............
profesor de scrimă ....
profesor de desen ....
coafeză ....
pentru cină, zahăr, ceai, cărți, cafea, hârtie
etc. ....
Total 227
52 Reichsthaler.
24 "
]smuls] [smuls] [smuls]
9 Reichstalers.
5 "
10 »
6 "
7 "
6 "
32
Biblioteca „Runivers"
Documentul 501
367
M. Lomonosov
Primit 18 noiembrie 1737 - 282 Reichsthaler, din care
Terminat:
pe masă .... 52 Reichsthaler,
pentru cărți................................18 l
ia camera...............................20 »
pentru lemne de foc și lumânări .... 16 »
pe caftan și camisol .... 27 »
pentru o rochie de vară .... 22 »
- cizme și pantofi .... 12 "
- lenjerie de pat 14
profesor de scrimă .... 6 »
Profesor de franceză...............................12 »
profesor de desen .... 6 »
coafor.................................4 »
frizer ....3 »
pentru cină, zahăr, ceai, cafea, hârtie etc... 25 I
Total . . . 237
D. Vinogradov
Primit 18 noiembrie 1737 - 282 Reichsthaler, din care
merge:
pe masă................................52 Reichsthaler.
— cameră .... 28"
- cărți .... 20 "
pe rochie...............................48 »
franceză .... 15 "

profesor de scrimă .... 8 »
profesor de dans.............................6 »
pe lenjerie .... 18 »
- pantofi si cizme .... 13'a
pentru lemne de foc şi lumânări .... 16 »
la frizer şi coafor .... 14 »
pentru cină, ceai, cafea, hârtie etc...........30"
Total . . . 268
G.-U. Raiser D. Vinogradov M. Lomonosov
Marburg 25 martie
1738

502
1738 ОКТЯБРЯ 15. РЕПОРТ В АКАДЕМИЮ НАУК ОБ УЧЕБНЫХ ЗАОРТ В АКАДЕМИЮ НАУК ОБ УЧЕБНЫХ ЗАОРТ В АКАДЕМИЮ
raport
la Academia Imperială de Ştiinţe din Sankt Petersburg
După ce am terminat ultimul raport în cea mai umilă manieră, am auzit Collegium physicum theoreticum de la 11 la 12 dimineaţa şi Collegium logicum de la 4 la 5 după-amiaza de la consilierul guvernamental şi profesorul Wolf[f]. Dar acum Collegium physicum experimentale de la 9 la 10 dimineaţa precum şi Collegium metaphysi-cum de la 3 la 4 după-amiaza cu acelaşi consilier guvernamental Hem Wolfff] frequentire. Dar repetaţi chimia din scrierile lui Bõrhaaven, Stahl şi Stabel. Am exercitat şi bifi dato la desenul 10 bifi 11 dimineaţa.
Contul banilor mei cheltuiţi este următorul.
Am primit 10 Augusti 128 Reichsthaler, din care a venit:
R. [thaï.] Alb.
pentru prânz timp de 38 de săptămâni............. 38
pentru cină timp de 28 de săptămâni................... 14
salariul de trai pentru o jumătate de an................ 10
pentru V/i Klafter Holtz................................ 3 30
— 4 perechi de pantofi şi papuci.................... 4 35
spălătoarea pentru o perioadă de şase luni................. 3 15
maestrul de desen timp de 6 luni................ 6

R. [thaï.] Alb.
pentru un perruque cu punga de par............ 230
pentru două perechi de batiste de mătase 2
— o sabie............................... 10
— o sabie-Gehenck............................... 1
— 8 cărţi de hârtie... 24
— o carte de hârtie poştală............................... 12
Perruquier pentru o perioadă de şase luni................ 1 24
frizerul pentru bărbierit şi sângerare.... 115
Rezumat... 98 41
Registrul cartilor cumparate data bifi
În folio
Atlas scolastic in 12 Carten.............
Lexiconul latin al lui Fabri în două volume. Lipsiae, 1735 Arhetipul tuturor medicinei al lui Ruetschii. Frankfurt
1737 ....

În al patrulea
Fizica subterană a lui Becher. Lipsia 1738 ....
Elementele de chimie ale lui Boerhaavi în două volume. Lugd. Băţ. 1732 . . .
Der Chymische Schatz-Cammer Franckfurt pe Main 1736 ....
Grăsimea vor fi instituțiile de Medicină. din Wittenberg, 1722
24 Lomonosov, T. X
Material banda
Floare Krt.Flor.Krt.
3 30111
11 3
30 20
1 40 25
4 20140
2 25
25 14

Material Band Flor. Krt.
Flor.Krt.
Chimia lui Stahl. Nürnberg, 1723 1 25
Chimia lui Teichmeier. Jena, 1729 1 25
Tratatul lui Weidler despre mașini hidraulice. Witem-bergae, 1733 3020
Wolfius Elementa Matheseos, 3 volume. Geneva, 1732, 33, 35 ... . 13 3
- al patrulea volum Halle Magdeburgica, 1738 31250
- Logica. Frankfurt și Lipsiae, 1732 23045
- Ontologie. Ibid., 1736 220,40
- Cosmologie Ibid., 1731 13035
În a opta aventură a lui Telemaque. 1723 1 20
Pamfletele chimice ale lui Becher sunt mai rare. Nürnberg, 1719. . 4522
Instituțiile de Medicină ale lui Boerhav. Lugd. Bat., 1730 . 4020
Collectanea Chymica Leiden-sia. Jena, 1726 4522
Un compendiu de toate latitudinile. Jena, 1734. . . 3015
Die redende Thiere über menschlie Laster. Franckf., 1738 128

Documentul 502
37
Material banda
Floare Krt. Floare Krt.
Convorbirile lui Erasmus cu Encomium of Folly. ulmii
1712 Freindius dă cursuri Chy-11525
mica Amsterdam, 1718. . 208
Glücklich gewordene Bauer
Leipzig, 1736 2014
calatoriile lui Gulliver Berlin, 1731 Eseurile fizice ale lui Hoffmann 2514
medical Ulma, 1725 . Günters Gedichte. Brefilau, 1 20
1735 3 40
Gübners Poetisches Hand- Buch. Halle, 1734. . . Les Poésies d'Anacreon și 4018
a lui Safo. Amst., 1716 ■ . Martial Epigrammata la 122

folosirea Delfinului cu Imaginea medaliilor antice. Amsterdam, 1701. . 23030
Menantes Briefe Halae, 1728 Neukirchs gallantes Briefe. 5020
Hamburg, 1730 ... Nouvelle Grammaire Royale. 48
Berlin, 1736 1
Nouveau dictionnaire de Passangers. Leipzig, 1737. . Panteumul mitic
Fran- 33055
cof., 1732 Plats Dialogues domestici- 5020
que[s] François-Allemands. Nürnberg, 724 . 209
24*

Material
grup
Floare Krt. Floare Krt.
Discursuri alese ale lui Cicero.
Amsterdam, 1735 .... Scriber's Elements of Medicine- 1 20
a plati Frankfurt și Lipsiae, 1731 30 16
Chimie stabilă. Halae, 1728 Stah[l]ii 300 Experimente și 30 18
observatii Beri., 1731. Steinbachs Deutsches Wor- 30 18
terbuch, 2 volume Brefilau, 1734 6
Tabele de buzunare, tangente
etc. Frankfurt, 1728 . Thummigius Institutiones Phi- 1 15
Filosofia Wolfiană . Franta, 1729 150 25
Gramatica Italiană Veneroni. Franța, 1699. · Verheyen Anatomy, două volume. Amsterdam, 1718. . Fizica dogmatică a lui Wolff. 535120
Halle, 1734 . . 315120
- Experimentul fizic
astfel de Halle, 1727 330140
— Sistemul de prelegeri.
Hale. Magd., 1735 24 8
— Deutsche Metaphy
asa de Frankfurt, 1736 56 20
- Filosofie morală.
Hale 1 22
- Politică Halle, 1732 56 20
În a 12-a

Material Flor. Krt.Band Flor. Krt.
Geografia pivniței Jena, 1731 4525
Adagia lui Erasmus Lipsia, 1696 5015
— O colecție de cuvinte din Gottingen 2012
Lettres choisies des meilleurs Auteurs François par Menantes).
Hamburg], 1731 4016
Lucrările complete ale lui Ovidiu, Amst., 1735 12540
Epistola lui Pliniu și Panegyricus. Lipsia, 1721 5018
Tragediile lui Seneca Amsterdam 1645 20
Toate lucrările lui Vergiliu. Amsterdam, 1677 50
Suma . . 133 Guld. und 17 Kreutzer.
Reporteret allerunterthãnigst Michael Lomonosoff

Marburg d. 15 octombrie
Anna 1738
Traducere
Raportează la Academia Imperială de Științe din Sankt Petersburg
După cea mai respectuoasă plecare a ultimului meu raport, am ascultat prelegerile de fizică teoretică1 dimineața, de la 11 la 12, și de logică după-amiaza, de la 4 la 5, cu domnul Regirungsrat și profesorul. Wolff. În prezent particip la cursuri de fizică experimentală2 de la 9 la 10 dimineața și la cursuri de metafizică3 de la 15 la 16 la același domnul Regirungsrat Wolff. Hee

Repet misiunea după lucrările lui Burgav, Stahl și Stabel.4 Până acum, dimineața, de la ora 10 la 11, am exersat și desenul.
Contul banilor cheltuiți de mine este următorul:
Pe 10 august am primit 128 Reichsthaler, dintre care

	Reichsthaler	Albus
pentru prânz în 38 de săptămâni	38	
pentru cină în 28 de săptămâni	14	
pe cameră timp de șase luni	10	
pe I1/^ brazi de lemn de foc	3	30
- 4 perechi de pantofi și pantofi	435	
spălătorie timp de șase luni	3	15
profesor de artă timp de 6 luni	b	
pentru o perucă cu poșetă	2	30
- o pereche de batiste de matase	2	
- o sabie	10	
- praștie	1	
- 8 zecimi de hârtie	24	
- hârtie cu zece litere	12	
Frizer timp de jumătate de an	1	24
Frizerului pentru bărbierit și sângerare...	115	
Total ...	98	41

Registrul cărților achiziționate anterior

Însuși cartea	Hardcover	
In frunza	flo-cray-flo-cray- rinovtserovrynovtseri	
Atlas școlar, format din 12 fișe8. .	3301i	
Fabre „Lexicon latin” în două volume. Leipzig, 17356	11	3
Rutsch „Schiza generală a tuturor medicamentelor”. Frankfurt, 17377	30	20
În partea a patra a foii		
Fizica subterană Becher. Leipzig, 1738 8	140	25
Burgava „Fundamentele chimiei” în două volume. Leiden, 1732 9	420140	
Comoara chimică. Frankfurt pe Maine, 1736 19	2	25
Vater „Instrucțiuni medicale”. Vittenberg, 172211	25	14

Însuși cartea Hardcover

Flo-Cray-Flo-Cray-
rinovcerovrin ceres
Stahl „Chimie”. Nürnberg, 172312. . . 1 25
Teichmeier „Chimie”. Jena, 172913. . . . 1 25
Weidler „Un tratat despre mașini hidraulice”. Wittenberg, 1733 14
3020
Wolf „Fundamentele matematicii”, 3 volume. Geneva, 1732 117] 33, [17]
3543 13 3
- al patrulea volum. Galle Magd., 173816. . 31250
— Logica. Frankfurt și Leipzig, 1732” 23945
- Ontologie. Ibid, 173618 22040
- Cosmologie. Ibid, 173119. . . . 13035
În partea a opta a foii Aventurile lui Telemachus. 1723 29 1
20
Becher „Articole chimice puțin cunoscute”. Nürnberg, 171921. .
4522
Burgava „Instrucțiuni medicale”. Leiden, 1730 22 4020
Colecția de produse chimice Leiden. Jena, 1726 23 4522
• Un rezumat prescurtat al întregii latine. Jena, 1734 24
3015
Animale care vorbesc despre vicii umane. Frankfurt, 1738 25
128
„Convorbiri” Erasmus cu „Lauda prostiei”. Ulm, 171226 11525
■Freund „Prelegeri de chimie”. Amsterdam, 17182' ■ 208
Țăranul care a devenit fericit. Leipzig, 1736 28 2014
Calatoriile lui Gulliver. Berlin, 1731 29 . . 2514
Hoffmann „Mică muncă fizică și medicală”. Ulm, 1725 39 1
20
lui Gunther.Breslavl , 1735 34 3 40
Manualul poetic al lui Hübner. Halle, 1734 32 4018
Poezii lui Anacreon și Safo. Amsterdam, >¡1716 33 1 22

Cea mai mare carte! Legătură Flory Cray
Florin Kreuzer
novtseri
Martial '(Epigrame' intr-o editie destinata Delfinului, cu poze

monede antice. Amsterdam, 170134. . . 230 30
Menantes „Scrisori”. Halle, 1728 35 .... Neukirch „Scrisori galante”.
Hamburg, 50 20
1730 36 Noua gramatica regala. Berlin, 48
1736 37 1
Dicționar nou pentru călători. Leipzig, 1737 '8 Panteonul mitologic.
Frankfurt, 330 55
1732 39 50 20
Plata, „Dialoguri de acasă franco-germane”. Nürnberg, 172440
Discursuri alese ale lui Cicero. Amsterdam, 20 9
1735 „ · Schreiber „Fundamentele medicinei”. Frankfurt1
2&
și Leipzig, 1731 42 '30 16
Stiva „Chimie”. Halle, 172841 Stahl „300 de experimente și
observații”. Ber- 30 18
lin, 1731 44 30 18-

Steinbach „Dicționar german”, 2 volume, Breslavl, 173445.
Tabele de sinusuri, tangente etc. Frank-6
furt, 1728 46 1 15
Tümmig, Instrucțiuni despre filosofia Wolffiană. Frankfurt, 172947. . .
. . . Veneroni „Gramatica Italiană”.150 25
Frankfurt, 1699 4b Vergeyen „Anatomie” în două volume. Amsterdam,
1718 49 Wolf „Fizica dogmatică”. Galle, 535120
1734 50 - „Fizica experimentală”. Galle, 315120
172751 330140
- Prelegeri. Galle Magd., 1735 52 . . - „Metafizica germană”.
Frankfurt, 24 8
1736-5 56 20

	Însuși cartea		Hardcover	
	Florins	Kreuzers	Florins	Kreuzers
- „Filosofia morală” Halle. ♦	1		22	
- "Politică". Halle, 173255			56	20
În a douăsprezecea frunză				
Cellaria „Geografie”. Jena, 1731 56 . . .			45	25
Zicerile lui Erasmus. Leipzig, 169657. .			50	15
- O mulțime de cuvinte. Göttingen58			20	12
Litere alese ale celor mai bune franceze scriitori. Men[anti]. Hamburg], 173159	40	16		
Ovidiu lucrări complete. amster-doamnelor, 173 5 60	125	40		
Scrisorile lui Pliniu și Panegiric. Leipzig, 1721 61	50	18		
Tragedie Seneca. Amsterdam, 164562. . .			20	
Vergiliu lucrări complete. A.m-sterdam, 167763	50			

Total . . . 133 de guldeni si 17 kreuzeri
Mihailo Lomonosov relatează în cel mai umil mod Marburg 15 octombrie
1738
503
1749 15. RAPORT LA BIROUL AN PRIVIND PLANUL DE LUCRU PENTRU A TREIA
LUI IANUARIE 1749
Eu, subnumitul, declar prin prezenta că în data de 1 ianuarie a acestui an 1749, pe lângă prezența mea obișnuită la Adunările Academice și Istorice, voi face experimente chimice în Laboratorul de Chimie 3 pentru studiul mineralelor. și alte lucruri și arăta studenților primele baze ale chimiei, dacă sunt hotărâți în acest sens.4 Mai mult, voi alcătui disertații pentru „Comentarii”: 1) privind determinarea cea mai exactă a gradelor de căldură și frig,5 2) a noua teorie despre culori.6
Profesorul Mihailo Lomonosov
1749 15 ianuarie

504
8 MAI 1749
Către Biroul Academiei de Științe
raport

În ultima treime a lunii ianuarie a acestui an, 1749, am lucrat 1) la sfârşitul înfiinţării Laboratorului 1 şi, în măsura în care a fost posibil din cauza incapacităţii de la frig şi din cauza neajunsurilor unor unelte şi materiale, Am făcut experimente chimice, chiar înainte de vopsirea ochelarilor; 2) am compus o completare la disertația mea anterioară despre aer;2 3) am făcut experimente fizice pentru a determina gradele de căldură și frig și am conceput o disertație pe aceasta; 3 4) au început să alcătuiască un cuvânt de laudă4 pentru viitoarea întâlnire publică academică din septembrie.
profesorul Mihail Lomonosov
1749 Maya 8 zile.
505
26 MAI 1749
raport
În actuala treia a lunii mai, voi continua experimentele în Laboratorul de Chimie, voi pune capăt discursului lăudabil, 1 voi corecta și voi ajuta la compunerea „Lexiconului rusesc” 2 și voi termina disertațiile începute anul trecut 3.
Profesorul Mihailo Lomonosov
1749 Ziua Maya
Biblioteca „Runivers”
Raportul lui M. V. Lomonosov asupra planului lucrării sale pentru treia ianuarie 1749,
Original scris de mână
Arhiva Academiei de Științe a URSS
Biblioteca „Runivers1”
Biblioteca „Runivers”
Documentele 504-507
381
506
SEPTEMBRIE 1749 NU TARZIU DE 19. RAPORT LA BIROUL AN CU UN RAPORT DE LUCRARE PENTRU O TREIMIE DIN 1749 SI DESPRE PLANUL DE LUCRU PENTRU TREIA SEPTEMBRIE 1749
Raportați despre exercițiile mele din 3 mai
1. A lucrat în laborator,1 pregătind materiale simple, adică diverse săruri, vodcă și așa mai departe, apoi a încercat să caute cum să facă cormoran albastru de Prusia și venețian și, în plus, a găsit o modalitate de a face lor; mai mult, reparat diverse note fizice; 2) a compus un discurs lăudabil e.i. V. în rusă și jumătate tradus în latină; 2 3) în eseul „Lexiconul rus” 3 cu ajutorul domnului Kondratovich, a ajuns la scrierea P cu derivate fără pliate. Iar în al treilea următor 1) intenționează să încerce să găsească modalități de a realiza alte vopsele și pahare colorate4 pentru grăsimi, emailuri și așa mai departe; 2) Mă voi prosterna în alcătuirea „Lexiconului rusesc” cu pomenitul Kondratovici; 3) pentru a finaliza lucrarile începute.5
profesorul Mihail Lomonosov
507
1750 NU TARZIU DE 15. RAPORT CĂTRE CANCELAREA AN CU UN REFERAT PRIVIND LUCRĂRII PENTRU TREIA SEPTEMBRIE 1749
ȘI DESPRE PLANUL DE LUCRU PENTRU TREIA IANUARIE 1750
În ultima treime a lunii septembrie 1749, atâta timp cât au permis pregătirile pentru o ședință publică1, am lucrat în cazul diverselor pahare colorate, atât pentru studiul teoriilor despre culori, cât și pentru diversele lor întrebuințări în afacerile smalțului, în care am au succes deliberat. Între timp, am încercat să aduc albastrul prusac într-o stare mai bună și cum să-l fac în cantități considerabile și am

constatat că se poate face foarte ieftin, astfel încât în materialele oferite pentru aceasta

merge cu 75 de copeici pe kilogram. În treia ianuarie a acestui an 1750 voi exersa crearea diverselor ochelari atât pentru teoria culorilor, cât și pentru practică.2
Profesorul Mihailo Lomonosov

508
1750 11. RAPORT CĂTRE BIROUL AN CU UN RAPORT PRIVIND LUCRĂRII PENTRU TREIA IANUARIE 1750 ȘI PRIVIND PLANUL DE LUCRĂRI PENTRU TREIA MAI 1750

În ultima treime am muncit la fabricarea sticlei colorate și la alte experimente chimice pentru a studia natura culorilor. În următoarea treime a lunii mai voi face același exercițiu și voi arăta experimente chimice elevilor care mi-au fost repartizați în ordine naturală.
Profesorul Mihailo Lomonosov
Maya a 11-a zi 1750

509
SEPTEMBRIE 1750 NU TARZIU DE 15. RAPORT CĂTRE BIROUL ADUNĂRILOR AN CU UN REFERAT PRIVIND LUCRĂRII PENTRU Omul 3 ANUL 1750 ȘI DESPRE PLANUL DE LUCRU PENTRU TREIA SEPTEMBRIE 1750

În ultima treia mai a acestui an, 1750, mi-am continuat experimentele cu privire la cazul sticlei colorate mozaic și al porțelanului și al vopselelor minerale pentru email și am început să compun o tragedie, care a fost numită după E.I. V. prin decret se porunceşte să se compună.1 Iar în următoarea treime mă voi prosterna în aceleaşi lucrări.
Profesorul Mihailo Lomonosov

510
22 IANUARIE 1751

În treia septembrie a anului trecut 1750, a continuat să compună tragedia „Tamira și Selim” și a terminat în luna noiembrie, iar în decembrie, după aceeași nominală e. i. V. Prin decret, a început să compună o altă tragedie, numită Demofon,1 pentru care a aranjat chestiunea. În Laboratorul de Chimie, el a făcut experimente pentru vitraliu pentru mozaicuri și a făcut o cantitate deliberată din ele pentru a produce un test de mozaic real. În plus, cât timp a mai rămas pentru acestea și pentru alte lucruri, precum corectarea traducerilor și citirea cărților, am făcut câteva experimente, până la chimia fizică propriu-zisă, * 6 2 și extinse în alcătuirea disertațiilor începute.
Profesorul Mihailo Lomonosov
22 ianuarie 1751

511
1751 SENTYABRYA 1 — OCTOBERYA 9. RAPORT ÎN BIROUL AN S OTCHETOM O РАБОТАХ ЗА МАЙСКУЮ ТРЕТЬ 1751 г.

În ultimele patru luni m-am ocupat cu arta sticlărului, în găsirea paharelor din toate culorile care servesc pentru mozaic. Mai mult, am pregătit o disertație despre utilitatea chimiei, în ședința Acad. Public d. b Sept, după sărbătorirea pre-lecturii În cele din urmă, am continuat să mă dedic pentru finalizarea Tragediei lui Demofon, care mi-a fost cerută prin comanda specială a împărătesei Augustus.
M. Lomonosov

a В черновике черкнуто для приращения худость
6 Copia trebuie să conțină o greșeală de tipar.

Traducere
În ultimele patru luni am fost ocupat cu arta sticlei, inventând pahare de toate culorile, care servesc la mozaic; * în continuare, a întocmit un discurs despre beneficiile chimiei2, citit la ședința publică a Academiei, desfășurată pe 6 septembrie; în cele din urmă, am continuat să lucrez la executarea tragediei numite „Demofont”, 3 care mi-a fost cerută prin ordin special al împărătesei august.
M. Lomonosov
512
1752 10. RAPORT CĂTRE CANCERIA AN AN A RAPORT PRIVIND LUCRĂRI PE TREIA SEPTEMBRIE 1751
În treia septembrie a anului trecut 1751, pe lângă cauzele executate la ordinele Cancelariei, a comis o tragedie, numită „Demofont”,1 în Laborator a pregătit materiale pentru mu-sia și a început să culeagă imaginea lui Roman. scrierea din compoziţii.2
Consilier Mihailo Lomonosov
10 ianuarie 1752
513
1 MAI-IUNIE 1752
Pe lângă cazuri, conform ordinelor clericale, a practicat practica chimică1 pentru a corecta lucrarea sticlei, a împăturit o imagine mozaică de 120 de inci pătrați2 și au rămas aproximativ 180. El a dictat studenților primele principii ale chimiei fizice ° și a ținut prelegeri despre ei timp de patru ore pe săptămână.
Consilier Mihailo Lomonosov

¿iajlA* ѣ/l
Raportul lui M. V. Lomonosov asupra lucrării pentru treia septembrie a anului 1750
Ciornă scrisă de mână
Arhiva Academiei de Științe a URSS
25 Lomonosov, vol. X

Biblioteca „Runivers”

5/4
/752 SEPTEMBRIE. RAPORT CĂTRE CANCERIA AN CU UN RAPORT DE LUCRĂRI PENTRU 3 MAI /752
Copie
În ultima treime a lunii mai 1) pe lângă executarea conform ordinelor clericale, precum scrierea planurilor și inscripțiilor pentru iluminații, 1 2) am ținut cursuri de chimie experimentală studenților, 2 3) pentru aceasta mi-am compus propria mea chimie fizică în latină, 3 4) i-a dat instrucțiuni elevului Popovski în poezie4 5) i-a arătat studentului trimis de la Biroul de clădiri cum să compună sticla pictată5 6) a realizat o imagine a Maicii Domnului, compusă de mine din compoziții care Am inventat,6 7) între timp, în timpul liber, făcea diverse pregătiri și note la compoziția „Istoria Rusiei”.7
Lomonosov
5/5

/753 1 IANUARIE—17 MARTIE. RAPORT CĂTRE BIROUL AN AN A RAPORT PRIVIND LUCRĂRILE PENTRU TREIA SEPTEMBRIE /752 ȘI PRIVIND PLANUL DE LUCRĂ PENTRU TREIA IANUARIE 1753

În treia septembrie a anului trecut, 1752, am practicat chimia: 1) am ținut cursuri de chimie studenților1, arătându-le experimente chimice și folosind experimente fizice, pe care le-aș putea adăuga mai multe dacă instrumentele necesare ar fi fost la timp;2 2) să viitorul) am făcut pregătiri pentru alcătuirea unui portret de glorie binecuvântată și veșnică, demn de amintirea împăratului suveran Petru cel Mare, 3 mai mult, studenților desenați desemnați mie să studieze această materie, le-am arătat modalitățile în care să pregătească piesele potrivite din compoziții pentru dactilografia acestui portret, pe care deja le-au 25* deliberat.

cantitatea preparată; 3) s-au făcut teste pe minereuri trimise de la Oficiul Academic.4 Dincolo de profesia mea de chimist: 1) a dat cursuri de poezie elevului Nikolai Popovsky;5 2) a compus două planuri de iluminare - unul pentru urcarea pe tron a e.i. v., al doilea de la 1 ianuarie 1753, a compus o odă de felicitare pentru e.v. până la 25 noiembrie a exersat şi în alte compoziţii poetice.6 Iar în actuala treia ianuarie intenţionează să termine cursuri experimentale de chimie către studenţi şi, cu ajutorul studenţilor la desen, să se prosterne cu toată sârguinţa în realizarea unui portret al marelui suveran. Mai mult, orice mi se cere în poezie și elocvență, voi împlini cu plăcere.

Consilier colegial și profesor Mihailo Lomonosov

516

1756 28 OCTOMBRIE—NOIEMBRIE RAPORT CĂTRE PREŞEDINTELE AN ACTIVITĂŢI ÎN 1751-1756

raport

Din ordinul Excelenței Voastre, toți profesorii academicieni și adjuncții au ordin să raporteze Excelenței Voastre despre lucrările și exercițiile lor în științe din 1751 până în prezent. În virtutea acestui fapt, raportez că din acel moment până în prezent, în profesia mea și în alte științe, am făcut vremea.

În 1751

În chimie: 1) s-au efectuat multe experimente chimice, mai ales cu foc, pentru a studia natura florilor, ceea ce înseamnă în același an jurnalul Laboratorului pe 12 foi și alte note; 1 2) a rostit un discurs compus de mine despre beneficiile chimiei în limba rusă; 2 3) a inventat câteva instrumente noi pentru chimia fizică.3

În fizică: 1) au făcut experimente în înghețuri severe pentru a afla în ce proporție aerul este comprimat și expandat în toate gradele termometrului; 2) vara, s-au făcut experimente cu un pahar aprins și un termometru, deoarece mercurul curge mare la distanțe diferite de punctul de aprindere; 3) s-au făcut experimente cu privire la modul de separare a staniului de plumb printr-o singură topire, fără materii străine, prin mecanică simplă, care are un succes destul de mare și devine foarte ieftin.

În istorie: am citit cărți pentru colecția de materiale pentru alcătuirea „Istoriei Rusiei”: Nestor, legile lui Yaroslavl, marele cronicar, Tatishchev, primul volum, Kramer, Veysel, Gel-mold, Arnold și

alții, din pe care le-a luat extrasele sau extrasele și notele necesare, toate cele 653 de articole pe 15 foi.5
În științele verbale: 1) a compus o tragedie numită „Demofont”; 6 2) a compus poezii pe lumini; 7 3) au început să pună în ordine materialele adunate anterior pentru alcătuirea Gramaticei; 8 au susținut prelegeri private studenților la poezia rusă, și în special Popovski, care acum este profesor; 9 5) a dictat studenților începutul celui de-al treilea. carte de Elocvență, compusă de mine, despre poezie în general.10
În 1752
În chimie: 1) s-au făcut multe experimente chimice pentru teoria culorilor, așa cum este evident în jurnalul de anul acesta pe 25 de pagini; 2) a arătat studenților experimente chimice în același curs cu care a studiat el însuși cu Genkel; 3) pentru o înțelegere clară și o scurtă cunoaștere a întregii chimie, am dictat studenților și am interpretat prolegomene compuse de mine pentru chimie fizică în limba latină, care sunt cuprinse pe 13 foi, în 150 de paragrafe, cu multe figuri pe șase semifile; 11; 4) căi găsite și dovedite prin practică, cum să compun o muzică; conform decretului clerical, a predat alcătuirea paharelor multicolore trimise de la Cancelarie

clădiri ale elevului lui Druzhinin pentru fabricile locale de sticlă.12
În fizică: 1) a reparat observațiile electrice ale aerului fără pericol mic; 2) iarna a repetat experimente privind întinderea diferită a aerului în funcție de gradele termometrului.13
În istorie: pentru colecția de materiale pentru „Istoria Rusiei”, a citit Kranz, Pretorius, Muratorius, Iornand, Procopius, Pavel Diaconul, Zonar, Teofan Mărturisitorul, Leon Gramatica ș.a.; extrase necesare pe 5 file, la articolul 161.14
În științele verbale: 1) a compus o odă la urcarea pe tron a lui e. i. V.; 2) o scrisoare despre beneficiile sticlei; 3) a inventat lumini și a compus versuri pentru ele - L pe 25 aprilie, pe 5 septembrie, pe 25 noiembrie 15 4) Oratorio, partea a doua a „Elocvenței”, a compus 10 foi.16
În 1753
În chimie: 1) au continuat experimentele de studiu a naturii florilor, ceea ce este prezentat în revista aceluiași an pe 56 de coli; 2) la finalul prelegerilor, a făcut noi experimente chimico-fizice pentru a aduce chimia, pe cât posibil , în cunoștințele filozofice și a o face parte dintr-o fizică solidă; din aceste numeroase experimente, unde sunt arătate măsura, greutatea și proporția lor, multe tabele numerice au fost compuse pe 24 de pagini de jumătate de coală, unde fiecare rând conține o experiență întreagă.17
În fizică: 1) împreună cu regretatul profesor Richman, a făcut experimente chimico-fizice în Laborator pentru a studia gradul de căldură pe care îl preia apa din mineralele stinse în ea, anterior încinse; 18 2) au făcut observaţii ale forţei electrice în aer cu mare pericol; 3) a vorbit într-o ședință publică despre fenomenele aeriene, care au loc din energia electrică, cu o interpretare a multor alte proprietăți ale naturii; 19 4) au făcut experimente, care au rezultat că florile, și mai ales roșii, sunt mai strălucitoare în ger decât în căldură. 20

În istorie: 1) note de la autori alcătuiți anterior citați sub articolele în cifre; 2) citiți cronicarii academicieni ruși fără note, pentru a avea o concepție generală pe larg" 91
despre activitățile rusești.
În științele verbale: pentru „Gramatica Rusă” a pus verbele în ordine; 22 2) cinci proiecte cu poezii pentru iluminații și artificii: pentru 1 ianuarie, 25 aprilie, 5 septembrie, 25 noiembrie și 18 decembrie.23
În 1754
În chimie: 1) s-au făcut diverse experimente chimice, care sunt cuprinse în jurnalul din acest an pe 46 de pagini; 2) tabelele fizico-chimice întocmite anul trecut au fost verificate prin repetare.24
În fizică: 1) s-au inventat unele metode pentru a găsi longitudinea și latitudinea pe mare cu un cer sumbru: în practică, este imposibil să investighezi acest lucru fără Amiralitate; 2) s-au făcut experimente meteorologice pe apa adusă din Oceanul de Nord, în ce grad de îngheț poate îngheța; în timp ce diferite soluții chimice au fost înghețate pentru comparație;
3)   s-au făcut experimente la o ferăstrău din mediul rural, cum apa care curge de-a lungul unei înclinații își accelerează curentul și cu ce forță bate; 4) a făcut un experiment pe o mașină care, ridicându-se de la sine, putea să ia cu ea un mic termometru pentru a afla gradul de căldură din vârf, care, deși a fost ușurată de mai mult de două bobine, nu a fost adusă la sfârşitul dorit.25
În istorie: a fost compusă experiența „Istoriei poporului sloven înainte de Rurik”: dedicație, introducere, capitolul 1 despre vechii locuitori din Rusia, capitolul 2 despre măreția și generațiile poporului sloven, capitolul 3 despre antichitatea poporului sloven: 8 foi în total.26
si asa in original.

În științele verbale: 1) a compus o odă la nașterea marelui duce suveran Pavel Petrovici; 2) a inventat artificii, care a fost prezentat în noul an 1754 și a făcut poezii. De asemenea, am realizat proiecte de iluminare și artificii până pe 25 aprilie, până pe 5 septembrie, până pe 25 noiembrie.
În 1755
În chimie: s-au făcut diverse experimente fizice și chimice, ceea ce este clar în jurnalul aceluiași an pe 14 foi.28
La fizică: 1) a alcătuit o disertație despre poziția jurnaliștilor, care a infirmat toate criticile făcute în Germania împotriva disertațiilor mele publicate în „Comentarii”, și mai ales împotriva noilor teorii despre căldură și frig, despre soluțiile chimice, despre elasticitate. de aer. Această disertație a fost tradusă de domnul Formey în franceză și publicată în această limbă într-un jurnal numit „Biblioteca Germană” („Bibliothèque Germanique”); 29 2) a compus o scrisoare despre drumul nordic către Ostyndiya de lângă Oceanul Siberian.30
În istorie: s-a făcut un experiment prin descrierea posesiei primilor mari prinți ruși Rurik, Olga, Igor.31
În științele verbale: 1) a compus și rostit într-o ședință publică un cuvânt de laudă de binecuvântată amintire către Împăratul Petru cel Mare; 32 2) după ce a compus, a dus la capăt cea mai mare parte a Gramaticii, care se încheie anul acesta în tipărire; 33 3) a compus o scrisoare despre asemănările și schimbările de limbi.34

În 1756
În chimie: 1) între diferite experimente chimice, dintre care jurnalul este pe 13 pagini, s-au făcut experimente în vase de sticlă bine topită pentru a investiga dacă greutatea metalelor provine din căldură pură; Prin aceste experimente s-a constatat că opinia gloriosului Robert Boyle este falsă, deoarece fără trecerea aerului exterior, greutatea metalului ars rămâne într-o măsură;
2) au fost efectuate experimente chimice cu ajutorul aerului

coca, unde în vasele chimice din care era extras aerul, mineralele au arătat în flăcări fenomene care nu sunt încă cunoscute de chimiști; 3) acum, laboratorul Klementiev, sub supravegherea mea, caută, după instrucțiunile mele, cum să facă călare stele verzi pentru artificii.36
În fizică: 1) Am inventat un nou instrument optic, pe care l-am numit conductă nyctoptică (tubus nyctopticus); trebuie să fie posibil să se vadă noaptea; prima experiență arată clar la amurg acele lucruri care nu sunt vizibile cu ochiul liber și se poate foarte mult spera că prin eforturile meșterilor iscusiți se poate ajunge la o asemenea perfecțiune pe care telescoapele și microscoapele au ajuns acum de la un început mic; 37 2) Am făcut patru pendule nou inventate de mine, dintre care una de cupru, lungă de un sazhen, dar servește prin săgeți mecanice împotriva uneia care ar fi înalt de un sfert de verstă; este folosit pentru a afla dacă centrul pământului, care atrage corpurile grele spre sine, stă mereu nemișcat sau își schimbă locul;38
3) a rostit într-o şedinţă publică un discurs pe care l-am compus despre flori.39
În istorie: manuscrisele istorice rusești adunate de mine anul acesta pentru biblioteca mea, cincisprezece cărți, au fost comparate între ele pentru a observa asemănări în faptele rusești.40
În științe verbale: 1) Compun un poem eroic numit „Petru cel Mare”;41 2) Am realizat un proiect cu poezii pentru artificii până la 18 decembrie a acestui an.42
În plus, în diferiți ani, au fost concepute disertații:
1) despre cea mai bună și învățată navigație,43 2) despre termometrul solid,44 3) despre scuturarea pământului,45 4) despre particulele inițiale care alcătuiesc corpul,46 5) despre gradele de căldură și frig , cum să le determine temeinic, cu o opinie despre moderarea dizolvarea aerului pe planete.47 Alte fapte împiedică parțial realizarea cauzei, parțial prin scoaterea Comentariului, vânătoarea este luată48.

517
DECEMBRIE 1759 NU TARZIU DE 30. RAPORT DE LUCRARE PENTRU 1759
Exerciții de pictură ale acestui 1759
Pe lângă treburile clericale curente, următoarele sunt esența, referitoare la considerația mea specială a departamentelor științifice:
1.
1. În planul de construcție a clădirii universitare principale, a pictat toate catedrele2 și a făcut un calcul al sumei necesare imobilului - 88 mii în loc de cele 151 mii stabilite de arhitect, care pot fi obținute mai ușor. .

2. În Departamentul Geografic a încercat pe cât posibil să compună un nou „Atlas rusesc”, iar dacă domnii. Profesorii Miller și Grishov au primit instrucțiuni în funcție de putere, apoi patru cărți ar fi fost gata de cules. Între timp, conform dispoziției, ideii și comportamentului meu, Senatul de Guvernare a ordonat din toate orașele statului rus să trimită Academiei știri geografice sigure și detaliate, conform a treizeci de solicitări, din care nu numai mare beneficiu geografiei ruse. va urma în mod inevitabil, dar și asistență puternică pentru întreținerea economică a întregului stat. În mod asemănător, după ideile mele, Sfântul Sinod a înclinat și el să informeze Academia de știri despre toate mănăstirile și să culeagă de la ele cronicari antici. În sfârșit, făcându-se un orar, cui și în ce locuri ar trebui trimise pentru a face observații astronomice, cu care este necesar să se aprobe poziția geometrică a întregului atlas.3

3. La Gimnaziu a încercat să mențină un conținut și o predare decentă, și au fost două examene și o lucrare de la clasa de jos la mijloc, de la mijloc la superioară. Și din clasa superioară sunt deja câțiva oameni demni să devină elevi și ar fi mai mulți dacă profesorii ar merge la clase mai decente și ar preda după instrucțiunile date de mine.4

4. Am alcătuit regulamentul Universității și, împreună cu regulamentul gimnazial pe care l-am alcătuit anul trecut, date

spre luarea în considerare a Oficiului, corectate conform comentariilor făcute asupra acestora, care au fost demne de atenție.5

5. A compus clauzele și forma privilegiului6, care trebuie solicitate de la cea mai înaltă autoritate pentru Universitatea din Sankt Petersburg.

6. Aranjat ordinea modului de desfăşurare a Universităţii de inaugurare menţionată mai sus.7

7. După ideea mea, au fost înființați corespondenți ai Academiei de Științe8, ca [la] Paris.

În științe

În fizică

1. Am compus și citit într-o colecție publică o discuție despre acuratețea mai mare a traseului maritim, la care au fost realizate instrumente noi inventate de mine sub supravegherea mea.

2. Am inventat un nou barometru universal pentru cunoașterea schimbării poverii generale, care are propriul efect.

3. Am făcut peste pendula centroscopică, inventată de mine, și peste amintitul barometru universal 2100 observații, modificările care apar în ele, care nu au fost încă făcute nicăieri în lumea științifică.

4. A inventat un nou instrument pentru observarea stelelor pe o singură linie verticală, evitând astfel împărțirea dificilă a cadranelor în grade și minute.

5 Ați făcut experimente pentru a găsi metode optice, cum ați putea vedea mai adânc în fundul apelor, mai degrabă decât doar cu ochii?

În istorie şi în ştiinţele verbale

1. A făcut cea mai scurtă listă a istoriei Rusiei.

2. A compus un tabel al familiei imperiale ruse.10

3. A colectat o mare parte din rima rusă.11

4. A compus poezii scurte: 1) despre Fortuna, 2) pe cartea de teren a Alteței Sale Suveranul Mare Duce Pavel Petrovici, 3) pe

Exerciții Oranienbaum, 4) dar de Ziua lui Petru în Peterhof.
5) să câștige la Palzig, fiind în Gostilitsy.12
5. Poezii traduse din Seneca și din germană.
6. A compus o odă lui E.V. iar pentru victorii.18
7. Compun programe și un discurs de mulțumire pentru inaugurarea Universității.14
518
1764 NU TARZIU LA 19 IANUARIE. RAPORT PRIVIND LUCRĂRILE ȘTIINȚIFICE ȘI LITERARE FINALIZATE ȘI NECOMPLITE
Pictură pe scrierile și alte lucrări ale consilierului Lomonosov
I. Chimie
1) Anterior, foștii săi profesori de chimie nu s-au ocupat de construirea Laboratorului și nu au făcut nici un experiment, dar a plecat din Cabinet pentru o sumă și a construit un Laborator de piatră la Academie cu sârguința sa.
2) A citit cursuri de chimie studenților, arătând experimente /
3) A făcut probe chimice de metale, săruri, vopsele și alte lucruri trimise de la diferite echipe.3
4) Am găsit compoziții de porțelan.4
5) Am făcut experimente cu diferite culori pentru utilizare, dar mai mult pentru teoria culorilor, cu care am realizat un sistem nou.5
6) A inventat toate compozițiile pentru afacerea cu mozaic, pentru care a făcut mai mult de patru mii de experimente, din care nu numai că a compus rețete, dar în cea mai mare parte a atârnat materialele cu propriile mâini și le-a pus la cuptor, în ciuda faptului că boala severă a piciorului de atunci. Și pe lângă aceasta, arta mozaicului, cum să facă tablouri pitorești din aceste compoziții, cu o muncă mare și vigilentă, a adus la perfecțiune împotriva romanului, pe care au ajuns acolo de mai bine de două sute de ani.6
* Punctul 4 lipsește din copia ADA a CT.

7) A făcut experimente chimice de distilare și sublimare fără aer și a observat schimbări necunoscute încă în lumea științifică; nepublicat încă.7
8) El a alcătuit o disertație despre soluțiile chimice, care arată motivele pentru care metalele, dizolvându-se în vodca tare, produc căldură și căldură, iar sărurile, dizolvându-se în apă, produc frig; tipărite în Comentarii.8
9) Alcătuiți o disertație despre asemănarea mercurului cu argintul și a acestora
diferența Q; nepublicat încă/
10) A compus un cuvânt despre beneficiile chimiei; rostită în colecţie publică şi publicată.10
11) Disertație despre nașterea salitrului; nepublicat.11
12) El a compus un scurt ghid de chimie fizică pentru studenți; 12 studentul Klementyev a învățat chimia de la el și a fost promovat la laborator prin examen 13.
13) Au inventat diverse compoziţii de oglindă pentru tuburi catoptrice.14
II. Pentru metalurgie sau minerit
1) A compus primele temelii ale actelor de metalurgie sau minereu.15

2) Adăugarea acesteia despre mișcarea voluntară a aerului în mine, teza sa din „Comentarii”, tradusă de el.16
3) Al doilea adaos la acesta este despre straturile pământului.17
4) Un cuvânt despre nașterea metalelor dintr-un cutremur.18
5) Despre strălucirea metalică, disertație în „Comentarii”.10
III. În științele fizice
în „Comentarii” scrie:
1) Un argument care conţine un nou sistem despre cauzele căldurii şi frigului.20
2) Despre adevărata cauză a elasticităţii aerului.21
3) În plus, un adaos.22
4) Observaţii meteorologice efectuate în timpul unei eclipse de soare.23
5) Despre un manometru nou, sau despre un colos pentru măsurarea vântului.24

Scrieri fizice citite în colecțiile academice publice
6) Despre fenomenele electrice din aer, unde se explică despre tunete, despre aurora boreală și despre comete.25
7) O nouă teorie despre culori, confirmată de multe experimente fizice și chimice noi.26
8) Despre găsirea căii exacte pe mare, cu multe instrumente noi.27
9) Despre duritatea si lichidul corpurilor si asupra inghetului mercurului.28
10) Observații fizice făcute în timpul trecerii lui Venus peste Soare, unde s-a remarcat o atmosferă grozavă în apropierea lui Venus, ceea ce a fost observat și de alte observatoare din Europa.29
Celelalte noi invenții ale lui
11) Diverse instrumente centroscopice, care dovedesc:
1) că globul pământesc are trei centre, dintre care al treilea se schimbă în fiecare oră și, prin urmare, toate liniile de plumb se schimbă, 2) că sarcina corpurilor nu este constantă și se schimbă în fiecare oră, 3) din aceste acțiuni pământul se mișcă în jurul centrului, fluxul și refluxul în mare și altitudinea parțial variabilă în barometru; de asemenea depinde foarte mult proveniența vântului de acolo. Acest lucru este dovedit de multe mii de observații meteorologice și noi centrate, pe care consilierul Lomonosov le-a început în 1759 și continuă până în zilele noastre.30
12) Observații ale aurorei boreale, realizate și desenate în momente diferite, iar o adevărată teorie a acestora este compusă pe larg.31
13) Despre posibilitatea de navigare prin Oceanul de Nord către Indiile de Est și către America cu o hartă polară, care arată toate călătoriile nordice.32
14) Discurs asupra proporţiei materiei şi poverii.33
15) Barometru marin pentru prezicerea furtunilor pe mare.34

16) Tub luminos pentru studierea distanței și mărimii stelelor fixe.35
17) Un termometru metalic pentru studierea celor mai severe înghețuri din Siberia, în locuri impracticabile iarna.35
In business

18) Experimente în alcătuirea unei țevi astfel încât să puteți vedea clar la amurg.37
19) Cum să faci fântâni fără a conduce din locuri înalte de apă pe orice râu cu diferite forme și culori.38
20) Un tub hidroscopic, astfel încât fundul mării și râurilor să poată fi văzute mai departe decât doar cu ochii.
21) Undia mării, instrument care servește la determinarea cu precizie a timpului pe mare.40
22) Glob rusesc de două picioare în diametru.41
23) Noua masina centrica.42
24) Noi cântare extrem de sensibile.43
25) Greutăți de arc nou inventate.44
26) Fântâna Mercurială.45
27) Termometru de buzunar.46
28) Noi instrumente optice pentru a demonstra adevărata teorie a culorilor prin împărțirea în unele simple.47
29) Se creează un sistem nou şi corect dovedit al întregii fizice.48
30) Tub optic catadioptric cu o oglindă.49
31) A ţinut cursuri de fizică ca adjunct şi profesor.50

IV. În poezie

1) Pe când era încă în Germania, a trimis în Rusia regulile poeziei, conform cărora și acum toți poeții ruși acționează cu succes, iar poezia rusă a ajuns la o stare bună.51
2) A colectat o mare parte din rima rusă.

3) Compus 17 ode solemne.
4) 13 ode spirituale.
5) A compus două cântece eroice despre faptele lui Petru cel Mare.
6) A făcut multe invenții pentru iluminații și pentru artificii și inscripții pentru acestea.
7) A făcut inscripţii pentru statui, pentru obeliscuri cu diverse ocazii şi pentru înmormântarea binecuvântatei amintiri a marii împărătese, împărăteasa Elisavet Petrovna.
8) Tragedia „Tamira și Selim”.
9) Tragedia „Demofon”.
10) Poezii despre beneficiile sticlei.
11) Ode și alte poezii traduse din latină, franceză și germană în rusă.
12) A compus pilde și ode anacreontice.52
13) A ținut prelegeri de poezie și studentul Popovsky, care după aceea a fost profesor de elocvență la Universitatea din Moscova, a studiat poezia de la ele.53

V. În oratoriu şi în general în ştiinţele verbale ruseşti

1) El a compus „Gramatica Rusă”, care este tot în germană aproximativ 54
limbajul cue tradus, tipărit sub supravegherea mea.
2) Un scurt ghid al elocvenței.55
3) Panegiric de binecuvântată amintire către împăratul Petru cel Mare.56
4) Panegiric de binecuvântată amintire către împărăteasa Elisavet Petrovna.57
5) Despre beneficiile limbii bisericești slave în stil rusesc.58
6) A colectat un lexic de cuvinte primitive rusești.
7) Adunat cele mai bune proverbe rusești.

8) Discursuri colectate din diferite limbi, similare între ele.
9) Raționamentul despre diviziunile și asemănările limbilor.59
10) Cu acestea, pe lângă diverse compoziții, a corectat liniștea Rusiei, care în douăzeci de ani de la începutul eforturilor sale a fost mult anulată în bine.

VI. In istorie
1) A fost compus şi tipărit un scurt cronicar rus cu o genealogie.60
2) Primul volum din „Istoria Rusiei” a fost compus și este în curs de publicare, cu explicații filologice.
3) Au strâns multe știri scrise de mână, înainte de afacerile rusești propriu-zise, cu banii lor.
4) Citiți multe cărți ale scriitorilor autohtoni și externi; tot felul de necesităţi au fost scrise din ele în continuarea Istoriei Rusiei.61
VII. Diligența sa în general față de bunăstarea academică și mai ales în catedre, în viziunea sa ca membru clerical încredințat prin forța regulamentului general.
1) A încercat să unească catedrele academice împrăștiate în diferite locuri, din multe motive importante în favoarea angajaților, care se arată în depunerea sa la Cancelarie și în petiția depusă de el la Senatul Guvernului. Pentru această lucrare necesară, departamentele și camerele sunt amenajate prin eforturile lui pentru locuire, predare și pentru toate celelalte nevoi, și se face o relatare aproximativă a ceea ce va deveni întreaga clădire; toate depuse Senatului de Guvernare.62
2) S-a străduit foarte mult să pună în ordine Departamentul de Geografie şi să: 1) să pună în aplicare alcătuirea noului atlas rus, despre care nu s-a făcut niciun efort înaintea lui în doisprezece ani; hărțile compuse sub conducerea sa sunt deja grupate; 2) prin Senatul de Guvernare, a solicitat informații geografice din toate orașele rusești pe 30 de puncte, tipărite și trimise în acest scop, iar jumătate dintre acestea au fost deja primite de Academie;
3) topozătorilor şi studenţilor cazaţi la Direcţia Geografică nu li s-au arătat anterior lucrările cărucioarelor de teren, cu excepţia copierii, iar prin eforturile sale, unii s-au pregătit deja în afacerile cu cărucioarele şi le pot compune fără conducere; 4) prin eforturi proprii, geografice

expediții pe cer în tot statul rus pentru a observa cele mai nobile locuri de longitudine și latitudine pentru cea mai precisă compoziție a „Atlasului rusesc” și a solicitat în Senatul de guvernare ridicarea tuturor nevoilor necesare; 5) a încercat să obțină vești de la Sfântul Sinod despre mănăstiri și biserici, și de la Colegiul de Camere despre numărul de suflete pentru a distinge mărimea orașelor și a satelor.63
3) Universitatea academică era într-o stare foarte proastă. Era un număr foarte mic de studenți și cei fără vreo caritate și întreținere decentă. Prelegerile au fost atât de neglijate după câtiva ani, încât cataloagele nu au fost publicate, ca de obicei. Și după ce i l-a înmânat, Lomonosov, în singura vizionare a Universității, s-a alăturat studenților într-un cămin, le-a oferit o masă mulțumită, haine decente și alte necesități. Au stabilit prelegeri decente și și-au publicat

cataloagele, ca de obicei în universități. El a alcătuit regulamentele universitare, care sunt revizuite și testate de profesori și președintele însuși, iar conform acestuia intră în Universitate la comanda sa. Velikoye s-a ocupat de privilegiile și scrisoarea de laudă pentru Universitate și pentru întreaga Academie și, cu sfatul general al profesorilor și acordul președintelui, a compus această scrisoare de laudă pentru Academie și pentru inaugurarea universității, care era deja complet pregătit, contrasemnat de Marele Cancelar Conte Mihail Larionovici Vorontsov și propus spre semnare binecuvântată amintire a împărătesei Elisaveta Petrovna, că prin moartea lui E. V. oprit.

4) Deși în Gimnaziu erau mulți elevi de gimnaziu, totuși, aceștia erau într-o stare foarte proastă și inutilă, pentru că 1) li se dădea un salariu în mâinile lor, pe care părinții sau rudele lor îl luau pentru ei și îl păstrau mai mult decât pentru școlari, încât în școli veneau în zdrențe sărace, îndurau goliciunea și frigul și era păcat să le arăți străinilor; în plus, mâncarea lor era foarte săracă, iar uneori pâine și apă; în astfel de circumstanțe, știința nu le-a mers bine

pescuit; 2) și nu aveau timp pentru asta, căci acasă trebuiau să-și slujească tatăl și mama pentru sărăcie și, mergând la Gimnaziu pe distanțe lungi, pierdeau cea mai bună oră și aveau mereu șansa de a se zbuciuma și ia zile libere de la școală. Așadar, nu este de mirare că în șapte ani nicio persoană nu a fost promovată de la Gimnaziu la studenți. Dar după repartizarea acestui Gimnaziu către consilierul Lomonosov pentru o singură revizuire, toate aceste neplăceri au fost evitate și oprite, căci elevii gimnaziului, ca și studenții, au fost uniți într-un cămin, prevăzut cu haine decente și o masă comună satisfăcută conform salariu determinat de ei, nu pierdeau timpul nici mersul pe jos acasa, nici serviciul parintilor, nici absenteismul, fiind cu inspectorul Gimnaziului si cu gardienii de serviciu in fata ochilor mei in aceeasi casa. De la el, consilier al lui Lomonosov, sunt cursuri decente în Gimnaziu și, mai mult, rusă pentru ortografie rusă, calm și elocvență, ceea ce nu se întâmplase de la începutul Gimnaziului înaintea lui. Și, în sfârșit, au fost alcătuite instrucțiuni speciale pentru profesori pentru fiecare clasă, și comune pentru întregul Gimnaziu - un regulament de la consiliul profesorilor, care au fost martori și testați de Excelența Sa Domnule Președinte, și conform acestuia, predarea în Gimnaziu. se desfășoară cu succes incomparabil mai bun, deoarece în trei ani au promovat de la Gimnaziu la studenți șaptesprezece persoane examinate și premiate de profesori.64

5) Consilierul Lomonosov a reprezentat în scris în Cancelarie despre publicarea declarațiilor interne rusești pentru cunoașterea economică, de exemplu, în lunile de iarnă, pentru a intra în declarații (printre alte note demne de aventură), dacă diverse bunuri și provizii erau scumpe în orașele nobile, care au fost târgurile recente, care au fost drumurile și aleile și de la ce vreme, cine a sosit și când a venit noul guvernator în oraș, care a fost înlocuit; acest lucru este valabil și pentru clerul nobil; în lunile de primăvară, când pe unde ieșea râul, nu era o viitură extraordinară, când au început să semăneze, când au început să vină și să plece corăbiile și cu ce mărfuri etc.;

în lunile de vară, să arate ce fel de pâine valorează pe pământul arabil, unde sunt ploi mari, unde apele se usucă și alte împrejurări necesare cunoașterii; în lunile de toamnă - culesul pâinii, succesul meșteșugurilor și al negustorilor, când râurile au înghețat și a venit drumul de iarnă și așa mai departe. Acest lucru poate fi solicitat ca Senatul de guvernare să ordone într-o zi să trimită Academiei știri săptămânale din toate orașele de provincie și alte orașe nobile ale Rusiei, care ar trebui să urmeze,
1) pentru ca instanța, Senatul și alte guverne să poată ști întotdeauna despre starea întregului stat rus și, în toate cazurile necesare, să folosească aceste știri în avantajul lor;
2) publicul s-ar mulţumi cu asta şi 3) Academia şi-ar primi profitul obişnuit.65
6) Multe alte proiecte utile au fost propuse de la el și alte proiecte utile în Cancelarie, dar au rămas și fără atenție, și, în consecință, fără folosință utilă.66
519
1764 MAYA. PREZENTARE GENERALĂ A DESCOPERITĂRILOR IMPORTANTE POSTATE PENTRU A ÎMBUNĂTĂȚI ȘTIINȚELE NATURII DE MICHAEL LOMONOSOV
O privire de ansamblu asupra celor mai importante teoreme, cu care Dn. Michael Lomonosow SC, consilier de stat pentru Majestatea tuturor Rusilor, membru actual al Academiei de Științe Petropolitane și profesor de chimie PO, tot al Academiei de Arte stabilite acolo, precum și membru de onoare al Academiei Regale din Holmes și Bonn.
1
În Noile comentarii ale Academiei Petropolitane tom. 1 sunt aduse meditații asupra cauzei căldurii și frigului, unde este forța acestuia din urmă
' Membru tăiat
„forța acesteia în loc de cauza tăiată a căldurii”.

iar intensitatea variabilă se arată că provine din mișcarea de rotație internă a materiei, cu siguranță accelerată în diverse moduri, „dar frigul este derivat din rotația mai lentă a particulelor. Acestea sunt demonstrate de primul și cel de-al doilea fenomen. al acestui prinț în natura lumii; lumina și ziua sunt produse, dar ideea confuză a unui pelerin și a unui rătăcitor fără legea unei anumite materii calorice este firească pentru el.
2
Disertația despre cauza puterii elastice în aer îl conduce, de asemenea, pe solidarul științei naturii la un sistem mediatic, unde nu se presupune nicio cauză a elasticității în particule elastice; dar tot ceea ce rezultă de acolo este minunat în concordanță cu teoria căldurii.
3
Teoria soluțiilor bazată pe experimente chimice și principii fizice este primul exemplu și este ca fundamentul adevăratei chimie fizice, mai ales că explicarea fenomenelor se realizează prin legi mecanice solide, nu prin suportul slab al atracției.
4
Republicii fizicienilor iubeau relatările clare ale fenomenelor, pe care natura le pornește din regnul mineral, din măruntaiele pământului. Calitățile oculte au fost principalele răspunsuri, atunci când

adoratorii metalurgiei au mers dincolo de chimia practică la alte cunoștințe.
aa primul în loc de motivele tăiate.
* de acolo sunt trase în loc de zacherknutogo deducuntogo.
0 surprinzător în loc de zacherknutogo excelent.
d Tasat stabilit.
din Зачеркнуто și este similar cu care se poate deduce adevărata chimie fizică <trebuie conformată>.
f Зачеркнуто lumea fizică cu motive temeinice, cu care natura subterană, fenomene [?] care în regatul mineralelor sub mineralul în măruntaiele pământului [одно слово нрзб].

n-au înaintat, lăudaţi de domnul C. Lb, de asemenea, înarmat cu Fizică și Geometrie, într-o disertație despre tincturile de metale (Com. Nov. tom. 2) și într-un discurs despre generarea metalelor în urma unui cutremur ținut într-o adunare academică publică ao...c a dezvăluit cum departe în acest fel în deblocarea și explicarea solidă a naturii lăsați misterele subterane să continue.
5
În discursul său referitor la fenomenele electrice din aer produse, explicate și expulzate de coborârea atmosferei superioare în locul de jos, sunt date cele mai plauzibile relatări (dacă nu sunt, fără îndoială, denumite) despre răceli bruște, fulgere, aurore nordice. , comete mândre etc. Aurora boreală a fost stabilită prin experimente și observații din ultima iarnă, despre care vor fi discutate mai jos.
6
Teoria luminii și numărul culorilor, cât de solid și cât de adevărat a fost stabilită de inegalabilii Descartes și Mariotto, este arătată în discursul despre originea luminii și a culorilor a... h în con. deținute de publicul academic Unde, de asemenea, este propus un nou sistem elementar și este scoasă la iveală o proprietate necunoscută anterior a elementelor sau principiilor, împodobită cu numele de congruență, despre care se afirmă că este organul celor mai puternice efecte ale naturii, pornind de la cei mai mici corpusculi și viitorul autorului va fi în curând demonstrat cel mai ferm prin noi documente.
a avansa în loc de zacherknutogo extinde!.
Acestea sunt tăiate mai sus.
0 Многоточие в подлиннике.
d Зачеркнуто frig
și nu îndrăznești în loc de zacherknutogo.
f Зачеркнуто, care sunt precedate de mulți vapori antici.
g Ipsase tăiate.
11 puncte de suspensie în original.
1 antehac incognita în loc de nova tăiată.

7
In meditatiile asupra drumului navei sa fie mai hotarat in public Acad, adunare ao...a citeste § este descris un pendul centroscopic, iar la sfârșit în anexă este atașat un exemplar din observațiile făcute cu privire la balansările acestuia. Iar acestea, care au continuat până în zilele noastre de cinci ani și jumătate, pun schimbarea centrului de greutate dincolo de orice îndoială, prin faptul că 1) sunt periodice,

2) că răspund în mod sensibil la mișcările lunare, 3.) că în fiecare anotimp al anului, în orice stare a atmosferei și când hipocaustul este încălzit, fie înainte, fie după-amiaza, fie chiar dacă este lăsat neîncălzit, ei completează întotdeauna perioade similare de observație.
8
În aceeași broșură § este descrisă etanșarea barometrului sau, dacă preferați, a termometrului de aer amontonian. Se observă în mod singular în acest instrument că înălțimile lui Mercur (când deschiderea obișnuită a vasului este complet ermetic închisă și acțiunea gravitației atmosferice modificate este complet împiedicată) în general sunt de acord cu vicisitudinile barometrului comun, prin care este cel mai evident a arătat că înălțimile barometrului obișnuit nu sunt variate numai de presiunea diferită a atmosferei. Acest lucru nu depinde nici de un grad diferit de căldură, și de aici modificat de forța elastică a aerului închis; când termometrul este plasat sau vasul este complet închis, se dă o altă indicație. Oricine a sigilat ermetic deschiderea barometrului poate introduce pericol. Cauza acestui fenomen este de mare importanță meteorologică.
9
Punând dincolo de orice îndoială balansarea pendulului centroscopic și centrul către care greutățile tind să fie schimbătoare, a fost urmat în mod necesar și de Многоточие в подлиннике.
b Aspecte tăiate.
c Barat și fără ea și rece.
d Зачеркнуто să fie determinată cu legile.
Autorul a crezut că a fost tăiat.

gravitaţia corpurilor fiind instabilă. Și pentru a afla acest lucru, autorul a avut grijă să construiască o mașină cu un elastomer de oțel răsucit, bazată pe ceasurile mari obișnuite, care sesizează apropierea boabelor Vio încărcate cu 26 uncii prin îndepărtarea tuturor frecării și arată distinct pe scara.
Traducere
O privire de ansamblu asupra celor mai importante descoperiri cu care Mikhailo Lomonosov, consilierul de stat E.I., a încercat să îmbogățească științele naturii. V. al întregii Rusii, membru cu drepturi depline al Academiei de Științe din Sankt Petersburg și profesor obișnuit de chimie, membru de onoare al Academiei de Arte, stabilit acolo, precum și Academia Regală din Stockholm și Institutul Bologna.
1
Noul comentariu al Academiei din Sankt Petersburg, volumul I, conține reflecții asupra cauzei căldurii și frigului1, unde se dovedește * 6 că puterea căldurii și diferitele ei tensiuni provin din mișcarea de rotație internă a materiei proprii corpului. , accelerat diferit, iar frigul se explică prin rotația lentă a particulelor. După demonstrarea a priori și a posteriori a tuturor acestor lucruri, o înțelegere clară și cunoaștere geometrică a acestui fenomen fundamental din natură, care constituie esența altor fenomene, este expusă la lumina zilei, iar conjecturile vagi despre unele materie calorică rătăcitoare, rătăcitoare fără lege, sunt eliminate. .
2
Disertația despre cauza elasticității aerului 2 conduce însetat de o știință naturală mai justificată la o explicație mecanică a cauzei

elasticității, excluzând ipoteza că cauza se află în particule elastice, dar consecvent în toate concluziile sale cu teoria noastră.
de căldură.
a Tasat u avinceret.
6 Cauza căldurii a fost eliminată.
a Considerații de barare.
d Tasat frumos.

3
Bazată * 3 pe experimente chimice și principii fizice, teoria soluțiilor este primul exemplu 6 și modelul 3 pentru fundamentul adevăratei chimie fizice, mai ales că fenomenele sunt explicate după legile solide ale mecanicii, și nu pe baza mizerabilă. de atracție.
4 in
În republica fizică nu exista o idee clară despre fenomenele produse de natură în regnul mineral, în măruntaiele pământului. Metalurgiștii, atunci când trebuiau să se îndrepte către alte domenii de cunoaștere, nu au depășit chimia practică și, de obicei, s-au limitat la a se referi la proprietăți ascunse, până când amintitul profesor Lomonosov, înarmat cu fizică și geometrie, în lucrarea sa „Despre ușurința metalelor”. „(„Comentarii noi”, vol. .i) și în „Predica despre nașterea metalelor din zguduirea pământului”, rostită în ședință publică. .. „ani, nu a arătat cât de departe se poate ajunge în acest fel în dezvăluirea și explicarea temeinică a secretelor subteranului.4 *
5
În discursul său despre fenomenele electrice3 care au loc în aer, pe baza coborârii atmosferei superioare descoperite, explicate și dovedite de el în cea inferioară, se dau explicații destul de acceptabile (dacă nu vă place să le numiți neîndoielnic). pentru frigurile bruște, forțele fulgerelor, aurora boreală, cozile cometelor magnifice etc. Și dintre aceste cauze, cauza aurorelor boreale a fost stabilită prin experimente și „observări din timpul iernii care tocmai a trecut, 6 despre care mai jos.
a Întemeiat în loc de tăiat Aprobat.
6 De asemenea, este tăiat modelul <cu care trebuie să se conformeze> la care chimia fizică poate fi redusă.
3 Tăiat În lumea fizică a fundațiilor solide, care sunt natura fenomenelor subterane, care se află în regnul mineral sub mineralul din măruntaiele pământului.
d Tasat extins.
e Tasat dincolo de asta.
e Elipse în original.
g În loc de frig tăiat.
3 Tasat dacă ezităm.
Am tăiat toate acestea sunt mult de preferat vaporilor despre care se vorbește
Riley înainte.
la cei tăiați înșiși.

6
În „Predica despre originea luminii și a florilor”, „pronunțată în colecția publică a Academiei... un an, se arată cât de ferm și corect

au stabilit incomparabilii bărbați Cartesius și Mariotte teoria luminii și numărul de culorile. Și aici se propune un nou sistem elementar și o nouă proprietate * 6 * necunoscută până acum a elementelor primare, desemnată prin denumirea de „combinație"; se sustine ca este cauza a foarte multe fenomene naturale datorate celor mai mici corpusculi. Autorul va confirma în curând și foarte în detaliu acest lucru cu noi dovezi.8

7

În „Discurs despre o mai mare acuratețe a traseului maritim",9 se citește în colecția publică a Academiei. ..în ani, în § este descris pendulul centroscopic și la final se adaugă o mostră de înregistrări care arată oscilațiile acestuia. Observațiile făcute până în prezent timp de mai mult de cinci ani 10 au dovedit cu certitudine modificările centrului de greutate, deoarece acestea din urmă 1) sunt periodice, 2) corespund aproximativ mișcărilor lunare, 3) în orice moment al anului, în orice stare a atmosferei, cu un l incalzit si o soba neincalzita, inainte si dupa amiaza da mereu aceleasi perioade in observatii.®

8

În aceeași lucrare, în §, este descris un barometru sigilat11 sau, dacă preferați, termometrul de aer al lui Amonton. Se observă ceva curios în acest instrument, și anume că modificările înălțimii mercurului (deși deschiderea obișnuită a vasului este etanș și efectul schimbării gravitației atmosferei este complet exclus) în cea mai mare parte sunt de acord cu schimbările în un barometru obișnuit, care dovedește foarte clar modificarea înălțimii unui barometru obișnuit, nu numai de la presiunea atmosferică diferită. Acest lucru nu depinde de diferența de temperatură și de modificarea elasticității aerului conținut în vas datorită acestui fapt, deoarece un termometru situat în apropierea sau chiar în interiorul vasului arată altceva. Oricine poate face acest experiment prin lipirea strânsă a genunchiului deschis al baro-ului.

a Puncte în original.
6 Tasat nou.
în punctele de suspensie din original.
d Aspecte tăiate.
l Strict și neîncălzit și rece.
® Se taie pentru a determina care ar trebui să fie prin intermediul legilor.

metri. Motivul acestui fenomen este de mare importanță în chestiuni meteorologice.

9

Din faptul că modificările citirilor pendulului centroscopic și ale centrului spre care corpurile grele tind să fi fost stabilite indiscutabil, rezultă în mod necesar că greutatea corpurilor nu este constantă. Pentru a investiga acest lucru, autorul a avut grijă să amenajeze o mașină 12 care conținea un arc elicoidal din oțel elastic folosit la ceasurile mari; după ce toată frecarea a fost eliminată, la 26 uncii se simte și arată clar pe cântar o creștere a greutății de 1/10 boabe.

520

.1765 IANUARIE-MARTIE. INFORMAȚII DESPRE LUCRĂRILE LA LUCRU LA SARE

Pentru știri

În timpul campaniilor turcești și din Crimeea, în jurul anului 1737, când Excelența Sa feldmareșal contele Minikh se afla în locuri

ucrainene, atunci a primit un decret personal pentru a încerca să inspecteze și să corecteze afacerea cu sare a orașelor ucrainene Bakhmut și Tor, pentru care amintitele Domnul mareșal s-a folosit de profesorul academic Juncker, care era atunci cu el pentru a menține jurnalul. Acest Juncker, după ce a examinat și descris aceste saline și starea lor, a depus o declarație în acest sens, după care a fost promovat la hofkamerrat și trimis în Germania să inspecteze toate salinele locale în beneficiul celor de aici, de unde s-a întors în 1739, a fost în Saxonia, în orașul Freiberg pentru afaceri cu minereu, unde studenții ruși au aterizat apoi pentru a învăța metalurgia, printre care și Mihailo Lomonosov. Juncker menționat mai sus și-a folosit cunoștințele de limbile rusă și germană și de chimie, instruindu-l să traducă din germană rapoartele și extrasele necesare despre afacerea cu sare pentru depunerea în St.
un autor tăiat a venit cu o idee.
6 Dezvăluire tăiată.

L-am folosit o sută de ani în cunoștințele afacerii cu sare. Și mai ales, că deja fusese de multe ori la săratoarele din Pomerania de lângă Marea Albă pentru a cumpăra sare pentru pescuitul tatălui său și avea deja o idee mulțumită de fierbere, pe care mai târziu a căutat-o cu sârguință și în detaliu în Saxonia. Când Lomonosov s-a întors în Rusia în 1741, l-a găsit aici pe Juncker în plin exercițiu privind implementarea afacerii cu sare în Rusia, în care a avut contacte frecvente cu numitul Lomonosov și, în plus, a ordonat ca toate știrile și proiectele sale să fie traduse în rusă. despre această chestiune importantă. Nu se știe unde se află acum aceste eforturi ale sale, 1 pentru faptul că Juncker, fără să aștepte ca finalul să-și îndeplinească eforturile, a murit. După aceea, a fost chemat la Cabinetul de la Lomonosov în 1744, unde regretatul baron Cerkasov l-a instruit să încerce 10 săruri diferite ale Rusiei și, în plus, sarea spaniolă, pentru comparație în bunăvoința lor, ceea ce a făcut și a fost acceptat cu aprobare. amintitul Lomonosov despre afacerea cu sare, și mai ales fiind profesor de chimie timp de 20 de ani, a publicat concepte clare despre sare în „Predica despre nașterea metalelor” și în al doilea supliment la „Metalurgie” .3

Biblioteca „Runivers”
Biblioteca „Runivers”
1737 SEPTEMBRIE 4. I.-A. CORFU
Hochwolgebohrner Herr,
Gnädiger Herr Kammerherr!
Eh. Mărturiile Excelentz High Grace, pe care le amintesc la acea vreme cu devotament profund, m-au determinat de multă vreme să mărturisesc despre aceeași în scris respectul. Dar pentru că nu am putut vorbi limba germană până atunci și acum am făcut ceva în ea, am vrut să le plătesc cu umilință nu numai cea mai umilă datorie a mea, ci și să sacrific pe întâiul născut al limbii germane. Pentru că Ew Excelentz înaltul har este cel căruia trebuie să-mi atribui numai bunăstarea și căruia, prin înalta apărare a maiestăților lor, i-au transmis-o până în punctul în care eu, deși nevrednic de toate aceste înalte binecuvântări, i-am mărturisit harul meu. Excolierea studiilor către academii străine. Deoarece nu pot să mulțumesc suficient acestor înalte mărturii ale harului, le dedic inima mea recunoscătoare pentru

totdeauna, care vor onora această favoare neprețuită în amintiri reverențiale pentru tot restul vieții mele. U[e]-apropo, merge la Ew. Ex[c]ellentz cererea mea umilă,

Dieselben wollen gütigst denjenigen mit Dero fernere hohe Gnade erfreuen, der dafür mit geziemender Hochachtung und schuldigster Ehrerbittung biB in Todt verharret.
Ew.
Hochgebohrnen Excellentz unterhanigster Diener Michael Lomonosoff
Marburg, d. 15 oct.
Anul 1737
Traducere
Prea nobil domnule, suveran binevoitor,
Domnule Chamberlain!
Marile favoruri ale Excelenței Voastre, de care îmi amintesc mereu cu profund devotament, m-au îndemnat de multă vreme să vă prezint respectul în scris. Dar de vreme ce încă nu am stăpânit limba germană și abia acum am reușit oarecum în ea, cu profundă smerenie am îndrăznit nu numai să-mi îndeplinesc cea mai respectuoasă datorie, ci și să vă prezint primele mele experimente în limba germană. La urma urmei, toată bunăstarea mea îmi datorez înaltei milostivire a Excelenței Voastre, pentru înalta voastră mijlocire în fața E.V. ai reușit să mijlocești astfel încât, deși nu sunt vrednic de asemenea mari binecuvântări, să mi se îngăduie cu multă bunăvoință să studiez științe în academii străine. Neputând să-ți aduc recunoștința cuvenită pentru atâtea favoruri, îți dedic pentru totdeauna inima mea recunoscătoare, care-ți va păstra pentru totdeauna în amintirea reverentă favoarea ta inestimabilă. De aceea, fac apel la Excelența Voastră cu cea mai umilă cerere de a continua favorabil să-l mulțumesc cu înalta voastră milă pe cel care, la rândul său, cu respectul cuvenit și respectuoasa ascultare, rămâne până la moarte.
Excelența Voastră cel mai devotat slujitor
Mihailo Lomonosov
Marburg, 15 septembrie
1737

Desen de M. V. Lomonosov, atașat scrisorii sale * adresată lui I.-A. Korfa din 15 septembrie 1737 Arhiva Academiei de Științe a URSS

2
1737 9 NOIEMBRIE. I.-A. CORFU
Hochwohlgebohrner Herr, Gnadiger Herr Kammerherr!
Eh. Semnele înalte ale milei care mi-au fost arătate pentru excelență au crescut în memoria mea reverențială și, odată cu aceasta, cea mai umilă recunoștință a mea, prin faptul că au mărturisit cu bunăvoință că au trimis peste 200 de ruble pentru susținerea mea. Deși acum nu sunt în stare să răsplătesc această milă foarte arătată, dar rămân pentru totdeauna îndatorat și promit că voi respecta cu sârguință instrucțiunile date nouă și primite recent și ale tale, Kay-serl. Maytt. pentru a îndeplini intenția înaltă. Eh. Excelentz, de aceea cer cu umilință, după înalta voastră valabilitate, acel har în viitor, care

mi-a plăcut atât de mult bifierou și care mă obligă să perseverez cu toată supunerea posibilă.
Eh. Înalt născut Excelentz Unterthănigste Servitorul Michael Lomonosoff
Marburg, d. 20 nov
1737
Perevod
Foarte nobil domnule, amabil suveran, domnule Chamberlain!
Semnele de înaltă favoare pe care mi le-a arătat Excelența Voastră s-au înmulțit în memoria mea respectuoasă și, odată cu ele, recunoștința mea cea mai profundă pentru că m-am demnat să dau permisiunea de a-mi trimite două sute de ruble pentru întreținerea mea. Neputând să vă răsplătesc această mare favoare și rămânând veșnic îndatorat față de voi, promit cu toată puterea să urmez atât ceea ce ni s-a dat împreună cu mine, cât și 27 Lomonosov, vol. X.

a primit recent instructiuni noi 1 si indeplinesc inaltul destin al e. si. V. Atunci, o implor pe Excelența Voastră să mă onoreze cu bunăvoință în viitor cu acea favoare care m-a mângâiat până acum și mă obligă să rămân cu toată devotamentul posibil.
Excelența Voastră, cel mai ascultător slujitor Mihail Lomonosov
Marburg, 20 noiembrie
1737
3
1738 MARTIE 15. I.-A. CORFU
Hochwohlgebohrner Herr, Gnãdiger Herr Kammerherr!
Eh. Excelențele nu vor interpreta fără grație că sunt o pacoste pentru cei care sunt ocupați cu atâtea afaceri mari cu scrisul meu prost. Datoria mea mă obligă să le arăt în orice moment recunoştinţa mea pentru beneficii atât de mari; Mult mai mult acum decât raportez din studiile mele și tot ceea ce mi s-a ordonat cu cea mai bună grație să fac. Eh. Ex[c]ellentz se demnează să ne ordone în ultima instrucțiune trimisă ca fiecare dintre noi să achiziționeze cărțile aparținând Historiae naturali și Metalurgie, împreună cu o serie de suplimente. Dar pentru că acele cărți nu sunt disponibile înainte de târgul de Paște și iarna nu a fost convenabilă pentru a vedea minele, de unde am putea achiziționa minereurile pentru o mai bună înțelegere a regnului mineral, așa că am suspendat acest lucru la sfatul guvernului. consilier Wolf[f] în vara următoare. De aceea, îndrăznesc și eu însumi, din încrederea fermă în bunătatea pe care o cunoșteam mai înainte, să îi fac o cerere sinceră: Ei se demnează să arate acest înalt har, pe care îl aplicăm în chestiunile raportate, precum și subzistenței noastre.

sollen, zu überschicken. Ich vertraue mich auf Dero Gewogen-heit; Ew. Excellentz werden diese Kühnheit demjenigen pardo-niren, der lebenslang mit schuldigster Dankbarkeit, und tieffes-ter Ehrerbitigkeit verharren wird
Ew. Hochwohlgebohrnen Excellentz Unterthanigster Knecht
Mihai Lomonosoff
Marburg, d. 26 martie.
A[nno] 1738
Traducere

Domnule înalt născut, suveran binevoitor,
Domnule Chamberlain!
Favoare, Excelența Voastră, pentru a scuza cu bunăvoință că, în mijlocul numeroaselor dumneavoastră activități importante, vă deranjez cu scrisul meu prost. Mă consider obligat în orice moment să vă mărturisesc recunoștința mea pentru marile voastre fapte bune; mai ales acum, când raportez despre studiile mele și despre tot ce mi-a fost încredințat cu bunăvoință. În ultima instrucțiune trimisă nouă, Excelența Voastră s-a demnat să poruncească ca fiecare dintre noi să dobândească lucrări corespunzătoare de istorie naturală și metalurgie, precum și câteva minereuri. Dar din moment ce aceste cărți nu pot fi obținute înainte de târgul de Paște și din moment ce iarna este incomod pentru vizitarea minelor, de unde puteam obține minereuri pentru o mai bună cunoaștere a regnului mineral, noi, la sfatul domnului Regirungsrat Wolf, am amânat acest lucru până când vara viitoare. Ca urmare, eu, cu fermă încredere în bunăvoința dumneavoastră anterioară, îndrăznesc să mă adresez dumneavoastră cu cea mai umilă cerere de a ne arăta amabil mare favoare, trimițându-ne banii pe care trebuie să-i folosim atât pentru articolele de mai sus, cât și pentru întreținerea noastră. cere Excelenței Voastre să ierte acest curaj celui care își va trăi toată viața cu recunoștința cuvenită și cu cea mai profundă reverență
Excelența Voastră, cel mai ascultător slujitor Mihail Lomonosov
Marburg, 26 martie
1738
27"

4
1739 A DOUA JUMĂTATE A DECEMBRIE. DACĂ. GENCKEL
Viro nobilissimo atque doctissimo Henkelio
Rei metallicae consiliario Michaël Lomonosoff
S.D. _
Vârsta ta, numele tău și meritele tale ne convin că acele lucruri care, cu cuvinte de reproș și amenințând să fie numărate printre soldați, au adus durerea exprimată, nu erau dovada unei minți răutăcioase, ci a nevinovăției vătămate. Căci nu eram atât de lipsit de valoare, încât nu puteam face altceva decât frecarea otrăvurilor.Om pus mai presus de soarta muritorilor, ilustrul Wolfius m-a judecat. Iar cei, la al căror patronaj am fost încredințat Preasfintei Noastre Doamne Împărăteasa, sunt imprudenți și imprudenți. Cu siguranță știu ce s-a poruncit în numele Autocratului Augustus. Respect cât mai strict posibil prescripțiile, așa cum mărturisești și tu. Dar nu mi se poruncește să suport cu răbdare acele lucruri pe care le-ați pronunțat în prezența celui mai excelent comte și a colegilor tăi. Mai mult, din moment ce ai indicat prin cuvinte oblice că ar trebui să părăsesc atelierul tău de chimie; Am fost plecat două zile. Sunt obligat să fiu prezent la muncă, în ascultare de porunca Prea Milostivului Monarh. Din acest motiv, aș vrea să se știe dacă ați respins pentru totdeauna societatea și iubirea și dacă în mintea voastră profundă stă depozitată furia care a apărut dintr-un motiv ușor. În ceea ce mă privește, nu refuz să uit totul și să mă supun geniului meu natural. Acestea sunt lucrurile pe care le simt și Ți deschid sentimentele sufletului meu; și îmi amintesc de bunăvoința celor dintâi, îmi doresc ca acestea fie să fie pătate, fie să nu fie amintite niciodată. Căci am încredere că ai prefera ca

discipolii tăi să fie viitorii tăi prieteni decât dușmanii tăi. Dacă, deci, aceste lucruri sunt în favoarea dumneavoastră, vă rog să mă informați.
Dabam hodie.

Traducere
Mihail Lomonosov îl salută pe soțul celui mai faimos și mai învățat, consilier minier Genkel
Anii tăi, numele și meritele tale mă determină să explic că ceea ce am spus cu mâhnire, stârnit de certare și amenințarea de a mă da în mâinile soldaților, nu era dovada unei intenții răutăcioase, ci a nevinovăției rănite. La urma urmei, nici faimosul Lup, care era pus deasupra simplilor muritori, nu m-a considerat o persoană atât de inutilă, care să fie potrivită doar pentru a freca otrăvurile. Iar cei, prin mijlocirea cărora am patronajul celui mai milostiv suveran al împărătesei noastre, nu sunt oameni nerezonați și nerezonabili. Sunt perfect conștient de E.V. Același lucru pe care l-ați spus s-a spus în prezența celui mai ilustru Conte 1 și a celorlalți camarazi ai mei; nimeni nu mi-a ordonat să îndur cu răbdare. Din moment ce mi-ai sugerat indirect că ar trebui să părăsesc laboratorul tău de chimie, nu m-am dus la tine două zile. Ascultând, însă, voinței celui mai milostiv monarh, trebuie să fiu prezent la cursuri; de aceea aș vrea să știu dacă îmi refuzi pentru totdeauna compania și iubirea ta și dacă mai există în adâncul inimii tale furia stârnită de o cauză neînsemnată. În ceea ce mă privește, sunt gata să trec totul la uitare, supunându-mă înclinației mele firești. Acestea sunt sentimentele mele, pe care sincer le-am descoperit în fața voastră. Amintindu-mi fosta ta favoare pentru mine, mi-aș dori ca ceea ce s-a întâmplat, așa cum spune, să nu se fi întâmplat niciodată sau să nu fi fost amintit deloc, pentru că sunt sigur că vrei să-ți vezi studenții mai degrabă prieteni decât dușmani. Deci, dacă aceasta este dorința ta, atunci te rog să mă informezi despre asta.
Писал сегодня.
5
1740 НОЯБРЯ 5. И.-Д. ШУМАХЕРУ
Domn născut înalt nobil,
Onorat domnule Bibliothecarius!
Îmi pot imagina cu ușurință cât de enervat mă are din nou Academia Meșteșugarilor pentru că am părăsit Freyberg fără nicio premeditare. Aproape că cred că urmăritorul meu se gândește la distanța mea

va încânta nenorocirea de Ew. Hoch-Edelgeb[e]n nu știa nimic despre plângerea mea trimisă la Leipzig pe 21 mai (pe care am auzit-o recent de la Freyberg) și au câștigat timpul la Academia de Științe pentru a mă face să mă urăsc prin minciuni; dar dacă ar fi conștienți de invidia, persecuția și disprețul pe care mi le-a adus Herr Berg-Rath Henkel și de nenorocirea și mizeria care au rezultat din mine, cu siguranță ar dori să mă considere demn de mult mai multă milă decât pedeapsă. Este adevărat că crima mea, dacă altfel am săvârșit-o aici (mai degrabă circumstanțele neputincioase și respingătoare, o companie tentantă, precum și bursa care mi-a fost acordată cu cea mai bună grație, au stat departe prea mult timp decât se poate atribui viața mea dezordonată).) va face mult pentru a pedepsi nevinovăția mea actuală.

Dar sunt ferm convins că Ew. Înalți născuți de nobili ca un Mayes al Prea Milostivului Noastră Împărăteasă[r]în loial[er]r[er] și [al doilea] judecător numit de Prea Înalt Theo[n]același[n] să citească prin aceasta cel mai smerit raport și plângere cu răbdare, și fără să țină seama, persoana se va demni să judece. Eh. Hoch-Edelgebohren este foarte conștient că, de la sosirea mea în Freyberg, am fost dornic și sârguincios în a învăța despre minerit și chimie, i-am oferit lui Berg-Rahth Henkel respectul și ascultarea cuvenite și am dus o viață decentă nu numai Herr Hof-Cammer- mai degrabă Junker, dar el însuși este indicatorul meu. Am încercat să-i fac pe plac în toate privințele, dar nu a ajutat la nimic, dar răutatea, zgârcenia, înșelăciunea și dispoziția lui invidioasă au ieșit curând la iveală. Căci, de îndată ce ne-am luat rămas bun de la Herr Hof-Cammerrath, Bergrath Henkel a început să rețină banii destinați nouă de Academia din WieBen, administrată de WieBen. Mai întâi a trebuit să venim la el de zece ori înainte să putem cerși ceva de la el. Dar el a predicat mereu despre asta o jumătate de oră, spunând cu o expresie obosită: nu avea

Bani, academia promisese de mult că îi va trimite jumătate din salariu, 500 de ruble, și totuși nu s-au ținut de cuvânt. Unterdefien a spus în tot orașul că nu ar trebui să ni se împrumute nimic, dar (după cum am aflat) au cumpărat Kuxen cu banii noștri și și-au făcut propriul profit. Cu chestii de genul acesta a trebuit aproape întotdeauna să rămânem fără bani și să plecăm fără firma de care am putea profita oarecum în industria minieră. Mai mult decât atât, în ceea ce privește Cursum Chymicum, el a terminat cu greu doctrinam de salibus în primele patru luni, pentru care se cerea suficient o lună; restul timpului, însă, a fost suficient de lung pentru toate cele mai importante materiale, precum metale, semimetale, pământ, pietre și sulf. Dar Wobey a stricat majoritatea experimentelor din cauza stângăciei sale. Asemenea întâmplări fatale (care dictează împreună cu jocis frogidis lui și bârfele goale) alcătuiesc jumătate din jurnalul nostru. Între timp, a disprețuit întreaga filozofie rezonabilă și, din moment ce eu trebuia să interpretez Phenomena Chymica după porunca lui, el imediat (pentru că nu s-a întâmplat după conceptul său peripatic, ci ex Principiis Mechanicis et Hydrostaticis) din nou stili. i-a poruncit să tacă și, conform lui obișnuit știe-totul, ca un prindetor de greieri, perversează la ho[h]o și ridicol. Între timp, însă, am aflat că H. Graf Rays i-a plătit 150, H. von Knecht, iar M. Freyesleben i-a plătit doar o sută de Reichsthaler fiecare pentru chimia să ia un preț nerezonabil de la noi; dar trebuie deci să suferim greutăţi şi să ne lipsim de unele lucruri utile pentru învăţarea chimiei şi metalurgiei. Ceea ce, însă, nu a fost ținut secret, ci i-a fost spus. La care a spus: țarina este bogată, tot poate plăti la fel. După acel timp, am ajuns să realizez că răutatea lui nu are limite. A avut prima ocazie să mă certa în Laboratorio în prezența domnilor Commilitonum. M-a obligat să fac

a freca rium sublimatum. Dar, din moment ce mi-am cerut scuze din cauza mirosului urât și dăunător pe care nimeni nu-l putea tolera, nu numai că m-a numit inutil, dar m-a și întrebat dacă prefer să devin soldat]te, da, în sfârșit, cu cuvintele Hõ[h]nice pe care le-a arătat Thiir. Nu trebuia decât să diger acest compliment cu durere și furie și

să-i cer iertare lui H.. La scurt timp după aceea, fără niciun motiv, m-a alungat din locuința mea în alta, care nu era nici mai ieftină, nici mai bună: da, motivul a fost acesta: hangiul era un Doctor Medicinae, cu care nu fusese de acord din cauza unor practici, și A trebuit să fac 2 Rth. să preiau treaba și să plătesc moșierului la fel de mult prea mult, căci timpul pentru care munceam, încă nu se terminase. Dar nu a fost mulțumit de asta, ci a încercat să mă apuce și mai bine, ceea ce a găsit. Pentru că a luat toate materialele de care avea nevoie pentru noi de la socrul său, pentru care plătește din belșug, a vrut în sfârșit să economisească banii și să ne plătească 4 Rthl. fobbed off, ceea ce era total și complet imposibil pentru noi să ne putem întreține cu el. De aceea l-am întrebat despre mai multe lucruri în laborator, dar mi-a răspuns: și dacă ar trebui să mergem la cerșit, nu ne-ar mai da nimic. Așa că ne-am adunat toți trei și, sperând să-l implorăm, ne-am dus acasă. Și pentru că am arătat nevoia noastră și l-am întrebat cu toată smerenia pentru banii care ne erau destinați, nu mi-a răspuns decât: nici un ban în plus, apoi m-a certat cu fiecare insultă și blestem pe care a găsit-o și m-a însoțit. am ieșit din cameră cu pumnii lui și nu știu de ce m-a amenințat cu gardianul. În aceste condiții nu știam ce să fac. În tot orașul ni s-a interzis să ne înclinăm pe ceva și mă temeam de o persecuție și de o nenorocire mai mare, așa că m-am hotărât să merg după domnul baron von Kaiserling, care la vremea aceea.

a fost la târgul din Leipzig. Dar, de când am ajuns acolo pe 19 mai, a trebuit să aflu vestea, spre supărarea și nenorocirea mea, că a plecat la CaBel pentru a participa la viitoarea nuntă a lui Printzen Friedrich. Pentru că am găsit niște prieteni buni din Marburg în Leipzig care voiau să mă ducă cu ei la CaBel, am decis să merg pe drumul meu. Căci în Freyberg nu era nici mâncare, nici învăţătură: unde deja învăţasem să gust; chimia s-a terminat, inspectorul Kern nu a vrut să înceapă pentru că Henkel a vrut să deducă o mulțime din banii la care avea dreptul de la Academia de Științe. Și cu Markscheider, cine înțelege matematica mai bine decât el, nu are altceva de învățat decât să scoată snurul de măsurare, pe care se poate învăța fără să plătească 50 de taleri. Dar când a ajuns acolo, a trebuit să învăț din nou, spre marea mea dezamăgire, că nimeni acolo nu știa nimic despre emisarul Domnului nostru. Am fost foarte surprins pentru că am auzit de călătoria lui în unele locuri de-a lungul drumului. În această împrejurare disperată, pentru că nu știam unde este domnul, am găsit cel mai indicat lucru de făcut prin Olanda (dacă nu găsesc refugiu la contele Golofkin) până la Sankt Petersburg. M-am dus mai întâi la Marburg ca să-mi pot planifica călătoria la vechii mei prieteni. Nu am îndrăznit să-i îngreunez lucrurile domnului Wolf[f] pentru că am auzit de la el că a primit banii rămași de la Sankt Petersburg cu doar câteva săptămâni în urmă și am putut observa foarte bine că Affaire nu a vrut. a se amesteca deloc. Așa că am mers de aici la Frankfurt și de acolo la WaBer biB Rotterdam și Ha[a]g. Domnul Grafi a refuzat orice ajutor și nu a vrut deloc să se implice în chestiune. Apoi, eroic, m-am dus la Amsterdam, unde am găsit câțiva negustori cunoscuți din Arhanghel, care m-au sfătuit total și complet să nu mă întorc la Petersburg fără să primesc vreo comandă. Mi-au prezentat o grămadă

A fost pericol și nenorocire, motiv pentru care a trebuit să mă întorc în Germania. Dar ce primejdie și greutăți am avut de îndurat pe drum, mi-e teamă să-mi amintesc de mine și, pentru că este prea extins, o voi omite de dragul conciziei. Dar acum stau în Marburg cu prietenii mei din Cognito și practic algebra cu intenția de a o aplica în mod intim la chimie și fizică. Sunt norocos că am avut ocazia să mă aflu în acele orașe celebre și, în același timp, să vorbesc cu niște Chymicis experimentați, să le văd laboratoarele și minele din Hesse și Siegenland. Aceste decese ale mele, pentru că raportez ceva natural și extensiv și îmi este greu să mă descurc cu lucruri atât de obositoare, întreabă-l pe Ew. Înalt nobil să-mi cer scuze pentru că sunt obligat să fac asta de nevoia mea. Trăiesc sigur că Ew. Înalți nobili născuți după bunătatea lor naturală nu mă vor respinge nefericit și persecutat și în mine un om care este deja capabil să-i slujească Mayestet și să beneficieze patria, să strice, dar lasă-l pe Dero să simtă favoare. Mi se pare că se vor gândi: mânerul este stricat și mi-am pierdut orice speranță de a învăța ceva bun în chimie și metalurgie. Dar acest domn, pe care doar cei care nu-l cunosc cu adevărat, îl consideră un idol și cu care nu vreau să-mi schimb cunoștințele mici, dar temeinice, nu vede niciun motiv să-l considere steaua mea călăuzitoare și o singură mântuire în care el ține secrete cele mai comune procese, care sunt în aproape toate cărțile de chimie, iar când nu vrea să iasă cu un Arcano, iar mineritul poate fi făcut de un alpinist care și-a petrecut zilele în groapă, decât să învețe de la el. Historia naturalis, însă, nu poate fi învățată în camera lui H. Henkel de la Fachen și Kastgen, ci trebuie să vizitezi singur diverse mine, situația acelor zone,

contemplând natura munților și a solului și relația dintre mineralele care se află în ei unul față de celălalt. Prin urmare, suplimentez Ew. Înalt nobil născut pentru a mă elibera de puterea tiranică a persecutorului meu și pentru a-mi ordona să călătoresc într-un alt loc decât munții Harz etc., unde să-mi pot finaliza studiile montane, când bursa care mi-a fost acordată cu cea mai bună grație. a fost trimis. Dacă acum trebuie să iau parte la cererea mea prin intermediul prevederii, dar, făcând acest lucru, risipesc banii care mi-au fost încredințați sau îmi tratez studiile cu nepăsare, mă condamn în avans la cea mai imaginabilă pedeapsă, care, totuși, nu ar trebui să fie niciodată. angajat, dar într-unul scurt Este timpul nu doar să arăt mărturii aparținând tuturor disciplinelor prescrise, ci și să-mi fac cunoscută priceperea într-un exemplar. Apropo, orice s-a întâmplat din neatenție în acest eveniment, vă rog să mă iertați cu umilință și să rămâneți pe loc
Ew. Hoch-Edelgebohrnen ergebenster Kne[cht]a
Michael Lomonoso[ff]a Marburg, d. 16 noiembrie
Anna 1740
Trece
Nobil și extrem de binevoitor domnule bibliotecar!
Îmi pot imagina cu ușurință cât de indignată este Academia de Științe cu mine pentru că am părăsit Freiberg fără știrea lor. Sunt aproape sigur că persecutorul meu se va bucura de nenorocirea mea ulterioară, căci (după cum am aflat recent de la Freiberg) înălțimea voastră nu știe nimic despre plângerea pe care am trimis-o pe 21 mai de la Leipzig1 și, prin urmare, au profitat de acest timp pentru a-i

entuziasma pe ura Academiei de Științe este împotriva mea, dar dacă aceasta din urmă ar ști despre asta
4 Sfârșit, cuvintele tăiate.

nenorocirea, hărțuirea și disprețul pe care domnul consilier minier Genkel le-a arătat față de mine, câtă nenorocire și nevoie am avut de îndurat ca urmare, atunci probabil că m-ar considera mult mai demn de milă decât de pedeapsă. Ofensa mea (care ar trebui atribuită mai degrabă circumstanțelor dureroase și nefericite, societății seducătoare și absenței foarte lungi a unei burse care mi-a fost acordată cu cea mai bună grație decât vieții mele dezordonate) va contribui cu siguranță mult la condamnarea mea nevinovată reală; dar sper cu tărie că înălțimea voastră, în calitate de slujitor credincios al atotglorioasei noastre împărătesi și ca judecător numit de maiestatea sa, va citi cu răbdare raportul și plângerea mea prezent, cel mai smerit, și se va demni să pronunțe o sentință fără parțialitate față de Înălțimea Voastră. crede, se știe că, de când am ajuns la Freiberg, a studiat mineritul și chimirul cu bunăvoință și sârguință, a arătat respectul și ascultarea cuvenite față de consilierul montan Genckel și, în plus, a dus o viață decentă, lucru care este mărturisit nu numai de consilierul de cameră Juncker, dar și de unul singur. Am făcut tot posibilul să-i fac pe plac, dar toate acestea nu au ajutat, ci, dimpotrivă, i-a ieșit la iveală furia, lăcomia, dispoziția vicleană și invidioasă. Căci de îndată ce ne-am luat rămas bun de la domnul consilier de cameră a Curții2, așa că el, consilierul montan Genkel, a început să rețină banii alocați nouă de Academia de Științe. Am fost nevoiți să mergem la el de zece ori pentru a cerși măcar ceva pentru noi înșine. Totodată, de fiecare dată timp de o jumătate de oră ne-a citit câte o predică, spunând cu chip acru că nu are bani; că Academia îi promisese de mult că îi va trimite jumătate din următoarea sa plată, 500 de ruble, și totuși nu s-a ținut de cuvânt. Între timp, a anunțat întreg orașul că nu ne vor împrumuta deloc, dar el însuși (cum am aflat) a cumpărat acțiuni la mine din banii noștri și a primit profit. În această stare de lucruri, am fost aproape întotdeauna forțați să rămânem fără bani și să refuzăm să întâlnim oameni de la care am putea învăța în minerit. Cât despre cursul de chimie, în primele patru luni abia a avut timp să susțină învățătura despre săruri, pentru care o lună ar fi fost suficientă; restul timpului ar fi trebuit să fie suficient pentru toate lucrurile principale, precum: metale, semimetale, pământuri, pietre și sulf. Dar, în același timp, majoritatea experimentelor, din cauza stângăciei sale, s-au dovedit a fi stricate. Asemenea incidente fatidice (pe care ni le-a dictat, cu un strop de glumele sale vulgare și de vorbăria goală) alcătuiesc jumătate din conținutul jurnalului nostru. În același timp, a disprețuit toată filozofia rațională, iar când într-o zi, la ordinul lui, am început să expun fenomene chimice, el imediat, pentru că aceasta s-a făcut nu după conceptul său peripatetic, ci pe baza principiilor mecanicii. și hidrostatică, mi-a ordonat să tac. , și cu istețimea lui obișnuită a râs de explicațiile mele, de parcă ar fi fost goale.

capriciu. Între timp, am aflat că contele Reiss îi plătește 150 pentru chimie, iar von Knecht și maestrul Freyesleben câte 100 Reichsthaler

fiecare, de ce m-am plâns în secret unei anumite persoane că consilierul montan ne ia un preț nedrept, noi și, în consecință, trebuie să suporte. doresc și renunță la anumite lucruri utile în studiul chimiei și metalurgiei. Cuvintele mele, însă, nu au rămas secrete, ci i-au fost transmise, căruia i-a spus: regina este bogată și poate plăti aceeași sumă. După aceea, am observat că furia lui nu are limite. Primul caz, spre disgrația mea, i s-a prezentat în laborator în prezența domnilor. camarazi. M-a îndemnat să frec sublimatul. Când am refuzat, invocând un miros urât și dăunător pe care nimeni nu l-ar putea îndura, nu numai că m-a numit bun degeaba, dar m-a și întrebat dacă nu vreau să devin mai bine soldat și, în cele din urmă, m-a alungat cu cuvinte batjocoritoare. Cu durere și supărare, a trebuit să diger un astfel de compliment și, în plus, i-am cerut iertare și acestui domn. La scurt timp după aceea, fără niciun motiv, m-a alungat din fostul meu apartament în altul, care nu era nici mai ieftin, nici mai bun, iar motivul era următorul: proprietarul era doctor în medicină, cu care se certase dintr-un motiv oarecare; Am fost nevoit să plătesc 2 Reichsthaler pentru cărarea lucrurilor și, pe lângă asta, să dau aceeași sumă proprietarului, întrucât perioada pentru care am închiriat camera încă nu expirase. Cu toate acestea, nu era mulțumit de asta, ci căuta o ocazie să mă jignească și mai mult, lucru în care a reușit. Având în vedere faptul că a luat toate proviziile de care aveam nevoie de la socrul său, plătindu-l foarte generos pentru ele, a decis în cele din urmă să economisească bani și să scape de noi într-o lună cu 4 Reichstaler, pe care a fost absolut imposibil pentru noi să ne întreținem. Prin urmare, în laborator am început să-i cer un spor, dar mi-a răspuns că, chiar dacă ar trebui să cerșim, tot nu ne-ar da altceva. Atunci ne-am adunat toți trei și, sperând să-l implorăm, ne-am dus acasă. Iar când i-am explicat situația noastră și cu toată smerenia a început să ceară eliberarea banilor care ni s-au repartizat, mi-a răspuns doar: „nici un pfennig mai mult!” cu pumnii din cameră și, eu nu știi de ce, m-a amenințat cu gărzile orașului.3 În asemenea împrejurări, nu știam ce să fac. În tot orașul era interzis să ne încredem în datorii și îmi era frică să nu fiu supus unei persecuții și nenorociri și mai grave. Prin urmare, am hotărât să merg la Herr Baron Keyserling, care la vremea aceea se afla la Leipzig la târg. Dar când am ajuns acolo, pe 19 mai, am aflat, spre supărarea și nenorocirea mea, că se dusese la Kassel pentru a participa la viitoarea căsătorie a prințului Frederick. Găsind la Leipzig niște prieteni buni din Marburg care s-au oferit să mă ia cu ei la Kassel, am decis să merg acolo.

Nu numai că nu aveam ce mânca, dar nici nu mai aveam nimic de învățat: deja studiasem arta de a testa; chimia se terminase; Inspectorul Kern nu a vrut să înceapă, pentru că Genckel și-a luat în cap să deducă prea mult de la el din suma care i-a fost atribuită de Academia de Științe. Și de la un inspector de mine, unul care cunoaște matematica mai bine decât el nu poate învăța decât să tragă un cordon de delimitare, care poate fi învățat fără a plăti 50 de taleri. Ajuns la loc, am aflat din nou spre marea mea supărare că nici despre trimisul nostru de acolo nu se știa nimic. Am fost foarte surprins, deoarece am auzit despre călătoria lui în mai multe locuri pe draga mea. Într-o situație atât de disperată, neștiind unde se află domnul menționat mai sus, am considerat cel mai prudent să merg la Petersburg prin Olanda (dacă nu

puteam găsi refugiu la domnul conte Golovkin). Mai întâi m-am dus la Marburg, pentru ca vechii mei prieteni să-și poată aproviziona cu [bani] pentru călătorie. Nu am îndrăznit să fiu o povară pentru domnul Wolf, aflat de la el că a primit restul banilor de la Sankt Petersburg cu doar câteva săptămâni în urmă și am observat că nu voia absolut să se amestece în această chestiune. 4 Deci, de aici am plecat la Frankfurt, iar de acolo pe apă până la Rotterdam și Haga. Domnul Conte a refuzat complet să mă ajute și nu a vrut să se amestece deloc în această chestiune. Apoi m-am dus la Amsterdam, unde am găsit câțiva negustori pe care îi cunoșteam din Arhangelsk, care m-au sfătuit absolut să nu mă întorc la Petersburg fără ordin; mi-au înfățișat o grămadă de primejdii și nenorociri și, prin urmare, a trebuit din nou să mă întorc în Germania. Câte primejdii și greutăți am îndurat pe drum, chiar mi-e teamă să-mi amintesc și, din moment ce ar fi prea lung să scriu despre asta, este mai bine să tac pentru concizie. În prezent trăiesc incognito la Marburg cu prietenii mei și practic algebra cu intenția de a o aplica chimiei și fizicii teoretice.laboratoare și să fac cunoștință cu minele din Hesse și Siegen. 6 Dacă mi-am permis să vorbesc prea sincer și în sfârșit despre nenorocirile mele și să vă deranjez cu asemenea lucruri plictisitoare, atunci vă rog onoarea să mă scuzați, căci necesitatea mă îndeamnă să o fac. Trăiesc cu certitudinea că tu, din bunătatea ta firească, nu vei dori să mă respingi pe mine, nefericitul și persecutatul, și să distrugi o persoană care este deja capabilă să slujească Majestatea Sa și să beneficieze patria patriei, ci să-mi dai ocazia să mă simt favoarea ta. Adevărat, mi se pare că veți crede că lucrurile s-au ruinat deja cu Henkel și nu mai am nicio speranță să învăț ceva solid în chimie și metalurgie. Dar acest maestru poate fi considerat un idol doar de cei care nu-l cunosc bine, dar nu aș vrea să schimb cu el cunoștințele mele, deși mici, dar temeinice, și nu văd niciun motiv pentru care să-l consider al meu

o stea călăuzitoare și singura lui mântuire; cele mai obișnuite procese, care sunt menționate în aproape toate cărțile de chimie, el ține un secret și trebuie scoase din el cu un laso; arta mineritului poate fi mult mai bine învățată de la orice maistru care și-a petrecut toată viața într-o mină decât de la el. Istoria naturală nu poate fi studiată în biroul domnului Henckel, din dulapurile și sertarele sale; trebuie să vizitați singuri diferite mine, să comparați poziția acestor locuri, proprietățile munților și ale solului și relația dintre mineralele care apar în ele. Așadar, o rog pe înălțimea voastră să mă elibereze de puterea tiranică a persecutorului meu și, la trimiterea bursei care mi-a fost acordată cu cel mai milostiv, să-mi poruncesc să merg într-un loc, precum Harz etc., unde să pot studia știința minelor. 7 Dacă grijile tale ar satisface cererea mea și, în același timp, mi-aș permite să risipesc banii care mi-au fost încredințați sau aș începe să-mi tratez nepăsător studiile, atunci eu însumi mă condamn dinainte la cea mai aspră pedeapsă; Sunt sigur însă că nu voi face niciodată acest lucru, ci, dimpotrivă, în scurt timp nu doar că voi prezenta dovezi adecvate în toate științele care mi se prescriu, dar sper să vă dau un exemplu al artei mele în lor. Cu toate acestea, vă rog cu umilință să mă iertați tot ceea ce, poate, din necugetare, am fost vinovat în acest caz și rămân

вашего высокородия всепокорнейший слуга Михайло Ломоносов

Марбург, 16 ноября

1740 g.
6
1741 АПРЕЛЯ 7. Д. eu. ВИНОГРАДОВУ
Domnule!
Nu am vrut să spun că prietenia propusă de tine se va sfârși atât de repede. Dacă îți amintești că te-ai oferit voluntar să-mi răspunzi, atunci vei găsi, de asemenea, că este corect să-mi susțin cauza în privința ta: este permis pentru compatriotul tău și șobolanul tău care încă mai poate servi într-un caz sau altul, complet a uita? La prima scrisoare, pe care am trimis-o cu mare speranță marii dumneavoastră companii de asigurări, aproape că nu am

a primit un răspuns în șase săptămâni. Dar acum au trecut aproape douăsprezece săptămâni de când aștept răspunsul la a doua mea scrisoare. Îmi pot imagina aproximativ cauza, dar nu vreau să o scriu aici. Cer doar cele trei cărți: Nicolai Causini Rhetoricam, Petri Petraei Historiam von RuBland și Günther precum și banii pentru orice cărți vândute, restul îl puteți păstra și plătiți poșta la Eisenach. Am primit o comandă de la Sankt Petersburg să merg acolo, am primit o cambie de 100 de ruble pentru călătoria mea, dar datoriile vor fi plătite parțial. Din scrisorile pe care le-am primit de la consilierul privat Wolf[f] de la Halle și de la Herr Schumacher, pot avea mari speranțe în promovarea mea. După trei săptămâni voi putea merge la Lübeck prin Hanovra. Din acest motiv, vă rog să-mi trimiteți cel puțin cele trei cărți pe care le aveți în minte pentru ultima masă și să rămâneți
prieten sincer
iar servitorul Lomonosoff Marburg
D. 18 Aprilis
1741
Поклон г. Rayzer. Vă rugăm să vindeți valiza pentru ceea ce doriți să oferiți.
Adresa: Un Monsieur Monsieur Winogradoff, student la filozofie și matematică. Franco Erffurth, un Freyberg en Saxe.
Directorul de poștă H. Freyberg este rugat să predea această scrisoare imediat.
Perevod
Милостивый государь!
Nu mă așteptam ca prietenia pe care mi-ai propus-o să se încheie atât de curând. Dacă vă amintiți că v-ați oferit în mod voluntar să îmi răspundeți, atunci recunoașteți că este corect că sunt jignit de dvs.:

LUPU CRESTIN
Dintr-un portret de JM Bernigeroth, gravat de V-D. Preysler (1755)

stimo - uita-te complet de compatriotul si camaradul tau, care inca poate fi de folos intr-un fel sau altul. Prima scrisoare pe care am trimis-o, plină de speranță după promisiunile tale largi, nu a primit răspuns decât după șase săptămâni. Acum, însă, au trecut vreo douăsprezece săptămâni de când aştept un răspuns la a doua mea scrisoare.1 Îmi pot imagina aproximativ motivul, dar nu vreau să scriu despre asta aici. Cer doar trei cărți: Nicolai Causini Rhetoricam, 2

Petri Petraei Historiam of Russia, 3 și Günther, 4 precum și bani pentru cărți care se pot vinde, dar restul îl puteți păstra pentru a plăti măcar poșta lui Eisenach. Am primit ordin de la Sankt Petersburg să merg acolo; Am primit un bilet la ordin de 100 de ruble pentru călătoria mea, dar datoriile vor fi plătite separat. Scrisorile pe care le-am primit de la domnul consilier privat Wolff de la Halle și de la domnul Schumacher îmi dau mare speranță în ceea ce privește producția mea.6 În trei săptămâni voi pleca prin Hanovra la Lübeck.7 Prin urmare, vă rog pentru ultima oară să-mi trimită măcar cele trei cărți menționate și să rămân
prieten și slujitor sincer Lomonosov Marburg
18 aprilie 1741
Închinați-vă domnului Reiser. Vă rog să vindeți cufărul cu cât vor da ei pentru el.
Adresa: domnul] Vinogradov, student la filozofie si matematica. Franco Erfurt, Freiberg în Saxonia.
G. Freiberg este rugat să livreze această scrisoare fără întârziere.
7
1745 MAI 1. I.-D. SCHUMAKHER
Wohlgebohrener Herr,
Hochgeehrtester Herr Rath!
Îmi este bine cunoscut că Ew. Sunt bine ocupat cu treburi din ce în ce mai importante decât ar putea fi făcută cererea mea atât de curând în Canzeley. Între timp, cererea mea sinceră către Ew. Cei născuți nu se extind mai mult decât doar că cererea mea poate fi înaintată la conferință, cu atât mai devreme, cu atât mai devreme, ca să știu pentru o dată 28 Ломоносов, Т. X

despre ce mă refer și dacă acum am fost considerat potrivit pentru ceea ce am sperat de mult timp. Eh. Bine-născut s-a destins să-mi dea de înțeles că ar trebui să aștept cu alții care căutau și ei promovare. Dar mi se pare că fericirea mea nu este atât de strâns legată de fericirea celorlalți, încât a noastră să nu poată fi înainte sau în spatele celuilalt. Vreau pe Ew Bine născuți, vă rog să mă asigurați că pentru harul pe care mi-l puteți arăta cu ușurință, ei vor câștiga mulțumiri mai mari nu numai de la mine, ci și de la persoane respectabile din neamul nostru, decât ați putea bănui. da, va fi Ew aduc mai multă cinste celor născuți dacă îmi ating scopul printr-o astfel de prevedere decât dacă s-ar face prin alt mod. Trăiesc în încrederea fermă că Ew. Bine născut, cererea mea umilă și cea mai ascultătoare nu va rămâne în zadar, ci mai degrabă se va demni să ajute la promovarea mea cu o rezoluție timpurie. raman in deplin respect
Ew. Wohlgebohrenen meines Hochgeehrtesten Herrn gantz ergebenster und gehorsamster Diener
M. Lomonosoff
d. 1 Maji
A[nno] 1745
Traducere
Nobil foarte stimat domnule consilier.
Știu bine că onoarea dumneavoastră este ocupată cu multe și mai importante chestiuni, astfel încât petiția mea nu a putut fi luată în considerare imediat în Cancelarie. Între timp, cererea mea cea mai umilă către onoarea dumneavoastră nu se extinde dincolo de faptul că petiția mea1, cu cât mai devreme, cu atât mai bine a fost raportată

Conferinței, astfel încât să știu în sfârșit cum stau lucrurile cu mine și dacă sunt recunoscut ca demn de ceea ce am. mult sperat... Onoarea ta s-a destins să-mi spună de ce am nevoie

ar fi mai bine să așteptăm cu alții care caută și ei promovare.2 Totuși, fericirea mea, mi se pare, nu este atât de strâns legată de fericirea celorlalți, încât niciunul dintre noi să nu poată depăși sau rămâne unul în urma celuilalt. Pot să vă asigur cu smerenie onoarea că, prin bunătatea pe care mi-o puteți arăta cu ușurință, veți câștiga nu numai de la mine, ci și de la toate persoanele nobile ale poporului nostru, o recunoștință mai mare decât vă puteți imagina. Într-adevăr, îți va face mai multă onoare dacă îmi ating scopul prin mijlocirea ta decât dacă se întâmplă în orice alt mod. Rămân ferm convins că onoarea dumneavoastră nu va lăsa cererea mea cea mai josnică și umilă fără consecințe, ci, dimpotrivă, mă demn să ajute la promovarea mea printr-o rezoluție rapidă. Sunt în plină reverență

Onorată Instanță,

suveranul meu plin de har, slujitorul cel mai devotat și ascultător

M. Lomonosov

1 mai 1745

8

19 NOIEMBRIE 1747

Preasfințitul Episcop,

Majestatea Voastra!

Deși nu am avut onoarea de a sluji personal Eminența Voastră, cu toate acestea, acele fapte bune pe care Eminența Voastră s-a demnat să le arate răposatului meu tată1 mă obligă, chiar dacă în scris către Eminența Voastră, să-mi fac cea mai joasă plecăciune. O amintire plăcută a patriei mele nu trece niciodată fără introducerea persoanei Eminenței Voastre, ca arhipăstor al acestor oi verbale, printre care am și eu ceva din același sânge. Ca semn al zelului meu către Eminența Voastră, trebuie să trimit o broșură cu munca mea.

nu va fi tov.3 Iar de îndată ce este tipărit, am onoarea să-l trimit Eminenței Voastre la primul post.

În alte chestiuni, cerându-vă binecuvântarea arhipastorală, rămân cu tot respectul

În Sankt Petersburg

Ziua de 19 noiembrie

1747

Eminența Voastră cel mai ascultător slujitor

Mihailo Lomonosov

9

1748 16 FEBRUARIE. CĂTRE L. EULER

Ești un om foarte docil cu faimosul Leonhard Euler, un ilustru membru al Academiei Regale de Științe din Berlin și un profesor foarte apreciat.

Mihail Lomonosoff

S. PD

Scrisorile tale, ilustrule om, în care ai dorit să încredințezi reflecțiile mele celui mai ilustru Președinte pentru o notă mai bună,

mi-au adus o mare bucurie. Căci cred că nimic mai onorabil și mai oportun nu mi s-ar putea întâmpla, decât ca studiile mele să fie atât de mult dovedite de el, a cărui demnitate să o cinstesc și să fac voia celor mai mari din mine și de el, într-adevăr, ale cărui merite şi autoritate sunt mari în lumea literară. Așadar, când am citit pentru prima dată mărturia ta despre mine, care mi-a fost comunicată de cel mai onorat coleg al nostru, Teplovius, am considerat că datoria ta față de mine nu poate fi trecută fără cea mai mare vină. Dar pentru a răspunde acestei favoare a voastră, nu am găsit altceva decât să urmăresc cu o amintire recunoscătoare ceea ce am primit de la umanitatea voastră unică și în orice loc și timp nu voi înceta să celebrez corectitudinea voastră în a judeca munca altora. Oricât de mult îmi este cea mai plăcută voință a Ta, va fi totuși mult mai încântător dacă, prin umanitatea Ta, mă pot bucura de aceeași, pe de altă parte.

Nu mă îndoiesc că îmi va fi de mare folos, dacă nu mă judeci nedemn, când vorbești cu mine prin scrisoare. Decizia dumneavoastră extrem de onorabilă, care mi-a fost indicată de opera extinsă a lui Schumacher, m-a determinat foarte mult să compun un comentariu la Geneza Nitrei, pe care m-am hotărât să-l trimit ilustrei Academie din Berlin în momentul în care urma să primesc premiul, pe care o elaborasem ca bărbat.
La revedere, ilustrul om, și favorizează-mi studiile așa cum ai început. Voi da la Sankt Petersburg, 16 februarie Sf. iulie AS 1748
Traducere
Cel mai învățat și faimos soț Leonhard Euler, membru al glorioasei Academie Regale de Științe din Berlin și eminent profesor regal
Mihailo Lomonosov
iti ureaza multa sanatate.
Scrisoarea ta, cel mai faimos soț, adresată Excelenței Sale Președintelui nostru, unde te-ai demnat să răspunzi în cel mai bun mod despre munca mea, mi-a oferit cea mai mare bucurie.1 Cred că nimic mai onorabil și mai favorabil nu mi-ar putea reveni la soarta mea decât atât. studiile științifice sunt aprobate într-o asemenea măsură de cel a cărui demnitate ar trebui să o respect, iar favoarea care mi se arată ar trebui să fie prețuită mai presus de toate, cel care are mare merit și influență în lumea științifică. Prin urmare, după ce am citit mărturia dumneavoastră despre mine, înmânată de cel mai respectat coleg al nostru Teplov, am hotărât că ar fi imposibil să nu mă condamn dacă aș trece în tăcere peste o favoare atât de mare a dumneavoastră. Nu pot să-ți răsplătesc binefacerea cu nimic altceva decât atât, păstrând o amintire recunoscătoare, voi continua lucrarea pe care tu, din excepționala ta bunătate, o aprobi și o slăviți neîncetat în orice loc și în orice moment dreptatea voastră în judecarea muncii altora. Oricât de plăcută ar fi favoarea ta prezentă, va fi mult mai fericit dacă, prin bunătatea ta, poate fi folosită în viitor. Nu mă îndoiesc cât de mare va fi o binecuvântare pentru mine dacă nu mă considerați nedemn să vă vorbesc în scris. Sfatul dumneavoastră extrem de măgulitor pentru mine, transmis prin cel mai venerabil Schumacher, mi-a inspirat o puternică dorință de a scrie un discurs despre nașterea salitrului, pe care m-am hotărât, după ce l-am dezvoltat cât am putut, să-l trimit la glorioasa Academie din Berlin până la ora stabilită pentru premiu.2

Fii bine, cel mai faimos soț, și prelungește favoarea arătată studiilor mele.
Petersburg, 16 februarie, stilul iulian, 1748
10
1748 APRILIE 22. G. N. TEPLOV
Dragul meu domnul Grigori Nikolaevici!
Deși funcția mea cere ca, conform ordinului trimis mie, să fac versuri din germană, dar acum nu pot îndeplini acest lucru, pentru că în versurile germane nu există nici depozit, nici mod. Deci, chiar nu vreau să mă fac de rușine cu o astfel de traducere și este foarte enervant să traduc o asemenea prostie în rusă și pentru o astfel de sărbătoare. Și dacă am îndrăznit să mă retrag de ei, atunci, neavând niciun plan pentru asta, nu știu de ce să mă agăz. Și tot acest comportament este foarte minunat. Cine nu ar râde de acea muzică, când doi oameni acceptând să cânte, unul scotea o voce fără nicio mișcare a gurii, iar celălalt îi întoarce buzele, limba și laringele? Dar aproape același lucru se face atunci când unul întocmește imagini pentru iluminații, iar celelalte inscripții. Și, prin urmare, nu este de mirare că am văzut puține astfel de iluminări, oriunde, în afară de lumini multicolore, a existat ceva demn de surprins. Cred că ar fi mai bine dacă Biroul de Artilerie, prin comunicare de la Academie, ar cere o invenție pentru iluminare și cu inscripții. Cât despre prezent, vă rog să cereți de la Artilerie un plan și să-mi trimiteți ce se poate face astăzi, iar până mâine îl voi avea gata. Totuși, cu tot respectul, rămân
cel mai umil servitor al tău
Mihail Lomonosov
Апреля 22 дня
1748a goda
a V podlinnike opiska 1747.'

11
1748 ИЮЛЯ 5. Л. ЭЙЛЕРУ
Cel mai celebru și mai învățat om, Leonhard Euler, un ilustru membru al Academiei de Științe din Berlin și un meritoriu profesor, precum și membru de onoare al Academiei Imperiale de Științe a Metropolitan și al Societății Regale de Științe din Londra.
SPD
Mihai Lomonosoff.
Câtă bucurie am fost mișcată când am primit cele mai umane scrisori ale voastre, poate fi apreciată cu ușurință de oricine care este angajat în studiul științei și înțelege că exemplarele elucubrațiilor sale sunt dovedite de oameni mari. Și nu mai puțină plăcere îmi vine și din asta, când simt cât de mare folos îmi va fi al tău, de care prin bunătatea ta mă pot bucura, prietenia. Iti sunt foarte recunoscator. că nu numai cu sfatul tău, sunt extrem de onorat, m-ai încuraja să explic geneza Nitrei, dar ai oferi și o buclă pentru a vedea mai clar problema în sine, în elaborarea căreia îmi pun într-adevăr toată grija și efort. Dezvolt cu mare succes Artileria Robinilor , furnizată de dumneavoastră cu cele mai excelente note. Mai mult, de vreme ce adevărata cauză a aerului umflat este cunoscută, cred că forța prin care aerul este condensat în sifon poate fi descoperită mai ușor; de aceea am considerat că nu ar fi deplasat să preced tratatul despre geneza

sifonului cu teoria forței elastice a aerului, pe care o stabilisem deja la acea vreme, de unde am început să mă gândesc serios la cele mai mici lucruri naturale. , iar din rest, cea a calităților unor corpuri particulare și a operațiilor chimice pe care le-am conceput și încă mi se potrivește din fund. În ciuda tuturor acestor lucruri, aș putea, de fapt, să alcătuiesc un sistem corpuscular al filosofului de drept public; Mă tem, totuși, că nu cumva roadele necoapte ale unui geniu precoce să fie forțate asupra lumii învățate, dacă există multe noutăți, și majoritatea chiar de către oameni mari,

Ați primit deja lucruri diferite ici și colo. De aceea concluzionez că este necesar, în primul rând, să folosim sfatul celor a căror judecată a fost frecvent exercitată în probleme mari și a căror autoritate a fost obținută prin merit. Dar de vreme ce în Tine, omul cel mai omenesc, mai presus de toate aceste lucruri pot să știu și eu că voia Ta este aplecată asupra mea; Nu mă îndoiesc, așadar, că vei accepta cu equanimitate acele lucruri pe care îmi propun să fie examinate prin judecata ta cea mai solemnă și, acolo unde le vei găsi odihnindu-se pe un picior puțin puternic, nu vei fi împovărat să declari cu sinceritate halucinația, așa cum obișnuiești să faci. Mai presus de toate, însă, îi place să producă în mediu ceea ce se oferă mai întâi în pragul științei naturii.

Principiile chimice, și în această măsură tot ceea ce este larg răspândit prin domeniul fizicii interne, încercând să-l readuc la certitudine, de parcă un anumit zid mi-ar bara drumul, ceea ce este afirmat în general, acceptat de întreg și atribuit. la majoritatea axiomelor de către no-men, adică densitatea materiei corpurilor coerente să fie proporțională cu aceeași gravitație. Căci nu mă îndoiesc că ar trebui să fie obținută în pori omogene al inimii: căci cine se poate îndoi că un picior cub de apă conține de două ori mai multă materie și greutate decât doi picioare cubi de aer comun comprimat într-un spațiu de un picior cub cu de două ori greutatea și densitatea de două ori a materiei? pentru a se bucura Adevărul că eterogenitatea porilor inimii are loc nu este suficient de curând evacuat decât iarna și, dacă o iau drept adevărat, constat că fenomenele lucrurilor naturale sunt puțin în armonie. Îmi dau toată consimțământul când îl citesc pe Isaac Newton la puterea supremă: Aerul dublat în densitate în spațiu devine și el patru ori, în șase ori triplu: înțelegeți același lucru despre zăpadă și praful condensat prin compresie sau lichefiere („Princ. Phil. nat. math. ." def. 1). Dar celor care se citesc acolo spre final în sens general: inno-mărturisește masa prin greutatea fiecărui corp; Nu mă pot înscrie încă. Căci, întrucât nimic nu poate fi dedus de la particular la universal, de aceea nu este necesar ca ceea ce este predicat despre omogen prin lege să se aplice și eterogenului. Deși (ibid., libr. 11, sect. 6, prop. 24) este prezentată o demonstrație a teoremei, prin care cantitățile de materie trebuie estimate din greutate

a afirmat el; prin urmare, nu văd că acest lucru este adevărat în univers. Într-adevăr, toată forța acestei demonstrații se bazează pe experimentele stabilite despre ciocnirea corpurilor suspendate. Nu mă îndoiesc că aceste lucruri au fost făcute de el cu toată grija; dar

este foarte sigur că în acest ne-Gothius a folosit fie corpuri omogene de diferite dimensiuni, fie eterogene. Dacă înainte; Aș recunoaște că nimic teoremat nu ar fi mai adevărat și mai evident în demonstrație decât atât, dacă în ele ideea de corp ar fi determinată de ideea de omogenitate; dacă nu mai târziu, atunci într-adevăr a estimat cantitatea de materie din corpurile eterogene, pe care a folosit-o pentru acele experimente, din greutatea lor și ceea ce trebuia să demonstreze, a presupus deja ca adevărat. Mărturisesc că aceasta nu are nimic de-a face cu legile după care forțele corpurilor sunt determinate de viteza lor conspirând cu rezistența lor: căci, sub orice nume ar veni aceasta, este întotdeauna apreciată în rândul mecanicilor după greutate, prin care se folosește măsura comună. , nu se poate temut niciun pericol de eroare în determinarea forțelor corpurilor mari; dar, cu toate acestea, în explicarea fenomenelor care depind de cele mai mici lucruri naturale, cred că nu trebuie admisă la întâmplare, dacă nu vrem să fim duși în rătăcire. Căci atunci când această teză este adoptată în Fizică, înțeleasă în sens general, cei care încearcă să explice calitățile particulare ale corpurilor din natura celor mai mici corpuri sunt forțați să-și imagineze ceea ce nu își pot imagina. Desigur, nu puține lucruri care se luptă între ele, așezate într-unul și același corp, pot fi citite chiar și printre oamenii cu inimă, dar cele mai multe sunt cele care sunt detestabile din cea mai ingenioasă asemănare a naturii. Acest lucru mi s-a întâmplat în practică, astfel încât, după ce mi-am petrecut toată grija în fixarea formelor corpusculilor, care să fie de acord cu calitățile particulare ale corpurilor și care, la primire, să nu interfereze cu teza de fizică. , mi-am dat seama că am fost lipsit de toate roadele muncii și industriei. Ar fi mult timp să enumerăm detaliile care mă împiedică să recunosc că materia corpurilor este pretutindeni proporțională cu greutatea lor; de aceea vă prezint câteva lucruri care mi s-au părut de mai mare importanță; și în primul rând pentru a da corpurilor cu greutate specifică cele mai discrepante, dar înzestrate cu aceleași calități, din care

se poate deduce, nu în mod obscur, că densitatea materiei este aproape aceeași în ele. Așa sunt aurul și apa în comparație unul cu celălalt. Căci, deși acest douăzeci și șapte este aproape în mod specific mai ușor decât atât; cu toate acestea, se trădează prin indicii nu foarte obscure că se bucură de aceeași densitate a materiei ca aceea: mai ales când o forță exterioară, oricât de mare ar fi ea aplicată, nu se lasă forțată într-un volum mai mic, nu altfel decât aurul. în sine. Prin urmare, este cel mai probabil, deoarece este aproape dincolo de orice îndoială, că particulele din care materia coeziva a intrat în contact direct între ele (pentru materia intercalate, dacă ar exista unele între particulele coezive, ar ceda chiar și cea mai mică presiune).) și astfel s-au constituit într-o situație cât mai densă. Mai mult, dimensiunea diferită a particulelor și a porilor din corpuri diferite nu poate contribui cu nimic la compararea densității diferite a materiei, dacă în fiecare se presupune aceeași formă a particulelor și aceeași poziție; Rămâne, deci, că trebuie să ne retragem numai la diferența de figură, dacă dorim să afirmăm că densitatea materiei corpurilor este proporțională cu greutatea lor. Pentru a reprezenta cea mai densă materie din corpuri, nicio formă de corpusculi nu poate fi mai potrivită decât cea cubică. Prin urmare, particulele de aer sunt

înzestrate cu o astfel de formă, deși chiar porii săi sunt încărcați cu particule de apă, chiar de sare, deschise și atât de flexibile încât natura acestui metal îl împiedică să-l acorde. Dar sub ce formă vom modela particulele de apă? Dacă îl putem face să fie format din globule solide (care consider că este cel mai convenabil pentru atomii nu numai ai apei, ci și ai tuturor corpurilor naturale), densitatea materiei în aur va fi de aproximativ două ori, nu de zece ori. Dacă, totuși, ne imaginăm o cavitate în orice bilă, care este de zece ori mai mare decât crusta ei solidă, astfel încât corpusculii goli și sferici de apă se simt la corpurile cubice și solide de aur proporțional cu densitatea acelui material aproape la fel de 1 la 20; grosimea crustei corpusculilor de apă va fi de aproximativ 1 până la 60 la diametrul cavității. Când se face acest lucru, apa va fi formată din bule foarte subțiri, care cu greu rezistă nici măcar la cea mai mică presiune; când, totuși, apa este trasă cu mare forță, ea va pătrunde în porii cei mai înguști ai metalului, mai degrabă decât să se lase trasă chiar și puțin din volumul său; iar aerul prin forța frigului, când apa se transformă în gheață,

Scrisoare a lui M.V. Lomonosov către L. Euler din 5 iulie 1748
Pagina de deschidere a originalului scris de mână
Arhiva Academiei de Științe a URSS

litera 11

strânsă din porii săi în bule și cu o expirație surprinzătoare, cea mai solidă bombardă este spartă mai degrabă decât să cedeze loc propriei sale. Într-adevăr, cred că natura lor a oferit o forță mai bună, care s-a opus atâtor forțe. Dar aceste lucruri nu se potrivesc cu una și cealaltă calitate a apei; dar restul speciilor de figuri, care pot fi imaginate în favoarea tezelor, puse în discuție aici, sunt cele mai inepte, fiind și cele mai inconsecvente cu transparența, volubilitatea și aproape toate calitățile apei. Dacă, deci, particulele de apă sunt solide din cauza fermității lor invincibile, le punem sferice din cauza volubilității lor; și în sine, ca și în aur, am concluzionat din avertismentele de mai sus că situația acelor este cea mai densă; atunci cu siguranță densitatea materiei în aur și în apă nu va diferi prea mult. În mod similar despre multe alte corpuri, ex. Gr. Aș putea argumenta despre diamant și mercur, comparând fermitatea și greutatea lor specifică; dar cu acestea opusul tezei propuse este dovedit mai degrabă posibil decât necesar; de aceea mă grăbesc la acele lucruri care par mai serioase.

Nimeni nu s-a îndoit că fenomenele efectelor vor fi făcute mai clare și mai transparente prin cunoașterea cauzei lor și de unde a fost înțeleasă cauza gravitației și că ar putea fi investigată și varietatea gravitațiilor specifice ale corpurilor, nu este de îndoit. . De aceea este necesar ca, în măsura în care cere întrebarea propusă, să spun puțin despre cauza gravitației. Nu mă opresc asupra celor care numără gravitația corpurilor printre atributele lor esențiale și, prin urmare, nu cred că este necesar să cercetăm cauza; dar fără nicio îndoială, atunci când toate mișcarea și tendința corpurilor conform oricărei direcții în general, precum și gravitația, care este specie, sunt absente din fiecare corp, cu excepția esenței sale, stabilesc că este posibil, nu altfel decât acea cantitate. de mișcare, care rezultă din creșterile vitezei de cădere, se naște din corpuri. De atunci trebuie

să existe un motiv suficient pentru care corpurile sensibile tind mai degrabă spre centrul pământului decât nu; de aceea trebuie să investigăm cauza gravitaţiei. Dar trebuie să apară fie din impuls, fie din simplă atracție. Cert este că corpurile sunt mișcate prin impuls; dar simpla atracție este preocupată de întrebare și nici va-

Există o lipsă de dovezi suficiente pentru a-l îndepărta din lumea naturală. Deși nu am nicio îndoială că Tibí, un om cel mai învățat, este suficient de cunoscut, totuși, de dragul conexiunii, cred că este necesar să introduc câteva aici în mod arbitrar. Și, în primul rând, dacă în corpuri este dată o simplă forță de atracție, ea trebuie neapărat generată în ele pentru a produce mișcare. Adevărat și prin impuls mișcarea produsă în corpuri este mani-festival pentru toți. Prin urmare, vor exista două cauze stabilite în natură pentru a produce același efect și, într-adevăr, se luptă între ele: căci ce poate fi mai contrar simplei atracție decât impulsul pur? Mai mult, nimeni nu va fi afectat de cauze contrare care produc efecte contrare. (Cu toate acestea, nimeni să nu dea exemple aparent urgente împotriva acestor lucruri, de exemplu, animalele sunt ucise atât de căldură, cât și de frig. Căci nu mă refer aici la cauzele îndepărtate, care pot fi date în număr mare, ci la cele apropiate, care trebuie să fie singurul efect al fiecăruia, cum ar fi încetarea mișcării sângelui în moarte.) . Prin urmare, dacă simpla atracție produce mișcare în corpuri, atunci impulsul va fi cauza odihnei; ceea ce este fals: deoarece impulsul excită cu adevărat mișcarea corpurilor; și, prin urmare, nicio atracție; asta nu este dat. În sfârşit, să presupunem că o simplă forţă de atracţie este dată în corpuri; atunci corpul A atrage un alt corp B, adică se mișcă fără niciun impuls. Prin urmare, nu este necesar ca corpul A să afecteze corpul B și, prin urmare, nu este necesar ca acesta să se îndrepte spre același; și întrucât restul mișcărilor sale în orice altă direcție nu pot contribui cu nimic la mișcarea corpului B; rezultă deci că corpul A pus în repaus absolut poate mișca corpul B. Acum aceasta se va deplasa către corpul A, ceva nou se va apropia de el, aceasta este o mișcare către corpul A care nu era în el înainte. Dar toate schimbările care au loc în natură sunt aranjate în așa fel încât dacă ceva i se întâmplă unui lucru, i se întâmplă altuia. Astfel, câtă materie se adaugă unui corp, atâtea se pierde într-un altul, câte ore petrec în somn, câte ore petrec treaz etc. Întrucât această lege a naturii este universală, ea este deci extinsă și la regulile mișcării: căci un corp, care prin impuls îl excită pe altul în mișcare, își pierde atât de mult din a lui cât îi dă altuia prin mișcarea sa. Prin urmare, prin forța acestei legi, mișcările care se deplasează spre corp din corp

B accedi!, este atras de ceea ce corpul B își dobândește mișcarea, adică de corpul A. Dar întrucât niciun corp nu poate fi atras de ceea ce nu are, este deci necesar ca corpul A să fie mișcat dacă atrage corpul. B și, prin urmare, corpul A într-un corp în repaus absolut nu poate mișca un alt corp B, ceea ce contrazice dovezile de mai sus. Prin urmare, fie simpla atracție nu are loc în lumea naturală, fie că este aceeași și nu în același timp, nu este absurd. Îl îmbrățișez mai întâi, îl las pe cel din urmă celor care sunt bucuroși să explice toate

fenomenele într-un singur cuvânt. Mai mult, dacă instituția! rațiunea ne-ar permite să ne apropiem de însăși sursele din care derivă atracția pentru natura corpurilor și inundă cunoștințele naturale; ceea ce se afirmă aici ar putea fi făcut mai lichid, adevărul. Îmi rezerv acel adevăr pentru un tratament special. Din moment ce, prin urmare, nu poate exista o simplă atracție; rezultă că gravitaţia corpurilor sensibile provine din impuls şi astfel i se dă materie, care le îndeamnă spre centrul pământului. Dar chiar și cele mai mici particule de corpuri grele sunt grele, așa că este evident că pentru ca o materie gravitativă să acționeze chiar și asupra celor mai mici particule, să pătrundă foarte liber în porii cei mai îngusti și, prin urmare, trebuie să fie foarte fluidă. Dar această materie nu poate acționa asupra particulelor corpurilor decât dacă le lovește și nu poate afecta decât dacă ele rezistă, adică se opun părților lor care îi sunt impermeabile. De aici rezultă că particulele care constituie corpurile grele sunt impermeabile la materia gravitativă care acționează pe suprafața lor. Pentru cei care se comportă astfel, să fie corpul A egal cu corpul B în extensie și densitate a materiei, iar corpusculii ambelor, pe a căror suprafață acționează materia gravitativă, să fie sferici, dispuși într-o poziție similară. În cele din urmă, fie diametrul unui corpuscul al corpului A = d, periferia acestuia = p; suprafata va fi aceeasi = dp. Mai mult, fie diametrul corpusculului corpului B = d - e, suprafața acestuia va fi = (d - e)2 p : d. Atunci numărul de corpusculi ai corpului să fie A - a; întrucât corpul A este egal cu corpul B în extensia și densitatea materiei, iar corpurile din ambele sunt de aceeași formă și poziție (prin ipoteză), numărul de corpuri ale corpului A va fi la numărul de corpuri ale corpului B. , ca cubul diametrului corpului B la

cubul diametrului corpusculului corpului A, acesta este = a : _e > și deci suma suprafețelor corpusculilor corpului A va fi egală cu suma suprafețelor corpusculilor corpului B. = adp : X (d - e)2 p : d = y : Deoarece corpurile

Cele grele, înconjurate din toate părțile de ziduri puternice și închise în cuști de piatră, nu-și pierd nimic din gravitatea lor; de unde este clar că materia gravitativă nu este întârziată în trecerea prin porii corpurilor și, prin urmare, se mișcă cu aceeași viteză și se repezi în corpurile individuale cu aceeași forță. Dar în corpurile A și B există aceeași cantitate de materie (prin ipoteză), și deci aceeași inerție. Diversitatea acțiunii fluidului gravitator va fi, așadar, în raportul dintre suprafețele pe care acesta cade. Dar, deoarece suma suprafețelor corpusculilor corpului A este mai mică decât suma suprafețelor corpusculilor corpului B (așa cum se arată), fluidul gravitațional va exercita mai puțină forță asupra corpului A decât asupra corpului B și astfel corpul B va fi mai greu decât corpul A. Și în ambele corpuri densitatea materiei este aceeași (prin ipoteză), prin urmare nu este proporțională cu gravitația. Aceste lucruri trebuie în mod necesar să fie făcute de diferite mase de corpusculi; dar se deduce și același lucru, unde se dă o formă diferită corpusculilor diferitelor corpuri. Dacă, așadar, vrem pretutindeni ca gravitația corpurilor proporțională cu densitatea materiei lor; atunci fie voi plasa particulele tuturor corpurilor impermeabile la fluidul gravitator din univers cu aceeași masă și formă, fie trebuie să abolim acel fluid. Pentru cei dintâi există o varietate uluitoare de lucruri naturale; mai

târziu dă peste rațiune sănătoasă și este patronat de calități ascunse. Pe deasupra se adaugă faptul că, dacă considerăm că lumea observabilă este plină de materie; trebuie să admitem materie lipsită de gravitație; căci altfel toate corpurile din fluidul eteric nu ar putea nici să urce, nici să coboare prin forța gravitației. Dar dacă admitem că materiei îi lipsește gravitația, trebuie neapărat concluzia din cea mai mare, că există substanțe diferite care cedează altor substanțe într-un anumit grad de gravitație. Aceasta vorbește și despre analogia altor calități.

de care se bucură corpurile sensibile; căci atunci când lumina poate fi îndepărtată din corp, ea variază și ca grad de intensitate. Deci se știe despre sunet, sunet, gust și restul.

Dacă, deci, dorim să stabilim că greutatea specifică a corpurilor diferă în funcție de raportul dintre suprafețele pe care corpurile le opun aceluiași fluid, care este impermeabil la gravitație; atunci nu numai că vor fi înlăturate toate dificultățile menționate mai sus, dar se va deschide și o cale mai largă pentru a explica mai clar majoritatea fenomenelor și, de asemenea, pentru a examina natura celor mai mici corpuri. Într-adevăr, dacă suma suprafețelor particulelor de aur este de aproximativ două ori mai mare decât suma suprafețelor particulelor de apă în volume egale, aurul va fi de aproximativ două ori mai greu decât apa, rămânând la aceeași densitate a materiei. Dar să nu-mi fie obiectat aici, că porii de aur trebuie să fie atât de înguști din cauza fineței particulelor sale, încât particulele de apă, care sunt mai mari din cauza gravitației sale mai mici, și chiar și așa particulele de apă regală. , nu le poate pătrunde; Vreau să spun că acva regia ar trebui să intre doar acei pori de aur care se amestecă între particulele acestui metal, adică betonul din principii eterogene, între care acva regia nu pătrunde, căci alte lucruri miscibile ar dizolva aurul, și deci l-ar distruge complet. Mai mult, cu ajutorul acestei teorii, cea a grăsimii fixate de foc din corpurile calcinate este în întregime îndepărtată. Căci, deși nu există nicio îndoială, particulele din aer, care curg continuu peste corp pentru a fi calcinat, se amestecă cu el și îi măresc greutatea; dar dacă se duc mai departe experimentele făcute într-un vas închis, cu o creștere și a greutății corpului calcinat; Se poate răspunde că coeziunea particulelor fiind îndepărtată prin calcinare, părțile laterale ale celor care au fost ocupate anterior în contact, au fost acum liber expuse fluidului gravitator și, prin urmare, apăsate mai puternic spre centrul pământului. În fine, nu cred că această teorie ar fi inutilă pentru investigarea relației de mărime dintre corpusculii corpurilor de diferite feluri, dacă, și anume, amestecul, poziția și forma lor ar fi cunoscute din altă parte. Dar a fost doar o plăcere să produc acest exemplu. Aș vrea să ofer mai multe, dacă nu aș vedea că sunt deja suficient de mult aici. Trebuie să adaug, însă, că, conform dovezilor de mai sus, aerul este mult mai greu

trebuie să fie apă, dacă vreodată particulele sale sunt într-o stare foarte densă. Pentru că sunt mai mici decât particulele de apă, pentru că intră în porii ei.

Acestea sunt lucrurile, omule cel mai ilustru, pe care le discut de câțiva ani și care mă împiedică să pot reduce acele lucruri pe care, cercetând cauzele unor anumite calități, le-am făcut într-un singur sistem și să le transform. le drept public. Nu mă îndoiesc că prin judecata ta cea mai acută voi fi scos din acest labirint. Acceptă, om inegalabil, pe cei cu care ești înzestrat, cu equanimitate sufletească aceste meditații ale mele și continuă să mă favorizezi. La revedere Voi da Sankt Petersburg pe 5 iulie. AS 1748.
Traducere
Cel mai faimos și mai învățat soț Leonard Euler, cel mai emerit profesor regal și membru al glorioasei Academie de Științe din Berlin, precum și membru de onoare al Academiei Imperiale de Științe din Sankt Petersburg și al Societății Regale din Londra
cea mai joasă cască salut
Mihailo Lomonosov
Toți cei care se ocupă de știință și se întâlnesc cu aprobarea lucrării sale de la oameni mari vor înțelege cu ușurință cât de bucuros am fost să primesc scrisoarea ta bună. Nu-mi face mai puțină plăcere să mă gândesc la ce sprijin îmi va oferi prietenia ta în viitor, lucru pe care îl datorez favorii tale. Îți sunt foarte recunoscător că nu numai cu sfaturile tale, care sunt deosebit de onorabile pentru mine, mă încurajezi să explic nașterea salitrului, dar și să-mi dai un punct de sprijin pentru o cunoaștere mai clară a subiectului, a cărui dezvoltare am sunt angajat cu toată grija și diligența. Citesc, cu mare folos pentru mine, Artileria lui Robins, cu cele mai excelente observații ale dumneavoastră. Dar din moment ce cred că, după ce am învățat cauza reală a elasticității aerului, este mai ușor să descoperim forța care condensează aerul în salpetru, de aceea am considerat oportun să prefațez tratatul despre nașterea salitrului cu teoria aerului. elasticitatea, pentru care am pus bazele chiar și atunci când am început să mă gândesc serios la cele mai mici componente ale lucrurilor; Văd că și acum este în perfect acord cu restul ideilor mele, pe care mi le-am format despre calitățile particulare ale corpurilor și despre operațiile chimice. Deși toate acestea.

și chiar și întregul sistem al filosofiei corpusculare, aș putea publica, dar mi-e teamă să nu par să dau lumii științifice rodul imatur al unei minți grăbite, dacă exprim o mulțime de lucruri noi, care în cea mai mare parte sunt opuse vederile adoptate de oameni mari. Prin urmare, consider că este necesar să urmez sfatul celor a căror judecată este rafinată prin preocuparea constantă pentru chestiuni importante și a căror autoritate este dobândită prin merit. Întrucât, pe lângă ambele calități, și tu, un soț prea indulgent, îmi ești și eu, știu, favorabil, nu mă îndoiesc că vei asculta favorabil ceea ce propun curții tale celei mai luminate și, observând puncte care sunt insuficient fundamentat cu mine, nu te chinui, sincer, ca întotdeauna, să-mi subliniez greșelile. În primul rând, consider că este necesar să precizăm ceea ce întâlnim chiar la începutul științelor naturii.
Când încerc să conduc la fiabilitatea începuturilor chimiei și a tot ceea ce este larg răspândit în domeniul fizicii avansate, sunt blocat de opinia general acceptată, care este considerată de majoritatea drept o axiomă, că densitatea materiei legate. a corpurilor este proporţională cu greutatea lor. Că acest lucru este adevărat pentru corpurile omogene, recunosc fără ezitare; cum mă pot îndoi că un picior

cub de apă conține o unitate de greutate și substanță și două - două, și că doi picioare cubi de aer, comprimate la un volum de un picior cub, au de două ori greutatea și densitatea materiei ; Nu văd de nicăieri însă că acest lucru a fost suficient dovedit pentru corpuri eterogene, iar luând-o pe credință, văd aici o discrepanță cu fenomenele naturii. Îmi exprim deplin acord când citesc de la distinsul soț Isaac Newton: aerul de dublă densitate în spațiu dublu devine cvadruplu, în spațiu triplu devine șase; același lucru se înțelege și pentru zăpadă sau pulberi, densificate prin compresiune sau aducere în stare lichidă („Principii matematice ale filosofiei naturale”, def. 1). Dar nu pot fi de acord cu concluzia generală exprimată la final, că masa este cunoscută din greutatea fiecărui corp.
Întrucât este imposibil de dedus de la particular la general, nu este necesar ca ceea ce se afirmă în mod corect despre corpurile omogene să fie valabil și pentru cele eterogene. Deși (ibid., Cartea a II-a, Secțiunea VI, Propoziția XXIV) este dată o demonstrație a unei teoreme care afirmă că cantitatea de materie ar trebui determinată în funcție de greutate, tot nu văd că această propoziție a fost deloc adevărată. Întreaga putere a acestei dovezi se bazează pe experimente cu ciocnirea corpurilor care formează pendul. Nu mă îndoiesc că au fost făcute de el cu toată grija; este evident însă că pentru ei s-au luat fie corpuri omogene de dimensiuni diferite

sau corpuri diferite. În primul caz, aș fi de acord cu adevărul complet al teoremei și cu caracterul persuasiv al demonstrației, dacă în ele s-ar defini conceptul de corp prin conceptul de omogenitate a acestuia; în al doilea, rezultă că a determinat cantitatea de materie din corpurile eterogene, pe care a luat-o pentru experimente, după greutatea lor și a acceptat ca adevărat ceea ce trebuia demonstrat. Sunt de acord că acest lucru nu dăunează legilor care determină forțele unui corp prin viteza lor împreună cu rezistența lor; sub orice nume ar fi considerat acesta din urmă, în mecanică este estimat peste tot după greutatea corpurilor și nu trebuie să vă temeți de erori în determinarea forțelor corpurilor mari, deoarece aceeași măsură este folosită peste tot; dar cred că este imposibil să aplicăm teorema proporționalității masei și greutății la explicarea acelor fenomene care depind de cele mai mici particule ale corpurilor naturii, dacă nu vrem să ne înșelim tot timpul. Deoarece în fizică această propoziție este acceptată ca comună pentru toate fenomenele, atunci cei care se angajează să explice calitățile particulare ale corpurilor pe baza naturii celor mai mici corpusculi trebuie să inventeze ceea ce nu trebuie să gândească. Chiar și printre oamenii de mare inteligență se întâmplă să se găsească atribuind proprietăți contradictorii aceluiași corp; au o mulțime de lucruri care sunt complet străine de cea mai înțeleaptă simplitate a naturii. Da, și eu însumi, după ce am petrecut multă muncă pentru a găsi o figură de particule care explică proprietățile particulare ale corpului și nu contrazice teoria fizică dată, mi-am dat seama că nu voi primi niciun rezultat din munca mea sârguincioasă. Ar dura mult să enumerez separat tot ceea ce nu-mi permite să recunosc proporționalitatea constantă dintre masa corpurilor și greutatea lor; Voi da aici ceea ce mi se pare cel mai important. În primul rând, există corpuri cu cea mai variată greutate specifică, care posedă astfel de proprietăți, din care este destul de clar că

densitatea materiei lor este aproape aceeași. Astfel, de exemplu, sunt aurul și apa în comparație între ele.
Apa este de aproape douăzeci de ori mai ușoară decât aurul, dar după semne complet clare are aceeași densitate a materiei; și mai presus de toate, ca și aurul, nu poate fi comprimat într-un volum mai mic prin aplicarea vreunei forțe exterioare. „Pe această bază, pare foarte probabil și aproape sigur că particulele materiei legate de apă sunt în contact direct (căci materia care curge, dacă ar fi în golul dintre particulele legate, ar ceda la cea mai mică presiune) și , prin urmare, sunt situate, s-ar putea spune, cel mai strâns. Apoi, dimensiunile diferite ale particulelor și porilor din corpuri diferite nu pot contribui în niciun fel la dobândirea diferențelor de densitate a materiei, dacă presupunem că în fiecare corp figura și aranjamentul particulelor sunt aceleași. Deci, după ce a acceptat proporționalitatea densității corpului cu greutatea sa, rămâne să recurgem la diferența de cifră. Pentru ca densitatea materiei în corpuri să fie cea mai mare, cea mai potrivită figură

corpusculul va fi cubic. Deci, să presupunem că particulele de aur au o formă similară, deși porii săi, deschiși spre apa însăși, chiar încărcați cu particule de sare, precum și natura complet flexibilă a acestui metal, ne împiedică să recunoaștem acest lucru. Dar ce formă le vom atribui particulelor de apă? Dacă presupunem că este format din bile solide (pe care le consider cele mai potrivite nu numai pentru apă, ci și pentru atomii tuturor corpurilor naturale), atunci densitatea materiei de aur va fi de aproximativ de două ori mai mare și nu de douăzeci de ori. . Dacă, totuși, ne imaginăm o cavitate în fiecare bilă care va fi de zece ori mai mare decât învelișul său dens, astfel încât particulele sferice goale de apă se vor raporta, în termeni de densitate a materiei, cu particule solide cubice de aur aproximativ ca 1 până la 20, atunci grosimea învelișului particulelor de apă se va raporta la diametrul cavității lor este de aproximativ 1 până la 60. În această condiție, apa va consta din cele mai fine bule, care cu greu vor rezista nici măcar la cea mai mică presiune, în timp ce apa pompată. cu o forță foarte mare va pătrunde în cei mai îngusti pori ai metalelor, mai degrabă decât să tolereze chiar și daune neglijabile în domeniul său; iar când, atunci când apa îngheață, aerul din porii ei este adunat de forța frigului în bule și presă cu cea mai mare elasticitate, atunci cea mai durabilă bombă va izbucni mai repede decât va ceda apa din spațiul său. Cred că natura a avut mai multă grijă de puterea acelor [particule] pe care intenționa să le opune unor asemenea forțe. Dar presupunerea făcută contrazice doar una sau două calități ale apei; celelalte tipuri de cifre care ar putea fi prezentate în sprijinul tezei chestionate aici sunt complet nepotrivite ca fiind în totală discordanță și cu transparența, mobilitatea și aproape toate celelalte calități ale apei. Deci, dacă, pe baza rezistenței insurmontabile a particulelor de apă, le considerăm solide și, pe baza mobilității lor, sferice, și tragem concluzia din cele spuse mai sus că aranjarea particulelor în apă , ca și în aur, este cel mai dens, atunci desigur că nu va fi posibil să negați că materia densității în aur și în apă diferă puțin. În același mod, aș putea să raționez despre multe alte corpuri, de exemplu, despre diamant și mercur, comparând duritatea și greutatea lor specifică; dar de vreme ce astfel se poate stabili doar probabilitatea, si nu necesitatea unei

afirmatii contrare tezei luate in considerare, trec la ceea ce pare a fi mai important. .
Nimeni nu se îndoiește că fenomenele care sunt consecințe devin mai clare și mai înțelese dacă cauza lor este cunoscută; prin urmare, nu poate exista nicio îndoială că, după ce am văzut cauza gravitației, putem lua în considerare și diferențele de greutate specifică explicate. Prin urmare, așa cum cere întrebarea, trebuie să vorbesc pe scurt despre cauza gravitației.

Nu voi intra într-o dispută cu cei care consideră gravitația corpurilor unul dintre atributele lor esențiale și, prin urmare, cred că nu este nevoie să-i cercetăm cauza; dar recunosc fără nicio ezitare că, la fel cum orice mișcare și efort al corpurilor în general în orice direcție, la fel și gravitația, care este o varietate [a ei], poate fi absentă din orice corp fără a-i încălca esența, la fel ca și cantitatea de mișcare care este generată din creșterea vitezei de cădere a corpurilor. Deoarece, prin urmare, trebuie să existe un motiv suficient pentru care este firesc ca corpurile sensibile să tindă mai degrabă spre centrul pământului decât să nu nu nu, este necesar să se investigheze cauza gravitației. Trebuie să apară fie dintr-o împingere, fie dintr-o atracție pură. Că corpurile se pot mișca dintr-o împingere este destul de sigur; atractia pura ramane in discutie si nu lipsesc argumentele suficient de puternice pentru a o elimina din natura lucrurilor. Deși nu am nicio îndoială că tu, cel mai instruit om, le cunoști bine, consider că este necesar, de dragul coerenței, să citez aici câteva dintre ele. În primul rând, dacă există o forță pură de atracție în corpuri, atunci trebuie să presupunem că este înnăscută în ele pentru producerea mișcării. Dar toată lumea știe că mișcarea corpurilor este produsă și de o împingere. Se va dovedi, așadar, că pentru producerea aceluiași efect în natură există două cauze și, în plus, opuse una față de cealaltă: căci ce poate fi mai opus atracției pure decât un simplu impuls? Dar nimeni nu va nega că cauzele opuse trebuie să producă efecte opuse. (Să nu citeze exemple împotriva acestui lucru care par contradictorii, de exemplu, că ființele vii sunt ucise în mod egal de căldură și de frig. Căci aici nu mă refer la cauze îndepărtate, dintre care pot fi multe, ci la cauza imediată, care pentru fiecare efectul trebuie să fie unic, ca de exemplu pentru moarte, oprirea circulației sanguine). Prin urmare, dacă atracția pură produce mișcare în corpuri, atunci impulsul va fi cauza repausului; dar acest lucru este fals, deoarece în realitate impulsul excită mișcarea în corpuri; aceasta înseamnă că atracția nu excită mișcarea, adică nu există deloc. În cele din urmă, să presupunem că există o forță de atracție pură în corpuri: atunci corpul A atrage corpul B, adică îl mișcă fără nicio împingere. Aceasta înseamnă că corpul A nu trebuie să lovească corpul B și, prin urmare, nu este nevoie ca acesta să se miște spre el; și întrucât restul mișcărilor sale în orice altă direcție nu poate avea nicio importanță pentru punerea în mișcare a corpului B, de aici rezultă că corpul A, fiind în repaus absolut, mișcă corpul B. Acesta din urmă se va deplasa către corpul A. , adică i se va adăuga ceva nou și anume mișcarea către corpul A, care nu era anterior în el.

Dar toate schimbările care apar în natură au loc în așa fel încât, dacă ceva se adaugă la ceva, atunci este îndepărtat de la altceva. Asa de. cât de multă materie se adaugă oricărui corp, cât de multă se pierde de la altul, câte ore petrec dormind, câte ore iau de la veghe etc. Deoarece aceasta este o lege universală a naturii, se aplică și regulilor mișcarea: corpul care, prin imboldul său, excită pe altul să se miște, pierde din mișcarea sa atât cât comunică celuilalt mișcat de el. Deci, în virtutea acestei legi, mișcarea către corpul A adăugată corpului B este luată de unde corpul B dobândește această mișcare, adică din corpul A. Dar întrucât este imposibil să se ia de la orice corp. ceea ce nu este în el, atunci este necesar ca corpul A să se miște dacă atrage corpul B și, în consecință, corpul A, fiind în repaus absolut, nu poate mișca un alt corp B, iar acest lucru contrazice ceea ce s-a dovedit mai sus. Astfel, fie atracția pură nu există în natură, fie nu este absurd că același lucru există și nu există. Îl accept pe primul și îl las pe al doilea pe seama celor care sunt bucuroși să explice aproape toate fenomenele într-un singur cuvânt. Totuși, dacă natura sarcinii în cauză ne-ar permite să ne întoarcem la însăși sursele din care atracția este introdusă în natura corpurilor și inundă științele naturii, atunci adevărul afirmat aici ar putea deveni mai clar; dar o las pentru dezvoltare specială. Deci, din moment ce nu poate exista o atracție pură, rezultă că gravitația corpurilor sensibile rezultă dintr-o împingere și, prin urmare, există o materie care le împinge spre centrul pământului. Dar cele mai mici particule ale corpurilor grele posedă și gravitație, din care este evident că materia gravitațională acționează chiar și asupra celor mai mici particule, pătrunde destul de liber în porii cei mai înguști și, prin urmare, trebuie să fie fluidă în cea mai mare măsură. Dar această materie nu poate acționa asupra particulelor corpurilor decât prin lovirea lor; ea nu poate lovi fără ca ei să i se împotrivească, adică să-și opună părțile, care îi sunt impenetrabile. De aici rezultă că există particule care alcătuiesc corpurile grele și sunt impenetrabile la materia gravitațională care acționează pe suprafața lor. Fie, în aceste condiții, corpul A este egal cu corpul B în întinderea și densitatea materiei, iar particulele ambelor corpuri, pe suprafața cărora acționează materia gravitațională, sunt sferice și au același aranjament. Fie, în sfârșit, diametrul fiecărei particule a corpului A egal cu d, iar circumferința egală cu p; atunci suprafața sa va fi egală cu dp. Fie, mai departe, diametrul particulei corpului B egal cu d - e; suprafaţa sa va fi egală cu $(d - e)^2 p : d$. Apoi, fie numărul de particule din corpul A a; întrucât corpul A este egal cu corpul B în întinderea și densitatea materiei, iar particulele ambelor, după condiție, au aceeași formă și același aranjament, atunci numărul de particule din corpul A va fi

se referă la numărul de particule ale corpului B, la cubul diametrului particulelor corpului A, ad3
a : —;----rs-, și, în consecință, suma
(d-e)J
se referă la suma suprafețelor
ca un cub al diametrului particulei corpului B, adică acest raport va fi egal cu suprafețele particulelor corpului A vor fi particule ale corpului B, așa cum
adp: X(d-e)2p; d=4-

(d - e)3 d
A
d-e

Și întrucât trupurile grele, înconjurate pe toate părțile de ziduri groase și închise în beciuri de piatră, nu pierd nimic din gravitatea lor, atunci din
aici este clar că materia gravitațională, care trece prin porii corpurilor, nu se oprește, ci se mișcă întotdeauna cu aceeași viteză și cade asupra particulelor individuale cu același atac. Dar pentru corpurile A și B, prin convenție
viyu, aceeași cantitate de materie și, prin urmare, aceeași inerție. Deci, diferența de acțiune a unui fluid gravitațional va fi determinată de raportul dintre suprafețele cu care se ciocnește. Și întrucât, conform doveditului, suma suprafețelor particulelor corpului A este mai mică decât suma suprafețelor particulelor corpului B, atunci fluidul gravitațional va acționa asupra corpului A cu o forță mai mică decât asupra corpului B. , și, în consecință, corpul B va avea o greutate specifică mare, decât corpul A. Dar în ambele corpuri, prin condiție, densitatea materiei este aceeași, prin urmare, nu este proporțională cu gravitația. Aceasta trebuie să aibă în mod necesar dimensiuni diferite ale particulelor; dar același lucru se deduce și în cazul în care o figură diferită este atribuită particulelor unor corpuri diferite. Deci dacă vrem
pentru a admite că gravitația corpurilor este peste tot proporțională cu densitatea materiei lor, atunci trebuie fie să presupunem că particulele tuturor corpurilor impenetrabile fluidului gravitațional au aceeași dimensiune și formă, fie trebuie să respingem fluidul gravitațional. Prima este contrazisă de diversitatea uluitoare a corpurilor naturii, a doua este contrară bunului simț și duce la recunoașterea unor calități misterioase. În plus, trebuie să ținem cont de faptul că, dacă recunoaștem lumea vizibilă ca fiind plină de materie, atunci trebuie să admitem și materia fără greutate, pentru că altfel corpurile nu ar putea nici să se ridice, nici să cadă prin gravitație în fluidul eteric. Dacă totuși acceptăm materia fără greutate, atunci, trecând de la mai mare la mai mică, va trebui să concluzionam că există diverse materii care sunt inferioare altor materii în ceea ce privește greutatea specifică. Analogia celorlalte calități posedate de corpurile sensibile vorbește despre același lucru; astfel, lumina poate fi retrasă din corp, dar poate varia și ca grad de intensitate; același lucru este bine cunoscut pentru sunet, elasticitate, gust și alte calități.

Dacă, prin urmare, suntem de acord să admitem că greutatea specifică a corpurilor variază proporțional cu suprafețele opuse gravitaționale

particulele impermeabile la acesta, atunci nu numai că vor fi eliminate toate dificultățile menționate mai sus, dar se va deschide o cale mai largă atât pentru o mai bună explicare a foarte multor fenomene, cât și pentru studierea naturii celor mai mici particule. Într-adevăr, dacă presupunem că suma suprafețelor particulelor de aur este de aproximativ douăzeci de ori mai mare decât suma suprafețelor particulelor de apă într-un volum egal, atunci se dovedește că aurul este de aproape douăzeci de ori mai greu decât apa la aceeași densitate. de materie. Și ca să nu fie obiectat aici că porii de aur, datorită fineței particulelor sale, trebuie să fie atât de înguste, încât particulele de

apă, care, datorită greutății sale mai mici, sunt mari și chiar particulele de acva regia, să nu poată pătrunde. în ele, voi spune că vodca cu apă regia pătrunde doar în acei pori de aur care se află între particulele amestecate ale acestui metal, adică particule compuse din principii eterogene, între care nu pătrunde aqua regia, pentru că altfel ar separa constituentul. părți de aur și, în consecință, l-ar distruge complet. Mai departe, cu ajutorul acestei teorii, binecunoscuta opinie despre focul rămas în corpurile calcinate este complet respinsă. Într-adevăr, deși nu există nicio îndoială că particulele din aer care curg continuu pe corpul calcinat se amestecă cu acesta din urmă și își măresc greutatea, totuși, dacă luăm în considerare experimentele într-un vas închis, în care și greutatea corpului calcinat. crește, atunci se va putea răspunde că din cauza distrugerii coeziunii particulelor prin calcinare, suprafețele lor, închise anterior prin contact reciproc, sunt deja expuse liber fluidului gravitațional și, prin urmare, sunt mai puternic îndoite spre centrul pământului. . În cele din urmă, cred că această teorie va fi utilă și pentru investigarea raportului dintre dimensiunile particulelor aparținând unor corpuri de diferite tipuri, dacă compoziția, aranjamentul și forma lor devin cunoscute pe baza altor date. Dar am crezut că este necesar să dau asta doar ca exemplu. Aș sugera mai multe dacă nu aș vedea că există deja mai mult decât suficientă răspândire aici. Voi adăuga, totuși, că, conform celor de mai sus, aerul trebuie să fie mult mai greu decât apa, dacă doar particulele sale sunt în aranjamentul cel mai apropiat. Într-adevăr, particulele sale sunt mai mici decât particulele de apă, deoarece intră în porii săi.
Iată, cel mai faimos soț, ceea ce mă gândesc de câțiva ani și ceea ce nu îmi permite să aduc într-un singur sistem și să public rezultatele cercetărilor mele legate de cauzele unor calități particulare. Dar nu mă îndoiesc că judecata ta ascuțită mă va elibera din acest labirint. Acceptă, soț incomparabil, aceste reflecții ale mele cu deschiderea ta obișnuită și nu mă lăsa în dispoziția ta favorabilă. Fii sănătos.
Petersburg, 5 iulie, art. Artă. 1748

12
1748 12 IULIE–3 SEPTEMBRIE. CĂTRE K. G RAZUMOVSKY
cel mai ilustru conte,
domnule Kiril Grigorievici!
Știind că excelența ta are dragoste și zel pentru științe, egale cu puterea care ți-a fost încredințată de cea mai milostivă monarhă a noastră de a le stăpâni și de a le răspândi, acceptăm îndrăzneala de a deranja excelența ta cu supunerea secundară a cererii noastre cele mai de jos pentru ranguri. Și așa cum sperăm că cererea noastră umilă este dreaptă, tot așa sperăm cu siguranță că voința neprihănită a Excelenței Voastre va urma spre plăcerea noastră perfectă. Excelența Voastră, printr-un E.I special. V. pentru tine, cea mai înaltă milă are șansa în acest raționament de a face două lucruri mărețe, adică cerându-ne trepte, să sporească reverența și dorința de știință în rândul poporului rus și, prin aceasta, să câștigăm gloria veșnică pentru noi înșine. Că onoarea Academiei de Științe este bună cu excelența ta și că, potrivit excelenței tale, ca șef, se află printre membrii ei, nimeni nu va contesta acest lucru. Din acest motiv, nu avem nicio îndoială că Excelența Voastră nu ne va mai permite să fim venerați în

aceleași trepte cu cei care nici măcar nu se pot compara cu adjuncții din învățăturile noastre, care sunt profesorii Academiei Navale / Toate firești și străini în serviciul lui E. V., cu excepția noastră, onorat cu ranguri decente. De aceea, de dragul Excelenței Voastre, aducem cea mai umilă cerere pe care noi, Excelența Voastră, prin mijlocirea milostivă a aceluiași E. V. au primit cea mai mare milă de care să se bucure. Pentru o mijlocire atât de binevoitoare a Excelenței Voastre, recunoștința membrilor Academiei va continua până atunci, atâta timp cât Academia de Științe va înflori aici.

si ce. .. profesori este scris în locul celui barat, de exemplu, Academia Amiralității de către profesori care au studiat ei înșiși în Anglia.

el va fi un hoţ, iar gelozia noastră sinceră pentru Excelenţa Voastră se va întinde necontenit, astfel încât să fim mereu vrednici de generozitatea dumneavoastră.

Prea ilustru conte, grațios suveran,
Excelența Voastră, preasmeriți și ascultători slujitori,
profesori ai Academiei de Științe

Traducere de M. V. Lomonosov

După cum suntem asigurați că Ew. Excelență de a prețui o asemenea dragoste și zel pentru cei care lucrează ca violență, care este egală cu cea a eroului K. M. cel mai milostiv monarh al nostru, la a cărui direcție și procreare Ew. Excelent. fost încredințat, luăm libertatea Ew. Ex. cu livrarea unei cereri umile repetate din cauza rangului nostru. Și din moment ce sperăm că cererea noastră cea mai umilă este rezonabilă, trăim în încrederea fermă că Ew. exc. consimțământul echitabil va fi dat pentru deplina noastră plăcere. Eh. Ex. prin speciala Ta M. impotriva aceluiasi Prea Inalt Har sa aiba ocazia sa puna in aplicare doua mari fapte in vederea acestei lucrari si anume prin efectul rangului ce ne apartine de a spori onoarea si dorinta pentru profesiile in națiunea Renăscută, ci pentru a câștiga faima veșnică. Pentru că onoarea Academiei de Științe a creat Ew. Ex. este foarte plăcut, și asta la fel și lângă Ew. ■ Ex. ca şef în membrii aceluiaşi este de necontestat. Deci nu avem nicio îndoială că Ew. Ex. nu va mai tolera că suntem înțeleși cu cei de rang, care nici măcar nu poate fi comparat cu adjunctisul nostru în ceea ce privește știința, așa sunt Informatorele din

Academia Amiralității. Tuturor ruşilor, atât băştinaşi cât şi străini, care se află în slujba lui M. dumneavoastră, li se acordă, în afară de noi, un grad corespunzător. Ex. cererea noastră cea mai ascultătoare ca și noi să fim onorați de aceeași audiție plină de har să ne bucurăm de M. cea mai înaltă milă. Pentru un astfel de Ew. Ex. Binevoința față de noi, recunoștința tuturor membrilor academicienilor va rămâne atâta timp cât Academia de Științe rămâne în fioarea ei; iar al nostru către Ew. Ex. zelul cinstit se va strădui neîncetat, astfel încât să ne putem dovedi în orice moment vrednici de o asemenea generozitate.

13

1748 ОКТЯБРЯ 12. В. К. ТРЕДИАКОВСКОМУ

Государь мой Василей Кирилович!

Te-ai demnat să-mi anunți verbal că Adunarea îmi cere părerea cu privire la regulamentele universitare. Anunț pe scurt acest lucru și cred că Universitatea ar trebui să aibă neapărat trei facultăți: drept, medicină și filozofie (la las teologică școlilor sinodale), în care să fie promovați maeștri, licențiați și doctori. Iar rectorul să nu fie deosebit în prezența lui, ci eforul sau supraveghetorul să știe tot ceea ce, în regulamentele introduse în Adunarea Istoricului, este necesar rectorului, pentru că rectorul la universitate este comandantul principal, dar aici. va avea un singur nume. Nu e rău ca Universitatea și Academia, după exemplul străinilor, să aibă niște libertăți, și mai ales dacă ar fi eliberate de posturile de poliție.
Cât despre poeziile lui Alexandru Petrovici, nu mă pot prezenta la Cancelarie fără un mandat direct; dar numai la scrisoarea ta iti raspund si cred ca domnul scriitor al acestor epistole poate fi sfatuit prietenos sa

nu s-a grăbit să le publice și că nu va găsi el însuși ceva, astfel încât în raționamentul unor oameni să fie necesar să anuleze puțin. Trimitându-i poeziile, rămân
esti suveranul meu'
tacos autentice semnate:
Mihail Lomonosov
12 octombrie
174[8] ani
14
1749 27 IANUARIE. CĂTRE V. N. TATISCHEV
Bunul suveran Vasily Nikitich!
Scrisoarea prin care Excelența Voastră s-a demnat să mă anunțe că am fost onorat cu îngăduința dumneavoastră mi-a adus o bucurie considerabilă, căci, pe lângă faptul că toată lumea ar trebui să fie încurajată să onoreze prin specialul Excelenței Voastre, am de multă vreme dorința de a găsiți o modalitate de a-mi arăta Excelenței Voastre ajutorul meu, pentru faptul că am auzit destule despre vânătoarea voastră pentru limba rusă, la care îmi aplic și munca după puterea mea. Această dorință, mai mult decât așteptările mele, s-a împlinit acum, iar avertismentul despre „Istoria Rusiei” comunicat mie de Excelența Voastră și celelalte note dumneavoastră comunicate mie de domnul consilier Schumacher, am citit cu mare bunăvoință și bucurie despre succese pe care Excelența Voastră le are în istoria Rusiei. La cererea Excelenței Voastre, ofrandă Alteței Sale, compusă de mine, am onoarea să o trimit și să o dau în considerare. În ceea ce privește avertismentul, este foarte corect și suficient în toate și nu necesită nicio corecție.
a Într-o copie incompletă, scrisă de mâna lui V. K. Trediakovsky, cuvintele suveranului tău my sunt înlocuite cu cuvintele Umil slujitor.

poate, dacă nu vă puteți gândi la următoarele: excelența voastră s-a demnat să arate în motivul pentru care nu s-au demnit să adauge la povestea pe care ați compus-o viața împăratului suveran Petru cel Mare, că, pomenind faptele rele ale unor oameni nobili. , nu le-ar deranja numele, atunci această regulă ar trebui, după părerea mea, să fie respectată în avertismentul în sine. Totuși, opusul se găsește în

răspunsul prințului Dolgorukov, despre care Excelența Voastră poate judeca mai mult pentru dvs.1. Sfatul Excelenței Voastre cu privire la interpretarea psalmilor îmi este foarte plăcut și eu însumi îmi doresc de multă vreme acest lucru, dar două lucruri împiedică. Prima este lipsa de timp, pentru că afacerea mea principală este știința minieră, pentru care am fost trimis intenționat în Saxonia, iar chimia și fizica necesită mult timp, pe lângă actualitatea în ședințele academice; a doua este teama, pentru că nu îndrăznesc să dau în interpretarea unui alt motiv decât ceea ce au în traducere versetele Psalmului. Așa că, după ce a început să traducă frumosul psalm 103 în versete, a plecat pentru aceasta, că mulți au găsit greșeli în traducere, de exemplu: „Acest șarpe, tu l-ai creat 3 îl juri”, în loc de: „acesta este un balenă, tu ai creat-o, o dispreţuieşti” (atunci este marea, spaţiul ei) 2 Psalmul, transcris de Teofan, arhiepiscopul, nu a fost găsit în scrisoarea Excelenţei Voastre şi cred că a rămas o greşeală. Totodată, am onoarea să trimit Excelenței Voastre toate odele pe care le-am compus și publicat tipărit 3 și de acum înainte, cu scrierile mele, sunt gata să slujesc cu plăcere Excelenței Voastre, căci acum rămân cu profund respect

Excelența Voastră, Umil Servitor M[ikhailo] Lomonosov]

27 ianuarie

1749

a Într-o copie a erorii în schimb

Scrisoarea 14

Aplicație

Prea Seninătate Suverană, Mare Duce, Prea Milostiv Suveran.

Afacerile foștilor conducători din Rusia și, în special, c. Și. V. cât de mari sunt strămoșii, ei arată clar limitele larg răspândite ale acestei stări, dar cum a crescut și înmulțirea puterii și gloriei sale, cât de mult a fost supusă unor greutăți grave și cum au fost depășiți, foarte puțini oameni au cunoștințe despre aceasta, pierzând o descriere de încredere a faptelor Rusiei, prin care laudele suveranilor , ale căror merite au împrumutat Rusiei, precum și vechiului popor rus, numele glorios este eclipsat, iar exemple bune de fapte curajoase și comportament înțelept rămân în închiderea. Dragostea mea sinceră și râvna înflăcărată pentru patrie m-au îndemnat, pe cât am putut, să ajut această deficiență și pentru aceasta, chiar și în timpul vieții binecuvântatei și nemuritoare amintiri a împăratului Petru cel Mare, am început să aplic tot ce-mi stă în putință. diligenţă la culegerea şi punerea în ordine a istoriei ruse din diverse cărţi de manuscrise ruseşti.şi unii autori străini. Rodul acestor mulți ani ai muncii mele este o adevărată carte, pe care o aduc în cinstea Înălțimii Voastre și sper că, imitându-l pe Petru cel Mare, care de multe ori s-a amuzat cu aducerea aminte de faptele glorioase ale strămoșilor săi și a citit de bunăvoie descrierile lor, Înălțimea Voastră acceptă cu bunăvoință această lucrare a mea. Conține multe astfel de exemple care pot induce virtutea naturală la fapte lăudabile.

V. i. V. virtuțile excelente dau nădejde fără îndoială că într-un timp hotărât de Dumnezeu, Rusia va vedea un imitator zelos al meritelor nemuritoare ale celor încununați [în] înălțimea voastră, cu care aduc dorințe pline de râvnă Atotputernicului, să vă binecuvânteze și să vă întăresc. V. prin puterea lui pentru bunăstarea noastră comună și dacă soarta lui este aceeași

3 Într-o copie a greșelii de scriere, oferă

care limită ea a stabilit că faptele incomparabile ale lui Petru cel Mare nu pot fi depășite de puterea omenească, apoi lăsați-o să adauge la viața cea mai dragă c. V. acei ani, pe care fiii credincioși ai patriei i-au dorit pentru maiestatea sa după moarte.

Prea Seninătate Suverană, Mare Duce, Prea Milostiv Suveran,
Alteța Voastră Imperială

15

1749 27 MAI. CĂTRE L. EULER

Sunteți un om celebru incomparabil, Leonhard Euler, membru și director al Academiei Regale de Științe din Berlin, profesor de onoare al Academiei Regale de Științe și membru de onoare al Societății Regale de Științe din Londra, Michael Lomonosoff

ȘPD

Pentru că ți-am trimis aceste scrisori, ilustrule om, abia am de ce să-mi scuz întârzierea în a mă adresa ție, decât că ai accepta cu cea mai mare omenie această cauză, dacă mărturisești că îmi este foarte lene să scriu scrisori care nu conțin decât salutări. . Totuși, nu pot nega că, pe lângă faptul că problema despre care vă scriam nu era serioasă, m-au împiedicat și chestiuni deloc ușoare. Într-adevăr, de când am primit scrisoarea dumneavoastră, sunt îngrijorat de laboratorul de chimie, care a fost construit pe cheltuiala Augustei în grădina academică vara trecută, amenajând și dotând vase, instrumente și materiale; Într-adevăr, întotdeauna am avut în gând să propun mai multe despre gravitatea și problema chestiunii la care nu ai fost împovărat să-mi răspunzi; dar din moment ce puține dintre ele mi s-au părut a fi de vreo importanță,

a В подлиннике описка Berlinensis.

V. N. TATISCHEV
Portret realizat de un artist necunoscut
Schitul de Stat

de aceea am amânat scrierea scrisorilor de la o zi la alta pentru a găsi chestiuni mai serioase. Nici nu era permis să vă scriu ceva când îmi trimiteam disertația despre nitratul de Berlin; căci când mă ocupam de lucrul la capitolul al treilea, soția mea a născut un copil mic, încât cu greu puteam să termin lucrarea în sine. Întrucât a trecut timpul rânduit pentru împărțirea premiului și nu reiese din operele literare publice cine a obținut premiul: de aceea vă rog, ilustrului om, să mă informați despre această problemă. Mai mult, disertației mele, considerând că cunoașterea principiilor din chimie valorează la fel de mult cât sunt principiile în sine în porii inimii, am atașat o disertație de masă despre forța elastică a aerului, pe care nu mă îndoiesc că o are. fost citit de tine. În ea dorim o explicație a legii binecunoscute și anume: că elasticitatea aerului este proporțională cu densitatea acestuia. Motiv pentru care nu m-am atins, pentru că nu am nicio îndoială, că este valabil în orice compresie a aerului. Această îndoială și-a luat originea dintr-o anumită incongruență a teoriei mele cu cea pe care deducția lui Bernoulli (în Hidrodinamică, p. 243) a citit prima dată în notele tale către Robins nu a confirmat ușor; nici nu au adăugat un pic de greutate consecințelor derivate de calculul

Richmannilor și din propriile mele experimente referitoare la descompunerea celor mai dure corpuri prin înghețarea apei. Căci aerul, care a spart corpurile cu forța gheții, de zece ori, și ceea ce depășește, întreaga masă a gheții, ar trebui să fie mai greu, dacă forțele exercitate asupra corpurilor sparte ar fi proporționale cu densitățile, deoarece a coeziunii fierului topit și sticlei, din care bombele erau făcute să spargă, s-a permis să se colecteze Motivul pentru care legea menționată mai sus este mai puțin acceptabilă pentru teoria mea nu poate fi explicat cu ușurință în afara contextului acestei lucrări. De aceea pregătesc acum un supliment pe acest subiect la meditațiile asupra forței elastice a aerului și, în același timp, mă străduiesc să pun capăt micuței lucrări referitoare la monade, pe care am început-o deja acum patru ani și Nu cred că voi aduce argumente slabe împotriva ființelor simple. Dacă nu dezaprobi, voi trimite absolutul pentru a fi examinat după cea mai solemnă judecată a ta. La revedere, om incomparabil, și continuă să mă favorizezi.
Dabam Petropoli die 27 Maji St. iul. AS 1749.

Traducere
Soțului celui mai faimos și incomparabil Leonhard Euler, membru și director al Academiei Regale de Științe din Berlin, precum și membru de onoare al Academiei de Științe din Sankt Petersburg și al Societății Regale de Științe din Londra, Mihail Lomonosov îi trimite cele mai de jos respect.
Trimitându-ți, glorios soț, această scrisoare, aproape că nu am niciun motiv să-mi justific întârzierea în fața ta. Poate, totuși, vă veți demni să vă mulțumiți cu mărturisirea mea că îmi este foarte lene să scriu scrisori în care nu există decât salutări. Nici nu pot să tac despre faptul că, pe lângă lipsa de subiecte serioase despre care să vă scriu, eram încă ocupată cu chestiuni departe de a fi ușoare. De la primirea scrisorii dumneavoastră, m-am preocupat de dotarea Laboratorului de Chimie, construit vara trecută datorită generozității împărătesei în Grădina Academică, și de achiziționarea de ustensile, unelte și materiale pentru acesta,1 ca să nu mai vorbim de lucrările la Limba rusă.2 Cu toate acestea, în legătură cu oamenii dvs. ca răspuns la observațiile mele cu privire la relația dintre gravitație și masă, am avut întotdeauna în minte să le suplimentez, dar din moment ce doar câteva dintre ele mi s-au părut de vreo importanță, atunci, sperând pentru a găsi ceva mai important, am amânat scrierea scrisorii de la o zi la alta. De asemenea, nu am reușit să vă scriu atunci când mi-am trimis disertația despre salitre la Berlin, pentru că în timp ce lucram la capitolul al treilea, soția mea a născut o fiică, din cauza căreia abia am terminat această lucrare, de la vremea stabilită pentru premiile de premiere au trecut deja, iar în revistele științifice nu există știri despre cine a primit premiul, atunci vă rog, preaslăvit soț, să mă anunțați despre asta. În plus, la teza mea, trimisă sub deviza „Cognito principiorum in Chymia tanti est, quanti principia ipsa in corporibus” [„Cunoașterea principiilor în chimie este la fel de importantă ca și principiile în sine în corpuri”],3 am atașat o disertație despre elasticitatea aerului, pe care fără îndoială ai citit-o.4 Lipsește o explicație a unei legi foarte cunoscute și anume că elasticitatea aerului este proporțională cu densitatea. Nu l-am dat, pentru că mă îndoiesc foarte mult dacă această lege este aplicabilă

vreunei compresii a aerului. Această îndoială a apărut dintr-un anumit dezacord între teoria mea și ceea ce decurge destul de convingător din concluziile lui Bernoulli (Hydrodynamics, p. 343), pe care le-am citit pentru prima dată în observațiile dumneavoastră către Robins5 și care au fost confirmate în continuare de consecințele derivate de calcule. din experimentele lui Richmann și propriile mele despre ruperea celor mai durabile corpuri prin înghețarea apei. Aerul care a sfâșiat corpurile, după ce și-a recăpătat puterea în timpul formării gheții, ar fi trebuit să fie de zece ori mai greu decât întreaga masă de gheață. dacă forţele

corpurile așezate pentru spargere erau proporționale cu densitățile, așa cum se putea deduce din rezistența fierului și a sticlei din care erau făcute bombele pentru spargere. Dar considerentele în virtutea cărora legea menționată se depărtează de teoria mea, este greu de afirmat fără legătură cu toată opera mea. Prin urmare, pregătesc acum pe acest subiect o completare la discuția despre elasticitatea aerului; și în același timp încerc să-mi termin munca despre monade, pe care am început-o acum mai bine de patru ani și în care sper să fac un caz destul de puternic împotriva entităților simple. După ce l-am terminat, îl voi trimite, dacă nu refuzi, la curtea ta luminată.6 Adio, soț incomparabil, și rămâi-mi favorabil.

Sankt Petersburg, 27 mai, stil vechi, 1749

16

1749. CĂTRE I. A. CHERKASOV

Bunul suveran Ivan Antonovici!

Am încercat o jumătate de kilogram de cupru pur și o jumătate de kilogram de cupru nativ Kamchatka impur trimise de la Excelența Voastră în Laborator și, conform testului, a rezultat: 1) că cuprul impur conține 29 de kilograme de cupru pur; 2) cuprul nativ pur, separat și de cuprul impur, depășește cuprul suedez în bunătate și nu diferă sensibil de bunătatea japoneză, ceea ce nu este surprinzător, pentru faptul că Japonia și Kamchatka zac pe aceeași coamă, care este ruptă doar de marea și semnele lor de dedesubt arată apa pe insule;

3) conform testului pentru argint și aur, nu s-a găsit nimic în aceste cupru, pentru că grânul care a rămas pe picătură era atât de greu cât ar trebui să iasă argintul din plumbul atașat de acesta. În același timp, dorind ca doar cuprul bogat să se deschidă undeva mai aproape în patria noastră și încredințându-mă în continuarea milei Tale față de mine, rămân cu profund respect

Excelența Voastră, Umil Servitor Mihailo Lomonosov

S.-P.burg
27 iulie zile
1749
treizeci*

17

1749 NOIEMBRIE 17. I.-D. SCHUMAKHER

Înalt nobil domnule consilier, amabilul meu suveran!

Într-o scrisoare trimisă mie de la Excelența Voastră din data de 15 a acestei luni, mi s-a anunțat că, se presupune că, în ciuda articolului meu din Moscova al localului Vedomoști, patria curții lui E. V. a fost

omisă. junker de cameră domnul Ivan Ivanovici Shuvalov. În acest sens, vă informez onorării dumneavoastră că, conform instrucțiunilor care mi-au fost date de la Biroul Academic, ar trebui să iau în considerare o singură traducere în limba rusă și nu mă interesează articolele în limba rusă, deoarece sunt trimise de la Birou către Expediție și sunt tipărite așa cum sunt. Atunci nu ar trebui să schimb nimic în ele, cu excepția erorilor din limba rusă și mai ales că în instrucțiunile date mi se prescrie să mă abțin de la orice fel de filosofare. În alte chestiuni, cu respectul cuvenit, rămân

Excelența Voastră, cel mai ascultător slujitor Mihailo Lomonosov

Ziua de 17 noiembrie

1749

18

1750 1 NOIEMBRIE-28 DECEMBRIE. CĂTRE I. I. SHUVALOV

Bunul suveran Ivan Ivanovici!

Te felicit pentru sosirea ta în frumoasa Sarskoye Selo, în care mă uit de aici ca în paradis în gând, și o invidiez pe Ta-mira că este mai fericită decât scriitorul ei, apoi că fără el va apărea în fața ochilor lui. marele monarh în acel loc cel mai plăcut, care de la el râvnoase laude ridicate.1

Îmi spun că atunci când Tamira, la sfârșitul actului al treilea, intenționează să fugă de tatăl ei, atunci Zaisan nu va fi prinsă în zborul în sine, ci când se va uita la frumusețea clădirii magnifice și se oprește uimită, uitând. despre Selim; iar Mamai va fi străpuns de Narsim când se va uita înapoi la vârfurile aurite din câmp.cu sinceră evlavie rămân onoarea ta, preasmerită slugă

Mihailo Lomonosov

19

1751 8. I. I. SHUVALOV

Bunul suveran Ivan Ivanovici!

Vă felicit pentru călătoria dumneavoastră în siguranță în acele locuri frumoase1 în care bezele rusești reci nu pot împiedica natura și arta de la puterea de a produce frumusețile care sunt comune într-un climat favorizat de căldură. Să dea Dumnezeu ca frigul amar al iernii trecute și frigul greoi și de lungă durată al primăverii să vă răsplătească cu căldură plăcută pentru o vară frumoasă. Și pentru ca în aceste zile claritatea și liniștea să ți se pară mai plăcute, ar trebui să-ți imaginezi în minte un timp opus. Dar la fel cum vara și iarna nu pot exista deodată, astfel încât, comparându-le una cu alta, cu severitatea și înfățișarea plictisitoare a uneia, ai putea vedea mai limpede și a onora frumusețea, tandrețea și plăcerea celuilalt, pentru aceasta am onoarea de a vă trimite o iarnă poetică într-o eclogă compusă de un student Popovski.3

Nu am corectat nici măcar un cuvânt în ea, ci ceea ce a dat din iarna trecută, așa că am onoarea să vă predau, cu respectul cuvenit, fără greș, rămânând

Onorată Tată, Umilul Servitor Mihailo Lomonosov

Saint Petersburg

Maya 8 zile 1751

20

1751 AUGUST 15. CĂTRE I. I. SHUVALOV
Bunul suveran Ivan Ivanovici!
Excelența Sa Contele Mihailo Larionovici Vorontșov, în marea sa milă față de mine, s-a demnat să ia de la mine mostre de compoziții de mozaic pentru mărturia modurilor lui E.V., a fost mai convenabil să pun în practică întreprinderile mele în științe, căci, deși capul meu concepe un lot. da, o mână, și deși în multe cazuri ar fi posibil să folosesc a altcuiva, dar nu am putere să comand. Pentru fleacuri, am fost nevoit să alerg de multe ori la Cancelarie și să mă înclin în fața grefierilor, de care, într-adevăr, îmi este foarte rușine și mai ales când am patroni ca tine. Nu există o singură zi în care să nu-mi pomenesc mila ta și să nu mă bucur de ea. Totuși, nu există nicio vizită la Academia de-a mea în care să nu mă mire că ea, având în sine fiul patriei, pe care îl iubești și îl favorizezi, să nu poată trăi să-l vadă întorcând de la ea totul după 25 de ani. ani, care a fost tot succes și datorat

fi favorizat de obstacole. Încheind această ultimă petiție a mea despre aceasta, cu mare speranță aștept ceea ce îmi doresc și cu sinceră evlavie rămân până la moarte.
Excelența Voastră, Umil Servitor Mihailo Lomonosov
Saint Petersburg
15 august zile
1751 _
2/
/757 10 SEPTEMBRIE. CĂTRE I. I. SHUVALOV
Bunul suveran Ivan Ivanovici!
Nu pot să nu spun Excelenței Voastre poeziile scurte pe care le-am compus după lansarea navei la cină, conducându-vă la științe, și mai ales la verbal, vânătoare.

Coboară la noi, Hrisostom, părăsind raiul;
Frumusețea de aici este demnă de viziunea ta:
Fiica lui Peter îți dedică această navă
Și umple marea cu numele tău.
Cum vei merge pe el între metereze
Tunete împotriva dușmanilor ei invidioși.
Înainte tunăi cu buze de aur în biserici, Dar acum răsună cu vorbe de foc în ape.

În același timp, raportez că acum încerc să termin Demofont și, în plus, fac un plan pentru Istoria Rusiei, care, potrivit

întoarcerea ta la Sankt Petersburg, voi avea onoarea să arăt și cu siguranță voi rămâne cu profund respect
Excelența Voastră, Umil Servitor Mihailo Lomonosov
În Sankt Petersburg
10 septembrie zile
1751
22
1752 MARTIE 3. I. I. SHUVALOV
Bunul suveran Ivan Ivanovici!
Dacă nu ar fi rândurile de ieri, pe care Excelența Voastră s-a demnat să le trimită ca răspuns la scrisoarea mea, ca semn al milei voastre

indispensabile față de mine, nu mi-ar satisface brusc jena, atunci aș dispera nu de dragul propriei mele crime. , dar de dragul primejdiei din nenorocire. Excelența Voastră nu știe de mânia unei anumite persoane nobile puse asupra mea, în primul rând pentru că am început să fac mostre de porțelan și, în al doilea rând, bineînțeles, pentru că cred că mila voastră față de mine și căutarea mea în voi au fost dezgustător, căci îi urăște pe toți cei care, în afară de el, găsesc alți binefăcători. Acum a găsit o oportunitate de a-mi provoca mari pagube. Minereurile de argint din Siberia trimise, conform testului făcut în Laborator, au apărut cu semne deliberate de argint. Și după cum aud de la oameni de încredere, conform mostrelor făcute la Monetăria din Moscova și aici, a apărut foarte puțin sau deloc de argint. La început am fost liniștit, știind că am efectuat operația exact după toate regulile chimice, care sunt foarte puține și nu dificile, și îmi sunt destul de familiare. Dar cum mi-am petrecut toată ziua ieri examinând greutatea instrumentului și cântarele de testare care sunt aici pe Mo-

I. I. SHUVALOV
Portret realizat de un artist necunoscut
Schitul de Stat

făcute într-o curte de sub, am găsit disfuncționalități în ele și pentru asta nu pot argumenta împotriva conștiinței mele că nici în mostrele mele nu au fost defecțiuni. Iar el, din câte am auzit, mai vrea să le încerce în prezența martorilor și, cu semnătura lor, să le dea celei mai milostive împărătese, ca să mă pună în necaz. Și deși sunt curat în conștiința mea în această chestiune, nimic nu poate fi mai greu pentru mine în viață decât dacă cel mai milostiv monarh al nostru măcar crede că ar trebui să fiu neexperimentat în știința mea. Că nu investigasem cu greutate înainte de a încerca și m-am bazat pe ele, asta, în afară de altele, a fost mai ales constrângerea Cabinetului și a Biroului Academic de a face mostre cât mai curând posibil nu numai pentru argint, ci și pentru toate celelalte. metale și minerale, care ar fi ultima măsură nu se putea face în trei luni, atunci că 32 de probe ar fi trebuit încercate de 20 de ori sau mai mult. În astfel de împrejurări, recurg la Excelența Voastră ca binecunoscutul meu patron binevoitor și vă rog cu umilință să preveniți necazurile mele cu mijlocirea voastră. Și, așteptând mângâiere pentru jena mea, cu profundă și indispensabilă evlavie până la moarte rămân Excelența Voastră, Preascultător Slujitor Mihailo Lomonosov
Martie 3 zile
1752 _
În Sankt Petersburg
23
1752 3. I. I. SHUVALOV
Bunul suveran Ivan Ivanovici!
Nu pot să nu trimit muzei Excelenței Voastre Voltaire un nou diavol, care declară că el și suveranul său sunt atei și că nu-i este rușine să-i atribuie laudă înaintea lumii întregi. Mai decent decât un exemplu de natty în toate

Este imposibil în scrierile lui Voltaire, unde inteligența lui pe jumătate, onestitatea nerușinată și laudele abuzive ar fi mai vizibile, deoarece în această calomnie panegiric, pe care o supun raționamentului tău perspicace, cu siguranță voi respecta cu profundă reverență [m] excelența voastră cea mai ascultătoare slugă
Mihailo Lomonosov
S. P. b.
octombrie 3 zile
1752 _
24
1753 4 IANUARIE. CĂTRE I. I. SHUVALOV
Bunul suveran Ivan Ivanovici!
Încurajarea repetată a Excelenței Voastre pentru alcătuirea „Istoriei Rusiei”, deși am luat-o întotdeauna ca pe un semn adevărat al părerii dumneavoastră pline de grație despre mine, cu toate acestea, Excelența Voastră a primit o scrisoare din 28 decembrie către mine, plină de îngăduința dumneavoastră firească și înclinația către știință. , atât de mult despre asta m-am asigurat că, în recunoștința mea extremă față de tine, sunt cufundat, cinstesc dorința ta dreaptă, care este legată de folosul și gloria patriei. Din toată inima aș vrea să am atâta putere încât această mare faptă prin realizarea ei să poată în curând pe placul tuturor, dar ea însăși are o asemenea proprietate încât să ia timp. Dacă mă pot onora cu mare fericire, dacă cu posibila mea abilitate antichitate

ale poporului rus și faptele glorioase ale suveranilor noștri vor fi dezvăluite luminii, simt foarte mult. Și citindu-mi de la excelența voastră laude scrise, care depășesc cu mult demnitatea mea, vă mulțumesc din suflet și, bucurându-mă, după intenția mea, cu toată râvna, în culegerea veștilor necesare, fără de care este. în niciun caz nu se poate întreprinde nimic în istorie. Vă pot asigura cu adevărat, dragă suverană, că sper să finalizez primul volum anul acesta cu ajutorul lui Dumnezeu. În ceea ce privește celelalte exerciții ale mele de fizică și chimie, pentru a le abandona cu totul, nu este nevoie de asta, sub posibilitate. Fiecare om cere odihnă din ostenelile sale: pentru a părăsi afacerea actuală, își caută cu oaspeți sau cu cărți de distracție acasă, dame și alte distracții, iar pe alții cu fum de tutun, pe care l-am abandonat de mult, pentru că nu am găsit. în ei nimic altceva decât plictiseală. Așadar, sper că mi se va permite și eu să mă liniștesc din munca pe care o am pentru întâlnire și alcătuirea „Istoriei Rusiei” și decorarea cuvântului rusesc 1, cred că vor fi permise câteva ore de timp pe zi, astfel încât în loc de biliard să fie folosite pentru experimente fizice și chimice, care, nu numai prin desființarea materiei în loc de distracție, ci și prin mișcare în loc de medicament, au, și dincolo de aceasta, beneficii și onoare pentru patria, desigur, cu greu poate aduce mai puțin decât primul. Când Excelența Voastră ar dori să mă asigure că scrierile mele în proză nu sunt respingătoare, atunci puteți avea o nouă experiență în aceasta, dacă în anul următor 1754 mi se va ordona să rostesc un elogiu lui Petru cel Mare într-o întâlnire publică academică, la care sunt gata să-mi pun toate puterile.2 Cât priveşte sfârşitul celei mai smerite cereri a mea cu privire la fabrică, să nu credeţi, stimate domn, că m-ar putea împiedica, căci aceasta va pune capăt tuturor marilor mele munci chimice, în care Eu exersez de trei ani și pe care va fi un chin

insuportabil pentru mine să-l pierd în zadar și un obstacol mult mai mare decât ar trebui să ne temem de ei înșiși. Deci, având încredere prin reprezentarea ta grațioasă,

petiția pentru decizia mea rapidă să ajungă, cu profundă reverență rămân
Excelența Voastră, slujitorul cel mai umil și cel mai zelos Mihailo Lomonosov
În Sankt Petersburg
4 ianuarie 1753
25
1753 22-23 FEBRUARIE. K. G. RAZUMOVSKY
Cel mai ilustru] Conte, grațios [dulce] stat [grevă] Kirila Grigorievici!
Deși fiecare treime din rapoartele depuse despre exerciții profesorale prin Cancelaria Academică sesizează, fără îndoială, excelența dumneavoastră, iar excelența dumneavoastră nu trebuie să mă deranjeze cu repetarea veștii, nevoia mea reală mă conduce la asta. Pe lângă exercițiile mele la cursuri de chimie, de științe verbale și de pregătire pentru alcătuirea „Istoriei Rusiei”, am făcut numeroase experimente în găsirea compozițiilor de sticlă multicoloră, primul, pentru a... și pentru asta, am cerut Biroul Academic pentru permis și despre pașaport, dar s-a descurajat prin faptul că nu mă putea lăsa să plec fără favoarea ta. Dar cum, cu bunăvoință domnule, drumul de iarnă se va deteriora în curând și nu sper să primesc permisiunea excelenței voastre pentru mai puțin de două săptămâni, pentru aceasta, în speranța milei paterne a excelenței voastre, am hotărât să cer concediu de la Oficiu. pentru o astfel de nevoie extremă a mea Regulă-
» O elipsă în prima publicație, unde se indică faptul că în i-a schiță a autorului „lipsește în mod evident mijlocul textului”.

al actualului Senat, în care cer cu umilință cea mai grațioasă îngăduință, rămân cu cel mai profund și cel mai zelos respect.
26
1153 25 MARTIE. CĂTRE M. I. VORONTSOV
Cel mai ilustru Reichsgraf, grațiosul Suveran Mihailo Larionovici!
Îndurarea indispensabilă a Excelenței Voastre față de mine după mult timp fără vreun merit este doar sensibilă pentru mine, că nu vă pot aminti niciodată altfel, de parcă un fiu ar trebui să-și amintească adevăratul său tată. O mare parte din viața mea trebuie să-l onorez pe acel moment al vârstei mele, în care aș putea să vă declar măcar o mică parte din recunoștința mea. Domnul să-ți dea atâta sănătate cât mi-ai arătat milă și îngăduință. Aceasta este ceea ce adevăratul tău admirator își dorește din toată inima cu zel extrem și nu va înceta să-și dorească până la sfârșitul vieții.
Cel mai ascultător slujitor al Excelenței Voastre Mihailo Lomonosov
Din Sankt-Petersburg
25 martie 1753
27
1153 10 MAI. CĂTRE P. I. SHUVALOV
Prea ilustrului conte, grațiosul suveran Piotr Ivanovici!

Veste plăcută și veselă, care despre noua redare a celei mai înalte milă e. și. V. pentru excelența voastră, ei asigură public atât pe toți cei care sunt zeloși pentru dvs., cât și pe mine, de mulți

binecuvântările primite de la excelența voastră, împrumutate, au produs adevărata bucurie de care, bucurându-mă, o felicit pe excelența voastră din toată râvna și îi doresc să continue să crească fără greșeală. Mi-am luat libertatea de a-i arăta soției voastre iubite, prea ilustră contese, suverană grațioasă Mavra Yegorievna, dovada uniformă a zelului meu sincer, aplicând puțină experiență în arta mozaicului începută în Rusia, care, deși are defecte deliberate, totuși, pentru știri. a carcasei si pentru micimea imaginii, sper, ceva scuza pentru mine poate fi achizitionata, si mai ales daca va fi asezata putin mai sus intr-un loc convenabil. În ceea ce privește creșterea fabricii, nu mă îndoiesc că în scurt timp voi atinge însăși perfecțiunea în această chestiune și nu voi lipsi să arăt excelenței voastre recunoștința cuvenită, cu profundă reverență rămânând.
Excelența Voastră, Preascultător Slujitor Mihail Lomonoșov
Din Sankt-Petersburg
Maya 10 zile
1753 _
28
1753 10 MAI I. I. SHUVALOV
Bunul suveran Ivan Ivanovici!
Excelența Voastră, printr-o scrisoare de pomenire, mă asigură, spre marea mea bucurie, de indulgența dumneavoastră indispensabilă față de mine, pe care după mulți ani o consider mare între bunăstarea mea. Cea mai înaltă generozitate a incomparabilului nostru monarh. pe care îl am prin mijlocirea ta paternă, oare pot fi înlăturat de iubire și de zel pentru științe, când sărăcia extremă, pe care am îndurat-o de bunăvoie pentru științe, nu m-a putut îndepărta?

Nu acceptați, Excelența Voastră, este o auto-laudă că accept curajul de a prezenta în apărarea mea. În timp ce studiam la școlile Spassk, am avut eforturi copleșitoare care s-au îndepărtat de științe din toate părțile, care în acei ani aveau o forță aproape de necucerit. Pe de o parte, tatăl, neavând niciodată copii în afară de mine, a spus că eu, fiind singur, l-am lăsat3, am lăsat toată mulțumirea (după starea de acolo), care

Semnătura M. V. Lomonosov pe înscrierea contractului din 4 februarie 1726
Cel mai vechi dintre toate autografele descoperite ale lui M. V. Lomonosov Muzeul Regional al Cunoștințelor Locale Arhangelsk
mi-a adunat cu o sudoare sângeroasă un roi pe care, după moartea lui, străinii îl vor jefui. Pe de altă parte, sărăcia de nedescris: având un altyn 4 pe zi de salariu, era imposibil să ai mâncare pe zi mai mult decât pentru o monedă de pâine și o monedă de kvas, alte lucruri pentru hârtie, pentru încălțăminte și alte nevoi. Astfel am trăit cinci ani și nu am părăsit științe. Pe de o parte, ei scriu că, cunoscând averea tatălui meu, oamenii buni de acolo își vor căsători fiicele cu mine, care chiar mi-au oferit când am fost acolo; pe de altă parte, școlarii, băieții, strigă și arată cu degetele: uite ce idiot de douăzeci de ani

a venit să studieze latina! După aceea, curând am fost dus la Sankt Petersburg și trimis peste mare și am primit un salariu de patruzeci de ori față de cel precedent5. Nu m-a îndepărtat de științe, dar în proporția ei a crescut vânătoarea, deși puterea mea are o limită. Îi cer cu cea mai mare umilință Excelenței Voastre ca

fii încrezător că îmi voi folosi toată puterea pentru ca cei care, din râvnă, îmi spun să fiu atent, să fie nepăsători față de mine, iar cei care, din invidie nemiloasă, interpretează6, să fie rușinați de părerea lor greșită. și ar învăța să știe că nu ar trebui să măsoare puterea altor oameni cu propriul lor criteriu și și-ar aminti că muzele nu sunt astfel de fete care pot fi întotdeauna violate. Pe cine vor ei, îl vor iubi. Dacă altcineva este de părere că un învățat trebuie să fie sărac, îi ofer ca exemplu pe Diogene, care a trăit cu câini în butoi și a lăsat câteva glume duhovnicești compatrioților săi pentru a le spori mândria 7 și pe de altă parte. , Newton, un bogat lord Boyle, care și-a câștigat toată faima în științe prin folosirea unei mari sume; Wolfe, care prin prelegeri și daruri a strâns mai mult de cinci sute de mii și mai mult o baronie; pentru aceasta, Parlamentul a dat douăzeci de mii de lire sterline. sterlină pentru ea.
Excelența Voastră, Preascultător Slujitor Mihailo Lomonosov
Din Sankt-Petersburg
Maya 10 zile
1753 _
29
31 MAI 1753. CĂTRE I. I. SHUVALOV
Bunul suveran Ivan Ivanovici!
Scrisoarea Excelenței Voastre, pe care am primit-o ieri pe 24 mai, în care simt un semn indispensabil al milei voastre deosebite față de mine, m-a bucurat foarte mult.

mai ales că te-ai demnat să-ți anunți certificatul că nu voi părăsi niciodată științe. În raționamentul altora, nu am nicio surpriză deosebită, pentru că au exemple la unii oameni care au deschis calea fericirii doar prin predare1, la acea oră spre o altă origine au luat-o pe alte drumuri și au găsit căi și au abandonat aproape complet. științele, având cartușele pe care le au
Semnătura lui M. V. Lomonosov în caietul început în timpul construcției Bisericii Kurostrovskaya (25 ianuarie 1730)
Muzeul regional al cunoștințelor locale Arhangelsk
ei cer puțin sau nimic din științe și, nu ca excelența ta de a-mi certa lucrurile, se mulțumesc doar cu numele lor. Se vede foarte clar la oamenii pomeniți care au lăsat învățătura în fericirea lor, că aproape nu știu decât un singur lucru, că în copilărie au învățat de sub viță, și fiind în puterea lor, aproape că nu s-a mai adăugat cunoștințe. Eu, dimpotrivă (îngăduiți-mi, domnule, nu de dragul deșertăciunii, ci de dragul îndreptățirii mele, declar adevărul), având un tată, deși din fire om bun, dar crescut în extremă ignoranță, și o mamă vitregă rea și invidioasă, care a încercat în toate modurile posibile să producă furie în tatăl meu, imaginându-și că stau mereu într-un mod gol pentru

gami.2 Pentru aceasta, am fost forțat în mod repetat să citesc și să studiez, ceea ce era posibil, în locuri izolate și goale și să suport frigul și foamea, în timp ce mergeam la școlile Spassk. Acum, având în plus cel mai mare e.i. V. Har, satisfacție deplină cu mijlocirea ta paternă și cu ostenelile mele, aprobarea ta și a altor cunoscători și iubitori de științe și plăcere aproape generală în ele și, în cele din urmă, nu mai sunt un raționament copilăresc, imperfect de vârstă, pot acum, în curajul meu , lasă-mă să fiu făcut de rușine înaintea copilăriei mele. Cu toate acestea, încetez să vă mai deranjez răbdarea cu aceste idei, cunoscându-vă opiniile corecte și, de dragul acestui lucru, vă informez Excelenței despre ce cere dorința dumneavoastră lăudabilă de știință. În primul rând, în ceea ce privește energia electrică, două experimente deosebite au fost găsite aici foarte recent: unul de către domnul Richmann printr-o mașină, iar celălalt de mine într-un nor; în primul rând, că experiența lui Mushenbrokov cu o lovitură puternică poate fi transferată din loc în loc, separând de mașină o distanță considerabilă de aproximativ o verstă, despre care descrierea și desenul informează în același timp; 3 secunde, am observat la mașina mea de tunet la 25 aprilie că și fulgerul, ca să se audă sau să se vadă, firul de la vergea de fier a plecat și a goanit mâna; iar în ziua de 28 a aceleiași luni, în timpul trecerii unui nor de ploaie, fără nici un tunet și fulgere sensibile, din aparatul de tunet au venit lovituri puternice cu scântei limpezi și cu un trosnet, auzit de departe, care încă nu a fost observat. oriunde, atât cu teoria mea de lungă durată a căldurii, cât și cu curentul despre puterea electrică este foarte de acord și pentru mine un viitor act public este destul de decent. Voi realiza acest act cu domnul profesor Richman: el va oferi experimentele sale, iar eu voi oferi teoria și beneficiile rezultate din aceasta, pentru care mă pregătesc deja.4 În ceea ce privește partea a doua a Ghidului elocvenței, aceasta voit departe și la sfârșitul lunii octombrie, sper, să iasă din tipar și voi întreba și voi încerca în toate modurile să grăbesc care, dar nu trimit o scrisoare scrisă, pentru că excelența dumneavoastră, dacă vă rog, solicitați conform foii tipărite.

În volumul Istoriei Rusiei, conform promisiunii mele, depun toate eforturile pentru a-l scrie până la Anul Nou, expresii de bucurie, întocmește reguli pentru elocvență în propria sa limbă și în istoria patriei sale și trebuie să stabilească un termen limită. , nu mai am ce cere de la asta si as fi gata sa am rabdare cu placere, daca s-ar naste ceva demn.Daca asculti de bunavoie pe Excelenta Voastra vorbind despre stiinte, astept cu mare nerabdare un vesel si placut. întâlnire cu tine, pentru ca cu noile mele eforturi să ai plăcere, ceea ce este imposibil să le spun tuturor de la distanță. Nu sper să aranjez multă vreme lucrurile optice promise în casa Excelenței Voastre, pentru că încă nu sunt podele, tavane, nici scări, iar recent am intrat în ele fără nici un mic pericol. Pot să-i asigur pe Excelența Voastră că aici este un deficit mare de artizani, așa că nu am putut să-mi fac rost de un dulgher pe bani care să-mi fac o mașină electrică, nu numai oriunde, ci chiar din curtea dumneavoastră pentru bani. Și pentru asta, până astăzi, în locul mașinii pământești, uneori îmi servesc norii, cărora le-am pus un stâlp de pe acoperiș. De ce unelte are nevoie Excelența

Voastră, vă rog să-mi dați permisiunea de a depune la Biroul Academic în numele dumneavoastră pentru comanda maeștrilor, pentru că ei vor întinde cazul mult timp de Sabat. Încheind aceasta, cu profundă reverență rămân

• cel mai umil și credincios slujitor

Mihailo Lomonosov

Din Sankt-Petersburg

Maya 31 de zile

1753

31*

treizeci

1753 26 IULIE. CĂTRE I. I. SHUVALOV

Bunul suveran Ivan Ivanovici!

Ceea ce scriu acum Excelenței Voastre, citiți ca o minune, ca să nu scrie morții. Încă nu știu, sau măcar mă îndoiesc dacă sunt viu sau mort. Văd că domnul prof. Richmann a fost ucis de tunete exact în aceleași împrejurări în care mă aflam eu în același timp. În acest iulie, pe 26, la ora unu după-amiaza, din nord s-a ridicat un nor de tunet. Tunetul a fost în mod deliberat puternic, nu un strop de ploaie. După ce m-am uitat la aparatul expus cu tunet, nu am văzut un mic semn de putere electrică. Totuși, în timp ce mâncarea era pusă pe masă, am așteptat scânteile electrice deliberate de la sârmă, iar soția mea și alții au ajuns la asta, și atât eu cât și ea ne-am lipit constant de sârmă și de tija agățată, pentru că am am vrut să am martori de diferite culori de foc împotriva cărora regretatul profesor Richmann m-a certat. Dintr-o dată, tunetul a bubuit extrem de mult chiar în momentul în care mi-am ținut mâna de fier, iar scânteile au trosnit. Toată lumea a fugit de mine. Și soția mea mi-a cerut să plec. Curiozitatea m-a reținut încă două-trei minute, până mi-au spus că shti-ul se va răci și, mai mult, forța electrică aproape încetase. De îndată ce am stat câteva minute la masă, deodată ușa a fost deschisă de bărbatul regretatului Richmann, tot în lacrimi și fără suflare de frică. Am crezut că cineva de pe drum l-a bătut când a fost trimis la mine. A rostit puţin: — Profesorul a fost lovit de tunet. În cea mai posibilă pasiune, întrucât erau multe forțe, când a ajuns a văzut că zăcea fără viață. Biata văduvă și mama ei sunt la fel ca el, palide. Iar moartea mea care mi-a trecut aproape, trupul lui palid, consimțământul și prietenia noastră cu el și strigătul soției, copiilor și casei sale au fost atât de sensibile, încât nu am putut da un cuvânt sau un răspuns unei mari mulțimi de oameni. oameni care s-au adunat, privind fața cu care am stat o oră la Conferință și am vorbit despre viitorul nostru

act public comun. Prima lovitură dintr-o linie suspendată cu un fir i-a venit la cap, unde pe frunte îi este vizibilă o pată roșie-vișinie și o forță electrică fulgerătoare a ieșit din el de la picioare la scânduri. Piciorul și degetele de la picioare sunt albastre, iar pantoful este rupt, nu ars. Am încercat să restabilim mișcarea sângelui în el, pentru că încă era cald, dar capul i-a fost deteriorat și nu mai era speranță. Deci, printr-o experiență deplorabilă, a asigurat că este posibil să prevină forța electrică a tunetului, totuși, pe un stâlp cu fier, care

ar trebui să stea într-un loc gol, în care tunetul să lovească cât de mult ar vrea. Între timp, domnul Richman a murit de o moarte frumoasă, împlinindu-și profesia. Amintirea lui nu va tace niciodată, dar săraca lui văduvă, soacra, un fiu de cinci ani care a dat dovadă de bună speranță și două fiice, una de doi ani, cealaltă de vreo șase luni, plâng amândoi pentru el și despre nenorocirea lor extremă. Pentru aceasta, Excelența Voastră, ca un adevărat iubitor și patron al științei, fiți-i ajutorul lor binevoitor, pentru ca săraca văduvă a celui mai bun profesor până la moarte să aibă mâncare și fiul ei, micuțul Richman, să-l crească astfel încât să fie la fel. iubitor de știință ca tatăl său . Salariul lui era de 860 de ruble. Bun suveran! pledează pe săraca lui văduvă sau pe copiii săi până la moarte. Pentru o astfel de faptă bună, Domnul Dumnezeu te va răsplăti și eu te voi cinsti mai mult decât pentru a Mea. Între timp, pentru ca acest caz să nu fie interpretat împotriva creșterii științelor, vă rog cu umilință să aveți milă de științe și

Excelența Voastră, cel mai umil servitor în lacrimi, Mihail Lomonosov

Saint Petersburg

26 iulie

1753

31

1753 AUGUST 18. I.-D. SCHUMAKHER

Wohlgebohrener Herr Rath, insonders hochgeehrtester Herr.

Pentru că Ew Pustătorilor le plăcea să spună ieri că disertația regretatului profesor Richmans, în aceeași părere, ar putea fi tipărită cu altă ocazie, precum și actul meu singur ar trebui să meargă de la sine. M-am gândit la asta și am hotărât că nu pot afirma cu conștiința curată și în numele Academiei tot ceea ce este în teza propusă; în care opinia lui H. Richman despre Indice Electricitatis naturalis nu a fost doar răsturnată de [Ob]servationes-urile mele, care au fost deja publicate, ci chiar de cazul său mort. Din această cauză, vreau părerea mea neautoritară, Ew. Bine născut cu piese. Le știe că discursul meu poate fi mai mult decât un răspuns de la alții; Din această cauză, ea va fi suficient de bine pregătită pentru un eseu principal; la care un scurt răspuns de la un academic[us] [fol]gena kan[n], care poate propune și [P]ub-licationa în același timp. Profesorul Grischau, în calitate de secretar al conferinței, va fi, după părerea mea, persoana cea mai decentă de prezentat. Aștept cu durere rezoluția de la Moscova și rămân cu tot respectul

Ew. Wohlgebohrnen gehorsamster Diener

M. Lomonosow

d. 18 aug.

1753

a O parte a paginii este ruptă de-a lungul cotorului scrisorii.

Traducere

Înalt născut domnule consilier, cel mai onorabil domn.

Datorită faptului că a făcut plăcere onoarei dumneavoastră să spuneți ieri că disertația regretatului profesor Richmann ar putea, după onorarea dumneavoastră, să fie publicată cu altă ocazie, așa cum actul ar trebui să cadă numai asupra mea, m-am gândit și a constatat că, cu

bună conștiință și, mai mult, în numele Academiei, nu pot să aprob tot ce este cuprins în lucrarea numită; căci părerea domnului Richmann despre indicatorul electricității naturale este complet infirmată nu numai de observațiile mele, care au fost deja publicate, ci, în special, de faptul însuși al morții sale. Prin urmare, vreau să-i informez pe înălțimea voastră despre umila mea părere. Onorarea dumneavoastră știe că discursul meu poate fi mai mult decât un răspuns la al altcuiva, motiv pentru care se va potrivi destul de bine ca discurs principal; aceasta poate fi urmată de un scurt răspuns din partea vreunui academician, care poate, în același timp, să propună publicarea lui. Domnul profesor Grishov ca secretar al Conferinței va fi, după părerea mea, cel mai potrivit pentru aceasta. Aștept cu nerăbdare o rezoluție de la Moscova și, cu tot respectul, rămân umilul tău servitor

M. Lomonosov

18 august

1753

32

1753 23 AUGUST. CĂTRE I. I. SHUVALOV

Bunul suveran Ivan Ivanovici!

După ce am primit de la studentul Popovsky o traducere a primei scrisori a lui Popiev, „Un eseu despre om”, nu pot să nu o informez pe Excelența Voastră. Nu există un singur verset pe care l-aș fi corectat. Mi-e foarte teamă că nu va rămâne în stază. El a fost de mult demn de muncă. Acum există un post de rector în Gimnaziu după rectorul Ratgakker, pe care îl poate gestiona foarte bine, cunoscând perfect limba latină și, mai mult, înțelegând destul de greacă, franceză și germană, iar acest exemplu mărturisește arta în Rusia. De aceea profesorul Fischer,

care însuși a fost rector multă vreme, îl încurajează foarte mult pentru această funcție. Schumacher, deși se preface că vrea să facă același lucru, nu este deloc de crezut și, mai mult ca sigur, intenționează să facă contrariul. Acțiunea publică după moartea lui Richmann a promis să pună în acțiune în mod repetat și adesea atașat de mine

E vorba de grabă, dar după cum tocmai am citit, el a spus că nu are știri de la Moscova dacă va exista un actus. Între timp, am auzit de la profesorul G[rishov], căruia i-a spus că actusul va fi amânat. După moartea lui Rikhmanova și după plecarea lui Kratzenshteinov, a rămas foarte puțin din Adunarea Academică, formată din patru profesori, dintre care rămân cu o profundă evlavie până la moarte.

excelența voastră cea mai ascultătoare slugă

Mihailo Lomonosov

Din Sankt Petersburg 23 august zile 1753

33

30 AUGUST 1753. CĂTRE M. I. VORONTSOV

Prea ilustru conte, grațiosul suveran Mihailo Larionovici!

Excelență, îmi iau libertatea de a-l deranja pe grațiosul suveran cu cea mai joasă cerere de dragul lacrimilor sărmanei văduve a regretatului profesor Richmann. Rămasă cu trei copii mici, ea încă nu vede semnul acelei speranțe de milă, pe care o aveau înainte toate fostele ei văduve profesorale, primind salariul soților pentru un an întreg. Văduva profesorului Winsheim, care este acum cu profesorul

Strub, nu era săracă de primul ei soț și nu avea copii, dar a primit nu numai o mie de ruble din salariul soțului ei după moartea acestuia, ci și o sută de ruble pentru înmormântare. Și pentru Rikhmanova și pentru

Г...В. Р și ХМ АН 'Gravară de EE Fedoseev

ziua * s-a scazut salariul in care a murit, in ciuda faptului ca se afla in Adunare in dimineata aceleiasi zile. Și-a pierdut viața, trimițând [I] postul care i-a fost atribuit în slujba e.v., se pare că orfanii săi ar trebui răsplătiți mai mult. Excelența Voastră, ca un adevărat îngrijitor al bunăstării științelor, faceți mare milă celor săraci, dacă Excelența Sa, grațiosul Conte Suveran Kiril Grigorievici, vă rog să se închine să-i arate milă. Între timp, felicitându-te pentru sărbătoarea strălucitoare a omonimului celei mai milostive împărătese, rămân cu neîncetat mare evlavie

Excelența Voastră, slujitorul cel mai umil și cel mai zelos, Mihailo Lomonosov

Din Sankt-Petersburg
30 august zile
1753

34

1753 7 OCTOMBRIE. CĂTRE I. I. SHUVALOV

Bunul suveran Ivan Ivanovici!

Luându-mi libertatea de a trimite Excelenței Voastre discursul meu rescris, vă rog, de asemenea, binevoitor suveran, să încercați să îl faceți până pe 25 noiembrie, pentru că ei îmi dau indicii că ar trebui publicat în Comentariu, dar nu pot fi în niciun caz multumit de asta si pentru un refuz direct, onoarea ar trebui. Este astfel compus să vorbească în Adunare și după o ocazie specială. În alte circumstanțe,
a Judecând după insigna lui Lomonosov, probabil că el a făcut un fel de post-scriptie la aceste cuvinte, care nu a fost păstrată.

Voi schimba o mulțime de soții și voi arunca că mă costă multă muncă. Mai mult, cu „Comentariile” va ieși foarte târziu. În același timp, Excelența Voastră vă roagă cu umilință să nu uitați promisiunea voastră bună de a mă livra cu al doilea volum din „Istoria” lui Tatișciov, pentru că în primul se referă mult la al doilea. Așteptându-mă la o nepăsare plină de har în acest lucru, cu o mare evlavie zeloasă, rămân mereu

Excelența Voastră, Preascultător Slujitor Mihailo Lomonosov

Din Sankt-Petersburg
octombrie 7 zile
1753

35

1753 16 OCTOMBRIE. CĂTRE I. I. SHUVALOV

Bunul suveran Ivan Ivanovici!

În conformitate cu ordinul, de la Excelența Voastră în scrisoarea curentă transmisă, nu pot refuza în niciun fel, în opinia dumneavoastră, onorarea voinței dumneavoastră anunțate în mod repetat față de mine. Deci, deși ar trebui să-mi resping urătorii, nu știu și mă îndoiesc foarte mult dacă ar trebui să le mulțumesc și să-i laud mai mult decât să mă răzbun și să distrug: ar trebui să mulțumesc pentru

faptul, în primul rând, că ei mă laudă cu blasfemia lor și la o creștere mai mare a micului meu gloriile nu s-au cruțat să fie definite în zoyls, pe care le prețuiesc pentru nu mai puțin serviciu pentru mine însumi; în al doilea rând, pentru că au dat motive Excelenței Voastre să întocmească scrisoarea dumneavoastră curentă către mine cu diverse argumente, până la științele verbale referitoare la, pe care fostul, prezentul și viitorul Zoils le rătăcește în nimic.

şi în care văd nu atât merite cât poziţia mea. Condamnă ei poeziile mele și găsesc în ele imagini umflate, încât vor să-i umilească pe cei mai mari poeți antici și moderni cu gânduri grandilocvente, lăudabile pentru toate vârstele și venerate de toate popoarele? Pentru dovadă, propun Excelenței Voastre exemple prin care să se arate o justificare temeinică a posibilei mele imitații a lui.
Din Iliada lui Homer, N, 17:
Deodată Neptun s-a ridicat dintr-un munte înalt, Poshol și astfel a zguduit atât pădurile, cât și movilele; De trei ori a pășit, al patrulea pas a ajuns în locul în care l-au mutat mânia și spiritul.
Din Eneida lui Vergiliu, vol. 3:
De îndată ce și-a terminat cuvântul, o mare masă De la munte la ape merge printre turma de oi, Polifem îngrozitor, un fanatic urât, Plin de furie și răutate peste măsură. Pierzându-se din vedere, poartă stejarul cu mâna, Ca un trestie, și așa caută calea înaintea lui. Strânse din dinți și alergă peste mare. Abia până în adâncul coapselor atingea tija.
Cum imită Camuens acest lucru se vede în. „Retorica” mea, § 158. Pe lângă acest spirit eroic al poeților, blândul Ovidiu este plin de gânduri grandilocvente.
Din „Transformări”, Vol. 1:
Zeus și-a scuturat părul teribil de trei ori, A mutat munții, mările, câmpurile și pădurile.
si din carte 15:
a Există o greșeală de tipar în original.

Vreau să cânt sacramente necunoscute,
Pe un nor vreau să zbor mai sus decât stelele; Lăsând fundul, voi merge ca un munte ceresc, voi călca cu piciorul umerii Atlanta.
Toți marii poeți sunt plini de gânduri atât de înalte, încât din ei se poate aduna mai mult de o carte măreață. Din acest motiv, sunt foarte bucuros că am un rol comun cu oameni atât de mari și consider că este o mare onoare să fiu dezonorat cu ei în mod greșit; dimpotrivă, pentru o mare nenorocire, dacă Zoilus mă laudă. Nu mă mir deloc că nu găsește în odele mele nici pe Pindar, nici pe Malgerb, pentru că nu le cunoaște și nu știe să vorbească cu ei, neînțelegând nici greacă, nici franceză. Nu vorbesc ca să-i reproșez, dar măcar lui e bine să-l sfătuiesc pentru sârguința față de mine, ca să învețe măcar un lucru. În concluzie, o asigur pe Excelența Voastră că nu am intenționat niciodată să corespondez cu Perfilievici; și acum, ca și înainte de această parodie a „Tamira” lui, toate intențiile și mișcările împotriva mea mi-aș rata cu tăcere imparțială fără mâhnire, ca laudele profesorului său fără încântare ambițioasă, dacă nu mi-ar fi teamă să produc neplăcere în tine prin nesupunere. Dar, în plus, cer, dacă se poate, să mă mulțumesc

cu ceea ce a compus domnul Popovskaya, onorând pentru funcția pe care o are în justiție, pe care Perfil'evici și-o însușește pe nedrept. Titlul dat de el nu l-aș fi lăsat niciodată în poeziile lui, dacă n-aș fi fost forțat de lăudările invidioșilor mei să consider că acum pot fi numit elev cu acel nume, prin care m-au numit profesorii. timp de douăzeci de ani. Vă cer cu umilință să scuzați strângerea liniilor, cea mai zeloasă reverență fiind
De la S.P.burg
16 octombrie 1753
excelența voastră cea mai ascultătoare slugă
Mihailo Lomonosov

36
OCTOMBRIE 1753 NU ÎNAINTE DE 16. I. I. SHUVALOV
Majestatea Voastra!
La cererea dumneavoastră, sunt gata să îndeplinesc tot ce este în puterea mea și doar unul să fie cruțat, vă rog să nu intru în dispute critice. Într-o scrisoare trimisă de Yelagin lui Sumarokov, el a folosit rima folosită de Rusia și India ca exemplu pentru ridicol. Știu cu adevărat că această rima este la fel de proastă ca cea pe care o cunoști de la Racine, iar pentru asta Elagin minte, ca să o admire. Aș putea arăta mult din sărăcia cunoștințelor sale mărunte și a slabului lui talent, dar în zadar se va pierde timp pentru a corecta o astfel de persoană care a început să mâzgălească poezie de mai bine de zece ani și încă astăzi, după cum se vede din atașamentul. replici, el nu cunoaște măsura poetică și se oprește, fără a menționa gândurile pure, dreptatea imaginilor și folosirea potrivită a laudelor și a exemplelor. Acest lucru este mai ales jalnic pentru Alexandru Petrovici, că el, deși l-a lăudat, dar neștiind sens, l-a certat foarte absurd. În prima linie, el venerează pe Elagin ca pe un sacrament, cum să facă cântece de dragoste, pe care Alexandru [Petrovici] nu își va permite să le atribuie ca ascunzătoare sacră și nu își va permite să fie numit „Song Pan”. „Luxury Semira”, adică umflat, numele lui este neplăcut și nu este adevărat, pentru că este mai tandru. „Un fiu născut din creierul unei zeițe”, adică un nepot de creier, nu am un ceai pe care Alexander] Petrovici] a vrut să-l numească, mai ales că nu există nicio cale de asta. Minerva nu a compus niciodată tragedii și cântece de dragoste: este zeița filosofiei, a matematicii și a artelor, în care Alexander Petrovici, ca persoană dreaptă, nu va nitui niciodată, și cred că atunci când va auzi că Perfilievici îl va arunca, atunci cu adevărat vor venit la război în ciuda elogiului. „Bualov confidențial” să-l numesc pe Alexander] Petrovici] este un lucru nedrept. Pe cine l-ar numi Racine pe Bua-

ca un confident, adică slujitorul său iubit, cu greu ar fi îndurat; este minunat că A[lexadr] Petrovici] îl aruncă în aer. Se pare că inventarea lui Alexander [Petrovici] este o adevărată insultă! Alexander] P[etrovich] este numit pe bună dreptate „Racine rus”, pentru că nu numai că a tradus jumătate din ea în tragediile sale în rusă, dar nu disprețuiește să se numească Racine. Ceea ce nu este o minciună este adevărul. Totuși, Perfilievici, numindu-l apărător al adevărului, îi dă un titlu mai mult decât al regelui englezilor: este scris ca apărător

al credinței, dar drept sau nu, este permis să se îndoiască. Alexandru P[etrovich] apărător al adevărului? Un om grozav, dacă Perfil'evici nu a mințit despre el atât de mult cât a mințit despre rima din Rusia - Ind și cu mine, de parcă o admira. De două ori îl defăimează deschis pe bunul său profesor, în a treia îl laudă abuziv; calomniază, primul lucru care îl învață, presupus pe ascuns, fără să arate de unde ia rime și parcă ar vrea promisiuni de la el; a doua, se presupune că toată arta poetică a lui Alexandru] Petrovici] a constat în găsirea rimelor rapide, în ciuda gândurilor, asupra cărora eu însumi argumentez și confirm, Yelagin, într-un cuvânt, că Alexandru] Petrovici], căutând .rime, nu o face. rupe el însuși, dar ca persoană precaută, este mai bine să rupă limba rusă în loc de el însuși, deși nu peste tot, ci de multe ori. În sfârșit, un titlu înjurat: „bun profesor!” Bun în slavă înseamnă bine și, conform înțelegerii precise, ar trebui scris înaintea zeității, așa cum mărturisește: „Nimeni nu este bun, numai Dumnezeu”. Nu mă îndoiesc că Alexandru] Petrovici] nu se va lăsa idolatrizat în acest fel. Deci, un semn actual rusesc rămâne: „bun” sau „fericit”: o insultă intolerabilă! Cu toate acestea, este și mai de nesuportat că, după ce l-a împins pe Apollo din Parnas, vrea să dea muzele în ascultare de Alexandru] Petrovici], sau, după părerea lui și răzbunare nerușinată, a dat deja, crezând că muzele nu pot da nimic. oricui fără Sumarokov.

37

NOIEMBRIE 1753 CĂTRE I. I. SHUVALOV

Bunul suveran Ivan Ivanovici!

Că nu am fost acum părăsit de scrisorile Excelenței Voastre, aceasta îmi servește ca o mare mângâiere în împrejurările prezente.raționamentul discursului meu, a folosit totuși toate intrigile lui insidioase pentru a o opri. Este adevărat că a fost întotdeauna de înaltă știință și, prin urmare, și urătorul meu și toți profesorii, un persecutor și un conducător insidios și rău intenționat de dezacord și dușmănie, dar acum și-a dublat dimensiunea, având interese duble, adică un mândru ignorant, fariseu înalt la minte, ginerele său Taubert. Toți cei care practică acum știința spun: Doamne ferește ca Academia să meargă la Taubert ca zestre pentru fiica lui Schumacherova.3 Ambii sunt egali în invidie și ură față de oamenii de știință, ceea ce vine din faptul că amândoi nu sunt în știință, ci în artă. a altora, dar mai ales în călcarea în picioare, ei caută să se ridice și acum profesorii încearcă să se intimideze unii pe alții și încearcă să profite de dezacordul lor. Despre totul i-am scris Excelenței Sale, domnule președinte, în mod deliberat pe larg și cu umilință cerând să pună capăt stării proaste de douăzeci de ani a Academiei și să o salveze de ruina finală care se apropie. Între timp, vă rog cu lacrimi, binevoitor suveran și părinte, să faceți mare milă științelor din Rusia, pentru ca, în orice fel, vă rog, acest obstacol în calea bunăstării generale a oamenilor de știință să se termine și tăcerea și bucuria mult dorită. ar urma de la toată lumea. Conform scrisorilor Excelenței Voastre, consider că îl puteți informa pe contele K[irill] Grigorievici într-un mod decent despre scrisoarea mea către el, care

* În originalul Shemacherova.

i s-a trimis un roi în ultima poştă. Toată puterea și importanța constă în faptul că fără știrea profesorului nu se trimit cazuri științifice, iar excelența sa nu ar încerca nimic din ceea ce Cancelaria ar prezenta fără acordul Adunărilor. Căci, pe lângă asta, ce sunt ședințele profesorale, pentru ce sunt voturile lor, când Schumacher înțelege totul, când totul poate fi crezut în el? Are totul sens? Dumnezeul meu! Dar nici în pasiunea sa principală, în desen, nu cunoaște niciun sens. Uită-te la imagine e.i. V. ce este pe planul Petersburg.4 Poți să crezi totul în el! Este adevarat! varză de capră, oaie la lup! A fost cerut de primii profesori chemați în Rusia de Petru cel Mare, pe care l-a izgonit de pretutindeni cu viclenia sa și l-a lipsit de mari foloase patriei noastre; studenții din Senatul guvernamental l-au întrebat cum sunt în străinătate, fapt pentru care a fost mustrat aspru; a fost din nou întrebat de studenți și slujitori clerici cu Nartov în răsturnarea științelor și în risipa vistieriei, unde a fost demascat în multe feluri și a scăpat doar de mijlocirea nobilă; în cele din urmă, toți profesorii în general au cerut-o și pentru aceasta li s-a încredințat administrarea treburilor științifice până la președinte. Cu exemple atât de mari ale mâniei sale, cu o multitudine atât de mare de martori din diferite state, popoare diferite și în vremuri și împrejurări atât de diferite, este posibil să ne îndoim de comportamentul său nerușinat? Este posibil să ne așteptăm la o stare înfloritoare a științei? Se poate crede că totul i s-a mințit în zadar, atunci că nu este spânzurat? Acest lucru îl poate justifica la fel de mult ca și prințul leneș publicat, Khovansky, care a știut în mod repetat să folosească judecătorii și drepturile pentru a se închide și a scăpa de laț. Din exterior, sunt aproape doar ruine, înăuntru nu există nimic ce s-ar putea numi Academie și Universitate, urmând exemplul celor străini și generozitatea incomparabilă a monarhului nostru .mine către patrie și pentru dărniciile inexprimabile ale celor mai mari. împărăteasă milostivă

pune o intenție fermă și de nezdruncinat ca pentru bunăstarea științelor din Rusia, dacă împrejurările o cer, să nu regret toată bunăstarea mea temporară, cu care rămân fără greșeală, cu profund respect pentru excelența ta, rămânând,

cel mai umil servitor Mihailo Lomonosov

S. P. b.
Ziua 1 noiembrie
1753

38

1754 3 IANUARIE. M. I. VORONTSOV

cel mai ilustru conte,
Prea Grațiosul Suveran Mihailo Larionovici!

Întrucât am simțit o mare bucurie în inima mea când am fost informat despre cea mai înaltă milă față de Excelența Voastră, sper să mărturisească zelul meu constant și neprefăcut pentru voi. După ce am participat la bucuria marelui meu binefăcător și tată, din adevărată râvnă, vă felicit excelența pentru că a primit o răsplată demnă pentru virtuțile voastre deosebite și pentru sfârșitul fericit al anului vechi și începutul noului an și cu tot sincerul meu inima îmi doresc ca pe parcursul cursului și împlinirii ei și mai mult prin mulți ani, să se

bucure de roadele acestei achiziții care ți se cuvine cu deplină plăcere, rămânând constant cu profundă evlavie,
Excelența Voastră, cel mai umil și cel mai josnic dintre ustrudiți,
servitorul Mihailo Lomonosov
din fabricile de mărgele.
Ianuarie 3 zile
1754 _

39
1754 3. I. I. SHUVALOV
Bunul suveran Ivan Ivanovici!
Din ordinul Excelenței Voastre, am încercat să obțin Notele despre Vedomosți, dar nu le-am putut obține. Mulți oameni le cer de câțiva ani, dar nu le-au găsit, pentru că au fost tipărite încetul cu încetul și nu în măsura statului rus, dar mai ales acum că oamenii noștri, recunoscând beneficiile științei, stochează astfel de cărți mai mult pentru raritatea lor. Domnul consilier Narts a spus că, numai că nu s-a împletit și nici într-un singur loc printre cei împrăștiați politici și a promis că va colecta pentru Excelența Voastră, dar nu pot să știu dacă o va face. Sper că nu ar fi mai bine să cauți o vreme vânători privați la Moscova, în timp ce pentru Excelența Voastră, de fapt, se vor găsi aici. Ar fi foarte util și glorios pentru patria noastră să înceapă lucrări periodice ca acestea la Academie, numai că nu pe astfel de bucăți de hârtie câte o coală, ci în fiecare lună sau în fiecare trimestru sau treime din an, astfel încât una sau două. sau trei aspecte ar fi cuprinse într-o carte și într-un format mai mic, pe care le avem multe exemple în Europa și din care puteți alege cel mai bun sau al dvs., aplicați. Îndeplinește, Doamne Doamne, intențiile și dorințele iubitorilor de știință, pe care le cer mereu și mai ales la începutul noului an. Felicitându-l pe excelența dumneavoastră pentru acest lucru din zel adevărat și urându-i un curs reușit și un final plin de bucurie, rămân mereu cu profund respect
Excelența Voastră, Preascultător Slujitor Mihailo Lomonosov
De la Ustrudits,
din fabricile de mărgele.
Ianuarie 3 zile
1754 _

40
1754 27 IANUARIE. CĂTRE M. I. VORONTSOV
Cel mai ilustru Reichsgraf,
stimate domnule Mihailo Larionovici!
Pentru cinstirea grațioasă a excelenței voastre cu un răspuns către mine, vă mulțumesc foarte smerit și din adâncul inimii recunosc și onor explicația privind continuarea milei voastre paterne față de mine, pe care o cinstesc pentru o mare parte a mea. bunăstare în viață și recunoașteți întotdeauna că excelența dumneavoastră este un adevărat patron al oamenilor de știință. În afară de multe alte exemple, eu însumi pot depune mărturie prin propriul meu exemplu. Și ca întotdeauna, așa că acum, simt că Excelența Voastră se demnește să vă înmulțească faptele bune cu altele noi. La placerea ta, trimit cu

aceste doua carti din discursul meu si, apoi, ca nu am exem-planuri mai bune, te rog cu umilinta sa le accepti cu cea mai milostiva, cu profunda evlavie pana la sfarsitul vietii tale, fara greseala.
Cel mai umil și umil slujitor al Majestății Voastre
Mihail Lomonosov
Din Sankt Petersburg
27 ianuarie
1754 an
32*

1754 FEBRUARIE 12. Л. ЭЙЛЕРУ
Cel mai faimos și incomparabil om Leonhard Euler, cel mai merituos Director al Academiei Regale de Științe și al elegantelor scrisori din Berlin și celui mai excelent matematician, membru al Academiei Imperiale de Științe a Mitropolitului și membru al Academiei Regale de Științe. Societatea de Științe din Londra, Michael Lomonosow
SPD
După ce comunicarea scrisorilor dintre noi fusese întreruptă atât de mult timp, nu a existat la început un alt motiv decât acesta, care l-a obligat și pe Adjunctul Kotel-nikow dinaintea Leipzig-ului să plece în cele din urmă la Berlin. Apoi, însă, chestiunile care erau cu totul diferite de speculațiile pe care le tratasem atunci, n-au profitat de nicio ocazie să te laude, cel mai faimos om, prin scrisori. Timp de trei ani am fost un pitic în zece echipe fizico-chimice înființate pentru a dezvolta știința culorilor. Nici forța de muncă nu a eșuat. Întrucât, pe lângă ceea ce ar putea sugera soluțiile și precipitațiile diferitelor minerale, experimentele efectuate pentru a produce până la trei mii de culori diferite în sticlă au dat nu numai cel mai amplu material pentru stabilirea unei adevărate teorii a culorilor, ci și a servit drept motiv, cum ar fi pentru lucrări pătrate, sau ca Ei îmi spun mozaicurile de finalizat. A realizat un exemplar, în care imaginea lui B. Am reprezentat-o pe Fecioara, i-am prezentat-o Augustei, cand in 1752 s-au sarbatorit solemnitatile acelui Nume. M-a încântat: și mă bucur să îl adaug. Căci pe 16 Dee. din același an, de către autoritatea Prea Înălțat Senat, mi s-a acordat privilegiul de a produce lucrări de acest fel și alte sticlă colorată timp de treizeci de ani, singur, cu excluderea tuturor celorlalte, și patru mii de ruble au fost date pentru a facilita construcția fabricii. Mai mult, generozitatea lui Augustus a depășit cu mult toate speranțele și meritele mele.

La 16 martie 1753, cel mai clement imperat-rix mi-a dat 226 de rustici in Ingria foarte liberal, impreuna cu mii de acri (fiecare 80 de saschen lungime si 30 de lat), ca sa am destule ogoare, pajisti si pescării, și păduri abundente. Există patru sate, dintre care cel mai apropiat este la 64 de verste de Petropolis, iar cel mai îndepărtat 80. Aceasta este lângă mare, la care se face aluzie la râu, unde, pe lângă casa și fabrica de sticlă deja înființată, construiesc o moară și o moară de cereale și o fabrică de cherestea, deasupra cărora va fi observatorul meteorologic autograf. ridicat, pe care îl voi descrie vara viitoare cu favoarea lui Dumnezeu. Înțelegi acum, ilustrul om, că nu prin înstrăinare a minții am amânat atât de mult afacerea cu

scrisorile. Căci mereu voi face din prietenia ta cea mai mare. Vă implor, așadar, cu o minte egală și prietenoasă, să suportați încetineala scrisorilor mele și, de asemenea, să faceți loc acestei scuze: căci sunt silit nu numai să fac aici ca Poet, Orator, Chimist și Fizician; în adevăr intru aproape în întregime în istoric. Într-adevăr, când primăvara trecută am lipsit de ceva vreme de la Moscova, așteptând semnătura donației; iar Augustus Autocrator, în discursul său, m-a condescendent cu cea mai bună grație, printre altele el a însemnat că nu i-ar fi neplăcut dacă istoria țării ar fi consemnată în stilul meu. Întorcându-mă, așadar, la Sankt Petersburg, când îmi compuneam discursul târziu, m-am trezit adesea călătorind în antichitățile rusești în mijlocul propriei mele lucrări. Prin urmare, nu puține lucruri au fost omise, prin care se poate afirma mai clar că coborârea atmosferei superioare în cea inferioară nu trebuie rareori urmată de un calm continuu. Astfel nu am atins multe lucruri prin care coada vaporoasă a cometelor să fie complet distrusă. Mărturisesc că, prin urmare, mai degrabă le-am trecut peste ele, ca nu cumva, invadând scrierile oamenilor mari, să par mai degrabă un arătător al meu însumi decât un căutător al adevărului. Tocmai acest motiv m-a împiedicat de multă vreme să prezint lumii învățate, spre discuție, reflecțiile mele despre monade. Căci, deși am răsturnat complet acel misticism doctrinar, trebuie să mă bazez pe argumentele mele; Mi-e frică, însă, de un om ale cărui îndatoriri față de mine nu le pot uita; alți crabi

nes monadicos per totam Germaniam irritare non perhorresce-rem. Vale, vir incomparabilis, favoremque et amicitiam Tuam erga me continuare non desiste.

12

Dabam Petropoli die Febr. 1754

Traducere

Soțului celui mai glorios și incomparabil Leonhard Euler, cel mai onorat director al Academiei Regale de Științe și Arte din Berlin, un matematician remarcabil al Academiei Imperiale de Științe din Sankt Petersburg și al Societății Regale de Științe din Londra, Mihail Lomonosov îi trimite cele mai mici respect.

Motivul unei pauze atât de lungi în corespondența noastră a fost, în primul rând, împrejurarea care l-a forțat pe adjunctul Kotelnikov să viziteze mai întâi Leipzig, apoi Berlin. Pe viitor, cursurile pe care le-am desfășurat în acea perioadă, străine de munca teoretică, nu mi-au dat ocazia să vă vorbesc în scris, glorios soț. Timp de trei ani am fost complet cufundat în teste fizice și chimice întreprinse pentru a dezvolta doctrina culorilor.1 Și munca mea nu a fost zadarnică, deoarece pe lângă rezultatele obținute de mine cu diferite dizolvari și precipitații de minerale, au fost aproape trei mii de experimente. realizat pentru reproduceri de diferite culori în ochelari, nu numai că a oferit un material enorm pentru o adevărată teorie a culorilor, dar m-a și determinat să mă apuc de a face mozaicuri. și-a sărbătorit ziua onomastică. I-a plăcut, iar eu am fost încurajat mai mult ca niciodată. La 16 decembrie a aceluiași an, printr-un decret al Senatului de Guvernare, privilegiul de a produce astfel de lucrări și similare din sticlă colorată mi-a fost acordat numai mie pentru treizeci de ani, cu interzicerea acestui lucru tuturor celorlalți, și mi s-au acordat 4.000 ruble pentru a înființa un atelier. Și de altfel, generozitatea împărătesei a depășit toate speranțele și toate meritele mele. La 16

martie 1753, cea mai milostivă împărăteasă mi-a dat drept yuger 226 de țărani din Ingria cu 9.000 de șanț de sud (luând o suprafață de 80 de sazhens lungime, 30 lățime) ca yuger, astfel încât să am destule câmpuri, pășuni, zone de pescuit. , multe păduri, 4 sate, dintre care cel mai apropiat este la 64 de verste de Petersburg, cel mai îndepărtat este de 80 de verste.4 Acesta din urmă este învecinat cu mare, iar primul este irigat de râuri, iar acolo, pe lângă casă și deja a construit o fabrică de sticlă. Construiesc un baraj, o moară și un gater, peste care se înalță un observator meteorologic cu auto-înregistrare, a cărui descriere vara viitoare, cu ajutorul lui Dumnezeu, o voi publica.3 Deci, înțelegeți, mulțumesc.

dragul meu soț, că am întrerupt corespondența noastră atât de mult timp nu din cauza vreunei răceli față de tine. Întotdeauna am apreciat foarte mult prietenia ta. Așadar, vă implor, tratați-mi încetineala în corespondență cu prietenie și condescendență și, în plus, acceptați următoarele scuze: Sunt obligat aici să nu fiu doar poet, orator, chimist și fizician, ci să dispar aproape complet în istorie. Primăvara trecută, am petrecut ceva timp la Moscova, așteptând semnătura donației, iar augusta împărăteasă, cinstindu-mă cu cea mai grațioasă conversație, a spus, printre altele, că i-ar face plăcere dacă aș scrie o istorie națională în stil.6 Așadar, întorcându-mă la Petersburg și alcătuind discursul meu recent7, m-am surprins adesea chiar de munca pe care sufletul meu rătăcea în antichitățile Rusiei. De aceea, am omis destul de multe dovezi convingătoare că atmosfera superioară, într-un calm deplin, trebuie să coboare adesea în cea inferioară. La fel de precis, nu am atins multe lucruri care ar distruge complet ideea cozilor cometelor, presupuse formate din vapori. Mărturisesc că am lăsat toate acestea și pentru ca, atacând scrierile marilor oameni, să nu par mai mult un lăudăros decât un căutător al adevărului. Același motiv m-a împiedicat de mult să-mi ofer gândurile despre monade spre discuție lumii învățate. Deși sunt ferm convins că această învățătură mistică trebuie să fie distrusă până la pământ de dovezile mele, totuși îmi este teamă să umbresc bătrânețea unui soț ale cărui fapte bune față de mine nu le pot uita; 8 altfel nu mi-ar fi frică să-i tachinez pe viespi monadiști din toată Germania. La revedere, soț incomparabil, și nu mă lăsa cu favoarea și prietenia ta.
12
Petersburg februarie 1754
42
1754 FEBRUARIE 12. I.-Г.-С. FORMĂ
Cel mai învățat și celebru om „Formey, secretar permanent al Academiei Regale din Berlin, Academiei Imperiale de Științe a Metropolitanului și, de asemenea, membru al Societății Regale de Științe din Londra, Michael Lomonosow
SPD
Primind de mult scrisorile voastre cele mai politicoase, v-am răspuns; dar în executarea acestui lucru au fost anumite lucruri pentru mine

obstacole. La început așteptam un răspuns de la cel mai excelent Președinte, în care îl informasem în siguranță de al tău prin scrisori; Mai mult, căutam o oportunitate de a vă trimite, împreună cu răspunsul

meu, rugăciunea pe care am făcut-o recent, dar sunt dezamăgit atât de speranțe, cât și de regret că mi-am amânat datoria atât de mult timp și până acum am refuzat să observ. aceasta. Dacă nu ați primit încă niciun răspuns de la Prea Excelentul Președinte, mă voi strădui pe cât de mult pot să aflu dacă scrisoarea dumneavoastră a ajuns la el. Pentru favoarea pe care mi-ai arătat-o că ți-am făcut-o în trecerea în revistă a meditațiilor mele asupra coloranților metalelor, îți mulțumesc foarte mult. Încă nu mi s-a întâmplat să văd acel volum al Bibliotecii Germane. Mai mult decât atât, dacă pot în orice mod să-ți satisfac dorințele, mă vei avea cel mai bine pregătit pentru toate slujbele și-ți voi urmări mereu prietenia cu toată închinarea și respectul. Mă rog cu cea mai mare îndârjire să-i trimit salutările mele domnului Santorock și să-l sfătuiesc că, prin apropierea lui de Petropolis, banii pot fi recuperați mai ușor de la Fittinhof. La revedere, dragul meu soț, și nu înceta să mă favorizezi așa cum ai început.
Dabam Petropoli Februarii 12 (23) An. 1754
Traducere
Mihail Lomonosov îi adresează cele mai umile salutări celui mai învățat și foarte stimat soț Formey, secretar permanent al Academiei Regale din Berlin și membru al Academiei Imperiale de Științe din Sankt Petersburg și al Societății Regale din Londra.
La primirea celei mai amabile scrisoare a ta, ar fi trebuit să-ți răspund de mult, la care am fost îndemnat de plăcerea pe care mi-a făcut-o. Cu toate acestea, anumite circumstanțe m-au împiedicat să fac acest lucru. În primul rând, așteptam un răspuns din partea Excelenței Sale, domnule președinte, cu o notificare cu privire la livrarea în siguranță a scrisorilor dumneavoastră către el. Mai departe, așteptam ocazia să vă trimit, împreună cu răspunsul meu, discursul pe care l-am ținut recent. Dacă încă nu ați primit un răspuns de la Excelența Sa Domnule Președinte, atunci nu voi ezita să aflu dacă scrisorile dumneavoastră au ajuns la el.2 Pentru feedback-ul dumneavoastră favorabil cu privire la

raționamentul meu despre domnia metalelor îmi aduc cea mai profundă recunoștință. Nu am reușit să văd încă cartea „Bibliotheca germanica” [„Biblioteca Germană”]. În orice caz, sunt gata în măsura posibilităților mele să vă îndeplinesc toate dorințele și voi onora și aprecia întotdeauna dispoziția dumneavoastră prietenoasă față de mine. Vă rog cu umilință să nu refuzați să-i transmiteți salutul meu domnului Santorotsky5 și să-l informezi că sosirea lui la Petersburg poate facilita primirea de bani de la Fitinghoff.4 Fii sănătos, soț celebru, și nu mă lăsa în favoarea ta în viitor.
St.Petersburg. 12 (23) februarie 1754
43
28 MARTIE 1754. CĂTRE I. I. SHUVALOV
Bunul suveran Ivan Ivanovici!
Primind de la Excelența Voastră un răspuns milostiv dincolo de meritele mele în alte privințe la scrisoarea mea, regret doar că a fost considerată afectuoasă, ceea ce natura însăși aproape mi-a refuzat, iar dacă pe undeva apare o aparență, atunci desigur nu invențiile mele, ci numai în orice împrejurare o furtună bruscă obligă. Cea mai umilă cerere1 adresată Excelenței Voastre are doar acea putere și intenția ca să fiu avertizat de bunăvoința voastră grațioasă în discuția acelor poziții pe care ar trebui să le observ în raționamentul doar al unei

mari persoane la care se extinde munca mea.2 Calmul meu. iar alţii,
deşi nimeni nu este din ce în ce mai bun Nu puteţi fi judecător, ceea
ce pot mărturisi oricând cu arta mea, dar toată cererea mea către
Excelenţa Voastră constă în a raţiona despre prima. G. Popovskoy a dat
traducerea sa din toate poeziile Popievilor, unele încă corectate, prin
mine astăzi Cancelariei pentru a le trimite Excelenței Sale3. În
același timp, Excelența Voastră, îmi iau libertatea de a transmite
că... dar, totuși, suntem domni în care

* Elipse în prima publicație, unde se indică faptul că „în original au fost rupte mai multe rânduri”.

misiuni, 4 altuia îi este frică să se întoarcă..., iar pentru a nu irita vreun domn nobil, altul spune că este sărac, dar îmi cer scuze, nu pot descrie toate dependențele și toate împrejurările. Într-un cuvânt, vor să repare Academia de la un capăt și să o strice de la celălalt. Totul este tolerabil, doar că nu este nimic mai greu. Sfârșitul acestei chestiuni se va arăta limpede și nu voi rămâne niciodată, în conștiința mea curată, o persoană înșelătoare. Dorința mea adevărată este ca Dumnezeu să mă judece cu Excelența Ta în orice bunăstare, să văd și să mărturisesc că eu, cu profundă evlavie, rămân în mod constant

excelența voastră cea mai ascultătoare slugă

Mihailo Lomonosov

Saint Petersburg

28 martie

1754

44

1754 7 MAI. G.-F. MILLER

Nobile domnule profesor, suveranul meu!

Dizertația 1 recent depusă nu valorează doar o sută pentru a primi un premiu, dar nici un singur chervoneț nu valorează. Afaceri cunoscute și apoi prost descrise. Cer această decizie, d-lor. Academicienii așteaptă până la numirea actului public.* 6 Am citit scrisoarea 2 a domnului Euler nu fără surprindere. El îi recunoaște pe Spannenberg și Ebergard ca astfel de oameni nepotriviți la Academie, pentru că nu au scris nimic potrivit în Comentariu. Acest lucru se face împotriva

un punct de suspensie în primul post

6 Întregul text ulterior al scrisorii până la cuvintele prietenie a fost păstrat este cuprins între paranteze.

dreptate şi împotriva lui însuşi. El recomandase deja Academiei astfel de oameni, ale căror scrieri din Comentariu erau de puțin folos și nu spera decât în viitor. În același mod, îi reprezintă acum pe Meyer, Kestner3 și Berman, care în lumea științifică nu fac minuni. Profesorul Spangenberg ținea cursuri de filozofie și matematică în Marburg deja de opt ani și avea la fel de mulți ascultători ca și Wolff, în timp ce Berman însuși mergea la prelegerile lui Wolff la acea vreme. Îl cunosc destul de bine: timp de un an am fost la aceeași masă cu Wolf și am studiat germană și matematică cu el. Berman îl depășește incomparabil pe Spangenberg: fiind student, a ținut prelegeri altor studenți mulți ani cu mare laudă, iar acum practică ca profesor de treisprezece ani. Este adevărat că Academia are nevoie de un om care știe să inventeze,

dar și mai mult are nevoie de cineva care să poată preda un maestru.3 Nu există nicio îndoială cu privire la virtuțile profesorului Spangenberg. Nu a avut timp să se gândească la noi invenții, pentru a fi nevoit să citească multe prelegeri. Cu toate acestea, el face adesea experimente fizice și electrice, în special în Kassel, în fața landgravului și are Departamentul de fizică Kassel în mâini. Mai mult, sunt sigur de inteligența lui din conversațiile sale. Cât despre citirea prelegerilor de fizică și matematică, este greu să găsești un asemenea lui în toată Germania. Acest lucru este foarte necesar pentru studenții noștri, pentru că nu avem un profesor care să aibă capacitatea de a susține prelegeri la fizică și la toate matematicile; mai mult, morala lui cinstită și toate acțiunile Academiei de Științe nu vor fi rușinoase. Sunt un student de patru ani și un profesor destul de știut că s-a întâmplat. Suntem fericiți dacă el merge. Cât despre Ebergard, scrierile sale nu sunt mai rele decât ale lui Krazenstein, cu excepția faptului că aderă la teoria newtoniană în raționamentul culorilor. Mai mult decât domnul Euler, nu sunt de acord cu Newton în teoria culorilor, dar nu sunt un dușman care gândește altfel.4 Îi cunosc pe Kestner și Meyer doar din scrieri, îi recunosc ca oameni.

a În loc de Beyer tăiat.

foarte mediocre si cred ca sunt scumpe. În raționamentul lui Kotelnikov, nu există, deplină, parțialitate? Herr Euler însuși nu a fost un matematician atât de mare când a fost promovat profesor aici. Toate cu timpul. Deci, părerea mea este că pentru fizica experimentală și pentru cursul de matematică, scrie profesorul Spangenberg, pentru mecanică - Ebergard sau Berman; lasă matematica superioară lui Kotelnikov. Vă rog să îl informați pe Excelența Sa domnule președinte despre acest lucru, iar domnului Euler să nu sesizeze despre acest lucru, pentru ca prietenia mea cu el să nu fie încălcată. Respect adevărul cel mai mult, mai mult, încerc să păstrez prietenia fără a o încălca. Despre moartea lui Nikolai Naumovich5 bolnav din inimă, pentru că iubea oamenii de știință, inclusiv pe mine. În alte chestiuni, dorind toată bunăstarea, rămân

onoarea ta slujitorul ascultător Mihailo Lomonosov Iz Ustruditsy

7 Maya

1754

45

1754 IUNIE-IULIE. I. I. SHUVALOV

Bunul suveran Ivan Ivanovici!

Cu un proiect de raport primit de la excelența dumneavoastră către Senatul de Guvernare, spre marea mea bucurie, eram convins că întreprinderea anunțată verbal mi-a fost cu adevărat destinată a fi pusă în acțiune pentru creșterea științelor, deci, pentru adevăratul folos și glorie. a patriei. În acest caz, știu suficient cât de mult poate servi și contribui la citirea multor cărți talentul tău natural incomparabil. Cu toate acestea, nici acele sfaturi adresate Excelenței Voastre nu vor fi inutile, pe care, de altfel, universitățile nu numai că le-au văzut, ci le-au studiat de câțiva ani, astfel încât instituțiile lor,

Scrisoare de la M. V. Lomonosov către I. I. Shuvalov despre înființare Universitatea din Moscova, p. 1 Original scris de mână (1754) Arhiva Academiei de Științe a URSS

caii, ritualurile și obiceiurile din mintea lor sunt prezentate clar și viu, ca într-o imagine. Din acest motiv, dacă intenționați să înființați Universitatea din Moscova după exemplul străinilor, ceea ce este foarte corect, atunci aș vrea să văd planul pe care l-ați întocmit. Dar dacă, de dragul scurtitătții timpului sau dintr-un alt motiv, nu o merit, atunci, bazându-mă pe mila și generozitatea paternă a Excelenței Voastre față de mine, îmi iau libertatea de a-mi oferi pe scurt părerea despre înființarea Universității din Moscova. în general.

1) Principalul meu motiv, comunicat Excelenței Voastre, este să-mi amintesc foarte bine că planul Universității trebuie să servească tuturor generațiilor viitoare. Din acest motiv, în ciuda faptului că în prezent nu avem mulțumirea oamenilor de știință, să punem în plan un număr suficient de profesori și studenți plătiți. În primul rând, puteți bea câte puteți găsi. În timp, setul va fi tastat. Este mai util să folosim restul locurilor goale pentru colecția bibliotecii universitare decât, făcându-și un plan mărunt și îngust pentru sărăcia oamenilor de știință, după ce se înmulțesc, acesta urmează să fie refăcut din nou și să ceară o creștere a suma.

2) Nu pot fi mai puțin de doisprezece profesori într-o universitate completă în trei facultăți.

În Legal Trei

1. Profesor de toată jurisprudența în general, care trebuie să predea drepturile naturale și populare, precum și legalizarea imperiilor romane antice și noi.

II. Profesor de jurisprudență rusă, care, pe lângă cele de mai sus, ar trebui să cunoască și să predea dreptul intern al statului.

III. Un profesor de politică, care trebuie să arate comportamentul, alianțele și acțiunile reciproce ale statelor și suveranilor între ele, așa cum au fost în secolele trecute și cum sunt în prezent.

În medical 3

I. Doctor şi profesor de chimie.

II. Doctor și profesor de istorie naturală.

III. Doctor și profesor de anatomie.

Şase filosofice

I. II. III. IV. V. VI. profesor de filozofie. - fizicieni.* 6 - oratori. -poezie.' –istorie.g –antichități și critică/

3) Universitatea trebuie să aibă un Gimnaziu, fără de care Universitatea este ca pământul arabil fără semințe. Despre înființarea

lui aș dori să sugerez pe scurt aici în general, dar concizia interzice timpul.
Nu într-un decret către Excelența Voastră, vă sfătuiesc să nu vă grăbiți, pentru a nu o reface mai târziu. Dacă este posibil să așteptăm o jumătate de duzină de zile, atunci vă pot oferi un întreg plan complet, fără greș cu profundă reverență
excelența voastră cea mai ascultătoare slugă
Mihailo Lomonosov
a În loc de răzuit cinci.
6 Împotriva primelor două paragrafe din dreapta se plasează o paranteză și se atribuie 1.
c Împotriva paragrafelor III și IV se pune o paranteză în dreapta și se atribuie 1.
e Paragrafele V și VI au o paranteză în dreapta.
e Cuvântul necesar se repetă în original.

46
1754 19 NOIEMBRIE. M. SI VORONTSOV
Cel mai ilustru Reichsgraf, grațiosul Suveran Mihailo Larionovici!
Ideea, pe care Excelența Voastră a comunicat-o cu bunăvoință, în măsura în care am putut, am compus-o în versuri, pe care o supun spre luare în considerare și, în plus, vă returnez originalul la porunca Excelenței Voastre. Pe scut, care a fost așezat în locul frontispiciului, este imposibil să se potrivească astfel încât să poată fi citit la distanța necesară. Dar dacă este de aproximativ trei arshini înălțime și late, atunci puteți pune versurile atașate în litere cu o lungime de un sfert și o lățime fără un sfert de vershok, care pot fi citite liber de jos. În același timp, picturile suprapuse cu rame de opera florentină1 având onoarea de a prezenta, cu profundă evlavie, rămân
Cel mai umil și umil slujitor al Majestății Voastre
Mihail Lomonosov
19 noiembrie
1754 an
47
1754 NOIEMBRIE 28. Л. ЭЙЛЕРУ
Cel mai faimos om, cel mai docil din Academia Regală de Științe din Berlin, matematician și director suprem și incomparabil, cel mai demn membru al Academiei Imperiale de Științe a Societății Regale și Petropolitane din Londra, Michael Lomonosow
SPD
Deși sunt multe lucruri despre care aș dori să vă informez prin aceste scrisori; mai ales să împărtășesc reflecțiile mele pe tema culorilor; dar lipsa timpului pentru un discurs panegiric 33*

Îl îndeamnă pe împăratul Petru cel Mare să-l aibă pe 19 decembrie, pe care se grăbește să-l înroleze. Mai mult, sunt mișcat de insolența cenzorilor, care tind să-mi sfâșie meditațiile, aprobate și lăudate din toate părțile de cea mai severă judecată a ta, cu dinții lui Theon. Și într-adevăr, cred că nu îți este necunoscut, om foarte perspicace, că editorul Comentariilor lipsiene asupra lucrurilor făcute în știința naturii și în medicină, nu atât în căutarea adevărului, cât într-un spirit răutăcios, a atacat elucubrațiile mele, și prost înțeles cu atât

mai rău. Îți trimit, omule, o demonstrație foarte ascuțită a acelei răutăți și stupoare și, în același timp, te implor cu cea mai cuviință, că, ca acasă în țara mea, ai vrut să mă ajuți cu o bunăvoință singulară; ca să nu fii împovărat să mă aperi și să mă protejezi în străinătate. Căci mulți alții au fost mișcați și incitați de exemplul cenzorului sus-menționat și au făcut un atac furios asupra mea. Un anume Fogel, desigur, în Bibliotheca Medica sa, fondatorul Efemeridelor hamburgiene (des Hamburgischen Magasins) și de asemenea Arnold, niciunul din Erlan-gae, a cărui critică favorabilă am citit-o în noile opere literare din Hamburg. Având în vedere toate acestea, nu degeaba mă tem că un șarpe se ascunde aici în iarbă și că unii dintre cei mai ostili dușmani ai mei sunt mișcați public de șmecheria diabolică atât a batjocurilor nedrepte, cât și a jignirii. Dacă, așadar, om mai uman, nu te-ai demnat să mă ajuți, cred că cea mai potrivită modalitate de a realiza acest lucru este ca infirmațiile prezentate aici (care sunt supuse pentru a fi schimbate și, probabil, atenuate la discreția ta) să fie apărate public de către un student din Universitate (ca împotriva lui I de Erlangia a fost discutat de Arnold) tipărit; care, în sfârşit, împotriva atacului duşmanilor, a fost consemnată în evidenţa învăţaţilor! va fi capabil Promit să plătesc din abundență cheltuielile imprimantei. Mai mult, această apărare a mea poate fi editată sub forma unui program, sub numele altcuiva. Între timp, vă avertizez că acest rost al meu nu este cunoscut nimănui de aici și nici nu se va ști: de aceea vă rog și pe voi, ilustrului om, să se facă în tăcere. ¡ Căci într-adevăr și aici amintesc nu ușor de autorii marii mele ignominii. Această favoare a ta va fi o garanție veșnică a prieteniei noastre.

pe care nu voi neglija niciodată să mă închin cu o inimă sinceră și să îndeplinesc toate îndatoririle unei inimi recunoscătoare. La revedere si continua treaba buna.

Îl voi da lui Petropolis pe 28 noiembrie. SVA 1754.

PS In dem Hamburgischen Correspondent № 187 stehet aus des Arnolds Disputation ein wieder mich sehr absurder Einwurf, aus welchem zu ersehen ist, er glaube, dafi das Bley den hôchsten Grad der Hitze bekommt, wenn es nur zufmelt- nur zufãngt. Die chymische Erfahrungen aber zeigen, dass der Wissmuth in einer Hitze, welche das Bley anzunehmen fãhig ist, meistens zerstôhret werde.

De mult am predat cancelariei bucatile de material encaustic pregatite pentru lucrarile Muzelor, pentru a va fi trimise.

Traducere

Cel mai faimos și mai învățat soț, marele și incomparabilul matematician și director al Academiei Regale de Științe din Berlin, celui mai demn membru al Academiei Imperiale de Științe din Sankt Petersburg și al Societății Regale din Londra, Mihailo Lomonosov îi transmite cele mai umile salutări. .

Deși aș dori să vă informez despre multe lucruri în această scrisoare, în special să vă spun gândurile mele despre originea florilor1, însă lipsa timpului mă împiedică, căci mă grăbesc să scriu un cuvânt lăudabil lui Petru cel Mare, pe care l-am va trebui să se pronunțe pe 19 decembrie.2 În afară de asta, sunt deranjat de insolența recenzenților care, cu causticitatea lui Theon, se întreceau între ei pentru a-mi chinui raționamentul, în timp ce judecata ta grea asupra lor conținea aprobare și laude. Tu, cel mai înțelept om, știi, desigur, că editorul Revistei Leipzig de Științe Naturale și Medicină, nu atât

din dorința de adevăr, cât din rea voință, mi-a atacat lucrările și, înțelegându-le prost, i-a tratat cât se poate de rău. Îți trimit spre considerația ta pătrunzătoare un exemplu viu al răutății și prostia lui și, în același timp, întreb cu cel mai mult respect: așa cum m-ai ajutat cu o favoare deosebită în patria mea, nu refuza să mă protejezi cu patronajul tău și în țări străine. . Exemplul recenzentului menționat mai sus i-a atras pe mulți alții și s-au răzvrătit împotriva mea cu furie, și anume: Vogel în „Biblioteca sa medicală”, editorul „Magazinului din Hamburg” și un Arnold din

Erlangen, despre a cărui teză am citit recent o recenzie favorabilă într-un ziar din Hamburg. Toate acestea mă fac să bănuiesc, nu fără motiv , că ceva se pândește aici și asemenea calomnii nemeritate și jignitoare sunt răspândite împotriva mea prin eforturile insidioase ale unui dușman de-al meu jurat. Așadar, dacă tu, din bunăvoința ta, nu disprețuiești să mă ajuți, atunci mi se pare cel mai convenabil să apăr infirmarea atașată aici (pe care ți-o las la latitudinea ta să o schimbi și, poate, să o înmoaie), după imprimarea ei. , a apărut public într-un om de știință de la o universitate (deoarece Arnold mi s-a opus la Erlangen); după aceea, va fi posibil să public o analiză a acestui discurs împotriva dușmanilor mei într-un jurnal savant.3 Costurile tipăririi vor fi rambursate integral de mine. Cu toate acestea, obiecția mea reală poate fi publicată și sub forma unui program sub un nume fals. În același timp, vă avertizez că nimeni de aici nu știe și nu va ști despre aceste propuneri ale mele, motiv pentru care vă rog cu umilință ca toate acestea să fie realizate în secret. Bănuiesc că aici sunt persoane importante care iau parte la o asemenea defăimare a mea. Bunătatea voastră va rămâne un gaj etern al prieteniei noastre; Eu, din partea mea, nu voi înceta niciodată, cu toată sinceritatea, să o susțin și să vă extind orice semn posibil al recunoștinței mele. Rămâi sănătos și stai aproape de mine.

Sankt Petersburg, 28 noiembrie, stil vechi, 1754

PS În nr. 187 din The Hamburg Correspondent, o obiecție foarte absurdă îndreptată împotriva mea este citată din disputa lui Arnold, din care se vede că plumbul, în opinia sa, atinge cea mai ridicată temperatură atunci când începe abia să se topească. Experimentele chimice arată însă că bismutul, la temperatura pe care plumbul este capabil să o accepte, este distrus în majoritatea cazurilor.

Deja am predat pietricelele pentru lucrare de mozaic Cancelariei pentru a le trimite.

48

30 DECEMBRIE 1754. CĂTRE I. I. SHUVALOV

Bunul suveran Ivan Ivanovici!

Din conversația grațioasă a excelenței tale de ieri, am observat că răutatea învinge binele, strecurându-se sub sfințenia celor mai înalte porunci. Prin urmare, dacă nu este posibil ca eu, prin cea mai umilă cerere a mea, să fiu

exterminat la Academie pentru a suprima întreprinderile insidioase, atunci excelența voastră cere cu umilință ca, prin mijlocirea voastră părintească, să fiu transferat într-un alt corp și, cel mai bine, la Colegiul Străin, unde pot aduce nu mai puțin folos și onoare patriei,

și mai ales având posibilitatea de a folosi arhivele pentru a ajuta la continuarea „istoriei Rusiei”. Îl rog pe Prea Înalt Domnul Dumnezeu să înalțe și să încurajeze inima voastră mărinioasă să mă ajute și prin tine să-mi creeze un semn spre bine, pentru ca cei ce mă urăsc să vadă și să se rușineze, așa cum Domnul m-a ajutat și m-a mângâiat să fii unul dintre cei doi, așa că sau tot ce au spus: piatră, ziditorii ei nepăsători, aceasta era în capul colțului, aceasta era de la Domnul; sau ar fi fost clar la plecarea mea din Academie ce pierduse pierzând o astfel de persoană care, după atâția ani, a împodobit-o și a luptat mereu împotriva persecutorilor științei, în ciuda primejdiilor sale. Așteptând pe unul sau pe altul în speranță fermă pentru mijlocirea voastră cea mai milostivă, cu profundă evlavie râvnă rămân
Excelența Voastră, prea umil și umil servitor Mihailo Lomonosov 30 decembrie
1754

49

1755. CĂTRE I. I. SHUVALOV

Bunul suveran Ivan Ivanovici!

Cu cea mai mare smerenie o informez pe Excelența Voastră că cazul meu cu Teplov în Cancelarie s-a făcut în scris (cum am fost informat acum), iar secretarul nedrept îmi va citi pe mine și sentința sau mustrarea în scris! Este posibil să îndurați

a În original, greșeala de tipar este infailibilă.

stand pentru adevar, pentru cea mai inalta comanda e. si. V. de la Senatul de Guvernare, care a indicat toate drepturile, indiferent de cele semnate de maini regale, pentru mai bine de a transmite. Teplov caută ca Regulamentele Academice (pe care le-a alcătuit fără acordul și fără știrea academicienilor după mofturile sale și cu care nu numai că a înșelat mulți oameni nobili, ci și s-a strecurat sub sfințenia celei mai înalte porunci a H.I.V.) să nu fie. luat în considerare, pentru că știe câte din trucurile lui vor fi găsite [a]. de la Guvernare] 3 Senat, se presupune că nu s-a datorat Regulamentului Academic, căruia m-am opus. Au urmat ceartă și zgomot. Sunt condamnat! Teplov este întreg și triumfător. Cel vinovat este justificat, cel drept este acuzat. Kovarnik speră că va face la fel cu mine ca și cu alții înainte. Delisle, Gmelin, Sigesbeck, Crusius, strâmtoarea Gebe[n]. profesori, expulzați din Rusia; L-a ucis pe Weidebrecht cu un refuz aspru de la serviciu; 2 de către mulți alții, așa cum a vrut, s-a întors. Președintele nostru este un om bun, și-a pus încrederea în Kovarnik. Gata să se supună ordinelor prezidențiale, dar nu Teplov. Deci, în aceste împrejurări ale mele, Excelența Voastră cere cu umilință să fiu ferit de o astfel de ocară și ocară nedreaptă, pentru ca, prin mijlocirea voastră părintească, cea mai milostivă suverană să mă primească în cel mai înalt patronaj al ei și să nu disprețuiască să mă izbăvească de jugul Teplov și mă ferește de astfel de atacuri din cauza geloziei mele.binevoință maternă. Prin mijlocirea Excelenței Voastre din alte împrejurări salvate în curând pentru a fi de așteptat.
Excelența Voastră, Preascultător Slujitor Mihailo Lomonosov
10 martie d[ny]
1755 _

a Marginea foii este ruptă

50
1755 MARTIE 12. CĂTRE I. I. SHUVALOV
Bunul suveran Ivan Ivanovici!
Deși am intenționat să vă aduc respectul Excelenței Voastre în această dimineață și să vă întreb despre sănătatea dumneavoastră, am amânat aceasta ca să nu vă deranjez cu neplăcerea mea în a discuta despre circumstanțele mele actuale; în al doilea rând, mi-e teamă că Teplov nu mă va întâlni undeva. Așadar, ceea ce nu pot să vă transmit în cuvinte în spatele lacrimilor, într-o scrisoare vă rog cu umilință să ascultați.
1) Disputa și cearta au început nu la ședința când s-au despărțit, ci chiar la prima ședință, unde s-a discutat despre ultimul alineat al regulamentului. Kovarnik a spus că vreau să iau puterea și omnipotența prezidențială; I-am răspuns că vreau să îndepărtez de la el o povară care era peste puterea unui singur om, oricare ar fi el. Dar totul ar trebui făcut de comun acord, și mai ales că președintele nu este un poliistor. Suveranii suverani au propriii lor senatori și alți funcționari, pe care el, deși autocrat, le ia sfaturi, este posibil să fie în științe, care nu se extind la un stat, ci la întreaga lume.
2) În deplina putere a Președintelui, nu știm ce să facem sau nu. Vom începe asta... .și vom vorbi mult timp; deodată o poruncă: nu fi așa.
3) Lukavets1 a spus: decretul Senatului nu spune despre regulamente pentru că regulamentele nu au fost schimbate niciodată prin decrete.* 6 Am spus că el a fost de o sută de ori decrete prezidențiale și a existat un argument gol că prezidențiale sau nu decrete?
3 puncte de suspensie în original.
6 În original, greșeala de scriere este neschimbată.

4) La prima ședință am făcut o rezervă generală ca nimeni să nu se creadă, când vorbesc despre președinte, că vorbesc despre contele K[iril] Prigorievici], ci despre președinte în general, în naștere veșnică: toti suntem muritori. Cu toate acestea, nimic nu a ajutat! A tras totul pe starea actuală; flutură mâinile către toată lumea ca un dictator; Toată lumea se teme și este gata doar să-l asculte.
Mai sunt multe lucruri pe care intenționez și trebuie să le transmit Excelenței Voastre, în calitate de protector și incomparabil binefăcător al meu, dar le las pentru viitor, nu pentru a vă deranja, ci mai ales în starea dumneavoastră actuală. Rog de la Domnul Atotputernic Dumnezeu să vă bucurați să vă întoarceți și să vă sporiți puterea și vigoarea anterioară pentru a-i proteja pe cei săraci și pentru a încuraja știința și protecția.
Excelența Voastră, Preascultător Slujitor Mihailo Lomonosov
12 martie zile
1755 _
51
1756 APRILIE 2. I.-D. SCHUMAKHER
Înalt născut domnule consilier de stat, dragul meu domn!
Rog cu umilință purtătorul acestei scrisori, omul meu Ignat Petrov, care a fost instruit în termometre și este mai înclinat spre arta picturii, să fie admis la Camera Desenului, pentru a putea realiza unele dintre succesele sale printre altele. elevi sub supravegherea de acolo

produce în continuare. În speranța îngăduirii voastre, mi-am luat libertatea de a-l trimite înălțimea voastră, rămânând fără greșeală cu respectul cuvenit
înălțimea voastră umil slujitor
Mihailo Lomonosov
2 aprilie 1756
52
1756 MAI 10. I.-D. SCHUMAKHER
Înalt născut domnule consilier de stat, dragul meu domn!
Alteța Voastră știe cum v-am plâns verbal în repetate rânduri despre acțiunile indecente ale laboratorului Betiger, care nu numai că locuia cu el în aceeași jumătate, în casa academică Bonovsky, era insuportabil și s-au făcut plângeri, dar și eu sunt împovărător și enervant. Totuși, am sărit peste toate acestea pentru ca el să-și trimită postul de laborator conform instrucțiunilor mele, așa cum ar fi trebuit și, în speranța că va fi corectat, am îndurat insulte. Dar, contrar așteptărilor mele, am simțit o mare grosolănie din partea casei lui. Pentru mulți oaspeți de diferite ranguri și națiuni care vin adesea în apartamentul său aproape zi și noapte, anxietatea a crescut atât de mult încât oaspeții beți sparg deja porțile în mijlocul zilei, iar noaptea podelele stau adesea pentru trăsuri și unul. -roți care vin la el. Mai mult decât atât, numele mele de familie sunt insulte deșarte și obscene din partea slujnicelor lui, astfel încât de curând fata cuvintelor sale necinstite a exilat-o pe fiica mea de pe verandă, iar pe când soția mea a ieșit și a întrebat de ce această fată face asta, ea, întorcându-și spatele și sprijinindu-se de balustradă, a dat răspunsuri grosolane. Și ca deja de mai multe ori
și în loc de răzuit, trăiesc.

De multe ori înainte s-a întâmplat că acest Betiger nu și-a pedepsit oamenii pentru infracțiunile comise de familia mea și este ridicol și rușinos să ceri un proces împotriva lor, pentru asta am ordonat ca fata aceea să fie biciuită cu viță de vie ca de acum înainte. numele meu de familie de la servitoarele lui ar fi calm. Mai sus amintitul Betiger, în loc să-mi mulțumească pentru predare, uitând de rușine și recunoștință pentru îngăduința mea față de el, a îndrăznit să-l tulbure pe Excelența Sa domnule președinte cu o plângere împotriva mea, el însuși fiind vinovat înaintea mea. Și acum, alergând prin diferite case, mă înconjoară cu plângeri false și, plimbându-se prin curte, mă amenință prin familia mea, dar a rămas în urma Laboratorului. Pentru aceasta, onoratăre, cer cu umilință ca, de dragul meu și al viitorului profesor de liniște sufletească, acest laborator Betiger să fie demis din serviciul academic și, în locul lui, să accepte o persoană singură, singură, care nu ar putea avea dezonorare și acțiuni suspecte în casă. În locul său, îl recomand pe studentul Vasily Klementyev, care poate ocupa această funcție și poate obține o mai mare abilitate în chimie. În această speranță, cu respectul cuvenit, rămân
Onorată Tată, Umilul Servitor Mihailo Lomonosov
Maya 10 zile
1756 _
53

Í757 SEPTEMBRIE 2. CĂTRE I. I. SHUVALOV
Bunul suveran Ivan Ivanovici!
Scrisoarea milostivă pe care am primit-o de la Excelența Voastră am citit cu bucurie și am aflat eforturile voastre indispensabile de a slăvi faptele nemuritoare ale binecuvântatei amintiri ale împăratului Petru cel Mare în limbi străine. În această privință, în adevăr, domnule Walter, nimeni nu poate fi mai capabil,

Sunt doar două lucruri la care să te gândești. Primul este că este o persoană periculoasă și, în raționamentul persoanelor de rang înalt, a dat exemple proaste ale caracterului său. În al doilea rând, deși poate primi notițe de la noi, traducerea lor într-o limbă cunoscută de el necesită multă muncă și timp. În măsura în care acest lucru este necesar, îmi asum libertatea de a propune următoarele: În primul rând, el trebuie să-și facă el însuși un plan scurt, care poate fi compus dintr-o descriere prescurtată a afacerilor suveranului2, pe care le am, pentru care el și panegiricul compus de me3 poate fi folosit nu fără folos, dacă va fi tradus în franceză. Profesorul Strube a tradus deja o mare parte din ea, dar nu i-am putut cere să-l pună capăt și nu am nicio autoritate să ordon. După alcătuirea planului și conform mesajului său de aici, cred că este mai bine să-i trimiți traduceri din însemnări pe părți, așa cum va arăta ordinea din plan, și nu dintr-o dată. Și de îndată ce începe să compună începutul, între timp restul traducerii poate ține pasul, așa că compoziția începe mai repede și trebuie să ajungă la sfârșit. Accelerarea acestei chestiuni pentru anii de vârstă ai Voltaires 4 este foarte necesară.
Am atât de multe note despre munca marelui nostru monarh, totul este pregătit pentru această întreprindere. Despre statul Rusiei din timpul domniei țarului Mihail Fedorovich, ar trebui făcut un scurt extras din cronicarii noștri, la care pot folosi puțină vreme. Anecdotele de la începutul acestei lucrări nu sunt atât de necesare, mai mult, nu mai există nimeni care să-și amintească de anii copilăriei suveranului, totuși, voi încerca să aud ce am auzit de la alții.5 În același timp, am onoarea de a trimite Excelenței Voastre prima foaie a discursului meu, pe care o voi rosti în data de 6 a acestei luni în ședința publică academică. Și ca de obicei, astfel de discursuri s-au ținut înainte pe 5 e.i. V. Prea Milostivă Împărăteasă, pentru aceasta, Excelența Voastră, vă rog cu umilință să fiu onorat să fiu la această sărbătoare de la Sarskoe Selo, să țin un discurs și, de asemenea, să o felicit pe Excelența Voastră pentru cea mai strălucită sărbătoare și pentru întoarcere

cea mai dragă sănătate, pentru care slăbiciune mi-am exprimat condoleanțe. Așteptând o favoare plină de har, rămân cu profundă reverență
Excelența Voastră, Preascultător Slujitor Mihailo Lomonosov
Din Sankt-Petersburg
2 zile septembrie
1757 _
54
1757 27 SEPTEMBRIE. CĂTRE I. I. SHUVALOV
Bunul suveran Ivan Ivanovici!

Din ordinul Excelenței Voastre, vă anexez la prezenta un grafic de prețuri diferite pentru mousia pentru diferite grade.1 Portretele de mărime obișnuită sunt formate din clasa a treia și a patra, care, numărând în jumătate, fiecare picior pătrat va veni de la 50 la 60 de ruble, sau, pe scurt, câte bucăți conține, atâtea copeici, stingând materia și fețele de prisos. Pentru împlinirea grabnică a intenției Excelenței Voastre, aș dori să știu măsura mărimii portretului dorit, 2 pentru a forja în prealabil o placă de cupru și a aplica mastic. Cât despre portret, din care să faci, cred că în primul rând ar trebui copiată cel puțin o față din cea mai bună pentru a comanda Fiodor.
Excelența Voastră, prea umil și umil servitor Mihail Lomonosov
27 septembrie zile
1757
iar Ivan este scris de două ori.

55
1757 10 OCTOMBRIE. CĂTRE I. I. SHUVALOV
Bunul suveran Ivan Ivanovici!
Descrierea prescurtată a impostorilor și a revoltelor Streltsy,1 fiind încă rescrisă, am onoarea să trimit o scrisoare Excelenței Voastre prin această scrisoare. Tu însuți poți observa că nu vei judeca în beneficiul traducerii în franceză. Încerc să pun capăt abrevierii despre viața suveranilor regilor Mihail, Alexei și Teodor într-un mod similar. Vă rog cu cea mai umilitate să nu considerați ca o prejudecată pentru mine faptul că îmi anexez mărturiile și ostenelile.2 Am îndrăznit să o fac nu de dragul propriei lăudări, ci pentru a mă apăra de disprețuitorii și detractorii mei” jos cu vârful Munților Parnasului.”3 Grijile mele domestice în raționamentul clădirilor4 fabrici și alte lucruri se apropie de sfârșit și sper să demonstrez prin argumente mari că aceste cuvinte sunt cel mai pustiu. În așteptarea promisiunii
La portret, deși în nerăbdare, totuși, ca întotdeauna, cu profundă evlavie, rămân
excelența voastră prea smerită și umilă slugă
Mihailo Lomonosov
10 octombrie 1757
56
1757 27 OCTOMBRIE. Y. Y. SHTELIN
Wohlgebohrener Herr Hofrath, Hochzuehrender Freund.
Ob ich s[ch]on vollkommen versichert bin, dab Ew. Wohl-gebohrn von meiner Mosaischen Arbeit die beste und der Wahr-heit gemâfie Meinung hegen: so habe doch für nôthig gefunden,

Eh. bine nascut. să-mi amintesc niște împrejurări și anume: 1) Că această artă, care a fost întotdeauna ținută în mod deosebit de mare cinste, aici, prin eforturile mele, a fost pusă într-o stare atât de scurtă în scurt timp încât trebuie să o ajungă la Roma câteva secole. şi multe cheltuieli aplicate, în ciuda faptului că alidori atâţia maeştri în pictură şi în arta sticlei se găsesc mereu. 2) Că materialele sunt toate de aceeași rezistență și bunătate ca și cele romane, iar culorile lor nu sunt alterate nici de lumină, nici de soare, nici de durata, fiind fabricate în foc puternic. 3) Acum că

această artă a fost adusă atât de departe aici, este cert că, printr-o serie de exerciții, va atinge în general cea mai mare perfecțiune pe care o poate dori. Această amintire pentru că adevărată și nu numai benefică mie, ci și artelor plastice în general; deci nu mă îndoiesc câtuşi de puţin că Ew. Bine născut la fel în raportul în care va lua în considerare Canceley. raman cu tot respectul
Ew. Wohlgebohrn gehorsamster Diener
M. Lomonosow
d. 27 oct
1757
Adresă: A Monsieur Monsieur de Staelin Conseiller de la Cour et Directeur de l'Académie des Arts chez lui.
Traducere
Domn foarte nobil consilier de curte, prieten foarte respectat.
Deși sunt deja destul de sigur că nobilimea ta are cea mai bună și cea mai adevărată părere despre opera mea de mozaic, tot mi se pare necesar să reamintesc onoarei tale unele împrejurări și anume: 1) că aceasta este o artă care în orice moment.

Da. Da. Shtelin
Dintr-un portret de G. F. Schmidt, gravat de I. Stenglin (1762)

bărbații erau ținuți în o deosebită stima, aici prin eforturile mele au adus în scurt timp într-o asemenea stare, pentru a realiza ceea ce la Roma a fost nevoie de câteva secole și cu mare cheltuială, în ciuda faptului că atât de mulți maeștri ai picturii și sticlei puteau fi întotdeauna. găsit acolo;
2) că toate materialele au aceeași rezistență și calitate ca și cele romane, iar culorile lor nu se schimbă nici de la aer, nici de la soare, nici din cauza trecerii timpului, întrucât sunt făcute pe foc puternic;
3) și întrucât această artă este adusă aici la o asemenea înălțime, cert este că cu mare experiență, mai ales într-un volum mare, va atinge o perfecțiune atât de înaltă pe cât se poate dori. Această reamintire, fiind corectă, este utilă nu numai mie, ci și artelor plastice în general, așa că nu am nicio îndoială că înalta voastră noblețe va ține cont de ea la raportarea la Cancelarie.
raman cu tot respectul
Excelența Voastră cel mai ascultător slujitor
M. Lomonosov
27 octombrie
1757
Adresa: domnul Shtelin, consilier și director al Academiei de Arte. În propria mea casă.
57
1757 27-30 OCTOMBRIE. Y. Y. SHTELIN
Ich bin damit recht zufrieden und meine Dankbarkeit werde ich ander[n] Tag legen.
Das Wôrt[c]hen ,,ziemlich“ konnte man wohl aduciren.
Ich bitte nur um eine baldige Expedirung.
Traducere
Sunt destul de mulțumit și nu voi lipsi să-mi arăt recunoștința.
Cuvântul „destul” ar putea fi înmuiat. Cer doar o expediere rapidă.

58
1757 ОКТЯБРЯ 27—30. da da ШТЕЛИНУ
o intreb pe Ew Bine născut pentru a-mi accelera cauza la Canceley; pentru că este întrebat despre asta în Senat. Membrii Academiei de Arte pot semna acasă. Pentru că de îndată ce zona se înrăutăţeşte, treaba trebuie să stea în Canceley, iar timpul de câteva săptămâni va fi irosit în zadar. Îl poți cere pe Staffenhagen să vină la tine și să-l pună să aranjeze asta.
Perevod
Vă rog onoarea să trimiteți cazul meu la Cancelarie, pentru că este întrebat de la Senat. Domnilor membri ai Academiei de Arte pot semna acasă. Căci de îndată ce situaţia se înrăutăţeşte1, cazul rămâne în Cancelarie, iar câteva săptămâni sunt irosite în zadar. Poți să-l suni pe Staffenhagen și să o faci prin el.
59
23 NOIEMBRIE 1757 CĂTRE I. I. SHUVALOV
Bunul suveran Ivan Ivanovici!
Prin dragostea și bunăvoința Excelenței Voastre față de științele portretului meu îngrămădit, mai multe foi au fost tipărite, după bunul plac, dintre care cinci sunt atașate aici. Maestre Wortman, sper că va corecta în curând erorile cunoscute din el. Excelența Voastră s-a demnit să vorbească pentru a semna câteva versuri sub portretul amintit. Dar asta, domnule, nu este în niciun caz ceea ce îmi doresc și mi-e rușine că m-am certat. Nu cer decât ceea ce mi se cuvine de drept, decât cea mai milostivă împărătească a sclavilor ei zeloși de obicei să placă, ceea ce urmează slujirea și calea mea și ceea ce este mai necesar și mai folositor pentru patrie decât pentru mine. De aceea intreb totul

este umilitor să citesc încă o dată fosta mea scrisoare 1 și să fac dreptate cererii mele legale. Excelența Voastră binefacerile pentru mine, deși multe și mari, totuși, ceea ce îmi doresc va fi mai mult, nu pentru că le-am cerut de mai bine de trei ani, ci pentru faptul că este legată de binele comun și de acel sânge nou . va curge în venele mele pentru a completa descrierea eroică Am început lucrările Petrovilor, 2 al căror sfârșit este mai presus de orice prosperitate în viața mea pe care o cinstesc.
Majestatea Voastra,
umilul servitor al Excelenței Voastre
Mihailo Lomonosov
23 noiembrie zile
1757
60
1758 IUNIE 27. Y. Y. SHTELIN
Hochwohlgebohrner Herr Hofrath, Hochgeschãtzter Freund.
Din nou, cred că chestiunea din Senatul H. a fost amânată atât de mult încât a apărut doar acum opt zile. În așteptare, țin atât de mulți oameni pe cheltuiala mea încât plătesc 600 de ruble pe an doar pentru Fabrique la fața locului, fără să socotesc cât se cheltuiește pe comision și materiale. Din această cauză, vă rog să mă iertați că nu îmi pot plăti datoria până la data scadenței, iar ziua de mâine nu este

nici măcar o opțiune; dar săptămâna aceasta voi încerca în toate felurile să-i satisfac (în toate privințele) cu mulțumiri deosebite. Am patru sute de brazi de lemn pe mal la Caravaldai, dar nu pot niciodată...
34*

găsiți pe cineva care cumpără 300 F. și conduce o sută de h[i]ret așa cum sa întâmplat înainte. raman
Dero ergebenster Diener
M. Lomonosow
d. 27 iunie.
1758
Revers: A Monsieur le conseiller Sthelin.
Traducere
Domn foarte nobil consilier de curte, prieten foarte respectat.
Contrar presupunerii mele, cazul din Senat a durat atât de mult încât s-a încheiat cu doar opt zile în urmă. În așteptare, țin atât de mulți oameni în contul meu, încât doar pentru fabrică plătesc 600 de ruble anual în bani, fără să socotesc ce merge la provizii și materiale. Prin urmare, vă rog să mă iertați că nu mi-am putut plăti datoria la timp și că nici mâine nu voi putea face asta; dar în timpul săptămânii voi căuta toate căile pentru a vă satisface cu cea mai mare recunoștință.
Am patru sute de brazi de lemn de foc pe malul de langa Karavaldai, dar tot nu gasesc pe nimeni care sa cumpere de la mine 300 de brazi din ele. și cine ar fi transportat aici, așa cum se făcea înainte.
Rămân servitorul tău cel mai devotat.
M. Lomonosov
27 iunie
1758
Pe spate: domnul consilier Shtelin.
61
1758 1 IULIE - 13 OCTOMBRIE. Y. Y. SHTELIN
S. Exc. der Herr Grafi PJ verlangen, dafi die Beschre-bung von dem Feuer-Werke solite im deutschen und frantzô-sischen gedruckt werden. Der Staffengagen hat es übersetzt, aber mir gefallen nicht die Verse in Prosa. Ich bitte Ew. Wohl-gebohr., wegen der Ehre der Academie dies zu übersehen. Die Verse habe Wort zu Wort ins lateinische übersetzet.
Esware

să-şi dorească să fie plasate şi în versuri germane. Poate traducătorul nostru franceză să traducă din germană în franceză, aveți mai multă autoritate să-i ordonați să o facă.
Dacă versurile sunt franceze în proză, vreau să-mi iau un poet mâine.
Perevod
Excelența Sa domnul conte P[etr] Ivanovici cere ca descrierea artificiilor să fie tipărită în germană și franceză. Staffenhagen a tradus-o, dar nu-mi place poezia în proză. Rog înălțimea voastră, de dragul onoarei Academiei, să se uite prin ele. Poeziile le-am tradus textual în latină. Ar fi de dorit ca acestea să fie traduse și în versuri în limba germană. Pot să-i induc pe interpreții noștri francezi să traducă din germană în franceză, dar în ceea ce îl privește, aveți mai multă putere să-i ordonați să o facă.

Când poeziile vor fi traduse în proză franceză, mâine voi primi și un poet.

62

IULIE 1759 8. I. I. SHUVALOV

Bunul suveran Ivan Ivanovici!

Din ordinul Excelenței Voastre, am găsit o persoană care vă poate mulțumi cu traduceri istorice și extrase din rusă în franceză, care să servească Excelenței Voastre cu această lucrare și am început deja să fac un extras din Istoria Kamchatka, în care am îl pot ajuta cu sfaturile mele și pot folosi studenții pentru corespondență. Manuscrisele mele pot sluji acum mai mult decât mine, neavând odihnă de nedoritorii mei2. În plus, fără să prelungesc timpul, trebuie, cu prima ocazie, să declar într-o lumină învățată toate invențiile mele noi pentru slava patriei, ca să nu urmeze și cu ele același lucru, care cu trâmbița de noapte.

chilo. Această pierdere a onoarei din munca mea a devenit de două ori tristă pentru mine, pentru că cei care au considerat acest lucru imposibil încă se ceartă crunt cu cuvinte enervante, astfel încât văzând nu văd și auzind nu aud. Cu toate acestea, încerc să pun în funcțiune un alt instrument optic nou,3 cu care ar fi posibil să se vadă fundul râurilor și marea mult mai adânc decât vedem noi. Deoarece acest lucru este util în viața umană, toată lumea poate judeca convenabil. În același timp, nu pot da greș, pentru a nu arăta lipsa evidentă de conștiință a neamului meu necunoscător.4 În „Hârnic”, așa-zisa „albină”, mozaicul este imprimat foarte disprețuitor. Autorul, Tr[ediakovsky], a combinat ignoranța sa grosolană cu răutatea ticăloasă pentru a-mi face zelul să devină nebunie. Aici puteți vedea întregul complex. Tr[ediakovsky] a scris-o, Sumarokov a acceptat-o în „Albină”, T[aubert] a lăsat-o să fie tipărită fără notificarea mea în echipa unde sunt prezent. În aceste împrejurări, Excelența Voastră poate vedea limpede cât de mult îmi dau acești oameni liniște, fără a înceta să-mi prejudicieze onoarea și bunăstarea în orice caz! Miluiește-mă, binevoitor suveran, eliberează-mă de asemenea atacuri, care, întristându-mă, nu-mi permit să mă extind mai departe în exercițiile mele folositoare și glorioase către patria mea. Nu vreau nicio răzbunare, ci doar cer cu umilință să fiu îndreptățit în fața lumii prin cea mai înaltă confirmare a raportului Senatului de Guvernare privind decorarea Bisericii Petru și Pavel, pe care îl aștept de un an întreg, în curs. ridicol şi abuz pe lângă ruina mea . Mijlocirea ta puternică mă poate izbăvi în curând de orice și mă poate asigura de îndurarea indispensabilă, pe care o cinstesc pentru fericire și onoare deosebite în viața mea.

Excelența Voastră, cel mai umil și zelos slujitor, Mihailo Lomonosov

Din Sankt-Petersburg

8 iulie 1759

63

30 DECEMBRIE 1759. CĂTRE M. I. VORONTSOV

Cel mai ilustru Conte Reich, grațiosul Suveran Mihailo Larionovici!

În nădejdea îndurării tale înălțate, accept îndrăzneala de a te deranja, binevoitor suveran, cu o cerere atot umilită, care se referă

mai mult la obișnuit, mai degrabă decât la folosul meu, în care sper la o scuză plină de har din partea excelenței tale când Vă prezint munca mea harnică. Cincisprezece ani mai târziu, am avut patru profesii1, adică atât în elocvență, în istorie, în fizică și în chimie2, și nu le-am trimis doar ca să treacă cumva timpul, ci în toate am arătat invenții nobile: în elocvență. a introdus în limba noastră compoziția caracteristică poeziei și a corectat calmul cu reguli gramaticale și retorice și exemple în diverse lucrări; la fizică, diverse discursuri publice și disertații în Comentarii, foarte lăudate de marii învățați; în istorie, adevărata origine a poporului rus este arătată în primul volum din Istoria Rusiei; în chimie, pe lângă alte invenții, musiya.
Mai mult de trei ani
DESPRE
Trimit cazuri clericale,0 încercând să răspândesc științele în patrie. Treizeci de ani mai târziu, Gimnaziul era într-o stare atât de proastă, încât elevii mergeau la ore într-o stare atât de cerșetoare încât era păcat să le arăți oamenilor cinstiți; primind un salariu, dădeau de mâncare părinților lor și, fiindu-i foame și frig, puțin se puteau gândi la predare și, mai mult, mergând acasă pe distanțe lungi și slujind acasă pe tatăl și pe mama, pierdeau aproape tot timpul, ocazia de a te zbuciuma și de a vedea exemple proaste acasă. Pentru aceasta, nu este de mirare că de la începutul Gimnaziului nu au existat doar profesori sau chiar adjuncți de acasă, ci studenți mai demni. Acum, după ideea și sârguința mea, toți elevii de gimnaziu sunt îmbrăcați curat în aceleași haine de iarnă și de vară, au la masa comună.

mâncare mulțumită, folosesc timpul pentru predare și se comportă decent și, prin urmare, erau deja câțiva în același an la clasele de producții, iar opt persoane din Adunarea Profesorală au fost premiați studenți conform unui examen strict. Cursurile de rusă introduse de mine în Gimnaziu sunt folosite nu numai de ruși, ci și de străini. În același fel, încerc foarte mult în privința Universității, dar puțin față de aceasta autoritatea mea.4 Tovarășii mei din Cancelarie, având în supraveghere persoane de ranguri inferioare, pot face față cu ușurință. Dimpotrivă, în gradul meu actual, nu ar trebui să îndrăznesc să le amintesc profesorilor de îndeplinirea posturilor lor, pe care ei le consideră o insultă și merg la case nobiliare cu plângeri false. Actuala plecare a Excelenței Sale, Graciosul Suveran Conte Kiril Grigorievici, necesită neapărat o instituție specială, deoarece cei doi membri străini din Cancelarie au un avantaj împotriva mea, ceea ce îl simt nu fără a opri creșterea oamenilor de știință ruși. Marele corp academic, format din multe catedre, trebuie să aibă neapărat un vicepreședinte, pentru că sunt plasați în comenzi mult mai mici. În plus, dacă cineva este hotărât din afara Academiei, atunci aproape că nu va fi niciun beneficiu, pentru că pentru o lungă perioadă de timp va trebui să recunoască o stare academică internă și, între timp, să asculte mințile altora, dacă nu sunt de acord în Academia, este destul de cunoscut. Dimpotrivă, fiind în această clădire 6 timp de douăzeci de ani în diverse trepte și deja nouă ani ca consilier, timp de trei ani membru al Cancelariei și anterior în mai multe comisii care se aflau în ea, fiind judecător7 și, mai mult, trimițând pe posturi diverși profesori și prin aceasta, după ce am învățat și vegheat peste tot în Academie, unde sunt excese și neajunsuri, am dreptul perfect să-i cer celor mai smeriți să mă promoveze la această demnitate, reprezentând în

același timp iubirea mea adevărată și înnăscută și zel pentru patrie și pentru științe, care este cel mai sensibil în inima mea. Din aceste pricini, nu mă îndoiesc că Excelența Voastră îmi va fi reprezentantul și ajutorul meu în primirea ei, după străvechiul vostru har patern, și cu atât mai mult încurajează râvna mea de a se înmulți în patrie.

M. I. VORONTSOV
Mozaicul atelierului Lomonosov (1765-1766)
Schitul de Stat

oameni învățați firești, la care, nu fără regret, vedem un mare neajuns. În așteptarea unei astfel de înalte milostiviri paterne cu profundă reverență, suveranul plin de har, excelența voastră, slujitorul atot umilit și tot zelos Mihail Lomonosov, 30 decembrie a zilei
1759 _
64
1760 14 FEBRUARIE-17 APRILIE. CĂTRE I. I. SHUVALOV
Când trimiteți mai jos, vă rugăm să rețineți:
1. că slujesc 9 ani într-un singur grad și am rămas din mulți;
2. că în Academie am nevoie de mai multă autoritate pentru a preponderența străină nu a avut;
3. pe care contele K[irill] Prigorievich] 1 o reprezentase anterior despre vicepreședinte;
4. că încerc din toate puterile despre oamenii de știință ruși, alcătuiți reg-
bocete, pune la ordine Gimnaziul;
5. înainte de aceasta, a dat sfaturi despre Universitatea din Moscova; 2
6. ca gradul de vicepresedinte este mic, iar in lipsa contelui sunt necesare acțiuni;
7. aceasta mă va încuraja să compun Petriada într-un an.3
BC Faceți tot posibilul, domnule, pentru ca la inaugurarea universității4 să rostesc cuvintele mele de mulțumire cu mare încurajare.
65
1760 3 MARTIE I. I. SHUVALOV
Bunul suveran Ivan Ivanovici!
La comanda Excelenței Voastre, se întocmește un portret mozaic pentru Universitatea din Moscova și se apropie deja de finalizare și va fi gata în această primăvară. Între

deci neajunsurile mele mă obligă să-ți arăt nota de plată, 1 cât mă costă acum, și cu cel mai smerit să-ți cer ajutor, amabil suveran, pentru ca în împrejurările actuale necesare să mă pot îmbunătăți cu bani. 2 Dacă vrei să mărturisești, atunci această lucrare este aici și artizani lucrători.
Excelența Voastră, cel mai smerit și mai harnic slujitor
Mihailo Lomonosov
Martie 3 zile
1760 _
66

1760 APRILIE 17. CĂTRE I. I. SHUVALOV
Bunul suveran Ivan Ivanovici!
Excelența Voastră știe bine că Alexander Serge[e]vich îl favorizează foarte mult pe Miller, care nu ratează nicio ocazie de a-mi insufla ceva rău. Din acest motiv, de multă vreme nu am fost surprins la Alexandru Sergheevici1 de răceala, în locul căreia, pentru a iubi științele, ar fi trebuit să mă aștept la o asemenea fervoare precum mi-ai arătat tu și Excelența Sa Roman Larionovici când ai sosit din Moscova. Având o pasiune pentru științe verbale și minerale rusești, cum ar fi putut cineva să mă neglijeze dacă Miller nu ar fi întărit avertismentul. La aceasta s-a adăugat încă o nouă nemulțumire pe care o sfătuiesc să nu publice discursul francez, nu pentru că este foarte incoerent, ci pentru că toate laudele făcute în el pentru Rusia sunt infirmate de faptul că el, neștiind limba rusă, vorbește despre rusă. poeţi şi îi pune în paralel pe cei care nu pot sta în paralel. Excelența Voastră motivează pe bună dreptate prin acțiunile sale liniștite, astfel încât să puteți jigni pe cineva. Și eu însumi nu am crezut ieri cuvintele lui abuzive, până când am văzut o mare schimbare în ochii lui și în toată fața lui. intreaga procesiune

Pot, cu Excelența Voastră, să dau permisiunea în prezența lui în cuvinte. Regret sincer că sunteți obligat să vă tulburați cu ideea nevinovăției mele și, mai ales, văzând din scrisoarea dvs. că deja îl apărați pe infractorul meu. Cu greu îndrăznesc să vă trimit aceste rânduri și nu le-aș trimite astăzi dacă beneficiul general al patriei nu m-ar îndemna să o fac. Singura mea dorință este să aduc Gimnaziul și Universitatea în cursul dorit, de unde pot veni numeroși Lomonoșov, iar pentru aceasta, Excelența Voastră, vă rog cu umilință să încercați ca de la Conferința, stabilită la curte, un privilegiu. formularul a fost dat la cererea Excelenței Sale Academiei de Științe.Președinte, din care vă dau copii împreună.2 Acesta va fi cel mai mare bine pe care excelența dumneavoastră a făcut-o pentru mine în viața mea. La final, vreau doar să caut o cale și un loc în care, cu cât mai rar, cu atât mai bine ar fi să văd oameni nobili care îmi reproșează rasa mea joasă, văzându-mă ca pe un ghimpe în ochi, deși Mi-am obținut cinstea nu prin fericire oarbă, ci oferită de talentul lui Dumnezeu, sârguința și răbdarea sărăciei extreme în mod voluntar pentru a preda. Și, deși aș putea cere plăcere lui Alexandru Sergheevici pentru o astfel de insultă publică, o am deja pentru că, în plus, oamenii obișnuiți mi-au spus să iau socoteală cu tinerețea lui, iar prietenul lui a spus atunci că am fost jignit în zadar. Și mai presus de toate, mă îndreptățesc faptul că, deși reproșa nenobilimea, el însuși nu s-a comportat ca un nobil. Și astfel, uitând totul, vă rog cu umilință, prin mijlocirea voastră, în folosul studenților ruși, să promovați privilegiile universitare3, care ar putea servi oarecum și Universității din Moscova.
Milostiv Suveran, Excelența Voastră, umilul slujitor 17 aprilie
Mihail Lomonosov
1760

67
1760 20 APRILIE. CĂTRE I. I. SHUVALOV
Bunul suveran Ivan Ivanovici!

Pentru a pune în ordine descrierea prescurtată a Kamchatka1, care a fost rescrisă și tradusă pe părți, o trimit Excelenței Voastre în original, pentru ca franceza să fie aranjată în mod corespunzător. În același timp, îmi iau libertatea, binevoitoare suverană, a umilei mele cereri, pentru binele comun al științei din patrie, de a sâcâi acest lucru prin cererea ta puternică, la recomandarea grațiosului suveran conte Kiril Grigorievici de la înalta Conferință. , o formă de privilegiu universitar2 să fie acordată pentru a grăbi inaugurarea și cursul decent al învățăturilor. Acesta va fi sfârşitul grijii mele pentru succesele în ştiinţele fiilor Rusiei şi începutul unui zel deosebit de a duce la bun sfârşit eforturile mele în ştiinţele verbale.admirator incontestabil.
Excelența Voastră, cel mai smerit și mai harnic slujitor
Mihailo Lomonosov
20 aprilie zile
1760

68
1760 IULIE 15. ACADEMIA SUEDEZĂ DE ȘTIINȚE
Illustrissimae Academiae Regiae Scientiarum Sveciaea studia et officia sua devoto offert animo si-mulque
SPD
Michael Lomonosow
De îndată ce am primit onoarea de a primi o diplomă plină de omenie și favoare, prin care cea mai ilustră Academie de Științe a vrut să mărturisească că am fost recrutat în Societatea lui Illius; Era de datoria mea să-mi exprim recunoștința fără nicio întârziere pentru o favoare atât de mare și singulară primită de la cea mai ilustră Societate. Este adevărat, totuși, că nu ar trebui să mă adresez unui astfel de grup de bărbați în scrisori ca un actor gol de mulțumire, dar ca membru, am crezut că era de datoria mea să facilitez munca partenerului meu, să prezint un exemplu din recunoștință și sârguință. De
a В черновике al Ilustrei Academie Regale de Științe] a Suediei Michael Lomonosow. Cel mai ilustru din Academia Regală de Științe Suedeză. După cuvintele lui Lomonosov, consilierul Academiei de Științe a fost bifat. După ce cuvintele științei l-au tăiat pe Holmensi.
b В черновике Suedia regală.
° În loc de <dedit testimonium> me voluit, care a fost tăiat în schiță.
d În proiectul officium meum fuit, în loc de officii mei esse ["paí] existima vi.
e În loc de ab illis care a fost tăiat în proiect.
f Cuvinte ne vacuus . . . alloquerer în proiect au fost inițial după cuvintele studii mei specimen.
g Cuvinte ut iam . . . operam lipsesc din proiect.
11 În loc de etiam duxi, tăiat în draft.
1 In draft exhibere sitnul.

De aceea, m-am îndrăznit să aduc un pamflet, expunând pe scurt câteva dintre fenomenele Comunei noastre? Care, din câte știu eu, nu sunt așa cum merită, sunt cunoscute în lumea literară.4 * Cea mai solidă dovadă a adevărului despre ele va fi opinia celei mai ilustre Academii Regale

de Științe a Suediei, a cărei binefacere . și favoare pe care nu voi înceta niciodată să mă închin cu cea mai recunoscătoare inimă.
Voi da Petropolis pe 15 iulie.
AS 1760
Traducere
Glorioasa Academie Regală Suedeză de Științe
Fiind onorat să primesc o scrisoare bună și binevoitoare, pe care cea mai glorioasă Academie de Științe6 * a dorit să certifice alegerea mea ca membru, am considerat de datoria mea să-mi exprim imediat recunoștința pentru o asemenea mare și deosebită favoare din partea celei mai cunoscute societăți 4
a În proiect, qui <septentri> borealium este tăiat,
b În loc de attingit, care a fost tăiat în proiect.
c În loc de ceea ce a fost tăiat în proiect, non tam quantum.
l Illustrissimae Academiae Regiae Scientiarum judicium firmissimum erit veritatis illius argumentum este barată în proiect.
e In draft illius.
f În loc de mărturie[um] care a fost tăiată în proiect.
g Cuvintele de illis lipsesc din proiect.
11 În loc de iugiter venerari, tăiat în proiect.
a În proiect: Mihail Lomonosov la Cea mai glorioasă Academie Regală Suedeză de Științe. Glorioasa Academie Suedeză de Științe. După cuvinte, Lomonosov a taiat consilierul Academiei de Științe. După ce știința l-a eliminat pe Helm.
6 În proiectul Regal Suedez.
în În loc de ceea ce a fost tăiat în proiect, <dovada dată mi-a dorit.
d În proiect era datoria mea în loc de tachetă am considerat că datoria mea.
4 În loc de ceea ce a fost tăiat în schița de la ei.

primit. Cu toate acestea, pentru a mă îndrepta către adunarea unor astfel de oameni nu numai cu recunoștință deșartă®, ci și ca membru al lucrării unui membru pe care să o prezint, * 6 mi-am făcut datoria să ofer un anumit exemplu al recunoștinței și zelului meu. Așadar, îndrăznesc să prezint o carte „care explică pe scurt fenomenele caracteristice Nordului tău natal și nouă, care, după cum știu cel puțin, nu sunt cunoscute în cercul oamenilor de știință așa cum merită. dintre ei celui mai glorios Regal. Academia Suedeză de Științe, a cărei atenție amabilă nu voi uita niciodată să o onorez cu un suflet recunoscător.
Petersburg
15 iulie 1760
69
1760 22 AUGUST. CĂTRE M. I. VORONTSOV
Cel mai ilustru Conte Reich, grațiosul Suveran Mihailo Larionovici!
Prin excelența voastră înălțată a milei paterne, sper că încă vă degnați în mod deosebit de favorabil să nu uitați cererea mea atot umilită pentru lucrarea mea și lucrările și mărturiile mele sunt comunicate. Pentru a reînnoi acest lucru în reamintirea ta paternă cu numeroasele manifestări curente ale Atotputernicului
a Cuvintele pentru... recunoștință din proiect au fost inițial după cuvinte un eșantion al recunoștinței și diligenței mele.
6 cuvinte dar ca membru. .. prezente în proiect lipsesc.
3 În loc de cea tăiată în proiect, am citit și eu.

d Propune în proiect imediat.
e În proiect, este barat care < nord. .> aurora boreală
e În loc de baraj în proiect, preocupări.
g În loc de ceea ce a fost tăiat în proiect, nu atât de mult.
3 Tasat în schiță Judecata celei mai glorioase Academie Regale de Științe va fi cea mai puternică dovadă a adevărului ei.
și În loc de ceea ce a fost tăiat în proiect de certificat.
la draftul fidelităţii ei.
A Lipsește schița despre ei.
m În loc de tăiat în proiect, onoarea constantă.

Accept curajul cu cea mai mare milă regală. Excelență, nu mă obosesc să le repet întocmai și doar că cer cu umilință să nu mă descurajez renunțând la petițiile mele legitime. Excelența Sa, grațiosul Suveran, contele Kirila Grigorievici, desigur, nu poate fi nemulțumit de munca mea de vicepreședinte (dacă urmează cea mai înaltă milă a monarhului), pentru că mi-a încredințat deja conducerea principală a departamentelor științifice, 1 și doar îi lipsește. titlul pe care Excelența Sa mi-l dă nu pot / Excelența Voastră, cu o mijlocire plină de har și puternică, câștigă această încurajare a zelului meu pentru expansiunea științelor în Rusia, sper cu fermitate, cu profundă evlavie până la moarte
Slujitorul atot umilitor și plin de zel al Excelenței Voastre Mihailo Lomonosov din Sankt Petersburg.
22 august zile
1760
PS Că are nevoie de un asistent, ideea Excelenței Sale de vicepreședinte o dovedește clar când pleacă prima dată în Ucraina.2
70
7-13 NOIEMBRIE 1760 Y. Y. SHTELIN
Wegen der zwey Expéditions nach Sibir meine Meinung ist diese, daB die zwey Observatores Popow und Rumowsky sein sollen. Zwar habe ich grofie Ursache zu zweifeln, daB die Astronomie eine solche leichte WieBenschaft wâre, die man in
a Aici Lomonosov a pus un simbol care corespunde aceluiași simbol pus înaintea postscriptului publicat mai jos, din care rezultă că acesta din urmă este o completare la acest loc special din scrisoare.

jumătate de an, așa cum a făcut M. Rumowski soli, în așa fel încât să se poată folosi în cel mai rar și mai dificil autobuz de observație. Nu ar fi rău să hirotonești un tovarăș sau chiar superior. Dar vreau să-mi dau părerea în scris. Între timp, vă rog să nu zăboviți cu anunțurile de monument, pentru că am nevoie de χρήμα, pecuniam, деньги, bani, argent, Raha.
Perevod
Părerea mea cu privire la cele două expediții în Siberia este că cei doi observatori ar trebui să fie Popov și Rumovsky. Adevărat, am motive întemeiate să mă îndoiesc că astronomia este o știință atât de ușoară încât se poate învăța într-o jumătate de an, așa cum se presupune că a făcut-o domnul Rumovsky, în plus, în așa fel încât să poată fi folosită pentru cele mai rare și dificile observații. Nu i-ar fi rău să dea un tovarăș sau chiar un șef. Cu toate acestea, îmi voi depune părerea în scris.1 Apropo, vă rog cu umilință să nu întârziați cu proiectul

monumentului,2 căci am nevoie de XP'PR ®, pecunia, bani, Geld, argent, Raha.3

71

1761 19 IANUARIE. CĂTRE I. I. SHUVALOV

Bunul suveran Ivan Ivanovici!

Nimeni în viața mea nu m-a rănit mai mult decât Excelența Voastră. M-ai chemat la tine azi. M-am gândit că, poate, va fi un fel de bucurie la cererile mele juste. M-ai sunat înapoi și mi-ai făcut semn. Deodată aud: fă pace cu Sumarokov! adică fă râs și rușine, contactează o astfel de persoană, de care fug toată lumea; și tu însuți nu ești pentru. Luați legătura cu acea persoană care nu spune altceva, de îndată ce îi certa pe toți, se laudă pe sine și își pune biata rima mai presus de orice cunoaștere omenească. Taubert și Miller sunt certați doar pentru că nu și-au publicat lucrările și nu pentru binele comun. Îi uit toată amărăciunea și mă răzbun

35 Lomonosov, t X

Nu vreau în niciun fel, iar Dumnezeu nu mi-a dat o inimă rea. Pur și simplu nu pot să-mi fac prieteni și să mă înțeleg cu el în niciun fel. Am experimentat [av?] prin multe cazuri, și știu cum e să fii urzici.. L 1 Nu deși te jignesc refuzând în fața multor domni, ți-am arătat ascultare, doar te asigur că pentru ultima timp. Și dacă, în ciuda zelului meu, ești supărat, mă bazez pe ajutorul Atotputernicului, care mi-a fost ocrotitorul în viața mea și nu a plecat niciodată când am vărsat lacrimi în fața lui în dreptatea mea. Excelența Voastră, având acum ocazia de a sluji patria ca ajutor în științe, puteți face lucruri mai bune decât să mă împăcați cu Sumarokov. Nu-i doresc rău. Răzbunare pentru insulte și nu crede așa. Și îl rog doar pe Domnul să nu-l cunoască. Dacă este un om priceput, priceput, să facă bine patriei; după micul meu talent, sunt și eu gata să încerc, dar nu pot și nu vreau să mă înțeleg cu o astfel de persoană 6, care dezonorează toate celelalte cunoștințe, 6 pe care nici măcar spiritul nu o înțelege. Și aceasta este părerea mea adevărată, pe care acum ți-o prezint fără nicio pasiune. Nu vreau să fiu un prost la masa nobililor domni sau a oricăror conducători pământești6, ci și mai jos la însuși Domnul Dumnezeu, care mi-a dat sens, până când nu mi-o ia.2 G. Sumarokov, atașându-se de mine. de o oră, atâtea prostii a spus că va fi toată viața mea și mă bucur că Dumnezeu mi l-a luat. Am atât de multe afaceri în diverse științe încât am refuzat toate companiile; soția și fiica mea sunt obișnuite să stea acasă și nu vor să aibă de-a face cu comedianții. Nu-mi place să aud discuții goale și lăudări. Și până astăzi ne-am înțeles în unanimitate. Acum, conform pacificării tale, trebuie să intrăm într-o nouă atmosferă proastă. Dacă este bun cu tine să răspândești științele în Rusia, dacă zelul meu pentru tine nu a dispărut din memorie, încearcă să-mi îndeplinești rapid cererile care sunt doar în folosul patriei,

a Puncte în original.

6 Marginea hârtiei este ruptă cu o parte din text. c În original, există o greșeală de scriere a petiției.

Uită să mă împaci cu Sumarokov ca pe o chestiune meschină. Așteptând un răspuns corect de la tine, rămân cu o mare evlavie străveche

Excelența Voastră, slujitorul umil și ascultător Mihail Lomonosov
1761 _
19 ianuarie
12
1761 30 IANUARIE. G. N. TEPLOV
În repetate rânduri i-am scris excelenței sale și nobilimii voastre din adevărata râvnă pentru extinderea științelor în patrie la Moscova și Ucraina și am prezentat aici verbal și în scris despre corectarea tulburărilor de lungă durată.că prima0 arbitrar la nebunătate1· la creșterea științelor în Rusia nu a fost luată; Da, și când răufăcătorii sunt încurajați, iar cei buni sunt umiliți, atunci răul este întotdeauna făcut binelui. Pe lângă mulți, amintiți-vă și dvs. cel mai recent exemplu și, în conștiința voastră, vă puteți imagina că dvs., fiind supărat pe mine din cauza plângerilor nerușinate și false ale a doi studenți2, mi s-a comunicat mai târziu că unul dintre voi este un potrivitor, ei a făcut un lucru greșit. Fără să-mi ceară un răspuns și o justificare, m-au sfătuit și din calm se vede, ei înșiși mi-au compus o mustrare publică: o persoană care este mai mult decât merit și servicii0*
3 Barat mic în [nrzb] și.
6 Taiat-o pe a ta. în Taiat al tău.
d Tăiat tineretul rus în științe.
l Barat <și mai ales> pentru.
» Taiat pe mine.
f servicii în loc de merite tăiate.
35*

are decât pentru un asemenea fleac în fața echipei a fost certat. Și asta nu a fost suficient pentru tine: spre supărarea mea, au adăugat salariul lui Miller, se presupune că a trimis trei cazuri regulat și anume pentru că el, fiind profesor de treizeci de ani, nu a citit niciodată prelegeri 3 și nu a compus nimic care să fie demn de un profesor; 2) că acesta, fiind secretar de conferință, întârzie „Comentariile” printr-o defecțiune în alcătuirea abrevierilor4, realizează corespondență secretă, neautorizată și suspectă cu străinii; 5 3) că introduce în „Opere lunare” nu numai lucruri pe care elevul le poate și cadeții le corectează cu laude, ci și, acolo unde este posibil, introduce gânduri reprobabile patriei noastre.6
Toate acestea ți s-au părut merite. Iar ideea mea că în șaisprezece ani fac cinste patriei cu ode, cuvântări, chimie, fizică, istorie și totdeauna despre binele Academiei6 și despre drepți, și nu falsul cinste a excelenței sale, sunt zelos, tu. am luat-o drept o eroare, din motivul că nu am satisfăcut exigențele nerușinate ale chibritorului tău. Crede-mă, nobilimea ta, nu scriu din vehemență, dar nenorocirea academică trăită prin experiențe lacrimogene de mulți ani mă obligă. Mi-am întrebat și mi-am testat conștiința. Ea nu mă va vedea în nimic să-ți spun tot adevărul adevărat acum / aș tăcea cu plăcere și aș trăi în pace, dar mi-e frică de pedeapsa dreptății și a providenței atotputernice, care nu m-a lipsit de talent și sârguință în învățătură și acum a permis cazul, a dat răbdare și nobilă încăpățânare și curaj pentru a depăși toate obstacolele în calea răspândirii științelor în patria, care îmi este cea mai dragă în viața mea /
a Timp tăiat.
° Tasat cu sârguință.

în Tăiată și nu fața [?].
d Tasat și tu.
l Taiat <spunând o dată> deja de mult timp

Scrisoare a lui M.V.Lomonosov către G.N.Teplov din 30 ianuarie 1761
Foaie inițială de ciornă scrisă de mână
Arhiva Academiei de Științe a URSS

Pe vremuri, când încercați să-l descurajați să-i provoace o creștere a salariului profesorului Strub, i-ați scris: remède [Academie fără academicieni, Cancelarie fără membri, Universitate fără studenți, reguli fără putere și ca urmare o dezordine. până acum fără speranţă] 7 Cine este de vină decât pe tine şi neclintirea ta? De câte ori ai fost prieten și dușman cu Schumacher, Taubert, Miller și, în mod uimitor, cu mine6? Prin aceea ai urmărit mai mult aspirația pasiunii tale decât beneficiul general academic și prin astfel de schimbări zilnice a zguduit, ca un baston, întregul edificiu academic. El este astăzi în onoare și în milă, mâine în rușine și în declin. Cel care este exilat cu dezonoare este chemat înapoi cu cinste. Din multe exemple, niciunul nu este mai minunat decât Millerov. Pentru el, ai pus în regulament să fii mereu rector la Universitate pentru istoriograf, adică Miller: după ce, supărați pe el, l-au făcut rector pe Krasheninnikov; disertație proastă, parcă pentru ofensa ta, l-ai răsturnat ca pe un adjunct și imediat l-a ridicat din nou la secretarii Conferinței cu un spor de un salariu brusc mare, 9 l-a prezentat consilierilor colegiali, membrilor clerical; și din nou 3 aviz a fost anulat; apoi „au adăugat 200 de ruble de salariu 10 și chiar cu laude chiar în momentul în care trebuia să fie trimis la pescuitul zibelului. Ați produs tot siek în cea mai mare parte sub
iar profesorului Strub în loc de cea bifată pentru unii dintre profesori.
6 care este surprinzător în loc de ceea ce este tăiat este cel mai minunat.
în urmat în loc de privit tăiat. d Tasat și de tine, compus și complet.
e Se taie pentru a reconcilia.
„Tu însuți folosești acum ceva tăiat, fără să știi [not added].
Ei bine și imediat în loc să fie tăiat în cele din urmă.
3 stânga tăiate.
„S-a tăiat din nou.
„A fost tăiat.

în numele salvării onoarei prezidențiale, care însă nu constă în a face revoluțiile mai sus menționate, ci în a îndeplini lucrarea lui Dumnezeu și a suveranului în mod constant și irevocabil, pentru a aduce nestingherit adevăratul beneficiu societății și pentru a păstra guvernul încredințat într-o stare de nezdruncinat și într-un flux nepervertit și neîntrerupt.* 6 * * * * * Închipuiți-vă că cei care știu gândesc, dar știu totul; imaginați-vă,” ce spun ei? Miller, amendat pentru o disertație absurdă despre poporul rus și condamnabilă pentru acesta și pentru asta recunoscută ca suspectă în definiție / are deja permisiunea de a scrie și tipări știri rusești în germană fără niciun

pericol / 11 Expus în corespondență nepermisă și arestat pentru aceasta , săvârșită de secretarul Conferinței și scrie ceea ce vrea, fără știrea ei!3 Gândurile atotputernice și arogante din „Lucrările lunare” primesc laude și premii pentru asta. Toate acestea se întâmplă prin eforturile cui? Ei bine, înălțimea voastră. Iar bizuindu-se pe tine, nu vrea si nu se gandeste sa ramana in urma prostiei sale obscenate si dispretuieste decretele trimise3 de la Cancelarie.
dar să producă în loc de tăiat a face în mod constant].
6 Tăiat Încurajarea bine-cunoscută nebunie față de oamenii de știință ruși <nu-ți amintești> și mai ales <frivolitatea ta> <instruită> <încredințată>.
Se taie Că o persoană, spun ei, plină de un spirit neprietenos față de oamenii de știință ruși, expusă în mulți deplorabili binevoitori ai societății, gândurile sale tipărite de el, este admisă.
d Tasat Fără niciun[th].
„Ascris și tăiat pe margine Nu. Îmi pare rău pentru omul cu inimă bună [vek] K [irill] Prigorievich], un binefăcător [la], care ar trebui să folosească fericirea, demnitatea, anii de înflorire și bogăția” fără” dat lui de Dumnezeu. Te crede. - Dacă nu-l scapi de reproș, această scrisoare va fi <fabricată în> în cântece pe care să le cânte și să te plimbi prin oraș ca o pièce d'éloquence. Încerc să curăț Academia, dar ei o strică din exterior. Trimite o copie a scuzelor Epinus. - Tom are douăzeci de ani, în timp ce încerc beneficiile tineretului rus. Acum, nu voi rămâne în urmă la bătrânețe.
e În marginile atribuite pământurilor străine, orice vrea el.
g Taiat domnul Teplova.
3 trimis în loc de scrisul barat [?].

Consultați timpul trecut și amintiți-vă de câte ori mi-ați plâns despre Schumacher și Miller. Amintiți-vă auto-lauda și condamnabil pentru poporul rus * „Sibir-12
ce povești” prefață, pe care tu însuți ai infirmat-o; imaginează-ți disputele în comitete cu Schumacher, cu toți profesorii, cu tine, * * * * * * * cu președintele; amintește-ți, pe de altă parte, disputele tale cu Schumacher, între timp scrisoarea despre distrugerea mea către Euler 13 și răspunsul pe care mi l-ai spus. Amintește-ți o sută de ruble înainte de prima nuntă și, între multe astfel de cazuri, amintește-ți că soțul tău prudent, binefăcătorul tău, prințul Alexei Mihailovici Cerkaski obișnuia să spună despre un cizmar: nu este nimic bun până când acesta... 14 Și acum moștenitorul său iar imitatorul face la fel și cu atât mai îndrăzneț. Amintiți-vă, de asemenea, că Boerhaave a fost trimis într-o țară străină de multe astfel de răsturnări de rău pentru a scoate din reproș Academia dezonorata și o clauză specială despre asta era scrisă în instrucțiunile sale?” 5
În ciuda tuturor, mai ai timp 3 să te întorci pe partea dreaptă. Vă scriu acum pentru ultima oară și numai în speranța că am observat uneori păreri bune despre utilitatea științelor rusești la voi. De asemenea, sper că nu veți mai încuraja oamenii necunoscuți față de oamenii de știință ruși. Dumnezeul conștiinței mele este martor că nu mai caut nimic, de îndată ce nenorocirea inveterata a Academiei este oprită. Dacă totul va rămâne așa și ideile mele drepte vor fi distruse de la tine
o rusă tăiată.
6 Tasat cu mine [?].

În marjă, cearta actuală cu Kelreuter este atribuită și barată.
Nu vrea să dea o scrisoare. Schumacher este dezactivat. – Academia ar trebui să dea
masuri de justitie. – Kl[ane]f[eld] s-a sugrumat.
d Puncte în original.
d eliberat în loc de trimis tăiat.
„Tiat și nimeni altcineva înăuntru.
g Barrat, dar mai este timp.
3 Vine tăiat.

Dacă o fac, atunci voi uita complet că mi-ai făcut niște favoruri. Pentru ei sunt gata să vă mulțumesc în privat, după capacitatea mea. Pentru binele comun și mai ales pentru înființarea științelor în patrie și împotriva propriului meu tată, nu pun la cale o răzvrătire pentru păcat.merite cunoscute științelor și lumii întregi! Încurajați Academiile, prin confruntarea lor, să nu fie niciodată într-o stare de înflorire3 și, pentru aceasta, așteptați murmurele și disprețul de la toți oamenii cinstiți sau acordați atenție exclusiv beneficiului real al Academiei. Aruncați ademenirile adversarilor periculoși ai științelor rusești, nu folosiți lucrarea lui Dumnezeu3 pentru patimile voastre, lăsați să crească liber plantarea lui Petru cel Mare.1* * În acest fel, veți câștiga nu numai iertarea în trecut. , dar şi laude considerabile că v-aţi putea obliga3 la constanţă care este utilă ştiinţelor.
În ceea ce mă privește, m-am dedicat acestui lucru, pentru a lupta cu dușmanii științelor rusești în mormântul meu, așa cum mă lupt de douăzeci de ani; i-a stat de mici, nu voi pleca la bătrânețe.
În [voastră] în [naștere înaltă] la
și a tăiat <că eu [unrzb] lucrarea lui Dumnezeu> munții [nrzb] atunci nu voi regreta temporar.
Am pus 6 in loc de cel corectat.
c Barrat sau aruncat.
d Tachită și poate răzbunare dreaptă. Moșia nu va ajuta în ziua pasiunii.
l Am eliminat beneficiile r natural.
„This de rușine.
g Este barată despre care sunt eu.
3 Este tăiat pentru a schimba natura ta volubilă în constanță utilă.
și tăiat.
* Tasat PS Ieri Kleinfeld 18 sa sugrumat. Taubert, amintindu-mă de o parte, mi-a cerut să nu spun nimănui de dragul onoarei Academiei. Iar despre moartea proastă a lui Sofronov, s-a dus peste tot să spună că „bețivii” ruși cutare și cutare, nu se gândeau la onoarea Academiei.

73
1761 15 FEBRUARIE. CĂTRE M. I. VORONTSOV Cel mai ilustru Reichsgraf, stimate domnule Mihailo Larionovici!
Întrucât Excelența Voastră a dat o mare speranță științelor ruse prin contrasemnarea privilegiului dumneavoastră academic, doar o descurajare sensibilă le aduce o întârziere în realizarea dorită. Mai mult, provoacă o slăbire considerabilă în ostenelile mele și mai ales că oamenii mei necunoscuți de pretutindeni își ridică în derâdere buna

întreprindere și cu profeții rele îndepărtează vânătoarea celor care de mult se mângâiau cu atâta milă regală și, folosindu-se de ea, sperau să face un mare bine patriei. De aceea, de dragul tău, binevoitor suveran, rog cu umilință în numele întregii Academii să folosești mijlocirea înaltei tale excelențe pentru a îndeplini cererea noastră legitimă pentru adevăratul folos al patriei, pe care întreaga societate o cinstește excelenței tale ca un adevărat zelot. În acest număr, eu, cu profundă și vrednică înaltă evlavie, am cinstea Excelenței Voastre, atot umilitul și tot zelosul slujitor.
Mihailo Lomonosov
15 februarie zile
1761
Totodată, pentru a aplica curajul, am acceptat versuri de rugăciune1 celei mai milostive împărătese, pe care ieri le-am predat gratosului suveran Ivan Ivanovici.2 Poate că, prin cererea dumneavoastră comună, vor da o șansă succesului dorit.

74

1761 IUNIE 2. Y. Y. SHTELIN

Ew. Wohlgebohren werden vorgerecht finden, daB man endlich der Unordnung Ende macht, und daB wir in der Canceley als in einem Hauptorte wieBen, was in der Bibliothek und Kunst-

Cammer paBiret: pentru că politețea și complimentele nu contează nimic în treburile care privesc bunăstarea imperiului, unde inechitatea ia [m]e violență. Dacă Ew. G. Dacă aveți altceva de spus în afară de politețe, vă rugăm să faceți acest lucru în scris. Nu este vina mea că nu ai fost prezent la can-celey în timpul acestei aventuri. Trebuie să fac asta. Herr Taubert a declarat ieri (care este și documentat) că Canceley nu are nimic de spus despre bibliotecă. Dacă găsiți ceva despre faptul că dăm HT biblioteca etc. pentru приданое, scrieți-l. Între timp, voi face totul și voi da regizorului S[enat] ailes un raport foarte detaliat.
Perevod
Veți găsi noblețea voastră doar pentru a pune capăt frământării și că noi cei din Cancelarie, ca loc de conducere, știm ce se întâmplă în Bibliotecă și în Kunstkamera, pentru că politețea și complimentele nu înseamnă nimic în chestiunile legate de binele public, când nedreptatea primează. Dacă harul tău are ceva de spus împotriva ei, cu excepția politeței, atunci exprimă-o în scris. Nu este vina mea că nu ați fost prezent la această afacere din Cancelarie. Trebuie să fac să se întâmple. Domnul Taubert a anunțat ieri (ceea ce este consemnat în procesul-verbal) că Cancelaria nu poate interveni în Biblioteca. Dacă considerați că este corect să dăm domnului Taubert Biblioteca etc., ca zestre, atunci abonați-vă la aceasta. Între timp, voi executa totul și voi prezenta totul în detaliu Senatului de Guvernare.

75

1761 5 SEPTEMBRIE. CĂTRE M. I. VORONTSOV

Cel mai ilustru Reichsgraf,
stimate domnule Mihailo Larionovici!
Felicitându-vă excelența, binevoitoare suverană, cu toată smerenia și toată sârguința în această mare sărbătoare solemnă, vă doresc sănătate desăvârșită și bunăstare neîntreruptă în măsura inimii voastre binevoitoare, pentru ca ei mereu

folosiți în favoarea admiratorilor și adevăraților zeloți ai Excelenței Voastre. În același timp, vă transmit, stimate domn, un raport plăcut că domnul consilier de instanță Popov a transmis observațiile sale de la Irkutsk, scrise cu foarte multe detalii. El a marcat toate punctele importante și de dorit în timpul trecerii lui Venus. Și pe lângă asta, toate observațiile meteorologice necesare cu barometre și termometre la ceasul de la observator, pe care l-a construit din 22 aprilie până pe 23 mai, având la muncă 40 sau mai multe persoane pe zi. Instrumentele sale au fost aduse la loc intacte și au fost aranjate pentru observare în orice ordine. De asemenea, a observat cumva atmosfera.2 Am onoarea să trimit observațiile domnului Shapa înapoi,3 cu profund respect
Excelenta Voastra
suveranul plin de grație, slujitorul atot umilit și atot zelos Mihailo Lomonosov
Septembrie 5 zile
1761 _
Asociatul PS Rumovskaya a fost foarte nemulțumit:
1) că cele mai bune unelte ale sale au fost deteriorate, deși au fost împachetate aici de domnul Epinos și aproape întreaga Kunstkamera,
2) că și-a ales cel mai rău loc, Selenginsk, înconjurat de munți înzăpeziți, unde aproape întotdeauna sunt nori și ploi. Și pentru asta, nu a putut să vadă Venus, ca pentru o perioadă foarte scurtă de timp trecând prin mijlocul Soarelui, și apoi nu a făcut nicio observație.4
76
NOIEMBRIE 1761 NU TARZIU DE 25 Y. Y. SHTELIN
Ich bitte um ein Paar Stunden Frist, denn ich habe noch keine Antwort daran[?] erhalten. Ich habe mit der Ode sehr viei zu thun, als wenn ich Kindbett ware. Sind auch die Taschen-Calender fertig?

Traducere
Cer o întârziere de câteva ore, deoarece nu am primit încă 1 răspuns pe acest caz. Este mult de lucru cu oda: este ca și cum ai naște. Sunt gata calendarele de buzunar?
77
1761 28 DECEMBRIE. CĂTRE R. I. VORONTSOV
Cel mai ilustru Reichsgraf, grațiosul suveran Roman Larionovici!
Neavând ocazia să explic excelenței voastre adevărata mea bucurie și să vă felicit, cu cea mai înaltă generozitate regală, cu cea mai înaltă generozitate regală, îmi iau libertatea de a mărturisi pe scurt sentimentul de zel al inimii mele în aceste rânduri despre marea bucurie pe care toți binevoitorii. fiii patriei socotesc ca parte a bunăstării lor, Cunoscând adevărata râvnă a Excelenței Voastre pentru binele patriei și înclinația voastră deosebită către faptele bune, pe care le folosesc mereu, ca și înainte după mulți ani, nu voi mai avea îndoieli. , cu profundă reverență rămasă
Excelența Voastră prea smerită și sârguincioasă slugă
Mihailo Lomonosov
28 decembrie zile
1761
78
1762 24 IUNIE. CĂTRE F. K. SOKOLOV
Suveranul meu Fiodor Kondratievici!

Prin decret al Senatului de Guvernare, mi s-a ordonat să emit pentru construcția de picturi de artă mozaic despre faptele de binecuvântată amintire ale împăratului Petru cel Mare de la Colegiul din Eco.

nomii șapte mii patru sute șaizeci de ruble, despre care acolo s-a trimis decretul.1 Din acest motiv, cred că acceptați acești bani și transferați-i Sf. Excelența Sa, Domnule Președinte, cu respect, pentru a-mi acorda cauza cu indulgență, despre care nu voi lipsi să-i scriu Excelenței Sale în corespondența viitoare, dar aștept un răspuns prompt de la dumneavoastră.
Servitorul tău binevoitor
Mihailo Lomonosov
24 iunie zile
1762 _

79

1762 24 IULIE. CĂTRE M. I. VORONTSOV

cel mai ilustru conte,
stimate domnule Mihailo Larionovici!
Boala mea gravă, intensificându-se din nou în celălalt picior, nu îmi dă pace și libertate, nu numai de acasă, ci să mă ridic din pat mai jos și din pat.1 Așadar, neavând ocazia să-mi reînnoiesc personal cererea atot umilitoare. de la Excelența Voastră, îmi iau libertatea de a-mi aminti acest lucru în scris. Deși am fost ocolit de mulți tineri și în mod repetat în producție, sau, mai bine, pedepsit fără niciunul din serviciul meu, și văd o mulțime de consilieri de stat și de stat, care au fost din ce în ce mai puțini evaluatori în timpul consilierii mele, dar acum am Sunt cel mai insuportabil jignit, că domnului Taubert, din aceeași echipă cu mine, cu opt ani mai tânăr decât mine, consilier colegial, i s-a acordat un consilier de stat fără vreun merit mai mare în fața mea, sau mai bine zis, pentru serviciu și pentru faptul că alungă constant oamenii de știință și studenții ruși și mă oprimă pe toți în beneficiul științelor întreprinderilor rusești, el a pus tot felul de predominanță

pantofi cu toc. Deci, toate eforturile mele viitoare și trecute sunt în zadar. Nu mai pot lupta va fi un singur dușman din partea mea, adică bătrânețea nebună. Nu vreau altceva, nici putere, nici guvern, ci să fie complet demis din serviciu, pentru care astăzi am depus o cerere de demisie la Excelența Sa a Academiei de Științe, domnule președinte și pentru acordarea unei pensii de întreținere. el până la moarte și cu creșterea în rang față de cei cu care s-a ocolit.2 Tu, suveran plin de milă, cu umilință te rog să te închini excelența lui cu importanța ta prietenească, 3 care îmi va fi un folos mai presus de toate din partea ta, binevoitoare. suveran, arătat anterior, pe care eu, cu profundă evlavie mulțumesc, îl cinstesc.
Excelența Voastră, slujitorul umil și plin de inimă Mihailo Lomonosov
24 iulie zile
1762 _

80

1762 IULIE 25. G. G. ORLOV

Majestatea Voastra
Grigori Grigorievici!

Vă rog Domnului Atotputernic, Excelența Voastră, cât de mult sunt mulțumit de trimiterea voastră bună de astăzi. Îți dau tot timpul să simți la fel de multă plăcere ca și mine acum. Dar se va înmulți la infinit atunci când urmează săvârșirea adevăratei voastre binefaceri paterne, căci prin aceasta toți adevărații fii ai patriei vor fi înviați din deznădejde sau, mai bine spus, vor învia. Dimpotrivă, nebunie evidentă a Rusiei, slăbită în intrigile lor insidioase, nu este atât de
a În realimentarea originală.
6 În „Mesagerul rus” răul.

G. G. ORLOV
Mozaicul atelierului Lomonosov (1764)
Muzeul M. V. Lomonosov al Academiei de Științe a URSS

năut să ne pătrundă cu obrăznicie. Acum este momentul să punem un secol de aur pentru științele locale și din dispreț (în care eu însumi am căzut primul) să salvez îndrăgita rasă rusă! 1 Nu ucide, suveran plin de milă, în deznădejde și decrepitudine, tinerii care studiază aici, plângându-se, pentru a reînvia cu bucurie și a arăta că Dumnezeu a ridicat excelența ta ca un adevărat fiu al patriei pentru a proteja supușii credincioși din e. v. În speranța neîndoielnicului tău patronaj patern, cu profund respect, rămân
Excelența Voastră, cel mai umilit și* 6 slujitor din toată inima
Mihailo Lomonosov
Ziua de 25 iulie
1762 _
81
1762 26 IULIE. CĂTRE F. G. ORLOV
Dragă Suveran Fiodor Grigorievici!
Pentru a-mi confirma cererea legitimă, anexez actele slujbei mele, pe care vă rog să le predați cu smerenie Excelenței Sale pe milostivul suveran Grigori Grigorievici spre mărturie celei milostive împărătese, de exemplu Wolf, Bilfinger și alții; în Suedia profesorul Linnaeus poartă cavaleria Northern Star; la Paris, Domeran - ordinul Sf. Ludovic, Condamine - Sf. Lazăr.2 Între timp, predându-mă în favoarea lui Dumnezeu, îl întreb:
și În „Mesagerul rus” pentru a restaura.
6 Aceste două cuvinte nu sunt în Russkiy Vestnik.
» În „Buletinul Rusiei” 27.

fă cu mine un semn spre bine, ca cei ce mă urăsc să vadă și să se rușineze, căci Tu, Doamne, m-ai ajutat și m-ai mângâiat. recunoștința mea față de excelența sa va fi aprobată nemuritor de monumentele publice.4 Și voi rămâne mereu cu tine cu respectul cuvenit.
umil slujitor Mihailo Lomonosov
26 iulie,
1762 _
PS Trebuie remarcat aici că în ţările străine profesorii sunt onoraţi cu trepte nobile, dar librarii şi tipografii, precum domnul Taubergaupt, şi alţi meşteşugari nu sunt promovaţi cu niciun grad.5

82

28 IANUARIE-5 FEBRUARIE 1763, CĂTRE K. G. RAZUMOVSKY

cel mai ilustru conte,
milostiv g[sire] K[irila] G[rigorievici]!

În funcția mea, îmi iau libertatea Excelenței Voastre de a informa cu umilință despre starea celor care mi-au fost încredințați cu grijă deosebită de la Excelența Voastră, în virtutea regulamentelor generale ale catedrelor academice și cu înalta reverență și cu zel bine intenționat. , vă rog cu umilință să luați în considerare aceste înștiințări și păreri ale mele, prezentate fără nici un prejudiciu privat decât cel pe care îl am pentru răspândirea științelor în patrie. Iar pentru aceasta, pretențios suveran, rog cu slujire Excelenței Voastre, mai întâi, în raționamentul Gimnaziului, să dispună o creștere a salariului pentru întreținerea elevilor de gimnaziu cu 12 ruble la precedentul, pentru a-i da un an la 48 de ruble. Ea, la costul ridicat actual de treizeci și șase de ruble, este imposibil de întreținut. În al doilea rând, locația

Părăsiți Departamentul de Geografie și confirmați-mi conform definiției dumneavoastră anterioare, pentru ca această lucrare utilă pe care am făcut-o deja departe prin introducerea domnului Miller, care încearcă mereu să împiedice din invidie, să nu fie distrusă cu răutate și a început din nou printr-o ordine proastă fără un final așteptat, precum și „istoria sa siberiană”; și pentru aceasta, cu bunăvoință, să ordonați cu fermitate prin ordin ca cele nouă hărți compuse corespunzătoare „Atlasului Rusiei”, după ce au fost examinate de membrii stabiliți în Departamentul geografic, după aprobarea lor, fără nicio pierdere de timp, să se tipărească și să continue. tipăriți hărțile compuse și revizuite în acest fel la fel. În al treilea rând, dacă vă rog, stimate domnule, încredințați instrumentele fizice altuia, după părerea mea, domnule Brown, dacă domnul Epinus nu vrea să aducă această cameră într-o stare de preluare și în modul în care ar trebui. În al patrulea rând, permiteți-mi, dragul meu domnule, ca Observatorul Astronomic să nu fie interzis domnului Popov ca astronom senior aici și care ar trebui să prezinte prelegeri astronomice, de asemenea domnului Krasilnikov, și geodezilor și studenților de astronomie și geografie, pentru aceasta. a fost construit în acest scop, pentru a folosi rușii naturali în folosul patriei. Pentru toate acestea aștept o decizie dreaptă și milostivă de la Excelența Voastră, nu pentru mine, ci pentru binele Academiei și pentru onoarea dumneavoastră, pe care încerc să o observ cu idei drepte și înainte și acum.

83

1763 5 FEBRUARIE. M. I. VORONTSOV

Cel mai ilustru Conte Reich,
milostiv domnul Mihailo Larionovici!

Prin făgăduința mea și prin datoria mea față de Excelența Voastră, îmi iau libertatea de a vă trimite, grațios suveran, instrumente meteorologice pentru călătorie, care, conform invenției mele, sunt astfel amplasate încât cu multă izolare-36 *

îl puteți folosi pe drumuri pe uscat și pe mare. De multă vreme oamenii de știință caută și încearcă să inventeze un barometru marin pentru

prezicerea furtunilor, deoarece cel obișnuit pentru marea mișcare a multor mercur este complet incapabil de acest lucru. Această invenție este complet suficientă pentru aceasta și mai ales când reușește și mai bine cu practica Senatului pentru construirea unui monument de o sumă anuală.3 Excelența Voastră, ca prim conducător al acestei cauze glorioase, vă rog cu umilință: prin mijlocirea voastră milostivă, să-mi aduceți un înalt patronaj și favoare, de care am avut norocul să mă bucur de mulți ani.
Excelența Voastră, slujitorul umilit și plin de inimă Mihail Lomonosov
Din Sankt-Petersburg
februarie 5 zile
1763 _
PS Vă mulțumesc cu umilință pentru intrarea excelenței voastre în numele bietului Fedorovich, ofensat cu obrăznicie4, acum sunt obligat să recurg la apărarea de încredere a excelenței voastre. Defăimându-l pe domnul Taubert, care m-a împiedicat cu obrăznicie să public Atlasul Rusiei, a fost trimis un ordin de la Excelența Sa a Academiei de Științe, domnul [Președinte], de a da Departamentul de Geografie din supravegherea mea domnului Miller, care, având în prealabil acest departament timp de șapte ani la dispoziție, nu a făcut un singur lucru bun. Și în acest scop, acest departament mi-a fost încredințat spre revizuire, iar diligența mea a provenit de la descrieri geografice detaliate ale Senatului de guvernare din toate orașele Rusiei și din altele.

multe beneficii: multe cărucioare de teren pentru noul atlas au fost pregătite și întârziate la tipărire de intrigile lui Taubert, care, fiind el însuși cauza opririi, și-a inspirat excelența în timpul bolii mele, de parcă aș fi vinovat de aceasta. , despre mine, un om sărac, care este atât de epuizat de o boală gravă, lăsat în uitare înaintea altora, și, fiind cunoscut în lume ca primul om cu adevărat învățat din Rusia, îndur persecuția străinilor în propria mea țară, despre care beneficiază și slăvesc sârguința mea zeloasă este destul de cunoscută.
84
1763 5. R. I. VORONTSOV
Cel mai ilustru Conte Reich,
domnule Roman Larionovici!
După ce am fost eliberat aproape complet de boala mea de lungă durată1, nu pot să nu reușesc, în zelul meu străvechi Excelenței Voastre, să nu-mi declar marea stima, în primul rând, felicitări pentru Noul An care a venit, pe care doresc să-l transmit ție, suveran plin de har, în orice plăcere dorită, în sănătate și bucurie alături de mulți care-l urmează. În același timp, în speranța fostei voastre excelențe a milei paterne față de mine, faceți-mi o mijlocire plină de har în mijlocirea unei anumite dispoziții W 2
Cer cu umilință afacerea cu mozaic a sumei anuale și nu am nicio îndoială cu privire la bunăvoința grațioasă față de aceasta, deoarece această afacere și-a luat începutul de la cel mai bun frate al tău, grațiosul suveran Mihail Larionovici, iar realizarea acesteia va servi la Excelența Sa specială. Cartea mea de munte cu noi completări3 imprimare până la sfârșit
a În loc să fie răzuit de cauză.

vine, pe care nu voi renunța în niciun caz să-ți servesc drept copie, suveran binecuvântat, fără greșeală, cu înalta reverență cuvenită, fără greșeală
Cel mai umil și mai harnic slujitor al Excelenței Voastre
Mihailo Lomonosov
Din Moscova
februarie 5 zile
1763 _
85
1763 6. M. I. VORONTSOV
Cel mai ilustru Reichsgraf, grațiosul Suveran Mihailo Larionovici!
Primind și citit cu mare bucurie scriptura cea mai milostivă a excelenței voastre, mă asigur fără îndoială de continuarea indispensabilă a excelenței voastre paterne față de mine, pe care o recunosc cu sinceritate și cinst cu umilință pentru marea mea fericire. Un instrument meteorologic, deși nu am îndrăznit să trimit ceva să-i prezint celei mai milostive împărătese, știind câteva mici defecte în el și nesperând suficient că va veni dintr-o bucată, ca la prima experiență, totuși, amabil domnule, sincer vă mulțumesc pentru excelența dumneavoastră marea preocupare pentru bunăstarea mea, făcută fără meritele mele față de persoana dumneavoastră. In cel mai scurt timp voi incerca sa o fac in asa fel incat sa fie demna de curiozitate e. În același timp, vă rog cu umilință să continuați înalta voastră mijlocire pentru a grăbi decizia cu privire la afacerea cu mozaic, pentru că dacă postul actual va trece fără sfârșit, atunci vacanțele vor veni în timp, apoi mutarea aici, 1 inaugurare de casă și
dar în niciun caz nu se servește în loc de răzuit.

alte lucruri, iar acest lucru va determina oprirea pe termen lung a acestei afaceri. În speranța fermă a respectului cel mai binevoitor pentru această faptă glorioasă, cu profundă și adevărată reverență, rămân
Excelența Voastră, slujitorul umilit și plin de inimă Mihail Lomonosov
Din Sankt-Petersburg
6 martie 1763
86
1763. CĂTRE M. I. VORONTSOV
Cel mai ilustru Conte Reich, grațiosul Suveran Mihailo Larionovici!
Îți felicit cu umilință excelența pentru această sărbătoare generală și îți doresc, suveran binecuvântat, sănătate binecuvântată și plăcere desăvârșită din inimă în toate, îți mulțumesc cu slujire pentru mijlocirea paternă a înaltei tale excelențe pentru afacerea mea. Într-o săptămână voi trimite Excelenței Voastre un proiect, un desen cu descriere și versuri pentru iluminare, pe care Excelența Voastră s-a demn de a-mi încredința structura. Ce predare deosebită a îngăduinței tale paterne, cinstindu-mi sincer, rămân până la moarte
Excelența Voastră, slujitorul umilit și plin de inimă Mihail Lomonosov
Din Sankt-Petersburg
27 martie zile
1763 _

87
IUNIE 1763 18. CĂTRE MI VORONTSOV Prea ilustrului Reichsgraf, grațiosul Suveran Mihailo Larionovici!
Speranța cea mai milostivă din excelența voastră a mijlocirii mele de la urătorii și persecutorii mei mă asigură de acceptarea condescendentă a părerii mele atot umilitoare și de prezentarea cazului meu, pe care îl consider necesar ca dumneavoastră, suveran și părinte, să le explicați înaintea voastră. excelența folosește cu adevărat mijlocirea și mijlocirea ta importantă. Potrivit proverbului că nimeni nu știe mai bine unde zdrobește cizma piciorul, cum cel care o poartă, Excelența Voastră este destul de conștientă de ce vâlvă, procese și aproape tulburări Schumacher * 6 cu aproape toți profesorii de la începutul Academiei. , cu consilierul Nartov și cu alți miniștri academicieni ruși, și că ginerele și moștenitorul său fac la fel, 1 și puteți judeca cu bunăvoință cât de mult suport atacuri insidioase de la amândoi. Deci, nu mai pot suporta asemenea persecuții răutăcioase, iar puterea mea nu mai este să mă cert și, în cele din urmă, intenționez să-mi petrec rămășițele zilelor mele istovite în știință și dispute zadarnice în pace, ceea ce mi se poate acorda în două moduri. de la cea mai milostivă împărăteasă. În primul rând, oamenii de știință îmi vor fi încredințați, până acum în considerația mea față de fostele catedre academice din singura direcție, îndepărtându-i pe alți tovarăși care până acum m-au împiedicat în afaceri bune, sau să-mi dea o ușurare completă din toate treburile academice, pentru că Nu pot concura deloc și mi-e complet teamă să-l am pe domnul Taubert ca tovarăș, sau comandant, sau subordonat și, într-un cuvânt, nicio legătură în chestiuni științifice, știind prin artă, dacă îmi este greu să mă apăr de el și să mă cert cu un așa insidios și

* Deci în original.
6 Schumacher a scris cu cerneală diferită în locul celei răzuite.

Mântuitorul vigilent este trist și inutil și dăunător sănătății mele slabe. În același timp, însă, mă bazez pe dreapta atotputernică a lui Dumnezeu, care încă mă va întări în lucrările care servesc la înmulțirea și întemeierea științelor în Rusia, dacă, la prima mea dorință, va fi cel mai binevoitor. mulţumit. Pentru a dovedi și a explica mai bine cele de mai sus, vă rog cu umilință, amabil suveran, să-mi permiteți la o oră, ori de câte ori doriți, înainte de sosirea lui E. V. lui Sarskoe Selo, 2 pentru a vă asigura de dreptatea mea și pentru a arăta limitele căutării mele legale, la care, fără îndoială, aștept, cu marele respect cuvenit, rămân
Excelența Voastră, slujitorul umil și plin de inimă Mihailo Lomonosov
18 iunie
1763 _

88
1764 19 IANUARIE. CĂTRE M. I. VORONTSOV
Cel mai ilustru Conte Reich, grațiosul Suveran Mihailo Larionovici!
După ce am fost informat despre sosirea în siguranță a Excelenței Voastre în Italia, mă bucur din inima mea sinceră și vă felicit cu umilință, dorind să vă petreceți timpul în fiecare plăcere și în întărirea perfectă a sănătății voastre cele mai dragi. Condescendența plină de grație a Excelenței Voastre față de mine mă liniștește că dumneavoastră, amabil suveran, nu veți fi dezgustat dacă voi îndrăzni să vă transmit ceva despre starea mea. Sănătatea mea, slavă Domnului,

se îmbunătățește din când în când, astfel încât să îmi pot îndeplini toate îndatoririle fără nevoie. La plecarea dumneavoastră, i-am înfățișat suveranului nostru cel mai milostiv tipăritul și atribuit ei „Metalurgia” 1 și un portret mozaic al Majestății Sale, că totul a fost acceptat cu plăcere. sesa

Revich a primit o carte scrisă de la mine despre posibilitatea navigației prin Oceanul nostru Arctic Siberian către Japonia, America și Indiile de Est, motiv pentru care i s-a ordonat în Comisia Amiralității să facă aranjamente cu considerație și nu mă îndoiesc că acolo va urma expeditia.Oda, din care am onoarea sa atasez o copie a acestui exemplar pentru ca Excelenta Voastra sa o citeasca. V. s-a demnit cu bunăvoință să mă întâmpine ca consilier de stat cu un salariu de 1.875 de ruble. În alte privințe, simt că harul ei suveran este destul de: de mai multe ori s-a demnat să mă invite în camerele ei și suficient să vorbească cu mine despre științe cu atotputernicia ei, cea mai mare plăcere. Institutul Bologna, căreia săvârșii societate pentru predare am îndrăznit să-mi trimit scrierile când vă scriu, bunule suveran.
Excelența Voastră, slujitorul umilit și plin de inimă Mihail Lomonosov
În Sankt Petersburg
19 ianuarie 1764
Certificate de consilier științific Lomonosov1
1
Vir juvenis praestantis ingenii Michael Lomonosow, ex quo studiorum gratia Marburgum accessit, frequenter lectionibus meis mathematicis et philosophicis, physicis praesertim interfuit,
a Nu există un titlu în proiect. Ruk. 1759 se intitulează Mărturii.
Toate traducerile în limba rusă ale mărturiilor aparțin lui Lomonosov.

A fost minunat de încântat de învățare solidă. Dacă, așadar, continuă cu aceeași energie, nimeni nu se îndoiește că se va întoarce într-o zi în țara sa și va face un serviciu folositor republicii; Asta sper cel mai mult. Le-aș da pisicilor din Marburg d. 20 iulie 1739.
(LS) Christianus Wolfius
Acad. Marb. pt Pro-Rector
Un tânăr cu o inteligență predominantă, Mihailo Lomonosov, din momentul în care a venit la Marburg pentru a studia, a ascultat adesea prelegeri de matematică și filozofie, și mai ales de fizică și i-a plăcut enorm de mult predarea solidă. Dacă de acum înainte se va prosterna cu aceeași râvnă, atunci nu mă îndoiesc că, * 6 * * întorcându-se în patrie, va beneficia societatea, „pe care mi-o doresc din inimă. Dată la Marburg, iulie 1739, 20.
Christian Wolfg 8
2
Extras din definiția Academiei de Științe
Studentul Mihailo Lomonosov, specialist în știința sa încă din iulie a ultimei luni a anului 1741, s-a supus Conferinței, care a fost aprobată de toți profesorii acestei Conferințe, în plus, a muncit destul de mult la traducerea din germană și latină în rusă.
28 ianuarie 1742'1 9
3

Ich habe mit vielem Vergnügen ersehen, dafi Ew. Hochedl. sich der gelehrten Welt in den Actis der Academy der Wifien-

a In draft a fost adăugat la al meu.
6 În proiect la.
În proiectul nu a adus beneficii în loc de tăiat va aduce. În mână. 1759 societatea lipsește.
d În draft și mâini. 1759 a fost adăugat actualul prev.
I În proiect și în mână. 1759 acest extras lipsește.

schaften zeigen, wodurch Sie ihrer Nation viei Ehre machen. Es wãre zu wünschen daB viele ihrem Exempel folgten.

Cu mare plăcere am văzut că te-ai arătat lumii învățate în „Comentariile” tale academice, prin care ai adus mare onoare poporului tău. Sper că mulți îți vor urma exemplul.

Wolf într-o scrisoare a lui Gala din 6 august 1753.10
4

Toate aceste piese nu sunt numai bune, ci foarte* 1 excelente. Căci el tratează cele mai interesante subiecte de fizică și chimie, care sunt complet necunoscute și inexplicabile celor mai mari genii, cu atâta soliditate încât sunt pe deplin convins de corectitudinea explicațiilor sale. Cu această ocazie trebuie să-i fac dreptate domnului Lomonosow că posedă cel mai fericit geniu pentru a descoperi8 fenomenele fizicii și chimiei și că ar fi de sperat că toate celelalte academii au fost în măsură să producă descoperiri asemănătoare celor care Domnul Lomonosow tocmai a făcut.k

a В черновике и рук. 1759 Я желаю.
a В черновике, de asemenea, destul de вместо foarte.
b В черновике de вместо ei.
° În proiect, qui étoi[en]t jusqu'à présent în loc de les plus intéressantes. . . inconnues et.
a In draft persuadé in loc de convaincu.
e În proiectul félicite în loc de dois faire justice à.
f În proiect, de posséder în loc de qu'il possède.
g În proiect, expliquer în loc de découvrir.
b În proiect, et lipsește.
1 În proiect, toutes les în loc de toutes.
J În proiect, produire semblables découvertes în loc de produire des découvertes semblables à celles.
k În proiect, acest text francez este scris de două ori, iar în cel de-al doilea caz este tot barat și diferă de primul prin aceea că 1) este precedat de notele lui Gainsie. Primul lui Euler. Certificatul lui Euler către Excelența Sa domnul [Mr.]d[i]n Președinte, de asemenea tăiat ^

Toate aceste lucrări nu sunt numai bune, ci și excelente, căci el explică cele mai necesare și dificile chestiuni fizico-chimice, care erau complet necunoscute și imposibil de interpretat de cei mai ingenioși oameni învățați, cu o asemenea bază încât sunt complet sigur că acuratețea dovezilor sale... În acest caz, trebuie să-i fac dreptate domnului Lomonosov, că este înzestrat cu cel mai fericit inteligență pentru a explica fenomene fizice și chimice. Este necesar să ne dorim

ca toate celelalte Academii să poată prezenta astfel de invenții precum a arătat domnul Lomonosov.
Euler într-o scrisoare din Berlin către Biroul Academic/ 11 *
2) că este redată incomplet: începutul frazei a doua A cette occasion je félicite Mr. Lomonosow de posséder tant este barat, iar sfârșitul acestei sintagme lipsește, 3) că conține următoarele trei corecții: ces în loc de ces, à présent în loc de taiat ici, solidité în loc de taiat succé.
a În proiect se află o altă versiune a traducerii Lucrărilor domnului Lomonosov. G. Euler, de altfel, în răspunsul său către președintele Academiei, contele Kir[il] Grigorievich] Razum[ovsky], vorbește în acest fel despre lucrările domnului Lomonosov sunt excelente, deoarece scrie despre fizic si chestiuni chimice, foarte necesare, care pana acum (barcate <din cei mai ingeniosi oameni nu puteau fi interpretati> erau necunoscute) nu stiau si nu puteau fi interpretate de cei mai ingeniosi oameni, ce a facut el cu asa succes incat eu destul de sigur de adevărul explicaţiilor lui. Cu această ocazie (felicitari tăiate) trebuie să-i fac dreptate dlui. Lomonosov care (tașat că este atât de fericit) are un talent excelent pentru (interpretarea tăiată) explicarea fenomenelor fizice și chimice. Ar trebui să-și dorească ca și alte academii să poată (tașa) să producă astfel de dezvăluiri (ceea ce domnul a bifat) așa cum a arătat domnul Lomonosov. Euler ca răspuns la Excelența Sa Domnule Președinte (Tăsat în 1747). În mână. 1759 o altă versiune a traducerii Toate aceste scrieri sunt nu numai bune, ci și excelente, pentru că el scrie despre chestiuni fizice și chimice foarte necesare, care erau complet necunoscute și incomode pentru interpretare de către cei mai duhovnici oameni, cu atâta minuțiozitate încât sunt destul de sigur de acuratețea explicațiilor sale. În acest caz, trebuie să-i fac dreptate domnului Lomonosov, că este dotat

Cu cât m-am mirat mai mult de inteligența ta și de profunzimea geniului tău în a dezvolta cele mai dificile întrebări ale chimiei, cu atât scrisorile tale mi-au fost mai mult . nu vă îndoiți că veți aduce în sfârșit principiile vagi și incerte ale acestei discipline la deplină certitudine, pentru ca de acum înainte un loc să fie dat Fizicii în drept.
Câtă perspicacitate și profunzime ai inteligenței tale în explicarea întrebărilor chimice dificile am fost surprins, atât de uniform scrisoarea ta către mine a fost plăcută... și Din scrierile tale cu mare plăcere am văzut că tu, în interpretarea acțiunilor chimice, ești departe de a fi obiceiul chimiștilor, retras În practică, combini cele mai înalte cunoștințe solide de fizică de pretutindeni cu o artă vastă. De ce nu am nicio îndoială că bazele instabile și dubioase ale acestei științe vor duce la o certitudine deplină, astfel încât să i se acorde, pe drept, un loc în fizică mai târziu.
Euler într-o scrisoare din 23 martie 1748.12
un spirit deosebit pentru descoperirea fenomenelor fizice și chimice. Este necesar să ne dorim ca toate celelalte Academii să poată produce astfel de invenții, așa cum a arătat domnul Lomonosov.
a În original, există trei asteriscuri care înlocuiesc punctele de suspensie.
in In draft and hands. 1759 ut e!.

a În original, există trei asteriscuri care înlocuiesc punctele de suspensie.
c În loc de cea obișnuită tăiată în proiect.
în În locul obiceiului tăiat în proiect.
г В рук. 1759 și lipsește.
я В черновике и рук. 1759 preprostrannym.
® în loc de zacherknutogo v černovike znaniem.

6
Meditațiile tale sunt cele mai profunde, prin comunicarea cărora ai dorit să-mi oferi un exemplu atât de remarcabil al dragostei și bunăvoinței tale față de mine.
Cât de profunde sunt raționamentele tale, despre care mi-ai dat prin mesaj un semn sensibil al iubirii și favoarei tale..? Vă rog să nu fiți supărați pentru întârzierea răspunsului meu, b c
apoi că este nevoie de timp să te gândești doar la lucruri dificile și secrete.
Euler într-o scrisoare din 24 august 1748.13
7
Cum semper fuerim maxime admiratus felicissimum ingenium Tuum, quo in tam diversis scientiarum generibus excellîs, ac phenomena naturae singulari cum succes per theoriam illustras, tum summo gaudio intellexi___* Omnino te digna sunt, quae de
omnis generis coloribus vitro inducendis1'es perscrutatus. Nostri Chimici hoc inventum maximi faciunt.
Deoarece m-am minunat întotdeauna de inteligența ta fericită, cu care excelezi în atât de multe științe diferite și explici fenomenele naturale cu un succes deosebit teoretic, vestea mi-a fost atât de plăcută... un Demn * 6 tu
a În original, două asteriscuri înlocuiesc punctele de suspensie.
6 În draft și mâini. 1759 motiv lipsă.
® În schiță, cele dificile sunt scrise în mâna altcuiva în loc de cele îndepărtate tăiate.
a În original, există trei asteriscuri care înlocuiesc punctele de suspensie.
b În original, este în mod eronat inducendi.
iar în proiect, după cele trei asteriscuri care înlocuiesc punctele de suspensie, este tăiat despre mila monarhului față de tine.
6 În locul fondului bifat în proiect [o].
® În loc de dvs. barat în schiță.

Ideea este că poți da paharului tot felul de flori. Chimiștii locali consideră această invenție ca pe un lucru grozav.
Euler într-o scrisoare din Berlin din 30 martie 1754.14
8
Dahero die Bemïhungen derjenigen, welche darüber arbeiten jeder Zeit groBes Lob verdienen; um so viel mehr muB man also Ew.Wohlg. verbunden seyn, daB dieselben diese groBe Frage aus der Dunkelheit* entristen und einen glücklichen Anfang zu Erorterung derselben gemach[t] haben.
Din acest motiv, sârguința celor care lucrează în această chestiune merită întotdeauna o mare laudă: cu atât mai mult ar trebui să ai obligația că ești această mare întrebare din întuneric * Λ η

a dezrădăcinat și a dat un început fericit explicației sale
Eiler într-o scrisoare din Berlin la 11 februarie 1755.15
9
Mi se pare că nu mai rămâne nicio îndoială, cu atât mai puțin adevărata origine a celei mai severe răceli care s-a instalat atât de brusc a fost atribuită în acest fel. După asemenea progrese excelente, prin care știința naturii este îmbogățită zi de zi de celebra Academie Imperială; de la ea și în viitor merităm cel mai mare și mai fericit succes, mai ales că studiile de acest fel zac aproape complet abandonate în altă parte.
aș da Berlinului d. 22 ianuarie 1754.
Mi se pare că nu mai există nicio îndoială că acestei acțiuni i se poate atribui un îngheț brusc de natură foarte crudă. Conform unor astfel de creșteri bune, cu care știința naturii este îmbogățită prin Academia Imperială, prind viață din ce în ce mai mult
a În mâini. 1759 Finsternifi în loc de Dunkelheit.
a În locul temei [notă?] tăiată în schiță.
4 Barat în schiță și gata.
„În proiect este tăiat astfel încât.

dăm mai departe, în dreptate, succese mari și prospere și mai ales că asemenea cercetări în alte locuri au fost complet abandonate.
Euler din Berl[in] pe 22 gen[cooking], 1754, după un cuvânt rostit la Academie despre fenomenele electrice ale aerului?'16
10
Il a dans le même volume un extrait du XIV des mémoires de l'Académie Imperialis de Russie, unde j'ai parlé fort au long et avec beaucoup de plaisir de votre beau mémoire sur la teinture des métaux.
Acelaşi volum conţine un extras din volumul XIV din Comentariile Academice, în care am descris pe larg şi cu plăcere0 excelenta ta disertaţie despre lejeritatea metalelor.
Formey1 într-o scrisoare din Berlin din 27 octombrie 1753.17
unsprezece
Comme je suis parfaitement disposé de vous obliger en tout ce qui peut -dépendre de moi, je me suis acquitté de cette tâche et je vous a envoyé ci 'Joint les feuilles de mon journal, où cette nièce est Jmprimée. Ilétoit naturel de défendre une aussi bonne cause that the your contre des accusateurs si injustes.
Deoarece vă doresc să vă faceți o obligație în tot ceea ce depinde de mine, am îndeplinit acest lucru și vă trimit cu aceste pliante din jurnalul meu, unde a fost publicată această disertație. Aceasta era o poziție de a-i proteja numai pe cei drepți — cauza ta de asemenea calomniatori nedrepți.
Formey într-o scrisoare din Berlin din 27 mai 1755.18
a In draft si maini. 1759 această recenzie nu este.
6 In draft si oh k. 1759 bucurie; mai târziu, în proiect, a vorbit tăiat despre al tău.
în În proiect și . mâinile 1759 bine.
d În schimb, voi tăia pogo-ul din draftul lui Euler.

12

Debitas Tibí persolvo grates ob actum Academicum et programma, dignum fama Tua opus, quae omnia mecum communicare dignatus es.
Îți aduc un omagiu „mulțumesc pentru actul academic și pentru program, eseul demn de gloria ta, pe care mi l-ai onorat cu un mesaj”.
Condamine într-o scrisoare de la „Plombury” din Lorena
din august 1754.10
13
Quae sagacissimus Lomonosow circa fluxum hujus materiae subtilis in nubibus est meditatus, maximum subsidium iis, qui vires suas in hac quaestione enucleanda exercere volent, afierre debent. Eximiae quoque sunt ejus cogitationes de descensu aëris superioris, indeque tam subito orto" gelu.
Că perceptivul Lomonosov a vorbit despre curgerea acestei materii subtile în nori, el va oferi un mare ajutor celor care, în acest studiu, „vreau să-și guste puterea”. De asemenea, sunt prea mari reflexiile lui asupra coborârii aerului superior și asupra înghețurilor bruște ®?
Euler într-o scrisoare de la Berlin către Academie, 1754, l 2"
„În draft și în mână. 1759 iti rasplatesc.
„ În proiectul Due. . . Am fost onorat scris de mâna altcuiva.
în Draft a tăiat Parisul.
„ În proiectul orto summo.
a În schiță și scris de mână. emisiune din 1759.
0 În schiță, explorează-ți punctele forte. În mână. 1759 din puterea lui [e].
in In draft si in mana. 1759 indulgenta.
d În proiect Ce este perspicace. . . bruşte îngheţuri scrise de mâna altcuiva, cu excepţia cuvântului înscris tot de mâna lui Lomonosov.
e Atribuit în proiect de mâna lui Lomonosov N3 Scrisoare de la Poroshin, general. - Tatishcheva.

Scrisoarea 8ά
579
14
Diplomă
Cel care prin excelentele sale merite în științe a obținut de multă vreme un nume celebru în întreaga lume a literaturii, nobilul Sir Michael Lomonosow, profesor de chimie și consilier al Academiei Imperiale de Științe din Petropolitan, cu acea diligență și dexteritate încă cultivă și ilustrează științele, în special fizica, ca Academia Regală de Științe a Suediei și onorează și folosește Aproape că a judecat că a avut o relație mai strânsă cu acest om excelent. Prin urmare, Academia Regală de Științe din Suedia a dorit să-l recruteze pe celebrul domnul Michael Lomonosow în membrii săi și acesta l-a invitat de două ori într-o scrisoare amicală să devină membru asociat al Academiei Regale a Suediei, deoarece dorește deja să-și împrumute muncă. A aplicat pe act sigiliul Academiei Regale, prin porunca sa. La 7 mai 1760.
Peter Vargentin Acad. Reg. Vor sti. Secretarii Suedezi Perpetui.
LS
Academia Imperială de Științe din Sankt Petersburg, consilier și profesor de chimie Mihailo Lomonosov, care a fost multă vreme faimos în comunitatea științifică din punct de vedere al cunoștințelor, a căpătat un nume glorios, iar acum științele, mai mult decât toate cele fizice, corectează și explică cu un asemenea zel și succes pe care Academia Regală Suedeză de Științe trebuie să-l onoreze și, în propriul ei

folos, a decis împreună cu acest soț desființat să intre în cea mai apropiată comunitate. Și din acest motiv, Academia Regală Suedeză de Științe, spre bine, a inventat să-l adauge pe acest glorios domnul Lomonosov comunității sale și să-l întâmpine cu această scrisoare într-un mod prietenesc, astfel încât, în calitate de membru al Academiei Regale Suedeze unite, 37 *

deja ca al lui, s-au ajutat reciproc. Pentru a asigura acest lucru, la ordinul academiei regale, am atașat sigiliul acestuia. Maya 7 zile 1760.
M.P.
Petr Vargentin al Academiei Regale de Științe Suedeză Secretar.3 21
15
Din Enciclopedia, care este publicată în Littich despre exercițiile oamenilor învățați, este tipărită în discuția „Cuvinte despre flori”: Nous n'irons pas plus loin dans cette exposition, elle suffit pour faire honneur au génie et à la méditation de Monsieur Lomonosow et pour donner lieu d'admirer în même tems les progrès des sciences dans des contrées où nous les avons* 6 vu naître .
Nu vom continua în acest raționament; merită suficient inteligența și raționamentul domnului Lomonosov și dă motive să fim surprinși de creșterea științelor în acele regiuni unde le-am văzut recent nașterea.
8 În draft și în mână. 1759 tot acest text lipsește.
6 În original, există o greșeală avant.
® În mâini. 1759 o altă traducere. Nu ne vom extinde mai departe în această explicație; servește mai degrabă meritul inteligenței și gândirii domnului Lomonosov și dă prilej de a fi surprins de creșterea științelor în astfel de locuri în care acestea au conceput recent (Din un jurnal publicat în Littig, o examinare a unui discurs despre originea luminii). și culori). Tot acest text lipsește din proiect.
Scris de mână la sfârșitul schiței. Lomonosov: Titluri ale corespondenților în loc de autoare de mărturii tăiate.
Christian Wolf, Freiger, consilier privat, Universitatea din Galia (rector tăiat) Cancelar și profesor de jurisprudență, membru al Academiei de Științe din Sankt Petersburg, Paris, Berlin și Adunarea Academică de la Londra.
Leonhard Euler, (barat la Berlin) matematician regal la Academia din Berlin și director, membru al Academiei de Științe din Sankt Petersburg, Paris și Londra.

89
1764 24 IANUARIE. CĂTRE A. M. GOLITSYN
Milos suveran, prințul Alexandru Mihailovici!
Excelența Voastră, să vă întreb cu cea mai umilitate, îmi iau libertatea de a-mi acorda ajutor binevoitor în îndeplinirea unei fapte care servesc la onoarea strămoșilor ruși. Cea mai milostivă împărăteasă s-a demnat să ordone prin excelența sa Ivan Ivanovici Betsky ca să aleg nobile aventuri din istoria Rusiei pentru a picta tablouri cu care să împodobesc niște încăperi la curte. Nu puțin aici găsesc o lipsă în imaginea vechii noastre rochii de diferite trepte. Informații despre aceasta nu pot fi găsite nicăieri mai bune decât în Arhivele Colegiului de Afaceri Externe. Mai ales bine, există o descriere a încoronării și

a altor ceremonii ale suveranului țar Mihail Fedorovich cu imagini personale pe pergament. Cu acest mesaj, poți să-mi dai mare ajutor, suveran.
Excelența Voastră, Preascultător Slujitor Mihail Lomonoșov
24 ianuarie zile
1764 _
Karl-Maria de la Condamine, academician parizian, chimist regal, membru al Academiei din Berlin și al Adunării de la Londra, titular al Ordinului Sfântul Lazăr.
Foreman, secretar al Academiei din Berlin, membru al Academiei din Sankt Petersburg și al Adunării de la Londra.

90
1764 9. M. I. VORONTSOV
Cel mai ilustru Conte Reich, grațiosul Suveran Mihailo Larionovici!
Înaltele favoruri paterne pe care mi le-a făcut Excelența Voastră m-au asigurat de multă vreme cât de mare și cât de adevărată este dragostea dumneavoastră pentru științe. Acum, însă, o nouă confirmare mărturisește acest lucru din ce în ce mai mult. Prin susținerea dumneavoastră, acceptarea ulterioară a mea ca membru al Academiei Institutului Bologna 1 este nu mai puțin spre onoarea patriei decât spre lauda mea, pentru care amândoi merită Excelenței Voastre recunoştinţa cuvenită, pe care nu voi omite să o plătesc. tu, suveran binevoitor, până la moarte. Prin scrisoarea atașată domnului Zanotti, Academiei menționate mai sus i se transmite o mărturie a adevăratei mele plăceri și recunoștințe, și în același timp recunoașterea că nu sunt demn de asemenea laude, care mi se atribuie în anunțul care mi-a fost transmis. . În același timp, nu vreau din suflet altceva decât să te văd, binevoitor suveran, înapoi în patrie în desăvârșită sănătate și plăcere pentru o lungă perioadă de timp, ceea ce va fi pe plac multor alte inimi, care nu sunt mai puțin bune cu tine ca să înșiși. Imaginea mozaică a victoriei de la Poltava a fost finalizată deja în martie și acum este în curs de lustruire pe loc.3 Terminând aceasta, vă rog cu cea mai umilitate să-mi eliberați o mică întârziere în primele scrisori primite cu regularitate. S-a întâmplat în speranța fermă de a primi în curând promisiunea voastră mereu credincioasă, prea milostivă, pe care împlinirea din scrisoare a primit-o ieri

Sunt nespus de bucuros, rămân cu o mare evlavie demnă.
Majestatea Voastra,
Excelența Voastră, slujitorul umilit și plin de inimă Mihail Lomonosov
De la S.P.-burga Maya 9 zile
1764 _
91
1764 9 MAI. F.-M. ZANOTTI
Cel mai celebru, mai ilustru, mai docil om, Francisco Maria Zanotto de la Institutul Academiei de Științe! Mihai Lomonosov din Bononi, de merite secrete, demne, singulare in lumea literara, cel mai excelent consilier de stat al Sacrei Majestati Imperiale a tuturor Rusiei, profesor de chimie la Academia din Petropol[itana] PO'
SPD

După ce ați primit scrisoarea dumneavoastră plină de adorație, în care ați dorit cu cea mai mare bunăvoință să mă anunțați că am fost recrutat în ilustra voastră Academie de Științe a Institutului din Bologna, prin acordul comun al tuturor academicienilor, sunt extrem de bucuros și vă ofer cele mai mari mulțumiri pentru o astfel de slujbă ție, un om foarte ilustru, și întregului grup ilustr, și oricât de mult este în mine, voi avea grijă să raportez.® Într-adevăr, cred că nimic mai favorabil nu se poate întâmpla cu un om devotat studiului literelor, decât să fie aprobat de oameni ai căror
„cel mai demn în loc de cel mai meritor tăiat”.
l' Зачеркнуто Academia de Arte ibid, precum și Academia
c. d S-a tăiat deja.
Dar cele mai mari laude, cu care ai vrut să mă cinstiți dincolo de meritele mele.
f A tăiat mărturia celebrată.

foarte respectat și marile sale merite în științe s-au răspândit în întreaga lume literară și pretutindeni printre națiuni. Din acest motiv, m-am hotărât să fiu cu mine cel mai mult, în timp ce încercam să fiu cu mine, ca să pot satisface acele încomiuni, a căror onoare nu o merit, oricât aș putea răspunde în viitor, și Academiei voastre, pe care acum îndrăznesc să-l numesc al meu, sub auspiciile dumneavoastră, dacă mi-aș putea satisface elucubrațiile. Din numărul acestora se vor face observațiile mele și de acolo voi deduce raționamentele despre mișcările pendulului centroscopic descrise în Meditațiile mele pe drumul navei să fie determinate mai precis. La fel, variatiile inaltimilor barometrului sigilat sunt propuse in acelasi loc § Toate acestea au început în 1759 și continuă până în zilele noastre, atât cât îmi permit restul soției și sănătatea. În concluzie,* observațiile electrice în aer s-au prezentat la vederea așa-numitei aurore boreale, a cărei adevărată influență am putut să o detectez clar în săgețile electrice ridicate deasupra acoperișului, când a trecut iarna și această primăvară devreme. astfel de ochelari, pe lângă frecvența și luminozitatea obișnuite, con-tigurate. Toate aceste lucruri sunt deja sub presă și, de îndată ce vor vedea lumina zilei, se vor grăbi la cea mai ilustră Academie din Bologna, supunându-se judecății ei celei mai serioase. La revedere, ilustrule om, și mie, întrucât ai început să mă favorizezi cu cea mai bunăvoință și celor mai învățați și distinși colegi ai tăi, nu înceta să-mi recomanzi în continuare birourile și serviciile și mintea ta recunoscătoare.
Voi da Petropolis 9 Maji St. V.
În 1764
a Foarte atent și în locul studiului, doctrinei etc.
Cei care mă onorează dincolo de meritele mele.
Voi răspunde 0 în loc de zacherknutogo pentru a satisface.
d Зачеркнуто și meditații.
altele tăiate.
f În cele din urmă, în locul articolului subliniat.
s Zacherknuto adversar].
11 ridicat deasupra acoperișului în loc să fie expus.
1 Subliniat mai întâi.
J Se vor saluta.
1 ai început binevoitor în loc de zakrknutogo cel mai binevoitor.

Scrisoarea 91
585
Traducere
Francis Maria Zanotti, secretar al glorioasei Academie din Bologna, cel mai faimos, cel mai faimos și mai învățat soț, renumit pentru meritele sale științifice, Mihailo Lomonosov, consilier de stat e.i. V. din toată Rusia, profesor de chimie la Academia din Sankt Petersburg, îi trimite cele mai umile salutări.
După ce ați primit cea mai bună scrisoare, prin care ați dorit să mă înștiințați cu simpatie despre alegerea mea de către toți academicienii către membrii glorioasei Academie de Științe din Bologna, sunt foarte fericit și vă exprim marea mulțumire ție, cel mai faimos soț, pentru slujirea dumneavoastră, precum și tuturor celor mai glorioase adunări și voi încerca, în măsura în care îmi stă în putere, să răsplătesc pentru aceasta.Cred că nimic nu este atât de plăcut pentru o persoană devotată științei decât aprobarea oamenilor ai căror mari și glorios. meritele în știință sunt atât de cunoscute întregii lumi și comunității științifice. Prin urmare, am hotărât că trebuie să depun toate eforturile pentru ca pe viitor să corespundă măcar oarecum acelor laude 3 de care sunt nedemn și să prezint Academiei voastre, pe care îndrăznesc să o onorez de acum înainte ca fiind ale mele, 1 roadele. a ostenelilor mele. Printre acestea se numără observațiile mele și calculele construite pe ele cu privire la oscilațiile pendulului pentru a observa mișcarea centrului pământului, pendul care este descris în argumentarea mea despre precizia mai mare a traseului maritim, precum și modificările înălțimii. în același barometru sigilat propus. Toate acestea au început în 1759 și continuă până în zilele noastre, așa cum îmi permit restul îndatoririlor și sănătatea. Și în sfârșit / observații ale fenomenelor electrice, care pot fi văzute în aer și care se numesc aurora boreală; expirarea acestora în termenul stabilit"
8 Tasat de Academia de Arte.
6 Tu ai dorit în loc de ceea ce mi-a fost bifat pentru alegerea mea.
8 Tasat deja.
d Sunt tăiate cele mai mari laude cu care ai vrut să mă cinstiți dincolo de meritele mele.
l O mărturie glorioasă tăiată.
meritele glorioase ale fiecărei zel, învățături etc. g Tasat cu care · să mă onoreze mai presus de meritele mele.
3 acele laude în loc să fie tăiate pentru a satisface.
și Strikethrough și reflecții.
restului în loc de alții tăiați.
Am tăiat și eu. m Opusul tăiat?].
8 Tasat.

pe acoperișuri am putut să văd cu ochii mei piroane electrice, încă din iarna trecută și din această primăvară devreme aceste fenomene, contrar obiceiului, au avut loc des și au fost foarte vizibile. Toate acestea sunt tipărite și, de îndată ce vor apărea, vor fi trimise * 6 la faimoasa Academie din Bologna, la curtea ei cea mai luminată2 Adio, cel mai faimos soț, nu mă lipsi de bunăvoința ta în viitor, nu refuzați să le exprim celor mai învățați și mai faimoși colegi ai dvs. respectul, dorința de a servi și aprecierea mea.
Petersburg 9 mai Art. Sf
1764

92

1764 IULIE 11. CĂTRE I. I. SHUVALOV

Bunul suveran Ivan Ivanovici!

Încercând să scuz întârzierea de lungă durată a răspunsului la grațioasa scrisoare a Excelenței Voastre, nu găsesc nicăieri decât în generozitatea dumneavoastră, despre care sunt complet convins de experimentele repetate. Este adevărat că așteptarea ca scrierile mele să iasă din tipar, pe care am onoarea să ți-o trimit, binevoitor suveran, 1 nu a fost ultimul motiv pentru această împietrire și nebunia mea, care nu a încetat să mă împiedice în ostenelile mele bine intenționate, ele îmi fură adesea de dorința mea harnică pentru toate. Când ați plecat, profitând de boala mea gravă și de lungă durată și de absența curții de aici, m-au condus la un dispreț extrem și la răsturnarea, 2 dacă al doilea patron al meu, grațiosul suveran conte Grigori Grigorievici, nu m-ar proteja cu mijlocirea Sa milostivă și Suveranul cu totul milostiv și străvechiul meu binefăcător, Contele Mihailo Larionovici, care, chiar și în afara patriei, nu mă uită cu harul său excelent, pe care am fost onorat recent cu o prezentare a unui membru al Academiei Bonon, 3 si Excelenta Sa prin grija

a Tasat mai întâi.

6 Tasat va binevenit.

în bunăvoință, uleiul de la primul a bifat binevoința.

este cunoscut lumii învățate despre succesele afacerii mele cu mozaic, care este descrisă în „Gazeta științifică florentină”. De aceasta vă pot asigura, amabil suveran, că marele tablou al victoriei de la Poltava, finalizat în martie, iese foarte bine întors. Excelența Voastră știe câtă prosperitate aș fi putut primi dacă mijlocirile voastre anterioare nu ar fi fost aduse în obscuritate de mașinațiunile răuvoitorilor mei; acum, dragă domnule, aveți ocazia să răsplătiți această pagubă cu o egală binefacere. În Academia de Științe din Paris există un loc liber pentru un membru de onoare străin și, întrucât nu mă îndoiesc că excelența dumneavoastră are prieteni nobili la curtea locală, pentru aceasta vă rog cu umilință să mă recomandați în acest loc. academia este destul de faimoasă pentru afacerile mele științifice. Este foarte decent și necesar pentru ea să aibă un membru în Academia locală, mai ales un rus natural. Această alegere poate sluji nu numai spre lauda mea, ci și spre adevărata glorie a patriei noastre, pe care toți cei care vă cunosc grija pentru științe și arte vă consideră un adevărat fanatic. În speranța bunăvoinței tale pline de milă și, mai mult, așteptând o întoarcere rapidă la iubita ta patrie, cu sănătate și plăcere deplină, cu o profundă reverență indispensabilă, rămân

Excelența Voastră, slujitorul umil și plin de inimă al lui Mihail Lomonosov, din Sankt Petersburg

ziua de 11 iulie

anul 1764

93

1764 SEPTEMBRIE 20. Я. Я. ШТЕЛИНУ

Figurile decupate de aer ale prăpastiei Borealis sunt prost desenate și găsesc câteva lucruri care au nevoie de corectare. Mâine la Cancellarla voi vorbi despre premiu, unde prezența ta este mult[m]

Pisma
va fi bine Mai mult, autograful meu este obligatoriu necesar, ca să-l pot aduce împreună cu tăierea timbrului.
Mla
20 septembrie
1764
Traducere
Imaginile luminii nordice sculptate în cupru sunt excelente și găsesc puține lucruri care trebuie corectate. Mâine, în Cancelarie, voi vorbi despre remunerație1 și prezența dumneavoastră va fi foarte importantă. În plus, originalul meu este necesar pentru a-l compara cu o copie tăiată.
M. L.
20 septembrie 1764
94
1764 7 OCTOMBRIE. CĂTRE I. I. BETSKY
Bunul suveran Ivan Ivanovici!
Excelența Voastră, vă rog cu umilință să mă scuzați că v-am deranjat cu această trimitere a unei mostre în timpul scrierii și, mai mult, cu vreo umilă petiție. Mostre de tapet geografic pe tafta și satin 1 Îți încred în considerare și, prin urmare, mă aștept la 140 de arshins din acest sau acel material și proporția unei pânze netede bune pentru lipire, sau poți comanda totul pentru a cumpăra. Primul este mai iresponsabil pentru noi.
Între timp, domnule suveran, vă aduc la cunoștință că, după un an, 1077 de ruble au fost transferate de la mine de la fabrici către maestrul Martino pentru casa Oranienbaum pentru decorarea materialelor mozaic, 2 și registrul a fost depus domnului Snedkov. , 3 care, sper, au ajuns la ale dvs. excelențe. De dragul asta
a Adăugat de o mână necunoscută: omonosow.

Rog cu smerenie, pentru nevoia mea extremă, să nu înăbuși prin a dispune eliberarea acestei sume.
Boala mea nu-mi permite personal să-mi aduc omagiu, pe care îl rămân mereu din toată inima ca un demn zelot
Excelența Voastră, slujitorul cel mai umil și cel mai zelos Mihailo Lomonosov
octombrie 7 zile
1764
PS Dacă Excelența Voastră nu are nevoie de munca mea, atunci vă rog să ordonați cu umilință să mi-o fie trimisă pentru revizuire și corectare.
95
1764 10 OCTOMBRIE-1765 MARTIE. G. G. ORLOV
Prea ilustru conte, grațiosul suveran Grigori Grigorievici!
Excelența voastră, înaltele merite și semnele de încredere ale iubirii pline de har și îngăduință arătate societății învățate, înlătură orice reproș și oferă speranță de neclintit că excelența voastră se va demni cu generozitate să ne accepte pe noi și munca noastră comună.
patronajul tău. Aceasta constă în noul statut alcătuit, regulamente și privilegii ale Sf.
„Se bifează ce afacere i-a încredințat domnului consilier de stat Lomonosov cu membri academicieni.
6 Tasat sub conducerea sa.

beneficiul științelor din Rusia, de parcă s-ar răspândi în curând pentru a multiplica bunăstarea supușilor credincioși ai e. și. V. și pentru a evita toate inconvenientele anterioare care erau o povară pentru științe. Și după o lungă discuție și o examinare repetată a acestui proiect, în unanimitate și în conformitate, în măsura în care ajungem înțelegerea noastră extremă, exemplele celor mai bune academii europene conduc și arată artă pe termen lung în timpul șederii noastre la Academie, care, potrivit acestui personal, regulamente si privilegii, Academia Imperiala de Stiinte locala va ajunge in scurt timp la starea cea mai infloritoare in folosul patriei si pentru gloria nemuritoare a e. si. V. Și cum se știe că Excelența Sa a Academiei de Științe, domnule președinte, pleacă într-o țară străină și ne temem că acest efort imparțial și bine intenționat al nostru să nu sufere nicio piedică sau nebunie, căci singura aceasta. motiv pentru care recurgem la cel mai milostiv patronaj al Excelenței Voastre, rugându-vă cu smerenie, binevoitor Suveran, să promovați această cauză folositoare și necesară prin înalta voastră mijlocire, rămânând cu adevărată înaltă evlavie.

Milostiv suveran, cei mai umili și umili slujitori ai excelenței tale,
Membrii Academiei de Științe

96

1764 22 OCTOMBRIE. CĂTRE I. G. CHERNYSHEV

Prea ilustru conte, grațiosul suveran Ivan Grigorievici!

Navigatorii cunoscuți Excelenței Voastre, trimiși la Academie de echipa dumneavoastră, nu își pot începe studiile direct până nu au cadranele Hadley, pe care le așteptăm de la echipa dumneavoastră. Și pentru aceasta, vă rog cu umilință să le obțineți cât mai curând și pentru a nu pierde timpul. Necesitatea aceleiaşi întreprinderi necesită tot felul de cercetări, dar

ultimele știri, care, înainte de a pleca mai departe din Kola, pot fi obținute și folosite în folos cu ultima instrucțiune trimisă spre nord: instrucție. 2) Echipa de locotenent-colonel Plenister sau de oameni din industria comercianților care s-au întors lângă nasul Chukchi poate explica multe despre afacerea noastră. În 1763, în apropierea țărmului nordic al nasului Chukchi, a descoperit cinci insule noi, numite Insulele Urșilor și, în plus, pământ întărit cu o pădure stagnată și a vrut să-l trimită să caute mai departe. Este liniștitor că, desigur, există o mulțime de știri care par să fie disponibile chiar înainte de primăvară. 3) Negustorul Snigirev și prietenul său, deși au spus că nu au auzit de neapusul soarelui pe Umnak de la industriașii lor, din care s-a trecut pe hartă poziția acestei insule, dar poate fi până la patru sute de mile până la nasul Chukchi pentru a fi mai aproape dacă neapusul soarelui se întâmplă cu adevărat. Deci, ar fi foarte util să obțineți de la industriașii care erau pe Umnak. deși o persoană pentru o mai bună informare atât despre asta, cât și despre alte lucruri, care, poate, pot fi găsite în Irkutsk, Yakutsk sau Okhotsk. Pe ultimele două articole dau și îi încredințez Excelenței Voastre să discute dacă merită osteneala să trimiteți curieri în Siberia. Și pentru prima nevoie, raționez pentru a trimite un decret orașului Arhangelsk pentru aceasta.

Excelenta Voastra

■ slujitor smerit şi harnic
Mihailo Lomonosov 22 octombrie zile
1764
pe marginea acestor cuvinte este scris un Nr.

97
1764 26 OCTOMBRIE. CĂTRE I. G. CHERNYSHEV
Prea ilustru conte, grațiosul suveran Ivan Grigorievici!
Deși se va pierde ceva timp făcând cadranele Hadle[e]s aici1, sper că adăugările sau corecțiile mele vor servi mult mai bine. Între timp, vă rog să trimiteți cadranul găsit de Excelența Voastră, vă rog să-mi trimiteți, iar între timp am onoarea să trimit o pipă, făcută pentru expediție, din care urmează încă două, și de fapt încă trei speciale pentru vremea mohorâtă, care se va coace într-o lună. În ceea ce privește plecarea mea2, sunt încă foarte slab și nu îndrăznesc să ies în aer până când umezeala râului nu este direct închisă. Totuși, rămân cu respectul cuvenit
Excelența Voastră, Preascultător Slujitor Mihailo Lomonosov
26 octombrie zile
1764
98
1764 9 NOIEMBRIE. Y. Y. SHTELIN (?)
Mi-aș îndeplini cu plăcere datoria de a vă vizita și de a vă aduce respectul; doar cu adevărat acum slăbiciunea picioarelor nu permite. Am ceva de vorbit cu nobilimea ta și, uneori, să râd de vreun nou Kretze-Luft-Võgelein.1 Vă rog cu umilință să beți o ceașcă de ceai după cină, pentru care voi fi foarte în favoarea.
m.L.
9 noiembrie 1764

, om M V Lomonosov pe Moika, unde a murit Detaliu al desenului de M. I. Makhaev Muzeul de Stat al Rusiei

99
DECEMBRIE 1764 NU TARZIU DE 27 Y. Y. SHTELIN
Ich werde alle mahl für die Bemiihung von ihrem H. Sohn ■dankbar bleiben und ferne sey[?], dafi ich ihn blamiren oder abschrecken soli; va auf alle Art suchen aufzumuntern. Denn spreche, wie ich denke, nicht wie die Katzen, die vorne lecken, und hinter kratzen. Exfempli] grfatia] il bel quadro! es war aber nur eine Esquifie, oder nur eine Idee.
Lomonosow
Traducere
Îi voi fi mereu recunoscător fiului tău maestru pentru eforturile sale și departe de a-l face de rușine sau de a-l speria. Voi încerca tot posibilul să-l înveselesc. Căci vorbesc așa cum cred, și nu ca pisicile care linge în față și zgârie în spate. De exemplu - o imagine frumoasă! A fost însă doar o schiță sau doar o idee.1
Lomonosov
100
1765 CĂTRE A. A. VYAZEMSKY
Bunul Prinț Suveran Alexandru Alekseevici!

Pentru afacerea tipografică cunoscută Excelenței Voastre, negustorul Clausing a promis că va prelua corespondența către Anglia, iar începutul se va face cu strictețe de îndată ce i se va prescrie ceea ce se cere aici: este necesar să scrieți cei mai necesari oameni sau , urmând acest exemplu, comandați acolo pentru a face alfabetele rusești necesare? Acesta din urmă îl consideră cel mai convenabil. Între timp, nu ar fi foarte rău să trimiți câțiva tineri în Anglia pentru a învăța arta turnării, care pot realiza această artă în timp ce slujesc aici.

alfabete scrise. Pentru aceasta, cer cu umilință Excelenței Voastre cea mai bună ordine și aștept cu respectul cuvenit
Excelența Voastră, slujitorul cel mai umil și cel mai zelos, Mihailo Lomonosov
februarie 3 zile
1765 _
101
1765 4 FEBRUARIE. CĂTRE A. A. VYAZEMSKY
Pentru înființarea unei noi tipografii la Sankt Petersburg, sub un guvern înalt, este nevoie de următoarele: 1) Un maestru de tipar care să fie cel mai priceput perforator și să poată produce litere corecte sculptând pumni, eliminând matrice și turnare pentru tipografia cu cea mai buna lucrare. Iar aceste scrisori ar fi făcute de rusă civilă, precum · vor fi arătate, din cea mai bună manieră latină, care va fi dată ca exemplu din cele mai bune făcute în Anglia. 2) Acest maestru de turnare de cuvinte trebuie să aducă cu el un ucenic demn. 3) Ai nevoie de * 6 un maestru al tiparului, de la care se cere toată arta, cum să tipărești cărțile curat și în ordine cu litere gata făcute conform celor de mai sus, adică să tastezi paginile și rândurile uniform și complet drept, pentru a instala prese, pentru a găti și a aplica cerneală, de asemenea, în orice alte lucruri, că înainte de gofrarea corectă este necesar să cunoaștem complet puterea. 4) Acest maestru poate accepta și aduce cu el un ucenic suficient în afaceri. 5) Ambii maeştri menţionaţi trebuie să se angajeze să stabilească. la Sankt Petersburg, sub domnia sa, o tipografie rusă deservibilă. 6) Un set de cărți rusești tipărite va fi trimis de către tipăritorii ruși locali, iar acești maeștri trebuie să
dar ca în loc de tăiat ce.
6 Necesar în loc de tăiat Obligatoriu.

căutați curățenia și utilitatea în cazul scrisorilor și în utilizarea lor la tipărire. 7) Aceiași maeștri trebuie să-și învețe arta aici, fiecare la cinci oameni aici, în Rusia, la ora stabilită, care le va fi dat celor care își cunosc deja unele dintre abilitățile și nu au preluat asta de la bun început. 8) Conform acestei prescripţii, vânătorii îşi pot trimite aici condiţiile şi anume: timp, cât timp vor întreprinde; plata, după timp sau după muncă; plină de satisfacții, de ce pentru formare pe persoană; bani pentru mutare; sferturi și multe altele.
Excelența dumneavoastră ar fi mulțumită de instrucțiunile pentru imprimantele solicitate și v-ați dezgățați să adăugați ceva? Dacă

doriți, nu vă puteți dezabona în Anglia și nu vă puteți dezabona aici pe primele nave.

/02

1765 NU ÎNAINTE DE 21 FEBRUARIE. CĂTRE L. EULER

Am fost extrem de surprins că Ew. H....a ca un mare cărturar și deja om[i] în vârstă, despre care un mare maestru de aritmetică a calculat prea mult în vederea ultimei lor performanțe. Se vede clar că cea mai înaltă algebră în materie morală este un mijloc mizerabil, atât de multe date despre numere cunoscute nu au fost suficiente pentru a evalua un număr mic deja pe jumătate cunoscut. Ei știau destule ce ticălos era Schumacher în privința savanților și că ucenicul, ginerele și succesorul său este și mai rău; că Müller este și a fost întotdeauna un ignorant și numit de la început profesoribus flagellum professorum, un Machiavel viu și un perturbator constant al calmului academic. Și tu o ai pe a ei

a деле вписано над строкой; литер вместо переправленного литерах.

a Puncte în original.

b Tasat sehr.

® moralischen în loc de politischen tăiat.

38*

insinuări greșite cu privire la câinele de poală Taubertic al lui Rumovsky. Pentru că Taubert, când vede un câine care lătră la mine pe stradă, este capabil să atârne o astfel de fiară de gât și să sărute mereu sub coadă. O face până nu mai are nevoie să latre, apoi îl aruncă în pământ și pune pe el alți câini. ce Ew H. i-a scris lui Millier, dușmanul dușman al tuturor oamenilor cinstiți, anexez aici un extras din el, împreună cu însemnările mele. De altfel, nu mă vei învinovăți pentru expresiile mele dure, căci ele vin dintr-o inimă amărâtă de răutatea revoltătoare a dușmanilor mei, ale căror atacuri evlavioase le vreau Ew. High...b pus recent pentru ochi. Acest principiu răutăcios al lui Schumacher „divide et imperabis” este încă bifi dato cu succesorul său în cea mai mare leagănă. Este Ew [H.] foarte bine știut că Schumacher a pus mereu profesori tineri pe cei vechi.c Dar vreau să raportez altora ceea ce am îndurat. 1) De îndată ce Conferentz m-a ales și m-a certificat ca profesor și regretata împărăteasă m-a numit să fac acest lucru, Schumacher a trimis disertația mea deja aprobată la Ew. H. geschic[k]t, în nădejdea unei mărturii rele. Dar te-ai comportat ca un om cinstit atunci. 2) Am primit sume de bani de la cabinet pentru laboratorul de construit la academie: toate acestea, precum și profesia de chimist, a vrut să le prețuiască Burhaavei; dar nu a reușit și am făcut experimente excelente pe Mosaïque, prin care am primit onoare, moșie și har. 3) Aceasta a fost o înțepătură îngrozitoare în ochii lui Schumacher, Muller și Taubert. Ai smuls o oportunitate, de când mi s-a dat histo-

un Зачеркнуто ca un mic. b Многоточие в подлиннике.

c Зачеркнуто Herman,

rie scrie solite; și i-am prescris lui Salchow bolnav Chymie să mă alunge din laborator și din spațiile libere. Dar Dumnezeu m-a ajutat imediat la propria mea casă, astfel că locuiesc de opt ani în mijlocul Sankt Petersburgului într-o clădire spațioasă construită după bunul meu

plac, cu grădină și laborator, și făcând tot felul de instrumente și experimente. din propria mea voință.
4) Din moment ce sunt în Cantzeley de opt ani acum (să nu comand, dar să nu fiu sub comandoul Taubertische), grupul intenționat trebuie să încerce întotdeauna să mă scape.
Traducere
Am fost extrem de surprins că nobilimea ta, * 2 * un mare om de știință și un om deja în vârstă și, pe lângă asta, un mare maestru al contabilității, a greșit atât de rău în ultimul lui calcul. Acest lucru arată clar că algebra superioară este un instrument mizerabil în chestiuni morale: 6 atât de multe date cunoscute s-au dovedit a fi insuficiente pentru a determina un număr mic, deja pe jumătate cunoscut. Știai destul de bine ce ticălos este Schumacher în relație cu oamenii de știință și știai că studentul, ginerele și succesorul lui era chiar mai rău decât el; că Miller este un ignorant și numit flagelul profesorilor chiar de către primii profesori; că este un adevărat machiavelic și un tulburător al lumii în Academie, ceea ce a fost mereu. Și cu toate acestea, nu ai reușit să înțelegi insinuările lor false cu privire la câinele de poală al lui Taubert, Rumovsky. Taubert, de îndată ce vede un câine pe stradă lătrând la mine, este imediat gata să-i atârne această fiară de gât și să-l sărute sub coadă. Și face asta până când nevoia de lătratul ei trece; apoi o aruncă în noroi și pune peste ea alți câini. Anexez un extras din ceea ce nobilimea dumneavoastră i-a scris dușmanului jurat al tuturor oamenilor cinstiți, Miller, cu adaosul observațiilor mele, despre care vreau să fac o scurtă introducere nobilimii dumneavoastră..., domnule Plutovskoe
2 Foarte tăiat.
6 morală în loc de politică tăiată.
2 Tasat ca fiind mic,
d Puncte în original.

Regula lui Schumacher „divide et imperabis” [divizează și stăpânește]3 este încă foarte folosită de succesorul său. Onorarea dumneavoastră știe foarte bine că Schumacher a pus întotdeauna în față tinerii profesori cu cei bătrâni. Printre altele, vă informez că eu însumi am suferit: 1) Când Conferința m-a ales ca profesor și m-a certificat și regretata împărăteasă a aprobat acest lucru, Schumacher v-a trimis disertațiile mele, deja aprobate, în speranța de a primi o recenzie proastă.5 Dar apoi te-ai comportat ca un om cinstit. 2) Am primit de la Cabinet o sumă pentru înființarea unui laborator la Academie; toate acestea, precum și postul de profesor de chimie, a vrut să le livreze la Boergava; dar nu a reușit și am făcut experimente de succes din partea mozaicului, care mi-au câștigat onoare, moșii și milă. 3) Pentru Schumacher, Miller și Taubert, acesta a fost un ghimpe groaznic în ochi. Au îmbunătățit cazul când, în îndeplinirea comenzii primite, a trebuit să scriu istorie și, pentru a mă izgoni din Laborator și din apartamentul de stat, l-au externat pe jalnicul Salhov pentru chimie.0 Dar Dumnezeu m-a ajutat să dobândesc imediat. propria mea casa in centrul Sf. dupa gustul meu, cu gradina si laborator, unde locuiesc de opt ani incoace si, la discretia mea, produc tot felul de instrumente si experimente. 4) Întrucât stau de opt ani în Cancelarie (nu pentru a fi la conducere, ci pentru a nu fi sub comanda lui Taubert), acest nenorocit încearcă invariabil să mă scoată de acolo.

1765 MARTIE 2. M. V. GOLOVINA
Sora mea suverană, Marya Vasilievna, salut de mulți ani alături de soțul și copiii ei.
Sunt foarte mulțumit că Mișenka 1 a ajuns la Sankt Petersburg sănătos și că poate citi foarte bine și regulat și, de asemenea, scrie în mod deliberat pentru copil. Încă de la sosire i s-a făcut o rochie franțuzească nouă, s-au cusut cămăși și s-a îmbrăcat complet din cap până în picioare și și-a curățat părul în calea noastră, ca să nu fie recunoscut pe Matigory. Ceea ce este cel mai surprinzător pentru mine este că nu este timid și s-a obișnuit imediat cu noi și cu mâncarea noastră, de parcă ar fi locuit cu noi timp de un secol, nu a dat niciun semn de dor sau plâns. A treia zi l-am trimis la școlile de aici
' Germană tăiată.4

Academia ei de Științe, 2 sub comanda mea, unde învață patruzeci de oameni de copii nobili și de plebei și unde va locui și va învăța sub bună supraveghere, iar în sărbători și duminica va lua prânzul, cina și va petrece noaptea la mine acasă. I s-a poruncit de la mine să-l învețe limba latină, aritmetică, scris și dans curat și bun. Ieri seară am fost la școli intenționat să văd cum a luat cina la cămin cu școlari și cu care locuia în aceeași celulă. Crede-mă, soră, că încerc în privința lui așa cum ar trebui un unchi și naș bun. La fel, amanta și fiica mea îl iubesc și sunt mulțumite de toate. Nu mă îndoiesc că va fi fericit prin predare. Și cu dragoste adevărată rămân pe fratele tău
Mihailo Lomonosov
2 zile martie
1765 _
din Sankt-Petersburg
Îl văd adesea pe guvernatorul tău 3 aici și l-am rugat, din vechea mea prietenie, să nu te părăsească. În caz de nevoie, sau chiar fără nevoie, vă puteți închina în fața Excelenței Sale, Yevsey Fiodorovich sau dumneavoastră înșivă.
Soția și fiica mea se închină în fața ta.
104
1765 3-4 MARTIE. I. V. SHENINU
Modelele vor dura mult timp. Da, și va fi lent de făcut în Kolya. În opinia [mea], acest lucru ar trebui lăsat până anul viitor. Și mai întâi aici este necesar să investighezi prin practică pentru a afla dacă va fi util.
iar În „Buletinul de la Moscova” se înțelege

Biblioteca „Runivers”
Biblioteca „Runivers”
Biblioteca „Runivers”
EDITORIAL
Volumul zece din „Operele complete” de M. V. Lomonosov este strâns legat în conținutul său de volumul al nouălea al acestei ediții. Aici, în prima parte a volumului, sunt prezentate, precum și acolo, monumente documentare ale activității științifice și organizaționale a Lomonoșovului. A doua parte a volumului este formată din litere. Ambele acoperă o perioadă de treizeci și doi de ani, din 1734 până în 1765. Materialele volumului al zecelea completează destul de semnificativ ideea lui Lomonosov ca un om de stat remarcabil, un mare patriot și un luptător neobosit pentru iluminarea poporului rus. Nu mai puțin

expresive decât materialele din volumul al nouălea caracterizează aceste documente și rezistența încăpățânată pe care întreprinderile progresiste ale lui Lomonosov au întâmpinat din partea elitelor conducătoare ale societății feudale și a agenților acestora din Academia de Științe.
Documentele de serviciu care alcătuiesc prima parte a volumului sunt împărțite în patru secțiuni tematice.
În prima secțiune a volumului al zecelea, Lomonoșov este prezentat ca autor al proiectelor de reorganizare a Academiei și de eficientizare a activităților acesteia. Tot ceea ce Lomonosov a scris despre acest subiect de-a lungul a douăzeci și unu de ani (1745-1765) s-a bazat pe o singură idee: organizarea Academiei în așa fel încât, în cuvintele fondatorilor săi, „nu numai arta și știința odată

s-a înmulțit, dar și pentru ca oamenii să beneficieze de ea ”/ Nota extinsă a lui Lomonosov despre transformarea Academiei de Științe, atribuită de unii cercetători la 1755, iar de alții la 1760, este datată acum într-un mod nou - 1758-1759 . - și pentru prima dată tipărită în formă integrală, cu toate versiunile schițelor și în ordinea autorului a părților sale individuale (documentul 400). Pentru prima dată, este tipărită o traducere în limba rusă a unei alte note lungi pe aceeași temă, întocmită de Lomonosov în latină în ultimul an de viață, bazată pe douăzeci și cinci de ani de experiență la Academie (documentul 408).
A doua secțiune este dedicată activităților administrative și economice ale Lomonoșovului: mai mult de jumătate din documentele incluse aici sunt publicate pentru prima dată. Cea mai mare parte a materialului din această secțiune se referă la momentul în care Lomonosov, care a fost numit membru al Cancelariei Academice, a început să ia parte permanent la supravegherea vieții științifice, educaționale și economice a Academiei (1757-1765). Un loc deosebit de proeminent îl ocupă aici documentele care reflectă preocuparea lui Lomonosov pentru oamenii de știință ruși, precum și cele în care el dezvăluie acțiunile criminale ale administrației academice. Cel mai remarcabil în această ultimă privință este „Scurtul istoric al conducerii Oficiului Academic” (documentul 470). Acest rechizitoriu elocvent, dezvăluind dușmanii „răspândirii științelor în patrie”, a fost publicat cu mult timp în urmă, dar abia acum, în procesul de pregătire a acestui volum, este supus pentru prima dată unei verificări amănunțite conform surselor primare arhivistice. : notele la acesta conțin referințe documentare care confirmă acuratețea mărturiei lui Lomonosov.
A treia secțiune conține ceea ce în hârtiile de astăzi s-ar numi „dosarul personal” al lui Lomonosov: aici sunt tipărite notele sale autobiografice, rapoarte privind cheltuielile pentru o călătorie de afaceri în străinătate, cereri de angajare, cereri de eliberare a salariilor neplătite etc.
a Materiale, vol. I, p. 24, § 10

De asemenea, publică un plan pentru o conversație eșuată între Lomonosov ■ și împărăteasa Ecaterina a II-a despre circumstanțele care îi împiedică activitatea la Academia de Științe (documentul 499); noua datare (planul a fost schițat de Lomonosov, după cum sa dovedit, cu o

lună înainte de moartea sa) sporește semnificația istorică a acestui document.
A patra secțiune conține planuri de studii științifice prezentate de Lomonoșov autorităților academice și rapoartele lui Lomonosov despre activitățile sale științifice și literare. Deosebit de importante sunt ultimele două rapoarte (documentele 518 și 519), unde Lomonosov, cu puțin timp înainte de moartea sa, își rezumă întreaga viață creatoare. Iată o listă cu cele mai importante descoperiri științifice naturale ale sale compilate de el.
A doua parte a volumului conține toate scrisorile lui Lomonosov care au ajuns până la noi. Nu au trecut nouă ani de la publicarea ultimei lor culegeri (Acad., ed., vol. VIII), și totuși colecția lor a avut norocul să fie îmbogățită în acest scurt timp cu patru scrisori necunoscute anterior (scrisorile 9, 78, 98). și 104) , dintre care unul este extrem de semnificativ: aceasta este scrisoarea lui Lomonosov către Leonard Euler din 16 februarie 1748, păstrată în Biblioteca Universității de Stat din Tartu, care a marcat începutul multor ani de corespondență științifică a acestora.
În rubricile editoriale ale documentelor și scrisorilor trimise de Lomonoșov din străinătate și datate de acesta cu numere de stil noi, data este indicată după stilul vechi.
Identificarea și prelucrarea materialelor publicate în volumul al zecelea a fost efectuată de o echipă de lucrători de la Arhivele Academiei de Științe a URSS.
Volumul al zecelea din Operele complete ale lui M. V. Lomonosov a fost pregătit pentru. tipărită de G. P. Blok în colaborare cu E. S. Kulyabko.
Au fost întocmite note: la secțiunea I a documentelor oficiale de A.I.Andreev; la secțiunea a 2-a G. P. Blok, M. G. Novlyanskaya și E. N. Suslova; la secțiunea a 3-a G. P. Blok, A. A. Eliseev, B. V. Fedorenko și V. L. Chenakal; la sectia a IV-a a A. A. Eli

Seev și B. V. Fedorenko; la scrisorile lui G. P. Blok și E. S. Kulyabko. Datele bibliografice citate în notele la documentul 502 au fost compilate pe baza materialelor lui G. M. Korovin și verificate de visu de A. I. Dovatur.
Ya. M. Borovsky (scrisorile 9, 11, 15, 41, 42, 47), A. I. Dovatur (documentele 408, 409, 471, 474, 500-502, 519; litera 4) au participat la traducerea textelor străine ,
T. N. Klado (literele 1-3, 5-7, 31, 56-58, 60, 61, *70, 74, 76, 98, 99, 102) și Yu. E. Kopelevich (scrisorile 68, 91) . Traducerile textelor lui Lomonosov, nefăcute de el, sunt dactilografiate cu minuscul.

NOTE
DOCUMENTE DE SERVICII
PROIECTE DE RECONSTRUCȚIE ALE ACADEMIEI DE ȘTIINȚE ȘI COMANDAREA ACTIVITĂȚILOR EI
393
Publicat după un original olograf (AAN, f. 20, op. 1, nr. 1, fol. 109v.).
Publicat pentru prima dată.
Probabil datat. Lista publicată a fost scrisă de Lomonosov pe spatele proiectului de raport către Senat privind organizarea Laboratorului de

Chimie. Raportul este datat decembrie 1745 (vol. IX prezent, ed., document 6). Ambele texte sunt scrise de mâna lui Lomonosov și, mai mult, cu aceeași cerneală. Acest text este aparent legat de munca de dezvoltare a unui nou personal al Academiei de Științe, efectuată de Lomonosov în numele Adunării Academice în a doua jumătate a anului 1745 (Proces-verbal al Conferinței, II, p. 73, 87). , 97).
În listă, toate științele sunt repartizate între cele trei clase ale Academiei, ale căror nume, însă, nu sunt date. Lomonosov a făcut o împărțire similară a tuturor științelor în trei clase mai târziu, într-o notă din 1764 sub titlul „Prezumții privind structura și statutul Academiei din Sankt Petersburg” (documentul 408). În nota din 1764 (în § 7), este folosită fără îndoială lista din 1745: Lomonosov a păstrat aceeași împărțire a științelor în trei clase și a repetat majoritatea științelor date în lista din 1745; cele care nu au fost incluse în lista din 1764, dar au fost pe lista din 1745, sunt stipulate în mod special: de exemplu, în lista din 1745 era, de exemplu, „metalurgie”, dar în lista din 1764 nu este. , iar Lomonosov scrie (în § 7): „De remarcat că cunoștințele de metalurgie trebuie întotdeauna cerute unui chimist sau naturalist”; în lista din 1745 era „fiziologie”, dar în lista din 1764 nu era, dar se făcea următoarea rezervă: „Să știi

Studiul fiziologiei trebuie să fie întotdeauna solicitat anatomistului sau fizicianului. În lista din 1745 în „clasa a treia” au fost plasate „filozofie”, „elocvență”, „piitika”; nu sunt în lista din 1764, iar Lomonosov explică această absență: „Un filozof, un orator sau un poet poate fi orice academician care are cel mai mare succes în acest domeniu”. Comparând aceste două liste de științe, se are impresia că atunci când Lomonosov a scris această a doua listă în 1764, a avut fără îndoială lista din 1745 în față.
394
Retipărit dintr-o copie necertificată din secolul al XIX-lea. (AAN, mărimea IV, op. 5. Nr. 69, p. 5058-5059) cu indicarea în notele de subsol a variantelor pe baza unui proiect olograf cu amendamente făcute de mâna grefierului (AAN, f. 20, op. 3, nr. 16).
Prima dată publicată—Bilyarsky, p. 779.
Probabil datat; anul redactării se stabilește prin ordin al președintelui Academiei de Științe, K. G. Razumovsky, din 26 februarie 1754, privind formarea Comisiei menționate de Lomonosov (AAN, f 3. op. 1, nr. 465, pp. 85-86); zi și lună - conform mărcii de papetărie „23 aprilie” de pe documentul publicat.
Comisia „pentru înlăturarea exceselor din Academie” formată dintr-un consilier al Biroului Academiei de Științe a I-D. Schumacher și profesorii G.-F. Miller, Ya. Ya. Shtelin și Lomonosov s-au format, după cum s-a menționat mai sus, pe baza unui ordin prezidențial din 26 februarie 1754. Numele Comisiei îi aparține lui Lomonosov, care o numește așa în „Scurtul său istoric al conduitei”. al Cancelariei Academice” (document 470, § § 33 și 34). În același loc (§ 34) găsim știri despre activitatea Comisiei. În Arhivele Academiei de Științe a URSS, autenticele „reviste ale ședințelor Comisiei” și „raportul Comisiei către președinte” din 10 mai 1754, pe care Lomonosov le menționează în „O scurtă istorie a Conduita Cancelariei Academice” (§ 34), nu se mai regăsesc; numai copii ale acestor documente s-au păstrat în lucrările lui M. I. Sukhomlinov (AAN, secțiunea IV, op. 5, nr. 69, pp. 5013-5059, 5090-5091); în plus, pentru aceeași Comisie s-au păstrat

câteva documente din secolul al XVIII-lea: „Extrase din procesul-verbal al fostei Comisii de la Academia de Științe privind luarea în considerare a miniștrilor academicieni” (AAN, f. 3, op. 2, Nr. . 140a) și „Caiet pentru cazurile inițiate în Comisia de examinare a miniștrilor academicieni” (AAN, f. 3, op. 2, Nr. 88).
395
Publicat după un proiect olograf (AAN, f 20, op. 1, nr. 1, p. 148-158). Prima publicată (incomplet) - OR, cartea II, p. 48-65; sunt tipărite amendamente la această publicație - Bilyarsky, pp. 283-285.

Datate probabil de la mențiunea din „Aviz”: 1) despre rezultatele benefice care au urmat „7 ani” de la aprobarea Regulamentului Academic, 2) examenul a șapte elevi de gimnaziu în Adunarea Academică, care a avut loc „anul trecut”. „, adică 18 martie 1754 (Proces-verbal al Conferinței, vol. II, p. 287), și 3) Participarea lui Lomonosov la „ședințele extraordinare” ale Academiei de Științe, dedicate revizuirii regulamentului acesteia (17, 18 februarie). , 23, 1755 - Lamansky, p. 126 -131).
Conform planului său, „Opinia” din 1755 este foarte asemănătoare cu nota ulterioară a lui Lomonosov (documentul 400), dedicată aceleiași probleme „despre corectarea Academiei de Științe din Sankt Petersburg”; în nota din 1755 nu există în prezent un sfârșit, care într-o notă ulterioară corespunde părții 3 „Despre corectarea Academiei de Științe”. Lomonosov nu a terminat nota atunci.
Nicio știre despre dacă Lomonosov și-a prezentat „opinia” nu a supraviețuit; aparent, a rămas doar în lucrările lui ciornă, poate în forma neterminată pe care o reprezintă textul tipărit. Lomonosov a folosit o mare parte din acest text în lucrarea sa din 1758-1759. privind „corecția personalului și a statutului Academiei de Științe”. Postscripturile lui Lomonosov din Opinie se referă la o perioadă ulterioară, probabil când Lomonosov și-a scris nota despre corectarea regulamentelor și a personalului.
În ciuda faptului că „Opinia” aparent nu a fost finalizată și a rămas în lucrările lui Lomonosov, este, fără îndoială, de mare interes istoric: în ea, Lomonosov a anunțat pentru prima dată necesitatea revizuirii Regulamentului academic și a personalului din 1747, notându-le numeroase. neajunsuri; printre ele, a subliniat § 41 din regulamentul din 1747, în care „este interzis să se accepte pe cei cuprinși în salariul de capitație către Universitate”: „Parcă patruzeci de altyns [cuantumul salariului anual de capitație] era doar o sumă mare și grea pentru vistierie, pe care este păcat să o pierzi pentru dobândirea unui om de știință un rus natural, și este mai bine să scrii [oameni de știință din străinătate]! Chiar și acea oprire ar fi suficientă pentru a nu accepta copii servili.
396
Publicată după un exemplar scris de arhivistul I. I. Staffenhagen în limba germană (AAN, f. 20, op. 4, nr. 1).
Locația originalului nu este cunoscută.
Text german tipărit pentru prima dată - Pekarsky, II, p. 582.
Traducere în limba rusă (inexactă) publicată pentru prima dată - Bilyarsky, pp. 785-786.
Avem știri despre originea acestei note a lui Lomonosov în Procesul-verbal al Conferinței, vol. I, pag. 329: 1 septembrie 1755

Nosov s-a prezentat la Adunarea Academică și i-a dictat arhivistului Staffenhagen propunerea Cancelariei Academiei de Științe. După ce a fost semnat de Lomonosov, a fost predat Cancelariei prin arhivar.” În același proces-verbal al Conferinței, se regăsește următoarea poșdă a secretarului conferinței G.-F. Miller: „Președintele cu această ocazie a dispus: dacă academicienii doresc să propună ceva pentru corectarea personalului Academiei, să-l informeze personal despre aceasta și să nu includă în procesul-verbal al ședinței academice ceea ce nu are legătură directă. la dezvoltarea științelor.”
În jurnalele și protocoalele Oficiului Academiei de Științe din septembrie 1755, nu există știri că această notă a fost raportată acolo și s-a luat o decizie în privința ei. Nici nu este trecută în jurnalul de lucrări primite al Cancelariei Academiei de Științe pentru septembrie 1755 (AAN, f. 3, op. 1, nr. 662). Mandatul prezidențial menționat de Miller nu a fost încă găsit în dosarele Cancelariei Academiei de Științe; probabil că nu era un mandat, ci un ordin verbal. Documentul din 1 septembrie 1755 este legat de lupta pe care Lomonosov a purtat-o în februarie-martie 1755 în „ședințele extraordinare” ale Academiei pe problema „corectării statutului academic” (documentul 470, § 35 și notele la acesta) . După cum se știe, în aceste întâlniri „nimic nu s-a propus” cu privire la această corectare, iar acest lucru, desigur, l-a îngrijorat foarte mult pe Lomonosov, care a răspuns situației cu acest bilet. Problema „corectării personalului Academiei” a fost pusă, potrivit lui Lomonosov (ibid.), mai târziu (mai devreme în 1764) pe baza unui nou decret al Senatului - Cancelaria Academiei de Științe a răspuns apoi că personalul nu a fost supus corectării, dar Lomonosov nu a subscris la această definiție. corespondența corespunzătoare acestui caz nu a fost încă găsită în dosarele Cancelariei din 1756-1763.
1 Protocoalele Societății Academice, începând din septembrie 1755, au început să fie semnate de un singur secretar de conferință, Miller, sau de persoane care îl înlocuiau, iar din 1756, de multe ori nu au fost semnate de nimeni. Semnăturile lui Lomonosov conform protocoalelor din 1755 (din septembrie), 1756 și anii următori nu au fost găsite.
397
Publicat după un proiect scris de mâna unui funcţionar, corectat, completat şi semnat de Lomonosov cu mâna sa (AAN, F 20, op. 1, nr. 1, p. 255-259).
Prima publicată - SAU, carte. V, p. 82-87
Această depunere a lui Lomonosov, păstrată doar în formă de proiect, a fost, fără îndoială, înaintată de Lomonosov președintelui; consecința sa este repartizarea oamenilor de știință și a departamentelor educaționale ale Academiei (academice și

Colecții istorice, Departamentul de Geografie, Universitatea și Gimnaziul) „în considerație specială” a lui Lomonosov (Bilyarsky, p. 367).
1 Această reprezentare a lui Lomonosov nu a fost încă găsită în dosarele Cancelariei; nu se află nici în hârtiile lui Lomonosov.
2 A se vedea documentul 429 și notele acestuia.
3 Probabil că vorbim despre ciocnirile lui Miller cu Cancelaria în martie-aprilie 1757 privind planul „Lucrărilor lunare” și lucrarea lui

G. Poletika „Despre începutul, reluarea și răspândirea învățământului și școlilor în Rusia și asupra curentului. State of Them” (documentele 426 și 427).
4   Meritul - meritul
398
Publicat conform originalului, scris de mana unui grefier si semnat de Schumacher, Lomonosov, Shtelin si Taubert (AAN, f. 3, op. 1, nr. 469, fol. 28).
Publicat pentru prima dată.
„Opere lunare” din 1758 au început să apară sub un nou titlu: „Opere și traduceri, în folosul și amuzamentul angajaților”; nu a fost, totuși, tipărită nicio „prefață” sau „prefață” la noul jurnal. Chestiunea unui nou „titlu” și „prefață” nu a fost discutată la Adunarea Academică, judecând după procesul-verbal al acestei întâlniri pentru februarie-martie 1758 și, se pare, a fost rezolvată de secretarul conferinței G-F. Miller singur.
399
Publicat conform originalului, scris de mana unui grefier si semnat de Lomonosov (AAN, f. 3, op. 1, nr. 232, pp. 41-42).
Prima publicată - „Însemnări științifice ale împăratului Academiei de Științe în departamentele I și III”, vol. I, 1855, pp. XV-XVI.
Pe baza acestei depuneri, depusă de Lomonosov Cancelariei la 4 mai 1758, la 29 mai 1758, a avut loc definirea Cancelariei; ". . . să trimită un decret Adunării Academice și Istorice, pentru ca domnilor profesori cu privire la publicarea acelor declarații în comun cu el, Lomonosov, să facă un plan, pe care îl înaintează Cancelariei..." (AAN, f. 3, op. 1, nr. 469, l. 155; Bilyarsky, p. 370-371). Decretul Cancelariei a fost transmis la două ședințe (Academice și Istorice) la 3 iunie 1758 (AAN, f. 3, op. 1, Nr. 232, l. 44) și la 5 iunie a fost audiat în Adunarea Academică. În același timp, profesorii care nu cunoșteau limba rusă au dorit ca decretul să fie tradus într-o limbă pe care o înțeleg. Pe 15 iunie, decretul, tradus în limba germană, a fost din nou audiat în Adunarea Academică, iar „s-a hotărât ca oricine să-și exprime opinia în această privință să-l depună

în scris” (Proces-verbal al Conferinței, vol. II, p. 409, 410). Despre soarta ulterioară a acestei reprezentări a lui Lomonoșov se află în „Extractul făcut în Oficiul Academiei de Științe din reprezentările depuse de consilierul colegial Lomonoșov și din determinările făcute pentru aceasta în Oficiu” (AAN, f. 20, op. 1, nr. 2, ll .92-95); referitor la „execuția” la prezentarea din 1 mai 1758 și „hotărârea clericală” din 29 mai 1758, în „Extract” scrie: „Decretul a fost trimis; ceea ce s-a făcut în Adunarea Academicienilor nu a fost raportat Cancelariei.
400
„Introducere”, prima parte și primul capitol al celei de-a doua părți sunt tipărite după proiectul olograf al lui Lomonosov (AAN, f. 20, op. 1, nr. 1, pp. 160-169v.). Capitolul 2 al Părții a II-a este tipărit parțial dintr-o copie albă scrisă de mâna unui grefier cu corecțiile și completările proprii ale lui Lomonosov (ibid., foliile 183-185v.), cu indicarea în notele de subsol a variantelor dintr-o schiță scrisă de mână (fol. 170-). 177v.), și parțial bazat pe acest proiect; capitolul 3 al părții a II-a este tipărit conform schiței scrise de mână a lui

Lomonosov (ibid., ll. 177v.-179v.); partea a III-a este tipărită după o copie albă scrisă de mâna unui grefier cu corecții și completări de către Lomonosov (ibid., fol. 180-182v.) cu indicarea în notele de subsol a unei versiuni separate a capitolului al doilea al celei de-a treia părți (ibid., fol. 142-142v.); capitolul 3 din partea a III-a este tipărit conform schiței scrise de mână a lui Lomonosov (ibid. pp. 143-144v.).

Prima dată publicată parțial - OR, carte. II, p. 22-24 şi Bilyarsky. pp. 436-455; publicată în întregime pentru prima dată.

Nota nu este datată, iar ora la care se referă nu poate fi stabilită decât din scrisul lui Lomonosov, în care a fost scris propriul său proiect, corectat și completat cu un alt scris de mână al lui Lomonoșov.

Timpul la care se referă scrisul lui Lomonosov în textul principal al proiectului este stabilit pe baza referințelor din text la anumite date sau evenimente cronologice. Există mai multe astfel de date: de exemplu, la început (p. 35), amintindu-se „decretul Majestății Sale dat de la Senatul de Guvernare privind îndreptarea legilor” (și anume, despre decretul din 24 august 1754), Lomonosov a scris: „Pentru beneficiul și importanța decretului foarte menționat, am fost nevoit să suport o durere nedreaptă și insuportabilă. . . Acum, în raționamentul Academiei, m-am angajat să dau patriei ultimul post. Vorbim aici despre evenimentele din martie 1755, când în timpul discuției din „ședința extraordinară” a Academiei a problemei regulamentului Academiei de Științe din 1747, a apărut o dispută între G. N. Teplov și Lomonosov, din cauza căreia Lomonosov a fost exclus de către președinte dintre participanții la întâlnire, dar în curând, totuși, a fost readus în drepturile sale.

Din textul documentului, este evident că evenimentul menționat a fost deja trăit de Lomonosov și „acum” și-a amintit doar întâmplător. Pentru a determina mai precis acest „acum”, în orice caz referindu-se la vremea de după martie 1755, permit alte fapte pe care Lomonosov le amintește în nota sa. Printre cazurile de nerespectare a regulamentelor din 1747, Lomonosov a remarcat numirea la Cancelarie, pe lângă Schumacher și Teplov, a „mulți membri” (p. 61), care, după cum știți, s-a întâmplat în februarie 1757, când președintele a numit doi noi membri ai Cancelariei (Lomonosov și Taubert). Astfel, se poate susține că Lomonosov ar putea începe să scrie această notă nu mai devreme de 1757, dar cel mai probabil în 1758, de la creșterea salariului profesorului A. Burgav în 500 de ruble menționată în textul principal (p. 61). a fost realizat în prima jumătate a anului 1758 după ce nu a vizitat aproape niciodată Adunarea Academică în perioada 1754-1757, iar în 1758 nu a fost niciodată în prima jumătate, ci, evident, până la moartea Burgavei la 14 iulie 1758 .

Însemnarea are multe completări făcute de Lomonosov, fără îndoială după 1758 într-o altă scriere de mână decât aceea. în care este scris textul principal.

Timpul căruia îi aparține această a doua scriere de mână a lui Lomonosov poate fi stabilit pe baza conținutului acestor completări și corectări. Dintre acestea, cele mai indicative sunt completările făcute pe fol. 18, unde cuvintele „ca acum ambii consilieri de stat” (Schumacher și Teplov) sunt scrise în margine cu cerneală diferită în loc de tăiată „Schumacher ar fi atunci consilier de stat, iar Teplov

consilier colegial". Teplov a primit gradul de consilier de stat la 24 decembrie 1758; la Cancelaria Academiei de Științe s-a primit cu această dată un decret al Senatului din 12 ianuarie 1759 (AAN, f. 3, op. 1, Nr. 965, fol. 5); prin urmare, corectarea indicată a textului nu s-ar fi putut face înainte de această dată. Până după ianuarie 1759, toate celelalte corecții și completări făcute în acest scris de mână a lui Lomonosov aparțin și ele.
Lucrarea lui Lomonosov, începând cu „Introducerea", este asemănătoare ca conținut cu „Opinia cea mai înaltă" din 1755 (documentul 395), care a fost inclusă în ea în multe locuri cuvânt cu cuvânt, în altele cu amendamente, excepții și multe completări. Ceea ce este afirmat pe scurt în „Cea mai înaltă opinie" după introducere, sub forma a șapte teze, este expus în detaliu în primele două capitole ale acestui articol (Partea I, Capitolul 1 - „Despre motivele stării proaste a Academia înainte de noul statut"). Apoi, de la capitolul 2 al părții a II-a - „Discurs asupra regulamentelor și statutului academic" - începe repetarea capitolului 2 din „Opiniile" din 1755 cu modificări și completări. Partea a treia - „Despre corectarea Academiei de Științe" — poate fi fost în nota din 1755, dar în prezent nu a fost găsită în lucrările lui Lomonosov.
În capitolul 1 din partea I și în capitolul 1 din partea a II-a, Lomonosov a citat multe fapte din istoria Academiei de Științe din perioada până în 1747, când au fost aprobate regulile și personalul Academiei. Cele mai multe dintre aceste fapte Lomonosov

amintit în 1764 în „A Brief History of the Conduct of the Academic Office" (documentul 470), în notele la care sunt date comentarii exhaustive asupra acestor fapte.
„Discurs despre regulile și statutul academic", care este capitolul 2 al părții a II-a a notei din 1758-1759, este, după cum sa menționat deja, o revizuire a părții corespunzătoare din „Opinia" lui Lomonosov din 1755 (documentul 395); încheie o analiză critică a regulamentelor și regulamentelor din 1747 pe baza acelor șapte prevederi generale („fundamente") care au fost subliniate pe scurt de Lomonosov într-o notă din 1755. a avut în fața lui" aceste „temeiuri neapărat necesare", din cauza care au existat acele neajunsuri în regulament și personal, care sunt remarcate de Lomonosov în partea finală a capitolului 2.
Printre paragrafele regulamentului din 1747, împotriva cărora Lomonosov a obiectat, obiecțiile sale față de § 41, care interzice persoanelor să pună un salariu de capitație, „să studieze la Academie" sunt demne de remarcat. Lomonosov a scris despre aceasta într-o notă din 1755, dar argumentul lui Lomonosov este, în 1758-1759, altul, foarte diferit de cel pe care l-a citat în 1755: dacă atunci era vorba, în general, de oameni cărora li s-a pus un salariu pe cap de locuitor, acum Lomonosov își propune să distingă între ei „orășeni buni", „care au o astfel de bogăție încât își pot trimite copiii la știință pe banii lor", iar în legătură cu această categorie particulară de per capita - „oameni buni ai orășenilor" - el vorbește cu ardoare pentru nevoia de a-i accepta să studieze la Academie.
În capitolul 3 al părții a II-a a acestei note, Lomonosov discută „Despre nerespectarea noilor reglementări și despre utilizarea incorectă a ultimului paragraf" din regulamentele din 1747, adică § 64 („Dacă în plus față de ceea ce este scris în aceste regulamente, președintele, căutând după împrejurări, binele pe care îl judecă în

rutine, până la lucrările de științe și arte care privesc, să adauge sau să schimbe ceva, din care să poată fi un beneficiu real și evident, atunci aceasta îi este permisă, numai pentru ca, fără motive importante, să nu se facă anulări împotriva acestor reglementări și, în plus, este extrem de necesar să se observe că cheltuielile anuale ale sumei prevăzute pentru întreținerea Academiei de Științe și Arte în niciun caz. depășește"), Capitolul 3 conține și multe fapte din istoria Academiei din perioada 1747-1758, care sunt parțial comentate în notele ulterioare.
Partea a III-a a notei „Cu privire la corectarea Academiei de Științe”, constând din trei capitole, unde în capitolul 2 Lomonosov vorbește despre noul personal al Academiei și în capitolul 3 despre noile reglementări ale Academiei, care ar trebui să înlocuiască regulamentul și personalul din 1747, este de natură inițială și a fost dezvoltat de Lomonoșov mai detaliat în lucrările din 1762-1764. (documentele 407-411)
Biblioteca „Runivers”
Proiecte de reorganizare a Academiei de Științe, document 400
615
Lucrează pe o notă 1758-1759 Lomonosov, se pare, nu a fost finalizat și a fost păstrat doar în proiectele lui Lomonosov.
1 Aceasta se referă la decretul Senatului din 23 august 1754 și la „lucrarea în considerare a Regulamentului Academic” care a avut loc în „ședințele extraordinare” ale Academiei din februarie-martie 1755.
O copie tipărită a Decretului Senatului din 23 august 1754 „Cu privire la alcătuirea proiectelor de Cod după planul anexat la curți și la depunerea acelorași proiecte de la consilii cu avizul și planurile lor spre examinare. de către Senat” cu anexa „Planul de alcătuire a unui nou cod” a fost primit la Academia Nauk 24 august 1754 (AAN, f. 3, op. 1, vol. 959, pp. 177-184; decretul; a fost tipărită în PSZ sub Nr. 10283). Al doilea paragraf al acestui decret spune: „Despre treburile celorlalte colegii ale Cancelariei, scrieți paragrafe despre diverse chestiuni referitoare la acele colegii. . de la Academia de Științe - evaluator colegial Taubert.
2 „Scriitor autoproclamat” - G. N. Teplov. autor al regulamentelor din 1747
3 Lomonosov înseamnă aici excluderea sa din calitatea de membru al „ședințelor extraordinare” ale Academiei de Științe, care a avut loc la începutul lunii martie 1755, și restabilirea sa în aceeași funcție la 29 martie 1755 (documentul 470, § 35 și note la acesta).
4 A se vedea documentul 470, § 3 și notele la acesta.
5 Vezi Documentul 470, §§ 11, 13 și 14 și notele la acesta.
6 A se vedea documentul 470, § 12 și notele la acesta.
' Trimiterea I. I. Taubert în străinătate datează din 1748-1749. (Pekarsky, I, pp. 647-650) Pentru trimiterea în străinătate a profesorului A. Kaau-Burgava, vezi documentul 470, § 36 și notele la acesta.
8 Adjuncţi ai Academiei în 1725-1759 care „au făcut studii în străinătate” sunt G.-F. Miller (din 1725), I. Veitbrecht (din 1725), L Euler (din 1727), G.-V. Kraft (din 1727), I.-G. Gmelin (din 1727), H.-N. Vince-game (din 1731), G.-F.-V. Juncker (din 1731), A.-B Cramer (din 1732), I.-E. Fischer (din 1732), J. Ya. Shtelin (din 1735), F. Mula (din 1736). AL LOR. Wilde (din 1736), H.-E. Gellert (din 1736), G. Merling (din 1736), F. Migind (din 1736), G. W. Steller (din 1737). DACĂ. Brame (din 1737), X. Crusius (din 1740), G.-V. Richmann (din 1740), M. Kleinfeld (din 1748), K.-F. Moderach (din 1749) înseamnă că

nu au fost nouă, ci 21. Este posibil ca Lomonosov să se refere doar la acei adjuncți care au rămas adjuncți toți anii de activitate la Academie - aceștia sunt A. Kramer, F. Mula, X. Gellert, G. Merling, F. Migind, G. Steller, I. Breme și M. Kleinfeld - opt persoane în total. Potrivit lui Lomonosov, printre cei care au fost instruiți, potrivit lui Lomonosov, „aici” adjunct A. D. Krasilnikov a fost un astronom științific proeminent care a făcut multe observații astronomice în anii 1930 și 1950; Și F. Truskot a fost adjunct al Departamentului de Geografie și timp de mulți ani de serviciu la Academie (1739 -

1785) a realizat multe lucrări științifice despre cartografia și geografia Rusiei; adjunct Iosif Shestakovsky de „gradul de căpitan” a fost angajat în Academie în special în traduceri; în special, a tradus volumul 2 din Noile comentarii; a alcătuit şi o descriere a anemometrului inventat de Lomonosov (Comentarii noi, vol. II, pp. 17-18). Pe lângă cele trei persoane amintite, printre adjuncții Academiei care ulterior nu au devenit profesori s-au numărat V. E. Adodurov (din 1733), I. I. Taubert (din 1738), G. N. Teplov (din 1742) și M. Sofronov (din 1753).

' Lomonosov vorbește despre poziția Universității și a Gimnaziului la timpul trecut; acest loc din notă a fost corectat (timpul prezent al verbelor a fost schimbat în trecut), fără îndoială, în 1760, după ce Universitatea și Gimnaziul au fost transferate în conducerea exclusivă a Lomonoșovului.

10 Despre comisia din 1754, vezi notele la § 34 din documentul 470 și documentul 394. Menționat în textul tăiat, în nota de subsol „c”, „raționamentul” lui Lomonosov asupra proiectului secretarului P. I. Khanin nu a fost păstrat.

11 A se vedea nota de subsol a de la p. 36, precum și documentul 470, § 1 și notele la acesta.

12 A se vedea Documentul 470, §§ 3-7, 9, 10 și 19 și notele la acesta.

13 Pentru predarea și întreținerea tinerilor ruși, a se vedea notele la Documentul 470, §§ 13, 16 și 17

14 „Ginerele său, moșia și afacerile și aproape moștenitorul Academiei” - acesta este II. I. Taubert, care din martie 1757 a fost și membru al Cancelariei Academice. „Recent” se referă probabil la sfârșitul anului 1757, când în octombrie-decembrie 1757 au avut loc examenele studenților academicieni în Adunarea Academică (Bilyarsky, p. 364).

„Scriitorul statisticii și regulamentele academice” - G. N. Teplov

10 A se vedea partea introductivă a notelor de publicare.

17 Profesor de Astronomie H.-N. Winsheim (1735-1751) a fost compilatorul hărților incluse în „Atlasul compus în folosul și folosința tinerilor și a tuturor cititorilor de declarații și cărți istorice” (1737). șeful lucrării de întocmire a „Atlasului Rusiei” în 1745 și redactorul hărților incluse în acest atlas, autorul unei scurte geografii politice, compusă pentru a explica atlasul din 1737 (publicat în 1745), și mai multe științifice. și articole de știință populară pe ast ; onomie, geografie, istorie a navigaţiei, publicată în „Note la Sankt Petersburg. Vedomosti" din 1734-1742, in "Comentarii" si "Comentarii noi" ale Academiei de Stiinte.

14 Larion Kalinnikovich Rossokhin este un traducător din limbile chineză și manciu, care a efectuat multe traduceri în timpul

serviciului său la Academia de Științe (pentru o listă a acestora, a se vedea biografia lui L. K. Rossokhin în Studii orientale sovietice, vol. III. 1945, pp. 225-241)
,h „Moștenitorul lui” - YI Taubert.

20 „Punctele” menționate aici sunt paragrafele corespunzătoare ale regulamentelor din 1747 „Stat. . . Academia de Științe și Arte cu o indicație până la care numărul gradelor de mai jos, în funcție de priceperea și demnitatea lor, este permis să facă un salariu, ”nu a fost publicat în timp util; a fost ținut secret și din el se știa doar acel „buletin de stat” (o listă de funcții fără a le indica salariile), la care se referă Lomonosov.
21 Aceasta se referă la § 16 din regulament: „Orice academician ar trebui să lucreze numai pentru societatea care aparține științei sale, așa cum, de exemplu, un botanist nu ar trebui să intervină în chestiuni matematice, anatomie în astronomie și așa mai departe”.
22 Aceste anexe nu au supraviețuit.
2) Vezi mai sus, în partea introductivă a acestor note (p. 614), textul „ultimului”, al 64-lea, paragraf.
24 Vezi nota anterioară.
25 Paragrafele din regulamentele menționate aici i-au îndrumat pe Președinte să întocmească regulamentul Universității și instrucțiuni pentru Tipografie și Librărie.
2“ Regulamentul Amiralităţii i-a dispus pe aceasta din urmă să raporteze cu privire la încasarea şi cheltuirea sumelor de bani la Oficiul de Centuri.
27 Vezi nota 23.
28 A se vedea Documentul 470, §§ 34 și 44, lit. 13; vol. IX, document 286 și note la acestea.
29 Noii membri ai Cancelariei Academice, Lomonosov și Taubert, au fost numiți de președintele K. G. Razumovsky la 13 februarie 1757 (în jurnalul Cancelariei, acest ordin prezidențial a fost consemnat la 1 martie 1757; vezi Documentul 495) și Shtelin la 12 aprilie a aceluiaşi an (AAN, f. 3, op 1. Nr. 468, fila 147).
,0 După definiţia Oficiului din 18 iunie 1750, profesorul I-A. Brown a fost „demis” de la „mersul la Adunarea Academică și la afacerile astronomice care i-au fost atribuite” (Materialy, vol. X, pp. 438--439) (Minutes of the Conference, vol. II, p. 234). Între timp, Brown a cerut doar să i se acorde o zi liberă pe săptămână „pentru propriile nevoi” (AAN, f. 21, op. 1, nr. II, p. 229). După 22 iunie 1750, Brown nu a participat aproape niciodată la ședințele Adunării Academice timp de mai mult de trei ani. Din octombrie 1753, Brown a început să participe ocazional la întâlniri, dar totuși a ratat majoritatea dintre ele: de exemplu, în 1756 nu a fost prezent la 15 întâlniri, în 1757 - la 10; în 1758 - la 6, în 1759 - la 14 întâlniri, în 1760 - la 9 întruniri; în 1761, în prima jumătate a anului, Brown nu a ratat nicio întâlnire

31 În 1749-1750. profesor de anatomie și fiziologie Abraham Kaau-Burgav a participat cu pauze lungi la ședințele Adunării Academice; de la sfârșitul lui februarie 1751 până la sfârșitul lui 1753 Boerhaave nu a vizitat niciodată. Între timp, prin ordinul președintelui din 19 aprilie 1753, salariul anual al Burgava a fost majorat de la 1000 de ruble. pana la 1500 r. (AAN, f. 3, op. 1, nr. 464, l. 278). În 1754-

1757. Boerhaave a participat la 2-3 întruniri anual, în 1758, în prima jumătate a anului, nu a fost la o singură întâlnire, iar la 14 iulie 1758 a murit.
32 Secretarii Conferinţei din 1742 erau profesori: H.-N. Vince-game (1742-1746), F.-G. Strube de Pyrmont (1746-1749), din nou Winsheim (1749-1751), în ianuarie-februarie 1751, din cauza bolii lui Winsheim, profesorul G.-W. Richman, A.-N. Grişov (1751-1754), G.-F. Miller (1754-1765).
33 A se vedea documentul 470, §§ 31 și 32 și notele la acesta.
34 Nu a fost posibil să se stabilească care este definiția Oficiului sau a Președintelui la care se face referire aici. Creșterea salariului lui Miller se referă aparent la februarie 1754, când Miller a fost numit secretar de conferință și salariul său anual a fost crescut de la 1000 ds la 1500 r. (AAN, f 3, op. 1, nr. 465, fol. 162v.). „Poziția geografului rus” la care se face referire aici este probabil poziția istoriografului rus (un titlu pe care Miller l-a primit încă din 1747). La 23 octombrie 1760, Miller i-au fost adăugate alte 200 de ruble. pe an pentru editarea Lucrărilor lunare (ibid., nr. 471, fol. 247; cf. note la lit. 72).
33 „Ticălosul înrădăcinat” - G. N. Teplov.
3.1 Aceasta se referă la decretul Senatului din 23 august 1754 (vezi nota 1).
37 Aceasta se referă la excluderea lui Lomonosov din numărul participanților la „ședințele extraordinare” ale Academiei din martie 1755, despre care vezi în același volum, documentul 470, § 35 și notele la acesta.
38 În termeni puțin diferiți, Lomonosov a exprimat aceeași idee în 1761: „Secretarul Conferinței în acele academii este necesar acolo unde nu există Cancelarie, dar la noi este complet redundant” (documentul 405).
39 În 1754, la propunerea c. P.I.Șuvalov, în cadrul Senatului a fost înființată o comisie specială de opt membri pentru a revizui legile existente și a întocmi un nou cod, printre care s-a numărat și profesorul de jurisprudență și politică F.-G. Strube de Pyrmont În conformitate cu Decretul Senatului din 23 august 1754, a fost publicat Planul de alcătuire a unui nou cod (PSZ, 10283). Ghid scurt pentru legile ruse” (Pekarsky, I, pp. 683-684).

401
Publicată după un proiect olograf (AAN, f. 20, op. 1, nr. 1, p. 139-140).
Prima publicată - Pekarsky, II, pp. 920-922.
Datat probabil: un program similar, dar fără salariu, se află în nota lui Lomonosov despre necesitatea transformării Academiei de Științe, referitoare la 1758-1759. (documentul 400).
Partea personalului Academiei de Științe, referitoare la Universitate și Gimnaziu, a fost tăiată în manuscrisul lui Lomonoșov, iar la sfârșitul personalului Universității și Gimnaziului Lomonoșov a făcut o completare: „Există una specială. ”, adică a fost alcătuit un personal special al acestor instituții; poștafa se referă, fără îndoială, la 1760, când Lomonosov a întocmit noul personal al Universității și al Gimnaziului (vol. IX prezent, ed., documentul 323). Compilarea noului personal al Academiei de Științe nu a fost, se pare, finalizată de Lomonosov în 1758-1759; în manuscrisul supraviețuitor nu există

personal al Academiei de Arte, care este menționat într-o notă din 1758-1759. (document 400, cap. 3).
Mai târziu, în 1764, Lomonosov a dezvoltat un nou stat al Academiei de Științe, dar apoi a pornit din motive foarte diferite de cele pe care le-a pus la baza proiectului de stat din 1758-1759. (de exemplu, în raport cu „clasele” de științe ale Adunării Academice, funcția de secretar de conferință, „departamentele” Academiei, Cancelaria etc.).
402
Publicat conform originalului, scris de mana unui functionar si semnat de Lomonosov, Taubert si Shtelin (AAN, f. 3, op. 1, nr. 470, fol. 33), cu indicarea in notele de subsol a variantelor dintr-un scris de mana. proiect (AAN. f. 20, op. 3, Nr. 21, p. I-2).
Publicat pentru prima dată
1 Într-un raport din 30 martie 1758, secretarul de conferinţă al Academiei G.-F. Miller a ridicat problema acceptării lui P. I. Rychkov ca membru de onoare al Academiei. Potrivit lui Miller, președintele a promis mai întâi să-l aprobe pe Rychkov ca membru de onoare, dar când au început să spună că „nu există încă un astfel de exemplu” ca rușii să fie aleși membri de onoare ai Academiei și că „este necesar mai întâi să onorează unii dintre primii domni de aici cu acest titlu”, a amânat declarația lui Rychkov membru de onoare. În noiembrie 1758, Miller și-a repetat prezentarea președintelui cu privire la alegerea lui Rychkov ca membru de onoare.
2 Raportul Oficiului către Președinte, 20 noiembrie 1758.
3 Depunerea Oficiului din 21 ianuarie 1759 a fost aprobată de Președinte, se pare că în aceeași zi (AAN, f. 3, op. 1, Nr. 470, fol. 35). La decizia Președintelui de a înființa o clasă de cadre universitare

Corespondenții din motivele prezentate în prezentare au fost deja raportați de Lomonosov la o ședință a Adunării Academice din 25 ianuarie 1759 (Proces-verbal al Conferinței, vol. II, p. 420). În această zi, Oficiul a primit înapoi depunerea aprobată prezidențial din 21 ianuarie 1759, iar la 28 ianuarie 1759, Oficiul a trimis un decret „pentru a stabili o clasă de corespondenți academici” (cu semnăturile tuturor celor patru membri ai Oficiului).) la Întâlnirile Academice și Istorice. Decretul a fost audiat în Adunarea Academică la 29 ianuarie 1759 (Proces-verbal al Conferinței, vol. II, p. 420). - Diploma lui P. I. Rychkov pentru titlul de corespondent academic semnat de K. G. Razumovsky și G.-F. Miller a fost emis abia la 18 august 1759 (AAN, f. 141, op. 1, nr. 1); această diplomă, tradusă în limba rusă, a fost publicată în Arhivele Ruse în 1905 (cartea a III-a, pp. 314-315).
403
Publicat conform originalului, scris de mana unui functionar si semnat de Lomonosov (AAN, f. 3, op. 1, nr. 245, fol. 157) cu indicarea in notele de subsol a variantelor dintr-un proiect scris de mana de functionar. cu corecțiile proprii ale lui Lomonosov (ibid., f. 20 , op. 1, nr. 1, fila 295).
Prima dată publicată conform unui proiect - SAU, carte. II, p. 65-66; conform originalului - Note științifice imp. Academia de Științe în departamentele I și III, vol. I, Sankt Petersburg, 1853, p. XVII-XVIII. Această prezentare a lui Lomonosov a fost audiată în Biroul Academic în aceeași zi, 15 iulie 1759 (vezi documentul 404 și notele la acesta).
404

Publicat conform originalului, scris de mana unui grefier si semnat de Lomonosov si Taubert (AAN, f. 3, op. 1, nr. 529, fol. 209).
Publicat pentru prima dată.
1 În certificatul întocmit de Oficiul Academiei de Științe la sfârșitul anului 1761 (AAN, f. 3, op. 1, nr. 265, p. 26-29) cu privire la toate propunerile înaintate de Lomonoșov Oficiului din iulie 15, 1759 („Inițiază un proiect privind știrile care urmează să fie incluse în Gazeta internă rusă") a notat: „Cui ar trebui să i se scrie acest proiect, rezoluția nu explică și nu s-a întâmplat nimic în continuare" (Bilyarsky, p. 393) .
405
Publicat după un proiect olograf (AAN, f. 20. op. 1, nr. 2. pp. 5-6).

Prima publicată—OP, carte. II, p. 20-22.
Datat probabil pe baza relației strânse a acestui document cu documentul 453 și litera 72.
Consultați notele la documentele de referință. Trebuie să ne gândim că, ca și documentele indicate, nota a fost transmisă lui G. N. Teplov și prin intermediul acestuia către președinte.
1 Această propunere a lui Lomonosov a fost realizată în 1761. La 6 martie 1761, S.K. Kotelnikov a fost propus de Lomonosov ca inspector al Gimnaziului (vol. IX prezent, ed., document 335). Propunerea lui Lomonosov a fost înaintată Președintelui la 19 martie, iar la 28 iunie 1761, Președintele a fost de acord să-l desemneze pe Kotelnikov „înainte de vreme" ca inspector al Gimnaziului (ibid., Documentul 343).
2 În ceea ce priveşte Universitatea şi Gimnaziul, aceasta s-a făcut la 31 mai 1761 (vol. IX prezent, ed., document 341).
3 Lomonosov a vorbit mai devreme despre inutilitatea unui secretar de conferință la Academie (documentul 400 și nota 38 la acesta).
4 Chicanele sunt trucuri.
406
Publicat conform originalului, scris de mana unui grefier si semnat de Lomonosov (AAN, f. 3, op. 1, nr. 264, l. 146).
Prima publicată - Bilyarsky, pp. 540-541.
Ziua scrierii se stabilește pe baza notei clericale de pe originalul „21 septembrie 1761 având notat pentru raport".
Propunerea lui Lomonosov a fost raportată Biroului Academic la 21 septembrie 1761, iar Biroul a hotărât: „... să aștepte până la sosirea... Președintelui și să se prezinte Excelenței sale la sosire" (AAN. f. 3). , op. 3, nr . 531, filele 237-237v; Bilyarsky, p. 541). Nu au fost găsite știri despre evoluția ulterioară a acestui caz.
407
Publicat după un proiect scris de mâna unui grefier cu numeroase amendamente, comentarii și completări de Lomonosov (AAN, f. 20, op. 1, nr. 2, p. 310-316).
Prima dată publicată - Pekarsky, II, pp. 929-932.
Probabil datat; proiectul de regulament al Academiei de Științe, care se păstrează doar parțial în lucrările lui Lomonosov (capitolul IV incomplet și capitolele V, VI și VII - capitolele „Despre Adunarea Academică", așa cum sunt numite în nota din 1758-1759), a fost scris de Lomonosov, fără îndoială, mai devreme de 4 martie 1764 (data ordinului președintelui lui Lomonosov și Taubert „de a face un proiect" al regulamentului Academiei de Științe - Bilyarsky, p. 637), dar

„nu în vremuri străvechi”, deoarece în ea (în capitolul VI, § 1) a doua ședință publică a Academiei este programată pentru 1 iulie, „după. . . sărbătoarea înălţării ei şi V. la tronul întregului rus”, iar această „sărbătoare” a fost stabilită abia la sfârșitul lunii iunie 1762. În proiectul din Ch. V, în §§ 1-4, „științele academice” au fost împărțite în trei clase: matematice, fizice și filozofice; o asemenea împărţire se deosebea şi de cea proiectată de Lomonosov în notele din 1755 şi 1758-1759. (documentele 395 și 400) și, de la o dată ulterioară, în proiectul de regulament din 1764 în §§ 6-8 (documentul 410). Împotriva unor paragrafe din capitolele VI și VII din proiect au fost așezate de Lomonoșov cruci în marginile manuscrisului - acestea sunt paragrafele care se află și în proiectul de regulament din 1764, într-o ediție mai comună. Unele dintre însemnările lui Lomonosov din manuscrisul acestui proiect (de exemplu, §§21 și 23 din capitolul IV) au fost făcute de el când, în 1764, compunea un proiect pentru privilegiul Academiei de Științe; În același timp, §§ 2-4 din capitolul V au fost șterse de el, întrucât nu corespundeau împărțirii științelor în „clase” a Academiei, care a fost propusă de Lomonosov în 1764. Ținând cont de toate Detaliile notate, proiectul trebuie atribuit perioadei iulie 1762 - 1764 cel târziu până la 4 martie.

1 Nota marginală împotriva §§ 5 și 6 este irelevantă pentru acest proiect. „Despre amenzi” Lomonosov, probabil, a vorbit în alte capitole ale acestui proiect. El nu vorbește despre ele, însă, în proiectul de regulament din 1764. Vorbind despre „descrierea faptelor Miller[ov] și T[aubert”, Lomonosov vrea să spună nota sa „Pentru a informa despre împrejurările academice actuale” (documentul 453).).

408

Publicat după un proiect olograf scris în limba latină (AAN, f. 20, op. 1, nr. 2, pp. 292-307, 361).

Text latin publicat pentru prima dată — Pekarsky, II, pp. 932-942, 946.

Traducere rusă publicată pentru prima dată.

Probabil datat. La 21 mai 1764, la Cancelaria Academică a fost primit un ordin de la președintele K. G. Razumovsky privind redactarea unui nou personal și a unui statut al Academiei de Științe, iar la 10 septembrie 1764, Lomonosov a prezentat președintelui proiectul său al „ personal” al Academiei de Științe (AAN, f. 3. op 1, nr. 475, fila 131; nr. 534, filele 126v., 193v.).

4 martie 1764, președintele Academiei K. G. Razumovsky „a văzut de la prezentată... la... Cancelaria Academiei de Științe... lista tuturor gradelor și servitorilor atașați acestei Academii, multe deosebiri. cu personalul agreat”, care, după cum a recunoscut, „a provenit din imposibilitatea de a stabili și întreține totul exact pe o astfel de bază, ca în acel aviz.

este necesar regulamentul bovanny. În plus, experimentele în sine au arătat că rutinele prescrise, care sunt diferite în reglementări, nu corespund beneficiilor așteptate de la acestea. În baza acesteia, președintele a dispus: „... cei prezenți la. . . Birourile consilierilor de stat Taubert și Lomonosov în comun sau, dacă nu sunt de acord, atunci separat, invitați-i pe fiecare la locul dvs. profesorilor pe care îi doresc, să creeze proiecte, în primul rând, pe ce bază ar trebui să fie în continuare Corpul Academic, conform stării

actuale, și apoi către alte departamente separat, dacă doar suma disponibilă nu depășește personalul testat și, după un eseu, înaintați-mi ”(AAN , f. 3, inventar 1, nr. 475, fila 131; Bilyarsky, p. 637).
Acest ordin al președintelui a fost primit la Biroul Academiei de Științe abia la 21 mai 1764, după cum se menționează pe el. În aceeași zi a avut loc și stabilirea Cancelariei: „Cu privire la executarea acelui ordin, aduceți la cunoștință dnii. la consilierii de stat [Taubert și Lomonosov] din acest mandat de copiere” (AAN, f. 3, op. 1, nr. 534, l. 126v.; Bilyarsky, p. 637).
În conformitate cu ordinul președintelui, Lomonosov a scris, în primul rând, „Idea status et legum Academiae Petropolitanae” („Prezumții privind structura și statutul Academiei din Sankt Petersburg” - documentul 408). Potrivit scrierii, probabil încă din iunie 1764, înainte de începerea vacanțelor de vară, „Idea status et legum” i-a fost comunicată lui Lomonoșov de către profesorii I.-A. Brown, S.K. Kotelnikov și I.-E. Pescar; în § 5, în paragraful 2 există nota lui Lomonosov că persoanele indicate Naes (adică, menționate în continuarea paragrafului 2, apoi tăiate de Lomonosov) superflua videntur (Acest lucru pare redundant). Fischer și-a scris, de asemenea, observațiile pe o foaie separată, iar la sfârșitul observațiilor sale, Fischer a adăugat: „Consígnala haec sunt praesente et adstipulante claríssimo viro Kotelnikovio” („Acesta este scris în prezența și cu acordul venerabilului domnul Kotelnikov”). Lomonosov, la rândul său, le-a atribuit răspunsurile sale (documentul 409).
Lomonosov a luat în considerare observațiile lui Fischer și alții și a făcut unele modificări notei sale (cf. în documentul 409 observațiile lui Fischer la § 1 nr. 5, § 2 nr. 2, § 5 nr. 2, § 6 și tăiate de Lomonosov în textul acelorași paragrafe) . Astfel, textul publicat al notei este o versiune deja corectată de Lomonosov.
Dar, se pare, a existat o altă ediție a acesteia, care nu a ajuns până la noi în întregime și „din care avem doar o traducere modernă în limba rusă a unei părți nesemnificative - partea inițială a § 6 (p. 99-100, de la rândul 3 de jos până la pagina 99, de la cuvântul perspiciendi până la aproximativ rândul 18 din partea de sus a paginii 100 până la cuvântul venditando inclusiv - AAN, f. 20, lista 1, nr. 2, foaia 277, coloana rusă stânga) .
Este destul de evident că traducătorul nu s-a ocupat de al nostru, ci de un alt manuscris latin al notei publicate. Este doka

1) că textul tăiat de Lomonosov (nota de subsol a de la p. 100) este parțial tradus și parțial netradus: doar primul paragraf este tradus din cuvintele: „Nihil autem” la cuvintele „infensi, injurii” și celelalte două paragrafe nu sunt traduse; de remarcat că paragraful tradus este, aparent, adăugarea ulterioară a lui Lomonosov, așa cum este scris în margini, iar paragrafele netraduse au fost incluse în textul inițial; dar toate cele trei paragrafe sunt tăiate de Lomonosov;
2) că fraza finală a traducerii rusești („căci ei, mergând la curte și la case nobiliare, că au arătat și au dat umbra științelor în locul lor”) nu transmite decât o frază foarte prescurtată a textului latin.
„Prezumțiile privind structura și statutele Academiei din Sankt Petersburg” constau din unsprezece paragrafe (din greșeală, § 11 este marcat al 10-lea) și un apendice special la ultimul paragraf, marcat de Lomonosov cu semnul nr. și format din cinci puncte.

În paragraful 5 al anexei, Lomonosov scria: „Carta Academiei nu poate fi scrisă înainte ca personalul acesteia să fie aprobat, ceea ce este de așteptat”. Această notă din paragraful 5 oferă motive pentru a afirma că statutul sau regulamentul Academiei de Științe (documentul 410) a fost alcătuit de Lomonosov după ce nota sa („Statutul de idee”) a primit o anumită aprobare de la președintele Academiei de Științe. Cu toate acestea, se pare că nu a existat nicio aprobare oficială nici la 10 septembrie 1764, când Lomonosov și-a prezentat președintelui proiectul noului personal al Academiei, sau mai târziu. În jurnalul Oficiului din 1764, la 10 septembrie, se scria: „Excelența sa foarte grafică a Academiei de Științe, Președinte, fiind în prezența [Oficiului], la propunerea domnului consilier de stat Lomonosov și atașat [adică adică la prezentarea lui Lomonosov, care nu se regăsește acum], compusă de acesta, domnul consilier de stat, a dispus din nou Corpului Academic de Stat: precum și domnului consilier de stat Taubert, componența sa, statul propus în viitor. întâlnire „(AAN, fond 3, inventar 1, nr. 534, pag. 406; Bilyarsky, pag. 602). În niciuna dintre „întâlnirile pre-viitoare” ale Cancelariei din septembrie-decembrie 1764 președintele și consilierii Cancelariei Lomonosov și Taubert nu s-au ocupat de problema unui nou stat. De asemenea, nu se știe dacă Taubert și-a compus personalul Academiei și l-a prezentat președintelui.
Un singur lucru este sigur, că Lomonosov și Taubert și-au scris separat proiectele lor de stat și regulamente ale Academiei de Științe: Lomonosov a compus proiectul de regulament înainte de Taubert și l-a gata până la începutul lunii martie 1765 (documentele 410-412 și anexe la acestea). Cât despre Taubert, proiectul noilor regulamente și al personalului Academiei de Științe a fost prezentat de acesta Ecaterinei a II-a după moartea lui Lomonoșov, în mai 1765 (TsGADA, f. Arhiva Statului, secțiunea XVII, nr. 24; GPB). , arhiva I Ya Shtelin, No. 121; cf. Bilyarsky, pp. 790-791).

1 Adică, cu prevederea prevăzută la paragraful 2 al § 1.
2 Adică prevederea prevăzută la paragraful 4 al § 1.
3 mier. documentul 393.
4 Adică proză oratorică și poezie.
3 La Academie nu exista funcţia de vicepreşedinte în 1764, iar salariul din 1875 p. a fost stabilit de împărăteasă în decembrie 1763 la Lomonosov în timpul promovării sale la consilieri de stat (Bilyarsky, p. 628).
6 Aceasta este o referire la carta universitară întocmită de Lomonosov în 1759, care nu a ajuns până la noi. S-a păstrat doar un rezumat al acestei carte (vol. IX prezent, ed., document 314). Acest „statut” nu poate fi „definiția și statutul universității și gimnaziului” din 1760, 14 februarie (ibid., Documentul 323). În această „definiție și statut” din 1760 există un rector (președintele Academiei de Științe) și un prorector, dar acesta din urmă nu este planificat în personalul din 1764.
409
Publicată după un proiect olograf (AAN, f. 20, op. 1, nr. 2, l. 308).
Text latin tipărit pentru prima dată — Pekarsky, II, pp. 942-944.
Traducerea în limba rusă este publicată pentru prima dată.
Datată probabil din motivele exprimate în notele la Documentul 408.
1 Vezi documentul 408, § 1, Ks 5. În replica lui Lomonosov, există un indiciu că articolul despre pedepse va fi inclus în statutul

academic: aceasta este o altă dovadă că „statutul academic” a fost scris mai târziu decât „statutul de idee”. ".
2 Vezi Documentul 408, § 2, nr.2.
3 Vezi Documentul 408, § 5, nr.2.
4 Vezi documentul 408, § 6. „Punctul 2” nu este notat în proiectul „Statutul ideii”, conform căruia este publicată această lucrare a lui Lomonosov.
5 Vezi documentul 408, § 6. Punctele 3, 4, 5 nu au fost notate în proiectul „Id^a statut”, potrivit căruia este publicată această lucrare a lui Lomonosov.
6 A se vedea documentul 408, „tabel” sub § 10.
A se vedea documentul 408, sfârșitul „tabelului” de la § 10.
410
Publicat conform textului primei publicații.
Locația originalului nu este cunoscută.
Prima publicată - Bilyarsky, pp. 652-669.
Probabil datat. Lomonosov a început să scrie un nou „Regulament al imp. St. Petersburg. Academia de Științe” după 10 septembrie 1764,

când i s-au prezentat „Prezumții despre structura și statutul Academiei de Științe” (document 408); l-a finalizat cel târziu în martie 1765, când s-a aflat că președintele Academiei de Științe pleacă în străinătate.
„Regulamentul Academiei Imperiale de Științe din Sankt Petersburg” a fost, fără îndoială, întocmit după ce noul „stat” al Academiei a fost prezentat de Lomonosov, adică după 10 septembrie 1764. Acest lucru este dovedit în primul rând de ultima frază a Academiei. „Prezumții” (documentul 408): „Carta Academiei nu poate fi creată înainte ca personalul său să fie aprobat, ceea ce este de așteptat”, iar apoi trimiteri în două locuri din „Regulament” la „stat” sau „stat nou” (în cap. III, § 37: „Membri de onoare, plătiți și neremunerați, de asemenea corespondenții trebuie să fie aleși de Adunarea Generală Academică prin scrutin și, după cum se arată în stat, din diferite popoare”, ceea ce se precizează de fapt în § 7 al „Prezumții”, și în capitolul IV, § 58 „pentru aceasta [Imprimeria Academică] prin noul statut stabilit, deși este complet separată de Academie, ”așa cum este menționat în paragraful 2 al § 5 și în paragraful 3 din § 3 din „Prezumții”.
„Regulamentul” întocmit de Lomonosov nu ne-a ajuns în întregime: avem doar partea 1 (capitolele 1-5, §§ 1-40, 42-62, 73-82), dedicată „Colecției de Academia de Științe”. Între timp, conform „Prezumțiilor” (§ 2), Adunarea Academică este doar una dintre părțile Academiei, iar Lomonosov a trebuit să vorbească despre celelalte părți ale acesteia (Universitatea, Gimnaziul, Biblioteca, Kunstkamera, Departamentul Geografic). , Laboratorul Mecanic) în părțile 2 și în urma proiectului lor de „Regulament”.
Dacă, însă, alte părți din „Regulament” au fost scrise de Lomonosov, cu excepția primei, nu avem încă știri. Poate că au fost scrise, întrucât în alte documente ale aceleiași epoci, de exemplu, în proiectul de decret privind aprobarea noii carti și personal al Academiei de Științe etc.(documentele 411 și 412), când este vorba de noile regulamente ale Academiei, toate acele „cladiri stiintifice ale Academiei” despre care vorbeste Lomonosov in proiectul sau al personalului Academiei.

Dar chiar și în forma neterminată în care au ajuns până la noi regulamentele Academiei de Științe, compuse de Lomonosov în 1764-1765, ele prezintă un mare interes științific. Articolele sale, consacrate „Colecției Academiei de Științe”, conțin, în primul rând, multe gânduri complet noi și complet originale ale lui Lomonosov asupra problemelor științei și organizării acesteia în Academia noastră în anii 60 ai secolului al XVIII-lea; un asemenea personaj sunt, de exemplu, §§ 5-10, 23-36, unde se dau definiții interesante ale sarcinilor științelor individuale și ale oamenilor de știință care le reprezintă, „membri ai Adunării Academice”, al căror avantaj principal constă în cunoașterea corespunzătoare „nu numai a științei proprii, pe care o profesor, ci și a altor științe legate de profesia sa, care sunt în aceeași clasă. Când Lomonosov a scris § 5, el a avut, fără îndoială, în vedere definirea sarcinilor Academiei, care a fost dată în regulamentele din 1747 (§ 16
-

„Fiecare academician ar trebui să lucreze pentru societate numai în ceea ce aparține științei sale, la fel cum, de exemplu, un botanist nu ar trebui să intervină în chestiuni matematice, un anatomist în astronomie și așa mai departe”) și față de care Lomonosov a obiectat cu ardoare în notele sale din 1755 şi 1758 –1759 (documentele 395 și 400). Caracteristic lui Lomonosov și § 13 al proiectului că „urmând exemplul bun al Academiei din Paris, unde toți academicienii sunt francezi naturali”, toți academicienii și adjuncții Academiei noastre ar trebui să fie ruși „naturali”, dar deocamdată acest lucru nu se poate face din cauza la lipsa unui număr adecvat de ruși, oamenii ar trebui „scriși membrilor obișnuiți și extraordinari din alte țări, cu toate precauțiile”. În paragraful 2 al § 14, Lomonosov a avut, fără îndoială, în vedere cazul recent al lui A.-L. Schlözer, care, potrivit lui Lomonosov, a venit în Rusia nu pentru oameni de știință, „ci pentru alte nevoi” și în timpul a cărui admitere în serviciul academic nu au fost respectate „precauții speciale” (despre lupta lui Lomonosov în cazul Schlözer, vezi vol. IX prezent). , ed. ., documentele 268-273, 275-282). Metoda propusă de Lomonosov în § 15 de candidatură pentru cadre universitare ar trebui recunoscută ca originală, dar în practică nu a primit, totuși, aplicare. În § 22, Lomonosov exprimă ideea generală că toți academicienii și adjuncții, prin munca și comportamentul lor, ar trebui „pretutindeni să respecte onoarea generală a Academiei. . . si cu atat mai mult gloria si folosul patriei si interesul cel mai inalt al e. si. în. ”, - cu alte cuvinte, interesele beneficiului statului ar trebui în primul rând să ghideze munca oamenilor de știință ai Academiei. În definirea „poziției și muncii” academicienilor individuali (§§ 23-36), făcută de Lomonosov cu o deplinătate exhaustivă, merită atenție acele definiții pe care le-a făcut în legătură cu propria sa activitate la Academie. Așa este, în primul rând, § 25, unde este vorba de poziția unui geograf, § 26, unde Lomonosov vorbește despre necesitatea trimiterii de expediții geografice la fiecare douăzeci de ani; § 26 formulează pe scurt și cerințele pe care Lomonosov a încercat să le implementeze în 1759-1764. (Vezi vol. IX prezent, ed., Documente 111-198). La fel de caracteristice lui Lomonosov sunt definițiile sarcinilor pe care le pune în fața istoriografului (§ 33). Atât în acest paragraf, cât și în § 62, se fac aluzii la istoriograful și secretarul de conferință G.-F. Miller: la sfârșitul § 33, Lomonosov scrie: „Pentru a îndeplini funcția

[de istoriograf] este necesar să-i dea permisiunea de a intra în arhivele statului ... doar uitați-vă cu sârguință, 1) ca să fie un de încredere și persoană fidelă...”; pe baza acestui punct și a altor două este ușor de înțeles ce înseamnă aici Lomonosov prin G.-F. Miller, pe care îl considera un bărbat „nesigur, infidel, care raportează știri ilegale în străinătate”, „dispus la spionaj și ridicol în scrierile sale istorice”. În § 62, Lomonosov definește atribuțiile secretarului Conferinței (necesitatea acestei poziții în prezența Biroului Academiei de Științe

negat) și aici le face apel din nou pe comandanții șefi ai Academiei (președintele și vicepreședintele) să „observe”, să vadă cu strictețe că „acest secretar, corespondent cu reuniuni științifice străine și membri în numele Academiei, nu ar raporta nimic. , nu a cerut sau a promite și chiar nu le-a trimis nimic de la Academie fără acordul general al întregii adunări...”. Despre relațiile secretarului conferinței Miller cu adunările și membrii științifici străini și despre natura acestor relații, multe exemple sunt date în volumele IX și X ale acestei ediții (Documentele 226, 232, 275, 415-423, 453, 470, Note la Documentul 227, Scrisoarea 72 și etc.). Este destul de evident că în § 62 Lomonosov a avut în vedere tocmai Miller, care a permis în activitățile sale chiar ceea ce era interzis de acest paragraf.

Regulamentul Academiei, întocmit de Lomonosov în 1764-1765, se pare că a rămas necunoscut academicienilor din anii 70 ai secolului al XVIII-lea, care au elaborat noi regulamente pentru Academia de Științe din Sankt Petersburg: nici în proiectul de carte și privilegiile Academia de Științe din 1774, semnată de c. V. G. Orlov și academicienii S. K. Kotelnikov, S. Ya. Rumovsky, K.-F. Wolf, E. Laxman, A. P. Protasov, L. Yu. Kraft și A.-I. Leksel, nici în proiectul de carte întocmit de Ya. Ya. Shtelin, nu există urme de influență asupra acestor carte ale regulamentelor Lomonosov ale Academiei de Științe.

411

Publicat după un proiect olograf (AAN, f. 20, op. 1, nr. 2, p. 284-290).

- Prima publicată - SAU, carte. V, p. 5-12.

Se presupune că datează din vremea când Lomonosov a scris proiectul noilor regulamente ale Academiei de Științe (vezi documentul 410 și notele la acesta).

Proiectul de privilegiu al Academiei de Științe, întocmit de Lomonosov, este al treilea document dintre cele legate de reforma Academiei de Științe concepute de acesta. Ca și documentul anterior (proiectul de regulament), acesta a fost păstrat doar în lucrările lui Lomonosov și nu a primit nicio implementare practică. Este de indubitabil interes istoric: de exemplu, § 3 vorbește despre eliberarea sumelor alocate de stat Academiei de Științe în primul rând, „în fața altor echipe”. Lomonosov și-a propus să scape de acel trist fenomen din istoria Academiei noastre, care i-a împiedicat foarte mult activitatea și căruia Lomonoșov i-a acordat multă atenție în „Scurta istorie a conducerii Cancelariei Academice” (documentul 470, § 70 și notele la aceasta).

§ 5 se referă la acordarea unei moșii speciale Academiei de Științe cu toate terenurile și terenurile pe care academicienii se puteau bucura de vacanța de vară.

si in acelasi timp sa fac acolo observatii fizice, sa fac note economice si sa aranjeze experimente. De remarcat pentru timpul său este § 8 al acestui proiect: pe baza „raznochintsy”, care a absolvit cu succes Universitatea Academică, li se acordă dreptul la ranguri la egalitate cu nobilii care nu au studiat la această universitate etc.
412
Publicat după un proiect scris de mâna unui grefier cu corecțiile și completările proprii ale lui Lomonosov (AAN, f. 20, op. 1, nr. 2, folii 280-282; începutul schiței olografe în același loc, folii 279-). 279v.).
Prima publicată - Bilyarsky, pp. 671-673.
Din textul proiectului de decret se vede că acesta a fost definitiv dintr-o serie de alte documente de acelaşi ordin alcătuite de Lomonosov în 1764—! 1765 Decretul 1) conturează aceeași componență a Academiei - Adunarea Academică, Universitatea, Gimnaziul, Biblioteca, Kunstkamera „și cu alte departamente relevante ale științei, așa cum apare în statutul academic”, 2) „Departamentul”. de Arte" este alăturată Academiei de Arte, 3) Imprimeria Academică și „Piața Cărții” au fost separate într-o „cladire specială”, la care erau anexate „Expediția Vedomosți și Camera Gridoring”, 4) Biroul. a Academiei de Științe a fost desființată.
Transformarea Academiei pe care a proiectat-o Lomonosov nu a fost realizată în timpul vieții sale. Proiectele noului personal, regulamente, privilegii și „decret declarativ” despre acestea au fost păstrate doar în lucrările sale și, se pare, au rămas necunoscute contemporanilor săi. Ele au un interes istoric incontestabil, fiind un indicator al modului în care reforma Academiei a fost imaginată de cel mai mare reprezentant al ei, Lomonosov, care a depus multă muncă și efort pentru a scoate Academia din starea în care se afla în 50- 60 de ani. secolul al 18-lea
MUNCĂ ADMINISTRATIVĂ ŞI ECONOMICĂ ÎN ACADEMIA DE ŞTIINŢE
413
Publicat după un original olograf (AAN, f. 3, op. 1, nr. 794, l. 332).
Prima dată publicată - Pekarsky, II, pp. 336-337.
Probabil datat cu. Decret al Comisiei de anchetă din 24 februarie 1743 privind cererea de la Lomonoșov de informații despre acțiunile lui Schumacher și despre nota clericală despre primirea documentului publicat de către comisia numită la 1 martie 1743.

Plângerile împotriva lui Schumacher, care în 1742 au determinat desemnarea unei anchete împotriva lui, s-au rezumat în principal la acuzarea lui că a împiedicat în mod deliberat activitățile educaționale și pedagogice ale Academiei de Științe. Reclamanții au subliniat că lucrările științifice ale academicienilor nu sunt traduse în limba rusă, că singura încercare de a familiariza poporul rus cu conținutul lor a fost publicarea în limba rusă în 1728 a „Descrierea scurtă a comentariilor Academiei de Științe”. unde traducerile complete ale articolelor științifice au fost înlocuite în marea majoritate a

cazurilor scurte fragmente din ele că prefața acestei ediții conținea o recenzie lipsită de respect a traducătorilor ruși, că acești traducători, „bărbați adulți”, „Petru cel Mare”, Schumacher „ folosit, ca lacheii săi", și „la ședințe publice, la conferințe, locuri în care nici măcar nu li s-au dat scaune” (care depindea de Schumacher). Și pentru că „stăteau mereu la ușă” pentru că Schumacher nu le permitea să vorbească la ședințele publice ale Academiei, unde au putut traduce cu succes în limba rusă discursurile învățate ținute de academicieni și, în același timp, își anunță propriile „sugestii” științifice că Biblioteca nu este completată cu lucrări de literatură rusă, că „tinerii sunt învățați încet și incorect” și că, în esență, nu există încă o universitate la Academie (AAN, f. 3, op. 1, nr 794, ll. 249v.-253, 281). Despre adjunctul de istorie I.-F. Reclamanții lui Brema au spus că acesta nu și-a îndeplinit sarcinile directe, ci a lucrat doar în Bibliotecă, unde nu era nevoie de el dacă erau doi angajați cu normă întreagă acolo (Pekarsky, I, 586).
Pentru a verifica toate aceste mărturii și explicații ale lui Schumacher, Comisia de anchetă a hotărât la 24 februarie 1743 să „preia certificate” de la diverse persoane, printre care și Lomonosov (AAN, f. 3, op. 1, No. 2324, ll. 65 rev. – 66 rev.).
„Știrea” publicată a lui Lomonosov reproduce cu acuratețe textul întrebărilor adresate acestuia de Comisia de anchetă și oferă răspunsuri exhaustive clare și veridice la acestea. Sub prefața Comentariilor (Lomonosov repetă și aici formularea comisiei) ar trebui să se înțeleagă prefața la Descrierea succintă a comentariilor Academiei de Științe (pentru o retipărire, vezi: Neustruev, pp. 9-11). O singură întrebare a comisiei nu a fost reprodusă în „știri”, formulată în rezoluția sa astfel: „Există Universitate și există și înfloresc științe oneste și glorioase?” (AAN, f. 3, op. 1, nr. 2324, fila 66v.). Nici Lomonosov nu dă un răspuns la această întrebare. Textul cererii Comisiei de anchetă adresată lui Lomonosov nu a fost găsit. Este posibil ca articolul despre Universitate să fi fost omis (în mod neintenționat sau intenționat) la redactarea acestei cereri. Pentru o evaluare corectă a documentului publicat, trebuie avut în vedere că adjuncții V. E. Adodurov și G. N. Teplov, cărora li sa dat același

că Lomonosov, întrebărilor, au primit răspunsuri altfel decât el, manifestând o dorință clară de a-l vărui pe Schumacher și de a-și defăimă acuzatorii (AAN, f. 3, op. 1, nr. 794, pp. 325-329 și 330-331).
414
Publicat după un original olograf (AAN, f. 20, op. 3, nr. 109, pp. 1-2).
Prima publicată - Modzalevsky, pp. 314-317.
„Domnul consilier Schumacher nu a acționat niciodată atât de autocratic ca de pe vremea când Comisia de anchetă care era deasupra lui a fost hotărâtă în favoarea lui”, - astfel, toți profesorii au descris pe bună dreptate situația care se dezvoltase la Academia de Științe de către mijlocul anului 1745 (Pekarsky , I, p. 46). Comportamentul lui Schumacher i-a provocat nenumărate ciocniri cu profesorii. În a doua jumătate a anului 1745 au depus câteva plângeri împotriva lui Schumacher la Senat; prima dintre ele este datată 17 iulie 1745 (vezi Materiale, VII, pp. 468-469, 480-485, 490-491, 503-510, 540-546, 548-555, 634-647, 676-678, 676-678). 697-700, 718-735); unele au fost semnate tot de Lomonosov (vezi Modzalevsky, pp. 103-105, nr. 243, 246-

248). Într-un număr dintre aceste plângeri, Schumacher a fost, printre altele, învinuit, pe de o parte, pentru „lipsa salariilor” sistematică, care a adus mulți angajați din mediul academic la „mizerie și ruină extremă”, iar pe de altă parte, lipsa unui „număr mulțumit de studenți” la Academie, în special a rușilor.

La scurt timp după numirea lui K. G. Razumovsky în funcția de președinte al Academiei la 21 mai 1746, Senatul, prin decret din 16 iunie a aceluiași an, a trimis spre examinare toate plângerile profesorilor (Materialy, VIII, pp. 129-135).). Razumovsky nu s-a grăbit să le rezolve, iar Schumacher, între timp, devenit apropiat de G. N. Teplov, a reușit să-și asigure un rezultat mai mult decât favorabil. Cu privire la fondul plângerilor, s-au cerut explicații lui Schumacher (ibid., pp. 146-147), iar la 24 februarie 1747, toți profesorii reclamanți au fost rugați să informeze în scris președintele. „Are vreunul dintre ei alte dovezi în plus față de denunțurile menționate de la ei și sunt afirmate pe denunțurile lor anterioare sau nu?” (ibid., p. 387). Răspunsul la această propunere a fost raportul publicat al lui Lomonosov.

La evaluarea acestui document, trebuie să se țină seama de următoarele: la momentul depunerii acestuia, toți profesorii, inclusiv Lomonosov, erau bine conștienți de faptul că cazul din plângerile lor luase o întorsătură foarte nefavorabilă și chiar periculoasă pentru ei. Profesorii, prevăzând răzbunarea lui Schumacher, s-au grăbit să se protejeze într-un fel sau altul: unii, cum ar fi, de exemplu, V.K. ,

f. 3, op. 12, nr.44, l. 104v.), altele ca P.-L. Leroy, s-au referit la lipsa lor de cunoaștere a ordinelor academice (ibid., l. 105), alții, precum H.-N. Winsheim, a încercat să se scuze spunând că nu pot decât să-și atașeze semnăturile altora (ibid., fol. 108).

Raportul publicat al lui Lomonosov, deși scris cu o reținere neobișnuită, diferă totuși puternic de rapoartele altor profesori prin certitudinea, fermitatea și directitatea necondiționată. Lomonosov a redus la două multe dintre faptele minore citate în plângeri, dar cele care, pe de o parte, erau complet incontestabile, iar pe de altă parte, cele mai flagrante.

Cazul, așa cum au prevăzut profesorii, s-a încheiat cu un eșec pentru ei: Razumovsky, printr-o hotărâre din 27 iulie 1748, a recunoscut că Schumacher nu numai că „nu s-a dovedit a fi vin”, dar era demn de „cea mai înaltă milă” (Materialy, IX, p. 329). Această „milă” nu a întârziat să apară: în mai puțin de două luni, salariul lui Schumacher a fost majorat de o dată și jumătate (ibid., p. 393). În iulie 1747, a fost aprobat un nou regulament al Academiei de Științe care, după cum a remarcat pe bună dreptate unul dintre istoricii acesteia, „în întregime, de la primul până la ultimul paragraf, a fost scris pentru a menține puterea nelimitată a președintelui și a Cancelariei Academice. , și deci la subordonarea supremă a academicienilor și a tuturor activităților lor” (Pekarsky, I, p. 49). În plus, în ceea ce privește profesorii care au scris sesizări la Senat, s-a dispus „să le mustre toată necinstea din ședință și, mai mult, să o confirme cu cea mai mare tărie, astfel încât să lase deoparte toate angajamentele lor anterioare și de acum înainte să nu mai facă. intra în dreptate deloc” (Materialy, IX, p. 327).

Publicat conform originalului, scris de mâna unui funcționar și semnat de Schumacher, Teplov, Shtelin, Winsheim, Strube-de-Pyrmont Trediakovsky și Lomonosov (AAN, f. 21, op. 6, nr. 4, l. 15).

Publicat pentru prima dată.

Geografii și istoricii sovietici au spus în repetate rânduri că activitățile lui J.-N. Delilah în Rusia nu s-a limitat doar la știință (vezi, de exemplu: V. Kordt, Materiale on the history of cartography of Ukraine. Kiev, 1931, pp. 20-22; D. M. Lebedev. Geography in Russia of the Petrine time. M. .-L ., 1950, p. 254-256; A. V. Efimov. Din istoria marilor descoperiri geografice rusești în Oceanul Arctic și Pacific. M., 1950, p. 200-207), principala sursă de informații despre acest număr este biografia franceză a lui Delisle, scrisă de A. Inard pe baza unor materiale de arhivă atent studiate de el și publicate la Paris în 1915 (Albert Isnard. Joseph-Nicolas Delisle, sa biographie et

sa collection de cartes géographiques à la Bibliothèque Nationale. Comité des travaux historiques et scientifiques. Bulletin de la Section de Geographie, or. XXX, annee 1915, Paris. — Albert Inard. Joseph-Nicolas Delisle, biografia sa și colecția sa de hărți geografice din Biblioteca Națională. Comitetul de Lucrări Istorice și Științifice, Proceedings of the Geographical Department, vol. XXX, anul 1915, Paris, p. 34-164).

Datele publicate în această carte fac posibilă stabilirea următoarelor.

Marele astronom francez Joseph-Nicolas Delisle, invitat în 1725 la Academia de Științe din Sankt Petersburg, la scurt timp după sosirea sa în Rusia și-a exprimat dorința de a se ocupa, pe lângă astronomie, și de geografie. Făcând o astfel de afirmație, Delisle îndeplinea o misiune din partea guvernului francez, care, eliberându-l în Rusia, îi încarca o obligație indispensabilă de a se angaja într-o muncă geografică „de care Franța ar putea beneficia” (Isnard, p. 44). Autoritățile ruse, neștiind sau bănuind nimic despre aceasta, au mers să îndeplinească dorința lui Delisle: i s-a încredințat alcătuirea unei hărți generale și a unui atlas al Imperiului Rus și i s-a oferit posibilitatea de a folosi cele mai valoroase materiale cartografice. Când a primit hărți geografice rusești, aparent pentru a le corecta și a întocmi o hartă generală a Rusiei, Delisle a făcut în grabă copii ale acestora, pe care le-a trimis în Franța. „Încă din primii ani ai șederii sale în Rusia”, scrie Inard, „Desille a fost complet absorbit de livrarea către Franța a hărților pe care le copiase și le corectase” (ibid., p. 56). În august 1731, Delisle a trimis o cutie întreagă de hărți. Destinatarul oficial era directorul departamentului poștal francez, în timp ce adevăratul destinatar era ministrul francez al Marinei, contele Maurepa (ibid.). În martie 1743, Delisle a trimis în secret aceluiași ministru „trei pachete mari de hărți și manuscrise rusești referitoare la Rusia”, iar în același an a vândut lui Ludovic al XV-lea 190 de hărți rusești (ibid., pp. 56-57). Datorită lui Delisle, guvernul regal francez a primit o colecție bogată de hărți rusești valoroase din punct de vedere strategic. Acestea au fost hărți ale coastelor Golfului Finlandei, Mării Baltice, Negre, Albe, Caspice, planuri ale porturilor și cetăților maritime, inclusiv Sankt Petersburg, Kronstadt, Shlisselburg, Narva, Revel, Riga, Arhangelsk, Astrakhan etc., hărți ale granițelor statului rus cu Polonia, Suedia, Turcia, China etc.

În ciuda faptului că Delisle și-a luat toate măsurile de precauție atunci când a trimis hărți în Franța, în Sankt Petersburg au început să

circule zvonuri persistente despre această latură întunecată a activităților sale. În 1742, Schumacher l-a acuzat pe Delisle că a trimis în secret materiale secrete ale celei de-a doua expediții din Kamchatka în Franța (Materialy, vol. V, pp. 313-315). Cu toate acestea, nu existau dovezi directe împotriva lui Delisle și a continuat să lucreze ca înainte la Academia de Științe. Deşi nu avea Direcţia Geografică

contact mai direct, însă, nu s-a oprit, potrivit lui Inar, „să culeagă tot felul de informații despre Imperiul Rus care ar putea oferi Franței instrucțiuni valoroase” (Isnard, p. 63).
În mai 1747, Delisle a părăsit Rusia pentru totdeauna, primind titlul de membru de onoare al Academiei de Științe și o pensie de 200 de ruble. pe an cu o obligație, „fiind în propria țară... să gestioneze treburile academice” (Pekarsky, I, p. 139; pentru mai multe detalii, vezi vol. X prezent, ed., document 470, § 21 * și note la el). Dar când în anul următor, 1748, Academia de Științe s-a îndreptat către Delisle cu o cerere de lămuriri asupra anumitor probleme științifice, acesta a refuzat foarte tare să dea curs acestei cereri, declarând că „nu vrea să aibă nicio corespondență, sau nici un fel. de comunicare cu Academia” (AAN, f. 1, op. 3, nr. 37, l. 192). Ulterior, academicienilor și profesorilor ruși li s-a interzis categoric să aibă orice comunicare cu Delisle, iar membrii de onoare și corespondenții academicieni au fost explicați în detaliu într-o scrisoare circulară, „în ce fel el, Delisle, a acționat foarte nedrept și neîmpărtășit cu președintele”, și că, prin urmare, Academia de Științe „va fi foarte plăcut când nu vor avea nicio comunicare cu des vorbitul Delisle”. Ambasadei Rusiei în Franța i s-a cerut să realizeze, în primul rând, returnarea tuturor materialelor geografice și istorice scoase de Delisle din Rusia și, în al doilea rând, interzicerea acestuia de a tipări orice despre Rusia fără știrea Academiei din Sankt Petersburg. Științe. Lui Delisle însuși i s-a propus să fie exclus din numărul membrilor de onoare ai Academiei din Sankt Petersburg și să-l lipsească de pensia care i-a fost atribuită la plecarea sa din Rusia (Materialy, vol. IX, pp. 275-276). Totodată, la 25 iunie 1748, a fost emis un ordin care interzicea cu strictețe academicienilor, profesorilor și tuturor angajaților academicienilor să raporteze „cu privire la împrejurările academice și chestiunile legate de științe sau arte care au loc în conferințe sau în alte departamente academice” , „și mai ales fiecăruia i se ordonă să nu aibă nicio comunicare sau corespondență cu Joseph Delil, fost profesor, din anumite motive și fapta sa necinstită, sub el sau complicii săi, fie direct, fie în mod străin, în nicio împrejurare. , nimic despre treburile academice de raportat, dimpotrivă, dacă are cineva, Delisle, referitor la scrisori, desene, cărți de teren etc., atunci aduce totul imediat la Cancelarie sub amendă pentru neîndeplinire, și deși cineva nu are nimic. , totuși, toate au fost depuse cu privire la volum la rapoartele Cancelariei sau semnături de mână ”(AAN, f. 21, op. 1, nr. 18, fol. 31).
În conformitate cu acest ordin, Miller, ca și alți academicieni, a înaintat un raport Cancelariei Academice (datat 4 iulie 1748), unde a raportat că a corespondat cu Delisle, a primit două scrisori de la acesta, la

635
la care a răspuns, însă, scrisorile lui Delisle „nu au plecat acasă, fără să le discute, ca să fie vrednice de asta”. Miller a raportat că Delisle a cerut în aceste scrisori să-i trimită documentele lăsate de el cu Miller referitoare la Academia de Științe. Despre aceste documente, Miller a spus în raportul său că erau „de vremuri vechi” și „deocamdată au un conținut foarte neimportant”, dar că, totuși, el, Miller, nu i-a trimis aceste documente lui De Lisle (ibid., l .32).
Un timp mai târziu, se pare că în septembrie 1748, una dintre scrisorile lui Delisle menționate de Miller, trimise de acesta din urmă de la Riga la 30 mai 1747, a devenit cumva cunoscută Cancelariei Academice. În această scrisoare, Delisle i-a scris lui Miller: „De când am avut ultima dată norocul să vorbesc cu tine la despărțire, mi-am schimbat intenția cu privire la manuscrisele pe care ți le-am înmânat prima dată. Mi s-a părut mai util să-l folosesc în afara statului. Din acest motiv, găsind o modalitate de a le pune în mâini sigure, îmi iau acum libertatea să vă rog să dați prezentatorului acestei scrisori întregul pachet care se află în mâinile voastre, legându-l cu snur și sigilând-l. Ea va fi legată de toate celelalte și va servi pentru întreprinderea noastră, despre care am fost suficient de de acord” (ibid., f. 21, op. 6, nr. 4).
Din această scrisoare a rezultat, așadar, că Miller a avut un acord secret cu Delisle cu privire la un fel de societate în comun legată de materialele lui Delisle păstrate de Miller și că Miller a ascuns acest lucru în raportul său recent către Cancelaria Academică. Dacă luăm în considerare zvonurile care circulă în oraș despre activitățile de spionaj ale lui Delisle (validitatea acestor zvonuri a fost acum dovedită) și dacă ținem cont că 1748 a fost anul ruperii relațiilor diplomatice dintre Rusia și Franța, atunci alarma pe care a stârnit acest episod devine de înțeles.
La 18 octombrie 1748, Cancelaria Academică a fost stabilită semnată de Președintele Academiei de Științe Razumovsky cu privire la numirea „la Cancelarie pentru o întâlnire” în cazul corespondenței lui Miller cu academicienii Delil Shtelin, Winsheim, Strube, Trediakovsky și Lomonosov , „care sunt prezenți pe acest caz în Cancelarie alături de alți membri ai Biroului Academic: consilierul Schumacher și domnul evaluator Teplov. În prezența „acestei adunări complete”, Miller a primit ordin să fie interogat (AAN, f. 21, op. 6, Q 4, l. 1).
A doua zi, 19 octombrie, Oficiul, în această componență extinsă temporar, a început ancheta. În timpul anchetei, probabil rolul cel mai activ i-a aparținut lui Lomonosov. Fără îndoială că a participat intim la pregătirea acelor documente care reflectau etapele individuale ale anchetei.

636
Note
Este de remarcat faptul că toate documentele originale ale Oficiului Academic privind acest caz, care ar fi trebuit să rămână în depozit în arhiva sa, au fost găsite nu acolo, ci în arhiva personală a lui Miller.
1 Aceasta se referă la definiția menționată mai sus (p. 635) a Oficiului Academic din 18 octombrie 1748, semnată de K. G. Razumovsky.
416
Publicat conform originalului, scris de mana unui functionar si semnat de Schumacher, Teplov, Shtelii, Wiisheim, Strube-de-Pyrmont, Trediakovsky si Lomonosov (AAN, f. 21, op. 6, nr. 4, l. 13) .

Publicat pentru prima dată.
Pentru răspunsul lui Miller și modul în care s-a comportat în timpul interogatoriului, a se vedea documentul 423. Pe lângă răspunsurile orale, Miller a depus și o explicație scrisă în aceeași zi, al cărei conținut este rezumat în documentul 423. Explicația lui Miller nu a fost găsită în fișiere supraviețuitoare.
În aceeași zi, 19 octombrie, locuința lui Miller a fost percheziționată, însoțită de sechestrul documentelor găsite în posesia sa.
417
Publicat conform originalului, scris de mâna unui funcționar și semnat de Trediakovsky și Lomonosov (AAN, f. 21, op. 6, nr. 4, l. 17).
Publicat pentru prima dată.
Judecând după data raportului publicat, căutarea în apartamentul lui Miller a durat până seara târziu sau chiar până noaptea. A se vedea documentele 418 și 423 pentru natura și conținutul materialelor sechestrate.
418
Publicat conform originalului, scris de mâna unui funcționar și semnat de Schumacher, Teplov, Shtelin, Winsheim, Trediakovsky și Lomonosov (AAN, f. 21, op. 6, nr. 4, l. 19).
Publicat pentru prima dată.
Judecând după data documentului 419, analiza materialelor lui Miller confiscate în timpul percheziției a durat aproximativ o săptămână - de la 21 octombrie până la 27 octombrie 1748 inclusiv.
1 Sub „ședința atribuită” ar trebui să se înțeleagă Cancelaria Academică în acea componență extinsă temporar, care a fost stabilită prin definiția din 18 octombrie 1748 (vezi notele la documentul 415).
419
Publicat conform originalului, scris de mâna unui funcționar și semnat de Schumacher, Teplov, Shtelin, Winsheim, Strube-de-Pyrmont, Trediakovsky și Lomonosov (AAN, f. 21, op. 6, nr. 4, l. 41) .

Publicat pentru prima dată.
S-au păstrat „scrisorile particulare” lui Miller către Teplov menționate în documentul publicat (AAN, f. 21, op. 1, nr. 18, pp. 60-71; op. 6, nr. 4, pp. 27-40 rev. .).
Pe lângă aceste scrisori, la 21 octombrie 1748, Miller a transmis Cancelariei o a doua explicație scrisă, al cărei conținut este rezumat în documentul 423 (originalul s-a păstrat: AAN, f. 21, op. 6, nr. 4, p. 23-26v.).
În urma hotărârii publicate, Miller a depus și o a treia explicație, scrisă, în conformitate cu cerința Cancelariei, în limba rusă (ibid., fol. 42).
420
Publicat conform originalului, scris de mâna unui funcționar și semnat de Schumacher, Teplov, Shtelin, Winsheim, Strube-de-Pyrmont, Trediakovsky și Lomonosov (AAN, f. 21, op. 6, nr. 4, l. 47) .
Publicat pentru prima dată.
„Opinii scrise” au fost depuse de toți participanții la anchetă (AAN, f. 21, op. 6, nr. 4, pp. 49-64). Teplov (p. 51-56) și Schumacher (p. 49-50) s-au exprimat mai pe larg decât alții și, în părerile ambilor, a fost clar indicată dorința de a direcționa investigația pe o anumită cale: sarcina secretului lui Delisle. acordul cu Miller a fost, în opinia lor, să publice limitele de informații care dezonorează Academia

de Științe din Sankt Petersburg . Teplov și Schumacher nu au abordat problema trimiterii lui Delisle în Franța a hărților geografice rusești.
421
Publicat după un original olograf (AAN, f. 21, op. 6, nr. 4, l. 57).
Prima publicată - Modzalevsky, p. 317.
Datat probabil conform conținutului documentelor 420 și 422.
„Opinia” publicată a lui Lomonosov a coincis în esență cu opiniile tuturor celorlalți participanți la ancheta în cazul Miller, diferă de notele lor doar într-o mai mare concizie.
422
Publicat conform originalului, scris de mâna unui funcționar și semnat de Schumacher, Teplov, Shtelin, Winsheim, Strube-de-Pyrmont, Trediakovsky și Lomonosov (AAN, f. 21, op. 6, nr. 4, l. 69) .
Publicat pentru prima dată.

Gândul exprimat în definiția publicată coincide cu gândul lui Lomonosov (vezi Documentul 421).
423
Publicat conform originalului, scris de mana unui functionar si semnat de Lomonosov, Schumacher, Teplov, Shtelin, Winsheim, Strube-de-Pyrmont si Trediakovsky (AAN, f. 21, op. 6, nr. 4, p. 85-). 90) cu indicarea în note de subsol a variantelor după un proiect scris de mâna unui funcţionar şi corectat de mâna lui Lomonosov (ibid., pp. 71-78).
Publicat pentru prima dată.
Data redactării este determinată probabil de data ordinului de răspuns al Președintelui Academiei din 19 noiembrie 1748 (Materialy, vol. IX, p. 556-557).
Judecând după una dintre patele din proiect (vezi nota de subsol de la p. 180), textul publicat a fost întocmit inițial nu sub forma unui proces-verbal, ci sub forma unui „extras” din dosarul de anchetă, care corespundea determinarea Cancelariei din 31 octombrie 1748 (document 422).
Această definiție dă motive să credem că redactorul acestui text a fost Lomonosov, care a acționat, totuși, în acest caz nu ca un autor independent care își exprimă opinia personală, ci doar ca un secretar care a fost instruit să „combine într-o opinie comună”. declara toti participantii la ancheta.
Răspunsul la raportul publicat a fost un ordin al președintelui Academiei din 19 noiembrie 1748. Recunoscând că Miller „nu s-a justificat” și „s-a lăsat în aceeași suspiciune”, Razumovsky s-a limitat, totuși, doar la a promite că dă-i lui Miller „o mustrare decentă”. Exprimându-și speranța că „Miller își va veni în fire și își va anula intențiile rele”, președintele i-a permis „să fie în continuare la afacerile lui” și „să folosească toate manuscrisele din arhivă de care are nevoie” (Materialy, vol. IX, p. 556 -557).
Nu se știe cine l-a influențat pe Razumovsky în acest caz: nu există indicii directe în acest sens în documentele supraviețuitoare. Din scrisoarea lui Schumacher către Taubert din 6 noiembrie 1748, se poate concluziona că Razumovsky însuși a inițiat ancheta și că numirea anchetei a fost o surpriză pentru Schumacher. Miller, în cuvintele sale, „a răspuns prost”, iar Schumacher a fost aparent deranjat de acest lucru, la fel cum era jenat de faptul că „rapoartele despre acest caz merg direct la domnul președinte”, ocolindu-i mâinile (Pekarsky, I,

p. .350). În ceea ce privește decizia luată de Razumovsky în acest caz, Lomonosov a scris mai târziu că „din cauza indignării și a cererilor Millerov la curtea prietenilor, cazul a rămas fără rază de acțiune” (document 470, § 31).

* Enumerarea ulterioară a faptelor care demonstrează nemulțumirea lui Miller și Delisle față de „guvernul academic” este o repetare aproape textuală a ceea ce a scris Schumacher în „opinia” sa (AAN, f. 21, op. 6, nr. 4, pp. 49-). 50).
2 Prin „certe constante cu președinții Academiei” ar trebui să se înțeleagă, în primul rând, conflictul dintre academicieni și Blumentrost din 1732 (Pekarsky, I, pp. 12-13), iar în al doilea rând, ciocnirea dintre Delisle și Korf din 1739. (acolo aceeași, pp. 131-132, 528) și, în al treilea rând, cearta lui Miller cu același Korf în privința decontărilor bănești pentru călătoria de afaceri a lui Miller în străinătate (ibid., p. 317).
3 În 1741, Delisle a cerut Cabinetului să concentreze gestionarea tuturor afacerilor geografice în mâinile unei singure persoane aflate în subordinea directă a Cabinetului (ibid., p. 133), iar în 1744 Miller a pus problema înființării unui Departament istoric, care ar fi asociat în mod oficial cu Academia, dar de fapt ar fi independent de aceasta, deoarece, potrivit lui Miller, Moscova ar fi trebuit să fie sediul ei (ibid., pp. 338-342).
4 La sfârșitul scrisorii către Miller care a dat naștere anchetei, Delisle a numit „Corpul Academic” „fantastic” („corps phanta-stique”), ceea ce a provocat multe bârfe și a fost considerat în mod special jignitor pentru onoarea Academiei. . „Delil”, a scris Teplov cu această ocazie, „se referă la clădirea Sf. , l. 52).
5 Această cifră este împrumutată din „opinia” scrisă a lui Teplov depusă în cursul anchetei în cazul Miller (AAN, f. 21, op. 6, nr. 4, fol. 51v.).
6 „Miller s-a dat Rusiei în cetățenie perpetuă” 29 ianuarie 1748: în această zi a depus jurământul (Pekarsky, I, p. 346).

424

Publicat conform originalului olograf de I.-L. Staffenhagen și semnat de F.-G, Strube-de-Pyrmont (AAN, f. 3, op. 1, nr. 125, fol. 86-86v.) cu indicarea în notele de subsol a variantelor conform proiectului redactat de Mâna lui Staffenhagen cu corectarea proprie a lui Lomonosov (ibid., f. 20, op. 3, nr. 82, ll. 1-2)
Publicat pentru prima dată.
În ianuarie 1749, secretarul conferinței din Strube-de-Pyrmont a primit de la Cancelaria Academică mai multe decrete prin care îi invitau pe academicieni să îndeplinească sarcinile destul de diverse pe care le-au impus Regulamentul Academic aprobat în 1747. Decretele au fost semnate de Schumacher și trimise în conformitate cu canoanele emise numai de el.

definiţii celare (AAN, f. 3, op. 1, nr. 458, p. 1, 8-10). Deci, în hotărârea din 12 ianuarie 1749, Schumacher, referindu-se la § 24 din regulament, a cerut ca academicienii să prezinte Cancelariei „note” despre noile lucrări științifice pe care le citesc, „și care ani. academicienii pentru anul curent 749 au nevoie de la Bibliotecă sau de

la Librărie să citească o carte, despre cum să strângă registre de la ei și să depună la Cancelarie ”(ibid., fol. 9).
Cadreștii au constatat că la această propunere ar trebui să se răspundă după cum urmează: „În ultimul an, nu au fost livrate Bibliotecii, din câte știu ei, cărți noi despre știința lor, și nu existau dovezi în Librărie; în punerea în aplicare a prezentului decret, toată lumea consideră de dorit ca academicienii să fie informați cu privire la disponibilitatea cărților nou apărute în străinătate în librăria academică, ca în viitor cărțile să fie abonate fără întârziere și ca catalogul acestora să fie comunicat academicienilor ”(Procesul verbal al Conferinta, vol. II, p. 190).
În procesul-verbal al Adunării Academice, această formulă era trecută, ca întotdeauna, în limba latină, dar în raportul adresat Cancelariei trebuia depus în limba rusă. Această ultimă sarcină, după cum vedem din nota de subsol de la pagina 189 a acestui volum, s-a dovedit a fi peste puterea tânărului grefier I.-L. Staffenhagen. Lomonosov a venit în ajutor: după ce a tăiat sfârșitul raportului, Lomonosov l-a înlocuit cu propria sa versiune, scrisă în margine.
Ca răspuns la acest raport, Schumacher a trimis un nou decret la 27 ianuarie 1749, sugerând academicienilor „ca fiecare dintre ei să depună la Cancelarie un registru de cărți, care se află în Gazeta Științifică Leipzig, în Götting, în Hamburg Free Reasonings „și în „Corespondentul din Hamburg” în 1746, 747 și 748 își recunoaște și onorează știința ca fiind necesar, după care în Librărie se va ordona să le scrie imediat pe primele nave ale acestei veri de peste mare. „ (AAN, f. 3, op. 1, nr. 125, fila 88). Academicienii au promis că vor depune registrele necesare (ibid., fol. 89), dar nu au fost găsite astfel de registre individuale în dosarele supraviețuitoare. În iulie 1749, membrii Adunărilor Academice și Istorice au înaintat Cancelariei, la noua sa cerere (ibid., nr. 458, fol. 202), un rezumat foarte detaliat „Registrele revistelor și revistelor științifice și politice” care ar fi trebuit scris din -pentru granițele acestor întâlniri (ibid., nr. 129, pp. 304-307), dar G.N. Teplov, care era atunci împreună cu considerentele financiare ale K.G., a sugerat ca aceste cerințe să fie „aduse astfel. în moderație” astfel încât costul total al revistelor abonate să nu depășească 100 de ruble pe an (ibid., fila 301), pe care Schumacher le-a acceptat spre execuție (ibid., fila 308).   . :

425
Publicat după un original olograf (AAN, f. 20, op. 1, nr. 1, p. 196-197).
Prima tipărită - OP, V, p. 31-33.
Probabil datat. Paragraful 26 al acestor note, scris la timpul trecut, ne face să credem că notele din această parte a acestora au fost întocmite după moartea lui S. P. Krasheninnikov, adică nu mai devreme de 25 februarie 1755, iar din paragraful 22 este clar că au fost scrise înainte de numirea lui Lomonosov ca membru al Cancelariei Academice, adică cel târziu la 13 februarie 1757
Notele publicate sunt scrise pe două coli de hârtie de calitate inegală și, mai mult, cu cerneluri diferite, din care rezultă că au fost scrise în mai multe etape.
Judecând după faptul că paragraful 8 al acestor note este scris la persoana a doua, s-ar putea crede că Lomonosov a intenționat să folosească materialul faptic conținut în ele într-un document adresat unei persoane de rang înalt.

Nu există nicio îndoială că Lomonosov a revenit la aceste note de mai multe ori. Unele dintre ele (punctele 2, 28-35) le-a folosit într-o notă din 1758-1759. privind necesitatea reformei Academiei de Științe (documentul 400). Este foarte probabil că Lomonosov a analizat aceste note în momentul în care a scris celebra scrisoare către G. N. Teplov din 30 ianuarie 1761 (scrisoarea 72). Și, în sfârșit, este absolut incontestabil că aceleași note se aflau în fața ochilor lui Lomonosov, când în toamna anului 1764 a compilat „O scurtă istorie a conducerii biroului academic” (documentul 470).
Punctul 1 se referă la ceea ce s-a întâmplat în 1748-1749. consideraţie întocmită de G.-F. Miller al proiectului de regulament al Universității Academice. Proiectul a fost discutat în Adunarea istorică cu participarea lui Lomonosov, dar nu a fost aprobat de președinte (pentru detalii, vezi scrisoarea 13 și vol. IX prezent, ed., documentul 286).
Alineatul 2 se referă la atribuirea postului de profesor de G.-F. Miller (Pekarsky, I, pp. 312-313; pentru detalii vezi documentul 470, § 5).
Alineatul 3 se referă la incendiul care a avut loc la 5 decembrie 1747, care a deteriorat grav clădirea Bibliotecii și Kunstkamera. A.K.Nartov este menționat în acest paragraf, evident, în. datorită faptului că mărturia sa despre locul unde a izbucnit incendiul diferă de mărturia Cancelariei Academice (Materialy, vol. VSh, p. 640; pentru detalii, vezi documentul 470, § 23).
Comisia menționată la paragraful 4 a fost constituită prin ordin al președintelui din 26 februarie 1754 pentru eficientizarea personalului instituțiilor academice și eradicarea tulburărilor academice (AAN, f. 3, op. 1, Nr. 465,

ll. 85-86). Pe lângă Lomonosov, G.-F. Miller Ya. Ya. Shtelin și I.-D. Schumacher. Ea nu a ajuns la nicio decizie fundamentală serioasă (pentru mai multe detalii, a se vedea documentul 470, § 33).
Vorbind în același paragraf despre scrisoarea sa către președinte, Lomonosov se pare că înseamnă că scrisoarea care nu a ajuns până la noi, unde, după cum se poate vedea din scrisoarea lui Lomonosov către I. I. Shuvalov din 1 noiembrie 1753 (scrisoarea 37), a fost discurs. despre necesitatea opririi amestecului Oficiului Academic în „treburile științifice”.
În paragraful 5, Lomonosov reamintește plângerile profesorilor împotriva lui Schumacher, depuse de aceștia la Senat în 1745 și depuse de Senat spre examinare de K. G. Razumovsky (pentru detalii, vezi documentele 414 și 470, § 19). Cuvintele „curtea s-a dat prin ordin” trebuie înțeles, evident, în sensul că în 1748, din ordinul președintelui, lui Schumacher i s-a dat drept reședință una dintre casele cumpărate de Academie (Materialy, vol. IX, p. 393).),
Punctul 6 este dedicat lui K. G. Razumovsky. Numit hatman în 1750, a plecat în Ucraina la începutul verii lui 1751, de unde a plecat la Moscova în noiembrie 1752 și s-a întors de la Moscova la Petersburg în primăvara lui 1754 (Vasilchikov, vol. I, p. 147-). 148, 164 și 182). Mențiunea de „trei oameni” prezentată de Razumovsky „în prezență” după întoarcerea la Sankt Petersburg este oarecum misterioasă. Cel mai probabil, vorbim despre trei tineri nobili ucraineni A. Lobysevich, S. Dzevovich (în documentele ulterioare a fost scris Devovich) și F. Kozelsky. Primii doi au cerut în 1754 să fie admiși la Universitatea

Academică (Proces-verbal al Conferinței, vol. II, p. 298, 308 și 317-318; AAN, f. 1, op. 2-1754, nr. 3, 6; și 10). Al treilea, F. Kozelsky, care a aplicat și el la Universitate, a fost admis în 1755 la Gimnaziul Academic (AAN, f. 3, op. 1, No. 198, l. 2), apoi transferat la studenți, iar în 1758 a fost concediat, întrucât s-a „considerat că nu are nicio dorință de a continua știința vânătorii pe distanțe lungi” (ibid., nr. 469, fol. 162). Se știe că K. G. Razumovsky l-a patronat pe A. Lobysevich (rudă cu G. N. Teplov) și S. Dzevovich (vezi scrisoarea 72 și vol. IX prezent, ed., documentul 329). De asemenea, se știe că au fost demisi din Academie de către Lomonosov și că Fedor Kozelsky a fost demis și cu cunoștințele și consimțământul lui, cu toate acestea, cu greu se poate stabili pe care dintre cei trei l-a numit „nerușinat”, pe cine „obraznic” și pe cine. "ignorant".
Paragraful 7 se referă din nou la K. G. Razumovsky, care în 1754-1755. nu a participat niciodată la Adunarea Academică sau la ședințele Cancelariei Academice. Vorbind despre faptul că „de la sosirea sa, contele a fost o singură dată la Academie”, Lomonosov înseamnă, evident, participarea lui K. G. Razumovsky la una dintre ședințele publice solemne ale Academiei de Științe.

Sub „fișele lunare” menționate la paragraful 9, Lomonosov înseamnă jurnalul academic „Lucrări lunare, pentru beneficiul și distracția angajaților”, care a început să apară în ianuarie 1755 sub redacția lui G.-F, Miller (vezi Protocoalele de Conferința, vol. II, p. 320).
Paragraful 10 a fost îndreptat și împotriva lui K. G. Razumovsky, întrucât raportul către împărătese despre incendiul academic (Materialy, vol. VIII, pp. 631-634) a fost semnat numai de el, deși, desigur, nu l-a scris. În acest raport, globul Gottorp este clasificat drept proprietate arsă, dar se mai prevede că, întrucât este „din cupru, mașina de fier din interiorul său a rămas intactă” și că repararea lui ar fi ieftină (ibid., p. 633). Lomonosov, în schimb, susținea că „nimic nu a rămas intact de pe glob, în afară de vechea ușă, care stătea jos, în pivniță” (documentul 470, § 23). Din rapoartele lui A. K. Nartov și ale maestrului B. Scott reiese clar că afirmația lui Lomonosov era incomparabil mai aproape de adevăr decât mesajul lui Razumovsky: globul trebuia făcut din nou (vezi Materiale, vol. IX, pp. 206-207, 258-). 260 și etc.).
Cererea academicienilor „pentru grade”, adică pentru numirea unui academician dintr-una dintre cele paisprezece „clase” prevăzute de „Tabelul de ranguri”, menționat la paragraful 11, a fost inițiată în anul 1748 cu participarea strânsă a Lomonosov, dar Biroul Academic nu a dat cursul acestei cereri (Materialy, vol. IX, p. 393-394; pentru detalii, vezi scrisoarea 12).
Paragrafele 12, 18 și 21 sunt strâns legate și se referă la același episod, și anume, călătoria lui Lomonosov la Moscova în februarie 1753. Deoarece Schumacher a refuzat să-i acorde lui Lomonosov concediu, Lomonosov a apelat la biroul Senatului, care i-a extrădat lui Lomonosov permisiunea corespunzătoare (AAN, f. . 3, op. 1, nr. 958, p. 19-20). Administrația academică nu a îndrăznit să aplice o pedeapsă lui Lomonoșov pentru absenteism fără permisiunea ei, dar ordinul președintelui a fost anunțat în Adunarea Academică, unde s-a pus pe față că „unii academicieni nu îndeplinesc cu exactitate reglementările academice în toate, „și chiar unui membru al Biroului Senatului, Amiralul Carte. M. M. Golitsyn, care, în lipsa instanței, avea „comanda

principală” asupra tuturor instituțiilor capitalei și era împuternicit de împărăteasă să semneze „pașapoarte” tuturor celor plecați (AAN, f. 3, op. 1, Nr. . 957, fol. 145), chiar i s-a spus, în cuvintele lui Lomonosov, „o mustrare politicoasă din partea președintelui sub forma unei scrisori a consilierului Teplov” (document 470, § 28; pentru mai multe detalii vezi vol. IX). prezent, ed., documentele 51-55). Partea finală a paragrafului 18 este neclară.
Paragrafele 13, 14, 15 și 31 sunt îndreptate împotriva lui Schumacher și caracterizează trăsături atât de binecunoscute ale tacticii sale dictatoriale încât nu au nevoie de explicații speciale (cf. documentul 470, §§ 2-4, 7, 9, 19, 21) .
Numirea lui G.-F. Miller ca secretar de conferință al Academiei de Științe a avut loc la 26 februarie 1754 (AAN, f. 1, opt. 2-1754,

Numarul 3). Inițiatorul secret al acestei numiri a fost G. N. Teplov (ibid., f. 21, op. 1, nr. 272, fila 4 rev.; pentru detalii vezi scrisoarea 72).
Punctul 17 vorbește despre împrejurările care au avut loc la mijlocul anilor 1740, în perioada necazurilor lui Lomonosov cu privire la organizarea Laboratorului de Chimie (vezi Documentul 470, §§ 26-27).
Avraam Kaau-Burgav (Lomonosov îl numește „mai mic” pentru a-l deosebi de Herman Kaau-Burgav, medic de viață al împărătesei , director al Cabinetului Medical și membru de onoare al Academiei de Științe) a fost chemat din Olanda la serviciul rusesc în 1746 și în anul următor a fost admis la Academia de Științe ca profesor de anatomie și fiziologie (AAN, f. 3, op. 1, nr. 2332, l, 64). Postul de profesor de chimie promis lui de Schumacher era ocupat la acea vreme de Lomonosov.
Prin „făcându-se greșit membru” (p. 20), Lomonosov înseamnă aparent participarea lui Schumacher ca membru în Adunarea Academică. Judecând după procesele-verbale ale acestuia din urmă, Schumacher a participat la întâlnirile academicienilor din primii ani de existență a Academiei de Științe (Proces-verbal al Conferinței, vol. I, p. 13, 21, 22 și urm.). Acest lucru a fost tolerat de primul președinte al Academiei, L. L. Blumentrost, care a afirmat, deși neoficial, că Schumacher „nu este secretarul Academiei, ci cel mai în vârstă dintre membrii acesteia și secretarul Majestății Sale pentru Academie, numit prin ordin special din chiar începutul înființării sale” (Pekarsky, I, p. 10). Nimeni nu știa care este această „comandă” și când în 174-175 au fost exprimate îndoieli destul de legitime de către academicieni cu privire la dreptul lui Schumacher de a sta la aceeași masă cu ei, Schumacher nu s-a putut referi decât la decretul Senatului din 5 octombrie 1738. , ceea ce i-a permis secretarului conferinței H. Goldbach și lui, Schumacher, pe atunci doar bibliotecar, „să fie prezent la acea Academie” (Pekarsky, I, p. 62; AAN, f. 3, op. 1, nr. 944). , l. 116) . Referirea lui Schumacher la acest document era insuportabilă din punct de vedere juridic, întrucât, conform unei explicații cu totul autorizate a „comandantului șef” al Academiei de atunci, I.-A. Korf, anunțat în 1738 concomitent cu decretul Senatului menționat mai sus, dreptul de „a fi prezent” în Adunarea Academică i-a fost acordat numai lui Goldbach, în timp ce lui Schumacher i-a fost permis „să fie prezent”, adică să stea, doar în Cancelaria Academică. (AAN, f. 1, op. 2-1738, Nr. 1, fila 42; Înregistrările Conferinței, vol. I, p. 506). Situația s-a schimbat odată cu publicarea Regulamentului Academic din 1747. Autorii acestuia,

Teplov și Schumacher, în grija pentru membrii Cancelariei Academice, nu au uitat să stipuleze că „în adunarea academicienilor au voce și întâlnire. ” (§ 50), de altfel, la îndemnul lor, desigur, președintele a explicat oficial că Schumacher și Teplov, fiind membri ai Adunării Academice, au vechime în această adunare „peste toți academicienii” (AAN, f. 3, op. 1, nr. 456, l. 62).

În același paragraful 20, Lomonosov a atins și o altă problemă, mai esențială — procedura de ocupare a departamentelor academice vacante. Practica a fost de așa natură încât în marea majoritate a cazurilor au fost înlocuite, după cum subliniază Lomonosov, „fără acordul academicienilor”. Acest lucru era contrar voinței lui Petru I: dreptul „de a da grade academicienilor” le-a fost acordat de către Adunarea Academică (Materialy, vol. I, p. 21). În 1747, practica ilegală adoptată de Administrația Academică a fost legalizată: noul regulament dă președintelui Academiei „perfectă”, adică nelimitată, puterea de a numi și demite academicieni (§ 12).
Punctul 23 este indescifrabil.
Paragraful 24 se referă la Schumacher, care, la 28 martie 1740, și-a eliberat de fapt un fel de diplomă pentru sine (AAN, f. 3, op. 2, nr. 136). „Reprezentările” lui Lomonosov menționate în acest paragraf nu au fost găsite.
Alineatul 25 se referă la numirea profesorului de istorie naturală și botanică S.P. Krasheninnikov în funcția de rector al Universității Academice și al Gimnaziului la 18 iunie 1750 pentru a-l înlocui pe istoriograful G.-F. Miller (Materialy, vol. X, p. 438). O ilustrare a cuvintelor lui Lomonosov că Krasheninnikov „nu știa să se ocupe de studenți” (p. 26) poate fi găsită în materialele publicate de D. A. Tolstoi în lucrarea sa „Universitatea academică în secolul al XVIII-lea” (Sankt. Petersburg, 1885, p. 36-39).
Adunarea istorică menționată la paragraful 27 a fost înființată prin definiția Cancelariei Academice la 24 martie 1748, ca „adunare specială profesorală” (AAN, f. 3, op. 1, nr. 457, p. 54-55; Pekarsky. Add. izv., pp. 25-26; vezi de asemenea - Materiale, v. X, pp. 441-442). Lomonosov a fost membru al Adunării Istorice din ziua înființării acesteia și până în septembrie 1751, când, din cauza unor neînțelegeri cu Miller, a cerut să fie eliberat de a merge la această adunare (pentru mai multe detalii, vezi Documentul 492).
Paragrafele 28-35 sunt repetate aproape textual în nota de mai sus a lui Lomonosov, întocmită în 1758-1759. (documentul 400); notele la acesta oferă explicații cu privire la conținutul acestor paragrafe.
426
Tipărit dintr-un exemplar scris de mâna unui grefier (AAN, f. 3, op. 1, nr. 501, fol. 161).
Locația originalului este necunoscută.
Publicat pentru prima dată.
Prima revistă științifică și literară din Rusia, creată în legătură cu propunerea lui Lomonosov de a relua publicarea Însemnărilor către Vedomoști, a fost publicată de Academia de Științe din 1755 (AAN, f. 3, op. 1, nr. 465, pp. 392-394; nr. 194, ll. 296-314) până la 1764 sub titlurile:

„Scrieri lunare, în folosul și distracția angajaților” (1755-1757), „Opere și traduceri, în folosul și distracția angajaților” (1758-1762) și „Compoziții lunare și știri de afaceri științifice” (1763-1764).). Editorul permanent al revistei a fost G.-F. Miller.

Lomonosov nu era mulțumit de direcția articolelor istorice apărute în jurnal, în care părerile „normaniste” ale lui Miller nu puteau decât să fie afectate. Prin urmare, încă din primele zile de la numirea lui Lomonosov ca membru al Cancelariei Academice, el a încercat să stabilească un control sistematic asupra Lucrărilor lunare. Deja la 8 martie 1757, Cancelaria și-a propus să trimită spre examinare un articol de G. A. Poletika „Despre începutul, reluarea și răspândirea învățământului și școlilor în Rusia și asupra stării actuale a acestora” (AAN, f. 3, op. 1, nr. 527, L. 120).

Trebuie avut în vedere că acest lucru s-a întâmplat în momentul celui mai acut conflict dintre Lomonosov și Sinod din cauza „Imnului barbei” și a unei alte poezii satirice îndreptate împotriva clerului superior: la 6 martie 1757, Sinodul a supus un raport către Împărăteasa, unde a cerut „astfel de pufuleți seducătoare și abuzive pentru a extermina și a arde în public și de acum înainte să-l repare pentru a-l interzice și să-l trimită pe amintitul Lomonosov la Sinod pentru îndemnul și corectarea corespunzătoare în aceasta” (vol. VIII). prezent, ed., note la „Imnul barbei”). G. A. Poletika a slujit în acel moment în Sinod ca interpret și a avut o relație strânsă cu chestiunile de cenzură spirituală: a trebuit să dea recenzii de mai multe ori despre scrierile care veneau la vizionarea ei (T. V. Barsov. Despre cenzura spirituală în Rusia." Lectură creștină, 1901, vol. CXII, partea I, p. 121-122). Această împrejurare a explicat aparent interesul deosebit pe care Lomonosov l-a manifestat în articolul lui Poletika: erorile cenzorului sinodal i-ar putea servi lui Lomonosov drept armă bună pentru a se apăra de atacurile autorităților bisericești.

La 11 martie, Lomonosov l-a informat verbal pe Miller cu privire la opinia sa negativă despre articolul lui Poletika, menționând, potrivit lui Miller, că „în el, din secolul al X-lea după nașterea lui Hristos până în secolul al XVII-lea, nu sunt menționate școli din Rusia” și ce se spune în articolul „doar despre școlile din Kiev, nu despre cele din Moscova” (AAN, f. 3, op. 1, nr. 220, ll. 312v.-313). Semnele de creion de pe tipărirea probei indică faptul că referirile repetate ale lui Poletika la participarea regilor polonezi și a Patriarhului Constantinopolului la organizarea Academiei de la Kiev (ibid., nr. 501, pp. 173-185; atașat, de asemenea, exemplarului de probă). al decretului Senatului din 5 octombrie 1720, privind numirea mănăstirilor Kiev-Pecersk și Cernigov „stavropi[gi] de către patriarhii ei întregi ruși, iar nu Constantinopol”, fol. 186). Aceste semne de creion au fost un ecou al luptei vechi de secole a statului rus pentru independența Bisericii Ruse față de Constantinopol sau așa-numitul Pat „universal”.

riarhiilor. După reunificarea Ucrainei cu Rusia, străvechea luptă dintre cele două centre ecleziastice a căpătat din nou un caracter de actualitate și, în plus, nu un caracter îngust ecleziastic, ci unul politic general.

Cât priveşte epigrama lui Sumarokov, la 8 martie, Miller însuşi a prezentat textul acesteia Cancelariei, cerându-i să indice dacă poate fi tipărită (ibid., nr. 220, pp. 307-308). Textul epigramei prezentate de Miller nu a fost păstrat în arhivele Cancelariei, dar scribul,

înscriind titlul acesteia din urmă pe coperta cazului clerical corespunzător, a introdus în acest titlu m (versul lui Yi Sumarok: I-ai certat pantofii, iar boierii lor sunt purtati, B [o] yar l il pans. Fiecare tigaie se găsește, ținând în mână un pahar unguresc mai mare.
(Ibid., fila 304).
În lucrările academicianului M. I. Sukhomlinov s-a găsit următorul text aparent complet al epigramei, scris cu grafia grefierului de la sfârșitul secolului al XIX-lea:
Epigramă
Ai blestemat încălțămintea, și boierii lor sunt purtați, Boierii cer răzbunare pe tine, Boieri sau tigăi: fiecare tigaie se găsește, ținând în mână un pahar mare unguresc, Pufăie și bombănește cu nemăsurată mânie, Și țipă: vom lua. răzbunare în curând pe această făptură urâtă, Care este pe demnitatea noastră a îndrăznit să se ridice Și a îndrăznit cu nerăbdare să semene neghină. Carta poruncește să se taie pe infractor în bucăți, Și apoi să ardă trupul, Și să împrăștie acest praf fără valoare prin aer.
(AAN, f. 20, op. 9, nr. 264).
Obiecțiile lui Lomonosov la articolul lui Poletika și cererea de a trimite acest articol spre revizuire Cancelariei l-au iritat extrem de mult pe Miller. Într-un raport îndelungat din 12 martie, el a încercat să demonstreze că Cancelaria nu are dreptul să-i solicite astfel de cereri, că obiecțiile lui Lomonosov sunt insuportabile și că „nu a existat încă un articol atât de consistent, util și necesar în Monthly. Opere” ca articolul lui Poletika (ibid., pp. 312-314).
Pe 13 martie, Cancelaria a luat decizia de a interzice publicarea articolului lui Poletika, iar Miller a fost rugat să informeze în prealabil

Oficiul privind articolele programate pentru publicare în jurnal (ibid., nr. 468, pp. 105-106; Bilyarsky, pp. 325-326).
Decretul publicat, trimis lui Miller în aceeași zi ca urmare a acestei decizii, a fost semnat numai de Lomonosov. În același timp, toată corespondența cu Miller pe această temă a fost trimisă de Cancelarie în copii președintelui Academiei din Glukhov, cu un raport semnat de Schumacher, Lomonosov și Taubert. Ei au cerut „după o analiză corectă a unor astfel de planuri de către domnul Secretar al Conferinței Miller... acestea ar trebui reduse în avans și să nu fie permise, astfel încât să nu decurgă niciun rău mare din aceasta” (ibid., nr. 501, fol. 154-154v.) .
427
Publicat conform originalului, scris de mana unui grefier si nesemnat de nimeni (AAN, f. 3, op. 1, nr. 501, pp. 187-188)
Prima dată tipărită; Bilyarsky, p. 329-331.
Datat probabil conform raportului lui Miller din 14 martie 1757 și conform unei note clericale despre primirea unei note publicate la Glukhov la 10 aprilie 1757.
Încă din ianuarie 1755, când Miller tocmai și-a asumat atribuțiile de redactor al Monthly Works, i-a cerut președintelui Academiei de Științe ca Lomonosov „să nu fie judecător în nimic” care îl privește, Miller. Miller a motivat această solicitare, pe de o parte, amintind „marea ceartă” pe care a avut-o cu Lomonosovii atunci când discuta disertația lui Miller „Originea numelui și a poporului rus” (vezi vol. VI prezent,

ed., p. 17). -80 , 546-559), iar pe de altă parte, cu următorul argument: „Domnul Lomonosov nu numai că nu pune nimic în ceea ce fac eu, dar îndrăznește și să critice și să infirme ceea ce s-a demnita excelența ta extrem de ilustră să ordone sau test sau ceea ce este determinat de întreaga colecție în inexistența ei” (AAN, f. 21, op. 1, nr. 25, fol. 7).

Este de înțeles, așadar, ce supărare a stârnit la Miller decretul Cancelariei, publicat mai sus (document 426), semnat numai de Lomonosov. Această ultimă împrejurare i-a dat lui Miller motive să vadă atacul personal al lui Lomonosov în decizia Cancelariei, să-l suspecteze că decretul a fost trimis fără știrea altor membri ai Cancelariei și să-și exprime îndoielile cu privire la dreptul lui Lomonoșov de a semna decretele Cancelariei și chiar dreptul să stea în Cancelarie, întrucât ordinul președintelui privind Numirea lui Lomonosov ca membru al Cancelariei nu a fost aprobat nici de Senat, nici de împărăteasă. În legătură cu acest decret, Miller a depus o plângere pe 13 martie adresată președintelui Academiei și pe 14 martie un raport adresat Cancelariei. Ambele au fost exprimate în termeni la fel de jignitori atât pentru Lomonosov, cât și pentru alți membri ai Cancelariei: „Nici domnul Schumacher, consilier de stat,

nu domnul evaluator Taubert”, a scris Miller într-un raport adresat Cancelariei, „se va demni să discute despre meritul piesei domnului evaluator Poletika; în consecință, domnul consilier și profesor Lomonoșov este singur și mai apropiat și vrea să fie judecător în această chestiune, ceea ce este foarte contrar decretelor statului ”(AAN, f. 3, op. 1, nr. 220, fol. 317) . Într-o plângere adresată președintelui, Miller a vorbit și mai ascuțit, acuzându-l pe Lomonosov singur pentru tot: „Ar fi fost plăcut soartei malefice ca Lomonosov, devenit parte a Cancelariei, părea să fie apt doar să provoace durere multora. dintre noi, în special pentru mine”, i-a scris Miller lui Razumovsky și a adăugat: „Cei care vizitează Cancelaria îmi spun că domnul Schumacher nu scoate niciun cuvânt, iar domnul Taubert se pare că nu îndrăznește să obiecteze la ceea ce propune domnul Lomonosov. . Cărturarii sunt la dispoziția acestora din urmă” (ibid., f. 21, op. 1, nr. 27, ll. 11, 12v).

La primirea raportului lui Miller din 14 martie 1757, Biroul a trimis Președintelui, pe lângă documentele trimise anterior (vezi notele la documentul 425), o notă publicată. Nu a fost semnat de nimeni și, judecând după jurnalul de ieșire (AAN. f. 3, op. 1, nr. 605), a fost trimis fără nicio hârtie însoțitoare. Dacă Lomonosov nu era. probabil de autorul său direct, el a luat parte, fără îndoială, la compilarea acesteia.

K. G. Razumovsky a răspuns documentelor care i-au fost trimise cu un mandat extrem de decisiv, unde a scris că comportamentul Cancelariei în această chestiune a fost „foarte testat” de el, iar Miller „a recomandat toată decența și respectul pentru Cancelarie, de la care a s-a retras mult în acest caz” (ibid., nr. 468, fila 144).

428

Publicat conform originalului, scris de mana unui grefier si semnat de Lomonosov, Shtelin si Taubert (AAN, f. 3, op. 1, nr. 527, fol. 202). Publicat pentru prima dată.

Decretul Cancelariei din 13 martie 1757, confirmat de către Președintele Academiei, privind transmiterea spre previzualizare a articolelor programate pentru publicare în Lucrările lunare (vezi

notele la documentul 426), a fost efectuat de Miller în mod inexact sau, mai mult mai exact, nu a fost realizată deloc. La începutul lunii aprilie 1757, a prezentat „Cuprinsul „Lucrărilor” din luna martie 1757” (AAN, f. 3, op. 1, Q 223, fol. 22) și apoi a depus lunar un tabel similar. de cuprins (ibid., ll. 23 -24), dar nu înainte de a pune în set articolele enumerate în ele, ci după ce au fost tipărite, motiv pentru care a fost publicată rezoluția.
Miller i-a răspuns printr-un raport din 9 iunie 1757 (ibid., pp. 20-21), unde s-a scuzat spunând că la începutul lunii nu se știe niciodată ce materiale vor fi incluse în numărul următor. Mai departe

a continuat, ignorând hotărârea Cancelariei, să depună cuprinsul după tipărirea numărului corespunzător (ibid., pp. 25-32), iar din martie 1758 a încetat cu totul să le furnizeze.
În februarie 1759, în Lucrările lunare au apărut poezii anonime, care au provocat nemulțumiri la curte și au cerut o retipărire a foii. Acest lucru a determinat Cancelaria, prin două rezoluții din jurnal din 23 și 29 martie 1759, să confirme lui Miller instrucțiunile lor anterioare de a comunica conținutul numerelor înainte de a fi tipărite (ibid., nr. 529, pp. 109v. și 115v.), dar nu a fost păstrată în dosare nicio urmă a implementării de către Miller a acestor rezoluții.
Astfel, Lomonosov avea perfectă dreptate când, în 1761, îi scria președintelui Academiei că Miller „în ciuda tuturor, și până astăzi, nu numai cereri verbale din partea Oficiului, ci sub decrete, îndeplinește și nu anunță chestiuni incluse în Lucrări” (vezi documentul 452).
429
Publicat conform originalului, scris de mana unui grefier si semnat de Lomonosov (AAN, f. 3, op. 1, nr. 708, p. 334-337).
Prima publicată - Bilyarsky, pp. 334-337.
Biroul academic, format din Lomonosov, Ștelin și Taubert, a ascultat prezentarea publicată la 6 iunie 1757 și a decis să raporteze o copie a prezentării președintelui Academiei, „pentru domnii. Membrii biroului său, domnul Lomonosov, recunosc prezentarea ca fiind foarte utilă ”(AAN, f. 3, op. 1, Nr. 527, fol. 209).
Raportul corespunzător a fost trimis președintelui la Gluhov la 16 iunie 1757 (ibid., nr. 708, fol. 106v.), dar, judecând după documentele supraviețuitoare, a rămas fără răspuns.
Vezi documentul 432 și notele acestuia.
430
Publicat conform originalului, scris de mana unui grefier si semnat de Lomonosov (AAN, f. 21, op. 1, nr. 27, fol. 6).
Prima publicată - Bilyarsky, pp. 344-345.
Atestarea profesorilor străini de acasă și a proprietarilor de școli private, despre care se discută în documentul publicat, a fost efectuată de Academia de Științe prin decretul Senatului din 5 mai 1757 (AAN, f. 3, op. 1, Nr. . 962, fol. 51). Potrivit acestui decret, străinilor care nu aveau certificate de examen de la Academia de Științe sau de la Universitatea din Moscova li se interzice să predea și să întrețină școli private. Proprietarii de școli care au picat examenul au fost expulzați din Rusia; cei care au permis străinilor fără certificate să-și învețe copiii au fost amendați.

Obligația de a efectua examene și atestare a profesorilor de origine străină a fost încredințată de către Oficiul Academic Colecției Istorice (ibid., f. 3, op. 1, nr. 527, fol. 176).
Primul examen a avut loc la 14 mai 1757 (ibid., nr. 830, p. 12, 16), iar la 23 mai au fost eliberate primele certificate: toate certificatele au fost semnate de Oficiul Academic, inclusiv de Lomonosov (ibid., p. 13, 17). Examinatorii au fost profesori! G.-F. Miller, F.-G. Strube de Pyrmont, I.-E. Fisher, I.-A. Brown și alții.La început, au raportat Cancelariei rezultatele examenelor prin rapoarte colective (ibid., p. 12, 16, 50, 82 etc.).
În temeiul decretului publicat, din a doua jumătate a lunii iunie 1757 (ibid., f. 3, op. 1, nr. 830, p. 84, 88, 103-106, 116, 123, 136 etc.), Cancelaria a început să primească recenzii nu colective, ci individuale ale examinatorilor cu scrisori de intenție de la Miller, care și-a depus recenziile și atunci când el însuși era examinator în limba germană (ibid., l. 197). De atunci, evaluările cunoștințelor examinaților au devenit mai detaliate și mai stricte.
În total, la Academia de Științe au fost examinate 61 de persoane în 1757 și 18 persoane în 1758 (ibid., f. 21, op. 1, nr. 27, pp. 2–5; , op. 1, nr. Nu se știe dacă aceste examinări au fost efectuate în anii următori.
431
Publicat conform originalului, scris de mana unui grefier si semnat de Lomonosov (AAN, f. 3, op. 1, nr. 227, l. 97).
Publicat pentru prima dată.
Este probabil datat conform unei note clericale despre primirea depunerii publicate de către Biroul Academic la 9 decembrie 1757.
Biroul academic a acceptat propunerea lui Lomonosov (AAN, f. 3, op. 1, nr. 468, p. 399-500), iar la începutul anului 1758 a fost întocmit o declarație sub titlul „Cât și ce materiale și la care departament cinci ani mai târziu, separat și pe an, începând din 1753 până în prezent, 1758, și cât de mult din acele materiale din 1757 sunt în rest și cât din aceeași este necesar pentru anul curent 1758 și după curățarea restului , cât ar trebui cumpărat” (ibid., nr. 227, pp. 100-149). Pe baza acestei liste, s-a redactat un „registru cu ce materiale pentru anul curent 1758 sunt necesare pentru ca toate departamentele să fie achiziționate” (ibid., pp. 180-183), iar în conformitate cu registrul s-au achiziționat materiale pentru 1758. (ibid., p. 179, 189-198).

În ianuarie 1759 următor, Cancelaria, aparent din nou la insistențele lui Lomonosov, și-a confirmat ordinul privind depunerea obligatorie a cererilor anuale de materiale de către ateliere (ibid., nr. 529, fol. 36). De atunci, ordinul introdus de Lomonosov a intrat aparent în uz academic: există dovezi că în prima jumătate a anilor 1760, achiziționarea materialelor s-a efectuat chiar în această ordine (ibid., nr. 268. pp. 194-). 285).
432
Publicat conform originalului, scris de mana unui functionar si semnat de Schumacher, Lomonosov, Shtelin si Taubert (AAN, f. 3, op. 1, nr. 528, fol. 95),
Publicat pentru prima dată.
Vezi documentul 429 și notele acestuia.
Planul noilor „camere” academice concepute de Lomonosov a fost desenat chiar de el. El nu a fost găsit. La noi a ajuns doar explicația lui

Lomonosov asupra planului (în propriul său proiect și în original, scris de mâna unui funcționar) (vezi vol. IX prezent, ed., documentul 318). Din această explicație este clar că nu era vorba despre o singură clădire, ci despre un întreg campus academic de paisprezece clădiri, care trebuia să fie situat chiar pe locul insulei Vasilyevsky, unde se află acum clădirea principală a Academiei de Științe. .
Momentul în care Lomonosov a întocmit planul nu a fost clarificat. Se știe doar că planul a fost revizuit de două ori de arhitectul academic Schumacher (a doua oară la sfârșitul lui decembrie 1759) și nu a ridicat obiecții din partea sa (AAN, f. 3, op. 1, nr. 708, pp. 108 și 119). În același 1759, până la 7 decembrie, arhitectul Schumacher a întocmit și un „calcul”, adică un deviz pentru construcția clădirilor proiectate de Lomonosov (ibid., pp. 111-118), care, conform acestei estimări, ar trebui au costat 151.976 ruble. Până la momentul întocmirii estimării, ipoteza inițială a lui Lomonosov despre construcția unei cărămizi și a unei fabrici de cherestea la Academie, aparent, dispăruse deja: estimarea includea achiziționarea de cărămizi, bare și scânduri „fierăstrău” la prețuri comerciale.
Nu se știe ce a cauzat întârzierea de aproape doi ani (din martie 1758 până în decembrie 1759) în luarea în considerare a acestui caz. La 7 decembrie 1759, Lomonosov a înaintat Cancelariei Academice o propunere de a transfera Președintelui Academiei spre aprobare proiectele regulamentului universitar și gimnazial și, odată cu acestea, planul noilor clădiri academice, „pentru ca aceste proiecte și planul ar putea fi prezentat riguros acolo unde ar trebui să fie confirmate” (Vezi vol. IX prezent, ed., document 318) Pe spatele acestei prezentări, Lomonosov a scris „o amintire a relatării lui GT. e. despre deviz] domnule arhitect Schumacher. Lomonosov estimează cifre

considerată exagerată și a propus să o reducă cu peste 40%. (AAN, f. 3, op. 1, Ns 708, ll. 108v și 119v).
La propunerea lui Lomonosov din 7 decembrie 1759, Oficiul nu a luat nicio decizie
Vezi documentul 447 și notele acestuia.
433
Publicat conform originalului, scris de mana unui grefier si semnat de Schumacher, Lomonosov, Shtelin si Taubert (AAN, f. 3, op. 1, Ns 469, fol. 111).
Publicat pentru prima dată.
Datoria la care se face referire în definiția publicată s-a format ca urmare a tipăririi în Tipografia Academică în 1748 și 1751. o serie de lucrări de A. P. Sumarokov: tragediile „Khorev” (AAN, f. 3, op. 1, Ns 517, pp. 123-124) și „Hamlet” (ibid., pp. 546, 589, 622-623).), două epistole (ibid., fol. 644), tragediile „Artiston” (ibid., Ns 461, fol. 26), „Sinav și Truvor” (ibid., fol. 88, 103-104) și altele. executând definiția publicată, s-a trimis Oficiului de Statistică o cerere pentru a reține din salariul lui Sumarokov, în calitate de director al teatrului, suma datorată de acesta în favoarea Academiei (ibid., Ns 230, pp. 346-347) , însă, Biroul de Statistică al acestei solicitări nu a efectuat.
În iunie 1761, comisarul academic S. V. Zboromirsky a informat Cancelaria că, având în vedere demiterea lui Sumarokov din funcția de director al teatrului, era imposibil să recupereze datoria de la el. Mesajul lui Zboromirsky nu corespundea realității: când a fost demis

din serviciu, Sumarokov a fost păstrat complet tot conținutul său („Arhiva Rusă”, 1871, Ns 10, pp. 1639-1640).
În august 1762, Biroul Academic s-a adresat Președintelui Academiei în această chestiune (AAN, f. 3, op. 1, Ns 473, l. 196), iar el - la Ecaterina a II-a . La 9 decembrie 1762, la 9 decembrie 1762, prin decret al ultimei Cancelarii Academice, banii care se cuveneau lui Sumarokov „trebuiau să fie pliați și să nu fie datorați” (ibid., Ns 473, fol. 266). În același timp, Ecaterina a II-a a ordonat ca toate scrierile lui Sumarokov să fie tipărite „fără bani, ci pentru a ține un cont decent și a cere plata de la Cabinet” (ibid., Ns 2240, l. 3).
434
Publicat conform originalului, scris de mana unui grefier si semnat de Schumacher, Lomonosov, Taubert si Stehlin (AAN, f. 3, op. 1, Ns 528, fol. 146).
Publicat pentru prima dată.
Într-un raport din 30 aprilie 1758, secretarul conferinței Miller, insistând asupra distribuirii „Comentariilor” și a altora membrilor de onoare ai Academiei

publicații academice, raportate la cererea unui membru de onoare al Sf. Este imposibil să ajungi oriunde Italia pentru bani” (AAN, f. 3, op. 1, nr. 232, l. 96).
La 11 decembrie 1758, un membru al Cancelariei Stehlin „a anunțat verbal” că președintele Academiei, probabil la plângerea lui Miller, a dispus satisfacerea cererii lui Frizi, care a fost îndeplinită (ibid., nr. 528, fol. 317 și Nr. 238, fol. 122 despre .).
435
Tipărit conform originalului, scris de mâna unui funcționar și semnat de Schumacher. Lomonosov, Taubert și Shtelin (AAN, f. 3, op. 1, nr. 470, fol. 39).
Publicat pentru prima dată.
Potrivit hotărârii Oficiului Academiei de Științe din 12 decembrie 1754 (AAN, f. 3, op. 1, Nr. 465, p. 408-409), pentru tipărirea Lucrărilor Lunare în Tipografia Academică. , s-a înființat o „moară specială cu un număr satisfăcut de litere”, la care erau atașați patru muncitori.
În ciuda condițiilor tehnice atât de favorabile, revista nu a fost întotdeauna publicată în mod regulat. Editorul revistei, Miller, a dat vina pe Imprimerie pentru acest lucru, referindu-se la faptul că „compozitorul care se afla în platoul Lucrărilor lunare * era repartizat la alte chestiuni, iar în timpul platoului au rămas doar studenții” (ibid.). ., f. 21, op. 1, nr. 27, fila 27). Conform factorului Tipografia lui A.E. Lykov, tipărirea Lucrărilor lunare a fost încetinită de faptul că „fiecare coală are șase sau mai multe dovezi” (ibid., f. 3, op. 1, nr. 239, l. 250). Acest mesaj de la Tipografie a fost cel care a determinat definiția publicată a Cancelariei Academice.
Miller i-a răspuns printr-un raport îndelungat, în care l-a acuzat pe A.E. Lykov, care a lucrat fără cusur la Tipografie timp de douăzeci și cinci de ani, de „neadevăr clar” și „denunțuri false”, precum și pe alți compozitori de „lene și neglijență”. din această cauză „aceleași erori ar trebui corectate de două sau de trei ori”, iar în concluzie a afirmat că „nu mai intenționez să intru în corecturi, decât la ultima revizuire” (ibid., f. 21, op. 1, nr 27, p. 31-32) .

Academicianul N. I. Popov, care a fost instruit să „observe puritatea limbii ruse” în jurnal, a luat o atitudine complet diferită față de această chestiune. Recunoscând decizia Cancelariei ca fiind rezonabilă, a cerut Tipografiei să livreze materiale pe jurnal nu în corectare, ci în formă scrisă de mână. Nu numai că această Cerere a lui Popov nu a fost îndeplinită, dar de atunci au încetat să-i mai trimită corecturi. El a raportat acest lucru la Oficiu

(ibid., f. 3, op. 1, nr. 242, l. 59), care a confirmat legitimitatea revendicării sale (ibid., nr. 529, p. 126-127).
436
Publicat conform originalului, scris de mana unui functionar si semnat de Lomonosov, Taubert si Shtelin (AAN, f. 3, op. 1, nr. 470, l. 46)
Publicat pentru prima dată.
Data semnării se stabilește conform „Registrului de protocoale al Oficiului Academiei de Științe și Ordinelor Președintelui din 1759” (AAN, f. 3, op. 1, nr. 470, l. 1, ordin Nr. . 21).
Prima „petiție” a lui Fisher de creștere a salariului, depusă de acesta la 12 mai 1757 (AAN, f. 3, op. 1, Ks 222, pp. 167-168), deși a fost susținută de Lomonosov (ibid. , pp. 169 -170), dar nu a fost mulțumit. Depunerea publicată a Cancelariei a fost trimisă președintelui Academiei de Științe după ce Fischer a depus, aproape doi ani mai târziu, în februarie 1759, o „petiție” repetată (ibid., nr. 240, fol. 3). La această susținere, K. G. Razumovsky a impus o rezoluție: „Fă-o în conformitate cu aceasta”, după care, prin hotărârea Cancelariei din 11 februarie 1759, salariul lui Fisher a fost majorat la 860 de ruble. pe an (ibid., nr. 470, fila 48).
437
Publicat conform originalului, scris de mana unui grefier si semnat de Lomonosov, Taubert si Shtelin (AAN, f. 3, op. 1, Kv 529, fol. 161).
Publicat pentru prima dată.
În Monthly Works, împreună cu articolele originale în limba rusă, au fost publicate articole traduse, iar multe dintre acestea din urmă au fost traduse în rusă de către traducători academicieni. Unii angajați ai Academiei de Științe au apărut în „Lucrările lunare” ca traducători doar ocazional; astfel au fost, de exemplu, A. I. Dubrovsky, G. V. Kozitsky, A. A. Konstantinov, A. D. Krasilnikov, V. I. Lebedev, A. K. Nartov, I. K. Rossokhin, P. I. Rychkov, S. Ya. , f. 21, op. 1, nr. 285, ll. -9) în ianuarie 1755 și l-a ocupat până în ziua morții sale din 25 mai 1759 (ibid., f. 3, op. 1, nr. 243, p. 151-180).
În temeiul hotărârii revistei publicate a Cancelariei, inspectorul Gimnaziului Academic K.-F. Moderakh a propus doi candidați dintre studenți pentru a ocupa postul vacant după moartea lui Golubtsov, dar ambii candidați au fost retrași și

Miller însuși a ales alți doi studenți în același scop, S. I. Volkov și A. M. Razumov (ibid., pp. 182-186). Printr-o rezoluție de jurnal a Oficiului din 19 noiembrie 1759, aceștia au fost excluși din numărul studenților și puși la dispoziția lui Miller (ibid., nr. 529, fol. 307v.).
438
Publicat conform originalului, scris de mana unui grefier si semnat de Lomonosov (AAN, f. 3, op. 1, nr. 245, l. 153).

Prima dată publicată (cu desemnarea incorectă a anului) - Bilyarsky, p. 537.
Marginea foii, unde Lomonosov a indicat anul în care a fost scris documentul, este tăiată; anul este fixat conform notei clericale: „15 iulie d[nya] 1759, după ce a notat, împreună cu ordinul excelenței sale de rang înalt de a raporta” și conform jurnalului primit (AAN, f. 3, op. 1, nr. 666, intrare. nr. 668).
Pentru o înțelegere corectă a documentului publicat, trebuie avut în vedere că vorbim despre trei sume diferite, diferite una de cealaltă atât ca origine, cât și ca scop, și anume: 1) suma de două mii de ruble, care, în baza § 52 din Regulamentul academic, urma să fie alocată anual din veniturile Librăriei și cheltuită pentru completarea colecțiilor de carte ale Bibliotecii și a colecțiilor muzeale ale Kunstkamera, 2) în valoare de cinci sute de ruble, care, conform aceluiași alineat al regulamentului, urma să fie, de asemenea, alocată anual din creditele de personal pentru Academie și cheltuită pentru nevoile economice și tehnice ale Bibliotecii și Kunstkamera, și 3) aproximativ o sumă de douăzeci și trei de mii - optzeci și nouă de ruble, care, conform estimării prezentate de Academie, a fost eliberată în 1753-1754. prin decrete speciale ale Senatului special pentru repararea clădirii Bibliotecii și Kunstkamera avariate de incendiu (cf. AAN, f. 3, op. 1, Nr. 532, fol. 224). Administratorul tuturor celor trei sume era Cancelaria Academică, unde, începând din 1757, întrebările legate de cheltuirea acestor sume urmau să fie rezolvate colegial. Primele două sume nu au fost cheltuite în întregime pentru scopul lor, în timp ce a treia sumă, de care Taubert a eliminat efectiv, a fost cheltuită complet și, deoarece costurile de reparație au depășit estimarea, au cheltuit și o parte din suma obișnuită (conform calculelor lui Lomonosov , aproximativ două mii cinci sute de ruble, vezi Bilyarsky, p. 494).
Prezentarea publicată a lui Lomonosov conține un protest împotriva ordinului președintelui Academiei, primit de Cancelarie la 11 iunie 1759 (AAN, f. 3, op. 1, nr. 470, p. 193-194) și care confirmă ordinul precedent pe aceeași problemă, semnat de Razumovsky pentru încă un an înapoi - 30 iunie 1758 (ibid., nr. 469, fol. 176). Esența acestor două ordine, întocmite dincolo de orice îndoială de Taubert, era că toate economiile care urmau să se formeze în doisprezece ani ca urmare a nu

primele două sume au fost cheltuite în totalitate, aplicate pentru completarea celei de-a treia sume cheltuite în exces de Taubert, iar Taubert a fost numit administrator unic și necontrolat al acestor bani. Astfel, ordinul președintelui, protestat de Lomonosov, a fost de două ori greșit: pe de o parte, a încălcat Regulamentul Academic prin folosirea pentru nevoi economice a unor astfel de fonduri care erau destinate satisfacerii nevoilor științifice; pe de altă parte, a contrazis principiul stabilit de însuși Razumovsky al examinării colegiale a cauzelor administrative și economice (ibid., nr. 468, l. 85).
Oricât de corect ar fi fost protestul lui Lomonosov, oricât de adevărată a fost afirmația lui că adevărata podoabă a Bibliotecii și a Kunstkamerei nu ar trebui să fie dulapuri aurite, ci „o mulțime de cărți rare și necesare și lucruri demne de curiozitate”, oricât de indicația lui a fost că, în cazul lipsei fondurilor pentru reparații, este necesar să se ceară Senatului o credit suplimentară - cu toate acestea, depunerea publicată a lui Lomonosov nu a primit o încercare.

Deși a fost luată în considerare de Cancelarie și nu a ridicat nicio obiecție oficială din partea celorlalți membri ai săi (ibid., nr. 529, l. 209), Taubert a reușit totuși să se sustragă să se adreseze Senatului, temându-se, după cum explică Lomonosov, că Senatul ar cere în acest caz un raport privind cheltuirea fondurilor alocate anterior (Bilyarsky, p. 495). Banii pentru reparații au continuat să fie cheltuiți numai de Taubert, iar sumele rămase au fost de așa natură încât, după calculele lui Lomonosov, pe ele putea fi construită o nouă clădire și echipamentele tehnice ale Bibliotecii și Kunstkamera, inclusiv fabricarea de articole aurite. cabinete, nu putea fi administrată nici în 1761 d. (AAN, f. 3, op. 1, nr. 472, foliile 126 și 130 și Ks 531, foile 213v și 215v); raportul privind cheltuirea fondurilor pentru reparații (de altfel, doar „unul scurt") a fost prezentat de Taubert Senatului abia în 1762 (ibid., nr. 532, fol. 224v.).
Abuzurile financiare ale lui Taubert au fost oprite după moartea lui Lomonosov, în 1767, când noul director al Academiei, V. G. Orlov, a ordonat „ca, fără știrea Comisiei, domnul Taubert, consilier de stat pentru bibliotecă și Kunstkamera, nu trebuie să contracteze el însuși nicio lucrare, dar dacă sunt făcute fără știrea Comisiei, nu se vor plăti bani pentru ele" (ibid., nr. 537, fol. 117v.).
439
Publicat conform originalului, scris de mana unui grefier si semnat de Lomonosov (AAN, f. 3, op. 1, nr. 470, l. 266).
Publicat pentru prima dată.
„Opinia" publicată a lui Lomonosov, datată 12 august 1759, este atașată definiției Oficiului Academic, care, judecând după gunoiul biroului, a avut loc la 7 august și a fost semnat de Razumovsky,

Taubert și Stehlin la 13 august 1759 (AAN, f. 3, op. 1, nr. 470, p. 264-265).
La 9 iunie 1759, arhitectul academic Schumacher a înaintat Cancelariei un deviz pentru repararea Observatorului. Costul lucrărilor de reparație a fost determinat conform estimării în valoare de 1443 de ruble. 32 cop. Conform regulilor care existau la acea vreme, un contract pentru aceste lucrări ar fi trebuit să fie predat de la licitație. Având în vedere faptul că prețurile declarate de antreprenorii Kint și Becher erau semnificativ mai mari decât prețurile estimate, Cancelaria nu a considerat posibilă predarea contractului acestora și, printr-o hotărâre din 3 august 1759, a invitat-o pe arhitectul Schumacher să efectueze reparații în mod economic la un cost estimat, fără participarea antreprenorilor (ibid., l. 243). Arhitectul a răspuns că a întocmit devizul în raport cu condițiile și prețurile din iunie, care s-au schimbat până la începutul lunii august și că, prin urmare, nu poate face reparații la costul estimat. Apoi Cancelaria a anunțat o licitație secundară, la care au participat doar aceiași doi antreprenori, iar Kint a redus cifra pe care o anunțase anterior la 1.900 de ruble, care a depășit estimarea cu aproape 40%. În acești termeni, la 7 august 1759, Cancelaria a predat la rând Kinta, în revocarea hotărârii sale anterioare, luată cu patru zile mai devreme; antreprenorului i s-a pus obligația de a efectua toată lucrarea „la ora convenabilă curentă, nepermițându-se până la sfârșitul toamnei" (ibid., fol. 265).

Lomonosov a refuzat să semneze această definiție a Cancelariei, semnată nu numai de Taubert și Stehlin, ci și de Razumovsky. În ciuda obiecțiilor lui Lomonosov, aceasta a fost dusă la îndeplinire: s-a încheiat un acord cu Kint și i s-a dat un mare avans în numerar (ibid., fol. 286). Din înregistrările ulterioare ale lui Lomonosov, se poate concluziona că acesta a contestat decizia Cancelariei la Senat (vezi documentul 448, paragraful 2), dar această plângere a lui Lomonosov nu a fost încă găsită; nu este exclusă posibilitatea ca acesta să fi fost declarat în cuvinte.

Kint a încălcat termenii contractuali: nu numai până în toamna lui 1759, ci și până în iarna anului următor, 1760, Observatorul nu fusese încă reparat (vezi documentul 448 și notele la acesta). Imperfecțiunile au fost certificate oficial (AAN, f. 3, op. 1, Nr. 262, l. 54).

Lomonosov, potrivit lui, „antreprenorul Kint a vrut să pună sub pază pentru o astfel de defecțiune”, dar Taubert nu a permis acest lucru. În același timp, s-a făcut o decontare completă cu Kint cu o deducere de doar 50 de ruble pentru „imperfecțiune”, iar în viitor toate lucrările de construcție și reparații de la Academie au fost încredințate, ca și înainte, în mod invariabil lui și lui Becher (vezi documentul 448 și notele la acesta).

440

Publicat conform originalului, scris de mana unui grefier si semnat de Lomonosov (AAN, f. 1, op. 2-1759, octombrie, nr. 1, p. 1-2).

Publicat pentru prima dată.

Deși § 15 din Regulamentul Academic din 1747 acorda adjuncților dreptul de vot în Adunarea Academică, unde aceștia puteau sta „la aceeași masă, alături de academicieni”, în practică, nu toți adjuncții aveau voie să participe la aceste ședințe. Așa a fost și cu A.P.Protasov, care, fiind numit adjunct la 1 martie 1751 (AAN, f. 3, op. 1, Nr. 461, l. 124), timp de aproape nouă ani nu a fost invitat la Academic. Asamblare .

A.P. Protasov era încă în anii săi de studenție cunoscut îndeaproape de Lomonosov, care a urmărit îndeaproape progresul științific al lui A.P. Protasov și i-a oferit sprijin activ.

Decretul publicat nu a fost semnat întâmplător de Lomonosov: fără îndoială că tocmai din inițiativa sa Cancelaria a hotărât să-l includă pe Protasov în Adunarea Academică (ibid., nr. 529, fol. 271). Alți membri ai Cancelariei, în special Taubert, nu au simpatizat deloc cu promovarea oamenilor de știință ruși și, ulterior, i-au cauzat lui Protasov multe necazuri (vezi Documentul 446).

Motivul imediat al acestei decizii a Oficiului a fost întoarcerea lui Protasov dintr-o călătorie științifică de lungă durată în străinătate, unde și-a finalizat studiile.

A.P.Protasov a participat pentru prima dată la ședința Adunării Academice din 15 octombrie 1759 (Proces-verbal al Conferinței, vol. II, p. 439)

441

Publicat conform originalului, scris de mana unui grefier si semnat de Lomonosov, Taubert si Shtelin (AAN, f. 3, op. 1, nr. 530, fol. 68v).

Publicat pentru prima dată.

Lomonosov, în calitate de consilier al Cancelariei Academice, nu trebuia doar să se ocupe de organizarea activităților științifice ale Academiei, ci și să petreacă timp rezolvând toate problemele, uneori mărunte și cotidiene, ale vieții sale economice. Un exemplu de

participare a lui Lomonosov la discutarea unor astfel de probleme este documentul publicat.
Oficiul clădirilor a refuzat să efectueze pe cheltuiala proprie lucrările menționate în rezoluția jurnalului Oficiului Academic, iar în următorii doi „ani, banca Nevei a continuat să rămână în aceeași stare neamenajată. Au început să o întărește abia în 1762. Pe șantierele aparținând Academiei, ea trebuia să facă baterea piloților și alte lucrări pe cheltuiala ei.-159, 181-183, 206-212 și Nr. 532, foliile 56, 75. 97, 108v, 115v-116, 134v).
al 42-lea

442
Publicat conform originalului, scris de mana unui grefier si semnat de Lomonosov, Taubert si Shtelin (AAN, f. 3, op. 1, Ns 530, fol. 78). Publicat pentru prima dată.
Prin decretul personal al împărătesei, casa Demidov de pe „scuiatul” insulei Vasilyevsky, nu departe de Academia de Științe, a fost transferată în uzul ei temporar până la clădirea Kunstkamera și Biblioteca, care au incendiat la 5 decembrie 1747, au fost restaurate. Transferul a avut loc la sfârșitul aceluiași 1747, iar Biroul șefului de poliție a fost înștiințat despre aceasta (AAN, f. 3, op. 1, Ns 951, fol. 88).
Cele mai valoroase colecții ale Kunstkamera și colecțiile de cărți nu mai puțin valoroase au fost transferate în casa lui Demidov, dar experiența a arătat că șederea unei unități militare la acea vreme a implicat inevitabil consecințe devastatoare (vezi, de exemplu, ibid., Ns 532, l. 171).
Judecând după stilul rezoluției publicate, Lomonosov a fost redactorul acesteia și poate chiar autorul ei.
Conținutul rezoluției a fost comunicat șefului poliției în aceeași zi (ibid., Ns 253, pp. 47-48). Lipsa unei corespondențe ulterioare pe acest subiect sugerează că mențiunea amenințătoare a Cabinetului a făcut impresia corectă asupra poliției: ordinul, care a fost contestat de Academie, a fost aparent anulat.
În anul următor, la cererea soților Demidov, casa lor a fost retrasă de sub jurisdicția Academiei și restituită proprietarilor (ibid., Ns 472, p. 117, 125 și 126).
443
Publicat conform originalului, scris de mana unui grefier si semnat de Lomonosov, Taubert si Shtelin (AAN, f. 3, op. 1, Ns 471, fol. 72). Publicat pentru prima dată.
În aprilie 1759 profesorul I.-Kh. Gebenshtreit a fost eliberat timp de câteva luni în străinătate pentru tratament, iar funcția sa la Grădina Botanică a fost „încredințată” pentru această dată Adjunctului I-F Kelreuter (ibid. Ns 242, fol. 105). În luna septembrie a aceluiași an, Gebenshtreit l-a informat pe Taubert că și-a revenit, dar că încă îi era frică să plece în călătoria de întoarcere și i-a cerut să-i dea o misiune științifică pe care să o poată îndeplini în străinătate (ibid., ll. 117). -118). Nu se știe ce i-au răspuns, dar „opinia” scrisă a doi consilieri ai Cancelariei Academice, Taubert și Ștelin, înaintată lui Razumovsky, fără știrea celui de-al treilea consilier al Cancelariei, Lomonosov, a fost păstrată (ibid. , p. 125-126). În acest document, Taubert și Stehlin îl caracterizează pe Gebenshtreit în mod foarte negativ ca om de știință, recomandă să-l demită din academic

servicii și sfătuit cu fermitate să promoveze Kelreuter la funcția de profesor titular. Pe spatele „opiniei” este scris cu o mână necunoscută în limba franceză: „29 ianuarie prezentat Excelenței Sale domnule Președinte, care, după citire, a ordonat ca Cancelariei să-l declare pe domnul Kelreiter profesor obișnuit, iar domnul Gebenshtreit va să fie înștiințat de demisia sa”. Această rezoluție a lui Razumovsky a rămas necunoscută lui Lomonosov. În aceeași zi cu această rezoluție (9 februarie 1760, stil nou, care corespundea cu 29 ianuarie în stil vechi), petiția lui Gobenshtreit trimisă de la Leipzig a fost datată și a declarat Biroului Academic că, deși intenționa să se întoarcă în Rusia, totuși, din cauza circumstanțelor militare și a lipsei de fonduri pentru călătorie, nu poate îndeplini această intenție și, prin urmare, solicită să fie demis din serviciul universitar (ibid., l. 123). Coincidența datelor arată cu deplină certitudine că decizia de demitere a lui Gebenshteit a fost luată înainte de a primi cererea sa de demisie. Astfel, Lomonosov are probabil mare dreptate când spune că Goebenshteit a fost „sfătuit” să depună această cerere, care nu corespundea deloc propriilor sale dorințe (vezi documentul 453, II, pct. 10).
Petiția lui Gobenshtreit din 9 februarie 1759 este subiectul definiției publicate, care, dacă este scrisă, poate, nu de însuși Lomonosov, atunci, fără îndoială, exprimă tocmai voința sa: ceilalți doi consilieri ai Cancelariei, Taubert și Shtelin, care au deja în mâinile lor ordinul președintelui cu privire la numirea lui Kelreuter ca profesor, nu ar începe, desigur, procedura complexă de chestionare a tuturor academicienilor pe această temă.
Acest sondaj nu a dat rezultatele pe care Taubert și Stehlin le-au prezis în „opinia” lor secretă transmisă lui Razumovsky, unde s-au referit la „toți” academicienii care, în unanimitate, se presupune că, cred și „nu vor refuza să depună mărturie” că Kellreuter „ca în botanică”. , precum și în toate părțile istoriei naturale „are o „ cunoștințe mult superioare în comparație cu profesorul Gebenshtreit”. De fapt, din zece academicieni chestionați (Lomonosov nu a fost întrebat), doar trei (Zeiger, Epinus și Grișov) au constatat că Kelreiter putea fi numit profesor de botanică fără a fi nevoie de un nou „om special” de la el, în timp ce restul de șapte (Popov , Kotelnikov, Rumovsky , Protasov, Fischer, Braun și Salkhov) au recunoscut că fără un astfel de „om deosebit” este imposibil să-l numiți pe Kelreuter ca profesor, întrucât nu au depus încă o singură lucrare despre botanică (ibid., p. 130). -140 şi 143-144). Cu toată greutatea acestui ultim argument, confirmat de certificatul arhivistic corespunzător (ibid., fol. 120), a triumfat totuși opinia minorității, la care s-a alăturat secretarul conferinței Miller, care s-a referit la opinia membrului de onoare al Academia, medicul de viață al împărătesei de Gorter (ibid. aceeași, l. 128). Kelreuter nu a fost obligat să furnizeze nicio dovadă a botanicii sale

cunoștințe și, prin ordinul lui Razumovsky din 13 aprilie 1760, a fost numit profesor (ibid., l. 149).
Kelreuter nu a acceptat însă această numire, explicându-și refuzul prin faptul că i s-a dat cu două sute de ruble mai puțin salariu decât a cerut (ibid., fol. 151). După ce a așteptat încheierea contractului său

postuniversitar de cinci ani, a plecat în țara natală în vara anului 1761 (ibid., nr. 472, p. 91 și 119).
În anii următori, Miller și Taubert și-au reînnoit încercarea de a-l prezenta pe Kellreuter personalului academic, iar când știrea demisiei lui Lomonosov s-a răspândit în primăvara anului 1763, Miller s-a grăbit să-l informeze pe unul dintre corespondenții săi străini în astfel de termeni: „Academia. a fost eliberat de domnul Lomonosov, - a scris Miller - Anunțați-l cât mai curând posibil pe domnul Kelreuter; aceasta îi va grăbi probabil hotărârea de a se întoarce aici din nou” (Pekarsky, Dop. Izv., pp. 87-88). Dar din nou nu s-au pus de acord asupra prețului, iar Kelreuter nu s-a întors niciodată în Rusia (ibid., nr. 274, pp. 152-156 și 164-175 și nr. 474, pp. 187-189 și 279).
444
Publicat conform originalului, scris de mana unui grefier si semnat de Lomonosov, Taubert si Stehlin (AAN, f. 3, op. 1, Ks 471, fol. 87). Publicat pentru prima dată.
Adjunctul N. N. Motonis, care a fost însărcinat să corecteze traducerile în Lucrările lunare, a îndeplinit aceste îndatoriri pentru o perioadă foarte scurtă de timp, doar aproximativ o lună - până la 17 mai 1760 (Bilyarsky, p. 49), când, potrivit lui Lomonosov, „prin petiție refuzată în scris din acel caz și o sută de ruble, nesuportând porunca lui Miller” (AAN, f. 20, op. 1, nr. 2, l. 11; Bilyarsky, p. 49).
H. N. Motonis și G. V. Kozitsky au fost stiliști excelenți, pentru care Lomonosov i-a apreciat.
Instrucțiunea prezidențială menționată în definiția publicată a fost semnată de K. G. Razumovsky la 13 februarie 1757, înainte de plecarea sa în Ucraina, concomitent cu numirea lui Lomonosov și Taubert ca membri ai Cancelariei Academice (vezi documentul 495).
445
Publicat conform originalului, scris de mana unui grefier si semnat de Lomonosov, Taubert si Shtelin (AAN, f. 3, op. 1, nr. 471, fol. 99). Publicat pentru prima dată.
În temeiul hotărârii publicate, Cancelaria Academică a înaintat Președintelui Academiei un raport din data de 17 iulie a aceluiași an (AAN, f. 3, op. 1, Nr. 471, l 190). Pe 27 septembrie, acest raport a revenit

Oficiului cu rezoluția lui Razumovsky: „Se testează” (ibid.), iar abia la 29 septembrie Biroul a stabilit numirea lui S. G. Kotelnikov ca profesor obișnuit de matematică superioară (ibid., l. 191).
S. G. Kotelnikov, fiul unui soldat, elev al școlii lui Feofan Prokopovich, a absolvit cursul Gimnaziului Academic, apoi a Universității Academice, unde a urmat cursurile lui Lomonosov despre fizică. Și-a încheiat educația în străinătate sub supravegherea directă a lui Leonhard Euler, care și-a apreciat foarte mult abilitățile matematice. Numirea lui Kotelnikov ca profesor extraordinar a avut loc în 1756 la insistențele lui Lomonosov și Euler, care au fost nevoiți să învingă rezistența încăpățânată a secretarului de conferință al Academiei, Miller, care dorea cu orice preț să înlocuiască catedra de matematică cu un străin. (M. I. Sukhomlinov. Istoria Academiei Ruse, numărul 3. Sankt Petersburg, 1876, p. 13-14).
Lomonosov, recunoscându-l pe Kotelnikov drept „o persoană științifică, decentă, inteligentă și sobră” (documentul 405), a continuat să-l promoveze într-un „loc demn” în Academie. În aprilie 1761, la

propunerea lui Lomonosov, Kotelnikov a fost numit inspector al Gimnaziului (vol. IX prezent, ed., documentele 335-336).
În același 1761, Lomonosov a ridicat foarte hotărât problema necesității de a crea la Academia de Științe „un echilibru între ruși și străini în voci, și pentru aceasta să se adauge un membru rus la Cancelarie”, și a subliniat că „ Profesorul Kotelnikov este foarte capabil de asta” (documentul 405).
Cu toate acestea, Kotelnikov a fost introdus în administrația academică superioară abia după moartea lui Lomonosov, în noiembrie 1766, când a fost numit membru al Comisiei nou formate, care a înlocuit Cancelaria Academică.
Pentru informații despre activitățile ulterioare ale lui Kotelnikov, a se vedea lucrarea menționată mai sus a lui M. I. Sukhomlinov, pp. 15-65.
446
Publicat conform originalului, scris de mâna unui funcționar și semnat de Lomonosov, Taubert și Shtelin (AAN, f. 3, op 1, nr. 471, l. 102). Publicat pentru prima dată.
Vezi documentul 440 și notele acestuia.
Ideea susținerii unei dizertații pentru gradul de doctor în medicină la una dintre universitățile străine i-a venit lui A.P. Protasov în timpul șederii sale în Olanda, în anii 1758-1759. (AAN, f. 3, op. 1, nr. 804, ll. 227v.-228). Dar Biroul Academiei de Științe nu i-a permis să facă acest lucru și

Statutul lui Lomonosov i-a oferit să se întoarcă de urgență la Sankt Petersburg, promițându-i că îi va acorda titlul de doctor în ziua „inaugurării” solemne a Universității Academice (ibid., nr. 470, fol. 161).
Potrivit lui Lomonosov, „Taubert nu a subscris la aceasta, spunând că unele decrete și medici de aici nu l-ar respecta, de parcă monarhia locală nu ar fi la fel de importantă ca olandeza” (documentul 470, § 49).
La întoarcerea lui Protasov la Sankt Petersburg, în septembrie 1759, a depus o disertație la Academia de Științe, iar la 17 aprilie 1760 a depus o petiție pentru acordarea acestuia a postului de profesor de anatomie și fiziologie, eliberat după moartea academicianului. Burgava (ibid., f. 3, op. 1, Nr. 261, p. 166-167).
În conformitate cu definiția publicată a Oficiului Academic, disertația lui Protasov a fost citită în părți în cadrul Conferinței, dar, așa cum a spus pe bună dreptate academicianul M.I. Sukhomlinov, „mâna ostilă a cuiva a împiedicat numirea lui Protasov ca profesor” (Sukhomlinov. Istoria Academia Rusă, III, p. 80). Era mâna lui Taubert. Presupusa inaugurare a Universității Academice, după cum se știe, nu a avut loc, în legătură cu care Protasov nu a primit titlul de doctor promis.
În august 1762, ridică din nou problema acordării acestui grad (AAN, f. 3, op. 1, Nr. 270, fol. 57). Prin decizia ședinței academice de urgență din 9 august 1762, care a avut loc în absența lui Lomonosov (Procesul verbal al Conferinței Academiei de Științe, vol. II, p. 485), lui Protasov i s-a permis să plece în străinătate pentru a apăra teza lui. La 10 iunie 1763 a primit titlul de doctor în medicină de la Universitatea din Strasbourg (ibid., f. 3, op. 1, nr. 533, fol. 184 și nr. 270, fol. 69). „Taubert a făcut asta”, explică Lomonosov, „nu în folosul lui Protasov, ci pentru a obliga Universitatea”, iar „după

revenirea lui Protasov ca medic, când a fost promovat la funcția de profesor, Taubert a continuat să cronometreze, iar dacă Lomonosov nu ar fi accelerat, ducând chestiunea la casa președintelui pentru semnare, atunci, bineînțeles, Protasov ar fi încă un adjunct până în prezent ”(documentul 470, § 49). Abia la 3 noiembrie 1763, Protasov a fost aprobat definitiv ca profesor extraordinar (Proces-verbal al Conferinței Academiei de Științe, vol. II, p. 508). A primit titlul de profesor ordinar la 8 aprilie 1771 (ibid., vol. III, p. 11-12).
În ceea ce privește adjunctul G. V. Kozitsky, el nu a primit niciodată titlul de profesor de elocvență și filozofie. În 1763 a părăsit serviciul academic (AAN, f. 3, op. 1, nr. 279, l. 50). La 26 ianuarie 1767, G. V. Kozitsky, care până atunci ocupase o funcție înaltă la curte, a fost ales membru de onoare al Academiei de Științe (Protocoale Conferinței; AN, vol. II. p. 591).

447
Publicat conform originalului, scris de mâna unui funcționar și semnat de Lomonosov, Taubert și Shtelin (AAN, f. 3, op. 1, nr. 471, LL. 115-116).
Publicat pentru prima dată.
Vezi documentul 429 și notele acestuia.
După ce, la propunerea lui Lomonosov din 7 decembrie 1759, Cancelaria Academică nu a luat nicio hotărâre și s-a susținut prin aceasta de a supune planului de noi clădiri academice întocmit de Lomonoșov spre aprobare de către președinte (vol. IX prezent, ed., document). 318 și note la acesta), Lomonosov l-a vizitat pe președinte la mijlocul aceluiași decembrie și i-a înaintat direct de la el însuși o serie de observații pe chestiuni academice. Ele nu au fost găsite, conținutul lor exact este necunoscut, iar despre existența lor știm doar din următorul ordin al președintelui Academiei adresat Cancelariei, semnat de K. G. Razumovsky la 22 decembrie.
1759 : „Scrierile care mi-au fost înaintate de la consilierul colegial, domnul Lomonosov, la ordinul departamentelor științifice din această Cancelarie, vor fi examinate cu strictețe împreună cu acesta și înaintate spre confirmare, pentru ca înainte de plecarea mea în Rusia Mică, să stabilească o bază de încredere pentru toate treburile științifice” (AAN, fond 3, inventar 1, nr. 470, fila 375). Se poate crede că printre ideile lui Lomonosov menționate în acest ordin s-a numărat și ideea lui, care nu a ajuns până la noi despre aprobarea planului pentru noi clădiri academice. Definiția publicată a Biroului din 23 mai 1760 duce la o asemenea presupunere: Oficiul nu ar fi îndrăznit, desigur, să se adreseze Senatului cu privire la o chestiune atât de responsabilă dacă nu ar fi fost autorizat de Președinte; actul care i-a acordat astfel de puteri a fost, se pare, mandatul președintelui menționat mai sus.
Dorința lui K. G. Razumovsky ca supunerea lui Lomonosov să fie luată în considerare de către Cancelarie înainte de plecarea președintelui în Ucraina nu s-a împlinit. A părăsit Petersburg încă din decembrie 1759 (Vasilcikov, p. 262), iar Cancelaria a preluat cazul abia pe 23 mai.
1760. Trebuie totuși avut în vedere că Razumovsky a petrecut ianuarie și februarie 1760 la Moscova, de unde, fără îndoială, a comunicat cu Lomonosov, dovadă fiind unele ordine prezidențiale emise în această perioadă asupra ideilor lui Lomonosov (vezi, de exemplu, t IX. , prezent, ed., documentele 320, 323 şi 324). Astfel, nu este

exclusă posibilitatea ca aceștia să fi fost la acel moment în corespondență și cu acest caz.
În conformitate cu definiția publicată, la 24 mai 1760, Cancelaria a înaintat Senatului un raport corespunzător, care aproape cuvânt cu cuvânt repetă textul definiției: unele minore stilistice.

acestui text au fost aduse corecturi de către Taubert (AAN, f. 3, op. 1, nr. 708, p. 124-127; nr. 667, l. 93v., ref. nr. 535).
Decretul răspuns al Senatului nu a fost găsit. După toate probabilitățile, nu a urmat. Ideea lui Lomonosov de a construi noi clădiri academice s-a realizat la doar un sfert de secol după moartea sa.
Cu toate acestea, unele urme, deși foarte obscure, ale necazurilor ulterioare ale lui Lomonosov în acest caz, au fost păstrate.
Așa este, de exemplu, următoarea notă nedatată, scrisă de mâna unui grefier: „Raport către Senatul Guvernamental de la Cancelaria Academiei de Științe privind construirea unei clădiri comune din piatră pentru racordarea catedrelor academice în lunca împotriva colegiilor și asupra stabilirii sumei pentru această structură, la care se vor contribui planuri și fațade aproximative, compusă de consilier colegial Lomonoșov. Cuvântul „general” a fost adăugat în marjă de mâna lui Lomonosov în locul „unui” tăiat, iar sub text era scris cu propria sa mână: „Copiați și aduceți-mi imediat” (ibid., f. 20). , op. 3, nr. 28).
Este greu de spus care a fost scopul acestei note. Fără îndoială doar că Lomonosov intenționa să-l predea vreunui oficial și că a fost scris după semnarea definiției publicate a Cancelariei.
Un alt document este și mai puțin clar, dar valoros prin faptul că conține o anumită dată: pe versoul unui extras din jurnalul Oficiului Academic din 16 martie 1758 (vezi notele la documentul 429), este scris cu o mână necunoscută. : „Creează un raport, calcule arhitecturale. 2 iulie 1761." Astfel, cazul era încă într-un fel de mișcare la un an după ce a fost depus la Senat.
În certificatul sumar al Oficiului Academic, întocmit la cererea lui Lomonosov la sfârșitul aceluiași 1761, se indică că „planul și socoteala cu cererea pentru această sumă au fost depuse la Senatul de guvernare, dar nu s-a primit niciun decret. ” (AAN, f. 20, op. 1, nr. 2, fila 92).
Dacă Senatul a refuzat să aprobe proiectul înaintat de Academie, aceasta s-a datorat probabil faptului că însuşirea unei sume atât de mari, conform condiţiilor de atunci, de 90.000 de ruble, era peste puterea statului, epuizată de Războiul de șapte ani.
448
Publicat după o schiță scrisă de I. S. Barkov cu corecțiile scrise de mână proprii ale lui Lomonosov (AAN, f. 20, op. 1, nr. 2, pp. 17-18), cu indicarea în notele de subsol a opțiunilor dintr-o schiță incompletă scrisă de mână anterior. (ibid., ll. 2-3).
Prima dată publicată (cu o dată incorectă) - Bilyarsky, pp. 496-499.

Este probabil datat după conținutul documentului: după cum reiese din textul său (punctul 4), a fost scris în timpul vieții academicianului Grișov, care a murit la 4 iunie 1760 ; prin urmare, documentul a fost redactat cel târziu la această dată; textul (punctul 5) menționează că Observatorul „nu doar pentru perioada toamnei trecute, dar nici până la

această dată nu a fost încă construit”, iar din moment ce prin „toamna trecută” ar trebui să se înțeleagă, fără îndoială, toamna lui 1759 (vezi . documentul 439 și notele la acesta), atunci documentul a fost scris fără îndoială nu mai devreme de iarna anilor 1759-1760. și, mai mult, cu greu la începutul acestei ierni, adică probabil nu în 1759, ci în 1760.
Nu este clar cui i se adresează documentul publicat. Din punct de vedere al conținutului, se apropie de paragraful 6 al secțiunii a II-a din nota înaintată de Lomonoșov președintelui Academiei sub titlul „Pentru informații despre circumstanțele academice actuale” (vezi documentul 453) și, poate, a fost destinată pentru transmitere către el. Textul documentului nu exclude însă posibilitatea ca Lomonosov să intenționeze să predea nota sa uneia dintre persoanele de rang înalt care nu avea nicio relație directă cu Academia.
Pentru erorile menționate la paragraful 1, comise de administrația academică în timpul reparației clădirii Bibliotecii și Kunstkamera, care a fost avariată de incendiu, a se vedea documentul 439 și notele la acesta.
Despre cele menționate în paragrafe. 2 și 5 abuzuri comise în timpul reparației Observatorului, vezi documentul 453, II, alin. 3 și notele la acesta.
Casa Bonovsky menționată la paragraful 3, numită așa după numele fostului proprietar, generalul G.I. Bon, se afla pe insula Vasilyevsky, între rândurile 1 și 2 (Lomonosov, III, pp. 335-336). Lomonosov a locuit în această casă între 1741 și 1757. Imediat după plecarea sa de acolo, a început o restructurare majoră a casei, pe care s-a angajat să o realizeze pentru 1500 de ruble. antreprenor Kint. După finalizarea renovării, academicienii Gebenshtreit și Salkhov cu adjuncții lor urmau să se mute la Casa Bonovsky (AAN, f. 3, op. 1, nr. 761, pp. 45-47). Taubert a locuit în această casă, după ordinul președintelui Academiei, de la începutul anului 1758 (ibid., nr. 469, fol. 16).
„Casele Volkov și Lutkovsky” menționate la paragraful 4 au supraviețuit până în prezent (insula Vasilyevsky, linia 7, nr. 2) și continuă să rămână sub jurisdicția Academiei de Științe a URSS. Confiscate neterminate de la colonelul Lutkovski (în 1724) și de la generalul A. Volkov (în 1725), au fost transferate în 1757 la Academia de Științe, iar Senatul a alocat 6.500 de ruble pentru finalizarea lor. (ibid., nr. 761, ff. 28, 73-74 și nr. 469, fol. 266). Și aici, Kint s-a dovedit a fi antreprenor (ibid., nr. 761, pp. 102-104). Prin ordinul președintelui Academiei din 5 octombrie 1758, lui Taubert i s-a asigurat un „apartament decent” într-una dintre aceste case (ibid., nr. 469, fol. 266 rev.).

la care se face referire în paragrafe. 4 și 6, „noua tipografie” a fost echipată cu eforturile lui Taubert în casa lui Volkov și Lutkovsky și pusă în funcțiune la mijlocul lunii februarie 1759. Din ordinul președintelui Academiei, a fost „complet separată” de vechea Tipografie academică și transferată „în responsabilitatea exclusivă” a lui Taubert (ibid., nr. 470, pp. 186-187; pentru detalii despre condițiile foarte particulare ale activității noii Tipografii, vezi Pekarsky, I. p. 654-656).
„Indulgențele domnului Taubert față de dulgherii germani” notate de Lomonosov sunt pe deplin confirmate de documentele supraviețuitoare. Datorită patronajului lui Taubert, aproape dezinteresat, antreprenorii

Kint și Becher au obținut un fel de monopol asupra tuturor lucrărilor majore de construcție și reparații din Academia de Științe, în ciuda faptului că prețurile lor s-au dovedit invariabil mai mari decât cele estimate, că au încălcat sistematic termenele contractuale și că calitatea muncii lor a fost departe de a fi fără cusur: de exemplu, „svetlitsy” rezidențial pentru personalul tehnic junior al Academiei, construit de Kint în 1762 pe liniile 14 și 15 ale insulei Vasilyevsky, a căzut în paragină . un an mai târziu (AAN, f. 3, op 1, nr. 472, filele 43 și 103, nr. 473, fila 95 și nr. 474, fila 172).
449
Publicat conform originalului, scris de mâna unui funcționar și semnat de Lomonosov, Taubert și Shtelin (AAN, f. 3, op. 1, nr. 471, l. 224). Publicat pentru prima dată.
Data stabilită pe definiția publicată - 20 octombrie 1760 - este data semnării acesteia, în timp ce hotărârea Cancelariei Academice prevăzută în această definiție a fost luată cu patru zile mai devreme - 16 octombrie 1760: această zi marchează raportul depus. de către Cancelarie la Senat în timpul executării hotărârii menționate (AAN, f. 3, op. 1, nr. 256, p. 204, 206, 208, 210).
Într-o notă explicativă la proiectul noii carte a Academiei de Științe, la care a lucrat Lomonosov în 1764, el a remarcat că Academia era „asuprită și aproape sufocată de treburi neobișnuite și străine de ea”, care „împiedica beneficiul și succesul științelor” și care sunt deci necesare „tăiate și aruncate” (documentul 408).
O ilustrare elocventă a acestei afirmații, confirmând întreaga sa validitate, este definiția publicată. Deși autorul direct al acestuia din urmă nu a fost Lomonosov, ci, se pare, Taubert, conținutul acestui document reflectă, fără îndoială, punctul de vedere al lui Lomonosov, pe ale cărui instrucțiuni a fost în mod evident scris.
Textul întocmit de Taubert nu l-a mulțumit pe deplin pe Lomonosov.Șase luni mai târziu, acesta i-a scris președintelui Academiei pe această temă: „Pentru a nu arăta Senatului de Guvernare vreo deghizare [i.e. e. enervare].

I-am sfătuit pe tovarășii mei să facă ceva în ascultare dacă se poate” (document 453, II, pct. 1). Judecând după documentele supraviețuitoare, Taubert a ținut cont de sfatul lui Lomonosov: în textul raportului către Senat, care a coincis inițial cu textul definiției publicate și deja semnat de toți cei trei consilieri ai Cancelariei Academice, inclusiv de Lomonosov, Taubert a făcut unele amendamente cu mâna lui, atenuând asprimea unor expresii, și a încheiat raportul cu o promisiune că Academia de Științe „va depune toate eforturile pentru a mărturisi cărțile deja traduse în limba rusă” (AAN, f. 3, op. 1, nr. 256, p. 205-210). Evitând, astfel, traducerea actelor în limbi străine trimise acesteia, Academia de Științe a fost de acord doar să revizuiască traducerile terminate ale altora. Raportul Academiei i-a iritat într-o asemenea măsură pe senatori încât au refuzat să-l accepte. Lui Taubert, care a adus personal raportul, i-au anunțat, potrivit lui Lomonosov, „o mustrare fermă” (documentul 453, II, paragraful 1) și au ordonat „ca, potrivit puterii menționatului Senat de Guvernare, să se facă o executare indispensabilă. afară în toate” (AAN, f 3, op. 1, nr. 472, fila 133). „Execuția indispensabilă”, însă, nu a urmat. Sarcina încredințată de Senat Academiei de Științe era într-adevăr peste puterea ei: trebuia să traducă aproximativ 9.000 de pagini din germană, germană veche și suedeză (ibid., nr. 256, pp. 232-233). Situația fără

speranță a forțat Cancelaria Academică să ia calea întârzierilor conștiente și a răspunsurilor formale. Când Senatul a întrebat despre starea lucrurilor opt luni mai târziu, sa dovedit că lucrările nu au început încă (ibid., pp. 235-236). În cele din urmă, traducerea actelor a fost încredințată de către Senat Colegiului de Justiție pentru afacerile Livoniei și Estlandelor, căruia i-a fost introdus în acest scop un nou membru, un diplomat pensionar A. S. Volkov. - Participarea Academiei în această chestiune s-a limitat la trimiterea a doi studenți care cunoșteau limbi străine pentru a-l ajuta pe Volkov (ibid., ll. - 241-242). Când i-a concediat pe studenți, Lomonosov a insistat că aceștia lucrează cu Volkov doar în timpul liber de la cursuri, „pentru ca științele pe care le produc să nu se piardă” (ibid., fol. 246).
1 Decretul Senatului a fost trimis la 22 septembrie și primit la Biroul Academic la 26 septembrie 1760 (ibid., l. 202).
450
Publicat conform originalului, scris de mana unui grefier si semnat de Lomonosov (AAN, f. 3, op. 1, Nr. 709, L. 296).
Prima publicată - Bilyarsky, pp. 480-481.
În nr. 85 din Vedomosti din Sankt Petersburg din 24 octombrie 1760 și în completarea nr. 87 al aceluiași ziar din 31 octombrie al aceluiași

a falsificat o serie de mesaje oficiale legate de capturarea Berlinului de către trupele ruse. Traduceri străine ale acestor rapoarte au fost publicate în edițiile franceză și germană ale revistelor denumite. Un exemplar al ediției germane, care a ieșit în cel mai mare tiraj (AAN, f. 3, op. 1, Nr. 257, fol. 37), nu a fost găsit în nici una dintre bibliotecile noastre de stat și, de aceea, nu știm. care au fost mai exact erorile din traducerea germană despre care vorbește Lomonosov. Potrivit lui Lomonosov, această traducere conținea „astfel de știri false, care servesc la vătămarea evidentă a gloriei” armelor rusești (documentul 462, p. 7).
Răspunderea pentru greșeală trebuia, fără îndoială, să fie suportată de Taubert, care în 1751 a primit oficial instrucțiuni să „corecteze traducerea Rusiei Vedomosti” (AAN, f. 3, op. 1, No. 461, fol. 152). Biroul Academiei de Științe, luând în considerare declarația publicată de Lomonosov în lipsa lui Taubert, a hotărât „să inițieze o anchetă și, în primul rând, să-l interogheze pe arhivistul Staffenhagen și pe alții care îi aparțin și să ceară o explicație scrisă de la consilierul Oficiul lui Taubert” (ibid., l. 280). Într-un document ulterior, Lomonosov spune că ancheta a fost dispusă prin „ordonanța verbală” a instanței (document 462, p. 7). Cuvintele lui Lomonosov despre indignarea curtenilor nobili sunt documentate (ibid., nr. 100, op. 1. nr. 208, fol. 1).
După cum se reiese din certificatul clerical ulterioar întocmit în Biroul Academic la cererea lui Lomonosov, ancheta a fost declanșată: arhivistul Staffenhagen, în calitate de martor principal, a prezentat un fel de explicație scrisă (ibid., f. 20, op. . 1, nr. 2, ll. 91-95). Dar Taubert mai întâi, potrivit lui Lomonosov, „a remediat tot felul de întârzieri”, iar apoi, după ce se pare că a obținut sprijinul patronilor săi, „pentru a-și acoperi neadevărul, a rupt” mărturia lui Staffenhagen (documentul 462, paragraful 7).), al cărui conținut ne-a rămas necunoscut.
1 „Eroarea” a fost că, în anunțul vânzării trăsurii, cailor de tren și ochilor în casa contelui P. G. Chernyshev, acest nobil a fost numit în

locul actualului camerlan drept valet real („Sf. Petersburg Vedomosti”, Nr. 94 din 24 noiembrie 1760.). Pentru această „greșeală”, traducătorul și corectorul academic Alexei Barșov a fost arestat, retrogradat copist și, în plus, și amendat cu un salariu lunar (AAN, f. 3, op. 1, nr. 471). , fol. 259) .

451

Publicat după un original olograf (AAN, f. 20, op. 1, nr. 1, l. 401).

Prima publicată - Pekarsky, II, p. 704, notă. 1.

Datat probabil în legătură cu prezentarea lui Lomonosov la Cancelaria Academiei de Științe din 9 decembrie 1760 (documentul 450).

Judecând după forma notei publicate, este un rezumat (destul de comun în practica de afaceri a lui Lomonosov) al discursului său verbal despre cazul greșelii comise de Taubert în traducerea în germană a raportului oficial despre capturarea Berlinului de către trupele ruse. .

Nu se știe dacă această prezentare verbală a precedat depunerea de către Lomonosov a unei depuneri scrise la Oficiul Academic (documentul 450), sau dacă a avut loc deja la momentul în care Oficiul a decis să efectueze o anchetă în acest caz.

452

Publicat conform originalului, scris de mâna unui funcționar și semnat de Lomonosov, Taubert și Shtelin (Academia de Științe a URSS, f. 3, op. 1, nr. 472, fol. 18).

Prima publicată - Bilyarsky, pp. 485-486.

Profesorul de limba rusă S. I. Vedensky era binecunoscut lui Lomonosov atât ca fost student universitar, cât și ca colaborator cel mai apropiat al său în lucrarea despre Istoria Rusă Antică (vol. VI prezent, ed., p. 575). Sub pază, a fost ținut din 11 decembrie 1760 din ordinul lui Lomonoșov pentru un absenteism de două săptămâni (vezi vol. IX prezent, ed., document 261). Ensign P.N. Gall a ocupat la Academia de Științe funcția de „inspector peste magazin, care are la comandă soldați clerical și de departament” (AAN, f. 3, op. 1, Ns 460, fol. 440). Supravegherii sale era și „caminul de pază” academic în care erau ținuți cei arestați.

Cazul împotriva lui Gall a fost inițiat de Lomonosov la plângerea lui Vedensky. Ancheta a constatat că steagul, după ce le-a ordonat soldaților din gardă să-l țină în brațe pe profesor, l-a bătut personal cu „o bici care conduce cai”. „Semnele de luptă” găsite pe spatele lui Vedenski au confirmat faptul masacrului săvârșit împotriva sa (AAN, f. 3, op. 1, Ns 531, l. 46), iar datorită mărturiei lui Lomonosov, în plus, și și faptul de a fi șocat. din malurile Gallusului.

453

Publicat după un proiect scris de mâna unui grefier cu corecțiile proprii ale lui Lomonosov (AAN, f. 20, op. 1, Ns 2, pp. 19-22). cu indicarea în notele de subsol a variantelor bazate pe o schiță anterioară scrisă de mâna lui Lomonosov (ibid., pp. 8-15) și indicată în notele de subsol prin cuvântul „schiță”.

Prima tipărită - OP, II, p. 73-85.

Datat pe baza notei lui Lomonosov din proiectul scris de mână al depunerii (vezi p. 228, nota de subsol c).

Miller menționează această reprezentare a lui Lomonosov în scrisoarea sa către G. N. Teplov din 12 martie 1761 („Vorbiți în scrisoarea dumneavoastră despre 18 rechizitori pe care el [Lomonosov] le-a trimis Excelenței Sale cu privire la mine”). Cerându-i lui Teplov în aceeași scrisoare să-i trimită o copie a acestei idei, Miller vorbește și despre scrisoarea lui Lomonosov către Teplov din 30 ianuarie 1761 (scrisoarea 72), a cărei copie se afla atât în mâinile lui Miller, cât și ale lui Taubert (Lamansky, p. . 105) . Astfel, nu poate exista nicio îndoială că cererea publicată a fost într-adevăr trimisă de Lomonosov Președintelui.

În această prezentare, Lomonosov citează fapte individuale din istoria Academiei de Științe, pe care le-a folosit parțial în scrisoarea menționată mai sus către G. N. Teplov și în „Scurta istorie a comportamentului Cancelariei Academice” (documentul 470).

Aflând despre existența prezentării publicate, dar neavând încă timp să se familiarizeze cu conținutul acesteia, Miller s-a adresat lui Teplov cu o cerere de a solicita un ordin de la președintele Academiei de Științe care să interzică lui Lomonosov să se amestece în chestiuni. referitoare la Miller. „Credeți-mă, domnule”, i-a scris Miller lui Teplov, „Lomonosov este un om nebun cu un cuțit în mână. El va ruina întreaga Academie dacă Excelența Sa nu pune în curând lucrurile în ordine în ea ”(Lamansky, p. 105).

1 Miller l-a reprezentat pe P. I. Rychkov ca membru de onoare al Academiei la sfârșitul anului 1758; în ianuarie 1759, Cancelaria Academică i-a acordat însă lui Rychkov doar titlul de corespondent al Academiei (documentul 402); Miller, în corespondența sa, l-a numit într-adevăr pe Rychkov „un membru al corespondenței”.

2 În „Noile lucrări științifice de la Leipzig” și în „Jurnalul oamenilor învățați” (ediția olandeză), „cea mai detaliată știre” a lui Aepinus a fost publicată despre experimentele efectuate la Sankt Petersburg în anii 1758-1759. De
înghețarea mercurului; Aepinus a intenționat să publice aceleași știri într-una dintre publicațiile academice, dar publicarea lor în ediția rusă nu a avut loc din cauza „defectelor” observate în opera lui Aepinus, care, potrivit lui Lomonosov, consta în faptul că „ în ea prima înghețare a mercurului de către domeniu este atribuită lui Zeiger” (vol. IX prezent, ed., document 226).

3 Vezi Notele la Scrisoarea 72.

4 Vezi vol. IX prezent, ed., documentele 33, 39-41 şi notele la acestea.

8 Prin uitare, Lomonosov a înlocuit un alt cuvânt francez „fantastique” (fantastic) cu cuvântul „phanatique” (fanatic): J.-N. Delisle, într-una dintre scrisorile sale către Miller, a numit Academia de Științe din Sankt Petersburg „corps fantastique” (comunitate fantastică). Despre această corespondență

Delisle cu Miller și o „a doua comisie” a fost instituită peste acesta din urmă (vezi documentele 415-423 și notele la acestea). „Studentul Arnold” este un fizician german, maestrul Johann Christian Arnold, care a scris o disertație despre căldură și frig în 1754, în care l-a criticat aspru pe Lomonosov (vezi vol. III prezent, ed., p. 539).

6 Vorbim despre astronomul francez Chappe d'Auteroche (vezi vol. IX prezent, ed., documentele 227-232 şi note la acestea; Lomonosov, II, p. 248-249). Probabil că a existat nemulțumire la curte și la Senat față

de sosirea lui; este posibil ca în același timp să fi amintit și cazul cu academicianul I.-G. Gmelin. care, după ce a părăsit Rusia, a publicat în străinătate „jurnalul” său de călătorie siberiană – „Reise durch Sibirien” (1752-1753), unde multe lucruri au fost găsite „neploroase” pentru Rusia și poporul rus (Pekarsky, I, p. 452).).
7 Vezi documentele 426, 427 și notele la acestea etc. IX prezent, ed., documentul 313.
8 A se vedea vol. IX prezent, ed., documentele 106, 164, 165 şi notele la acestea. Ce hărți au fost făcute în Departamentul Geografic „pentru privat [i.e. e. pentru particulari] să placă”, nu a putut fi stabilit. Vorbind despre faptul că Miller a întocmit, „ca și înainte, în loc de istoria Rusiei, tabele genealogice pentru persoane nobile”, Lomonosov se referea la „tabelele genealogice” întocmite de Miller ale „marilor prinți, țari și împărați ai Rusiei... foști prinți apanagi”. . ..și alte familii nobiliare”, ceea ce Miller făcea chiar înainte să i se atribuie, în 1747, „poziția unui istoriograf rus” (Miller. History of Siberia, I. M.-L., 1937,
pagina 151). Pentru atitudinea lui Miller față de problema culegerii „răspunsurilor geografice din orașe”, vezi vol. IX prezent, ed., documentul 140 și notele la acesta.
9 Miller a fost numit profesor încă din 1730, dar nu a predat la Universitatea Academică în toți anii următori ai activității sale, deși pentru o vreme (1747-1750) a fost rector și profesor al Universității. Cuvintele lui Lomonosov că Miller „discreditează noile instituții utile ale Universității și Gimnaziului”, dezvoltate de Lomonosov, corespundeau pe deplin realității (vol. IX prezent, ed., documentele 317, 319 și note la acestea; cf. de asemenea: Lamansky, p. 105).
10 „Wasteland” este un discurs gol și de neinteligibil.
11 Vezi vol. VI prezent, ed., p. 17-80, 546-559.
12 Vorbim despre articolul lui Miller „News of the Zaporizhian Cassacks”, publicat în numărul din mai al revistei „Works and Translations, for the Benefit and Amusement of Officials” (1760, pp. 387-444). Care „coală a fost retipărită” și care „cuvinte au fost aruncate afară” nu pot fi stabilite.
13 A se vedea mai sus, nota 7. La p. 41 din numărul din iulie a „Lucrări și traduceri, în folosul și amuzamentul angajaților”

IG. Gerber „Vești despre popoarele și țările situate pe partea de vest a Mării Caspice între Astrakhan și râul Kura și despre starea lor în 1728” se spunea: „Andreeva sau Yenderi, un sat situat între râurile Sulak și Aksal, a fost construit și locuit de ruși fugari și cazaci”. Miller, în calitate de editor la Works and Translations, a făcut următoarea notă la această parte a articolului lui Gerber: „Opinia acestui scriitor despre originea locuitorilor din Andreev este foarte îndoielnică. Ei aderă la credința mahomedană. Cum ar putea rușii și cazacii, care trăiesc în deplină libertate, să se închine în fața ei? Nu a existat niciodată un astfel de exemplu și nu au fost observate urme ale limbii ruse printre ei. Numele Andreev, care, sperăm, l-a condus pe scriitor la această părere, poate să fi venit de la caravanele rusești, de la un cuvânt tătar similar Enderi. Miller nu are dreptate: în zona Enderi (în nordul Caucazului), cunoscută de ruși sub numele de satul Andreeva, populația era amestecată: includea și cazacii Don care au fugit acolo după răscoala Bulavinului. Problema acestei

zone, subordonată lui Tarkovsky Shevkal, a îngrijorat diplomația rusă chiar și sub Petru I (S. M. Solovyov, cartea IV, coloanele 669-670).
14 Vezi: Conference Records, vol. II, pp. 458-460 și vol. IV prezent, ed., pp. 761-762.
15 A se vedea documentul 444 și notele acestuia.
16 O descriere a locuințelor Chuvash se găsește în lucrarea lui Miller „Descrierea popoarelor păgâne din provincia Kazan, și anume, Cheremis, Chuvash și Ostyaks” („Compoziții lunare care servesc pentru folos și amuzament”, iulie 1756, p. 39). -40). „Casele acestor popoare”, a scris Miller, „sunt făcute în construcție tătară, se deosebesc de casele țărănești rusești prin faptul că colibele nu sunt negre, ci albe”.
17 În „Sammlung russischer Geschichte” (un jurnal academic care a fost creat de Miller încă din 1732, încetat după plecarea lui Miller într-o călătorie în Siberia în 1733 și reluat de acesta în 1758) a fost publicat în 1760-1761. în vol. V, nr. 3-4 „Versuch einer neueren Geschichte von Russland” („Experiența în istoria recentă a Rusiei”), care conținea și o parte dedicată „vremurilor tulburi ale lui Godunov și Rastriga” (vezi vol. V, numărul 3, pp. 181-264 și numărul 4, p. 265-380); în anul următor, 1761, Miller publică în rusă în „Opere și traduceri, în folosul și distracția angajaților”, în ianuarie (p. 3-63), februarie (p. 99-154) și martie (p. 195-). 244) cea mai mare parte a „Experienței celei mai noi istorii a Rusiei”. Pentru numărul de aprilie al Lucrărilor lunare, a fost dactilografiată și sfârșitul lui Opyt, o descriere a timpului lui Godunov și Rastriga, dar numărul din aprilie a fost publicat fără acest articol de Miller: a fost retras din numărul deja terminat al revistei. , iar Miller, potrivit lui, a primit atunci „mustrare crudă” din partea guvernului „pentru unele dintre scrierile sale despre istoria Rusiei găsite

obscenități persistente ”(P. P. Pekarsky. Viața și corespondența literară a lui Pyotr Ivanovich Rychkov. Sankt Petersburg, 1867, pp. 46-47; Pekarsky, I, p. 380).
18 Vezi vol. VI prezent, ed., p. 546-559.
19 A se vedea documentul 449 și notele acestuia.
20 A se vedea documentele 457, 458 și 470, § 45 și notele la acestea, și vol. IX prezent, ed., documentele 306, 308, 341 și notele la acestea.
21 adică Schumacher.
22 Ordinul președintelui Academiei de Științe din 23 octombrie 1760 privind plecarea adjunctului Rumovsky în Siberia pentru a observa trecerea lui Venus pe discul Soarelui (vezi vol. IX prezent, ed., note la documentul 227) .
23 Despre organizarea unei expediții astronomice formată din academicianul N. I. Popov și adjunctul S. Ya. Rumovsky la sfârșitul anului 1760-începutul lui 1761, vezi vol. IX, documentele 227-231, 235, 246 și notele la acestea.
24 Vezi vol. IX prezent, ed., note la documentul 322.
25 Antlia - pompa de aer. Pentru experimente fizice cu păsări, vezi vol. IX prezent, ed., documentul 204 și notele la acesta.
26 A se vedea notele la documentele 438, 439, 447, 448
27 A se vedea Note la Documentul 460, paragraful 6.
28 A se vedea documentul 443 și notele acestuia. K. I. Shchepin, care a primit o educație excelentă în străinătate, a lucrat în 1751-

1753. la Academia de Științe, unde a fost „atașat” la academicianul S. P. Krasheninnikov pentru predarea istoriei naturale. În mai 1753, cu sprijinul acestuia din urmă, Șchepin a fost trimis la Leiden pentru a se perfecționa în botanică: s-a prezis că va fi succesorul Krasheninnikov grav bolnav (AAN, f. 3, op. 1, nr. 158, pp. 280-281, 303-304, 308, 313-332; nr. 463, pp. 1-2; nr. 464, pp. 321-323). Dar când Krasheninnikov a murit în 1755, postul său de profesor vacant a fost înlocuit de I.-Kh. Gebenshtreit, iar pentru postul de adjunct sub el, „licențiatul” Tübingen, în vârstă de douăzeci și doi de ani, J.-F. Kelreuter” (ibid., nr. 700,
ll. 181-182, 189; nr. 128, ll. 173-191). În ceea ce privește Shchepin, când în iunie 1756 Biroul Medical și-a exprimat dorința de a-l transfera în personalul lor, Biroul Academic a fost imediat de acord cu acest lucru, cerând doar ca Departamentul Medical să-i ramburseze cheltuielile călătoriei de afaceri a lui Shchepin în străinătate (ibid., nr. 467, foaia 125). Această afacere Lomonosov numește „vânzarea” lui Shchepin. În persoana acestuia din urmă, Academia a pierdut un naturalist excelent educat și un profesor remarcabil (vezi: V. V. Kupriyanov. K. I. Shchepin - doctor în medicină al secolului al XVIII-lea. M., 1953).

29 A se vedea Note la Documentul 448, paragraful 4

30 A se vedea notele la documentul 450.

43*

454

Publicat conform originalului, scris de mana unui grefier si semnat de Lomonosov (AAN, f. 3, op. 1, nr. 260, l. 15).

Prima publicată - „Notele științifice ale imp. Academia de Științe în departamentele I și II, vol. 1, Sankt Petersburg, 1853, p. LXVIII–LXIX.

În certificatul Oficiului Academiei de Științe, întocmit la cererea lui Lomonosov la sfârșitul anului 1761 (AAN, f. 3, op. 1, nr. 265, p. 26-29), se reține că conform declarației publicate, „rezoluția nu este permisă”.

48 la documentul 516 pentru cât timp a fost întârziată publicarea Comentariilor, a regulilor, la Secretarul Conferinței Miller. Atât disertațiile în sine, cât și „abrevierile” lor au fost tipărite în latină și au fost astfel accesibile doar unui cerc foarte restrâns de cititori. § 32 din Regulamentul Academic prevedea ca „abrevierile” să fie tipărite în traducere rusă, dar Miller nu a respectat acest lucru.

455

Publicat după un original olograf (AAN, f. 3, op. 1. Nr. 259, fol. 562).

Prima dată publicată - Pekarsky, II, p. 752.

Datat probabil conform scrisorii lui L. Euler către G.-F. Miller din 17 februarie 1761, stil nou, care a fost primit la Sankt Petersburg la 23 februarie 1761, stil vechi (AAN, f. 21, op. 3, nr. 321, fol. 65); această scrisoare conţinea, potrivit lui Euler, chiar scrisoarea sa adresată lui Lomonosov, care este menţionată în documentul publicat. Astfel, acesta din urmă a fost scris nu mai devreme de 24 februarie 1761 și nu mai târziu de 13 martie a aceluiași an: în această zi, Miller l-a informat pe Euler despre conversația sa cu Lomonosov, iar această conversație, judecând după conținutul ei, se pare că a avut loc. după întâlnirea Lomonosov cu Vorontsov.

Printr-o scrisoare din 18 octombrie 1760 (stil nou), Leonhard Euler, care locuia la acea vreme la Berlin, i-a cerut președintelui Academiei de Științe K. G. Razumovsky să-l despăgubească, în calitate de membru de onoare al Academiei, pentru pierderile suferite. de către acesta în timpul ocupației Berlinului de către trupele ruse (originalul francez al scrisorii - AAN , f. 3, op. 1, nr. 472, pp. 2-3; traducere rusă ibid., nr.
În ciuda atitudinii favorabile a președintelui față de cererea lui Euler (ibid., Ks 472, l 1), administrația academică încă nu a îndrăznit să facă o prezentare oficială pe această temă, ținând cont probabil de faptul că Euler, în calitate de membru al Academia de Științe din Berlin

era în serviciul prusac, iar războiul cu Prusia încă continua. Având în vedere faptul că problema a căpătat astfel un ton diplomatic, Miller l-a sfătuit pe Euler să recurgă la mijlocirea lui Lomonosov ca persoană apropiată șefului departamentului diplomatic, cancelarul M. I. Vorontsov (ibid., f. 21, op. 3). , nr. 321, fila 65; cf.: Pekarsky, I, p. 280). Scrisoarea lui Euler către Lomonosov, menționată în documentul publicat, nu a fost păstrată.
La 13 martie 1761, Miller i-a scris lui Euler că a vorbit despre el cu Lomonosov, că se pare că problema va fi rezolvată cu succes, dar că trebuie să ai răbdare, deoarece decizia depinde de cele mai înalte autorități, iar acestea sunt absorbite de alte preocupări (ibid., f 21, op. 3, nr. 309). Astfel, Vorontsov aparent l-a liniştit pe Lomonosov, dar l-a liniştit în zadar: nici sub Elisabeta, nici sub succesorul ei, Petru al III-lea, nu s-a luat nicio decizie în cazul Euler, iar abia în aprilie 1763, în timpul sărbătorilor de încoronare, Razumovsky a informat Cancelaria de acolo că Ecaterina a II-a a dispus să-i plătească lui Euler 1.200 de ruble, luându-le din sumele Librăriei Academice (ibid., f. 3, op. 1, No. 2240, fol. 4; cf.: Pekarsky, I, pag. 281)
456
Publicat după un proiect scris de mâna unui funcţionar cu o poşcrie de mână de Lomonosov (AAN, f. 3, op. 1, nr. 238, fol. 14).
Prima publicată - „Lomonosov”, I, pp. 392-393.
Documentul publicat este un răspuns la cererea Oficiului Senatului din 28 martie 1761 pentru un membru al Colegiului Medicilor, chimist și farmacist al Farmaciei Principale din Sankt Petersburg I.-G. Modelați dacă este „membru al Academiei de Științe, de cât timp este membru al Academiei de Științe și prin ce decret și exact dacă se află printre profesori” (AAN, f. 3, op. 1) , nr. 238, fol. 12). Cererea a fost semnată doar de secretar, motiv pentru care răspunsul Academiei a fost semnat și doar de secretarul Cancelariei Academice, însă partea finală a acestui răspuns, referitoare la statutul juridic al membrilor de onoare, a fost scrisă de Lomonoșov. .
Despre alegerea lui I.-G. Modele ale unui membru de onoare al Academiei de Științe, vezi: Protocoale Conferinței, vol. II, p. 417 și AAN, f. 3, op. 1, nr.238, ll. 8-11.
457
Publicat conform originalului, scris de mana unui grefier si semnat de Lomonosov si Shtelin (AAN, f. 3, op. 1, nr. 531, l. 152).
Prima publicată - Acad., ed., vol. VIII, p. 226 sec. pag.
Prima parte a intrării publicate (până la cuvintele „încă nu a fost depusă”) coincide aproape textual cu partea inițială a definiției

Oficiului din aceeași dată (documentul 458), iar această definiție a fost scrisă indiscutabil de Lomonosov

Astfel, nu există nicio îndoială că el este autorul înregistrării publicate.
Ambele documente - atât intrarea în jurnal publicată, cât și definiția - au fost semnate de Lomonosov în același timp, dar Taubert nu a semnat nici una, nici alta. Numai semnătura lui Lomonosov nu era suficientă, întrucât, conform ordinului prezidențial, definițiile și rezoluțiile Cancelariei Academice trebuiau semnate de toți membrii acesteia (ibid., f. 3, op. 1, nr. 468, l. 86).). Având în vedere acest lucru, documentele semnate de Lomonosov au fost trimise în aceeași zi spre semnare lui Ștelin, care nu a participat la ședința Cancelariei. Shtelin a semnat doar unul dintre cele două documente - o înregistrare în jurnal. Acesta a fost motivul scrisorii lui Lomonosov către Ștelin, scrisă, după cum reiese din textul său, a doua zi după disputa cu Taubert, adică pe 2 iunie, Lomonosov a cerut ca Ștelin fie să semneze hotărârea privind revizuirea Bibliotecii și Kunstkamera. , sau explicați în scris de ce refuză să semneze (scrisoarea 74).
În aceleași zile, se pare, Shtelin a primit următoarea scrisoare de la Taubert: „Am vorbit aseară cu Excelența Sa domnul Chamberlain Shuvalov. A fost foarte surprins de angajamentele dragului nostru coleg [i.e. E. Lomonosov], câteva mostre din care i-am arătat. A păstrat-o pe cea care se referea la examinarea propusă a Bibliotecii și a promis că va vorbi despre asta și cu Roman Illarionovich Vorontsov. De ieri, după cum mi s-a spus, primul nostru scriitor [i.e. e. Lomonosov] se simte lipit de perete și începe să ghicească că toată treaba i-ar putea ieși foarte rău. Dacă președintele dorește să acționeze cu strictețe, nimic nu-l va salva pe [Lomonosov] de mânia lui” (original scris în franceză; vezi: Notes of the Imperial Academy of Sciences, vol. VII, St. Petersburg, 1865, p. 122) Taubert a adăugat chiar că a vorbit despre Lomonosov cu procurorul general. Încercarea de discreditare a lui Lomonosov în ochii nobililor, cei mai prietenoși cu el, mărturisește în ce măsură Taubert a fost speriat de posibilitatea de a inspecta instituțiile subordonate lui. Evenimentele ulterioare au arătat că avea motive să se teamă de revizuire: în Senat, la începutul lunii iulie a aceluiași 1761, deja se vorbea că Biblioteca Academică era „în mare dezordine”, că „Kunstkamera nu are nicio creștere”, ceea ce este atât aici, cât și acolo „inutilitatea și risipa banilor statului” (S. M. Solovyov. Istoria Rusiei din cele mai vechi timpuri. Ed. „Beneficiul public”, Sankt Petersburg, cartea VI, coloana 225).
Patru ani mai târziu, jefuirea fondurilor de cărți și manuscrise ale Bibliotecii Academice a devenit un fapt binecunoscut, pe care Ecaterina a II-a l-a menționat de mai multe ori în rezoluțiile sale (Pekarsky, I, p. 665).
Ștelin s-a susținut de a îndeplini cerințele lui Lomonosov: nu a semnat niciodată decizia de a inspecta Biblioteca și Kunstkamera.

Lomonosov, așa cum l-a avertizat pe Ștelin, acest lucru nu s-a oprit. Pe definiția originală există o notă că la 2 iunie, adică în ziua în care Lomonosov a scris o scrisoare lui Ștelin, o copie a acestei definiții a fost primită de grefierul Y. Volkov (AAN, f. 20, op. 3, nr 118, fol. 2v.) ; copia în sine s-a păstrat și în cadrul „actualității”

(ibid., f. 3, op. 1, nr. 262, l. 9). Aceasta înseamnă că Lomonosov a fost instruit să îndeplinească definiția trimițând decrete academicienilor, cărora intenționa să le încredințeze revizuirea Bibliotecii și a Kunstkamera.
În ciuda tuturor insistențelor lui Lomonosov, decizia din 1 iunie a rămas neîmplinită; nu au fost trimise decrete; Taubert nu a depus niciun raport și nu a avut loc nici un sondaj asupra instituțiilor aflate sub jurisdicția sa. Nu poate exista nicio îndoială că această întorsătură a fost rezultatul intervenției marilor forțe recționare care stăteau pe spatele lui Taubert, care nu dorea deloc să piardă un agent atât de inteligent și de util ca el. Biblioteca a fost revizuită la numai doi ani după moartea lui Lomonosov, în 1767 (ibid., f. 3, op. 1, nr. 537, l. 233).
458
Se tipărește conform originalului, scris de mâna unui funcționar și semnat de Lomonosov (AAN URSS, f. 20, op. 3, nr. 118, p. 1-2), cu indicarea în note de subsol a variantelor dintr-un proiect scris. de mâna lui Lomonosov (ibid., f. 20, lista 1, Nb 2, fila 38).
Prima publicată - Bilyarsky, pp. 523-525.
Vezi notele la documentul 457.
459
Publicat conform originalului, scris de mana unui functionar si semnat de Lomonosov, Taubert si Shtelin (AAN, f. 3, op. 1, nr. 531, fol. 235).
Prima publicată - Bilyarsky, p. 540.
În temeiul rezoluției publicate, Librăria a depus la Oficiul Academic nouă lucrări tipărite ale lui Lomonoșov, câte 12 exemplare (AAN, f. 3, op. 1, nr. 1098, fol. 43). Au fost predate atelierului de legătorie, unde, la cererea lui Lomonosov, au fost legate „toate edițiile într-o singură, însumând douăsprezece cărți” (ibid., nr. 264, fol. 91). S-au dovedit, • în acest fel, douăsprezece convoai, fiecare dintre ele conţinând toate cele nouă lucrări.
Nu au fost găsite materiale documentare despre trimiterea lor către oameni de știință străini. Unul dintre cele douăsprezece convolute se află în prezent în Departamentul de Manuscrise al Bibliotecii Academiei de Științe a URSS (cifrul Țf. Pe coloana lui se înlocuiește: „Lomonosow, Opera academica” („Lomonosov, Lucrări academice”).

Intenționând să-și trimită lucrările, Lomonosov a urmărit se pare un dublu scop: pe de o parte, dorea să familiarizeze oamenii de știință străini cu acele lucrări pe care le considera probabil cele mai bune, pe de altă parte, a avut grijă în cazuri individuale și să să-și consolideze prioritatea. Prin urmare, lista lucrărilor lui Lomonosov selectate de acesta pentru distribuție este de două ori interesantă.
Convolutul a fost introdus în următoarea secvență:
1) Un cuvânt de laudă către Elizabeth Petrovna (ed. 1749),
2) Un cuvânt despre beneficiile chimiei (ed. 1758),
3) Cuvântul despre fenomenele aerului, din forța electrică care se produce (ed. 1753),
4) Un cuvânt de laudă către Petru cel Mare (ed. 1759),
5) Un cuvânt despre originea luminii, prezentând o nouă teorie despre culori (ed. 1759),
6) Un cuvânt despre nașterea metalelor din zguduirea pământului (ed. 1757),
7) Discurs asupra preciziei mai mari a traseului maritim (ed. 1759).

8) Discurs despre lichidul și duritatea corpurilor (ed. 1760),
9) Apariția lui Venus pe Soare (ed. 1761).
Din cele nouă lucrări, șapte au fost incluse într-o traducere în latină, „Apariția lui Venus” într-o traducere germană și „Un cuvânt lăudabil către Petru cel Mare” într-o traducere franceză a barului. T.-G. Chudi, care la un moment dat a fost secretarul personal al lui I. I. Shuvalov. În convoiul Bibliotecii Academiei de Științe, pe pagina de titlu a acestei ultime traduceri, după cuvintele tipărite în franceză „tradus din originalul rus”, Lomonosov a adăugat în franceză cu propria sa mână: „dar tradus foarte prost și contrar obiecțiilor autorului”.
460
Publicat după un original olograf (AAN, f 20, op 1. Nr. 2, L. 50-51). Publicat prima dată (cu omiterea paragrafelor 11-13) - Pekarsky, II, pp. 928-929.
Datat probabil conform ultimului dintre toate episoadele vieții academice menționate în aceste note (vezi mai jos, explicațiile paragrafului 13) și prin strânsă legătură cu prezentarea președintelui Academiei de Științe (documentul 461), care a fost scrisă nr. mai târziu de 24 decembrie 1761. Cinci ani, „în lacrimi”, după spusele lui Lomonosov, experiența ca membru al Cancelariei Academice (1757-1761) l-a condus la convingerea că adversarul său cel mai rău intenționat era un alt membru al aceluiași Cancelaria, Taubert. Până atunci, practic întregul aparat administrativ, economic și financiar al Academiei era în mâinile acesteia din urmă. Furnizarea de servicii personale președintelui său (Taubert org.

a fondat o școală de acasă pentru copiii lui Razumovsky, pe care el însuși a condus-o), și-a câștigat favoarea și și-a asigurat, în plus, legături extrem de largi în cele mai înalte sfere birocratice și de curte ale Petersburgului de atunci. Acest lucru i-a oferit ocazia să-și abuzeze de puterea cu impunitate. Nu numai Lomonosov știa despre abuzurile lui Taubert: al treilea membru al Cancelariei, Ștelin, știa despre ele, știau și alți academicieni (AAN, secțiunea IV, op. 6, nr. 91, fol. 36 și urm. și nr. etc.).), însă, numai Lomonosov a avut curajul să declare acest lucru în mod deschis și să ceară ca Taubert să fie scos din Academie și adus în judecată.Conștient de pericolul unui astfel de discurs, Lomonosov s-a pregătit pentru el cu o grijă deosebită: a adunat materiale faptice, a scris în schiță ceea ce mi-a venit în minte, a întocmit un plan pentru prezentarea oficială președintelui Academiei etc. Notele publicate, explicate mai jos în punctele lor individuale, reflectă una dintre etapele inițiale ale acestei lucrări pregătitoare a lui Lomonosov.
Punctul 1. Problema eșecului lui Taubert de a prezenta rapoarte despre Bibliotecă și Kunstkamera a fost ridicată oficial de Lomonosov la o ședință a Cancelariei Academice din 1 iunie 1761 (documentele 457-458).
Punctul 2. Vorbind despre faptul că Taubert l-a transformat pe academicianul F.-W.-T. Epinus, Lomonosov are în vedere două episoade: 1) de-a lungul a trei ani (1756-1759) dispute despre „tubul de vedere nocturnă” construit de Lomonosov, timp în care Epinus s-a pronunțat împotriva lui Lomonosov mai ales tăios „pe un ton ironic de superioritate teoretică” (vezi vol. IV prezent, ed., pp. 732-737 și „Lomonosov”, II, pp. 71-92), și, potrivit lui Lomonosov, „toată lumea a înțeles clar că adică pescuitul lui Taubert după exemplul lui Schumacher” (documentul 470, § 38); 2) participarea lui Aepinus într-un grup de academicieni care, la instigarea lui Taubert, s-au adresat

președintelui Academiei de Științe și altor demnitari cu cererea de a nu promova Lomonoșov la rangul de consilier de stat; acest episod, care nu a primit nicio reflectare în documentele supraviețuitoare, este cunoscut doar din cuvintele lui Lomonosov (documentul 470, § 39).
Relațiile dintre academicianul S. Ya. Rumovsky și academicianul N. I. Popov, asistent adjunct A. D. Krasilnikov și N. G. Kurganov au început să escaladeze de la sfârșitul anului 1760 în legătură cu organizarea observațiilor trecerii lui Venus pe discul solar (pentru mai multe detalii, vezi Vol. IX prezent, ed., Documente 227-231, 235-243, 246).
Rumovsky, strâns asociat cu Aepinus și Taubert, a fost în anii 60 unul dintre cei mai activi membri ai grupului academic ostil lui Lomonosov.
Punctul 3. Prin „bani de la tipografie” Lomonosov înseamnă venituri din vânzarea publicațiilor academice; aceste sume Taubert le-a cheltuit într-o serie de cazuri în mod necontrolat, „având, după spusele lui Lomonosov, „trezoreria de la Librărie sub controlul și pecetea sa” (documentul 470, § 45)

Punctul 4. Vorbim despre abuzurile care au fost comise de Taubert la livrarea contractelor de lucrari de constructii si reparatii. Lomonosov a început lupta oficială împotriva acestor abuzuri încă din 1759, iar în 1760 a întocmit o notă detaliată pe acest subiect (documentele 438, 439, 448).
Punctul 5. Cu privire la reparația „casei lui Volkov și Lutkovsky”, care a fost transferată la Academia de Științe în 1757 și unde se afla „noua” tipografie academică și apartamentul personal al lui Taubert, vezi documentul 448, punctul 4.
Punctul 6. Comanda pentru un glob pentru led. Prințul Paul a fost transferat la Academia de Științe de către educatorul lui Pavel F. D. Bekhteev la 15 martie 1760 (AAN, f. 3, op. 1, nr. 253, l. 144). Biroul academic a încredințat producția globului adjunctului I. F. Truskot (ibid., nr. 530, fol. 83).
Academia a fost obligată să-i facă un glob glob pentru Pavel „fără ezitare” (ibid., nr. 253, fol. 144). Lomonosov l-a acuzat pe Taubert că vrea să-l îndepărteze pe Lomonosov de la participarea la acest caz și „neglijând măsurile de precauție privind integritatea sănătății familiei suverane”, i-a dat globul lui Truscot acasă chiar în momentul în care „soția și copiii lui Truscot erau în o boală lipicioasă” (document 469, paragraful 9, nota de subsol a).
Punctul 7 (barat de Lomonosov). Acest paragraf s-a ocupat de responsabilitatea lui Taubert pentru greșelile făcute la publicarea raportului despre capturarea Berlinului de către trupele ruse (pentru mai multe detalii, vezi documentele 450 și 451).
Punctul 8. Prin numele de „astronomi ruși” Lomonosov înseamnă adjuncții A. D. Krasilnikov și N. G. Kurganov, pe care academicianul F.-U.-T. Aepinus, cu sprijinul lui Taubert, nu a vrut să permită trecerea lui Venus pe discul Soarelui către Observatorul Academic pentru observare simultan cu el în mai 1761 (pentru mai multe detalii, vezi vol. IX prezent, ed., documente). 236-242).
Punctul 9. Apropo de profesorii pe care Taubert i-a jignit „în mod insidios și insolent”, Lomonosov a avut în vedere în acest caz, probabil, I.-A. Brown, A.P. Protasov și G.-F. Fedorovich (document 470, §§ 49, 50 și 58). Scaunul profesoral a fost scos, din ordinul lui Taubert, din sala în care a predat profesorul Brown (documentul 397).

Paragraful 10. În acest paragraf, Lomonosov vorbește despre propunerile sale, cu care Taubert nu a mers mai departe. Mai departe, pe o altă foaie, el le enumeră în detaliu (vezi p. 246). Foarte probabil că tocmai în aceste zile, concomitent cu întocmirea notelor publicate, Lomonosov a ordonat angajaților Cancelariei Academice să-i întocmească o adeverință cu privire la lucrările pe care le-a depus și la executarea care a urmat. Acest certificat sub titlul „Un extras întocmit în Oficiul Academiei de Științe din depunerile consilierului colegial Lomonoșov și din determinările făcute pentru cel din Oficiu” a fost păstrat în Arhivă.

Academia de Științe a URSS în două versiuni: copie intactă și albă, datând din arhiva personală a lui Lomonosov (AAN, f. 20, op. 1, nr. 2, pp. 91-95), și - printre " actualitate” a Cancelariei pentru noiembrie 1761. - un proiect, pătat de corecții de către diverse persoane, între care Taubert (ibid., f. 3, op. 1, nr. 265, pp. 26-29). Extrasul acoperă perioada cuprinsă între jumătatea lunii martie 1757 și jumătatea lui februarie 1761 și conține informații despre nouăsprezece spectacole ale lui Lomonosov. Execuția reală - după cum se vede din extras - a urmat doar două dintre ele.
Punctul 11 (barat de Lomonosov). Definițiile Cancelariei Academice, semnate de membrii săi și tăiate de Taubert, nu au fost găsite printre documentele supraviețuitoare, ceea ce nu este surprinzător: dacă s-au întâmplat astfel de cazuri, atunci Taubert a confiscat și distrus fără îndoială astfel de documente tăiate de el.
Punctul 12. Vorbim despre expedițiile astronomice și geografice concepute de Lomonosov încă din 1759 pentru a determina latitudinea și longitudinea celor mai importante așezări din țara noastră. Această întreprindere, temeinic gândită și pregătită de Lomonosov, a fost, după spusele celui mai recent cercetător, „prelungită și frustrată” de „scuze superficiale și indicii de obstacole formale” (Gnucheva, p. 69; pentru mai multe detalii vezi vol. IX). prezent, ed., Documentele 118, 121, 122, 124, 125, 127, 128, 130, 135, 137, 141, 143, 146, 151, 160, 169, 173, 193, 193-1919). Cuvintele „hartă poștală” trebuie înțelese ca acea nouă hartă a Rusiei, pe care Miller a început să o întocmească în 1754 și pe care intenționa să marcheze toate stațiile poștale. După ce s-a îndoit de „locația Astrahanului și a întregii zone din jurul Mării Caspice”, Miller, așa cum a spus el însuși mai târziu, „a găsit un asemenea sprijin încât publicarea hărții poștale, deși gravura ei era deja finalizată, a fost amânată” (Gnucheva, p. 64, 225-226). Acest lucru s-a întâmplat, evident, deja în acei ani, când Departamentul geografic era sub jurisdicția lui Lomonosov. Harta menționată într-o formă corectată a fost publicată de Miller abia în a doua jumătate a anilor 1770. (ibid., p. 64 și 249, nr. 118), adică la mulți ani după moartea lui Lomonosov.
Punctul 13. Episodul la care se face referire în această notă a fost cel mai recent dintre toate cele menționate în documentul publicat. Biroul de revizuire, care controla activitățile financiare ale instituțiilor de stat, a aplicat o amendă de 120 de ruble Cancelariei Academice. „pentru că nu a trimis în termenul specificat” rapoarte financiare pentru anul 1757. Oficiul Academic, în ciuda amintirilor repetate, nu a plătit amenda.Decretul Senatului din 24 octombrie 1761 a confirmat necesitatea plății acesteia (AAN, f. 3, op. 1, nr. 967 ll 108-109), și în acest fel au fost confirmate chiar neregulile din

raportările academice pe care Lomonosov le-a demascat atât de insistent. Folosind tema.

că dispozitivul decretului Senatului nu a fost formulat suficient de clar, Taubert, judecând după jurnalul clerical, a anunțat-o doar în prezența lui Lomonosov, păstrând tăcerea despre partea istorică a decretului, unde împrejurările cauzei erau destul de clare. afirmat (ibid., nr. 531, fol. 263). La următoarea eliberare de bani pentru plata salariilor cadrelor didactice, Oficiul de Statistică al Promemoriei din 12 noiembrie 1761 a dispus reținerea amenzii menționate (ibid., nr. 264, fol. 108). Conținutul acestui document nu putea fi ascuns lui Lomonosov: a fost citit în prezența sa la 29 noiembrie 1761 (ibid., nr. 531, fol. 284v.). Evoluția ulterioară a cazului nu este complet clară. Promemoria menționată de Lomonosov în numele Oficiului de Stat nu a fost găsită, totuși, în alte documente există indicii indirecte că Taubert se pare că a realizat desființarea amenzii (cf. ibid., fol. 300). Menționat de Lomonosov, M. Firsov a servit ca registrator la Biroul Academic și a corespondat în departamentul de contabilitate.
Notele înscrise de Lomonosov pe a doua foaie (p. 245) se referă, fără îndoială, la aceeași perioadă aproximativă ca și cele precedente, dar reflectă deja următoarea etapă a lucrării: întocmirea unui plan pentru o notă despre crimele și omisiunile oficiale ale lui Taubert. Rândurile numerice caracteristice lui Lomonosov indică faptul că, pe lângă cele comentate mai sus, au mai existat și alte note grosiere ale lui Lomonosov pe aceeași temă, care nu ne-au ajuns la noi, prevăzute cu numere de serie. Din aceste numere, grupate după trăsătura tematică, au fost compuse patru rânduri. Ei încheie schița inițială a planului. El a oferit, aparent, o descriere generală a acțiunilor nepotrivite ale lui Taubert (primele trei puncte), care urma să fie urmată de o serie întreagă de referințe faptice care o ilustrează, împărțite în patru grupe tematice: 1) „poftă de putere”, 2) „delicatețe” (adică lăcomia), 3) „invidie” și 4) „ura față de ruși”.
Mai departe, pe aceeași foaie, a fost schițat un plan pentru prezentarea lui K. G. Razumovsky (cuvintele „contelui” înseamnă el) despre necesitatea de a pune capăt dezordinii academice, care, așa cum a avertizat Lomonosov, ar putea aduce probleme președintelui. el însuși („astfel încât. .. hassle out”). - „Academie sans, sans. ..” este un fragment prescurtat dintr-o scrisoare nesupraviețuitoare a lui G. N. Teplov adresată profesorului F.-G. Strube de Pyrmont; în formă extinsă, pasajul citat de Lomonosov din această scrisoare franceză a fost transmis de acesta în limba rusă astfel: „Academie fără academicieni, Cancelarie fără membri, Universitate fără studenți, reguli fără importanță și, în sfârșit, confuzie în toate, chiar și la aceasta. zi nevindecabilă” (document 470 , § 36). Lomonosov a schimbat numele de familie al lui Teplov în mod german (Tepelhof).

„Decretul de 24 de ani” Lomonosov numește decretul nominal al lui Petru I din 20 ianuarie 1724 „cu privire la ascultarea de comandanți în tot ceea ce nu este contrar decretelor” (PSZ, nr. 4423). - Dintre depunerile lui Lomonosov către Razumovsky, trimise „recent în Ucraina”, unde președintele Academiei a locuit de această dată mai mult de un an

și jumătate, de la 8 martie 1760 până la 23 octombrie 1761, se cunosc trei note. (documentele 495, 448, 453). Lomonosov numește scrisoarea sa către Teplov din 30 ianuarie 1761 (scrisoarea 72) „acuzatoare”. Următoarele două rânduri, marcate cu semnul LB, se pare că au fost adăugate mai târziu. - Numele de familie al „Lva Simonovich” menționat de Lomonosov nu a fost clarificat. - „Morbus Neapolitanus” tradus literal „boala napolitană”; în secolul al XVIII-lea deci se obişnuia să se numească sifilis.
Mai mult, la rubrica „Presiuni”, Lomonosov enumeră douăsprezece dintre documentele sale care nu au primit nicio mișcare din cauza opoziției lui Taubert și a acoliților săi. Succesiunea în care sunt înregistrate spectacolele convinge că, în timp ce le enumera, Lomonosov a ținut sub ochi „extrasul” menționat mai sus, întocmit la cererea sa de către Oficiul Academic.
Vedere 1 - vezi.
„Despre structura Reprezentanței academice 2 – vezi.
Vizualizarea 3, indicată în notele publicate cu un cuvânt „Necesar!!!”, vezi documentul 43.
Vezi al 4-lea - vezi documentul 399.
Depunerea a 5-a - vezi vol. IX prezent, ed., Document 313.
Reprezentarea 6, desemnată în notele publicate de un cuvânt grecesc βατοσχοπιοΜ batoscope, vezi vol. IV prezent, ed., pp. 321-323, 445, p. 7, 788, nota. 49.
Vizualizare Vizualizare Vizualizare Vizualizare Vizualizare Vizualizare note falsificate).
Reprezentare cunoscută numai
(vezi explicațiile de mai sus la punctul 6 din notele publicate).
Rândurile finale, în care Lomonosov introduce o nouă numerotare, sunt dedicate „obstacolelor” pe care le-a pus Taubert în organizarea expedițiilor astronomice și geografice concepute de Lomonosov (a se vedea mai sus pentru explicații la paragraful 12 din documentul publicat) și în implementarea propunerii.
(vezi mai sus, explicațiile la punctul 10).
documentul 429 și cuvintele anexate la planul lateral depus.
vol. IX prezent, ed., document 300.
438
404.
454
406.
7 - vezi document
8 - vezi document
9 - vezi document
10 - vezi document
11 - vezi. t IX prezent, ed., Document 265.
12 - vezi actele 457-458 (cf. de asemenea p. 1 publ.
Al 13-lea dintre documentele supraviețuitoare nu a fost găsit: mențiuni separate ale lui Lomonosov despre acest episod

Transformările lui Lomonosov ale Gimnaziului Academic: acest din urmă subiect este dezvoltat în detaliu de către Lomonosov în documente scrise de el mai târziu (vezi documentul 470, §§ 45-47, 51, 52, precum și vol. IX prezent, ed., documentele 350 și 353).
Nota marginală de lângă cuvântul „Reprezentări” pare să se refere la două întrebări diferite:

1)   că depunerea către președinte (Lomonoșov în acest caz numește această depunere „raport”) să includă informații despre instituțiile academice din subordinea Lomonoșov, adică despre Universitate, Gimnaziul și Departamentul Geografic;
2)   să se întocmească o promemoria Colegiului de Cameră cu privire la o selecție de informații despre numărul populației țărănești din sate și sate (vezi vol. IX prezent, ed., documentele 123, 134, 142, 149, 197). Cu toate acestea, este posibilă și o altă interpretare a ultimelor rânduri, deoarece sfârșitul de caz al cuvântului „promemoria” este rupt: dacă acest cuvânt nu era în acuzativ, ci în cazul prepozițional, atunci aceasta însemna că Lomonosov a considerat necesar să menționează acest promemoria în prezentarea făcută președintelui.
La evaluarea întregului document publicat în ansamblu, este util de reținut că caracterizarea Lomonosov a activității academice a lui Taubert coincide în termeni generali cu cea dată în găsit la Londra de academicianul I.-Kh. Gamel de o scurtă istorie anonimă a Academiei de Științe, scrisă în 1767 în limba franceză (AAN, secțiunea IV, op. 6, nr. 91, fol. 36 și urm. și nr. 92, fol. 26 și urm.). Această coincidență este cu atât mai importantă cu cât autorul poveștii menționate era absolut incontestabil academicianul Ya. Ya. familiarizat cu viața interioară a Academiei din acea vreme. Senatul era, de asemenea, conștient de „marea dezordine” din „departamentele” subordonate lui Taubert, de proasta gestionare a fondurilor bugetare și de cheltuirea necontrolată a așa-numitelor „sume de carte”, care s-a reflectat în decizia sa din 5 iulie, 1761 (S. M Solovyov, Istoria Rusiei din cele mai vechi timpuri, Editura „Beneficiul social”, Sankt Petersburg, cartea VII, coloanele 225-226).
461
Publicat după un proiect scris de mâna unui funcţionar şi corectat de Lomonosov cu propria sa mână (AAN, f. 20, op. 1, nr. 2, pp. 43-48). Locația originalului este necunoscută.
Prezentarea a fost publicată pentru prima dată - Bilyarsky, pp. 551-553; supliment la prezentare („Punctele de insolență ale biroului consilierului Taubert”) este publicat pentru prima dată

Este probabil datat după conținutul prezentării, care este cel mai strâns legat de proiectele de note publicate în acest volum (documentul 460), care sunt datate absolut incontestabil la sfârșitul anului 1761. Cuvintele „de dragul scurtului tău , aparent, stai aici” arată că prezentarea publicată a fost scrisă atunci când K G. Razumovsky la Sankt Petersburg, unde s-a întors de la Gluhov la 10 decembrie 1761 (AAN, f. 3, op. 1, nr. spectacolul publicat a fost scrisă în timpul vieții împărătesei Elisabeta, care a murit la 24 decembrie a aceluiași an.
Originalul trimiterii publicate nu a fost găsit și nu se știe dacă a fost înaintat lui Razumovsky. Știm doar că în decembrie 1761, însă, se pare, după moartea Elisabetei, Lomonosov s-a întâmplat să-l viziteze pe Razumovsky cu un raport asupra unor chestiuni academice (ibid., ll. 301v. - 302). Dar indiferent de soarta documentului publicat, scopul pe care l-a urmărit nu a fost atins: Taubert a rămas la putere.
În transmiterea publicată, Lomonosov citează integral decretul lui Petru I, pe care l-a menționat în notele sale preliminare (documentul 460), și îl avertizează deschis pe Razumovsky că, dacă acesta din urmă nu respectă această idee, el, Lomonosov, va acționa în conformitate cu Decretul lui Petru, adică apeluri împotriva acțiunilor lui Razumovsky

la Senat sau Împărăteasa. Dacă această amenințare a fost îndeplinită rămâne neclar.
Vorbind despre ideile sale anterioare lui Razumovsky, Lomonosov are în vedere în mod evident notele sale despre starea nesatisfăcătoare a Academiei de Științe, prezentate președintelui la începutul aceluiași 1761 (documentele 405 și 453).
Pentru o explicație a „punctelor impertinente” ale lui Taubert, vezi notele la proiectul de note (documentul 460) care au stat la baza acestora.
Lomonosov, se pare, a acordat o importanță extrem de serioasă documentului publicat și era destul de clar conștient de pericolele la care se expune atunci când se adresează șefului său de rang înalt cu o cerere atât de hotărâtă și dură: acest lucru este dovedit de extrasul din legile păstrate în arhiva lui Lomonosov, întocmită după a lui, fără îndoială, pe seama unui funcţionar academic (AAN, f. 20, op. 1, nr. 2, p. 47-48); cuprinde textele integrale ale decretelor lui Petru I din 20 ianuarie 1724 și 13 noiembrie 1724 privind dreptul petiționarilor de a contesta judecători imparțiali și asupra răspunderii petenților pentru contestația declarată de aceștia fără temeiuri suficiente, precum și extrase din „Articolul cuplului militar cu procesul, judecată propriu-zisă” din 1715 și din Codul din 1649 privind răspunderea petenților pentru calomnie.

462
Publicat după un proiect olograf (AAN, f. 20, op. 1, nr. 2, p. 86-90; opțiunea p. 9 - ibid., f. 20, op. 3, nr. 7, p. 1) -2).
Prima publicată - Bilyarsky, pp. 553-557. Versiunea preliminară a paragrafului 9 este publicată pentru prima dată.
Datat probabil prin strânsă legătură cu documentul anexat depunerii lui Lomonosov adresată președintelui Academiei de Științe privind transferul lui Taubert la investigație (documentul 461).
Prezenta notă, cunoscută doar dintr-un proiect de autograf, este o versiune puțin mai comună a anexei de mai sus la Documentul 461, care se intitulează „Punctele de insolență ale consilierului Taubert”. Este posibil ca Lomonosov să pregătească nota publicată ca anexă la plângerea la Senat, pe care i-a făcut-o aluzie lui Razumovsky în depunerea sa adresată acestuia (documentul 461).
Pentru explicații ale punctelor individuale, a se vedea notele la proiectul de note care au stat la baza acestora (documentul 460).
Potrivit plângerii lui N. A. Demidov împotriva lui Taubert menționată la paragraful 1, a fost efectuată o anchetă specială, care a confirmat temeinicia plângerii (AAN, f. 3, op. 1, nr. 472, p. 117, 125 și 126). vezi şi: Pekarsky II, pp. 734-735).
463
Este tipărită conform originalului, scris de mâna unui grefier și semnat de Razumovsky, Lomonosov și Taubert (TsGADA, f. Biroul Senatului. Nr. 3055, l. 606).
Publicat pentru prima dată.
Pentru traducerea și tipărirea Descrierea poporului Manciurian, vezi vol. IX prezent, ed., Documentul 276.
Deși raportul publicat a fost semnat de mai mult de un Lomonosov, și deși textul final al raportului a fost corectat nu de mâna lui, ci de mâna lui Taubert (AAN, f. 3, op. 1, nr. 208, l. 405), inițiativa în această chestiune i-a aparținut, fără îndoială, lui Lomonosov: o

lucrare efectuată de Rossokhin și Leontiev, el a vorbit cu un respect deosebit ca o lucrare „considerabilă” (documentul 470, § 62).
I. K. Rossokhin și A. L. Leontiev pot fi numiți cu siguranță primii sinologi ruși. Ambii erau cunoscători serioși ai limbilor chineză și manciu, pe care le-au studiat în China o serie lungă de ani: Rossokhin a locuit acolo din 1727 până în 1740 (AAN, f. 3, op. 1, nr. 2332, fol. 39), și Leontiev - din 1742 până în 1751 (dicționar biografic rus, vol. „Labzin-Lyashenko”, p. 227).
La 7 august 1762, Senatul a emis un decret privind eliberarea unei alocații unice văduvei și copiilor lui Rossokhin în valoare de 600 de ruble, iar lui Leontiev o dată

cel puțin 400 de ruble. Acesta din urmă a fost promovat și la rangul de „primele trei colegii ale secretarului” (AAN, f. 3, op. 1, nr. 968, l. 190).
464
Publicat conform originalului, scris de mâna unui grefier și semnat de Lomonosov (AAN, f. 3, op. 1, nr. 532, fol. 215) cu indicarea în notele de subsol a opțiunilor în baza unui proiect olograf (ibid. , f. 20, op. 1, nr. 2 , l. 109).
Prima publicată - Bilyarsky, pp. 569-570.
Datat probabil după definiția Cancelariei Academiei de Științe din 11 septembrie 1762, menționată de Lomonosov (ibid., nr. 532, fol. 213).
Prin Decretul Senatului din 27 august 1762, Academia de Științe, precum și alte instituții ale statului, au fost din nou invitate să depună Senatului „ o declarație amănunțită și succintă asupra veniturilor statului, cât din acești bani ajung anual la vistierie, unde se folosește la cheltuială și prin ce decrete” (AAN, f. 3, op. 1, nr. 968, l. 226). Taubert, căutând să păstreze dispoziția necontrolată a veniturilor mari în numerar ale Librăriei, Tipografiei și atelierelor academice (în prima jumătate a anilor 1860, aceste venituri erau în medie de aproximativ 20.000 de ruble pe an; vezi ibid., nr. 270, l. 193v). .), a emis la 11 septembrie 1762, în lipsa lui Lomonosov, o rezoluție jurnalistică privind depunerea unui raport la Senat cu mesajul că Academia, pe lângă suma stabilită de stat, „nu are alt stat. venituri” (ibid., l. 187).
Lomonosov, după ce a primit rezoluția și raportul spre semnare, a refuzat să le semneze, iar în „opinia” publicată a dezvăluit minciuna jenantă a lui Taubert.
Acesta din urmă a fost nevoit să schimbe formularea rezoluției și să se angajeze în argumente lungi și confuze, dar puțin convingătoare, cu privire la motivul pentru care veniturile din carte, tipărituri și similare „nu pot fi socotite ca venituri ale statului” (ibid., nr. 532, fol. 213) . Același raționament a fost repetat și în raportul trimis de Taubert Senatului la 17 septembrie 1762 (ibid., nr. 270, fol. 188 și nr. 609, fol. 70), dar Taubert nu a depus datele digitale solicitate de Senatul.
El a fost obligat să dezvăluie aceste date abia după moartea lui Lomonosov, în decembrie 1765, când Senatul și-a repetat cererea în termeni mai clari și mai hotărâți (ibid., l. 180 și urm.).
465
Publicat după un proiect olograf (AAN, f. 20, op. 1, nr. 1, p. 389-390).
Prima publicată - SAU, carte. V, p. 12-15.

Este probabil datat: Profesorul Aepinus a primit Observatorul „în singura sa locație” prin ordin al președintelui Academiei de Științe, semnat în iunie 1762 și primit de Cancelaria Academică la 2 iulie a aceluiași an (AAN, f. 3). , op. 1, nr. 473, l .141).
Fără îndoială că, în depunerea publicată, Lomonosov are în vedere tocmai acest ordin al președintelui, și nu hotărârea Cancelariei din 16 iunie 1760 (vol. IX prezent, ed., document 224), care i-a acordat lui Aepinus mult puteri mai puțin extinse asupra Observatorului. Astfel, prezentarea lui Lomonosov a fost scrisă, în orice caz, nu mai devreme de 2 iulie 1762. Cuvintele de început ale prezentării ne convin că a fost scrisă în primele zile ale anului următor, 1763, înainte ca profesorii să prezinte rapoarte asupra lor. lucrare la Cancelarie pentru „trecut”, 1762, an. Aceste rapoarte au fost înaintate Cancelariei la raportul secretarului conferinței Miller la 25 ianuarie 1763 (AAN, f. 3, op. 1, No. 851, l. 1). În consecință, documentul publicat nu ar fi putut fi scris mai târziu de acea zi. Datarea lui P. S. Bilyarsky („pe la mijlocul lui noiembrie 1760”) este arbitrară și cu siguranță eronată.
Depunerea publicată se pare că a fost atașată de Lomonoșov la scrisoarea sa adresată președintelui din 28 ianuarie-5 februarie 1763 (scrisoarea 82), iar la 4 martie 1764 a depus o nouă depunere la Oficiul Academic pe aceeași problemă (vezi document 468 , vol. IX prezent, ed., document 224 si note la acestea, unde se dau explicatii asupra continutului ambelor documente).
Motivul redactării prezentării publicate a fost, fără îndoială, ordinul mai sus menționat al președintelui, primit în Birou la 2 iulie 1762. Acest ordin nu a putut decât să provoace proteste din partea lui Lomonosov, întrucât îi limitează puterile de consilier al Oficiului, responsabil . a întregii părți științifice a Academiei, inclusiv Observatorul .
1 În 1763, Epinus a deținut funcția de inspector șef sau de inspector șef al claselor Corpului Gentry Land și a primit 900 de ruble din această funcție. pe an în plus față de salariul pe care l-a primit la Academia de Științe (AAN, secțiunea IV, op. 1, Nr. 112). Pentru refuzul lui Aepinus de a ține prelegeri studenților Universității Academice, vezi vol. IX prezent, ed., Documentele Nr. 296 și 322 și note la acestea.
2 Acoperire - tarta, gust neplacut.
466
Publicat conform originalului, scris de mana unui grefier si semnat de Lomonosov (AAN, f. 3, op. 1, nr. 474, l. 93).
Prima dată publicată (parțial) - Pekarsky, II, p. 784.
Publicat integral pentru prima dată.
Despre S. S. Volchkov, vezi vol. IX prezent. ed. Note la documentul 379.

În 1755, Volchkov, după mulți ani la Moscova și pe moșia sa, s-a întors la Sankt Petersburg (AAN, f. 3, op. 1, nr. 195, l. 766), unde a continuat să fie în serviciul academic pentru încă vreo cinci ani. În 1759, el a intrat în Senat cu o propunere „cu privire la înființarea, sub autoritatea și patronajul Senatului guvernamental, a unei tipografii pentru supravegherea sa [a lui Volchkov] pentru a lucra

rapid în folosul poporului în tipărirea lui Volchkov. traduceri de mână ale cărților.” Proiectul a fost aprobat practic de Senat, care a informat Academia despre acest lucru, spunând că Volchkov a fost numit director al tipografiei nou înființate (ibid., nr. 249, l. 78).

Din acel moment, între Senat și Academie, sau, mai precis, între Volchkov și Taubert, a început un litigiu de patru ani, pe care П. P. Pekarsky, nu fără motiv, îl numește „primul proces din Rusia privind proprietatea literară” (Pekarsky, II, p. 782). Traducerile lui Volchkov au fost subiectul disputei. Volchkov a insistat ca Academia să îi returneze tot ce a tradus, nepublicat și tipărit. Taubert, pe de altă parte, a susținut că Academia nu poate și nu ar trebui să ofere aceste traduceri, deoarece pentru ei și numai pentru ei Volchkov a primit un salariu academic.

Din punct de vedere juridic, poziția Academiei era mai puternică, dar Volchkov se pare că și-a asigurat un sprijin foarte serios în Senat, iar Academia a primit un decret al Senatului după altul prin care se cerea ca toate traducerile lui Volchkov să fie „depuse” tipografiei Senatului. Aproximativ o duzină de astfel de decrete au supraviețuit (AAN, f. 3, op. 1, nr. 249, p. 79, 90, 95, 98, 103, 105, 114, 119, 126-127). Lomonosov a avut doar o parte mai pasivă în acest litigiu. În calitate de membru al Cancelariei Academice, a semnat unele dintre hotărârile acesteia legate de acest caz (vezi, de exemplu, ibid., nr. 472, l. 109; nr. 473, pp. 133-134 etc.), dar când Volchkov, sperând să paralizeze influența lui Taubert, a cerut Senatului să trimită un decret „special” „în numele consilierului principal din Biroul Academic Mihail Lomonosov” (Lecturi în Societatea de Istorie și Antichități Ruse de la Universitatea din Moscova, 1859). , cartea II, Amestecul, p. 160) iar când Senatul a îndeplinit și această cerere a lui Volchkov, Lomonosov s-a susținut de intervenția directă în cauză (AAN, f. 3, op. 1, No. 531, l. 297).

La începutul anului 1763, Volchkov a depus o „petiție” Ecaterinei a II-a, care a ordonat să i se acorde „dreptatea corespunzătoare”. Acest lucru l-a forțat pe Razumovsky să ceară o „explicație” de la Oficiul Academic, pe care Taubert a prezentat-o sub forma unei definiții clericale, a unui extras din dosar și a unui raport către președinte (ibid., nr. 249, pp. 130-131; Nr. 474, fol. 91). Lomonosov a refuzat să semneze aceste documente, depunând o „opinie” publicată.

4í>I

Publicat conform originalului, scris de mana unui grefier si semnat de Lomonosov (AAN, f. 3, op. 1, nr. 474, p. 100-101).

Prima publicată - Bilyarsky, pp. 599-602.

Data redactării este determinată, probabil, de data determinării Cancelariei Academiei de Științe din 24 aprilie 1763, la care se anexează avizul publicat (AAN, f. 3, op. 1, nr. 474, fol. 99).

În aprilie 1763, Cancelaria Academică a primit rapoarte de la inspectorul Ilyin, care se afla la Moscova „la inspecția și inventarierea librăriei academice de acolo”, care a raportat, printre altele, că „președintele a ordonat ca ” și a instruit Oficiul să „a face o examinare” pe această temă; de la inspectorul Ilyin a venit și „informat la el de la germanii Skolaria și Vever, care doresc să preia acel magazin în conținutul, condițiile lor”. La 24 aprilie 1763,

biroul, reprezentat de I. I. Taubert, a considerat aceste „condiții”, le-a recunoscut ca „incomode în raționamentul interesului statului” și a hotărât, după ce a compus noi „condiții”, să le trimită la Ilyin și „să-i ordone. să caute și să invite vânători cât mai mult posibil, despre care să tipărească pentru știri chiar și în ziarele din Moscova. 24 aprilie 1763 Lomonosov nu se afla în Cancelarie. Când i-a venit definiția de mai sus, a semnat-o, dar a adăugat la semnătură cuvintele: „Îmi atașez părerea”, care s-a dovedit a fi atașată definiției. Argumentele lui Lomonosov, expuse în opinia sa, nu au fost luate în considerare: la 13 octombrie 1763, Librăria academică din Moscova a fost din nou dată „pentru un conținut special” „Cântărului sinodal” Pyotr Volkov (AAN, f. 3). , op. 1, nr. 475, p. 276-277; Bilyarsky, p. 599).

468

Publicată conform originalului, scrisă de mâna unui funcţionar şi semnată de Lomonosov (AAN, f. 3, op. 1, nr. 281, fol. 25-26), cu indicarea în notele de subsol a variantelor dintr-un proiect olograf (ibid. ., f. 20, op. 1, nr. 2, p. 176-177).

Prima publicată - Bilyarsky, pp. 630-632.

Ziua scrierii este stabilită probabil prin nota clericală despre primirea documentului publicat în Biroul Academic la 4 martie 1764. Vezi documentul #465 și notele acestuia.

Prezentarea publicată a lui Lomonosov a fost raportată la 4 martie 1764 Președintelui Academiei de Științe prezent în Cancelarie, care

care a ordonat: „După ce a scris din această transmitere punctele potrivite pentru supunerea excelenței sale [i.e. e. Preşedintelui] de răspuns, raport de la Biroul domnilor. consilier colegial și profesor Aepinus și profesor Rumovsky la decret, și fac un extras din dosarul despre restructurarea de la Observator ”(AAN, f. 3, op. 1, nr. 534, fol. 78). Răspunsul lui Epinus și extrasul despre restructurare nu au fost găsite, în timp ce răspunsul lui Rumovsky sub forma unui raport adresat președintelui, depus la Cancelarie la 13 septembrie 1764 (ibid., nr. 673, fol. 55 rev. , intrarea nr. 1170), s-a păstrat într-o copie, găsită în arhiva personală a lui Lomonosov (ibid., f. 20, op. 1, nr. 2, pp. 257-259; Bilyarsky, pp. 681-685).). În acest raport, Rumovsky a încercat să demonstreze că acuzațiile aduse împotriva lui de Lomonosov au fost „în zadar”, iar „lauda” pe care Lomonosov a „atribuit”, în cuvintele lui Rumovsky, lui N. I. Popov, A. D. Krasilnikov și N. G. Kurganov - neîntemeiat. „De la oprimarea lui [i.e. e. Lomonosov], - i-a scris Rumovsky preşedintelui, - Nu am voie să caut mântuirea nicăieri, ca la Excelenţa Voastră. Și pentru aceasta, vă rog cu umilință să mă acceptați ca patronaj și să-l protejați pe domnul consilier de stat [Lomonosov] de persecuție”. Raportul lui Rumovsky a fost raportat președintelui la 13 septembrie 1764 în Cancelarie, în prezența lui Lomonosov și Taubert, iar președintele a ordonat: „În conformitate cu aceasta, răspunsul lui Rumovsky ar trebui raportat la următoarea ședință” (AAN, f. 3). , op. 1, nr. 534 , l. 145). Cu toate acestea, în lucrările supraviețuitoare ale Cancelariei Academice nu au fost găsite urme ale unui astfel de raport și făcut pe baza deciziilor sale. P. S. Bilyarsky are probabil dreptate când consideră că nu a urmat nicio decizie (Bilyarsky, p. 686). Acest episod este asociat cu o scrisoare pe care Lomonosov intenționa să o trimită lui L. Euler la sfârșitul lunii februarie a anului următor, 1765 (scrisoarea 102).

Despre activitățile profesorilor G.-V. Kraft și G.-V. Richman despre organizarea Cabinetului fizic (sau „Camera fizică”) al Academiei de Științe, despre dotarea acestuia, despre munca experimentală care s-a desfășurat acolo sub menționați doi academicieni și despre starea deplorabilă în care a ajuns acest cabinet. din moment ce era în sarcină Academician F.-U.-T. Aepinus, vezi Lomonosov, I, p. 181-206.
Inactivitatea completă a lui Aepinus ca șef al Cabinetului Fizic și al Observatorului este confirmată de propriile sale rapoarte pentru 1762-1763. (AAN, f. 3, op. 1, Ns 851, ll. 7 și 16).
Problema răspunderii lui Aepinus a dispărut, deoarece prin decretul personal al Ecaterinei a II-a din 14 februarie 1765 s-a ordonat „să-l folosească în învățătura” Marelui Duce Paul și, lăsându-l ca academician, să-l demită „din munci obişnuite” la Academie pentru ca „acestea de la el şi să nu se ceară, decît ce avea să facă singur” (AAN, f. 3, op. 1, Ns 2240, fol. 26). De atunci, Aepinus și-a abandonat aproape complet activitatea științifică.

Grădina botanică era condusă de un profesor de botanică. Profesor de botanica I.-Kh. Gebenshtreit a părăsit Academia la 3 mai 1759. În același timp, I.-G. Kellreuter, care de la mijlocul anului 1761 a părăsit și Academia (documentul 443). Secretarul conferintei G.-F. Miller a intrat în corespondență cu botaniști străini, invitându-i să slujească în Academie; Această corespondență a durat cu adevărat „câțiva ani” și s-a încheiat după plecarea lui Miller din postul de secretar al conferinței și după moartea lui Lomonosov. În 1767, S.-G. a fost invitat la postul de profesor de botanică. Gmelin.
1 Se referă la incendiul din 1747.
2 Vorbim despre N. I. Popov, A. D. Krasilnikov și N. G. Kurganov. Pentru excluderea lor din Observator, vezi Documentul 470, § 57, și Vol. IX prezent, ed., Documentele 236-243.
8 De la numirea în 1756 a lui Aepinus ca profesor de fizică.
4 Profesorii Kraft și Richmann (vezi p. 693).
5 Pentru „fosta corespondență suspectă și alte nereguli” a lui Miller, vezi Documentul 453.
8 Cu privire la călătoria de afaceri a lui A.P. Protasov în Olanda, a se vedea documentul 470, § 49.
469
Publicat conform originalului, scris de mana unui grefier si semnat de Taubert si Lomonosov (AAN, f. 3, op. 1, nr. 534, l. 152).
Publicat pentru prima dată.
După cum se vede din jurnalul Cancelariei Academice din 2 iulie 1764, în acea zi, dintre cei doi membri ai Cancelariei, era prezent doar Lomonosov, motiv pentru care rezoluția a fost scrisă la singular („ordonată” în schimb). a „comandatului” obișnuit . Taubert, care, după cum se menționează în jurnal, „nu a fost prezent pentru alte afaceri academice”, a semnat retroactiv rezoluția publicată. Fără îndoială, în așa fel încât să reflecte singurul ordin al lui Lomonosov.
Nu știm motivele acestei comenzi. Cel mai probabil, avea nevoie de certificatul de contabilitate comandat de Lomonosov în legătură cu lucrările sale la proiectul noului Regulament Academic și personalul (documentele 408, 409).
Judecând după notele clericale, o copie a rezoluției a fost predată grefierului Ivan Kirillov pentru executare, dar nu s-au găsit urme documentare de executare: „declarația” nu a fost găsită nici în fondul

personal al lui Lomonosov, nici în lucrările Academicului. Cancelaria, și dacă a fost întocmit, nu știm.

470
Publicat după un proiect olograf (AAN, f. 20, op. 3, nr. 30, pp. 1-43). Prima publicată - Lamansky, pp. 26-73.
Datat probabil conform conținutului notei publicate. Nu există date în textul său care să permită stabilirea, chiar și cu o acuratețe aproximativă, exact când Lomonosov a început să-l alcătuiască. Abia în partea sa finală (de la § 60) încep să se găsească referiri la astfel de fapte care oferă temeiuri solide pentru a crede că lucrările în această parte au început nu mai devreme de iulie 1764 și au continuat în august același an. Despre ancheta, care a fost numită de Senat în cazul Schlozer (§ 64), Lomonosov nu a putut scrie decât la 3 iulie 1764 (vezi vol. IX prezent, ed., document 272). Lomonosov nu a putut scrie despre propunerea lui Schlözer de a întocmi un „extras” din „Descrierea poporului Manciurian” (§ 62) până la 9 august 1764, deoarece abia în acea zi Taubert a trimis raportul la Senat, din care Lomonosov a aflat pentru prima dată. despre propunerea lui Schlözer (vezi ibid., documentul 276). Lomonosov a aflat și despre tipărirea Gramaticii lui Schlözer (§ 60) abia în august 1764 (vezi ibid., Documentul 277). Cuvintele că casa soților Stroganov a fost „smulsă de la Universitate și de la Gimnaziu” (§ 52) au și o anumită semnificație cronologică: aceasta nu ar fi putut fi scrisă după 13 septembrie 1764, când Razumovsky, la insistențele lui Lomonosov și contrar la obiecțiile lui Taubert, a ordonat să fie luată casa Stroganovs sub universitatea și gimnaziul (ibid., f. 3, op. 1, nr. 534, l. 145). Dar și mai semnificativă este dubla mențiune a lui Lomonosov că, în timpul conducerii sale unice a părții educaționale a Academiei, douăzeci de studenți de gimnaziu au fost promovați la elevi (§§ 45 și 68). Lomonosov a ținut extrem de atent o evidență a acestor producții și nu ar fi sunat numărul douăzeci de două ori dacă ar fi scris despre asta după 26 august 1764: în acea zi a semnat o definiție privind producția studenților V.P.Svetov și A. Telegin (AAN). , f. 3, op. 1, Nr. 827, fila 121), după care numărul total de studenți produși de Lomonosov a crescut de la douăzeci la douăzeci și doi. Acest lucru epuizează datele pozitive pe care se poate baza la datarea notei publicate. Volumul său mare (aproape 27 g de foaie tipărită) și saturația cu material faptic este de așa natură încât nici măcar Lomonosov nu ar putea să-l scrie în două sau trei zile. Cu toate acestea, natura prezentării și numărul neobișnuit de mic de pete pentru Lomonosov par să indice o oarecare grabă, care, totuși, nu a împiedicat respectarea unei anumite unități de stil. Acest lucru sugerează că procesul de lucru asupra manuscrisului trebuie să fi durat relativ puțin și să fi continuat, aparent, fără prea mult timp.

pauze. Astfel, se naște presupunerea că Lomonosov a început să întocmească nota nu mai devreme de iulie 1764. Dar aceasta este doar o presupunere, asupra căreia nu se poate insista.
Documentul este scris la persoana a treia. De aici concluzia că Lomonosov nu avea de gând să-l predea sau să-l trimită direct destinatarului, ci intenționa să-l livreze la destinație prin cineva. Prin urmare, se ridică trei întrebări: 1) cine a fost destinatarul, 2)

cine a fost ales ca intermediar și 3) nota lui Lomonosov a fost livrată la destinație?
Destinatarul notei a fost Ecaterina a II-a. Textul paragrafului de încheiere (§ 71) nu lasă nicio îndoială în acest sens. Acest text merită o atenție profundă, iar cuvintele introductive „poate" și ultima frază jalnică sunt deosebit de demne de remarcat: Lomonosov a declarat că, în situația istorică dată, „ghinionul" care amenință științele și, prin urmare, patria, poate fi împiedicat doar prin intervenția puterii supreme, dar în același timp a recunoscut destul de deschis că nu era sigur dacă Ecaterina a II-a are suficientă „dragostea adevărată pentru științe" și „zelul pentru folosul patriei" pentru aceasta.
Intermediarul dintre Lomonosov și Catherine și, în special, emițătorul notei avea să fie un favorit foarte influent al împărătesei la acea vreme, G. G. Orlov. Acest lucru este, de asemenea, fără îndoială. Lomonosov și-a folosit ajutorul înainte (vezi scrisorile 80 și 81). Orlov, după părerea contemporanilor, a manifestat un oarecare interes pentru științele naturii și l-a onorat pe Lomonosov (cf. Akad, ed., vol. VIII, p. 248 sec. pg.). Orlov, ca „un iubitor al muzelor pure, un apărător al operelor lor", a fost dedicat poemului lui Lomonosov (vol. VIII prezent, ed.), scris la 19 iulie 1764. A fost tipărit într-o ediție separată la acea vreme. atunci când nota publicată a fost compilată și a fost apoi retipărită în numărul din septembrie al Monthly Works, 1764 (pp. 235-238). Această coincidență cronologică, desigur, nu este întâmplătoare. Alți nobili care se numeau prieteni ai lui Lomonosov, M. I. Vorontsov și I. I. Shuvalov, își pierduseră de mult puterea de la curte și se aflau în afara Rusiei.
Până de curând, a rămas neclar dacă Lomonosov a dat vreo mișcare notei publicate sau dacă a îngropat-o în arhiva sa, unde o sută de ani mai târziu și-a găsit proiectul profesorul V. I. Lamansky, același pe care este tipărit în acest volum. Unele materiale pentru rezolvarea acestei probleme au fost descoperite destul de recent de A.I. Andreev în istoria anonimă încă nepublicată a Academiei de Științe, al cărei autor este, fără îndoială, Ya. Ya. Shtelin, care a scris această lucrare în 1767, adică la doi ani după lucrarea lui Lomonosov. moartea („Abrégé de l'histoire anecdote de l'Académie impériale des sciences à St. Pétersbourg". - A Brief Anecdotal History of the Imperial Academy of Sciences in St. Petersburg. AAS, secțiunea IV, op. 6, nr. 91. și 92).
Apropo de motive

nah, ceea ce a determinat-o pe Catherine să-l îndepărteze pe Taubert, să-l numească în 1766 pe fratele favoritului ei, V. G. Orlov, ca „director șef" al Academiei de Științe și să se ocupe de problema reorganizării Academiei, Ștelin raportează că „ longy story" a jucat un rol deosebit de important în acest caz." („un ample récit") despre starea deplorabilă a Academiei, găsită după moartea lui Lomonosov în lucrările sale (ibid., nr. 91, fol. 36). „Acest manuscris", adaugă Stehlin, „pe care autorul său l-a compus pentru a fi prezentat instanței, a confirmat credința care s-a format acolo de ceva vreme că afacerile academice erau prost conduse" (ibid.). Nu putem decât să fiți de acord cu A.I. Andreev că prin „povestea lungă" găsită în lucrările lui Lomonosov, Shtelin înseamnă evident nota publicată. Deci, dacă tratăm cu încredere povestea lui Ștelin și nu există niciun motiv să nu-l credem, se pare că în acest caz nu există motive și dacă ne amintim că G. G. Orlov a devenit proprietarul moștenirii manuscriselor

lui Lomonosov după moartea sa (vezi vol. VII prezent, ed., p. 902), va trebui să admitem 1) că Lomonosov nu a avut timp să-și pună în mișcare biletul în timpul vieții și 2) că după moartea sa a căzut chiar în mâinile în care intenționa să-l transfere și, deși cu întârziere, dar a atins într-o oarecare măsură scopul pentru care a fost întocmit.
Se mai poate face o presupunere: pe lângă proiectul de text al notei păstrat în arhiva Lomonosov, probabil mai exista și un alt text, alb, poate oarecum diferit de primul, cel care s-a citit la tribunal. Este cu adevărat greu de recunoscut că împărătesei i s-a dat ciormul lui Lomonosov pentru citire cu pete și note marginale. Este și mai greu de admis că acest proiect, după ce l-a citit de Ecaterina a II-a, a fost readus la locul inițial - în colecția de lucrări rămase după Lomonosov. Există anumite motive de a crede că corespondența documentului a avut loc, poate chiar în timpul vieții lui Lomonosov: în proiect, el a împărțit titlul notei cu linii verticale în patru părți, astfel încât, evident, scriitorul să rupă acest lucru. titlul în patru rânduri și, în plus, în margini, el însuși Lomonosov a început să deseneze prima linie pentru eșantion în scris de mână caligrafic.
Proiectul de text cunoscut de noi a fost, după cum s-a arătat mai sus, publicat pentru prima dată în 1865 și, mai mult, de două ori în același an: mai întâi de V. I. Lamansky, apoi de P. S. Bilyarsky (Bilyarsky, pp. 049-0101). Niciunul dintre ei nu a dat un comentariu real. Comentariul lui Bilyarsky este înlocuit cu referiri pur formale la alte documente legate de acest text, publicate în cartea sa, și cu treisprezece note de subsol privind fondul. În unele dintre aceste note, Bilyarsky, sub formă de indicii și omisiuni, arată clar că nu trebuie să se bazeze pe rapoartele faptice cuprinse în textul Loi / Nosov (vezi, de exemplu, pp. 078, 079, 080). Evaluând întregul text în ansamblu, Bilyarsky afirmă: „A avut loc Lomonosov să se ocupe de vreun

vreo interese abstracte, ideale, despre istorie, despre posteritate, când a fost necesar, în ciuda tuturor nedoritorilor, să deschidă calea pentru promovarea la gradul de vicepreședinte? Lomonosov, poate, continuă Bilyarsky, nici nu ar dori să păstreze această notă pentru posteritate, „dacă ar avea timpul să se gândească la atom” (p. 673).
Nota publicată a fost citată destul de des, dar tonul acestor referințe, în alte cazuri sceptic, a indicat că remarcile lui Bilyarsky, care nu au fost infirmate de nimeni, și-au făcut și continuă să își facă treaba.
În procesul de elaborare a acestui volum, așadar, s-a încercat verificarea părții faptice a textului publicat, cuvânt cu cuvânt, dacă este posibil, prin compararea critică a mesajelor lui Lomonosov cu datele din documente de arhivă, care în cea mai mare parte nu au încă fost publicat. Rezultatele verificării sunt prezentate mai jos, în explicații ale paragrafelor individuale, dar rezultatul său general poate fi formulat pe scurt după cum urmează: Lomonosov este invariabil și impecabil veridic în toate comunicările sale reale. Desigur, nu poate fi vorba despre denaturarea sa intenționată a adevărului istoric, despre care sugerează Bilyarsky. Din cele șaptezeci și unu de paragrafe ale notei, doar opt paragrafe conțineau unele inexactități faptice parțiale, nesemnificative. Toate acestea sunt discutate în detaliu mai jos (vezi explicațiile la §§ 5, 7, 12, 18, 21, 33, 42 și 59) și se explică fie prin faptul că Lomonosov, vorbind despre împrejurările care au precedat intrarea sa în serviciul academic, a fost introdus în

amăgire de mărturia altora, nu în întregime corectă, sau pur și simplu de faptul că memoria lui l-a trădat în unele cazuri: a amestecat, de exemplu, revista Monthly Works cu revista Hardworking Bee (§ 42) și Nerchinsk cu Selenginsky (§ 59).
În ceea ce privește aluziile individuale ale lui Bilyarsky, unde sunt cel puțin oarecum concrete, au fost și ele verificate (vezi explicațiile la §§ 45 și 46). Eșecul lor poate fi considerat acum dovedit.
„Povara responsabilității” a lui Bilyarsky este agravată de faptul că, așa cum sa menționat deja, el refuză să publice o notă în conținutul ideologic și o consideră dictată de motive egoiste (Bilyarsky, p. 673).
Lomonosov a scris acest text cu șapte luni înainte de moartea sa. A fost o perioadă în care oponenții de lungă durată ai direcției sale științifice avansate, materialiste și programului său educațional progresist și patriotic au luat armele împotriva lui cu o vigoare reînnoită. Acum, unul nou s-a alăturat vechilor dușmani - Schlözer. În spatele participanților direcți la această campanie, care încercau să „elibereze” Academia de la Lomonoșov, se aflau forțe reacționare întunecate care căutau să paralizeze activitatea iluministă a Academiei. Cu multe zeci de fapte prezentate în nota publicată, Lomonosov a dovedit că tocmai asta a fost

o dorință criminală conștientă era impregnată de toate activitățile unor oameni precum Schumacher și Taubert. Pentru Lomonosov, purtătorul unei culturi cu adevărat noi, democratice, patria și știința erau concepte inseparabile (Pravda, 1936, nr. 317/6923 18 noiembrie, p. 1, editorial). A lupta pentru creșterea științei ruse și pentru răspândirea ei pe scară largă printre oameni a însemnat pentru el să lupte pentru binele cel mai înalt al patriei mame. Aceasta este ideea călăuzitoare a întregii vieți a lui Lomonosov. Ea strălucește prin fiecare rând al notei publicate.
Alcătuirea acestei note a fost unul dintre cele mai decisive acte ale luptei ideologice căreia Lomonosov și-a dedicat întreaga viață. Aceasta este valoarea principală, excepțional de mare, a documentului publicat. Valoarea sa constă și în faptul că dintre toate recenziile istorice ale activităților Academiei de Științe cunoscute de noi, este cea mai veche și - așa cum am menționat deja - necondiționat de încredere. El povestește despre o serie de astfel de fapte, care nu sunt menționate în alte surse arhivistice și literare. Toate aceste fapte sunt notate mai jos, în explicațiile la paragrafele individuale (a se vedea, de exemplu, explicațiile la §§ 17, 18, 34, 39, 48, 56, 57, 67).
„O scurtă istorie a conduitei Cancelariei Academice” este remarcabilă, printre altele, ca exemplu de proză polemică. Întreaga sa construcție în ansamblu și dispozitivele literare individuale folosite în ea sunt cu totul originale, mai ales acele antiteze neașteptate, izbitoare prin persuasivitatea lor, cu care Lomonosov stropește cu pricepere textul său laconic (vezi, de exemplu, §§ 45 și 50).
La § 1. Numiţi profesori de Lomonosov! sosit la Sankt Petersburg între 14 august 1725 și 24 iunie 1726 (Pekarsky, I, p. 69, 97 și 197). L. L. Blumentrost a fost numit președinte al Academiei de Științe la 20 noiembrie 1725 (AAN, f. 3, op. 1, nr. 1, l. 189), și a îndeplinit neoficial aceste atribuții mai devreme (Pekarsky, I, p. 7) . - Data oficială de primire a I.-D. Schumacher ar trebui să fie luat în considerare pentru serviciul academic la 1 ianuarie 1724, când

Blumentrost a semnat cu el un contract de gestionare a Bibliotecii și a Kunstkamera (de fapt, Schumacher era responsabil de ambele din 1714) cu atribuirea „lucrării de secretar” pentru el la Academia de Științe (Materialy, vol . I, p. 14; Pekarsky, I, p. 17). Schumacher i s-a încredințat gestionarea banilor Academiei prin ordinul lui Blumentrost din 16 februarie 1724 (Materialy, vol. I). , p. 31).
La § 2. În 1711, la Strasbourg, Schumacher și-a susținut teza de master despre uema teologică (Pekarsky, I, p. 16), dar curând, încă acasă, a rămas în urmă lucrărilor științifice, la care nu s-a mai întors. - Informații despre „servitorii privați”, adică despre serviciile personale,

pe care Schumacher a dat-o unor persoane, într-un fel sau altul apropiate de curtea imperială rusă, poate fi găsită în corespondența parțial păstrată a lui Schumacher cu astfel de oameni, de exemplu, precum guvernatorul Livoniei, Prințul. P. A. Golitsyn, amiralul gr. H. F. Golovin, feldmareșal gr. B.-H. Minich, feldmareșal gr. YV Bruce, vicepreședinte al Baroului Colegiului de Afaceri Externe. A. I. Osterman și alții (AAN, f. 121, op. 1, Ke 3 și op. 2, nr. 55, 56, 109 și 130). „Procura”, adică încrederea, Blumentrost Schumacher a câștigat în așa măsură încât Blumentrost, plecând la Moscova la începutul anului 1728, l-a autorizat oficial pe Schumacher „să gestioneze și să întărească toate problemele academice și clericale” (Materialy, vol. I, p. . 345). Imediat după aceea au urmat „nemulțumirile și plângerile” profesorilor împotriva lui Schumacher (cf. Pekarsky, I, pp. 21-23).
La § 3. G.-F. Miller avea abia douăzeci de ani și nu-și terminase încă cursul universitar la Leipzig, când în 1725, la propunerea profesorului I.-P. Kolya a ajuns la Sankt Petersburg. Înscris în personalul Academiei de Științe cu titlul de student, în primii doi ani a predat la Gimnaziul Academic, iar de la începutul anului 1728 a început să ia parte la viața administrativă a Academiei și până la sfârșit. din 1729, ajutându-l pe Schumacher, a devenit atât de apropiat de el încât, în timpul absențelor lui Schumacher, a acționat ca adjunctul său (ibid., pp. 310-312). - Are perfectă dreptate Lomonosov când spune că Cancelaria Academiei de Științe a luat naștere „fără nicio instituție formală și decret”; s-ar putea adăuga: și contrar voinței fondatorului Academiei, Petru I, care a conturat o procedură diferită de conducere a Academiei și de desfășurare a lucrărilor de birou și a afacerilor economice (Materialy vol. I, pp. 17, 19, 21 și 22).
La § 4. Prima, din câte se știe, plângere a profesorilor împotriva lui Schumacher datează din 1729 și a fost depusă președintelui Academiei (Pekarsky, I, p. 10), a doua în același an a fost adresată Petru al II-lea (ibid., p. XLVIII), al treilea a fost adresat Senatului la începutul anului 1733 (ibid., p. L) Toate trei au rămas fără consecințe (cf. Materiale, vol. Petersburg în 1725, șase, adică 75% din numărul lor total, au abandonat Academiei în primii opt ani de existență; motivul plecării lor a fost în aproape toate cazurile de neînțelegeri cu Schumacher, care nu numai că nu a încercat să țină oamenii de știință în personalul academic, ci, dimpotrivă, a grăbit în orice mod posibil concedierea acestora (ibid., p. 24, 74-75, 78, 107-109).
La § 5. Vorbind despre împrejurările care au precedat numirea lui Miller ca profesor, Lomonosov aparent s-a bazat în întregime pe mărturia oficială a lui Schumacher dată de acesta din urmă în 1747 într-unul dintre răspunsurile sale la plângerile profesorilor

(Materialy, vol. VIII, p. . 690). Totuși, aceasta este mărturia lui Schumacher, care este Lomonosov, iar după el П. P. Pekarsky (Pekarsky, I, pp. 312-313) a repetat aproape literal, nu chiar

corespunde realității. Raportând că candidatura lui Miller la funcția de profesor ar fi fost respinsă de profesori, Schumacher se referă la procesele verbale ale Biroului Academic și ale Adunării Academice. Nici una, nici alta (pentru 1730) nu ne-a ajuns: procesele-verbale ale Adunării Academice s-au pierdut încă din secolul al XVIII-lea. (AAN, f. 21, op. 1, nr. 1, cartea IV, fila 8). Miller însuși tăce despre asta, care în „Istoria Academiei de Științe” povestește cu oarecare detaliu cum a avut loc numirea sa ca profesor de istorie (ibid., fol. 8v.). Acest episod vag pune în lumină o copie a protocolului Adunării Academice din 27 iulie 1730, care încă nu a fost publicată și nefolosită de istorici, datând, fără îndoială, din secolul al XVIII-lea. (un filigran obscur pe hârtie poate fi citit ca „1771”; originalul, ca toate protocoalele din perioada 29 octombrie 1728 – 11 septembrie 1730, nu a fost păstrat), de nimeni, însă, necertificat, ci nefiind suspiciuni (ibid., secțiunea I, op. 92, nr. 33). Din acest exemplar se poate observa că la 27 iulie 1730 a avut loc o ședință extraordinară a tuturor profesorilor, dedicată discuției candidaților propuși de Blumentrost, și a tuturor celor cinci candidați și anume L. Euler, J.-G. Gmelin, G.-V. Kraft, I. Weitbrecht și G.-F. Miller, au fost în unanimitate considerați apți să-și ocupe catedrele academice respective cu titlul de profesor extraordinar. Astfel, mesajul lui Schumacher din punct de vedere formal este inexact. Totuși, din aceeași copie a protocolului reiese clar că, dacă primii patru candidați erau considerați oameni de știință deja consacrați, cu siguranță demni de un post de profesor, atunci candidatura lui Miller era în dubiu. În nota profesorului G.-B. Bülfinger, datat la aceeași dată cu protocolul, urmând caracteristicile științifice destul de pozitive ale primilor patru candidați, se oferă următoarea, foarte restrânsă și evazivă caracterizare a lui Miller: „Deși domnul Gerard-Friedrich Müller nu și-a citit încă niciunul cercetare, întrucât munca sa nu duce de fapt la asta, totuși, „Notele” săptămânale întocmite și tipărite de el au reușit să dea o idee suficientă despre erudiția sa în domeniul istoriei, despre dexteritatea sa de prezentare, de sârguința sa și a capacității de a folosi Biblioteca locală.Se poate deci spera că dacă această excelentă oportunitate îi va fi reținută, dacă munca zilnică îi va fi redusă și dacă, în consecință, va avea mai mult timp eliberat pentru studiul privat al istoriei, apoi, studiind-o în acest fel, va putea avansa, în ce scopuri i-ar putea fi încredințată catedra de istorie.” La o săptămână după întâlnirea de urgență a profesorilor mai sus menționată, Miller a plecat în străinătate. Fără îndoială că această apropiere a celor două date nu este întâmplătoare: din acest motiv, ședința a fost convocată chiar în această zi, pentru ca Miller să poată vizita universități străine aflate deja în grad de profesor.

La §§ 6-7. Prietenia pe care Miller a legat-o cu profesorii nou numiți este atestată de el însuși (AAN, f. 21, op. 1, nr. 1, cartea IV, pp. 9 și 11). Judecând după mesajul său, începutul acestei prietenii a fost pus chiar înainte de plecarea lui Miller în străinătate. Dar la acel

moment, nici Miller, nici prietenii săi nu erau profesori și, prin urmare, expresia lui Lomonosov „acest nou profesor” este nepotrivită aici. Nu avem informații directe că Miller, chiar înainte de a pleca în străinătate, „a început să-l aducă în puterea lui Schumacher”, nu avem, dar se știe că neînțelegeri între Schumacher și profesori au avut loc chiar și în acel moment (ibid. , fol. 8) și că Schumacher, profitând de plecarea lui Miller, a deschis dulapul din apartamentul acestuia din urmă unde era depozitată toată corespondența lui și, aparent, s-a familiarizat cu conținutul ei (Pekarsky, I, p. 315). Miller a plecat în străinătate la 2 august 1730 și s-a întors la Sankt Petersburg la 2 august 1731 (Materialy, vol. VI, p. 212). Lomonosov se înșeală când spune că Miller a călătorit în Anglia „fără permisiune”: în ordinul oficial care i-a fost dat la plecarea din Sankt Petersburg semnat de Schumacher, Anglia era de asemenea trecută printre țările pe care Miller urma să le viziteze (AAN, f. 21). , op. 1, nr. 88). În timpul șederii sale acolo, Miller a fost de fapt ales membru al Societății Regale din Londra (ibid., No. 1, ttr. IV, l. 16). În Istoria Academiei de Științe, el confirmă mesajul lui Lomonosov că de la întoarcerea lui Miller din străinătate, relațiile sale cu Schumacher, până atunci prietenoase, au devenit brusc ostile (Materialy, vol. VI, p. 212). A fost documentată și „marea ceartă” dintre Schumacher și Miller asupra decontărilor bănești pentru călătoria acestuia din urmă în străinătate (Pekarsky, I, p. 317). „Pentru a evita persecuția lui, Schumacher”, scrie Miller, „am fost forțat să călătoresc” (ibid., p. 26).
La § 8. Cei doisprezece studenți ai Academiei slavo-greco-latine din Moscova menționați de Lomonosov au ajuns la Sankt Petersburg în decembrie 1732. În aprilie a anului următor, 1733, cinci dintre ei au fost numiți de Academia de Științe la Kamchatka. expediție (Nordul sovietic, numărul 2, L ., 1939, p. 8). Lomonosov are dreptate când spune că „unul dintre membrii acestui grup a reușit, Krasheninnikov”. Pe lângă el, A.P. Gorlanov, autorul unei lucrări despre medicamentele populare în Siberia, a atras atenția în Siberia cu hărnicia și abilitățile sale. La întoarcerea sa din expediție, până în 1750 a fost copist sub conducerea lui Miller și nu a depășit postul de profesor de limba latină al Gimnaziului Academic pe care i-a dat apoi Krasheninnikov (Materialy, vol. VIII, p. 484). vol. IX, p. 42, 241,243, 376, 383, 509; T. X, p. 278, 543; AAN, f. 3, op. 1, nr. 245, l. 175). Cel de-al treilea prieten al lor, un inspector, Luka Ivanov, nu s-a întors, se pare că din Siberia. Al patrulea, V. Tretyakov, în timpul expediției a fost recunoscut ca fiind potrivit doar „pentru eviscerarea păsărilor, precum și pentru conservarea și uscarea ierburilor”

iar în 1743 a fost demis din Academie (Materialy, vol. V, p. 684-688). Al cincilea, F. Popov, un tânăr astronom capabil, a luat de băut și a fost dat în armată (ibid., vol. VIII, p. 325). Cât despre ceilalți șapte necuprinși în expediție, unul dintre ei a murit în urma unui accident imediat după sosirea sa la Petersburg (ibid., vol. II, p. 293), iar în ceea ce privește restul, s-a constatat în același timp că toate științele sunt de neînțeles” și, după cum relatează Lomonosov destul de exact, ei i-au determinat pe unii „ca funcționari”, pe alții „pentru afaceri de artizanat”, fără a încerca măcar să-și continue predarea (ibid., vol. II, p. 293). , 325; vol. III, p. 311, 428, 537, 540; vol. IV, p. 158. 556; vol. V, p. 9, 10, 12, 14; vol. VII, p. 117, 218 , 580, 654, 471; vol. VIII, p. 339-340, 525). Lomonosov are

dreptate și în sensul că din 1733 (mai precis, chiar din 1731) până în 1738, Universitatea Academică a fost inactivă: nu s-au ținut prelegeri (Notele Academiei de Științe, vol. LI, v. 1, Sankt Petersburg). , 1885, ap. Nr. 3, p. 7-11).

La § 9. Miller a rămas în expediție aproximativ zece ani - de la 8 august 1733 până la 14 februarie 1743 (Pekarsky, I, pp. 321 și 322). Necazurile profesorului J.-N. Delisle și Schumacher au început în prima jumătate a anilor 1730, iar până la sfârșitul lui 1734 s-au transformat în dușmănie deschisă (ibid., pp. 27, 129-130). Profesorul Kraft, o rudă a lui Schumacher, detașat în 1727 la Delisle pentru a lucra în comun la Observator, s-a rupt de el foarte curând, nemulțumit de „dominația obscenă" a lui Delisle (ibid., pp. 458, 475). Cearta lui Delisle cu adeptul lui Schumacher, profesorul G. Geinzius, care s-a încheiat, după cum subliniază Lomonosov, într-o luptă, a avut loc la 2 septembrie 1741 (ibid., pp. 133-134, pentru detalii vezi AAN, f. 21, op. 1, nr. 105/3, foliile 59v-60, 62-64). - Postscriptul lui Lomonosov din margine „la sosirea la Spitz Bergen" nu are legătură cu nota publicată, ci este o notă pentru memorie, legată evident de lucrarea lui Lomonosov despre „Instrucțiuni aproximative pentru ofițerii de comandă navale care pleacă să caute o cale către Răsărit de Oceanul Siberian de Nord" (vol. VI prezent, ed., pp. 519-535). Lomonosov a lucrat la această instrucțiune din iunie 1764 până la începutul lui martie 1765.

La § 10. Ciocnirea dintre profesorul J. Veitbrecht și profesorul G.-F.-W. Juncker, care a dus și la o luptă, s-a întâmplat la 31 decembrie 1733 (Pekarsky, I, pp. 470, 484). Juncker, tovarășul lui Miller la Universitatea din Leipzig, favoritul lui Schumacher, s-a bucurat de încrederea deosebită a feldmareșalului Munnich și a fost în urma sa ca istoriograf în timpul războiului ruso-turc din 1735-1739. (ibid., p. 482, 484-485).

La § 11. M. Felting, alias Felten, o rudă cu Schumacher, tatăl vitreg al lui Taubert și socrul profesorului Kraft, a fost în 1736-1737. Economist al Academiei de Științe. Bani pentru întreținerea studenților trimiși de la Moscova au început să i se elibereze din 27 ianuarie 1736 (AAN, f. 3, op. 1, nr. 1044,

l. 11) și a fost cheltuit de el cu rea-credință. Elevii l-au acuzat de furt (Materiale, vol. III, p. 240-242). În decembrie 1736, Felten a fost chemat la Senat, unde a fost întrebat: „De ce sunt studenții jigniți și nu li se dau haine adevărate și alte lucruri, dar sunt supraîncărcați și bătuți?" („Notele Academiei Imperiale de Științe", vol. XII, Sankt Petersburg, 1867, anexa nr. 5, pp. 25-26). O parte din banii alocați pentru călătoria de afaceri în străinătate a lui Lomonoșov și a celor doi însoțitori ai săi au fost de fapt cheltuiți pentru alte nevoi academice „(AAN, f. 3, op. 1, nr. septembrie aceluiași an. Din cauza unei furtuni puternice, nava s-a întors două zile mai târziu și abia pe 23 octombrie a părăsit Kronstadt spre mare (Kunik, I, p. 108).

La § 12. Poziția financiară a Academiei de Științe în primii 25 de ani de existență a fost corect caracterizată de Lomonosov (vezi Pekarsky, I, pp. XLIV-XLV, XLVII-XLVIII). Vorbind despre valoarea creditelor extrabugetare primite de Academie în anii 1730, Lomonosov se pare că s-a bazat pe informațiile lui A.K.Nartov (Materialy, vol. V, p. 758). P. P. Pekarsky indică o sumă mai mică - 60.000 de ruble. (Pekarsky, I, pp. LIII-LV). Este greu de spus ce a vrut să spună Lomonosov prin cuvintele

„tipărirea cărților de peste mări” – fie că era vorba de retipărirea cărților publicate în străinătate, fie de tipărirea cărților scrise în Rusia, dar în limbi străine. Tipografia academică era angajată în ambele și, totuși, cazurile de retipărire a cărților publicate în străinătate erau relativ rare (vezi, de exemplu, AAN, f. 3, op. 1, nr. 74, pp. 113-115; nr. 85, foliile 16-17; Nr. 100, foliile 62-65; Nr. 109, foliile 252-253). Lomonosov are perfectă dreptate atunci când afirmă că atât tipărirea cărților în limbi străine, cât și comerțul lor au constituit un fel de monopol al Academiei de Științe.
La § 13. Situația dificilă a studenților trimiși de la Moscova este evidențiată de propriile lor plângeri și de numeroasele declarații ale adjunctului V. E. Adodurov, care i-a supravegheat la un moment dat (vezi AAN, f. 3, op. 175, 216, 220, 277). , etc.), care scria în iunie 1737 că „acești studenți, atât în haine, cât și în alte lucruri necesare, au suferit o sărăcie extremă și pentru aceasta au fost nevoiți să-și părăsească predarea în cea mai mare parte”. „Nu doar haine și încălțăminte, dar nici nu avem mâncare pentru zi”, se plângeau studenții aproape în fiecare lună. Povestea lui Lomonosov despre depunerea unei plângeri la Senat este destul de exactă: plângerea a fost depusă la 16 noiembrie 1736. (Materiale, vol. III , p. 240-241). La 17 noiembrie, Schumacher a ordonat: „Pentru defăimarea Senatului guvernamental” și pentru alte „acte arbitrare, prezumtive comise fără știrea Academiei” a doi reclamanți „să bată fără milă pe toți studenții cu un batozh la o întâlnire” (ibid., p. 242-243) . O „mustrare sensibilă” a fost anunțată lui Schumacher de către Senat la 19 noiembrie (ibid., p. 248; pentru detalii vezi AAN, f. 3, op. 1, nr. 25, pp. 58-77).
Biblioteca „Runivers”
Lucrari administrative si economice, document 470 705
În mai 1740, „studenții moscoviți”, așa cum îi numea Senatul, au fost examinați în prezența tuturor profesorilor (Materialy, vol. IV, pp. 396-397). În luna septembrie a aceluiași an, la propunerea Academiei, aprobată de Cabinetul Imperial, trei foști studenți au fost numiți traducători, unul corector tipografic, iar patru au fost lăsați la Academie „pentru ca de acum încolo să fie topografi” (ibid., p. 468-469). - Cuvintele lui Lomonosov că după aceea „prelegerile au fost aproape complet oprite” sunt confirmate nu numai de angajații academicieni care au depus plângeri împotriva lui Schumacher în 1742 (AAN, f. 3, op. 1, No. 794, ll. 249v.– 250, 281).), ci indirect de către însuși Schumacher, care, încercând să reia cursurile de la 1 septembrie 1742, a dat un anunț special despre aceasta, începând cu următoarele cuvinte: „Acum începem din nou. . . instruire publică și privată în științe” (Materialy, vol. V, p. 307).
La § 14. Lomonosov a ajuns la Marburg la 3 noiembrie 1736. A studiat acolo fizica, matematica si mecanica cu X. Wolf, iar chimia cu Yu.-G. Duizinga (Buletinul rusesc, 1861, vol. XXXI, nr. 1, p. 139, 157-158). Limba germană, pe care Lomonosov nu o cunoștea deloc înainte de plecarea sa în străinătate (Kunik, II, p. 230), a stăpânit-o atât de repede încât, după ce a locuit în Marburg de numai zece luni, a scris deja „comandantului șef” al lui. Academia de Științe în limba germană (litera 1). Dovadă a studiilor sale de succes în limba franceză este traducerea sa a odei lui Fenelon, prezentată Academiei în 1738 (vezi vol. VIII al acestei ediții). Acordurile financiare ale lui Lomonosov cu Academia în timpul șederii sale în străinătate sunt prezentate în situația contabilă întocmită de Oficiul Academic în 1746 (Bilyarsky, pp. 1-3). Această referință nu merită însă deplină încredere: sumele

alocate de Oficiul de Statistică pentru întreținerea studenților trimiși în străinătate au fost cheltuite destul de mult de către Cancelarie pentru alte nevoi (vezi, de exemplu, AAN, f. 3, op. 1, Nr. 26, foaia 430; Nr. 41, foile 340 și 453 etc.). Dintr-o altă situație contabilă, întocmită în 1741 după ce Lomonoșov s-a întors în patria sa, reiese că în anii șederii sale în străinătate, I.-F. Doar circa 75% din sumele menționate au fost transferate către Genkel, iar restul de 25% au fost cotați ca „în echilibru” (ibid., nr. 60, fol. 235). - Problema relației lui Lomonosov cu I.-F. Genkel a elucidat în detaliu în scrisorile sale din 1739-1740. celui din urmă și lui Schumacher (literele 4 și 5). - Fuga lui Lomonosov de la Freiberg a avut loc în mai 1740. - Despre „rătăcirile” camarazilor săi, D. I. Vinogradov și G.-U. Raiser, s-au păstrat puține informații. Se știe că în vara anului 1741 Vinogradov a părăsit Freiberg în scopuri științifice în orașele din jur, iar Reiser a petrecut sfârșitul anului 1743 la Dresda, unde a mijlocit la trimisul rus G.-K. Keyserling pentru mijloacele de a călători acasă. Ambii elevi „au suferit în mare nevoie” (M. A. Bez-

barbi. Dmitri Ivanovici Vinogradov, creatorul porțelanului rusesc. M.-L, 1950, p. 83-85). Numele lui Raiser a fost scris în germană ca Raiser (AAN, f. 20, op. 5, nr. 183), în timp ce a fost scris în rusă în anii 1930 și 1940. diferit: acum Raiser, apoi Reiser, apoi Racer (vezi, de exemplu, ibid., f. 3, op. 1, nr. 778, fol. 33). Informațiile raportate de Lomonosov în acest paragraf, cf. cu cele pe care le dă în nota sa anterioară despre transformarea Academiei de Științe (documentul 400).

La § 15. In 1741-1744. bani pentru întreținerea studenților academicieni din Germania au fost eliberați de către Oficiul de Stat fără întrerupere și, așa cum subliniază în mod destul de corect Lomonosov, Cancelaria Academică a continuat să solicite și să primească aceste sume până la 4 iunie 1744, pe baza tuturor celor trei studenți, în ciuda faptului că faptul că unul dintre ei, Lomonosov, se întorsese deja din Germania la 8 iunie 1741, iar de la 1 ianuarie 1742 primea un salariu dintr-o altă sursă (Kunik, II, pp. 342-343; AAN, f. 20). , op. 5, nr. 271, 272 şi 297). Cât despre Vinogradov și Reiser, Schumacher, primind bani pentru întreținerea lor, precum și pentru Lomonosov, până la jumătatea anului 1744, a încetat să mai transfere acești bani în străinătate de la mijlocul anului 1742 (Kunik, II, p. 364), în ciuda faptului că pt. tot 1742 şi tot 1743 au continuat să locuiască acolo (Materialy, V, p. 886). - O bancnotă de 100 de ruble. a fost trimis la Lomonosov cu ordin de la Schumacher la 28 februarie 1741 (Kunik, II, p. 340). — La 14 aprilie 1741, X. Wolf i-a scris lui Schumacher despre garanția sa pentru Lomonosov (ibid., pp. 341-342). - „Dovezile succeselor și specialiștilor sale” Lomonosov a prezentat Adunării Academice în vara anului 1741 și, după cum a certificat Schumacher, „specialele” lui Lomonosov de la toți profesorii acestei Conferințe au fost atât de testate încât această specială poate fi produsă tipărit „(Protocoale Conferinței, vol. II, p. 694; Pekarsky, II, p. 321; vezi și documentul 476 și vol. I prezent, ed., pp. 546-547). Când Lomonosov a fost trimis în străinătate, lui, la fel ca cei doi tovarăși ai săi, i s-a promis într-adevăr că „dacă sunt perfecți în științele menționate mai sus, ei vor arăta mostre din arta lor și vor primi dovezi adecvate despre asta”, atunci la întoarcerea lor vor fi numiți. profesori extraordinari (Kunik, II, p. 230). - Producerea lui Lomonosov ca

adjunct a avut loc la 8 ianuarie 1742 (documentul 476), iar ca profesor - la 25 iulie 1745 (documentul 485). G.-U. Raiser, la întoarcerea sa din străinătate, a fost acceptat cu acordul Academiei de Științe să servească în departamentul Colegiului Berg.

La § 16. A. K. Nartov s-a alăturat personalului Academiei de Științe în 1735 (AAN, f. 3, op. 1, No. 2332, l. 23; Materiale, vol. V, p. 330) concomitent cu trecerea la Academia de Scule și Mașini din fostul atelier al lui Petru I (AAN, f. 3, op. 1, nr. 430, l. 311) Lomo

Plângerea nazală a profesorului Delisle împotriva lui Schumacher a fost depusă la Senat în ianuarie 1742. În februarie a aceluiași an, Nartov a depus și acolo o plângere (Pekarsky, I, pp. 34-35). După ce a luat în considerare cele două plângeri amintite mai sus, în august 1742 Nartov a fost trimis de Senat la Moscova, unde se afla la acea vreme curtea imperială (Materiale, vol. V, p. 307), iar acolo a înaintat împărătesei plângerile. luase cu el de la St. angajaţi pentru Schumacher. Spunând că au fost unsprezece reclamanți în total, Lomonosov îi include în mod evident pe Nartov și Delil în acest număr. Pe lângă cei doi, au mai fost nouă persoane care au decis să lupte cu Schumacher. Printre acestea se numărau cel mai în vârstă (după Schumacher) angajat al Academiei, traducătorul I. S. Gorlitskin, doi slujitori clericali, gravorul A. Polyakov, care a sosit în același timp cu Krasheninnikov de la Moscova, când era echipată a doua expediție Kamchatka (vezi explicațiile la § 8).), și trei camarazi ai lui Lomonosov la Academia slavo-greco-latină din Moscova, care au venit cu el la Sankt Petersburg (vezi explicațiile la § 13). - La 30 septembrie 1742 a fost semnat un decret privind numirea unei Comisii de anchetă, iar la 7 octombrie 1742, Schumacher și trei dintre confidentii săi au fost arestați de această comisie (Materialy, vol. V, pp. 376-378).).

La § 17. Despre trădarea subgrefierului V. Khudyakov (care, sub controlorul Hoffmann, care a fost arestat împreună cu Schumacher, „a numărat o schimbare a regulilor”), nu s-au găsit alte știri, cu excepția acestui mesaj din Lomonosov. Nu există nicio îndoială că Schumacher era într-adevăr conștient nu numai de faptul că împotriva lui fuseseră depuse plângeri, ci și de conținutul acestora. Acest lucru este dovedit de activitatea febrilă a lui Schumacher în organizarea unor prelegeri atât de sarcastic remarcate de Lomonosov. Data deciziei Senatului privind repartizarea lui Nartov la Moscova (13 august 1742) coincide foarte semnificativ cu data anunțului difuzat de Schumacher că Academia de Științe reia „învățătura publică și privată în științe” (Materialy, vol. V, pp. 307-311): a fost, deși doar ostentativ, dar un răspuns direct la plângerile corecte ale lucrătorilor academicieni ruși, care declarau că Academia și-a neglijat principalele sarcini educaționale, că „tinerii sunt predați încet și incorect” și că „universitarea la Academie încă nu există deloc” (AAN, f. 3. op. 1, nr. 794, ll. 249 rev.–250 și 281). Nu s-a înșelat Lomonosov când a afirmat că numărul lectorilor anunțați de Schumacher (13 persoane) depășește numărul ascultătorilor (12 persoane), care includea, pe lângă studenți, și patru traducători (Materialy, vol. V, p. 324) . - „Omul străin puternic atunci la curte” menționat de Lomonosov este aventurierul I.-G. Lestok, care, ca medic de viață al împărătesei, a folosit asta

influență cu adevărat mare la curte și cu care Schumacher a fost asociat fără îndoială (Pekarsky, I, pp. 40, 42-43). Cu toate acestea, trebuie avut în vedere că, dacă Comisia de anchetă, conform definiției complet exacte a lui Lomonosov, „s-a întors în curând către avertizori”, atunci acest lucru s-a datorat, desigur, nu ingerinței personale a cuiva, ci esenței politice a problema. Autorii plângerilor, reprezentanți ai clasei academice ruse, cu toată numărul lor mic și slăbiciunea lor, s-au recunoscut deja ca purtători ai unei culturi noi, democratice și au îndrăznit pentru prima dată să-și ridice vocea în apărarea acesteia. De aceea au primit o respingere atât de zdrobitoare din partea reprezentanților culturii nobiliare dominante: Schumacher a fost, desigur, mai apropiat și mai necesar de elitele conducătoare recționare decât întreprinzătorii și curajosi ingineri-inventatori rus Nartov și decât seminariștii rebeli din Moscova, pe care Schumacher s-a împăcat de mai multe ori cu batozh și pisici. - Lomonosov are dreptate când afirmă că Comisia de anchetă a sigilat departe de toate cazurile academice, iar ceea ce a fost sigilat a rămas la dispoziția lui Schumacher, în ciuda arestării sale: acest lucru este confirmat de ruda și prietenul lui Schumacher, profesorul Kraft (Pekarsky, I, p. 36 , Notă). În octombrie 1742, Nartov, în acord cu unii dintre ceilalți acuzatori ai lui Schumacher, a sigilat dosarele Adunării Academice și, în special, corespondența cu oamenii de știință străini, precum și dosarele celei de-a doua expediții din Kamchatka și ale Departamentului geografic, care includeau secrete. hărți. Integritatea sigiliilor a fost verificată de către persoane autorizate de Nartov. Lomonosov a aparținut și numărului de astfel de persoane. Ciocnirile dintre aceste persoane și profesorii care susțineau partea lui Schumacher au dus la faptul că, în urma plângerii acestuia din urmă, Comisia de anchetă a dispus la 31 ianuarie 1743 să tipări tot ceea ce Nartov sigilase (AAN, f. 3, op. 1, nr. 2324, ll. 55- 57, 62; cf.: Bilyarsky, p. 16). Raportul lui Lomonosov conform căruia Taubert a rupt „arbitrar” sigiliile impuse de Comisia de investigație se bazează pe mărturia paznicului academic Glukhov (Bilyarsky, p. 17; Materiale, vol. V, pp. 469-470), și din procesul-verbal al Comisia de anchetă este clar că „informatorii” au fost de fapt excluși de ea de la participarea la „analiza scrisorilor și lucrurilor” (Materialy, vol. V, pp. 426-427; vol. VII, pp. 227-228) . - Schumacher a fost eliberat din arest la 28 decembrie 1742 (Pekarsky, I, p. 42), iar la 13 ianuarie 1743, șapte persoane dintre „informatorii” au fost arestate de Comisia de anchetă ^ (Materiale, vol. V, p. 578).
La § 18. Când A. K. Nartov, când l-a înlocuit pe Schumacher, au fost de fapt concediați unii angajați academicieni inferiori, care, după cuvintele lui Nartov, „au băut în beție și necumpătare” (Materialy, vol. V, pp. 705, 759– 760).), dar nu s-a păstrat nicio altă știre despre depunerea unei plângeri la împărăteasa Elisabeta, cu excepția acestui mesaj.

Lomonosov. Decretul nominal menționat de Lomonosov cu privire la repunerea lui Schumacher în funcția sa și că „Nartov ar trebui să fie în aceeași afacere ca înainte de demiterea consilierului lui Schumacher” a devenit cunoscut Academiei din decretul Senatului din 5 decembrie 1743 (ibid., p. 981 - 982). - Raportul, „foarte binevoitor pentru Schumacher și reprobabil pentru informatori”, a fost adresat de

Comisia de anchetă nu Senatului, ci împărătesei și i-a fost înmânat personal la 20 martie 1743 (AAN, f. 3). , op. 1, nr. 794, ll 375-390). Sentința pronunțată la 10 mai 1744 de Senat a fost extrem de severă în raport cu „informatorii”, dar la 3 august a aceluiași an Senatul i-a eliberat din arest și i-a eliberat de pedeapsă, aplicându-le un decret de amnistia emis la 15 iulie a aceluiași an cu ocazia încheierii războiului ruso-suedez. Cât despre Schumacher, acesta a fost găsit vinovat doar de însușire de vin academic în valoare de 109 ruble. 38 cop. (Materiale, vol. VII, p. 158-163). - Dintre „punctele în care a fost expus Schumacher”, primele două au fost împrumutate de Lomonosov din plângerea lui Nartov împotriva Comisiei de anchetă din 20 aprilie 1743 (o copie a acestei plângeri nepublicate cu însemnările lui Lomonosov a fost păstrată în arhiva personală: AAN , f. 20, op. 1, Nr. 1, p. 34-48; pentru informații împrumutate de Lomonosov, vezi pp. 37-38), iar punctul 3 - din decizia Senatului din 3 august 1743 (Materialy, vol. . VII, p. 161).— Gravorul academic A. Polyakov l-a acuzat pe Schumacher că a trimis în străinătate o hartă secretă găsită printre hârtiile vicecancelarului și amiralului general A. I. Osterman exilat la Berezov. Taubert a luat parte la sortarea lucrărilor lui Osterman (Pekarsky, I, p. 642). Comisia de anchetă a recunoscut acuzația ca nedovedită (Materialy, vol. V, p. 570), cu care și Senatul a fost de acord (ibid., vol. VII, p. 159). Schumacher, în acest caz, a fost cu adevărat nevinovat de a trimite harta secretă în străinătate: era o hartă a celei de-a doua expediții din Kamchatka, iar această hartă a fost primită la Sankt Petersburg după dizgrația și exilul lui Osterman și, prin urmare, nu putea fi în actele sale. Expediția Kamchatka a lui Vitus Bering, tradusă sub redacția lui A. I. Andreev, L.-M., 1940, p. 8; harta la p. 128)

La § 19. Unii profesori, în special Kraft și Winsheim, au participat cu adevărat la eforturile de a-l readuce pe Schumacher la fosta sa funcție și de a-l îndepărta pe Nartov: au numit autorii plângerilor împotriva lui Schumacher „oameni nesemnificativi din slujitorii academicienilor”. (Pekarsky, I, p. 35, 41, 459). Cât despre Miller, el însuși a recunoscut că toate acțiunile în apărarea lui Schumacher au fost luate la sfatul acestuia și că toate cererile și reprezentările legate de aceasta au fost scrise de el (ibid., p. 337). Lomonosov tace despre ce rol activ a avut Shtelin în aceste necazuri. Poate că tocmai Lomonosov a fost cel care se referea la el sub numele de „alți profesori” care au fost atrași

la aceste necazuri. - „La întâmplare”, în cuvintele lui Lomonosov, „oameni” prin care aceste cereri erau transmise de profesori, erau toți aceiași Lestok, M. I. Vorontsov și A. G. Razumovsky (Pekarsky, I, pp. 42-43; Materiale, vol. VI. , p. 574-576). - Comportamentul „despotic” al lui Schumacher după încheierea anchetei asupra lui a fost asistat de toți profesorii (Pekarsky, I, p. 46). - Atribuțiile lui Delisle de „adjunct din partea informatorilor” constau în faptul că în timpul anchetei a fost prezent la toate audierile învinuitului. - Plângeri împotriva lui Schumacher (au fost mai multe) au fost depuse de profesori din Senat în a doua jumătate a anului 1745 (note la documentul 414). Subiectul plângerilor era practic același lucru pe care trei ani mai devreme fusese plâns de „servitorii academicieni” pe care îi disprețuiau. - În martie 1746, Senatul a hotărât: „Ceea ce priveşte ştiinţele şi lucrurile care le aparţin în acea Academie, apoi

încredinţează să se ocupe, şi să privească, şi să îndrepte în general în şedinţă tuturor profesorilor” (Materialy, vol. VSh). , p. 49).
La § 20. Vezi notele la documentul 414.
La § 21. Dintre cei șase profesori numiți de Lomonosov, primii trei au abandonat efectiv în 1744, Gmelin și Delisle au plecat în străinătate la începutul anului 1747, iar Crusius în 1749, 576, 580, 695). - Delisle a sosit la Sankt Petersburg în februarie 1726 (ibid., p. 129) iar în anii 40 era cel mai în vârstă, la momentul numirii, profesor. Lomonosov nu are dreptate când spune că lui Delisle i s-a refuzat o creștere a salariului: în martie 1746, Senatul a adăugat încă 600 de ruble la salariul său deja mare (1800 de ruble pe an), însă, astfel încât „de acum înainte să nu mai dea. el un apartament de stat, lemne de foc și lumânări ”(Materialy, vol. VSh, p. 49). Povestea lui Lomonosov despre demiterea lui Delisle nu este nici pe deplin exactă: în septembrie 1744, Delisle a cerut într-adevăr demisia acestuia, dar Senatul i-a refuzat acest lucru și ia oferit să încheie un nou contract cu Academia; Delisle, în ciuda amintirilor repetate, a întârziat semnarea contractului cu aproape un an și jumătate, ceea ce a dat naștere la demiterea sa în ianuarie 1747 din Academie „ca un neascultător” decret al Senatului (ibid., vol. VII, p. 138). , 556; vol. VSh, pp. 171-179, 238, 271-272, 278, 340). Aceasta a fost partea formală a problemei, dar esența acesteia, conform remarcii absolut corecte a lui Lomonosov, a fost că Schumacher a fost bucuros că a avut ocazia să „scăpe de vechiul său rival”. În același timp, nu se poate să nu țină cont de faptul că comportamentul evaziv al lui Delisle în problema reînnoirii contractului a fost evident determinat în mare măsură de dependența lui Delisle de guvernul francez (note la documentul 415): relațiile diplomatice ale acestuia din urmă cu Curtea din Sankt Petersburg luase o astfel de întorsătură până atunci, încât se putea aștepta întreruperile lor oficiale de la o zi la alta, care a urmat în 1748. Circumstanțele în care Gmelin a fost eliberat în străinătate sunt stabilite.

Lomonosov are dreptate (Pekarsky, I, pp. 440-443). Pentru garanția lui Lomonosov pentru Gmelin, vezi documentele 487 și 488. Gmelin ia scris lui K. G. Razumovsky la 30 august 1748 despre motivele neîntoarcerii sale în Rusia (Pekarsky, I, pp. 444-445).
La § 22. Noile regulamente și personalul Academiei de Științe, întocmite de Teplov în colaborare neîndoielnică cu Schumacher și fără participarea profesorilor (cf .: Vasilchikov, p. 87), au fost aprobate la 24 iulie 1747, anunțat. la Adunarea Academică din 13 august a aceluiași an și publicată la 25 septembrie a aceluiași an (Protocoale Conferinței, vol. II, pp. 176-177; „Conținutul raționamentului științific al Academiei Imperiale de Științe”, publicat în volumul I din Noile comentarii, Sankt Petersburg, [b. g.], p. 8-39). - Noile reglementări, care atribuiau Cancelariei Academice puterea pe care a uzurpat-o, nu aveau într-adevăr nimic în comun cu opiniile (profesorul X. Goldbach, care, după cum notează în mod corect Lomonosov, „a încercat întotdeauna despre avantajele profesorilor” (Pekarsky, I, p. 167).
La § 23. Incendiul clădirii academice a avut loc în noaptea de 5 decembrie 1747. Incendiul a apărut „sub acoperiș”, deasupra încăperilor, unde, în legătură cu deplasările remarcate de Lomonoșov, Camerele de Desen și Gridor. au fost transferate. „Supervizorul

clădirii” G. Bock a susținut după incendiu că „sobele din Salon și din alte camere erau solide și conductele au fost curățate cu o săptămână înainte”, dar această afirmație nu a fost supusă vreunei verificări (Materialy, vol. . VIII, p. 619, 627). Cuvintele lui Lomonosov „s-a spus și despre Herostratus” ar trebui înțelese în sensul că au existat zvonuri despre incendierea deliberată. Nu a fost efectuată nicio investigație oficială despre incendiu: s-au limitat la o investigație superficială intra-academică, care, în numele lui Schumacher, a fost condusă de credincioșii săi. agentul Taubert (ibid., p. 628). Datele raportate de Lomonosov cu privire la pierderile din incendiu corespund datelor prezentate oficial de persoanele care se ocupau direct de localul afectat de incendiu (ibid., pp. 619-626). Lomonosov are dreptate și în sensul că administrația academică a minimizat în mod deliberat aceste pierderi în mesajele sale către „curte și public” (Materialy, vol. VIII, pp. 618, 631-634; Sankt Petersburg Vedomosti, nr. 98 din 8 decembrie 1747)., p. 782-783).
La § 24. Reparația sau, mai precis, reconstrucția unui nou glob mare a fost finalizată în 1754, dar în anii următori au continuat lucrările la finalizarea lui (T. V. Stanyukovich. Kunstkamera a Academiei de Științe din Sankt Petersburg. M.-L. ., 1953, p. 126-128). Construcția unei „pietre ■ pe două etaje de odihnă” pentru glob a fost finalizată în 1752 și a costat 5470 de ruble. (AAN, f. 3, op. 1, nr. 749, ll. 18, 68, 117).
La § 25. Despre al treilea student al seminariilor teologice ţinute în 1748 în Academic
universitate antrenantă

vezi vol. IX prezent, ed., documentele 284 şi 285. Acest grup includea, printre alţii, S. Ya. Barsov (mai târziu profesori la Universitatea din Moscova).—S. G. Kotelnikov și A. P. Protasov au fost transferați de la Seminarul Nevski la Gimnaziul Academic încă din 1741 și curând după aceea (primul în 1742, al doilea în 1743) au fost promovați la studenți (M. I. Sukhomlinov. Academia Rusă de Istorie, numărul III, Sankt Petersburg, 1876, p. 5, 65. 66). - Miller a fost numit istoriograf și rector al Universității la 10 noiembrie 1747 (Materiale, vol. VIII, p. 595-596); Cuvintele lui Lomonosov „conform regulamentului” trebuie înțelese în sensul că întrucât, potrivit personalului, aprobat concomitent cu noul regulament al Academiei, funcția de rector al Universității s-a îmbinat cu funcția de istoriograf, Miller. , fiind numit istoriograf, a devenit astfel, potrivit regulamentului, rector. - Agravarea relațiilor lui Miller cu Teplov și Schumacher, menționată de Lomonosov, a avut loc în 1749-1750. și sa încheiat cu retrogradarea temporară a lui Miller de la profesor la profesor asociat (pentru mai multe detalii, vezi notele la Scrisoarea 72). Demiterea lui Miller din funcția de rector și numirea lui S. P. Krasheninnikov în această funcție a avut loc la 18 iunie 1750 (Materialy, vol. X, p. 438). - Povestea lui Lomonosov despre promovarea la elevi a nouă liceeni „în timpul rectoratului lui Krasheninnikov” dezvăluie un episod extrem de revelator al vieții academice, neremarcat nici de istoricul Universității Academice D. A. Tolstoi, nici de biografii lui Lomonosov. La sfârșitul lunii octombrie 1753, Lomonosov a scris o scrisoare către K. G. Razumovsky, care se afla la Moscova (nu a fost găsită), unde, plângându-se de dictatura lui Schumacher, a insistat că „nu trebuie trimis niciun caz științific fără știrea profesorului. .” După ce l-a

informat pe I. I. Shuvalov despre trimiterea acestei scrisori, Lomonosov i-a cerut să susțină cererile conținute în scrisoare (scrisoarea 37), ceea ce, se pare, a făcut-o Shuvalov. Răspunsul la plângerea lui Lomonosov, susținută de Șuvalov, a fost o serie de cereri trimise de Razumovsky Cancelariei Academice la sfârșitul lunii decembrie a aceluiași an 1753 (AAN, f. 3, op. 1, nr. 184, p. 252, 255, 257). Unul dintre ele, nepăstrat în original, privea Universitatea. Președintele dorea, în special, să știe dacă dintre studenții gimnaziilor de stat ar putea fi promovați la nivel de studenți (ibid., fol. 252). Legătura dintre această cerere cu scrisoarea lui Lomonosov este absolut indiscutabilă: Lomonosov l-a acuzat ulterior pe Schumacher de faptul că în primii treizeci de ani ai dictaturii sale (1724-1753) nu a fost promovat un singur student de gimnaziu academic (vezi § 45). Solicitarea a fost înaintată de Cancelarie lui Krasheninnikov, care în răspunsul lui Schumacher a numit opt liceeni care, în opinia sa, erau demni de a fi promovați la elevi (ibid., nr. 185, fol. 557). Apoi, Schumacher, fără a-i supune unui examen, nu i-a sfătuit

având de-a face cu academicienii și fără să ceară măcar permisiunea președintelui, din singurul său ordin i-a făcut pe toți cei opt studenți, pe care s-a grăbit să le anunțe împotriva primirii (ibid., fol. 559 și nr. 465, fol. 1) . Această grabă ciudată a lui Schumacher, în alte cazuri deloc caracteristice lui, s-a explicat aparent prin faptul că cererile președintelui l-au alarmat foarte serios: Schumacher a înțeles că sunt cauzate de plângerea lui Lomonosov, pe care nu o citise încă, dar a cărei existența pe care o cunoștea deja (Pekarsky, II, p. 529). Lomonosov a răspuns acțiunilor lui Schumacher ridicând problema transformării studenților de la gimnaziu în studenți la 10 martie 1754, în „Comisia pentru examinarea miniștrilor academicieni”, nou formată atunci, ai cărei membri erau atât Lomonosov, cât și Schumacher. La 15 martie, Comisia a hotărât să examineze studenții nou-produși în Adunarea Academică (AAN, secțiunea IV, op. V, nr. 69, p. 5037, 5041). Examenul a avut loc pe 18 martie. Examinatorii au ajuns la concluzia că studenții nu stăpâneau suficient de mult latina pentru a asculta prelegerile universitare în această limbă și că, prin urmare, ar trebui să studieze încă ceva timp în clasele superioare ale gimnaziului, ceea ce a fost raportat lui K. G. Razumovsky în numele Comisia la 12 mai a aceluiași an. . Krasheninnikov a evitat participarea la această întâlnire, iar academicianul N. I. Popov, deși a participat la ea, i-a fost teamă să semneze protocolul, invocând faptul că examenul a fost efectuat „prin arbitrar, și nu prin decret” al președintelui (procesul verbal al Conferinta, vol. II, p. 297-298; AAN, f. 3, op. 2, Nr. 88, foliile 7, 8; Nr. 140-a, foliile 2, 3). Pentru soarta ulterioară a acestor studenți, vezi Procesul-verbal al Conferinței, vol. II, pp. 356-357; AAN, f. 3, op. 1, nr.220, ll. 134 v.-136. - „Peste mare”, adică în străinătate, au fost trimise în 1751 de foști studenți S.K. Kotelnikov și A.P. Protasov (M.I. Sukhomlinov. Istoria Academiei Ruse, numărul III. Sankt Petersburg, 1876, p. 8, 72) și în 1754 S. Ya. Rumovsky și M. Sofronov (AAN, f. 3, op. 1, nr. universitatea a fost „oprită” în timpul vieții lui Krasheninnikov, care în ianuarie 1754 a informat Cancelaria că doar profesorul Brown și asociatul Sofronov citește prelegeri (ibid., nr. 185, fol. 557). După plecarea lui Sofronov în străinătate în 1754, Brown a rămas singurul lector universitar activ. Acest lucru a fost confirmat și de studenți,

care la începutul anului 1757 au declarat în scris că „cu excepția domnului profesor Brown, nimeni nu dă cursuri” (ibid., nr. 220, fol. 28).
La §§ 26-27. Pentru istoria înființării Laboratorului de Chimie, vezi Vol. IX al prezentului, ed., Documente 1, 4-7. Mesajul lui Lomonosov că Schumacher intenționa să-i încredințeze lui A. Kaau-Burgav, pe lângă catedra de anatomie, și „profesiunea chimică”, își găsește confirmare în cuvintele lui Schumacher însuși: 25 mai 1745, adică chiar în momentul în care la Academie

era așteptată problema numirii lui Lomonosov profesor de chimie, Schumacher i-a scris unuia dintre corespondenții săi: să dirijeze studiile lui Lomonosov, care făcuse deja progrese în chimie și căruia i-a fost repartizat un departament pentru această știință” (AAN, f. 1). , op. 3, nr. 35, l. 117). Astfel, trebuia să-l priveze pe Lomonosov de independența științifică: munca Laboratorului de Chimie a fost plasată sub controlul Burgava. Pentru trimiterea disertațiilor lui Lomonosov către L. Euler, vezi notele la scrisoarea 9. - Vorbind despre el însuși „fiind promovat”, Lomonosov înseamnă numirea sa ca profesor de chimie, care a avut loc la 25 iulie 1745, la propunerea lui Adunarea Academică (documentul 484).
La § 28. Despre amenajarea fabricii Ust-Ruditskaya de către Lomonosov, vezi vol. IX prezent, ed., documentele 47 și 48. Despre împrejurările care au însoțit călătoria lui Lomonosov la Moscova în februarie 1753, vezi ibid., documentele 51-55. .
La § 29. Profesorul G.-V. Richman a murit la 26 iulie 1753. Rândurile tăiate de Lomonosov indică faptul că inițial a intenționat să dedice acest paragraf unei descrieri a acțiunilor nepotrivite ale lui Schumacher, în pregătirea ședinței publice a Academiei de Științe, programată pentru 6 septembrie 1753. , care de fapt a avut loc abia la 26 noiembrie 1753 (Pentru mai multe despre aceasta, vezi vol. III prezent, ed., pp. 512-518, precum și scrisoarea 31). — Despre împrejurările în care Lomonosov a început să lucreze la Antic. Istoria Rusiei, vezi vol. VI prezent, ed., pp. 572-575. Nu există nicio îndoială că, contrar afirmației lui Lomonosov, el „a început să adune cu zel materialele necesare pentru aceasta” nu după o conversație pe această temă cu împărăteasa Elisabeta care a avut loc în 1753, ci cu mult înainte de această conversație. Spunând că primul volum din „Istoria antică a Rusiei” a fost adus de el împărătesei în 1749, Lomonosov a făcut o greșeală evidentă: copia scrisă de mână a acestui volum i-a fost adusă în primele zile ale lunii septembrie 1758 (AAN, f. 3). , op. 1, nr. 469, p. 245, 250).—Despre concursul academic pentru o teză de chimie, despre invitația la funcția de profesor de chimie și despre demiterea lui W.-Kh. Salhov, care a fost eliberat din străinătate fără știrea lui Lomonosov, vezi vol. IX prezent, ed., documentele 33, 39-41, precum și documentul 453, I, p. 4. Despre condițiile grele de viață în care se afla Salhov. la sosirea la Sankt Petersburg, vezi Documentul 448, pct. 3 (cf. şi AAN, f. 3, op. 1, nr. 208, ll. 299-342; secţiunea V, op. 1-c, nr. 2) .
La § 30. Pentru „disputele dintre Miller și Krekshin” care au avut loc în 1747, vezi vol. VI din această ed., pp. 7-12 și 541-545. - Cu privire la demiterea lui Miller în 1750 din funcția de rector, a se vedea mai sus, explicații la § 25. - Despre împrejurările asociate cu tipărirea emisiunii

-în 1750, primul volum din Istoria siberiană a lui Miller, vezi vol. VI prezent. ed., p. 81-84 şi 559-562. - „Alcătuirea tabelelor genealogice pentru a face plăcere persoanelor nobile private” Miller a făcut foarte mult încă din primii ani ai serviciului său academic (Pekarsky, I, pp. 311-312 și 351-352).
La § 31. În acest paragraf, Lomonosov s-a abătut de la succesiunea cronologică a prezentării: vorbind de două episoade separate unul de celălalt printr-un interval de cinci ani, el începe cu un episod mai târziu și apoi trece la unul anterior. O hartă a descoperirilor geografice rezultate în urma expediției maritime ruse pe coasta Americii de Nord a fost publicată la Paris în 1752. A fost tipărită și furnizată cu explicațiile sale de către J.-N. Delisle. Academia de Științe, care a fost într-adevăr „nu puțin deranjată” de această publicație, i-a însărcinat lui Miller să scrie un articol în care urma să „arată toate acțiunile necinstite ale lui Delisle în acest caz și principalele sale hărți și explicații ale defecțiunii”. Au fost multe greșeli, iar Miller a îndeplinit instrucțiunile care i-au fost date publicând un articol corespunzător în mai multe limbi în 1753 (Pekarsky, I, pp. 142-143). - În ceea ce privește scrisoarea lui Delisle către Miller menționată de Lomonosov, aceasta a fost „interceptată” în 1748 (documentele 415-423).
La § 32. Despre disertația lui Miller „Originea numelui și poporului rusesc” și despre discuția pe care a provocat-o, care a avut loc în 1749-1750, vezi vol. VI prezent, ed., pp. 17-80 și 546-559. . - Despre ciocnirea lui Miller cu Teplov și retrogradarea lui Miller la adjunct, care a avut loc în octombrie 1750, vezi notele la scrisoarea 72.
La § 33. Președintele Academiei de Științe K. G. Razumovsky, după ce a fost numit hatman, a plecat din Sankt Petersburg către Ucraina la douăzeci mai 1751 (Vasilchikov, pp. 145-148). - Teplov a fost avansat consilier colegial cu numire în subordinea hatmanului la 1 martie 1751 (AAN, f. 3, op. 1, nr. 149, p. 430-431). Lomonosov a fost promovat la același rang „pentru excelenta sa artă în științe” la 4 martie 1751 (ibid., nr. 151, fol. 106). Lomonosov a acordat o mare importanță acestei producții a lui: „gradul de colonel” pe care l-a primit și-a schimbat radical poziția socială (notele la scrisoarea 12) și a dat mai multă pondere funcției sale oficiale la Academie, unde la acea vreme niciunul dintre academicieni, cu excepția pentru el și Shtelin nu au fost atribuite ranguri. N. I. Popov a fost numit profesor de astronomie la 1 martie 1751 (AAN, f. 3, op. 1, nr. 146, l. 386). Miller a fost repus la gradul de profesor la 21 februarie 1751 (ibid., nr. 461, fol. 222v.; nr. 149, fol. 402, 427-429, 451-453) și a fost numit actual secretar de conferință al Academia la 26 februarie 1754. (ibid., f. 1, op. 2-1754, nr. 3); salariul anual al salariului său a fost majorat de la 1000 la 1500 de ruble. (ibid.,

f. 3, op. 1, nr. 465, l. 162 rev.). Când se vorbește despre faptul că Departamentul Geografic a fost „încredințat” lui Miller, Lomonosov nu este destul de precis.
12 martie 1751, academicianul A.-N. Grishov (ibid., nr. 161, fol. 236), iar doi ani mai târziu,
13 martie 1753, el, împreună cu Miller, a fost însărcinat să supravegheze publicarea acelor „noi hărți generale și speciale ale

Imperiului Rus” care trebuiau să fie emise (ibid., nr. 464, fol. 195). Acesta a fost sfârșitul puterilor oficiale ale lui Miller în Departamentul geografic, dar din cauza inactivității lui Grishov, Miller a devenit adevăratul șef al lucrării cartografice. - Pentru Comisia „pentru eliminarea exceselor”, vezi explicațiile la § 34.

La § 34. Sursa „zvonului” despre necazurile academice, care, potrivit lui Lomonosov, „a ajuns chiar până în interiorul curții”, a fost, evident, însăși scrisoarea lui Lomonosov susținută de I. I. Shuvalov către K. G. Razumovsky, care a fost discursul de mai sus, în explicațiile la § 25. O consecință directă a acestei scrisori a fost, după cum sa menționat deja, o serie de cereri din partea K. G. Razumovsky către Cancelaria Academică. După ce a primit răspunsuri la ele, Razumovsky a trimis acolo, la 26 februarie 1754, un mandat lung de revizuire a componenței angajaților academicieni. Ordinul s-a bazat pe ideea lui Lomonosov despre anormalitatea situației apărute la Academie, în care „se depun mai multe eforturi pentru a multiplica fabrica de artă decât științele”. Revizuirea statului a fost încredințată Comisiei, care, pe lângă Lomonosov, includea și Schumacher, Shtelin și Miller (AAN, f. 3, op. 1, nr. 465, pp. 85-86). Lomonosov spune că, pe lângă mandatul adresat Cancelariei, i s-a trimis personal și un al doilea mandat și, în plus, „scrisoarea privată” a lui Teplov către acesta. În partea din arhiva personală a lui Lomonosov care a ajuns până la noi, din păcate, nu există aceste două documente, în care, potrivit lui, „tulburările lui Schumacher” erau „înfățișate cu acuratețe și claritate” și pe care Lomonosov, după cum se poate vedea din acest paragraf, extrem de prețuit. Este foarte probabil ca ambele documente să fi fost confiscate în timpul sortării documentelor sale sigilate după moartea lui Lomonosov. Faptul că a primit o comandă „specială” de la Razumovsky și o scrisoare de la Teplov servește drept dovadă indirectă, dar de încredere, că Lomonosov a fost adevăratul inițiator al presupusei „renunțări la excese din partea Academiei”. Despre activitățile „Comisiei pentru examinarea miniștrilor academicieni” formată de Razumovsky (cum era numită oficial), care a continuat de fapt din 8 martie până la 23 aprilie 1754, vezi documentul 394 și notele la acesta. Secretarul Cancelariei Academice P. I. Khanin, care la acea vreme a fost adus mai aproape de sine de către Razumovsky, a înaintat Comisiei o idee despre eficientizarea activității Tipografiei și Librăriei. Cuvintele lui Lomonosov că „Khanin se căuta pe sine ca evaluator și singura privire asupra cărții

tipografie și comerț”, sunt confirmate de faptul că, în prezentarea sa, Khanin a insistat cu foarte multă încăpățânare asupra instituirii funcției de director „asupra Tipografiei și a tuturor celorlalți artiști, urmând exemplul Tipografiei Sinodale în grad civil” (AAN). , f. 21, op. 1, nr. 24, foliile 8-9; f. 3, op. 2, nr. 88, fila 8). - Un raport către președinte cu privire la rezultatele activității Comisiei a fost trimis la Moscova la 12 mai 1754 (ibid., f. 3, op. 2. Nr. 88, pp. 7-8). Autorul acestui raport foarte obsechios și evaziv, care a anulat în esență toate deciziile luate de Comisie, a fost fără îndoială Schumacher. – Arhitectul I.-Ya. Schumacher a fost supus demiterii „pentru administrarea necorespunzătoare a postului său” la ordinul verbal al lui Razumovsky, anunțat în Comisie de Khanin (AAN, f. 3, op. 2, nr. 140-a, l. 5 rev.) , de fapt, a fost concediat abia în 1756 și a fost acceptat din nou în serviciul academic printr-un ordin scris al

aceluiași Razumovsky în decembrie 1758 (ibid., f. 3, op. 1, nr. 238, fol. 150).
La § 35. Pentru împrejurările legate de discuția din 1755 a chestiunii revizuirii Regulilor Academice, vezi documentele 395 și 396 și notele la acestea. Despre „demiterea" lui Lomonosov din prezența în Adunarea Academică care a avut loc în același timp, vezi scrisorile 49 și 50 și notele la acestea. - Cuvintele lui Lomonosov „deși statutul academic a fost din nou înaintat recent prin decret de la Senatul guvernamental ca nefiind amendat, la care Lomonosov nu a subscris", ar trebui înțeles, aparent, după cum urmează: Senatul „recent", adică, în 1763-1764 ., a solicitat Biroului Academic să prezinte personalul Academiei de Științe și să informeze dacă acesta din urmă trebuie schimbat. Biroul, după ce a prezentat statul, a răspuns că acesta nu este supus modificării; Lomonosov a refuzat să semneze un astfel de răspuns. Acest mesaj al lui Lomonosov este foarte plauzibil. La sfârșitul anului 1763 au fost revizuite stările tuturor instituțiilor publice în general, iar la 15 decembrie 1763, Ecaterina a II-a a emis un manifest care definea funcțiile acestor instituții într-un mod nou, iar după aceea a semnat un decret personal privind „state pentru diferite birouri guvernamentale". Manifestul a fost primit la Academia de Științe la 20 decembrie 1763, iar decretul nominal la 2 ianuarie 1764 (AAN, f. 3, op. 1, Nr. 969, p. 250 și 282). Cu toate acestea, între statele aprobate prin acest decret personal nu există personal al Academiei de Științe, și nici în dosarele rămase ale Cancelariei Academice, nici în dosarele care au supraviețuit ale Cancelariei Academice nu au putut fi găsite urme de corespondență între Academie și Senat pe această temă. a Senatului. — Ordinul prezidențial menționat la sfârșitul paragrafului privind redactarea unui nou statut al Academiei de Științe a fost semnat în mai 1764 (vezi notele la documentul 408).
La § 36. Caracterizând în acest paragraf perioada de la mijlocul anului 1747 până la începutul lui 1757, Lomonosov are dreptate când spune că s-au ocupat în acești ani posturile „căzute" (adică, vacante) „foarte mediocre".

ei" de oameni de știință străini: doar profesorul de mecanică H.-G. Kratzenstein, care a lucrat la Academie doar cinci ani (1748-1753). Pentru instrucțiunile date academicianului A. Kaau-Bourgav când a fost demis în 1748 în concediu în străinătate, vezi notele la scrisoarea 72. — Cuvintele lui Teplov, citate de Lomonosov de mai multe ori, „Academie fără academicieni. . ." trebuie datat, aparent, sfârșitul
1756 (ibid.).
La § 37. Rândurile tăiate de Lomonosov indică faptul că intenționa să înceapă ultimul capitol al notei sale cu o poveste despre ordinul președintelui Academiei de Științe din 24 martie 1758 (Lomonosov are o greșeală de scriere: „1748") privind repartizarea atribuțiilor între membrii Cancelariei Academice (Bilyarsky, pp. 367-368, vezi și § 43). - K. G. Razumovsky a plecat din Sankt Petersburg spre Ucraina la mijlocul lunii februarie
1757 (Vasilcikov, p. 204-206). Ordinul său de numire a lui Lomonosov și Taubert ca membri ai Cancelariei Academice a fost semnat la 13 februarie 1757 și anunțat la 1 martie a aceluiași an (documentul 495). - În 1756, Ștelin i s-a încredințat „supravegherea principală a restaurării clădirii academice ars", iar la 12 aprilie 1757, a fost numit membru al Cancelariei și, în același timp, „director al tuturor

la Academia de Arte” (AAN, f. 3, op. 1, nr. 221, p. 337-338). - Pentru abuzurile lui Taubert în predarea contractelor de construcție și pentru discursurile lui Lomonosov pe această temă, vezi documentele 438, 439, 448, 460-462. Cu privire la protestul depus de secretarul Biroului Academic M. M. Guriev la Senat, Lomonosov vorbește de două ori în această notă (vezi § 70). În cazurile de supraviețuire ale Cancelariei, nu a fost găsit niciun „raport” scris al lui Guryev către Senat și, aparent, nu a existat așa ceva. Acesta este probabil despre următoarele. La 22 august 1761, Guryev a fost „convocat” la Senat și acolo a răspuns oral întrebărilor procurorului general cu privire la repararea clădirii academice incendiate. Răspunsurile lui Guriev la aceste întrebări sunt cunoscute doar din raportul său oficial adresat Cancelariei Academice, unde sunt enunțate în așa fel încât să nu poată fi numite „protest” (AANG f. 3, op. 1, nr. 263, l. . 11). Ce au fost cu adevărat nu știm; din documente reiese însă că în aceeași zi, după Guryev, „a fost chemat” la Senat și Taubert. Dacă trebuie să credem rapoartele sale, procuratorul general (evident deja bine informat de Guryev) nu l-a chestionat pe Taubert despre nimic, ci s-a limitat la un ordin verbal „poate să se grăbească” cu punerea în ordine a clădirii incendiate (ibid. , nr. 531, ll. 213 despre .-214). În acest sens, au început să vorbească despre noi contracte de reparații, iar o zi mai târziu, la 24 august 1761, pe această bază, la o ședință a Cancelariei Academice, a avut loc o ciocnire puternică între Lomonosov și Taubert, pe partea căreia. , ca de obicei, s-a alăturat și Shtelin (ibid., l 215 vol.) Cât de uriașe erau cursele

Mișcările pentru distribuirea gratuită a cărților pot fi judecate de faptul că în 1763, de exemplu, costul cărților distribuite de Academie fără bani a ajuns la 13.698 de ruble. 90 de copeici, adică a însumat peste 27% din personalul anual, care a fost eliberat pentru întreținerea întregii Academii (ibid., nr. 1692, fol. 13). - Despre supraîncărcarea Academiei cu treburi care nu aveau nimic de-a face cu știința, vezi documentul 409. Este interesant să comparăm acest paragraf cu raportul lui Lomonosov despre motivele „eșecului” Academiei de Științe, depus la 7 ianuarie 1758 la adresa sfârșitul primului an de activitate ca membru al Cancelariei Academice (document 397).
La § 38. Modelul tubului de vedere nocturnă a fost prezentat de Lomonosov Adunării Academice în mai 1756. Despre acest dispozitiv şi despre controversa lui Lomonosov cu Academicianul F.-U.-T. Aepinus despre acest subiect, vezi documentul 460, pct. 2 și vol. IV prezent, ed., p. 111-119 și 729-740. Pentru informații despre participarea lui Aepinus la activitățile științifice și pedagogice ale Academiei de Științe și despre modul în care Taubert „l-a îndepărtat de științe”, vezi notele la documentul 468.
La § 39. Teplov a fost promovat consilier de stat la 24 decembrie 1758, despre care Academia de Științe a fost sesizată printr-un decret al Senatului din 12 ianuarie 1759 (AAN, f. 3, op. 1, No. 965, l. 5). Astfel, episodul pe care îl relatează Lomonosov în acest paragraf a avut loc în 1759; Lomonosov într-adevăr „a fost în același rang în al nouălea an” (din martie 1751). Petiția sa adresată lui Razumovsky, menționată de acesta, nu a fost găsită. S-a respins: producerea lui Lomonosov ca consilier de stat a avut loc abia cinci ani mai târziu, în decembrie 1763 (ibid., nr. 270, fol. 316; nr. 969; fol. 280). - Contractul Academiei cu Epinus a fost semnat în octombrie 1756 (ibid.,

nr. 700, l. 184), dar a intrat în vigoare abia la 31 mai 1757, când Epinus, sosit de la Berlin la Sankt Petersburg, a intrat mai întâi în vigoare. a apărut la Academie (ibid., nr. 468, fila 188). Promovarea sa în consilier colegial a avut loc la 10 aprilie 1761 (ibid., Nr. 967, fol. 38), adică în al patrulea an de serviciu academic. - Pentru refuzul lui Aepinus de a citi prelegerile universitare, vezi vol. IX prezent, ed., note la documentul 322.
La § 40. Ordinul lui Taubert de a transfera departamentul din clădirea academică în sediul Gimnaziului a avut loc în noiembrie 1757: la 1 decembrie 1757, profesorul Brown a informat Cancelaria că „audienta a fost folosită pentru o altă afacere” (AAN, f. 3, op. 1, nr. 220, fila 38). Lomonosov a făcut apel la președinte împotriva acestui ordin la 7 ianuarie 1758, afirmând că din cauza acțiunilor neautorizate ale lui Taubert, „prelegerile s-au oprit complet” (documentul 397).
La § 41. Despre călătoria eșuată de afaceri a artistului academic Andrei Grekov, vezi vol. IX prezent, ed., document 265. - A. A. Grekov, grec de naționalitate, fiul unui marinar al flotei ruse de galere, a lucrat.

la Academia de Științe din 1729 (AAN, f. 3, op. 1, nr. 5, p. 201-203). În 1742-1744. ca unul dintre „informatorii” despre Schumacher, a fost ținut multă vreme în arest, a fost condamnat la bătaie cu batozh, dar a fost grațiat și lăsat la Academie (Materialy, vol. VII, p. 182). În prima jumătate a anilor 1760, a fost profesor de desen sub conducerea Marelui Duce Paul (AAN, f. 3, op. 1, nr. 270, pp. 13-14). La scurt timp după moartea lui Lomonosov, în decembrie 1765, Taubert l-a demis pe Grekov din serviciul academic (AAN, f. 3, op. 1, nr. 293, l. 184). Fratele lui Andrei Grekov, Alexei, un iscusit gravor, coautor al celebrelor „perspective” din Sankt Petersburg, a lucrat la Academie timp de treizeci și cinci de ani, din 1735 până în 1770 (ibid., nr. 237, fol. 196; Nr. 325, fol. 494). Schumacher l-a ținut timp de douăzeci și doi de ani cu salariul unui „student” (ibid., Ks 261, l. 83), iar când Alexei Grekov, care a primit în cele din urmă titlul de calf în 1756, a depus o petiție patru ani mai târziu pentru acordând „gradul de maestru” i s-a refuzat acest lucru (ibid., fol. 84v.).
La § 42. „Câteva știri despre muzia” Lomonosov se referă la articolul lui V. K. Trediakovsky „Despre mozaicuri”, care conținea o trecere în revistă a artei mozaic moderne, care, după cum se temea Lomonosov, ar putea afecta negativ cazul inițiat de el în Senat la data de § 42. comandând lucrări de mozaic pentru Catedrala Petru și Pavel (cf. vol. IX prezent, ed., documentele 84 și 87). - Lomonosov a fost trădat în acest caz de memorie: articolul lui Trediakovsky a fost publicat nu în Monthly Works, ci în revista Hardworking Bee (Sankt Petersburg, 1759, iulie, pp. 358-360). Astfel, reproșul adus în acest paragraf împotriva lui Miller ar trebui redirecționat către editorul The Industrious Bee, A.P. Sumarokov.
La § 43. „Ordinul prezidențial”, afirmat destul de exact de Lomonosov, a fost semnat la 24 martie 1758 (Bilyarsky, pp. 367-368; cf. explicațiile de mai sus la § 37). Taubert a devenit cu adevărat maestrul afacerii instrumentale. Din rapoartele lunare ale Camerei instrumentale pentru anii 1758-1764. se vede că în acești șapte ani ea a acordat foarte puțin timp instrumentării științifice la ordinele academicienilor. Activitatea ei principală a constat în îndeplinirea comenzilor plătite de la alte departamente și în întreținerea altor

ateliere de meșteșuguri academice. În plus, din când în când executa mici comenzi de confecţionare de instrumente pentru amatori grandiosi care se distrau cu ştiinţa (AAN, f. 3, op. 1, nr. 503-509).

La § 44. Lomonosov s-a arătat preocupat de îmbunătățirea condițiilor de viață ale studenților și studenților de la gimnaziu încă înainte de intrarea sa în șeful părții științifice și educaționale a Academiei. Această îngrijorare este dovedită, în special, de depunerea sa din 6 iunie 1757 privind construirea unei noi clădiri academice. Acest proiect a fost motivat, printre altele, de faptul că elevii locuiesc „în locuri diferite, cu părinții sau socrii”

are consecințe extrem de nocive pentru aceștia (documentul 429 și notele la acesta). Vorbind despre noile state și reglementări ale Universității și Gimnaziului, Lomonosov înseamnă în acest caz definiția semnată de el și Razumovsky din 14 februarie 1760 și „statutul nou stabilit” atașat acestei definiții, precum și proiectul de universitate și regulamente de gimnaziu întocmite de Lomonosov, care, deși nu au primit aprobare oficială, au fost puse în aplicare cu aprobarea președintelui (vezi vol. IX prezent, ed., documentele 303, 314, 323).

La § 45. În prima parte a acestui paragraf, vorbim despre situaţia financiară a Gimnaziului în anii 1758-1759. Pe lângă cuvintele lui Lomonosov, „Nu l-aș putea implora pe Taubert pentru bani”, P. S. Bilyarsky, în publicația sa din 1865, a dat o notă lungă în care, punând o întrebare retorică, „Vor fi justificate plângerile lui Lomonosov de cărțile de venituri și cheltuieli supraviețuitoare. ”, citează date digitale selectate astfel încât cititorul poate avea îndoieli cu privire la validitatea plângerilor lui Lomonosov (Bilyarsky, pp. 078-079). Cu toate acestea, Bilyarsky însuși admite că „nu a văzut” chitanțele pentru Gimnaziul pentru 1759, ceea ce este surprinzător, deoarece aceste înregistrări sunt cuprinse în aceeași carte de venituri și cheltuieli cu fir (AAN, f. 3, op. 1, nr. 1542), de unde Bilyarsky a desenat cifrele pentru 1758. Astfel, el sa uitat doar în această carte, dar nici măcar nu a răsfoit-o până la sfârșit. În plus, după ce a omis lista emisiunilor de bani pentru 1759, le-a înlocuit cu o listă a acestor emisiuni pentru 1760, care nu are absolut nimic de-a face cu acest paragraf, deoarece Lomonosov vorbește aici despre perioada până la 19 ianuarie 1760. „Plângerile” lui Lomonosov se reduc la plângeri cu privire la neregularitatea plăților în numerar în cadrul anului bugetar, iar Bilyarsky, ocolind această problemă, dă o singură cifră finală pentru 1759 și nu indică la ce oră au fost emiși banii în acel an. Și tocmai în acești termeni se află esența principală a problemei. Judecând după documentele supraviețuitoare, situația era următoarea. La mijlocul anului 1758, Lomonosov a depus o petiție pentru alocarea a 1.800 de ruble. pe an pentru organizarea unui cămin pentru elevii gimnaziilor de stat și pentru „îngăduirea” acestora cu „mâncare și alte lucruri” (vol. IX prezent, ed., document 306). Această aplicare a lui Lomonosov a fost foarte redusă: în loc de cele 1800 de ruble solicitate. Președintele Academiei a alocat doar două treimi din această sumă pe an, adică 1.200 de ruble, ceea ce, desigur, a doborât toate estimările. Suma alocată urma să fie eliberată fie din sumele bugetare ale Academiei, fie din așa-numitele sume „de carte”, iar din moment ce sumele bugetare nu erau adesea în numerar, a fost necesar, după cum spune Lomonosov, să se recurgă la „ sume de carte”, de care Taubert le-a eliminat de unul singur. Așadar, a fost cu adevărat

necesar să-l „cerșim” pe Taubert, iar el a răspuns acestor cereri dând bani într-o perioadă complet nedeterminată și, în plus, dimensiunea numărului următor a variat conform Lomonosov, vol. X

discreția lui. Cele de mai sus sunt ilustrate destul de clar de următorul tabel, întocmit pe baza registrului de venituri și cheltuieli menționat mai sus:

1758 august »   20 noiembrie a eliberat 400 de ruble.
26"800"
aprilie 1759   3"100"
»   mai10»100 »
»   14 iunie » 500 »
»   decembrie 10»500 »

Cu o asemenea debursare neregulată de fonduri, deja tăiate, în economia monetară a căminului gimnazial nou înființat, nu au putut decât să apară întreruperi serioase. Și cu aceste fonduri slabe, a fost nevoie nu numai de hrănirea și udarea elevilor de la gimnaziu: era și de îmbrăcat și încălțat, amenajarea căminului cu mobilierul și ustensilele necesare, depozitarea lemnelor de foc etc. Și chiar în momentul când de sume academice cu atâta reticență, numai firimituri mizerabile, aceleași sume academice s-au risipit în mii și zeci de mii pe decorarea complicată a pavilionului pentru glob, pe sculpturi aurite pentru dulapurile bibliotecii și pe ofrande de carte prețioase către curteni (cf. . explicația de mai sus la §§ 24 și 37) . Având în vedere toate aceste împrejurări, este imposibil să nu-l crezi pe Lomonosov că chiar „a venit la lacrimi” la vederea elevilor de la gimnaziu „desculți”, care „aproape nu aveau ce mânca”. - Maestrul de medalie si pumn I. Kupi a murit la 4 februarie 1760 (AAN, f. 3, op. 1, Nr. 288, fol. 254). Instrumentele sale au fost achiziționate de Academie de la văduva sa pentru 120 de ruble. conform definiţiei Oficiului Academic din 6 mai a aceluiaşi an (ibid., nr. 252, fol. 99). Ya. Ya. Shtelin a vorbit pentru cumpărarea lor (ibid., fol. 96). Cea mai mare parte a uneltelor achiziționate a fost destinată tăierii sigiliilor din oțel, adică pentru o astfel de muncă pe care Academia de Științe le-a efectuat aproape exclusiv la comenzi private de la nobilimea curții. - Definiția Oficiului Academic, „în virtutea căreia singurul consilier Lomonosov i s-a încredințat supravegherea Universității și a Gimnaziului”, semnată de Razumovsky la 19 ianuarie 1760 (AAN, f. 3, op. 1, nr. 471, l. 19). Suma anuală de personal pentru întreținerea Universității și a Gimnaziului a fost majorată de la 12.890 de ruble. până la 15.248 de ruble. definiția din 14 februarie a aceluiași an, care a fost semnată de Razumovsky și Lomonosov (vol. IX prezent, ed., documentul 323). Decizia Oficiului de a separa această sumă de alte fonduri ale Academiei și de a stabili o procedură specială pentru cheltuirea acesteia a avut loc la 31 mai 1761 (ibid., Documentul 341). - Statisticile cu care Lomonosov încheie acest paragraf sunt destul de precise și foarte elocvente: pentru scurtul timp în care Universitatea și Sala de sport

Nazia a fost condusă de unul singur de Lomonosov (1760-1765), 24 de persoane au fost promovate de la gimnazi la studenți (AAN, f. 3, op. 1, Nr. 471, l. 24; Nr. 474, l. 236; nr. 827, l. 32, 73, 121, 135; op. 9,

nr. 39), iar la momentul întocmirii acestei note, adică până la 26 august 1764, el fusese promovat student, după cum sa menționat deja (vezi mai sus, p. 695) , douăzeci de studenți de gimnaziu academic; în primii treizeci de ani ai „domniei lui Schumacherov” (1724-1753), nici un student de la gimnaziu nu a fost promovat student. Nici tovarășii lui Lomonosov de la Academia din Moscova nu pot fi considerați studenți ai gimnaziului academic, care la Academia de Științe, potrivit „comandantului șef”, au studiat doar „dialectul german” și pe care același „comandant șef” i-a numit „studenți”, și Senatul - „studenții de la Moscova” (Materiale, vol. III, pp. 677-678; vol. IV, p. 396), nici S.K. Kotelnikova și A.P. .- 28 august 1742) ca studenți de gimnaziu academic, totuși, au făcut-o nu parcurge cursul gimnazial, studiind numai retorica si logica (AAN, f. 3, op. 1, nr. 79, ll. 79, 189, 193v., 196; nr. 452 , fila 202; Procesul-verbal al Conferintei, vol. I, p. 715). Fără îndoială că Lomonosov, vorbind de studenți „producători”, nu înseamnă astfel de nou-veniți, deja pregătiți undeva, tineri, ci elevi nativi ai Gimnaziului Academic.

La § 46. Conform ordinului Preşedintelui Academiei din 18 august 1758, sumele pentru întreţinerea elevilor gimnaziali deţinuti de stat urmau să fie predate inspectorului Gimnaziului K.-F. Moderakh, căruia i s-a cerut să le cheltuiască „după dispoziția” lui Lomonosov (Bilyarsky, p. 374). În conformitate cu aceasta, când s-a dovedit a fi posibil să primiți bani de la casa de marcat, Lomonosov l-a informat pe Moderach despre acest lucru cu un mandat, care includea de obicei următoarele cuvinte: „Dacă vă rog, după ce ați acceptat acești bani, scrieți-i în caietul dat vouă și păstrați-l pentru consum, în virtutea excelenței sale extrem de grafice a Președintelui Academiei din 18 august 1758 a mandatului, conform aranjamentului meu cu o notă în acest caiet și cu chitanțe ”(vezi, de exemplu , AAN, f. 3, op. 1, nr. 832, ll. 22, 23). În unele cazuri, cuvintele „după dispoziţia mea” au fost omise (vezi ibid., fol. 20). Dintre aceste ordine, din păcate, doar foarte puține au supraviețuit și, în plus, datează din 1760. Ordinul cu ștergere menționat de Lomonosov nu s-a găsit printre ele. Presupunerile lui P. S. Bilyarsky sunt complet arbitrare și insuportabile, că Moderakh, după ce a prezentat un mandat curățat de cineva, a arătat astfel o „lipsă de încredere în Lomonosov”, din cauza căreia i-a pierdut favoarea acestuia din urmă și a fost demis din funcția de inspector. Toate acestea nu seamănă deloc cu adevărul. Lomonosov expune în detaliu și clar acele motive pur principiale și deloc personale, după cum crede Bilyarsky, pentru care a fost de acord să-l destituie pe Moderakh (vezi vol. IX prezent, ed., documentul 335).

4b.

*

Nu este deloc nevoie să vorbim despre „dispoziția” lui Lomonosov față de Moderach: Lomonosov nu a avut niciodată și nu a putut avea afecțiune pentru un profesor care apăra doar interesele „tineretului nobil”, adică școlarilor nobili, și a recomandat să se abțină de la admitere. elevi la Gimnaziu „din cei mai meschini oameni” (AAN, f. 3, op. 1, nr. 220, fol. 140v.-141). Pe această bază, Lomonosov a avut o ciocnire puternică cu Moderach încă din 1756, adică cu mult înainte ca Lomonosov să i se încredințeze conducerea părții educaționale a Academiei (Procesul verbal al conferinței, vol. II, p. 356). După ce și-a asumat atribuțiile de membru al Cancelariei Academice și având astfel

posibilitatea de a pătrunde în viața interioară a Universității și a Gimnaziului, Lomonosov a descoperit imediat o serie de neajunsuri grave în activitatea pedagogică a lui Moderakh (vol. IX prezent, ed., documentele 290, 296-298).

La § 47. Proiectele de regulament şi de personalul Universităţii şi Gimnaziului, întocmite de Lomonosov, au fost trimise, prin rezoluţie a Oficiului Academic din 17 septembrie 1759, spre revizuire de către profesorii G.-F. Miller, I.-Da. Brown și K.-F. Moderahu (vol. IX prezent, ed., document 315). GN Teplov nu este menționat în această rezoluție, iar revizuirea sa asupra proiectului Lomonosov nu a fost găsită. Spunând „trei dintre profesori", Lomonosov înseamnă Miller, Brown și Moderach, în timp ce „al patrulea" îl numește pe Fischer.

La § 48. Reprezentarea Lomonosov menționată în această secțiune nu a fost găsită. În mai 1760, Biroul Academic a trimis disertația lui G. V. Kozitsky Adunării Academice și a cerut, după citirea ei, să dea o trecere în revistă dacă autorul său este demn de a fi profesor de elocvență, filozofie și științe verbale latine (documentul 446). Disertația a fost trimisă la domiciliul academicienilor - li s-a cerut să se exprime cât mai curând posibil, dar ei, aparent, nu s-au exprimat, iar problema s-a stins (Procesul-verbal al conferinței, vol. II, pp. 450-451, 460). Kozitsky, potrivit lui N. I. Novikov, era bine educat, cunoștea multe limbi și era renumit pentru „stilul său pur, important, fructuos și plăcut" (Colecția ORyaS AN, vol. XIX, Sankt Petersburg, 1878, p. 308). Deși nu a primit niciodată titlul de profesor, totuși, în 1760-1763. a fost atras de Lomonosov să citească studenților prelegeri de retorică (Lomonosov, III, p. 363; cf. și AAN, f. 3, op. 1, nr. 825, l. 12). În același timp, el, ca și H. N. Motonis, a predat la Gimnaziu. Ambii au părăsit serviciul academic foarte devreme: Kozitsky în 1763, Mothonis în 1764 (AAN, f. 3, op. 1, nr. 279, l. 50; nr. 282, l. 172). În 1767, după demiterea efectivă a lui Taubert din treburile academice, Kozitsky și Motonis au fost aleși în unanimitate membri de onoare ai Academiei de Științe „având în vedere abilitățile lor uimitoare în limba rusă" (Minutes of Conference, vol. II, p. 591). Ya. Rumovsky, strâns asociat cu dușmanii lui Lomonosov Taubert, Aepinus și Schlözer, a fost numit profesor de astronomie pe 16 martie.

1763 la al douăzeci și nouălea an de naștere (AAN, f. 3, op. 1, nr. 274, l. 133). — Despre A.-L. Schlözer, vezi vol. IX prezent, ed., note la documentul 268.

La § 49. Necazurile lui Lomonosov cu privire la aprobarea „privilegiului" pentru Universitatea Academică sunt tratate în vol. IX prezent. ed. (documentele 324 și 325). Depunerea adresată împărătesei cu privire la aprobarea privilegiului a fost scrisă în numele Cancelariei Academice, dar semnată la 17 februarie 1760 numai de președintele Academiei și Lomonosov (ibid., document 324). Cu trei zile înainte, Taubert și Shtelin refuzaseră să semneze lucrări referitoare la Universitate și Gimnaziu (AAN, f. 3, op. 1, nr. 530, fol. 54). - La primirea de către A.P.Protasov a diplomei de doctor în medicină și a profesorului, vezi documentele 440 și 446. Protasov a fost numit profesor la 3 noiembrie 1763, adică șapte luni și jumătate mai târziu decât Rumovsky, datorită căruia acesta din urmă, conform regulilor de atunci, a primit „vechimea asupra lui Protasov".

La § 50. Profesorul F.-G. Strube-de-Pyrmont a fost demis din serviciul academic în 1757 (Pekarsky, I, p. 686). Auditor șef al Colegiului Amiralității G.-F. Fedorovich a fost numit profesor de „drept rus” la 21 februarie 1760 cu cunoștințele Adunării Academice, care la 10 octombrie 1759 considera „omul special” prezentat de Fedorovich, care a evocat recenzii favorabile (Minutes of the Conference, vol. II, p. 432, 436-437, 446). Potrivit lui Lomonosov, doar G.-F. Miller. Pe lângă antipatia personală a lui Miller pentru Fedorovich, motivele pentru care Miller a scris mai târziu pe larg (AAN, f. 21, op. 1, nr. 33, pp. 35-36), faptul că a fost înființat departamentul de drept rus. conform ideii lui Lomonosov (vol. IX prezent, ed., documentele 314 și 323) și contrar dorințelor lui Miller, care, încă din 1748, spunea că, în lipsa manualelor de drept rusesc, nu era nevoie creează un astfel de departament (AAN, f. 21, op. 1, nr. 99, § 28, l. 13). Fedorovich a început să țină prelegeri în 1761 și a continuat să le dea în 1762-1763. gg. (Lomonosov, III, p. 361-362). La începutul lunii august 1762, traducătorul A. Ya. Polenov, mai târziu un cunoscut avocat, și trei studenți au depus o petiție la Oficiul Academic pentru a-i trimite în străinătate pentru perfecționare ulterioară în științe. Fiecare dintre ei a motivat această cerere în felul său; Petiția lui Polenov arăta, printre altele, că prelegerile lui Fedorovich nu-i puteau fi de nici un folos, întrucât acesta din urmă „până acum dictează definiții simple ascultătorilor săi” (AAN, f. 3, op. 1, nr. 270, l. . 32). Povestea lui Lomonosov despre soarta ulterioară a acestei petiții este absolut exactă. Taubert a tratat chestiunea într-o manieră foarte ciudată, complet neobișnuită în acel moment și i-a dat o mișcare rapidă fără precedent. Profitând de boala gravă a lui Lomonosov și fără să noteze nimic

în jurnalul Cancelariei Academice, Taubert a convocat o ședință academică extraordinară, unde a apărut personal și a raportat verbal cele patru petiții de mai sus. Plângerea lui Polenov împotriva lui Fedorovich a fost înregistrată de Miller în protocol. În ceea ce privește această plângere, Miller a considerat necesar să declare că posturile de profesor trebuie ocupate de oameni demni și a introdus și aceste cuvinte ale sale, direct îndreptate împotriva lui Fedorovich, și prin capul său și împotriva lui Lomonosov, în protocol. Fără a-l invita pe Fedorovich la ședință și fără a-i cere măcar o explicație cu privire la fondul plângerii formulate împotriva lui, academicienii au recunoscut că A. Ya. Polenov și unul dintre studenți, I. I. Lepekhin (viitor academician), ar trebui să fie trimiși în străinătate. (Procesul verbal al conferinței, vol. II, pp. 485-486). Această întâlnire a avut loc la 9 august 1762, iar la 13 septembrie a aceluiași an, oamenii de afaceri plecaseră deja din Sankt Petersburg (AAN, f. 3, op. 1, Nr. 270, fol. 62). Abia după plecarea lor, se pare, Fedorovich a aflat că Adunarea Academică a discutat și a condamnat metoda sa de predare. La 2 decembrie a aceluiaşi an 1762, s-a prezentat la această şedinţă pentru a se familiariza cu protocolul, care conţinea o înregistrare care îl discredita. Miller nu a dat un protocol și, pe această bază, au avut o coliziune descrisă de Lomonosov. În primăvara anului 1763, la cererea lui Fedorovich, a fost efectuată o întreagă anchetă în această chestiune, care, așa cum s-a întâmplat adesea în acei ani, nu a dus la nicio decizie. Un martor ocular, profesorul Brown, a confirmat că Miller a fost „instigatorul certții” și

„ofensătorul” și Fedorovich a fost „offensat” și că Fedorovich a fost „înlăturat în mod dezonorant și obrăzător” din Adunarea Academică (Minutes of the Conference, vol. II, p. 492 -493; AAN, f. 3, op. 1, nr. 273, foliile 105-108). Da, iar Miller însuși a mărturisit că și-a dat drumul mâinilor; disputa sa cu acuzatorii s-a redus, în esență, doar la dacă l-a escortat pe Fyodorovich „de umăr”, „de umăr” sau „de mânecă” (ibid., f. 20, op. 1, nr. 33, l. 38). - Plângerea lui P. B. Inokhodtsov menționată de Lomonosov împotriva academicianului S. Ya. Rumovsky a fost raportată la ultima Adunare Academică din februarie 1764. Inohodtsov, mai târziu un astronom major, a declarat că Rumovsky, la care a fost trimis să studieze matematica și astronomia, a făcut nu-i învață nimic altceva decât trigonometria sferică, datorită căreia el, Inohodtsov, nu a dobândit nicio cunoaștere astronomică. La 9 septembrie, Inohodtsov a fost mustrat în prezența tuturor academicienilor și i s-a cerut o promisiune că își va retrage plângerea și va scrie în schimb un alt „raport” (Procesul-verbal al conferinței, vol. II, p. 511). Contrastând două episoade care erau foarte asemănătoare între ele, dar totuși rezolvate diferit, Lomonosov s-a abținut de la concluzie, care este clară chiar și așa: atunci când au luat în considerare două plângeri similare ale studenților, judecătorii, oponenții lui Lomonosov, s-au ghidat nu după considerente fundamentale, ci prin simpatii și antipatii personale. — Mai multe despre trimiterea Field-

Novova și Lepekhin în străinătate, vezi vol. IX prezent, ed., note la documentul 346.

La §§ 51-52. Textul acestor două paragrafe este repetat de Lomonosov aproape textual în depunerea pe care a depus-o la Oficiul Academic la începutul lui septembrie 1764 (vol. IX prezent, ed., documentul 353).

La §§ 53-54. Textul acestor două paragrafe este o repovestire a ceea ce Lomonosov a afirmat în „Scurtă mărturie despre originea Departamentului geografic academic” (vol. IX prezent, ed., documentul 164). Istoria descărcării din străinătate a instrumentelor astronomice (§ 54) este prezentată corect de Lomonosov. O listă a acestor instrumente a fost prezentată de A. D. Krasilnikov încă din 7 februarie 1761, iar Cancelaria a intenționat mai întâi să scrie despre trimiterea lor din Anglia unui membru de onoare al Academiei noastre, D. Bradley (AAN, f. 3, op. 1, nr. 531, l. 80 vol.). Dar pe 18 mai a aceluiași an, Taubert s-a oferit voluntar să scrie el însuși aceste instrumente (ibid., fila 144), pe care însă l-a refuzat patru zile mai târziu, pe 22 mai, ceea ce a forțat Cancelaria să se adreseze direct negustorilor englezi. care se aflau la Sankt Petersburg (ibid., l. 146v.). O lună mai târziu, la 20 iunie, Shtelin a informat Cancelaria că negustorul englez Reinhold a promis că va furniza instrumente (ibid., nr. 472, fol. 3). Deși Cancelaria i-a cerut acestui negustor să livreze instrumentele „vara aceasta”, adică în 1761, a trecut și vara aceasta și următoarea (aceștia erau anii bolii lui Lomonosov), dar încă nu erau instrumente: Reingold le-a prezentat doar la 1 aprilie 1763 Oficiul a numit o comisie care să le examineze (ibid., nr. 474, l. 78), iar până atunci, când toate formalitățile s-au încheiat (determinarea Oficiului cu privire la plata cambiei era datată mai 15, 1763 - ibid., l. 132), sosise deja ordinul președintelui Academiei menționat de Lomonosov privind suspendarea expedițiilor geografice: a fost semnat la Moscova la 17 aprilie 1763 și a intrat în Oficiu în aprilie. 26 din același aprilie (ibid., l. 113).

La § 55. Depunerea lui Lomonosov din 5 februarie 1763, conținând un protest împotriva ordinului președintelui Academiei de a transfera Departamentul geografic în jurisdicția lui Miller, publicat în vol. IX prezent. ed. (documentul 165).
La § 56. Din cuvintele de început ale acestui paragraf este clar că în 1763 Lomonosov a văzut-o personal pe Ecaterina a II-a și i-a înmânat un plan de expediții geografice, întocmit de el încă din 1760. După întâlnirea cu Lomonosov, Ecaterina a II-a a trimis cu adevărat Academia să întrebe: „A fost sau din oricare dintre ani. academicieni în depunerea unei propuneri de măsurare a întregii Rusii cu triunghiuri și ce părere ar trebui să fie în ședință despre asta. La 17 noiembrie 1763, Biroul Academic a trimis o cerere corespunzătoare lui Miller, care era responsabil de arhiva Colecției Academice (AAN, f. 1, op. 2-1763, nr. 3; Bilyarsky, p. 624) . Miller ca răspuns

la această cerere, a întocmit două certificate: unul lung, din 30 noiembrie 1763 (AAN, f. 21, op. 1, nr. 105/3), altul prescurtat, din 1 decembrie a aceluiași an (AAN, f. 20, op. 1, fila 330; Bilyarsky, p. 625). În aceste referințe, Miller a afirmat de fapt că „cu privire la măsurarea întregului stat rus prin triunghiuri, nu au existat niciodată propuneri din partea vreunuia dintre domnii. nu au existat academicieni și hărți exemplare despre asta nu au fost niciodată compuse. Menționând în continuare ipotezele lui J.-N. Delisle, pe care nu l-a supus, însă, potrivit lui Miller, Academiei de Științe „pentru aprobare”, Miller chiar nu a spus un cuvânt nici despre proiectul Lomonosov al expedițiilor geografice în general, nici, în special, despre hartă. dintre cele întocmite de Lomonosov. Judecând după faptul că nici în procesele-verbale ale Adunării Academice, nici în jurnalele Oficiului Academic, nici în jurnalele lucrărilor primite și trimise, nu există absolut nicio urmă de transmitere clericală a cererii Ecaterinei a II-a către Academiei și răspunsul Academiei la această cerere, trebuie să presupunem că cererea a fost transferată lui Taubert de cineva în cuvinte (probabil G. N. Teplov) și că, ca răspuns la acesta, Taubert a predat certificatul lui Miller fără nicio hârtie însoțitoare. Această presupunere este, de asemenea, în concordanță cu textul lui Lomonosov, care spune: „La aceasta răspunde Lomonosov prin consilierul de stat Taubert din Miller”.
La § 57. Cu privire la refuzul lui F.-U.-T. Epinus să permită lui A. D. Krasilnikov și N. G. Kurganov la Observatorul Academic să observe simultan trecerea lui Venus pe discul solar, vezi vol. IX prezent, ed., documentele 236, 237, 239-243. A. D. Krasilnikov, membru al celei de-a doua expediții din Kamchatka, a fost angajat în observații astronomice, după cum notează pe bună dreptate Lomonosov, atât la extremitățile cele mai de est, cât și la cele mai vestice ale a ceea ce era atunci Rusia, „în extremitatea Asiei, pe coasta de est a Marea Pacificului” (cuvintele lui Krasilnikov) și apoi, deja în 1750, pe insulele Dago și Moon (AAN, secțiunea V, op. 1-K, nr. 92, fila 22; Materiale, vol. X, p. 622). -623). Miller raportează că observațiile astronomice siberiene ale profesorului L. Delisle-de-la-Croyer au fost în principal, sau cel puțin în cea mai bună parte, făcute de Krasilnikov (Materialy, vol. VI, p. 286). J.-N. Încă din 1738, Delisle Sr. a declarat că Krasilnikov putea efectua independent orice observații astronomice legate de determinarea longitudinilor și latitudinilor (ibid., vol. III, p. 639). Vorbind despre faptul că observațiile lui Krasilnikov au fost aprobate

de profesorul A.-N. Grișov, Lomonosov a avut probabil în minte afirmația lui Grișov că rezultatele observațiilor lui Krasilnikov din Marea Baltică coincideau cu rezultatele propriilor observații de la Ahrensburg (Protocoale Conferinței, vol. II, p. 308). La mijlocul secolului al XIX-lea. Manuscrisele lui Krasilnikov au fost studiate cu atenție de către academicieni

Mikom O. V. Struve, care, după ce a răspuns cu cele mai mari laude despre toate lucrările astronomice și geografice ale „acestului călător zelos” în general, a constatat că observațiile sale siberiene se disting prin „acuratețe cu adevărat uimitoare pentru timpul lor” (Recueil des actes des séances). publiques de l 'Académie imp. des Sciences de St.-Pétersbourg, tenues le 28 décembre 1847 et le 29 décembre 1848. - Culegere de procese-verbale ale ședințelor publice de către aceștia. Academia de Științe din Sankt Petersburg, ținută la 28 decembrie 1847 și 29 decembrie 1848. .- Petersburg, 1849, p. 89, 97). În momentul în care a apărut o dispută cu privire la admiterea lui Krasilnikov și Kurganov la Observator, Krasilnikov avea deja treizeci de ani de experiență astronomică (AAN, f. 3, op. 1, nr. la acea vreme încă astronom novice: înainte de a se muta în Rusia , a fost angajat în astronomia practică doar doi ani. - Ultimele rânduri ale acestui paragraf despre alergarea lui Taubert și Aepinus „prin case nobiliare” sunt oarecum misterioase. S-ar putea crede că vorbim aici despre un episod necunoscut nouă, care a fost asociat cu demisia și restaurarea ulterioară a lui Lomonosov în gradul de academician: motivul demisiei au fost, fără îndoială, unele acuzații aduse împotriva lui și pentru a evita ei, probabil că a trebuit să recurg la „justificări”: ei au fost „înecați”, poate de către Taubert și Aepinus.
La § 58. Articolul amintit de Lomonosov al astronomului parizian egumenul A.-G. Pengre (A.-G. Pingré) a fost publicat în Memoriile Academiei de Științe din Paris pentru 1761, publicat în 1763 (Histoire de l'Académie royale des sciences. Année MDCCLXI. Avec les Mémoires de Mathématique et de Physique pour la même année, tirés des régistres de cette Académie, Paris, MDCCLXIII - Istoria Academiei Regale de Științe, Anul 1761. Cu Note de matematică și fizică pentru același an, luate din registrele acelei Academie, Paris, 1763, p. 413 – 418 din paginarea a doua). A fost dedicat observațiilor astronomice ale autorului făcute la 6 iunie (26 mai, O.S.), 1761, pe una dintre insulele Oceanului Indian în legătură cu trecerea lui Venus peste discul Soarelui și conținea o trecere în revistă a unor informații similare. observații făcute în aceeași zi de alți astronomi din întreaga lume. În această recenzie, Pengre a atins în trecere observațiile de la Sankt Petersburg, despre care a vorbit extrem de disprețuitor și a declarat că toți trei observatorii noștri au făcut aceeași greșeală, ceea ce exclude posibilitatea utilizării datelor lor. Despre observatorii înșiși, el a spus următoarele: „Dl. Brown primește dreptate că studiază natura cu sârguință, pricepere și succes.Toți trei sunt, fără îndoială, înzestrați atât cu cunoștințe, cât și cu talente, dar le lipsește indiscutabil un singur lucru - experiența în operațiuni astronomice. Pengre nu i-a numit pe Krasilnikov și Kurganov (ibid., pp. 459-460). Observat

în 1761, trecerea lui Venus peste discul solar a provocat dezbateri aprinse nu numai în rândul academicienilor ruși, ci în întreaga lume științifică, iar la Paris, ca și la Sankt Petersburg, astronomii s-au împărțit în două tabere. Istoricii astronomiei ruse nu s-au obosit încă să studieze această controversă internațională cea mai interesantă în întregime și, prin urmare, încă, din păcate, nu știm care dintre disputanți a avut dreptate și care a greșit. Este util, însă, chiar înainte de soluționarea definitivă a acestei întrebări, să ținem cont de faptul că metodele de observare ale însuși starețul Pengret, care i-a condamnat atât de sever pe observatorii noștri, au fost apoi supuse unor critici severe în țara sa natală, ceea ce l-a forțat pe mai multe ani mai târziu (deja după moartea lui Lomonosov) să-și admită supravegherea metodologică și să-și modifice calculele (Biographie universelle (Michaud) ancienne et moderne - Biografie generală (Michaud) antică și nouă. Paris-Leipzig, vol. XXXIII, fără un an, p. 365). - Observațiile lui Brown, Krasilnikov și Kurganov nu au fost publicate. Lomonosov nu s-a înșelat presupunând că au pătruns „în ținuturile exterioare” prin dușmanii săi. Printre lucrările lui Miller, a fost găsită o schiță nedatată a scrisorii sale adresată astronomului francez Abbé J. Chappe d'Auteroche, căruia Miller i-a transmis o înregistrare a observațiilor lui Krasilnikov cu această scrisoare, adăugând de la sine că acestea erau „foarte defecte” (AAN , f. 21. op. 3 , Nr. 360/5). Din textul articolului lui Pengre citat mai sus (p. 459), reiese clar că plângerile lui Aepinus cu privire la un fel de opresiune, din care lucrarea sa astronomică din St. mai târziu, rezultă că acesta a fost în corespondență cu Rumovsky, care i-a furnizat informații despre activitățile sale astronomice (Histoire de l'Académie royale des sciences. Année MDCCLXIV ... Paris, MDCCLXVII - Istoria Academiei Regale de Științe. Anul 1764 ... Paris , 1767, p. 115-116 din prima paginare şi p. 339-343 din paginarea a doua). Astfel, cunoaștem numele a trei academicieni din Petersburg prin intermediul cărora astronomii parizieni au primit informații: toți trei aparțineau unui grup ostil lui Lomonosov. - Despre experimentele lui Brown despre înghețarea mercurului într-un termometru și despre publicația apărută în legătură cu acestea la Leipzig, vezi vol. IX prezent, ed., documentul 226.

La § 59. Scrisoarea lui Rumovsky din 4 iunie 1761, menționată de Lomonosov, a fost trimisă nu de la Nerchinsk, așa cum scrie Lomonosov, ci de la Selengiisk, unde Rumovsky trebuia să observe trecerea lui Venus pe discul Soarelui. A fost nefericit: ziua s-a dovedit a fi ploioasă, iar soarele s-a uitat printre norii groși doar ocazional și pentru scurt timp. Într-o scrisoare adresată lui Lomonosov, Rumovsky a spus: „Dacă ziua Maya 26 ar fi clară și aș putea face o notă sigură asupra lui Venus, atunci aș rămâne fără îndoială în acest cel mai rău loc din toată Siberia.

oraș până în acel moment, până când a determinat cu exactitate lungimea acestui loc. Dar observația mea nu merită” (Akad, ed., vol. VIII, p. 239; cuvinte dactilografiate în detenție subliniate de Lomonosov). Această „observare”, pe care Rumovsky însuși a recunoscut-o în 1761 ca fiind nedemnă și nesigură, a început apoi să facă publicitate foarte largă: i-a dedicat un discurs citit la 23 septembrie 1762 în colecția publică a Academiei și publicat în același an ca o ediție separată (sub titlul „Explicații ale observațiilor cu ocazia fenomenului Venus în

Soare, făcute la Selenginsk”) și o serie de articole publicate în 1762-1764. în Noile Comentarii ale Academiei (Novi Commentari!, vol. XI, p. 443-486, 487-536) și în Lucrările lunare (1764, vol. II, aprilie, p. 378-383). În plus, aproximativ aceeași „observare” Selenga a lui Rumovsky, au existat până la două mesaje laudative în „Memoriile” Academiei de Științe din Paris pentru 1764, publicate în 1767 (pentru referința bibliografică exactă, vezi mai sus, în explicații la § 58). Ambele au fost scrise de același abate Pengre și se bazează pe rapoartele lui Rumovsky. - Lomonosov numește „Optical News” lui Rumovsky „Discurs despre începutul și creșterea opticii până în prezent”, rostit de Rumovsky la 2 iulie 1763 în colecția publică a Academiei de Științe și apoi lansat ca o ediție separată. La finalul acestui discurs (p. 25), Rumowski, fără nicio legătură cu textul anterior, consacră un scurt paragraf întrebării „cum ajunge lumina de la soare la noi”. După ce a conturat în câteva cuvinte teoriile luminii ale lui Descartes-Euler și Newton, Rumovsky declară că, deși ambele „opinii” au meritele lor, „este încă greu sau complet imposibil să decidem care dintre ele ar trebui recunoscută ca fiind adevărată. " Aici se termină paragraful; despre teoria luminii Lomonosov, Rumovsky nu a scos niciun cuvânt. Pentru a aprecia răutatea acestei reticențe, trebuie în primul rând să ținem cont de faptul că „Predica despre originea luminii” (1756), care a rezumat cercetările teoretice și experimentale de lungă durată ale lui Lomonosov în domeniul studierii naturii. de lumină și a fost una dintre lucrările sale științifice cele mai semnificative (vol. III prezent, ed., pp. 552-553), era încă foarte proaspătă în memoria tuturor. Rumovsky, care în trecut îi datora mult lui Lomonosov (vezi vol. IX prezent, ed., note la documentul 284), și-a ținut discursul chiar de pe aceeași catedra academică de la care a fost rostită Micul lui Lomonosov în urmă cu șapte ani. În astfel de condiții, tăcerea despre acest „Cuvânt” nu putea să nu atragă atenția și ar fi trebuit să fie înțeleasă de ascultători ca un indiciu că teoria luminii Lomonosov este vădit eronată, neștiințifică și, prin urmare, nedemn de menționat. Atmosfera în care vorbea Rumovsky era excepțional de magnifică: însăși Ecaterina a II-a îl asculta, înconjurată de o mulțime de nobili. Chiar în această zi, în această ședință publică a Academiei, Catherine pentru prima dată a observat și a tratat cu amabilitate pe cel mai rău dușman al lui Lomonosov.

Academicianul Epinus („Dicționar biografic rus”, volumul „Șchapov-Yushnevsky”, p. 267). Este posibil să profite de această ocazie pentru a comenta în mod adecvat acea tăcere insultătoare pentru Lomonosov, de dragul căreia Rumovsky a introdus, desigur, un paragraf irelevant despre teoriile luminii în discursul său. Dacă mai ținem cont că toate acestea s-au întâmplat într-un moment în care Lomonosov nu avusese încă timp să-și revină din șocul care aproape l-a costat viața, provocat de decretul Ecaterinei a II-a privind demisia sa (decretul a fost semnat la 2 mai și luat înapoi la 13 mai 1763.; Lomonosov, care se îmbolnăvise cu puțin timp înainte, nu s-a prezentat după aceea la Academie decât pe 7 august), atunci se va limpezi amărăciunea cu care vorbește despre șmecheria lui Rumovsky.

La § 60. Despre instalarea unui cadran astronomic mare, vezi vol. IX prezent, ed., Documentul 250.

La § 61. La începutul carierei academice a lui A.-L. Schlözer, vezi vol. IX prezent, ed., note la documentul 268; pentru „Gramatica” sa și tipărirea acesteia, vezi ibid., documentul 277 și notele la acesta.
La § 62. Despre publicarea descrierii statului chinez tradusă în rusă și despre participarea lui Schlözer în acest caz, vezi vol. IX prezent, ed., documentul 276 și notele la acesta.
La §§ 63-64. Despre implicarea lui Schlozer în lucrări de istoria Rusiei și despre problema manuscriselor de la Biblioteca Academică la casa sa, vezi vol. IX prezent, ed., Documente 272, 273, 275 și note la acestea.
La §§ 65-66. Textul acestor paragrafe, care rezumă o parte din cele spuse mai înainte, nu necesită nicio explicație, cu excepția ultimelor rânduri ale § 66. Ele merită o atenție serioasă; aici, și numai aici, sunt numele participanților la acea intriga secretă îndreptată împotriva lui Lomonosov, care avea sarcina „de-a respinge definitiv” și a dus la demisia lui neașteptată în primăvara lui 1763. Taubert, Miller și Epinus au fost, după cum știți, dușmani ireconciliabili ai lui Lomonosov și chiar mai înverșunați dușmani ai ideilor avansate, patriotice, care stau la baza tuturor activităților sale organizaționale. Cât despre adjunctul I.F. Truskot, el a adăpostit o răutate pur personală împotriva lui Lomonosov, probabil din vremea când în urmă cu mai bine de douăzeci de ani, în primăvara anului 1743, în timpul anchetei lui Schumacher, s-au certat cu Lomonosov în sediul Departamentului Geografic și când Lomonosov, în plină ceartă, i-a spus lui Truscott că Schumacher „l-a făcut” adjunct și că el, Truscott, nu era demn de acest titlu (Bilyarsky, pp. 28-31). Atitudinea lui Truscott față de Lomonosov ar fi putut fi influențată și de episodul cu globul pentru Marele Duce Paul (vezi documentul 460, punctul 6; cf. vol. IX prezent, ed., note la documentul 168).
La § 67. Vorbind despre „faptele” lui L. L. Blumentrost „la prima întemeiere a Academiei”, Lomonosov se referă în mod evident la ordinele sale.

în virtutea căreia Schumacher a devenit proprietarul Academiei (vezi mai sus, explicațiile la §§ 1 și 2). Biograful lui Blumentrost confirmă că primul președinte al Academiei de Științe și Schumacher au manifestat într-adevăr întotdeauna o unanimitate deplină în toate (Pekarsky, I, pp. 8-12). În 1754, Blumentrost a fost numit al doilea curator al noului înființat Universitatea din Moscova, în legătură cu care în februarie 1755, cu puțin peste o lună înainte de moartea sa, a fost chemat de la Moscova la Sankt Petersburg pentru întâlniri cu primul curator al aceeași universitate, I. I. Shuvalov (ibid., p. 15). În această perioadă, Lomonosov a observat în Blumentrost „antipatie față de oamenii de știință ruși”, care s-a exprimat prin faptul că Blumentrost l-a eliminat de la participarea la întâlnirile despre Universitatea din Moscova. — G.-K. Keyserling a servit ca președinte al Academiei timp de mai puțin de șase luni - din a doua jumătate a lunii iulie până la sfârșitul anului 1733 (B. L. Modzalevsky. Lista membrilor Academiei Imperiale de Științe 1725-1907. Sankt Petersburg, 1908, p. 1).). În acest scurt timp, a reușit să acorde o oarecare atenție „studenților națiunii ruse” și să solicite o mare subvenție bănească pentru Academie (Pekarsky, I, pp. LII-LIII). IN ABSENTA. Korf și-a marcat mandatul de aproape șase ani ca „comandant șef” al Academiei (1734-1740) prin primirea de subvenții suplimentare în numerar,

eforturi sârguincioase, dar nereușite, pentru aprobarea statutului academic și a personalului, reumplerea studenților ruși, trimițând unii dintre ei, inclusiv Lomonosov, în străinătate și implicând G.-V. Richman. Cu toate acestea, Korf l-a răsfățat într-adevăr pe Schumacher „mai mult decât este necesar”, apărând necesitatea existenței unei Cancelarii Academice aglomerate și permițând creșterea exorbitantă a atelierelor de meșteșuguri în detrimentul intereselor părții științifice și educaționale a Academiei (ibid.). ., p. LIII-LV). - Spunând că K. G. Razumovsky „s-a încredințat imediat lui Schumacher” și că „Teplov a fost liderul lui (al lui Razumovsky) și prietenul lui Schumacher”, Lomonosov definește cu exactitate relația dintre membrii acelui triumvirat, care a condus Academia de la mijlocul anului 1746 până la începutul anului 1757. Până la sfârşitul acestei perioade, din aproximativ 1755, când Schumacher a început să decădeze vizibil, relaţiile sale cu Teplov s-au deteriorat (cf. ibid., pp. 48-62). - Regulamentele academice din 1747, întocmite de Teplov și Schumacher, atribuite Academicului. biroul a uzurpat puterea pe care o uzurpase: i s-a dat dreptul „în inexistența președintelui de corp ca președinte însuși, să conducă” (§ 50 din regulament), despre președinte, se spunea în reglementările că el a fost „toți academicienii, adjuncții precum și Universitatea, Cancelaria și alte departamente, până la Academia de Arte cu privire la [i.e. e. ateliere de artă și meșteșuguri]. .. conduce și comandă”, emitând decrete „în numele e. i. V." (§ 11 din regulament). Menționat de Lomonosov „ultimul punct despre puterile președintelui”

(§ 64 din regulament), a permis președintelui să completeze și să modifice regulamentul (cf. documentul 395 și notele la acesta).

La § 68. „Jurnalele de papetărie” au fost numite procesele-verbale ale ședinței Biroului Academic. Erau într-adevăr plini de nenumărate decizii pe probleme economice mărunte, înecând „treburile științifice” cu mulțimea lor. - Pentru numărul studenților care au primit acest titlu în anii în care partea educațională a Academiei era în sarcina exclusivă a lui Lomonosov și în perioada anterioară, a se vedea § 45 din nota publicată și explicațiile acesteia. - „Decretul în grade” Lomonosov numește producția de master, adjuncți, profesori și academicieni, prevăzută de § 47 din Regulamentul Academic. În primii patruzeci de ani de existență ai Academiei, doar patru studenți ruși au fost promovați la master, 11 la adjuncți și 6 la profesori și academicieni . a fost acordat direct Universității Academice ca unul dintre „privilegiile” acesteia (cf. vol. vol. IX prezent, ed., document 314), împotriva căruia Taubert s-a răzvrătit (cf. § 49 din nota publicată); privind primirea de către A.P.Protasov a gradului de doctor în medicină, vezi ibid. și documentele 440 și 446.

La § 69. Prin „străin” Lomonosov se pare că înseamnă, în primul rând, astronomul francez, membru al Academiei de Științe din Paris, abatele J. Chappe d'Auteroche, care în 1761 a observat trecerea lui Venus pe discul Sun în Tobolsk și apoi a publicat în Franța o descriere detaliată a călătoriei sale în Siberia (Chappe d'Auteroche. Voyage en Sibérie, fait par ordre du roi en 1761—Chappe d'Auteroche. Călătorie în Siberia, făcută din ordinul regelui în 1761, Paris, 1768). Această carte a fost publicată după moartea lui Lomonosov, iar în timpul vieții sale a apărut doar comunicarea preliminară a lui Chappe, publicată în „Memoriile” Academiei din Paris („Histoire de Г Académie royale des

sciences. Année MDCCLXI. Avec les Mémoires de Mathématique et de Physique pour la même année", Paris, MDCCLXI II - Istoria Academiei Regale de Științe. Anul 1761. Cu Note de matematică și fizică pentru același an. Paris, 1763, p. 342-344 sec. p.). Cartea lui Chappe a fost un prevestitor al acelei campanii literare împotriva Rusiei, care a început în 1771 la instrucțiunile guvernului regal francez și a fost prevăzută de Ludovic al XV-lea cu zece ani mai devreme, la sfârșitul Războiului de Șapte Ani, adică tocmai la vremea când Chappe , un slujitor credincios al lui Ludovic, a scris cartea sa (E. P. Boutaric. Correspondance secrète inédite de Louis XV sur la politique étrangère, t. I. Paris, 1866, p. 279 - E.-P. Boutaric. Corespondență secretă inedită. a lui Ludovic al XV-lea despre politica externă, vol. I, Paris, 1866, p. 279). Campania anti-rusă lansată la Paris avea ca sarcină reducerea ponderii internaționale a Rusiei prin defăimarea poporului rus.

Tocmai în această direcție s-au îndreptat eforturile lui Chappe, împânzindu-și cartea cu dezvăluiri pseudoștiințifice despre „mintea proastă și de neînțeles” și despre „marea lene și neglijență” a poporului rus (pp. 210, 220, 221, 223 etc.). Vorbind despre Academia de Științe din Sankt Petersburg și lăudând „cele mai demne” personalități străine ale acesteia, printre care Taubert și Stehlin, Schapp a susținut că, în ciuda tuturor eforturilor lui Petru I și ale succesorilor săi, timp de șaizeci (1) de ani, nici măcar un rus om de știință a crescut până la asta pentru a fi demn de menționat în istoria științei (p. 210). A doua și a treia propoziție din § 69 din nota comentată reproduc destul de exact formulările lui Chappe. Acest lucru sugerează că Lomonosov era oarecum conștient de tendința cărții care se pregătea la Paris. — Pentru trimiterea lucrărilor științifice ale lui Lomonosov „cu o rea intenție către Euler”, vezi notele la Scrisoarea 9. în domeniul științelor naturale și medicinei”), unde în 1752 a fost publicată o recenzie negativă despre acele lucrări fizice ale lui Lomonosov, care a expus teoria lui despre materie și teoria cinetică moleculară a căldurii și gazelor. Criticilor străini care atacau punctele de vedere materialiste avansate ale lui Lomonosov din poziții reacționare, metafizice, el le-a răspuns cu un articol îndelungat („refutat de argumente satisfăcute public”), publicat în 1755 la Amsterdam (vol. III prezent, ed., pp. 201-232). , 538-543),
La § 70. Prin „Adunarea Academică” Lomonosov înseamnă în acest caz academicienii, care erau nouă conform stării din 1747, și prin „alți oameni cu dreptate înaintea științelor” - adjuncți (nouă posturi cu normă întreagă), membri de onoare (zece posturi cu normă întreagă), istoriograf (un post cu normă întreagă) și profesori ai Universității (cinci posturi cu normă întreagă). În perioada 1747-1764, nu a existat într-adevăr niciun caz în care toate aceste treizeci și patru de posturi regulate au fost ocupate. Vorbind despre faptul că „a fost aproape întotdeauna o lipsă de nevoie de departamente academice”, Lomonosov înseamnă probabil faptul că, printre alte posturi cu normă întreagă care au fost legate de partea științifică și educațională a Academiei (aceasta ar trebui să includă și salariile salariilor elevilor de stat și ale liceenilor), multe au rămas neînlocuite. Lomonosov are perfectă dreptate când susține că angajații din mediul academic „trebuiau să îndure sărăcia în plata salariilor”. Vorbim de întârzieri cronice la plata salariilor, adică aia. constituind unul dintre cele mai sensibile ulcere ale vieții academice, a împiedicat

serios și a subminat activitatea științifică a Academiei. Pentru cei doisprezece ani anteriori compilarii notei publicate de Lomonosov,

1753-1764, salariul oamenilor de știință ai Academiei nu a fost niciodată plătit la timp, până în ziua de azi: invariabil era emis cu întârziere, în cel mai bun caz cu 6-9 zile (au fost doar trei astfel de cazuri în doisprezece ani), iar într-un medie de 57 de zile, adică aproape două luni; au mai fost cazuri când s-a întârziat plata salariilor pentru 101, 104, 119, 136 și o dată chiar 358 de zile, adică aproape un an întreg (treia septembrie 1759). Întârzierea în plata salariilor a început să crească catastrofal de când partea economică a Academiei s-a trezit în mâinile lui Taubert: dacă în 1753-1755. întârzierea a variat de la 6 la 54 de zile, iar în medie nu a depășit 22 de zile, apoi în 1757 a ajuns la 68 de zile, în 1758 - 93 de zile și în 1759 - 156 de zile. Anul 1759 a fost marcat de discursurile hotărâte ale lui Lomonosov împotriva politicii economice a lui Taubert (documentele 438 și 439). În 1760-1761. a criticat-o și mai aspru (documentele 448 și 453) și la sfârșitul anului 1761 a cerut ca Taubert să fie adus în fața justiției (documentele 460-462). Se pare că aceste discursuri ale lui Lomonosov au avut efect, iar salariile au început să fie plătite cu mai puțină întârziere (în 1760 - 96 de zile, în 1761 - 51 de zile, în 1762 - 39 de zile, în 1763 - 17 zile). Dar de la sfârșitul anului 1763, la scurt timp după demisia lui Lomonosov, curba întârzierilor a urcat din nou: salariul pentru treia septembrie 1763 a fost plătit cu 36 de zile întârziere, iar pentru treia ianuarie 1764 - cu 67 de zile întârziere (AAN, f. 3). , lista 1, Ks 464, folio 389, 543; Nr. 465, folio 19, 162, 284; Nr. 466, folio 6, 147, 302; Nr. 467, folio 22, 142, 331 Nr. 438. , 250, 319; Nr. 469, folio 74, 203, 330; Nr. 470, folio 105, 252, 322; Ke 471, folio 162, 204, 308; Nr. 472, folio 96, 214, 308; 473, folio 27, 153, 223; nr. 474, folio 10, 125, 240; nr. 475, fila 182). Astfel, Lomonosov a avut perfectă dreptate în cazul când a scris că întârzierea plății salariilor „și acum [i.e. e. în 1764] se întâmplă”. - Datorită disponibilității constante a posturilor vacante, suma de personal primită de Academie (53.298 de ruble pe an) nu a fost niciodată cheltuită pe deplin pentru scopul propus; de la an la an, așadar, ar fi trebuit să se acumuleze soldul său cunoscut, care, în total, în timpul de la data introducerii noului stat până în 1759, ar fi trebuit să atingă, după calculele lui Lomonosov, 65.701 de ruble. Lomonosov a împrumutat această cifră, evident, din acea situație contabilă care nu ne-a ajuns, care a fost întocmit pe baza paragrafului 4 din definiția Oficiului Academic din 19 ianuarie 1760 (vol. IX prezent, ed., document). 320). Pentru cheltuielile „pentru construirea camerelor arse”, a se vedea documentul 438. - „Jumătate de șaizeci de mii de ruble” - 5500 de ruble. 5470 de ruble au fost cheltuite pentru construcția „cortului de piatră de sub glob”. (vezi mai sus, explicațiile la § 24). - În secolul al XVIII-lea. publicațiile academice erau tipărite de obicei în cantitate de 600 de exemplare. Dacă din această cantitate s-a distribuit „degeaba cam o sută de exemplare”, atunci asta

înseamnă că distribuția gratuită a luat aproximativ 17% din circulația totală. Despre cât a costat Academiei o astfel de repartizare, vezi mai sus, explicații la § 37. - Despre „noua structură a globului”, vezi mai

sus, explicații la § 24. - Vorbind despre ideea sa cu privire la contracte, Lomonosov înseamnă nota sa sub titlu „Pentru memoria contractelor academice” (document 448). – Despre „raportul către Senat de la secretarul Guriev”, a se vedea mai sus, explicații la § 37. – Despre repararea casei în care a locuit Taubert, a se vedea documentele 448 și 453. – Despre eșecul lui Taubert de a prezenta rapoarte privind Kunstkamera și Biblioteca, vezi documentele 457 și 458 - S. Preiser, contabil al Librăriei Academice, protejat al lui Schumacher, a fost în 1742-1743. aflat în anchetă, a fost arestat în același timp cu Schumacher și eliberat împreună cu acesta. A murit la 23 iulie 1764 (AAN, f. 3, op. 1, Ne 283, l. 305).
La § 71. Omul „care și-a stabilit legea învățăturii lui Mahiabel” – Taubert.
471
Se tipărește conform originalului, scris de mâna unui grefier și semnat de Lomonosov (AAN, f. 20, op. 3, nr. 95) cu indicarea în notele de subsol a variantelor dintr-un proiect olograf (ibid., op. 1, nr. 2, fol. 331).
Original în latină.
Textul latin a fost publicat pentru prima dată (incomplet, conform exemplarului înscris în protocolul Adunării Academice, ibid., f. 1, op. 1, nr. 16, l. 2 rev.) - Bilyarsky, pp. 736-737.
Traducerea în limba rusă este publicată pentru prima dată.
La 28 ianuarie 1765, Lomonosov a participat pentru ultima dată înainte de moartea sa la o ședință a Adunării Academice. Întreaga sesiune a fost dedicată unei discuții asupra problemelor organizaționale care au apărut ca urmare a numirii secretarului de conferință al Academiei, Miller, ca supraveghetor șef al Orfelinatului din Moscova. Această numire, neașteptată, se pare, chiar și pentru Miller însuși, a avut loc la 1 ianuarie 1765, conform raportului lui I. I. Betsky (AAN, f. 3, op. 1, No. 971, l. 36), care a informat Cancelaria Academică despre această promemoria din 20 ianuarie (ibid., f. 1, op. 2-1765, l. 2).
Şedinţa Adunării Academice a început cu anunţarea de către Lomonosov a acestei promemoria. Mai departe, la inițiativa lui Miller, a fost discutată problema publicării ulterioare a Lucrărilor lunare, care, după plecarea lui Miller la Moscova, și-a pierdut redactorul-șef. În continuare, Lomonosov a citit prezentarea publicată (Protocoale Conferinței, vol. II, p. 532).
Acest document avea două sensuri.
Experiența a arătat că întregul curs de lucru al Adunării Academice și, prin urmare, întreaga Academie în ansamblu, depinde în mare măsură de secretarul conferinței. Regulamentul academic din 1747 nu conţinea nicio

instrucțiuni privind procedura de ocupare a postului de secretar de conferință, practic din momentul aprobării regulamentului, secretarii de conferință erau numiți prin puterea Președintelui Academiei fără a conveni candidatura cu Adunarea Academică (AAN, f. 3). , op. 1, nr. 954, l. 22; nr. 461, l. 143; f. 1, op. 2-1754, nr. 3, l. 43). Din textul documentului aflat în curs de publicare reiese că Lomonosov a căutat, în primul rând, să schimbe această practică, urmărind ca candidatul la secretar de conferință să fie prezentat de către Adunarea Academică. Lomonosov a considerat necesar, în plus, să definească clar

cerințele pe care trebuie să le îndeplinească viitorul secretar al conferinței.
După ce a anunțat declarația publicată, Lomonosov, la rândul său, a numit numele profesorilor Fisher și Brown „ca seniori în gradul de profesor” și, prin urmare, cei mai demni, în opinia sa, să ocupe postul vacant și s-a oferit să-și depună candidaturile la Votul. Dar votul nu a avut loc. Fischer însuși și-a retras candidatura, iar Miller a retras candidatura lui Brown: el „a sfătuit să nu organizeze alegeri fără permisiunea președintelui sau un ordin de la Cancelaria Academică” și a adăugat că el, Miller, nu părăsește încă Petersburg și era gata să continue. să poarte îndatoririle secretarului conferinței (Proces-verbal al Conferinței, vol. II, p. 532).
Boala, care, la puțin peste două luni după întâlnirea descrisă, l-a dus pe Lomonosov în mormânt, l-a lipsit de posibilitatea de a lua parte în continuare la această chestiune.
Prin ordin al președintelui Academiei din 5 martie 1765, profesorul Ya. Ya. Shtelin a fost numit în funcția de secretar al conferinței (AAN, f. 1, op. 2-1765, nr. 3).
SERVICIUL ACADEMIC DE PROCESARE
472
Publicat conform originalului, scris de mâna unui grefier și semnat de Lomonosov (TsGADA, fond al Oficiului Sinodal din Moscova, nr. 245, L. 15).
Prima dată publicată — Colecția Lomonosov, Sankt Petersburg, 1911, pp. 70-71.
La începutul anului 1734, cunoscutul geograf rus, secretar-șef al Senatului I.K. Kirilov a înaintat Cabinetului imperial un proiect pentru o expediție în „hoardele Kârgâz-Kaisat și Karakalpak” cu scopul de a asigura ținuturile numite pentru Rusia. . După ce a aprobat acest proiect la 1 mai 1734, împărăteasa Anna Ivanovna * l-a numit pe însuși Kirilov ca șef al expediției, care a primit numele de „Orenburg”. Expediția, pe lângă „ofițeri de artilerie, inginerie și slujitori navali și alte diferite trepte de oameni”, urma să includă și „un preot învățat de la Școala Spassky”, adică de la Academia slavo-greco-latină.

La 18 iulie din același 1734, Kirilov s-a adresat Sinodului cu o cerere de a-i atribui în expediție un elev M. Krasilnikov recomandat de arhimandritul Mănăstirii Școlii Spassky. Krasilnikov, care la început a fost de acord să plece într-o expediție cu Kirilov, apoi a refuzat această călătorie. După o serie de încercări nereușite de a invita persoane pre-planificate la postul de preot, Kirilov a fost de acord să accepte orice student al Academiei slavo-greco-latine care dorea să meargă cu el. În acest sens, la 30 august 1734, Biroul Administrației Sinodale din Moscova a trimis un decret rectorului Academiei Slavo-Greco-Latine, arhimandritul Ștefan, prin care îi cere „să aleagă un candidat demn dintre studenți” (colecția Lomonosov, Sankt Petersburg, 1911, p. 69).
Două zile mai târziu, pe 2 septembrie a aceluiași 1734, la biroul numit și-a făcut apariția un student ales de arhimandritul Ștefan: era Lomonoșov.
În timpul șederii sale în Cancelarie, Kirilov a ajuns și el acolo. Cunoscut cu candidatul care i s-a prezentat, Kirilov, după cum reiese din procesul-verbal al Cancelariei din 2 septembrie, a declarat „că ar fi mulțumit de acel școlar după ce va fi promovat la preoție” (ibid., p. 70).

Două zile mai târziu, Lomonosov, în conformitate cu procedura care exista pentru persoanele ridicate la nivelul clerului, a fost interogat la masa Stavstvennicheski a biroului menționat. Rezultatul acestui interogatoriu a fost documentul publicat.
Vezi documentul #473.
473
Publicat conform originalului, scris de mâna unui grefier și semnat conform punctelor de Lomonosov (TsGADA, colecția Oficiului Sinodal din Moscova, nr. 245, fol. 16-17).
Prima publicată - colecția Lomonosov, Sankt Petersburg, 1911, p. 71-72.
Datat probabil conform zilei cererii Consiliului Sinodal din Moscova al Cancelariei, adresată Colegiului Camerei.
După ce a examinat mărturia dată de Lomonosov la 4 septembrie 1734 în masa Stavlennichesky (documentul 472), Biroul Sinodal al Oficiului din Moscova a întrebat Colegiul Camerei dacă există într-adevăr preotul Vasily Dorofeev în Hholmogory, dacă a avut un fiu, Mihailo, si ce varsta avea? Această cerere a fost semnată în aceeași zi în care Lomonosov a fost interogat la masa Stavlennicheski.
După ce a aflat despre această solicitare, Lomonosov a dat o nouă mărturie, de data aceasta corectă, despre originea sa în Biroul sinodal al Oficiului din Moscova, care sunt prezentate în documentul publicat.
După cum se poate vedea din textul acestuia din urmă, motivul care l-a forțat pe Lomonosov să ofere informații incorecte despre sine a fost dorința de a merge cu Kirilov

într-o expediție și teama că o origine țărănească ar interfera cu implementarea acestui plan.
Documentul publicat este, de asemenea, important pentru că conține povestea lui Lomonosov despre cum a plecat de acasă la Moscova în 1730 și cum a intrat în Academia slavo-greco-latină. Când a intrat acolo, el, după cum recunoaște el însuși, s-a numit fiu nobil.
474
Publicat după un original olograf (AAN, f. 20, op. 3, nr. 65, l. 1).
Original în germană.
Text german tipărit pentru prima dată - Kunik, I, p. 116; Traducere rusă - Kunik, II, p. 261.
Datat probabil conform zilei mărcii de papetărie pe contul lui G.-U. Reiser atașat contului lui Lomonosov: 26 septembrie 1737.
Raportul publicat al lui Lomonosov este singurul document cunoscut de noi care arată cum Lomonosov a cheltuit în străinătate fondurile cu care i-a furnizat Academia de Științe și cât de insuficiente erau.
Raportul arată că, în primul an al șederii sale la Marburg, Lomonosov a cheltuit, fără a lua în calcul costul hranei și al predării, 100 de ruble și 209 taleri. Reichsthalerul german era egal în 1736 cu 80 de copeici ruși (Kunik, I, p. 102; II, p. 241). Astfel, întreaga sumă cheltuită de Lomonosov s-a ridicat la 267 de ruble. 20 cop.
Trimițându-l pe Lomonosov în străinătate, Academia de Științe i-a stabilit o indemnizație anuală de 400 de ruble. În același timp, a fost întocmită o „estimare aproximativă a cheltuielilor necesare” pentru un student, conform căreia fiecare dintre ei din cele 400 de ruble indicate, excluzând costul hranei, îmbrăcămintei, un apartament și alte nevoi casnice, ar trebui să aibă mai aveau încă 240 de ruble pentru predare (ibid.) . Dacă, la suma de mai sus a cheltuielilor lui

Lomonosov pentru primul an, adică la 267 de ruble. 20 de copeici, ca să adauge cheltuielile cu mâncarea încă neînscrise în raportul său, atunci nu avea nici jumătate din suma planificată de Academie pentru studii.
O parte semnificativă a costurilor au fost cheltuieli de călătorie de la Sankt Petersburg la Marburg. La plecarea în Germania, Lomonosov a primit doar 300 de ruble. (Bilyarsky, p. 2). Următorul transfer de bani către el s-a făcut la numai un an de la plecarea sa, la 10 septembrie 1737 (Kunik, I, p. 195; II, p. 353). Bineînțeles, nu putea primi această sumă înainte de întocmirea procesului-verbal și, prin urmare, nu avea la acel moment niciun mijloc de existență. Ca și în anii următori ai șederii sale în străinătate, Lomonosov a trebuit să trăiască în datorii.

Dacă renunțăm la cheltuielile de călătorie, se dovedește că Lomonosov, după cum se vede din raport, a cheltuit cei mai mulți bani pentru cumpărarea de cărți.
475
Publicat după un original olograf (AAN, f. 20, op. 3, nr. 68, l. 1).
Original în germană.
Text german tipărit pentru prima dată - Kunik, I, p. 134; Traducere rusă - Kunik, II, p. 281.
După cum sa menționat deja (notele la documentul 474), transferul neregulat de bani de la Sankt Petersburg l-a forțat pe Lomonosov să împrumute bani și să folosească serviciile diverșilor meșteri pe credit. Dovadă în acest sens este lista publicată întocmită de Lomonosov în al treilea an de viață în străinătate.
Cifrele datoriilor sunt prezentate de Lomonosov și Wolf în diferite valute: în ruble, florini, taleri și bănuți. Deoarece departe de toate cifrele sunt furnizate cu denumiri abreviate corespunzătoare, rezultatele nu pot fi verificate. S-ar putea crede că unul dintre cele două totale, probabil primul, este exprimat în ruble. Dacă este așa, atunci suma afișată în lista datoriilor este foarte semnificativă: a depășit salariul anual de întreținere al lui Lomonosov.
476
Publicat conform originalului, scris de mana unui grefier si semnat dupa puncte de Lomonosov (AAN, f. 20, op. 3, nr. 69, pp. 1-2).
Prima tipărită - Kunik, II, p. 359-360.
Ziua scrierii este probabil stabilită - conform datei rezoluției lui Schumacher asupra petiției lui Lomonosov (ibid., ll. 1v.-2).
De la întoarcerea sa, în iunie 1741, din străinătate, Lomonosov a lucrat șapte luni la Academia de Științe, fără a fi membru al personalului acesteia.
În ciuda faptului că lucrările efectuate de el în acest timp (disertațiile „Discurs asupra unui instrument incendiar catoptric” și „Reflecții fizico-chimice asupra corespondenței argintului și mercurului”, o descriere a colecției de minerale stocate la Academia de Științe, traduceri ale „știrilor și proiectelor legate de afacerile cu sare” „G.-F. Juncker, traduceri ale diferitelor articole de popularitate pentru „Adăugiri la Sankt Petersburg Vedomosti”, etc.) au fost deja foarte apreciate de oamenii de știință, apelurile repetate ale lui Lomonosov la Biroul Academic cu o cerere de „determinare” la Academia de Științe a rămas fără răspuns.
Între timp, înainte de a pleca la graniță, Lomonosov și ambii însoțitori ai săi aveau cu adevărat - după cum spune el - speranța că,

în cazul în care la întoarcere, „vor fi perfecți în științe prin care trecuseră, mostrele.

își vor arăta arta și vor primi un certificat corespunzător despre asta, „atunci vor fi” profesor! extraordinar de onorat” (Kunick, II, p. 230).
Nu se știe ce l-a făcut pe Schumacher să refuze de data aceasta dintr-o atitudine indiferentă față de petiția lui Lomonosov. La publicarea petiţiei, Schumacher a impus următoarea rezoluţie la 8 ianuarie 1742: tipărirea se poate face; de altfel, regretatul profesor Amman l- a recomandat Cancelariei pe el, Lomonosov; de altfel, acest Lomonosov în traduceri din germană și latină în rusă a muncit destul de mult, iar salariul și locul nu au fost încă stabilite; apoi până la un decret îndepărtat al Senatului de Guvernare și un curier de la Academia hotărârii de a fi el, Lomonosov, un adjunct al clasei fizice. Și salariul este stabilit pentru el în ianuarie 1742 de la 1 ianuarie la 360 de ruble pe an, inclusiv un apartament, lemn de foc și lumânări, despre care să se pregătească o hotărâre și un decret către comisar ”(AAN, f. 20, op. 3, nr. 69).
Conform acestei rezoluții, de la 1 ianuarie 1742, Lomonosov a început să fie inclus ca adjunct al Academiei de Științe în clasa fizică, cu un salariu anual de 360 de ruble.
Referirea surdă a lui Schumacher la recenzia de aprobare a profesorilor asupra „specialistului” prezentată de Lomonosov nu poate fi verificată. Nu s-a păstrat nicio veste despre modul în care profesorii au evaluat exact opera lui Lomonosov, văzută de secretarul conferinței X. Goldbach „și alți profesori” și transferată la 24 august 1741 profesorului G.-V. pentru a le citi acasă. Kraft (Minutes of the Conference, vol. I, p. 694; vol. I prezint, ed., pp. 546-547). Se știe doar că Kraft le-a citit apoi cu voce tare la o serie de ședințe ale Adunării Academice (9, 12, 26 și 30 octombrie și 6 noiembrie 1741), după care le-a predat Arhivei, iar pe 20 noiembrie, 1741, s-a hotărât în Adunarea Academică că, dacă acei studenți ale căror lucrări au fost citite în adunare doresc să primească certificate de progres, trebuie să treacă mai întâi la un examen (Proces-verbal al Conferinței, vol. I, p. 701, 703). -705, 707). Acest lucru a fost valabil și pentru Lomonosov, dar nu se știe dacă a promovat examenul. Procesul-verbal al ședinței academice pentru prima jumătate a anului următor, 1742, nu a fost păstrat. Cu toate acestea, a supraviețuit numele și indexul subiectelor acestor protocoale, întocmite încă din anii 40, din care reiese clar că la 4 ianuarie 1742, Adunarea Academică a decis să transfere la Oficiul Academiei de Științe un extras din protocoalele sale. referitor la „oamenii speciali” ai lui Lomonosov (AAN, f 1, lista 1, nr. 12-b, fila 124). Acest extras nu a fost găsit. Nu există nicio îndoială că a fost solicitată de Cancelarie în legătură cu viitoarea promovare adjunctă a lui Lomonosov. Într-un raport ulterior al profesorilor, depus

nom 1 martie 1743 la Comisia de anchetă asupra lui Schumacher, există un asemenea mesaj, încă nepublicat: „Adjuncții Teplov și Lomonosov au propus profesorilor în Conferință [i.e. e. în Adunarea Academică! dovezi ale capacității cuiva în științe [i.e. adică după terminologia obișnuită pentru acea vreme, „specialmen”] și după testarea lor, au

fost declarați adjuncți la 3 și 28 ianuarie 1742, după care, prin comunicare cu Conferința din 31 martie, li s-au permis. să participe la ședințele ordinare ”(ibid., f.3, lista 1, nr. 794, fila 337v.). Astfel, „testarea” mirodeniilor lui Lomonosov a fost asistată nu numai de Schumacher, ci și de profesori. Nu este clar dacă 31 martie 1742 este data „contractului sexual” sau data „permisiunii”. Se știe doar din indicele sus-menționat la protocoale că avizul oficial al lui Schumacher cu privire la promovarea lui Lomonosov la funcția de adjunct a fost trimis la Adunarea Academică abia la 11 mai 1742 (ibid., f. 1, op. 1, nr. 12, vol. 2, l. 124). Trebuie să presupunem că numai după aceea Lomonosov a fost lăsat să participe la această întâlnire.

477

Se tipăreşte după originalul, scris de mâna unui grefier şi semnat după puncte de Lomonosov (AAN, f. 20, op. 3, nr. 70, fol. 1).

Prima publicată - Bilyarsky, pp. 23-24.

Data redactării este determinată, probabil, de data notificării clericale privind depunerea documentului publicat la Oficiul Academic la 23 aprilie 1743.

Cererea lui Lomonosov de a scădea din „salariu adjunct” doar „bani adjuncți”, adică sumele pe care le-a primit după 1 ianuarie 1742, și nu de a scădea „de student”, adică primit înainte de 1 ianuarie 1742, a fost destul de corect.

Când l-a trimis pe Lomonosov în străinătate în 1736, i s-a acordat o „alocație anuală” de 400 de ruble. Pe toată durata șederii sale în străinătate, de la 23 septembrie 1736 (ziua plecării din Kronstadt) până la 8 iunie 1741 (ziua întoarcerii sale la Sankt Petersburg), adică 4 ani, 8 luni și 16 zile. , acesta, așadar, ar fi trebuit să fie plătit, ținând cont de sumele care au fost plătite către X. Wolf și I.-F. Genkel pentru educația sa, 1884 ruble. 50 cop. În perioada, de la 8 iunie 1741 până la 1 ianuarie 1742, timp în care, la întoarcerea din străinătate, a lucrat la Academia de Științe, fără să primească salariu, dar înscris totuși ca student, acesta, în baza celor indicate. calcul, ar fi trebuit primite alte 225 de ruble. 50 cop. Valoarea totală a tuturor costurilor ar fi trebuit, prin urmare, să fie de 2110 ruble.

Conform certificatului întocmit la Biroul Academic în 1746, pentru toată perioada în care Lomonosov a fost în străinătate, Academia de Științe a cheltuit pentru el 1870 de ruble. 81 cop. (Bilyarsky, p. 3). Pentru acele 6 luni și 23 de zile în care s-a întors la

acasă, a lucrat la Academie, fără să primească salariu, i s-a dat: 8 iunie 1741 - 50 de ruble. (ibid.), 7 august—15 ruble, 4 septembrie—10 ruble, 15 octombrie—6 ruble, 2 noiembrie—10 ruble. și 8 decembrie - 20 de ruble. (Kunik, partea I, p. 194; partea a II-a, p. 352), adică un total de 111 ruble. Toate cheltuielile pentru el înainte de a fi înscris în personalul pentru postul de adjunct, prin urmare, s-au ridicat la 1981 de ruble. 81 de copeici, adică pentru 128 de ruble. 19 cop. mai puțin decât se aștepta. Astfel, datoria lui Lomonosov față de Academia de Științe pentru timpul său de „student” era exclusă. Acest lucru este confirmat și de faptul că, atunci când trei ani mai târziu, în 1746, Lomonosov a cerut despăgubiri pentru banii „studenților” care nu i-au fost trimiși în străinătate, Schumacher și-a satisfăcut imediat cererea (documentul 486).

Pe originalul raportului publicat se află o inscripție făcută de mâna secretarului Cancelariei Academiei de Științe, Volchkov, cu următorul conținut: „Depusă Cancelariei Academiei de Științe la 23 aprilie 1743. Faceți față cu comisarul, dacă Lomonoșov a fost o mulțime de bani când era student, înainte de a fi numit adjunct, în care an ce s-a emis. Nu se știe dacă aceste anchete au fost făcute și care a fost decizia Oficiului cu privire la acest denunț.

478

Se tipăreşte după originalul, scris de mâna unui grefier şi semnat după puncte de Lomonosov (AAN, f. 3, op. 1, Nr. 77, fol. 499).

Prima dată publicată – Bilyarsky, p. 40.

Data redactării este determinată, probabil, de data notificării clericale privind depunerea documentului publicat la Oficiul Academic la 30 mai 1743.

Plata salariilor către angajații din mediul academic se făcea la momentul respectiv aproape întotdeauna cu mare întârziere față de timpul stabilit. Întârzierile în plata salariilor ajungeau uneori la trei, patru sau mai multe luni. Deosebit de afectați de aceasta au fost angajații prost plătiți, cărora le aparținea în 1742-1745. şi Lomonosov.

Pe raportul publicat al lui Lomonosov, care era arestat în acel moment (vezi documentul 479), secretarul Cancelariei Academice S. S. Volchkov a făcut următoarea notă: „Supus Cancelariei Academiei de Științe la 30 mai 1743. . La eliberarea adjunctului Lomonosov pentru luna unui salariu binemeritat pentru anul trecut 1742, trimiteți un decret la cheltuială.

479

Publicat după un original olograf (AAN, f. 3, op. 1, nr. 78, l. 332).

Prima publicată – Bilyarsky, p. 46.

Data scrierii este determinată probabil de data semnului de papetărie la depunerea documentului publicat la Oficiul Academic la 23 iunie 1743.

În august 1742, mecanicul A. K. Nartov, care lucra la Academia de Științe, și o serie de alți angajați academicieni au depus plângeri împărătesei cu privire la abuzurile lui Schumacher, pe care l-au acuzat, în special, că a perturbat în mod deliberat pregătirea oamenilor de știință ruși. . Plângerile au avut efect. La 30 septembrie 1742 a fost semnat un decret de numire a unei comisii de anchetă, iar la 7 octombrie a aceluiași an au fost arestați Schumacher și trei dintre confidentii săi. „Privirea” peste tot ce se afla sub jurisdicția lui Schumacher, a fost încredințată lui Nartov (Materialy, vol. V, pp. 376-379). Arestarea lui Schumacher a fost departe de a fi strictă: cazurile academice, chiar sigilate de Comisia de anchetă, i-au rămas la dispoziție. Nartov, ordonând să se verifice starea sigiliilor și să sigileze treburile Adunării Academice, l-a autorizat, printre altele, pe Lomonoșov să facă acest lucru. Pe această bază, Lomonosov deja la o săptămână după arestarea lui Schumacher a avut o ciocnire cu adepții acestuia din urmă, care s-au dovedit a fi destul de mulți în Adunarea Academică. Rezultatul acestei ciocniri au fost plângeri împotriva lui Lomonosov, depuse de profesori la Comisia de anchetă în decembrie 1742 (Pekarsky, II, pp. 330-332). Între timp, în cursul anchetei asupra lui Schumacher, a avut loc o întorsătură bruscă în favoarea lui. Susținătorii săi academicieni l-au apărat cu ardoare și s-au întâlnit

cu sprijinul deplin al cercurilor reacționare de guvernământ, ai căror reprezentanți direcți erau membri de rang înalt ai Comisiei de anchetă. Drept urmare, protejatul acestor cercuri reacţionare, Schumacher, a fost eliberat din arest la 28 decembrie 1742, iar dintre persoanele care au depus plângeri împotriva lui, şapte persoane au fost arestate la 13 ianuarie 1743 (Pekarsky, I, p. 42; Materiale, vol. V, p. 578): prin voința „dreptății” de clasă, s-au dovedit a fi acuzați acuzatorii, curajoși patrioți ruși, care aparțineau rândurilor democratice ale societății de atunci. Lomonosov, nu fără motiv, i-au recunoscut ca pe o persoană asemănătoare și tovarăș de arme. Ca și ei, a luptat pentru ca Academia să devină nu numai centrul științei avansate rusești, ci și centrul educației ruse. Imediat după arestarea reclamanților, au fost luate măsuri represive și împotriva lui Lomonosov. I s-a încetat „în mod deliberat” (cum se spune într-un document oficial) să mai fie invitat la Adunarea Academică, al cărei membru adjunct, iar la 21 februarie 1743, a fost anunțat direct de către profesori „că ar face mai bine dacă s-a abținut să participe la ședințe până la cele până la cunoștința hotărârii Comisiei de anchetă” (Proces-verbal al Conferinței, vol. I, p. 726, 729). Lomonosov nu a vrut să se supună deciziei ilegale a oponenților săi, dar de fiecare dată când se prezenta la Adunarea Academică i se cerea să plece. Nici suportul nu a ajutat.

Nartov, care a încercat să ia în fața lui Lomonosov (ibid., p. 730, 733, 734). Lupta a devenit din ce în ce mai acută, chiar acerbă, iar la 26 aprilie 1743, Lomonosov a avut o nouă ciocnire, extrem de tranșantă, cu secretarul conferinței H.-N. Winsheim și adjunctul I.F. Truscott, de altfel, Lomonosov, nestingherit de expresii, și-a exprimat deschis părerea despre Schumacher și acoliții săi (Bilyarsky, pp. 24-32). Forma pe care Lomonosov a dat-o protestului său a fost nepoliticos (ceea ce, totuși, nu era un fenomen excepțional în obiceiurile vremii), dar protestul în sine a fost destul de firesc și tocmai în circumstanțe. De aceea Lomonosov a plătit atât de scump pentru „faptele sale nepoliticoase”. În mai 1743, profesorii au depus o nouă plângere împotriva lui (Lamansky, pp. 8-11). Printre semnatari s-au numărat cei care în alte vremuri, atât mai devreme, cât și mai târziu, au început ei înșiși nu numai bătăi de cap între zidurile Academiei, ci și lupte (document 470, §§ 9-10, 50 și note la acestea) și, mai mult, ei rămas nepedepsit Lomonosov, care s-a comportat independent și chiar cu îndrăzneală în timpul interogatoriului Comisiei de anchetă, a fost tratat diferit: la 28 mai 1743, a fost arestat (Bilyarsky, pp. 39-40, 42-44). Profesorii nu s-au sprijinit pe aceasta: s-a discutat problema depunerii unei alte plângeri împotriva lui Lomonosov, de data aceasta adresată însăși împărătesei (Proces-verbal al Conferinței, vol. I, p. 743), iar Comisia de anchetă l-a pus sub acuzare pe Lomonosov. infracțiuni, pentru care, potrivit legilor de atunci, se presupunea bătaia cu batoguri sau cu bice, și chiar pedeapsa cu moartea (AAN, f. 3, op. 1, nr. 2324, ll. 129-137).

Raportul publicat al lui Lomonosov, susținut de Biroul Academic în persoana lui Nartov (Lamansky, pp. 19-20), a fost ignorat de Comisia de anchetă (Bilyarsky, p. 49). Lomonosov a fost ținut în arest aproape opt luni. Abia la 18 ianuarie 1744, Senatul a urmat în cele din urmă un decret „de eliberare de pedeapsă a acestui adjunct Lomonosov pentru pregătirea sa mulțumită”, dar cu faptul că 1) că le cere iertare

profesorilor și 2) că în timpul anului a fost plătit doar jumătate ca salariu de pedeapsă (ibid., pp. 51-52).
După cum se vede din procesul-verbal al ședinței academice din 27 ianuarie 1744, textul scuzei scrise, pe care Lomonoșov a fost obligat să o semneze în acea zi și, în plus, să o pronunțe și oral, nu a fost întocmit de el, ci de adversarii săi (Procesul-verbal al conferinței, vol. II, p. 4; Modzalevsky, p. 354).
480
Publicat conform originalului, scris de mana unui grefier si semnat dupa puncte de Lomonosov (AAN, f. 3, op. 1, nr. 79, fol. 51)
Prima publicată - Bilyarsky, pp. 48-49.

Data scrierii este determinată probabil de data semnului de papetărie la depunerea documentului publicat la Oficiul Academic la 14 iulie 1743.
Documentul publicat, ca și o serie de altele similare ca conținut (documentele 481-483), caracterizează situația financiară dificilă a Academiei și absența preocupării zilnice a guvernului pentru nevoile acesteia. Acesta a fost motivul întârzierilor constante în plata salariilor personalului universitar.
1 Chitanțe de la Lomonoșov din 9 și 17 iunie 1743, în primire de salarii pentru treimile ianuarie și mai 1742, minus sumele emise anterior în contul salariilor (AAN, f. 3, op. 1, nr. 1062, ll. 130 și 132 rev.).
2 A se vedea documentul 479 și notele acestuia.
3 La două zile după ce Lomonosov a depus petiția publicată, la 16 iulie 1743, i s-au dat 10 ruble. pe seama salariului, „pentru ultimul septembrie 1742, o treime, după decretul Academiei de Științe” (AAN, f. 3, op. 1, Nr. 1062, fol. 143v.).
481
Publicat după un original olograf (AAN, f. 3, op. 1, nr. 81, l. 1).
Prima publicată - Pekarsky, II, pp. 340-341.
Nu există date documentare care să stabilească data redactării documentului publicat. Din nota clericală reiese că a fost depusă la Oficiul Academic abia la 9 septembrie 1743.
Vezi documentul 480 și notele acestuia.
Pe raportul publicat al lui Lomonosov, mâna secretarului Cancelariei Academice, S. S. Volchkov, a impus o rezoluție: „Din lipsă de bani în trezorerie, dă-i lui Lomonosov cinci ruble”. Această rezoluție a fost dusă la îndeplinire a doua zi – 10 septembrie 1743. Sub acest număr, carnetul de cheltuieli al Academiei de Științe are următoarea chitanță: „Adjunctul Mihail Lomonosov a luat aceste cinci ruble și în locul lui, la cererea lui, traducătorul Nikita Popov a semnat pentru boală” (AAN, fond 3, inventar 1, nr. 1062, fila 154 verso).
482
Publicat după un original olograf (AAN, f. 3, op. 1, nr. 82, l. 238).
Prima publicată - Materiale, V, pp. 926-927.

Data redactării este determinată, probabil, de data notei clericale privind depunerea documentului publicat la Oficiul Academic la 24 octombrie 1743.
Vezi documentele 480 și 481 și notele acestora.

Cererea lui Lomonosov a fost admisă numai opt zile mai târziu: la 4 noiembrie 1743, după cum se vede din chitanța lui, i-au fost emise treizeci de ruble (AAN, f. 3, op. 1, nr. 1062, fol. 208v.).

1 Cine erau „noi veniți” menționați de Lomonosov, cărora le datora bani, nu a fost stabilit.

483

Se tipăreşte după originalul, scris de mâna unui grefier şi semnat după puncte de Lomonosov (AAN, f. 3, op. 1, Ns 83, fol. 135).

Prima publicată – Material, V, pagina 978.

Data redactării este determinată, probabil, de data notei clericale privind depunerea documentului publicat la Oficiul Academic la 29 noiembrie 1743.

Vezi documentele 480-482 și notele la acestea.

Pe raportul publicat de Lomonosov, în aceeași zi a fost impusă următoarea rezoluție: 89 cop. Luați cărți de la Librărie, notându-le cu chitanță ”(AAN, f. 3, op. 1, Ns 83, fol. 137).

Astfel, banii care ar fi trebuit să-i fie dați lui Lomonosov imediat după sfârșitul treilea ianuarie 1743, adică la 1 mai, i-au fost plătiți cu șapte luni întârziere.

484

Publicat după un original olograf (AAN, f. 3, op. 1, Ns 95, ff. 78-79).

Prima publicată - Bilyarsky, pp. 61-62.

Ziua scrierii, care nu figurează nici în petiția publicată, nici în nota de birou despre depunerea acestei petiții la Biroul Academic în aprilie 1745, este stabilită probabil din cartea „Promemoria, Rapoarte și Rapoarte de la 1745”, unde cererea publicată este consemnată ca primită la 1 mai 1745 g. (AAN, f. 3, op. 1, Ns 653, fol. 12, intrare. Ns 173).

Atribuirea titlului de profesor lui Lomonosov, care la acea vreme corespundea titlului de academician, este unul dintre faptele remarcabile din istoria științei ruse în secolul al XVIII-lea. Deținând toate datele pentru a primi acest titlu de mult promis, Lomonosov a trebuit totuși să depășească diverse obstacole ridicate artificial de mult timp.

pe drumul lui. A cerut în mod repetat Academiei „hotărârea”, „cu toate acestea, așa cum scria Lomonosov în 1742, „nu a luat nicio decizie la cererea mea, iar eu, fiind într-un asemenea abandon, am fost nevoit să fiu în tristețe și supărare” (document 476).

Pentru a înțelege pe deplin întregul curs destul de complicat al cauzei pentru conferirea titlului de profesor lui Lomonosov, trebuie avut în vedere că până la depunerea petiției publicate, relațiile dintre profesori și Schumacher se deterioraseră brusc. Chiar profesorii care în 1742-1743, în timpul anchetei lui Schumacher, i-au fost apărătorii, au devenit acum dușmanii săi activi: în a doua jumătate a anului 1745, membrii Adunării Academice au depus o serie întreagă de plângeri colective împotriva lui Schumacher la Senat. . Acest lucru s-a explicat prin faptul că Schumacher, redat la toate drepturile de care se bucurase înainte de anchetă, după aceea a început să dispună de Academia și mai despotică decât înainte. În centrul conflictului său cu profesorii s-a aflat o dispută cu privire la putere, a cărei rezolvare a fost îngreunată de faptul că regulamentele aprobate legal ale Academiei de Științe nu existau încă la acel moment și că postul de președinte al Academiei rămase vacant de la începutul anului 1741. S-a

schimbat și atitudinea profesorilor față de Lomonosov. Aceiaşi profesori care în 1742-1743. s-au plâns de el, nu l-au permis să meargă la Adunarea Academică și au cerut arestarea lui, acum, după ce se pare că i-au apreciat nu numai oamenii de știință, ci și talentele sale organizatorice, l-au atras să participe la acțiunile lor împotriva lui Schumacher și i-au dat sarcini responsabile.

În lipsa unor reglementări, problema procedurii de acordare a postului de profesor era neclară. Raportul lui LL Blumentrost privind înființarea Academiei de Științe conținea o propunere de a acorda Adunării Academice „acum sau la timp” dreptul de „a acorda diplome academicienilor”. Având în vedere acest raport la 22 ianuarie 1724. Sub propoziția de mai sus, Petru I a scris cu propria sa mână: „Este permis” (Materialy, vol. I, p. 21). Dar în primii douăzeci de ani de existență ai Academiei, profesorii nu au reușit să profite de această „permisiune”: profesorii erau numiți de obicei prin puterea președintelui Academiei, uneori prin acord cu Adunarea Academică (note la documentul 470). , § 5; cf. AAN, f. 3, op. 1, nr. 762, fila 40 și nr. 797, fila 4v.).

Procedura de acordare a unei profesii lui Lomonosov, care a durat trei luni întregi, s-a transformat într-un fel de duel între Schumacher și profesori. A doua zi după depunerea petiției publicate, la 1 mai 1745, Lomonosov s-a adresat lui Schumacher cu o scrisoare, cerându-i să raporteze cât mai curând petiția sa la Adunarea Academică (scrisoarea 7). La 2 mai 1745, Biroul Academic în persoana lui Schumacher, având în vedere această petiție și constatând că „fără adeverință a domnilor. profesori” este imposibil de rezolvat problema meritelor candidatului, determinat „despre cel

a trimite o scrisoare în dialectul german către Conferință”, anexând copii ale petiției lui Lomonosov și o petiție similară a Adjunctului Crusius (AAN, f. 3, op. 1, nr. 514, fol. 252). O scrisoare „în dialect german” adresată de Schumacher secretarului conferinței H.-N. Winsheim (același cu care Lomonosov a avut astfel de ciocniri furtunoase în urmă cu trei ani; vezi mai sus, note la documentul 479) a fost scris în aceeași zi (AAN, f 1, op. 2-1745, nr. 5) și La 3 mai. , s-a anunțat în Ședința Academică, în procesul-verbal căreia s-a făcut următoarea consemnare. „Academicieni, fără să se îndoiască deloc de erudiția și abilitatea domnilor. adjuncții, a hotărât, de dragul unei mai bune ordini, ca fiecare să prezinte Adunării Academice un alt eșantion de lucrări pentru a obține un loc în rândul profesorilor și pentru aceasta, la alegerea sa, să ia dezvoltarea temei. pe care le consideră cele mai potrivite stării actuale a științei. Prin urmare, au considerat necesar să-l îndrume pe domnul Crusius să depună cât mai curând posibil Academiei o disertație din domeniul antichităților grecești sau romane, iar domnului adjunct Lomonosov din domeniul științei metalelor ”(Procesul verbal al conferinței, vol. II, p. 57) . După cum se vede din „Lista actelor academice pentru luna mai 1745” („Repertorium actorum pro mense Maio 1745”), Lomonosov a depus disertația cerută douăzeci și cinci de zile mai târziu - la 28 mai 1745. A purtat titlul „De tincturis metallorum” („Despre strălucirea metalică”; AAN, f. 1, op. 2-1745 Nr. 5; vezi textul acestuia în vol. I al acestei ediţii, p. 390-417). Două săptămâni și jumătate mai târziu, pe 14 iunie, lui Lomonosov i s-a dat ocazia „în afara rândului” să-l citească cu voce tare în Adunarea Academică (Proces-verbal al

Conferinței, vol. II, p. 63), și la următoarea ședință. La 17 iunie, „la plecarea domnului adjunct Lomonosov din Conferință, s-a anunțat despre predarea și succesul său în ea și de comun acord s-a stabilit că învățăturile prezentate de domnul adjunct al oamenilor săi speciali sunt demne de o profesie. Și întrucât predarea domnului adjunct este mai demnă de o profesie chimică, venerabilul domnul Gmelin a declarat în ședință că este cu totul inferior mai sus menționatului domnului adjunct” (ibid., pp. 63-64; tradus în rusă). totodată de traducătorul academic V (I. Lebedev, AAN, f. 3, op. 1, nr. 95, fila 86). „În sfârșit”, scrie în același protocol, „s-a luat în considerare și modul în care domnul universitar adjunct ar trebui să facă și să anunțe alte cazuri similare, care apoi nu au putut fi finalizate și pentru asta s-a lăsat până la o altă ședință” (ibid.). .l 86 vol.). În „cealaltă întâlnire”, adică în următoarea ședință ordinară a Adunării Academice, care a avut loc pe 21 iunie, s-a decis implicarea lui Schumacher în dezbaterea acestei probleme; a fost trimis, dar nu s-a prezentat, motiv pentru care a fost din nou necesar să se amâne chestiunea și să se stabilească o ședință extraordinară pentru ziua următoare (Proces-verbal al Conferinței, vol. II, p. 65). Cu toate acestea, Schumacher, căruia i s-a explicat în detaliu de ce el

ei spun că nu a apărut a doua zi. Academicienii au trebuit să rezolve problema fără el. Aceștia au decis, în lipsa președintelui, să apeleze la Senat, la care să informeze că Academia îl consideră pe Lomonoșov demn de promovat profesor! şi cere să-l confirme în această funcţie.Adunarea Academică nu a îndrăznit însă să comunice direct cu Senatul pe această temă, ci a hotărât să-l înştiinţeze pe Schumacher de decizia sa pentru ca acesta să informeze Senatul opinia academicienilor. Aceeași decizie a fost luată în aceeași zi, 22 iunie, despre studentul S.P. Krasheninnikov, care a cerut promovarea la adjunct (ibid., p. 66). Schumacher urma să fie notificat în numele Adunării Academice de către secretarul conferinței Winsheim. Aparent, s-a acordat o mare importanță textului acestei notificări: Winsheim, înainte de a trimite o scrisoare lui Schumacher, a citit textul acesteia camarazilor săi la 28 iunie (ibid.).

În acest mesaj, în care fiecare cuvânt a fost gândit cu mare atenție, lui Schumacher i s-a dat să înțeleagă că problema fusese deja rezolvată de academicieni, că Senatul ar trebui să aprobe decizia lor și că el, Schumacher, nu era decât o autoritate de releu . Scrisoarea lui Winsheim a fost trimisă la destinație la 28 iunie 1745 (AAN, f. 3, op. 1, nr. 95, pp. 98-101).

Schumacher s-a răzbunat pe academicieni lăsând scrisoarea lui Winsheim neexecută și fără răspuns. Lomonosov nu a putut să nu fie entuziasmat de această nouă întârziere. S-a dus să aibă o explicație cu Schumacher, care i-a spus, se pare, că scrisoarea lui Winsheim nu îi este suficientă, dar avea nevoie de un extras oficial din procesul-verbal al Adunării Academice. La 1 iulie, Lomonosov le-a cerut academicienilor să-i dea un astfel de extras și l-a primit imediat (Procesul verbal al conferinței, vol. II, p. 67), dar Schumacher, nemulțumit nici de el, i-a spus lui Lomonoșov că extrasul trebuie să fie livrat. lui oficial, prin intermediul secretarului conferinței Pa, negocierile cu Schumacher și Winsheim au durat încă trei zile. Pe 4 iulie, Winsheim a trimis scrisoarea cerută lui Schumacher cu un extras din protocol (AAN, f.Z, op. 1, nr. 95, pp. 84-85).

După aceea, Schumacher, fără niciun motiv, a zăbovit încă două săptămâni: pe 8 iulie, a semnat o rezoluție a jurnalului 0 prin care a prezentat un raport corespunzător la Senat, care spune, printre altele, că „Oficiul Academiei de Științe, acum fără președinte, Lomonosov și Krasheninnikov urmează să fie numiți în gradele certificate nu îndrăznește” (ibid., nr. 514, fol. 337); La 10 iulie, Schumacher semnează însuși raportul Senatului, dar îl depune personal abia pe 18 iulie (ibid., Ns 95, fol. 97).
Senatul a examinat cazul în aceeași zi și a hotărât: „După prezentarea prezentată Oficiului Academiei de Științe și meritul profesorilor, Lomonosov ar trebui să fie profesor de chimie la acea Academie, iar Krasheninnikov un adjunct de istorie naturală. ." Cu toate acestea, Senatul nu a preluat decizia finală a chestiunii referitoare la Lomonosov nici măcar o săptămână mai târziu. 25 iulie, a raportat problema împărătesei, care a dat imediat cuvinte Senatului

ny „decret” privind producerea lui Lomonosov ca profesor. În conformitate cu acest decret, Senatul a decis să-l „recruteze” pe Lomonosov, să-i anunțe decretul împărătesei și să depună jurământul. La 26 iulie, „la o ședință a Senatului de Guvernare”, a fost anunțat un decret lui Lomonosov (ibid., nr. 949, l. 89), iar la 30 iulie, un preot al Catedralei Sfântul Andrei l-a jurat și a dat acesta să semneze textul tipărit al „făgăduinței de jurământ” („Lomonosov”, III, p. 376, nr. 3).
La 8 august, decretul Senatului semnat pe 7 august privind numirea lui Lomonosov ca profesor a fost primit de Cancelaria Academică. Schumacher l-a instruit pe Krasheninnikov să traducă decretul în latină pentru a fi supus Adunării Academice (AAN, f. 3, op. 1, No. 514, l. 393).
La 12 august 1745, acest text latin a fost citit în Adunarea Academică, unde Lomonosov a fost prezentat solemn și unde a primit „un loc printre profesori” (Procesul-verbal al Conferinței, vol. II, p. 72).
Concomitent cu Lomonosov, prin același decret al împărătesei, a fost promovat profesor și V. K. Trediakovsky.Singura diferență era că acest lucru s-a făcut fără știrea Adunării Academice: în schimbul mărturiei profesorilor, Trediakovsky a înaintat Senatului un certificat eliberat lui de membrii Sinodului, care spunea că „nu puțin, dar multe s-au întâmplat în elocvență” (Pekarsky, II, pp. 100 și 107).
În istoria Academiei de Științe, aceasta a fost pentru prima dată când un titlu de profesor a fost acordat „rușilor naturali”.
1 Lomonosov a fost numit adjunct al clasei fizice la 8 ianuarie 1742 (documentul 476 și note la acesta).
2 Lomonosov se referă la traducerile sale din Wolffian Experimental Physics (vol. I prezent, ed., pp. 419-530 și 575-592) și articolul lui G. Gainsius despre cometa din 1744 (vol. IV prezent, ed. , p. 7-110, 717-729), traduceri despre afacerea cu sare care nu au ajuns la noi (document 520), traduceri de articole de G.-V. Kraft despre mașini, despre salpetru etc., publicat de el în 1741-1742. în „Anexele” la „Vedomosti din Sankt Petersburg”, și traducerile sale „piitice” ale operelor autorilor antici, incluse în prima versiune a „Retoricii”, precum și odele lui Fenelon, Juncker și alții (vol. VIII prezent. ed.).
S-au păstrat și lucrările realizate de Lomonosov în anii 1741-1742. traduceri ale secțiunilor individuale ale catalogului de minerale (vol. V prezent, ed., pp. 7-241, 653-658). Există toate motivele să credem că

unele dintre traducerile despre știința naturii făcute de Lomonosov înainte de aprilie 1745 nu au ajuns la noi.
3 Aceasta se referă la lucrările lui Lomonosov: „Primele fundamente ale metalurgiei sau afacerilor minereurilor” (vol. V prezent, ed., pp. 397-631, 688-721), scrisă de el în prima versiune, probabil în 1742. , și „Un scurt ghid de retorică, compus în folosul iubitorilor de grai dulce”, scris în 1743 (vezi vol. VII prezent, ed., pp. 19-79 și 790-800).

4 În timp ce lucra la tratatele sale de fizică, chimie, metalurgie, retorică etc., Lomonosov a citit sute de cărți ale „autorilor glorioși” din cele mai diverse domenii ale științei. În scrierile sale din acea vreme există referiri la lucrările lui Agricola, Aristotel, Bernoulli, Boyle Huygens, Descartes, Leibniz, Mariotte, Newton, Pascal, Réaumur, Toricelli și mulți alții.
5 Aceasta se referă la studenții lui Lomonosov, studenții Universității Academice, viitorii academicieni A.P. Protasov și S.K. Kotelnikov, cărora Lomonosov le-a conferit despre fizică în 1744 (Materialy, vol. VII, pp. 133, 357-358) . Ceva mai devreme, în 1742, Lomonosov i-a dat viitorului adjunct al Academiei, studentul M. Kleinfeld, o instruire în chimie și istoria minereurilor naturale (Menshutkin, II, p. 449).
6 Aceasta se referă la experimentele privind solubilitatea metalelor, efectuate de Lomonosov în mai 1744 în Cabinetul de Fizică al Academiei de Științe, pe care le considera primele experimente de chimie fizică. Un raport asupra acestor experimente a fost făcut la Adunarea Academică de către Adjunctul H.-E. Gellert (AAN, f. 1, op. 2-1744, nr. 39, § 10; cf. de asemenea: Lomonosov, III, p. 260-264; Protocoale Conferinței, vol. II, p. 32). Aceste experimente au fost repetate de Lomonosov în ședința academică din 29 martie și 22 aprilie 1745 (Procese verbale ale conferinței, vol. II, p. 55 și 57). Descrierea lor a fost dată de Lomonosov în §§ 28 și 29 din „Disertația sa despre acțiunea solvenților chimici în general” (vol. I present ed., pp. 337-383, 566-572). O analiză a lucrărilor lui Lomonosov referitoare la această perioadă sugerează că înainte de aprilie 1745 el a efectuat și o serie de alte „experimente chimice noi”, înregistrări ale cărora nu au fost încă găsite.
7 În 1744 și la începutul anului 1745, Lomonosov a scris următoarele lucrări: 1) „Reflecții fizice asupra cauzelor căldurii și frigului” (vol. II prezent, ed., pp. 63-103 și 653), 2) „ Despre mișcarea liberă a aerului observată în mine” (vol. I prezint, ed., pp. 315-331 și 564-566), 3) „Despre acțiunea solvenților chimici în general” (ibid., pp. 337-383). și 566-572). Lomonosov a prezentat aceste lucrări la 7 decembrie 1744 Adunării Academice (Protocoale Conferinței, vol. II, p. 43). În același timp, Lomonosov lucra la un eseu pe tema „Despre particulele fizice insensibile care alcătuiesc corpurile naturale” (vol. Prezent, ed., pp. 279-313 și 562-564) și era angajat în alte studii.
485
Se tipăreşte după originalul, scris de mâna unui grefier şi semnat după puncte de Lomonosov (TsGADA, f. Biroul Senatului, Nr. 1205, fol. 548). Prima publicată - Materiale, vol. VII, pp. 511-512.

Ziua scrierii este determinată probabil de data notei clericale: „Dat din treburile reketmeister la 12 august, 17-45” („Lomonosov”, III, p. 376, nr. 4).
Problema ce salariu trebuie plătit lui Lomonosov la numirea sa ca profesor a fost discutată chiar înainte de această numire atât în Adunarea Academică, cât și în Cancelaria Academică. Întâlnirea academică a constatat că, în conformitate cu precedentele anterioare, Lomonosov ar trebui să primească 500 de ruble. pe an (Procesul Conferinței, vol. P, p. 66), Schumacher, în depunerea sa la Senat la 10 iulie 1745, scria mai evaziv: „Profesorii de la Academie au salarii diferite: alții 860, alții 660, tineri profesori 500 „(AAN, f. 3, op. 1, Nr. 95, l. 97v.).
La 12 august 1745, citind decretul Senatului care tocmai fusese primit în acea zi (vezi notele la documentul 484), Lomonosov s-a convins că Senatul, după ce l-a numit profesor, a uitat să menționeze salariul salariului său. În aceeași zi, Lomonosov a depus o petiție publicată. Examinarea cazului de către Senat a durat mult timp. Cu această ocazie, Adunarea Academică de două ori (în octombrie 1745 și 6 februarie 1746) a apelat la Senat cu rapoarte privind neplata salariilor către „noi” profesori, adjuncți și alți angajați academicieni: (TsGADA, f. Office of the Senat, nr. 1205, ll. 603-604, 625-626, cf. şi Materiale, vol. VII, p. 676 şi vol. VIII, p. 32, 35-36). Decret al Senatului privind numirea salariului anual al lui Lomonosov în valoare de 660 de ruble. a fost trimisă abia la 14 martie 1746 (AAN, f. 3, op. 1, nr. 950, l. 55; cf. și Materiale, vol. VIII, p. 63).
486
Publicat conform originalului, scris de mana unui grefier, corectat si semnat de Lomonosov (AAN, f. 3, op. 1, nr. 100, p. 252-253)
Prima publicată - Bilyarsky, pp. 78-79.
Luând în considerare raportul publicat în Biroul Academic, s-au făcut extrase din vechile cărți de venituri și cheltuieli (Bilyarsky, pp. 1-3) și s-a luat în considerare datoria lui Lomonosov pentru Librăria, după care Biroul a luat următoarea decizie în februarie. 25, 1746: „Ponezhe, deși el, Lomonosov, nu a mers în Franța, Anglia și Olanda, totuși, aflându-se în acest ținut german, a văzut mulți bergwerk și fabrici miniere și acolo, prin ființă considerabilă, a primit artă excelentă, care a fost nu numai de la Academia de Științe la adjuncți, ci după nume e.i. V. anul trecut, 1745, prin decretul profesorului de chimie, foarte binevoitor acordat, - pentru un astfel de zis Lomonosov, lucrările lui zeloase sunt mai presus de ceilalți camarazi și îl deosebesc mai ales înaintea lor în folosul statului.

a primit efectiv știință, iar pentru diverse servicii prestate în timpul șederii sale aici în Rusia, serviciile indicate, în timpul șederii sale la Marburg și în alte orașe germane pentru științe în diferiți ani, al căror deficit salariu 380 r. 10*/e kop. dați de la Librărie, ceea ce este necesar, în cărți, notându-l cu chitanță ”(Materialy, vol. VIII, pp. 39-41).
Întrucât era vorba de o sumă care a urmat indiscutabil lui Lomonosov, nu era, desigur, nevoie să motiveze această plată prin meritele sale deosebite. O astfel de motivație verbosă a fost pusă în joc doar pentru a masca faptul că lui Lomonoșov nu i s-au dat banii primiți pentru

întreținerea sa în străinătate, ci i-a cheltuit de către Biroul Academic pentru alte nevoi.
Documentul publicat este important prin faptul că stabilește acest fapt cu deplină claritate. Se determină, de asemenea, cuantumul deficitului - 380 de ruble, care era aproape întregul salariu anual al salariului străin al lui Lomonosov (cf. notele la documentele 474 și 477).
487
Publicat conform originalului, scris de mana unui grefier si semnat de G.-F. Miller și Lomonosov (AAN, f. 3, op. 1, nr. 798, p. 71-72).
Prima dată publicată (fără semnături) - Pekarsky, I, pp. 443-444.
Datat probabil conform zilei de plecare a lui I.-G. Gmelin în străinătate (AAN, f. 3, op. 1, nr. 456, fila 38).
Academician I.-G. Gmelin, referindu-se la starea de sănătate precară, precum și la o ofertă de a ocupa o catedra la Universitatea din Tübingen, s-a agitat câțiva ani (de la sfârșitul anului 1744) cu privire la demiterea sa din Academie. În iulie 1747, după ce a semnat un contract cu Academia cu obligația de a rămâne în gradul de membru al acesteia încă patru ani, Gmelin a primit permisiunea de a pleca în Germania timp de un an cu jumătate din salariu (Pekarsky, I, pp. 442-). 443). Responsabilitatea financiară pentru îndeplinirea îndatoririlor asumate de Gmelin ar fi trebuit să fie suportată împreună cu acesta de către cei doi garanți prezentați de acesta. Lomonosov și G.-F. au fost de acord să fie astfel de garanți. Miller. Vezi documentul 488 și notele acestuia pentru cât le-a costat.
1 Aceasta se referă la studiul amplu al lui Gmelin „Flora Sibirica sive historia plantarum Sibirae” („Flora siberiană sau istoria plantelor siberiei”} în patru volume. Prima parte a acestuia a fost pregătită pentru publicare în 1746. „Flora siberiană” conține o descriere de circa 1200 de plante cu un apendice de 300 de desene (Pekarsky, I, p. 441, 456-457).
48*

488
Publicat conform originalului, scris de mana unui grefier si semnat de Lomonosov (AAN, f. 3, op. 1, nr. 817, fol. 386).
Prima publicată – Bilyarsky, p. 753.
Ziua scrierii este stabilită probabil prin nota clericală privind depunerea documentului publicat la Oficiul Academic la 18 ianuarie 1749.
Vezi documentul 487 și notele acestuia.
8 august 1748, perioada concediului anual al lui Gmelin în străinătate a fost prelungită la cererea acestuia cu încă șase luni, adică până la 1 ianuarie 1749, iar la 30 august 1748 îl anunță pe președintele Academiei de Științe, K. G. Razumovsky, că a primit funcția de profesor la Universitatea din Tübingen. De aici a rezultat că nu se va mai întoarce niciodată în Rusia. Problema s-a complicat și mai mult de faptul că Gmelin a luat cu el materialele pe care le adunase în timpul expediției în Siberia și se pare că intenționa să le publice în străinătate. Acest „incident mental și cu încălcarea contractului” a provocat . este mare entuziasm la Petersburg (Pekarsky, I, pp. 444-445).
La 27 septembrie 1748, Cancelaria Academică a hotărât să-i anunțe pe Lomonosov și Miller, „ca să încerce să-și completeze garanția cu un act real”. Totodată, s-a hotărât să se plătească amândoi de la 1 septembrie

1748, doar jumătate din salariu, „și să se păstreze cealaltă jumătate în visterie până la terminarea cauzei și până la decret” (AAN, f. 3, op. 1, nr. 457, fol. 251v.).
În momentul în care Lomonosov a depus raportul publicat, Razumovsky și Teplov se aflau la curtea imperială de la Moscova, unde Schumacher a trimis acest raport la 19 ianuarie 1749, anexându-i, așa cum o făcea de obicei, „opinia”, unde menționa că Lomonosov iar Miller „strigă și face zgomot, sunt nerăbdători și incomod să lucreze” (ibid., nr. 817, fol. 387v.).
Decretul de răspuns al „Oficiului șef al Academiei de Științe”, adică Razumovsky și Teplov, a fost semnat de aceștia abia la 20 aprilie 1749. Decretul propunea să plătească lui Lomonosov salariul integral și să-i restituie ceea ce a fost reținut minus. , cu toate acestea, suma în care a garantat pentru Gmelin, adică 315 ruble. 83 cop. (ibid., nr. 954, fila 73). Hotărârea Oficiului Academic cu privire la executarea acestui ordin al Președintelui a avut loc la 13 mai 1749 (ibid., nr. 458, p. 171-172).
Astfel, timp de opt luni și jumătate, Lomonosov, care era deja îndatorat (vezi documentul 490 și notele la acesta), a trebuit să primească jumătate din salariu și, în cele din urmă, după anularea acestor deduceri, să plătească 315 ruble din propriul buzunar. . 83 de copeici, adică aproximativ jumătate din salariul său anual. Ce parte din această sumă

rambursat Lomonosov Gmelin, nu stim. Nici corespondența lor pe această temă, care este menționată în raportul publicat, nu este cunoscută. Pentru date indirecte despre conținutul acestei corespondențe, vezi: Bilyarsky, p. 93 (notă); Pekarsky. Adăuga. Izv., p. 31.
489
Publicat conform originalului, scris de mana unui grefier si semnat de Lomonosov (AAN, f. 3, op. 1, nr. 128, l. 240).
Publicat prima dată (cu o eroare în dată: 5 iunie în loc de 9 iunie) - Bilyarsky, p. 128.
A se vedea documentele 487 și 488 și notele la acestea.
490
Publicat conform originalului, scris de mana unui grefier si semnat de Lomonosov (AAN, f. 20, op. 3, nr. 36, pp. 1-2).
Prima publicată - Bilyarsky, pp. 774-776.
Datat probabil conform perioadei când A. M. Balk a depus o petiție, la care Lomonosov a răspuns printr-un raport publicat (Bilyarsky, pp. 772-774).
Biroul academic, după ce a discutat raportul lui Lomonosov, a constatat că această problemă trebuie luată în considerare și soluționată nu la Academie, ci la Biroul Magistratului-șef, de unde a fost primită încă din iulie 1750 (AAN. f. 3, op. 1, nr. 142, l. 556), și s-a hotărât „să se înfățișeze lui Lomonosov în acel birou”, dar pentru ca acesta „să nu fie reținut deloc acolo, ca să nu se întâmple din aceea, din cauza auto-i treburile necesare la Academie, oprirea si interesul e. i. V. omisiuni” (Bilyarsky, p. 776).
Nu este clar modul în care Primul Magistratura a decis cazul.
Documentul publicat este important prin faptul că servește ca dovadă suplimentară a situației financiare extrem de dificile în care se afla Lomonosov în a doua jumătate a anilor 1740. Nota prezentată de Balk pentru colectare a fost emisă de Lomonosov în 1746 (Bilyarsky, p. 773).

Motivul confuziei afacerilor sale financiare a fost, în primul rând, deficitul de salariu pe durata șederii în străinătate, care l-a obligat pe Lomonoșov să facă acolo datorii (documentele 474, 477, 486 și note la acestea), care în 1746 nu erau. rambursat totuși integral. Un alt motiv pentru nevoia sa „puternică” și chiar, așa cum spunea el însuși, „extremă” au fost întârzierile constante în eliberarea salariilor: în 1743. 1744 și în prima jumătate a anului 1745 nu a existat nici măcar un caz când un salariu ar fi fost. să fie eliberat angajaților din mediul academic în perioada -timp; plata sa a fost întârziată în medie cu o jumătate de an, iar uneori cu 7, 8 și chiar 11 luni (Modzalevsky, pp. 237-239, nr. 805-809, 811, 813, 814). În sfârșit, în același timp cu Lomono

bufniță timp de șase luni a reținut jumătate din salariu pe garanția sa pentru Academician I.-G. Gmelin (documentele 487-489).
1 Vorbim despre tragedia lui Lomonosov „Tamira și Selim” (vezi nota 1 la documentul 491).
491
Publicat după un original olograf (AAN, f. 3, op. 1, nr. 117, l. 61). Prima publicată - Pekarsky, II, p. 480.
Prin decizia Biroului Academic din 6 mai 1748, semnată de Razumovsky, Schumacher și Teplov, conducerea Sankt-Peterburgskiye Vedomosti, care până atunci era în mâinile lui Taubert, a fost transferată la Ștelin, la a cărui dispozitie s-au dat patru traducători, „și acele traduceri ar trebui editate și să trimită ultima lor revizuire, iar peste tot ceea ce îi aparține, lucrarea ar trebui efectuată”, a fost Lomonosov. Pentru această muncă, i s-a atribuit o remunerație suplimentară în valoare de 200 de ruble, după aceeași definiție. pe an (AAN, f. 3, op. 1, nr. 457, l. 75). Lomonoșov nu a obținut cu ușurință acest venit suplimentar: întrucât era interzisă corectarea dovezilor lui Vedomoști acasă, Lomonoșov trebuia să petreacă două zile pe săptămână la datorie în Expediția Vedomoști (AAN, f. 3, op. 1, nr. 457). , l. 77). Orice eroare, chiar a altcuiva, din textul lui Vedomosti l-a amenintat cu necazuri serioase (scrisoarea 17).
La 1 martie 1751 a avut loc un eveniment extrem de important în viața lui Lomonoșov: prin decretul personal al împărătesei semnat în acea zi, acesta a fost avansat la gradul de consilier colegial (AAN, f. 3, op. 1, Nr. 956, p. 25-26). Acest lucru i-a schimbat radical atât poziția socială (vezi notele la documentul 470, § 33 și litera 12), cât și statutul său de proprietate: prin același decret, salariul său anual a fost ridicat la 1200 de ruble, adică aproape dublat.
În aceste condiții, nu mai era nevoie de câștiguri mari de „foaie”, iar Lomonosov s-a grăbit să-l refuze: un decret privind producerea sa a fost primit la Biroul Academic pe 5 martie, iar trei zile mai târziu, pe 8 martie, Lomonosov a depus un raport publicat.
Prin hotărârea Președintelui Academiei din 23 martie 1751, cererea lui Lomonosov a fost admisă: lui Taubert i s-a încredințat editarea Vedomostiului (AAN, f. 3, op. 1, Nr. 461, fol. 152).
' Decretul „oral” al împărătesei privind compunerea tragediei a fost comunicat lui Lomonosov la 29 septembrie 1750 (AAN, f. 3, op. 1, nr. 963, fol. 41). În conformitate cu acest decret, Lomonosov a scris prima sa tragedie

759
„Tamira și Selim”, pe care le-a absolvit în noiembrie același an, iar în decembrie „a început să compună” o altă tragedie „Demofont”.
492
Publicat conform originalului, scris de mâna unui grefier și semnat de Lomonosov (AAN, f. 3, op. 1, nr. 120, l. 156), cu indicarea în notele de subsol ale versiunii în proiect (ibid., f. 20, op. 1, nr. 7 , fila 1).
Ziua redactării se stabilește conform proiectului, unde se indică direct (vezi nota de subsol „c” de la p. 348), dar raportul publicat a fost depus la Oficiul Academic, după cum se vede din notele biroului, numai pe 17 septembrie 1751 (AAN, f. 3, op. 1, nr. 120, fila 156).
Colecția istorică a fost înființată prin definiția Cancelariei Academice la 24 martie 1748, iar sarcinile i-au fost date astfel: „În ea s-a citit și s-a revizuit totul, că în Catedra de Istorie se va alcătui, după cum urmează. precum și eseuri, poezii, critici, filozofice și toate umaniștii și, în plus, dispozițiile referitoare la Universitate și Gimnaziu, iar apoi de comun acord sunt prezentate Cancelariei pentru executare ”(Materiale, vol. IX, p. 125). -126).
Adunarea trebuia să se întrunească o dată pe săptămână „pe tot parcursul anului fără întrerupere”, dar în această perioadă întâlnirile aveau loc mai des — de până la trei ori pe săptămână. Pe lângă Lomonosov, profesorii G.-F. Miller, V. K. Trediakovsky, Ya. Ya. Shtelin, I.-A. Maro, ТI.-Λ. Leroy, F.-G. Strube, X. Crusius, I.-E. Fischer și asociat JI Taubert.
Pentru împrejurările care au însoțit discuția din colecția istorică a disertației lui Miller „Originea numelui și a poporului Rusiei” și a acestuia „Istoria siberiană”, vezi vol. VI prezent, ed., pp. 17-84, 546-562. .
La 21 septembrie 1751, raportul publicat al lui Lomonosov a fost luat în considerare de către Cancelaria Academică (reprezentată de un Schumacher), care a determinat: Miller să-i citească acasă și după ce a citit cu notițe pentru a trimite spre discuție Colecția istorică ”(AAN , f. 3, op. 1, Nr. 461, fol. 403). Printr-o hotărâre din 30 decembrie 1751, Cancelaria a lămurit această hotărâre, la cererea Adunării Istorice, propunând „să se trimită în prealabil capitolele ulterioare domnului consilier și profesorului Lomonoșov, ca să nu se mai citească alte note. Adunarea după el, domnule consilier, iar după citirea ei, domnule consilier, trimiteți-o Cancelariei, care să fie trimisă spre mărturie la Colecția istorică și dată arhivistului Staffenhagen ”{ibid., l. 479).

Note
1 Lomonosov se referă la lucrarea sa privind sistematizarea materialelor pentru gramatica rusă.
2 Lomonosov lucra la acea vreme la tragedia Demofont.
493
Publicată după o copie olografă de arhivistul Staffenhagen (AAN, f. 3, op. 1, nr. 2332, fol. 63), cu indicarea în notele de subsol a variantelor după propriul proiect olograf (ibid., f. 20). , op. 3, Ks 14, p. 1-2).
Prima dată publicată (pe baza unui proiect) — Kunik, II, p. 370.
Datat probabil conform zilei audierii în Adunarea Academică a decretului Cancelariei Academice privind transmiterea de către academicieni a informațiilor autobiografice solicitate de Biroul Herald

al Senatului (25 februarie 1754) și conform raportului Staffenhagen. că toate informaţiile cerute au fost adunate de el (2 martie 1754).
La 27 ianuarie 1754, procurorului general i s-a dat un decret nominal al împărătesei „să facă o declarație în Senatul de guvernare despre toți cei care se află în treburile lui e. i. V. gradele civile, constând în generali, cartierul general și gradele și gradele de ofițer șef, după nume, și care grad pentru care salariu se stabilește și se face conform ce decrete și în ce locuri atât în Sankt Petersburg, cât și în toate locurile Ostsee, precum și la Moscova iar în alte provincii". În temeiul acestui decret, Biroul Regelui Armelor din Senat la 29 ianuarie a aceluiași an a decis să trimită cereri relevante tuturor instituțiilor statului, de asemenea, pe lângă datele enumerate în decretul personal, să solicite mai multe informații despre „ câți ani are cineva și cine are sexul masculin al copiilor și la ce vârstă și unde se află la parade sau în ce slujbe sau învățături sunt, deci câte suflete masculine și feminine de oameni și țărani sunt în urmă pe care, in ce judete sunt tot atatea suflete. Toate aceste date urmau să fie trimise „cu viteză extremă".
O astfel de cerere din cabinetul Heraldmasterului, îmbrăcat în forma promemoria ei din 9 februarie 1754, a fost primită la 22 februarie din același februarie de către Biroul Academic (AAN, f. 3. op. 1, nr. 2332, fol. . 2). În aceeași zi, biroul a emis o hotărâre privind transmiterea „știrilor" solicitate de către angajații academicienilor și i s-a încredințat arhivistului Staffenhagen să colecteze astfel de „știri" de la profesori și apoi să întocmească o „fișă" consolidată asupra lor. , iar ambele ședințe, academice și istorice, au fost notificate cu privire la acest decrete (ibid., ll. 3-5). La 2 martie 1754, Staffenhagen a depus un raport la Cancelaria Academică în care afirmă că „a adunat toate știrile menționate mai sus sub o singură foaie" (ibid., fol. 47).
Toate datele autobiografice introduse de Lomonosov în știrile publicate sunt absolut exacte. Este până acum singura sursă documentară a informațiilor noastre despre ziua în care Lomonosov a intrat în Academia slavo-greco-latină din Moscova.

494
Publicat conform originalului, scris de mana unui grefier si semnat de Lomonosov (AAN, f. 3, op. 1, nr. 197, fol. 575).
Prima publicație - Pekarsky, I, p. 548.
Lomonosov s-a ocupat cu realizarea de lumini și artificii și compunerea de inscripții poetice pentru ele în perioada 1747-1754 (vezi vol. VIII al acestei ediții).
Având în vedere raportul publicat, Cancelaria Academică, reprezentată de Schumacher, nu a luat nicio decizie în fond și a stabilit: Raportul lui Lomonosov „de acum înainte, pentru cunoaștere, să țină legătura cu afacerile" (AAN, f. 3, op. 1, nr. 524, l. 143). Potrivit lui Lomonosov, el a fost implicat în amenajarea artificiilor și a luminilor încă din 1756 (documentul 516).
495
Publicat conform originalului, scris de mana unui grefier si semnat de Schumacher, Lomonosov si Taubert (AAN, f. 3, op. 1, nr. 527, l. 105).
Publicat pentru prima dată.
Ordinul de numire a lui Lomonosov și Taubert ca membri ai Cancelariei Academice a fost semnat de președintele Academiei la 13 februarie 1757,

în ajunul plecării acestuia în Ucraina (ibid., nr. 468, fol. 85). Totodată, a semnat „Instrucțiunea Oficiului Academic” menționat în documentul publicat (ibid., pp. 85-90).
Judecând după notele clericale, ordinul prezidențial a fost primit în Cancelarie la numai două săptămâni de la semnarea sa – 1 martie 1757. Președintele și-a motivat ordinul privind numirea lui Lomonosov și Taubert ca membri ai Cancelariei astfel: „Astfel încât în absența mea, în caz de boală ocazională, a domnului Schumacher sau a vreunei alte aventuri la care ar putea fi supus din cauza decrepitudinii și a bătrâneții sale, Biroul Academic nu a rămas inactiv și, mai ales, în cursul decent al treburilor. , nu a existat nicio oprire, iar peste toate departamentele academice putea exista întotdeauna o bună supraveghere.
De atunci, Schumacher, care avea atunci 66 de ani, și-a pierdut influența directă asupra cursului afacerilor academice. A murit patru ani mai târziu, la 2 iulie 1761 (Pekarsky, I, p. 63).
496
Publicat conform originalului, olograf de elevul I. Avramov și semnat de Lomonosov (TsGADA, f. Arhiva de Stat X, Nr. 496, partea I, fila 205).
Prima publicată - Note ale Academiei de Științe, vol. XII, pp. 104-106

Note
Ziua scrierii este stabilită conform unei scrisori a lui Lomonosov către M.I.Vorontșov din 24 iulie 1762, care spune: „Astăzi am depus o cerere de demisie” (scrisoarea 79).
Pe o foaie separată atașată petiției, de mâna aceluiași student I. Avramov, scrie: „Consilierul colegial Mihailo Lomonoșov a fost ocolit în producție, iar celor mai tineri li s-au acordat gradele civile”, urmat de numele și prenumele. de cincisprezece persoane promovate în clasele IV și V; Taubert este prezentat ultimul în această listă (Acad., ed., vol. VIII, pp. 245-246 sec. p.).
Petiția publicată a fost un protest deschis împotriva primelor acțiuni ale noului guvern al Ecaterinei, în care Lomonosov, nu fără motiv, a văzut disprețul față de oamenii de știință avansați, luptători dezinteresați pentru „luminarea poporului” și pentru „creșterea științelor în patrie." Nu ei au fost încurajați de premiile regale, ci oficiali din știință, precum Taubert, care, în expresia justă a lui Lomonosov, „conduce continuu oamenii de știință ruși și asuprește studenții și pune tot felul de obstacole în folosul științei. în întreprinderile rusești” (scrisoarea 79) .
În ziua depunerii petiției publicate către președintele Academiei de Științe, Lomonosov s-a adresat lui M. I. Vorontsov cu o cerere scrisă pentru a-și susține demisia (ibid; vezi și scrisorile 80 și 81 și notele la acestea). Petiției i s-a dat o mișcare legală: a căzut în mâinile vechiului oponent literar al lui Lomonosov, I.P. Elagin, care acum era „cu propriul e. treburile adoptării petițiilor ”(Acad, ed., vol. VIII, p. 243, a doua, pg.), dar nu a mai primit mișcare.
497
Publicat conform originalului, scris de mana unui grefier si semnat de Taubert si Lomonosov (AAN, f. 3, op. 1, nr. 533, l. 166).
Prima publicată - Bilyarsky, p. 610.
Documentul publicat are o legătură directă cu demisia lui Lomonosov prin decretul Ecaterinei a II-a din 2 mai 1763 („Lomonosov”, III, p. 401. Nr. 155). Cancelaria Academică a fost înștiințată de această

demisie de către însuși Lomonoșov prin copistul K. Efimov la 15 mai 1763 (AAN, f. 3, sp 1, Nr. 533, l. 105) Totuși, cu două zile înainte de această notificare, din 13 mai. din același an, Cancelaria a încetat să mai scrie numele lui Lomonosov în jurnalul său: el nu a fost menționat nici printre membrii Cancelariei „ajunși”, nici printre cei „nu prezenți” (ibid., pp. 102-103). Astfel, Lomonosov a fost recunoscut ca a părăsit Academia de Științe. Aceasta a continuat până la 7 august 1753, în ciuda faptului că

763
Decretul privind demisia lui Lomonosov a fost, după cum se știe, suspendat încă din 13 mai a aceluiași an (Lomonoșov, III p. 401, nr. 157 și 158).
La 7 august 1763, Lomonosov, după cum reiese din nota publicată, pentru prima dată după o lungă absență, „s-a alăturat” Cancelariei și, prin aceasta, a pus capăt poziției incerte în care se afla de aproape trei luni. .
Pentru mai multe despre acest episod, vezi vol. IX prezent. ed., note la documentul 174.
498
Publicat după un original olograf (AAN, f. 20, op. 3, nr. 134, ff. 36-37).
Prima publicată - Carte de arhivă. Vorontsov, Prinț. IV, p. 500-501.
Datată probabil conform unei scrisori a lui Lomonosov către M.I.Vorontșov din 18 iunie 1763 (scrisoarea 87); La această scrisoare se atașează documentul publicat. Astfel, a fost depusă la puțin mai mult de o lună după suspendarea executării decretului Ecaterinei a II-a privind demisia lui Lomonosov („Lomonosov”, III, p. 401, nr. 157 și 158).
Pentru explicații asupra fondului acestui document, a se vedea scrisoarea mai sus menționată de la Lomonosov către Vorontsov și în notele la această scrisoare.
Proiectul de decret întocmit de Lomonosov (în prima sa versiune) prevedea transferul „la locația și supravegherea unică” a lui Lomonoșov a acelor părți ale Academiei de Științe care au fost date „supravegherii sale speciale” prin decizia președintelui. al Academiei din 24 martie 1758 (Bilyarsky, p. 367– 368). Cu alte cuvinte, era vorba de faptul că Adunarea Academică și Istorică și Departamentul de Geografie erau supuse supravegherii unice a lui Lomonoșov pe aceleași temeiuri pentru care se afla în conducere, conform ordinului prezidențial din 19 ianuarie 1760, Universitatea și Gimnaziul (vezi vol. IX prezent, ed., document 320). A doua versiune a proiectului prevedea demiterea lui Lomonosov la pensionare cu producție nu în rangul următor, ci prin rang - în consilierii de stat actuali.
Nu știm dacă proiectul publicat a fost raportat Ecaterinei a II-a. Se știe doar că niciuna dintre cele două opțiuni propuse de Lomonosov nu a fost implementată.
La șase luni după ce Lomonoșov a depus acest proiect, la 15 decembrie 1763, a fost promovat nu prin grad, așa cum se solicita, ci la următorul grad de consilier de stat, iar salariul său anual a fost majorat la 1875 p. („Lomonosov”, III, p. 401, nr. 160), adică până la cuantumul pensiei pe care Lomonosov a planificat-o în cea de-a doua versiune a proiectului său. Astfel, vechimea în grad a rămas cu Taubert.

499
Publicată după un proiect olograf (AAN, f. 20, op. 1, nr. 2, fila 204v.).
Prima tipărită—OP, II, p. 40.
Probabil datat. Planul publicat este scris pe prima pagină a unei foi de scris îndoită, pe a patra pagină a cărei Lomonosov a desenat cu aceeași cerneală un plan al Deltei de Nord. Dvina și a schițat un addendum la paragraful 1 al său „Instrucțiuni aproximative pentru ofițerii de comandă navale care pornesc să caute o cale spre est, lângă Oceanul Siberian de Nord” (pentru un facsimil, vezi p. 355 din acest volum). La 26 februarie 1765, în Consiliul Amiralității, cu participarea lui Lomonosov, a avut loc o discuție asupra textului recent revizuit numit „Instrucțiuni”, după care Lomonosov, cel târziu la 4 martie a aceluiași an, a făcut o serie de corecții. și completări la acest text. Printre acestea din urmă s-a numărat și acea completare, al cărei proiect a fost scris pe pagina a 4-a a foii care ne interesează (vol. VI prezent, ed., p. 523 și 624). Astfel, versiunea schiță a acestei adăugări, care diferă doar foarte puțin de cea finală, a fost și ea scrisă nu mai devreme de 26 februarie și cel mai târziu de 4 martie 1765. Judecând după faptul că planul publicat a fost scris pe pagina 1. din aceeași foaie, se poate presupune că a fost întocmit mai devreme decât proiectul menționat anterior, însă atât proximitatea lor topografică, cât și identitatea cernelii ne convin că intervalul de timp dintre alcătuirea uneia și a celuilalt a fost minim: planul conversației cu Ecaterina a II-a a fost scris de Lomonoșov aproape simultan cu proiectul adăugării la „Instrucțiunea aproximativă”, adică între 26 februarie și 4 martie 1765 - cu puțin peste o lună înainte de moartea lui Lomonoșov. Următoarele circumstanțe incidente vorbesc, de asemenea, în favoarea unei astfel de întâlniri. De la începutul anului 1765 şi până pe 20 ianuarie, Lomonosov a fost bolnav (AAN, f. 3, op. 1, nr. 535, p. 26-42). La 28 ianuarie 1765, pentru prima și singura dată în acel an, a participat la o ședință a Adunării Academice (Proces-verbal al Conferinței, vol. II, p. 532; cf. documentul 471 și notele la acesta). În ultimele zile ale lunii ianuarie și pe tot parcursul lunii februarie 1765, Lomonoșov, fiind considerat sănătos și plecând de acasă pentru afaceri (de exemplu, la ședințele Consiliului Amiralității. - Perevalov, pp. 487 și 490), nu a apărut niciodată în Cancelaria Academică . În jurnalele ei referitoare la această perioadă, se nota invariabil: „... iar domnul consilier de stat Lomonosov nu a fost prezent pentru alte treburi academice [sau mai des: pentru alte treburi]” (AAN, f. 3, op. 1). , nr. 535, ll. 44-53v.). Abia pe 28 februarie, la ora unsprezece dimineața, Lomonosov „a sosit”, în cele din urmă, la Cancelarie (unde Taubert era deja „prezent”), a luat parte la următoarea ei întâlnire și „a plecat” după-amiaza la ora două. „ceasul (ibid., l. 54),

■ Judecând după jurnalul întâlnirii, s-ar putea crede că motivul vizitei lui Lomonosov la Cancelarie a fost demiterea neașteptată și nejustificată a „maestrului de artă instrumentală” F. N. Tiriutin, care a slujit impecabil la Academie timp de 28 de ani și a îndeplinit în mod repetat obligația lui Lomonosov. comenzi tehnice (vezi. vol. IX prezent, ed., document 392). Dezbaterea despre acest maestru talentat

și cinstit, care a fost exclus din Academie, presupus ca fiind inutilă, a durat, evident, cele trei ore pe care Lomonosov le-a petrecut în Cancelarie. El nu a reușit să realizeze restaurarea lui Tiryutin. A reușit doar ca maestrului onorat să i se dea un certificat bun, pe care l-a semnat și Lomonosov.
Această ultimă vizită la Academie din viața sa a fost, poate, impulsul imediat care l-a forțat pe Lomonosov să scrie rândurile publicate.
Nu trebuie să uităm că cu o săptămână înainte, la 21 februarie 1765, Miller, în absența lui Lomonosov, a citit cu voce tare în Adunarea Academică o scrisoare adresată lui, Miller, și cu greu destinată anunțului public, scrisoarea lui L. Euler despre S. Ia Rumovsky, care, devenind astfel, prin terți, știe Lomonosov, l-a jignit profund (vezi scrisoarea 102 și notele la aceasta).
Forma de scriere este tipică lui Lomonosov: înaintea conversațiilor deosebit de responsabile cu oficiali de rang înalt, el a conturat uneori în această formă un plan despre ceea ce intenționa să vorbească (vezi, de exemplu, vol. VII prezent, ed., pp. 672, 851-853). Nu numai prima linie a intrării („Vezi G”), dar întreaga selecție de subiecte abordate în ea mărturisește faptul că Catherine a II-a ar fi trebuit să fie o persoană atât de înalt în acest caz. Este de remarcat faptul că linia finală a intrării este un apel direct către ea la persoana a doua („Dacă nu te oprești...”).
În ceea ce privește conținutul său, planul publicat este foarte apropiat de ceea ce a scris Lomonosov cu șase luni mai devreme în paragraful final al „Scurtă istorie a conducerii Cancelariei Academice” (documentul 470, § 71), dar tonul declarațiilor aici este chiar mai decisiv decât acolo. Situația de la locul de muncă la Academia de Științe, spune Lomonosov, este de așa natură încât „nu este loc” pentru el acolo. Este persecutat doar pentru că, în grija lui pentru binele cel mai înalt al patriei sale, caută să lumineze poporul rus și să arate lumii întregi „abilitatea și ascuțimea sa în științe”. Semnele exterioare de atenție față de Lomonosov („toată lumea iubește” - aici un indiciu al bunăvoinței ostentative a însăși Catherine) nu interferează cu faptul că „Schumachershina” încă triumfă, adică dominația oficialilor care, neavând nimic de-a face cu știință, încetinește cu acordul elitelor reacționare conducătoare dezvoltarea științei rusești și a educației rusești. Lomonosov vede acest lucru ca pe o nenorocire care amenință „întreaga societate”: conform conceptului său, puterea educației determină puterea poporului și, prin urmare, onoarea și securitatea statului.

Acesta este sensul general a ceea ce era pe cale să-i spună „autocratului” — nu ca o plângere și nu ca o cerere, ci ca un avertisment („dacă nu o oprești, va apărea o furtună mare”).
Discuția cu Ecaterina a II-a nu a avut loc. La câteva zile de la redactarea planului publicat, între 5 şi 7 martie 1765 (AAN, f. 3, op. 1, nr. nu şi-a revenit.
1 În „condițiile” anexate decretului Ecaterinei a II-a din 5 ianuarie 1765 privind numirea lui Schlozer ca profesor obișnuit de istorie, se spunea: „Nu numai că nu îi este interzis să folosească pe toți cei din imp. . Biblioteca și Academia dețin cărți, manuscrise și alte informații aparținând istoriei antice, dar i se permite să ceară prin intermediul Academiei tot ceea ce poate servi la marea perfecțiune a lucrării care i-a fost încredințată” (Bilyarsky, p. 734). Lomonosov a

scris despre acest subiect că o astfel de permisiune „acoperă îndrăzneala nepermisă de a admite o persoană complet străină și nesigură în Biblioteca Manuscriselor Ruse, care ar trebui păstrată intacte nu mai puțin decât arhivele” (vol. IX prezent, ed., documentul 282) .

2 „Dedicație” — inițiere. „Alteța Sa” este viitorul Pavel I. Două lucrări de Lomonosov i-au fost dedicate: „Gramatica Rusă” (vol. VII prezent, ed., pp. 391-393) și „O scurtă descriere a diverselor călătorii în Mările Nordului”. ” (ibid., vol. VI, p. 419-420).

Cuvintele latine citate de Lomonosov sunt un citat din Cicero. (Discurs împotriva Cătălinei, IV, 2).

4 Pro aris etc. - această expresie, care în forma sa completă se citește astfel: „Pro aris et focis certamen” (literal: „Lupta pentru altare și vetre”) și este împrumutată și de la Cicero (Despre natura zeilor, III, 94), a devenit ulterior proverbial. În acest context, poate fi redat în rusă astfel: „În lupta pentru binele patriei”.

PLANURI SI RAPOARTE DE LUCRARE

500

Publicat conform textului primei publicații.

Locația originalului nu este cunoscută.

Prima tipărire - text german: Kunik, I, p. 112; Traducere rusă de A. A. Kunik: Kunik, II, p. 254-255.

Datat probabil conform unui bilet de papetărie despre primirea raportului publicat în Biroul Academic la 26 septembrie 1737 (Kunik, II, p. 254).

Documentul publicat este primul raport al studenților ruși din Marburg cunoscut nouă.

1 Despre împrejurările care au determinat trimiterea lui Lomonosov, D.I.Vinogradov și G.-U. Reiser la Marburg, vezi: Kunik, II, p. 225-245.

2 Pe copia supraviețuitoare a instrucțiunii, este scris cu grafia lui Lomonosov: „Acesta este instrucția primită de elevul Mihailo Lomonosov, conform căreia va executa întocmai” (AAN, f. 20, op. 3, nr. 57, pp. .1-2).

3 Aceasta se referă la prelegerile lui G.-E. Stahl în chimie, publicată de studenții săi sub titlul: G. E. Stahl. Fundamenta chymiae dogmaticae et experimentalis. Norimbergae, 1723 (G.-E. Stahl. Foundations of Dogmatic and Experimental Chemistry. Nürnberg, 1723). Această carte a fost în biblioteca personală a lui Lomonosov din Marburg (documentul 502).

4 Muncă înseamnă: HF Teichmeyer. Institutiones chemiae dogmaticae et experimentalis in quibus chemicorum principia, instrumenta, operationes et producta succincta méthode traduntur in usum auditorii sui cum figuris aeneis et indicibus, Jenae, 1729 baze, instrumente, operațiuni și produse ale chimiștilor, cu desene pe cupru și indici, Jena, 1729).

3 Aceasta se referă la secțiunea 1 a volumului al 2-lea de lucrări Chr. Wolf's Elementa matheseos universae. Halae Magdeburgicae (Chr. Wolff. Elemente ale tuturor matematicii. Halle), 1713-1715. Această lucrare a fost republicată la Geneva în 1732-1735. iar la Halle în 1730-1738. În biblioteca personală a lui Lomonosov din Marburg, primele trei volume ale acestei lucrări se aflau în ediția de la Geneva, iar volumul al 4-lea într-o altă ediție, publicată la Halle în 1738 (vezi documentul 502 al acestui volum).

3 Aceste secțiuni alcătuiesc părțile a 2-a și a 4-a din volumul 2 al lucrării menționate mai sus, conform căreia Chr. Wolf și a dat prelegeri studenților.

501

Publicat după un original olograf semnat de Lomonosov, Vinogradov și Raiser (AAN, f. 20, op. 3, nr. 67).

Original în germană.

Prima dată tipărită (parțial) - text german: Kunik, I, p. 122; Traducere rusă de A. A. Kunik: Kunik, II, p. 167-268. Textul complet german și traducerea rusă sunt publicate pentru prima dată.

Raportul este datat 25 martie 1738 după noul stil; astfel, după stilul vechi, ar trebui datat 14 martie 1738.

1 Aceasta se referă la raportul din 1737 (documentul 500).

2 Prelegeri de fizică dogmatică, conturând sistemul de filosofie naturală Chr. Wolf, au fost publicate de el pentru prima dată ca lucrări separate

în 1723-1725 (Vezi vol. I prezint, ed., p. 540). Biblioteca personală a lui Lomonosov din Marburg (documentul 502) conținea lucrarea lui Wolff despre fizica dogmatică, publicată la Halle în 1734, și prelegerile sale despre logică, publicate la Frankfurt și Leipzig în 1732 sub titlul: Cap. lup. Philosophia rationalis, sive logica, methodo scientifica pertractata et ad usus scientiarum atque vitae aptata (X. Wolf. Filosofia rațională, sau logica dezvoltată prin metoda științifică și adaptată la nevoile științei și ale vieții).

3 Instrucțiuni întocmite de profesorii G.-V. Kraft și I. Ammann la 30 august 1737, a fost trimis la Marburg în numele președintelui Academiei la 7 octombrie 1737 (Kunick, II, pp. 262-265).

4 În instrucțiunea pentru studiul istoriei naturale, elevii au fost rugați să citească și să studieze un număr mare de lucrări ale diverșilor autori despre mineralogie, botanică și zoologie (Kunick, II, pp. 263-264).

502

Publicat după un original olograf (AAN, f. 20, op. 3, nr. 37, urm. 3-4).

Original în germană.

Prima tipărită - text german: Kunik, I, p. 129-132; Traducere rusă de A. A. Kunik (parțial): Kunik, II, p. 277-278. Traducerea integrală în limba rusă este publicată pentru prima dată.

Raportul este datat 15 octombrie 1738 după noul stil; astfel, după stilul vechi, este datat 4 octombrie 1738.

La raport au fost atașate: 1) Lucrarea științifică a lui Lomonosov în latină: Specimen physicum de transmutatione corporis solidi in fluidum a motu fluidi praeexistentis dependente (Lucrări de fizică privind transformarea unui solid într-un lichid în funcție de mișcarea unui fluid preexistent; vol. Prezent, ed. ., pp. 5-21, 539-542) și 2) o traducere în limba rusă a odei „care a fost compusă de domnul Francis de Salignac de la Motta Fénelon” (vezi vol. VIII al acestei ed.).

1 A se vedea documentul 501 și notele acestuia.

2 Prelegeri de fizică experimentală Chr. Wolf au fost publicate pentru prima dată în 1721-1723 și republicate în 1727-1729. (Vezi vol. II prezent, ed., p. 544). În biblioteca sa personală din Marburg, Lomonosov avea prima parte a celei de-a doua ediții germane a Chr. Lupul în fizica experimentală (vezi mai jos, nota 51).

8 Prelegeri despre metafizică Chr. Wolf au fost publicate pentru prima dată în 1736. Lomonosov a cumpărat această lucrare pentru biblioteca sa din Marburg (vezi mai jos, nota 53).
4 A se vedea documentele 500 și 501 și notele acestora.

5 Kleiner Atlas scholasticus von achtzehen Charten. . . mit einer accu-raten Illumination, zu seinen geographischen Fragen accomodiret durch Johann Hiibnern. . . Niirnberg-Hamburg, 1732 (Mic atlas școlar de optsprezece hărți... cu colorare atentă, adaptat de Johann Hübner la întrebările sale geografice... Nürnberg-Hamburg, 1732). Lomonosov a achiziționat o ediție ulterioară, aparent, a cărții numite.
6 B. Faber. Thesaurus eruditionis scholasticae omnium usui et discip-linis omnibus accomodatus post celeberrimorum virorum Buchneri, Cellarii, Graevii operas et adnotationes et multiplices Andreae Stubellii curas iterum recensitus, emendatus, locupletatus a. J. Mathia Gesnero. Accessit primum hac editione verborum et formularum interpretatio gallica. Lipsiae, 1735, 2 voi. (B. Faber. Tezaurul învăţământului şcolar, adaptat pentru uz general şi pentru toate ştiinţele, după lucrările şi însemnările celor mai renumiţi bărbaţi Buchner, Cellarius, Grevius şi diversele eforturi ale lui Andrei Stubelli, din nou revizuite, corectate şi completate de Yogi Matvey Gesner, în această ediție pentru prima dată a adăugat traducerea franceză a cuvintelor și formulelor (Leipzig, 1735, 2 vol.).
7 F. Ruysch. Archetypus totius medicinae. Francofurti, 1737 (F. Ruysch. Pionier al tuturor medicinei. Frankfurt, 1737).
8 JJ Becher. Physica subterranea, profundam subterraneorum gene-sin e principiis hucusque ignotis ostendens. Lipsiae. 1703; Ed. 2-da. Lipsiae, 1738
9 N. Boerhaave. Elementa chemiae, quae anniversario labore docuit in publicis, privatisque scholis Hermannus Boerhaave, Lugduni Batavorum, 1732
10 M. Schmuck (Schmucker). Aerarium chymicum sau Chymische Schatz-Cammer. Norimbergae, 1686 (M. Schmukk (Schmucker). Chemical Treasury, or Chemical Treasury. Nürnberg, 1686). Lomonosov a achiziționat, se pare, ediția de la Frankfurt din 1736 a cărții numite.
11 cap. Vater. Institutii medicale. Wittenbergae, 1722 (X. Vater. Instructiuni medicale. Wittenberg, 1722).
12 GE Stahl. Fundamente ale chimiei dogmatice și experimentale. . . Nürnberg, 1723 (Г.-Э. Шталь. Основания догматической и экспериметрной химии. . . Nürnberg, 1723).
13 Sm. deasupra, prim. 4 la documentul 500.
14 JF Weidler. Un tratat despre mașinile hidraulice, cel mai mare din lume la Marly și Londra și alte similare mai rare, în care sunt descrise măsurătorile din apropierea mașinilor și puterile lor

luculenter disseritur. Cum figuris aeri incisis. Vitembergae, 1728 (J.F. Weidler. Tratat de mașini hidraulice, cel mai mare din întregul glob - Marley și Londra, și despre altele similare rare, care descrie dimensiunile observate chiar la mașini și oferă un raționament clar despre forțele lor. Cu desene sculptate pe cupru, Wittenberg, 1728). '

15 cap. lup. Elementa matheseos universae. Tomus primus, qui commentationem de methodo mathematica, arithmeticam, geometriam, trigonometriam planam et analysim tam finitorum quam infinitorum complectitur. . . Genevae, 1732. Tomus secundus, qui mechanicam et staticam, hydrostaticam, aërometriam, hydraulicam complectitur. . . Genevae, 1733. Tomus tertius, qui opticam, perspectivam, catoptricam, dioptricam, 'sphaerica et trigonometriam sphaericam atque astronomiam tam sphaericam quam theoricam, complectitur. . ., Geneva, 1735 cuprinzând mecanică și statică, hidrostatică, aerometrie, hidraulică ... Geneva, 1733. Volumul trei, care conține optică, perspectivă, catoptrică, dioptrie, figuri sferice și trigonometrie sferică, precum și astronomie sferică și teoretică, Geneva. 1735).

16 cap. lup. Elementa matheseos universae. .·. Tomus IV, qui geographiam cum hydrographia, chronologiam, gnomonicam, pyrotechniam, architecturam militarem atque civilem complectitur. . . Hallae Magdeburgicae, 1738 (X. Wolf. Elemente de toată matematica. Volumul patru, cuprinzând geografia cu hidrografie, cronologie, gnomonică, pirotehnică, arhitectură militară și civilă...

17 cap. lup. Philosophia rationalis, sive logica, methodo scientifica pertractata et ad usus scientiarum atque vitae aptata. Francofurti et Lipsiae 1728 Lomonosov a achiziționat o ediție ulterioară, aparent, a cărții numite.

18 cap. lup. Philosophia prima, sive ontology, methodo scientifica pertractata, qua omnis cognitionis humanae principia continentur. Francofurti et Lipsiae 1730 Lomonosov a achiziționat o ediție ulterioară, aparent, a cărții numite.

19 cap. lup. Cosmologia generalis, methodo scientifica pertractata, qua ad solidam inprimis Dei atque naturae cognitionem via sternitur. Francofurti et Lipsiae 1731

20 Lomonosov a cumpărat o ediție anterioară a cărții: F. Fenelon. Les aventures de Telemaque, fils d'Ulisse. . . Rotterdam, 1725

21 JJ Becher. Opuscula chymica rariora, addita nova praefatione ac indice locupletissimo multisque figuris aeneis illustrata a Friderico Roth-Scholtzio. Norimbergae et Altorfii 1719

22 N. Boerhaave. Institutiones medicale in usus annuae exercitationis domésticos digestae. . . Editi© Leydensis quarta, prima longe auctior. Lugduni Batavorum, 1727 (G. Burgav. Instrucțiuni medicale înscrise pentru exercițiile la domiciliu din timpul anului ... a patra ediție Leiden, mult mai completă decât prima. Leiden, 1727) Lomonosov a achiziționat o ediție ulterioară, se pare, a cărții numite .

23 Collectanea chymica leidensia, oder mehr als 700 auserlesene chymische Processe, welche von Herrn Maetsio, Marggravio und Le Mortio ehedessen dreyen berühmten Professoribus der Chymie zu Leyden, denen damahls aus alien Theilen Theilen public auditori, alswãrti sännännännännänänää sondern auch miindlich dictirt worden. Vor diesem von Herrn Christoph Ludwig Morley în Ord-nung zusammen getragen und ans Licht gebracht. Nochmals durch Herrn Theodorum Muykens. . . mit vielen neuen, schõnen und accuraten Experimenten vermehret, in richtigere Ordnung gestellet, allenthalben verbessert. Nun aber auf Ersuchen guter Freunde ins Teutsche übersetzt und mit doppelten Register versehen. Ein Werck so alien Medieis, Chymicis, Physicis, Apothekern und ¡eden seine Gesundheit-Liebenden hochst nothio und niitzlich. Dritte Auflage von vielen Druckfehlern gesãubert und ver-schiedentlich gebessert, Jena,

1726 (The Leiden Chemical Compilation, sau peste 700 de procese chimice selectate, care nu au fost doar prezentate, ci explicate oral în cursuri publice și private de către domnii Maetsius, Marggrav și Lege Moryga , trei odată celebri profesori de chimie la Leiden, care au fost prezenți în același timp ascultătorilor din toate părțile Europei. Au fost anterior adunați, pusi în ordine și eliberați în lumină de dl.
49*

într-o ordine mai corectă, îmbunătățită în toate privințele de domnul Theodor Muykens. Acum, la cererea unor buni prieteni, acestea au fost traduse în germană și dotate cu un index dublu. Munca este extrem de necesară și utilă tuturor medicilor, chimiștilor, fizicienilor, farmaciștilor și tuturor celor care își prețuiesc sănătatea. Ediția a treia, curățată de multe greșeli de tipar și îmbunătățită în diverse moduri. Jena, 1726).
2I Compendium universae latinitatis. Jenae, 1734 (A Concise Course in All Latin. Jenae, 1734).
25 Die redende Thiere über menschliche Fehler und Laster, bey ruhigen Stunden lustig und nützlich zu lesen. Franckfurt und Leipzig, 1738-1751 (Animale care vorbesc despre neajunsurile și vicii umane - pentru lectură, cu plăcere și folos, în ore de liniște. Frankfurt și Leipzig 1738-1751). Lomonosov a achiziționat o ediție ulterioară, aparent, a cărții numite.
26 D. Erasmus. Colocvii familiare, ex recenzii și notificări perpetue Petri Rabi. Accedunt ejusdem Erasmi Conllictus Thaliae et Barbariei, Apologia et Utilitas colloquiorum nec non Laus morias. . . Ulmae, 1712 (D. Erasmus. Convorbiri prietenoase, verificate de Peter Rab și prevăzute cu note continue. Adăugat de același Erasmus Disputes of Thalia and Barbarism, Apology and Benefits of conversations, as well as Praise of stupidity. Ulm, 1712).
27 J. Freind. Praelectiones chymicae, in quibus omnes fere operationes chymicae ad vera principia et ipsius naturae leges rediguntur. Amste-lodami, 1718 (J. Freund. Prelegeri despre chimie, în care aproape toate operațiile chimice sunt aduse la adevăratele principii și legi ale naturii însăși. Amsterdam, 1718).
28 P. Marivaux. Der durch seine freymüthige Aufrichtigkeit gliicklich gewordene Bauer, oder die sonderbaren Begebenheiten des Herrn von N., beschrieben von dem Herrn von Marivaux, aus dem franzosischen iibersetzt. Erster Tail. Leipzig, 1736
29 J. Swift. Des capitains Lemuel Gulliver Reisen in unterschiedliche entfernte und unbekante Lânder. Erster - (dritter und letzter) Theil. . . Hamburg și Leipzig, 1727—1728 Lomonosov a achiziționat, se pare, ediția de la Berlin din 1731 a cărții numite.
29 fr. hoffmann. Observationum physico-chymicorum selectiorum libri III. In quibus multa curiosa experimenta et lectissimae virtutis medicamenta exhibentur, ad solidam et rationalem Chymiam stabiliendam

praemissi. Halae, 1736 (Fr. Hoffman. Trei cărți de observații fizice și chimice selectate, în care sunt prezentate multe experimente curioase și medicamente cu proprietăți excepționale; cărțile servesc drept preludiu la o declarație solidă și rezonabilă de chimie. Halle, 1736). Lomonosov a achiziționat o ediție ulterioară, aparent, a cărții numite.
*

S1 Sammlung von Johann Christians Günthers, aus Schlesien, bis an hero edirten deutschen und lateinischen Gedichten, auf das Neue iiberse-hen, wie auch in einer bessern Wahl und Ordnung an das Licht gestellet, nebst einer Vorrede von den den i als nõflichen der Poesie. Bresslau und Leipzig 1735 .
32 J. Hubner. Neu-vermehrtes poetisches Hand-Buch, das ist eine kurtz-gefaste Anleitung zur deutschen Poesie, nebst einem vollstăndigen Reim-Register, den Anfangern zum Besten zusammen getragen. Leipzig 1711
33 Anacreon. Les poésies d'Anacreon et de Sapho, traduites en françois, avec des remarques, par madame Dacier. Nouvelle édition, a crescut des note latines de mr Le Fevre și de la traduction în vers françois de mr de La Fosse. Amsterdam, 1716 (Anacreon. Poezii lui Anacreon și Safo, traduse în franceză, cu note de doamna Dasier. Ediție nouă, completată de note latine ale lui M. Le Fevre și traducerea versurilor franceze a lui M. La Fosse. Amsterdam, 1716).
34 MV Martialis. Epigrammata, paraphrasi et notis variorum selectissimis interpretatus est Vincentius Collesso. . . Amstelaedami 1701
35 cap. H.-Chr.-F. Menantes. Auserlesener neuer Briefe erster (anderer) Theil, nebst einer kurtzen Anleitung zur ublichen und gewbhnlichen Titu-latur. Halle, 1722, 2 Bande Lomonosov a achiziționat o ediție anterioară, aparent, a cărții numite.
36 W. Neukirch. Anweisung zu Teutschen Briefen. Leipzig, 1709 (B. Neukirch. Instructiuni de scriere a literelor germane. Leipzig, 1709).
37 Peplier. Nouvelle et parfaite grammaire royale françoise et alle

mande, nebst einem vollstãndigen Titularbuche von Preussischen Hofe. Berlin, 1733 (Peplie. O nouă și perfectă gramatică regală franceză și germană, cu o carte detaliată a titlurilor curții prusace. Berlin, 1733). Lomonosov a achiziționat, se pare, ediția de la Berlin din 1736 a cărții numite.
38 JL Frisch. Nouveau dictionnaire des passagers franeois-allemand et allemand-françois, oder Neues franzosisch-teutsches und teutsch-franzo-sisches Wôrter-Buch. Leipzig, 1733
F. A. Pomey. Pantheum mythicum, seu fabulosa deorum historia, hoc primo epitomes eruditionis volume breviter dilucide comprehensa. . . Editto novissima, prioribus correctior variisque aeneis figuris ornata. Francofurti, 1732 (F.-A. Pomeus. Panteonul mitologic, sau fabuloasa istorie a zeilor, cuprinsă într-o scurtă și clară prezentare în acest prim volum de învățătură... Cea mai recentă ediție, mai corectată decât cele precedente, și decorat cu diverse desene pe cupru. Frankfurt , 1732).
G. Ph. Plats. Dialogues domestiques françois-allemands avec des compliments familiers. Franzosisch-teutsche mit gemeinen Complimenten vermischte Gesprache von Hans-Sachen. Viena și Ndrnberg 1738 Lomonosov a achiziționat o ediție anterioară, aparent, de la Nürnberg din 1724 a cărții numite.
41 M. T. Cicero. Selectae orationes, ad exemplar probatissimorum codicum expressae. . . Amstelaedami, 1735 (MT Cicero. Discursuri alese tipărite din textul celor mai utile manuscrise. . . Amsterdam, 1735).
42 JF Schreiber. Elementorum medicinae physico-matematicorum tomus primus. Praefatus est Christianus Wolfius. Francofurti et Lipsiae, 1731
43 G.F. Stabel. Chymiae dogmatico-experimentalis tomus prior, compectens doctrinae chymicae fundamental. Halae Magdeburgicae, 1728

44 G. E. StahI. Experimenta, observationes, animadversiones, CCC numero, chymicae et physicae, qualiam alibi vel nulla, vel rara, nusquam autem satis ampia, ad debites nexus et veros usus, deducta

mentio, commemoratio, aut explicație invenitur. Qualium partim in aliis autoris scriptis, varia mentio facta habetur; partim autem nova commemoratio hoc tratatu exhibetur; utriumque vero universa res uberius explicatur atque confirmatur. Berolini, 1731 (G.-E. Stahl. Trei sute de experimente, observații, observații de chimie și fizică, despre care în alte locuri este imposibil deloc sau poate găsi doar ocazional o mențiune, reamintire sau explicație, nicăieri însă cu suficientă completitudine, în legătură cuvenită și cu indicarea adevăratei aplicații.Parțial, există diverse referiri la acestea în alte scrieri ale autorului, parțial pentru prima dată menționate în acest tratat, dar în ambele cazuri întreaga chestiune este explicată și confirmată. mai detaliat (Berlin, 1731). Lomonosov a achiziționat, se pare, ediția de la Berlin din 1732 a cărții numite.
45 cap. E. Steinbach. Vollstãndiges deutsches Wõrterbuch, vel Lexicon germanico-latinum cum praefarionibus et autoris et JU Koenig. . . Tomus I-II, Bresslau, 1734
46 cap. lup. Tabulae sinuum atque tangentium, Tam Naturalium quam artificicialium, una cum logarithmis numerorum vulgarium ab 1 usque ad 10 000, Numeris quadratis ac 1 usque abicis abic D 1000. Edidit, Prae-Fatus Et Regulam Universalem Solventi Omnia Triangula Tam Planerica, Quamis Prae-Fatus Christian Wolfius. . . Francofurti et Lipsiae 1728 toate triunghiurile plate și sferice de Christian Wolf... Frankfurt și Leipzig, 1728).
47 L. Ph. Thiimmig. Institutiones philosophiae Wolfianae, in usus académicos adornatae. tomus înainte. Francofurti et-Lipsiae, 1725 Lomonosov a cumpărat o ediție ulterioară, aparent Frankfurt, din 1729 a cărții.
48 J. Veneroni (Vigneron). Italienisch-franzosischund teutsche Grammatica oder Sprach-Meister. . . Franckfurt și Leipzig, 1719
49 Verheyen. Corporis humani anatomy, in qua omnia tam veterum, quam recentiorum anatomicorum inventa methodo nova et intellectu facilitaima describuntur, ac tabulis aeneis repraesentantur, Lipsiae, 1699

(Wergeien. Anatomia corpului uman, în care toate descoperirile anatomiștilor vechi și moderni sunt descrise într-un mod nou, foarte ușor de înțeles și descrise folosind plăci de cupru ... Leipzig, 1?)) .
50 Ch. Wolf: 1) Vernünftige Gedancken von den Würkungen der Natur. Halle, 1723, 2) Vernünftige Gedancken von den Absichten der natürlichen Dinge. Halle, 1724, 3) Frankfurt und Leipzig, 1725 (X. Wolf: 1) Gânduri rezonabile despre acțiunile naturii. Halle, 1723, 2) Gânduri rezonabile despre scopul lucrurilor naturale. Halle, 1724, 3) Gânduri rezonabile despre utilizarea unor părți ale corpului uman, animale și plante. Frankfurt și Leipzig, 1725). Sistemul de filosofie naturală expus de Chr. Wolf în aceste trei cărți, Lomonosov a prescurtat ca „Fizica dogmatică”.
51 cap. lup. Experimenta physica, oder allerhand nützliche Versuche, dadurch zu genaues Erkentniss der Natur und Kunst der Weg gebãhnet wird. Erster – plutitorul Theile. Halle în Magdeburgischen, 1721-1723; 2-te Aufl., Allerhand nützliche Versuche. Halle în Magdeburgischen,

1727-1729 Tot felul de experimente utile... Halle în regiunea Magdeburg, 1727-1729).
52 cap. lup. Ratio praelectionum Wolfianorum in mathesin et philosophiam universam, et opus Hugonis Grotii de jure belli et pacis. Halae 1735
53 cap. lup. Vernünftige Gedancken von Gott, der Welt und der Seele des Menschen, auch allen Dingen überhaupt, den Liebhabern der Weisheit mitgetheilet von Christian Wolffen. Franckfurt și Leipzig, 1736 Această carte a fost prescurtată drept „Metafizica germană”.
54 cap. lup. Vernünftige Gedancken von der Menschen Thun und Lassen zu Befórderung ihrer Glückseeligkeit, den Liebhabern der Wahr-heit mitgetheilet von Christian Wolffen. . . Halle în Magdeburgischen, 1720

55 cap. lup. Wesen zu Beforderung der Glückseeligkeit des menschlichen Geschlechtes den Liebhabern der Wahrheit mitgetheilet von Christian Wolffen. . . Frankfurt și Leipzig, 1732
Ch. Cellarius. Alte und neue Geographie in deutsche Fragen abge-fasset, mit vielen curieusen Anmerckungen vermehret und bis 1709 conti-nuieret. Nebst einem ausfiihrlichen Register und Vorrede des Uebersetzers. Jena (X. Cellarius. Geografie antică și modernă, expuse sub formă de întrebări în limba germană, completate de multe note curioase și continuată până în 1709. Cu un index detaliat și o prefață a traducătorului. Jena).
57 D. Erasmus. Adagia, id est proverbiorum, paroemiarum et parabolarum omnium, quae apud graecos, latinos, hebraeos, arabas etc. in usu fuerunt, collectio absolutíssima in locos comunele digesta. . . Lipsiae 1695
88 D. Erasmus. De utraque verborum ac rerum copia libri II, ad sermonem et stylum formandum utilissimi. Gottingae, 1690. (D. Erasmus. Despre abundența cuvintelor și a lucrurilor – două cărți foarte utile pentru formarea vorbirii și stilului. Goettingen, 1690).
59 H. Ch. F. Menantes. Lettres choisies des meilleurs et plus nouveaux auteurs françois, traduites en allemand par Menantes. Auserlesene Brieffe, aus denen besten und neusten frantzôsischen Scribenten ins Hochteutsche iibersetzet von Menantes. Dritter și verbesserer Druck. Hamburg, 1731 (G.-H.-F. Menantes. Scrisori alese de la cei mai buni și ultimii autori francezi, traduse în germană de Menantes. A treia ediție îmbunătățită, Hamburg, 1731).
cu P. Ovidius Naso. Opera in tres tomos divisa. Amstelaedami, 1735 (P. Ovid Nason. Lucrări împărțite în trei volume. Amsterdam, 1735).
61 Plinius Caecilius Secundus, G. Epistolae et panegyricus. Recensuit ac novis commentariis iliustravit, etiam indicibus plenioribus tam rerum, quam latinitatis et tabulis geographicis auxit Christophorus Cellarius. Editio nova. Quasdum notulas adjecit MJ Ch. Herzog. . . Lipsiae, 1721 (G. Plinius Caecilius Secundus. Scrisori și panegiric. Verificat și furnizat cu noi comentarii și, de asemenea, adăugați indecși mai detaliate

subiecte și limba latină și hărți geografice Christopher Cellarius. Noua editie. Câteva remarci minore au fost adăugate de M.-I.-Kh. Duce. . . Leipzig, 1721).
62 L. Seneca. Tragoediae, cum notis Th. Farnabii. Amstelodami, 1665 (L. Seneca. Tragedii, cu note de T. Farnabia. Amsterdam, 1665).

®3 R. Vergilius Maro. Operă. Nie. Heins. Dan. F., e membranis compluribus usque antiquissimis recensit. Amstelodami, 1676 (P. Virgil Maron. Lucrări. Verificat de numeroase manuscrise pe pergament, până la cele mai vechi, Nikolai Gainzius, fiul lui Daniel. Amsterdam, 1676).

503

Publicat după un original olograf (AAN. f. 3, op. 1, nr. 803, l. 56).

Prima publicație: Lamansky, p. 84.

Documentul publicat este primul plan al operei lui Lomonosov cunoscut de noi. Academicienii și adjuncții trebuiau să prezinte planuri și rapoarte similare asupra lor în conformitate cu § 14 din Regulamentul Academiei din 1747 pentru fiecare treime a anului.

1 „Treia Genwar" includea ianuarie-aprilie, „treia mai" - mai-august, „treia septembrie" - septembrie-decembrie a fiecărui an.

2 Colecția istorică a Academiei" de Științe a fost constituită după definiția Cancelariei Academice din 24 martie 1748, semnată de Președintele Academiei K. G. Razumovsky și membrii Cancelariei I.-D. Schumacher și G. N. Teplov (AAN, f. 3, op 1, No. 457, fila 54).

* Vezi documentul 504 și vol. IX prezent, ed., documentul 20 și notele la acesta.

4 În treia ianuarie 1749, studenții nu au fost desemnați să asculte prelegerile lui Lomonosov despre chimie (ibid.).

5 Lomonosov a început să studieze căldura de la începutul anilor 1940. Lucrările sale pe această temă sunt publicate în volumele I, II și III prezente. ed. Lomonosov a efectuat câteva „experimente fizice" pe tema conturată în treia ianuarie 1749 (documentul 504, pct. 4; cf. de asemenea vol. III al prezentului prezent, ed., pp. 193-196, 537).

6 Lomonosov a început să studieze natura luminii și teoria culorilor încă de la începutul activității sale științifice la Academie. În lucrarea sa „Cuvântul despre originea luminii, reprezentând o nouă teorie a culorilor", finalizată la mijlocul anului 1756, Lomonosov a scris: „Aș dori să explic tot ce m-am gândit despre culori în 15 ani între celelalte lucrări ale mele" (vol. III prezent , ed., p. 315-344 și 550-555. Vezi și documentele 504, 506-514, 516).

504

Publicat conform originalului, scris de mana unui grefier si semnat de Lomonosov (AAN, f. 3, op. 1, nr. 125, l. 97).

Prima publicație: Pekarsky, II, p. 401.

1 Pentru finalizarea construcției Laboratorului de Chimie, vezi vol. IX prezent, ed., Documentul 13.

2 Lomonosov își numește lucrarea „Adăugare la reflecțiile asupra elasticității aerului" (Vol. II prezent, ed., pp. 145-163, 658-661).

3 Înregistrările experimentelor și textul disertației lui Lomonosov pe această temă nu au fost găsite (cf. nota 5 la documentul 503).

4 Aceasta se referă la „Cuvântul Lăudabil" către împărăteasa Elisabeta (vol. VIII ed. prezentă).

505

Publicat după un original olograf (AAN, f. 3, op. 1, nr. 747, l. 169).

Prima publicată - Bilyarsky, pp. 127-128.

Ziua scrierii este determinată de nota clericală privind depunerea raportului publicat la Oficiul Academic la 26 mai 1749.

1 Aceasta se referă la „Cuvântul Lăudabil" către împărăteasa Elisabeta (vol. VIII ed. prezentă).

2 Vezi vol. VII prezent, ed., p. 946-948.

3 A se vedea nota 3 la documentul 504.
506
Publicat conform originalului, scris de mana unui grefier si semnat de Lomonosov (ANN, f. 3, op. 1, nr. 125, l. 104).
Prima dată publicată - Pekarsky, II, p. 401.
Datat probabil după raportul arhivistului Staffenhagen din 19 septembrie 1749, la care documentul publicat a fost depus la Cancelaria Academică (AAN, f. 3, op. 1, Nr. 125, l. 101).
1 mier. vol. IX prezent, ed., document 20 și note la acesta.
2 Aceasta se referă la „Cuvântul Lăudabil” către împărăteasa Elisabeta (vol. VIII ed. prezentă).
3 Vezi vol. VII prezent, ed., p. 946-948.
4 mier. vol. IX prezent, ed., document 44 și note la acesta.
5 A se vedea nota 3 la documentul 504.

507
Publicat conform originalului, scris de mana unui grefier si semnat de Lomonosov (AAN, f. 3, op. 1, nr. 125, l. 114).
Prima dată publicată - Pekarsky, II, p. 401.
Datat probabil după raportul arhivistului I. I. Staffenhagen din 15 ianuarie 1750, la care documentul publicat a fost depus la Cancelaria Academică (AAN, f. 3, op. 1, Nr. 125, l. 110).
1 Aceasta se referă la lucrarea „Cuvântul de laudă” către împărăteasa Elisabeta, care a fost rostită de Lomonosov la adunarea publică a Academiei de Științe din 26 noiembrie 1749 (vezi vol. VIII al acestei ediții).
2 A se vedea vol. IX prezent, ed., documentele 24 și 44 și notele la acestea; cf. de asemenea vol. II prezent, ed., p. 371-438, 680-685.
508
Publicat conform originalului, scris de mana unui grefier si semnat de Lomonosov (AAN, f. 3, op. 1, nr. 141, l. 124).
Prima publicație - Pekarsky, II, p. 440.
1 A se vedea vol. IX prezent, ed., documentele 20, 22 și 44 și notele la acestea.
509
Publicat conform originalului, scris de mana unui grefier si semnat de Lomonosov (AAN, f. 3, op. 1, nr. 145, fol. 289).
Prima publicată - Pekarsky, II, pp. 440-441.
Datat probabil conform raportului academicianului H.-N. Winsheim din 15 septembrie 1750, la care documentul publicat a fost depus la Cancelaria Academică (AAN, f. 3, op. 1, Nr. 145, fol. 286).
1 Aceasta se referă la tragedia „Tamira și Selim” (vezi vol. VIII prezent, ed., precum și vol. IX prezent, ed., documentele 20, 22 și 44 și notele la acestea).
510
Publicat dintr-un exemplar scris de I. I. Staffenhagen și prezentat de academicianul H.-N. Winsheim la Cancelaria Academică (AAN, f. 3, op. 1, nr. 149, l. 321), cu indicarea în notele de subsol a variantelor bazate pe un proiect olograf (ibid., f. 20, op. 3, nr. 84).
Prima publicație - Pekarsky, II, p. 441.
* Vezi vol. VIII prezent. ed.
2 Vezi jurnalul de laborator și înregistrările de laborator 1750-1751. (Vol. II prezent, ed., p. 371-438, 680-685).

511
Publicat conform originalului, scris de mana unui grefier si semnat de Lomonosov (AAN, f. 3, op. 1, nr. 158, fol. 95).
Prima publicată - Modzalevsky, pp. 357-358.
Datat probabil conform sfârșitului trei mai și conform raportului academicianului A.-N. Grișov, la care documentul publicat a fost înaintat Cancelariei Academice la 9 octombrie 1751, printre alte rapoarte înaintate de academicieni „în timpuri diferite” (AAN, f. 3, op. 1, Nr. 158, fol. 91).
1 Vezi jurnalul de laborator și înregistrările de laborator 1750-1751. (Vol. II prezent, ed., p. 371-438, 680-685).
2 Vezi vol. II prezent, ed., p. 345-369, 678-680.
' Vezi vol. VIII prezent. ed.
512
Publicat conform originalului, scris de mâna grefierului Lomonosov (AAN, f. 3, op. 1, Ks 162, fol. 52).
Prima publicație - Modzalevsky, p. 358.
si semnat
1 Vezi t. Vili prezent. ed.
2 Vorbim despre prima lucrare mozaică a lui Lomonosov – înjurătura din original p. 129-133).
„Madonna”, în artista italiană Solimena (Makarov,
513
Publicat conform originalului, scris de mana unui grefier si semnat de Lomonosov (AAN, f. 3, op. 1, nr. 166, l. 422).
Prima dată publicată (parțial) – Pekarsky, II, p. 494.
Publicat integral pentru prima dată.
Datat probabil după ziua sfârşitului de trei ianuarie şi după raportul arhivistului I. I. Staffenhagen din 10 iulie 1752, la care documentul publicat a fost depus la Cancelaria Academică (AAN, f. 3, op. 1). , nr. 166, l. 420) .
1 Jurnalul de laborator și înregistrările sistematice de laborator ale lui Lomonoșov referitoare la această perioadă nu au fost păstrate. Fișe separate de înregistrări de laborator, aparent din această perioadă, sunt publicate în vol. II prezent, ed., pp. 422-438, 680-685.
2 A se vedea nota 2 la documentul 512.
3 Studenții lui Lomonosov au fost studenții Vasily Klementiev, Ivan Bratkovsky, Ivan Fedorovsky și Stepan Rumovsky. Textul prelegerilor lui Lomonosov despre chimia fizică, înregistrat de V. Klementyev, a fost păstrat

(AAN, f. 20, op. 1, p. 201-206). Lomonosov și-a început studiile cu acest grup de studenți, se pare, la sfârșitul anului 1751 (vezi vol. IX prezent, ed., documentele 22 și 30 și note la ei. Pentru succesele arătate de acești studenți, vezi ibid. , documentul 287).). Pentru mai multe detalii despre conținutul cursului de chimie fizică, vezi vol. II prezent, ed., pp. 437-577, 686-699. Manuscrisul complet al cursului numit nu a fost păstrat.
514
Publicat dintr-un exemplar păstrat în lucrările de protocol ale Adunării Academice (AAN, f. 1, op. 2-1752, Nr. 10, fol. 8).
Locația originalului nu este cunoscută.

Publicat pentru prima dată.
Datat probabil la sfârșitul lunii mai.

1 Inscripţii pe luminile din 1752, vezi vol. VIII prezent. ed.

2 Pentru prelegeri de chimie experimentală, vezi vol. IX prezent, ed., documentele 22 și 30 și note la acestea.

3 Vezi vol. II prezent, ed., p. 437-575, 686-699.

4 A se vedea vol. IX prezent, ed., documentele 287 și 386 și notele la acestea.

8 A se vedea vol. IX prezent, ed., documentul 45 și notele la acesta.

0 A se vedea nota 2 la documentul 512.

7 Vezi vol. VI prezent, ed., p. 163-286, 572-588.

515

Publicat după originalul olograf de arhivistul I. I. Staffengagen și semnat de Lomonosov (AAN, f. 3, op. 1, nr. 175, fila 469).

Publicat prima dată (pe baza unui proiect, unde nu se știe)—OP, V, pp. 81-82.

Datat probabil după sfârșitul treilea septembrie și conform raportului arhivistului Staffenhagen din 17 martie 1753, la care documentul publicat a fost depus la Cancelaria Academică (AAN, f. 3, op. 1, Nr. 175). , l. 468).

1 Vezi vol. IX prezent, ed., documentele 22 și 30 și notele la acestea, și vol. 2 prezent, ed., pp. 437-575, 686-699.

2 A se vedea vol. IX prezent, ed., documentul 31 și notele la acesta.

3 Vorbim despre primul portret mozaic al lui Petru I (Makarov, pp. 134-135).

4 Vezi vol. V prezent, ed., p. 670-671.

8 A se vedea vol. IX prezent, ed., documentele 287 și 386 și notele la acestea.

8 Vezi vol. VIII prezent. ed. Prin „alte lucrări poetice” Lomonosov înseamnă „Scrisoare despre utilitatea sticlei” (vezi ibid.).

516

Publicat dintr-un exemplar scris de mâna unui grefier cu nota proprie a lui Lomonosov „Copie” (AAN, f. 20, op. 3, nr. 55, p. 18-21).
Locația originalului nu este cunoscută.
Prima publicată - „Moscow Telegraph”, 1827, noiembrie, partea XVIII, nr. 22, pp. 109-117,

Data probabil: 1) în ziua anunțării la 28 octombrie 1756 în Adunarea Academică a ordinului președintelui Academiei de Științe din data de 26 octombrie a aceluiași octombrie la depunerea de către toți academicienii, profesorii și adjuncții în cadrul unui perioadă de trei zile de rapoarte „despre ostenelile și exercițiile lor din 1751 până în prezent” (Protocoale Conferințe, vol. II, p. 364; AAN, f. 1, op. 2-1756, Ns 10, l. 6) și 2) conform mențiunii din documentul publicat despre „proiectul cu poezii pentru artificii de la Lomonosov până la 18 decembrie a acestui an 1756. Astfel, documentul publicat a fost scris indiscutabil în perioada 28 octombrie - 18 decembrie 1756, iar din moment ce președintele a cerut ca rapoartele să fie depuse în termen de trei zile, trebuie să presupunem că Lomonosov și-a scris raportul la începutul acestei perioade, adică . fie la sfârșitul lunii octombrie, fie la începutul lunii noiembrie 1756.

Pușkin, citând întregul document publicat într-unul dintre articolele sale („Călătorie de la Moscova la Sankt Petersburg”), îl precede cu

următoarele cuvinte: „Nimic nu poate da o idee mai bună despre Lomonosov decât următorul raport”.

1 Vezi vol. II prezent, ed., p. 371-438, 680-686.

2 Vezi ibid., p. 345-369, 678-680.

3 Dispozitivele create de Lomonosov „pentru chimia fizică” nu au fost găsite. Pentru desene ale unora dintre ele, vezi ibid., pp. 476-478.

4 Înregistrările lui Lomonosov ale experimentelor fizice menționate nu au fost găsite

5 Vezi vol. VI prezent, ed., p. 85-87, 163-286, 562-563 si 572-588.

3 Vezi vol. VIII prezent. ed.

' A se vedea ibid.

8 Vezi vol. VII prezent, ed., p. 845.

' A se vedea vol. IX prezent, ed., documentele 287 și 386 și notele la acestea.

10 Sub cartea a treia a „Elocvenței” Lomonosov înseamnă a treia parte a „Retoricii”, consacrat poeziei. Manuscrisul acestei lucrări nu a fost găsit (vezi vol. VII prezent, ed., pp. 809-810).

11 Fișe separate de înregistrări de laborator, aparent din 1752, vezi vol. II prezent, ed., pp. 422-438, 680-685. Jurnalul de laborator al lui Lomonosov pentru 1752 nu a fost păstrat. Pentru prelegerile sale despre chimia fizică și pentru experimentele sale chimice, vezi documentele 513-515; cf. de asemenea vol. II prezent. ed. pp. 437-577, 686-699.

12 Vezi vol. IX prezent, ed., documentele 44-46 şi notele la acestea.

15 Despre lucrările lui Lomonosov privind studiul electricității atmosferice pentru 1752 și 1753. vezi Vol. III prezent, ed., p. 15-133, 512-527. Informații despre experimentele sale „cu privire la întinderea diferită a aerului în funcție de gradele termometrului” nu au fost găsite.

14 A se vedea documentul 514, pct. 7 și vol. VI prezent, ed., p. 85-87, 163-286, 562-563, 572-588.

15 Vezi vol. VIII prezent. ed.

16 Manuscrisul celei de-a doua părți a Oratoriei, adică Retorica, nu a fost găsit (vezi vol. VII prezent, ed., pp. 809-810).

17 Jurnalul de laborator al lui Lomonosov și note de laborator pentru 1753 nu au fost găsite; despre „noi experimente fizico-chimice” și „tabele digitale” vezi vol. II prezent, ed., pp. 578-643, 699-705.

18 Despre experimentele chimico-fizice efectuate de Lomonosov în Laborator împreună cu G.-V. Richman, nu au fost găsite dovezi documentare.

19 Despre lucrarea lui Lomonosov privind studiul electricității atmosferice și despre lucrarea sa „Un cuvânt despre fenomenele aeriene, din forța electrică care se produce”, vezi vol. III prezent, ed., p. 15-179, 189-192, 512-536.

!0 Înregistrările lui Lomonosov cu privire la observațiile sale din 1753 privind schimbarea luminozității culorilor în diferite condiții de temperatură nu au fost găsite.

21 A se vedea documentul 514, pct. 7 și vol. VI prezent, ed., p. 85-87, 163-286, 562-563, 572-588.

22 Vezi vol. VII prezent, ed., p. 844-845.

23 Vezi vol. VIII prezent. ed.

24 Jurnalul de laborator al lui Lomonosov și note de laborator pentru 1754 nu au fost găsite. Pentru „tabelele fizico-chimice” vezi Vol. II prezent, ed., pp. 528-643, 699-705.

25 Întrebarea „Cu privire la găsirea longitudinii și latitudinii în mare cu un cer posomorât” este consacrată părții a doua a lucrării lui Lomonosov „Discurs despre mai mare acuratețe a traseului maritim”, încheiată în 1759 (vezi vol. IV prezent, ed., pp. 123-319 și 740-759). Pentru experimentele lui Lomonosov „peste apă, aduse din Oceanul de Nord”, vezi vol. Sh Nast, ed., pp. V1 și 105. Înregistrările lui Lomonoșov ale experimentelor efectuate „la moara de cherestea” nu au fost găsite. Raportul lui Lomonosov despre „mașina de aerodrom” inventată de el, vezi Protocoale Conferinței, vol. II, p. 309.

26 Vezi vol. VI prezent, ed., p. 163-286, 572-588.

27 Vezi vol. VIII prezent. ed.

28 Jurnalul de laborator al lui Lomonosov și note de laborator pentru 1755 nu au fost găsite.

29 Lucrarea lui Lomonosov „A Discours on the Duties of Journalists When Presenting Their Essays, Designed to Maintain the Freedom of Philosophy” vezi Vol. II prezent, ed., pp. 201-232 și 538-543.

30 Scrisoarea lui Lomonosov „Pe trecerea nordică spre Ostyndia pe lângă Oceanul Siberian” nu a fost găsită. Aparent, a fost folosit de el în lucrarea sa „O scurtă descriere a diferitelor călătorii în mările nordice și o indicație a posibilei treceri a Oceanului Siberian în Indiile de Est”, al treilea capitol al căruia l-a numit „Despre posibilitatea de a navigaţia prin Oceanul Siberian până în Indiile de Est” (vezi t. VI prezent, ed., pp. 407-498, 602-615).

31 ohmi. vol. VI prezent, ed., p. 217-230.

32 Vezi vol. VIII prezent. ed.

33 Lomonosov a terminat de alcătuit „Gramatica Rusă” în 1755, dar tipărirea ei a început de fapt abia în 1756 și a fost finalizată în ianuarie 1757 (vol. VII prezent, ed., pp. 847-850).

34 Scrisoarea despre asemănările și schimbările limbilor nu a fost găsită (vezi ibid., pp. 944-945).

35 Jurnalul de laborator al lui Lomonosov și note de laborator pentru 1756 nu au fost găsite. Informații foarte valoroase despre experimentele care l-au condus pe Lomonosov la descoperirea legii conservării greutății materiei în reacțiile chimice au fost păstrate în „Inventarul” Laboratorului de Chimie pentru 1757, 1759 și 1760. (AAN, f. 3, op. 1, Ks 221, p. 280a-295; Nr. 240, p. 267-281; Nr. 254, p. 133-142 rev.; cf. și Lomonosov, III , p. 273-310).

36 Înregistrările experimentelor chimice menționate de Lomonosov „cu ajutorul unei pompe de aer” și ale sondajelor efectuate sub „supravegherea” sa de către elevul său V.I. Klementyev nu au fost găsite.

37 Pentru „tubul nictoptic” inventat de Lomonosov, vezi Vol. IV prezent, ed., pp. 489-663, 800-816 si Lomonosov, III, pp. 71-92.

38 Despre „pendule” inventate de Lomonosov, și despre observațiile efectuate cu ajutorul lor, vezi vol. IV prezent, ed., pp. 489-709, 800-816 și vol. IX prezent, ed., documente 212, 221, 222 și 234 și notele la acestea.

39 Vezi vol. III prezent, ed., p. 315-344, 550-555.

40 Vezi vol. VI prezent, ed., p. 575, 578-579.

41 Vezi vol. VIII prezent. ed.

42 „Proiectul cu poezii pentru artificii până la 18 decembrie” -1756 nu a fost găsit, iar în dosarele Cancelariei Academice nu au fost găsite documente legate de acest proiect Lomonosov.
43 Manuscrisul acestei lucrări nu a fost găsit. Conținutul său, aparent, a stat la baza celei de-a treia părți a „Raționamentul despre mai mare acuratețe a traseului maritim”, intitulată „Despre navigația învățată” (vezi vol. IV al acestei ediții, pp. 123-319, 740-759) .
44 Manuscrisul disertației nu a fost găsit. Probabil, în această lucrare, Lomonosov s-a ocupat de probleme legate de dispozitivul unui termometru metalic, conceput „pentru a studia cele mai severe înghețuri din Siberia, în locuri care sunt impracticabile iarna”. Un astfel de termometru a fost proiectat de Lomonosov și menționat de acesta printre „noile sale invenții” (vezi documentul

518, III, p. 17). La 10 ianuarie 1760, Lomonosov a făcut un raport despre această invenție a sa în Adunarea Academică. Ideea lui Lomonosov a fost aprobată, iar Biroului Academic i s-a cerut să realizeze un termometru (Protocoale Conferinței, vol. II, p. 443).
45 A se vedea vol. Vset, ed., p. 295-347, 673-685.
46 A se vedea vol. Inast, ed., p. 279-313, 562-564, vol. III prezent, ed.,
p. 491-501, 588-591 etc. X prezent, ed., Scrisorile 11 și 41. Ultimul
ediție a lucrării lui Lomonosov pe această problemă, de care s-a ocupat
ani, nu a fost găsit.
47 Manuscrisul lui Lomonosov pe acest subiect nu a fost găsit.
48 Lucrări scrise de academicieni și asociați în anii 1747-1749 au fost publicate în vol. I din Noile comentarii, apărute în 1750, lucrări din 1749 - în vol. II, publicate în 1751 ., lucrări din 1750-1751. - în vol. III, publicat în 1753, lucrări din 1752-1753. - în vol. IV, publicată în 1758, lucrări din 1754-1755 - în vol. V, publicată în 1760, lucrări din 1756 - în vol. VI, publicată în 1761 .
517
Publicat dintr-un exemplar scris de mâna unui grefier și păstrat în arhivele Vorontșov (AAN, f. 20, op. 3, nr. 134, ff. 54-55). Verificat cu exemplarul altui grefier, aflat în același loc (TsGADA, f. Vorontsov, Nr. 2847, ll. 11-12).
Prima publicată - Akad, ed., vol. VIII, pp. 215-217.
Datată probabil conform unei scrisori a lui Lomonosov către M. I. Vorontsov din 30 decembrie 1759 (vol. X prezent, ed., scrisoarea 63), în care „pictura” publicată a fost trimisă acestuia din urmă.
(_ documentul 495). Printr-un decret prezidențial din 24 martie 1758, Lomonosov a fost instruit „să aibă o diligență și o supraveghere deosebită, pentru ca în Adunările Academice, Istorice și Geografice, precum și la Universitate și Gimnaziu, totul să se întâmple decent și fiecare să se întâmple. trimite postul său în virtutea regulamentelor și a acestor instrucțiuni speciale cu toată sârguința, folosindu-și munca în folosul real al Academiei” (Bilyarsky, p. 368).
2 Vezi documentul 429, vol. IX prezent, ed., documentul 318 și notele la acesta.
3 Vezi vol. IX prezent, ed., documentele 111-119 şi notele la acestea.

4 Vezi vol. IX prezent, ed., documentele 311, 313, 316 şi notele la acestea.

5 A se vedea vol. IX prezent, ed., documentele 303, 304, 314, 315, 317, 318 și notele la acestea.
6 A se vedea vol. IX prezent, ed., documentele 314 și 324 și notele la acestea.
7 A se vedea vol. IX prezent, ed., documentele 314 și 325 și notele la acestea.
8 A se vedea documentul 402.
9 Despre lucrările de fizică efectuate de Lomonosov în 1759, vezi vol. IV prezent, ed., p. 489-532, 123-319.
10 Vezi vol. VI prezent, ed., p. 287-358, 588-592.
11 Nu au fost găsite urme ale lucrării lui Lomonosov despre „rime rusești”.
12 Din cele cinci „poezii scurte” menționate de Lomonosov, sunt cunoscute doar două: „Despre avere” („Văd norocul sau Venus...”) și „În ziua lui Petru la Peterhof” („Urcați, spirit vesel, la aceea înălțime... "). Vezi vol. VIII prezent. ed.
13 Vezi vol. VS prezent, ed., oda 1759.
14 Proiect de fragmente din „cuvântul de mulțumire” pentru inaugurarea Universității, vezi vol. VIII prezent. ed.

518

Publicat dintr-un exemplar scris de mâna unui grefier (AAN, f. 20, op. 3, nr. 134, ff. 56-59).
Locația originalului nu este cunoscută.
Prima publicată – Patrimoniul științific, vol. I, 1948, pp. 11-23.
Datat probabil: 1) paragraful 11 al secțiunii III despre instrumentele centroscopice este foarte asemănător ca conținut cu paragrafele 7-9 din nota latină a lui Lomonosov Conspectus potiorium theorematum (documentul 519), care datează din prima jumătate a anului 1764; 2) în paragraful 12 al aceleiași secțiuni, Lomonosov spune că „compune” o adevărată teorie a aurorelor boreale „extensiv”, și menționează observațiile sale „făcute și desenate” despre aurora boreală; „teoria” luminii boreale trebuie înțeleasă ca lucrarea evident neterminată a lui Lomonosov „Testarea cauzei luminii boreale și a altor fenomene similare” (vol. III prezent, ed., pp. 481-486), care a fost scrisă în perioada de la sfârşitul anului 1763 până în mai 1764 (ibid., p. 583); Lomonosov și-a prezentat Academiei schițele ale luminii boreale în mai 1764 (ibid., p. 584); 3) tipărirea traducerii germane a „Gramaticii ruse” a lui Lomonosov, care s-a realizat în aprilie-septembrie 1763 extrem de lent (de regulă, se tipăreau câte o coală pe lună: vezi AAN. f. 3, op. 1, nr. . 508, ll. 69v., 104, 115, 131, 143), din octombrie 1763 s-a oprit cu totul timp de patru luni întregi (ibid. (p. 171-172, 178-179, 198-199) și a reluat abia din februarie. din următorul, 1764, după care a mers ceva mai repede decât înainte (au început să tipărească în medie trei coli pe lună; vezi ibid., nr. 509,

ll. 115 vol., 119 rev., 80 rev., 91 rev.); dacă documentul publicat ar fi fost scris în ultimul trimestru al anului 1763, când traducerea germană nu era tipărită, atunci Lomonosov cu siguranță nu ar fi scris

că este „tipărit” (punctul 1 al secțiunii V a documentului publicat), dar ar fi observat probabil că tipărirea acestuia a fost întreruptă. Toate aceste considerații, mai ales ultima, ne fac să credem că „tabloul” publicat a fost scris chiar la începutul anului 1764.
O copie modernă a lui Lomonosov, conform căreia pictura este publicată, a fost găsită în arhiva lui M. I. Vorontsov. Se pare că era atașată unei scrisori a lui Lomonosov adresată lui Vorontsov din 19 ianuarie 1764 (scrisoarea 88) și urma să fie transferată la Academia de Științe din Bologna. Arhiva Vorontsov mai conținea o a doua copie a aceluiași „pictură”, oarecum diferită de prima (TsGADA, f. Vorontsov, nr. 2847).

1 Vezi vol. IX prezent, ed., documentele 1,4-7, 10-15 şi notele la acestea.

2 Vezi documentele 503, 508, 513-516 etc. IX prezent, ed., documentele 9, 20, 22 şi 30 şi notele la acestea.

8 A se vedea documentul 515; vol. V prezent, ed., p. 249-262, 271-289, 662-666, 668-673; vol. IX prezent, ed., documentele 3, 8 și 25 și note la acestea.

4 A se vedea documentul 509; vol. II prezent, ed., p. 438, 683-684; vol. IX prezent, ed., document 23.

5 A se vedea documentele 503, 506-509 și 516; vol. II prezent, ed., p. 341-432, 680-685; vol. III prezent, ed., p. 315-344, 550-555; vol. IV prezent, ed., p. 411-412, 415, 430, 440, 459, 461, 780, 782, 784; vol. IX prezent, ed., document 24.

8 Vezi documentele 506-516; vol. II prezent, ed., p. 371-437, 680-685; vol. IX prezent, ed., documentele 44-48, 50, 57, 62, 66, 68, 72, 77, 78, 83, 86, 91, 93, 98, 101 și note la acestea.

7 Însemnările lui Lomonosov asupra acestor experimente nu au fost găsite, dar pentru programul acestuia din urmă vezi Vol. II al prezentului, ed., pp. 642, 705.

8 Vezi vol. I prezint, ed., p. 337-387, 566-572.

9 Această disertație a lui Lomonosov, prezentată de acesta Adunării Academice în august 1741 și apoi supusă examinării profesorului G.-V. Kraft (Minutes of the Conference, vol. I, pp. 694, 701, 703-704 and 705-706), negăsit.

10 Vezi vol. II prezent, ed., p. 343-369, 678-680.

11 Vezi vol. II prezent, ed., p. 219-325, 666-675.

12 Vezi Documentele 513, 514 şi 516, şi Vol. II prezent, ed., pp. 439-643.

13 A se vedea vol. IX prezent, ed., documentul 34 și notele la acesta.

14 Vezi vol. IV prezent, ed., pp. 409-411, 415-417, 420-423, 430, 439, 780, 782, 784.

15 Vezi vol. V prezent, ed., p. 397-520, 688-691, 694-698

íβ Vezi vol. I prezint, ed., p. 315-331, 564-566; vol. V prezent, ed., p. 521-529, 691-693, 698.

17 Vezi vol. Vset, ed., p. 530-631, 693-694, 698-721.

18 Vezi Vol. Vset, ed., pp. 295-347,673-685.

19 Vezi vol. II prezent, ed., p. 389-417,572-577.

20 Vezi vol. II prezent, ed., p. 7-103, 647-653.

21 Vezi vol. II prezent, ed., p. 105-143,653-658.

22 Vezi vol. II prezent, ed., p. 145-167,658-662.

23 Aceste observații meteorologice nu au fost găsite.

24 Vezi vol. II prezent, ed., p. 205-219, 665-666.

25 Vezi vol. III prezent, ed., p. 15-99, 512-527.
26 Vezi vol. III prezent, ed., p. 315-344, 550-555.
27 Vezi Vol. IV, ed., pp. 123-321, 740-759.
28 Vezi vol. III prezent, ed., p. 377-427, 559-569.
29 Vezi Vol. IV, ed., pp. 361-380, 767-774.
30 A se vedea documentul 516; vol. II prezent, ed., p. 327-337, 675-678; Procesul-verbal al Conferinței, vol. II, p. 275; vol. IV prezent, ed., p. 489-708, 800-816.
31 Vezi T. III prezent, ed., p. 81-89, 121-125, 477-486, 519-587.
32 Vezi vol. VI prezent, ed., p. 417-514, 602-617.
33 Vezi vol. I prezint, ed., p. 237-251, 557-559; ,T. II prezent, ed., p. 169-203, 662-665; vol. III ed. prezent, p. 233-234, 349-371, 543-545, 556-568.
34 Vezi vol. IV prezent, ed., p. 293-297; Procesul-verbal al Conferinței, vol. II, p. 418.
35 Vezi vol. IV prezent, ed., p. 433-434, 438, 445, 451, 457 si 486.
39 Vezi vol. IV prezent, ed., p. 455.
37 Vezi vol. IV prezent, ed., p. 111-119, 729-740.
38 Vezi vol. IV prezent, ed., p. 455, 456 și 790.
39 Vezi vol. IV prezent, ed., p. 321-323, 759-760.
49 Vezi vol. IV prezent, ed., p. 414, 433, 438, 439, 443-445, 447, 450-451, 783.
41 Vezi vol. IX prezent, ed., document 132.
42 Lomonosov vorbește și despre „mașini centrate” în raportul său ulterior (documentul 519, paragrafele 7-9), dar este imposibil să se stabilească pe care dintre dispozitivele descrise acolo le-a considerat „nou”.
43 Însemnările lui Lomonosov cu privire la această problemă nu au fost găsite.
44 Însemnările lui Lomonosov cu privire la acest „sondaj nu au fost găsite.
45 Însemnările lui Lomonosov cu privire la această problemă nu au fost găsite.
46 Vezi vol. IV prezent, ed., p. 455.
47 Vezi vol. IV prezent, ed., p. 408, 411-412, 415, 430, 439, 440, 445, 453-458. 461 și 482.

48 Vezi vol. III prezent, ed., p. 491-501, 588-591.
49 Vezi vol. IV prezent, ed., p. 407, 412, 414, 420, 424, 426-433, 445, 454-456, 465, 469, 471-487, 781, 792-800.
în A se vedea vol. IX prezent, ed., documentele 202 şi 204 şi notele la acestea.
51 Vezi vol. VII prezent, ed., p. 7-18, 781-789.
52 Nu au fost găsite urme de „rime rusești” în moștenirea scrisă de mână a lui Lomonosov. mier documentul 517. Menționat la paragrafe. 3-12 opere poetice ale lui Lomonosov, vezi vol. VIII prezent. ed. „Ode solemne” Lomonosov le-a numit pe cele pe care le-a scris cu ocazia diferitelor tipuri de festivități oficiale (nu șaptesprezece, ci douăzeci și două dintre ele sunt cunoscute), „ode spirituale” - transcrieri ale psalmilor și din cartea lui Iov, de asemenea ca atât „Reflecții asupra Majestății lui Dumnezeu”.
53 A se vedea documentele 514 și 515 etc. IX prezent, ed., documentele 287 și 386 și notele la acestea.

54 Vezi Documentul 517 și Vol. VII prezent, ed., pp. 389-578, 844-888.
55 Vezi Documentul 517 și Vol. VII prezent, ed., pp. 19-79, 790-800; 89-378, 805-839.
B6 Vezi Documentul 516 și Vol. VIII prezent. ed.
B7 Vezi Documentele 504-506 și Vol. VIII prezente. ed.
38 Lomonosov vorbește în acest caz, evident, despre „Prefața sa despre utilitatea cărților bisericești în limba rusă” (Vol. VII prezent, ed., pp. 585-592, 892-900).
59 Lucrările lui Lomonosov menționate în paragrafe. 6-9, negăsit.
99 Vezi Documentul 517 și Vol. VI prezent, ed., pp. 287-358, 588-591.
61 Pentru lucrarea lui Lomonosov despre istoria antică a Rusiei, vezi politisti 514, 516 si 517, lit. 21 si vol. VI. ed., p. 163-286, 572-588.
62 A se vedea documentele 429 și 447 și vol. IX din această ed., documentul 318 și
Chania pentru ei.
63 A se vedea documentul 517, scrisoarea 82, și vol. IX din această ed., documentele 106–
198 și note către NIM.
64 Vezi documentul517, scrisoarea82 și vol. IX din această ed., documentele283–
363 și carnet de note.
cc A se vedea documentele 403 și 404 și notele la acestea.
66 La sfârşitul anului 1761, la cererea lui Lomonosov, i s-a prezentat „Un extras făcut în Oficiul Academiei de Ştiinţe din depunerile făcute de consilierul colegial Lomonosov şi din hotărârile făcute în Oficiu pentru aceasta” (AAN, f. 20, op. 1 , Nr. 2, foliile 91-95, schiță în același loc, f. 3, op. 1, nr. 265, foliile 25-29). Din acest „extras” care acoperă perioada de la 12 martie 1757 până la 19 februarie 1761, este clar că din cele 19 depuneri ale lui Lomonosov menționate în el, doar trei au primit permisiunea pozitivă.

519

Publicată după un proiect olograf (AAN, f. 20, op. 1, nr. 3, p. 274-277).

Original în latină.

Prima publicație: text latin - Acad. ed. vol. VI, p. 255-259; Traducere rusă - A. S. Budilovici. Lomonosov ca naturalist și filolog. OPb., 1869, p. 58-60.

Probabil datat. Lomonosov și-a început observațiile cu „pendulul centroscopic” la 13 martie 1759 (vol. IV prezent, ed., p. 491, 800). Vorbind într-un document publicat despre aceste observații, el scrie că le-a făcut „până acum de mai bine de cinci ani”. Astfel, documentul a fost scris, fără îndoială, în 1764. Într-un alt loc al aceluiași document, Lomonosov scrie că observațiile și experimentele legate de studiul cauzelor luminii boreale au fost efectuate de el „în timpul iernii care tocmai a trecut”, iar în o scrisoare către F. - M. Zanotti din 9 mai 1764, raportând aceleași observații, Lomonosov notează că acestea au fost efectuate „iarna trecută și primăvara aceasta devreme” (vezi vol. X prezent, ed., scrisoarea 91). Deci, documentul a fost scris în primăvara anului 1764. Dacă luăm în considerare că în acest document Lomonosov se numește membru de onoare al Academiei din Bologna și că Lomonoșov a aflat despre alegerea sa ca membru al Academiei

menționate dintr-o scrisoare a lui F.- M. Zanotti, care, fiind trimis de la Bologna la 13 aprilie 1764, a sosit la Sankt Petersburg nu mai devreme de primele zile ale lunii mai ale acestui an, se poate afirma cu certitudine că documentul publicat a fost scris în mai 1764.

1 Vezi vol. II prezent, ed., p. 7-55, 647-652.

2 Vezi vol. II prezent, ed., p. 105-139, 653-757.

3 Aceasta se referă la „Disertația despre acțiunea solvenților chimici în general” (vol. I present ed., pp. 337-383, 566-572). Este posibil ca în acest caz Lomonosov să fi avut în vedere și cealaltă lucrare a sa, Introduction to True Physical Chemistry (vezi vol. II prezent, ed., pp. 481-577, 694-699).

4 Aceasta se referă la lucrările lui Lomonosov „Despre luciul metalic” (vol. I prezint, ed., pp. 389-417, 572-577) și „Cuvântul despre nașterea metalelor din zguduirea pământului” (vol. V prezent, ed., p. 295-347, 673-685).

5 Vezi vol. III prezent, ed., p. 15-99, 512-522.

6 Lomonosov se referă la iarna anului 1763/64 ca „abia trecută iarna”.Într-o scrisoare către F.-M. Zanotti din 9 mai 1764, scria că „în iarna trecută și în această primăvară devreme, aceste fenomene, contrar de obicei, s-au întâmplat des și au fost foarte sesizabile” (vol. X prezent, ed., scrisoarea 91). mier de asemenea lucrarea lui Lomonosov „Testarea cauzei luminii boreale și a altor fenomene asemănătoare” (vol. III prezent, ed., pp. 481-486, 583-587).

' Vezi vol. III prezent, ed., p. 315-344, 550-555.

8 Nu au fost găsite înregistrări cu privire la această problemă făcute de Lomonosov la sfârșitul vieții sale,

9 Vezi vol. IV prezent, ed., p. 123-319, 740-759.

19 Vezi vol. IV prezent, ed., p. 489-708, 800-816; vol. IX prezent, ed., documentele 234, 251-252 şi note la acestea.

11 Vezi vol. IV prezent, ed., p. 170-171, 755-756.

12 Descrierea „mașinii” creată de Lomonosov, pe care el a numit-o „noul colos centric” (documentul 518), nu a fost găsită.

520

Tipărit dintr-un exemplar scris de mâna unui grefier (AAN, f. 20, op. 1, nr. 3, p. 85-86).

Prima dată publicată - „Însemnări ale patriei”, 1829, partea 37, pp. 166-168.

Este probabil datat pe baza cuvintelor lui Lomonosov cuprinse în documentul publicat „a fi profesor de chimie timp de douăzeci de ani”: decretul privind numirea lui Lomonosov ca profesor de chimie a avut loc la 25 iulie 1745 (AAN, f. 3, op. 1, Ks 949, l. 89v.) .

În ce scop a întocmit Lomonosov certificatul publicat nu se știe, la fel cum nu este clar cui a intenționat să-l depună.

1 Dintre relatările, extrasele, știrile și proiectele lui Juncker menționate în documentul publicat, tradus în numele său de Lomonosov, nu poate fi atribuit până acum decât un singur document care ne-a ajuns și anume: „Cel mai jos raport și opinia imparțială. de imp. Comisariatului de sare despre treburile sării, care se află în locurile dintre Nipru și Don, și mai ales despre ambele imp. fabrici din Bachmut și Tor ”(vol. V prezent, ed., pp. 243-247, 661-662).

2 Rapoartele lui Lomonosov despre proba de săruri rusești și străine, vezi Vol. V prezent, ed., pp. 249-262, 291-294, 662-666, 671-673.

3 Vezi vol. V prezent, ed., p. 295-347, 530-631, 673-685, 698-721.

SCRISORI

1

Publicat după un original olograf (AAN, f. 20, op. 3, nr. 66, pp. 1-3). Original în germană.

Text german tipărit pentru prima dată - Kunik, I, pp. 115-116; Traducere rusă - Kunik, II, p. 260. A fost reprodus pentru prima dată desenul lui Lomonosov atașat scrisorii - Modzalevsky, între paginile 90-91.

litera 1

La 15 aprilie 1735, Academia de Științe, prin decret al Cabinetului, a apelat la consilierul minier I.-F. Genkel la Freiberg cu o cerere de găsire a unui chimist cunoscător în minerit pentru serviciul rusesc (AAN, f. 3, op. 1, nr. 778, l. 23). Genkel a răspuns că un chimist nu se găsește nici la Freiberg, nici în alte locuri, în legătură cu care a propus să-i trimită să studieze mineritul „oameni care știu știința sau măcar latină și înțeleg puțin german[t] , iar în alte lucruri ar avea atât de ascuțite a minții încât s-ar putea descurca singuri și s-ar putea observa totul, ar avea și o dorință și o înclinație directă pentru aceasta ”(ibid., l. 25v).

5 martie 1736, „comandantul şef” al Academiei I.-A. Korf a prezentat Cabinetului un raport privind plecarea a trei studenți la Freiberg la Genkel - Lomonosov, G.-U. Raiser și D.I., Vinogradov, „pentru că au în sine toate proprietățile pe care le cere amintitul Berg Physicus” (ibid., nr. 778, fol. 35v.). La 13 martie 1736, Cabinetul a aprobat această prezentare a lui Korf, dar având în vedere faptul că Genckel a solicitat pentru întreținerea studenților o astfel de sumă care depășea semnificativ suma alocată de Cabinet, Academia de Științe a decis să trimită studenții la Universitatea din Marburg, „să pună acolo bazele metalurgiei și altor științe și să o continue sub supravegherea profesorului Wolf” (ibid., nr. 435, fol. 14). Studenții au părăsit Petersburg la 19 septembrie 1736 și au ajuns la Marburg la 3/14 noiembrie (Briefe von Christian Wolff, aus den Jahren 1719-1753. St.-Pb. 1860, pp. 93-100. - Letters of Christian Wolff 1719 -1753 SPb., 1860).

La 14 august 1737, Biroul Academiei de Științe a hotărât: „Dincolo de mări, în Marburg, scrieți în germană studenților Mihail Lomonosov, Dmitri Vinogradov și Reiser cu cererea de a le trimite despre științele pe care le-au studiat și sunt studiind” (ibid., nr. 439, fila 54). Dar studenții au depus raportul cerut chiar înainte de a primi această solicitare - în iunie 1737 (documentul 500), și, prin urmare, în scrisoarea publicată, Lomonosov s-a limitat doar la faptul că, după ce a scris o scrisoare în limba germană și a atașat un desen la aceasta. , el a prezentat astfel dovezi materiale ale succesului său în limba germană (pe care nu o cunoșteam înainte de călătoria în Germania) și la desen. Desenul anexat scrisorii a fost realizat de Lomonosov dintr-o gravură din manualul artistului I.-D. Preisler, publicată de Academia de Științe din Sankt Petersburg în 1734 sub titlul „Gründlichverfasste. Regeln oder kurtze Anleitung zu der Zeichen-Kunst. Erster Theil» Un set amănunțit de reguli sau un scurt ghid pentru arta desenului. Prima parte). Tipărituri de pe toate plăcile gravate ale acestei ediții sunt păstrate în Arhivele Academiei de Științe a URSS (P. XII, op. 2, nr. 1 p. 75-128).

2
Publicat după un original olograf (AAN, f. 20, op. 3, nr. 51, pp. 1-2). Original în germană.
Text german tipărit pentru prima dată – Kunick, I, p. 121; Traducere rusă - Kunik, II, p. 266.
Scrisoarea publicată a fost scrisă de Lomonosov ca răspuns la o înștiințare primită de studenți la 7/18 octombrie 1737 de la „comandantul șef” al Academiei de Științe I.-A. Korf despre trimiterea de bani pentru întreținerea lor pentru 200 de ruble. pentru fiecare (AAN, f. 20, op. 5, nr. 126).
1 Lomonosov menționează într-o scrisoare două instrucțiuni primite de studenți: una dată lor în 1736 la plecarea lor din Petersburg (Kunik, I, pp. 246-247), iar cealaltă, „nouă”, datată 30 august 1737 și semnat profesori G.-V. Kraft și I. Amman (AAN, f. 1, op. 3, nr. 1, pp. 78-79). Conținea instrucțiuni despre colectarea mineralelor, studiul botanicii și zoologiei și o listă de cărți de istorie naturală recomandate.
3
Publicat după un original olograf (AAN. f. 20, op. 3, nr. 52, pp. 1-2). Original în germană.
Text german tipărit pentru prima dată - Kunik, I, p. 123, traducere rusă - Kunik, II, p. 268-269.
Scrisoarea publicată a fost scrisă de Lomonosov ca răspuns la cea de-a treia instrucțiune a Academiei de Științe din 29 mai 1738 (AAN, f. 20, op. 5, nr. 132; Kunik, I, p. 270). În această instrucțiune, studenții aveau obligația de a redacta mai clar și mai detaliat rapoarte privind studiile lor, de a cheltui mai economic fondurile alocate pentru întreținerea acestora și de a prezenta, împreună cu raportul, o listă cu cărțile achiziționate pentru ele. clase. Lomonosov a trimis mai târziu Academiei de Științe o listă cu cărțile achiziționate indicând costul acestora, cu raportul său din 4/15 octombrie 1738 (documentul 502). Prin „Târgul de Paște” Lomonosov însemna târgul de carte de la Leipzig.
1 Bani pentru întreținerea studenților în valoare de 300 de ruble. au fost traduse de Academie prin H. Wolf în mai 1738 (Kunick, II, pp. 269-270).
4
Publicat după un original olograf (AAN, f. 20, op. 3, nr. 53, pp. 1-2). Original în latină.

Text latin tipărit pentru prima dată - Kunik, I, p. 167, traducere rusă - Kunik, II, pp. 317-318.
Datat probabil pe baza unui mesaj al lui I.-F. Genkel că scrisoarea publicată i-a fost trimisă de Lomonosov „în ziua următoare” după ciocnirea lor, care a avut loc, potrivit lui Genkel, „la câteva zile” după ce acesta din urmă a trimis o scrisoare la 13 decembrie 1739 adresată comandantului șef al Academia de Științe (Kunik, II, p. 316, 322-323).
După o ședere de trei ani la Marburg, Lomonosov și tovarășii săi au ajuns la 25 iulie 1739 la Freiberg la consilierul montan I.-F. Genkel să studieze mineritul și metalurgia. În ordinul Cancelariei Academiei de Științe, studenții din Freiberg au fost rugați „strict” să „arate

respectul cuvenit domnului Bergfizician Henkel în calitate de șef al lor, să urmeze cu atenție instrucțiunile sale privind ocupațiile, stilul de viață și comportamentul, să se mulțumească cu tabelul. și încăpere pe care le-o atribuie și, în general, respectă în orice ordine ordinele ce li se vor da cu privire la conținutul lor” (AAN, f. 20, op. 5, nr. 179; Kunik, II, p. 310; vezi și f. . 3, op. 1, nr. 448, fol. 729).

Scrisoarea publicată a fost atașată de Genkel raportului său către Academia de Științe din 9 iunie 1740, unde a raportat următoarele despre ciocnirea sa cu Lomonosov: iar ceilalți nu au refuzat să facă acest lucru, dar mi-a răspuns categoric de două ori: „ nu vreau." a început să insiste singur, explicându-i că în felul acesta nu va învăța nimic și nici aici ar fi complet inutil: soldatul trebuia să adulmece praful de pușcă. separat de muzeul meu doar printr-un simplu paravan de cărămidă, astfel încât în timpul unei conversații zgomotoase într-una și cealaltă parte să se audă cu ușurință ceea ce se spune.pe fereastră, înjurând. Înfățișând în detaliu „proșamele” ulterioare ale lui Lomonosov, Genkel continuă: „A doua zi nu a venit la laborator, ci mi-a trimis scrisoarea atașată seara, în care, sub pretextul unei scuze, a dezvăluit mai degrabă încăpățânare și îndrăzneală. , amestecat cu diverse acuzații false și exagerări pentru a se justifica, astfel încât am considerat că este indecent nu numai să-l răsfăț, ci și să-i răspund la scrisoare. În cele din urmă, în a patra zi, după multe îndemnuri din partea camarazilor săi și după diverse insolențe din partea lui, a venit în camerele mele și, se pare, și-a exprimat remușcare pentru actul său extraordinar.

După ce i-am spumat mai întâi capul așa cum merita, am început din nou să-l tratez atât de afectuos, de parcă nu ar fi nimic între noi ”(AAN, f. 20, op. 5, No. 199; Kunik, I, pp. 170-). 173; Kunik, II, p. 322-323).

Pentru detalii despre aceasta, vezi scrisoarea lui Lomonosov către Schumacher (scrisoarea 5).

Când evaluăm ciocnirea dintre Lomonosov și Genkel, este util să ne amintim că aproape a coincis cu prima apariție a lui Lomonosov ca om de știință independent: la sfârșitul anului 1739, el a trimis celebra sa „Scrisoare despre regulile poeziei ruse” Adunării Ruse. la Academia de Științe.

1 „Cel mai ilustru conte” - Contele de Reiss, care a studiat chimia cu Genkel.

5

Publicat după un original olograf (AAN, f. 1, op. 3, nr. 31, LL. 36-37).

Original în germană.

Text german tipărit pentru prima dată - Kunik, I, pp. 179-183;

Traducere rusă - Kunik, II, p. 334-338.

Lomonosov a părăsit Freiberg în prima jumătate a lui mai 1740, nefiind locuit acolo nici măcar un an. Academia de Științe la primirea raportului de către I.-F. Genkel despre plecarea neautorizată a lui Lomonosov, ea a decis să-l cheme imediat înapoi la Petersburg (AAN, f. 3, op. 1, nr. 450, 'l. 367; f. 20, op. 5, nr. iulie 1740 informat ambasadorul Rusiei la Dresda G.-K. Keyserling (AAN, f. 20, op. 5, nr. 201; Kunik, I, p. 174).

1 Plângerea menționată de Lomonosov, trimisă de acesta la 21 mai 1740 Academiei de Științe din Leipzig, nu a fost găsită.
2 „Consilier de cameră de judecată” - membru de onoare al Academiei de Științe G.-F.-V. Juncker, care se afla la Freiberg pentru a inspecta salinele. Timp de patru luni, Lomonosov a tradus pentru el diverse extrase și rapoarte la Petersburg (Pekarsky, II, p. 296). Despre opera lui Lomonosov, Juncker a păstrat o notă a lui Lomonosov însuși (documentul 520).
3 Relațiile dintre Lomonosov și Genkel s-au agravat în legătură cu următorul ordin al Cancelariei Academice din 13 iulie 1739, care punea trei studenți ruși în deplină dependență financiară de Genkel: ruble, iar acești bani nu trebuiau predați acestora, ci eliberați. domnului Berg-fizician Genkel, care o va cheltui pentru întreținerea studenților sus-menționați în forma prescrisă de Academia de Științe și raportată

Domnule Bergphysics, elevilor înșiși, pentru bani de buzunar și cheltuieli mărunte, precum: materiale de scris, pudră, săpun etc., să dea fiecăruia nu mai mult de 1 taler pe lună ”(AAN, f. 20, op. 5). , nr. 179). Pentru ciocnirea dintre Lomonosov și Genkel din cauza frecării otrăvurilor, a se vedea scrisoarea 4 și notele la aceasta.
4 Pentru decontări financiare între Academia de Științe și H. Wolf, vezi scrisoarea lui Wolf către Academia de Științe din 15 iunie 1740 (Kunik, I, p. 169; Kunik, II, p. 321).
5 La 23 septembrie 1740, Genkel a raportat Academiei de Științe următoarele despre succesele lui Lomonosov în științe: , pământuri, pietre, săruri și ape, este capabil să predea temeinic mecanica, în care, potrivit experților, este foarte informat. ”(ibid., p. 331). Lucrarea neterminată a lui Lomonosov „Elemente de chimie matematică”, scrisă în 1741 sub forma unei introduceri în cercetările fizice și chimice extinse concepute de el, este dedicată aplicării matematicii la chimia teoretică (vezi vol. I prezint, ed., p. 65-83 și 545).
6 Lomonosov menționează vizitele sale la minele din Hesse și Siegen în Primele fundații ale metalurgiei (vezi vol. V prezent, ed., pp. 521, 524, 563, 581).
7 Permisiunea cerută de Lomonosov de a vizita minele din Harz nu a fost acordată. Ca răspuns la scrisoarea publicată, Lomonosov a primit de la I.-D. Răspunsul lui Schumacher din 28 februarie 1741, care confirma ordinul de a pleca imediat după deschiderea navigației spre Sankt Petersburg. O scrisoare la ordin de 100 de ruble a fost anexată la scrisoare (vezi Akad, ed., vol. VIII, pp. 62-64; al doilea, pg., p. 10). O săptămână mai târziu, la 7 martie 1741, prin X. Wolf a fost trimisă și o a doua bancnotă lui Lomonosov, se pare că pentru achitarea datoriilor (Kunik, II, p. 341).

6

Publicat după un original olograf (TsGADA, f. Arhiva de Stat XVII, Nr. 9, l. 1).
Original în germană.
Prima dată a fost tipărit textul german - „Note de imp. Academia de Științe, vol. X, carte. II, Sankt Petersburg, 1867, p. 181-182; Traducere rusă - Akad, ed., vol. VIII, p. 65-66.
1 Scrisorile anterioare ale lui Lomonosov către D. I. Vinogradov, menționate de Lomonosov, nu au ajuns la noi, așa cum scrisoarea de răspuns a lui Vino nu a fost păstrată.

grindină. Nu există știri despre relația lui Lomonosov cu Vinogradov în viitor, care a început la Moscova, când amândoi erau studenți ai Academiei slavo-greco-latine.
2 Retorica iezuitului francez Causin, adică Cossen (De eloquentia sacra et humana libri XVI. Lutetiae Parisiorum, 1630 - Despre elocvența spirituală și seculară. Paris, 1630). Pentru lucrarea lui Lomonosov despre Retorica lui Causin, vezi vol. VII prezent, ed., p. 791.
3 O istorie a Rusiei de Peter Petreus (Regni Muschovitici sciographia. Thet ãr: Een wiss och egenteligh Beskriffning om Rudzland, Stockholm, 1615) a fost publicată în șase părți separate în suedeză. În 1620 această lucrare a fost tipărită la Leipzig în limba germană cu adăugiri sub titlul: „Historien und Bericht von dem Grossfürstenthum Muschkow” (Lipsiae, 1620).
4 Scrierile lui Günther sub titlul: „Günters Gedichte”. Breszlau, 1735, au fost achiziționate de Lomonosov în Marburg în 1738 (vezi Documentul 502).
5 Pentru comanda primită de Lomonosov de la Sankt Petersburg și factura de 100 de ruble, a se vedea notele la scrisoarea 5.
3 X. Scrisorile lui Wolf către Lomonosov nu sunt cunoscute. Dintre scrisorile lui Schumacher către Lomonosov datând din acea vreme, se cunoaște doar o scrisoare din 28 februarie 1741, menționată în notele la scrisoarea 5.
7 Data plecării lui Lomonosov din Marburg nu este cunoscută. A sosit la Petersburg la 8 iunie 1741 (Pekarsky, II, p. 312).
7
Tipărit dintr-un exemplar scris de mâna unui grefier (AAN, f. 20, op. 4, nr. 23, LL. 1-2).
Locația originalului nu este cunoscută.
Original în germană.
Text german și traducere rusă publicate pentru prima dată (inexacte) - Buletin istoric, 1888, vol. XXXII, nr. 6, iunie, p. 729-733.
1 Petiția menționată de Lomonosov este publicată în acest volum (document 484). A fost depusă de Lomonosov la Oficiul Academic la sfârșitul lunii aprilie 1745 și conținea o petiție de a-i conferi titlul de profesor de chimie cu „salariu potrivit”.
2 Prin „alții care caută și promovare”, Lomonosov a înțeles evident V. K. Trediakovsky, X. Crusius și S. P. Krasheninnikov, care au solicitat numirea: primul - profesor de elocvență rusă și latină, al doilea - profesor de antichități și al treilea - un adjuvant al istoriei naturale (Bilyarsky, pp. 62-68).

8
Publicat conform textului primei publicații.
Locația originalului nu este cunoscută.
Prima publicată - „Buzele Arkhangelsk. Vedomosti, 1845, sec. II. parte neoficială, p. 215-216.
Destinatarul scrisorii, Varsonofy, a fost în 1746 arhiepiscopul de Arhangelsk și Kholmogorsk, iar înainte de aceasta, din 1727 până în 1740, a fost arhimandritul Mănăstirii Solovetsky. Varsonofy a menținut relații cu Lomonosov până la sfârșitul vieții (colecția Lomonosov. Arhangelsk, 1911, p. 152).

În piatra funerară, Barsanuphius este descris ca „un multiplicator de științe și școli, un amator, un mijlocitor al săracilor” („Necropola provincială rusă”, vol. I, M., 1914, pp. 130-131). Dacă aceste trăsături erau într-adevăr caracteristice episcopului Kholmogory, atunci probabil l-au determinat pe Lomonosov să intre în comuniune cu el.

1 Tatăl lui Lomonosov, Vasily Dorofeevich Lomonosov, s-a înecat în mare în 1741 (B. L. Modzalevsky. Familia și urmașii lui Lomonosov. Colecția Lomonosov. Sankt Petersburg, 1911, pp. 333-334).

2 „Broșura” menționată de Lomonosov este „Fizica experimentală Wolfiană, prescurtată din originalul german în latină, din care Mihailo Lomonosov a tradus limba rusă”. SPb., 1746.

3 Calendarul istoric sau calendarul pentru 1747 a apărut în decembrie 1746 (AAN, f. 3, op. 1, nr. 105, l. 304); Lomonosov a luat parte la editarea acesteia (Protocoale Conferinței, vol. II, p. 120).

9

Publicată după un original olograf (Biblioteca Universității de Stat din Tartu, Morg. Ep. fil. II, 143, unde scrisoarea a fost descoperită de angajatul Bibliotecii E. S. Vigel și pregătită pentru tipărire de șeful catedrei de fizică a numită universitate, conf. A. M. Mitt). Original în latină.

Prima publicată - „Lomonosov”, III, p. 255-258.

Scrisoarea publicată a marcat începutul corespondenței lui Lomonosov cu L. Euler, care a continuat apoi până în ultimul an al vieții lui Lomonosov.

1 Scrisoarea lui L. Euler menționată de Lomonosov către Președintele Academiei de Științe K. G. Razumovsky a fost scrisă la 21 noiembrie 1747 și privea disertațiile lui Lomonosov și G.-V. Richman (AAN, f. 136, op. 2, nr. 4, fila 1). Disertațiile lui Lomonosov au fost trimise lui Euler de către Schumacher în speranța de a primi o opinie negativă de la el.

revizuire. Lomonosov amintește acest fapt în scrisoarea sa către G. N. Teplov din 30 ianuarie 1761 (scrisoarea 72) și în ultima sa scrisoare către Euler (scrisoarea 102). Într-o scrisoare de răspuns, Euler, contrar așteptărilor lui Schumacher, a apreciat foarte mult lucrările lui Lomonosov: „Sunt extrem de încântat”, a scris el, „că aceste dizertații sunt în cea mai mare parte atât de excelente încât „Comentariile” împăratului Academiei Științele vor deveni mult mai remarcabile și mai interesante decât lucrările altor academii” (AAN, f. 136, op. 2, Ks 4, l. 1). lui Lomonosov de către Teplov în secret de la Schumacher, a fost atașat la scrisoare.

2 La începutul lunii februarie 1748, Academia de Științe a primit un mesaj din 31 ianuarie a acestui an de la Euler că Academia din Berlin a ales originea salitrului ca subiect pentru premiul din 1749 și că, în opinia lui Euler, cea mai bună soluție acestei probleme ar putea fi dat de Lomonosov. „Nu am nicio îndoială”, a scris el, „că cineva și-ar putea imagina asta mai bine decât domnul Lomonosov, pe care îl cer să fie convins să preia această lucrare. Ar fi, desigur, foarte onorabil dacă un membru al imp. Academia, și pe lângă rusă, a câștigat premiul nostru” (Bilyarsky, p. 96). Lomonosov a acceptat să participe la concursul anunțat de Academia din Berlin, dar a început să lucreze la o disertație despre salitr abia un an mai târziu, la 16 ianuarie

1749 (f. 20, op. 1, nr. 3, l. 94). Pentru rezultatele concursului, vezi vol. II prezent, ed., p. 667.

10

Publicat după un original olograf (AAN, f. 3, op. 1. Nr. 115, l. 12).

Prima publicată - Bilyarsky, pp. 101-102.

Lomonosov a făcut o greșeală în data scrisorii - 1747 este indicat în loc de 1748.

Ordinul menționat în scrisoarea pentru traducerea poeziilor germane pentru proiectul de iluminare, programat pentru 25 aprilie 1748 cu ocazia aniversării încoronării împărătesei, a fost trimis la Lomonoșov de către Cancelaria Academiei de Științe pe 20 aprilie 1748 (AAN, f. 3, op. 1, nr. 115, l . 10). Proiectul acestei iluminări cu o „explicație” și versete în limba germană a fost întocmit de Ya. Ya. Shtelin (ibid., f. 3, op. 1, nr. Lebedeva, ll. 7, 15).

G. N. Teplov i-a răspuns lui Lomonosov în scrisoarea sa din aceeași zi, dar i-a trimis nu planul de iluminare solicitat de acesta de la Oficiul de Artilerie, ci o „explicație” a iluminarii, adăugând: „Vă rog să compuneți și versuri, care vi se pare decent în rusă; si ca sa nu-l jignesc pe domnul consilier Shtelin, va rog sa-i traduceti poeziile in versuri, iar apoi Biroul de Artilerie va folosi ceea ce va fi testat de la o parere inalta. Totuși, scrisul tău [b] este plin de astfel de expresii

neno, care sunt reprobabile spre onoarea domnului consilier Shtelin; ai grijă să nu-l enervezi: fiecare scrie cât poate după raționament, cât vrea oricine” (Akad, ed., vol. VIII, pp. 71-72).

Lomonosov și-a îndeplinit însărcinarea care i-a fost dată și a înaintat Oficiului Academiei de Științe atât propria sa inscripție poetică, cât și o traducere a poemelor lui Stehlin (ibid., nr. 115, fol. 14); pentru textele ambelor inscriptii vezi vol. VIII prezent. ed.

unsprezece

Publicat după un original olograf (AAN, f. 136, op. 2, nr. 2, pp. 445-452).

Original în latină.

Prima dată tipărită integral - Akad, ed., vol. VIII, pp. 72-91.

Scrisoarea lui Lomonosov către Euler din 5 iulie 1748 este o scrisoare doar în formă, dar în esență este un tratat științific, motiv pentru care a fost inclusă în vol. II al prezentului prezent. ed. (p. 169-193), care a publicat lucrările lui Lomonosov despre fizică și chimie în 1747-1752. Pentru a concentra însă într-un singur loc toate scrisorile lui Lomonosov către Euler care au ajuns până la noi, textul scrisorii amintite este repetat în acest volum, unde sunt publicate toate scrisorile lui Lomonosov găsite până acum.

Pentru note despre scrisoare, vezi vol. II prezent, ed., p. 662-664.

12

Textul rusesc și traducerea în germană sunt tipărite din ciorne scrise de mână (AAN, f. 20, op. 1, nr. 1, pp. 111v.-112).

Locația originalului depus la Biroul Academic nu este cunoscută.

Prima publicată - SAU, carte. V, p. 88-90.

Probabil datată: după cum se vede din prima frază a scrisorii publicate, era deja o cerere „secundară” pentru atribuirea de „grade” academicienilor; prima cerere pentru aceasta a fost îmbrăcată sub forma unei „petiții”, pe care Lomonosov a depus-o în numele „tuți profesorii” Cancelariei Academice la 12 iulie 1748 (AAN, f. 3, op. 1, nr. 802). ,

fol. 81, P S. Bilyarsky și L. B. Modzalevsky atribuie în mod eronat acest fapt anului 1749: Bilyarsky, p. 129; Modzalevsky, p. 111, nr. 275). Această „petiție” nu a fost găsită. Examinarea problemei ridicate de academicieni în „petiție” și în scrisoare a avut loc în Cancelaria Academică în prezența președintelui Academiei la 3 septembrie 1748 (AAN, f. 3, op. 1, nr. 457, p. 215-216). Astfel scrisoarea a fost scrisă probabil între 12 iulie și 3 septembrie 1748.
Întrebarea „randurilor” academicienilor, adică acea dintre cele paisprezece „clase” prevăzute de Petrograd

skoy „Table of Ranks”, era în condițiile acelei vremuri de o importanță serioasă. „Tabelul Rangurilor” urmărea un dublu scop: crearea unei birocrații privilegiate și, în același timp, democratizarea nobilimii. Guvernul imperial a inspirat cu sârguință ideea că statutul social al oamenilor ar trebui determinat doar de rangul oficial, și nu de origine. La sărbătorile publice și la ședințele oficiale, funcționarii erau amendați atât pentru revendicarea de onoruri și locuri care nu corespundeau rangului lor, cât și pentru cedarea locului unei persoane de rang inferior. Acest lucru s-a extins nu numai la funcționarii înșiși, ci și la soțiile lor. Chiar și în biserică trebuia să stea în rânduri. De asemenea, a fost extrem de important ca „slujitorii” care au ajuns la unul dintre primele opt ranguri, să devină astfel nobili ereditari, „chiar dacă erau de rasă joasă” (PSZ, nr. 3890). În astfel de împrejurări, angajații care din anumite motive nu aveau niciun rang s-au aflat într-o poziție extrem de dificilă, și uneori chiar umilitoare.
Toți angajații Academiei de Științe erau în această funcție. „Tabelul gradelor” a fost publicat în 1722, adică înainte de înființarea Academiei, motiv pentru care funcțiile academice nu erau și nu puteau fi prevăzute în tabel. Acest lucru a cauzat dificultăți nu numai pentru lucrătorii academicieni individuali, ci pentru întreaga Academie în ansamblu, deoarece i-a împiedicat să atragă oameni către serviciul academic și să-i mențină în acest serviciu. Noile regulamente ale Academiei, compuse de Teplov și aprobate de împărăteasă în 1747, nu au îmbunătățit lucrurile: nu s-a spus o vorbă despre ranguri.
Documentul publicat a fost semnat, judecând după cuvintele sale finale, de toți academicienii, dar Lomonosov a fost, fără îndoială, autorul său direct: proiectul rusesc a fost scris în întregime, de la început până la sfârșit, de mâna lui pe a doua pagină a unei foi duble de scris și pe a treia pagină a aceleiași foi (en regard) a fost scrisă de el o traducere germană, aparținând tot lui Lomonosov și destinată academicienilor străini care nu vorbeau rusă.
Din documentele supraviețuitoare nu este clar care a fost mișcarea ulterioară a petiției depuse de academicieni: în dosarele Cancelariei Academice nu s-a găsit nicio mențiune despre aceasta. Dar este posibil ca nu numai petiția anterioară, ci și să fi provocat o discuție asupra problemei rangurilor, care a avut loc la 3 septembrie 1748, cu participarea lui Razumovsky, Schumacher și Teplov (AAN, f. 'Z, op. 1, No. 457, ll 215-216, M. I. Sukhomlinov în vol. IX din „Materiale” sale la pp. 393-394, acest document este publicat cu unele erori).
Cancelaria a fost de acord că absența gradelor a dus la „descurajarea” angajaților din mediul academic, însă s-a eschivat de a da curs cererii academicienilor, recurgând la o interpretare complet arbitrară și

incorectă a Tabelului, unde, potrivit acesteia, „profesorii sunt dat un grad împotriva căpitanilor

armată” În „Tabel”, în clasa a IX-a (care nu dădea dreptul nobilimii), printre altele, erau într-adevăr menționați „profesori la academii”, dar întrucât Academia de Științe nu exista încă în acea vreme. „Tabelul” a fost publicat, această mențiune nu se putea aplica, desigur, academicienilor: „Tabelul” înțeles de „profesorii la academii” profesori ai unor instituții de învățământ precum, de exemplu, viitorul corp de cadeți a nobiliștilor navale , care a fost înfiinţată în 1715 sub denumirea de Academia Gărzii Marinei. De aceea, „profesorilor” menționați în „Tabel” li s-a acordat un rang atât de mic, echivalându-i cu căpitanii de armată, stăpânii de galere și reporterii Senatului. Pe baza interpretării greșite cu bună știință a buletinului, Cancelaria a admis că problema gradului de academicieni a fost deja soluționată definitiv și irevocabil și, prin urmare, a considerat posibil să se limiteze la inițierea unei petiții în fața Senatului de atribuire a gradelor doar adjuncților, studenților. şi „artişti de diverse feluri”, remarcând acest lucru, în sfidarea academicienilor, că adjunctul se dovedeşte adesea „mai învăţat decât orice alt academician”. Raportul corespunzător către Senat a fost întocmit, dar, după cum se vede din jurnalul lucrărilor de ieșire, acesta nu a fost trimis la adresa (AAN, f. 3, op. 1, nr. 121, p. 23-25; cf. de asemenea nr. 594). Acesta a fost sfârșitul chestiunii (despre sensul rangurilor, vezi: I. I. Georgi. Descrierea capitalei Sankt Petersburg. [St. Petersburg], 1794, p. 336).

13

Publicată după o copie scrisă de mâna unui grefier (AAN, f. 3, op. 1, nr. 803, l. 22), și după un extras din a doua jumătate a scrisorii, certificat de V. K. Trediakovsky (ibid. , nr. 123, l. 71 despre.).

Nu se știe unde se află originalul.

Prima publicată - Bilyarsky, pp. 115-116. Vezi vol. IX prezent, ed., note la documentul 286.

1 Prin „poeziile lui Alexandru Petrovici”, Lomonosov înseamnă epistolele lui A.P. Sumarokov despre limba și poezia rusă (vezi ibid., documentul 371 și notele la acesta).

2 Scrisoarea lui Trediakovsky menționată de Lomonosov nu a ajuns la noi.

14

Tipărit dintr-un exemplar scris de mâna unui grefier (AAN, f. 1, op. 3, nr. 38, ff. 16-17, 14-15).

Locația originalului este necunoscută.

Prima dată publicată - Pekarsky, Add. Izv., p. 35-36.

Scrisoarea publicată este un răspuns către V. N. Tatishchev la cererea sa de a scrie o dedicație „Istoriei Rusiei” și de a vedea autorul.

prefaţă la atomul muncii. Scrisoarea lui Tatișciov menționată de Lomonosov, în care a fost formulată această cerere, nu a fost găsită și nu este clar dacă i-a fost adresată direct lui Lomonosov sau, mai probabil, lui Schumacher, cu care Tatișciov era în corespondență constantă. Lomonosov i-a predat lui Schumacher scrisoarea publicată și textul dedicației pe care a compus-o, care, trimițându-l lui Tatișciov

la 30 ianuarie 1749, a raportat: „Nu am vrut să amân scrisoarea domnului Lomonosov atașată la aceasta, acum înmânată. mie pentru trimitere, pentru ca Excelența Voastră să se convingă de dorința noastră nerăbdătoare de a vedea apariția lucrării voastre excelente în folosul societății” (AAN, f. 1, op. 3, Ks 38, l. 13). La rândul său, Tatișciov i-a cerut lui Schumacher să-i dea lui Lomonosov un „cadou de 10 ruble” în semn de recunoștință pentru cererea îndeplinită, de care Lomonosov, conform lui Schumacher, a fost „foarte mulțumit” (ibid., fol. 11). Istoria Rusiei a fost publicată după moartea lui Tatișciov și Lomonosov. Tipărirea lui a avut loc sub supravegherea lui Miller, care a înlocuit dedicația scrisă de Lomonosov (vezi anexa la scrisoarea publicată) cu a sa.

1 Tatișciov nu a urmat sfatul lui Lomonosov cu privire la „răspunsul prințului Dolgoruky” și a lăsat în prefața sa o poveste despre celebrul dialog dintre Petru I și Iakov Dolgoruky.

2 „Propunerea psalmului 103” neterminată a fost publicată pentru prima dată în lucrările colectate postume ale lui Lomonosov (Sankt Petersburg, 1784, partea 1, pp. 43-46).

3 Până la trimiterea scrisorii publicate, șase dintre odele lui Lomonosov fuseseră deja publicate în ediții separate. El a trimis aceste publicații lui Tatișciov. Există motive să credem că corespondența lor nu s-a oprit aici (Pekarsky, Buletin informativ suplimentar, p. 38), dar nu a fost găsită. ·

15

Publicat după un original olograf (AAN, f. 136, op. 2, nr. 3, ff. 50-51).

Original în latină.

Prima dată tipărită integral (text latin și traducere rusă) - .Acad, ed., vol. VIII, p. 98-101.

Scrisoarea publicată este un răspuns la scrisoarea lui Euler din 13/24 august 1748. Nu a fost păstrată complet; se cunoaște doar un fragment din ea, scris de mâna lui Lomonosov și tradus de acesta în rusă (anexa la scrisoarea 88). În ea, Euler face o trecere în revistă pozitivă a primelor rezultate ale cercetării lui Lomonosov privind relația dintre masă și greutate, pe care Lomonosov i le-a prezentat în scrisoarea sa din 5 iulie 1748 (scrisoarea 11).

Aproape 10 ani mai târziu, la 30 ianuarie 1758, Lomonosov a înaintat Adunării Academice o disertație despre relația dintre cantitatea de materie și greutate, intitulată „De ratione quantitatis materia et ponderis” (Despre relația dintre cantitatea de materie și greutate). vezi Protocoale Conferinţei, vol. II, 400), care în partea sa principală coincide aproape textual cu textul scrisorii amintite a lui Lomonosov din 5 iulie 1748. Pentru semnificaţia acestei lucrări, vezi vol. III prezent, ed., p. 662-663.

1 Pentru istoria construcției și utilajului Laboratorului de Chimie, vezi Vol. IX prezent, ed., Documentele 1, 4-7, 10-15 și notele la acestea.

2 „Lucrările despre limba rusă” menționate în scrisoare trebuie înțelese ca colecție de materiale pentru „Gramatica Rusă” (vezi vol. VII prezent, ed., p. 845).

3 Sub motto-ul „Cunoașterea principiilor în chimie este la fel de importantă precum sunt principiile în sine în corpuri”, Lomonosov a trimis o disertație despre nașterea și natura salitrului la un concurs

anunțat de Academia de Științe din Berlin. Pentru istoria acestei disertații, vezi Vol. II prezent, ed., pp. 666-674, precum și scrisoarea către Euler din 16 februarie 1748 (scrisoarea 9). Lomonosov a început să lucreze la disertația sa la 16 ianuarie 1749, iar la 29 martie a aceluiași an a fost deja primită la Berlin. Astfel, nașterea fiicei lui Lomonosov, Elena Mikhailovna (21 februarie 1749), a coincis cu timpul lucrului la disertație.

4 Prin „disertație despre elasticitatea aerului” Lomonosov înțelege lucrarea sa „Experiența în teoria elasticității aerului” (vol. II prezent, ed., pp. 105-139). Referitor la observațiile lui Lomonosov că acestei lucrări „lipsește o explicație a unei legi foarte cunoscute, și anume că elasticitatea aerului este proporțională cu densitatea”, vezi ibid., pp. 658-661. Pentru experimentele lui Lomonosov și Richman „despre ruperea celor mai durabile corpuri prin înghețarea apei”, vezi ibid., pp. 148-155, 659-661.

5 „Remarks on Robins” Lomonosov se referă la comentariile lui Euler la cartea lui B. Robins „New principies of gunnery”, Londra, 1742 („New Foundations of Artillery”. Londra, 1742).

0 Lomonosov nu și-a terminat „Lucrarea asupra monadelor” (vol. ed. I, pp. 562-564).

16

Publicat după un original olograf (TsGADA, f. Arhiva Statului XIX, Nr. 86, fol. 4).

Publicat prima dată de P. P. Pekarsky - Note ale Academiei de Științe, vol. X, Sankt Petersburg, 1867, p. 183.

Scrisoarea publicată se referă la analiza cuprului găsit în apropiere de Kamchatka de către Dmitri Nakvasin, un militar din Irkutsk și înainte

pusă de el în Colegiul Berg, de unde o liră din acest cupru a fost cerută de Cabinetul de e. şi. V. „în judecată: va fi asemănător ca bunăvoință cu japoneza” (ibid., p. 183).

Relațiile de afaceri dintre Lomonosov și secretarul de cabinet I. A. Cherkasov au început încă din 1744, când Lomonoșov a fost chemat la Cabinet pentru a preleva „săruri rusești” (AAN, f. 20, op. 1, nr. 3, fol. 85 v.). Celelalte relatări ale lui Lomonosov despre analizele pe care le-a efectuat la instrucțiunile Cabinetului și ale Colegiului Berg sunt publicate în vol. V prezent. ed. (p. 253-262, 291-294).

După ce a primit scrisoarea publicată de la Lomonosov, Cherkasov a ordonat: „Pentru a ajunge aici suficient din acest număr de cupru Kamchatka (pentru o ligatură în roșu și pentru alte nevoi), Colegiul Berg are efortul său sârguincios de a folosi și că, în același timp timp, ar trebui să existe o descriere geografică perfectă și arta minieră o descriere a modului în care este în ce cantitate și cum se obține, pentru care este necesar să se trimită un ofițer de munte calificat de la Colegiul Berg. Această măsură a fost efectuată abia în 1754 (Notele Academiei de Științe, vol. X, Sankt Petersburg, 1867, pp. 183-184).

17

Publicat după un original olograf (AAN, f. 3, op. 1, nr. 803, fol. 450-450 rev.).

Prima publicată - Lamansky, p. 87.

„Ocvederea” în care Schumacher a încercat să-l acuze pe Lomonosov a fost săvârșită nu de Lomonosov, ci de G. N. Teplov, care, informând

Academia de Științe pentru includerea în ziarele ruse și germane, știrea acordării paginii de cameră I. I. Shuvalov la junkerii de cameră nu au menționat patronimul lui. Nu a fost însă menționată în decretul Senatului (AAN, f. 3, op. 1, nr. 953, fol. 36). Această „supraveghere” a fost făcută pentru că nici Senatul, nici Teplov nu știau încă, probabil, că Shuvalov devenise favoritul împărătesei Elisabeta. Când acest lucru a devenit clar, Teplov a decis să transfere vina asupra angajaților academicienilor, reproșându-le „nepăsare și neglijență” (ibid., nr. 821, fol. 105).
Referirea lui Lomonosov la „Instrucțiunea pentru expediția departamentală” este destul de solidă. Conform acestei instrucțiuni, Lomonosov era responsabil doar de revizuirea traducerilor, pe care trebuia să le „editeze și să trimită ultima revizuire a acestora” (ibid., nr. 457, fol. 77).
Teplov, într-o scrisoare către Schumacher, a cerut ca toți vinovații să fie mustrați (ibid., nr. 821, fol. 105v.). Schumacher, într-o scrisoare de răspuns, l-a informat pe Teplov că Lomonosov, interpretul Lebedev și corectorul Barsov au fost mustrați (ibid., fol. 108). Acest lucru nu este în întregime adevărat: Schumacher nu a îndrăznit să anunțe un formal

l-a mustrat pe Lomonosov, dar s-a limitat la a-i spune o copie a scrisorii lui Teplov și i-a sugerat „să aibă o supraveghere sârguincioasă pentru ca astfel de defecțiuni să nu fie reparate în viitor” (f. 3, op. 1, nr. 803, fol. 448). .
18
Publicat conform textului primei publicații
Locația originalului nu este cunoscută.
Prima publicație - Op. 1784, partea I, p. 342-343.
Este probabil datată după conținutul scrisorii publicate, din care reiese clar că a fost scrisă în ajunul primei prezentări a tragediei „Tamira și Selim” în prezența împărătesei; această reprezentație a avut loc în decembrie 1750 (Journals of the Chamber Fouriers 1750, p. 145 și 155); lucrarea autorului asupra tragediei a fost finalizată cel târziu în octombrie a aceluiași an: până la 1 noiembrie, textul acesteia fusese deja dactilografiat de tipografie (AAN, f. 3, op. 1, nr. 460, fol. 473) . Astfel, scrisoarea publicată este cea mai veche dintre scrisorile lui Lomonosov către I. I. Shuvalov care au ajuns la noi. Datarea propusă atunci de P.S.Bilyarsky, care a atribuit această scrisoare verii lui 1751 (Bilyarsky, p. 146) și repetată în vol. VIII Acad. ed. (pag. 109) este cu siguranță greșită.
Apropierea lui Lomonosov de I. I. Shuvalov a început în vara anului 1750. Mesajul în versuri al lui Lomonosov sub titlul „Scrisoare către onoarea sa Ivan Ivanovici Shuvalov” datează din aceeași perioadă (vezi vol. VIII ed. prezentă).
1 Sub „locul cel mai plăcut, pe care de la el ^ Lomonosov] l-a înălțat cu râvnă laudă”, ar trebui să se înțeleagă Țarskoe Selo, cântat de Lomonosov într-o odă de mulțumire în 1750, unde sunt menționate aceleași „vârfuri” ale bisericii palatului (vol. VIII ed. prezentă).
2 Cuvintele lui Lomonosov că Tamira „va privi frumusețea clădirii magnifice” și că Mamai „nu se va uita înapoi la vârfurile aurite” conțin o aluzie la lucrarea efectuată în 1750 sub conducerea lui V. V. Rastrelli asupra decorațiunii Marele Palat Tsarskoye Selo; „vârfurile aurite” înseamnă în mod evident capetele bisericii palatului, care în

toamna anului 1749 au fost „aurite prin foc cu aur pur”, iar mere și cruci - cu „aur sudat” (I. Yakovkin. Istoria satului Tsarskoye, partea a II-a Sankt Petersburg ., 1829, p. 130; A. Benois, Tsarskoye Selo în timpul împărătesei Elisaveta Petrovna, Sankt Petersburg, 1910, p. 44).
8 Este cert că aceste cuvinte, la fel ca întreaga scrisoare, sunt alegorice; este foarte probabil ca Lomonosov, acasă la el, să-i fi citit tragedia tocmai scrisă lui Shuvalov, căruia i-a făcut o impresie favorabilă, iar acum Lomonosov și-a exprimat dorința ca aceeași impresie să fie

ea a produs şi pentru împărăteasă. Pentru data primei reprezentații a lui Tamira și Selim, vezi notele la această tragedie (vol. VIII ed. prezentă).

19

Publicat conform textului primei publicații
Locația originalului este necunoscută.
Prima publicată - Op. 1784, partea I, p. 319.

1 Prin „locuri frumoase” Lomonosov înseamnă Țarskoe Selo, unde, însoțind-o pe Elisabeta, Shuvalov a vizitat des și unde a mers și Lomonosov la invitația sa.
2 Cuvintele lui Lomonosov „frigul amar al iernii trecute” sunt confirmate de datele observațiilor meteorologice ale profesorului I.-A. Brown: în februarie 1751, temperatura în Sankt Petersburg a scăzut la - 30 ° C. („Scrieri lunare, pentru beneficiul și amuzamentul angajaților”, 1755, februarie, p. 155).
3 Egloga lui N. N. Popovsky amintită de Lomonosov nu a ajuns la noi. Pentru atitudinea lui Lomonosov și Shuvalov față de Popovsky, vezi vol. IX prezent, ed., documentul 385 și notele la acesta.

20

Publicat conform textului primei publicații.
Locația originalului nu este cunoscută.
Prima publicată - Op. 1784, partea I, p. 320.
Lomonosov a început lucrările la fabricarea „ochelarilor de diferite culori” în 1749, de îndată ce Laboratorul de Chimie a fost dotat (AAN, f. 3, op. 1, nr. 137, pp. 544-545, cf. vol. IX). prezent, ed. ., documentul 20 și note la acesta). La 8 ianuarie 1750, și-a arătat ochelarii colorați la Adunarea Academică (Proces-verbal al Conferinței, vol. II, p. 217). În 1750-1751. Lomonosov și-a continuat lucrările de laborator pe sticlă colorată, iar în a doua jumătate a anului 1751 i-a avut ideea de a produce lucrări de sticlă colorată și mozaic la scară largă de stat (vol. IX prezent, ed., document 45). Tocmai acestei întrebări i-a fost dedicată, probabil, „cea mai joasă petiție” menționată în scrisoare și care nu există pentru noi. Acest lucru trebuie să fie legat de prezentarea „mostrelor de compoziții de mozaic” împărătesei prin iubitor de artă mozaic M. I. Vorontsov, care, fiind căsătorit cu o rudă a Elisabetei, ar fi putut-o influența.
În vol. IX prezent. ed. au fost publicate o serie de documente (10-19, 21, 23, 28-31), care confirmă că munca din Laboratorul de Chimie l-a forțat pe Lomonosov să se adreseze Cancelariei cu adevărat pentru fiecare „fleeac”, în timp ce atitudinea clericului „ grefieri” la aceste contestaţii

Aceste studii sunt destul de clar caracterizate, de exemplu, de „opinia” exprimată de Schumacher cu privire la cererea lui Lomonosov de a numi un laborator care să-l ajute (ibid., note la documentul 17).
21
Publicat conform textului primei publicații.
Locația originalului nu este cunoscută.
Prima publicată - Op. 1784, partea I, p. 321.
Scrisoarea publicată și versurile raportate în ea au fost scrise de Lomonoșov în legătură cu coborârea din șantierele navale ale Amiralității a navei de război „Ioan Gură de Aur” la 8 septembrie 1751 („Sf. Petersburg Vedomosti”, 1751, nr. 73, p. 554). Poeziile au fost publicate pentru prima dată în Operele colectate ale lui Lomonosov din 1757 (cartea I, p. 182) într-o ediție puțin diferită (vezi vol. VIP ediția actuală).
Tragedia „Demofont” a fost începută de Lomonosov la ordinul special al împărătesei în decembrie 1750 și s-a încheiat nu mai devreme de 10 septembrie și nu mai târziu de noiembrie 1751 (Lamansky, p. 148).
Pentru planul istoriei Rusiei, vezi vol. VI prezent, ed., p. 85, 562-563, 572-573.
22
Publicat după un original olograf (AAN, f 20, op. 3, nr. 55, pp. 1-2).
Prima publicată - „Convorbirea Voronezh pentru 1861”, Sankt Petersburg, 1861, pp. 231-232.
După cum se poate vedea din primele cuvinte ale scrisorii publicate, aceasta a fost precedată de o altă scrisoare a lui Lomonosov adresată lui I. I. Shuvalov pe aceeași problemă, la care Shuvalov a răspuns „rândurile de ieri”, adică scrisoarea de răspuns a lui Shuvalov nu a fost găsită.
Studiul minereurilor siberiene a fost efectuat de Lomonosov în numele Oficiului Academic pentru Cabinet, care a trimis mostre din aceste minereuri simultan la trei instituții: Academiei, Biroul Monedei și Colegiul Berg. Transmițând ordinul Cabinetului lui Lomonosov, Cancelaria i-a sugerat să „săvârșească o scurtă execuție” (AAN, f. 3, op. 1, nr. 161, l. 222). Prin urmare, a trebuit să se grăbească.
La 24 februarie 1752, Lomonosov a informat Cancelariei că, conform testului pe care l-a făcut, „toate minereurile sigilate în treizeci și trei de bucăți de hârtie conțin un semn de argint” (vol. V prezent, ed., p. 277-). 278), despre care Cancelaria a sesizat Cabinetul chiar a doua zi (AAN, f. 3, op 1. Nr. 161, fol. 224).

La mijlocul lunii mai, de la Cabinet a venit un mesaj că probele prelevate la Colegiul Berg și la Oficiul Monetar au dat un rezultat negativ diferit de cel al lui Lomonosov: nu era argint în minereuri. De asemenea, s-a descoperit că negustorul din Tobolsk I. Zubarev, care a prezentat mostrele de minereuri, a comis un fals: tovarășul său Levrin a mărturisit că, „cumpărând o cruce spartă în piața din Tobolsk și topind-o, a arătat că argintul ar fi venit. din aceste minereuri” În acest sens bar în fruntea Cabinetului. I. A. Cherkasov (Lomonosov îl numește într-o scrisoare „o persoană nobilă”) a cerut o explicație de la Cancelaria Academică, „de ce a avut loc această infidelitate și înșelăciune în eșantion și dacă a existat ceva asemănător în asta, cum a comis Levrin mai sus, a cărui înșelăciune” (Bilyarsky , pp. 169-170).
Lomonosov a aflat despre toate acestea, după cum se vede din scrisoarea publicată, cu mult înainte de declarația oficială de mai sus a

Cabinetului, drept răspuns la care, la 16 mai 1752, a depus un raport la Cabinet, unde a spus că re-eșantionat cel mai „bogat” minereu și argintul din el nu a fost găsit (Pekarsky, II, p. 491). Recunoscând cu sinceritate, astfel, greșeala sa, Lomonosov a pus capăt acestei afaceri, care nu a mai avut consecințe neplăcute pentru el.

23

Tipărit dintr-un original scris de mână. (AAN, f. 20, op. 3, nr. 56).

Prima tipărită——Grota, p. 23

Conform corectei presupuneri a lui J. K. Groth (Grott, p. 23), scrisoarea publicată se referă la mesajul comic al lui Voltaire „Au roi de Prusse” („Regelui Prusac”), scris în 1751 și adresat lui Frederic al II-lea. Voltaire locuia la acea vreme la Berlin și, purtând titlul de camerlan al curții prusace, îndeplinea de fapt atribuțiile de redactor literar al poeziei franceze a lui Friedrich. Nu există nicio îndoială că Friedrich Lomonosov este cel care îl numește „suveranul său”.

Epistola menționată a lui Voltaire se încheie cu următoarele versete:

Et vous allez pourtant à l'immortalité En nous prêchant l'âme mortelle.

(Și încă găsești calea către nemurire, Inspirând gândul la mortalitatea sufletului).

Astfel, Voltaire îl preamărește pe Frederic în aceste versuri pentru negarea uneia dintre principalele dogme ale creștinismului - nemurirea sufletului. Acest lucru i-a dat lui J. K. Grot un motiv să admită că această poezie a lui Voltaire a avut în vedere Lomonosov în scrisoarea sa către Shuvalov.

În favoarea acestei presupuneri poate fi prezentat încă un argument. Mesajul lui Voltaire este construit pe antiteze ascuțite apropiate unui paradox (un predicator care își respinge propria predică; o comparație ofensatoare pentru Frederic cu un predicator similar se transformă în laudă pentru Frederic; predicând că sufletul uman este supus morții, Frederic dobândește astfel dreptul la nemurire). Lomonosov în scrisoarea sa parodiază clar maniera paradoxală a lui Voltaire, recurgând la antiteze și mai ascuțite („înțelepciunea nebună”; „onestitate nerușinată”, „lauda înjurată”, „calomnie panegiric”).

Judecățile lui Lomonosov despre Voltaire care au ajuns până la noi nu sunt epuizate de această scrisoare: cf. scrisoare către I. I. Șuvalov din 2 septembrie 1757 ï (scrisoarea 53 și, de asemenea, vol. VI prezent, ed., pp. 89-96). Dar aceste materiale sunt încă prea puține pentru a forma o imagine destul de completă a modului în care Lomonosov și-a evaluat marele contemporan, pe care l-a considerat incontestabil printre clasicii literaturii franceze; în 1758, la alcătuirea unui program de predare a limbii franceze pentru Gimnaziul Academic, Lomonosov a numit trei autori ale căror lucrări ar trebui studiate de școlari: Molière, Racine și Voltaire (vol. IX prezent, ed., document 303, § 42).

24

Publicat conform textului primei publicații.

Locația originalului nu este cunoscută.

Prima publicată - Op. 1784, partea I, p. 322-324.

Scrisoarea lui I. I. Șuvalov din 28 decembrie 1752, menționată de Lomonosov, nu a fost găsită.

Despre când și în ce împrejurări a început Lomonosov să lucreze la istoria antică a Rusiei, vezi vol. VI această ediție, pp. 572-574.

După ce a răspuns lui Shuvalov că nu era „nici nevoia, nici posibilitatea” de a „părăsi complet” munca sa în domeniul fizicii și chimiei, Lomonosov a început totuși să studieze istoria din acel moment, nu numai „pentru petrecere a timpului liber”, deoarece a fost înainte (documentul 514) dar sistematic și uneori chiar în detrimentul altor lucrări. Așadar, într-o scrisoare către Euler din 12 februarie 1754, el relatează: „M-am surprins adesea chiar de munca în care sufletul meu rătăcea în antichitățile rusești. Prin urmare, am omis o mulțime de dovezi că atmosfera superioară, într-un calm deplin, ar trebui să coboare în cea inferioară ”(scrisoarea 41). Lomonosov vorbește despre acest lucru și în nota sa despre comportamentul Cancelariei Academice: „Lomonosov a spus în Consiliul profesorului [18 august 1754] că lui, având lucrarea de a compune „Istoria Rusiei”, nu-i place să exercite atât de liber.

se angajează în chimie” (document 470, § 29; vezi și Proceedings of the Conference, vol. II, p. 311 și AAN, f. 1, op. 2-1754, nr. 8).
Cuvintele de încheiere ale lui Lomonosov sunt pline de sens profund că toate lucrările sale chimice sunt finalizate cu organizarea fabricii, pierzând ceea ce „în zadar” ar fi „chin insuportabil” pentru el. Ei vorbesc despre cât de puternică a fost la Lomonosov conștientizarea necesității de a conecta munca științifică teoretică cu practica industrială: să-și lase lucrările de laborator neintroduse în producție a însemnat să le piardă „fără fruct”.

1 Sub lucrările menționate de Lomonosov „pentru a decora cuvântul rus”, ar trebui să se înțeleagă „Gramatica rusă”, la care a lucrat Lomonosov de la sfârșitul anilor 40 până la sfârșitul anului 1755.

2 Pentru „Cuvântul de laudă lui Petru cel Mare” vezi vol. VIII prezent. ed.

3 Lomonosov numește ideea sa de a organiza o afacere de mozaic, înaintată împărătesei la 25 septembrie 1752, „cea mai umilă petiție pentru o fabrică” (vezi vol. IX, prezent, ed., document 47).

25

Publicat conform textului primei publicații.
Locația originalului nu este cunoscută.
Prima publicată - Bilyarsky, p. 778.
Datat probabil pe baza 1) raportului lui Lomonosov către biroul Senatului din Sankt Petersburg din 22 februarie 1753 (vol. IX ediția actuală, documentul 52) și 2) raportului lui Lomonosov către Cancelaria Academiei de Științe din 23 februarie 1753 la plecarea sa la Moscova, cu permisiunea Oficiului Senatului (ibid., Documentul 54).
La Moscova, unde se afla la acea vreme întreaga curte imperială. Lomonosov călătorea cu afaceri legate de înființarea unei fabrici de mozaic (ibid. Documentele 51-55 și note la acestea).

26

Publicat după un original olograf (AAN, f. 20, op 3, nr. 134, l 2-2v).
Prima publicată - Carte de arhivă. Vorontsov, Prinț. IV, p. 480.
Scrisoarea publicată a fost scrisă la o zi după întoarcerea lui Lomonosov de la Moscova, unde, la cererea acestuia, împărăteasa a semnat un decret prin care i-a acordat lui Lomonosov o moșie locuită de țărani cu o postscriptie la fabrica sa de mozaic (vol. IX ed. prezent, documentele 48 și 55). și note la ei).

M. I. Vorontsov, prin care Lomonosov a prezentat împărătesei mostre de compoziții de mozaic și la care s-a adresat la un moment dat cu o cerere

lupta pentru susținerea propunerii sale de înființare a unei fabrici a avut, evident, un impact asupra rezultatului favorabil al cazului și în acest caz, pentru care Lomonoșov îi mulțumește într-o scrisoare publicată.

27

Publicat după un original olograf (AAN, f. 20, op. 3, nr. 55, urm. 3-4).

Prima dată tipărită (nu tocmai, pe baza unei copii) - Bilyarsky, pp. 203-204; complet conform originalului - Akad, ed., vol. VIII, pp. 123-124.

În timpul domniei Elisabetei Petrovna, P. I. Shuvalov a fost unul dintre cei mai influenți oameni de stat și autorul unei serii de reforme economice.

„Noua redare a celei mai înalte favori”, cu care Lomonosov îl felicită, a constat în acordarea lui Shuvalov a 30.000 de ruble. căci „credinciosul şi sârguincios al lui la e. şi. V. și serviciul de stat în găsirea unei modalități de creștere a veniturilor tavernelor și sării ”(„ St. Petersburg Vedomosti ”, 1753, nr. 35). Era vorba de stabilirea unor prețuri uniforme pentru întregul imperiu la vin și sare.

Textul scrisorii publicate sugerează că „multele fapte bune” ale lui P. și Șuvalov, despre care vorbește Lomonosov, au constat în asistența pe care a oferit-o în cazul înființării unei fabrici de mozaic: acest caz a fost examinat în Senat în decembrie. 1752, iar vocea lui Şuvalov i-a influenţat probabil rezoluţia favorabilă.

Lomonosov numește imaginea mozaicului, pe care a atașat-o la scrisoarea publicată ca un cadou către soția lui P. I. Shuvalov, „o mică experiență a artei mozaicului care începe în Rusia” (Makarov, pp. 48 și 133-134).

28

Publicat conform textului primei publicații.

Locația originalului nu este cunoscută.

Prima publicată - Op. 1784, partea I, p. 324-326.

1 Prin „cea mai înaltă generozitate”, Lomonosov înseamnă decretul personal al împărătesei din 15 martie 1753 privind acordarea de pământ și țărani pentru fabrica de mozaic pe care o înființa (vezi vol. IX prezent, ed., nota la documentul 48).

2 „Școli Spassky” - Academia slavo-greco-latină de la Mănăstirea Zaiko-Nospassky din Moscova, unde Lomonosov a studiat între 1731 și 1735.

3 Cuvintele lui Lomonosov „tată, n-a avut niciodată copii în afară de mine, a spus că eu, fiind singur, l-am părăsit” nu sunt în întregime exacte: el a fost singurul

un copil din prima căsătorie a tatălui său, care, totuși, a avut alți copii din a doua și a treia căsătorie, iar în momentul în care Lomonosov și-a părăsit casa părintească, tatăl său avea deja un al doilea fiu (B. L. Modzalevsky. Familia și descendenții lui Lomonosov

Colecția Lomonosov, Sankt Petersburg, 1911, p. 335). Pentru câteva informații noi despre statutul de proprietate al tatălui lui Lomonosov, vezi Lomonosov, III, pp. 240-241

4 Altyn - trei copeici; bani - * / g de un ban.

5 În timpul șederii sale în străinătate, Lomonosov a primit într-adevăr un salariu „față de cele patruzeci de ori”: 400 de ruble. în loc de 10 ruble. pe an, pe care l-a primit la Moscova.

11 Nu se știe la cine a vrut să spună familia Lomonoșov prin cei „care, din zel, îmi spun să fiu atent” și prin cei „care, din nebunie, interpretează invidia”. Trebuie să presupunem că în scrisoarea nedescoperită a lui Şuvalov, la care răspunde Lomonosov, se vorbea despre zvonuri urbane cauzate de deschiderea unei fabrici de mozaic şi de acordarea unei moşii lui Lomonosov, iar unii spuneau, se pare, că Lomonosov, luând o nouă întreprindere, dădea dovadă de un zel excesiv, pe care s-ar putea să nu-l poată face, în timp ce alții preziceau, probabil, că fabrica și moșia, după ce au ridicat bunăstarea materială a lui Lomonosov, îl vor distrage atenția sau chiar îl vor îndepărta de știință. și poezie.

Apropo de Diogene, care a lăsat „câteva glume pline de spirit” conaționalilor săi, Lomonosov înseamnă că Diogene nu a lăsat nicio moștenire științifică, cu excepția unui anumit număr de aforisme individuale.

8 Informațiile raportate de Lomonosov despre statutul de proprietate al oamenilor de știință străini pe care i-a enumerat sunt absolut exacte: Newton a primit un venit solid din mica sa proprietate a familiei, care, în combinație cu funcția de profesor, i-a oferit fonduri destul de suficiente, iar în al doilea jumătate din viața sa, după ce a fost numit custode al Monetăriei din Londra, a obținut o și mai mare prosperitate (S. I. Vavilov. Isaac Newton. Ed. a 2-a, M.-L., 1945, p. 170). Boyle, fiul lordului, cel mai bogat om din Anglia la acea vreme, a cheltuit sume considerabile pentru întreprinderile sale științifice și a întreținut pe cheltuiala sa un personal numeros de asistenți de laborator, mecanici și secretari, care, potrivit biografilor săi, explicau: volum uriaș al producției sale științifice și literare (L.-T. More, The Life and Works of the Honorable Robert Boyle London, New-York, Toronto, 1944, pp. 5, 107, 130 et al. London, New York, Toronto, 1944). Christian Wolf, fiul unui meșter, a primit titlul de baron imperial în 1745; spre sfârșitul vieții, primind un salariu excepțional de mare, depășind semnificativ salariile obișnuite de profesor, a acumulat o mare avere și a lăsat fiului său o casă frumoasă în orașul Halle și o „moșie de cavaler” (Christian Wolf fs eigene Le-

bensbeschreibung. Leipzig, 1841, p. 79. - propria biografie a lui Christian Wolff. Leipzig). Medicul și botanistul englez G. Sloane a pus bazele Muzeului Britanic, lăsând moștenire statului o bibliotecă care conținea 50.000 de volume tipărite și manuscrise și o colecție excelentă de „rarități” cu condiția ca moștenitorii săi să fie plătiți 20.000 de lire (Enciclopedie). Britannica - enciclopedia britanică, vol. 20, p. 798).

29

Publicat conform textului primei publicații.

Locația originalului nu este cunoscută.

Prima publicată - Op. 1784, partea I, p. 326-330.

Scrisoarea lui I. I. Șuvalov din 24 mai 1753, menționată de Lomonosov, nu a fost găsită. Era un răspuns la scrisoarea lui Lomonosov din 4 ianuarie a aceluiași an (scrisoarea 24).

1 Sub „anumiți oameni care și-au deschis calea fericirii doar pentru ei înșiși prin predare etc.” Lomonosov înseamnă evident G. N. Teplov. Acesta din urmă și-a început serviciul academic în 1740 ca interpret, a fost promovat ca adjunct în botanică în 1742, iar în 1743 a fost trimis „pentru educație ulterioară și perfectă” la Tübingen și Paris, „pentru ca, după patru sau cinci ani, să întoarce demn de a fi profesor” (AAN, fond 3, op. 1, nr. 947, fila 34). Numirea lui K. G. Razumovsky (cu care Teplov a călătorit în străinătate) ca președinte al Academiei de Științe a predeterminat cariera ulterioară a lui Teplov. La 1 iulie 1746, a fost numit la Cancelaria Academică ca evaluator și, folosind încrederea nelimitată a lui Razumovsky, a devenit de fapt arbitrul tuturor treburilor academice, abandonând aproape complet munca științifică (pentru detalii, vezi: Pekarsky, II, p. XXI).

2 Mama vitregă a lui Lomonosov este a treia soție a tatălui său, văduva Irina Semyonovna, fiica unui țăran din Nikolaev Matigorskaya volost Semyon Korelsky (B. L. Modzalevsky. Familia și descendenții lui Lomonosov. Colecția Lomonosov, Sankt Petersburg, 1911, p. 2).

3 „Descriere și desen” nu au fost găsite.

4 Despre experimentele și descoperirile lui Lomonosov și Richman în domeniul electricității și despre „actul public” la care ambii urmau să țină discursuri pe acest subiect, vezi Vol. III al prezentului prezent, ed., p. 510- 519, 523-524, 527-533, 535-536, 545-546. Lomonosov numește metoda de obținere a unei descărcări electrice puternice folosind așa-numitul „borcan de Leyden” descoperit în 1745 de E. Kleist și, independent de acesta, în 1746 de P. Mushenbreck.

5 Pentru lucrarea lui Lomonosov la partea a doua a Ghidului Scurt al Elocvenței, vezi vol. VII prezent, ed., pp. 809-810.

6 Pentru lucrarea lui Lomonosov despre istoria antică a Rusiei, vezi vol. VI prezent, ed., pp. 572-579.

Sintagma care începe cu cuvintele „Dacă cineva ține prelegeri după profesia și poziția sa” caracterizează activitățile pedagogice și științifice ale lui Lomonosov în anul universitar 1752/53, despre care vorbește mai detaliat în rapoartele sale (documentele 514, 515). Prelegerile Lomonosov despre chimia experimentală aparțin acestui an universitar.

8 Casa lui I. I. Shuvalov, unde Lomonosov plănuia să plaseze „lucrurile optice promise”, se afla pe Nevsky Prospekt, la colțul Malaya Sadovaya (P. N. Petrov. History of St. Petersburg, St. Petersburg, 1885, pp. 548). , 558). Această casă a fost în cele din urmă terminată pentru sosirea lui Shuvalov de la Moscova în 1754 (St. Petersburg News, 1754, nr. 85, pp. 677-678; nr. 86, pp. 684-685). Documentele de arhivă nu conțin informații despre ce fel de „lucruri optice” și „instrumente” au fost făcute pentru Shuvalov sub supravegherea lui Lomonosov

treizeci

Publicat conform textului primei publicații.

Locația originalului nu este cunoscută.

Prima publicată - Op. 1784, partea I, p. 330-333.

Despre lucrările lui Lomonosov și Richmann privind studiul naturii fulgerului și despre observațiile și experimentele pe care le-au efectuat în 1753, vezi vol. III prezent, ed., pp. 515-522.

Materialele despre moartea lui Richmann, publicate doar parțial (Pekarsky, I, pp. 710-711), sunt stocate în AAN, f. 3, op. 1, nr 707, ll. 58-106. Un raport oficial despre acest eveniment a fost publicat o săptămână mai târziu în Vedomosti din Sankt Petersburg (nr. 62 din 3 august 1753; cf.: G.-V. Richman. Works on Physics. M., 1956, pp. 548-). 550, 696-700).
Văduva lui Richman - Anna-Elizabeth Richman, născută. Gints, căsătorit ulterior cu profesorul I.A. Brown (Pekarsky, I, p. 714-715).
Informațiile despre copiii lui Richman raportate de Lomonosov nu sunt exacte. Potrivit văduvei lui Richmann din 5 august 1753, ea a avut doi fii - Wilhelm și Friedrich și o fiică (necunoscută după nume). Fiul cel mare avea pe atunci 4 ani, cel mic 3 luni, iar fiica un an și jumătate (AAN f. 3, op. 1, Ks 707, fol. 91). Cererea lui Lomonosov de pensie pe viață pentru văduva lui Richmann nu a fost satisfăcută: Academia de Științe s-a limitat la a-i acorda o alocație forfetară la șase luni după moartea lui Richmann (note la scrisoarea 33).
Temerile lui Lomonosov că moartea lui Richmann ar putea fi „interpretată împotriva creșterii științelor” aveau motive serioase. În cercurile reacţionare ale nobilimii au început să circule zvonuri despre blasfemia unor astfel de experimente, care

produs de Lomonosov și Richman; dispozitivele pe care le foloseau erau numite „blestemate”. Chiar și o figură relativ luminată precum R. I. Vorontsov a vorbit despre ura lui față de mașina electrică. Chiar și în judecățile unei persoane atât de educate incontestabil precum academicianul Miller, notele de îndoială au scăpat de oportunitatea unor astfel de experimente periculoase (Pekarsky, I, 712-713).
Schumacher s-a grăbit să ridice problema anulării ședinței publice a Academiei de Științe, care trebuia să fie dedicată discursurilor lui Lomonosov și Richmann despre electricitatea atmosferică (scrisorile 31, 32, 34 și note la acestea).
Scrisoarea publicată, tipărită pentru prima dată în secolul al XVIII-lea, este cunoscută pe scară largă. Pușkin, vorbind despre Lomonosov, a scris: „Cât de bună este scrisoarea lui despre familia nefericitului Richmann!” (A. S. Pușkin, Opere complete, vol. XI, Editura Academiei de Științe a URSS, Moscova-Leningrad, 1949, p. 253).
31
Publicat după un original olograf (AAN, f. 20, op. 1, nr. 133).
Original în germană.
Text german și traducere rusă publicate pentru prima dată - Modzalevsky, pp. 304 și 309.
Scrisoarea se referă la „actul public” al Academiei de Științe, programat inițial pentru 5 septembrie 1753. La acest act, Richmann trebuia să țină un discurs despre experimentele sale cu privire la electricitate, iar Lomonosov a fost însărcinat cu datoria „de a răspunde la aceasta și anunță publicului conținutul disertației la limba rusă” (Bilyarsky, pp. 205-206). Moartea lui Richmann și zvonurile care au apărut în legătură cu blasfemia experimentelor sale (vezi notele la scrisoarea 30) i-au dat lui Schumacher un motiv pentru a ridica întrebarea în fața lui Razumovsky că actul public ar trebui amânat, iar subiectul electricității ar trebui eliminat. (AAN, f. 3, op. 1, nr. 522, fila 326v.). Ascunzând această idee a sa de academicieni și, în special, de Lomonosov, Schumacher, după cum se vede din scrisoarea publicată, a continuat să vorbească cu ei despre

programul acelui „act public”, despre a cărui desființare. i-a scris lui Razumovsky. Ipocrizia lui a mers și mai departe: în aceeași zi a răspuns foarte amabil la scrisoarea lui Lomonosov că este de acord cu argumentele sale și că consideră corect ca lucrarea lui Lomonosov despre electricitate să apară la actul principal (Pekarsky. Dop. Izv., p. 58).). Viclenia lui Schumacher a fost agravată de faptul că nu l-a informat pe Razumovsky despre negocierile sale cu academicienii. Toate acestea, luate împreună, au creat acea situație grea, cât mai favorabilă pentru tot felul de jigniri și neînțelegeri reciproce, de care Lomonoșov s-a plâns de mai multe ori.
La câteva zile după ce i-a trimis lui Lomonosov scrisoarea amabilă menționată mai sus, Schumacher a primit un mesaj semi-oficial de la Moscova,

că depunerea sa a fost aprobată de Razumovsky (AAN, f. 3, op, 1, nr. 177, pp. 101-102), iar la 9 septembrie a aceluiași an, Teplov l-a informat despre aceeași destul de oficial: adunarea obștească. a fost amânat până în aprilie anul viitor , „și despre ce chestiune de vorbire ar trebui citită, Cancelaria trebuie să prezinte în prealabil excelenței sale de rang înalt * (ibid., l. 104).
Astfel, Lomonosov a fost lipsit de oportunitatea de a anunța unul dintre cele mai remarcabile studii ale sale, unde a dezvoltat și fundamentat propria sa teorie a fenomenelor electricității atmosferice. Pentru continuarea acestui caz, a se vedea vol. III prezent, ed., pp. 515-518 și notele la literele 32 și 34.
Teza lui Richmann menționată în scrisoare a fost publicată abia în 1758 în New Commentaries sub titlul: „De indice electricitatis et de ejus usu in definiendis artificialis et naturalis electricitatis phaenomenis dissertado” („Novi Commentarli”, vol. IV, p. 301 – 340. Traducere rusă sub titlul „Raționamentul despre indicatorul electricității și despre utilizarea sa în studiul fenomenelor de electricitate artificială și naturală” vezi: G. V. Richman, Trudy po fizike, M., 1956, pp. 338-359) .
Profesorul A.-N. Grișov a fost secretarul de conferință al Academiei de Științe din 1751 până în 1754 (Lista membrilor Academiei Imperiale de Științe. 1725-1907. Sankt Petersburg, 1908, p. 7).
32
Publicat conform textului primei publicații.
Locația originalului nu este cunoscută.
Prima publicată - Op. 1784, partea I, p. 333-334.
Poemul filozofic al scriitorului englez Alexander Pop „Experiența despre un om” a fost tradus (după cum se presupune, la instrucțiunile lui Lomonosov) de către studentul său, student al Academiei de Științe N. N. Popovsky în 1753. Biroului Academiei de Ştiinţe pentru trimiterea preşedintelui la 28 martie 1754 (scrisoarea 43). Popovsky nu știa engleza și traducea „An Experience on Man” dintr-o traducere în proză franceză.
Publicarea traducerii lui Popovsky a întâmpinat mari dificultăți. Cenzura spirituală a constatat că „editorul acestei cărți nu este din St. scrieri, fără a împrumuta nimic din legalizările cuprinse în Biserica noastră Ortodoxă, el își asumă numai toate opiniile despre conceptele naturale și naturale, adăugând la aceasta și sistemul copernican, precum și opinii despre multitudinea de lumi, fiind complet

în dezacord cu Sfânta Scriptură”(" Note bibliografice ", 1858, vol. I, coloana 490). Cartea a fost publicată doar datorită intervenției personale a lui I. I. Shuvalov doar trei ani

mai târziu, în 1757, multe versuri au fost complet șterse, în timp ce altele au fost înlocuite cu altele noi compuse de arhiepiscopul Moscovei (pentru detalii, vezi: Lucrările lui N. S. Tikhonravov, vol. III, partea I, pp. 82-89). În ciuda distorsiunilor de cenzură, traducerea lui Popovsky a avut un mare succes și a trecut prin șase ediții (Notele Patriei, 1807, nr. 5, pp. 374-378; Sopikov, partea a IV-a, p. 68).
Despre relația dintre Lomonosov și Popovsky și despre numirea lui Popovsky pentru a lucra la Gimnaziul Academic, vezi vol. IX prezent, ed., note la documentul 386.
„Acțiune publică” Lomonosov numește ședința solemnă a Academiei de Științe, care urma să aibă loc la 5 septembrie 1753 și despre programul căruia au existat dispute (scrisoarea 31 și note la aceasta).
Spunând că „Întâlnirea academică... au rămas foarte puțini, formați din patru profesori, ”Lomonosov are în minte doar academicieni din aceeași clasă fizică și matematică cu el: el însuși, Brown, Grișov și Popov, erau zece membri ai Adunării Academice la acea vreme.
33
Tipărit după un original scris de mână (AAN, f. 20, op. 3, nr. 134, l. 3).
Prima publicată - Carte de arhivă. Vorontsov, Prinț. IV, M., 1872, pp. 480-481.
Apelul lui Lomonosov la M. I. Vorontsov pentru ajutor pentru văduva profesorului Richmann a fost cauzat de o întârziere în examinarea petiției sale din 5 august 1753 pentru alocații și pensii pentru creșterea copiilor mici (AAN, f. 3, op. 1, nr. 707, l. 91).
Vorontsov, se pare, a îndeplinit cererea lui Lomonosov: două săptămâni mai târziu, la 16 septembrie 1753, a urmat decizia Cancelariei Academiei de Științe privind eliberarea unei sume forfetare de o sută de ruble văduvei lui Richman, așa cum este scris în definiție, „în pomană” și la plata către ea apoi în doi termeni anuali a salariului defunctului ei soț în valoare de 860 de ruble. Pensia pentru creșterea copiilor mici ai lui Richman, despre care solicita Lomonosov (scrisoarea 30), a fost refuzată „din lipsa unor astfel de exemple” (f. 3, op. 1, nr. 707, l. 101).
În 1761, ambii fii ai lui Richman au fost admiși la Gimnaziul Academic de stat (f. 3, op. 1, nr. 827, fol. 72).
34
Publicat conform textului primei publicații.
Locația originalului nu este cunoscută.
Prima publicată - Op. 1784, partea I, p. 334-335.
52

„Discursul rescris”, pe care Lomonosov o relatează într-o scrisoare publicată, este pregătit de el pentru a fi citit la ședința solemnă a Academiei de Științe din 5 septembrie 1753. „Un cuvânt despre fenomenele aeriene, din forța electrică care se produce” (vezi notele). la literele 31 și 32).

Din scrisoarea publicată reiese clar că, în timp ce Lomonosov a insistat ca „actul public” anulat să fie amânat nu pentru aprilie 1754, ci pentru noiembrie 1753 și să i se permită să citească tratatul său la acest act, Schumacher l-a convins pe Lomonosov să se mulțumească cu publicându-și discursul în Comentariile Academice și refuzând să-l țină public.
Al doilea volum din Istoria Rusiei a lui V. N. Tatishchev, care se afla în manuscrisul lui I. I. Shuvalov (P. P. Pekarsky. Noutăți despre V. N. Tatishchev. Note ale Academiei de Științe, vol. IV, Sankt Petersburg, 1864, p. 49), a fost nevoie de Lomonosov pentru lucrarea sa despre Istoria Rusă Antică (vezi vol. VI prezent, ed., pp. 578-579).
35
Publicat după un original olograf (AAN, f. 20, op. 3, nr. 56), care nu s-a păstrat în totalitate; începutul literei care lipsește în ea (până la cuvintele „Poeți vechi și noi” inclusiv) se tipărește conform textului primei publicații postume.
Prima jumătate a scrisorii (până la cuvintele „Voi călca pe umerii Atlanta cu piciorul” inclusiv) a fost publicată pentru prima dată - Op. .1784, partea I, p. 343-345; a doua jumătate a scrisorii (începând cu cuvintele „Sim de gânduri similare înalte”) a fost publicată pentru prima dată - Grotta, p. 24. Textul integral al scrisorii a fost publicat pentru prima dată - Bilyarsky, pp. 220-222.
Scrisoarea lui I. I. Șuvalov menționată de Lomonosov nu a ajuns la noi și nu cunoaștem conținutul ei. Vedem doar că conținea o propunere sau chiar un „ordin” de a prezenta obiecții la atacurile la care a început să fie supusă poezia lui Lomonoșov în acel moment.
Textul publicat îl desemnează destul de clar pe „Zoilov” al lui Lomonosov: aceștia sunt „Perfilievici”, adică I. P. Elagin și „profesorul său”, adică A. P. Sumarokov.
Lomonosov, după cum se poate observa din această scrisoare, a fost cel mai jignit de faptul că poeziile sale sunt condamnate pentru „imagini umflate”, adică pentru natura hiperbolică a imaginilor. Nu am reușit să găsim o singură lucrare a lui Sumarokov sau Yelagin referitoare la acești ani, în care o astfel de acuzație să fie adusă în mod deschis împotriva lui Lomonosov. Se cunoaște doar o afiș-parodie publicată de M. I. Sukhomlinov (Acad., ed., vol. I, p. 435 secund, pg.), în care nu este menționat numele lui Lomonosov, dar în care exaltarea stilului său poetic este ridiculizată. Tocmai acest afiș îl numește Lomonosov, probabil parodia lui Elagin cu Tamira. Totuși, din textul scrisorii publicate

se poate concluziona că în acest caz Lomonosov nu se răzvrătește împotriva acestei parodii, ci împotriva altor, mai târziu, „intenții și mișcări” ale lui Elagin, în special împotriva scrisorii sale către Sumarokov, unde poezia lui Lomonosov era deja condamnată direct.
Există motive să credem că scrisoarea lui Șuvalov a fost cauzată de satira scrisă de Ielagin, evident chiar în acest moment, „Despre petimetru și cochete” („Note bibliografice”, 1859, vol. II, coloanele 451-454), care l-a lovit pe Șuvalov. la iute. Ca răspuns la această satiră, un poem parodiat-o a apărut sub titlul „Obiecție sau Petimetru convertit” (ibid., coloanele 457-458); autorul acestui ultim poem a fost un student și adept al lui Lomonosov N. N. Popovsky (P. N. Berkov. Lomonosov și controversa literară a timpului său. 1750-1765. M.-L., 1936, p. 134). Despre această lucrare a lui Popovsky vorbește Lomonosov

în scrisoarea publicată („Îmi cer, dacă este posibil, să mă mulțumesc cu ceea ce a compus domnul Popovsky”). În noua satiră a lui Elagin, Lomonosov a fost atins doar în treacăt: rima nereușită Rusia-India a fost ridiculizată. Dar Popovsky a considerat totuși că este necesar să ia în fața profesorului și a spus în parodia sa ca răspuns:
Scribul parnasian, pentru Dumnezeu, nu uita: De o sută de ori mai deștept decât tine; nu-l intimida.
Popovsky îl numește pe Lomonosov „scrib parnasian”: acesta era „titlul” la care se face referire în partea finală a scrisorii publicate.
Pentru mai multe detalii, vezi notele la poezia „Mă înarmez să mă răzbun pe invidioși” (vol. VIII ed. prezentă).
1 Lomonosov ar putea completa referirea la § 158 din Retorica sa, unde se spune că prin „lărgirea lucrurilor” poeții „înalță mai ales poemele eroice”, cu citate din §§ 196 și 197 din aceeași carte, unde învață cum să se realizeze. „tensiuni” cu ajutorul hiperbolelor, care sunt necesare mai ales pentru a înfățișa „oameni îmbrățișați de mari pasiuni”.
2 În mesajul lui Elagin către Sumarokov („Note bibliografice”, 1859, vol. II, coloana 524) erau următoarele versete:
Unde este Malgerb, venerabil pentru tine, Unde este acest neasemuit Pindar, Ce cinstim în Epistole?
Elagin se referă la „Epistole on Poetry” a lui Sumarokov, datată 1748, unde este vorba despre Lomonosov, de care Sumarokov era încă apropiat. OK, s-a spus:
El este Malgerbul țărilor noastre, este ca Pindar.
(Vezi vol. IX prezent, ed., note la documentul 371).

3 „De douăzeci de ani”, adică acum douăzeci de ani. Deoarece scrisoarea publicată a fost scrisă în 1753, atunci vorbim despre timpul șederii lui Lomonosov la Academia slavo-greco-latină din Moscova. Informațiile noastre despre activitatea poetică a lui Lomonosov în acești ani sunt extrem de rare și de nesigur (Lomonosov, II, p. 58; colecția lui Lomonosov. Arhangelsk, 1911, p. 19). Cu atât mai important este, așadar, mesajul lui Lomonosov că experimentele sale în poezie din acea perioadă erau foarte apreciate de profesorii săi.
36
Publicat conform textului primei publicații.
Locația originalului nu este cunoscută.
Prima publicată - Moscow Telegraph, 1828, partea 22, august, nr. 15, pp. 398-400.
Datat probabil în legătură cu scrisoarea lui Lomonosov către I. I. Shuvalov din 16 octombrie 1753 (scrisoarea 35).
Legătura tematică a acestor două scrisori este evidentă și, astfel, apropierea lor cronologică este dincolo de orice îndoială: scrisoarea publicată este dedicată în întregime satirei olografe a lui I. P. Elagin „Despre petimetru și cochete”, în scrisoarea din 16 octombrie 1753. este menționat răspunsul poetic al lui H. N. Popovsky, care a parodiat aceeași satiră. În cuvintele de început ale ambelor scrisori, se spune că destinatarul scrisorii îl obligă pe Lomonosov să intre într-o polemică cu Elagin, spre care Lomonosov însuși nu este înclinat. Scrisoarea publicată conține atacuri nu atât împotriva lui Yelagin, cât împotriva lui Sumarokov, a cărui parte este cele mai grele lovituri. Întreaga scrisoare în ansamblu este un exemplu excelent al acelei

„batjocuri” pe jumătate ascunse despre care vorbește Lomonosov în § 120 din Retorica sa.
Destinatarul scrisorii nu este indicat. Cu greu se poate contesta presupunerea lui AS Budilovici (Budilovici, II, p. 36) că scrisoarea i-a fost adresată lui I. I. Shuvalov. Este destul de evident că documentul era destinat să meargă din mână în mână, în același mod în care poeziile adversarilor săi literari îndreptate împotriva lui Lomonosov mergeau din mână în mână. Una dintre listele scrisorii care a pătruns în public a fost copiată încă din secolul al XVIII-lea. compilator al culegerii olografe, care purta titlul „Diferite poezii” („Însemnări bibliografice”, 1859, vol. II, coloanele 449 și 455), o altă listă se afla în arhiva gr. I. A. Osterman, de unde s-a mutat deja în secolul al XIX-lea. scriitorului I. I. Lajecnikov. Se pare că această listă a fost publicată în 1828 de Moscow Telegraph (Akad, ed., vol. VIII, p. 82 a doua pagină).

Obiectul imediat al atenției lui Lomonosov nu a fost toată satira lui Elagin, ci doar șaisprezece dintre poemele sale inițiale dedicate laudei lui Sumarokov.
Descoperitorul misterului lirei iubirii față de noi, Creatorul gloriei și magnificei Semira, Fiul înțelept din creierul zeiței născute, Confidantul Boalsului, Racine al nostru rus, Apărătorul adevărului, persecutorul. de vicii rele, bunul meu profesor. Spune-mi, o, Sumarokov, de unde iei rime? Nu mi-ai spus. Cel puțin a turnat în inima mea o dorință de poezie. Când citesc versurile pe care le-ai compus, găsesc în ele rațiune, frumusețe și vioiciune Și văd că nu ai transpirat în timp ce le-ai compus, Ai scris ce ai vrut fără constrângere. Nu te văd alergând după rima, Și căutând-o, muncit și rupt, nu văd că te-ai supărat pe ei când ai căutat: Unul, s-au întâlnit, s-au pus în vers.
(„Note Bibliografice”, 1859, vol. P, nr. 15 coloana. 451).
Scrisoarea publicată este un comentariu sarcastic la aceste versete. Pentru mai multe detalii, vezi notele la poeziile „Mă înarmez să mă răzbun pe invidioși” și „Tineri de aur și o vârstă fără griji” (vol. VIII ed. prezentă).
1 Semira este personajul principal al tragediei cu același nume. Sumarokov.
2 Versul lui Elagin „Din creierul unei zeițe născute un fiu înțelept” trebuia să însemne că Sumarokov este fiul zeiței Minerva, care, conform ideilor mitologice ale romanilor, era considerată născută din capul lui Jupiter.
3 Raționamentul lui Lomonosov cu privire la diferitele semnificații ale cuvintelor „bun” și „bun” este reluat de următorul proiect al intrării sale, care este conținut în materialele pregătitoare pentru „Gramatica Rusă”: „Bun (blahjï) bonus. Bun (blagoi) fatuus (vol. VII prezent, ed., p. 619).
37
Publicat după un original olograf (AAN, f. 20, op. 3, nr. 55, ff. 5-6).

Prima dată publicată (nu tocmai, dintr-o copie) - „Convorbirea Voronezh pentru 1861”, Sankt Petersburg, 1861, pp. 229-231; exact conform

originalului, dar fără tratament și cuvinte concludente - Pekarsky, P, pp. 520-522.

* Scrisorile lui I. I. Shuvalov amintite de Lomonosov nu au ajuns la noi.

2 Ordinul președintelui, despre care vorbește Lomonosov, a fost primit de Cancelaria Academică la 18 octombrie 1753 și s-a propus „să te poziționezi astfel încât pentru cea mai înaltă sărbătoare menționată mai sus din 25 noiembrie a acestui an în curs, actul academic, bineînțeles. , a fost pentru public, în care domnul Lomonosov trebuie să citească „Un cuvânt despre fenomenele aeriene care au loc din forța electrică”” (AAN, f. 3, op. 1, No. 464, l. 605) Ordinul conținea o directă referire la prezentarea lui Schumacher, necunoscută academicilor până atunci și, fiind anunțată la 18 octombrie 1753 în Adunarea Academică (Protocoale Conferinței, vol. II, p. 288), i-a deschis ochii lui Lomonosov asupra jocului dublu al lui Schumacher (vezi note la scrisoarea 31). De aceea Lomonosov numeşte acest ordin incriminatoriu. fapte „Schumacher nu s-a limitat la o încercare de a perturba discursul lui Lomonosov despre electricitate. În ce constau intrigile lui ulterioare, nu se ştie exact: judecând după conţinutul lui Razumovsky. mandat ulterior din 4 noiembrie 1753 (Bilyarsky, p. 237), există motive de a crede că Schumacher a dorit să realizeze o revizuire negativă a Adunării Academice asupra discursului lui Lomonosov, fie pentru a-l scoate complet din coadă, fie pentru a amâna pentru o perioadă nedeterminată. de mult timp problema publicării sale. Razumovsky, la insistențele lui Lomonosov, a dispus ca rezolvarea acestei probleme să fie furnizată academicienilor și ca „Oficiul să nu intervină în această chestiune a lor” (ibid; pentru detalii vezi vol. III prezent, ed., pp. 516-517).

3 În 1753, Taubert, care era căsătorit din 1750 cu fiica lui Schumacher, a fost înscris ca adjunct, a ocupat funcția de subbibliotecar și, din ordinul lui Schumacher, a îndeplinit „sub conducerea Cancelariei, supravegherea principală. a catedrelor de artă și a artiștilor dobândiți la Academie”. De fapt, datorită relației sale cu Schumacher și prieteniei sale cu Teplov, participarea lui Taubert la treburile academice s-a extins chiar și în acel moment mult mai departe decât funcțiile care i-au fost atribuite oficial (Pekarsky, I, p. 644 și urm.).

4 Sub „imaginea lui e.i. in., care se află pe planul Sankt Petersburg”, Lomonosov înseamnă imaginea împărătesei Elisabeta, care a fost folosită pentru a decora cartușul după planul Sankt-Petersburgului, prezentat de Academie în 1753. Planul a fost desenat de către adjunct I.F. cartuşul, după cum scrie pe original, „sub supravegherea maestrului Iv. Sokolov a fost la grătar de artiști generali” (AAN, secțiunea IX. op. Za, nr. 4). Originalul pentru chipul împărătesei a fost un portret al lucrării unui curtean

pictor L. Caravak, gravat de același Sokolov încă din 1745 (AAN, f. 3, op. 1, nr. 96, p. 243-244). Nu este clar care a fost implicarea lui Schumacher în plan; se știe doar din propriile sale cuvinte că atunci când Elizaveta Petrovna a lăudat munca studenților ruși care au participat la finalizarea artistică a planului, ceva, după cum scria Schumacher, „a căzut în partea noastră cu Taubert” („Dl. Taubert et moi , nous en avons eu notre part", AAH, f. 1, on. 3, Ks 41; y Pekarsky, Additional information, p. 54, aceste cuvinte sunt traduse incorect).

5 „Loaferul publicat” îl numește Lomonosov pe steagul Prinț. N. A. Khovansky, care a fost demis din serviciu pentru „furisare”, despre care Senatul a sesizat pe scară largă toate instituțiile guvernamentale în 1752 prin decrete tipărite (AAN, f. 3, op. 1, nr. 957, pp. 58-59).

6 Faptele citate de Lomonosov din istoria Academiei de Științe, care mărturisesc comportamentul „nerușinat” al lui Schumacher, sunt expuse mai detaliat în „Scurta istorie a comportamentului Cancelariei Academice” (documentul 470), în notele la care se dau explicatiile corespunzatoare. Lomonosov menționează de două ori scrisoarea sa către președintele Academiei, trimisă „prin ultimă poștă”, așadar, la sfârșitul lunii octombrie 1753. Această scrisoare, dedicată „starii sărace a Academiei” și care conține o plângere cu privire la „stăpânirea lui Schumacher” , nu a fost găsit. A ajuns, fără îndoială, la Razumovsky și, din câte se poate judeca din consecințe, a fost susținută de Shuvalov. Schumacher știa de existența acestei scrisori și era foarte alarmat de ea (Pekarsky. Dop. izv., p. 60). Consecința directă a acestui discurs al lui Lomonosov a fost o serie de solicitări scrise din partea președintelui adresate lui Schumacher, iar apoi numirea unei Comisii de revizuire a personalului universitar (pentru mai multe detalii, vezi notele la documentul 470, § 25). Aceste măsuri nu au dat rezultate practice imediate, dar nu există nicio îndoială că tocmai din această perioadă importanța lui Schumacher a început să scadă.

38

Publicat după un original olograf (AAN, f. 20, op. 3, nr. 134, l. 4)

Prima publicată - Carte de arhivă. Vorontsov, Prinț. IV, M., 1872, p. 481-482.

„Cea mai înaltă milă”, cu care Lomonosov îl felicită pe M.I. Vorontsov, a constat în acordarea acestuia din urmă la 18 decembrie 1753, „în stăpânire perpetuă și ereditară” a două moșii - Marienburg și Kalimois din districtul Riga (vezi: P. Baranov. Inventar. dintre cele mai înalte decrete și ordine păstrate în arhiva Senatului din Sankt Petersburg pentru secolul al XVIII-lea, vol. III, 1740-1742, Sankt Petersburg, 1878, p. 282, nr. 10357).

39

Publicat conform textului primei publicații.

Locația originalului nu este cunoscută.

Prima publicată - Op. 1784, partea I, p. 335-336.

„Însemnări despre Vedomosți” Lomonoșov numește acele suplimente la „Sf. - „Însemnări istorice, genealogice și geografice în Vedomosți”; 1732-1738 - „Însemnări despre Vedomosți”; 1739 - „Însemnări despre Vedomosți”; 1739-1740 - „Însemnări la Vedomosți”; 1741-1742. - „Însemnări la Vedomosți”). Conținutul principal al „Notelor” a constat în articole de știință populară, cărora li s-au alăturat uneori într-o mică cantitate lucrări de ficțiune, precum și știri despre politică externă și tribunal (pentru un conținut detaliat, vezi Neustruev, pp. 7-8 și 18-40).

În primii doi ani, singurul redactor al Notelor a fost G.-F. Miller. Din 1730, la alcătuirea lor au început să ia parte alți profesori, în special L. Euler, J.-G. Gmelin și J.-S. Beckenstein. Întâlnirile editoriale au avut loc sub președinția I.-D. Schumacher.

„Notele” au încetat să mai existe la sfârșitul anului 1742, când Schumacher, care era încă cercetat și arestat, a luptat pentru

restabilirea puterii, iar profesorii apropiați i-au oferit tot felul de opoziții succesorului său A.K.Nartov, încercând să-l denigreze în ochii autorităților superioare și îi perturbă munca. Când în aprilie 1743 Nartov a întrebat în scris Adunarea Academică de ce nu se mai publică Notele, profesorii au răspuns că el însuși este de vină pentru aceasta, întrucât a interzis tipărirea următorului număr al Notelor, aprobat de Schumacher, și a făcut nu colectează material pentru numerele următoare., de care Schumacher s-ar fi îngrijit invariabil personal, fără a transfera această responsabilitate asupra profesorilor (Proces-verbal al conferinței, vol. I, p. 736; AAN, f. 1, op. 2-1743, Nr. 4; Materiale, vol. VI, pp. 604-605). Nartov nu a avut timp să obțină reluarea „Notelor", imediat după ce a fost demis din postul de consilier, care a fost din nou preluat de Schumacher.
Propunerea lui Lomonosov de a publica „opere periodice asemănătoare cu aceasta" pe baze noi a fost acceptată: din ianuarie 1755, Academia de Științe a început să publice o revistă științifică și literară sub titlul „Opere lunare în folosul și amuzamentul servirii" (cf. documentele 426-428 şi note la el).

40
Publicat după un original olograf (AAN, f. 20, op. 3, nr. 134, fol. 5). Prima publicată - Carte de arhivă. Vorontsov, Prinț. IV, M., 1872, p. 482.
Răspunsul lui Vorontsov, pentru care Lomonosov este recunoscător, nu este cunoscut. Trebuie să presupunem că Vorontsov, răspunzând la scrisoarea lui Lomonosov din 3 ianuarie 1754 (scrisoarea 38), i-a mulțumit pentru felicitări și și-a exprimat disponibilitatea de a-i oferi servicii de afaceri în viitor.
Lomonosov se referă în mod evident la „discursul" său ca „Un cuvânt despre fenomenele aeriene, din forța electrică care se produce", care la sfârșitul lunii noiembrie 1753 a fost publicată ca parte a colecției „Triumful Academiei de Științe". .. sărbătorită printr-o şedinţă publică. .. 26 noiembrie 1753." Vorontsov figureaza printre persoanele de rang inalt carora li s-au dat in decembrie 1753 copii ceremoniale ale acestei carti, tiparite pe hartie alexandrina si legate in scumpa matase alba (AAN, f. 3, op. 1, No. 464, fol. 661) . Cuvintele lui Lomonosov „Nu am exemplare mai bune" sugerează că prin această scrisoare el i-a trimis lui Vorontsov nu cărți, ci tipărituri separate ale Laicului, emise fără pagina de titlu cu un singur titlu (cf. Sopikov, partea a III-a, p. 190, nota V. N. Rogozhin la nr. 6028).
41
Publicat după un original olograf (AAN, f. 136, op. 2, nr. 3, ff. 361-362v.).
Original în latină.
Publicat prima dată integral (text latin și traducere rusă) - Akad, ed., vol. VIII, pp. 155-159.
Scrisoarea anterioară a lui Lomonosov către Euler a fost scrisă la 27 mai 1749 (scrisoarea 15). Astfel, întreruperea corespondenței lor a durat aproximativ cinci ani. A fost cauzată inițial de ceea ce s-a întâmplat în 1750-1751. complicarea relaţiilor diplomatice dintre Rusia şi Prusia. Aceasta a fost „împrejurarea" la care face aluzie Lomonosov în cuvintele de început ale scrisorii sale. Tocmai din acest motiv, în martie 1751, un student al Universității Academice S. K. Kotelnikov, care a fost trimis în străinătate la Euler pentru a-și perfecționa

științele matematice, nu a primit pașaport pentru a călători la Berlin și, prin urmare, a fost trimis la Leipzig profesorului Heinsius. A plecat la Berlin abia în iulie 1752 (AAN, f. 3, op. 1, nr. 804, ll. 10, 12, 43). Aceleași complicații, după cum vedem, au îngreunat legătura poștală cu Berlinul.

1 Pentru lucrările lui Lomonosov în domeniul teoriei culorii, vezi vol. III prezent, ed., pp. 550-552. La două luni de la trimiterea scrisorii publicate.

La 18 aprilie 1754, Lomonosov a făcut propunerea de a citi în ședința publică a Academiei un discurs „despre teoria culorilor, confirmată prin experimente fizice și chimice” (Procesul verbal al conferinței, vol. II, p. 302), dar această întâlnire nu a avut loc, iar discursul a fost scris și rostit de Lomonosov abia în 1756 (vol. III prezent, ed., pp. 315-344).

2 Despre organizarea lucrărilor de mozaic de către Lomonosov, vezi Vol. IX prezent, ed., Documentele nr. 44-61, precum şi scrisoarea lui Lomonosov către I. I. Şuvalov din 15 august 1751 (scrisoarea 20).

3 Chipul Maicii Domnului este prima lucrare mozaică a lui Lomonosov, pe care a început-o în 1751 și a finalizat-o în 1752.

4 Decretul către Senat privind acordarea lui Lomonoșov a unei moșii pentru construirea unei fabrici de mozaic în el a avut loc la 15 martie 1753 (Akad, ed., vol. II. pp. 66-67 sec. p.).

5 Lomonosov a raportat despre „observatorul meteorologic de înregistrare” la Ședința Academică din 18 aprilie 1754, propunând să țină un discurs pe acest subiect în ședința publică a Academiei (Proces-verbal al Conferinței, vol. II, pp. 301-302).), dar această întâlnire, după cum am menționat deja, nu a avut loc. Un scurt raport despre observator a fost făcut de Lomonosov la o ședință regulată a ședinței academice din 1 iulie 1754 (ibid., pp. 308-309). Lomonosov a revenit la problema observatoarelor meteorologice cu auto-înregistrare în § 83 din „Raționamentul său despre o mai mare acuratețe a rutei maritime, din 1759” (vezi vol. IV prezent, ed., p. 173).

6 Pentru conversația lui Lomonosov cu împărăteasa despre „Istoria Rusă antică” a sa, vezi vol. VI prezent, ed., p. 574.

7 Lomonosov se referă la discursul său „recent” drept „O predică asupra fenomenelor aeriene, sosirea de la puterea electrică” (Vol. III prezent, ed., pp. 15-100 și 518). În cursul unei discuții îndelungate și destul de furtunoase asupra acestei lucrări în Adunarea Academică, Lomonosov a formulat obiecții scrise la teoria structurii cozilor de cometă propusă de Newton (ibid., pp. 157-177), ceea ce a stârnit nemulțumirea unii academicieni: „În special, ei nu-i pot ierta”, îi scria Schumacher lui Euler, „că în însemnările sale îndrăznește să atace oameni atât de faimoși în lumea științifică” (AAN, f. 1, op. 3, nr. 43). , l. 34; Pekarsky. Dop. Izv., p. 59-60). Răspunsul la aceasta sunt cuvintele lui Lomonosov despre refuzul de a ataca „scrierile oamenilor mari”.

8 Cuvintele lui Lomonosov „Mi-e frică să întunec bătrânețea soțului meu. ..” se referă la Christian Wolff, a cărui filozofie naturală era în conflict cu opiniile materialiste ale lui Lomonosov, care urmau să fie pe deplin exprimate în „disertația” sa (vezi vol. I prezint, ed., pp. 562-564; cf. de asemenea vol. III, p. 539).

42
Publicat conform textului primei publicații.
Prima dată tipărită conform originalului, care se afla în Biblioteca Regală din Berlin, - „Antichitatea Rusă”, 1895, nr. 4, pp. 222-223. Scrisoarea publicată a fost scrisă ca răspuns la o scrisoare care nu ne-a ajuns în întregime de la nelipsitul secretar al Academiei de Științe din Berlin și membru de onoare al Academiei din Sankt Petersburg J.-G.-S. Formey datat 16 octombrie (27), 1753. În fragmentul supraviețuitor al acestei scrisori, Formey îl informează pe Lomonosov că, în recenzia sa tipărită a volumului XIV al „Comentariilor” Academiei de Științe din Sankt Petersburg, „a vorbit pe larg și cu mare plăcere pentru excelenta sa disertație despre luciul metalic” (anexat la scrisoarea 88, paragraful 10). Această recenzie a disertației lui Lomonosov (a fost publicată în vol. I present, ed., pp. 390-417) a fost publicată în revista Nouvelle Bibliotheque Germanique ou histoire littéraire de l'Allemagne, de la Suisse et des Pays du Nord, publicată de Formey („Noua bibliotecă germană sau istoria literară a Germaniei, a Elveției și a țărilor nordice”), vol. VIII, partea I, pp. 1-16, și a tuturor lucrărilor publicate în vol. XIV al „Comentarii” ale Academiei noastre, a fost revizuită doar disertația lui Lomonosov, care a fost caracterizat drept „chimist priceput” (p. 14).
1 Lomonosov se referă în mod evident la „Discursul său asupra fenomenelor aeriene, produs de energie electrică” în discursul susținut recent.
2 Scrisorile lui Formey către Razumovsky menționate de Lomonosov nu au fost găsite.
2 Santorotsky, mai precis Santoroc, Johann-Kaspar, profesor de poezie, logică și metafizică și decan al Facultății de Filosofie de la Universitatea din Marburg, când Lomonosov se afla la Marburg, predau cursuri de „teologie păgână” și „teologie naturală” și a condus cursuri practice de poetică pe baza unui tratat Horace „De arte poetica” (AAN, f. 20, op. 6, nr. 59).
4 Care a fost relația financiară dintre Santorok și Vietinghoff și cine a fost ultimul, nu se știe. Este posibil să vorbim despre baronul I.F.Fitingof, mai târziu directorul șef al Colegiului Medicilor, care în 1754, ca ofițer în serviciul rus, a participat la războiul cu Prusia.
43
Publicat conform textului primei publicații.
Locația originalului nu este cunoscută.
Prima publicație - Op. 1784, partea I, p. 336-338.

1 Scrisoarea lui, menționată de Lomonosov, pe care Șuvalov a numit-o „afectuoasă”, și răspunsul lui Șuvalov la această scrisoare nu au fost găsite. „Cea mai umilă petiție” numește Lomonosov la fel, necunoscută nouă scrisoare către Shuvalov.
2 A doua propoziție a scrisorii publicate (începând cu cuvintele „Cea mai umilă petiție a mea...”) nu este suficient de clară și a dat naștere la o serie de interpretări contradictorii. Deosebit de vagi, poate chiar voalate în mod deliberat, sunt cuvintele: „... în raționamentul doar al unei persoane grozave, către care se extinde munca mea”. P. S. Bilyarsky credea că „cea mare persoană este fără îndoială împărăteasa, căreia Lomonosov a vrut să-i prezinte traducerea

poetică a lui Popovsky” (Bilyarsky, pp. 261-262). Potrivit lui P. P. Pekarsky, Lomonosov a vorbit în acest caz nu despre poeziile lui Popovsky, ci despre „Cuvântul său lăudabil” către Petru I (Pekarsky, II, p. 578). La această opinie s-a alăturat și L. B. Modzalevsky, crezând în legătură cu aceasta că Lomonosov nu a numit-o pe Elisabeta, ci pe Petru (Akad, ed., vol. VIII, p. 104 secund, pag). Cuvintele „munca mea” exclud presupunerea lui Bilyarsky. Nu există nicio îndoială că Lomonosov se referă la o lucrare proprie, iar întregul sens atât al sintagmei analizate, cât și al celor care urmează este că Lomonoșov îi cere lui Shuvalov să fie un fel de cenzor al acestei lucrări, să o revizuiască nu din din punct de vedere al formei sale și din partea conținutului său și pentru a determina dacă îndeplinește cerințele pentru compozițiile care „se extind” la „oameni mari”. Nu este clar când Lomonosov a început să lucreze la „Cuvântul elogios” către Petru I, dar se știe cu tărie că până în decembrie 1754 nu era încă gata (AAN, f. 3, op. 1, Ns 523, fol. 428). rev.), iar în acest caz, nu a fost prematur să se ridice problema cenzurii acestei lucrări nescrise în luna martie a acestui an? Și ce l-ar fi determinat pe Lomonosov să vorbească despre el în limba esopiană, înlocuind numele lui Petru, atât de des menționat de el în alte cazuri, cu parafraza „om mare”? Nu este mai firesc să ne gândim că Lomonosov i-a scris lui Şuvalov despre „Istoria Rusă Antică”? Judecând după relatările lui Lomonosov, în 1754 a lucrat mult la ea și a scris, pe lângă dedicație și introducere, primele trei capitole (vol. VI prezent, ed., p. 574). Dedicația (Lomonosov a numit-o „dedicație”), din păcate nepăstrat, și a fost, poate, opera care, în cuvintele lui Lomonosov, „a extins-o” la una dintre „marii persoane”: nu există nicio îndoială că, potrivit obiceiul, de atunci, era adresat fie Elisabetei însăși, fie oricărui membru al familiei regale. O astfel de presupunere este cu atât mai plauzibilă cu cât împărăteasa, după cum se știe, cunoștea această lucrare a lui Lomonosov și și-a exprimat unele dorințe cu privire la problema stilului ei (ibid.). A fost interesat de lucrările istorice ale lui Lomonosov și Shuvalov.

3 „Excelența Sa” - Președintele Academiei de Științe K. G. Razumovsky. Traducerea completă a poeziei „Experiența despre un om” destinată să-i fie trimisă a fost făcută la sfatul lui Lomonosov de către elevul său H. N. Popovsky. Lomonosov a raportat la Șuvalov traducerea primei părți a acestei poezii la 23 august 1753 (scrisoarea 32 și note la ea; pentru relația lui Lomonosov cu Popovski, vezi vol. IX prezent, ed., documentul 386).
4 Comisia menționată în partea a doua a scrisorii, incomplet păstrată, a fost constituită prin ordinul președintelui din 26 februarie 1754 (AAN, f. 3, op. 1, nr. 465, p. 85-86). Pentru activitățile acestei Comisii (Lomonosov o numește „Comisia pentru Înlăturarea Exceselor din Academie”), vezi Documentul 394 și notele la Documentul 470, § 34.
44
Publicat după un original scris de mână (TsGADA, colecția servieta lui Miller, nr. 546, p. 5, nr. 9, pp. 179-180v.).
Prima publicată - „Arhiva Nordului”, 1823, partea 7, nr. 14, iulie, pp. 92-96.
1 „Disertația recent depusă” menționată de Lomonosov a fost una dintre multele lucrări depuse Academiei de Științe pentru un premiu de

100 de chervoneți pentru rezolvarea unei probleme științifice propuse de Lomonosov (pentru problema separării aurului de argint). Această disertație a fost trimisă lui Lomonoșov pentru revizuire prin hotărârea Adunării Academice din 29 aprilie 1754 (Proces-verbal al Conferinței, vol. II, p. 303). Pentru rezultatele concursului, vezi vol. IX prezent, ed., note la documentul 33.
2 Scrisoarea lui Euler din 16/27 aprilie 1754 (AAN, f. 1, op. 3, nr. 40, p. 105-106), amintită de Lomonosov, a fost cauzată de următoarele împrejurări. În martie 1754, președintele a propus Adunării Academice să discute pe care dintre celebrii oameni de știință străini i-ar putea recomanda ca candidați pentru ocuparea catedrelor academice vacante de fizică experimentală, mecanică și matematică superioară (ibid., f. 1, op. 2-). 1754). , nr. 3, foaia 42). Pentru postul de profesor de matematică superioară, Adunarea în unanimitate (doar Miller a obiectat) a nominalizat adjunctul S. K. Kotelnikov, care la acea vreme își termina educația matematică la Berlin sub îndrumarea lui Euler. Lomonosov i-a oferit cunoscutului profesor de la Marburg I.-K. Spangenberg, iar profesorul Grishov a oferit I-P catedrei de mecanică. Eberhard, care a fost profesor la Halle și a publicat recent o lucrare despre teoria luminii și a focului. Candidatura lui Ebergard a fost susținută și de Lomonosov (Proto

Mizele conferintei, vol. II, p. 296; pentru mai multe detalii vezi AAN, f. 21, op. 1, nr 81). Euler a dat o evaluare pozitivă a lui Kotelnikov, dar a declarat, totuși, că este prea devreme pentru el să fie profesor. De asemenea, nu a aprobat candidaturile lui Spangenberg și Ebergard, spunând că nu a văzut încă o singură lucrare a lor care să fie demnă de publicat în „Comentariile” Academiei din Sankt Petersburg, că astfel de oameni, datorită lor îndatoririle oficiale, sunt nevoite să marcheze timpul fără a ieși dincolo de cele mai elementare cunoștințe și că doar foarte rar și foarte puțini dintre ei încearcă să se ridice în domeniul științei lor la un nivel superior. În locul celor nominalizați de academicieni, Euler și-a propus propriii candidați. În ceea ce privește declarația lui Euler despre numirea prematură a lui Kotelnikov ca profesor, Lomonosov a considerat necesar să reamintească că Euler însuși a fost numit adjunct al Academiei din Sankt Petersburg când avea doar douăzeci de ani. Drept urmare, nici unul dintre candidații înainți atât de academicienii din Sankt Petersburg, cât și de Euler nu a trecut de această dată. Kotelnikov a fost numit profesor extraordinar de matematică superioară abia în 1757.
3 Cuvintele lui Lomonosov sunt remarcabile că „Academia are nevoie de o persoană care știe să inventeze, dar și mai mult are nevoie de cineva care să predea un maestru”. Ele reflectă viziunea lui Lomonosov asupra Academiei de Științe, pe deplin justificată de situația istorică din acea vreme, ca instituție care nu ar trebui să își limiteze activitățile doar la cadrul activității științifice de birou, ci trebuie să se ocupe în primul rând de creșterea culturală a țării. și, în special, educația oamenilor de știință. .
4 Pentru atitudinea lui Lomonosov față de teoria culorilor a lui Newton, vezi vol. III prezent, ed., pp. 334, 437, 553, 554 și 573.
5 Nikolai Naumovich Choglokov, menționat de Lomonosov, oficial șef șef al Curții Marelui Duce, așa-numita „mică” curte, a fost încredințat de Elisabeta Petrovna viitorului Petru al III-lea și a soției sale, Ecaterina, pentru a le supraveghea comportamentul. Și-a îndeplinit

aceste îndatoriri atât de stângaci încât i-a întors pe ambii soți împotriva lui. A murit la Moscova la 25 aprilie 1754.
45
Publicat după un original olograf (AAN, f. 20, op. 3, nr. 55, LL. 16-17).
Prima publicată – „Moscow Telegraph”, 1825, Partea V, No. XVIII, Septembrie, pp. 133-136.
Probabil că datează de la data depunerii și audierii în Senat a raportului lui I. I. Shuvalov menționat în scrisoarea publicată privind înființarea Universității din Moscova: a fost depus la Senat la 19 iulie 1754 și a fost luat în considerare de Senat. în aceeași zi (PSZ, 10346). în la-

„Proiectul privind înființarea Universității din Moscova” prezentat raportului a inclus, după cum se explică mai jos, o serie de texte care repetă aproape textual părțile corespunzătoare ale scrisorii lui Lomonosov. Din aceasta rezultă că între ziua în care scrisoarea a fost trimisă și ziua în care raportul a fost înaintat Senatului, a trecut, indiscutabil, un timp - nu mai puțin de două-trei zile, și că, prin urmare, scrisoarea publicată a fost scrisă de Lomonosov, în în orice caz, cel târziu în prima jumătate a lunii iulie 1754
Scrisoarea publicată are o semnificație istorică extrem de importantă: este unul dintre principalele documente care determină gradul de participare a lui Lomonosov la înființarea Universității din Moscova. Textul scrisorii face posibilă stabilirea următoarelor fapte:
1) Lomonosov a vorbit cu Şuvalov despre înfiinţarea Universităţii din Moscova chiar înainte ca Şuvalov să facă primii paşi oficiali în această chestiune. Două fragmente din scrisoare mărturisesc acest lucru: la începutul scrisorii, Lomonosov vorbește despre cât de mulțumit a fost de hotărârea lui Șuvalov de a „pune cu adevărat în acțiune” acea intenție, pe care anterior îl informase pe Lomonosov doar „verbal”; și mai departe, în acel paragraf al scrisorii, care este indicat de numărul 1, Lomonosov îi reamintește direct lui Shuvalov de principiul de bază al designului universitar, pe care el, Lomonosov, l-a expus lui Shuvalov mai devreme („motivul meu principal i-a comunicat Excelenței Voastre”). . Ambele pasaje sunt în deplină concordanță cu raportul de mai târziu al lui Lomonosov conform căruia el nu numai că a fost „participant la înființarea Universității din Moscova”, ci și „a dat primul motiv pentru întemeierea clădirii menționate mai sus” (documentul 470. § 67). .
2) Principiul de bază al designului („baza principală”), propus de Lomonosov, a fost luat în considerare la elaborarea cartei universitare. Acest principiu, pe care Lomonosov l-a aplicat și la elaborarea Regulamentului Academic (documentul 408, § 1, alineatele 1 și 2), a fost acela că, la stabilirea numărului de catedre universitare, să nu se procedeze de la numărul de candidați disponibili la un moment dat. , potrivit pentru inlocuirea posturilor de profesor proiectate.vacante, dar din nevoile Universitatii pentru ca „planul Universitatii sa serveasca in toti anii viitori”. Și așa s-a întocmit proiectul: multe dintre departamentele avute în vedere de acesta au rămas, după cum știți, de mult timp vacante.
3) Înainte de a-și prezenta raportul la Senat, Șuvalov l-a familiarizat pe Lomonosov cu proiectul de text al acestui raport.

4) La proiectul de text al raportului primit de Lomonosov, Șuvalov nu a atașat un proiect de carte universitară sau, așa cum spune Lomonosov, un „plan”. Această împrejurare confirmă indirect ipoteza că un astfel de proiect nu exista încă în acel moment.

5) Modificările aduse textului scrisorii, după cum se vede din manuscris, parțial de mâna lui Lomonosov, parțial de mâna lui Shuvalov (vezi notele de subsol de la pagina 514 a acestui volum), indică faptul că această scrisoare, la primirea de către Shuvalov, a fost discutată de acesta împreună cu Lomonosov.
6) Deciziile luate în urma acestei discuții comune (reducerea numărului de catedre ale Facultății de Filosofie de la șase la patru și adăugarea unei noi discipline de predare - heraldică) au fost reflectate în proiectul, care a fost înaintat de Shuvalov către Senat.
7) După cum se poate observa dintr-o comparație a textelor de mai jos, al cincilea paragraf al proiectului înaintat de Șuvalov Senatului repetă aproape textual întreaga parte a scrisorii lui Lomonosov, pe care a marcat-o cu cifra arabă 2:
scrisoarea lui Lomonosov
2) Nu pot fi mai puțin de doisprezece profesori într-o universitate completă în trei facultăți.
În Legal Trei
1. Profesor de toată jurisprudența în general, care trebuie să predea drepturile naturale și populare, precum și legitimarea imperiului antic și noului roman.
2. Profesor de jurisprudență rusă, care, pe lângă cele scrise mai sus, trebuie să cunoască și să predea dreptul intern al statului.
3. Un profesor de politică, care trebuie să arate comportamentul, alianțele și acțiunile reciproce ale statelor și suveranilor între ele, așa cum au fost în secolele trecute și cum sunt în prezent.
În medical 3
I Doctor și Profesor de Chimie
Proiect de carte universitară
5
Vor fi zece profesori la universitate în trei facultăți.
În Juridic
1. Profesor de toată jurisprudența, care trebuie să predea drepturile naturale și populare și legalizările vechiului și noului imperiu roman.
2. Profesor de jurisprudență rusă, care, pe lângă cele de mai sus, trebuie să cunoască și să predea, în special dreptul intern al statului.
3. Un profesor de politică, care trebuie să arate comportamentul, alianțele și acțiunile reciproce ale statelor și suveranilor între ele, așa cum au fost în secolele trecute și cum sunt în prezent.
În Medical
I. Un doctor și profesor de chimie trebuie să predea chimia fizică, în special chimia farmaceutică.

II. Doctor și profesor de istorie naturală
(II. Doctor şi profesor Ana-

pentru a mea
Şase filosofice
I. Profesor de Filosofie
II. - fizicienii
III. Profesor de oratorie
IV.
poezie
II. Doctorul și profesorul de istorie naturală ar trebui să arate în prelegeri diferitele tipuri de minerale, ierburi și animale.
III. Doctorul și profesorul de anatomie ar trebui să predea și să arate prin practică structura corpului uman în teatrul de anatomie și să obișnuiască studenții cu practica medicală.
În Filosofic
I. Un profesor de filozofie ar trebui să predea logica, metafizica și moralizarea.
II. Un profesor de fizică ar trebui să predea fizica experimentală și teoretică.
III. Profesor de elocvență pentru predarea oratoriului și a poeziei.
IV. Profesor de istorie pentru a arăta istoria universalului și a rusului, precum și a antichităților și a heraldicii.
V. -povestiri
VI. - antichități și creeri-
ticuri
Astfel, textul scrisorii lui Lomonosov, doar ușor corectat de Șuvalov, a fost principala sursă a acestei părți deosebit de importante a cartei universitare, care determină împărțirea universității în facultăți, numărul de departamente și subiectele predării universitare.
8) Din cuvintele de încheiere ale scrisorii, se vede că Lomonosov și-a exprimat disponibilitatea de a întocmi un „plan complet” în termen de cinci zile, adică un proiect detaliat al carții Universității din Moscova și a gimnaziului.
Toate aceste fapte, luate împreună, duc la convingerea fermă că participarea lui Lomonosov „la înființarea Universității din Moscova” nu sa limitat la trimiterea unei scrisori publicate: nu există nicio îndoială că atât înainte, cât și după Lomonosov, așa cum confirmă contemporanii săi (Moskvityanin, 1852, nr.10. secțiunea IV, p. 60), a vorbit de mai multe ori pe aceste teme cu Shuvalov.
53*

46
Publicat după un original olograf (AAN, f. 20, op. 3, nr. 134, l. 6). Prima publicată - Carte de arhivă. Vorontsov, Prinț. IV, M 1872, p. 482.
Scrisoarea a fost scrisă ca răspuns la cererea lui M. I. Vorontsov de a compune o inscripție „în versuri sau proză” pentru un festival cu iluminare, pe care acesta, după exemplul altor nobili, a intenționat să o amenajeze în casa sa cu ocazia nașterii sale. . Prințul Pavel Petrovici Solicitarea lui Vorontsov a fost formulată în scris pe o foaie de hârtie intitulată „Notație pentru memorie. Material pentru alcătuirea unei inscripții din iluminarea mea”, unde Vorontșov însuși a schițat în formă prozaică un proiect pentru o „inscripție” (Akad, ed., vol. VIII, p. 176).
Lomonosov a îndeplinit această cerere. Manuscrisul poemelor sale atașate scrisorii nu a fost păstrat. Acesta a fost un poem publicat

patru ani mai târziu sub titlul „Inscripția despre nașterea Marelui Duce Suveran Pavel Petrovici” în volumul I al lucrărilor colectate ale lui Lomonosov, care a fost publicat de Universitatea din Moscova (p. 178; vezi vol. VIII prezent). ed. și Akad, ed. , vol. II, p. 176 prima pagină și 123 a doua pagină). Primele două rânduri ale acestei inscripții coincid aproape textual cu primele cuvinte ale „notației” lui Vorontsov.
Sărbătoarea a avut loc la 4 martie 1755 (St. Petersburg News, 1755, nr. 20 din 10 martie, p. 4).
1 Ce fel de picturi, „încadrate cu opera florentină”, au fost prezentate de Lomonosov în scrisoarea publicată, rămâne neclar.
47
Publicat după un original olograf (AAN, f. 136, op. 2, jVs 3, pp. 440-441).
Original în latină.
Publicat prima dată integral (text latin și traducere rusă) - Akad, ed., vol. VIII, pp. 177-180.
1 Despre teoria culorilor a lui Lomonosov și lucrarea sa privind justificarea acesteia, vezi vol. III prezent, ed., pp. 550-555.
2 Lomonosov intenționa să scrie „Un cuvânt de laudă lui Petru cel Mare” în 1754 pentru a-l pronunța la 19 decembrie a acestui an (vezi notele la scrisoarea 43), dar nu a reușit să-l termine la timp. Cuvântul a fost rostit la ședința solemnă a Academiei de Științe din 26 aprilie 1755.
3 Pentru soarta ulterioară a „refutării” amintite aici, vezi vol. III prezent, ed., pp. 538-541.

48
Publicat conform textului primei publicații.
Locația originalului nu este cunoscută.
Prima publicație - Op. 1784, partea I, p. 338-339.
convorbirea lui Lomonosov care a avut loc cu o zi înainte, la 29 decembrie 1754.
cu I. I. Șuvalov, care, probabil, potrivit lui K. G. Razumovsky, i-a spus clar lui Lomonosov că „cea mai umilă petiție” a lui cu greu putea conta pe succes. În ce anume a constat această „petiție”, nu știm. Din scrisoare este clar doar că Lomonosov, după cum explică el însuși, a vrut să fie „produs la Academie pentru a suprima întreprinderile insidioase”, adică a vrut să primească o astfel de numire care să-i dea posibilitatea de a contracara activ „ întreprinderi insidioase” ale grupului reacționar în persoana lui Schumacher, Teplov și Taubert. Nu se știe dacă Lomonosov a fost promovat membru al Cancelariei sau vicepreședinte al Academiei. Lomonosov și-a pus întrebarea cu hotărâre: fie să-i dea titlul academic pe care l-a cerut, fie să-l transfere de la Academie într-o altă catedre, „de preferință la Colegiul Străin”. Numirea lui Lomonosov ca consilier al Cancelariei a avut loc abia doi ani mai târziu, la 13 februarie 1757.
1 Textele slavone bisericești citate în scrisoare („mi-a creat un semn definitiv... acesta să fie”) sunt împrumutate de Lomonoșov din psalmi, evident din memorie și, prin urmare, nu sunt în întregime exacte.
49
Publicat după un original olograf (AAN, f. 20, op. 3, nr. 56).
Prima publicată - Grota, pp. 24-25.

Atât scrisoarea publicată, cât și cea ulterioară, din 12 martie 1755 (scrisoarea 50), se referă la momentul în care, după ciocnirea bruscă a lui Lomonosov cu Teplov din 23 februarie 1755, în timpul discuției în Adunarea Academică a problemei revizuirii regulamentele Academiei (Lamansky, pp. 94-95) Razumovsky ia interzis lui Lomonosov să participe la întâlniri.
Textul și data exactă a acestui ultim ordin nu sunt cunoscute, deoarece Razumovsky, anulându-l la 29 martie 1755, a ordonat să îi revină „în original” atât ordinul său, anulat, cât și hotărârea corespunzătoare a Cancelariei, „fără a le lăsa copii”, care a fost executat (AAN, f. 3, op. 1, No. 466, l. 98; Bilyarsky, p. 293). Trediakovsky, referindu-se la decretul prezidențial (27 martie.

adică încă dinainte de desființare), și-a formulat conținutul astfel: „Consilierul Lomonoșov nu are ordin să fie în ședințe” (AAN, f. 20, op. 1, nr. 1, l. 189). Lomonosov însuși dă o formulare similară: „Lomonosov a fost renunțat să mai fie prezent în Adunarea Profesorală” (documentul 470, § 35).
Ordinul lui Razumovsky a fost îndemnat indirect de Miller, care, informându-l la 24 februarie 1755, despre refuzul lui Teplov („din cauza dezonoarei aduse lui de consilierul domnului Lomonosov”) și Schumacher să participe la discuțiile ulterioare cu privire la modificările regulamentelor, l-a întrebat pe președinte „dacă să continue aceste întâlniri extraordinare și fără doi membri seniori numiți” și a cerut să-l elibereze pe Miller de la participarea la aceste întâlniri, „pentru că”, a scris Miller, „mi-e teamă că nu mai puțin pentru domnul consilier. Lomonosov, având atâtea exemple de el pentru a-mi enerva că de acum înainte nu mai îndrăznesc să vorbesc despre vreo afacere cu el ”(AAN, f. 21, op. 1, Ks 25, fol. 14).
Nu există nicio îndoială că anularea pedepsei impuse lui Lomonosov nu a avut loc fără participarea lui Shuvalov. Este chiar posibil ca întregul incident să fi fost adus în atenția împărătesei de către Shuvalov: Lomonosov face aluzie la aceasta când spune că a fost „achitat în mod legal la tribunal” (vezi Documentul 470, § 35).
1 Lomonosov îl numește pe Teplov „Kovarnik”.
2 J.-N. Delisle a părăsit Academia de Științe la 23 ianuarie 1747; IG. Gmelin - în 1747; IG. Sigezbek–1 mai 1747; X. Crusius - 20 aprilie 1749; AL LOR. Goebenshtreit în 1753; I. Veitbrecht a murit la Sankt Petersburg la 8 februarie 1747.
50
Publicat după un original olograf (AAN, f. 20, op 3, nr. 55, ff. 7-8).
Prima dată publicată (nu tocmai) - „Convorbirea Voronezh pentru 1861”, Sankt Petersburg, 1861, pp. 292-293.
Vezi notele de la scrisoarea anterioară.
Lomonosov îl numește pe Teplov „ viclean”.
51
Publicat după un original olograf (AAN, f. 3, op. 1, nr. 209, l. 10).
Prima publicată - Pekarsky, II, pp. 591-592.
Solicitarea lui Lomonosov, prezentată în scrisoarea publicată, a fost admisă imediat: Petrov a fost numit în aceeași zi la Extragere.

secție (AAN, f. 3, op. 1, nr. 209, l. 11). Pentru mai multe detalii despre Petrov, vezi vol. IX prezent, ed., documentul 67 și notele la acesta.

52

Publicat după un original olograf (AAN, f 3, op. 1, nr. 210, p. 258-259).

Prima dată publicată integral - Akad, ed., vol. VIII, pp. 194-195

Despre intrarea lui F. Bettiger în serviciul academic și despre activitatea sa în Laboratorul de Chimie, vezi vol. IX prezent, ed., documentul 27 și notele la acesta.

Petiția lui Lomonosov, cuprinsă în scrisoarea publicată, a fost satisfăcută: prin decizia Cancelariei Academice din 30 iulie 1756, Bettiger a fost demis din serviciul academic „la cererea sa”, iar V. I. Klementiev a fost numit în locul său ca laborator (AAN, f. 3, op. 1, nr. 210, p. 261-262).

S-a păstrat o copie a certificatului eliberat de Lomonosov lui Bettiger la 22 martie a aceluiași an, care atestă că Bettiger „își exercită funcția cu fidelitate și sârguință și, pe lângă operațiunile chimice, ține un jurnal meteorologic pentru al treilea an” (ibid., l. 250).

53

Tipărit conform unui original scris de mână (GPB, Colecția lui P. K. Sukhtelen, carton 73).

Prima publicată – Notes of the Academy of Sciences, vol. X. carte. II, Sankt Petersburg, 1867, p. 186-187.

1 Scrisoarea lui I. I. Șuvalov menționată de Lomonosov nu a fost găsită În această scrisoare, Șuvalov aparent s-a limitat doar la un scurt mesaj pe care Voltaire a fost instruit să scrie despre Petru I, dar nu l-a informat pe Lomonoșov despre starea acestei lucrări a lui Voltaire. Schițând procedura de livrare a materialelor despre Petru către Voltaire, Lomonosov a pornit, după cum vedem, de la presupunerea că Voltaire încă se pregătea să se apuce de treabă, în timp ce în realitate Voltaire reușise deja să scrie opt capitole până la acel moment, despre care Shuvalov era conștient de (vezi v. VI prezent, ed. p. 564). Despre materialele care au fost pregătite cu participarea lui Lomonosov pentru Voltaire, vezi, de asemenea, scrisorile 55 și 62 și notele la acestea.

2 „Descrierea prescurtată a afacerilor suveranilor”, despre care vorbește Lomonosov, nu a ajuns la noi. „Panegiric” el numește „Cuvântul său lăudabil” lui Petru I, și „prima foaie a discursului meu” - prima foaie tipărită a „Cuvântului său despre nașterea metalelor din zguduirea pământului”, pe care l-a rostit la un ședința solemnă a Academiei de Științe din 6 septembrie 1757 (vezi vol. V prezent, ed., p. 295-347 și AAN, f. 3. op. 1, Nr. 528, p. 308 rev.-309) .

3 „Panegiricul” lui Petru I a fost tradus în franceză, dar nu de către academicianul Strube-de-Pyrmont, ci de către secretarul lui I. I. Shuvalov, baronul Chudi și, în plus, potrivit lui Lomonosov, „foarte rău și contrar obiecțiilor a autorului.” Această traducere a fost publicată în 1759 (Kuntsevici, p. 31, nr. 93).

4 „Anii de adult” ai lui Voltaire, care avea 63 de ani la acea vreme, nu l-au împiedicat să supraviețuiască lui Lomonosov cu treisprezece ani: Voltaire a murit în 1778.

8 A fost întocmit „Scurtul extras din cronicari” menționat de Lomonosov despre statul Rusiei în 1613-1633? și dacă Lomonosov a notat poveștile pe care le-a auzit despre copilăria lui Petru I, nu știm.
54
Publicat după un original olograf (AAN, f. 20, op. 3. Nr. 56, fol. 4). Prima publicată - Grotta, pp. 25-26.
1 „Tabelul de prețuri diferite pentru musia” menționat de Lomonosov a fost atașat scrisorii ca document separat sub titlul „Calcul a ceea ce devine un picior pătrat de musia pentru diferite soiuri” (vezi vol. IX prezent, ed., document). 79).
- 2 Vorbim despre un portret în mozaic al împărătesei Elisabeta Petrovna, care a fost realizat la fabrica Ust-Ruditskaya la ordinul lui I. I. Shuvalov pentru Universitatea din Moscova. Data finalizării portretului nu este pe deplin clară: se pare că a fost finalizat în 1760. Din motive necunoscute nouă, nu a fost trimis la Moscova, ci predat Academiei de Arte, unde a fost păstrat aproape un secol. . În 1851 a fost transferat la Noul Schit, iar din 1913 se află în Muzeul Rusului din Leningrad (Makarov, pp. 155-157).
3 O serie de autori au exprimat opinia că numele „Fedorului” menționat de Lomonosov ar trebui înțeles ca celebrul portretist rus F. S. Rokotov. V. K. Makarov îl consideră autorul cartonului din care a fost dactilografiat mozaicul Lomonosov (ibid., p. 135; Acad., ed., vol. VIII, p. 147 a doua p.).
55
Publicat conform textului primei publicații.
Locația originalului nu este cunoscută.
Prima publicație - Op. 1784, partea I, p. 342.
1 „O descriere prescurtată a impostorilor și revoltelor Streltsy” și „O abreviere despre viața suveranilor și a țarilor Mihail, Alexei și Teodor” au fost pregătite de Lomonosov ca material pentru istoria lui Petru I, pe care a scris-o.

în acest moment Voltaire (vezi scrisoarea 53 și notele la aceasta). Prima lucrare a fost publicată în vol. VI prezent. ed. (pp. 97-162), al doilea nu a fost găsit.
2 „Dovezile și lucrările” lui Lomonosov anexate scrisorii publicate nu au fost păstrate. Judecând după titlu, s-ar putea crede că acestea erau extrase din recenzii ale lui Lomonosov de același tip cu cele pe care le-a atașat la scrisoarea adresată lui M.I.Vorontșov din 19 ianuarie 1764 (scrisoarea 88). Erau probabil însoțite de retipăriri tipărite ale „operelor”.
3 Cuvintele „din vârful Munților Parnasului în jos”, evidențiate de Lomonoșov ca citat, sunt împrumutate, se pare, din niște versuri satirice îndreptate împotriva lui, necunoscute nouă. În această perioadă, în toamna anului 1757, multe astfel de versuri au apărut în legătură cu zgomotul care se ridica în jurul „Imnului Bărbii”.
4 În prima publicație (1784), conform căreia este tipărită această scrisoare, nu există nicio virgulă între cuvintele „clădire” și „fabrică”, iar o virgulă ar fi destul de potrivită aici: construcția fabricii Ust-Ruditskaya a fost finalizată cu mult timp în urmă și, vorbind despre preocupările legate de fabrică, Lomonosov avea în vedere evident nu operațiunile de construcție din fabrică, ci problema vânzării produselor sale, care era extrem de incitantă pentru el la acea vreme (vezi vol. IX prezent, ed., documentele 80-82 și note la

acestea); În ceea ce privește cuvântul „cladiri”, probabil că se referea la construcția unei clădiri rezidențiale pe Moika, unde s-a mutat Lomonosov în acel an. Astfel, se poate presupune că în originalul scris de mână, care nu a ajuns până la noi, fraza în discuție începea astfel: „Grijorările mele domestice în raționamentul structurii, fabricii și alte lucruri se apropie de sfârșit. ”
5 La ce portret promis se face referire în ultimele rânduri ale scrisorii nu a fost clarificat.
56
Publicat după un original scris de mână (Biblioteca de Stat a URSS numită după V. I. Lenin, colecția lui A. S. Norov, Auth. 3, 54).
Textul german a fost tipărit pentru prima dată — „Cronicile”, 1859, vol. I, carte. 2, sec. III, p. 193-194; Traducere rusă publicată pentru prima dată - Akad, ed., vol. VIII, p. 201.
Scrisoarea publicată se referă la momentul în care Senatul, având în vedere la 3 octombrie 1757, iertarea lui Lomonosov de a furniza fabricii Ust-Ruditsa comenzi de produse din mozaic pentru decorarea clădirilor guvernamentale (vol. IX prezent, ed., document 81 și note).
lui), a propus ca Biroul Academic să examineze mozaicurile lui Lomonosov, iar la 23 octombrie Oficiul a decis să efectueze acest examen în colecția Academiei de Arte, unde destinatarul acestei scrisori, Ștelin, era lider.

Pentru detalii, vezi vol. IX prezent, ed., note la documentul 81, care conține și o recenzie pozitivă a Academiei de Arte asupra meritelor artistice și tehnice ale lucrărilor mozaice ale lui Lomonosov.
57
Publicat după un original scris de mână (GPB, colecția Pogodinskoe, autografe, nr. 272).
Original în germană.
Text german și traducere rusă publicate pentru prima dată - Akad, ed., vol. VIII, p. 203.
Este probabil datat conform unei scrisori anterioare adresate lui Stehlin (scrisoarea 56) și conform zilei în care Staffenhagen a prezentat Biroului Academic un raport la 1 noiembrie 1757 cu o trecere în revistă a Academiei de Arte despre lucrările mozaice ale lui Lomonosov (vezi notele la litera 56).
Ștelin a răspuns scrisorii lui Lomonosov din 27 octombrie 1757 cu o solicitare de a grăbi examinarea lucrărilor sale de mozaic în colecția Academiei de Arte cu o notă în care spunea că recenzia pe care a întocmit-o despre aceste lucrări era gata, dar nu fusese încă semnat de alți membri ai Academiei de Arte Trimițând o revizuire a proiectului lui Lomonosov pentru vizionare, Ștelin a promis că va returna proiectul în aceeași zi pentru a-l da Academiei pentru corespondență, după care va fi semnat și trimis „mai departe”, adică. către Cancelaria Academică (Acad., ed., vol. -203, unde două scrisori de la Lomonosov adresate lui Ştelin, publicate acolo sub nr. 79 şi 81, sunt în ordine greşită).
Pe spatele acestei note de Ștelin există o scrisoare publicată, în care Lomonosov spune că este complet mulțumit de conținutul recenziei care i-a fost trimisă și îi cere să meargă mai departe cât mai curând posibil. Textul final al recenziei, păstrat doar în traducerea rusă, nu conține cuvântul „destul” menționat de Lomonosov (vezi AAN, f. 3, op. 1, nr. 226, pp. 131-132).
58

Publicat după un original scris de mână (GPB, colecția Pogodinskoe, autografe, nr. 265).
Original în germană.
Textul german este tipărit pentru prima dată ------Cronicile, vol. I, carte. 2, 1859
otd. III, p. 194, nr.2; Traducere rusă publicată pentru prima dată - Akad, ed. VSh, p. 202.
Datat probabil pe aceleași motive ca și scrisoarea anterioară (scrisoarea 57), cu care este strâns legată.
În ciuda promisiunii lui Ștelin de a oferi feedback cu privire la mozaicurile lui Lomonosov în corespondență în aceeași zi și în ciuda cererii de două ori a lui Lomonosov de a accelera procedurile clericale, problema, după cum vedem, a durat.

Pe lângă corespondența originalului german, a fost încă necesară strângerea semnăturilor persoanelor care s-au uitat la mozaicuri, traducerea textului german în rusă și trimiterea unei recenzii Cancelariei Academice. Lomonosov a propus să încredințeze aceste acțiuni arhivistului Staffenhagen, care le-a îndeplinit: la 1 noiembrie 1757, a depus o revizuire la Cancelarie (AAN, f. 3, op. 1, nr. 468, fol. 367).
Motivul pentru care Lomonosov l-a grăbit atât de mult pe Shtelin a fost situația financiară critică a fabricii Ust-Ruditskaya: produsele sale nu și-au găsit piață, nu exista nimic care să acopere costurile de întreținere a fabricii, iar Colegiul Fabricii a cerut returnarea împrumutului. .
1 Nu se știe ce a avut în vedere Lomonosov când a vorbit în scrisoarea publicată despre o oarecare deteriorare a situației. Cel mai probabil, a fost vorba despre ecourile controversei scrise de mână care a fost provocată de „Imnul barbei”. În cursul acestei controverse, dușmanii lui Lomonosov nu au ratat șansa de a sugera că construcția fabricii Lomonosov a provocat o pierdere pentru trezorerie (Pekarsky, II, p. 607)
59
Tipărit după un duinnik scris de mână (AAN. f. 20. op. 3, nr. 56).
Prima tipărită - Grota, p. 26
Portretul lui Lomonosov menționat în scrisoare a fost destinat primei cărți a lui Lomonosov Collected Works în versuri și proză, care a fost publicată de Universitatea din Moscova. Acest portret a fost comandat de I. I. Shuvalov de către gravorul francez Etienne Fessard și trimis de la Moscova pentru tipărire la Tipografia Academică.
Lui Lomonosov nu i-a plăcut poza în care artistul l-a înfățișat și peisajul marin tradițional inexpresiv din fundal. Eliminarea acestor „erori” a fost încredințată gravorului academic H.-A. Bortman, care a corectat poza și a înlocuit peisajul marin cu unul industrial, înfățișând în fundal o parte a fabricii Ust-Ruditskaya.
În ciuda reticenței lui Lomonosov, o semnătură a apărut totuși sub portretul său. A fost celebra mai târziu în șase rânduri:
Parnasul din Moscova a descris aici un vortex,
Ce stil pur de poezie și proză a introdus în Rusia.
Că Cicero era la Roma și că Virgiliu era,
Apoi el singur în conceptul său cuprins, A deschis templul naturii cu cuvântul bogat al rușilor; Un exemplu al clarității lor în științe este Lomonosov.

Autorul semnăturii, așa cum a stabilit L. B. Modzalevsky, a fost un student al lui Lomonosov H. N. Popovsky, care era atunci profesor la Universitatea din Moscova.

1 „Prima” scrisoare a lui Lomonosov către I. I. Şuvalov, menţionată de Lomonosov, nu a ajuns la noi. Cuvintele „Cer doar ceea ce mi se cuvine de drept” sugerează că în această scrisoare Lomonosov a depus o petiție pentru promovarea sau promovarea la gradul următor (cf. scrisoarea 55).

2 „O descriere eroică a muncii lui Petrovi” Lomonosov își numește poemul eroic „Petru cel Mare”, început, după cum se vede din rapoartele sale despre munca sa, în 1756 (vezi documentul 516); despre lucrarea lui Lomonosov asupra acestei lucrări, vezi vol. VIII prezent. ed.

60

Publicat după un original scris de mână (GPB, colecția Pogodinskoe, autografe, nr. 273).

Original în germană.

Textul german a fost publicat pentru prima dată — Cronici, 1859, vol. I, carte. 2, sec. III, p. 194-195. Traducere integrală în limba rusă publicată pentru prima dată - Akad, ed., vol. VIII, pp. 205-206.

„Cazul din Senat” menționat în scrisoare se referea la un ordin guvernamental pentru lucrări de mozaic pentru Catedrala Petru și Pavel. La 26 mai 1758, hotărârea Senatului cu privire la această problemă a fost raportată împărătesei. A fost favorabil pentru Lomonosov și nu a întâmpinat obiecții de la Elizaveta Petrovna. Raportul aprobat de aceasta a fost „înaintat” la 2 iunie la Senat, unde a început o nouă procedură birocratică, una dintre etapele căreia s-a încheiat la 20 iunie (Lomonosov, III, p. 398, nr. 136). La asta se referă Lomonosov când spune că cazul „s-a încheiat cu doar opt zile în urmă”. În realitate, însă, era încă foarte departe de rezoluția finală: Lomonosov nu putea prevedea că aceasta va dura încă doi ani (pentru mai multe detalii, vezi vol. IX prezent, ed., Documentele 87 și 92 și notele la acestea).).

61

Publicat după un original scris de mână (GPB, colecția Pogodinskoe, autografe, Ks 267).

Original în germană.

Textul german a fost tipărit pentru prima dată — „Cronicile”, 1859, vol. I, carte. 2, sec. III, p. 195, nr. 5; Traducere rusă publicată pentru prima dată - Akad, ed., vol. VIII, pp. 206-207.

Datat probabil conform zilei focului de artificii și conform hotărârii Oficiului Academic de a tipări o descriere a artificiilor. Artificiile menționate în scrisoare au fost aranjate de P. I. Shuvalov la Sankt Petersburg la 11 sau 12 iunie 1758 (AAN, f. 3, op. 1, nr. 234, l. 8; Sankt Petersburg Vedomosti, 1758, nr. 48, 16 iunie, p. 2). Descrierea artificiilor a fost tipărită în Imprimeria Academică în octombrie 1757 în valoare de 200 de exemplare (AAN, f. 3, op. 1, nr. 528, p. 179 rev. și 267; publicațiile au intrat în posesia lui). P. I. Shuvalov, în legătură cu care s-a transformat în cea mai mare raritate bibliografică, care nu a putut fi găsită nici în cele mai mari biblioteci ale noastre, iar textul scrisorii publicate este atât de

neclar încât nu este posibil să se stabilească cine a fost autorul poeziei. a tradus Lomonosov în latină: indiferent dacă Lomonosov însuși sau o altă persoană, poate Shtelin. Nici această traducere latină nu a fost găsită.

62

Publicat conform textului primei publicații.

Locația originalului nu este cunoscută.

Prima publicată - Op. 1784, partea I, p. 340-341.

1 „Traduceri istorice și extrase din rusă în franceză” Lomonosov numește materiale despre istoria Rusiei, care au fost trimise lui Voltaire prin I. I. Shuvalov în legătură cu lucrarea acestuia din urmă despre istoria lui Petru I (cf. scrisorile 53 și 55). Pentru Voltaire, a fost pregătit în 1759-1760. cu participarea lui Lomonosov și un extras din „Descrierea țării Kamchatka” de S. P. Krasheninnikov (vol. VI prezent, ed., p. 566). Într-o scrisoare publicată, Lomonosov numește această carte „Istoria Kamchatka”. Pentru relația lui Lomonosov cu K.-F Moderach, vezi vol. IX prezent, ed., Documente 296, 300, 312, 316, 335-337, 340, 343 și note la acestea.

2 Vorbind despre „rele-doritorii” săi, Lomonosov înseamnă în acest caz academicienii S. Ya. Rumovsky și, în special, F.-U.-T. Epinus, care a criticat aspru și pe nedrept „tubul de vedere pe timp de noapte” construit de Lomonosov sau, așa cum îl numea uneori, „o mașină pentru îngroșarea luminii”. Disputele pe această temă au continuat de mai bine de trei ani, privându-l pe Lomonosov de posibilitatea de a-și publica invenția. Cu aproximativ două săptămâni înainte de a scrie scrisoarea publicată, Lomonosov a primit de la Shuvalov o nouă trompetă engleză de la imp. Cabinet, în care a văzut punerea în aplicare a propunerii sale, lipsindu-l de prioritate.Pentru detalii, vezi articolul lui S. I. Vavilov „The Night-Sighting Pipe of M. V. Lomonosov” („Lomonosov”, II, pp. 71-92).

1 Lomonosov numește un nou instrument optic tub hidroscopic, la a cărui invenție a lucrat în 1759 (vol. IV prezent, ed., pp. 321-323, 445, 759-760).

4 Lomonosov a luat în considerare apariția în numărul de iunie al revistei Hardworking Bee, publicat de A.P. Sumarokov (1759, p. 360) și tipărit în Imprimeria Academică, a articolului „Despre mozaic” în numărul de iunie, unde autorul său, V. K. Trediakovsky, a spus că este imposibil „să imitați complet cu pietricele și sticlă toate frumusețile și facilitățile descrise dintr-o perie pricepută”. Lomonosov se temea că acest articol ar putea afecta negativ cursul dosarului pe care l-a inițiat în Senat cu privire la ordinul de decorațiuni în mozaic pentru Catedrala Petru și Pavel (vol. IX prezent, ed., documentele 87-89 și note la acestea) .

63

Publicat după un original olograf (AAN, f. 20, op. 3, nr. 134, ff. 14-15).

Prima publicată - Carte de arhivă. Vorontsov, Prinț. IV, M., 1872, p. 484-486.

Făcând o petiție pentru crearea funcției de vicepreședinte al Academiei de Științe și numirea sa în această funcție, Lomonosov a considerat că aceasta este cea mai sigură modalitate de a schimba raportul de forțe în cadrul Academiei și, prin urmare, de a-l elibera de puterea clericalui reacționar. clică, care s-a opus eforturilor lui Lomonosov

„de a răspândi științele în patrie”. Cu toate acestea, cererea lui Lomonosov nu a fost acceptată.
Scrisoarea publicată a fost însoțită de „Pictura exercițiilor din acest an 1759” a lui Lomonosov (documentul 517) întocmit de Lomonoșov. La aceeași scrisoare, Lomonosov a atașat și un rezumat al „dovezilor” oamenilor de știință străini despre munca sa. Este tipărit ca anexă la scrisoarea 88, în care era nocAàHa lui M. I. Vorontsov pentru a doua oară într-o versiune ceva mai completă.
1 Vorbind despre sine, că „cincisprezece ani mai târziu a purtat... patru profesii”, Lomonosov a calculat această perioadă de la data numirii sale ca profesor de chimie, adică din 25 iulie 1745 (AAN, f. 3, op. 1, Nr. 949, l. 89).
2 Pentru informații mai detaliate despre lucrările lui Lomonosov „atât în elocvență, în istorie, în fizică și în chimie” vezi rapoartele și notele sale la acestea (documentele 503-520).
3 Lomonosov numește munca sa de membru al Cancelariei Academice, la care a fost introdus la 13 februarie 1757, birou de „afaceri clericale” (AAN, f. 3, op. 1, Nr. 527, fol. 105) .
4 Despre activitățile lui Lomonosov ca șef al Gimnaziului Academic, vezi Vol. IX prezent. ed., Documentele nr. 289, 290, 300-313, 315, 316,

320, 323, 327. Examenul „strict” despre care vorbește Lomonosov a avut loc „în prezența tuturor academicienilor și profesorilor” și s-a târât până în primele zile ale lunii ianuarie 1760 (AAN, f. 3, op. 1, nr. 825, ll. 19-24). În urma acestui examen, la 17 ianuarie 1760, Cancelaria Academică a determinat producția a nouă elevi de gimnaziu, printre care I. I. Lepekhin, celebru academician ulterior (ibid., nr. 471, fol. 24).
5 La momentul scrierii scrisorii publicate, Lomonosov avea în mod oficial trei „tovarăși” în Cancelarie: Schumacher, Taubert și Stehlin, dar decrepitul Schumacher se retrăsese deja din toate treburile până în acel moment. Apropo de faptul că „doi membri străini din Cancelarie au un avantaj împotriva mea”, Lomonosov înseamnă astfel Taubert și Stehlin.
6 Termenul de douăzeci de ani de ședere „în această clădire”, adică la Academie, Lomonosov calculează din ziua întoarcerii sale în 1741 din Germania, iar termenul de nouă ani de serviciu ca „consilier” - de la data de promovare la 1 martie 1751 la consilieri colegiali.
7 Menționând activitățile sale de „judecător” în mai multe comisii, Lomonosov înseamnă evident participarea sa la investigarea cazului corespondenței lui Miller cu I.-N. Delisle în 1748 (documentele 415-423) în „Comisia pentru înlăturarea exceselor din Academie”, formată prin ordinul președintelui din 26 februarie 1754 (documentul 394) și, poate, în discuția disertației lui Miller din 1749. -1750. (Vezi vol. VI prezent, ed., pp. 17-80, 546-549).
64
Publicat după un original olograf (AAN, f. 20, op. 3. Nr. -55, fol. 22-23).
Prima publicată - Bilyarsky, p. 433.
Probabil datat. În primele luni ale anului 1760, Lomonosov s-a ocupat cu sârguință de chestiunea aprobării „privilegiului universitar” și a „inaugurarii” Universității Academice în primele luni ale anului 1760. A atins această problemă într-o scrisoare către M.I. I. Șuvalov din 17 și 20 aprilie 1760 (scrisorile 66 și 67), iar după aceea, din câte se

știe, nu s-a mai întors la el nici prin scrisori private, nici prin depuneri și rapoarte oficiale până la 15 februarie 1761 (scrisoarea 73). În nota publicată, cuvintele de încheiere ale lui Lomonosov despre pronunțarea „cuvântului de mulțumire la inaugurarea universității” sună atât de încrezător încât au putut fi scrise doar într-un moment în care Lomonoșov a considerat această „inaugurare” o chestiune aproape hotărâtă. O astfel de dispoziție optimistă ar fi putut să apară în el, probabil, imediat după ce președintele Academiei a semnat, la 14 februarie 1760, definiția întocmită de Lomonosov cu privire la transformarea Universității Academice (vol. IX ed. prezentă.

document 323) iar la 17 din aceeași februarie depunere la Conferința de la imp. instanță despre aprobarea „privilegiului” universitar (ibid., Document 325). Astfel, există motive de a crede că nota publicată a fost întocmită în perioada 14 februarie-17 aprilie 1760, sau mai bine zis, în a doua jumătate a lunii februarie a acestui an, cu care sunt consecvente cuvintele lui Lomonosov: „Slujesc 9 ani. într-un singur rang.”

Tema principală a notei este aceeași cu scrisoarea mai sus menționată către M.I.Vorontșov din 30 decembrie 1759: este vorba despre stabilirea funcției de vicepreședinte al Academiei de Științe și numirea în această funcție a lui Lomonosov.

Forma notei publicate sugerează că Lomonosov fie i-a înmânat-o lui Shuvalov din mână în mână în timpul unei conversații personale despre probleme academice, fie i-a trimis-o în plus față de o astfel de conversație.

1 Are dreptate Lomonosov când spune că problema creării unei asemenea poziții a fost pusă chiar înaintea lui de însuși Razumovsky, care în 1751, înainte de a pleca în Ucraina, i-a scris împărătesei că „ar fi foarte util să se adauge un vicepreședinte. ” (Vasilcikov, p. 147-148).

2 Pentru „sfatul” lui Lomonosov cu privire la Universitatea din Moscova, vezi scrisoarea 45 și notele la aceasta.

3 „Petriad” Lomonosov își numește poemul „Petru cel Mare”, care, după cum știți, a rămas neterminat. Lomonosov i-a prezentat prima parte a lui I. I. Shuvalov într-un manuscris la 1 noiembrie 1760 (Kunik, II, p. 329).

4 Un proiect al discursului lui Lomonosov despre „inaugurarea” Universității, vezi Vol. ed.

65

Publicat după un original olograf (AAN, f. 20, op. 3. Nr. 55, ff. 9-11).

Prima publicată - „Spectatorul vieții publice, literaturii și sportului”, 1862, nr. 28, p. 19-20.

Vezi Notele la Scrisoarea 54.

1 Anexată la scrisoarea publicată, o factură în valoare de 1201 de ruble. 20 cop. vezi Vol. IX prezent, ed., Documentul 90.

2 Cererea lui Lomonosov de a plăti nota a fost acordată în același 1760 (P. N. Petrov. Colecția de materiale pentru istoria Academiei Imperiale de Arte din Sankt Petersburg peste o sută de ani de existență, partea I. Sankt Petersburg, 1864, p. . 27).

3 „Meșteșugarii muncitori” menționați în scrisoare sunt mozaiști, „compozitori” Matvey Vasiliev și Yefim Melnikov, studenți ai lui Lomonosov (Makarov, p. 156).

66
Publicat după un original olograf (AAN, f. 20, op. 3, nr. 55, ff. 12-13).
Prima dată publicată (incorect) - „Convorbirea Voronezh pentru 1861”, Sankt Petersburg, 1861, pp. 233-235.
Scrisoarea publicată este strâns legată de recenzia activităților literare și teatrale ale lui A.P. Sumarokov, care este publicată în vol. IX al acestei zile. ed. (documentul 388).
După cum se poate observa din textul scrisorii, aceasta a fost cauzată de o ciocnire între Lomonosov și baronul A. S. Stroganov, care a avut loc cu o zi înainte - 16 aprilie 1760. Osul disputei a fost discursul stareţului francez Lefebvre, rostit în salonul Stroganov pe tema succesului artelor plastice în Rusia. Stroganov a insistat asupra publicării ei, în timp ce Lomonosov a obiectat, iar în procesul disputei, nobilul tânăr și-a permis să-i reproșeze lui Lomonoșov o „rase joasă”. Victoria — și nu numai morală — a rămas la Lomonosov. Nu s-a temut să-și pericliteze relațiile cu Vorontșov și Șuvalov și a găsit curajul să nu cedeze infractorului: tipărirea pamfletului lui Lefevre, pe care Imprimeria Academică reușise deja să-l dactilografieze, a fost suspendată. Stroganov a trebuit să-l tipărească în străinătate, modificându-i anterior textul și omisând din el acele expresii care îl jigneau în mod deosebit pe Lomonosov (pentru detalii, vezi vol. IX prezent, ed., note la documentul 388). Înfrângerea lui Stroganov nu s-a limitat la asta. La aproximativ o lună după încăierarea sa cu Lomonosov, un alt tânăr nobil, c. A. P. Șuvalov (într-o scrisoare publicată Lomonosov îl numește „prietenul lui Stroganov”) a ținut și apoi a tipărit — tot în străinătate — un discurs în care, fără a-l numi pe Lefebvre, a intrat într-o polemică decisivă cu el chiar pe problema că, în acest caz, Lomonosov a fost deosebit de îngrijorat: întregul discurs al lui Shuvalov este dedicat unei comparații detaliate și imparțiale a lui Lomonosov cu Sumarokov, iar Lomonosov este numit „creator genial” (génie créateur) și „părintele poeziei noastre”, în timp ce despre Sumarokov se spune că el este „lipsit de geniu creator” (privé d'un génie créateur) și este doar un imitator inteligent (pentru traducerea în limba rusă a discursului lui A. P. Shuvalov, vezi P. N. Berkov, decret, soch., pp. 262-265).
1 „Alexander Sergeevia” - baronul A. S. Stroganov, ginerele vicecancelarului M. I. Vorontsov, socru al împărătesei, poate cel mai bogat om din Rusia la acea vreme. În 1757 s-a întors din străinătate după o călătorie de șase ani. În 1760, când a fost scrisă scrisoarea publicată, A. S. Stroganov avea 27 de ani.
2 „Copiile” menționate în scrisoare nu au fost găsite.
3 Eforturile lui Lomonosov de a stabili „privilegiul universitar” sunt tratate în vol. IX din Nasg. ed., documentul 324.

67
Publicat după un original olograf (AAN, f. 20, op. 3, nr. 56).
Prima publicată - Grota, pp. 26-27.
1 Pentru o „descriere a Kamchatka” vezi scrisoarea 62 și notele la aceasta.

2 Despre privilegiul pentru Universitatea Academică și inaugurarea ei, vezi vol. IX prezent, ed., documentele 324 și 325 și notele la acestea.
3 Cuvintele lui Lomonosov „începutul unui zel deosebit pentru împlinirea eforturilor mele în științele verbale” sunt considerate a fi o aluzie la lucrarea la poezia „Petru cel Mare”. Potrivit lui I.F. Timkovsky, I.I. Shuvalov i-a spus despre poemul numit că el, Shuvalov, a fost cel care l-a „forțat” pe Lomonosov „să facă acest experiment pentru împărăteasa” („Moskvityanin”, 1852, nr. 20, cartea 2, Istoric Materiale, p. 60).
68
Publicată dintr-o fotocopie a originalului, păstrată la Academia Suedeză de Științe din Stockholm, cu indicarea în notele de subsol a variantelor dintr-un proiect olograf (AAN, f. 20, op. 1, nr. 3, l. 260).
Text latin publicat pentru prima dată - „Expoziția” Lomonoșov și vremea elisabetană „”, vol. VII, Pgr., 1915, p. 207. Prima traducere în rusă publicată - Acad., ed., vol. VIII, p. 224 -226.
La 19 (30) aprilie 1760, Lomonosov a fost ales în unanimitate membru de onoare al Academiei Suedeze de Științe. La 27 aprilie (7 mai) 1760, lui Lomonosov a fost semnată o diplomă pentru acest titlu. Data primirii de către Lomonosov a diplomei suedeze nu este cunoscută.
Textul diplomei s-a încheiat cu dorința ca Lomonosov „ca membru al Academiei Regale Suedeze unite, deja ca sprijin reciproc” (scrisoarea 88, anexă). Lomonosov a răspuns imediat acestei dorințe și a scris pentru un raport la Academia Suedeză „Discurs despre originea munților de gheață din mările nordice”, pe care într-o scrisoare publicată el îl numește „munca de membru”. Pentru textul acestei lucrări , vezi vol. III prezent, ed., pp. 447-459, unde notele descriu istoria publicării ei (pp. 577-579).
69
Publicat după un original olograf (AAN, f. 20, op. 3, nr. 134, ff. 16-17).
Prima publicată - Carte de arhivă. Vorontsov, Prinț. IV, M., 1872, p. 486-487.
În prima propoziție a scrisorii, Lomonoșov îi amintește lui Vorontșov de scrisoarea adresată acestuia din 30 decembrie 1759 (scrisoarea 63), la care au fost anexate

soții; 1) un raport despre lucrările lui Lomonosov pentru 1759 (documentul 517) și 2) un rezumat al opiniilor oamenilor de știință străini asupra lucrărilor științifice ale lui Lomonosov (anexat la scrisoarea 88). Tocmai aceste două aplicații le are în vedere Lomonosov când spune: „despre ce este lucrarea și mărturiile mele”.
Eforturile lui Lomonosov de a-l numi vicepreședinte al Academiei de Științe au fost fără succes și de această dată. Între timp, la jumătatea anului următor, 1761, Senatul, indiferent de petiția lui Lomonosov, a pus problema creării unui asemenea post sau a unui asemenea post la Academie. „Starea proastă” a Academiei s-a explicat, potrivit Senatului, prin faptul că Razumovsky, „fiind într-o absență de lungă durată, nu-și poate supraveghea propria specialitate”, având în vedere că Senatul a decis să-i ceară împărătesei numește un oarecare cămăril, contele Golovkin, „pentru o mai bună ordine la Academie”. , „și când președintele va sosi aici, atunci Golovkin va fi tovarăș cu

el” (Soloviev, cartea VI, coloana 226). Numirea lui Golovkin nu a avut loc, dar problema creării funcției de vicepreședinte al Academiei a continuat să fie discutată: la începutul anului 1762, Razumovsky a prezis A.S. (scrisoarea 66 și note la aceasta). Petru al III-lea a vrut să-l numească vicepreședinte pe I. I. Shuvalov. Și Miller l-a convins pe V. E. Adodurov să-și prezinte candidatura, informându-l în același timp cu încredere că se gândesc să-l scoată pe Lomonosov din Academie „undeva, poate la Colegiul Berg”. „Să vadă și domnii de acolo”, a adăugat Miller, „ce am suferit timp de cincisprezece ani din cauza acestui necazător. La doar gândul la asta curge saliva” (scrisoare din 31 ianuarie 1762; AAN, f. 21, op. 3, Nr. 304/2, fol. 19). Din câte se știe, Lomonosov nu știa despre aceste intrigi.

1 Vorbind despre faptul că K. G. Razumovsky i-a încredințat „consiliul principal al departamentelor științifice”, Lomonosov a avut în vedere două ordine ale președintelui Academiei de Științe în momente diferite: 1) decizia din 24 martie 1758, unde Lomonosov i s-a cerut „să aibă o privire specială către academic. Colecțiile istorice și geografice, precum și la Universitate și Gimnaziu, totul a mers decent ”(AAN, f. 3, op. 1, Kv 469, l. 104) și 2) ordin din 19 ianuarie 1760, de care „instituția și întreaga rutină a Universității și a Gimnaziului” au fost încredințate „numai” lui Lomonosov (AAN, f. 3, op. 1, nr. 471, l. 19).

2 A se vedea nota 1 la litera 64.

70

Tipărit după un original scris de mână (GPB, colecția Pogodinskoe, autografe, Kv 266).

Original în germană.

54*

Textul german a fost tipărit prima dată (nu tocmai) - Anale, vol. I, carte. 1, carte. 1, 1859, div. III, p. 195, nr. 4. Traducere rusă publicată prima dată - Pekarsky, II, p. 697, cca. 2 și p. 711.

Datat probabil conform datei primirii în Biroul Academic al ordinului lui K. G. Razumovsky din 23 octombrie 1760, la care data „intrare” „7 noiembrie d[ny] 1760” este marcată de mâna grefierului (AAN, f . 3, op. 1, nr. 471, l. 244), și conform datei hotărârii Oficiului din 13 noiembrie 1760, ținută în temeiul acestui ordin, despre trimiterea a două expediții astronomice în Siberia (ibid. , ll. 250-252; vezi vol. IX prezent, ed. , document 227). În ordinul menționat al președintelui, au fost desemnate două expediții și doar un participant al expediției, S. Ya. Rumovsky. Astfel, biroul urma să identifice al doilea participant. Pe această temă, între membrii Cancelariei au apărut neînțelegeri, ceea ce explică probabil decalajul de șase zile dintre mandatul prezidențial și definiția clericală, lucru neobișnuit în practica academică de atunci. În această perioadă intermediară a fost scrisă scrisoarea publicată.

1 Lomonosov nu și-a îndeplinit imediat intenția de a depune o opinie divergentă în acest caz „în scris”. În timpul discuției inițiale din Biroul chestiunii observatorilor, care a avut loc la 13 noiembrie 1760, Lomonosov nu a prezentat o astfel de opinie în scris; cel puțin nu s-a păstrat nicio urmă din discursul său scris. Dezacordul exprimat în scris de Lomonosov cu decizia lui Taubert și Stehlin din 23 decembrie a aceluiași an cu privire la trimiterea lui Rumovsky în Siberia mai devreme decât alți „observatori” (vezi vol. IX prezent,

ed., document 229) nu poate fi considerat un astfel de „opinie” fie. „Opinia” la care se face referire în scrisoarea publicată de Lomonosov a fost inclusă de acesta într-o notă lungă „Despre împrejurările academice actuale” transmisă președintelui în ianuarie 1761 (vezi Documentul 453). În această notă, Lomonosov revine la chestiunea incompetenței și lipsei de experiență a lui Rumovsky ca astronom și dezvăluie motivele dezacordurilor care au apărut în Biroul Academic în legătură cu ordinul prezidențial menționat mai sus din 23 octombrie 1760.

2 „Monument” Lomonosov numește decorațiunile de mozaic ale mormântului lui Petru I din Catedrala Petru și Pavel. Problema ordinului guvernamental pentru aceste decorații a rămas încă nerezolvată: deși Elizaveta Petrovna a aprobat ideea creării unui astfel de „monument”, ea a dorit să audă părerile experților despre „cum ar fi acest monument”. Opinia Academiei de Științe urma să fie formulată de Ștelin (Bilyarsky, p. 472). Așa se explică cererea lui Lomonosov către el „de a nu amâna proiectul monumentului”.

3 Vorbind despre nevoia lui de bani, Lomonosov, pentru a sublinia amploarea acestei nevoi, repetă, pentru distracție, cuvântul „bani” de șase ori în șase limbi diferite: în greacă, în latină, în rusă, în germană, în franceza si finlandeza.

71

Publicat după un original olograf (AAN, f. 20, op. 3, nr. 55, ff. 14-15).

Prima publicată - „Urania. Carte de buzunar pentru 1826 pentru iubitorii și iubitorii de literatură rusă, publicată de M. Pogodin, M., n. oraș, p. 54-58.

La 2 ianuarie 1761, unul dintre „cavalerii” care l-a vizitat pe I. I. Șuvalov, un anume consilier de stat Mizere, scria în jurnalul său: „Smecheria nebună a brigadierului Sumarokov la masa de la cămărilul Ivan Ivanovici [Șuvalov]. O scenă amuzantă între el și domnul Lomonosov ”(„Arhiva Rusă”, 1911, cartea II, p. 5). Această ciocnire dintre Lomonosov și Sumarokov în casa lui Shuvalov a servit, evident, drept pretext pentru ca acesta din urmă să facă acea încercare de reconciliere despre care scrie Lomonosov.

În ce a constat „scena amuzantă” și ce a provocat „smecheria nebună” a lui Sumarokov nu știm. Se știe doar că dezacordurile de lungă durată dintre cei doi poeți s-au agravat mai ales în 1760. Dovadă în acest sens este recenzia iritată a lui Lomonosov despre Sumarokov, publicată în vol. IX prezent, ed. (documentul 388) și scrisoarea lui Sumarokov către Șuvalov din 7 decembrie 1760, care conținea atacuri bilioase împotriva lui Lomonosov (Grot, I, p. 43). Motivul pentru agravarea vrăjmășiei lor a fost, aparent, de trei ori. În primul rând, neînțelegerile care au avut loc între Sumarokov și liderii Academiei de Științe și cu Lomonosov, în special în 1759, când Sumarokov și-a tipărit jurnalul The Hardwork Bee la Tipografia Academică sub cenzura Academiei (vezi vol. IX). prezent, ed., document 262). În al doilea rând, Sumarokov a fost jignit de faptul că din 1759 revista academică Monthly Works a încetat să-și publice lucrările; un ecou al acestei insulte este cererea lui Sumarokov adresată lui Șuvalov de a-l elibera „din echipa lui Taubert, Ștelin, Miller și Lomonosov pentru tipărirea cărților” (Grot, I, p. 43) și cererea adresată aceluiași Șuvalov de a „trimite ” „Proverbele” sale către presă (ibid., p. 47). În al treilea

rând - și asta se pare că era cel mai important - Sumarokov, prevăzând că va trebui să părăsească în curând serviciul de teatru, l-a întrebat pe același Șuvalov despre un fel de „loc academic” pentru el însuși, adică, probabil, despre titlul de academician. „Te-ai demnat să-mi oferi o funcție academică”, i-a scris el lui Șuvalov la 7 decembrie 1760, „care, mi se pare, îmi aparține oarecum” (ibid., p. 43). În scrisoarea publicată, Lomonosov nu fără motiv, desigur, vorbește de două ori despre o atitudine disprețuitoare

Sheii Sumarokov la știință și lipsa lui de educație: este foarte probabil ca aceste cuvinte ale lui Lomonosov să fi fost un ecou al unei conversații cu Shuvalov despre dorința lui Sumarokov de a primi titlul de academician. Această dorință, după cum se știe, nu s-a împlinit, ceea ce poate să fi cauzat „trucul nebun al lui Sumarokov”.

1 Cuvintele „Cum este la urzici. ,.” sunt o autocitare din poezia lui Lomonosov „Reconcilierea rea” (vezi vol. VIII prezent, ed.; comparați aproape aceleași cuvinte din recenzia lui Lomonosov mai sus menționată despre Sumarokov, vol. IX prezent, ed., documentul 388).

2 „Nu numai la masa domnilor nobili sau cu vreun dregători pământeni nu vreau să fiu nebun, ci sub Domnul Dumnezeu însuși, care mi-a dat sens, până când o va lua”, aceste cuvinte îndrăznețe și mândre ale Lomonosov, citat de Pușkin de mai multe ori, a devenit celebru.

3 Prin „petițiile sale doar pentru binele patriei” Lomonoșov se referă, se pare, la petițiile sale pentru aprobarea „privilegiilor” pentru Universitatea Academică și pentru stabilirea postului de vicepreședinte al Academiei de Științe. În acest sens, Lomonosov este cel care amintește că Shuvalov are „acum oportunitatea de a sluji patria ca asistență în științe”.

72

Publicată după un proiect olograf (AAN, f. 20, op. 1, nr. 2, pp. 24-28).

Locația originalului nu este cunoscută.

Prima publicată - SAU, carte. II, p. 34-39.

Luna și ziua scrierii scrisorii sunt stabilite probabil conform lui Lomonosov: „Ieri, Kleinfeld s-a sugrumat”; Sinuciderea adjunctului M. Kleinfeld a avut loc la 29 ianuarie 1761.

Semnificația acestui document, care este foarte important pentru biografia lui Lomonosov, poate fi înțeleasă corect numai dacă luăm în considerare, pe de o parte, principalele sarcini ale activității academice a lui Lomonosov și, pe de altă parte, situația în care acesta s-a trezit la Academie la începutul anilor 1960. x ani.

Principalele sarcini ale lui Lomonosov sunt definite precis și clar de el în textul scrisorii publicate: aceasta este „răspândirea științelor în patrie” (el înlocuiește cuvântul „răspândire” într-un alt caz cu cuvântul „afirmare”) sau , mai larg, „beneficiul tineretului rus”. În aceasta, în primul rând, vede „beneficiul real al Academiei”. Lomonosov nu exagerează câtuși de puțin când spune că aceste sarcini sunt „cele mai prețioase pentru el în viață” și că pentru ele este gata să se ridice „împotriva propriului său tată”.

Toate eforturile lui Lomonosov au fost îndreptate în această direcție încă din primii ani ai serviciului său academic, iar de la primii pași

a dat peste rezistență activă și pasivă, deschisă și secretă, dar întotdeauna încăpățânată și eficientă a celor cărora el, în scrisoarea sa publicată, numește alternativ nebunești, dușmani și adversari periculoși ai științelor oamenilor de știință ruși și ruși. Formularea lui Lomonosov este destul de clară și aici: este destul de evident că, cu aceste porecle, el stigmatizează acele personalități academice de origine străină care erau străine de preocuparea pentru „beneficiul tineretului rus” și care considerau inutil pentru ei înșiși să „împrăștie științele” in tara noastra. Judecând după toate declarațiile anterioare ale lui Lomonoșov, până la începutul anilor 1960, el credea că străinii care erau la conducerea Academiei sunt singurii vinovați pentru „ghinionul înrădăcinat” a acesteia și că această „ghinion” ar putea fi pusă capăt dacă el, Lomonoșov, ar prelua conducerea. conducerea Academiei.rapid.
În 1757, Lomonosov, după cum știm, a primit un astfel de post: a devenit membru al Cancelariei Academice. În următorii trei ani, puterile sale administrative s-au extins: în 1758 i s-a încredințat supravegherea întregii părți științifice a Academiei, iar în 1760 i s-a încredințat conducerea unică a Universității și a Gimnaziului. Scrisoarea publicată se referă la vremea în care Lomonosov a reușit, în cuvintele sale, prin „experimente pline de lacrimi” să se asigure că speranțele pe care le-a asociat cu aceste numiri onorifice au fost zadarnice: în ciuda întregului zel cu care și-a propus să-și împlinească noul, îndatoririle administrative, rezistenţa „necuviincioşilor” a continuat să rămână la fel de eficientă şi în cele mai multe cazuri de netrecut. Acest lucru nu putea să nu sugereze că nu numai străinii erau problema, că nu ar fi putut fi atât de puternici dacă nu s-ar fi întâlnit cu sprijinul oamenilor de stat ruși de rang mai mult sau mai puțin înalt.
Această idee, care abia acum, aparent, s-a transformat în încredere în Lomonosov, era indiscutabil corectă, dar s-a înșelat când a considerat (după cum se vede din scrisoare) că doar președintele Academiei Razumovsky și Teplov sunt complici ai străinilor academicieni. , că „bunătatea” primului și „inconstanța” celui de-al doilea au fost aproape motivele principale ale tulburării academice. Lomonosov nu știa, și se pare că nici măcar nu bănuia, că legăturile birocratice și palatice ale „dușmanilor” săi străini erau incomparabil mai largi și mai profunde. Dușmanii săi academicieni au purtat în spatele lui conversații și corespondență despre el cu mulți oameni influenți, inclusiv cu acei demnitari filantropici pe care Lomonosov îi considera prieteni și patroni sinceri. Sarcina imediată a acestor intrigi din culise a fost „eliberarea Academiei de la Lomonosov” (formula lui Miller).

Lupta care a avut loc în Academie a fost practic o luptă politică. Străinii academicieni ostili lui Lomonosov erau într-adevăr „oponenți periculoși”, deoarece au fost transformați în armele lor de nobilimea feudală din jurul tronului imperial. „Diseminarea științelor în patrie”, care a contrazis interesele egoiste ale oamenilor de știință vizitatori, nu era mai puțin contrară intereselor elitei feudale ruse, deoarece iluminarea maselor a condus inevitabil la activarea acesteia din urmă. De aici și alianța acestei elite cu personalități academice de origine străină ostile lui Lomonosov.

„De câte ori”, îi scrie Lomonosov lui Teplov, „ai fost prieten și dușman cu Schumacher, Taubert, Miller și, în mod surprinzător, cu mine.” Cuvintele introductive „ceea ce este surprinzător” mărturisesc cu deplină certitudine că, atunci când a fost scrisă scrisoarea publicată, Lomonosov nu era încă conștient de legătura strânsă care exista între străinii academicieni și clica reacționară rusă la care s-a alăturat Teplov: la Teplov, ca într-un Persoană rusă, și-a văzut și atunci aliatul natural.
Numai în lumina acestor consideraţii generale poate fi apreciată scrisoarea publicată, care caracterizează extrem de viu poziţia lui Lomonosov în Academie.

1 Dintre înscrisurile și scrisorile lui Lomonosov, pe care le menționează în primele rânduri ale scrisorii și la începutul celui de-al doilea paragraf al său, în proiect a fost găsită doar una, referitoare la ianuarie 1761 (documentul 453).

2 Pentru concedierea studenților Lobysevich și Devovich de la Universitate, vezi vol. IX prezent, ed., documentul 329 și notele la acesta. Primul dintre acestea a fost, după cum a remarcat Lomonosov, în comun cu Teplov.

3 Miller, care a deținut titlul de profesor timp de treizeci și cinci de ani, nu a ținut niciodată cu adevărat prelegeri la Universitatea Academică.

4 Lomonosov are dreptate și în sensul că publicarea ediției principale a Academiei, Novi Commentarli (Noi Note), a început să fie amânată mai mult decât înainte, de când Miller a devenit redactorul acestei ediții în 1745: înaintea lui (volumele I -III) întârzierea nu a depăşit doi ani; Volumul IV, deja editat de Miller, a apărut cu cinci ani întârziere; prefața acestui volum spunea că „va urma fără întârziere publicarea altor volume”, dar această promisiune nu a fost ținută: volumul V a fost din nou amânat cu cinci ani, iar volumul VI (care a apărut în anul scrierii lui scrisoarea publicată) cu patru ani. „Abrevieri” Lomonosov numește acele rezumate ale articolelor publicate cu care a început fiecare volum.

5 Apropo de „corespondenţa suspectă a lui Miller cu străinii”, Lomonosov a avut în vedere corespondenţa lui Miller cu I.-N. Delisle, despre care s-a făcut o întreagă anchetă în 1748 (documentele 415-423).

Reamintind acest episod, Lomonosov spune că cuvintele lui Delisle „Académie phanatique” („Academia fanatică”) au servit drept motiv pentru investigație. comunitate”). De la numirea lui Miller în 1754 ca secretar de conferință al Academiei, corespondența sa cu oamenii de știință străini s-a extins considerabil. Președintele i-a ordonat să citească în prealabil toate scrisorile adresate străinilor din Colecția istorică și să depună copiile certificate ale acestora la Arhivele Conferinței (AAN, f. 21, op. 3, nr. 272, l. 2), dar Miller nu a respectat această cerință.

9 Pentru „gândurile reprobabile patriei noastre” pe care, potrivit lui Lomonosov, Miller le-a introdus în Monthly Works, vezi documentele 426-428 și 453 și notele la acestea.
Scrisoarea lui Teplov către profesorul Strube-de-Pyrmont citată de Lomonosov nu a fost găsită. Lomonosov arată că a fost scris în legătură cu cererea acestuia din urmă de majorare a salariului. Strube a ridicat astfel de cereri de trei ori: în 1748, în 1750 și în 1756. (Pekarsky, I, p. 679, 683 și 685; AAN, f. 3, op. 1, nr. 460, fol. 376v.; nr. 465,

fol. 163 și nr. 215, fol. 192-193) . Cuvintele lui Teplov „la Chancellerie sans membres” (Cancelaria fără membri) sugerează că această scrisoare către Struba a fost scrisă la sfârșitul anului 1756, când decrepitul, aproape incapabil, Schumacher era singurul membru al Cancelariei Academice.

8 În personalul Academiei, anexat regulamentului acesteia, care a fost aprobat la 24 iulie 1747, postul de rector era într-adevăr, după cum arată Lomonosov, combinat cu funcția de istoriograf; La 10 noiembrie 1747, Biroul Academic a decis să încheie un contract cu Miller, conform căruia el a fost numit în ambele posturi (Pekarsky, I, pp. 345-346). A fost demis din funcția de rector la 18 iunie 1750 (AAN, f. 3, op. 1, nr. 460, l. 236), iar în aceeași zi a fost numit în această funcție S. P. Krasheninnikov (ibid., l. . 239).

9 Verne și următoarea formulare a lui Lomonosov: „atunci, nu atât din cauza unei disertații proaste, cât din cauza ofensei tale, l-ai răsturnat [Miller] ca profesor asociat și l-ai ridicat imediat din nou la funcția de secretar al Conferinței cu un creșterea unui salariu grozav.” „Disertație proastă” Lomonosov numește disertația lui Miller „Originea numelui și a poporului rus”. Despre ea și controversa provocată de ea, vezi vol. VI prezent, ed., p. 17-80 și 546-558. Prin ordinul președintelui Academiei din 6 octombrie 1750, Miller a fost retrogradat de la profesor la asociat pentru o perioadă de un an cu o reducere a salariului de la 1000 de ruble. până la 360 de ruble în an. În partea istorică a acestui mandat este menționată și disertația de mai sus, dar în dispozitivul mandatului nu se vorbește despre acesta, ci doar se spune că pedeapsa se aplică

Miller „pentru blestemele sale uniforme ale comandanților și tovarășilor săi și pentru nesupunerea față de poruncă și actele obscure”; „Înjurăturile comandanților”, după cum se vede din același ordin, a constat în faptul că Miller, în prezența președintelui, l-a numit pe Teplov defăimător și mincinos (AAN, f. 3, op. 1, nr. 460, p. 425-430). Patru luni și jumătate mai târziu, la 21 februarie 1751, Miller a fost reinstalat ca profesor; s-a restabilit și salariul anterior (Pekarsky, vol. I, p. 365), iar „i s-a ordonat să facă un salariu de profesor pe perioada cât a fost adjunct” (AAN, f. 3, op. 1, nr. 461, l 222v.; comparați de asemenea Nr. 149, ff. 402, 427-429 și 451-453). Prin ordinul președintelui din 26 februarie 1754, Miller a fost numit secretar de conferință al Academiei (ibid., f. 1, op. 2-1754, Nr. 3), iar salariul anual al salariului i s-a majorat cu una și un jumătăți de ori - de la 1000 la 1500 de frecări. (ibid., f. 3, op. 1, nr. 465, fila 162v.). Dacă luăm în considerare faptul că Lomonosov a primit atunci doar 1200 de ruble. pe an, în timp ce salariul anual al majorității academicienilor la acea vreme varia între 660 și 860 de ruble, trebuie să fim de acord cu Lomonosov că salariul atribuit lui Miller era într-adevăr „mare”.

10 Prin ordinul președintelui din 23 octombrie 1760, Miller a primit alte 200 de ruble. pe an pentru editarea Lucrărilor lunare (ibid., nr. 471, fol. 247). Acest mandat a fost semnat de președinte la cererea lui Teplov (ibid., f. 21, op. 1, nr. 272, fol. 12 și nr. 308a, fol. 7 și 8). În ceea ce privește introducerea lui Miller la consilierii colegiali , se știe doar că l-a întrebat pe Teplov despre asta la sfârșitul anului 1753, dar acesta, deși a declarat că își recunoaște cererea ca fiind solidă, s-a susținut totuși de la executarea acesteia

și ia oferit lui Miller, în schimb, postul de secretar al conferinței, pe care Miller l-a acceptat. Corespondența cu privire la această problemă a fost condusă de ei, în cuvintele lui Teplov, „sub sigillo silentii” („sub sigiliul tăcerii”), adică în secret, iar Lomonosov a putut, prin urmare, să știe despre asta doar din auzite (ibid., nr. . 272, l. 4 rev., vezi și: Pekarsky, I, p. 372).
11 Spunând că Miller „are permisiunea de a scrie și tipări știri rusești în germană fără niciun pericol”, Lomonosov înseamnă acele colecții de articole și materiale despre istoria Rusiei pe care Miller le-a publicat în germană sub titlul general „Sammlung Russischer Geschichte”. În 1732-1737. au fost publicate primele ediții ale acestei ediții, care s-au oprit apoi pentru mai bine de douăzeci de ani și au fost reluate de Miller în 1758.
12 Prefața lui Miller la Istoria Siberiei menționată de Lomonosov a fost într-adevăr respinsă de Teplov, apoi de Razumovsky la sugestia lui Schumacher, iar în locul acestei prefațe a fost tipărită o alta compusă de Schumacher (G.-F. Miller. History of Siberia. M. .-L., 1937, p. 83-84 şi 462-463). Astfel, toate raportate de Lomono

Faptele din biografia lui Miller sunt corecte. Lomonosov le citează ca dovadă a „inconstanței” lui Teplov, dar această „inconstanță”, în lumina faptelor remarcate de Lomonosov, dovedește, la rândul său, că în spatele lui Miller existau forțe pe care chiar și un nedoritor atât de periculos ca Teplov a trebuit să capituleze. la.
13 „Scrisoare despre distrugerea mea către Euler și răspunsul” - pentru o explicație a acestor cuvinte ale lui Lomonosov, vezi notele de la litera 9.
14 Lomonosov citează doar începutul zicerii lui A. M. Cerkassky despre cizmar. Prin „cizmar” ar trebui să se înțeleagă Schumacher (Schuhmacher în traducere în rusă este un cizmar), iar Lomonosov îl numește pe Taubert „moștenitorul și imitatorul său”.
15 În instrucțiunile menționate de Lomonosov, pe care academicianul Boergav le-a primit când a plecat într-o vacanță în străinătate în 1749, i s-a ordonat de fapt să infirme zvonurile că împărăteasa Elizaveta Petrovna intenționează să desființeze Academia. El a trebuit să „asigure cu tărie” interlocutorii săi străini că împărăteasa „se pregătește să aducă în fiecare zi această [Academie] într-o stare mai bună” și că Razumovsky conduce Academia „cu un succes notabil” (Pekarsky, II, p. XLV).
16 Adjunct în anatomie M. Kleinfeld s-a sinucis, după cum am menționat deja, la 29 ianuarie 1761 (AAN, f. 3, op. 1, nr. 259, fol. 610). Tânărul om de știință talentat, profesor asociat de matematică M. Sofronov a murit între 7 și 10 februarie 1760 (ibid., nr. 252, pp. 21-21v.).
73
Publicat după un original scris de mână (GPB, o colecție de „autografe”).
Prima publicată - Lucrările lui Lomonosov, Sankt Petersburg, 1847, vol. I, „p. 713-714.
Vezi vol. IX prezent, ed., note la documentele 324 și 325.
1 Menționată de Lomonosov „versuri petiționale” („Zeiță, fiica zeităților care au întemeiat științele,...”), vezi vol. VIII ediția de față.
2 Ivan Ivanovici - I. I. Shuvalov.

74
Publicat după un original scris de mână (GPB, colecția Pogodinskoe, autografe, nr. 270).
Original în germană.
Textul german a fost tipărit pentru prima dată - Analele, vol. I, carte. 1, M., 1859, •off. III, p. 196; Traducere rusă publicată pentru prima dată - Pekarsky, II, p. 735-736.

Note
Vezi notele la documentele 457 și 458. Există și considerații cu privire la datarea scrisorii publicate.
75
Publicat după un original olograf (AAN, f. 20, op. 3, nr. 134, ff. 18-19).
Prima publicată - Carte de arhivă. Vorontsov, Prinț. IV, M., 1872, p. 487.
1 Scrisoarea publicată a fost scrisă în ziua onomastică a împărătesei Elisabeta; aceasta a fost „sărbătoarea” la care se face referire în primele rânduri ale scrisorii.
2 Observațiile astronomice făcute de N. I. Popov la Irkutsk au fost recunoscute de Academie ca nesatisfăcătoare și nu au fost publicate. Prezentate sub forma unei serii de mesaje separate, complementare în limba latină, ele au supraviețuit doar parțial (AAN, secțiunea I, op. 51, nr. 21, 23 și 25). Restul au fost transferați în 1804 la Observatorul Academic, de unde nu s-au mai întors și, se pare, au dispărut fără urmă. Sentința dură pronunțată de el în urmă cu aproximativ două sute de ani de un grup de academicieni ostili lui Lomonosov și, în special, S. Ya. Rumovsky într-o atmosferă care exclude imparțialitatea - (vezi Notele Academiei de Științe, vol. pp. 45). -51) nu a fost încă verificat de astronomi. Și o astfel de verificare ar fi foarte necesară, deoarece opinia care s-a stabilit în virtutea acestui verdict că Popov era incapabil de cercetare astronomică este în totală contradicție cu excelenta certificare care i-a fost dată ca astronom nu numai de Lomonosov, ci și de Leonard. Euler (vezi Leonard Euler. 1707–1783. Colecție de articole și materiale pentru aniversarea a 150 de ani de la moartea sa, Moscova-Leningrad, 1935, p. 113).
3 Observaţiile lui Chappe d'Oteroche, făcute la Tobolsk şi primite de Academia de Ştiinţe prin M. I. Vorontsov, au fost restituite ultimului Lomonosov în scrisoarea publicată, după ce au fost raportate la 24 august 1761 Adunării Academice (Procesul verbal al conferinţei). , vol. II, p. 471). Manuscrisul original este păstrat în filiala Leningrad a Institutului de Istorie al Academiei de Științe a URSS (f. Vorontsov, nr. 641, foliile 10-20), o copie se află la Academia de Științe (folio 20, op. 1). , nr.2, foliile 78-83). Pentru detalii, vezi vol. IX prezent, ed., documentul 246 și notele la acesta.
4 A se vedea documentul 470, § 59 și notele la acesta.
76
Publicat după un original scris de mână (GPB, colecția Pogodinskoe, autografe, nr. 268).

Original în germană.

Textul german a fost tipărit pentru prima dată - Analele, vol. I, carte. 1, M., 1859, ■otd. III, p. 196, Ns 6; Traducere rusă publicată pentru prima dată – Acad, ed., vol. VIII, p. 316.
Datat probabil de menționarea unui calendar de buzunar și a unei ode. Termenul „calendar de buzunar” a fost stabilit în uzul academic oficial abia în secolul al XIX-lea. - din 1812 (V. P. Shemiot. Index sistematic şi alfabetic al articolelor publicate în periodice şi colecţii ale Academiei Imperiale de Ştiinţe, precum şi lucrări publicate de Academie ■ separat, de la momentul înfiinţării ei până în 1872 inclusiv, Sankt Petersburg. , 1875, p. 202-203). În documentele secolului al XVIII-lea, referitoare la epoca Lomonosov, acest termen se găsește numai în perioada 1760-1762. suveran de buzunar al Marelui Duce Pavel Petrovici ”(AAN, f. 3, op. 1, nr. 1098) , foaia 4v.). Calendarul menționat a fost tipărit în valoare de 525 de exemplare. în decembrie 1760 (ibid., Ns 505, fol. 248 v.) și în primele zile ale lunii ianuarie 1761 a fost publicată („Sf. Petersburg Vedomosti”, Nr. 2 din 5 ianuarie 1761). O copie a acestuia sub titlul „Calendar de buzunar e. și. V. Marele Duce Suveran Pavel Petrovici pentru 1761” este stocat în Biblioteca Academiei de Științe a URSS sub codul „Secolul XVIII 1761/43”. Aceasta este o carte-jucărie mică (a șaisprezecea parte a unei foi), decorată cu hărți geografice în miniatură ale Rusiei. A fost destinat ca un cadou pentru nepotul de cinci ani al împărătesei, viitorul împărat Paul I, dar o parte din tiraj a fost pusă în vânzare. S-a presupus că același calendar va fi emis pentru anul următor, 1762. Pregătirile pentru aceasta au început cu mult timp înainte: din vară, cunoscutul „maestru promițător” academic M. I. Makhaev, sub supravegherea profesorului Ya. Ya. și „căile mici” (adică vederi în miniatură) ale celor trei palate imperiale și Grădina de vară din Sankt Petersburg, Cetatea Petru și Pavel, Peterhof, Sarskoye Selo, Oranienbaum și Strelna (AAN, f. 3, op. 1, Ns 506, fol. 73 , 88 și 100). Calendarul se afla deja în tipografie când Cancelaria Academică, prin ordinul din 7 decembrie 1761, nr. 1376, a dispus din anumite motive (probabil prin ordinul instanței) să se transforme calendarul din buzunar în perete, care a fost executat (ibid., Ns 259, fol. 481; vezi şi Nr. 507, fila 4). Acesta a fost sfârșitul existenței pe termen scurt a acestui tip de calendar, iar termenul de „calendar de buzunar” a ieșit de atunci din uz academic timp de multe decenii. Astfel, prezența acestui termen în nota publicată permite afirmarea

așteaptă-te că a fost scris nu mai devreme de sfârșitul anului 1760 și nu mai târziu de primele zile ale lunii decembrie 1761.
Mențiunea odei ajută la clarificarea în continuare a datei acesteia. În 1760, Lomonosov, din câte se știe, nu a scris o singură odă (cf. Kuntsevich, pp. 32-34). Deci, nu putem vorbi decât de 1761, când a scris și tipărit două ode solemne: una - împărătesei Elisabeta Petrovna în ziua împlinirii a douăzeci de ani de domnie, care a fost sărbătorită la 25 noiembrie (vezi vol. VIII prezent, ed.), celălalt - împăratul Petru al III-lea, cu ocazia urcării sale pe tron (vezi ibid.). Dar a doua odă a fost scrisă în perioada de trei zile cuprinsă între 25 decembrie (ziua morții Elisabetei) și 28 decembrie 1761, când Lomonosov a prezentat Cancelariei oda terminată pentru tipărire (AAN, f. 3, op. 1, Nr. 472 , l. 266), iar în acest moment calendarul de buzunar, așa cum sa explicat mai sus, a încetat deja să mai existe. În consecință, în această notă, Lomonosov vorbește, fără îndoială, despre prima dintre

cele două ode numite. Data exactă a depunerii sale la presă nu a fost documentată, deoarece, contrar obiceiului, a fost tipărită nu conform unei rezoluții scrise a Oficiului, ci „din ordin verbal” a lui Lomonosov. Această ultimă împrejurare este dovedită de factorul Tipografiei Academice în raportul său din 27 noiembrie 1761, din care reiese că până în ziua aceea oda fusese deja tipărită (ibid., nr. 265, fol. 191). Nerespectarea formalităților obișnuite la depunerea odei în platou a fost explicată cel mai probabil de goana jubiliară, iar goana a fost cauzată, la rândul său, de faptul că Lomonosov trebuie să fi întârziat prezentarea odei și să o fi predat-o. cu foarte puțin timp înainte de data aniversară din 25 noiembrie . Că munca la odă a fost lentă este dovedit de nota publicată.
Datele date sunt destul de suficiente pentru a considera ultima scrisă în noiembrie 1761, cel târziu în ziua de 25 a acestei luni.
Astfel, această scurtă însemnare, despre care până de curând s-a scris că „nu se pretează la datare și comentariu” (Acad., ed., vol. VIII, p. comentariu fără sens la oda lui Lomonosov din 25 noiembrie 1761).
1 Nu a fost încă posibil să se stabilească la ce „caz” se face referire în prima frază a notei publicate.
77
Publicat după un original olograf (AAN, f. 20, op. 3, nr. 134, fol. 20).
Prima publicată - Carte de arhivă. Vorontsov, Prinț. IV, M., 1872, p. 488.

1 „Bunătatea” despre care vorbește Lomonosov a fost aceea că prin decretul noului împărat Petru al III-lea din 28 decembrie 1761, R.I. curte (AAN, f. 3, op. 1, nr. 968, l. 15).
78
Tipărită dintr-un exemplar (AAN, f. 3, op. 4, nr. 14/9).
Publicat pentru prima dată.
Fyodor Kondratievich Sokolov, fost student al Universității Academice, promovat în 1757 la recomandarea lui Lomonosov la traducătorul junior al Academiei de Științe (AAN, f. 3, op. 1, nr. 501, pp. 13-14), a fost din 1759 contabil al librăriei din Moscova (ibid., f. 3, op. 1, Ns 246, fila 22).
1 Estimarea lucrărilor de mozaic din Catedrala Petru și Pavel a fost aprobată de Senat în valoare de 80.764 de ruble. 10 cop. Aprobarea finală a devizului a urmat la 14 iunie 1761. Lucrarea a fost proiectată pentru șase ani, în conformitate cu care suma estimată urma să fie plătită lui Lomonosov în termen de șase ani în rate egale, adică conform
13.460 RUB 68 cop. în an. La 8 martie 1761, Lomonosov, fără să aștepte aprobarea finală a devizului, a depus o petiție la Senat pentru eliberarea a șase mii de ruble „pentru început înainte de această construcție mozaică” și pentru a rambursa împrumutul acordat anterior. Petiția lui Lomonosov a fost aprobată de Senat
14 iunie 1761, concomitent cu aprobarea devizului (vezi vol. IX prezent, ed., document 92 și note la acesta și Arhiva Roșie, 1940, nr. 100, p. 183-184), iar la 7 iunie. , 1762 ., adică la aproape un an de la prima plată, Senatul a decis să-i dea lui Lomonosov încă 7.460 de ruble de la Colegiul de Economie. („Lomonosov”, III, p. 400, Ns 153), adică suma „anuală” minus 6.000 de ruble primite anterior. În conformitate cu această decizie a Senatului, acel decret al Senatului,

despre care Lomonosov îi scrie lui Sokolov, a fost trimis la Colegiul de Economie, situat la Moscova.

2 Din documentele supravieţuitoare se vede că F. K. Sokolov a început să îndeplinească instrucţiunile date de Lomonosov abia la 22 iulie 1762 (AAN, f. 3, op. 4, Ns 14, pp. 26-27), adică. la aproape o lună după ce Lomonosov i-a scris o scrisoare. Nu au fost găsite documente care să ilustreze evoluția ulterioară a cazului. În procesul de rezolvare, Lomonosov a trebuit probabil să întâmpine dificultăți considerabile, întrucât la 18 august 1762, Colegiul de Economie a fost desființat (PSZ, 11643) și restaurat abia la 12 mai 1763 (PSZ, 11716 și 11814). Hotărât de Senat

suma 7460 rub. a fost plătit lui Lomonosov abia la 2 octombrie 1762 („Lomonosov”, I, p. 158).

3 „Excelența Sa domnule președinte” Lomonosov îl cheamă pe organizatorul și primul președinte al Colegiului de Economie, Prințul. B. A. Kurakina.

79

Publicat după un original olograf (AAN, f. 20, op. 3, nr. 134, pp. 21-22).

Prima publicată - Carte de arhivă. Vorontsov, Prinț. IV, M., 1872, p. 488-489.

1 Boala despre care vorbește Lomonosov („frecvente picioare și răni rupte”) l-a lovit în februarie 1762. Din 21 februarie până în 10 mai, nu a vizitat Academia, în mai a venit acolo doar ocazional, iar din iunie s-a îmbolnăvit din nou. în pat. Până la redactarea scrisorii publicate, sănătatea lui se deteriorase: la 25 iulie 1762, copistul care purta reviste de papetărie pe care să le semneze nu avea voie să-l vadă pe Lomonosov și i s-a spus că „dl. consilierul nu poate merge la Cancelaria Academică din cauza bolii și nu poate semna afaceri în casă ”(AAN, f. 3, op. 1, nr. 532, ll. 179v, – 180).

2 La greutățile „o bătrânețe nebună” s-a adăugat și starea morală asuprită. În timp ce participanții la lovitura de palat care tocmai a avut loc, și printre ei principalii oponenți ai lui Lomonosov, Teplov și Taubert, au fost acoperiți cu recompense generoase, Lomonosov, care a stat departe de aceste evenimente politice, a fost ocolit. Taubert, care a tipărit în subsolul academic un manifest cu privire la urcarea pe tron a Ecaterinei a II-a (Colectarea ORJAS, vol. XIII, Sankt Petersburg, 1875, p. 98), a fost promovat la gradul de consilier de stat și, prin aceasta, a devenit un membru senior al Cancelariei Academice. Pentru Lomonosov, aceasta nu a fost o chestiune de resentimente personală, ci o prăbușire a speranțelor pentru posibilitatea de a schimba raportul de putere în Academia de Științe. Încă de la primii pași, noul guvern a arătat clar că Lomonosov nu avea pe ce să se bazeze pe sprijinul său „în toate întreprinderile rusești inițiate în folosul științelor”. Acesta a fost motivul depunerii „petiției” de demisie menționată de Lomonosov (cf. vol. IX prezent, ed., note la documentul 174).

3 Vorontsov i-a răspuns lui Lomonosov în aceeași zi, promițându-i că va discuta despre cazul său cu Razumovsky (Akad, ed., vol. VIII, p. 245), dar poziția lui Vorontsov la curte era la acel moment atât de precară încât cererea lui de a-l recompensa pe Lomonosov „după merit” nu putea avea succes. „Petiția” de demisie a lui Lomonosov a rămas deocamdată fără mișcare.

80
Publicat conform textului publicației de I. A. Shlyapkin („Antichitatea Rusă”, 1895, nr. 4, p. 224).
Originalul a fost în Biblioteca Regală din Berlin.
Publicat pentru prima dată (nu exact și cu o dată incorectă) - „Mesagerul rus”, 1808, partea a II-a, nr. 6, iunie, pp. 323-324.
Din primele cuvinte ale scrisorii publicate se vede că în ziua scrierii ei, 25 iulie 1762, Lomonosov a primit o veste plăcută de la G. G. Orlov. Nu este clar dacă i-a fost comunicat sub formă de scrisoare sau prin intermediul cuiva în cuvinte. Cuvântul „trimitere” face a doua presupunere mai plauzibilă (vezi notele la litera 81). Din ultimele cuvinte ale lui Lomonosov („când urmează împlinirea adevăratei tale binefaceri paterne”), putem concluziona că până acum a fost vorba doar despre un fel de promisiunea lui Orlov.
Lovitura de stat de la palat din 1762 l-a lipsit pe Lomonosov de sprijinul pe care îl găsise anterior în persoana lui M. I. Vorontsov și I. I. Shuvalov, care își pierduseră acum poziția influentă la curte. Este destul de firesc, așadar, că Lomonosov a fost, așa cum scrie el, „bucurat” de promisiunea lui G. G. Orlov, semnificația căreia toată lumea era înclinată să o supraestimeze în acel moment, văzând în el nu numai un favorit al recent domniei Ecaterine. II, dar și un nou lucrător temporar.
Comparând textul scrisorii publicate cu ceea ce Lomonosov i-a scris cu o zi înainte lui M.I.Vorontsov (scrisoarea 79), nu se poate să nu ajungă la concluzia că promisiunea lui Orlov, îndemnată, poate, de același Vorontsov, viza în primul rând recompensarea lui Lomonosov „prin creșterea rangul împotriva celor prin care este ocolit. Cel mai probabil, Orlov a promis că va face o petiție pentru promovarea lui Lomonosov la un astfel de rang care să-i returneze primul loc în Cancelarie. Este absolut incontestabil că Orlov și-a exprimat în același timp disponibilitatea de a ajuta în problema aprobării „privilegiului” pentru Universitatea Academică.
Dacă Orlov și-a îndeplinit promisiunile, dacă a vorbit despre aceste probleme cu Ecaterina a II-a, nu știm. Se știe doar că „realizarea” la care spera Lomonosov nu a urmat: ambele probleme au rămas nerezolvate.
1 Cuvintele „Timpul nostru este să punem un secol de aur pentru științele locale și din dispreț... să salvăm rasei ruse îndrăgite” este un autocitat modificat din oda lui Lomonosov la urcarea pe tronul Ecaterinei a II-a (vezi vol. VIII ed. prezentă).

81
Publicat conform textului primei publicații.
Locația originalului nu este cunoscută.
Prima publicată - „Mesagerul rus”, 1808, partea a II-a, Ks 6, iunie, pp. 320-322.
Scrisoarea publicată este, parcă, o completare la scrisoarea trimisă cu o zi înainte, la 25 iulie 1762, de Lomonosov adresată lui G. G. Orlov (scrisoarea 80).
P. P. Pekarsky, și după el L. B. Modzalevsky, credeau că scrisoarea publicată mărturisește despre lunga și chiar presupusa cunoştinţă

apropiată a lui Lomonosov cu Fedor Orlov (Pekarsky, II, p. 773g Acad., ed., vol. VIII, p. 251 paginile secunde).). Cu toate acestea, textul scrisorii (și s-au bazat doar pe ea) nu oferă absolut niciun motiv pentru o astfel de presupunere. Mult mai firească este o altă presupunere care decurge dintr-o comparație a acestei scrisori cu scrisoarea mai sus menționată adresată lui G. G. Orlov: F. G. Orlov a fost, se pare, același mesager care, în numele fratelui său, G. G. Orlov, a vizitat Lomonoșov pe 25 iulie. , 1762 și i-a transmis în cuvinte promisiunea lui G. G. Orlov de a oferi sprijin și asistență lui Lomonosov.

1 Documentele anexate de Lomonosov la scrisoarea publicată nu au fost păstrate.

2 Lomonosov a funcționat de mai multe ori cu referire la premiile înalte primite de oamenii de știință străini. S-a păstrat o referință scrisă îndelungată compilată de el cu privire la această problemă (Akad, ed., vol. VIII, pp. 251-252 sec. p.).

s Citat slavon bisericesc („Fă cu mine un semn spre bine...”) din Psalmul 85, v. 17 este dat de Lomonosov pentru memorie nu destul de exactă.

4 Lomonosov se referă la odele sale din această scrisoare ca „monumente publice”. Se cunoaște o singură scrisoare în vers din Lomonoșov, adresată lui G. G. Orlov; este datată 19 iulie 1764 (vezi vol. VIII din această ed.).

5 Postscriptul se referă la acordarea lui Taubert cu gradul de consilier de stat la 19 iulie 1762. Lomonosov își distorsionează în mod deliberat numele de familie, numindu-l Taubergaupt, adică tradus literal ca cap de porumbel.

82

Publicat conform textului primei publicații.

Locația originalului este necunoscută.

Prima publicată - SAU, carte. V, p. 26-27.

Probabil datat. Data de încheiere se stabilește exact pe baza depunerii lui Lomonosov la Oficiul Academic din 5 februarie 1763 (vezi vol. IX prezent, ed., document 165), cauzată de aceleași împrejurări ca și scrisoarea publicată, care este menționată în cuvinte de încheiere ale acestei prezentări („Și în detaliu despre Departamentul de Geografie și corect prezentate de la mine Excelenței Sale a Academiei de Științe, domnule președinte”). De aici putem deduce că scrisoarea a precedat prezentarea. În ceea ce privește a doua dată, anterioară, se stabilește prin rezoluția jurnalistică a Cancelariei Academice din 28 ianuarie 1763 privind anunțarea către Lomonoșov a ordinului prezidențial din 31 august 1762, potrivit căruia Departamentul geografic a fost trecut în jurisdicție. a lui G.-F. Miller (AAN, f. 3, op. 1, nr. 270, l. 213; vezi vol. IX prezent, ed., note la documentul 165).

Motivul trimiterii scrisorii publicate a fost ordinul președintelui Academiei de Științe din 31 august 1763, anunțat lui Lomonoșov la 28 ianuarie 1763, cu privire la trecerea Departamentului geografic din jurisdicția Lomonoșov în jurisdicția lui Miller. (vezi vol. IX prezent, ed., note la documentele nr. 164 și 166). Întrucât acest „mandat a anulat într-o anumită parte decretul prezidențial din 24 martie 1758, potrivit căruia lui Lomonosov i s-a încredințat supravegherea tuturor activităților științifice și pedagogice ale Academiei în general (Bilyarsky, pp. 367-368), Lomonosov, prevăzând probabil că în urma

Departamentului de Geografie pot fi retrase din jurisdicția sa și alte instituții academice, a considerat necesar să se facă referire în scrisoarea sa nu numai la Direcția Geografică, ci și la Gimnaziu, Biroul de Fizică și Observator.

După cum se reiese din textul ei, scrisoarea era însoțită de „înștiințări și avize” cu privire la starea catedrelor Academiei, încredințate lui Lomonosov „pentru o considerație specială”: acestea erau, evident: 1) un raport privind starea Universitatea și Gimnaziul (vol. IX prezent, ed. , Documentul 350), 2) „Scurtă mărturie a originilor Departamentului Academic Geografic” (ibid., Documentul 164) și 3) un raport privind starea Camera fizică, Observatorul și Grădina Botanică (Documentul 465).

K. G. Razumovsky nu a răspuns în niciun fel scrisorii publicate, din câte se știe. Problema creșterii salariilor studenților de la gimnaziu a rămas nerezolvată până la sfârșitul vieții lui Lomonosov. În ciuda ordinului președintelui, Lomonoșov și-a păstrat conducerea Direcției Geografice (vol. IX prezent, ed., note la documentele 164 și 165). În ceea ce privește Camera Fizică, Observatorul și Grădina Botanică, în ciuda depunerii repetate a lui Lomonoșov din 4 martie 1764 (document 468), cererea acestuia de a trece Camera Fizică în competența profesorului I.-A. Brown și privind acordarea accesului „nerestricționat” la Observator

riyu Profesorul N. I. Popov, adjunct A. D. Krasilnikov și studenții Departamentului de Geografie nu au primit satisfacție.

83

Publicat după un original olograf (AAN, f. 20, op. 3, nr. 134, ff. 24-25).

Prima publicată - Carte de arhivă. Vorontsov, Prinț. IV, M., 1872, p. 490-491.

1 Pentru barometrul maritim inventat de Lomonosov, vezi vol. IV prezent, ed., pp. 448-449, 450, 455. După cum se poate observa din scrisoarea de răspuns a lui M. I. Vorontsov, acesta din urmă l-a găsit „atât de util și i-a arătat Ecaterinei a II-a, iar ea a lăudat dispozitivul. Un barometru asemănător a fost predat lui Lomonosov și G. G. Orlov, care, ca și Vorontsov, l-au demonstrat împărătesei (Akad, ed., vol. VIII, p. 262).

2 Pentru maestrul M. Vasiliev menționat în scrisoare, vezi vol. IX prezent, ed., document 69 și note la acesta.

3 Decizia Senatului de a plăti lui Lomonoșov încă o „suma anuală” pentru plata lucrărilor de mozaic pentru Catedrala Petru și Pavel a avut loc la 28 februarie 1763 (ibid., note la documentele 102 și 103). Se pare că Vorontșov a oferit o oarecare asistență în accelerarea acestei chestiuni, așa cum demonstrează scrisoarea lui Lomonosov către el din 27 martie a aceluiași an (scrisoarea 86).

4 Menționându-l pe „Fedorovici cu nerăbdare jignit”, Lomonosov a avut în vedere ciocnirea acestuia din urmă cu G.-F. Miller, pentru care a se vedea documentul 470, § 50 și notele la acesta. Ce a exprimat „intrarea” lui Vorontsov nu se știe. Este posibil ca sub influența sa, la 13 ianuarie 1763, K. G. Razumovsky să fi ordonat Cancelariei Academice, „după ce a examinat cine are dreptate sau greșite, să fie trimisă excelenței sale, [i.e. e. lui Razumovsky] cu o opinie” (AAN, f. 3, op. 1, nr. 474, l. 8).

5 Cu privire la ordinul Președintelui Academiei de Științe privind trecerea Departamentului geografic în competența lui G.-F. Miller, vezi vol. IX prezent, ed., note la documentele 164 și 165. Vorontsov politicos, dar foarte hotărât, a refuzat să se amestece în această chestiune și l-a sfătuit pe Lomonosov „să se protejeze cu generozitate și să aștepte din când în când ceea ce poate fi acum. supus multor dificultăţi „(ed. academică, vol. VIII, p. 262-263).

84

Publicat după un original olograf (AAN, f. 20, op. 3, nr. 134, l. 23). Prima publicată - Carte de arhivă. Vorontsov, Prinț. IV, M., 1872, ■p. 489-490.

Scrisoarea publicată a fost scrisă din Sankt Petersburg și nu din Moscova, așa cum a remarcat în mod eronat Lomonosov, ceea ce este confirmat de o intrare în jurnalul Oficiului Academiei de Științe: în ziua în care a fost scrisă scrisoarea, Lomonosov a participat la un ședința Oficiului (AAN, f. 3, op. 1, nr. 533, ll. 59 și 61). Scrisoarea lui Lomonosov către M. I. Vorontsov, datată în aceeași dată (scrisoarea 83), este marcată cu Sankt Petersburg.

1 Boala amintită de Lomonosov a fost cu adevărat prelungită, ceea ce este confirmat de notele aceluiași jurnal clerical pentru ianuarie și februarie 1763 (AAN, f. 3, op. 1, nr. 533, p. 47-48, 51, 53). , 55, 57-58, 62-63, 66-68, 70).

2 Pentru informații despre cererea de fonduri pentru lucrări de mozaic în Catedrala Petru și Pavel, vezi notele la scrisoarea 78. După răsturnarea și moartea lui Petru al III-lea, destinatarul scrisorii, R. I. Vorontsov, era în dizgrație și a rămas temporar fără muncă. . Întorcându-se la el, Lomonosov a contat probabil pe faptul că R. I. Vorontsov putea oferi ajutorul de care avea nevoie prin fratele său, Ivan Illarionovich, care, fiind președintele Colegiului Votchina din Moscova, avea legături extinse în cercurile oficiale din Moscova.

3 „Cartea mea de minerit cu noi adăugiri” Lomonosov își numește lucrarea „Primele fundații ale metalurgiei sau ale afacerilor minereurilor” cu două completări: „Despre libera circulație a aerului observată în mine” și „Despre straturile pământului”. Depusă spre tipărire la Oficiul Academiei de Științe la 5 februarie 1761 (Bilyarsky, p. 505), a fost publicată abia în octombrie 1763 (vezi vol. V prezent, ed., p. 690). Vânzarea sa a fost anunțată în No. 89 din Vedomosti din Sankt Petersburg din 7 noiembrie 1763.

85

Publicat după un original olograf (AAN, f. 20, op. 3, nr. 134, l. 26). Prima publicată - Carte de arhivă. Vorontsov, Prinț. IV, M., 1872, p. 491-492.

Scrisoarea publicată este un răspuns la o scrisoare a lui M. I. Vorontsov din 17 februarie 1763 (vezi Akad, ed., vol. VIII, pp. 262-263), citată parțial în notele la scrisoarea 83, unde sunt date și explicații. referitor la „instrument meteorologic” și „definiții despre lucrul mozaic”.

1 „Mutarea aici” — întoarcerea Ecaterinei a II-a și a întregii curți la Sankt Petersburg după încoronarea de la Moscova („Arhiva Senatului”, vol. XII, Sankt Petersburg, 1907, pp. 492-499).

86
Publicat după un original olograf (AAN, f. 20, op. 3, nr. 134, l. 27).
Prima publicată - Carte de arhivă. Vorontsova, cartea IV, M, 1872, p. 492.
Scrisoarea publicată este un răspuns la o scrisoare a lui M.I.Vorontșov din 22 martie 1763 (Acad., ed., vol. VIII, pp. 264-265 prima pagină), unde Vorontsov i-a cerut lui Lomonosov să întocmească un proiect și să scrie poezii pentru iluminare, pe care urma să o amenajeze în fața casei sale în cinstea întoarcerii Ecaterinei a II-a la Sankt Petersburg după încoronare. Lomonosov a dat curs acestei cereri și i-a trimis lui Vorontsov, cu o scrisoare din 17 aprilie 1763, care nu a ajuns la noi, o schiță de iluminare cu un desen și versuri. Vorontsov a fost mulțumit de proiectul pe care i-a trimis-o și a răspuns: „Mi se pare atât de bine inventat și aranjat, încât nu văd deloc nevoia să fac vreo anulare” (ibid., p. 266 prima pg.). Planul, desenul și versurile lui Lomonosov nu au fost găsite pentru iluminare.
1 „Actuala sărbătoare generală” menționată în scrisoare este sărbătoarea Paștelui, care a căzut la 23 martie în 1763.
2 Sub „reprezentarea” și „indulgența” paternă a lui Vorontșov, Lomonosov înseamnă ajutorul care i-a fost acordat de acesta din urmă când a primit o altă plată pentru lucrarea de mozaic în Catedrala Petru și Pavel (scrisorile 83 și 85).
87
Publicat după un original olograf (AAN, f. 20, op. 3, nr. 134, pp. 28-29).
Prima publicată - Carte de arhivă. Vorontsov, Prinț. IV, M., 1872, p. 493-494.
Scrisoarea publicată se referă la acea perioadă grea din viața lui Lomonosov, când, ca urmare a intrigilor și denunțurilor îndreptate împotriva lui, Ecaterina a II-a a emis un decret prin care îl demite în pensionare „veșnică” cu promovare în funcția de consilier de stat. Decretul, semnat la 2 mai 1763, a fost luat înapoi zece zile mai târziu de Ecaterina a II-a, dar acesta a anulat și producția lui Lomonoșov la gradul de consilier de stat, pe care i-a fost acordat la pensionare (pentru mai multe detalii, vezi vol. IX). prezent, ed., note la documentul 174). Astfel, dintre cei doi membri ai Cancelariei Academice (Ștelin s-a retras dintre consilierii săi în 1763), Lomonosov s-a dovedit acum a fi cel mai tânăr, în timp ce înainte de urcarea Ecaterinei a II-a, el era cel mai mare dintre cei trei. De aceea, se pare, Lomonosov, în ciuda anulării decretului de demisie, nu a revenit la executarea admi-

■Tarituri nistrative încă vreo trei luni — până la 7 august 1763. Pentru a-și restabili funcția la Academia de Științe, Lomonosov a căutat, în primul rând, să nu fie promovat la următorul grad de consilier de stat (ceea ce nu i-ar da vechime față de Taubert, care fusese avansat în acest grad înaintea lui), ci prin gradul la consilieri de stat cu drepturi depline și, în al doilea rând, trecerea în jurisdicția sa unică a tuturor „până la științele departamentelor proprii”. Exact așa a fost formulat proiectul de decret personalizat al lui Lomonoșov, care a fost păstrat în arhiva lui Vorontșov (documentul 498), și exact la asta s-a redus cererea principală a lui Lomonoșov în scrisoarea publicată.

Dar guvernul reacționar al Ecaterinei, în care un rol proeminent la acea vreme îl juca vechiul dușman și prieten al lui Taubert, G. N. Teplov, G. N. Teplov, nu era nicidecum dispus să încredințeze conducerea Academiei de Științe lui Lomonosov, iar petiția sa nu a fost apreciat.

1 Lomonosov îl numește pe Taubert „ginere și moștenitor” al lui Schumacher.

2 Ecaterina a II-a cu toată curtea era încă la Moscova. Lomonosov i-a cerut lui Vorontsov să-i dea timp pentru o conversație personală înainte ca împărăteasa să se întoarcă la Țarskoe Selo. Nu se știe dacă această întâlnire a avut loc.

88

Publicat după un original olograf (AAN, f. 20, op. 3, nr. 134, ff. 30-31). Anexate scrisorii, „Dovezile despre științe ale consilierului Lomonosov” în limbi străine cu traduceri ale lui Lomonosov sunt tipărite conform originalului, scris de mâna grefierului (ibid., pp. 60-63), cu indicație în note de subsol ale opțiunilor conform proiectului, parțial scrise de mână, parțial scrise de mâna grefierului, de mână (ibid., op. 1, nr. 5, pp. 153-158), și conform unui al doilea original, anterior (vezi note la scrisoarea 63), scrise de mâna unui grefier cu corecțiile proprii ale lui Lomonosov (ibid., op. 3, nr. 134, ll. 49-52v.), la care se face referire în notele de subsol ale lui Hand. 1759.

Prima scrisoare a fost tipărită - Arhiva cărții. Vorontsov, Prinț. IV, ■p. 494-495. „Dovezile” au fost publicate pentru prima dată (incomplet conform proiectului) - Pekarsky. Adăuga. Izv., p. 93-98.

Nota scrisă de mână a lui Vorontsov pe scrisoarea originală: „Primit la Viena la 30 aprilie”. Pe lângă „Dovada”, scrisoarea era însoțită de un „Tablou cu Lucrările și Alte Operări ale consilierului Lomonoșov”, scris cu același scris de mânuire și pe aceeași hârtie ca și „Dovada” (documentul 518).

M. I. Vorontsov a plecat în străinătate în august 1763 și s-a întors la Sankt Petersburg în februarie 1765, cu o lună și jumătate înainte de moartea lui Lomonosov.

Note

1 Vezi vol. V prezent, ed., p. 688-694.

2 „Mozaic e.i. V. portret” — un portret al Ecaterinei a II-a a fost adus de Lomonosov împărătesei la 22 septembrie 1763 („Lomonosov”, I, p. 162).

3 „O carte scrisă despre posibilitatea navigației prin Oceanul nostru Arctic Siberian” Lomonosov își numește „Scurtă descriere a diferitelor călătorii în mările nordice și indicarea unei posibile treceri de către Oceanul Siberian în India de Est” (vol. VI prezent, ed. ., p. 417-498, 602-615).

4 Oda din 1764 menționată în scrisoare este publicată în vol. VIII prezent. ed. O copie a acestuia, trimisă lui Vorontsov împreună cu scrisoarea publicată, nu a fost păstrată.

5 Decret privind producerea lui Lomonosov ca consilier de stat (și nu ca consilier de stat plin, așa cum a cerut: vezi scrisoarea 87 și notele la aceasta) cu un salariu de 1875 de ruble. un an a avut loc nu la 15 octombrie, după cum se arată în scrisoare, ci la 15 decembrie 1763 (AAN, f. 3, op. 1, Nr. 474, l. 340).

6 Faptul că Ecaterina l-a invitat de mai multe ori pe Lomonosov, în cuvintele sale, „în camerele ei”, nu s-a păstrat nicio altă știre, cu

excepția acestor cuvinte ale sale și a menționării sale superficiale a uneia dintre întâlnirile cu împărăteasa din noiembrie a aceluși 1763 (document 470, § 56). Jurnalele de cămăreşti consemnau doar vizita ei la Lomonosov acasă la 7 iunie 1764 (Akad, ed., vol. II, pp. 356-358 sec. p.). Oricare ar fi expresiile exterioare ale bunăvoinței Ecaterinei a II-a față de Lomonosov, atunci când se evaluează adevărata ei atitudine față de marele om de știință rus, nu trebuie să uităm fapte istorice precum semnarea de către Ecaterina a decretului privind demisia „eternă” a lui Lomonosov și decizia ei în cazul Schlozer. (vol. IX prezent, ed., document 282 și note la acesta; cf. publicat și în acest volum, document 499).

7 Despre acceptarea lui Lomonosov ca membru al Academiei de Științe din Bologna, vezi scrisorile 91 și 92 și notele la acestea. Scrisoarea anterioară menționată de Lomonosov către M. I. Vorontsov, referitoare la această problemă, nu a ajuns la noi. Nu se știe care „lucrări” lui Lomonosov au fost atașate acestei scrisori. „Dovezile” și „Pictura” atașate scrisorii publicate erau în mod evident destinate Academiei din Bologna.

8 Locația scrisorii originale a lui X. Wolf nu este cunoscută. S-a păstrat o copie modernă către Lomonosov, certificată de arhivistul Academiei de Științe, cu chitanța proprie a lui Lomonosov: „Originalul a fost returnat lui Mihail Lomonosov” și data „10 octombrie 1760”, scrisă de arhivar (AAN, f. 20, op. 3, Nr. 71, l .2).

9 A se vedea notele la documentul 476.

10 Locația scrisorii originale a lui Wolf nu este cunoscută.

11 Locația originalului, care a fost atașată scrisorii lui L. Euler către K. G. Razumovsky din 21 noiembrie 1747 („Lomonosov”, III, p. 253; cf. notele la scrisoarea 9), nu este cunoscută. Variații în franceză

Textul tsuz se explică probabil prin faptul că Lomonosov l-a notat. poate, la început din memorie, și apoi deja copiată din original: nu trebuie să uităm că această recenzie, raportată lui Lomonosov de G. N. Teplov în secret de la Schumacher, a fost în mâinile lui Lomonosov, se pare, doar pentru o perioadă foarte scurtă de timp (documentul 470, § 27 și litera 72).

12 Locația scrisorii originale a lui Euler nu este cunoscută.

13 Locația scrisorii originale a lui Euler nu este cunoscută.

14 Locația scrisorii originale a lui Euler nu este cunoscută. S-a păstrat o copie necertificată a secolului al XVIII-lea. (AAN, f. 20, op. 5, nr. 65). Pentru textul integral al scrisorii lui L. Euler publicată din acest exemplar, vezi Akad, ed., vol. VIII. pp. 161-163.

15 Locația scrisorii originale a lui Euler nu este cunoscută. S-a păstrat o copie necertificată a secolului al XVIII-lea. (AAN, f. 20, op. 2, No. 10), unde data este stabilită diferit: nu 11 februarie, ci 11 ianuarie 1755. Textul integral al scrisorii lui Euler, publicat din acest exemplar, vezi Akad, ed . , vol. VIII, p. 181-183.

16 Pentru textul latin integral al scrisorii lui Euler din 22 ianuarie 1754, adresată Academiei de Științe, vezi Bilyarsky, pp. 251-252. Original în AAN, f. 1, op. 3, nr.40, ll. 99-100.

17 Localizarea scrisorii originale a lui J.-G.-S. Formey și textul integral al acestei scrisori nu sunt cunoscute. Recenzia menționată de Formeus despre volumul XIV al „Novi Commentari!” din Sankt Petersburg. (Noi noi) tipărite în ediția sa din „Nouvelle Bibliothèque Germanique ou histoire littéraire de l'Allemagne, de la Suisse et des Pays du

Nord” (Noua Bibliotecă Germanică sau Istoria literară a Germaniei, Elveției și Țărilor Nordice), iulie, august și septembrie 1753 vol. III, partea I, 1753, Amsterdam, p. 1-16. Dintre toate lucrările publicate în volumul XIV al lui Novi Commentarli, Formey acordă atenție în recenzia sa doar disertația lui Lomonosov „Despre luciul metalic” (vol. I prezint, ed., pp. 389-417, 572-577).

18 Locația scrisorii originale Formeus și textul integral al acestei scrisori nu sunt cunoscute. „Jurnalul meu” Formey numește publicația sa „Nouvelle Bibliothèque Germanique” (vezi mai sus, nota 17) și „acea disertație” - articolul lui Lomonosov „Discurs despre îndatoririle jurnaliștilor în prezentarea eseurilor, menit să mențină libertatea filozofiei” , publicată în această ediție în 1755 (pentru detalii, vezi vol. III prezent, ed., p. 401-432, 538-543).

19 Locația și textul integral al scrisorii originale a lui Sh.-M. Konda-mina nu sunt cunoscute. „Actul academic” Condamine numește cartea „Sărbătoarea Academiei de Științe, ... celebrată printr-o ședință publică... 26 noiembrie 1753. SPb., 1753. Discursul lui Lomonosov „Un cuvânt despre fenomenele aeriene, din forța electrică care se produce” (vol. III prezent, ed., pp. 15-99, 512-513) și menționat de Kondamine

„Program”, unde Lomonosov propune ca sarcină pentru premiul pentru 1754 tema „Găsiți adevărata cauză a forței electrice și întocmește-i teoria exactă” (ibid., pp. 135-141, 527-530). În fragmentul publicat, Condamine îi mulțumește lui Lomonosov pentru trimiterea cărții mai sus menționate, care a fost publicată simultan în rusă și latină. Lomonosov numește orașul francez Plombières Plombieres.

20 Acest pasaj este preluat din scrisoarea lui Euler către Academia de Științe din 22 ianuarie 1754, despre care vezi nota 16 de mai sus.

21 Lomonosov dă aici textul integral al diplomei primite pentru titlul de membru al Academiei Suedeze de Științe (cf. scrisoarea 68 și notele la aceasta).

22 Acest fragment este împrumutat dintr-o recenzie a lucrării lui Lomonosov „Un cuvânt despre originea luminii, prezentând o nouă teorie a culorilor” (vol. III prezent, ed., pp. 315-344, 550-555), care a fost publicată. în revista „Journal encyclopédique” („Jurnal enciclopedic”) la 1 februarie 1759, vol. I, partea a III-a, pp. 3-11. Lomonosov numește Littich sau Littig orașul Lyuttich, alias Liege, unde a fost publicată revista numită.

89

Publicat după un original olograf (TsGADA, f. Arhiva Statului, secţia XVII, Nr. 19, fol. 1).

Prima publicată - Lamansky, p. 106.

La scrisoare era atașată o notă a lui Lomonosov intitulată „Idei pentru tablouri din istoria Rusiei”. A fost publicată în vol. VI prezent. ed. (p. 365-373), unde notele dau informatii despre istoria acestui caz.

A. M. Golitsyn, în calitate de prorector, a fost subordonat Arhivei Colegiului de Afaceri Externe situată la Moscova.

1 Expresia lui Lomonosov „anunțându-mă despre asta, stimate domnule, îmi puteți oferi un mare ajutor” sugerează că Lomonosov a cerut să trimită materiale de arhivă de interes pentru el de la Moscova la Sankt Petersburg. Nu se știe dacă cererea lui a fost acceptată.

90

Publicat după un original olograf (AAN, f. 20, ep. 3, nr. 134, ff. 34-35).

Prima publicată - Carte de arhivă. Vorontsov, Prinț. IV, M., 1872, p. 495-496.
1 Cu privire la alegerea lui Lomonosov ca membru al Academiei de Științe din Bologna, vezi scrisoarea 91 și notele la aceasta.

2 Tabloul mozaic „Bătălia de la Poltava” a fost „încheiat cu tipărire, șlefuire și lustruire” în ianuarie 1765 (Makarov, p. 165; pentru detalii vezi vol. IX prezent, ed., documentul 104 și notele la acesta).
* „Grija pentru a fi inclus în Gazeta Științifică Florentină” a constat în faptul că la 12 martie 1764, adică chiar înainte ca Lomonosov să fie ales membru al Academiei Bologna, în jurnalul menționat, grație eforturilor lui M. I. Vorontsov , a fost o notă despre lucrările de mozaic ale lui Lomonosov a fost publicată în 1764.
91
Textul latin este tipărit după un proiect olograf (AAN, f. 20, op. 1, nr. 3, l. 310).
Locația originalului nu este cunoscută.
Textul latin a fost tipărit pentru prima dată - Bilyarsky, pp. 789-790.
Traducere rusă publicată pentru prima dată - Akad, ed., vol. VIII, pp. 299-300.
Scrisoarea publicată a fost trimisă prin M. I. Vorontsov într-o scrisoare adresată acestuia din 9 mai 1764 (scrisoarea 90).
Secretar al Academiei de Științe din Bologna F.-M. Zanotti, într-o scrisoare din 2/13 aprilie 1764, l-a informat pe Lomonosov că Lomonosov a fost ales membru al academiei printr-o decizie unanimă din aceeași dată. După cum se vede din această scrisoare, candidatura lui Lomonosov a fost înaintată de M. I. Vorontsov, care era binecunoscut Academiei din Bologna ca un donator generos, îmbogățindu-și colecțiile cu „cărți extraordinare și alte lucruri”. Zanotti l-a numit pe Lomonosov „cel mai excelent soț din toate știința”, a vorbit despre virtuțile sale „speciale și incomparabile” și a remarcat că gloria numelui său a ajuns la Bologna (scrisoarea originală a lui Zanotti nu a fost găsită; textul ei este cunoscut doar dintr-un Traducere rusă publicată în timpul vieții lui Lomonosov în „Scrieri lunare și știri despre treburile învățate”, 1764, mai, p. 465-466, și retipărită în Akad, ed., vol. VIII, p. 295-296).
1 Lomonosov, vorbind despre faptul că Academia din Bologna îndrăznește să „respecteze de acum înainte și pe ale sale”, repetă cuvintele lui Zanotti, care și-a încheiat scrisoarea cu următoarea frază: „Așadar, sperăm ca acest anunț al favorii noastre. vouă cu plăcere și bunăvoință va accepta și Academia Institutului Bonon De acum înainte, vă rog să le citiți pe a dumneavoastră.”
2 Nu se știe dacă Lomonosov a trimis Academiei din Bologna cele din lucrările sale științifice, pe care le menționează în scrisoarea publicată. Dintre aceste lucrări, doar una a fost publicată în timpul vieții sale, și anume „Discurs despre o mai mare acuratețe a drumului maritim”, publicat în 1759, 4vol. IV prezent, ed., p. 123-186). În 1762-1763. Lomonosov din nou ver

a abordat această întrebare, după cum reiese din „Notele sale chimice și optice” (ibid., pp. 405-464 și 779-792), dar, din câte se știe, nu a

depășit notele pregătitoare. „Calculele privind oscilațiile pendulului” s-au reflectat în „Tabelele de oscilații ale pendulului centroscopic”, care au fost depuse setului și. parțial tipărite chiar înainte de moartea lui Lomonosov, dar nu au fost publicate (ibid., pp. 469-709 și 800-816). Referitor la lucrările lui Lomonosov despre natura aurorelor boreale, vezi vol. III prezent, ed., pp. 477-486 și 582-587.

92

Publicat după un original olograf (AAN, f. 20, op. 3, nr. 56).

Prima publicată - Grota, pp. 27-28.

Scrisoarea publicată este un răspuns la scrisoarea-14 care nu a ajuns la noi. I. Şuvalova.

După urcarea Ecaterinei a II-a, poziția lui Shuvalov la curte a devenit extrem de dificilă. Împărăteasa a auzit un zvon că într-una dintre scrisorile sale către Voltaire, Șuvalov, în termeni care nu erau suficient de lingușitori pentru ea, vorbea despre lovitura de stat din 28 iunie 1762. Mulți erau nemulțumiți de această lovitură, iar în cercul lor, Șuvalov numele a fost pronunțat cu respect și simpatie. Acest lucru a fost suficient pentru a o amără pe Ecaterina a II-a împotriva lui (Soloviev, cartea V, coloanele 1349 și 1437; V. A. Bilbasov. Istoria Ecaterinei a II-a, vol. II. Sankt Petersburg, 1891, p. 516). În primăvara anului 1763, Șuvalov i s-a cerut „să se mute pentru o vreme într-o țară străină”. Legătura a durat mulți ani (s-a întors la Sankt Petersburg abia în 1773), iar Lomonosov nu a mai avut șansa să-și revadă fostul „patron”.

1 Nu se știe care dintre lucrările sale a trimis Lomonosov cu scrisoarea publicată. De la plecarea lui Shuvalov în străinătate, până la momentul scrierii acestei scrisori, au fost publicate doar Primele fundamente ale metalurgiei, o odă pentru noul an, 1764, și o traducere în germană a gramaticii ruse. Este posibil ca aceste trei lucrări să fie ceea ce vorbim.

2 Scrisoarea a fost scrisă într-un moment foarte dificil pentru Lomonosov, când conflictul său cu Taubert și Razumovsky asupra lui Schlözer a atins o urgență deosebită (vol. IX prezent, ed., documentele 272 și 275 și note la acestea). Lomonosov se referă evident la demisia sa pe termen scurt, care a avut loc în mai 1763, deja după plecarea lui Şuvalov, prin „retrogradare”.

3 Despre alegerea lui Lomonosov ca membru al Academiei de Științe din Bologna, despre articolul dedicat acestuia în Buletinul Științific Florentin și despre finalizarea lucrărilor la pictura mozaic „Bătălia de la Poltava”, vezi scrisorile 89, 91. și 92 și note la ei.

4 Nu este clar dacă Shuvalov a purtat negocieri cu Academia de Științe din Paris cu privire la problema alegerii lui Lomonosov ca membrii săi de onoare. Se știe doar că alegerile nu au avut loc.

93

Publicat după un original scris de mână (GPB, colecția Pogodinskoe, autografe, nr. 271).

Original în latină.

Textul latin a fost tipărit pentru prima dată - Analele, vol. I, carte. 1, M., 1859, ed. III, p. 196, nr. 7; Traducere rusă publicată pentru prima dată - Akad, ed., vol. VIII, p. 304.

Vorbim despre tabelele aurorelor boreale, gravate pe cupru de maestrul I. Shtenglin după desenele lui Lomonosov.

Pentru mai multe detalii, vezi Vol. III prezent, ed., pp. 584-585.

1 Problema plății pentru munca gravorului a fost rezolvată de Oficiul Academic, conform dorinței lui Lomonosov, cu participarea lui Ya. Ya. Shtelin ca „director de arte”. Definiția Cancelariei pe acest subiect a fost semnată de Lomonosov și Taubert la 28 septembrie 1764 (AAN, f. 3, op. 1, No. 475, fol. 254). Din această definiție reiese clar că 13 desene au fost predate lui Lomonosov pentru gravare și că până la redactarea scrisorii publicate, gravorul reușise să facă doar două scânduri.

94

Publicat după un original olograf (TsGIAL, fond al ministrului Curții Imperiale, cartea 101, op. 73/187, p. 24).

Prima publicată - Colecția ORJAS, vol. 63, Sankt Petersburg, 1897, pp. VI-VII.

1 Despre „tapetul geografic” vezi vol. IX prezent, ed., documentul 172 și notele la acesta.

2 A doua parte a scrisorii publicate se referă la plata „compozițiilor de mozaic”, adică a sticlei masive colorate turnate, a cărei producție a început în 1761 fabrica Ust-Ruditsky din Lomonosov și care a mers pentru a decora palatele Oranienbaum. Bucăți mari din această sticlă au fost făcute în fabrică prin turnare și rupte acolo în altele mai mici cu ajutorul unui „tâlhar cu tăietură”. Sub această formă, au intrat în Fabrica Lapidară Peterhof, unde, prin întoarcere, li s-au dat cele mai diverse contururi. Din piesele de smalt Lomonosov astfel pregatite, sub indrumarea maestrului Jacopo Martini mentionat de Lomonosov, s-au format pardoselile de mozaic din „Studiul Bugle” al Palatului Chinezesc si ramele portretelor in relief de deasupra usilor. desene ale lui Rinaldi; au coborât și ei de pe mese. La fel

materialul a fost folosit și în decorarea Palatului Bolșoi, fostul Menshikovsky, din Oranienbaum (pentru mai multe detalii, vezi M. A. Bezborodov. M. V. Lomonosov și lucrarea sa despre chimia și tehnologia silicaților. M.-L., 1948, p. . 219 -223; Makarov, p. 71-72).

3 AT Snetkov menționat în scrisoare (Lomonosov numit în mod eronat Snedkov) era un evaluator al biroului subordonat lui I. I. Betsky din clădire.

4 Nu este clar despre ce fel de „operă” vorbește Lomonosov în poșta sa la literă.

95

Publicată după un proiect scris de mâna unui grefier, cu corecțiile proprii ale lui Lomonosov (AAN, f. 20, op. 1, Ks 2, p. 324-326).

Prima publicată - Bilyarsky, pp. 669-670.

Este probabil datat în conformitate cu momentul în care Lomonosov a întocmit proiectul noilor regulamente ale Academiei de Științe (vezi notele la documentul 410), adică perioada de la 10 octombrie 1764 până în martie 1765. în care proiectul de scrisoare a fost întocmit de Lomonosov mai degrabă la sfârșit decât la începutul sau la mijlocul acestei perioade, deoarece K. G. Razumovsky a plecat în străinătate în aprilie 1765, după moartea lui Lomonosov.

Din textul scrisorii se vede că aceasta ar fi trebuit să fie trimisă în numele „toți academicienii, după ei” după o lungă discuție și luare în considerare repetată. . . în unanimitate și în conformitate” va aproba proiectele noului personal, regulamente și privilegii ale Academiei de Științe întocmite de Lomonosov. După cum știm, chestiunea nu a ajuns la luarea în considerare a acestor proiecte de către toți academicienii

și, prin urmare, putem spune cu deplină încredere că scrisoarea publicată nu a fost trimisă la destinația prevăzută.
96
Publicat conform unui original olograf (TsGAVMF, f. 913, dosar 166 (13515), LL. 296a-2966).
Prima publicată - „Moscow Telegraph”, 1828, partea 21, nr. 1V pp. 295-297.
Scrisoarea publicată este dedicată Expediției Navale de Nord, care la acea vreme era echipată conform ideii lui Lomonosov cu participarea sa activă. Expediția a fost condusă de Consiliul Amiralității, al cărui președinte era fiul Ecaterinei a II-a, viitorul Paul I. Având în vedere copilăria sa, șeful consiliului a fost de fapt membru al acesteia, gr. I. G. Chernyshev, destinatarul acestei scrisori.
1 Despre navigatorii încadrați pe navele de expediție, trimiși de Colegiu la Academia de Științe pentru instruire și despre necesarul acestora.

predarea „cadranelor lui Hadley” vezi vol. VI prezent, ed., pp. 611-612 și 620-621 și vol. IX prezent, ed., documentele 354, 359-362 și note la acestea.
2 Dintre cele trei cereri cuprinse în scrisoarea Lomonosov, sau, așa cum le numește el, „articole”, prima și a treia au fost executate imediat de Consiliul Amiralității. La patru zile de la trimiterea scrisorii, la 26 octombrie 1764, Colegiul a hotărât: „Trimite un decret la biroul orașului Arhangelsk de deasupra portului: ordonă locotenentului Nemtinov, care s-a întors din Svalbard cu piciorul, să-l trimită din Arhangelsk cu o revistă. , cu cazurile ce-i aparțin, trimite imediat la Colegiu prin curier” (Perevalov, p. 486). În aceeași zi, consiliul a hotărât să trimită un curier guvernatorului siberian D. I. Chicherin cu cererea de a trimite la Sankt Petersburg pe unul dintre „industrialii care se aflau la Umnak” (ibid., p. 347). În ceea ce privește cel de-al doilea „articol” - despre informațiile culese de „echipa locotenentului colonel Plenister”, în acest caz Lomonosov a făcut fără ajutorul Colegiului Amiralității. F. Kh. Plenisner (unii, precum Lomonosov, și-au scris numele de familie Plenister), membru al celei de-a doua expediții din Kamchatka, care din 1760 a fost comandantul șef al teritoriului Ohotsk și a studiat contururile de coastă din nord-estul Siberiei, a trimis copii ale notelor sale și hărți către Academia de Științe . A căzut așadar în mâinile lui Lomonosov și harta sergentului S. Andreev, care în 1763 a fost trimis de Plenisner din gura Kolyma pentru a explora Insulele Urșilor. Aceste insule, cel puțin unele dintre ele, erau cunoscute călătorilor ruși înainte (L. S. Berg. Descoperirea Kamchatka și expediția lui Bering. L., 1935, pp. 61 și 103-111; M. I. Belov. Marinarii ruși în Arctica și Pacific Oceans, L.-M., 1952, p. 61, 178-179), dar sergentul Andreev a fost unul dintre primii care au cercetat întregul grup de insule și l-au pus pe o hartă; în același timp, Plenisner i-a numit prima dată Urși (Perevalov, p. 354). De aceea, Lomonosov, numindu-le „noi”, nu spune exact ce le-a „descoperit” Plenisner. Harta lui Andreev a fost prezentată de Lomonosov Colegiului Amiralității la 18 februarie 1765 (ibid., pp. 355 și 487; vezi și vol. VI prezent, ed., p. 625; pentru harta lui Andreev, vezi M. I. Belov. Did Andreev's Land, p. 625; Există: Izvestiya a Societății Geografice All-Union, 1952, numărul 5).
97

Publicat după un original olograf (TsGAVMF, f. 913, d. 166 (13515), l. 296c).
Prima publicată - Telegraful Moscovei, 1828, partea 21, nr. 11, pp. 297-298.
Scrisoarea publicată are o legătură directă cu scrisoarea anterioară către I. G. Chernyshev, scrisă cu patru zile mai devreme (scrisoarea 96).

θбO
Note
1 Pentru fabricarea cadranelor și țevilor Hadley pentru expediția marină de nord, vezi vol. VI prezent, ed., pp. 620-621 și Perevalov, pp. 346 și 487.
2 Prin „plecarea mea” Lomonosov însemna, evident, o călătorie de afaceri planificată legată de pregătirea expediției. Judecând după înscrierile din jurnalul Oficiului Academic, Lomonosov nu a plecat de acasă din cauza bolii din 20 octombrie până la 13 decembrie 1764 (AAN, f. 3, op. 1. Nr. 534, p. 212-214, 217). , 219, 220, 222, 225 rev., 226, 228, 229, 231, 233, 236). Aceleași înregistrări ne permit să concluzionam că în 1764 navigația de-a lungul Nevei a fost închisă la 23 noiembrie (ibid., fila 235, nr. 512).
98
Publicat după un original scris de mână (TsGLA, colecția lui M. V. Lomonosov, nr. 1625).
Publicat pentru prima dată.
Nu este clar cui i se adresează nota publicată. Conținutul și tonul său dau motive să credem că se adresează unei persoane cu care Lomonosov a avut relații personale și de afaceri destul de strânse. În iarna anilor 1764-1765, astfel de persoane erau, pe lângă angajații Academiei de Științe, membri ai Colegiului Amiralității, cu care Lomonosov a comunicat adesea în acea perioadă în legătură cu pregătirea expediției polare. Dar nu existau germani printre membrii acestui colegiu și, într-o scrisoare către un rus, Lomonosov cu greu ar fi folosit o expresie germană atât de departe de a se înțelege general, așa cum vedem în textul publicat. Ar fi mai corect să presupunem că destinatarul notei a fost unul dintre germanii academicieni. Dintre aceștia erau atunci doar trei dintre cei care puteau fi numiți „nobilimea voastră” (cum erau numiți pe atunci doar oameni care erau în grad de consilier de stat), și anume G.-F. Miller, I. I. Taubert și Ya. Ya. Shtelin. Relațiile lui Lomonosov cu primii doi au fost atât de agravate încât, desigur, nu le-a scris pe un ton atât de prietenos și nu le-ar fi invitat la el la el „să bea o ceașcă de ceai după cină”. Din toate aceste motive, Shtelin poate fi considerat cel mai probabil destinatar al scrisorii.
Împotriva unei astfel de presupuneri se află doar faptul că nota a fost scrisă în rusă, în timp ce toate celelalte scrisori și însemnări ale lui Lomonosov cunoscute de noi lui Stelin au fost scrise în germană. Un argument indirect în favoarea ipotezei de mai sus este referirea lui Lomonosov la „slăbiciunea picioarelor”, care, potrivit lui, îl împiedică să viziteze un corespondent necunoscut pentru noi: Shtelin, care a trăit iarna „pe partea Amiralteyskaya, în Bolshaya Morskaya, în casa lui” (AAN, f. 3, op. 3, nr. 15), era un vecin atât de apropiat al lui Lomonosov încât mergeau unul la altul, evident, doar pe jos; la „sla

„oseste” picioarele și o astfel de călătorie a fost dificilă pentru Lomonosov. Aceasta explică probabil referirea la „slăbiciunea picioarelor”: o astfel de referință ar fi de neînțeles dacă ar fi vorba de a vizita o persoană la care Lomonosov era obișnuit să călărească de la distanță.
1 Cuvântul german „Kretze-Luft-Võgelein”, așa cum este scris de Lomonosov, nu poate fi tradus. Potrivit lui V. M. Zhirmunsky, aceasta este probabil un Kreuzluftvõgelein distorsionat, adică o pasăre încrucișată. O trăsătură caracteristică a acestei păsări este structura ciocului său: capetele sale, îndoite în direcții diferite, se încrucișează. A existat o legendă creștină conform căreia ciocul încrucișat își răsucea ciocul, încercând să scoată cuiele din rănile lui Hristos răstignit. În a doua jumătate a secolului al XVIII-lea. în Germania, această legendă a fost încă amintită, dovadă fiind următorul text, de exemplu, indicat de V. M. Zhirmunsky în jurnalul Deutsche Chronik (Cronica germană) pentru 1775 (p. 762): „Der Sinzendorfische Pfarrer F., der sich als ein Kreuzluftvõgelein immer in den Wunden des Heilands wâlzte. . ." („Predicatorul de Zinzendorf F., care, ca un bec încrucișat, tot timpul roiind în rănile Mântuitorului...”). În acest text, care aparține unui autor anticlerical, celebrul scriitor german Chr.-F.-D. Schubart, legenda este interpretată, în acord cu spiritul vremurilor, deja oarecum ironic. Acest lucru dă motive să presupunem că semnificațiile figurate ale cuvântului Kreuzluftvõgelein care existau pe vremea lui Lomonosov au fost folosite și pentru a caracteriza anumite proprietăți umane negative: puteau, de asemenea, numi o persoană nesăbuită, predispusă la întreprinderi deliberat fără speranță, insuportabile și o persoană răuvoitoare, înclinată. să pătrundă în rănile altora. În ce sens a folosit Lomonosov acest cuvânt german și pe care l-a caracterizat în acest fel rămâne un mister. Se referea el la unul dintre cei care vorbea la acea vreme în apărarea lui Schlözer? Nu este vorba de o intervenție neașteptată în această chestiune a unui mic personaj al curții, general-reketmeister I. I. Kozlov (vol. IX prezent, ed., note la documentul 282)? Dacă o astfel de presupunere s-a dovedit a fi corectă, atunci aceasta ar putea servi ca un alt argument indirect în favoarea faptului că destinatarul notei publicate era Stehlin: în cazul Schlözer, deși a luat, ca de obicei, o poziție de compromis, conciliantă. , cu toate acestea, cu o fermitate neobișnuită, el s-a pronunțat în favoarea ca în hotărârea acestui caz să fie protejate drepturile oamenilor de știință „naturali” ruși (ibid., note la documentul 271). Astfel, Stehlin a fost una dintre puținele personalități academice cu care Lomonosov putea vorbi mai mult sau mai puțin sincer despre Schlözer și apărătorii săi.

99
Publicat după un original scris de mână (GPB, colecția Pogodinskoe, autografe, nr. 269).
Original în germană.
Textul german a fost tipărit pentru prima dată - Analele, vol. I, carte. 1, M., 1859, ed. III, p. 196-197, nr. 9; Traducere rusă publicată pentru prima dată - Akad, ed., vol. VIII, p. 308.
Datat probabil conform cutiului lui Shtelin: „d. 27 decembrie 1764, adică 27 decembrie 1764

Scrisoarea publicată tratează traducerea în germană a Scurtului cronicar rus al lui Lomonosov. Traducătorul a fost fiul profesorului Ya. Ya. Shtelin, Petr Yakovlevich Shtelin. Biograful lui J. Ya. Shtelin, K. Shtelin, scrie că Peter Shtelin, un locotenent de artilerie în vârstă de șaptesprezece ani, a tradus Cronicarul, care tocmai ieșise din tipar, „în serile de iarnă” în 1760 (Karl Stãhlin. Aus den Papieren Jacob von Stãhlins.Kõnigsberg—Berlin, 1926, p. 346. Karl Stehlin, din lucrările lui Jakob von Stehlin, Koenigsberg-Berlin, 1926). Data raportată de K. Shtelin este exactă: este confirmată de cea stocată în Biblioteca Publică de Stat. M. E. Saltykov-Shchedrin cu un manuscris de traducere, marcat 1760 (GPB, arhiva lui Y. Ya. Shtelin, nr. 946). Totuși, Cronicarul a fost tradus de P. Ya. Shtelin nu dintr-o copie tipărită, ci dintr-un manuscris: prima ediție rusă a Cronicarului a fost tipărită abia în decembrie 1760 (AAN, f. 3, op. 1, nr. 505). , fol. 248 vol.) și a fost publicată în orice caz nu mai devreme de 1761 (cf. ibid., Ks 531, ll. 97 și 120; Nr. 261, ll. 54-55; Nr. 1098. l. 18; anunțul de admitere „Cronicer” la vânzare a fost publicat în nr. 37 din Vedomosti din Sankt Petersburg din 8 mai 1761).

Scrisoarea datează din vremea când se pregătea sau era deja tipărită ediția germană a Cronicarului, care a fost publicată în străinătate în 1765 (Kurzgefasstes Jahrbuch der Russischen Regenten. Copenhaga und Leipzig. - A Brief Chronicle of Russian Rulers. Copenhaga and Leipzig. 1765), iar când traducătorul P. Ya. Shtelin se afla în serviciul diplomatic rus la Copenhaga, unde probabil că a supravegheat personal tipărirea traducerii sale.

Conținutul scrisorii ne permite să presupunem că Lomonosov era familiarizat cu această traducere, care, poate, i-a fost trimisă din străinătate în manuscris sau chiar în corecturi și că Lomonosov sincer („Vorbesc așa cum cred”) și-a exprimat opinia către traducător despre calitatea traducerii acesteia.muncă.

Nu există nicio îndoială că scrisoarea publicată a fost scrisă de Lomonosov ca răspuns la un apel, necunoscut nouă, la el de către tatăl Stehlin, care, conform biografului său, încerca să-i insufle fiului său gustul pentru studii serioase (Karl Stãhlin, op. cit., p. 346-347 și 349), temut, probabil.

că remarcile critice ale lui Lomonosov l-ar putea „sperii” pe Petr Shtelin din munca de traducere. Se pare că aceasta explică promisiunea lui Lomonosov de a-l „încuraja prin toate mijloacele”.

1 Ultimele două propoziții ale scrisorii (din cuvintele „De exemplu — o imagine frumoasă! ..”) nu sunt clare.

100

Publicat după un original olograf (TsGADA, f. Parchetul General, 1765, nr. 46/6443, fol. 409).

Prima publicată - Pekarsky, II, pp. 870-871.

În urma reformei Senatului din 1763, tipografia Senatului a fost și ea extinsă semnificativ. La 10 august 1764, noul ei personal a fost aprobat și au fost alocate fonduri pentru reechiparea ei. Supravegherea supremă a tipografiei a fost încredințată procurorului general (Istoria Senatului de guvernare timp de două sute de ani, vol. V. Sankt Petersburg, 1911, p. 76-77; „Arhiva Senatului”, vol. XIV. St. . Petersburg, 1910, p. 400) , care era destinatarul scrisorii publicate la acea vreme - carte. A. A. Vyazemsky. Potrivit noului regulament, Tipografia Senatului a primit dreptul de a tipări nu numai acte

oficiale, ci și „compoziții private”. Cu numărul de tipografii din Sankt Petersburg încă neglijabil la acea vreme și în ciuda faptului că toate, cu excepția Tipografiei Academice, erau de natură strict departamentală, transformarea Tipografiei Senatului a fost evaluată de Lomonosov, evident, ca un eveniment de mare semnificație socială, care a explicat participarea activă pe care a acceptat-o în acest caz la cererea lui Vyazemsky.
În scrisoarea publicată, Lomonosov, fidel principiilor patriotice care i-au determinat toate activitățile, încearcă să-l convingă pe Vyazemsky să refuze să elibereze maeștri tipografi din străinătate și propune în schimb, pentru a-și educa personalul tipografic, „să trimită mai mulți tineri la Anglia să predea afaceri de turnătorie de tipare”. Propunerea lui Lomonosov a fost respinsă politicos de Vyazemski: „Mi se pare”, i-a răspuns el lui Lomonosov în aceeași zi, „că ar fi mult mai bine și mai util pentru tipografie dacă ar scrie cei mai necesari oameni pentru asta. , și de aceea pachete din voi, dragul meu domn, vă rog să acceptați să vă faceți osteneala să-l convingeți pe comerciantul Clausing de această ultimă intenție și cu ce preț poate să scrie, să-mi ureze bun venit și să mă anunțe ”(Acad, ed., vol. VIII, p. 309).
101
Publicat conform unui original olograf (TsGADA, f. Parchetul General, nr. 46/6443, p. 411-412).
Prima dată publicată - Pekarsky, II, pp. 871-872.

Scrisoarea publicată, în strânsă legătură cu cea anterioară (scrisoarea 100), este un răspuns la scrisoarea lui Vyazemsky din 3 februarie 1765, citată în notele la ultima scrisoare. După ce a ascultat cererea lui Vyazemsky privind eliberarea maeștrilor tipografi din străinătate, Lomonosov reduce numărul acestor străini la minim (patru persoane) și, cu perseverența lui obișnuită în astfel de cazuri, îi face o datorie indispensabilă „de a-și învăța arta aici la fiecare cinci oameni aici, în Rusia”.
Vyazemsky a acceptat condițiile propuse de Lomonosov pentru demiterea maeștrilor și i-a cerut să „aplice muncă pentru a le scrie în acest fel” (Akad, ed., vol. VIII, p. 311).
Urmele documentare ale participării ulterioare a lui Lomonosov în acest caz nu au fost încă găsite.
102
Publicat după un proiect olograf (AAN, f. 20, op. 1, nr. 2, p. 336-337).
Ciornă în germană.
Textul german a fost tipărit pentru prima dată - SAU, carte. II, p. 69-72; Prima traducere în rusă a fost publicată - „Notele imp. AN”, 1864, vol. V, carte. I, p. 105-106.
Probabil datată conform conținutului scrisorii. Anul scrierii - 1765 - este hotărât determinat pe baza cuvintelor lui Lomonosov că locuiește în casa lui de opt ani și stă în Cancelaria Academică de opt ani: mutarea lui Lomonosov la casa lui de pe Moika și numirea sa. ca membru al Cancelariei a avut loc, după cum se știe, în 1757 (1757 + 8 - 1765). Luna în care a fost scrisă scrisoarea poate fi determinată doar aproximativ pe baza mențiunii de către Lomonosov a scrisorii lui Euler către Miller cu privire la Rumovsky; vorbim evident despre scrisoarea lui Euler de la Berlin din 5/16 februarie 1765 (AAN, f. 21, op. 3, nr. 321, ll. 127-128), care a ajuns la Sankt Petersburg nu mai devreme de a

doua jumătate. din februarie 1765 (în mod normal, scrisorile de la Berlin către Sankt Petersburg durau aproximativ două săptămâni la acel moment) și a fost anunțată de Miller în Adunarea Academică la 21 februarie 1765. Mai devreme de această dată, scrisoarea publicată nu a putut fi scrisă.
Au supraviețuit doar proiectele brute ale părților individuale ale scrisorii, care - se poate spune acest lucru cu aproape deplină certitudine - nu numai că nu au fost trimise, dar se pare că nu au fost finalizate de Lomonosov grav bolnav. Nu numai că lipsește sfârșitul scrisorii, dar în interiorul textului există și o foarte semnificativă, probabil omisiune, pe care Lomonosov însuși a indicat-o cu puncte suspensive.

Motivul apelului lui Lomonosov la Euler a fost scrisoarea menționată mai sus a acestuia din urmă către Miller, care a fost, la rândul său, cauzată de circumstanțele expuse în documentele 465 și 468 și în notele la acestea. Ideea lui Lomonosov despre starea de funcționare defectuoasă a Observatorului, care se afla în mod oficial sub jurisdicția exclusivă a academicianului F.-U.-T. Aepinus, dar de fapt la dispoziția profesorului Rumovsky detașat la el, îl alarma extrem de pe acesta din urmă. Fiind strâns legat atât de Epinus, cât și de alte personalități academice ostile lui Lomonosov, Rumovsky, într-un raport adresat președintelui Academiei, a cerut să fie protejat de „persecuția” lui Lomonosov. Nu știm dacă L. Euler, cu care Rumovsky a studiat cândva și cu a cărui familie a ținut legătura, a aflat despre asta direct de la Rumovsky sau prin Miller. La 5/16 februarie 1765, Euler i-a scris lui Miller următoarele cu această ocazie: „Excelența sa cancelar [M. I. Vorontsov] L-am recomandat și pe domnul Rumovsky în cel mai bun mod posibil. Poziția sa este cu adevărat deplorabilă pentru că domnul consilier de stat Lomonosov i se opune atât de mult. Rumovsky este o minte strălucită, capabilă să facă mare onoare științei ruse și ar fi extrem de inescuzabil dacă ar suferi o asuprire chiar și din partea compatrioților săi. Sper ca domnul cancelar să-l susțină cu toată perseverența. Fiți amabil să-i spuneți, onoratăre, că a ajuns fără ezitare la excelența sa, având totuși de vorbă anterior cu tânărul conte Vorontsov, căruia i-am dat destul de recent o idee adevărată despre abilitățile dlui. Rumovsky ”(AAN, f. 21, op. 3, nr. 321, p. 127-128; original în germană).
Scrisoarea lui Euler era de natură personală și era cu greu destinată dezvăluirii publice. Dar Miller, cu toate acestea, nu a omis să o anunțe la 21 februarie 1765 în Adunarea Academică (Protocoale Conferinței, vol. II, p. 533), pe care Lomonosov, deși nu a participat la întâlnire, nu a putut să nu nu află: când scrisorile au fost prezenți de oameni apropiați, profesorii I.-A. Brown, S.K. Kotelnikov și A.P. Protasov. În situația dificilă pentru Lomonosov care predomina la acea vreme la Academia de Științe și în starea sa dureroasă (aceasta s-a întâmplat cu o lună și jumătate înainte de moartea sa), acest episod nu a putut decât să provoace o reacție violentă a lui Lomonoșov (vezi documentul 499). și note pentru el).
1 Fragmentul de mai sus din scrisoarea lui Euler este, fără îndoială, aceeași „extracție” pe care Lomonosov a intenționat să o trimită lui Euler cu adăugarea propriilor observații. Aceste observații nu au ajuns la noi și nu se știe dacă Lomonosov le-a scris.

8 Se pare că Lomonosov a intenționat să-i scrie lui Euler mai detaliat despre „atacurile fără Dumnezeu” ale dușmanilor săi decât a făcut-o în proiectul publicat, așa cum indică punctele de suspensie.
3 Divide et imperabis (mai precis: divide et impera, divide and rule) este un motto politic formulat de Machiavelli.
4 Jacob Herman, al cărui nume Lomonosov l-a scris mai întâi și apoi a taiat, este un matematician elvețian, primul om de știință străin care în 1725 a devenit membru cu drepturi depline al Academiei de Științe din Sankt Petersburg („profesor primarius”).director al Academiei, care l-a pus împotriva lui pe Schumacher, care s-a grăbit să creeze o situație care l-a forțat pe Herman să demisioneze. În ianuarie 1731, a părăsit Petersburg, după ce a ținut un discurs de rămas bun „scurt și emoționat” la Academie (Pekarsky, I, pp. 68 și 70).
5 Pentru trimiterea de către Schumacher a disertațiilor lui Lomonosov către Euler, vezi notele la Scrisoarea 9.
6 Despre alocarea de fonduri pentru înființarea Laboratorului de Chimie și despre invitația lui Salhov la postul de profesor de chimie, vezi vol. IX prezent, ed., Documentele 7 și 33 și notele la acestea. Demne de o atenție deosebită sunt cuvintele lui Lomonosov că au încercat să-l „expulzeze” din Laboratorul de Chimie: zdruncina noțiunea, destul de ferm stabilită în rândul unor cercetători, că Lomonosov s-a despărțit de laboratorul academic de bunăvoie.

103

Publicat după o copie clericală din secolul al XVIII-lea. (AAN, f. 20, op. 3, Nr. 134. fila 65) cu referiri la variantele primei publicații în notele de subsol.
Locația originalului nu este cunoscută.
Prima publicată (conform originalului) - „Buletinul Moscovei”, 1828, partea a VII-a, nr. 4, pp. 510-512.
Scrisoarea publicată este adresată surorii lui Lomonosov, Maria Vasilievna, care era căsătorită cu compatriotul ei, un țăran din volost Matigorsk, Yevsey Fedorovich Golovin.
1 „Mișenka” menționat în scrisoare este fiul ei, Mihail Evseevici Golovin.
3 „Școlile Academiei locale de Științe” Lomonosov numește Gimnaziul Academic. M. E. Golovin a fost numit la acest Gimnaziu la 1 martie 1765 și în curând a avansat acolo, după rechemarea examinatorilor academicieni, la unul dintre primele locuri, dând dovadă de o înclinație și capacitate pentru activitatea științifică (AAN, f. 3, op. 9, nr. 166). Ulterior, din 1776 până în 1786, Golovin a fost adjunct al Academiei de Științe în domeniul experimental.

fizică. A murit în 1790, la treizeci și patru de ani, reușind să dobândească faima de onoare ca profesor, autor de manuale și ca primul fizician metodolog care a organizat predarea acestei discipline în liceu. Pentru o caracterizare a lui ca om de știință și profesor, a se vedea lucrarea foarte detaliată, dar nu lipsită de unele inexactități, a lui V. V. Bobynin „Mikhail Evseevich Golovin” („Educația matematică”, 1912, nr. 4-8) și în cartea lui B. E. Raikov „Eseuri despre istoria viziunii heliocentrice asupra lumii în Rusia” (ed. a II-a, M.-L., 1947, pp. 348-355).

3 „Guvernatorul tău” Lomonosov îl numește pe guvernatorul Arhangelskului E. A. Golovtsyn, care se află în această funcție din 1760.
104
Publicat după un original olograf (TsGAVMF, f. 913, d. 166 (13515), l. 398).
Prima publicație - Perevalov, p. 329.
Datat probabil conform scrisorii secretarului-șef al Colegiului Amiralității I. V. Shenin din 3 martie 1765, pe care a fost scris răspunsul publicat al lui Lomonosov și conform procesului-verbal al Colegiului Amiralității din 4 martie 1765, unde acest răspuns s-a discutat.
La 25 iunie 1764, Lomonosov a prezentat Comitetului Amiralității „O instrucțiune aproximativă pentru ofițerii de comandă navale care pornesc să caute o cale spre est pe lângă Oceanul Siberian de Nord” (vol. VI prezent, ed., pp. 519-535).) cu un registru al instrumentelor necesare acestei expediții (ibid., pp. 515-518). Printre acestea din urmă a fost menționat un „ventilator” - un dispozitiv pentru determinarea direcției și a puterii vântului. Consiliul Amiralității a ordonat imediat „aerisitoare după desenele anexate pentru fiecare să se facă la Amiraalitate, câte un model la îndrumarea soției sale, domnul Lomonosov, imediat” (Perevalov, p. 477). Decretul corespondent a fost dat a doua zi Expediției Intendentului de la Amiraalitate (ibid., p. 331). La 16 septembrie, Colegiul, cu participarea lui Lomonosov, a examinat modelul „evantaiului” realizat de Expediția Cartierului, iar Lomonoșov a promis „ca modelul să fie explicat și propus Colegiului” (ibid., p. 480). -481). Nu este clar dacă Lomonosov a scris „explicația” promisă. Se știe doar că la 3 martie 1765, secretarul șef al Colegiului Amiralității, I. V. Shenin, i s-a adresat cu următoarea scrisoare: cea pe care o atașez aici, sau va fi alta, despre care raportez nobilimii tale. ”(ibid., facsimil la p. 329; la p. 331 textul scrisorii nu este tipărit corect). Șeful expediției, V. Ya. Chichagov, menționat în această scrisoare, se afla în acel moment deja în Kolya.

Nota publicată a lui Lomonosov este un răspuns la această scrisoare și este scrisă pe ea, sub semnătură și dată. La 4 martie 1765, s-a dat citire într-o ședință a Colegiului Amiralității, care a emis următoarea hotărâre: „Scrieți-l și nu trimiteți modelul menționat, din lipsă de descriere” (ibid., p. 490). Cuvintele „din lipsa unei descrieri” nu se potrivesc cu scrisoarea citată de la Shenin, din care reiese clar că a existat un fel de descriere și a fost atașată scrisorii menționate. Această descriere nu a ajuns la noi și nu știm cine a fost autorul ei: Lomonosov sau altă persoană. Contradicția va fi eliminată dacă presupunem că Lomonosov nu a fost mulțumit de descrierea trimisă de Shenin și că fie a distrus acest document, fie l-a returnat cu un semn despre nepotrivirea lui.
Cuvintele finale ale lui Lomonosov sunt de remarcat: „Și aici este mai întâi necesar să investighezi prin practică) pentru a afla dacă va fi util”. Ei vorbesc despre exigențele mari caracteristice ale lui Lomonosov față de el însuși. Dacă presupunerea este corectă că „evantaiul” Lomonosov din 1764 este aproape de „anemometrul” său din 1749 (Novi Commentarli Academiae Scientiarum imperialis Petropolitanae - Noi note ale imp. Academiei de Științe din Petersburg, vol. II, Sankt Petersburg , 1751, p. 128-133; cf. Perevalov, p. 331), atunci precauția

arătată în acest caz de Lomonosov este cu atât mai remarcabilă: peste o sută de ani, „anemometrul” Lomonosov din 1749 a fost foarte apreciat. de o asemenea autoritate în domeniul instrumentării precum academicianul B. S. Jacobi (AAN, φ. 187, op. 1, nr. 243).

LISTA ABREVIERILOR CONVENȚIONALE

AAN Acad. ed. – Arhiva Academiei de Științe a URSS. –Opere ale lui M. V. Lomonosov, voi. I-VIII, ed. Academia de Științe. SPb.-L., 1891-1948.

Academia de Științe Bilbasov - Academia de Științe a URSS. -ÎN. A. Bilbasov. Istoria Ecaterinei a II-a, vol. II. SPb., 1891.

Bilyarsky - Materiale pentru biografia lui Lomonosov. Adunat de extraordinarul academician P. Bilyarsky. SPb., 1865.

Budilovici II - A. S. Budilovici. Lomonosov ca scriitor. SPb., 1871.

Vasilcikov - A. A. Vasi Hcikov. Familia Razumovsky, vol. I. Sankt Petersburg.. 1880.

V. Și. V. Gnuchev - Majestatea Voastră Imperială. -ÎN. F. Gnucev. Departamentul geografic al Academiei de Științe a secolului al XVIII-lea. Ed. Academia de Științe a URSS, Moscova-Leningrad, 1946.

GPB - Ordinul de Stat al Bibliotecii Publice Bannerul Roșu al Muncii. M. E. Saltykov-Shchedrin la Leningrad.

Grota - Ya. K. Grota. Scrisori de la Lomonosov și Sumarokov către I. I. Shuvalov. Materiale pentru istoria educației ruse. Note imp. Academia de Științe, Anexa la volumul I, nr. 1. Sankt Petersburg, 1862.

d.e.v. – caz. -Maiestatea Sa.

e.i. V. - Majestatea Sa Imperială.

e.i. Alteță - Altețа Sa Imperială.

imp. Kenevici - imperial, ah. –Viața publică și privată a lui Augusta-Lud-

Whig din Schlözer, descris de el. Traducere din germană cu note și anexe de V. Kenevici. Colecția Departamentului de Limbă și Literatură Rusă imp. Academia de Științe, vol. XIII, Sankt Petersburg, 1875.

Kunik - Colecție de materiale pentru istoria imp. Academia de Științe în secolul al XVIII-lea. Publicat de A. Kunik, partea I-II, Sankt Petersburg, 1865.

Kuntsevich - Bibliografia edițiilor lucrărilor lui M. V. Lomonosov în limba rusă. Expoziţia „Lomonosov şi vremea elisabetană”, vol. VI. Pgr., 1918.

L., LL. Lamansky - foaie, foi (manuscrise). – Lomonosov și Academia de Științe din Sankt Petersburg. Raportat de V. I. Lamansky. M., 1865.

Cronici - Cronici ale literaturii și antichității ruse, publicate de Nikolai Tikhonravov, vol. I, carte. 1, M., 1859.

„Lomonosov”, I - Lomonosov. Colectare de articole si materiale. M, - L "Ed. Academia de Științe a URSS, 1940.

„Lomonosov”, II „Lomonosov”, III Makarov - Același, T. II, M - L „Izd. Academia de Științe a URSS, 1946. –La fel, vol. III. M, - L "Ed. Academia de Științe a URSS, 1951. –V. K. Makarov. Moștenirea artistică a lui M. V. Lomonosov. Mozaice. M.-L., 1950.

Materiale - Materiale pentru istoria imp. Academia de Științe, vol. I-X. Sankt Petersburg, 1885-1900.

Menshutkin, I - B. N. Menshutkin. M. V. Lomonosov ca chimist fizic. Despre istoria chimiei în Rusia. SPb., 1904.

Menshutkin, II   - B. N. Menshutkin. Lucrările lui M. V. Lomonosov despre fizică și chimie. M.-L., Ed. Academia de Științe a URSS, 1936.
Modzalevsky   - Manuscrisele lui Lomonosov în Academia de Științe a URSS. Descriere științifică. Compilat de L. B. Modzalevsky, M.-L., Izd. Academia de Științe a URSS, 1937.
Neustroev - A.N. Neustroev. Cercetări istorice asupra edițiilor și colecțiilor rusești bazate pe timp pentru 1703-1802. SPb., 1874.
despre.   - cifra de afaceri (foaia manuscrisului).
op. OP, V - inventar. – Eseuri despre Rusia, publicat de Vadim Passek, voi. V, M „ 1842.

p. Pekarsky   - punct - Istoria imp. Academia de Științe din Sankt Petersburg, Peter Pekarsky, vol. I-II, Sankt Petersburg, 1870-1873.
Pekarsky, adaugă. Izv. - Academicianul P. Pekarsky. Out-
Perevalov pentru biografia lui Lomonosov. Note imp. Academia de Științe, adj. la vol. VIII, nr 7. Sankt Petersburg, 1865. - V. A. Perevalov. Lomonosov și Arctica. M.-L., 1949.
Procesul-verbal al conferinței – Procesul-verbal al ședințelor Conferinței Academiei
PSZ Solovyov   Nauk din 1725 până în 1803, voi. I-IV. SPb., 1897-1911. – Colecția completă de legi ale Imperiului Rus –S. M. Solovyov. Istoria Rusiei din cele mai vechi timpuri. SPb., [b. g.], ed. "Public
Sopikov   beneficiu. - În P. Sopikov. Experiența bibliografiei ruse. Sankt Petersburg, vol. I-V, 1904-1908.
• Op. 1784 - Lucrări complete ale lui Mihail Vasilevici Lomonosov, cu introducerea vieții scriitorului și cu adăugarea multor lucrări ale sale, nepublicate încă nicăieri. La Sankt Petersburg, imp. dependent. Academia de Științe, partea I, 1784.
•f. TsGAVMF   - fond. –Arhiva Centrală de Stat a Marinei din Leningrad.
TsGADA   - Arhiva centrală de stat a actelor antice din Moscova.
TsGIAL   - Arhiva istorică centrală de stat din Leningrad.
TsGLA   - Arhiva Literară Centrală de Stat din Moscova.

INDEXUL NUMELOR PERSONALE1

1 Paginile care se referă la textul editorial sunt scrise cu caractere cursive. Numele în ortografia lui Lomonosov sunt date între paranteze înclinate.

LISTA ILUSTRAȚIILOR

CUPRINS1
Acte de serviciu 1734-1765

1 Titlurile aparținând lui Lomonosov sunt cuprinse între ghilimele.

Trecerea serviciului academic

Literele 1 7 37-1 7 65

Publicat conform hotărârii Adunării Generale a Academiei de Științe a URSS din 11 ianuarie 1949.
EDIȚIA PRINCIPALĂ A EDIȚIEI
Academician S. I. Vavilov (Redactor-șef), Membru corespondent al Academiei de Științe a URSS T P. Krave (Redactor-șef adjunct)
MEMBRII EDITORIALULUI
Academician V. V. Vinogradov, Academician A. V. Topchiev, membru corespondent al Academiei de Științe a URSS S. G. Barkhudarov, A. I. Andreev, G. P. Blok, A. A. Eliseev, G. A. Knyazev, V. L. Chenakal
VOLUM 10 EDITORI
A I Andreev. G. P. Blok, G. A. Knyazev
Editorul editurii K. I. Kochergin
Legătura și designul artistului MI Razulevich Editor tehnic RS Pevzner
Proofreaders A'. A Arzhanukhin și M. A. Brainin
*
RISO AN URSS Nr 1-5B. Semnat pentru publicare 23/VIP 1957 Lucrare 70X92/iv. Bum. l. 2944. Pech. l. 68,73. Uch.-ed. l. 52,41 + 14 incl. (0,65 file ac.-ed.) Ediția 8000. Comandat. Nr. 780. Preț 25 de ruble.
Editura Tipografia I a Academiei de Științe a URSS. Leningrad. B-34. 9 rândul d. 12.

Biblioteca „Runivers”
CORECTII SI ERORI
Linia paginii imprimatăTrebuie să fie
13 2 de sus neplata neplata
14 9bottomfast
16 7 „distrugere umilire
31 2 sus 17531758
87 _
139 17
183 4De jos Şi din aceasta Din aceasta
187 4 „Deasupra etajului al doilea, Sub etajul al doilea,
de jos de sus
190 2 a vorbit de sus, a vorbit,
222 8 de mai jos Barat La sfârșitul paragrafului 7 barat
250 17pstatsconturi
260 2
260 14eforturile mele utile, eforturile mele utile
310 8 „indiscutabil și neapărat incontestabil și tangibil
332 lansare 4top
352 7-6 de jos în patrie lângă dvenad-în patrie, lângă dvenad-
10 ani în 10 ani în 1
367 2
376 16"PayPlatea
404 3 "bine [ha? 1 bun [cha?]
423 16"frogidisfrigidis
424 14 fund mehrereres, mehreres,
424 8"SchimpfundSchimpf- und
434 13topVersorgeVorsorge
447 16bottommateriaemateria
448 13topeatest

459 13bottomAllerhõchstenAllerhôchste
460 10topdernachdarnach
465 9" sentenia, sententia,
466 14de josCognitoCognitio
472 Test instrumental de 1".
494 3 „parere și nerușinată părere, nerușinată
răzbunare răzbunare
513 16sus OdihnaOdihna
516 1bottomamicitaeamicitiae